23

German, ca. 1425

Manuscripts from the Library of Sir Thos. Phillipps.

AUGUSTINI (S.) DE VERBIS APOSTOLI SERMONES. Idem de Verbis Evangeliorum Mathæi, Lucæ et Johannis—Ejusdem de Sermone Domini in Monte habito Libri duo—Idem de Resurrectione—Omelia Ven Bedæ Presbyteri, Manuscript of German origin written in the fifteenth century, in double columns, on 216 leaves of stout white vellum, with decorated and painted capitals in the finest preservation, folio, original oak boards, covered with old leather, £10 *XV Cent.*

*** This manuscript was formerly in the Carthusian Monastery of St. Barbara at Cologne.

474

John Frederick Lewis

Incipit de libro apostoli aurelij
augustini. Sermo de scrip-
turis ueteribus ac nouis.
de trinitate contra arrianos

Sancta et diuina elo-
quia fratres iugiter. primo
cotidie nobis salubriter recitantur. ut anime nostre
pascantur: in futuro autem secundo eternis
epulis saginentur. dicente propheta. Satia-
bor dum manifestabitur gloria tua. Qualis autem
sit hec futura gloria. et quibus diuitijs flo-
reat. quantoque splendore perfulgeat:
laudare possumus. explicare non possumus.
Quare. Quia legimus. nec oculus ui-
dit. nec auris audiuit. nec in cor hominis ascendit.
que preparauit deus diligentibus se. Si ergo
tanta et talia sunt bona eterna celestia.
que dominus omnipotens sanctis suis catholicis et fi-
delibus populis preparauit: quid est iste deus. qui
tanta et talia preparauit. Quid est igitur
omnipotens deus. Quid. nisi inestimabilis. inef-
fabilis. incomprehensibilis. ultra omnia. extra omnia:
preter omnia. Qui omnem creaturam excedit.
omnemque facturam preterit. uniuersa precellit.
Si enim queras magnitudinem. maior est.
si pulcritudinem pulcrior. si dulcedinem.
dulcior. si splendorem. fulgidior. si iusti-
ciam iustior. si fortitudinem fortior. si pi-
etatem clementior. Nulla enim racio
patitur. ut uel factura factori suo equetur.
uel opus artifici comparetur. sicut legitur in
propheta. Qui fecit fortia. fortior est:
et qui fecit pulcra. pulcrior est. Sic
autem huius unice deitatis precelsa in-
signia predicamus. ut tamen non sicut
iudei. sed sicut xpiani trinitatis diui-
ne misteria pariter fateamur. Sic
enim omnipotens et ineffabilis est pater. ita
omnipotens et incomprehensibilis filius. ita
eadem spiritus sanctus. et patri et filio in-
discrete conexus. ineffabilis atque
inmensus est. Pater enim. et filius

et spiritus sanctus unus omnipotens. unus
in trinitate. unus in potestate. unitas
trinitas. sempiterna maiestas. unum po-
tens per omnia. et trinitas in trinitate. et
unitas in trinitate consistit: sed nec trini-
tas diuiditur. nec unitas separatur. Hac
ergo catholica fide armati atque instruc-
ti lumine. nefandos arrianos hereticos.
qui se hoc tempore impie iactant: et multos
xpianos nostros seducendo corrumpunt.
atque decipiunt. breuiter percutiemus. Quos
orant deum. qui senciunt contra deum.
Respondent nobis dicentes. Oramus
deum utique in trinitate. sed ut legimus
patrem maiorem. filium minorem. spiritum scilicet
inferiorem. quia ipse xpistus dixit. Pater ma-
ior me est. Hijs respondemus. Sic igitur
oratis. et colitis deum. Sic plane sic le-
gimus. sic colimus. sic oramus. Ad hos
dicimus. Si ergo ita deum colitis. et ora-
tis. hoc non est deum magnum unum colere.
et cogitare: sed tres deos facere. Et ubi est
quod lege diuina colitur. audi israel. dominus deus
tuus. deus unus est. Et iterum alibi ait. Do-
minum deum tuum adorabis. et illi soli serui-
es. Si enim aliud est pater. aliud filius. aliud
spiritus sanctus. iam non est una trinitas. sed
diuisa potestas. Quod autem discrepans
potestas stare potest. Quomodo autem a se
metipsa discernitur. cum lucis splendor.
aut solis calor. nullatenus separatur.
Ecce enim sicut uidemus in sole tria sunt:
et separari omnino non possunt. Que autem
tria sunt uideamus. Cursus. splendor. et
calor. Videmus enim solem in celo cur-
rentem. fulgentem. calentem. Diuide ergo
si potes arriane solem: et tunc demum
diuide trinitatem. Sed fortassis de sole dis-
cernendo difficilis est racio. quia in celo est:
et a nobis longe positus est. Ecce aliud
proponimus elementum. quod minus est et

Phillipps MS
474.

in terra nobatū est. Ignem dico q̄ in
manibus nr̄is habetur. et tamē nūq̄
diuiditur. Etenī ignis tā habet. s; diui
di non potest. hoc est. motū. lucem. et
feruorē. Si igitur nephande heretice.
diuide nō potes creatū solem. et ignē.
quomō potes diuidere dm̄ oīm̄ creato
rem. Audi autē et disce hanc magnā.
et unicā trinitatem: ab ex ordio humanī
gn̄is fuisse ostensā. Audi in lege. et ī
ꝓphetis. et psalmis. et in euāgelio: au
di in aplō paulo dubio declaratā. Audi
in q̄m in genesi. Faciat dn̄s hominē ad
ymaginē dei. ut simul ostenderet. ī
sepabilem trinitatem. Ait in eo libro
Et sp̄us dei ferebat̄ sup aquas. Audi
ꝓphetam dicentē ex ꝑsona xp̄i. Sp̄c
dn̄i sup me. ꝓpter qd̄ unxit me. euāge
lizāre paupibz misit me. Audi ī psal
mis. Verbo dn̄i celi firmati sunt: et
sp̄u oris eius omīs uirtus eoꝝ. Et it;
Redde m̄ letitiā salutaris tui. et sp̄u c̄
Audi hoc idem in euāgelio ɔfirmatū
Dn̄s xp̄c aplīs dicit. Data ē m̄ oīs
potestas. in celo et in terra. Euntes bap
tizate omēs gentes. in noīe p̄ris. et
filij. et sp̄us sancti. Audi in aplō. O
altitudo diuitiarū sapientie et scīe
tie dei: q̄m in ɔꝓhensibilia sūt iudi
ei⁹ cia. et inuestigabiles uie eius. Quis
em cognouit sensum dn̄i: aut quis
cōsiliarius eius fuit. Aut quis prior
dedit illi: et retribuet̄ ei. Qm̄ ex
ip̄o. et ꝑ ip̄m. et in ip̄o sunt omīa: ip
si honor et gloria in secula seculoꝝ
amen. Si igitur tam ueteribz q̄ no
uis scripturis satis aptēq; ꝓbatū est
diuinā unitatem. trinitatem in sepa
bilem penitus hereticis. scdm̄ aplm̄
dicētem. Hereticū post unā correpti
onem deuita. iam fideles nros̄ ꝓplos

de ip̄a fide catholica ɔfirmam⁹. Nulle
sunt quippe maiores diuicie. nulli the
sauri. nulli honores. nulli mundi h⁹
maior substantia. q̄m est fides catho
lica. q̄ peccatores homīes saluat. ce
cos illuīat. infirmos curat. cathe
cuminos baptizat. fidelē iustificat.
penitentes repat. iustos augmētat.
mrēs coronat. ūgines et ɔiugales.
casto pudore ɔseruat. clericos ordinat.
sacerdotes ɔsecrat: regnis celestibus
ꝓparat. in eterna hēditate cū angelis
sanctis ɔmunicat: sicut ip̄e dn̄s ꝓmit
tendo ɔfirmat. In r̄surrectione. neq;
nubūt. neq; uxores ducunt: s; erūt eq̄
les angelis dei ꝑ xp̄m dn̄m nr̄. Et

Sermo eiusdē de uerbis apli. cū timo
re. et tremore uraz salutē opamini

Audiuim⁹ uenerāē magistrū
diuinū r̄edemptorem. huma
nū saluatorē ɔmendātē
nob̄ p̄ciū nr̄m sāguinē suū. Locut⁹
est eīm nob̄ de corpe et sanguine suo
quoꝝ corp⁹ dedit escā sangnē potū.
Sacramentū fideliū. agnoscūt fideles
Audiet qd̄ aliud. q̄ q̄ audiūt. Cū g̊ co
mendās talē escam. et talē potū diceret.
n̄ manducaueritis carnē meā et bibe
ritis sāgnē meū. n̄ habebitis uitā
ī uob̄. Et h̊ dicet̄ de uita q̊s alius q̄
ip̄a uita. Erit autē illi homī mors
nō uita: q̊ mēdacem putauit uitā.
scandalizati st̄ discipli ei⁹. nō q̄dem
omēs. s; plurimi. dicētes ap̊d se ip̄os
Durus h̊ sermo est. Quis eū potest
audire. Cū aūt h̊ dn̄s apud semet
ip̄m cognouisset. et murm̄ cogitati
onū audiss;: cogitantibz n̄ sonātib⁹
uoce r̄spondit. ut se auditos esse
cognosceret. et talia cogitare desine
rent. Qd̄ ergo r̄spondit. Hoc uos

scandalizat. Si ergo uidentis filium ho
minis ascendentem ubi erat prius. Quod sibi
uult hoc uos scandalizat. Putatis quod
de hoc corpore quod uidetis partes facturus sum
et membra mea concisurus et uobis datu
rus. Quid si ergo uideritis filium hominis
ascendentem ubi erat prius. Certe qui inte
ger ascendere potuit: consumi non potuit.
Ergo et de corpore ac sanguine suo dedit
nobis salubrem refectionem: et tamen magnam
breuiter soluit de sua integritate questionem.
Manducet ergo qui manducat. et bibat qui
bibit: esuriant et sitiant. uitam mandu
cent. uitam bibant. Illud manducare
reficere est. Sz sic reficeris. ut non deficiat unde
reficeris. Illud bibere quid est: nisi uiuere.
Manduca uitam. bibe uitam. habebis
uitam: et integra est uita. Tunc autem hoc
erit. i. uita unicuique erit corpus et sang
uis xpi: si quod in sacramento uisibiliter
sumitur: in ipsa ueritate spiritualiter bibatur.
Audiuimus enim ipsum dominum dicentem. Spiritus
est qui uiuificat. caro autem non prodest
quicquam. Uerba que locutus sum uobis:
spiritus et uita sunt. Sz sicut inquit quidam qui
non credunt. Ipsi dicebant durus est hic
sermo. quis eum potest audire. Durus
est. sz duris: hoc est incredibilis. sz in
credulis. Sz ut doceret nos etiam ipsum cre
dere. doni esse non meriti. sicut inquit dixi
uobis. nemo uenit ad me nisi cui datum
fuerit a patre meo. Ubi autem hoc dominus dix
erit. si superiora euangelij recolamus in
ueniemus eum dixisse. nemo uenit ad
me: nisi pater qui misit me traxerit eum. Non
dixit duxerit. sz traxerit. Ista uiolentia
a cordi fit non carni. Quid ergo miraris.
Crede et uenis: ama et traheris. Ne
arbitreris istam asperam. molestamque
uiolentiam. Dulcis est. et suauis. ipsa
suauitas trahit te. Non omnis christum

tui esurienti herba monstratur? Et puto
quia non corpore pellitur: sz desiderio colligatur.
Sic et tu ueni ad xpm. Noli longa iti
nera meditari. Ubi credis. ibi uenis. Ad
illum enim qui ubique est amando uenitur.
non nauigando. Sz quoniam etiam in tali itinere
abundant fluctus. et tempestates di
uersarum temptationum: in crucifixum crede ut
fides tua lignum possit ascendere. Non
mergeris: sz ligno portaberis. Sic sic
in huius seculi fluctibus nauigabat ille
qui dicebat. Michi autem absit gloriari:
nisi in cruce domini nostri ihu xpi. Mirum est autem nimis
quod predicato xpo crucifixo. audiunt
duo. unus contempnit: alter ascendit. Qui
contempnit. imputet sibi: qui ascendit. non
arroget sibi. Audiuit enim a uero ma
gistro. Nemo uenit ad me. nisi datum ei fuerit a
patre meo. Gaudeat quia datum est. gratias
agat danti. corde humili non arroganti:
ne quod humilis meruit superbus amittat.
Nam etiam qui iam in ista uia iusticie am
bulant. si sibi eam tribuerint et uiribus
suis. pereunt. De illa ideo humilitate
nos docens sancta scriptura per apostolum
dicit. Cum timore et tremore uestram ipso
rum salutem operamini. Et ne sibi inde aliquid
darent quia dixit operamini continuo subiunxit.
Deus enim est qui operatur in nobis. et
uelle et operari pro bona uoluntate.
Deus est qui operatur in uobis: ideo cum
timore et tremore. uallem facite. ym
brem suscipite. Depressa implentur.
alta siccantur. Gratia: pluuia est. Quid
ergo miraris. si deus superbis resistit: hu
milibus autem dat gratiam. Ideo cum timo
re et tremore: idest cum humilitate.
Noli altum sapere. sz time. Time ut im
plearis. noli altum sapere ne siccaris. Sz
iam inquis ambulo uia ista. Opus
erat ut dicerem. opus erat ut per

doct'nam legis ſcirem qđ agerem.
Habeo liberū uoluntatis arbitriū. Qs
me ab iſta uia ſeparabit. Si legas di
ligenter inuenies quedam de ſua gr̄a
abundantia. qm̄ tamē acceperat. ex
tollere ſe cepiſſe: dnm̄ aut̄ miſericor
dem ut doceret humilitatē qđ dederat
abſtuliſſe. illū uero ſubito in opem t̄ma
ſiſſe: et miſericordiam dei recordatione confeſ
ſum dixiſſe. Ego dixi in ha. in. n̄. mo.
in eternū. Ego dixi in abūdantia mea.
Si ego dixi. Homo dixit. Omīs homo
mendax. Ego dixi. Ergo. ego dixi in
habūdantia mea. Tanta erat abūdā
tia. ut hoc dicere auderem. nō mouebor
in eternū. Quid deinde. Dn̄e in uolū
tate tua p̄ſti. decori. meo. uir. aū. fa. tuā.
a me: et factus ſū conturbatus. Oſten
diſti inquit m̄. qr illud quo abūdabā
de tuo erat. Oſtendiſti m̄ un̄ peterem
cui tribuerē qđ acceperim. cui gr̄as agē
deberē. ad quē currerē ſitiens. unū im
plerer. Et quo impletus eſſem ad cui
cuſtodirem. Fortitudinē meā ad te cuſ
todiam. Qđ te largitore impleam:
te ſeruatore nō perdam. Fortitudinem
meā ad te cuſtodiā. Hoc ut oſtendēs
m̄. auertiſti. fa. tu. a me: et fac. ſū contur
batus. Conturbatus. qr ſiccat': ſiccat9.
qr exaltatus. Dic ergo ſiccus et aridus:
ut rurſus implearis. Aīa mea uelut
terra ſine aq̄ tibi. Dic. Aīa mea. ſicut
t̄ra. ſine aq̄ tibi. Tu enī dixeras. nō
dn̄s dixerat: nō mouebor in eternū.
Tu dixeras. p̄ſumeš de te. ſꝫ nō de tuo:
et q̄ putabas de tuo. Quid ergo dn̄s
dicit. Seruite dnō in timore. et exul
tate ei cū tremore. Sic aplūs. Cū ti
more et tremore. ueſtram ipſorum ſalutē
operamini. Deus enī eſt qui operat' in nob.
Ergo exultate cū tremore: ne qn̄do

iraſcatur dn̄s. Video qr clamādo p̄ue
nis. Quid enī dictu'9 ſim ſatis clamā
do p̄ueniſ. Et hoc unde habeas. ni qr
docuit ad quē credendo veniſtis. Hoc
ergo dicit. Audite qđ noſtis. Non doceo
ſꝫ commemoro p̄dicando. ymo nec doceo. qr
noſtis. nec commemoro. qr meminiſtis: ſed
ſimul dicam9 qđ nobiſcū tenetis. Hoc
dn̄s dicit. Apphendite diſciplinā. et
exultate. ſꝫ cū tremore. ut ſemp humiles
teneatis qđ accepiſtis. ne qn̄ iraſcat'
dn̄s. utiqꝫ ſupbis. ſibi qđ habent tribu
entibꝫ. nō illi a quo hn̄t. gr̄as agentib9
Ne qn̄ iraſcat' dn̄s. et pereatis de uia
iuſta. Nunquid dixit. ne qn̄ iraſcatur
dn̄s. et nō ueniatis ad uiā iuſtā. Nu
quid. ne qn̄ iraſcat' dn̄s: et nō pducat
uos ad uiā iuſtam. aut nō uos admit
tat ad uiam iuſtā. Iam in illa am
bulatis: nolite ſupbire. ne eam de
illa pereatis. Et pereatis inquit de uia
iuſta. Cū exarſe. in breui. ira eius:
ſup nos. nō in longū. Ubi ſupbis: ibi
qđ acceperas pdis. Huius territus hō
q̄ diceret. quid ego faciā. ſeqtur. Btī
omēs qui confidunt in eo. Non in ſe.
ſꝫ in eū. Grā ſalui facti ſum9. Non
ex nob. ſꝫ di donū eſt. Forte dicatis.
Quid ~~hoc~~ ſibi uult qđ hoc ſepe dicat
Iterum hoc et tercio. hoc et ſepe nunq̄
loquitur. ni qn̄ dicat iſta. Utiqꝫ non
ſine cauſa dicam. Sūt enī homines in
grati gratie: multū tribuentes. in
opi. ſauciacꝫ nature. Verū ē. mag
nas arbitrij uires homo cū conderet'
accepit. ſꝫ peccando amiſit. In mortē
lapſus eſt. infirmus factus eſt: a la
tronib9. ſemiuiuus in uia relictus ē.
In iumentū ſuū. leuauit eū ſuſiēs
ſamaritan9. qđ in ep̄tatur cuſtos. ad
ſtabulū ad huc pducat'. Qđ extollit'.

Ad huc curatur. Sȝ sufficiat michi inquit m̄ qd
in baptismo accepi remissionē om̄
peccatorum. Nunquid quia deleta est iniquitas:
finita est infirmitas? Accepi inquit
remissionē om̄ peccatorum. Prorsus uerū
ē. deleta sunt cuncta peccata in sacramē
to baptismatis. cuncta prorsus dicta.
facta. cogitata. cuncta deleta sūt. Sed
hoc est qd infusū est in uia. oleū et
uinū. Recentus semiuiuus ille in uia
a latronibꝫ sauciatus. quomō sit conso
latus. accipiens oleū et uinū uulne
ribꝫ suis. Iam uticꝫ errori eius indul
tum fuit: et tamē sanatur languor ī
stabulo. Stabulū si agnoscatis. ecclia
est. Stabulū mō quia uiuendo transim⁹.
dom⁹ erit unde nunquā migrabim⁹ cū
ad regnū celorum semper peruenerim⁹. Inte
rim in stabulo libenter curemur. nō ad
huc languidi de sanitate gloriemur:
ne nichil aliud superbiendo faciam⁹.
nisi ut nunquā curando sanemur. Benedic
aīa mea dn̄o. Dic aīe tue. dic ad huc
In hac uita es. ad huc carnē fragilē
portas. ad huc corpus qd corrūpitur
aggrauat aīam: ad huc post integrita
tem remissionis accepisti remediū
orōnis. ad huc uticꝫ dicis donec sanet
languores tui. dimitte nob' debita
nrā. Dic ergo aīe tue humilis ualle
nō erectus collis. dic aīe tue. Benedic
a. m. do. et noli obli oēs retribu. ei⁹. Oēs
retributiones. Dic. enumera. gratias
age. Quas retribucoēs? Qui propicia⁹
fit omnibꝫ iniquitatibus tuis. Hoc factū ē
in baptismo. Quid fit modo? Qui sa
nat omnes languores tuos. Hoc fit
mō. agnosco. Sȝ aliquādiu hic sum:
corpus qd corrūpitur aggrauat aīam
Dic ergo qd sequitur. Qui redimit
de corrupcione uitā tuā. Post re

dempcionem de corrupcione qd restat?
Quādo corruptibile hoc induerit in
corrupcionem. et mortale hoc indue
rit immortalitatem. tūc fiet sermo qui
scriptus est. Absorta est mors in uicto
ria. Ubi est mors uictoria tua? Ubi
est mors contencio tua. Ubi est mors
aculeus tuus. Queris locū eius et
nō inuenies. Quid est aculeus mor
tis? Quid est. ubi est aculeus tuus?
Ubi est peccatū. Queris et nusquā
est. Aculeus enī mortis. est peccatū
Apli non mea uerba sūt. Tunc dice
tur: ubi est mors aculeus tuus? Nus
quā erit peccatū. nec qd te capiat.
nec qd te impugnet. nec qd conscienciam
titillet. Tunc nō dicetur. dimitte nob'
debita nrā. Sȝ quid dicetur? Dn̄e
deus nr̄ pacem da nob': oīa enī red
didisti nob'. Denicꝫ post redempcionē
ab oī corrupcioē qd restat nisi corona iusti
cie? Ipā certe restat. Sȝ etiā ī ipā
uel sub ipā nō sit caput turgidū: ut
recipiat coronā. Audi attende psal
mū: quō nolit corona illa tumidū capud.
Cū dixisset qui redimit de corrupcioē
uitam tuā. qui coronat te inquit.
Iam hic dicturus eras. coronat te
merita mea fatentur. uirtus mea fecit
hec. debitū redditur. nō donatur. Audi
pocius psalmū. Nam et hoc tu dicis:
omīs homo mendax. Audi deus quid
dicat. Qui coronat te in misericordia
et misericordia. De mīa te coronat: de
misericordia te coronat. Non eī dig
nus fuisti quē uocaret. et uocatū iusti
ficaret. iustificatū glorificaret. Reli
quie per electioēȝ gratie salue facte sūt
Si autē gratia. nō ex operibus. Alioquī gratia
iā nō est gratia. Nam ei qui operatur mer
ces nō imputabitur secundum gratiam. sȝ secundum

victuri

Ibi recte ubi ē mors aculeus tuus

debitum. Aplus loquitur nō sedm̄ gram̄:
s; sedm̄ debitū. Te autē coronat in mise
ratione et mīa. Et si tū merita p̄cesse
runt. Dicat tibi deus: Discute bene merita tua: et uide
bis q̄r dona sūt mea. Hec ergo ē iusti
cia dei. Quomō dr̄ dn̄i salus: nō qua
saluus est dn̄s. s; quā dat eis quos
saluos facit. sicut et dei grā· p ihm̄ xp̄m
dnm̄ nrm̄. Iusticia dei dr̄. non q̄ iustus
est dn̄s: s; q̄ iustificat eos. quos ex im
piis iustos facit. Quidā uero quomō
aliqn̄ iudei et xpīanos se dici uolūt. adhuc ignorantes dei iusticiā suā uolūt
cōstituē. etiā tempibz n̄ris. tempibus
apte grē tempibz nūc reuelate. p̄us
occultate gratie tempibz: nūc in are
a reuelate gratie. que aliqn̄ latebat
in uellere. Paucos intellexisse uideo.
plures ergo. nequaquā tacendo fraudabo.
bo. Quidā de antiqs iustis Gedeon.
petiuit a dnō signū. et dixit. Peto
dnē ut uellus hoc qd̄ in area pono cō
pluatur. et area sicca sit. Factū est.
Compluitū est uellus: area tota sicca
erat. Expressit mane uellus in peluī.
q̄m humilib; dat grām: et in peluī do
nostis. quid fecerit discipulis suis. Itē
petiuit alterū signū. Volo dnē inquit
ut uellus siccū sit. area conpluta. Et
hoc factū est. Recipete tempus ueteris
testamenti. grā occultata est in nube:
tanquā imber in uellere. Attende mō
tempus noui testamēti: discute gentē
iudeorum: q̄si uellus siccū inuenis. orbis
uero totus. tanquā illa area. plenus ē
grā. nō occulta. s; manifesta. Vn̄ modo ualde
plangē cogim̄ fr̄es nr̄os: q̄ nō cōtra occul
tam. s; cōtra apertam gratiam. manifestāque
cōtendūt. Ignoscetur iudeis. qd̄ xpīa
nis. Quare inimici grē xpī. Et de
de uobis p̄sumentes. Quare in grā.
Quare enim xp̄c uenit. Aliquid hic

natura non erat. Natura nō erat. q̄
multū laudando decapitis. Aliquid
lex hic nō erat. Sed ait aplus. Si p le
gem iusticia: g° xp̄c grātis mortuus est.
Quod ait aplus de lege: hoc nos istis dici
mus de natura. Si nō p naturā iusti
cia: g° xp̄c gratis mortuus ē. Quod g°
dictū est de iudeis: hoc omnino in istis uide
mus. Zelum dei habent. testimoniū
illis p̄hibeo. q̄r zelū di hn̄t: s; nō sedm̄
scienciā. Quid est nō sedm̄ scienciā.
Ignorātes enim dei iusticiā. et suā uolē
tes cōstituē iusticie di n̄ sūt subiecti. Fr̄es
mei cōpatimini mecū. Vbi tales inueneri
tis. occultare nolite: nō sit in uobis p̄u
sa misericordia. Prsus. ubi tales inueneri
tis. occultare nolite: redarguite cōtradicen
tes. et resistentes. ad nos p̄ducite. Iā
enim de hac causa duo cōsilia missa sūt
ad sedem aplicam: inde etiā rescripta
uenerūt. Causa finita est: error utinā
aliqn̄ finiatur. Ergo ut aduertāt mo
nemus: ut instruantur docemus: ut mu
tentur oremus. Sermo eiusdem. de u
bis apli. spiritu ambulate. et cōcu
piscencias carnis. ne feceritis :-

Si cōsideremus fr̄es. ante grām
dn̄i quid fuerimus. et p grām
dn̄i quid esse cepimus. p̄fecto
inueniemus. Sic homines in melius mu
tantur: ita etiā tire loca q̄ prius cōtra di
gnitatē fuerūt. di grē dicātur. Nos enim
sicut dicit aplus. templū dei uiui su
mus. p̄pē qd̄ dicit deus. Inhabitabo in
illis. et deambulabo. Que aūt hic
simulachra fuerūt. figi nouerāt. am
bulare nō nouerāt. Deambulabit
in nobis. p̄sencia maiestatis: si lati
tudinē inuenerit caritatis. Ad hoc nos
exhortās aplus. ait. Dilatamini. ne
sitis iugū ducētes. cū infidelib; Si

dilatemur. deambulabit in nob' dn̄s
Sȝ ut dilatemur operatur ipe̅ deus. Si
enī latitudinē caritas faciat. q̄ n̄ no
uit angustias: uidete q: deus sibi in
nob. latitudinē facit. ip̄o dicēte ap̄lo.
Caritas dei diffusa est in cordibȝ ur̄is.
p spm̄ sanctū qui datus ē nob'. Pter
hanc latitudinē inq̄m in nob' deam
bulabat ds̄: mō ap̄li ep̄lā cū cantet
audiuim9. Spū ambulate. et ɔcupis
centias ne feceritis. Caro enī ɔcupiscat
adu̇sus spm̄: et spūs aduersus carnē
hec enī inuicē adu̇sant. ut nō ea q̄
uultis faciatis. Baptizatis dicebat.
ȝ templū dei edificabat: nō dū dedi
cabat. Uidete fr̄s mei. queadmodū
cū loca ipā terrena ī melius ɔ̄uitūtur.
alia diruūtur. atq; frangūtur. alia ī
meliores usus ɔmutātur. sic et nos
sumus. Opa carnis fuerūt in nob':
audistis cū ɔmeōrent. Manifesta st̄
aut̄ opa carnis. Que st̄. Fornicati
ones. inmūdicie. ydolor̄ seruitus.
ueneficia. nō beneficia. idest nō a bo
nis dicta. ȝ a uenenis. ɔtentiones. ī
imicicie. hereses. inuidie. ebrietates.
et hui9 similia. Deicienda st̄. n̄ imita
da. Que p̄dico inquit nob'. sic p̄dixi:
q̄m qui talia agunt regnū di nō pos
sidebunt. Ista in nob' tamq̄ idola fra
genda sūt. In usus aut̄ meliores ū
tenda ipā corpis nr̄i menbra. ut q̄
seruiebant īmūdicie cupiditatis:
seruiāt gratie caritatis. Sȝ uidete q̄d
dixerit. et diligent' adu̇tite. opari
dei sumus: ad huc edificatur tem
plū dei in capite suo. Iam dedicatū
dn̄s est. q̄m resurrexit a mortuis. deuic
ta morte. mortalitate ɔsumpta as
cendit in celū. q: scp̄tū de illo erat.
psalmus dedicationis dom9. Ideo post

passionē dicit. Conuertisti luctū meū
in gaudiū m̄. conscidisti saccū meū. et
accinxisti me iocūditate: ut psallā t̄
gloria mea. et non compungar. Facta
est ergo opus post passionē. dedicatio
in resurrectione. Ergo et nūc mō fit
edificatio p fidem: ut sit et ipā dedica
tio p ultimā r̄surrectionē. Deniq; p9
istum psalmū dedicationis domus. ubi
ostendit' resuscitatio capitis nr̄i. alius
ē psalmus post istū. non ante istū. Sic
habet titulus. q̄n domus edificabat'
post captiuitatē. Recolite captiuitatē.
ubi antea fuerim9: q̄n totū mūdū ue
lut massam infideliū diabolus posside
bat. Pter hanc captiuitatē redeptor
aduenit. p̄ciū nr̄m suū sanguinē fudit.
fuso suo sanguine captiuitatis nr̄e inst'
menta deleuit. Lex inquit ap̄lus spūa
lis est. ego aut̄ carnalis sū. uenūdat9
sub peccato. Antea sub pc̄ō uenūdati:
ȝ postea grā liberati. Post istā capti
uitatē domus mō edificat': et ut edi
ficetur euangelizat'. Sic enī incipit
psalmus iste. Cantate dn̄o canticū
nouū. Et ne putes domū istā in u
no angulo edificari: sicut edificant
scismatici uel heretici. attende q̄d seq̄
tur. Cantate dn̄o omis terra. Canta
te dn̄o canticū nouū: ɔ̄ canticū uet9
testamenti nouū: q: p̄ius testamē
tū uetus. Nouus homo. ut deponat'
homo uetus. Exuite uos inquit ue
terem hoiem̄ cū actibȝ suis. et induite
nouū. q̄ scd̄m dm̄ creatus est in iusti
cia. s̄citate ueritatis. Ergo cantate
dn̄o canticū no. can. do. oīs. t̄ra. Can
tate et edificate: cantate et bene ca
nitate. Annūciate diem ex die. salu
tare eius. Annūciate diē ex die. xp̄m
eius. Quid est enī salutare eius: n̄

xpm eius. Pro isto salutari orabam9 in
psalmo. Ostende nob dne misericordiam tu.
et salutare tu. da nob. Desiderabant h
salutare antiq iusti. de qbz dns dicebat
discipulis. Multi uoluerunt vide que
uos uidetis: et non uiderunt. Et salu
tare tuu da nob. Dicebat h antiqui
iusti, Salutare tuu dne da nob xpm
tuu. cu in hac carne viuimus videam9.
Videamus in carne qui nos liberet a
carne. Veniat caro mundans carne:
patiatur caro et redimat aiaz et car
ne. Et salu. tu dne da nob. In h deside
rio erat sanct9 ille senex symeon: in
h inqm desiderio erat ille sanct9. et de
co bn meritus symeon. sn dubio et
ipse dicebat. Ostende. no. do. mi. tu. et
salu. tu da nob. In h desiderio. in tali
bus pcibz responsu accepit: qr no
gustaret morte n uideret xpm dei.
Natus est xpc. veniebat ille: ille
ibat. sz donec veniret. et ille ire no
lebat. Iam senectus matura exclu
debat. sz sincera pietas detinebat. At
ubi venit. at ubi natus est. at ubi
eu portatu mris maibz uidit. et di
uina infantia. pia senectus agno
uit. accepit eum in ulnas suas. et
dixit. Nunc dimittis dne seruu tuu
in pace: qr uide. ocu. mei. salu tuu. Ec
ce vnde dicebat. ostende nob dne mi.
tua: et salutare tuu da nob. Impletu
e desideriu senis. mudi ipius senectute
vrgente. Ipe ad senem hoiem venit:
qui mudu veterem inuenit. Ergo si
mudu veterem inuenit. audiat mud9
Cantate dno canticu nouu: can. do.
omis terra. Destruatur uetustas:
nouitas surgat. Cantate dno can.
no. can. dno. Videte certame edifica
tiu. Cantate dno, bene dicite nome e9.

benenunciate qd est grece euangelizate
Quid. Diem ex die. Quem diem ex
die. Salutare eius. Quem diem ex
die. lumen ex lumine. filiu ex pre.
Salutare eius. Annunciate inter gentes
gloriam eius. in om. po. mira e9. Ecce
quomo domus edificatur p9 captiuita
tem. Terribilis est sup omnes deos
Sup quos deos. Qm omnes dii gen.
demo. do. aut ce. fecit. Sanctos fecit. a
aplos fecit: qm celi enarrant gloria di
Non sunt loquele. ne. ser. qr. n au. uo.
eor. In omne tra. ex. so. eor. qr omis
terra cantat canticu nouu. Audiam9
ergo aplm architectu magrm. Vt sa
piens inquit architectus. fudametu
posui. Audiam9 ergo istu architectu.
qda noua astruente: qdam uetera de
struentem. Spu inquit ambulate. No
ua est ista astructio. Et concupiscencias
carnis ne feceritis. Veteru est ista des
tructio. Caro enim inqt concupiscit adu
sus spm: spus aute aduersus carne. h
enim inuicem aduersantur: ut no ea q
uultis faciatis. Adhuc enim edificamini
nondu dedicamini: ut no ea q uultis
faciatis. Quid enim uultis. Vt oino
nulle sint concupiscencie malar. et il
licitar delectationu. Quis sais h
no uelit. Sed non efficit. Qmdiu
h viuitur: h non implet. Caro enim co
cupiscit aduersus spm. et spus aduers9
carne. H enim inuice aduersantur: ut
ea q uultis faciatis, ut nulle sint prsus
in vob rerum illicitar concupiscencie n
possitis. Quid ergo restat. Spu am
bulate. Et qr no potestis efficere ut
concupiscencias carnis asumeatis: con
cupiscencias carnis ne pficiatis. Co
sumere qdem illas atqz finire. et
penitus exstirpare. omi mo uelle

debeas: ſʒ q̄m̄ diu ſunt in uob. et eſt
alia lex in menbris ur̄is. r̄pugnās le
gi mentis ur̄e: ↄcupiſcencias carnis ne
pfeceritis. Quid enī uultis ut omo n̄
ſint ↄcupiſcēe carnis. Non uos pmit
tunt implere qd̄ uultis. Nolite eas p
mitte implere qd̄ uolūt. Qd̄ uultis ut
om̄o non ſint. Sed ſunt. Caro ↄcupiſ
cit aduerſus ſpm̄: et ſpūs aduerſus
carnē. ut nō ea q̄ uultis faciatis. id eſt
ut nō ſint in uob ↄcupiſcencie carnis.
nec ipē faciant qd̄ uolūt. ut opus eor
pficiatis. Si nō tibi in totū ceditur: no
li et tu cedere. Plus exequetur pugna:
ut ſit aliq̄n uictoria. Erit enī pallori
bio fres mei. erit. Credamus. ſperem⁹
amem⁹. Erit aliq̄n victoria in dedica
tione domus. que mō edificat̄. poſt cap
tiuitatē. Nouiſſima enī inimica mors
deſtruetur. cū corruptibile hoc induerit
in corrupcionē: et mortale hoc induerit
īmortalitatē. Pmeditamī uerba tri
phancii. Ubi eſt mors ↄtencio tua.
Truiphanciū iſta uox eſt: nō pugna
ciū. Pugnanciū autē uox eſt: Miſerē
mei dn̄e. q̄m infir. ſū. ſana me. dn̄e. q̄m
ↄturbata ſ̄t oſſa mea. et ani. mea. t̄u.
eſt ual. et tu. dn̄e. uſqȝquo. Uidi labora
tem ī certamine. Et tu dn̄e uſqȝ q°. Qd̄
eſt uſqȝ q°. Quouſqȝ ubi pbes. q̄e°
ſubuenio. Si enī cito ſubuenirē: lucta
men nō ſentires. Si luctamē nō ſenti
res: tamq̄ de tuis uirib; ſupbires. et
p iſtam ſupbiā nūq̄m ad uictoriā p
uenires. Dictū eſt q̄dem ad huc loquē
te te dicam. ecce adſum. Sʒ dn̄s. et cū
differt adeſt. et qd̄ differt adeſt. et
differendo adeſt: ne pferam cū īplet
uolūtatē pfectam: nō impleat uai
nitatē. Non enī fres mei aplō pau
lo nō aderat: q̄ cū certaret ne extol

leretur timebat. In magnitudine iḡt
reuelacionū mear ne extollar. Uide in
ↄflictione certantē. nō dū in ſeuitate tri
umphantē. In mag. reuel. me. ne extol.
lar. Quis dicat ne extollar. O terror
et tremor. Qs dicat ne extollar. Cum
tanta eius uerba ſ̄t tetindērā elacio
nem. ↄpeſcencia timorē. et dicat ne ex
tollar: parū eſt. q̄ dicat ne extollar.
Uidete medicamētū. qd̄ ſibi dicat appo
ſitū. Ne extollar inq̄t: datus ē m̄ ſtimu
lus carnis mee. angelus ſathane. O
venenū qd̄ non curat̄ n̄ ueneno. Dat⁹
ē m̄ ſtimul⁹ carnis mee. ang. ſa. q̄ me
colaphizet. Caput cedebatur: ne cap̄
extolletur. O antidotū q̄ qd̄ de ſerpē
te ↄficitur: et ꝓpt̄ea tyriacū nūcupat̄.
Serpens enī ille. ſupbiam ſuaſit: guſ
tate et eritis ſicut dii. Supbo pſuaſio
eſt. Unū cecidit: inde deiecit. Merito
ergo venenū ſerpentis. de ſerpente ſa
natur. Quid ait aplus. Pter qd̄ ter
dn̄m rogaui: ut auferret eū a me. Ubi
ē ad huc te loquēte dicam. ecce adſū.
Pter qd̄ nō ſemel. ſʒ itin. ac tercio. dn̄ʒ
rogaui. None hic et ipē dicebat: et tu
dn̄e uſqȝquo. Sʒ nūquid q̄ differebat.
inde non aderat. et falſū erat. ad huc
te loquēte dicam. ecce adſum. Quid
enī. Medicus q̄n dat qd̄ deſiderās. ad
eſt: q̄n ſecat n̄ adeſt. None ſub medici
ferramēto clamas ut parcat. Et q̄
magis adeſt. magis ſecat. Denīqȝ ut
ſciās q̄ aderat: uide quid mē rogāti
reſponderit. Dixit inq̄t m̄. Sufficit t̄
gracia mea. Nam v̄tus in ī firmita
te pficitur. Ego inquit noui medicꝰ
optimus: ego inquit noui īquē tumo
rem pgat. qd̄ uolo ſanare. Quieſce.
adhibeam qd̄ ſcio. Sufficit t̄ grā mea.
nō t̄ ſufficiat uolūtas tua. Hec erant

utiqꝫ uerba certantis. et in certamīe
pi̇cli̇tantis. et diuinū auxiliū postulā
tis. Triūphantis autē uerba que
erunt? Verba certantis. dū domus
in ultimo edificatur: uerba triumphā
tis. cū domus dedicatur. Vbi est mors
ↄtencio tua. ubi est mors aculeus tu9.
Aculeus autē mortis est peccatū. Sic
ista dicebat aplus. q̄si ip̄e iam ibi eēt
Deniqꝫ post hec uerba q̄ ↄstat eē de
futura pcepcione. nō de p̄nti afflictioē.
qn̄ q̇dem dicat. tūc fiet. Non fit mō. ſꝫ
tunc fiet. Quid tunc fiet? Sermo q̄
scṗtus est. Absorta est mors in uictoria
Vbi est mors ↄtencio tua. Vbi est mors
aculeus tuus? Tunc fiet ut nuq̄ꝫ sit
aculeus mortis: nuſq̄ꝫ possꝫ inueniri
peccatū. Quid festinas? Tūc fiet.
tūc fiet. Mereatur in te humilitas. ut
tūc in te fiat: ne supbia nō pmittat.
ut ul' nūc in te fiat. Tunc fiet. Nō
interim dū pugnas. dū laboras. dū
pi̇clitaris. dic dic. Dimitte nob' debi
ta nr̄a. Dic omino dū pugnas. dic
uerū dic. ex animo dic. Si dixerim9 qr
peccatū nō habem9. nos ip̄os seducī
mus. Tunc ē diabolus eris. Nos ip̄os
seducim9: et ueritas in nob' nō est. Nō
enī est uerū dicim9. dicendo nō habē
peccatū. cū ſꝫ nō sum9 sine peccato. Di
cam9 ergo ueritatē: ut aliqn̄ inueniā
m9 securitatē. Sit ueritas in pugna:
ut acquiratur securitas ī uictoria. Tūc
fiet. ubi est mors aculeus tuus. Acu
leus enī mortis. peccatū est. Sꝫ de le
ge p̄sumis. qr data est lex: et datū
est ē p̄ceptū. Bonū est ē. ut spc̄ te
uiuificet: ne littera occidat. Volo. ut
uelis. ſꝫ nō sufficit ut uelis. Adiuuā
dus es ut plene uelis: et impleas
qd̄ uelis. Nam uis uidē qd̄ ualeat

sine spū adiuuante littera. Iubens ibi
dixit. Cū dictū esset. ubi est mors acu
leus tuus: aculeus autē mortis ē pec
catū. ↄtinuo subiūxit. Virtus aūt pcc̄i
lex. Quia subintrauit inquit lex: ut
abundaret delictū. Quia ibi grā nō
erat. auxit. p̄hibito desideriū. et cū q̄i
de ppria p̄sumitur: uirtus. factū est grā
de uiciū. Sed quid fecit grā. Vbi abū
dauit peccatū: supabundauit grā.
Venit dn̄s. totū qd̄ de adam traxisti. to
tū qd̄ de tuis p̄uis moribꝫ addidisti. to
tū dimisit. totū deleuit. orōnē docuit.
grām pmisit. certamē indixit. labo
ranti subuenit. uictorē coronauit. Ita
qꝫ inquit aplus. lex q̇dem scā: et mā
datū sanctū et iustū est et bonū. Qd̄
ergo bonū est. mi factū est mors? Absit.
Sꝫ peccatū ut appareat pccm̄. Nam
qn̄ p̄hibebaris erat. ſꝫ nō apparebat.
Nam ↄcupiscenciā inq̇t nesciebam. ni
lex dicer̄. non ↄcupisces. Occasione igr̄
accepta peccatū p mandatū fefellit
me: et p illud occidit. Si uis ergo eua
dere legem minātē. ad spm̄ fuge
adiuuātem. Ecce qd̄ ē. lr̄a occidit. Qd̄
enī lex impat. fides impetrat. Clama
ad dm̄ tuū. adiuuet te. Ne remane
as sub littera reus: ſꝫ spū suo te ad
iuuet ds̄: ne tibi similis sit supbus
iudeus. Cū enī aculeus eēt mortis
peccatū. uirtus autē peccati lex. qd̄
ageret humana infirmitas: in q̄
fatigabatur uolūtas? Velle inq̇t
adiacet m: pficere autē bonū non
inuenio. Quid ergo ageret? Ecce
aculeus mortis peccatū: ecce virt9
peccati lex. Sꝫ lex subintrauit. ut
abundaret delictū. Si enī lex possꝫ
uiuificare: omīmō ex lege esset
iusticia. Sed ↄclusit scṗtura omiā

ne p̄ſpitaueris ne mergereris

ſub peccato. Quomō cōcluſit. Ne ua
garreris. Cancellos tibi fecit lex ut
non inueniendo q̄ exires. ad gratiā
conuolares. Sed cōcluſit ſcriptura oīa
ſub peccato: ut p̄miſſio ex fide ihū xp̄i
daretur credentibꝫ. Qui p̄mittit q̄d ſic
p̄mittit. nō q̄d tu facis. Si tu facturus
eſſes. p̄miſſor eſſet dn̄s. nō p̄miſſor. Sꝫ
cōcluſit inq̄t omīa ſcriptura ſub peccato.
ut p̄miſſio ex fide ihū xp̄i daret̄ credentib̄.
Audi. daretur. Quid ſup̄bis. Audi da
retur. Quid enī habes q̄d nō accepiſ
ti. Ergo q̄r aculeus mortis ē peccatū.
uirtus aūt peccati lex: et h̄ de bōn̄ p̄ui
dencia dei. ut cōcluderetur hoīes ſub
peccato. et quereret̄ adiutorem. q̄re
rent gratiā. q̄reret̄ dm̄. nō de ſua uir
tute p̄ſumeret̄: ideo et h̄ dixit. aculeus
aūt mortis peccatū: uirtus aūt pc̄i
lex. Quid times. Quid laboras. Quō
ſudas. Audi q̄d ſequit̄. Grās autē dō
qui dedit nob̄ uictoriā p̄ dnm̄ nrm̄
ihm̄ xp̄m. Certe tu ē das uictoriā p̄
dnm̄ nrm̄ ihm̄ xp̄m. Ergo cū cepe[ris]
laborare. pugnas cōtra cōcupiſcēnas
carnis. ſp̄u ambula. ſp̄u inuoca: do
nū dei quere. Et ſi lex in mēbris pug
nat lege mentis tue ex p̄te inferio
re. id eſt a carne captiuū te tenet ſb̄
lege peccati. Et h̄ emendabit̄: et h̄
tranſiet in uiam uictorie. Tu tantū
clama: tu tantū inuoca. Oportet
te ſemp orare: et nō deficere. Inuo
ca oīno: inuoca adiutoriū. Ad huc
te loquēte dicet. ecce adſum. Intelli
ge et audis dicentē aīe tue ſalus tua
ego ſū. Cū ergo lex carnis r̄pugna
re cepit legi mentis. et captiuū te
ducere in lege peccati. q̄ eſt in mēbr̄s
tuis. orando dic. cōfitendo dic. Mi
ſer ego homo. Quid enī aliud hō.

Quid eſt homo. n̄i q̄d memor es eius.
Dic. miſer ego homo: n̄i q̄r filius hoīs
ueniſſet. periſſet homo. Exclama in an
guſtijs. Quis me liberabit de corpe
mortis huiꝰ. ubi lex in mēbris meis
r̄pugnat legi mētis mee. Condelector
enī legi dei: ſcd̄m interiorē hoīem. Quis
me liberabit de corp̄e mortis huiꝰ.
Si h̄ fideliter. ſi humilit̄ dicis. uerisſiē
reſpondetur. Grā dei p̄ ihm̄ xp̄m dnm̄
nrm̄. Sermo eiuſdē de uerbis apli
Cū cēnus in carne paſſioēs pctōr̄
q̄ p̄ legem ſt̄ ez cont̄ in athevs.

Audiuimꝰ cōcorditq; r̄ſpon
dimꝰ. et dnō nrō cōſona uo
ce cantauimꝰ. Btūs uir q̄
tu erudieris dnē. et ex lege tua docue
ris eū. Silenciū ſi prebeatis auditis.
Non inueit̄ locū ſapiencia: ubi nō eſt
paciencia. Nos loq̄mur. ſꝫ dn̄s erudit.
Nos loq̄mur. ſꝫ dn̄s docet. Non enī btūs
dictus eſt. quē docet homo: ſꝫ quē tu e
rudieris dnē. Nos plantare poſſumꝰ.
et rigare: ſꝫ dei eſt incremētū dare.
Qui plantat et q̄ rigat. foris ſec̄ opat̄:
q̄ uero dat incremētū. intus opitulat̄.
Que nob̄ lectio de ſancti pauli apli p̄
poſita ſit ad loquēdū. q̄m difficilis.
q̄m latebroſa. q̄m ſi nō intelligat̄. a
male intelligat̄ p̄iculoſa: puto fr̄es
in me ſcio. q̄ uob̄ cū recitaret̄ audiſtis.
et fluctuaſtis. Si aduertiſtis. a ſi aliqu
et intellexiſtis. q̄m ſit arduū. ſine du
bitacione uidiſtis. Hanc itaq; lectio
nē. totūq; ipm̄ moleſtū. et obſcurū.
ſꝫ intelligētibꝫ ſalubrē eplē apli locū
ſuſcepimꝰ: adiuuāte miſericordia dei expo
nere diſſerendo. Caritati urē. debitores
nos eē ſcio: exactores uos ſcio. Que
admodū nos ut iſta p̄ſpiciatis oramꝰ:
ſic et uos orate ut ea uob̄ explicē

ualeamus. Si enī orō nrā concordet. et
nos faciat deus idoneos auditores et noſ
debiti illius fideliſſimos redditores. Cū
enī eēmus in carne ait aplus. paſſioēs
peccatoꝝ q̄ p legem ſūt. opabantur in
menbris nrīs: ut fructū ferrent morti
Hic uidetur qđ nō intelligentibꝫ p̄mū
et grande piculū eſt aplm̄ r̄phendē
et culpare legem dei. Dicat aliq̄s Ab
ſit hoc ab animo cuiuſcūqꝫ xpiani. Quis
hoc uł inſanus audeat de aplō ſuſpicari.
Et tamē fr̄es mei. u̇ba iſta male intel
lecta. fomitē inſane furori manicheo
rū ſubminiſtrabūt. Manichei enī legē
dei p moyſen datā dicūt: nō a deo datā.
eā̄ euangelio cōtrariā eſſe ꝯtendūt.
Et q̄n cū eis agitur his teſtimonijs
apli pauli: que nō intelligūt. con āt
ꝯuincere. Quid dicam catholicos n̄
intelligentes: et nō pocius negligētes.
Non eſt enī multū ſi quis uelit eſſe
diligens poſt calupnias ab heretico
auditas: ſaltim ꝯſiderare in codice cir
cumſtancias locucionis. Quod ſi fecerit.
ibi mox inueniet. unde adūſariū loquētem
redarguat. unde hoſtes legis r̄belleſqꝫ
ꝓſternat. Et ſi enī tardus eſt ad in
telligenda uerba apli. manifeſta ibi
laus expreſſa eſt legis dei. Uidete ē
pius et aduertite. Cū eēm⁹ in carne
ait. paſſiones pccōꝝ q̄ p legem ſūt.
Ecce iam manicheus erigit ceruicē.
exaltat cornua. impetit te. facit im
petū. Ecce inq̄t paſſiones pccōꝝ q̄
legem ſūt. Quomō bona lex eſt. p
quā in nobis pccōꝝ paſſiones. et ope
rant in menbris nrīs: ut fructū fe
rant morti. Lege aliquātū pſ̄dere
totū. Audi pacient̄. et ſi nō intelli
gent. Hoc enī qđ ait paſſioēs pccō
rū q̄ p legem ſūt opabātur in mē
bris nrīs. multū eſt ut intelligas. ſꝫ p⁹
eſto interim legis laudator: et tūc fieri
merberis intellector. Clauſū habes
cor: et clauū accuſas. Ecce interim qđ
nō intelligim⁹ paululū r̄ponam⁹. ad
laudē legis q̄ apta eſt ueniam⁹. Paſſi
ones inquit peccatoꝝ q̄ per legem ſūt.
opabant in menbris nrīs. ut fructū
ferrem⁹ morti. Nūc ergo euacuati ſu
mus a lege mortis. in q̄ detinebamur.
ita ut ſeruiam⁹ in nouitate ſpūs: et
nō in uetuſtate litte. Adhuc legem
uidetur arguere. culpare. improbare.
deteſtari. ſꝫ nō intelligentibꝫ. Cū ē
dicit cū eēmus in carne. paſſioēs pec
catoꝝ. q̄ p legem ſūt. opabant̄ i mēbꝭ
nrīs. ut fructū ferrent morti: nūc
ergo euacuati ſum⁹ a lege mortis.
in q̄ detinebamur. ita ut ſeruiam⁹ in
nouitate ſpūs. et nō in uetuſtate lr̄e.
cū ubiqꝫ uidet legem accuſare atqꝫ
culpare. Uidit hoc et ipē uidit. ſen
ſit ſe nō intelligi. et cont̄ obſcuritatē
uerboꝝ ſuoꝝ cogitaciones homīū ꝯ
moueri. Senſit qđ poſſet dici. ſenſit
qđ poſſet ꝯtradicere. et pius hoc uoluit
dicere. ut tu nō inuenias qđ dicas. Quid
ergo dicim⁹ inquit. Hoc ſequitur.
Quid ergo dicim⁹. Lex peccatū ē.
Abſit. Uno ūbo legem abſoluit: le
gis accuſatorē dampnauit. Auctori
tatem apli ꝯt me pferebas o mani
chee: et dicebas in cū legem r̄phen
deres. Ecce audi aplm. lege aplm.
Paſſiones pccōꝝ. q̄ p legem ſūt. opa
batur i menbris nrīs. ut fructū fer
rent morti. Nūc ergo euacuati ſu
mus a lege mor. in q̄. detine. ita ut
ſeruī. in nou. ſpūs: et nō in uet⁹ lr̄e.
Iactabas te. clamabas. dicebas
audi legem. Uide iſta directas. et

uerſo tergo. ire cupiebas. Ex peccati au
diui te. audi me. Immo nec ego te. nec
tu me. ſ; ambo ſimul audiam⁹ aplm. q̄
ſoluit ſe. et alligat ſe. Quid ergo dicim⁹
inquit: lex peccatū eſt. Hoc ~~nempe~~ di
cebas. lex peccatū eſt. hoc nempe dice
bas. Ecce audiſti qd̄ dicebas. audi qd̄
dicas. Legem dī peccatū ēē dicebas. qn̄
eam cecus. et impudus. r̄phendebas.
Errasti. Vidit paul⁹ errorē tuū. Qd̄
dicebas. ipē dixit. Qd̄ ergo dicim⁹?
lex peccatū eſt? Qd̄ dicebas: h° dicim⁹
lex peccatū eſt? Abſit. Si apli ſeq̄ba
ris auctoritatē. app—ende ūbū: et ca
pe inde cōſiliū. Audi. lex peccatū eſt.
Abſit. Audi abſit. Si aplm ſeq̄ris. ſi
eius auctoritatē plurimi pendes. audi
abſit: et qd̄ ſentiebas a te abſit. Qd̄
ergo dicim⁹? Quid dicim⁹? Qd̄ dixi
paſſio. peccati. q̄ p legem operabāt in
mē. ncis. ut fruc. ferret mor. q̄ dixi
euacuati ſum⁹ a le. mor. ī q̄ detine. q̄
dixi ſeruiam⁹ in no. ſpū. et n̄ ī uet. lre.
Abſit, lex peccatū eſt? Quare g° aplē tanta
illa dixiſti? lex abſit ut ſit peccatū.
ſ; peccatū inquit nō noui n̄ p legem.
Nam cōcupiſcēciā neſciebas. n̄ lex di
ceret. nō cōcupiſces. Iam mō te ītterrogo
manichee. mō te interrogo. r̄ſponde m.
Mala eſt lex que dicit. nō cōcupiſces?
Hoc nec luxurioſus m. et neqm̄ aliqs.
reſpondet. Etenī ipi homīes flagici
oſi. qn̄ r̄phenduntur. erubeſcunt. et qn̄
ſunt in ter caſtos. laſciuire nō audent.
Si ergo dicis. malā ēē legem q̄ dicit.
nō cōcupiſces. impune uis cōcupiſcē. Ac
cuſas legem: q̄ puniat libidinē. Frēs
mei. ſi nō audemus aplm dicētem.
lex peccatū eſt. abſit. ſ; tantūmō ūba
legis cōmemorātem. ubi dictū eſt:
non cōcupiſces. eām legem illo non
laudante. nos eam laudare debem⁹:
illam laudare. nos accuſare. Ecce lex.
ecce deſup tuba diuina clamat homi.
nō cōcupiſces. Non cōcupiſces; r̄prehende.
Si potes fac. Si r̄prehendē nō potes. au
diſti. non cōcupiſces. Rephendē nō audes.
q̄ bonū eſt qd̄ dixit. nō cōcupiſces. Ma
lū eſt cōcupiſcere. Malū culpat lex. A tuo
malo. te phibet lex. Ergo cōcupiſcere ma
lū culpat lex: a tuo malo. te phibet lex.
Ergo fac qd̄ iubet lex: noli facere qd̄
uetat lex. Noli cōcupiſcere. Sz qd̄ ait
aplus. Concupiſcenciā neſciebam. n̄
lex diceret: non cōcupiſces. Ibam enī p⁹
cōcupiſcenciā meā. et qua trahebat cur
rebam. eiuſq; illecebras blandas. et
ex carnali ſuauitate iocūdas. mag
nā felicitatem arbitrabar. Laudatur
enī peccator cui lex in deſiderijs aīe
ſue: et qui iniq̄ gerit benedicit. Inue
nis hoiem cōcupiſcencias ſuas carnales
ſectantē. totūq; ſe illis ſeruū donātē.
aucupari undiq; uoluptates. fornicari. ī
ebriari. Non dico amplius fornicari.
qm̄ inebriari. H° dixi que licite cōmittū
tur. ſ; nō dei legibus. Quis enī aliqn̄ ad
iudicem ductus eſt: q̄ meretricis lupa
nar intrauit? Quis aliqn̄ in publicis
t̄bunalib⁹ accuſatus eſt: q̄ p ſuas luxu
rias. laſciuus. inmūdus q; defluxit.
Quis aliqn̄ habens uxorem. q̄ ancil
lam ſuā uiciauit. crimē incurrit? Sed
in foro: non in celo. In lege mūdi: nō
in lege creatoris mūdi. Luxurioſus
aūt. inmūdus atq; laſciuus. felix dr̄.
abundare uoluptatibz. frui delicijs
Iam uero ſi ſe eciā uino ingurgitet.
et ſi bibit menſuras ſine menſura. pqz
eſt. q̄ nō incurrit crimen. eciā uiri for
tis accipit nomē: qn̄to neqor. qn̄to
in poculo inuictior. Cū laudatur iſta

dr̄ felix est. magnus est. bene est illi.
et non solū hō nō putat̄ ēē peccatū: sȝ
etiā putatur uel dei donū. uel certe sua
ue blandū. et liciti bonū. Procedit lex
dei. et dicit. non concupisces. Ille hō qui
putabat magnū esse. magnaq̄ꝫ feli
citate existimabat ea q̄ possit sue con
cupiscentie nō negare. sequi q̄ traheb̄it.
audit. nō concupisces: et cognoscit esse
pctīn. Ds dixit. homo audiuit. deo
credidit. peccatū suū uidit qd̄ bonū
putabat. malū ēē cognouit. Voluit
frenare concupiscentiā. nō uicit p᷒ eam.
strinxit se conatus est. victus est. Ex
fuit antea nesciens malorꝫ suorꝫ. factus
est doctus. et peius est uictus. Cepit ēē
nō solū peccator. sȝ etiā p̄uaricator. Pec
cator enī et antea erat: sȝ antequā le
gem audiret. peccatorē se ēē nesciebat.
Legem audiuit. peccatū uidit. conatus
est uincere. supatus. atq̄ꝫ p̄stratus ē:
factus est legis p̄uaricator: q̄ fuit antea
nesciens peccator. Hoc dicit aplus.
lex peccatū est. Absit. Sȝ peccatū nō
cognoui n̄ p legem. Nam concupiscentiā
nesciebam. n̄ lex diceret. nō concupisces.
Occasione autē accepta peccatū p
mandatū opatū est. in me omnem
concupiscentiā. Minor erat concupiscentia qn̄
ante legem securus peccabas. Nūc
autē oppositis tibi obicib̄ꝫ legis. flu
uius concupiscentie q̄si frenatus paululū
nō siccatus. sȝ in crescente impetu q̄
te ducebat obicib̄ꝫ nullis. obruit te
Obicibus ruptis. concupiscentia tua
minor erat. qn̄ tua monebat libidi
nē. Maius est qn̄ transcendit. Et legē
uis nosse. qm̄ magna sit. Vidit qd̄
ruperit. nō concupisces. Non hō dixit
Ds dixit. creator dixit. iudex eternus
dixit: nō quicumq̄ꝫ dixit. Fac ergo qd̄

dixit. Non facis. obserua iudicantem
qui dixit. Sȝ quid facia o homo. Ideo
non uicisti: q̄ de te p̄sumpsisti. Atte
de ergo nūc uerba supiora. q̄ uidebātur
obscura. cū enī ēēm᷒ in carne. Verba
q̄ supiora diximus. unde cepit lectio. q̄ ob
scura uidebātur. attendite. Cū enī ēēm᷒
in carne: passiones peccatorꝫ q̄ p le
gem sunt. Unde p legem sunt. Quā eram᷒
in carne. Quid est q̄ eram᷒ in carne.
Presumebam᷒ de carne. Non enī qui
loquitur aplus. iam exierat de ista car
ne. aut eis iam loquebātur q̄ iam exierant
mortui de ista carne. Non utiq̄ꝫ. Sȝ
secundū uite hui᷒ modū. et qui loquebatur.
et quib̄ꝫ loquebātur. in carne erant. Quid
est ergo. cū ēēmus in carne: n̄ cū de
carne p̄sumerem᷒. hoc est. de nob̄ confide
mus. Homī enī dictū est. et ab ho
minib̄ꝫ dictū est: uidebit ois caro. salu
tare dei. Quid est omis caro: n̄ uide
bit omis homo. Et quid est. ubū
caro factū est: n̄ uerbū homo factū
est. Non enī uerbū et caro erat. et
aīa ibi non erat. Sȝ carnis noīe. hō
significatus est in eo. qd̄ legitur. ubū
caro factū est. Ergo cū ēēm᷒ in carne.
idest concupiscentiis carnis uscaremur.
ibi spem totā nr̄am. tamq̄m in nobis
ponerem᷒. passiones peccatorꝫ q̄ p le
gem sunt. auctū sunt p legem. Prohibe
do enī fecerunt legis p̄uaricatorē. q̄
ille qui p̄uaricator est factus: dm̄ n̄
habuit adiutorem. Opabātur
ergo in menbris nr̄is ut fructū fer
rent. cū n̄ morti. Si dampnādus
erat peccator: qm̄ spem lȝ p̄uarica
tor. Ergo o homo uicat concupiscentia te
tua: uicit. q̄ in malo loco te inuenit
Inuenit te in carne. ideo te uicit. Mu
tā inde. Quid expauescis. Non

tibi dixi ut moriaris. Noli expaueſ
cere. qr dixi migra de carne. Non ē
dixi ut moriaris. immo audeo dicere
Dixi ut moriaris. Si mortui eſtis cū
xpō: que ſurſū ſūt querite. In carne
uiuēs: noli eē in carne. Omīs caro
fenū: uerbū dnī manet ineťnū. Do
minus fiat r̄fugiū tuū. Inſtat ɔcupiſ
centia. urget te. magnas uires acce
pit aduerſum te. phibicōne legis. grā
dior facta eſt. maiorē hoſtem pateris.
Sit dnš r̄fugiū tuū. turris fortis. a
facie inimici. Noli ergo eē in carne:
in ſpū eſto. Quid eſt in ſpū eſto. In
deo ſpem pone. Nam ſi poſueris ſpem
in ipō ſpū. quomō ē uictꝰ ſpūs tuus.
In carne lacitur. qr nō eū dediſti il
li. a quo ſuſpendat̄. Non ſe ɔtinet. ſi
nō ɔtinetur. Noli r̄manē in te: tranſ
cende et te. In illo te pone. qui fecit
te. Nam ſi ſpem intē habueris. accep
ta lege. puaricator eris. Inueniēt te hoſ
tis. nudū r̄fugio: inuadit te. Ne for
te rapiat uelut leo: et nō ſit q̄ eruat.
Attende uerba apli. legem lauda
tis ſe accuſantis. reū ſe ſub lege fa
cientis: et pſonam fortē tuā i ſe tranſfi
gurātis. et dicentis tibi. peccatū n̄
cognoui. n̄ p legem. Nam ɔcupiſcē
tiam neſciebā. n̄ lex diceret. nō ɔ
cupiſces. Occaſione autē accepta p peccm
mādatū. opatū eſt in me. omnē
ɔcupiſcentiā. Sine lege enī. pecca
tū mortuū eſt. Quid eſt. mortuū
eſt. Latet. nō apparet omīo: tanq̄
ſepultū ignoratur. Adueniente
autē mandato. peccatū reuixit. Qd
ē reuixit. Apparē cepit. ſentiri cep.
rebellarē aduſū te cepit. Ego autē
mortuꝰ ſū. Quid ē mortuus ſū.
Puaricator factus ſū. Et inuentū ē

m̄ mandatū qd̄ erat in uita. Videte
qr lex laudatur. mandatū qd̄ erat
in uita. Qualis enī uita eſt. nō ɔ
cupiſcere. O uita dulcis. Dulcis eſt.
q̄ uoluptas ɔcupiſcentie. Verū eſt.
nec eam homīes ſeq̄rent̄. n̄ dulcis
eſſet. Theatrū. ſpectaculū. meretrix
laſciua. turpiſſima cantilena. dul
cia ſūt iſta. ɔcupiſcentie. dulcia pla
ne. ſuauia. delectabilia. Sꝫ narraue
rūt m̄ iniuſti delectacōēs ſuas: ſꝫ
non ſicut lex tua dnē. Suauia ſūt.
dulcia ſūt. delectabilia ſt. Sꝫ audi
meliora. Narrauerūt m̄ iniuſti delec
tacōnes ſuas. ſꝫ n̄ ſic̄ lex tua dnē.
Felix aīā. que huiꝰmoi delectacōibꝫ
oblectatur. ubi turpitudine nulla
inq̄natur: et ueritati ſerenitate p
gatur. Quē autē delectat lex dei.
Et ſic delectat. ut omēs delectacōes
laſciuie uincat. Non ſibi arroget
iſtā delectacōēꝫ: dnš dabit benig
nitatē. Quid dicimꝰ. Dnē. das m̄
illā ſuauitatē. ut illā. Suauis es
dnē: et in tua ſuauitate. doce me
iuſtificacōēs tuas. In tua ſuauita
te doce me. et doces me. Tūc diſco. ut
faciā: ſi in tua ſuauitate doceas me.
Ceterū. qm̄ diu blandit̄ iniq̄tas.
et dulcis eſt iniq̄tas. amara eſt
ueritas. In tua ſuauitate doce me.
ut ſuauis ſit ueritas. dulcedo ɔtami
netur iniquitatis. Multo ē meli
or. et ſuauior dulcedo ueritatis: ſꝫ
ſanis. ſuauis eſt panis. Qd ē me
lius et p̄clarius. pane celeſti. Sꝫ
ſi nō obſtupeſcant dentes iniq̄tas.
Scriptura enī dicit. Sicut uua acer
ba dentibꝫ nocia eſt. et fumꝰ oculis:
ſic iniq̄tas utentibꝫ eā. Qd̄ pdeſt
qr panē laudatis. ſi male uiuitis.

Qđ laudatis nō manducatis. Cū er
go audis uerbū. cū audis uerbū iuſ
ticie et ueritatis. et laudas: multo
laudabilius eſt ſi facias. Fac ergo qđ
laudas. An dicturus es uolo. et non
ualeo. Quare nō uales. Quia
ſanitas non eſt. Vnde ſanitatē ꝑdi
diſti. niſi quia peccando creatorē offendiſti.
Ergo ut eius panē quē laudas cū ſu
auitate. idest cū ſanitate manduces.
dic illi. Ego dixi dn̄e miſerē mei ſa
na aīam meā quia peccaui tibi. Ergo inquit
inuentū eſt m̄ mandatū quod erat in
uitā: hoc eēt in mortē. Erat enim an
tea ſibi ignotus peccator. factus ē
manifeſtus ꝑuaricator. Ecce inuētū
eſt illi in mortē qđ erat in uitā. Occa
ſione autē inquit accepta peccatū ꝑ
mandatū fefellit me. et ꝑ illud occi
dit. Sic factū eſt ꝑmo in ꝑadiſo. Fe
fellit inquit me occaſione accepta
ꝑ mandatū. Vide ſerpentē mulieri
ipi ſuſurrātem. Queſiuit ab ea qđ
dixerit ds. Reſpondit illa. Dixit no
bis ds. Ex omī ligno qđ eſt in ꝑadiſo ede ligno
tis: de ligno autē ſcientie boni et
mali nō edetis. Ex eo ſi ederitis. mor
te moriemini. Hoc eſt dī mandatū.
Contra ſerpens. Non inquit morte mo
riemini. Sciebat enim ds quia quo die ederi
tis. aperientur oculi uri: et eritis ta
quam dii. Occaſione autē accepta pec
catū ꝑ mandatū fefellit me: et ꝑ
illud occidit. Gladio quē portabas.
te inimicus occidit: armis tuis. te
interimit. Accipe mandatū ſato ce
arma. nō quibꝫ te occidat. ſꝫ quibus
a te occidatur inimicus. Sꝫ noli ꝓſu
mere de uiribꝫ tuis. Vide ꝑuū dauid.
contra goliam. uide ꝑuū contra ingē
tem. ſꝫ in noīe dn̄i ꝓſumētem. Tu

uenis ad me inquit cū clipeo et lā
cea: ego in noīe dn̄i omīpotentis.
Sic ſic. aliter nō omo. aliter nō ꝓſter
nitur inimicus. Qui ꝓſumit de uiribꝫ
ſuis: antequā pugnet. ipe ꝓſternit.
Videte tamē limī. uidete etiā atqꝫ
etiā paulū aplm. contra furorē mani
cheorum eſſe diuine legis aptiſſimū laudatorē. Vi
dete quid adiūgat. Itaqꝫ lex qđē ſca.
et mandatū ſcm̄. et iuſtū et bonū.
Nunquid uberius laudari poteſt. Pau
lo ante uerbo illo qđ dixit. abſit. de
fenderat. tamen nō laudauerat. Aliud
eſt a crimine obiecto defendere: aliud
~~de~~ debito ꝓmio ꝑdicare. Crimē ob
iectū fuit. Quid ergo dicimus. lex
peccatū eſt. Defenſio. Abſit. Vno u
bo oſtenditur ueritas. quia magna ē
apli defendentis auctoritas. Qđ dui
defendat. Sufficiat. Abſit. An nullus
inquit experimentū accipe eius qui ī me
loquitur xpc. Modo autē. Itaqꝫ lex
quidem ſancta. et mādatū et iuſtū et
bonū. Qđ ergo bonū eſt m̄ factū eſt
mors. Abſit. Quia bonū nō eſt mors.
Sꝫ peccatū ut appareat peccatū: ꝑ
bonū m̄ opatū eſt mortē. Mors nō
eſt lex. ſꝫ peccatū eſt mors. Iam du
dū autē dixerat. Sine lege peccatū
mortuū eſt. Vbi uos admonuerā. quia
mortuū eſt dixit. abſconditū latet.
nō apparet. Modo uidete quā uere
ita dictū ſit. Peccatū inquit ut ap
pareat peccm̄. Non dixit ut ſit. quia erat
et quando nō apparebat peccm̄. Vt appa
reat peccatū. Qđ eſt ut appareat
peccatū. ꝑ bonū m̄ opatū eſt mor
tem. Quā mortem. Vt fiat ſup
modū peccator. aut peccatū ꝑ mā
datū. ſup modū ꝑ mādatū. Ecce
ſup modū. Qđ iam et ꝑuaricatio

Nā ꝯcupiā neſciebā niſi lex diceret nō
ꝯcupiſces. nō ait. ꝯcupiā nō habeā
ſꝫ ꝯcupiā neſciebā. Sic etiā hic nō
ait ut ſit peccm̄ ſꝫ ut appeat peccm̄

Videte g° fol

Videte ergo fr̄es. videte genus huā
nū. a p̄mi illius p̄mi hoīs morte
fluxisse. Etenī peccatū a p̄mo homīe
intrauit in huc mūdū. et p̄ peccm̄ mors.
et ita in omnes hoīes ptrāsijt. Ptrāsijt.
uerbū attendite qd̄ auditis. ↄsiderate
unde. quid est ptrāsijt. Ptrāsijt. Inde est
puulus reus: peccatū nondū fecit. sȝ
traxit. Etenī illud peccatū n̄ in fonte
mansit: sȝ ptrāsijt. Non in illū aut
illū. sȝ in omnes homines ptrāsijt. Ge
nuit peccatores morti obnoxios p̄mꝰ
peccator. p̄mus p̄uaricator. Venit ad
sanādos de virgine saluator: q̄ ad te
nō qua venisti venit. Non enī ille de
cōcupiscentia maris et femie. nō de illo
vinculo ↄcupiscētie. Sp̄c inq̄t sc̄s sup
veniet in te. Dictū est hoc virgini. dic
tū est fide feruēti. nō ↄcupiscentia car
nis estuanti. Sp̄s sc̄s supueniet in te.
et v̄tus altissimi obumbrabit t̄. Et
tale vmbraculū haberet. qn̄ do ardore
libidinis estuaret. Qui ergo n̄ q̄
venisti ad te venit. liberat te. Vbi te
inueīt: Venūdatū sub peccato. iacē
tem ī morte. p̄mi hoīs trahentē
peccatū. p̄mi hoīs habentē reatū. āte
qm̄ habere posset arbitū. Ecce ubi
te inueīt: qn̄ do puulū inueīt. Sed
puuli etatē excessisti. ecce creuisti.
p̄mo peccō. multū addisti. legem ac
cepisti: p̄uaricator extitisti. Sȝ noli
esse sollicitus. Vbi habundauit. sup
habūdauit grā. Conuisi ad dnm̄.

Sermo eiusdē de v̄bis apli. Lex pec
catū est. Absit. Sȝ peccatū non cog
noui. nisi per legem

Hesternā lectionē de sc̄i
pauli apli q̄ sermoni
affuistis. audistis. Illā
lectionē sequitur. q̄ hodie
recitata est. Ad huc illi v̄sant̄ difficil̄
et piculosus locus. quē nob in adiutorio
dn̄i dei nr̄i. qn̄tū me r̄ligioso apud eū
adiuuatis affectu. pro viribȝ quas ia
bere dignatur. expone. et enodare sus
cepim᷒. Patientiā m̄ p̄beat caritas
ur̄a. ut si habeo ꝓpter obscuritatē r̄ru
difficilem disputationē. habeā saltē
facilem uocem. Si enī sit utrūqȝ diffi
cile: multū laborat̄: et vtinā nō sīn
causa laboratur. Vt aut̄ p̄ sit labor
nr̄: sit patiens auditus ur̄. Quā legē
nō culpat aplūs: hesterna die audie
bitis. qn̄tū estimo satis fecim᷒. Ibi
quippe ait. Quid ergo dicim᷒. lex
peccatū est. Absit. Sȝ peccatū n̄ cog
noui n̄ p̄ legem. Nam ↄcupiscētiam
nesciebam: n̄ lex diceret. nō ↄcupisces.
Occasione aut̄ accepta peccatū per
mandatū opatū est in me oēm̄ ↄcu
piscentiā. Sine lege enī peccatū mor
tuū est. idest latet nō apparet. Ego
aut̄ viuebā aliqn̄ sine lege. Adueni
ente autē mandato. peccm̄ reuixit: ego
autē mortuus sū. et inuētū est michi
mandatū qd̄ erat ad vitā. Quod enī
tam ptinet ad vitā. qm̄ nō ↄcupisces:
hoc eē in morte. Peccatū enī occasioē
accepta p̄ mandatū. fefellit me. et
p̄ illud occidit. Cōcupiscētiā texcuit. n̄
extinxit. Terruit nō oppssit. fecit ti
morē pene. nō amorē iusticie. Itaqȝ
inquit. lex q̄dem sc̄a. et mādatū sc̄m.
et iustū et bonū. Quod ergo bonū est.
factū est m̄ mors. Absit. Non enī lex
mors. sȝ peccatū mors. Quid ergo
ex accusatioē mandati. Sȝ peccatū
ut appareat peccatū. latebat enī q̄
mortuū dicebatur. p̄ bonū m̄ opa
tū est mortē. ut addita p̄uaricati
one fiat sup̄ modū peccator. aut per

delictū

catū p mandatū. qr p̄uaricacio pctō
non addetur. ſi non eſſet pctm̄. Alio
enī loco apte dicit idem aplus. Ubi
enī lex non eſt. nec p̄uaricacio. Quid
ergo? Quid dubitam⁹? ad hoc datā legē
eſſe: ut inueniret ſe homo. Cū enī ꝯ
nō phibebat a malo: latebat ſe hō
Vires ſuas languidas n̄ inuenit. n̄ qn̄
legem phibicionis accepit. Inuenit g°
ſe in malis: inuenit ſ; qd̄ fugit ſe. Q°
cūq; enī fugerit ſe ſequit ſe. Et qd ei
pdeſt. de ſe inuento ſciencia qm̄ ſauciat
ꝯſciencia? Loquitur ergo et in iſta
lectione que hodie cantata eſt. ille q
inuenit ſe. Scimus inqt qr lex ſpūal
eſt: ego autē carnal ſū. venūdatus
ſub pctō. Qd enī operor ignoro. Non ē
qd uolo hoc ago: ſ; qd odi illud facio
Queritur hoc loco magna diligēcia
quis intelligatur. utrū ipē apls q loq
batur: an aliū aliquē ipē transfigurā
uit. quē tangeret in ſe. ſic dixit quodā
loco. Hec autē omīa transfiguraui in me
et apollo ppt uos: ut in nob diſcatis
Si ergo aplus loquitur. qd nemo du
bitat. et cū dicit. non qd uolo ago. ſ;
qd odi illud facio. nō de altero. ſ; de ſe
ipō dicit. Qd ſumus intellecturi fr̄es
mei? Ita ne aplus paulus nolebat
ubi grā facere adulteriū: et facie
bat adulteriū? Nolebat eē auarus
et erat auarus? Quis autē nrm̄ au
deat tali ſe induere blaſphemia:
ut de aplō hoc ſenciat? Forte ergo a
lius eſt aliquis. forte tu es. aut tu es.
aut ille eſt. aut ego ſum. Si ergo ali
quis nrm̄ eſt. ipm̄ qi de ipō audiam⁹:
et nō irati nos corrigam⁹. Si autē
ipē eſt. forte enī et ipē eſt. nō ſic in
telligam⁹ qd dixit. nō qd uolo ago.
ſ; qd odi illud facio. tamq̄ uellet eē
iuſtus. et eēt adulter. aut uellet eſſe
miſericors. et eēt crudelis. aut uellet eē
pius. et eſſet impius. Non ad hoc accipi
amus. non enī qd uolo ago. ſ; qd odi
illud facio. Sed aliqd uolo nō ꝯcupiſcē
et concupiſco. Lex quid dixit. Non ꝯcu
piſces. Homo legem audiuit. viciū ag
nouit. bellū indixit. captiuitatē inue
nit. Sz forte aliquis homo nō aplus
Quid ergo dicem⁹ fr̄es mei? Non
hab; ullam ꝯſcienciā aplus in carne
ſua. quā habere nollet. cui tamē exiſ
tenti. titillanti. ſuggerenti. ſollicitā
ti. eſtuanti. temptanti nō ꝯſentiret.
Dico caritati uře. Si crediderim⁹ apl;
nullā prorſus habuiſſe īfirmitatē
ꝯcupiſcencie. cui reluctaretur. multū
de illo credim⁹. Atq; utinā ita ſit. Nō
enī nos inuidere oportet aplis. ſed
aplōs imitari. Verūptamē tamē
audio ipm̄ aplm̄ ꝯfitendū. nondū eū
ad tantā pfectionē iuſticie. quātā
eē in angelis credim⁹. quoꝝ ange
loꝝ equalitatē ſperam⁹. ſi ad quod
uolum⁹ pueniam⁹. Quid enī aliud
nob pmittit in reſurrectiōe ubi ait.
in reſurrectione mortuoꝝ. neq; nubēt.
neq; uxores ducēt. Nō enī incipiet
mori. ſ; erunt equales angel dei. Di
cit ergo aliquis. Et tu unde ſcis quia
paulus aplus angeli iuſticiā et p
fectionē nondū habebat? Nō facio
iniuriā aplō. nō credo n̄ aplo. aliū
teſtem nō quero. ſuſpicitem. nō au
dio: nimiū laudantē nō curo. Dic
nī ſancte aplē. de te ipō. ubi nemo du
bitat. qr de te ipō loqueris. Nā ubi
dixiſti. non qd uolo ago. ſ; qd odi il
lud facio. extiterunt qui dicant. qd a
liū in te neſcio quē tranſfiguraueris
laborantem. deficientē. victū. captū

Hic inquit sic ē p̄rsus. Q̄ͦ dixisti iā erat iust⁹ sicut sc̄ āgeli ꝫ nōdū īmortal' sic sc̄ āgeli

uiū. Tu m̄ dic de te ubi nemo dubitat. q̄ꝛ loqueris de te. Fr̄es ait ap̄lus. ego me ip̄m non arbitror app̄hendisse. Et quid facis? Unū autē que retro oblitus. in ea que ante sunt extent⁹. sc̄dm intentionē ait. nō sc̄dm p̄fecti onem. sc̄dm intētionē sequor ad pal mā sup̄ne uocationis dei in xp̄o ih̄u. Sup̄ iam dixerat. nō q̄ꝛ iam accepe rim. aut iam p̄fectus sim. ad huc co tra d'z. et dicat. Dicebat ista ap̄lus. q̄ꝛ nō dū uenerat ad īmortalitatē: q̄ꝛ n̄ dū p̄uenerat. ad iusticie p̄fectionem. Iam ergo tam iustus erat. q̄m̄ sūt ā geli: ꝫ nō dū īmortalis sicut sc̄ ange li. Ergo p̄fectionē iusticie. iam tene bat. ꝫ sequendo palmā sup̄nā īmor talitatē querebat. Dic nob' sancte a p̄le. aliū aliquē manifestiorē loci. nō ubi q̄ris īmortalitatē. ꝫ ubi cōfite ris infirmitatē; ꝫ iam sursū erat. iam cōdicit. Uideo m̄ audire q̄sdā cogitationes: et ꝫ d'z m̄. uerū est. no ui quid dicturus es. Confitetur in firmitatē: ꝫ carnis. nō mentis. Cō fitetur infirmitatē. ꝫ corporis. nō aī. In aīo est aūt p̄fecta iusticia. nō in cor pe. Nam q̄s ignorat utiq; ap̄lm in corp̄e fr̄agilem. corp̄e fuisse mortalem. Sicut dicit. Habem⁹ thesaurū istū in uasis fictilib;. Quid ē ergo. tu uase fictili. De thesauro. aliq̄d lo quere. si aliquid min⁹ habuit: si erat q̄d ei ad aurū iusticie. possꝫ ad di. Inueniam⁹. Ip̄m audiam⁹: ne in iniuriosi estimem. Et ne magnitu dine r̄uelationū mear. Ap̄lus di cit. In magn̄tudine r̄uelationū me ar. ne extollar. Nempe ꝫ agnosci tis ap̄lm habentē magnitudinē r̄ uelationū. et timētem elationis

Marginal notes: Et; fuisse

papiatū. Ut ergo noueris. q̄ꝛ et ipse ap̄lus qui uolebat alios saluos facē. ad huc curabat. ut noueris. q̄ꝛ ip̄e ad huc curabatur. si magnipendis ip̄ius honorem. audi quid ei medicus appo suerit ad tumorē. Audi. nō me. ꝫ ip̄m audi. Audi cōfitentem: ut sentias docē tem. audi. Et ne magn̄tudine r̄uelati onū mear extollar. Ecce iam possum dicere ap̄lo paulo. ne extollaris. Sc̄e paule. tu ne extollaris. ad huc timedū est. tu ne extollaris. ad huc infirmitati huic medicina q̄renda est. Quid m̄ inquit dicis tu? Et tu audis. quid sim: et noli altū sap̄e. ꝫ time. Audi quomō brevis agnus ingrediatur: ubi aries sit p̄ciditatur. Ne magnitudine ig̃t reuelationū mear extollar: datus ē m̄ stimulus carnis mee. angelus sathane. qui me colaphizet. Ex iem tumorē timuit. q̄ mordacissimū ephi tēma accepit. Iam ergo modō dic. q̄ꝛ tanta in illo erat iusticia. q̄nta est ī angelis sc̄is. An forte et angelus sc̄s in celo ne extollatur. accepit stimulū angelū sathane. a quo colaphizet. Absit h' de sanctis angelis suspicari. Homiēs sumus. ap̄los sc̄os hoīes agnoscam⁹: uasa electa. ꝫ ad huc fragilia. Ad huc in hac carne p̄egri nantes. nondū in celesti p̄ria triū phantes. Ergo q̄m̄ rogauit dn̄m ter. ut ab illo iste stimulus auferret n̄ exauditus est ad uoluntatē. q̄ꝛ exaudit⁹ est ad sanitatē: forte nō indecēter ip se loq̄tur. ubi dicit. Scim⁹ aūt q̄ꝛ lex sp̄ualis est: ego autē carnalis sū. Ergo carnalis est ap̄lus. q̄ꝛ hijs di cebat. uos qui sp̄uales estis. instru ite hui'moī in sp̄u lenitatis. Alios tā quā sp̄uales alloq̄tur. et ip̄e carnal'

Marginal note: ad huc timedū ē tu ne extollais

est. Sed quid dixit et ipe spualibz qr
nondū erant seniri. nondū erant in
pfectione celesti et angelica. nō dū
erant in illius pr̄te seniutate. sz in
hui9 pr̄te sollicitudine usabantur.
Quid eis dixit. Certe spuales eos
uocauit. Vos qui spuales estis. inst̄
ite hui9 moi. in spū lenitatis. intēdēs
te ipm̄ ne et tu tempteris. Ecce qm̄
spualem appellauit etatē. timuit il
li temptacōis fragilitatē. vn̄ possz
temptari spualis. et si nō ex mente:
utiqz ex carne. Spualis autē q̄ sc̄dm
spm̄ uiuit: adhuc autē ex pte mōli
carnalis. Idem spualis. idemqz carna
lis. Ecce spualis. mente seruio legi
di. Ecce carnalis: carne autē legi pcī.
Idem ergo et ipē. spualis et carnalis:
idem plane qm̄ diu h̄ uiuit. Sic est.
Noli mirari quisq̄s es. quiqz carna
lib9 concupiscencijs cedis atqz consentis.
qui eas uł bonas putas ad explē
dam libidinis saturitatē. uł certe si
iam uides malas. ut eis tamē cedēdo
consencias. et quo ducūt sequaris. et ea
q̄ male suggerūt pperes. Totus car
nalis esti. tu quisquis talis: et tot9
carnalis es. Si autē concupiscis: qd̄ est
qd̄ lex uetat cū dicit nō concupisces car
ne carnalis. Aliud est enī concupiscē:
aliud post concupiscencias suas n̄ ire.
Non concupiscere oīno pfecti est. p9
concupiscencias suas nō ire. pugnā
tis est. luctantis est. laborātis est.
Vbi feruet pugna. quare desperatur
uictoria. Quando erit victoria. Qn̄
absorbetur mors in uictoria. Tūc
enī uox erit triūphantis: nō sudor
pugnātis. Que futura ē uox illa
triūphantis. Cū corruptibile hoc
induerit incorrupcionē. et mortale

no qd uolo ago. Ecce mortis contencio

hoc induerit immortalitatē. Vides victori
am: audi exultantē. expecta triūphātē
Tunc fiet sermo qui scriptus est. Absor
ta est mors in uictoria. Vbi est mors
contencio tua. Vbi est mors aculeus tu9.
Vbi est. Ecce erat et non est. Vbi est
mors contencio tua. Ecce mortis contencio
Scimus qr lex spualis: ego autē carnal'
sum. Si ergo de seipō aplus dicit. si dico
nō confirmo. si aplus dicit scim9 qr lex
spualis ē. ego autē carnalis sū. mēte
enī spualis: corpe carnalis. Quādo
totus spualis. Cū seminat' corp9 aiā
le: resurget corpus spuale. Modo ergo
qn̄ feruet contencio: non qd uolo ago.
Ex pte spualis: ex pte ~~inferiore~~ carnal'
Ex pte meliore spualis: ex pte inferio
re carnalis. Adhuc confligo: nōdū vici.
Magnū in est nondū vici. Non quod
uolo ago: sz quod odi illud facio. Quod
facias concupisco. Et si concupiscentie nō
consencio. et si post concupiscencias me
as non eo: tamē adhuc concupisco. Et
utiqz eciā in ipā pte ego sum. Non eīm
ego in mente. et alius in carne. Sed
quid igitur. Ipē ego. et ego in mēte: qr
ego in carne. Non enī due nature
contrarie. sz utroqz vnus homo: qr vn9
deus a quo factus est homo. Igitur e°
ipē. ego ipē in mente seruio legi dei:
carne autē legi peccati. Mente non
consencio legi peccati: sz tamē nollem
eē in menbris meis lex ulla peccati.
Quā ergo nollem et tamē est. nō qd
uolo ago: qr concupisco nolo. Nō quod
uolo ago: sz qd odi illud facio. Quid
odi. Concupiscere. Odi concupiscere
et tamē ago illud carne nō mente
Quod odi illud facio. Si autē qd nolo
illud facio consencio legi qr bona est
Consentires legi: si qd uellet faceres

faciis qd lex odit. Quomō ꝯsentis le
gi. Prorsus si qd nolo hoc ago. ꝯsensio
legi qm̄ bona est. Quomō. Quia
iubet lex. non ꝯcupisces. Quid nolo
ago. Non ꝯcupiscere. Volendo qd
uult lex. ꝯsentio legi qm̄ bona est. Si
diceret lex nō ꝯcupisces. et ego ꝯcupis
cere uellem non ꝯsentirem legi: et
omo ab illa uoluntatis puersitate diui
sus existerem. Dicente enī lege nō
ꝯcupisces: et ego uellem ꝯcupiscere:
nō ꝯsentio legi dei. Quid mō. quid
dicis o lex. Non ꝯcupisces. Et ego
nolo ꝯcupiscere. et ego nolo qd nō
uis. Nolo ideo ꝯsentio: qd uis nolo, qr
Non implet legem infirmitas: sed mea
legem laudat uoluntas mea. Ergo
si qd nolo. hoc ago: et ideo ꝯsentio le
gi: qr nolo qd non uult. nō qr ego
qd nolo. Ipm enī agere ꝯcupiscere
est non ꝯcupiscenti ꝯsentire. Ne ali
quis iam in aplo peccandi sibi qrit
exemplū. et det malū exemplū. nō
qd uolo ago. Quid enī lex dicit. nō
ꝯcupisces. Et ego nolo ꝯcupiscere.
et tamē ꝯcupisco. qm̄ uis ꝯcupiscētie
mee assensū nō prebeam. qm̄uis
post eam nō eam. Resisto enī aūto
mentē. nego arma. teneo menbra:
et tamē fit in me qd nolo. Qd nō
uult et lex: nolo cū lege. Qd nō
uult nolo. Ergo ꝯsentio legi. Sed
qr ego sum in carne. ego sū in me
te. qm̄ in carne. Quia enī ego sū
in mente: ego sum ī regente. Nos
enī rḡit caro rḡitur. Et magis sū
ego in eo qd rego: qm̄ in eo in quo
regor. Qa ḡ magis ego in mente.
nūc autē iam ego nō opor illud. Nō
autē. Qd est nūc nō autē. Iam
redempt⁹ qui fui antea sub peccato

ʌ sꝫ magis ego sū in mēte

venūdatus iam accepta grā saluato
ris: ut mente iam delecter legi dei
Non ego ergo opor illud: sꝫ qd ha
bitat in me peccatū. Scio enī qr nō
habitat in me. Iterū ergo in me au
di quid sequit. hoc est in carne mea
bonū. Velle enī adiacet mi. Scio qd
scis. qr nō habitat ʌ in carne mea bo — ʌ i me h e
nū. Iam dudū dixeras qd operor ig
noro. Si ignoro quomō scis. Modo
dicis ignoro: modo dicis scio. Ergo quō
te intelligam nescio. An hoc est qd in
telligo. Ubi enī ait qd opor ignoro.
dixit ignoro. n̄ approbo. n̄ accepto non
mi placet. non ꝯsentio. nō laudo. Nō
enī et xp̄s eos ignorabat qbus dic
turus est nō noui uos. Prorsus hoc
enā intelligo. Qd enī opor ignoro:
qr qd nō facio ignoro. Non enī ego o
opor illud: sꝫ id qd habitat in me pec
catū. Ideo ignoro: qr nō ego facio. Si
cut dictū est de dnō. eū qui nō noue
rat peccatū: qd est nō nouerat. Er
go nō nouerat qd arguebat. Non
nouerat qd puniebat. Si ergo nō
nouerat qd puniebat: iniuste punie
bat. Qa uero iuste puniebat. noue
rat qd puniebat. et tamē peccatū
nō nouerat. qr pccm̄ nō fecerat. Qd
enī opor ignoro. Non enī qd uolo a
go: sꝫ qd odi illud facio. Si aūt qd
nolo illud facio. ꝯsentio legi qm̄ bō
est. Nūc autē accepta iam grā nō
ego opor illud. Libera est mens: nō
captiua. Non ego opor illud: sꝫ id qd
habitat in me peccatū. Scio enī qd
nō habitat in me. hoc est in carne mā
bonū. Velle enī adiacet mi. pficere — nō adiacet pficere
aūt bonū non adiacet. Pficē ad
iacet: uelle pficere nō adiacet. Nō
dixit facere. sꝫ pficere. Nondū enī

Ne me h' ē mēte nō ɔſciēte tumltuat' caro. In deo igt ſpābo n̄ tīebo q̄d faciat m̄ caro

Ne me h' ē mēte nō ɔſciēte tumltuat'
caro. In deo igt ſpābo n̄ tīebo q̄d fa. m̄ caro

nichil facis. rebellat ɔſciencia. et nō
ɔſentis. Delectat uxor aliena. et nō
annuis. mentē auertis. in ſecretū
mentis intras. uides foris ſtrepentē
ɔſcienciā. pfer aduerſus eam ſentē
ciam: mundās ɔſcienciā. Nolo mq̄s.
non facio. habeo aut' delector. Conde
lector enī legi dei. ſcdm interiorem ho
minē. Quid tu de carne tua tumultu
aris. Quid delectaciones ſtultas tē
porales fluxas uanas tumultuoſe
ſuggeris. et eas qⁱ garrula m̄ narras.
Narrauerūt m̄ iniusti delectacioēs
Inde est et ipā ɔcupiſcencia. Narrat m̄
delectaciones: ſ; nō ſicut lex tua dn̄e
Condelector enī legi dei. non de me. ſ;
de grā dei. Tu ɔcupiſcencia in carne
tumultuaris. mentē tibi non ſubdis
In deo ſperabo. nō timebo q̄d faciat
m̄ caro. Sicut nec aliena. ita nec aliena
Qui ergo in ſe h' ait. nichil facit. et
tū facit. magnū eſt q̄d facit: ſ; tū nō
pficit. Quid eſt enī pficere. Ubi ē
mors ɔtencio tua. Ergo uelle adia
cet m̄. pficere bonū autē non. Non eī
q̄d uolo facio bonū: ſ; q̄d nolo malū
h' ago. Et repetit. Si autē q̄d nolo eo
hoc facio. ideſt ɔcupiſco. iam nō ego
opor illud. ſ; id q̄d habitat in me pec
catū. Inuenio ergo legem m̄ uolēti
facere bonū. Bonū inuenio legem.
Bonū eſt lex: bonū aliquid eſt lex.
Unde probo. Quia implere uolo
Inuenio ergo legem m̄ uolēti facē
bonū. qm̄ m̄ malū adiacet. Et h'
m̄. Non enī caro nō mea. aut de alia
ſubſtancia caro. aut de alio pricipio
caro. aut aīa ex deo. et caro de gente
tenebrarū. Abſit. Languor ēpug
nat ſanitati. Seminiuus iacebat
in trā. curat' adhuc. ſanatur omēs

languores eius. Non q̄d uolo ago. ſ;
q̄d odi illud facio. Si aut̄ q̄d nolo. ego
illud facio. inuenio ergo legem uolēti
m̄ facere bonū. qm̄ m̄ malū adiacet
Q̄d malū. Condelector enī legi dei
ſcdm interiorem hominē. uideo aliā
legem in menbris meis. ēpugnātē
legi mentis mee. et captiuū me ducē
tem in lege peccati q̄ eſt in menbris
meis. Captiuū. ſ; ex carne. Captiuū.
ſ; ex pte. Nam mens ēpugnat. et ɔ
delectatur legi dei. Sic enī intelligere
debem': ſi de ipō aplus loq̄tur. Iam
g' ſi mens nō ɔſentit peccato. titillāti
ſuggerenti. blandienti. ſi mēs nō ɔſe
tit. qm̄ habet alias interius delacio
nes ſuas. delectacoīb; carnis. nulla
ex pte ɔferendas. ſi ergo nō ſentit. et
eſt in me q̄dā mortuū. mors adhuc
ɔtendit: ſ; mens nō ɔſentit uiua. Nu
quid mors ipā nō eſt in te. Nū q̄d
illud q̄d mortuū eſt. nō ptinet ad te
adhuc eſt tibi ɔtencio. Quid etiā in
de deſperandū eſt. Miſer ego homo
Et ſi nō in mente. tamē in carne mi
ſer homo Non enī in mente homo:
et in carne nō homo. Nēo enī ſuā
carnē umq̄ odio hab;. Miſer ego
homo quis me liberabit de corpe mor
tis hui'. Quid eſt homo. fres. Qui
carere uult corpe. Quid feſtinas. In
tantū ē eſt intencio tua. ut corpore
careas. mors q̄nq; uentura eſt. et te
ab iſto corpe mentis. dies adueniens
ultim'. pculdubio liberabit. Q̄d ē
p magno q̄d gemis. Quid eſt q̄d
dicis. quis me liberabit. Mortalis
loqueris. moriturus loq̄ris. Sepa
cio mentis a carne q̄nq; uentura ē
Pter breuitatē uite nūq̄m longe
eſt. pter cotidianos caſus. q̄n̄ fit

neſcias. Ergo ſiue feſtines. ſiue tardes:
omnis uita humana breuis eſt. Quod
ꝑ magno gemis et dicis. quis me li
berabit de corpe mortis hui⁹. Et ad
iungit. Gratia dei ꝑ ihm xpm dnm̄
nrm̄. Pagani enī qui non habent
grām dei ꝑ ihm xpm dnm̄ nrm̄. non
memorentur. Non quacūqȝ die ultō
a carne ſoluetur. Non illo die a
morte corpis hui⁹ liberatur. Tu qde
ꝑ magno gratie xpi. grā dei ꝑ ihm x⁹
dnm̄ nrm̄ uis tribuere: qꝛ de corpore
mortis hui⁹ liberaberis. Reſpondet
t' aplus. Si ſenſum ei⁹ cepim⁹. immo
qꝛ dnō iuuāte ſine dubio cepim⁹ Reſ
pondet t' aplus et dicet. Scio qd loqr
Paganos dicit liberari a corpe mor
tis hui⁹. qꝛ ueniet dies ultim⁹ uite
hui⁹. et ſoluetur ad tempus a corpe
mortis hui⁹. ueniet et dies. qn̄ oēs q
ſūt in monumētis audient uocē ei⁹:
et procedunt qui bona fecerūt in reſur
rectionē uite. Ecce liberati a corpore
mortis hui⁹. Qui mala fecerūt in re
ſurrectionē iudicij. Ecce redierūt ad
corpa mortis hui⁹. Corp⁹ mortis h⁹
redit ad ſuppliciū. nec inde aliqn̄ reſol
uetur. Non erit uita eterna. ſȝ mors
eťna. qꝛ pena eterna. Tu aūt xpiā
ne roga qntū potes. exclama et dic.
Miſer ego homo. quis me liberabit
de corpe mortis hui⁹. Reſpondetur
t' ſecurus efficeris. non de te. ſȝ de do
mino. Tunc ſecurus efficeris de pig
nore tuo. Spera tu xpō regnū xpi.
iam pignus tenes ſanguinē xpi. Dic
dic quis me liberabit de corpe mor
tis hui⁹. ut reſpondeat t' gratia dī
ꝑ ihm xpm dnm̄ nrm̄. Non enī ſic
liberaberis de corpe cor mortis hui⁹:
ut h⁹ corpus non habeas. Habebis.
ſȝ iam non mortis hui⁹. Ipm̄ erit. ſȝ
non id ipm̄ erit. Ipm̄ erit. qꝛ ipā cāo
erit. Non ipm̄ erit. qꝛ mortale nō erit.
Sic liberaberis a corpe mortis hui⁹.
ut mortale h' induat immortalitatē. et
corruptibile h' induerit incorruptionē
a quo. Per quem. Grā dei ꝑ ihm
xpm̄ dnm̄ nrm̄. Quia ꝑ unū hominē
mors. et ꝑ unū hominē reſurrectio
mortuorum. Sicut in adam omnes
moriuntur. inde eſt qd gemis. In adā
omnes moriuntur. inde eſt qd gemis.
inde eſt qd cū morte confligis: inde
eſt corpus mortis hui⁹. Sȝ ſicut in
adam oēs moriuntur. ſic et in xpō
omēs uiuificabūtur. Viuificatus ac
cepto corpe īmortali ubi dicis. ubi eſt
mors contentio tua. Liberatus eris a
corpe mortis hui⁹. nō tamē uirtute
tua: ſȝ grā dei ꝑ ihm xpm̄ d. n. Cōu.

Sermo eiuſdem de uerb' apli. Ego mē
te ſeruio legi dī. Carne aūt legi pcī.

H Eſterna lectio ſancti apli
eo uſqȝ terminata eſt:
ubi dictū eſt. Igitur ego
ipē mente ſeruio legi dei: carne aūt
legi peccati. In qua concluſione mōſt
uit aplus. ad hoc ſe dixiſſe q̄ ſupra
dixerat. iam nō ego opor illud. ſȝ id
qd in me habitat pctm̄. qꝛ nō mēte
opabatur conſentiendo. ſȝ carne con
piſcendo. Hoc enī peccati noīe appel
lat. unde oriuntur cuncta peccata. id eſt
ex carnali concupiſcentia. Quod qd eſt ei
peccator in dictis. in factis. in cogi
tationibȝ. nō oriūtur ni mala cupi
ditate: nō oriūtur ni illicita delec
tatione. Huic ergo illicite delectati
oni ſi reſiſtam⁹. ſi nō conſentiam⁹. ſi
membra uelut arma nō iſtrem⁹. nō
regnat peccatū ī nrō mortali corpe

Peccatū enī ante regnū pdit: et sic pit
In hac ergo uita. quātum ad sanctos ꝑ at
tinet regnū pdit in alia pit. Hic enī
regnū pdit. quādo post ꝯcupiscentias
nr̄as non imus: ibi autē pit qū dice
tur. ubi est mors ꝯtencio tua. Ergo cū
dixisset aplus. mente seruio legi dei
carne autē legi peccati. nō dando mē
bra ꝯmittendis iniq̄tatibꝫ. sꝫ tantū ꝯ
cupiscendo: nec tamē illicite ꝯcupiscen
tie manus dando. Ergo cū dixissꝫ mē
te seruio legi dei carne autē legi pcc̄i
subiecit et ait. Nulla g° ꝯdempnacō
ē nūc hijs qui sūt in xp̄o ihū. Hijs q̄
sunt in carne ꝯdempnacio est. hijs q̄
sūt in xp̄o ihū nulla dampnacō est.
Ne putares postea h° futurū. ideo ad
didit nūc. Postea illud expecta. ut
nͨ ꝯcupiscentia sit in te contr̄ q̄m ꝯtē
das. cū qua confligas. cui nō ꝯsencias.
q̄m frenes et domes. Post expecta:
q̄ nec ipā erit. Si enī qd̄ nobis cū ꝯten
dit ex mortali corpe. eciā postea erit
ubi est mors ꝯtencio tua. falsū erit.
Quid ergo postea futurū sit sciam⁹
Tunc enī fiet sermo q̄ scp̄tus est. Ab
sorta ē mors in uictoria. Ubi ē mors
ꝯtencio tua. Ubi est mors aculeus
tuus. Aculeus enī mortis pcc̄m est:
uirtus aūt pcc̄i lex. Quā ex ꝓhibicio
ne auctū est desideriū. nō extinctū.
Lex peccato dedit uirtutē tantū mō
p litam iubendo. nō p spm̄ subueniē
do. Ergo tūc non erit hoc. Sꝫ qd̄ nūc.
Quid sit non queris qd̄ et paulo
an̄ dixit. Nunc autē iam nō ego ope
ror illud. et ibi quid nūc est. Non
ego operor illud. nō ꝯsencio. nō ānuo.
nō decerno. Semp̄ mi displicet. mē
bra mea teneo. Et magnū h° est.
Cū sit ex carne ꝯcupiscentia. et ad
carnē ptineant corpis membra. qū
nō regnet peccatū. idest carnis ꝯcupis
centia. plus hꝫ uiris mens ad tenēda
menbra carnis ne dentur ī arma in
iquitatis. q̄m ipā ꝯcupiscencia car
nis ad mouenda membra carnis. Ubi
q̄z ꝯcupiscencia est carnis. et mēbra
carnis. mens tamē q̄ dn̄atū habet.
si tamē desup adiuuetur. ne cū ei mr̄
tū contr̄ dei grām dam⁹. nō regem sꝫ
tyrānū faciam⁹. tantū ergo ualet
mens. sic regit cū regitur. ut de mēbs
carnis ipi⁹ contr̄ ꝯcupiscenciā carnis
ipius possit agere qd̄ ait aplus. Non
ergo regnet pcc̄m in ur̄o mortali cor
pe ad obediendū desiderijs eius. ne
exhibeatis menbra ur̄a arma in
iquitatis peccato. Nulla ergo ꝯdēp
nacio est nūc hijs qui sr̄ in xp̄o ihū
Non sint solliciti. si ꝯcupiscencijs illi
citis titillant̄. nō sint solliciti qd̄ ui
detur adhuc lex in menbris repugnā
tis legi mentis. Nulla enī ꝯdemp
nacio est. Sꝫ quib⁹. Eciā nūc q̄bus.
Qui sunt in xp̄o ihū. Et ubi ē illa
de qua dicebat paulo ante. uideo
aliam legem in menbris meis re
pugnātem legi mentis mee. et
captiuātem me in lege peccati: q̄
est in menbris meis. Sꝫ me dice
bat ex carne. nō ex mente. Ubi g°
illa lex. si nulla ꝯdempnacio ē hijs
qui sūt in xp̄o ihū. Lex enī spē uite
in xp̄o ihū. Lex enī non illa ī mōte
syna p litterā. Lex enim non illa in ue
tustate lr̄e. sꝫ lex spūs uite in xp̄o
ihū. liberauit te a lege peccati. et
mortis. Ut enī ꝯdelecteris legi dei
sedm̄ interiorem hoiēꝫ. unde habes
n̄ lex spūs uite in xp̄o ihū liberauit
te a lege pcc̄i et mortis. Ideo mes

humana. ne tibi tribuas. ne multū
ſupbias. immo ne omīo ſupbias. o
mens humana. qđ nō ꝯſentis deſidery'
carnis. qđ lex peccati nō te de arte de
ponit. lex ſpūs uite in xp̄o. liberauit
a lege pcī. et mortis. Non te de illa
lex liberauit. de qua ſup̄ dictū eſt. ut
ſeruiam9 in nouitate ſpc̄: et nō in
uetuſtate littere. Quare illa non
liberabit. Nōne et ipā digito dei
ſcp̄ta eſt. Nōne digitus dei ſpūs
ſanctus intelligit'. lege euāgeliū
et uide qr ubi dicit unus euāgeliſta
dnō dicente. ſi ego in ſpū dei eicio
demonia: alius dicit. ſi ego in digito
dei eicio demonia. Si ergo et lex il
la digito dei ſcp̄ta eſt. hoc eſt ſpū
dei. quo ſpū uicti magi pharaonis
dixerunt. Digitus dei hic eſt. Si g°
et ipā immo cū et ipō ſpū dei hoc
eſt digito dei ꝯſcp̄ta ſit: quare nō
de illa dr̄. lex enī ſpūs uite in xp̄o
ihū. lex enī mortis. nō ipā dr̄ lex
pcī et mortis. nō illa lex dr̄. q̄ data
eſt in monte ſyna. lex pcī et mor
tis illa dr̄. de qua gemēs dicit. Vi
deo aliā legem in menbris meis
rēpugnātem legi mētis mee. Sꝫ
illa lex ipā eſt. que dicta eſt. Itaqꝫ
lex qđem ſancta. et mandatū ſcm̄.
et iuſtū et bonū. Et ſubicit. Qđ
ergo bonū eſt. m mors factū eſt.
Abſit. Sic peccatū ut appareat pec
catū. p bonū opatū eſt m mortē. ut
fiat ſup̄ modū peccator. u pecca
tū p mandatū. Qđ eſt ſupra mo
dū. Ut addatur puaricacio. Data
eſt ergo lex illa. ut inueniret' in
firmitas. Parū eſt hoc. Non ſolū
inueniretur. ſꝫ etiā ut augētur
et ul' ſic medicus q̄reret'. Si enī
morbus eēt: ꝯtempnētur. Si morbꝫ
ꝯtempnētur. medicus nō quereēt'. Si
medicus nō quereretur: morbꝫ nō ſini
retur. Ideo ubi abundauit pcm̄: ſup
abundauit grā. q̄ deleuit cuncta pcā
que inueīt. et nō ad peccandū uolūta
ti conanti adiutoriū ſbmiſtrauit. ut
ipā uolūtas nrā. nō in ſe ipā. ſꝫ in do
laudaretur. In deo enī laudabit' tota
die. et in dnō laudabit' aīa. audiant m
māſueti et letent'. Audiant mites
nā ſupbi et litigioſi non audiūt. Er
go quare. nō ipā lex. eſt digito dei ſcp̄
ta. que dat adiutoriū h° gracie de q̄
loquim'. Quare. Quia in tabul'
lapidys ſcp̄ta eſt. nō in tabulis cor
dis carnalibꝫ. Deniqꝫ frēs mei. ī mag
no miſterio uidete ꝯcordiam: uidete
diſtanciā. Concordiā legis. diſtāci
am plebis. Celebrat' paſcha inue
teri ppl̄o ſicut noſtis: occiſione agni
cū azimis. Ubi ouis occiſio eius xp̄ꝫ
ſignificat: azima aūt uitā nouā.
hoc eſt ſine uetuſtate fermenti. Vn̄
nob' aplus dicit. Expurgate uetus
fermentū. ut ſitis noua ꝯſperſio. ſic
eſtis azimi. Paſcha enī nrm̄ īmola
tus eſt xp̄c. Celebratū eſt ergo paſ
cha in ueteri illo ppl̄o. Nondū in lu
ce fulgente. ſꝫ in umbra ſignificāte ce
lebratū. et poſt quiquaginta dies
a celebracione paſche ſic ꝯputans
inueniēt qui uoluerit. dat' lex ī mōte
ſyna. ſcp̄ta digito dei. Venit uerū paſ
cha. īmolatur xp̄c: tranſitū facit a
morte in uitā. Tranſitus enī intp̄tat'
hebrayce paſcha. qđ expreſſit euāge
liſta dicens. Cū aūt uenerit hora ut
trāſiret ihc̄. de h° mūdo ad prēm. Ce
lebratur ergo paſcha. rēſurgit dnūs
facit trāſitū a morte ad uitā. qđ eſt

hec seq̄t̄ in lectione apli. Quod ei̅ erat īpossi le legi

pascha: et numerātur qīquaginta
dies. et uenit spūs sanctus digitus dī
Et uidete ibi quomō et hic: quomō
ibi plebs longe stabat. timor erat.
amor nō erat. Nam usqz adeo timue
rūt. ut dicerent ad moysen. loquere
tu ad nos. et non nos loquat̄ dn̄s
ne moriamur. Descendit ergo sicut
scrip̄tū est dn̄s in syna in igne. sz plebē
longe stantem terrītās. et digito suo
scribens in lapide: non in corde. Huc
aūt qn̄ uenit spūs. congregati erāt
fideles in unū. nec in monte terruit:
sz intrauit in domū. De celo qdem sbito
fcūs est sonus: qi ferretur flatus ue
hemēs. Sonuit. sz nullus expauit
Audisti sonū. uide et ignē: qz nō in
monte utrūqz erat. et ignis et sonit᷒
Sz illic etiā fum᷒: hic ignis seren᷒.
Vise sūt enī illis inquit scriptura ling
ue diuise. uelut ignis. Numquid de
longinquo terruitās: Nam sedit sup
unūquēqz eoꝝ. et ceperūt loq. sicut
spūs dabat illis pnūciare. Audi
linguā loquētem. et intellige spm̄.
non in lapide. sz in corde scribētem
lex ergo spūs uite scripta in corde non
in lapide. in xp̄o ih̄u. in quo celebratū
est uerissimū pascha. liberabit me
a lege pcī. et mortis. Nam ut no
ueris ipam ee distanciā euidētissi
mā ueteris ac noui testamēti. vnū
et dicit aplūs. non ī tabulis lapide
is. sz in tabulis cordis carnalibz. do
min᷒ apud pphetam dicit. Ecce dies
ueniūt dicit dn̄s. et ꝯsūmabo sup
domū iacob testamētū nouū. non
scdm testamētū qd ꝯstitui pr̄ib᷒ eoꝝ
in die q̄ apphendi manū eoꝝ. et
adducerē eos de terra egipti. Deīn
ipam differenciā euidēter ostendēs

dans inquit leges meas in cordibz
eorū. in cordibz inqt eoꝝ sup scribam
eas. Si ergo scribatur lex dei in corde
tuo non foris terreat. sz in tuis mulce
at. Tunc lex spūs uite in xp̄o ih̄u: li
berabit te a lege pcī et mortis. Quod
enī impossibile erat legi. Et ne ipā
culparetur: quid subiunxit. In quo
infirmabat̄ p carnem. lex enī iube
bat. et nō implebat. qz caro ubi non
erat grā inuictissima resistebat. Et
lex infirmabat̄ p carnē. qz lex spūal̄
est. ego autē carnalis sū. Quomō lex
ergo in opitularetur. iubens p licām. et
nō dans p grām. Infirmabat̄ per
carnē. Quid fecit dn̄s. cū hoc impossibi
le esset legi. et infirmaret̄ p carnē.
Dn̄s filiū suū misit. Per qd infirmabat̄
lex: et pter qd erat hoc impossibile le
gi. Infirmabat̄ p carnē. Quod ergo dn̄s
cont̄ carnē. Misit carnē. immo etiā
p carne misit carnē. Peccatū enī car
nis occidit: carnis substanciā liberauit.
Misit dn̄s filiū suū in similitudinē
carnis peccati. In carne qdem uera:
sz nō in carne pcī. Quod autē in simili
tudinē carnis peccati. Idest ut esset
caro. uera caro. Et unde similitudo
carnis peccati. Quia de pcō mors.
Mors est utiqz in omī carne pcī. de
qua dicit aplus: ut euacuaret corp᷒
pcī. Quia ergo est in omī carne pcī.
sz utrūqz ibi est mors. et peccatū in
carne. cetera in carne pcī. et mors
ē et peccatū. in similitudinē carnis
peccati mors erat: et peccatū non
erat. Si enī caro peccati esset. et
merito peccati penā mortis lueret.
nō diceret ipē dn̄s. Ecce uenit pnceps
mūdi: et in me nichil inueniet. Cu
re ergo me occidit: nisi qz que nō ca

pui tunc exsoluebam. Prsus qd fecit
de tributo: hoc fecit de morte. Exige
bantur tributū didragma. Quare
inquit tu ul' discipuli tui non redditis
tributū. Vocauit ad se petrū et ait
ei. Reges mūdi a quibȝ exigunt tri
butū. a filijs suis: an ab alienis. Res
ponsū est ab alienis. Ergo inqt liberi
sūt filij. Tamen ne scandalizem' eos.
uade ad mare. mitte hamū. et q̄ pm'
surrexerit. i. pmogenitus a mortuis
api inquit os eius. et inuenies ibi
staterem. i. duas didragmas. q̄tuor
dragmas. Nā didragma. i. due dg
me. in caput exigebatur. Inuenies
ibi staterem. idest q̄tuor dragmas: da
eis p me. et te. Qd est p me et te.
Ipē xpc. petrus ecctā xpi. Ecctā q̄tuor
euangelia. Misteriū latebat. xpc
tamē tributū non debitū psoluebat
sic psoluit et mortē non debebat. et
psoluebat. Ille ni indebitū psolueret:
nūqm nos a debito liberaret. Qd
ergo impossibile erat legi q̄ faciebat
puaricatorem. qr nūdū mens iuncta.
quesierat saluatorē in quo infirma
batur p carnē. misit ds filiū suū in
similitudinē carnis pcti: et de pctō
dampnauit peccatū in carne. Quō
ergo non habebat pcm̄: si de pctō
dampnauit pcm̄. Iam aliqñ expo
suim' uob hoc. sȝ qui meminerūt
recognoscant. qui nō audierūt audi
ant: qui obliti sūt recolant. Peccatū
uocabatur in lege sacrificiū p pctō
Assidue lex hoc cōmemorat. Nō semel.
nō iterū: sȝ sepissime pcm̄ dicebatur
sacrificia p pctis. Tale pcm̄ erat xpc.
Quid ei dicim' pcm̄ habebat.
Qd absit. Pcm̄ nō habebat: et
peccatū erat. Pcm̄ erat dixi scdm

illam intelligentiā. qr sacrificiū p pctō
audi qr hoc modo pcm̄ erat. Ipm aplm
audi de illo loquens ait. Eū qui non
nouerat pcm̄. Ipam sententiā nobis
exponebā. quādo ista dicebam. Eū inqt
qui nouerat peccatū. Deus pr. eū qui
nō nouerat pcm̄. p nob ~~fecit~~ pcm̄ fec.
id ipm xpm qui nō nouerat pcm̄. ds
pr. p nob pcm̄ fecit. ut nos simus iusti
tia dei in ipō. Videte duo. iusticiā di nō
nram. in ipō. non in nob. Inde illi mag
ni sancti. de quibȝ dicit psalmista. Iusti
cia tua sicut montes di. Et qñ dicetur
in ipō psalmo ubi dictū est. iusticia tua
non eni iusticia eor. sȝ iusticia tua uel
montes di. Leuaui eni oculos meos i
montes. unde ueniet auxiliū meū m.
sȝ nō a montibȝ. Auxiliū eni meū a dnō
qui fecit celū et terrā. Ergo cū dixissȝ
iusticia tua sicut montes dei. qñ q̄retur,
ut quid ergo alij nascitur. qui nō pti
nent ad iusticiā dei: subiecit. Iudicia
tua sicut multa abyssus. Quid est sic
multa abyssus. Altum est in penetra
bile est. in accessum est humane inte
tioni. Quam eni di inscrutabiles. i
scrutabilia iudicia eius. in uestigabiles
uie eius. Ergo et hȝ misit ds filiū suū
pter psitos. et pdestinatos. uocandos.
iustificandos. glorificandos. ut mōtes
dei dicant. si ds p nob quis cont nos.
Misit ds filiū suū in similitudinē car
nis pcti. et de peccato dampnauit pcm̄
in carne: ut iusticia legis impletur i
nob. Non implebatur p se. implem
ē p xpm. Non eni uenit legem solue
sȝ implere. Sȝ quomō iusticia legis i
pleretur in nob. ul quomō impletur
nob. ul quib nob. Vis audire in q
bus nob. Qui nō scdm carnē ambu
lam'. sȝ scdm spm. Quid ē scdm car

Debꝫ ĩpleri ex uolũtate nr̃a adiuta grã dei
debꝫ ĩpleri p⁹ ɔcupĩas tuas nõ eas

nem ambulare. Carnalibꝫ ɔcupiſcẽ
cijs ɔſentire. Qđ eſt ſcdm ſpm ambu
lare. Adiuuari ſpũ in mente: et cõ
cupiſcencijs carnis non obedire. Si
ergo impletur in nob' lex. impletur
in nob' iuſticia dei. mõ interim im
pletur. poſt ɔcupiſcencias tuas ñ eas
Poſt ɔcupiſcencias tuas cũ audis:
illicitas accipe. Poſt ɔcupiſcencias
tuas nõ eas. Qđ q̃d eñ illa ɔcupiſ
cencia carnis egit in nob' preteritorũ
peccatorꝝ. ſiue in factis. ſiue in dictis
ſiue in cogitacionibꝫ. totũ deletũ eſt
ſacro baptiſmate. Omĩa debita dele
uit vna indulgencia. Reſtat g° cũ
carne conflictus. qꝛ deleta ẽ iniq̃tas:
ſꝫ manet infirmitas. Ineſt. titillat
delectacio illicite ɔcupiſcencie. Pugna.
reſiſte. noli ɔſentire: et impletur h̕
poſt ɔcupiſcencias tuas nõ eas. Quã
et ſi qñ obrepunt. et uſurpant ſibi
oculũ. aurem. linguã. uolantẽ cogi
tacionẽ. nec ſic deſperem⁹ de ſalute
nr̃a. Ideo cotidie dicim⁹. dimitte nob'
debita nr̃a. Iuſticia inquit legis ĩ
pleretur in nob'. Sꝫ in quib⁹ nob'. qꝛ
nõ ſcdm carnẽ ambulam⁹: ſꝫ ſcdm
ſpm. Qui eñ ſcdm carnẽ ambulãt.
que carnis ſũt ſapiũt. Qui autẽ ſcđ
ſpm: que ſũt ſpũs ſenciũt. Prudẽcia
eñ carnis mors eſt. prudencia autẽ
ſpũs. uita et pax. Prudencia autẽ
carnis inimica in deum. Legi eñ dei
nõ eſt ſubiecta: neqꝫ eñ poteſt. Qđ
eſt. neqꝫ eñ poteſt. Non homo nõ
poteſt. non aĩa nõ poteſt. nõ deniqꝫ
ipſa caro: qꝛ dei creatura nõ poteſt
Sꝫ prudencia carnis nõ poteſt. vi
ciũ nõ poteſt. nõ natura. quomõ ſi
diceres. claudicacio. recte ambula
cioni. nõ eſt ſubiecta: neqꝫ eñ poteſt.

Pes poteſt. ſꝫ claudicacio nõ poteſt.
Tolle claudicacionẽ: et uidebis rectã
ambulacionẽ. Sꝫ qm̃ diu prudẽcia car
nis eſt. non poteſt. Non ſit prudencia
carnis: et homo poteſt. Qđ ergo ait
prudencia carnis inimica in deum. noli
ſic accipe. q̃ſi inimica iſta poſſit ledere
deum. Reſiſtendo inimica eſt nõ occidẽdo
Illi autẽ nocet in q° eſt prudencia car
nis. qꝛ viciũ nature nocet. in q̃ natũa
ineſt. Medicina autẽ ideo inuẽta eſt.
ut pellat̕ viciũ. et natura ſanetur.
Venit ergo ſaluator ad genus huã
nũ: nullũ ſanũ inuenit. Ideo magnus
medicus venit. Hoc ꝓpterea dixi. quia
manichei uolentes aliã ɔ deum indu
cere naturã mali: q̃ de h° apli teſti
monio errorem ſuũ eſtimãt adiuua
ri. et putãt q̃ naturaliter dictũ. qꝛ dic
tũ eſt. nõ poteſt inimica ẽ in deum. le
gi eñ dei non eſt ſubiecta. neqꝫ eñ
poteſt. et nõ attenderũt nõ de carne
dictũ eſſe nõ poteſt. nõ de hoĩe dictũ
eẽ nõ poteſt. de aĩa dictũ eſſe nõ pt̃:
ſꝫ de prudencia carnis. Prudencia
iſta viciũ eſt. Vis noſſe quid eſt ſape
ſcdm carnẽ. Mors eſt. Sꝫ ille ipſe vn⁹
homo. eademqꝫ natura a dnõ deo ũ
et bono condita. Heri ſapiebat ſe
cũdũ carnẽ: hodie ſapit ſcdm ſpm
Expulſum eſt viciũ: ſanata eſt na
tura. Nam qm̃ diu eſſꝫ prudencia
illa carnis. omo legi dei ~~non~~ eſſe
ſubiecta nõ poſſꝫ. Qm̃ diu eñ ineſt.
p viciũ claudicacio: nullomõ eẽ pot
tã ambulacio. Sanato autẽ vicio:
reparata eſt natura. Fuiſtis aliqñ
tenebre: nũc autẽ lux in dnõ. Vide
te g° qđ ſequitur. Qui autẽ in carne
ſunt. i. qui in carne ɔfidũt. q̃ ɔcupiſ
cencias ſuas ſequũtur. q̃ in hijs ha

bitant qui eorū voluptatibꝫ oblec
tātur. qui in eorū delectacionibꝫ. beatā
felicemq; vitam ↄſtituit. ipi enī ſt̄
in carne. deo placere non poſſūt. Nō
enī ſic dictū eſt. qui aūt in carne ſt̄.
deo placere nō poſſunt: q̄ſi dictū eſſꝫ
in hac uita cū ſint homīes. deo pla
cere non poſſunt. Ergo nō placuerūt
ſancti patriarche. Ergo non placue
runt ſancti ꝓphete. Ergo nō placue
runt apli ſancti. Non placuerūt
ſcī martires. qui anteq̄m corpus pa
ciendo deponerēt. xp̄m ↄfitendo. nō
solū uolūtatē ↄtempnebāt. ſꝫ dolo
res quoq; paciencissime ꝑferebāt.
Placuerūt: ſꝫ nō in carne placuerūt
Portabāt carnē. nō portabātur a
carne. Jam enī paralitico dictū erat tolle
grabbatū tuū. Qui g̊ in carne ſt̄
quēadmodū dixi. quēadmodū expo
ſui. non in h̊ ſeculo viuendo. ſꝫ carnis
ↄcupiſcencijs ↄſenciendo. deo placere
nō poſſunt. Deniq; audite ip̄m q̄ſ
tionē ſine ulla dubitacione ſoluētē.
Viuus utiq; in h̊ corpore loq̄batur.
et tamē adiunxit. Vos autē non
eſtis in carne. Putas eſt h̄ aliquis
in uob. cui dictū eſt. Ecce ꝑplo dei
dixit: ecce dei dix̄. Romanis q̄dem
ſcribebat. ſꝫ vniuiſe eccē xp̄i dixit.
ſꝫ tritico dixit non palee. maſſe dix
it latenti: nō ſtipule apparenti. Vn̄
quiſq; in corde ſuo cognoſcat. Nos
auribꝫ loq̄mur. ↄſciencias nō uide
mus. Tamē ſcd̄m ea q̄ ſupius locu
ti ſumus. exiſtimo in nōie xp̄i eſſe.
in plebe xp̄i. quibꝫ dictū eſt. uos aūt
nō eſtis in carne. ſꝫ in ſpū. ſi tamē ſpc̄
dei habitat in uob. Non eſtis in car
ne. q2 nō facitis opera carnis. ↄſē
ciendo ↄcupiſcencijs carnis. ſꝫ eſtis

in ſpū. q2 ſcd̄m interiorem hominē ↄ
delectamū legi dei. et h̊ eſt. ſi tamē ſpc̄
dei habitat in vob. Nam ſi de ſpū uro
ꝑſumitis: adhuc in carne eſtis. Si g̊
nō eſtis in carne: ut in ſpū dei ſitis.
Tunc enī in carne nō eſtis. Nam ſi
r̄cedat ſpūs di pondere ſuo. ſpūs hōis
r̄uoluitur in carne. r̄dit ad ſcā carna
lia. r̄dit ad ↄcupiſcencias ſcl'ates: et
erūt illius homīs peiora nouiſſima
q̄m erāt ꝑma. Sic ergo habete liberū
arbitrium: ut imploretis auxiliū. Nō
eſtis in carne. Et h̊ ex uirib' uris. Ab
ſit. Vnde g̊. Si tamē ſpūs di habitat
in uob. Si quis aūt ſp̄m xp̄i nō habꝫ.
h̄ nō eſt eius. Non ergo ſe extendat.
nō ſe iactet. nō ſibi arroget v̄tutem
ꝓpriam egena et viciata natura. O
humana natura. o adam q̄n ſanus
eras nō ſtetiſti: et tuis uirib' ſurrexiſti.
Si quis ſp̄m xp̄i nō habꝫ. Ipē enī ſpc̄
di qui ſpc̄ xp̄i. Et pris eſt enī et filij.
Si quis ſp̄m xp̄i non hꝫ. nō ſe fallat.
h̄ non eſt eius. Ecce adiuuāte ipius
miſericordia ſp̄m x̄ habem9 ex ipa dilec
ne iuſticie. integra fide. catholica fide.
ſp̄m di nob in eē cognoſcam9. Sed q̄d
de carne illa mortali q̄d de lege ī me
bris r̄pugnāte legi mentis: q̄d de
illo gemitu. Audi. Si aūt xp̄us in
uob. corpus q̄dem mortuū eſt ꝓpt
pcm̄: ſpūs autē uita eſt ꝓpt iuſticia.
Ergo de corpe mortuo ꝓpter peccatū
iam deſperandū eſt. nulla ſpes eſt.
ſic dormit ut nō audiat. ut r̄ſurgat.
Abſit. Corpus q̄dem mortuū eſt ꝓpt
pcm̄: ſpūs autē uita ꝓpt iuſticiam
Remanſit triſticia de corpe nro. Nos
aūt carnē ſuā odio habuit. Vide
mus. q̄m ſollicitate curetur ſepultura
mortuorū. Corpus q̄dem mortuū ē.

ꝑpter pctm̄: ſpūs autem vita ꝑpt̄ iuſ
ticiā. Iam dicebas ad ꝯſolationem. Vel
lem quidem et corpus meū eē in vita:
ſꝫ qr non poteſt. ſit vel ſpūs meus. ſit
uł aīa mea. Specta. noli eſſe ſollicitus
Si enī ſpūs eius q̄ ſuſcitauit ihm̄ ex
mortuis habitat in vob. q̄ ſuſcitauit
ihm xpm̄ a mortuis. viuificabit et
mortalia corpa vrā. Quid timetis.
Quid etiā pro ipā carne eſtis ſollicitis.
Capillus capitis vri nō pibit. Adam
peccando dampnauit ī mortē corpa
vrā. ſꝫ ihc̄ ſi eſt ſpūs eius in vob. viui
ficabit et mortalia corpa vrā: qr ſuū
dedit ꝑ ſalute vrā. Pmiſſū iōdi dubi
tas: q̄ tale pignus tenes. Si ergo hō
nō erit illa mortis ꝯtencio ſic imple
bitur qd̄ dictū eſt. miſer ego homo:
qs me liberabit de corpe mortis huiꝰ.
qr ihc̄ xpc̄. ſi ſpūs eius eſt in vob: viui
ficabit et mortalia corpa vrā. Sic libe
raberis de corpe mortis huiꝰ. nō cor
pus non habendo. uł aliud habendo:
ſꝫ nō ulterius moriendo. Si enī non
adderet mortis huiꝰ et diceret. qs me
liberabit de corpe. forte ſuggereret̄ et
cor cogitacioī humaī et diceretur. Vi
des qr nō vult dš nos eē cū corpe. De
corpe inquit mortis huiꝰ. Mortem
tolle: et bonū eſt corpus. Detrahat̄
mors nouiſſima inimica. et erit mī
eternū caro amica. Nemo enī unq̄
carnē ſuā odio habuit. Et ſi ſpc̄ con
cupiſcat cont̄ carnē: et caro ꝯcupiſcat
adūſus ſpm̄. Et ſi mō rixatur in iſta
domo maritus litigans. nō pnicem.
ſꝫ ꝯcordiam querit uxoris. Abſit fr̄es
mei. abſit. ut ſpūs ꝯcupiſcendo ꝯtra
carnē oderit carnē. Vicia carnis odit.
prudenciā carnis odit. ꝯtencionem
mortis odit. Corruptibile hꝰ induat
in corruptionē: et mořle hꝰ induat ī
mořlitatē. Seminat̄ corpus aīale:
ſurgat corpus ſpuāle. Et vide plenā
ꝑfcāmq; ꝯcordiam. videbis creaturā
laudare creatorem. Si ergo ſpūs eiꝰ
qui ſuſcitauit ihm a mortuis habitat
in vob. q̄ ſuſcitauit xpm̄ a mortuis
viuificabit et mortalia corpa vrā
ꝑpt̄ inhabitantē ſpm̄ q̄ habitat in
vob. nō ꝑpter merita vrā: ſꝫ ꝑpt̄ mu
nera ſua.

Sermo eiuſdem de vbis apli. peto nō infirmaī in tribulaci onibꝫ meis pro vob. q̄ eſt glā vrā

Apoſtolū audiuim⁹. pſal
mū audiuim⁹. euāgeli
ū audiuim⁹. Conſonat̄
omēs diuine lcōnes. ut
ſpem nō in vob. ſꝫ in dnō colloceꝰ.
Peto inquit aplus. nō infirmari ī
tribulacoībꝫ meis pro vob: q̄ eſt
glā vrā. Peto inquit vos nō infir
mari. ideſt ut nō infirmemī quādo
auditis me pati ꝑ vob tribulacio
nes: qr hꝰ eſt glā vrā. Petit ergo
eos. ut nō infirmetur. qd̄ nō faceret
ni eoꝝ vellet excitare voluntatē. Si
enī ꝛ̄ſponderent. qd̄ nos petis. qd̄ ī
ptāte nō habem⁹: nūqd̄ nō videret̄ ſi
bi iuſtū reddidiſſe ꝛ̄ſponſū. Et tam̄
aplus ni ſciret eē in eis voluntatis
ꝓprie ꝯſenſionē. ubi et ipi aliqd̄ age
rent. nō diceret peto. Et ſi diceret
iubeo. ni eos vellet adhibere eos
poſſe iuſſioni ſue voluntatē. ſīn cau
ſa hoc verbū de eius ore preteret.
ſꝫ rurſū ſciens ſine adiutorio infir
mā eſſe homis voluntatē nō ſolū
ne diceret voluntatis arbitrium ni
habem⁹. dixit peto verū etiā ne
diceret voluntatis arbitium ſuffic̄
nob. vide quid addidit. Huiꝰ rei

gratia. Cuius rei gratia. id est quem supra
dixerat. peto uos non infirmari in tri
bulationibus meis pro uobis quae est glo
ria uestra. Quia ergo uoluntatis habetis
arbitrium. peto. quia uero uoluntatis ar
bitrium non sufficit ad implendum quod
peto. huius rei gratia flecto genua mea
ad patrem domini nostri ihesu christi: ex quo omnis
paternitas in celo. et in terra nominatur
ut det uobis. Quid det uobis. Quod peto
a uobis rogo det uobis. Peto enim a uobis
propter arbitrium uoluntatis. rogo det uo
bis propter auxilium maiestatis. Haec apostoli
uerba percurrimus. Adhuc fortasse expec
tatis audire. quia tertium huius lectionis memo
ria non tenetis. utrum inuenerit ideo pro
ipsis ad patrem genua flectat apostolus
ut det illis quod dixerat eis. peto. Me
mentote fratres quid petierit ab ipsis. Peto
non infirmari in tribulationibus meis
pro uobis. Hoc ab ipsis petit: modo uidete
quid illis petit. Flecto genua mea
ad patrem domini nostri ihesu christi. ut det uobis
secundum diuitias glorie sue uirtute corro
borari. Quod est aliud id est non infirmari.
Virtute corroborari inquit per spiritum eius.
Iste spiritus gratie: uidete quid petit.
Hoc a deo petit. quod ab omnibus exigit.
quia ut deus uelit dare. debes et tu ad
accipiendum accommodare uoluntatem.
Quomodo uis accipe gratiam diuine boni
tatis: qui sinum non aperis uoluntatis
Det inquit uobis. Non enim habetis:
nisi det uobis. Det uobis uirtute corrobo
rari per spiritum eius. Si enim dederit uobis
uirtute corroborari: ibi uobis dabit
non infirmari. Interiorem hominem hic
habere christum per fidem in cordibus uestris.
Totum hoc det uobis. In caritate radi
cati et fundati ut preualeatis compre
hendere cum omnibus sanctis. Quid comprehende
re

det uobis per spiritum suum uirtute corroborari:
et habitare in interiore homine uestro
christum per fidem. atque ita in caritate radi
cati et fundati. possitis comprehendere cum omni
bus sanctis. Quid. Que sit latitudo al
titudo. longitudo. et profundum. Altitudo
quidem in latina lingua utrumque signi
ficat. et quod sursum uersus altitudinis
nomen habet. et quod in profundum altum est.
altitudinis nomen habet. Ideo bene re
spondit interpres. Ad id quod sursum al
tum est altitudinem dicere: ad illud quod
deorsum est altum profundum dicere. Quod
est ergo hoc fratres mei. Exponam hoc
ergo uobis. facilius sit forte auditum. Quod
ergo. Quam latitudinem. longitudinem.
altitudinem. et profundum. quatuor ista
que dixit apostolus. minus ydoneus. uel com
prehendere uel proferre. transibo ad hoc.
an forte pulsabo. et ut uobis salubre
aliquid proferam: uestris orationibus iuuabor.
Quid perigis corde. homo christiane per
latitudinem terre. longitudinem tempo
rum. altitudinem celi. profunditatem abys
si. Quando ista comprehendis. uel mente
uel corpore. hoc est siue cogitando. siue
cernendo oculis intuendo. quando ista compre
hendis. Ipsum audi apostolum dicentem tibi.
Michi autem absit gloriari. nisi in cruce
domini nostri ihesu christi. Et nos in illa glorie
mur: uel quia super illam inuenimus
in illa gloriemur omnes. O boni fratres
in illa gloriemur. Ibi forte inueniemus.
et latitudinem. et longitudinem. et al
titudinem. et profundum. Hiis enim apostoli
uerbis. crux quodammodo nobis ante oculos
constituta est. Habet enim latitudinem
in qua manus figuntur. Habet lon
gitudinem quod inde usque ad dexteram
durat lignum. habet et altitudinem.
quod ab ipso transuerso in quo figuntur ma
nus excedit aliquantum. ubi caput

crucifixi ponatur. habet et ꝓfundū
hoc eſt qd̓ in terra figitur. et nō videt̄
Videre magnū ſacramentū. Ab illo ꝓfū
do qd̓ nō vides ſurgit totū qd̓ vides. Ubi
eſt ergo altitudo. Conferte ad vitam
moreſq; ſanctor̄ qui dicit. abſit gl'ari
ni in cruce dn̄i nr̄i ihu xp̄i. Inuenimus
in moribȝ eor̄ latitudinē caritatis. vn̄
illos admonet ap̄ls dicens. Dilata
mini ne ſitis iugū ducentes cū infideli
bus. Et q᷑ ipē latus erat qui eos ad
altitudinē exhortabat̄. audi qd̓ dicit.
Os nr̄m patet ad vos o corinthii. cor
nr̄m dilatatū eſt. Latitudo ergo caritas
eſt que ſola bene operatur. Latitudo
facit: ut hylarem datorē diligat ds̄
Si enī anguſtiam paſſus fuerit: cū
dabit. Si triſtis dabit: perit qd̓ dabit.
Opus eſt ergo latitudine caritatis
ne pereat quicq̇d boni facitis. Sȝ qm̄
ait dn̄s. ubi abundauit iniquitas. r
frigeſcat caritas multor̄. da mi et lō
gitudinē. Quid eſt longitudo. Q
perſeuerauerit uſq; in finē: hic ſaluus
erit. Hec eſt longitudo crucis: ubi
totū corpus porrigitur. ubi quodā
mō ſtatur. quo ſtando perſeueratur.
Si ergo queris. qui in cruce gloria
ris habere crucis latitudinē. habe
to bene operandi virtutē. Si vis ha
bere crucis longitudinē. habeto
perſeuerandi longanimitatē. Si vis
habere crucis altitudinē. noſti qd̓
audias. et ubi audias. ſurſū cor.
Qd̓ ergo ſurſū cor: ibi ſpera. ibi ama.
inde pete virtutem: ibi expecta mer
cedem. Nam ſi bene operaris. et hyla
riter tribuis. uideris habere latitu
dinē. Si in hiſdem bonis operibus
uſq; in finē perſeueraueris: uideris
habere longitudinē. Sȝ ſi omnia
hec nō propter mercedem ſupnā nō fa

cis. altitudinem non habebis. et illa
iam nec latitudo erit. nec longitudo. Qd̓
eſt enī habere altitudinē: ni cogitare
dm̄. amare dm̄. et gratis amare ipm̄
adiutorem. ipm̄ ſpectatorē. ipm̄ coro
natorem. ipm̄ premiū largitorem. poſ
tremo ipm̄ premiū deputare. nō aliud
ab ipo qm̄ ipm̄ expectare. Si amas:
gratis ama. Si uere amas ipē ſit merces
quē amas. An vero cū ſunt oīa cara: et
uilis eſt ille qui condidit omnia. Hec
ut poſſemus. flexit genua ſua ap̄lus:
utiq; ideo ut det nob. Terret enī eua
geliū. Vobis datū eſt ſcire miſteriū
regni: illis autē non eſt datū. Qui
enī habet dabitur ei. Qui autē hȝ
cui dabitur: ni cui datū eſt. Qui autē
nō habet. et qd̓ habet auferetur ab eo.
Quis autē non hȝ: ni cui datū nō ē.
Quare ergo illi datū eſt: et illi nō
eſt datū. Non me piget dicere. Hoc
eſt ꝓfundū crucis. De ꝓfundo neſcio
quo iudicior̄ dei q̄ ꝓſcrutari. contempla
ri q; nō poſſumus: precidit omne qd̓
poſſumus. De ꝓfunditate inquā neſ
cio quo iudicior̄ dei q̄ inſcrutabilia
p contemplari non poſſumus. perſcrutari
nō valemus: precidit omne qd̓ poſſu
mus. Qd̓ poſſum uideo. vn̄ poſſum
uideo: ni q᷑ et hoc hactenus uideo q᷑
nouit eſſe a deo. Quare autē illū. et
nō illū. multū eſt a me. Abyſſus ē
ꝓfundū crucis eſt. Admiratione
exclamare poſſum: diſputatione
demōſtrare nō poſſū. Quid poſſū
exclamare de iſta ꝓfunditate. Quā
magnificata ſūt opa tua dn̄e. Gē
tes illuminantur: iudei excecantur. Q
dam paruuli ſacramento baptiſmatis
abluuntur: quidam uero paruuli in mor
tem primi hoīs relinquūtur. Quā magn.

∧ ſtultus nō ītelligit q᷑ ul' pfūdū eſt ♁

niſicata ſunt opera tua dn̄e. nimis p
funde facte ſunt cogitationes tue. Et
ſeqūr. vir imprudēs nō cognoſcet: et
ſtultus nō intelliget hec. Quid nō intel
ligit ſtultus. et imprudens. Qa uel
pfundū eſt. Nam ſi ſtultus nō intelli
git. et ſapiens intelligit: nō eſt nimiu'
pfundū. Sz ſi ſapiens intelligit q᷑ pfū
♁ dū eſt. Ido multi de iſto pfundo q̄rentes
reddere racionē: in fabulas vanitatis
abierūt. Aliqui dixerūt. q᷑ aīe ſurſū
in celo peccāt. et ſcdm̄ ſua pccā ad cor
pa p meritis dirigūtur. et dignis ibi
q̄ſi carcerib' includūtur. Ierūt poſt
cogitacoēs ſuas. volentes diſputare
de di pfundo merſi ſt̄ in pfundū. Ca
rit enī aplūs. uolēs gram̄ cōmendaē.
et eligit illos geminos in utō rebecce.
et dicit nondū enī natis. nec q̄ aliq̄d
egerint boni aut mali. Vide queādmo
dū tulit vanis homīb; phantaſias
cōiūſiacionis aīa᷑ an̄ corpus in celo.
Si enī iam ibi cōiūſati ſūt. iam boni ali
quid egerūt ul' mali. et p meitis ſuiſ.
ad corpa terrena detruſi ſt̄. Si placet
cont' dicam' aplō qui dixit. nondū
nati. nec qui aliq̄d egerint boni a'
mali. Hoc autē q᷑ pter apli euidētē
ſentēciam reſpuit catholica fides.
qd aīe in celis veniant pus et cōiūſet
et illic recipiendo᷑ corpo᷑ meita aſſu
māt: mō iſti novelli nō audēt dicē.
Sed qd dicāt aliqui ipo᷑. ſicut au
diuim' ita diſputant. Prſus inq̄ūt
p meritis ſuis omēs moriūtur: q᷑
peccauerūt. Non enī eſſet mors. ni
veniēs de peccato. Optime q̄dem. et
verū dictū eſt. nō eſſet mors. ni veni
ens de pccō. Sz ego cū audio idō lau
do. q᷑ illam p̄mā mortē intueor. et
illius p̄mi hoīs pcām̄. Audio enī

aplm̄. Sicut in adam omēs moriūt᷑.
ſic et in xp̄o omnes viuificabūtur. P
vnū hominē pccm̄ intrauit in mūdū.
et p pccm̄ mors. et ita in omēs hoies
ptranſijt. in quo omēs peccauerūt.
Omnes enī vnus fuerūt. Sic audio
dicētem. mortem hoīs de pccō eſſe. No
inq̄t. Et quid dicis. Omnē hominē
dēs mō īmoꝛtlem creat. Mirabit᷑ no
uitas. Qd dicis. Prſus inq̄t. omnē
hominē dēs īmoꝛtlem creat. Quare
g' moriūtur infantes puuli. Nam
ſi dicam q̄re moriūtur grādes hoiēs.
dicitur q' es in peccauerūt. Ergo de
maioꝛ etate nō diſputabo. puuloꝛ
infanciā cōt' te teſtem inuocabo. Non
loquūtur. et cōuincūt. tacent. et qd
dico pbant. Ecce infantes in ſuis uti
q; opib' inocentes ſūt. nichil ſciū qd
de p̄mo homīe traxerūt habētes. Q
bus ppterea grā xp̄i neceſſaria eſt.
ut in xp̄o viuificētur. q᷑ in adā mor
tui ſt̄. ut q᷑ inq̄nati ſt̄ generacione.
purgētur regeneracione. Ipos ergo
teſtes ſuſcitabo. Reſponde m̄ q̄re mo
riūtur. ſi omēs homiēs mortales
naſcūtur: et q̄m peccant idō moriūt᷑.
Qd putatis dici potuiſſe. q̄ aures
ferāt peccauerūt. Et ipi ubi pccaue
rūt. Quomō peccauerūt. Rogo te.
qn̄ peccauerūt. Bonū et malū quid
ſit neſciūt. Pccm̄ accipiūt. q̄ p̄ceptū
nō capiūt. Pba m̄ pccōres infātes.
Quid dixiſti. Vere q᷑ oblitus es qd
fuiſti. Pba m̄ pccā infantū: an q᷑
plorant peccāt. Qa motib; q̄ſi mu
toꝛ aīaliū moleſtias repellūt. volup
tates accipiūt. idō peccant. Si moꝛ'
iſti peccata ſt̄ ampliores ∧ in baptiſ ∧ [pccōres]
mo fiūt. q᷑ cū baptizātur vehemētiſ
ſime reluctātur. Quare illis in tanta

e luctatione nō imputat̃ pcm̄: n̄ quia
nullū est ad huc uolūtatis arbitrium.
Sz aliud dico. Isti qui nati sunt ut arbit
rio peccarunt. Nam si nō peccaret nq̄
nō moreretur. Quid de illis dicis qui
in utō moriūtur. O angustia. Et ipi
inquit peccauerūt. Idō moriūtur.
Mentiris an falleris. Contra dicit apls
nōdū natis. nec agentib' aliqd boni
aut mali. Magis apl'm audio q̄ te.
magis aplō credo. q̄m t̄. Nondū natis
nec aliquid agentibz boni aut mali.
Si aūt h' testimonū refellitur uade t̄
potius ad illas uagationes. et dic qz
in celo peccarūt. et inde corpa ꝑcipi
tantur. Non dico inqt. Quare nō dicis.
Quia dicit aplus. Nondū natis nc
aliquid agentibz boni a' mali. Si ergo
nō accusas eos in celo: q̄re accusas
in utero. Ad utrūqz respondet apls.
Et eis r̄spondet qui dicūt in celo pec
cauerūt. et eis respondet q' dicūt in
utero peccauerūt: qz ad utrūqz ualet
uerba illa q̄ dicūt anteq̄ nascerent̃
nichil egisse ul' boni ul' mali. Quare
ergo moriūtur. Et h' te audituꝰ sū:
et nō potius magistrū gentiū. Dic
mi paule aplē. quare moriūtur. Per
unū hominē peccatū intrauit ĩ mū
dū. et p peccatū mors: et ita ĩ omēs
hoiēs ꝑtransijt. in quo omēs peccaue
rūt. Ecce p̄mus homo totā massam
dāpnabilem fecit. Veniat. ueniat
dns nr̄ scd'us homo. ueniat. ueniat
ex alio tramite ueniat. p uirginem
ueniat. uiuus ueniat mortuos in
ueniat. moriatur ut morienti subue
niat. mortuos ad uitā transferat. mor
tuos redimat a morte. seruet uitā
in morte. occidat mortē de morte.
Sola est ista grā puulor̄. sola ma
iorum: sola liberat pusillos cū magnis.
Quare illū. et quare illū non. Quare
nō illū atqz illū. Nolo a me q̄ras. Nō
sum. Pfundū crucis aduerto. nō pene
tro: expauesco nō scrutor. In scruta
bilia sunt iudicia eius: inuestigabiles
sunt uie eius. Homo sū. homo es. hō
erat qui dicebat. O homo tu quis es
qui r̄spondeas dō. Homo dicebat. ho
mi dicebat. Audiat homo ne pereat
homo: ꝓpter quem dō homo factus ē.
In hac ergo crucis pfunditate. in hac
cecā tanta obscuritate. teneamꝰ qd'
tantumꝰ. nō de nrā uirtute p̄suā
mus. nō in gemoli nrā uiribz ĩ hac
questione aliqd arrogemꝰ. Psalmū
dicamꝰ. cū psalmo dicamꝰ. Miserē
mei dō. miserē mei dō. miserē mei
Quare. Quia uirtutē habeo q̄ te
p merear. Non. Quare. Q̄a uo
lūtatis arbitrium gero. unde grām
tuā meitu meū p̄cedat. Non. Sz
q̄re. Qm̄ in te confidat aīa mea
Magna sciencia ista conscīcia Con
uersi ad dnm̄. Sermo eiusdem de u
bis apli. Humanꝰ sermo et omni
acceptione dignus:-

Audiuimꝰ btm̄ aplm pau
lū dicentē. Humanus
sermo. et oī acceptione
dignus: qz ihc̄ xp̄c uenit
in hūc mūdū peccatores saluos facē
quor̄ p̄mus ego sum. Humanꝰ ergo
sermo et omī acceptione dignus.
Quare humanꝰ et nō diuinꝰ. P
cul dubio n̄ iste humanꝰ sermo. et
diuinꝰ esset. dignus omī acceptiōe
nō esset. Sz sic est sermo iste huma
nus et diuinꝰ. quō est ip̄e xp̄c homo
et dō. Si ergo rc̄e intelligimus ser
monē istū nō solū humanū esse. sz

etiam diuinū: q̄re aplus. humanum
maluit dicē q̄m diuinū. Procul dubio
enī qd nō mētiret si diceret diuinū.
nō sine causa maluit dicē huānū. Hoc
g° elegit. p qd xpc in mūdū veīt. Ve
nit enī p qd homo erat. Nā p qd ds
erat. semp hic eāt. ubi enī nō est ds q
dixit. celum et t'ram ego impleo.
Xpc certe est uirtus et sapiencia di
de q̄ dr̄. attingit a fine usq₃ ad finē
fortit̄ et disponit omīa suauit̄. Ergo
in h̄ mūdo erat. et mūdus p ipm̄ fcūs
est. et mūdus eū nō cognouit. et hic
erat et venit. Hic erat p diuinā ma
iestatem. venit p humanā infirmi
tatē. Quā g° uenit p infirmitatē hu
manā. ideo p̄dicans aduentū ei9 dixit.
huānus sermo est. Non libenter tu
huānū genus: n̄ sermo di dignaret̄
eē huānus. Nam et homo ille dē hu
man9. qui se exhibet hoiem̄: et max̄
qui hospicio suscipit hoiem̄. Si ergo
human9 dē. qui in domo sua suscipit
hoiem̄: q̄m human9 est. qui in seipō
suscipit hoiem̄. Ergo human9 ser
mo. et omī acceptione dignus. q̄r
ihc xpc venit. pccōres saluos facē
Attende euangeliū. Venit enī filius
homīs. querere et saluaē qd pieāt
Si homo nō pisset: filius hoīs non
veīsset. Ergo pierat homo. venit ds
homo: et inuentus est homo. Pieāt
homo p liberā uoluntatē. veīt de9 hō
p grām liberatricem. Qd ualeat q̄
cis ad malū liberū arbitrium. Re
cole hoiem̄ peccātem. Queis quid
ualeat ad auxiliū ds et homo. At
tende in eo grām liberatricem. Nūq̄m
potuit sic ostendi. q̄ntū ualeat uo
lūtas homīs usurpata p supbiam
ad vtendū sine adiutorio dei: malū

nō potuit plus. et maifestius exp̄mi
q̄m in p̄mo homīe. Et ecce perit p̄m9
homo. et ubi esset. n̄ venisst̄ ds homo.
Quā ille homo. et ideo iste human9 ser
mo. Prsus nūq̄m sic apparet benigni
tas grē. et liberalitas omīpotencie
dei. q̄m in homīe mediatore di et
hominū. homīe xpō ihu. Qd enī di
cim9 frēs mei. In fide catholica nut̄
tis loquor: ut in pacem catholicā
lucantis. Nouim9 et tenem9 mediato
rem di. et hoīm. hoiem̄ xpm̄ ihm̄. in
q̄ntū homo erat. eius eē nature: cu9
et nos sum9. Non enī alteri9 nature
caro nrā. et caro illius: nec alterius
nature aīa nrā. et aīa illius. Hanc
suscepit naturā. q̄m saluādam esse
iudicauit. Nichil min9 hʒ in natuā:
ſʒ nichil habebat in culpa. Natura
pura: ſʒ non solū humana. Ubi eāt
ds: ubi erat ūbū di. Et sicut tu vn9
homo aīa es et caro. sic et ille vn9
xpc ds et homo. Audebit g° aliq̄s
dicē. q̄r natura nrā. in illo mediatoē
p̄mū p liberū arbitriū p̄meruit dm̄.
et sic suscepi meruit. ut eēt ds et hō.
vnus xpc ihc. Ecce nos possum9
dicē virtutibʒ nrīs. moribʒ nrīs. cu
stodione uite nrē meruisse. ut effici
amur filij di. Possum9 dicē ecce
p̄mus p̄ceptū. si seruauerim9. et
bene uixerim9: recipiemur in nuʒ
filiorʒ dei. Nūquid et ille p̄mus uix̄
filius dei: et bene viuendo fcūs est
filius dei. Inde cepit et vnde magis:
et susceptione factus est. Verbū
enī caro factū est. ut habitaret in
nob. Verbū di vnicus di filius. as
sumpsit carnē. et carnē homīs. n̄
antea se p̄merentis. nec ad illam
p̄cipiendam sublimitatē virtute p̄pria

laborantis: ſʒ omnino gratis. Nichil enim
p̄ceſſit illam ſuſceptionē. Suſceptus
eſt: et dei filius ſuſceptione factus ē.
virgo concepit ante ↄceptū v̄ginis
hō mediator nō utiqȝ ꝓprius iuſtus fuit
Quō enim iuſtus fuit qui nō fuit. Virgo
concepit. et ſuſceptionē hominis inde ce
pit. Merito dictū eſt. Vidim⁹ gloriā ei⁹
gloriā q̄ſi unigeniti a prē. plenū grā
et veritate. Amas liberam voluntatē
tuā. dicturus es pri tuo. Da m̄ ſubſtā
ciam meā q̄ me tangit. Quod te tibi
ↄmittis. Melius te poteſt ſeruare q̄
te potuit antequā eſſes creare. Agnoſ
ce ergo xp̄m grā plenus eſt. Hoc t̄
uult fundere quo plenus eſt. Hoc t̄
dicit. Quere dona mea. obliuiſcere
merita tua. Quia ſi ego quererē mei
ta tua: nō venires ad dona mea. No
li te extollere. puſillus eſto. Zacheus
eſto. Sʒ dicturus es. Si zacheus fuero
p̄ turba nō potero videre ihm. Noli eſ
ſe triſtis. aſcende lignū. ubi p te pepē
dit ihc: et videbis ihm. Et quale ge
nus ligni aſcendit zacheus. Sicomo
rū. In regionibʒ nr̄is aut omnino nuſq̄
aut raro forte alicubi naſcit̄. in illis
aūt partibus. multū eſt. hui⁹ generis
lignū: et poma ſicomora dicunt̄ po
ma q̄dam ficui ſimilia. ſʒ tn̄ diſtant
aliq̄d: q̄d poſſunt noſſe q̄ viderunt ul
guſtauerūt. Quātū tamē indicant
interpretatiōe nōis. ſicomora. ficus fatue
latine interptātur. Jam vide zacheū
meū. vide illū obſecro te. volentē in
turba videre ihm. et nō valentē. Hu
milis enim erat. turba ſupba erat. et
ipā turba ad videndū bene dn̄m. ſic
ſolet turba ſeipām impediebat.
Aſcendit a turba. et vidit ihm. nō
impediente turba. Turba enim dicit

humilibʒ humilitatis viam gradientib⁹
iniurias ſuas deo dimittentibʒ. vindic
tam de inimicis nō querentibʒ. turba in
ſultat et dicit. indefenſe q̄ nō potes te
vindicare. turba impedit. ne videat̄
ihc: turba glorians. et exultans. q̄n
ſe potuit vindicare impedit ne videat̄
ille qui pendens ait. pr̄ ignoſce illis. q̄r
neſciunt quid faciunt. Hic g⁹ volens
vidē zacheus. figurabat̄ pſona hū
lium. nō attendit turbā impedientē:
ſʒ aſcendit ſicomorū q̄ſi fatui pomi lig
nū. Nos inq̄t apl̄s p̄dicam⁹ xp̄m cru
cifixum. iudeis q̄dem ſcandalū. Ecce
de ſicomorū. Gentibʒ aūt ſtulticiā. De
niqȝ de cruce xp̄i. nob inſultāt ſapiē
tes hui⁹ mūdi et dicunt. Quale cor
habetis: qui xp̄m colitis crucifixū.
Quale cor habem⁹. Non utiqȝ urȝ.
Sapiencia hui⁹ mūdi: ſtulticia eſt
apud dm̄. Non ergo urm̄ cor habem⁹:
ſʒ dicitis cor nr̄m ſtultū. Dicite q̄d uul
tis. nos aſcendam⁹ ſicomorū. et videa
mus ihm. Ideo enim vos vidē ihm n̄
poteſtis: q̄r ſicomorū aſcendere erubeſ
citis. Apprehendit ſicomorū zacheus:
aſcendit humilis crucē. Parū eſt aſ
cendat. Ne de cruce xp̄i erubeſcat i
fronte illam figat: ubi ſedes pudoris
eſt. ubi omnino. In quo membro erubeſ
citur: ibi figatur. vn̄ nō erubeſcatur
Puto q̄r tu irrides ſicomorū: et ipā me
fecit vidē ihm. Sʒ tu irride ſicomorū
qui homo es. Stultū aūt dei. ſapiēci⁹
eſt quā hominū. Et vidit dn̄s ipm̄ zache
um: viſus eſt et vidit. Sʒ n̄ viſus eēt.
nō videret. Quos enim p̄deſtinauit: illos
et vocauit. Ipē eſt q̄r nathanael dix̄
iam q̄ſi teſtimonio ſuo adiuuanti euā
geliū et dicenti. a nazareth poteſt
aliquid boni eſſe. dn̄s ad illū. Prius

qm̄ te philippus uocaret cū eſſes ſub
arbore ficꝰ. uidi te. Noſtis unde ſibi
ſuccinctoria fecerūt primi peccatores adā
et eua: qn̄ peccauerūt. De folijs fici
ſibi ſuccinctoria fecerūt. et puđeda
texerūt. qr qđ eos puderet peccādo
fecerūt. Ergo ſi ſuccinctoria ſibi primi
peccatores vnī originē ducam? in qbꝰ
pieramꝰ ut ueniret ille q̄rere. et ſal
uare qđ perierat. de folijs ficꝰ ad pu
denda tegenda fecerūt. quid aliud
dictū eſt. cū eēs ſub arbore ficꝰ uidi
te. ni nō venires ad purgatorē pctī.
ni pōr te uidiſſet in vmbra pctī. Ut
uidēmus. viſi ſumꝰ: ut diligemꝰ dilc̄
ſumꝰ. Ds̄ meus m̄ia eius pue me.
Jam ergo dn̄s qui zacheū in corde
ſuſceperat. in domū eius dignatus ē
ſuſcipi et dixit. Zachee deſcende qm̄
in domo tua oportet me manere. Mḡ
nū bn̄ficiū. Ille arbitrabatᷣ xpm̄ ui
dere. qr magnū et in effabile bn̄fici
um putabat tn̄ſeūtem uidē: ſubito me
ruit in domo habere. Infundit grā.
opatur fides p dilectionē. ſuſcipitᷣ xꝰ
in domū: qui iam habitat in corde
Dicit xpō zacheus. Dn̄e dimidiū ex
meaꝝ do paupibꝰ et ſi quid alique
defraudaui reddo q̄druplū. Cū dicet
Jdō m̄ dimidiā teneo. nō qđ habeā:
ſʒ unde reddam. Uere ecce qđ eſt ſuſ
cipe ihm̄ in corde ſuſcipe. Ibi enī erat
xpc̄. In zacheo erat. et de illo ſibi dice
bat: qđ ex ore illius audiebat. Sic
enī aplus dicit. Habitare xpm̄ p fidē
in cordibꝰ urīs. Jam ergo qr zacheus
erat. qr princeps publicanoꝝ erat qr
ualde pctōr erat qi ſana illa turba
q̄ impediebat uidē ihm̄. āmirata ē.
et r̄prehendit. qđ in domo peccatoꝛis
intraſſet ihc̄. Hoc erat r̄prehendē

qđ in domū egroti intrauit medicꝰ
Ma ergo uelut peccator zacheus ir
riſus eſt. irriſus eſt ab inſanis ſana
tus: dn̄s reſpondit irridenabꝰ. Hodie
ſalus huic domui facta eſt. Ecce q̄re
intraui. Salus hodie facta eſt. Utiqʒ
ſi ſaluator nō intraſſet: ſalus in illa
domo facta nō eſſet. Qđ gᵒ miraris
egrote. Voca et tu ihm̄: noli t̄ ſanus
videri. Cū ſpe egrotat: q̄ medicū ſuſ
cipit. Deſperate egrotat: qui p inſa
niā medicū cedit. Qualis gᵒ eius ī
ſania q̄ medicū occidit. Quāta ueō
bonitas et potencia medici. q̄ de ſāgui
nine ſuo. inſano interfectori ſuo me
dicamentū fecit. Neqʒ enī q̄ veneāt
querē et ſaluaē qđ pierat: pendēs
ſine cauſa dicebat. Pr̄ ignoſce illis. qr
neſciūt qđ faciūt. In ſani ſr̄. medicꝰ ſu
ſeuiant. pacient̄ fero. cū occiderint
tūc ſanabo. Simꝰ gᵒ inter illos. qs ſa
nat huānꝰ ſermo. et oī acceptāone
dignus. qr ihc̄ xpc̄ uenit in hūc mū
dū. pctōres ſaluos facē. Uenit filius
hōmīs. querē et ſaluare qđ pierat
Qꝰ dicat infantilē etatē nō habere
qđ ſaluet ihc̄. oībꝰ fidelibꝫ infantibus
xpm̄ negat eē ihm̄. Qui dicat inqꝰ
infantilē etatē nō habere qđ ſaluet
in ea ihc̄. nichil aliud dicit. qm̄ xpm̄
dm̄n fidelibꝫ infantibꝰ idest in xpō bap
tizatis. ~~nō~~ infantibꝫ nō eē ihm̄. Qđ
eſt enī ihc̄: Inťptatur ſaluator ihc̄
Saluator eſt iheſus. Quos nō ſaluat.
nō habendo qđ in eis ſaluet. nō eſt ir
ihc̄. Jam ſi corda urā tolerēt. aliqbꝫ
baptizatis xpm̄ nō eſſe ihm̄. neſcio
utrū fides urā. in r̄gula ſana poſſit
agnoſci. Infantes ſunt. ſʒ menbꝰ ſūt.
Infantes. ſʒ ſacmentū eius accipiūt
Infantes ſr̄. ſʒ menſe eius pticipes

ſint: ut habeant in ſe vitam. Qđ
ni dicis ſanus eſt non lȝ viciū. Quare
cū illo curris ad medicū ſi nō lȝ vicia
um: Non times ne dicat t͛. aufer
hinc eū. quē putas ſanū. filius hoīs
nō venit n͛ querē. et ſaluaē qđ peie
rat. Quare ad me affers illū. ſi nō
pierat. Humanꝰ ſermo et omī ac
ceptione dignus: qr xpc̄ ihc̄ venit ī
mūdū. Quaē venit in mūdū: Pec
catores ſaluos faceē. Alia cauſa nō
fuit. q̄re venꝛ ī mūdū. Non enī de
celo ad t͛ram merita nr̄a bona. ſȝ pccā
duxerūt. Hec eſt cauſa cur veniret.
pccōres ſaluos faceē. Et vocabūt iḡr
nomē eius ihm. Quaē vocabꝰ noꝰ
eiꝰ ihm: Ipſe enī ſaluū faciet pplm
ſuū a pccīs eoꝝ. Vocabis nomē eiꝰ
ihm. Quare ihm: Que racio eſt
huiꝰ noīs: Audi quare. Ipē enī ſal
uū faciet pplm ſuū. Vnde: a peccatiſ
eoꝝ. Pplm ſuū a pccīs eoꝝ. Nūqđ
ad iſtū pplm. nō ptinent puuli. quē
ſaluū faciet ihc̄ a pccīs eoꝝ: Ptinet
plane: ptinent frēs mei. Sic habe
te in corde. ſic credite cū iſta fide p
uulos. ad grām xpī portate. ne ſi
hanc fidem in corde nō habueritis. p
quibꝰ reſpondetis lingua vr̄a omēda
tis. Verſus frēs. qui cū iſta fide cū
puulo cucurrerit. fingit. ſanus eſt.
nichil mali habet. nichil vicij habȝ
ſȝ tollam illū ad medicū. Quaē.
Quia ſic ſolet fieri. Non times nō
dicat t͛ medicus. tolle hinc tecū. ipō
nō eſt opus ſanis medicus. ſȝ male
habentibȝ: Comendaueri cuimti
urē cauſam eoꝝ: qui ipī loq̄ nō poſ
ſunt. Omēs puuli tamq̄ pupilli ꝯ
ſidentur. eciā qui nōdū parētes pꝰ
extulerūt. Omis pdeſtinatoꝝ nūs

puulo. pplm dei q̄rit tutorem: q͛ expec
tat dnm ſaluatorem. Vniuſam maſſā
gnis huāni in homīe pmo venenator
ille pcuſſit. Nemo ad ſcdm tranſit a
pmo: n͛ p baptiſmatis ſacmentū. In
puulis natis et non baptizatis ag
noſcat adam: in puulis baptizatis
et ab hoc renatis agnoſcat xpc̄. Qui
adam nō agnoſcit in puulis natis:
nec xpm̄ agnoſcere poterit in renatis.
Sȝ q̄re inquīt. iam baptizatus hō
fidelis. iam dimiſſo pccō. generat eū
qui eſt cū pmi homīs peccato: Quia
carne illū generat nō ſpū. Qđ natū
ē de carne. caro eſt. Et ſi exterior hō
nr̄ ait aplus corrūpit: ſȝ interior rno
uatur de diem diem. Ex eo qđ in te re
nouat non generas puulū. ex eo qđ in te
corrūpitur generas puulū. Tu ut nō
in et͛nū moriaris natus es et rnatus
es: ille adhuc natus eſt. ſȝ tu naſcēdo
viuis: ſine ut ille rnaſcat et viuat.
Sine inq̄ rnaſcat. Sine rnaſcatur
Quaē contēdis: Quaē nouis diſ
putacoibꝰ antiq̄ fidei reglam frāgē
conaris: Quid eſt enī qđ dicis puu
li nō habent oīno ul͛ originale pcc̄ȝ:
Qđ eſt qđ dicis. n͛ ut nō accedant ad
ihm: Sȝ clamat t͛ ihc̄. Sine pueros
venire ad ~~dnm~~ me. Conūſi ad dnm

Sermo eiuſdē de ūbis apli. Fidelis ſer
mo. et omni acceptione dignus ꝛc̄

Quod lectū eſt mō de ſancto
euangelio. hoc et paulus
apls dicit: cuiꝰ uerba iſta
ſt. Fidelis ſermo et omī
acceptione dignus. qr xpc̄ ihc̄ veīt
in huc mūdū pccōres ſaluos facere:
quoꝝ pmus ego ſū. Nulla cauſa
veniendi fuit xpō dnō: n͛ pccōres
ſaluos facere. Tolle morbos. tolle ul

nera: et nulla causa est medicane. Si
venit de celo magnus medicus. mag
nus p totū orbem iacebat egrot9
Ipē egrotus genus huānū est. Sed
nō omīi est fides. Novit dn̄s qui sīt ei9
Superbiebant iudei. extollebant se. al
te sapiebant. iustos se putabāt. et de
ū colligente peccatorēs in superiori salāt.
Qui ergo superbiebant. et alta sapie
bant elati sunt ī montib9 ad nonagī
ta novē ptinēt. Qd est elati sīt in
montibz: Relicti sīt in tirnoīe et ereno
Qd est ad nonaginta novē ptinēt.
In sinistra sīt nō in dextrā. Nonaginta
enī novē: in sinist̄ numerantur. Unū ad
de. ad dexterā transitur. Venit g° ut ipē
alio loco dicit: venit ~~hic~~ filius hoīs
q̄rere. et salvare qd̄ pierat. Totū ē
pierat. ex quo peccavit unus. Ubi erāt
totū pyt totū. Sz venit unus sine p
peccato: q̄ salvos faceret a pccō. Isti aūt
superbiendo qd̄ est peius: et egrotabāt.
et sanos se eē credebant. Periculosius
egrotant: q̄ mentē febribz pdiderūt.
Illi rident. et sani plorant. Ridet eī
freneticus. et nō est sanus. Porro aūt
qui mētis ē sane: plorat freneticū ri
dentem. Primū si duo ista ponas. qd̄ ē
meli9 ridere an plorare: q̄s sibi non
eligat ridē. Denīq; pp̄t dolorē salubrē
penitētie in fletu posuit dn̄s officiū:
in risu bn̄ficiū. Quō. Quādo in e
uangelio ait. Btī qui plorant qm̄ ri
debūt. Ergo in ploratu officiū est. in
risu pmiū sapientie. Risum enī pro
gaudio posuit. nō cachinnatione: sz
exultatione. Ergo si duo ista ponas
et q̄ras. qd̄ hoz melius sit ridē an
plorare: omīs homo plorare non
vult. et ridere vult. Porro si addas
psonas ad istos affectus: et ita ppo

nas cū psonis. quid ē melius ridē fre
neticū an plorare sanū. eligit sibi hō
fletū cū sanitate: q̄m risū cū amētia
Tantū valet mentis sanitas: ut etiā
cū planctu eligatur. Isti g° qui sanos
se putabant. multo periculosius. et des
peratius egrotabāt: et ipā egritudine
q̄ mentes pdiderant. etiā medicū cede
bant. Parū est cedebant. dicam totū.
Non solū cedebant. sz etiā occidebant
Ille autē etiā cū occideretur medicus erāt
Vapulabat et curabat. Patiebat fre
neticū. nec deserebat egrotū. Tenebat
alligabatur. colaphis pcutiebat. Ha
rundine plagas accipiebat. irridebat
insultabat ei. postremo audiebatur.
dampnabatur. ligno suspende bat. Un
diq; circū fremebat et medicus erāt. Ag
noscas freneticos. agnosce et medicū
Pr̄ ignosce illis q̄r nesciūt qd̄ faciūt.
Illi pdita mente seviebāt. et medici
sanguinē seviendo fundebāt. ille aūt
etiā de ipō sanguine suo egrotis medi
camēta faciebat. Non enī vane frustra
dixit. Pr̄ ignosce illis. quia nesciūt
qd̄ faciūt. Orat xp̄ianus et exaudit:
orat xp̄c et nō exaudit. Nam q̄ ex
audit cū prē q̄r d̄s est: quomō nō ex
audit homo qui p nob̄ factus ē.
Prorsus exauditus ē. Ibi erant. ibi se
viebant. de hys erāt q̄ reprehendebāt
eū. et dicebāt. ecce cū publicanis. et
peccatoribz convescit. Erant ī ipō ppl̄o. a
quo medicus ipē occidebat. et in ei9
sanguine etiā ipīs antidotū parabat
Cū enī dn̄s nō solū sanguinē funderet.
verū etiā ipam suā morte ad medi
camēti confectionē impenderet. resurrex
ad demonstrādū resurrectionis ei9
Patientia sua passus est. ut doceret
patientiā nr̄am: et in resurrectione sua

primum penitentie demonstrauit. Item ut nostis et omnes confitemur ascendit in celum: deinde ab eo spiritus sanctus est missus ante promissus. Dixerat enim discipulis suis. Sedete in ciuitate donec induamini uirtute ex alto. Uenit ergo promissio ipsius. ueniens spiritus sanctus impleuit discipulos. ceperunt loqui omnium gentium linguis. Signum in illis precedebat unitatis. Loquebatur enim tunc unus homo omnibus linguis: quia locutura erat unitas ecclesie in omnibus linguis. Expauerunt qui audiebant. Nouerant enim omnes idiotas fuisse unius tantum lingue. et mirabantur et stupebant. quod unius lingue homines uelut multum doctrinarum linguis omnium gentium loquerentur. Suspensi sunt stupore. perdiderunt elationem. de monte facti sunt ualles. Iam si humiles sunt. ualles sunt. Quod infuderis capiunt. non dimittunt. Si uenerit aqua super altitudinem decurrit et defluit. Si uenerit aqua ad concauum et humilem locum. et capitur et stat. Tales iam illi erant. stupebant et mirabantur. perdiderant seuitiam. Denique loquentem sibi petro compuncti sunt. et factum est in illis quod psalmus predixerat. Conuersus sum in erumpna mea. cum infigeretur spina. Quid est spina? Compunctio penitentie. Sic habes et uerba ipsa scripture in actibus apostolorum. Compuncti sunt corde. et dixerunt ad apostolos. Quid faciemus? Quantum ad nostrum factum attinet desperatio est salutis. Sit tamen in uestro consilio si fieri potest spes aliqua sanitatis. Nouimus quod fecimus. Non enim quemcumque hominem occidimus. et multum mali fecissemus: si quemcumque hominem innocentem occidissemus. Latronem elegimus innocentem occidimus. mortuum elegimus. medicum occidimus. Dicite quid faciemus? Et

dicite quid faciamus. Quid est quod fecimus

petrus. Agite penitentiam. et baptizetur unusquisque uestrum in nomine domini nostri ihesu christi. ut tristeris de nonaginta et nouem ad centum. Quia tum nonaginta et nouem esse tis. penitentiam uobis necessariam non putabatis et domino colligenti peccatores. et uolentes eos facere penitentes: insuper insultabatis. Non ergo compuncti. quia cognouistis peccatum uestrum. agite penitentiam et baptizetur unusquisque uestrum in nomine domini nostri ihesu christi. Baptizetur in eius nomine quem occidistis sine crimine. et remittentur uobis peccata uestra. Reducti sunt in spem. doluerunt. gemuerunt. conuersi sunt. sanati sunt. Ipsi erant illi. pro quibus ignosce illis. quia nesciunt quid faciunt. Unusquisque ergo timeat. quando audit dominum ihesum christum non uenisse propter iustos. sed propter peccatores: non amet esse peccator. ne forte dicat in corde suo. Si iustus fuero: non me amat christus. Si peccator fuero amat me. quia propter peccatores descendit. non propter iustos. Respondet enim ei. Si medicum agnouisti. febrem quare non timuisti. Utique medicus ad egrotum uenit. Constat. Sed ideo uenit medicus ad egrotum: ne ille semper sit egrotus. Quid ergo dicimus? Quid pronuntiamus? Quid definimus? Egrotum amat medicus an sanum? Quod uult facere amat. non quod inuenit. Ad egrotum quidem uenit: ad sanum non uenit. Noli attendere quia ad illum uenit: ad illum non uenit. Plus enim sanum amat quam egrotum. Nam ut noueritis quia plus amat sanum quam egrotum: numquid faceret quod odisset? Ergo paulum apostolum attende. Fidelis sermo et omni acceptione dignus. quia christus ihesus uenit in hunc mundum. peccatores saluos facere: quorum primus ego sum. Dixit quomodo erat primus. Ante illum non fuerat

tot iudei. ante illū nō fuerant tot pcō
res in genē humano: ante illū in oib⁹
homib; nō peccato tenebat adam: Nō
ante illū fuit q̄ pimus peccauit: et nos
omēs in morte ꝑcipitauit. Qd ē q̄r
pimus ego sum. Ad q̄s uenit pim⁹ fu
ego. Sz nec hoc uerū est. Pimus eccās
ē petrus: pimus andreas: pmi alij apli.
Tu aplus es nouissim⁹. Quomō dicis
quoꝝ pimus ego sū: Apls nouissim⁹.
pim⁹ pccōr: Ante te peccauit petrus
Quō ipm̄ dnm̄ ter negauit nolo dicē
q̄r et ipē n peccator inuētus eēt de sinis
tra ad dexterā nō t̄misisz. Qd ē ergo
quorū pim⁹ ego sū: Qa omib; peioꝝ
Ergo peiorē uoluit intelligē pimū q̄
mō in artificib; q̄cūq; uult edificare
q̄d dicat. quis est hi pimus structor. q̄s
est pimus faber. aut si curari uult. q̄s
est hi pim⁹ medicus: nō utiq; interrogat
q̄s pior sit etate. aut q̄s pior sit pfessi
one sz arte. Quomō illi in arte pmi.
sic iste iniq̄tate pimus. Quare paul⁹
in iniq̄tate pimus: Recolite saulū et
inueiēcis. Attenditis paulū. et obliti
estis saulū. Attenditis ad pastorē et
obliti estis lupū. Nōne ille est cui ad
lapidandū stephanū man⁹ una n̄
sufficiebat: et alioꝝ uestimēta serua
bat. Nōne ille est qui ubiq; eccām p
seq̄batur: Nōne ipē est qui litteras
accipiebat a pncipib; sacerdotū. q̄a
parū erat illi psequi xpianos q̄ e
rant in iherusalē: sz uolebat ad alia
loca uenire. ubi eos inueniret. et li
garet. et puniendos adduceret: Nō
ne cū iter agens spirat et anhelat
cedis. de celo prostratus est: et uocē do
ad salutē fulminatus audiuit: Dū
ambulat. pstrat⁹ ut uideat excecat⁹
Ipē est ergo. q̄ pimus erat psecutor.

illo peior nō fuit. Audite un̄ plus intel
ligatis. Ananie loq̄batur ipe dns xpc
iam pstrato illo. iam erecto. et dicebat
ei. Vade ad uicū illū. et inuenies sau
lū a tharsis ciuitate. loquere ei. q̄m ui
dit uirū ananiā intrātem ad se. et
baptizantē se. Ille audiuit nomē sau
li: q̄r int man⁹ ipius medici tremuit
Qd aut̄ ē dulcius. ūn̄ uocaretur. cedo ^saulus
q̄r recolitis: et pter eos q̄ nō recolūt
cōmemorē. Saul ille psecutor erat
dauid: in dauid xpc erat. In dauid
xpc figurabatur. Tamq̄m dauid sau ^In saule saul⁹ p̄ figurabat
li de celo. Saule saule quid me pseq
ris: Ananias ouis interpretatur. Loq
batur oui pastor: et timebat ouis
lupū. Tanta hui⁹ lupi fama pcesse
rat: ut nō se putaret tutā ouis. nec
inter manus pastoris. Et dns ad illū
q̄ ad ouem tremēte. Ille enī cū au
disset hoc. dixit. Dnē audiui de isto ho
mīe. q̄nta mala sanctis tuis fecerit
in ihrlm. et mō dr eplās accepisse a
pncipib⁹ sacerdotū: ut quoscūq; ueni
ret alligatos ducat. Quo me mittis
ouē ad lupū: Sz ille nō audiuit hāc
excusacionē. Iam enī dixerat paucis
ouiculis suis. Ecce ego mitto uos sic
oues in medio lupoꝝ. Quare trepidas
iterū anania ad eū qui iā nō est lup⁹
Lupū timebas: sz respondz tibi dns tuus
De lupo ouem feci: facio de oue pas
torem. Quō g⁹ ipē saulus postea pau
lus gratulatur se ad dī ptinuisse miam.
Qa pimus. hoc est excellēs in pccis
inuētus est. et tamē misericordiam cōse
cutus sū. ut in me ostenderet xpc ihc
omnē longanimitatē ppt eos qui
credituri st̄ in uitā eternā. ut dicant
sibi omnes. Si paulus sanatus est.
ego q̄re despero: Si tanto medico

tam deſperatus eſſet ſanatus ē. ego
cur uulneribꝫ meis illas manꝰ nō ap
tabo: ad illas manus nō feſtinabo.
Ut hoc diceret hominēs. ideo ſaulus factꝰ
eſt ex perſecutore apľus. Ecce quo veit
medicus. querit aliquē ibi deſperatū
et ipſm amat. Et ſi pauperimū īueniat
tamē deſperatū inueit. nō ibi qrit mer
cedem. ſꝫ commendat artem. Dicā ergo
qd cepam. Quomō ergo ſaulus cō
gratulatur ſe a xpō. qꝛ peccator erat.
aſſūptum atqꝫ ſanatū. Nec dicit
maneā in peccato. qꝛ ꝓpter me veīt
xpc. nō ꝓpter iuſtū. Ita et tu qꝛ audie
ras. qꝛ xpc ꝓpter peccatorēs venit. no
li te dormire in dulci ſtratu: ſꝫ audi ip
ſum paulū dicentē. Surge q̄ dormis
et exurge a mortuis: et illūiabit te
xpc. Noli amare ſtratū pcī. Totum
ſtratū eius uerſaſti in infirmitate.
Dictū eſt antea. ſurge. ſanus eſto. Sa
nitatē ama. et noli curſus p ſupbiā
de dextera ire ad ſiniſtrā: de ualle ad
montē. de humilitate ad tumorē. Cū
ſanus fueris ſanus. i. cū iuſte ceperis vi
uere. deo tribue non tibi. Non enī lau
dando te ſaluus factus es. ſꝫ accuſando te
pnūciando. Iam ſi te laudaueris per
ſupbiam: grauius egrotabis. Omīs
enī qui ſe exaltat humiliabit͛. et q̄
ſe humiliat exaltabit͛. Sermo eiuſdē
de uerbis apoſtoli. Fidelis ſermo et
omni acceptione dignus. et cetera.

De diuinis lectionibus
qd dns ammonē dig
natur. intenti audite
frēs. illo dante. me mi
niſtrante. Primā lectionē audiuimꝰ
Fidelis ſermo et omī acceptiōe dig
nus. qꝛ ihc xpc venit in mūdū pec
catores ſaluos facere qꝛ̄ pmꝰ ego
ſum. Sꝫ ideo miſericordiam ꝯſecutus ſū. ut
in me oſtenderet xpc ihc. omnē longa
nimitatē ad informationē eoꝝ q̄ credi
turi ſūt illi in vitam eternā. Hec de apli
ca lectione percepimꝰ. deinde cantaui
mꝰ pſalmū exhortantes nos inuicē
una uoce. uno corde dicentes. Uenite
adoremꝰ. et pſternam͛ ei: et fleamꝰ
coram dnō qui fecit nos. et ibi pueniā
mꝰ faciem eiꝰ in ꝯfeſſione. et ī pſalmis
iubilemꝰ ei. Poſt hec euangelica lectō.
decem lepro ſos mūdatos nob oſtēdit.
et unū ex eis alienigenā grās agētē
mūdatori ſuo. Has tres lectiones qn
tū poſſumꝰ p tempꝛe ꝑcurrentes dicē
tes pauca de ſingulis. et qntū conari
poſſumꝰ adiuuante dnō nō in aliqua
eoꝝ ſic immorantes: ut alijs duabꝫ ī
pedimentū afferamꝰ. Ponit nob apľs
ſentenciā gratiarū actionis. Mementote
qd ultima lectio reſonet. quō ihc dns
laudat grās agentē. ingratos impro
bat. mūdatos in cute. lepſos in corde.
Ecce ergo apľus. Fidelis ſermo inquit:
et oī acceptione dignus. Quis eſt iſte
ſermo. Quia xpc ihc venit inqt ī mū
dū peccatores ſaluos facē. Quid tu. Quorū
ego pimus ſū. Qui dicit. uel nō peccator ſū
uel nō fui: ingratus eſt ſaluatori.
Nullus homī in iſta q̄ ex adam deflu
it maſſa mortaliū. nullꝰ omīo hoīꝫ
nō egrotus. nullus ſine xpī grā ſanatꝰ.
Quid de puulis pueris ſi ex adam
egroti. Nam et ipſi portātur ad ec
cleſiam. Et ſi pedibꝫ illuc currē non
poſſūt: alienis pedibꝫ currūt ut ſa
netur. Accōmodat illis mr̄ eccā alioꝝ
pedes ut veniāt. alioꝝ cor ut credat.
alioꝝ linguā ut fateant͛. ut qm̄ q̄
egri ſūt alio peccante pgrauāt͛. ſic
cū hi ſani ſūt. alio p eis ꝯfitente ſaluā

tur. Nemo ergo uob' susurret doct
nas alienas. Hoc enim semp habuit
semp tenuit. h' a maioꝝ fide pcepit.
hoc usq; in finē pseuerāter custodit
qm̄ nō est opus sanis medicus. s; eg°
tantib;. Quid necessariū ergo h; infas
xpm̄: si non egrotat. Si sanus est q̄
re p eos qui eū diligūt medicū q̄rit.
Si qm̄ portantur infantes dicitur oi
no nullū pctm̄ originis habere pctm̄. et
ueniūt ad xpm̄: q̄re nō dr̄ eis in ecclā
qui eos apportant. auferte hinc inno
tes istos. nō est opus sanis medicus
s; male habentib;. nō uenit xpc̄ uocare
iustos s; pctōres. Nūq̄m dictū est. s;
nec aliq̄n dicetur. Quisq's g° qd pro
fres loquitur p eo qui loqui nō potest p se
P magno cōmendāt epis patrimonia
pupilloꝝ. q̄nto magis grā paruuloꝝ.
Pupillū tuetur eps. ne mortuis parentib'
ab extneis obpmatur. clamat plus
p paruulo. cui timet ne a parentib' occi
datur. Clamet cū aplo. Fidel' sermo &
oī acceptione dignus. q; xpc̄ venit ihc
in hūc mūdū. nullā aliā ob causam:
ni peccatores saluos facere. Qui venit ad
xpm̄ h; qd in eo sanet. Qui nō hab;
non est causa q̄re medico offerat. Eli
gant parentes vnū de duob;. Aut cō
teantur in paruulis suis sanare pctm̄:
aut eos medico offerre desinat. Hoc
nichil est aliud. qm̄ uelle medico sanū
offerre. Quid offers. Baptizandū.
Quem. Infantē. Cui offers. xpō.
Et certe qui venit in mūdū. Ita inquit.
Quare venit in mūdū. Peccatores sal
uos facere. Ergo quē offers. h; qd i
illū saluū fiat. Si dixeris h;: cōfitendo
deles. Si dixeris non h;. negando te
nes. Peccatores inquit saluos facere: q;
pmus ego sū. Ante paulū nō erant

peccatores. Certe ut' ipē adā.
ante omēs. et plena pctōrib; terra
deleta diluuio. et deinceps qm̄ multi
Vn̄ uerū est. pmus ego sum. Pmū se
dixit nō prior ordine. s; peccati magnitu
dine: magnitudine peccati sui. Inde
se pmū dixit pctōꝝ. quomō dicitur it'
aduocatos uerbi grā pmi. pmus est
iste. nō q; plures ānos h; ex q° causas
agit: s; ex quo cepit. ceteros supauit q̄a
Dicat g° aplus alio loco. vn̄ prim'
sit pctōꝝ. Ego inquit sū nouissim' aplō
rū. qui nō sum dignus uocari aplūs: q;
psecutus sū eccām dī. Nemo acrior
inter psecutores. g° nemo peior inter
peccatores. S; misericordiam inquit cōsecut'
sum. Et quare sit misericordiam cōsecutus ex
ponit causas. Ut in me ostenderet xpc̄
ihc omnē longanimitatē ad informa
cionē eorū. qui credituri sunt illi in vitā
eternā. Xpc̄ inquit daturus veniā cōu's
ad se peccatorib; usq; ad inimicos su
os. me pmo elegit crudeliorē inimicū:
quē cū sanaret: nemo in ceteris despe
raret. Sanauit h' medicus. Qn̄ do ad ea
loca veniunt ubi ignoti sunt quos curet:
pmitus eligūt desperatos. ut in eis. et
beniuolenciam exerceant. et cōmendant
doctrinā: ut vnusq; in loco illo dicat
primo suo. Vade ad illū medicū. se
curus esto: sanat te. Et ille me sanat.
Non uides qd patiar. Ego noui qd
simile tu qd pateris: et ego qd passus
sū. Sic dicat paulus vnicuiq; egroto:
et de se uolenti desperare. Qui curauit
me. misit me ad te et dixit m̄. Illi
desperanti uade et dic. qd habuisti.
qd in te sanaui: qm̄ cito sanaui. De
celo uocaui. vna uoce pcussi. et de
ieci. alia erexi et elegi: tercia imple
ui et misi. q̄rta dōnaui et liberaui.

ł ſanami. Ceci eſtis accedite ad eū

Vade et dic egrotis: clama deſ
peratis. Fidelis ſermo et omī
acceptione dignus. qr xpc ihc venit
in hunc mūdū. peccatores ſaluos facē
Quid timetis. Quid trepidatis.
Quoꝝ pmus ego ſum. Ego inqt lo
quor uob ſanus egrotantibꝫ. ſtans ia
centibꝫ. ſecurus deſpantibꝫ. Jdeo enī mi
ſericordiam ꝯſecutus ſum. ut in me oſtē
deret xpc ihc omnē longanimitatē
Morbū meū diu ptulit. et ſic abſtulit:
tamqȝ bonus medicus freneticū pa
tienter tollerauit. Suſtinuit me ferie
tem ſe: donauit mi ferire pro ſe. Omēꝫ
inqt longanimitatē oſtendit in me
ad informacionē eoꝝ qui credituri ſt
illi in uitā eternā. Nolite ḡo deſperare
Egroti eſtis. accedite ad eū et illuiami.
Et qui ſani eſtis. gras agite. et q̄ egr
tatis. ad eū ſanandi curtite. Dicite
omēs. Venite adorem9 et pſternam
ei. et plorem9 coram dno qui fecit nos
hoiēs et ſaluos. Nam ſi ille fecit nos
hoiēs. nos autē ipi nos fecim9 ſaluos
aliquid illo melius fecim9. Melius ē
ſaluus homo: qm̄ quilibꝫ homo. Si
ergo te ds fecit hominē. et tu feciſti
bonū hominē: qd tu feciſti melius ē.
Noli te extollere ſup dm. ſubde te deo.
adora. pſternere. ꝯfitere illi q̄ fecit te.
qm̄ nemo recreat. n̄ qui creat. Neo
rficit. n̄ qui fecit. Hoc et in alio pſal
mo. Jpē fecit nos et nō ipi nos. Sane
qn̄ te fecit: qd tu faceres non habe
bas. Qn̄do autem iam es. habes et
tu ipē qd facias. Ad medicū curras.
medicū implores. qui ubiqȝ eſt. Et
ut implorares. creauit cor tuū. et
poſſe implorarē donauit t. Deus eī
inqt qui opatur in uob. et uelle et
opari p bona uoluntate. Erā ut ha
beres bonā uoluntatē. illius uocacio p
ceſſit. Clama. Deus meus. miſcdia ei9
pueniet me. Vt eſſes. ut ſentires. ut
audires. ut ꝯſentires: puenit te mia
eius. Puenit in omībꝫ. pueni et tu ī
aliquo. iram ei9. In quo quis. In quo
Confitere iſta omīa a dō te habere q̄
qd boni habes. a te qcqd mali. Ne in
bonis tuis. illū ꝯtempnas te laudes:
in malis tuis. illū accuſes. te excuſes.
Jpā eſt ueā confeſſio. Jlle qui in tan
tis bonis puenit te. venturus ē ad
te. et inſpecturus dona ſua. et mala
tua. Quō bono eius uſus fueris. ī
ſpiat te. Ergo qr in omībꝫ iſtis donis
puenit te: uide in quo tu puenias fa
ciem uenturi. Audi pſalmū. Puenia
m9 faciem eius in ꝯfeſſione. Puenia9
faciem eius. Antequā veniat ꝓpiciet:
antequā aſſit ꝓpiciet. Habes enī ſac
dotem. p quem placere poſſis dm
tuū. et ipē cū pre ds eſt ad te. q̄ hō
eſt ꝓpter te. Jta iubilabis in pſalmis:
pueniens faciē eius in ꝯfeſſione. Ju
bila in pſalmo. Pueniēs faciem ei9
in ꝯfeſſione. accuſa te. iubilās ī pſal
mo lauda illū. Accuſando te. et lau
dando eū qui fecit te. veniet q̄ mortu9
ē ꝓpter te. et viuificabit te. Hc tene
te. in hoc pſiſtite. Nemo variet. neō
lepſus ſit. Doctrina in ꝯſtans. nō hñs
vnū colorem. mētis leprā ſignificat:
et iſtā xpc mūdat. Forte in aliq° va
riaſti. inſpexiſti. et in melius ſentē
ciam ꝯmutaſti: et qd variū erat. vni9
coloris effectū eſt. Noli tribuere t
ne ſis int noue q̄ gras nō egerūt.
vnus egit gras. Judei erant ceteri.
ille alienigena erat: gentes alieni
genas ſignificabat. Nūs ille x° deci
mas dedit. Jlli ḡo debem9 qd ſum9

qd viuim⁹. qd intelligim⁹. qd homies sum⁹. qd bene vixerim⁹. qd recte intellexim⁹ illi debemus. Nem̄ nichil n̄ percepiti qd habem⁹. Quid en̄ habes qd non accepisti. Vos g° maxime q̄ satis quid audiatis. circūcti ab egritudine. mūdati a varietate. sursū corponite. et dn̄o grās agite. *Sermo eiusdem de psalmo xciiij et de u̓b' apl̄i. Si en̄ data eēt lex q̄ possȝ viuificare oīno eēt ex lege iusticia. et de li. arb.*

Psalmus quē cantauim⁹ dn̄o. et nos inuicē exhortati sum⁹ ut adoremus eū. et p̄sternam̄ illi. et fleam⁹ ante dn̄m q̄ fecit nos admonet querē aliquāto diligētius. qd sibi uelit qd ait. qui nos fecit. Qd en̄ homo a deo creatus. null⁹ dubitat homo. n̄ qui ingratus ē. Nouim⁹ eī qȝ ita legim⁹. et ita credim⁹ qd fecit ds̄ hoīem int̄ multa q̄ fecit ad imaginē suā. Hec homīs est pⁱma cōdicō: hᵉ est humana pⁱma creatura. Non tm̄ arbitror hᵉ nos p magno uoluisse cōmonē spm̄ san̄ in hᵒ psalmo qd ait fleam⁹ ante dn̄m qui fecit nos. Alio en̄ loco dicit. Ipē fecit nos. et nō ipi nos. Vn̄ q̄dam ut dixi xpian⁹ dubitat nemo. qȝ nō solū ds̄ creauit pⁱmū hoīem ex quo omēs hoīes. sȝ ds̄ hodieqȝ creat singulos hoīes. ille q̄ ait cuidam scō suo. Prius qm̄ te formarē in utero noui te. Prius g° creauit hoīem sine hoīe. mō creat hoīe ex homīe. Tamē siue hoīem sn̄ hoīe. siue hoīem ex homīe ipē fecit nos. et nō ipi nos. Ad istū itaqȝ pⁱmū uībo rū istoꝝ. et spiale sensū. sȝ tamē nec adorem⁹ eū fr̄es. et p̄sternam̄ ei et plorem⁹ an̄ dn̄m q̄ fecit. Non ei

fecit et deserit. nō en̄ curauit facē. et nō curat custodire. Plorem⁹ an̄ dn̄m qui fecit nos. qȝ nō plorauim⁹ qm̄ nos fecit. et tamē fecit. Qui ergo fecit an̄ qm̄ cogitētur: deficit cū rogatur. Tanquā ergo dubitaret homo. utrū exaudiretur orans: admonuit eū sc̄ptura cū dicit. plorem⁹ ante dn̄m qui fecit nos. Vtiqȝ exaudit quos fecit. utiqȝ n̄ potest nō curarē quos fecit. Verūptamē altiorem itellectū. et qntū existimo utiliorem. audit q̄sdam sp̄s sais dicētes. uł dicturos. qd ds̄ fecerit eos hoīes. iustos autē ipi se faciunt. Prouidens eos. āmonuit eos. et ab hac extollencia reuocauit eos dicens. Ipē fecit nos. et nō ipi nos. Quare en̄ addidit. et n̄ ipi nos. cū sufficeret dicere. ipē fecit nos. n̄ qȝ illam facturā uoluit āmonere ubi dicunt hoīes. ipi fecim⁹ nos. i. ut iusti eēmus: iustos nos libera uolūtate fecim⁹. Qn̄do conditi sumus. liberū arbitrium accepim⁹. Vt g° iusti simus. libero arbitrio egim⁹. Qd adhuc dn̄m inuocām⁹. ut iustos nos faciat: qd habem⁹ in p̄tāte. ut iustos nos ipi facim⁹. Audite. audite. Et iustos. et iniustos ipē fecit nos. et nō ipi nos. Creatus est pⁱmus homo ī natura sine culpa: in natura sn̄ vicio Creatus est rectus: nō se fecit rectū. Qd se autē fecerit notū est. Cadēs camanu figuli fractus ē. Regebat en̄ eū ipē qui fecerat: uoluit deserē a quo factus erat. Pmisit ds̄ tanqm̄ dicens. Deserat me et inueniat se. et miseria sua pbet qȝ nichil potest sn̄ me. Hoc mō uult ds̄ ostendē homī: qd ualeat liberū arbitrium sn̄ deo. O malū arbitrium liberū sine deo. Experti sum⁹ qd ualeat sn̄ deo. Expti g°

nō

tandem aliqn̄ noueim⁹. et venite et
adoremus. et ꝓsternam̄ ei. Venite ado
remus. et ꝓsternam̄ illi. et fleam⁹ co
ram dn̄o qui fecit nos. Ecce bonus fr̄s
est homo: et ꝑ liberū arbitium factus
est malus homo. Quando factur⁹ est bo
nū hominē malus homo. ꝑ liberū ar
bitium deserens dm̄. Seruare se nō
potuit bonus bonū: et factur⁹ est se
malus bonū. Cū esset bonus nō se ser
uauit bonū. et cū sit malus. dicit facito
me bonū. Quid facis malus q̄ ꝑfici
bonus: ni te efficiat q̄ ꝑmanet bonus.
Ipē ēē fecit nos. et non ipī nos. Nos
aūt ꝑplus eius. et oues pascue eius.
Ecce fecit nos homīēs ꝑplm̄ suū. q̄ nos
fecit. Non enī creati homīēs iam ꝑpls
eius eram⁹. Videte fr̄ēs mei. et de ipi⁹
psalmi uerbis attendite. vn̄ dixerit. ipē
fecit nos. et nō ipī nos. Hinc dixit fe
cit nos. et nō ipī nos. ut sim⁹ ꝑpls ei⁹:
et oues pascue eius. Ipē fecit nos.
Nam et pagani nascūt̄. et omēs ipij.
omēs adūsarij ecce eius ut nascerent̄.
ipē fecit eos. Non enī alius d̄s crea
uit eos. Qui de paganis nascitur ab
ipō facti sr̄. ab ipō creati sr̄. et nō sūt
ꝑplus eius. nec oues pascue eius. Cō
munis ē omīb⁹ natuā. nō grā. Natu
ra nō putet̄ grā. Sz et si putet̄ grā
q̄ et ipā gratis ꝯcessa est. nō enī hō
qui nō erat. ꝑmeruit ut eēt. iam ꝑme
ruit. iam erat. sz nō dū erat. Ergo qui
ꝑmētur nō erat. et tamē factus est. ⁂
n̄ ut arbor factus est. n̄ ut saxū fact⁹
est. sz factus ē ad imaginē creatoris
Hoc beneficiū quis dedit. Deus q̄
erat. et ex eterno erat. Cui dedit. Ho
mini qui nō dū erat. Dedit qui eāt
accepit qui nō erat. Quis aūt h̄ fa
cere potuit. ni qui uocat ea q̄ nō sunt

⁂ nec ut pecora fc̄s ē

tamq̄ que sunt. De quo dicit ap̄lus
Qui nos elegit ante mūdi ꝯstitutio
nem. In mūdo isto facti sum⁹. n̄ mū
dus erat qn̄ electi sum⁹. Ineffabilia
fr̄ēs mei et mirabilia. Quis h̄ expli
care sufficerit. Quis saltim qd̄ ex
plicet cogitaūe. Eligūtur qui nō sr̄.
nec errat. Qui elegit: nec vane ele
git. Elegit tamē. et hz electos quos
creatur⁹ est. eligendos. Habet aūt
apud se ipm̄. nō in natuā sua: sz in
ꝑsciā sua. Ergo nolite extolli. Hoīes
sum⁹. ipē fecit nos. Fideles sumus
si tamē sum⁹ qn̄ ista ꝯt̄ grām̄ dispu
tam⁹. Sz ecce fideles sum⁹. Etiā fide
les etiā iustos. q̄ iustus ex fide viuit.
ipē fecit nos. et nō ipī nos. Quero
qd̄ nos fecerit. Dictur⁹ es homīēs
Non inde psalmus loqbat̄. Istud sa
mus. illud notū est. illud patet. nec
magna ut h̄ noueim⁹ doctrina indi
gem⁹. q̄ homīēs ipē fecit nos. Sed
vnde loquebat̄ uide. Ipē fecit nos. et
nō ipī nos. Quid nos fecit ni qd̄ sum⁹.
Quid autē sum⁹. Nos autē. Ecce
quid sum⁹. Quid. ꝑplus eius. et oues
pascue eius. Ipē nos fecit ꝑplm̄ suū
ipē nos fecit oues pascue sue. Qui
misit iugulandā ouē in oriā fecit
oues de lupis. Hec est grā excepta
illa ꝯmuni grā natuē qua homīēs fa
sumus. nec digni fuim⁹. q̄ nō fuim⁹
excepta illa grā. Hec est maior grā
q̄ facti sum⁹ ꝑplus eius. et oues pas
cue eius ꝑ ihm̄ xpm̄ dn̄m n̄rm̄. Sz
dicit aliquis. Per ihm̄ xpm̄ facti sum⁹:
ut etiā homīēs eēmus. Ita uō ꝑ ihz
xpm̄ facti sum⁹. et pagani nō pa
gani. Non ut eent pagani. sz ut es
sent homīēs ꝑ ihm̄ xpm̄ facti sūt
Quid est enī ihc r. ni in principio erat

verbū. et uerbū erat apud dm̄. et dš erat
verbū. Hoc erat in principio apud dm̄
Omīa p ipm̄ facta sˉt. Illi g° debent et
pagani qđ homīes creati sˉt. et tanto
magis puniendi qz dimiserūt eū a q°
facti sūt. et voluerūt que ipī fecerūt.
Excepta g° grā q̄ condita est huāna
natura. hec enī xp̄ianis. paganis cō
mūis est: h° maior grā: non qđ p ūbū
homīes. sz p uerbū carnē factū fideles
facti sum⁹. Vnus enī dš. vnus media
tor di et hoīm homo xp̄c ihc. In pri°
erat uerbū. Nondū erat homo xp̄c ihc.
Et uerbū erat apud dm̄: et dš erat ūbū.
Ipē mūdus nō erat. qm̄ uerbū dš erat.
Omīa p ipm̄ facta sˉt. et mūdus p ip
sum factus est. Ergo tūc qm̄ nos fecit
ut homīes eēmus: nōdū erat homo.
Magis istam grām cōmendat apls rō
mis ubi dicit. Vnus enī dš. et vnus me
diator di et hoīm homo xp̄c ihc. Qđ
est mediator: P quē cōiūgerēmur. per
quē reconciliaremr̄. qz peccatis nr̄is sepa
rati iacebam⁹. in morte eram⁹. p̄sus pieri
mus. Non erat xp̄c homo: qm̄ creat⁹
est homo. Non periret homo. ille frīs est
homo. Hec uob cont̄ nouellā heresī
q̄ temptat assurgē. ut sepe disputare
cogam̄. qz uos firmos volum⁹ eē in
bono: integros autē a malo. Hec enī
disputacio eoz qm̄ p̄mo eorū cepunt
et cont̄ grām disputaē. multū tribu
entes nō libertati hoīs. sz infirmitati:
ideo extollentes se ne manū desup por
recta ualeat surgē. Disputātes ergo
cont̄ grām p libeō arbitrio. fecerūt
auribz piis et catholicis offensionē
Ceperunt horreri. ceperunt ut certa p
nicies deuitari. cepit de illis dici qđ
cont̄ grām disputaret. et inuenerūt
ad eleuātam istā inuidiā tale comē

tum. Non inqt cont̄ grām disputo. vn̄
pbas. Ego ipō inqt nō cont̄ grām di
disputo: quo liberū arbitrium defendo.
Videte acumē. sz vitreū. Quasi lucet
vanitate: sz frangitur veritate. Atte
dite qm̄ sit qđ acute excogitatū qđ di
cere voluerūt. Hoc ipō inqt. qz liberz ar
bitrium homīs defendo: et dico. qz libeō
arbitrio sufficiens est ut iustus sit. n̄
sine grā di dico. Erecte sūt aures pioz
Iam q̄ ista audit incipit gratulari. Deo
grās. Non sine grā dei defendit liber
arbitrium. Est enī liberū arbitrium: sz
nichil ualet sine grā di. Si g° libm
arbitriū nō sine grā dei defendūt: qđ
mali dicūt. Expone g° nob o doctor.
qm̄ dicam grām. Cū dico inqt libm
homīs arbitriū: inde qz homīs dico.
Qđ deinde. Hominē qs creauit. Dš.
Qs ei libm arbitrium dedit. Dš. Si
ergo hominē dš creauit. et hoī dš
libm arbitriū donauit. q̄cq̄d pōt hō
de libō arbitrio. cui⁹ grē debz. n̄ ei⁹ q̄
eū cōdidit. cū libeō arbitrio. Et h° qm̄
acute ab ipis dictū. Videte tamē fres
mei. quō illam generalē grām p̄dī
cent. q̄ creatus est homo: q̄ hoīes
sum⁹. sz nō cū impiis xp̄iani sum⁹.
Hanc g° grām q̄ xp̄iani sum⁹ ipāz
volum⁹ p̄dicent. de q̄ dicit apls. nō
irritā facio grām dei. Nam si p legē
iusticia g° xp̄c gratis mortuus est. Vide
te vn̄ dixit apls. De lege dix̄. Si p
legem iusticia: g° gratis xp̄c mortu⁹ ē.
Qā g° nō erat ex lege iusticia. ideo
mortuus est xp̄c. ut p fidem iustificae
tur. qui ex lege nō iustificabantur. Si
enī inqt data eēt lex q̄ possz viuifi
care omīmō ex lege esset iusticia. Qđ
etiā hesterno die cōmemorauim⁹. Sz
cōclusit scriptura omiā sub peccato. ut

ipsā volu⁹ agnoscāt ipsā volum⁹

Et utiqz ⁊ cū ipiis hoīes sum⁹

ꝓmiſſio. nō predic- tio. q̄ ꝓmiſit. ipē
faciat. ut ꝓmiſſio ex fide ihu xp̄i daretur
credentibꝫ. Ecce quales nos inuenit
gr̄a ſaluatoris. quos nec lex ſanos fa
cere potuit. Quare aūt dabatur lex. ſi
ſufficiebat natura. Et tamē nec lex
ſufficere potuit: ita infirma erat ipā
natura. Data eſt lex: ſꝫ nō q̄ poſſꝫ ui
uificare. Quare ergo data eſt. Lex
inquit apl'us p̄uaricatoīs gr̄a poſita
eſt: ut te faceret p̄uaricatorē. Quare
ut me faceret p̄uaricatorē. Quia no
uerat dō͞s ſupbiam tuā nō erat qa
dicebas. O ſi ſit qui doceat. o ſi ſit q̄
mi oſtendat. Ecce lex dicit ē nō ꝯcupiſ
ces. Cognouiſti legem dicentem. nō
ꝯcupiſces. Surrexit ꝯcupiſcencia. q̄
nō noueras. Inerat enī. ſꝫ neſciebatur.
Cepiſti conari uincē qd̄ inerat. et ap
paruit qd̄ latebat. Supbe p legem
factus eſt p̄uaricator: agnoſce gr̄am
et eſto laudator. Sꝫ legem īq̄s q̄s
dedit. Quia ſūt homīes uani. et pei9
impij. qui dicūt legem de alio datā.
gr̄am uero p dnm̄ nr̄m ihm xp̄m.
q̄i legem malā. q̄i legem puſam:
gr̄am ueō ctam̄. Et uoluit ita diſce
nere duo teſtamenta. ut uet9 teſtam
tū dicat ego neſcio a quo principe te
nebrarū: nouū aūt teſtamētū. a do
mino deo prē dnī nr̄i ihū xp̄i. Ipm̄
paulū audi. Si ꝓpterea putas legem
datam ab alio nō a deo. q̄r p illam
factus eſt p̄uaricator: audi ipm̄ aplꝫ
legis laudatorem. Itaqꝫ inq̄t lex q̄
dem ſancta. et mādatū ſan. Adde
et iuſtū: adhuc adde et bonū. Quod ḡo
bonū eſt inq̄t. m̄ factū eſt mors.
Abſit. Sꝫ peccatū ut appareat pcm̄.
Erat enī peccatū. ſꝫ latebat peccatū.
Quando latebat peccm̄. Quando te adu

ſariū nō dū parcebat. Cepiſti co
nari et apparuit qui tenebat. Quā
ſeqābaris cathenā nō ſenciebas. Re
ſiſti ꝯfugiū: et apparuit uinclm̄. Vo
luiſti fugere: et cepiſti trahi. Quia
ergo cepiſti trahi ſubueniat ē q̄ nō ē
ligatus. Quis enī nō eſt ligatus. ni
qui dixit: ſi inueniſti in me pccm̄ di
cite. Quis enī eſt ligatus. ni q̄ dix.
veit ‸ ecce ‸ princeps mūdi. et in me nichil
inueniet. Quare me occidat. Audi
ꝗ inueniet q̄r mors pcō iuſta debetur.
Quare ḡo morieris. Ut ſciat omīs
inquit. q̄r uoluntatē pr̄is mei facio
Ipē ſolū q̄ ligatus nō eſt: ipē a m
mortuis liberat: qui eſt in mortu9
liber. Sꝫ ipē miſit et legem. p ſer
uū ſuū legem: p ſeipm̄ gr̄am. Atte
de helyſeū in magno altoqꝫ miſterio
tocīm ꝓphetam agendo p̄nūciantē.
nō ſolū loquēdo. Mortuus erat fili9
hoſpite ipius. Quod ſignificabat mor
tuus puer: ni adam. Nunciatus eſt
ſancto ꝓphē gerēti in ꝓphecia tipū
dm̄ nr̄i ihū xp̄i. Miſit p ſeruū ba
culū ſuū et ait illi. Vade pone ſuper
puer mortuū. Perexit ille tamquā
ſeruus obediens. Sciebat ꝓpha qd
fecerat. Poſuit baculū ſup̄ mortuū
nō ſurrexit. Si enī data eet lex q̄ poſſꝫ
uiuificare. oīno ex lege eet iuſticia
Non ergo potuit lex uiuificare. Venit
ipē grandis ad puū. ſaluator ad
ſaluandū. uiuus ad mortuū. Venit
ipē. ~~et quid fecit~~. Et quid fecit. Iu
uenalia menbra ꝯtraxit. tamq̄ ſeip
ſū exinaniens. ut formā ſerui acci
peret. Iuuenalia ḡo mebra ꝯtraxit
puū ſe puo coaptauit. ut efficeret
corpus humilitatis nr̄e ꝯforme cor
pori glorie ſue. Itaqꝫ in iſto typo x̄.

ꝓphete expreſſo ſuſcitatus ē mortuus:
tamq̄ iuſtificatus eſt impius. Iſta g°
grā ꝑdicetur. iſta eſt grā xpianoꝝ
ꝑ hominē mediatorē. ꝑ paſſū et re
ſuſcitatū. q̄ aſcendit in celū. et capti
uauit captiuitatē. et dedit dona hoī
bus. Iſta ingm̄ grā ꝑdicetur ꝯᵗ iſtā
grām ab ingratis nō diſputet. Ca
nilus ꝓpheticus mortuo nō ſufficit.
ipā mortua natiā ſufficiet. Et iſtā
qua conditi ſum⁹ qūqm̄ hoc noīe ap
pellatam nūme legeimus: tamē q̄
gratis data eſt grām fateam̄. Sed
oſtenſam uob maiorē iſtā q̄ xpiani
ſum⁹. Attendite. Anteqm̄ ꝯditi ſꝫ eēm⁹:
nichil boni merebam̄: et ido grā co
diti ſum⁹. cū boni nichil merem̄. Si
g° magna eſt grā qn̄ boni nichil mē
bamur: qūta grā eſt qn̄ tantū ma
li merebam̄. Qui nōdū erat bene
nō merebat: et peccator et male me
rebatur. Nondū erat qui factus eſt.
nōdū erat: ſꝫ nec offenderat. Nōdū
erat et factus eſt: offendit et ſaluat⁹
ē. Qui nōdū erat nichil ſperabat
factus eſt. Lapſus autē dampnacio
nē expectabat et liberatus eſt. Hᵉ
eſt grā ꝑ ihm xpm̄ dnm̄ nrm̄. Ipſe
fecit nos. et anteqm̄ eēm⁹ oīno ipē
fecit nos: et factos et lapſos. ipſe
iuſtos fecit nos. et nō ipi nos. Si q̄
ē in xpō. noua creatura. lapſa ē uet⁹:
facta eſt noua. Vna erat maſſa ꝑdi
cionis ex adam. cui nō ñ ſuppliciū de
bebat. Facta ſꝫ uaſa inde in honorē ex
eadem maſſa. Habꝫ enī ꝑtatē figu
lus luti ex eadē maſſa q̄ maſſa certe
iam perierat. certe iam illi maſſe iuſ
ta dampnacio debebat. Gratulare
q̄ euaſiſti. Mortem qppe debitā eua
ſiſti. et uitā nō debitā reperiſti. Habꝫ

ꝑtātem figulus luti ex eadem maſſa
facere aliud qdem uas in honorē: ali
ud in ꝯtumeliam. Sꝫ dicis. Me qre
fecit in honorē: et aliud in ꝯtumeliā.
Quid reſponſur⁹ ſum. Auditur⁹ es
auguſtinū: qui nō audiſti aplm̄ dicētē.
O homo. tu quis es q̄ reſpondeas dō.
Duo puuli nati ſt. Si debitū qris:
ambo tenēt maſſā ꝑdicionis. Sed
cur aliū m̄r portat ad grām: aliū mr̄
dormiēs ſuffocat. Dicturus es m̄.
Qd ille meruit: qui portabat ad
grām. Quid ille meruit quē mat
dormiendo ſuffocat. Ambo nichil boī
meruerūt. Sꝫ hꝫ figulus luti ꝑtātē
ex eadem maſſa facere aliud uas ī
honorē. aliud in ꝯtumeliā. Diſpu
tare uis mecū. Immo mirare me
cū: et exclama mecū. O altitudo di
uiciaꝝ. ambo expaueſcam⁹: ambo
clamem⁹. O altitudo diuiciaꝝ. ambo
in pauoē ꝯcordem⁹. merore pcam⁹ pauca
O altitudo diuiciaꝝ ſapiencie et
ſciencie dī. qm̄ in ꝯphenſibilia ſt
iudicia eius: et inueſtigabiles vie
eius. In ſcrutare in ſcrutabilia. fac
impoſſibilia. corrūpe incorruptibi
lia. uide inuiſibilia. Inſcrutā bilia ſt
iudicia eius. Audiſti. ſufficiat t̄. et
inueſtigabiles uie eius. Qs enī
cognouit ſenſū dnī: aut qs ꝯſiliari⁹
eius fuit. Aut quis ꝑor dedit illi:
et retribuetur ei. Quis ꝑor dedit:
cū totū gratis accepit. Quis ꝑor
dedit illi: et retribuetur ei. Si dns
rētribuere uellet: nichil ñ debitam
penā retribuiſſꝫ. Nichil dederūt:
ut eis tribuetur. Pro nichilo ſaluos
facies eos. Quis prior dedit illi:
qui ſuoꝝ gracia meritoꝝ. Qs ꝑor
dedit illi. Quis ꝑuenit grām q̄ gratis

datur. Si aliquid meritorum anteue
nit gratiam. iam nō gratis datur: sed
ex debito redditur. Si aūt gratis nō
datur: quare grā uocatur. Cuius ergo
prior dedit illi. et retribuet ei. Quō
ex ipō. et p ipm̄. et in ipso sūt omiā.
Que utiq; nō omiā bona q̄ ab illo ac
cepim⁹: et accepim⁹ ut boni sim⁹.
Omne enī datū optimū. et omē do
nū pfectū desursū est descendēs a prē
luminū: apud quē nō est inmutacio.
Nam tu ipē idē inmutatus es. Apud q̄
nō est inmutacio. ipē subuenit. Apud
quē non ē inmutacio: nc̄ momēti ob
umbracio. Nam tu in tenebris noctis
tue iaces. Ab illo ergo omiā. Nemo
enī prior aliqd dedit. nemo exigat de
bitū. Grā salui facti estis p fidem et
h° nō ex uob: sʒ dei donū est. Sʒ mo
uet me mqs qd ille pit. ille baptiza
tur. Mouet me. mouet tamq̄ hoiēz
si uex uis audire. et me mouet q̄
homo sū. Sʒ si et tu homo. et ego hō:
ambo audiam⁹ dicentē. O hō utiq;
si idō mouem̄ q̄ homiēs sum⁹ ipā;
naturā ~~et~~ humanā infirmā ac de
bilem alloqtur aplus dicens. O hō
tu qui es qui respondeas deo. Nūqd
dicit figmentū ei. qui se finxit: cur
me sic fecisti. Si posset loqui pec⁹
et diceret dō. quare istū hominē fe
cisti. et me pecudem. nō iuste succēse
res. et diceres. o pecus tu qs es qui
respondeas dō. Et tu homo es: sʒ
ad dm̄ pecus es. Et utinā sis pec⁹
eius. et oues pascue eius. Agnosce
beneficia pastoris: et non seqris lu
pos erroris. Lupi etiam⁹. fuim⁹ et
nos natura filij ire sicut et ceteri. Sʒ
mortua est ouis. et fecit nos oues.
Ecce agnus dei. ecce q̄ tollit peccatū.

non huiꝰ: aut illius: sʒ mūdi. Nichil
ergo nob fres mei: ex eo qd aliquid
sum⁹. Si tamen in eius fide aliqd su
mus. qūtūcūq; sum⁹. nichil nob ar
rogemus: ne qd accepim⁹ pdam⁹.
Sʒ in eo qd accepim⁹ illi glam dem⁹:
ipm̄ honorem⁹. Semina sua ipē com
pluat. Quid haberet tra nra. si ipē
seminasset. Sed dat et pluuiā: nō
deserit qd seminauit. Dns dabit sua
uitatē: et tra nrā dabit fructū. Ser
mo eiusdem de uerbis apli. Scimus
lex enī q; spūalis est. ego aūt carnal'
sum uenūdatus sub peccato

Sine dubio fres graue q̄n
dam sarcinā. et graue in
gū iniqtatis uitae capie
bat. qui deo dicebat. Gressus meos
dirige scdm uerbū tuū: et ne dnet
in omīs iniquitas. Uideam⁹ ergo qi
homū dnetur iniqtas. ut intelligi
mus quid orantē audierim⁹: et qd
respondendo etiā nos ipi oraueris
Omēs enī ad scm̄ psalmū qntū ar
bitror deuoto et ueraci corde. respon
demus orantes et dicentes dnō deo
nrō. Gressus meos dirige scdm ubū
tuū: et nō dnetur in omis iniqtas.
Ab huiꝰ pessime dnatu: pcioso sag
uine redempti sum⁹. Et qd p decal
legem accipisse iubentē et minā
tem. et non adiuuātem: ut sub illa
eēmus rei ante grām di. Frustra
lex minatur: qn̄ iniquitas dnatur.
Lex enī non est corpalis. nō est car
nalis. Sʒ qm̄ dōs spūs est q̄ lege
dedit: pcul dubio lex spūalis est.
Sʒ quid dicit aplus. Scim⁹ enī q;
lex spūalis est: ego autē carnal'
sum uenūdatus sub peccato. Noli
ergo mirari. o uenūdate sub peccato.

ſi ē venūdatus cū es. dnatur. Audi
aplm iohānē. Peccatū īiquitas eſt.
Conᵗ talem ergo dnām inuocamus
dim̄ cū dicim9. Greſſus meos dige
ſcdm uerbū tuū. et ne dnētur m̄ oīs
iniqtas. Venūdatus clamat: rēdep
tor exaudiat. Ipē homo ſe vendidit
p liberū arbitrium ſub dnāte iniq
tate: et accepit precū exiguā de ar
bore uetita uoluptatē. Ipē gᵒ clamāt
Itinera mea dirige: que ego diſtorſi
Greſſus meos dige. quos ipē arbi
tᵒ meo deprauari. Dirige ſcdm u
bū tuū. Quid eſt dirige ſcdm ūbū
tuū? Vt rcā ſint greſſus mei: qr rec
tū eſt uerbū tuū. Ego inqt diſtort9
ſub pondere iniqtatis: ſz ūbū tuū
rēgula eſt ueritatis. Me ergo a me
diſtortū corrige tamqͣ ad rēgulam
hᵒ eſt ad ūbū tuū. Ergo greſſus meos
di. ſ. uer. tu. et ne do. m̄ oīs iniqtas
Vendidi me. redime me. Vendidi
me arbitᵒ meo: rēdime me ſāgne
tuo. In venditore erubeſcet ſupbia:
in rēdemptore glorieᵗ grā. Deus eī
ſupbis reſiſtit: humilibz aūt dat
grām. Lex eīn ſpūalis eſt: ego aūt
carnalˀ ſum venūdatus ſub peccato.
Qd̄ eīn opor ignoro. Non eīn qd̄
uolo hoc ago. Non qd̄ uolo ago. car
nalis dicit. nō legem: ſz ſe accuſat.
Nam lex ſpūalis eſt. nō hz culpam
carnalˀ venūdatus incurrit culpā.
Non agit qd̄ uult. cū uult nō poᵗ
Qā qn̄ poterat noluit. p malū uel
le pdidit bonū poſſe. et captiuus iā
loquiᵗ. et dicit captiuus. Non qd̄
uolo ago. Non eīn qd̄ uolo facio bo
nū: ſed qd̄ odi malū hoc ago. nō qd̄
uolo. Et conᵗ homo. Vis prorſus
Non qd̄ uolo ago. Omnino qd̄ uis

nō qd̄ uolo ago
agis. Crede m̄ fr̄ non qd̄ uolo ago. O
ſi uelles ageres. Quia non uis n̄ agis
bonū. Non qd̄ uolo ago. crede m̄. Non
qd̄ in me agatur. Non qd̄ uolo ago.
Contradictor grē. nō es arbiter ꝯſcīe
tie. Ego noui me nō qd̄ uolo agere:
et tu dicis qd̄ uis agis. Nemo ſcit qd̄
agatur in homīe: n̄ ſpūs homīs q̄
in ipō eſt. Et tu homo es. Si nō uis
credere m̄. intende t̄. Ita ne tu itā ui
uis in hoc corruptibili corpe qd̄ ag
grauat aīām ut caro nō ꝯcupiſcat ad
uerſus ſpm̄ tuū. et ſpūs aduſus carnē
tuā? Iſta rixa non eſt in te. nulla
eſt ꝯcupiſcencia carnis que rēſiſtat
legi mentis. Si nichil in te alteri
reſiſtit. uide totū ubi ſit. Si ſpūs tu9
a carne conᵗ ꝯcupiſcente nō diſſentit:
uide ne forte ideo non ſit bellū: quia carni meᵒs tua cō
pax puerſa eſt. Forte in totū carni ꝯſētit. Vn̄ ne forte
ꝯſentis: et nulla rixa eſt. Quā ſpez
habes qd̄ poſſis aliqn̄ vincere. qui
nondū cepiſti pugnare. Si aūte cō
delecteris legi dei ſcdm interiorem ho
minē. uides aūtē aliā legem ī men
bris tuis. rēpugnātem legi mentis
tue. ſi hac condelectaris. hac ligaris.
libᵒ in mente. ſeruus ī carne: ſi iā
ita eſt compatē potius hoī dicenti:
nō qd̄ uolo ago. Tu eīn non uis ut
ꝯcupiſcencia illa q̄ reſiſtit menti tue
oīno nō ſit in te. Mali uoti homo
es. ſi tali aduſario nō uis carere. Ego
fateor t̄ quicqd in me rēbellat aduſ9
mentē meā. et litigat meā delecta
tione ꝯtraria: quicqd in me tale eſt
oīno interficere uolo. Et ſi ei forte
adiuuante dnō non ꝯſencio: nolo
habere cū quo litigem. Multū ē
m̄ optabilius inimicū nō habē q̄
vincere. Neqz eīn illud ipm̄ qd̄ mo

cōcupiſcat adūſus ſpm̄. Aut uero ex cō
traria natura cōpactus ſū et illud me
ū eſt. et qd ei ꝯſenſio meū eſt. Pars
aliqn̄tū libera reſiſtit r̄liquis ſuiētu
tis. Totū ſanū ſit uolo. qz totus ſū ego
Nolo ut a me caro mea tāq̄m extranea
in eternū ſeparetur. ſit ut meū tota ſa
netur. Si hoc tu non uis: neſcio qd de
carne ſencias. Arbitror te putare qd
neſcio vn̄ ſit q̄ſi de gente contraria. Fal
ſum eſt. hereticū eſt. blaſphemū eſt
Mentis et carnis. vnus artifex eſt
Ipē q̄n hominē creauit: utrūqz fec.
utrūqz ꝯiunxit. Carnē aīe ſubdidit
aīam ſibi. Si ſemp illa ſtaret ſub dnō
ſuo: ſemp et iſta obediret dnē ſue.
Noli ergo mirari. ſi ea que deſeruit ſu
periorem penas patitur p inferiorem. Ca
ro enī ꝯcupiſcit adūſus ſpm̄: ſpē ad
ūſus carnē. Hec enī inquit inuicē ad
ūſantur: ut non ea q̄ uultis faciatis.
Inde et iſte nō qd uolo ago. Concupiſ
cit enī caro adūſus ſpm̄: et nolo ut
ꝯcupiſcat. P magno habeo ſi ꝯſenciā;
opto tamē ut careā. Ergo qd nō uo
lo ago. Volo enī ut nō ꝯcupiſcat caro
adūſus ſpm̄: et nō poſſū. Hoc eſt qd
dixi: nō qd uolo ago. Quid me calup
niaris. Ego dico qd volo ago: et tu nō
dicis quid uis. Quid me calupniaris.
Ingratē medico. qd calupniaris in
firmo. Sane me ut mediū rogem.
redime me a calūpnijs hom̄: et
cuſtodiā legem tuā. Cuſtodi p redēp
tionē tuā: nō p ꝑtātem meam. Ido
in ſanitatē q̄ dum nō habeo caro nō
go: qz mediū rogo. Tu aūt nature
defenſor qd utinā eſſes. nō q̄ ſane
defenſionē falſam adhibēs. ſz p nō
dū ſano mediū rogares: nūc uero
tu nature. uel potius. obpugnator.

dum q̄ de natura ſana laudas creato
rem. excludis a languida. ſaluatorem
Qui creauit ſanat: cuentē per ſe ipz
leuat p ſe ipm̄. Ipā fides eſt. ipā ueritas
Hoc eſt. xpiane fidei fundamētū. vnus
et vnus. Vnus homo p quē ruina. alius
homo p quē ſtructura. P illū ruina: p
hūc ſtructura. Cecidit qui nō ſtāſit.
erigit qui non cecidit. Ruit ille qz dimi
ſit manētem. manēs ille deſcendit ad
iacētem. Si ergo ꝯcupiſcat caro adūſus
ipō ſpm̄ ut in hoc nō qd uis agas qz uis
ut nō ꝯcupiſcat et nō potes. tene ſal
tem inẜra dnī uoluntatē. et in eius ad
iutorio pſeuera. Dic ei qd cantaſti.
Greſſus me. di. ſe. u. tu. et n. do. in oīs
iniq̄tas. Aplm audi. Non regnet pec
catū in uro mortali corpe. Quid eſt rg
net: Ad obediendū deſiderijs eius.
Non dixit. noli habere deſideria ma
la. Quō enī a carne morli ubi caro
ꝯcupiſcat adūſus ſpm̄. et ſpē adūſus
carnē: nō habeo deſideria mala. Il
lud ergo fac. Non regnet pcīn in uro
mortali corpe ad obediendū deſide
rijs eius. Et ſi ſunt deſideria nō obedi
atur: ne iniq̄tas ꝯnetur. Nec exhi
beatis menbra ura arma iniq̄tatis
peccato. Ne fiant menbra ura ar
ma iniquitatis: et nō ꝯnetur tibi oīs
iniq̄tas. Sz caueā hoc. ut nō fiant me
bra tua arma iniq̄tatis. Nūquid
tu tibi preſtas uiribz tuis. Cū enī nō
fiant menbra tua arma iniq̄tatis,
eſt q̄dem iniq̄tas i menbris tuis. in
deſiderijs illicitis: ſz non regnet. Quo
mō regnat: qui arma nō habz. P
tua caro tua ꝯcupiſcencia carnis
tue languore rebellat adūſus te
Languor iſte tyrānus eſt. Si uis ti
rānū te eē victorē. xpm̄ inuoca in

hoc ipm̄ iḡr. hoc ipm̄ qd nō fiāt mēbra tua
arma iniq̄tatis tu tibi pſtas viribus tuis

patorem. Nam scio quid m̄ eras dictu
rus: uł quid apud temetipm̄ mō dicas.
Quisqs̄ talis ħ es. et audis me. scio
quid tibi intus loqr̄ iniqtas. Adhuc
eñ subiugo es iniqtatis: qm̄ nō ag
noscis p̄cā ̄r ̄demptoris. Scio qd̄ tibi
dicas. Ecce ɔcupiscit caro mea adūs9
spm̄ meū. Concupiscat adulteriū. ſz
nō ɔsencio: nō āmio non decerno. Nō
solū non ago. ſz nec agere ɔsencio.
Non solū foris p carnē non ppetro:
ſz nec ipā mente sequor. Rebellātē
consencio. r̄pugnāti cedo. luctāti nō
facio. Ecce nō dnātur in omīs īiqtas
Ita est. uerū est. Gras̄ age si ita est
ei qui t̄ donauit ut ita sit. Noli t̄ hº
arrogare. ne pdas qd̄ accepisti: et
incipias frustra rogare. Nō times.
ds̄ supbis r̄sistit: humilibȝ autē dat
graciā. Ecce tu t̄ prestas: et nō dne
tur t̄ iniquitas. Si uera ē ista tua
p̄sūpcio. uana est nr̄a orō: ubi dici
mus dō. nō. do. in. oīs iniqtas. Can
tasti uerba ista hodie an non. Hy
eras qm̄ omēs dicebam9: gressus
me. di. se. uer. tu. et nō dnēt̄ m̄ ini
qtas. Hic eras. Cantasti ūba ista.
Puto te non negaturū. Cantasti ī
t̄plō di: et rogasti dm̄ dicens. Gres
sus me. di. se. ūbū. tu. et n̄ dnēt̄ m̄.
oīs iniqtas. Si t̄ hoc p̄stabas: q̄re
meū rogabas. Teneo p̄ȷurantē: ui
co laborantē. Teneo p̄ccantē. teneo
inuocantem ɔuico laborātem. Simł
ḡº audiam9 dicentē. Venite ad me
omīs qui laboratis. Audiam9. et
ueniam9. Qd̄ est ueniam9. Cre
dendo p̄ficiam9. gras̄ agendo. ac
cedendo accedam9. p̄seuerando pue
niam9. Veniam9 ad eū q̄ dicit. Ve
nite ad me omīs qui laboratis. Et

tu laboras et ego laboro. Illū audia
mus: ad illū ueniam9. Inter nos q̄re
litigam9. Ambo audiam9: qꝛ ambo
laboram9. Quare inter nos litiga
mus. An ut medicū uocantē nō au
diam9. O infelix infirmitas. Vocat
ad se medicus. et litibȝ occupat̄ eg
tus. Vide quid dicit uocando. Venite
ad me omēs qui laboratis. Ubi labo
ratis. n̄ sub sarcinis peccatoꝝ: n̄ sub
iugo male dnē iniqtatis. Venite
ad me omēs qui laboratis et onerāti
estis: et ego reficiam uos. Ego q̄ feci
reficiam. Ego inquit uos r̄ficiam:
qꝛ sine me nichil potestis facere. Qº
mō uos r̄ficiam. Tollite iugū meū
sup uos: et discite a me. Qd̄ discam9
a te. Nouim9 te dnē. in p̄ncipio ūbū.
uerbū dm̄. ūbū apud dm̄. Oīa p te
facta nouim9. que uidem9. et q̄ non
uidem9. Quid discam9 a te. Non eī
aliū mūdū discipuli tui. tamq̄ disci
puli artificis. et fabricatoris conditu
ri sum9. Unū mūdū condidisti. celū
et terrā fecisti. utrūqꝫ suis creatu̇is
ornamētis qꝫ illustrasti. Qd̄ discam9
a te. Discite a me inqt. Cū essem
in p̄ncipio apud dm̄: creaui uos. Hº
nolo discatis a me. Sȝ fcūs sū qd̄ fe
ci: ne periret quē feci. Unde factus sū
qd̄ feci. Semetipm̄ exinaniuit for
mā serui accipiens. in similitudiēȝ
hom̄ factus: et habitu inuētus ut
homo. humiliauit semetipm̄. Hº
discite a me. Humiliauit eñ semet
ipm̄ inqt. Discite a me qꝛ mitis sū
et humilis corde. Non eñ inquit
hoc uos doceo. qm̄ in forma di aliqn̄
fuissetis: non rapinā arbitrātes eē
uos equales dō. Illi uni xpm̄ erat:
illi nō erat rapina. Cui natā ē erat

Tollite iugū meū ſr̄ uos

in patris equalitate: Natus eſt de prē
Quid tamē fecit ꝓpter te. Semetipſū
exinaniuit formā ſerui accipiēs. in ſi
militudinē hom̄ factus: et habitu in
uentus ut homo. Ecce ꝓpter te deus factus
eſt homo: et nō uis te agnoſcē cū ſis
homo. Ecce ꝓpter te factus eſt homo. ſu
perbo. et nō uis agnoſcē cū pecc̄. ut
uenias ad illū qui ait. uenite ad me
omēs qui laboratis et onerati eſtis
et ego reficiam uos. Tuliſti hº iugū.
tuliſti. ſentis te habere ſeſſorem. Tu
liſti hoc iugū. Dicis tuli. Sentis te
habere ſeſſorem: ſentis te habē recto
rem. Sentio inquis. Illi gº dic. Greſ
ſus meos dirige ſc̄dm u̇bū tuū. Regit
te ſub iugo ſuo: et ſub ſarcina ſua.
Ut enī ſit ē ſarcina ei⁹ lenis. et iugū
eius ſuaue: ille ē amorē inſpirauit.
Amāti ſuaue eſt. nō amāti durū eſt
Amāti ſuaue eſt. dn̄s dedit ſuauita
tem. An forte q̄ uł uenisti audiēs ueī
te ad me. … oc ipm̄ ē arrogāe ꝯtendiſ
q̄ uenisti. Ecce inq̄s ueni ad illū ar
bitº meo: uolūtate mea. Qḋ ueni
reſſat me. Qḋ ueni iugū ſuū impo
nit m̄i ſuaue. q̄ dat amorē. ſarcinā
ſuā leuē imponit m̄: et amanti et
diligenti. Hec omiā fecit in me: ſꝫ
q̄ ueni ad eū. Ergo hoc ſapis. q̄ ue
niſti: tu ē hoc preſtitiſti. Qḋ enī
habes qḋ nō accepiſti. Quomō ue
niſti. Credendo veniſti. ſꝫ nōdū ꝑ
ueniſti. Adhuc in uia ſum⁹. Venim⁹:
ſꝫ nōdū venim⁹. Seruite dnō in timo
re. et exultate ei cū tremoē. ne qñ
traſcatur dn̄s. et pereatis de uia iuſ
ta. Time ne ē arrogans. q̄ inuēta ē
[cū] a te uia iuſta: ipā arrogancia ꝑeaſ
de uia iuſta. Ergo inq̄t ueni arbitº
meo: veni uoluntate mea ueī. Qḋ
turgeſcas. quid timeſcas. Vis noſce q̄
et hoc preſtitū eſt ē. Ipm̄ audi uoñ
tem. Nemo uenit ad me. n̄i pr̄ q̄ miſit
me traxerit eū. Conuerſi. Sermo e⁹
dem de uerbis apl̄i. Si enī data eſſꝫ
lex que poſſet viuificare oīno iuſti
cia eſſe. et de gracia et cetera.

Verbi altitudo dei exercet
ſtudiū: non di denegat in
tellectū. Si enī omiā clau
ſa eēnt: nichil eēt. vn̄ reuelarēt ob
ſcura. Rurſus ſi omiā tecta eēnt. n̄
eēt. vnde alimēta ꝑciperet aīa: et ha
beret uires quibꝫ poſſet ad clauſa
pulſare. In … laribꝫ apliās ſupioib⁹
quas caritati urē. qñtū dn̄s adiuua
re dignatus ē. expoſuim⁹. multū
laborem. et ſollicitudinē. paſſi ſum⁹
Compaciebam̄ uob. et ſollicitu cā
tis. et ꝑ nob. et ꝑ uob. Qñtū aut̄
exiſtimo. adiuuit dn̄s. et nos et uoſ.
et ea q̄ ꝑrſus difficillima uidebāt.
ſic ꝑ nos enodāe dignatus eſt. ut
nulla queſtio r̄manet. q̄ conturbet
mētem piā. Impia enī mens. odit
etiā ipm̄ intellectū: et homo aḋq̄n
nimiū mente ꝑūſa timet intelligē
ne cogat̄ qḋ intellexerit facē. De ta
libꝫ ait pſalmus. Noluerūt intelli
gere ut bn̄ agerent. Vos aut̄ kmi
q̄ bonū eſt bene ſentire de uob exi
gitis intellectū: exigit deus fructus.
Intellectus enī ſicut ſcptū eſt. bonus
facientibꝫ eū. Hoc tn̄ qḋ reſtat. et
hodie recitatū eſt. q̄muis nō debe
at tantā difficultatē qñtū habue
rūt ſupiora. q̄ iam ut potuim⁹ adiu
uāte dnō. traſuecti ſum⁹: deſiderat
tamē intencionē urām. Velut enī
ꝯcluſio fit. ꝓpter illa q̄ dicta ſr̄ in
ſupioribꝫ lectionibꝫ. Laborat̄ ne for

te reus constituetur apostolus. omni quodam modo
peccatorum dicendo. non enim quod uolo ago:
deinde ne lex uideatur. aut sufficere posse
homini habenti liberum arbitrium. etiam si
nullum ulterius auxilium diuinum porrigeretur:
aut certe frustra data fuisse crederetur
Data est. et causa quare sit lex data:
quia et ipsa in adiutorium data est. sed non
sicut gratia. Data est enim sicut iam ex
posuimus. et tenere debetis. et uobis ue
hementius et diligentius nos commendare
debemus. data est. ut inueniret se homo.
non ut morbus sanaretur: sed ut preuarica
tione. morbo crescente medicus quereretur.
Et quis est iste medicus. nisi qui dicit.
non est opus sanis medicus sed male
habentibus. Qui ergo non confitetur
creatorem superbus negat auctorem. Qui
autem negat egritudinem suam superflui
iudicat saluatorem. Ergo et in na
tura nostra creatorem laudemus: et pro
uicium quod nobis inflexim9 saluatorem que
ramus. Et quomodo querimus saluatorem. ut det
legem. Parum est. Si enim data esset lex.
que posset uiuificare: omnino ex lege esset
iusticia. Si ergo non est lex data que
possit uiuificare: quare data est. Se
quitur et ostendit quare sit data. quia
etiam sit in adiutorium data est: nec te
sanum putares. Si ergo data esset lex
que possit uiuificare: omnino ex lege esset
iusticia. Et quia queremus quare ergo data
est. sed conclusit scriptura omnia sub pecca
to ut promissio ex fide ihesu christi daretur cre
dentibus. Quando audis promissorem: ex
pecta factorem. Idonea fuit natura
humana per liberum arbitrium uulnerare
se. sed iam uulnerata et sauciata. non
est idonea per liberum arbitrium sanare
se. Si enim uolueris intemperanter ui
uere ut egrotes. ad hoc medicum non

requiris. ad labem sufficit tibi. Cum autem
intemperanter agens deceperis egrotus. non
sic potes ab egritudine liberare te: quo
modo potuisti per intemperantiam te in egritu
dinem precipitare. Et tamen medicus etiam
sano precipit temperantiam. Bonus medicus
hoc facit. Non uult esse necessarius exstanti.
Sic etiam dominus deus creator hominis sn̄ uiuo
temperantiam precipere dignatus est. quod si
ille seruasset: medicum postea morbo
suo non desideraret. Sed quia non seruauit.
languidus factus est. cecidit infirmus.
genuit infirmus. i. infirmos genuit in
firmus. Et tamen in omnibus qui nascuntur
infirmus deus quod bonum est operatur. formando
corpus: uiuificando corpus. alimenta
prebendo: pluuiam suam super bonos et
malos dando. Non est unde accusetur
boni uel mali. Insuper etiam genus huma
num iusto suo iudicio condempnatum. no
luit in eternum sempiternum relinquere. Sed
misit et medicum. misit et saluatorem:
misit eum qui gratis sanaret. Parum
est qui gratis sanaret: qui sanatis etiam
mercedem daret. Nichil addi ad istam
beniuolentiam potest. Quis est qui dicat
sanem te. et dabo tibi mercedem. Optime
fecit. Sciebat enim se diuitem uenisse
ad pauperem et sanat egrotos. et do
nat sanitates: et non aliud quam se ipsum
donat. Saluator est adiutorium langui
di. ipse saluator est premium sanitati.
Ergo fratres quod hodie admoniti estis. de
bitores sumus non carni: ut secundum car
nem uiuamus. Ad hoc enim adiuti sumus.
ad hoc spiritum dei accepimus. ad hoc etiam
in laboribus nostris cotidianum postula
mus adiutorium. lex cui minatur non
implendo quod iubet eum facit esse sub
se. Hic sed sub lege: non sub gratia. Bona
est lex. si quis eam legitime utatur. Quod

ē g° legitime uti lege. P legem agnos
cere morbū suū. et querere ad sanita
tem diuinū adiutoriū. Quā sicut dixi
et sepe dicendū est. si posset lex viuifi
care oīno ex lege eēt iustitia. nec q̄re
tur saluator. nec veniret xp̄c. nec sag
uine suo ouē pditam q̄reret. Sic ei
dicit alio loco idem aplūs. Nam si p
legem iustitia. g° xp̄c gratis mortuus
est. Que g° utilitas legis. et qd̄ adiu
toriū. Quā conclusit scriptura omīa sb
peccato. ut pmissio ex fide daretur
credentibz. Ita lex nr̄ pedagogus
nr̄ erat in xp̄o ihū. Ex ista similitu
dine rem de qua loquor attendite
Pedagogus puerū non ducit ad se
ipm̄. sz ad magistrū. Sz cū puer bn̄
institutus iam creuerit: sub pedago
go non erit. Tractans de hijs aplūs
etiā alio loco ualde eū h̄ assidue co
mendat: sz uiuā non surdis. Comen
dat autē h° assidue cōmendās fidem
gentibz qr fide impetrāt adiutoriū.
ut impleant legem. nō p legem. sed
leges implendi impetrantes p fidē.
Ad h° assidue dicit. et cōmendat ista
aplūs. pter iudeos qui de lege gloriā
bantur. et libero arbitrio suo legem
sufficere arbitrabātur. Ac p hoc qr
libero arbitrio suo legem sufficē ar
bitrabātur. ignorātes di iustitiā. i.
ex fide iustitiā. a deo datam. et suā uo
lentes cōstituere. qī suis viribꝰ imple
tam. nō clamante fide impetratā ius
titie di sicut dicit. non sūt subiecti. Fi
nis enī legis xp̄c est ad iustitiā oī
credenti. Ergo cū de hijs tractat. oppo
suit sibi. Quid ergo lex. Quasi q̄
utilitas legis. Respondit. Preuari
cationis grā posita est. Hoc est qd̄
dicit alibi. lex subintrauit ut abū

daret delictū. Et ibi quid addidit. Ubi
aūt abundauit delictū. sup abundauit
grā. Quū leuiore egritudine cōtēpnebat
adiutoriū medicine. Creuit morbus
et quesitus ē medicus. Quod g° lex.
Preuaricationis grā posita est. vn̄ humi
aret ceruix supbor. multū sibi tribu
entiū. et uoluntatis sue. tantū arrogā
tiū. ut liberū arbitrium sibi putarēt
posse ad iustitiā sufficere. q̄ tūc q̄ue
rat integra libtate. i. in pādiso. oste
dit uires suas. ostendit q̄ntū posset.
sz ad ruendū. nō ad surgendū. Lex g°
puaricaciōi grā posita est. donec veni
ret semē cui pmissū est. disposita
p angelos. in manū mediatoris. Me
diator aūt vnius non est: ds̄ autē
vnus est. Quod est mediator vniꝰ ē
nō est. Quā inter duos utiqz medi
ator est. Si vnus est ds̄. et media
tor vnus non est. inter q̄s. et dm̄
q̄rimꝰ mediatorē. qr mediator vniꝰ
nō est. ds̄ aūt vnus est. Inuenimꝰ
inter quid et dm̄ q̄ sit mediator. ip̄o
aplō dicente. Unus enī ds̄. et vnꝰ
di. et hoīm mediator homo xp̄c ih̄c.
Si nō iaceres. mediatorē necessari
um nō habēs. Quā uero iaces. et sur
gere nō potes: mediatorē q̄ dāmō
ds̄ ē porrexit brachiū suū. Et bra
chiū dn̄i cui reuelatū est. Nemo g°
dicat. Quū non sumꝰ sub lege. sz sb
grā. g° peccemꝰ: ergo qd̄ uolumꝰ
faciam. Qui hoc dicit egritudinē
amat. nō sanitatē. Grā medicina
est. Qui uult semp egrotare: ingr̄
tus est medicine. Ergo fr̄es accep
to adiutorio. porrecto nob desup di
uino auxilio brachio dn̄i porrecto
nob auxiliū spū sancto. debitores
sumꝰ nō carni. ut scdm̄ carnē ābule

et ip̄o brachio dn̄i

nius. q̄r fides bene opari nō pot. n̄i p
dilcōnem. Ipā enī est fideliū fides. ne
sit demonū fides. q̄r et demones credūt
et contremiscūt. Illa est g° laudabilis.
ipā est uere grē fides. que p dilcōnē
opatur. Vt autē habeam⁹ dilcōnē.
et ex ea possim⁹ habere bonā opacio
nem. nūqd eam nob dare possum⁹. aī
spūi sit. Caritas dī diffusa est in cor
dib; nrīs p spm̄ sān qui datus est
nob. Caritas usq; adeo donū est dei:
iohe ut dš uocetur aplō dicente. Dš caritas
est. et q manet in caritate. in dō manz.
et dš in eo. Ergo frēs debitores sum⁹
nō carni: ut scdm̄ carnē uiuam⁹. Si
enī scdm̄ carnē vixeritis. morienī. Nō
caro malū est. nā et ipā dī creatura
est. et ab eo condita. a quo et aiā. nc
illa. nc illa ps dī. s; et illa et illa cre
atura dī. Ergo caro nō est malū. s;
scdm̄ carnē viuere malū est. Deus
sūme bonus ē: q̄r sūme est. qui ait
Ego sum q sū. Deus g° sūme bonu
est. aiā magnū bonū: s; nō sūmū
bonū. Cū autē audis. deus sūme
bonus est. noli putare de deo prē tā
tū dictū eē: s; de prē et filio et spū sco.
Hec enī trinitas vnū sūt. et vn⁹ ē
dš: et sūme bonus est. Ita plane
vnus est. ut qū de ipā trinitate interro
garis. hoc respondeas. ne forte cū
audieris vnus est dš. putes eē ~~ipm~~
ipm̄ prem̄. ipm̄ filiū. ipm̄ eē spm̄
sān. Non ita est. Sed q pr̄ est in illa
trinitate non est filius. qui filius est
in illa trinitate. nō est pr̄. Et spc̄ ē
in illa trinitate. nec filius est. nc pr̄.
s; spc̄ patris. idemq; spc̄ filij. Ipe eī
est vnus spc̄ scīs. et patrīs. et filij.
coeternus patri. et filio cōsubstāciali.
equalis. Hec tota trinitas. vn⁹ dš

sūme bonus. aiā uero ut dixi creatā
a sūmo bono. nō tamē sūmū bonū:
s; magnū bonū. Item caro nc sūmū
bonū. nec magnū bonū: s; tm̄ puū bo
aiā g° magnū bonū. s; nō sūmū bo
nū: viuēs inter sūmū bonū et puū
bonū. inter dm̄ et carnē. inferior deo:
carne supior. Quare nō viuit scdm̄
sūmū bonū: s; viuit scdm̄ puū bonū
Ho plan⁹ dī. Quare nō viuit scdm̄
dm̄: s; viuit scdm̄ carnē. Debitrix enī
est nō carni ut scdm̄ carnē viuat. Ca
ro debet scdm̄ ipam̄: ~~et~~ nō ipā scdm̄
carnē. Ipā uiuat scdm̄ ipam̄. q viuit
de se ipā. Certe vnaq̄q; scdm̄ h° viuat:
vn̄ viuit. Vnde viuit caro tua: De aiā
tua. De dō tuo. Vnaq̄q; harū scdm̄ vn̄ viuit aiā tua
uitā suā viuat. Caro nō est sibi uita:
s; aiā carnis est uita. Aiā nō est sibi
uita: s; dš est aīe uita. Aiā g° q debz
scdm̄ dm̄ uiuē. nō enī est debitrix car
ni: ut scdm̄ carnē viuat. Ergo q debz
scdm̄ dm̄ viuere. si scdm̄ se ipam̄ vi
uat. deficit. si scdm̄ dm̄ uiuit. pficit.
Tūc autē rectē viuit caro scdm̄ aiam̄. si
aiā viuit scdm̄ dm̄. Nam si aiā nō
dico scdm̄ carnē. s; scdm̄ se ipam̄ ut
dixi uoluerit viuē. dicturus nob sū qd
sit scdm̄ seipam̄ viuere. Bonū est ei
ut hoc noueritis. et ualde salubre.
Fuerūt philosophi seculi hui⁹. Alij
putauerūt. nō eē btītudinē n̄i scdm̄
carnē viuē: et bonū homib; uolup
tatē corpis posuerūt. Isti phi epicu
rei dcī sunt. ab epicuro quodā aucto
re magistro suo. Nā alij similes ex
titerūt eor: extiterūt autē illi supbi.
q̄si a carne se remouētes. et totam
spem btītudis sue in aiā sue cōstituē
tes. posuerūt sūmū bonū in v̄tute
sua. Vocem psalmi in nob pietatis

nec illi nec isti sc̄dm deū viuētes

affectus agnouit. Satis. nostis. ag
nouistis quomō increpati sīt in sancto psal
mo: qui ɔfidunt in virtute sua. Tales
philosophi fuerūt: qui stoyci nūcupa
ti sūt. Illi sc̄dm carne viuētes. Ideo aūt
ad vrbem atheniensiū ubi iste phōꝝ
discipline studio et ɔtencione ferue
bant. uenisset apls̄ paulus sicut in acti
bus legitur. ubi nos gaudeo uerūm ag
noscendo et recolendo puenisse sermo
nem sicut ibi scriptū est. ɔtulerūt cū eo
q̄dam phōꝝ. epicureꝝ. et stoycoꝝ. ɔtu
lerūt cū illo sc̄dm carnē viuētes. Di
cebat epycureus. Michi carne frui
bonū est. Dicebat stoycus. Michi frui
i mea mente bonū est. Dicebat apls̄
Michi adherē dō bonū. Dicebat epy
cureus. Btūs cuiꝰ est in fructu uolup
tas carnis eius. Dicebat stoycus. Im
mo btūs cuiꝰ est in fructu u̇tus animi
eius. Dicebat aplus. Btūs cuiꝰ est
nomē dnī spes eius. Errat epicureꝰ
falsū est enī btm̄ esse hoīem cuiꝰ ī
fructu uoluptas carnis eius. Fallit
et stoycus. falsū est enī. et oīno mē
dacissimū btm̄ eē hominē: cuiꝰ in
fructu est uirtus aīe eius. Btūs g°
cuiꝰ est nomē dnī spes eius. Et q̄z
illi vani sūt. et mendaciū. et nō res
pexit in uanitates et in sanias falsas.
Ergo frēs debitores sumꝰ nō carni ut
sc̄dz carnē viuamꝰ sicut epicurei.
Sz etiā si sc̄dm seipam viuē uoluerit
aīa carnalis erit. carnē sapit. de car
ne consurgit. Non est enī queādmo
dū inde surgat. qui brachiū porrec
tum iacenti non tenet. Si enī sc̄dz
carnē uixeritis. ubi enī dictū est q̄d
faciat in homo. ibi dictū est q̄d faci
at in caro: si sc̄dm carnē uixeritis
moriemī. Non ista morte cū de cor
pore exitur. ista enī moriemī: et si sc̄dz
spm̄ uixeritis. sz illa morte de qua in euāg°
terribilit̄ dicit. Eum timete qui habz
ptātem et aīām et corpus pdere in ge
hennā ignis. Si g° sc̄dm carnē uixeri
tis moriemī. Si aūt spū actiones car
nis mortificaueritis uiuetis. Hoc est
opus nrm̄ in hac uita actiones carnis
spū mortificare. cotidie affligere. mi
nuere. refrenare. intimere. Quā mlta
enī pficientes nō iam delectāt: q̄ antea
delectabant. Quā g° delectabat. et nō
ei ɔsenciebat᷑. mortificabat᷑. Quā iam
non delectat mortificatū est. Calca
mortuū. transi ad viuū. Calca iacētē
ɔflige cū resistente. Mortua ē enī ꝟ
vna delectacio. sz viuit altera: et illi
dū nō consentis mortificas. Cū cepit
oīno nō delectare mortificasti. Hec ē
actio nrā: hec est milicia nrā. In hoc
agone cū confligimꝰ: dm̄ habemꝰ
spectatorē. In hoc agone cū laborāmꝰ:
dm̄ poscimꝰ adiutorē. Si enī nos ipē
nō adiuuerit. non dico vincere: sz nec
dico pugnare poterimꝰ. Cū g° dixissz
aplus. si aūt spū carnis actiones mor
tificaueritis viuetis. i. illas ɔcupiscencias
carnis quibz non ɔsentire magna
laus est. quas non habere pfectio
est. si has actiones carnis morbidas.
et de morte habentes ɔtencionē spū
mortificaueritis viuetis. id est ɔcupis
cencias carnis. quibz nō ɔsentire
magna laus est. quas nō habere p
fectio est. Hic iam metuendū est
ne quisqz rursus ad mortificandas
actiones carnis de spū suo psumet
Non solū enī dēs spē est. et mens
tua spūs est. Et cū dicas mente ser
uio legi di. carne autē legi peccati.
q̄z spūs ɔcupiscat aduersus carnē. et

sed ⁊ aīa tua spiritus ē

caro aduersus spm̄ : ergo ne ad carnis
actiones mortificandas . de spū tuo
p̄sumas . et superbia pereas . et ē suṗbo
resistatur . non humili grā̄ concedatur .
Deus enī superbis resistit : humilibȝ
dat grām̄ . Ne forte ergo suboriretur
ē ista superbia : uide quid sequitur . Cū ei
dixisset . si spū facta carnis mortifica
ueritis uiuetis . ne h̄ se extolleret hu
manꝰ spc̄ . et ad hoc opus se idoneū
firmūqȝ iactaret . subiecit et ait . Qui
quot enī spū di aguntur . hij filij sūt di
Ad te ergo iam uolebas extolle̅
ubi audisti : si spū carnis actiones
mortificaueritis uiuetis . Dicturus
enī eras . Hoc potest uolūtas mā :
hoc liberū arbitrium meū . Que uolū
tas . qd̓ liberū arbitrium : Nisi ille
regat cadis . Nisi ille erigat iaces
Quomō spū tuo . cū audias aplm̄
dicentē quotquot enī spū di aguntur
hij filij sunt dei . Tu te uis agere
a te ipō uis agi . ad actiones carnis
mortificandas : quid ē ꝑdest . Qua
nō eris epicureus : et eris stoycus .
Siue epycureus eris . siue stoycus
eris : inter filios di non eris . Qui
quot enī spū di aguntur : hij filij di
sūt . Non qui scdm̄ carnē suā uiuūt .
nō qui scdm̄ spm̄ suū uiuūt . nō qui
carnis uoluptate ducuntur : nō q̇ spū
suo aguntur . sȝ quotquot spū di agūt :
hij filij sunt di . Dicit m̄ aliqs . Ergo
agimꝰ : non agimꝰ . Respondeo . Im
mo agis et ageris . Et tūc bene agis :
si a bono agaris . Spc̄ enī di q̇ te
agit agentibȝ adiutor est . Ipm̄ nom
adiutoris p̄scribit ē : q̇ tu ipē aliqd
agis . Agnosce quid poscas . agnos
ce quid ꝯfitearis . qn̄ dicis . adiutor
meus esto ne derelinquas me . Adiuto

rem utiqȝ inuocas dm̄ . Nemo adiu
uatur : si ab illo nichil agatur . Quotquot
enī inquit spū dei aguntur . hij filij
sunt dei . Non littera sȝ spū . nō lege
p̄cipiente . mināte . pmittente . sȝ spi
ritu exhortante . illumināte . adiuuāte .
Scimus inquit idem aplus . q̄a dili
gentibȝ dm̄ omnia cooperantur in bonū
Si non esses operator . ille non esset co
operator . Sȝ h̄ fortiter uigilate : ne for
te h̄ dicat spūs ur̄ . Si subtraxerit
se cooperatio di . et adiutoriū di : spūs
meus hoc facit . Et si cū labore . et si
cū aliqua difficultate potest : tamē
implere nō potest . Quomō si aliqs
dicat . Remis qdem uenimꝰ : si cū
aliquo labore . O si uentū habeamꝰ :
facilius peruenimꝰ . Non sic est adiu
toriū di : nō sic est adiutoriū xpi : nō
sic est adiutoriū spūs sci . Prorsus si de
fuerit : nichil boni agi poteris . Agis q̇
dem illo nō adiuuante libera uolunta
te . sȝ male ad hoc idonea ē uolūtas
tua que uocatur libera : et male a
gendo fit dampnabilis ancilla . Cū
dico tibi sine adiutorio di nichil agis :
nil boni dico . Nam ad male agendū
habes sine adiutorio di liberā uolū
tatē . quāquam illa nō est libera . A quo
enim quis deuictus est . huic et seruus addictus
est . Et omnis q̇ facit peccatū : seruus
ē pcc̄i . Et si uos filius liberauit . tūc
uere liberi eritis . Prorsus hoc credite
sic uos agere uoluntate bona : qr̄
uiuitis utiqȝ agatis . Non enī adiu
tor est ille : si nichil agatis . Non enī
cooperator est ille : si nichil operamini
Sic uos tm̄ scitote agere . ut sit rector
spūs et adiutor . Qui uero si defuerit :
nil omnino boni agere ualeatis . Nō
sic quidā dicere repperit . q̇ contra ista aliquā

Qd ē itex: Quō trēte molestissīe pedagogo
qd ē itex: Sic ī mōte syna accepistī spm

gram̄ confiteri. Et benediciamꝰ dm:
qꝛ hoc ul' aliqū dixerūt. Accedendo eī
pficere ceperunt: et ad aliqd uere ꝑ
tum est puenire. Iam gᵒ dicit ad
iutricem eē grām̄ dei ad facilius fa
cienda. Ista enī sunt ūba eoꝝ. Ad hꝯ
enī inquiūt. dš grām̄ suā dedit hoī
bus. ut qd facere p liberū arbitriū
iubentur: facilius implere possint p
grām̄. Velo facilius. remo facilius.
Tamē extremo itur. Iumento facilius.
pedibus difficilius. Sꝫ tn̄ et pedibus
peruenitur. Non est sic. Magister enī
verus qui neminē palpat. neminē
fallit. uerax doctor. idemqꝫ saluator.
ad quē nos duxit molestissimꝰ peda
gogus. cū de bonis opibꝫ. i. de sarmēto
rū et palmitū fructu loquetur. non
ait sine me qdem facere potestis: sed
facilius p me. Non ait fructū uestrū
sine me potestis aliqd facere: sꝫ ubercio
rem p me. Non hoc dixit. Legite qd
dixerit. Euangeliū sanctū est: oīa
supba colla subdūtur. Non hec dic̄
augustinꝰ: hec dicit dn̄s. Qd dicit
dn̄s. Sine me nichil potestis facere
Iam nūc tū auditis. quotqt spū di
aguntur. hij filij sunt di. nolite uos di
mittere. Neqꝫ enī templū suū sic de
uob' edificat dš: qꝛ de lapidibꝫ. q nō
habent motū suū. Leuātur. ab structore
ponūtur. Non sic sunt lapides
viui. Et uos tamqꝫ lapides viui coe
dificamini in templū di. Ducimini: sꝫ
currite uos. Ducimini sꝫ sequimini
Qñ et cū secuti fueritis. uex erit illud
qꝛ sine illo nichil facere potestis. Nō
enī uolentis neqꝫ currentis: sꝫ mise
rentis est di. Forte dicturi estis: et
lex sufficit nob'. Lex timorem dedit.
Et uidete qd subiūxerit aplus. Cū qt
quot enī spū di aguntur. hij sūt filij
di qui cū spū aguntur. caritate aguntur.
caritas enī diffusa est in cordibꝫ nrīs p
spm sanc̄ qui datus ē nob'. Scilicet ad
iunxit. Non enī accepistis iterū spm
seruitutis in timore. Dicit aliqs. Aliꝰ
est seruitutis spūs. alius spūs liber
tatis. Si alius non ~~alius~~ eēt. aplus
nō diceret iterū. Idem gᵒ spūs. sꝫ in tabu
lis lapideis in timore. in tabulis cord
in dilcōne. Iam iudicius [illegible] q affui
tis audistis quomō longe positam ple
bem. uoces. ignis. fumꝰ. in monte ter
rebat. quō autē uenit spc sanc̄s. idē ipē
digitus dei. qnqgesimo post umbrā
pasce. quomō veneit. et igneis lin
guis sup unūquēqꝫ eoꝝ insedeit. Iam
ergo non in timore. sꝫ in dilcōne. ut
nō serui. sꝫ filij simꝰ. Qui enī adhuc
ideo bene agit. penā timet. dm non
amat: nōdū est inter filios. Utinā tn̄
ul' penā timeat. Timor seruus. cari
tas libera est: ut sic dicamꝰ. timor
seruus est caritatis. Ne possideat dia
bolus cor tuū. pcedat seruus in corde
tuo: et seruet dnē venture locū. Fac
fac ul' timore pene: si nōdū potes a
more iusticie. Veniat dnā. et seruus
abscedat. qꝛ consumata caritas. foras
mittit timorē. Non enī accepistis
spm seruitutis iterū in timore. No
uū testamentū est nō uetus. Vetera
transierūt: ecce noua facta sunt omnia. Oīa
autē ex deo. Deniqꝫ quid sequitur: Qd
gᵒ accepimꝰ si dixes. sꝫ accepistis spm
adopcionis filioꝝ. in qᵒ clamamꝰ
abba pr̄. Dn̄s timetur: pr̄ amat.
Accepistis spm adopcionis filioꝝ ī qᵒ
clamamꝰ abba pr̄. Clamor iste
cordis est: nō faucium. nō labioꝝ. In
tus sonat. auribꝫ dei sonat. clauso

ore. labiis q3 immotis. Suſanna iſta
uoce clamabat. S3 accep̄ ſpm̄ filiox ad
opcionis in quo clamabat abba pr̄.
Cor clamet: pr̄ nr̄ qui es in celis. Er
go quare nō tantū pr̄. Qd ſibi uult
abba pr̄. Si enī queras quid ſit ab
ba: reſpondet̄ ē pr̄. Abba enī hebrice
pr̄ dr̄. Quare uoluit utrūq3 aplūs
ponere. Qā uidebat lapidem an
gularem. quē reprobauerūt edificātes
h̄ factus eſt in caput anguli. nō ſine
cauſa angularem dictū eſt. ñ q̄ in oſ
culū recepit utrūq3 parietem de diuiſo
uenientē. Hinc circūciſio: inde ꝑpu
ciū. Tantū a ſe. et inter ſe longe q̄n
tū ab angulo longe. Quātū autē
ad angulū ꝓpe. et inter ſe utiq3 ꝓpe:
in angulo autē int̄ ſe iūcti. Ipē eſt enī
pax nr̄a q̄ fecit utraq3 unū. Ergo ī
de circūciſio. inde ꝑpuciū. parietū concor
dia. anguli glā. Accepiſtis ſpm̄ ad
opcionis filiox in quo clamam9 ab
ba pr̄. Qualis eſt res: ſi pign9 tale
eſt. Nec pignus. ſ3 arra dicenda eſt.
Pignus enī qn̄ ponitur cū fuerit res
ipā reddita. pignus aufert̄. arra
autē de ipā re datur. q̄ danda ꝑmitti
tur. ut res qn̄ reddit̄ impleat̄ qd
datū eſt nō mutet̄. Vnuſq̄ſq3 ergo
attendat cor ſuū utrū ex intimis me
dull' cordis. et ſincera caritate dicat
pr̄. Non q̄n mō querit̄ q̄nta ſit ipā
caritas. utrū parua. an magna. an
mediocris. utrū ul' ſit quero ſi na
ta eſt. Latendo creſcit. creſcendo ꝑfi
cietur. ꝑfcā ꝑmanebit. Non enī ꝑ
fcā uergit in ſenīū: et a ſenectute ue
niet in mortē. Ad h° ꝑficietur: ut et̄
na ꝑmaneat. Vide enī qd ſequit̄.
Clamam9 abba pr̄. Ipē ſp̄s teſti
moiū. r̄ddit ſpū nr̄o. q̄ ſum9 filij
dei. Non ſp̄us nr̄. reddit ſpui nr̄o q̄
ſum9 filij di. ſ3 ſp̄us di. certa reddit
teſtimoniū pro ea re q̄ nob̄ ꝑmiſſa ē
Ipē ſp̄us teſtimoniū r̄ddit ſpū nr̄o. q̄
ſum9 filij dei. Si autē filij et heredes
Non enī manif̄ filij. Hec eſt merces
et heredes. Hoc qd paulo ante dice
bam. q̄ medicus nr̄. et ſanitatē nob̄
donat. et mercedem inſuꝑ largiri dig
natur. Que eſt illa merces. Hedi
tas. S3 non quomō eſt hoīs patris he
ditas. Relinquit enī filijs ſuis: nō
poſſidet cū filijs ſuis. et tn̄ magnū ſe
facit. et grās ſibi agi deſiderat. q̄ uo
luit dare: qd non poſſ3 auferre. Mo
riens enī tolleret ſecū puto. q̄ nil h̄
filijs ſuis. ſi poſſ3 dimiſiſſ3. Heredes di
ſic ſut. ut ipē dš ſit hereditas nr̄a:
cui dicit pſalmus. Dn̄s ps hēditatis
mee. Hereditas q̄dem dei ſi paruū
nob̄ eſt. audite qd amplius gaude
atis. Heredes q̄dem di. coheredes aut̄
xp̄i. Conuiſt. Sermo eiuſdem de bap
tiſmo puulox. et de multis alijs q̄ſti
onibz. et conſtituendis epiſcopis:

Natale ſancti iohānis ir̄
cetera que dicenda uideba
tur ad baptiſma puulox
nr̄ ſermo deductus eſt. Et q̄ iam ꝓ
lixus erat. et de illo terminādo cogi
tabatur. non tanta dicta ſū de tanta
queſtione. q̄nta in tanto ꝑiculo a ſol
licitis dici debuerūt. Sollicitos nos
aut̄ facit. nō ipā ſentēcia iam olim
in ecclīa catholica ſūma auctoritate
fundata: ſ3 diſputaciōes q̄rūdam.
q̄ mō crebreſcūt. et multox aīas eu
tere moliūt̄. Hodie g° adiuuāte
dn̄o. placuit aut̄ nob̄ hinc loqui
Diem ſollēpnem mr̄is celebram9 ſ3
maior cauſa ē om̄ fideliū: q̄ tm̄mō

martirū. Non enī omnes fideles etiā
martires. Sʒ illi ideo martires. q̄r fi
deles. Videamus ergo quid ab eis ꝓpo
natur. quid eos monet. q̄m et de
ipſis non tam referendis. q̄m̄ ſanā
dis cogitare debemus. Concedūt
paruulos baptizari oportere. Non ergo
queſtio eſt inter nos et ipſos. utrū pa
ruuli baptizandi ſint. Hoc ergo qḋ
concedunt ſine ulla teneamꝰ cū ip
ſis dubitatione. Baptizandos ergo pa
ruulos nemo dubitat. Nemo dubitet.
q̄n nec illi hinc dubitant: qui ex parte
aliqua contradicunt. Sʒ nos dicimꝰ eos
aliter ſalutem et uitā eternā non
habituros. ni baptizentur in xp̄o. illi
autē dicunt. nō ꝓpter ſalutē: nō ꝓpter
uitā eternā: ſʒ ꝓpter regnū celorū
Qd ſit hoc. dū exponimꝰ ut poſſumꝰ:
paruꝑ attendite. Paruulus inquiūt. et
ſi non baptizetur merito innocentie
eo qḋ nullū habeat omīo peccatū. nec
ꝓprium. nec originale. nec ex ſe. nec de
adam tractū. neceſſe eſt dicunt. ut habe
at ſalutem: et ſi non baptizetur. Sed
ꝓpterea baptizandꝰ ē. ut ~~nō~~ intret
etiā regnū dei: hoc eſt regnū celoꝝ.
Si diſcutiendū eſt hoc. diſcutiendū
eſt ꝓpter illos. non ꝓpter illos. ſed
ꝓpter nos. Fr̄es enī nr̄i ꝑmoti ſunt ꝓ
funditate queſtionis: ſʒ regi debuerūt
gubernaculo auctoritatis. Cū enī di
cunt nō eē baptizandos paruulos. ſa
lutis et uite eterne ꝑcipiende cau
ſa. ſʒ tantūmodo regni celorū. et regni
dei. baptizandos quidem fatentur. ſʒ
nō ꝓpter uitā eternā: ſʒ ꝓpter regnū
celoꝝ. Qd de uita [illegible] eterna ha
bebunt inquiunt [illegible]ui. Quare
habebunt? Quia nullū pctm̄ habent:
et ad dāpnationē ꝑtinere nō poſſunt.
Ergo eſt uita eterna et regnū celoꝝ.
Primus hic error auſandus ab auribꝫ.
exſtirpandus a mentibꝫ. Hoc nouū
in eccl̄ia ꝑius inauditū eſt. eē uitam
eternā ꝑter regnū celoꝝ: eē ſalutē
eternā ꝑter regnū dei. Primo uide
fr̄: ne forte hinc cōſentire nobis debe
as. Quiſquis ad regnū dei nō ꝑtinet.
eū ad dampnationē ꝑtinē ſine du
bio credimus. Venturus dn̄s. et iudi
caturus de uiuis et mortuis. ſicut
euāgeliū loquitur. duas partes facturꝰ
eſt. dexteram et ſiniſtram. Siniſtris
dicturus eſt. ite maledcī in ignē
eternū. qui paratus ē diabolo et angelis
eiꝰ. Dextris dicturus eſt. Venite be
nedicti patris mei. ꝑcipite regnū qḋ
uobis paratū eſt ab origine mūdi.
Hanc regnū nominat: hac cū diabo
lo dāpnationē. Nullus relictus ē
medius locus: ubi ponere queas in
fantes. De uiuis et mortuis iudi
cabitur. alij erunt ad dexterā: alij ad
ſiniſtram. Non noui aliud. Qui in
ducis mediū. recede a medio: nō te
offendat qui ~~ad~~ dexterā querit. Et
te metipm̄ cōmoneo. Recede de medio
ſʒ noli in ſiniſtrā. Si ergo dextera erit
et ſiniſtra. et nullū mediū locū in
euāgelio nouimꝰ. ecce in dextera.
regnū celoꝝ eſt. Percipite inquit reg
nū. Qui ibi non eſt. in ſiniſtra eſt.
Quid erit in ſiniſtra? Ite in ignē
eternū. In dextera. ad regnū utiqꝫ
eternū. in ſiniſtra in ignē eternū.
Qui non ī dextera: procul dubio in ſi
niſtra. Ergo qui non ī regno: procul
dubio in ignē eternū. Et te habē
poteſt uitam eternā. qui nō baptizatꝰ
non erit in dextera. i. non erit in
regno. Vitam eternā computas ignē

ſempiternū. et de ipā uita eterna au
di expreſſius. qr nichil eſt aliud reg
nū ni uita eterna. Pius regnū noīauit.
ſʒ in dextris: ignem eternū in ſiniſtris.
Extrema autē ſentēcia. ut doceret
qd ſit regnū. et qd ſit ignis eternus.
tūc inquit abibunt iſti in ambuſtio
nē etnā: iuſti aūt in uitā eternā.
Ecce expoſuit & quid ſit regnū. et qd
ſit ignis etern⁹: ut qn ꝯfiteris puu
lū nō futurū in regno: fatearis futu
rū in ignē eternū. Regnū eīn celo
rū eſt uita eterna. Nec aliud eciā
paul⁹ aplus cū terreret hoīes. nō
puulos nō baptizatos. ſʒ ſceleſtos.
facinoroſos. ꝯtaminatos. pditos.
nō eos terruit. qd erūt in igne ſē
piterno. q° ſine dubio ibūt ſi non
corrigūtur. ſʒ tantū terruit. qr in
regno non erūt. ut cū uiderent ſe
pdere ſpē regni. nō viderent eē ꝯ
ſequēs ni penā ignis etni. Nolite
inqt errare. Neqʒ fornicatoēs. neqʒ
idolis ſeruientes. neqʒ adultei. ne
qʒ molles. neqʒ maſculoꝝ ꝯcubito
res. neqʒ fures. neqʒ ebrioſi. neqʒ
auari. neqʒ maledici. neqʒ rapaces.
regnū di poſſidebunt. Non dixit
illi et illi. tales. et tales igne et
no torquebūtur. ſʒ regnū di nō poſ
ſidebunt. Subtracta dextera: nō
remanebit ni ſiniſtra. Vn autē eua
dunt ab igne ſempiterno. Nō
ob aliud. ni qr erunt in regno. Se
quitur. et h° quidē fuiſtis. Et uī
iam nō ſunt. Sed ^ eſtis. ſʒ iuſti ablu|ti
ficati eſtis. in noīe dnī nri ihū x°
Et in ſpū di nri. In noīe dnī nri
ihū x°. Non eīn aliud nomē ſb
celo: in quo oportet ſaluos fieri
nos. Nos omēs puſillos cū mag

nis. Si autem ſaluos fieri oportet nos
in hoc noīe. ſine hoc noīe pculdubio
nc ſaluus erit. que ſine xpo idem ſalus
pmittitur puulis. Pace eoꝝ dicam.
Q° tamqʒ ſalutē pmittit ſine xpo: neſ
cio utrū ſalutem ipē habere poſſit ī
xpo. Deinde querim⁹ ab eis. Qd ſi
alius dicat puulos merito morientes
ſicut dicitis. atqʒ īmunitatis ab omī
delicto nō ſolū habituros ſalutē. et
uitā eternā. ſʒ et regnū di. Vn apud
uos definitū certū eſt ſine baptiſmo
regnū di non habituros puulos. ut
diuideretis eis p arbitrio urō. nō ad
iutores puuloꝝ. ſʒ oppſſores miſedꝝ.
ut diuideretis eis p arbitrio urō: et
daretis eis ſalutē. et uitam etnā.
pter regnū celoꝝ. Alius beniuolē
tior uob. et miſcdior. et ut putatis
iuſtior. totū eis dabit. et uitā etnā
et regnū celoꝝ. Iſtum quō ſup habe
tis. Quomō uos aliqn̄ cont̄ euidē
tiſſimā auctoitatē raciocinacio hu
mana delectat. pferte ipām regulā
racionis urē. et aſſerite qntis uirib⁹
ualueritis. unde uincatur iſte. q puul
ppt ueram morienciā. ppt nullū ſicut
dicitis. hoc eſt originale pctm̄ dāc
uoluerit eciā non baptizatis. nō ſo
lū uitā eternā. ſʒ eciā regnū celorū.
Iſtū vincite. Ego ſine pīudicio ptes
huī⁹ paruip ſuſcipio: et dicam qd ip
ſe non ſencio: ſʒ ammoneo uos ut
acriorem adūſarium uideatis. Ecce
exiſtit. neſcio quis. et dicit. Puulus
non habens oīno peccatū ullū. nc
qd ſua uita contraxit: nec qd de uita
pmi parentis traxit. habebit uitā
etnā. et regnū celoꝝ. Reſpondete.
vincite hominē uob reſiſtentē qui
alit diuiditis. Vos eīn dicitis. Vitā

qdem habebit iſte nō baptizatꝰ et
nam: ſꝫ nō habebit rḡnū celoꝝ. Ille
conſ. Immo et uitā eternā et rḡnū
celoꝝ. Quare enī patrimoniū rḡni ce
loꝝ abripis innocēti: A quo rḡnū
celorū nō adquirit: pfecto magno
bono fraudat. Que eſt iſta iuſticia
Dic quare. qd offendit puulꝰ nō bap
tizatus. nullā hīis cauſam. nc ſuā
nc de parente tractā: Quid offendit
dic m. ut non intret in rḡnū celorū.
ut ſepetur a ſorte ſanctoꝝ: ut nō ſit
ex illa ſocietate angeloꝝ: Videris
enī ē miſericors: qr nō auferes ei vitā
Dampnas tamē que ſepas a rḡno
celoꝝ: Dampnas. Non enī punis:
ſꝫ in exiliū mittis. Nam et qͥ ſolāt
viuūt qui ſani ſunt: in doloribꝫ corpīs
non torquentur: nō carceris tenebris
affligūtur. Hec eſt illa ſola pena
nō eſſe in patriā. Si amat patriā mag
na pena. Si nō amat: peior cordis
eſt pena. Puū malū eſt in hoīs cor
de: qui ſocietatē nō querit ſanctoꝝ
qui nō deſiderat rḡnū celoꝝ. Si ñ
deſiderat. pena eſt de puſitate. Si
autē deſiderat: pena eſt de fraudata
caritate. Sꝫ ſi qd ius pua eſt pena:
et ipā pua magna eſt. Si nulla cul
pa eſt. h' defende iuſticiā dī. qre uł
pena pua infligitur inocenti: in
quo nullū oīno inueitur pctm̄. Dic
conſ iſtū aduſariū q puulꝰ nō bap
tizatꝰ miſcdia et iuſticia maiore
qm̄ tu. dare uult nō ſolū vitā etnā
uerū eciā rḡnū celoꝝ. Reſponde
ſi potes. ſꝫ racionē affer. Hanc enī
te ꝯſilari delectat. Ego iſtam qſtioēꝫ
pfundam ſentio. et ad eius funda
mentū uires meas idoneas. nō ag
noſco. Libet me. et h' exclamare qd

paulus. O altitudo diuiciaꝝ. Puulꝰ
non baptizatur. pgit ad dampnaci
onem. Apli enī uerba ſꝫ. ex vno in co
dempnacionē. Non ſatis inuenio: dig
nam cauſam. Quā non inuenio: nō eſt
tibi. Ergo nō inuenio in pfundo pfun
dū. Attendē debeo huānā infirmita
tem: nō dampnare diuinā auctorita
tem. Ergo, prſus exclamo: nc me pu
det. O altitudo diuiciaꝝ ſapiencie et
ſciencie dī. qm̄ in ſcrutabilia ſꝫ iudicia
eius. et inueſtigabiles uie eius. Qs
enī cognouit ſenſū dnī: aut qs con
ſiliarius eius fuit: Aut quis prior de
dit illi. et retribuet. Qm̄ ex ipō. et
p ipm̄ et in ipō ſꝫ oīa: ipī glīa in ſcla
ſeculoꝝ amē. Ego infirmitatē meā
hijs uerb munio. et hac cautela cir
cūſeptus. aduſus ſagittas racocina
cionū tuaꝝ miratus aſſiſto. Sꝫ tu
bellator. hoc eſt fortis racocinator
huic reſponde. qui ē dicit. Prſus mo
rens puulus. et īmunis ab oī pctō.
et pprio. et originali. nō ſolū uitā
eternā habebit: ſꝫ eciā regnū celoꝝ.
Hoc eſt iuſtū. Qui nichil mali hꝫ:
quare aliquid boni non habꝫ: Sꝫ
ſcio inquit. vnde ſcis. Quā dns dix
Tandem ueiſti. Non g° qr tu racoci
naris: ſꝫ qr dns dixit. Laudo plane:
hoc ſanū eſt. Sicut homo non in
ueiſti racione: fugis ad auctoritatē.
Approbo prſus. approbo: bene facis.
Non inueis quid reſpondeas: ad
auctoritatē fuge. Non ibi te pſeqr.
nō inde expello: immo rapio. et
amplector. Pfer g° auctoritatem.
ſtemus in ea ſimul. ꝯmunē īnimi
cū. Quia puulꝰ nō baptizatus ñ
intrat in regnū celoꝝ: et tu dicis.
et ego. Iſti igitur ꝯmuni aduſario

qui dicat puulū non baptizatū mācā
turū in regnū celoꝝ. ꝛ̄sistamꝰ ambo.
et aduersū eius in ſidiosissima iacu
la scutū fidei pferamꝰ. Cedant pau
lisp coniecture rationis humane. as
sumātur arma diuina. Assumite igr̄.
aplūs arma di. Ecce simul dicamꝰ
huic hōmi. xpiānus es? xpiānus
inquit. Audi euāgeliū. Qui uis nō
baptizatos puulos mitte in ꝛ̄gnū.
audi euangeliū. Nisi q̄s ꝛ̄natus fuit
ex aqua et spū: nō intrabit in ꝛ̄gnū
celoꝝ. Dnī sententia est. Huic ꝛ̄sis
tit n̄ nō xpiānus. Repulsus est ille:
ꝛ̄manet in mecū certamē. Et forte
vn̄ vicisti bono illius: inde bono vin
ceris tuo. Nam quē vicisti: si durus
nō est donauisti. Noli ḡo durus ēē et
tu. Simul teneamꝰ inter istā sentē
tiam: n̄ quis ꝛ̄natus fuerit ex aq̄ et
spū: nō potest intrare in ꝛ̄gnū di. Ideo
inq̄s puulo nō baptizato polliceri
ꝛ̄gnū di nō possum: et tn̄ aptam dnī
sententiā. Ecce quare dico: regnū di
nō habebūt. Ecce quare dico: ideo
baptizandi. ut habeant ꝛ̄gnū dei.
Ideo dicis? Ideo inquit. Vide tn̄ ꝓpter
illa q̄ sup̄ diximꝰ: ne forte nō inue
nias vitam eꝛ̄nā ꝓpter ꝛ̄gnū di.
Multū apta sūt dicta. de duabꝰ illis
ptibꝫ dextera et sinistra: ubi nullū
in medio dedit locū uite sine ꝛ̄gno.
Parū te hoc corrigit: parū ammonꝫ
ipam meā lectionē uide. Hāc sen
tenciā ptulisti: paululū attēde. Dix
isti enī. Ideo ꝛ̄gnū non celoꝝ n̄ bap
tizatis puulis nolle pmittē. qr̄ sen
tencia dnī apta est. n̄ q̄s ꝛ̄natus fu
erit ex aqua et spū. non intrabit ī
ꝛ̄gnū celoꝝ. Non ibi aduertisti. cū que
reret nichodemꝰ quō fierent ista. idest

quomō ꝛ̄nasceretur homo. quō denuo
nasceretur. qm̄ nō potest utiqꝫ iterū intrare
in uterū mꝛ̄is. et denuo nasci. q̄d audi
erit a dnō. quid audierit a mḡro bono:
quid audierit error a ueritate? Inter
cetera enī ostendēs quēadmodū fiant:
etiā similitudinē posuit et ait. Nemo
ascendit in celū. n̄ qui descendit de ce
lo. filius homīs qui est in celo. In tr̄a
erat et in celo eē dicebat. et q̄d maiꝰ
ē in celo filiū homīs. Vt vnā demōst'
ret in utraqꝫ natura psonā. et ī eo
q̄d di filius erat eq̄lis pr̄i. uerbū di ī
principio erat ds̄ apud dm̄. et in eo q̄d
filius homīs erat. assumēs humanā
et carnē humanā. et indutus hoīe.
exiens ad homīes. qr̄ in hꝰ utroqꝫ nō
duo sūt xpī. nec duo filij di. sꝫ vna psō
vnus xp̄c filius di. idemqꝫ vnus xp̄c
nō alius homīs filius. sꝫ di filius se
cūdū diuinitatē: homīs filius scd̄m
carnē. Nos autē nēm qr̄ parū adu
timꝰ. aut parū sapimꝰ. n̄ potius ita
uellet distinguere: filius di in celo.
filius homīs in tr̄a? Sꝫ nec diuidēmꝰ:
et ita diuidendo duas psonas indu
cēmus. Non ascendit in celū inq̄t. n̄
qui descendit de celo: filius homīs
Filius ergo homīs de celo descendit
Nōne filius homīs in tr̄a factꝰ est?
Nōne filius homīs p mariā factꝰ ē?
Sꝫ o homo. noli inquit separare: quē
uolo copulare. Parū qr̄ filius hoīs ē
descendit. xp̄c enī descendit. idemqꝫ
filius homīs q̄ filius di est. sꝫ ē in ce
lo. Qui ambulat in tr̄a? in celo erat:
qr̄ ubiqꝫ est xp̄c. Idem xp̄c et filius
di. et filius homīs ꝓpē unitatē pso
ne in tr̄a filius. ꝓpter eandē unitatē
psone esse pbauimꝰ in celo filiū
homīs: et in ubis dnī. filiꝰ inq̄t hoīs

qui eſt in celo propter unitatē perſone. Nō-
ne in terra conſtitutus atqȝ conſpicuus petrus
ait. tu es xpc filius dei uiui. Ergo diſ-
cat nichodemus quomō fiat iſtud. quod ei
minus intelligenti nō credibile. et quod
impoſſibile uidebatur. Nemo aſcendit
in celū: niſi qui deſcendit de celo filius
hominis. Omnes qui renaſcuntur: utiqȝ aſ-
cendunt in celū. Ceteri nemo preſus. Et
omnes qui renaſcuntur per gratiā dei aſ-
cendunt in celū. Niſi qui deſcendit de
celo. filius hominis qui eſt in celo. Unde
hoc. Quia omnes qui renaſcuntur membra
ipſius ſunt: et ſolus xpc de maria
natus eſt unus xpc: et cum corpore
ſuo caput unus eſt xpc. Hoc ergo di-
cere uoluit neō aſcendit niſi qui deſcendit.
Non ergo aſcendit niſi xpc. Si uis aſcē-
dere eſto in corpore xpi. Si uis aſcēde-
membrum xpi. Sicut enim in uno corpore
multa membra habemus. omnia autē
membra corporis unū eſt corpus. ſic et
xpc qui caput. et corpus christi. Et
quō fit hoc. Adhuc querimus. latet queſtio:
exaltatur illa profunditas. xpc peccatum
nō habet. nec originale traxit: nec ſuum
addidit. Extra uoluptatē carnalis
libidinis uenit. Non ibi fuit complexus
maritalis. de uirginis corpore aſſumpſit
uulnus: ſed medicamentū. Non aſſump-
ſit quod ſanaret. ſed unde ſanaret. Quantū
ad peccatū pertinet dico. Solus ergo ſine
peccato. Quomō erunt membra eius: quia
nullus eſt ſine peccato. Quomō: Audi
ſimilitudinē. Et ſicut moyſes exal-
tauit ſerpentē in deſerto: ſic exal-
tari oportet filiū hominis: ut omnis qui
credit in ipſū non pereat: ſed habeat
uitam eternā. Unde et nō uidebatur pec-
catores homines poſſe fieri membra
xpi. id eſt illius qui nullū omnino habet

~~bat~~ peccatū ſerpentis morſu moueba-
ris. Ideo crucifigitur xpc. ideo fundit
ſanguinē xpc in remiſſionē peccatorum:
quia propter peccatū. i. ſerpentis uenenū
ſicut exaltauit moyſes ſerpentē in de-
ſerto. unde ſanaretur qui in illo heremo
a ſerpentibus mordebatur. et illū exal-
tatū attendere iubebatur. et quiſquis atten-
deret ſanabatur: ſic oportet exaltari
filiū hominis. ut omnis qui credit in eū
i. qui attendit exaltatū. qui nō erubeſcat
crucifixū. qui in cruce xpi gloriatur non
pereat: ſed habeat uitā eternā. Nō pereat
unde. Credendo in eū. Unde nō pereat.
Attendendo exaltatū. Alioquin periſſet.
Hoc enim omnis qui credit in eū non pereat:
ſed habeat uitā eternam. Offers in paru-
lum et iubes ut attendat illū exalta-
tū: quem negas ſerpentis habere ue-
nenū. Immo ſi faues illi. ſi moueris te
innocentia. in uita propria. noli negare
tractū aliquem de uita prima. nō ſua ſed
de parentis primi noli negare. Confitere
uenenū ut poſſis medicamentū. Alie-
nō ſanatur. Aut quid ei dicis ut credat.
Hoc enim reſpondet paruulo. Ad uerba
aliena ſanatur: quia ad factū alienū uul-
neratur. Credit in xpm ihm. fit interro-
gatio. Reſpondetur. credit. Pro nō loquen-
te. pro ſilente. pro flente. et flente quod-
ammodo ut ſubueniatur orante reſponde-
tur et ualet. An etiam ſerpens ille perſua-
dere conatur quia non ualet. Abſit hoc
a cordibus quorumcumqȝ xpianorum. Ergo
reſpondetur et ualet. Conſpiratione
quadam communicat ſpiritus. Credit in altero:
quia peccauit in altero. An uero inuenit
uitam preſentis ſeculi que parturiuit in-
firmitas: et nō inuenit uitam futuri
ſeculi que parturiuit caritas. Ergo mo-
yſes exaltauit ſerpentem in heremo

ut omīs a serpente percussus intuetur
exaltatū et sanaetur. Sic oportuit ex
altari filiū homīs. ut omīs a serpēte
venenatus intueatur exaltatū et sa
netur. Adam primus accepit morsū ser
pentis cū ueneno. Ergo natus in car
ne peccati fit saluus in xpō: p simili
tudinē carnis pecī. Misit enī dēs filiū
suū nō in carne pecī. sz sicut sequitur q
suscepit in similitudinē carnis pecī: qr
nō de complexu maritali: sz de utero
virginali. misit in similitudinē car
nis peccati. Vt quid hoc. Vt de pecō
dampnaret pecm̄ in carne. De pecō
peccatū. de serpente serpentē. Quis
enī dubitet noīe serpentis appellari
peccatū. Ergo de peccato peccatū, de
serpente serpentē. sz de similitudiē. qr
in xpō nullū pecm̄: sz sola similitudo
carnis peccati. Ideo exaltatus ē serpēs
sz eneus. exaltata est similitudo carnis
peccati. ut sanaetur origo pecī. qr
misit dēs filiū suū in similitudinē car
nis peccati. nō in similitudinē carnis:
nā uera caro est. sz in similitudinē
carnis pecī. qr mortalis caro. sine
ullo oīno pecō. ppt similitudinē dāp
naret peccatū in carne: ppt ueram
iniquitatē. Vera iniquitas in xpō nō
fuit: sz mortalis in illo fuit. Peccatū
non suscepit: sz penā peccati susce
pit. Suscipiendo sine culpa penā:
et culpā sanauit et penā. Ecce quō
fiunt ista. q̄ admiratus nichodemus
dixerat: quomō possunt ista fieri.
sic cū sanatur. cū qr meremur. Ecce
quomō fiunt. Modo ubi in puulos
ponis: iam dicis nullo veneno sau
ciati sūt. Aufer eos a conspectu exal
tati serpentis. Si autē nō auferis.
sanatos dicis. venenatos confiteris.

Deinde ipē dn̄s in eodem sermone ad
nichodemū non audistis qd dixerit: cū
eadem hodie lectio legeretur. Qui cre
dit in eū nō iudicabitur: qui aūt nō cre
diderit iam iudicatus ē. Et h̄ queris
mediū homo de medio et disputas et
attenderis. nec attendis qui credit ī eū
nō iudicatur: qui autē nō crediderit iā
iudicatus est. Quid est iam iudicatus ē.
Dampnatus est. Nam iudiciū pro
dampnatiōe plerūqz poni nostis. Scrip
ture testes sūt. maxime illo vno testi
monio aptissimo: cui nemo ē q contra
dicat. De resurrectione cū ageret dn̄s
qui bene fecerūt inquit in resurrectio
nē vite: qui male egerūt in resurrec
tionē iudicij. Utiqz iudiciū p dapna
tione posuit: et tu aliter audes disse
rere. aut credere. Qui nō credit iā iu
dicatus ē. Alio loco. Qui crediderit in
filiū: hz uitā eternā: qm̄ tu puulus p
mittebas nō baptizatis. Qui credit
in filiū dī habet uitā eternā. Sed
hz inquit. et qui nō credit puulus quā
uis nō habeat regnū. Sz uide quid
sequitur. Qui autē incredulus ē filio.
nō hz uitā: sz ira dī manet sup eū.
Ubi ponis puulos baptizatos. Per
fecto in nūo credenciū. Nam ideo et
consuetudine ecclē antiq canonica fun
datissima puuli baptizati fideles uo
cantur. et sic de hijs querimus. Iste infās
xpianus est. Respondetur. xpianus.
Cathecuminus an fidelis. Fidelis uti
qz a fide. fides a credendo. Inter credētes
igitur baptizatos puulos nuabis:
nec iudicare ullo mō aliter audebis.
si nō uis esse apertus hereticus. Ergo ideo
habent uitā eternā. qr qui credit in
filiū habet uitā eternā. Qui aūt
incredulus est filio. et q nō credit

Respexit originē cū ait Ira dei manz s͞r eū

in filiū non h͞z uitā: sz ira di manet sup
eū Non dixit ueniet sup eū: sz manet
sup eū. Quā respiciens et aplūs dix
fuimꝰ et nos aliqn̄ natura filij ire.
Non accusamꝰ naturā. Nature auctor
dēs est. A deo bona instituta est natura:
sz p malam uoluntatē a serpente uiti
ata est. Ideo qd̄ fuit in adam culpe
nō nature: nob' ꝓpagatis factū est
iam nature. Ab hoc uicio nature cū
qͦ nascat̄ homo nō liberat. n̄ qui natꝰ
est sine uicio: ab hac carne pcī non
liberat. n̄ ille qui natus sine peccato. ē
p similitudinē carnis pcī: Ab hoc
ueneno serpentis nō liberat: n̄ ex
altacio serpentis. Quid ad h' dicis.
Satis est ne hoc unū aliqd̄ acutissi
mū: qd̄ ab eis pfertur. Paululū
attendite. Cum cepit urgueri ūbis
apli dicentis p unū hominē pcīm
intrauit ī mūdū. et p pcīm mors. et
ita in omēs homiēs ptrāsijt in qͦ oēs
peccauerūt. que ūba nescio qs nō ī
telligat. in qbus uerbis nescio utrū
quisq̄ rq̄rat expositorē: conātur cō
pondere et dicere. Idō dictū est h' ab
aplō. q̄ pmus adam peccauit. et q̄
postea peccauerūt: illū imitādo pecca
uerūt. Hoc quid est aliud q̄ conai
tenebras apto lumine offendere.
Peccatū p unū intrauit. et p pecca
tū mors: et ita in omēs homiēs p
trāsijt: in quo omēs peccauerūt. ꝓpt̄
imitatione dicis: q̄ pmus peccauit
adam. Respondeo pcīus. Non pmꝰ
adam peccauit. Si pmū pctōrem
q̄ris: diabolū uide. Sz humani ge
neris massam uolens aplus oste
dere de origine uenenatā. idō copo
suit. unde nati sumꝰ: nō eū quem
imitati sumꝰ. Dz qdem pr̄ tuus q̄
fueris imitatus. Filij inqt̄ mei quos
iterū parturio. Qui itendidē dicit. I
mitatores mei estote. Et ꝓpt̄ ipam
imitacionē di impijs. Vos a prē di
abolo estis. Nam ꝯstat in catholica
fide. qd̄ diabolus nec generauit nūq̄
naturā. nec condidit. Sola in illo
seductio est pcēdentis imitacio ꝯse
quētis. Denīq; quō dictū est de adā
in quo omēs peccauerūt: legat̄ m
alicubi omēs in diabolo peccauerūt.
Aliud est illo pcēdente. et seducēte
peccare: aliud in illo peccare. Quia
scdm̄ ꝓpaginē carnis in illo eramꝰ:
omēs antequā nati eēmꝰ. tamq̄m in
parēte. tamq̄ in radice ibi eramꝰ
Sic uenenata est ista arbor. Ibi
eramꝰ. Nam q̄ ad diabolū hͦ est
principem pcī. et uere pmū pctōrē
nō ptinet origo. sz imitacio. cū de
illo scriptura loqretur: inuidia igit̄
diaboli mors intrauit ī orbē t'rar.
Imitantur autē eū: qui sūt ex pte ipi
Imitando eū. sūt ex pte ipius. Aūg
dictū est in illo peccauerūt. Cū ue
ro de adam dicitur. ꝓpt̄ originē. ꝓpt̄
posteritatē. ꝓpt̄ ꝓpaginē uiscerū. ī
quo omēs peccauerūt. Nam si ꝓpt̄
rea pmus ꝯstitutꝰ est adam. q̄ p
mus peccauit. tamq̄m in exemplo sit.
nō in origine. ut qd̄ tam ī longinq̄.
post tam plura tempa: ꝯ adam cīta
tur xpc. Si omēs qui peccauerūt ad
adam ꝓptea ptinet. q̄ pmꝰ peccator:
omēs iusti ad abel ptinēt q̄ pmꝰ iu
tus. Quare xpc queritur. Expergisce
re. Quare xpc queritur. n̄ q̄ in adā
dampnata est generacio: in xpō q̄
rit regeneracio. Proinde ne nos fal
lat scriptura. euidēs est auctoritas.
fūdatissima est fides. catholicissima

ē: omīs ḡgeneātus dampnat⁹. nec lī
beratus. ni r̄ḡgeneātus. Vn̄ et alteri
uerſutie eoꝝ iam uos inſtructi r̄ſpō
dere leuiū. Qn̄ dicit̄ et puulos tur
bantur ſi de peccatoē. peccatoēs na
ti ſūt: quaē nō de baptizato iā fideli
cui r̄miſſa ſūt imenſa peccata iuſti
naſcūtur. cito r̄ſpondet: et idō de bap
tizato nō iuſtus naſcatur: qr̄ n̄ eū ge
nerat. vn̄ r̄ḡgeneātus ē: de xpō dictū. Et
eſt Mortificatus carne: viuificat⁹
ſpū. Sic de homī dici poteſt. Tabe
factus carne. iuſtificatus ſpū. Qd̄
naſcat̄ de carne caro eſt. Queris ut de
iuſto iuſtus naſcatur. cū uideas iuſtū
ēē n̄ r̄ḡgeneātū. omīno nō poſſe. nc̄
attendis ſentēciā dn̄i. qm̄ tu ipē in
ore habes: ſi quis r̄natus nō fueit
ex aq̄ et ſpū. Puto non h̄ꝰ factū eſt
in ꝯcubitu. Miraris quaē peccator
naſcatur de ſemie iuſti. Nōne te de
lectat mirari: qr̄e oleaſter de ſemine naſcat̄
olive. Accipe aliā ſimilitudinē. Iuſ
tū baptizatū: pone granū purga
tū. Non attendis. qr̄ de grano pur
gato: frumētū cū palea naſcit̄: ſi
qua ſeminat̄. Deinde cū fit in ꝓpa
gine natoꝝ geneācio carnal̄ in ꝓpa
gine r̄natoꝝ geneācio ſpūal̄. ius ut
de baptizato baptizatus naſcat̄. cū
uideas de circūciſo. nō naſci circūciſū.
Carnal̄ eſt certe geneācio iſta. car
nalis ē circūciſio: et tamē de circūci
ſo. nō naſcatur circūciſus. Sic ḡꝰ nō
poteſt de baptizato naſci baptizat⁹:
qr̄ nemo r̄natus anteq̄ ~~bap~~ natus
Aliud eoꝝ q̄ acutiſſimū. Sꝫ qd̄. Acu
tū nō obtundit̄ ſcutū ueritatis. Alīd
dicūt. Videte quale. Si adam ī ꝯ̄quīt
noceēt hijs qui nō peccauerūt. ergo
et xp̄c ꝓdeſſe dꝫ hiis etiā q̄ nō c̄diderīt;

Videtis certe qm̄ acutū h̄ꝰ ſit ꝯ̄ ueritatē
Audite qm̄ adiuuet ueritatē. Q̄ ei
hoc dicat. nichil aliud n̄ xp̄m dicat nich
il ꝓdeſſe nō credentibꝫ. Hoc eſt uerū
Quis nō accepteet. quis nō ꝯ̄ſenciat:
qr̄ xp̄c non credentibꝫ nō ꝓdeſt. cre
dentibꝫ prodeſt. Sꝫ in obſecro te dic.
puulis baptizatis. xp̄c aliquid. an
nichil ꝓdeſt. Neceſſe eſt ut dicas
ꝓdeſſe. Premitur mole matris eccliē.
Forte quidē hoc uellent dicē. Nam
racōnacōēs eoꝝ ad hoc uidētur cō
pellere: ſꝫ auctoritate compellūt̄ ecclē.
Ne nō dicam ſpūtis hoīm obruāt̄.
ſꝫ ipſorū infanciū lacrimis tāqm̄ flu
uio ꝑtrahūtur. Si eni dixerint nich
il ꝓdeſſe xp̄m baptizatis infantib⁹.
nichil aliud dicūt: qm̄ ſupfluo bap
tizātur infantes. Vt aūt nō ſupfluo
baptizētur. qr̄ hoc dicē nō audent. ꝓ
deſſe xp̄m baptizatis infantib⁹ ꝯ̄fi
tētur. Si ꝓdeſt baptizatis. quero q̄
bus poſſit. credentibꝫ an nō credētib⁹.
Eligant quod uolūt. Si dixerint
non credentibꝫ. ubi eſt qd̄ calūpniā
bāis: qr̄ xp̄c nō credentibꝫ ꝓdeſt. Er
ce tu confiteris ꝓdeſſe infantibꝫ: nō
tamē credentibꝫ. Ad quodlibꝫ ꝓdeſt.
Non putas ad vitā et̄nā. nō putas
ad ſalutē eternā: ad ipm̄ r̄gnū ce
lorū accipiendū. Vtiqꝫ ꝓdeſt xp̄c
puulis baptizatis: ꝓdeſt ergo nō
credentibꝫ. Sꝫ abſit ut dicam. Ergo
nō c̄dentes infantes: iam ſupius
diſputaui. Credidit in altero: qui
peccauit in altero. Dr̄ credit et ualꝫ.
et inter baptizatos fideles ꝯputat̄.
Hoc hꝫ auctoritas matris ecclē. hꝰ fū
dator ueritatis optinet canon. Cō
tra hoc robur. cont̄ hūc inexpug
nabilē murū: q̄s q̄s arietat ipſe

conſtringitur. Ergo prodeſt aliq̄d xp̄c
infantibꝫ baptizatis: et ſicut ego di
co. et ſic mecū tota eccā dicit. crede̅ti
bꝫ prodeſt. fidelibꝫ p̄deſt. Tu q̄d uis
elige. Volo q̄dem ut q̄d uerius eligas.
ut nobiſcū dicas: q̄ credentibꝫ p̄deſt.
Sꝫ ſi dixeris non credentibꝫ p̄deſt. ī
te dixiſti. Elige contra te dicas q̄d fal
ſum eſt. an mecū dicas q̄d uerū eſt.
Tu eñ paulo ante dicebas xp̄m nō
credentibꝫ nichil prodeſſe uolēs effi
cere q̄ ſic et adam ī peccātibꝫ nichil
nocuit: quomō nō credentibꝫ xp̄c
nichil prodeſt. Ecce iam fateris infā
tibus nō credentibꝫ baptizatis p̄deſ
ſe aliquid xp̄m. Sꝫ ſi credentibꝫ di
cis. benedicis: mecū dicis. Credūt
et infantes. Unde credūt. Quomō
credūt. Fide parentū. Si fide parētū
purgant̄: peccato parentū polluti
ſūt. Corpus mortis. in p̄mis parēti
bus generauit eos peccatores. ſpc̄ uite
in poſterioribꝫ parentibꝫ regenerā
uit eos fideles. Tu das fidem nō reſ
pondenti: et ego peccatū nichil age
ti. Sancti inq̄t de ſanctis naſci de
buerūt: q̄ dicit aplus. Alioqui filij
ueſtri inmūdi eſſent: nūc aūt ſancti ſt̄.
Et quomō hoc accipis. Quomō
intelligis. de fidelibꝫ natū iā ſcm̄:
ut baptizari non debeat. Quōli
bꝫ accipias iſtam ſcītatē. Multi eñ
modi ſūt ſcītatis: et multi moī ſt̄
ſcīficacionis. Non eñ omē q̄d ſcīficat̄:
ad regnū celoꝝ mittit̄. De eſca nr̄a
dixit aplus. Sanctificatur p̄ ūbū dei.
et orōnem. Nūquid q̄ eſca nr̄a ſā
ficatur: ſtomachū quo mittitur. Diſce
ergo aliquē eſſe modū et q̄ umb
culū q̄d dā ſcīficacionis: q̄d nō ſuffi
ciat ad p̄paraciōnē ſalutis. Diſtat.

et quid diſtet deo natū ē. Tamē cū fi
lio fidelium ad baptiſmū currat. Non
ſic errent parentes. ut putent eū iā
fidelem natū. Natū poſſunt dicere:
nō renatū. Nam ut noueris. quō
intelligas ſcīficatos filios fidelium ut
mō non querā. q̄ longū eſt modū ſā
ctificacionis hui⁹. ibi habes et maritū
infidelem: ibi habes et uxorē fidelē.
Sanctificatur uir infidelis: p̄ mulierē
fidelem: et ſanctificatur mulier infidel.
in frē. Nūquid q̄ ibi forte eſt mod⁹
aliquis ſcīficacionis. ut uir infidelis
ſanctificet̄ in uxore fideli. ideo iam ſe
curitatem debet accip̄e q̄d in regnū ce
loꝝ intraturus eſt. et non baptizā
dus. nō regenerand⁹: nō xp̄i ſanguinē
redimend⁹. Quomō ergo ſcīficat̄
uir infidelis in uxore. et tamē p̄ri
baptizetur: ſic filij fidelium. et ſi ad
quedā modū ſanctificati. pereunt tamē
ſi nō fuerint baptizati. Rogo uos
ut paululū adquieſcatis. lego tantū
Sanctus cyprianus eſt quē in manꝰ
ſumpſi. antiquus ep̄c ſedis hui⁹. q̄d
ſenſerit de baptiſmo paruloꝝ. immo
q̄d ſemp̄ eccām ſenſiſſe mōſtrauerit.
paululum accipite. Parū eſt eñ
q̄ diſſerūt et diſputant iſti. neſcio
quas impias nouitates. et nos co
nātur arguere q̄d aliq̄d nouū di
cam⁹. Ad hoc ergo lego ſcm̄ cyprianū
ut uideatis. quomō ſit intellectus
canonicus. et catholicus ſenſus in
hijs uerbis q̄ paulo ante tractaui.
Interrogatus eſt. utrū infans bapti
zari debeat añ octauū diē: q̄ ue
tere lege non licebat circūcidi infā
tem niſi octauo die. Queſtio inde
nata erat. de die baptizandi. Nā
de origine pcī nulla erat queſtio.

et ideo ex ea re: unde nulla erat q̄
ho soluta. ē questio exorta. Scitis q̄
ppianus dicat in c̄ cetera q̄ supius dix̄.
Propter q̄d neminē putam⁹ ad gratiā
cōsequendam ipediendū esse a lege q̄
iam statuta est: n̄ spiritualem cæcitā si
onē impediri carnali circūcisione
debere. sz omnē oīno āmittendū ad
gratiā xpi: q̄n et loquatr̄ in actibus
aplo͞r. et dicat. Dn̄s m̄ dixit neminē
dicendū hoīem cōmunē. et imūdū. Ceterū si
homīes impedire aliq̄d ad cōsecrati
onē gr̄e possit: magis adultos. et
puectos et maiores natu possent i
pedire pct̄a grauiora. Porro autē
etiā grauissimus delictoribz. et in dn̄o
multū anī peccātibz. cū postea credi
derint: remissio pct̄o͞r datur. et a bap
tismo atq; gr̄a nemo phibet: q̄nto
magis cohiberi nō debet infans. q̄
recens natus nichil peccauit. n̄ q̄d
scd̄m adam carnalit̄ natus. contagiū
mortis antique pma natiuitate cōtxit:
qui ad remissam pct̄o͞r accipiendā
h⁹ ip̄o facilius accedit. q̄d illi dimit
tuntur nō ppa: sz aliena pct̄a. Videte
queadmodū de hac re nichil dubitās:
soluit illam vn̄ dubitabat. Hoc de
fundamento ecc̄e sumpsit ad cōfirmā
dū lapidē nutātem. Impetrem⁹ ḡo
si possum⁹ a frib; n̄ris. ne nos insup
appellent hereticos. q̄d eos talia
disputantes nos appellare possum⁹
forsitan si uellem⁹. n̄ tn̄ appellam⁹.
Sustineat eos m̄r pijs uisceribz sa
nādos. portet docendo. ne plangat
mortuos. Nimiū est q̄ ptrediūtr̄.
multū est. uix ferendū ē: magne
potencie ad hec ferri nō abutātur.
Hec paciencia ecc̄e corrigātur: bonū
est. Ut amici exhortamur: n̄ ut ini

mici litigamus. Detrahūt nob̄ fecim⁹.
Canonī non detrahūt. ueltati nō det
hant. ecc̄e sancte pmissione pct̄a origi
nalis puulo͞r cotidie laboranti nō
contradicant. Fundata res ista est. fe
rendus est disputator errās in aliis
questionibz non diligent̄ digestis:
nondū ecc̄e auctoritate firmatis: ibi
ferendus est error. Non tantū pgre
di debet: ut etiā fundamentū ecc̄e q̄te
re moliatr̄. Non expedit. Adhuc mā
forte non est repreheñda paciencia. sz
habem⁹ timere. ne culpetur cā ne
gligentia. Sufficiat caritati urē. Ha
bete ad illos. Habete cū illis cari q̄ nostis illos
tas. fr̄ne. placide. amāter. dolent̄.
Quidq̄d potest. faciet pietas. et pos
tea diligentia n̄ erit impietas. Ser
mo eiusdem de ūbis apli. Nos eñ si
mus circūcisio. qui spū di seruimus.
Ad apostolicam lectionē
aures et aim̄ uñ inten
dat caritas. adiuuādo nos
affectu apud dm̄ dm̄. ut ea q̄ illic
nob̄ reuelare dignatur: apte ad nos
atq; salubrit̄ pferre possim⁹. Ergo cū
legeretur audistis aplm̄ paulū dicē
tem. Nos eñ sum⁹ circūcisio: q̄ spū
di seruim⁹. Scio pleroſq; codices ha
bere: qui spū deo seruim⁹. Quātū au
tem inspicere potuim⁹. plures grē
hoc habent: qui spū di seruim⁹. Sz
non ibi questio ē. Manifestū est utr̄
q; et cōgruū regule ueritatis: q̄ et
spū di seruim⁹. et nō carne. sz spū dō
seruim⁹. Carne eñ seruit dō. qui de
rebz carnalibz sperat se placere dō. Cū
uero. et ip̄a caro ad bona spū subdi
tur. spū dō seruim⁹. q̄ carnē doma
m⁹. ut spūi obtemperet dō. Spr̄ ḡ
caro regitur. Ster spūs bene regit

si nō c̄ratur. Cum g° ait nos sum⁹ cir
cūcisio. videte quid voluerit intelligi ī
illa circūcisione. q̄ umbra data est sig
nificante. q̄ ēmota ē luce veniente.
Cur aūt nō dixerit nos habem⁹ cir
cūcisionē. s₃ nos sum⁹ circūcisio: sic
accipite hoc voluisse aplm dicē nos
sum⁹ iusticia. Circūcisio iusticia est.
Magis enī commendat qd̄ dicit dicendo
nos eē iusticiā: tamq̄ dicendo nos ei
eē iustos. ita tamē. ut cū iusticiā dicit
eē iustos intelligam⁹. Non enī illa ī
commutabilis iusticia. cui⁹ participes fcī su
mus: s₃ quēadmodū dr̄. magna ibi ui
uēctus est. p multis uulnēibz sic dr̄ ius
ticia: ut intelligant̄ iusti. Audite hoc
ipm̄. evidencius eodem dicente aplō:
et nos inquit sum⁹ iusticia di ī ipō.
Nos sum⁹ iusticia: nō nr̄a. s₃ di. Ab
illo accepta: nos a nob̄ assumpta.
Imputata nō usurpata: donata non
rapta. Cui dā enī rapina erat esse
eq̄lis dō. et qm̄ quesiuit rapinā: in
venit ruinā. Dn̄s aūt nr̄ ih̄c xp̄c cū
in formā di esset. nō rapinā arbitratus
est esse equalis dō. Cui equalitas di
natura erat. rapina nō erat. S₃ tn̄ se
metipm̄ exinaniuit formā servi ac
cipiens: ut nos eēmus iusticia di ī
ipō. Si enī ille paupertatē sic sc̄ptū ē
vitaret: nos paupertate nō carēm⁹.
Paup enī ille factus est. cū dives es
set. ut illi⁹ paupertate sicut sc̄ptū est
nos ditarem̄. Divicie illius qd̄ nos
fecerūt sūt. cui⁹ paupertas nos divites
facit. Aplūs g° nō ī negavit circūci
sionem: s₃ exposuit. lucē ptendit: um
bram ēmouit. Nos sum⁹ inquit circū
cisio. qui spū dō servim⁹. et glamur ī
xp̄o ih̄u: et nō in carne fidentes. Ites
perit quosdā. in carne fidentes. ipsi

erant. qui de carnis circūcisione glabāt̄
De quibz alio loco dicit. quorū deus
venē est et gloria ī pudendis eorum. In
tellige tu circūcisionē: et esto circūcisio.
Intellige et esto. Intellectus enī bo
nus: s₃ omibz qui faciūt eū. Non uti
q̄ frustra. octauo die iussus est infās
circūcīdi; nisi q̄ petra q̄ circūcīdm̄ xp̄c
erat. Cultellus enī petrinus: circūcis⁹
est populus. Petra aūt erat xp̄c. Quare
ergo octauo die. Qā in ebdomadib⁹
idē primus qui octauus. Complens cū
septē diebz: reditur ad primū. Finit⁹
septim⁹ dn̄s sepultus. Reditur ad
primū resuscitatus. Dn̄i enī resuscitatō
pmisit nob̄ eternū diem. et consecravit
nob̄ dn̄icū diem: q̄ vocat̄ dn̄icus. Ip
se videtur proprie. ad dn̄m ptinē: q̄ eo
die dn̄s resurrexerit. Redditū est petra
circūcīditur qui voluit dicē. Nos ei
sum⁹ circūcisio. Traditus eī ppt̄ pc̄ca
nr̄a: et resurrexit ppt̄ iustificacionē
nr̄am. Iustificacio tua: circūcisio tua
nō est a te. Grā̄ salui fc̄i estis p fidē.
et hoc nō a nob̄: s₃ di donū est. nō ex
opibz. ne forte dicas. pmerui et ideo
accepi. Non putas te. pmerēdo acce
pisse: qui nō pmereris. nisi accepisses.
Grā̄ precessit meritū tuū. Non grā̄
ex merito. s₃ meritū ex grā̄. Nā si grā̄
a ex merito emisti qd̄ gratis accepi
sti. Pro nichilo inquit saluos facies
eos. Quid est p nichilo saluos faci
es. Nichil in eis inveniēs unde salues.
et tn̄ saluas. Gratis das. gratis sal
uas. Omnia merita precedis: ut dona
tua consequātur merita tua. Prorsus g°
tis das. gratis saluas. q̄ nichil in
venis unde salues: et multū inveniēs
unde dampnes. Nos g° inq̄t sum⁹
circūcisio: qui spū di servim⁹: et

glãmur in xpõ ihu. Qui glãtur in dnõ gletur. Et nõ in carne fidentes. Et quid est in carne fidere. Audite inquit Quamqm inquit ego habeo fiduciã et in carne. Si quis alius in carne putat se habere fiduciã: magis ego. Ne arbitremini inqt h' ɔtempnẽ qd nõ habeo. Qd magnũ est si homo abiectus. plebius. ignobilis. ɔtepnat nobilitatẽ: et tũc uerã exhibeat humilitatẽ. Quamqm ego habeam fiduciã et in carne. Jd̃o uos igt doceo ɔtempnere. qm uidetis me hr̃e qd ɔtempnã. Si quis alius in carne putat se hr̃e fiduciã: magis ego. Et audi in carne fiduciã. Circũcisione octaui diei. i. nõ proselitus nõ aduena ad ṗplin di. nõ maior circũcisus, ſʒ a parẽtibʒ natus iudeus. habeo circũcisionẽ octaui diei ex gnẽ isrl. de tribu beniamyn. scd̃m legem pharise9. Pharisei qdam erant. et qi ad nobilitatẽ in dacã segregati nõ ɔtemptibili plebi ɔmixti qui dicebãtur pharisei. Nam di hoc uerbũ. qi se gregacionẽ inṫpretai quõ in latina lingua di egregius qi a grege sepatus. Fuerũt autẽ israelite. i. ex gnẽ israhel etiã illi qui sepati fuerãt a templo. Remansit autẽ ad templũ tribus iuda. et tribus benyamyn. Tribʒ leui in sacerdotibʒ: tribʒ iuda r̃gia. et tribus beniamyn. Hoc solũ remãserat ad ihrlin et ad templũ di. qn facta ẽ illa sepatio in seruo salomonis. No leuiter accipiatis qd ait tribu beiamyn inherens iude: nõ recedes a teplo. Hebreus ex hebreis. scd̃m legẽ phariseus: scd̃m emulationẽ ṗsequẽs ecclam. Inṫ merita sua ɔmemorat qd fuerat ṗsecutor. Scd̃m emulacionẽ igt ecclã emulacionẽ. Non erant igt ṗsecutor iudeus. Quidqd erat qd legittime ad usariũ uidetur. impacienter ferebam atqz insequebar. Hc apud iudeos nobilitas. ſʒ apud xpm̃ qritur humilitas. Jd̃o ibi iste saulus. hi paulus. Saulus a saule nomẽ diriuatur. Qui fuerat saul noster. Jpius electa est statura ṗcera. Sic eũ describit scriptura qd supeminẽs eẽt de omĩb9 qn electus est ut ungeretur in regem. Non fuit sic saulo; ſʒ factus paulus. Paulus ei ṗuus ẽ in deo modicus. ergo scd̃m emulacionẽ inquit ṗsequẽs ecclam. Vt intelligant hoĩes. qualis apud iudeos fuerim. q̃ xpi ecclam ṗsequebar. Emulacioni tradicionũ paternarum addit: scd̃m iusticiã que est in lege. q̃ fuerĩ sine qrela. Nouit caritas ura. dicto eẽ sine querela ambulasse in oĩbʒ iustificacioĩbʒ dñi. Zachariã et elizabeth in omĩbʒ inqt scriptura iustificacionibʒ dñi ambulasse sn̄ qrela. Ecce hoc erat et paulus nr̃. Quando saulus erat in lege sine qrela ambulabat. Et qd in eo fuit sine qrela. ho de illo faciebat magnã qrelam. Qd h' putamus fr̃es esse. sine qrela. Scd̃m iusticiã que in lege est: malũ est. Si malũ est scd̃m iusticiã q̃ in lege est eẽ sine qrela. g° aliqd mali est lex. Sʒ habemus eũ dẽ aplin dicentẽ. Itaqz lex qdem sca et mandatũ scm̃ et iustũ et bonũ. Si lex sancta. et mãdatũ scm̃ et iustũ et bonũ. scd̃m iusticiã que est ex lege sancta: ɔusatis sine querela. Quomõ potest nõ esse bonũ. Quõ potest non eẽ scm̃. An forte scm̃ est. Audiamus ipm̃ aplin: ui de te qd dicat Que mi lucra fuerũt. h' ṗpẽ xpm̃:

dampna eē duxi. Dampna sua di
cit. et inter dampna computat. qđ
in iusticia que est in lege fuerit sī
querela. Verumptamē inqt et arbi
tror omīa dampna eē ꝓpt eminētē
scienciā ihū xpi dnī. Attendo inquit nrī
laudes meas: cōparo eminēcie dnī
nrī ihū xpi. Illud sicio hoc ɔtempno.
Paruū est hoc. Propter quē arbitror inqt
omīa nō solū detrimentū eē. uerū eciā
ut stercora existimaui eē. ut xpm̄ lu
crifacerē. Questio maior exorta est.
Si scdm iusticiā q̄ in lege est. ɔuersaba
ris sine querela. et hoc in detrimētis
tuis. in dampnis. in stercoribꝫ ɔputas.
ut xpm̄ lucrifacias. ergo iusticia illa a
xpō prohibebat. Obsecro te expone illđ
paululū. Deo potius dicimꝰ. Illuiet
et nos. a quo et ipē illuiatus ē. qui
eplam istā scripsit nob. nō atramēto.
sꝫ spū di viui. Videtis kmi qm̄ sit ar
duū. qm̄ difficile intelligi. hoc tū ɔstet.
legem eē scam. et mādatū scm̄ et
iustū et bonū. constetqꝫ omō int fide
les catholicos. ita ut nemo dissenciat.
n qui nō uult eē catholicus. Hanc le
gem nō datam. n a dnō dō nrō. scdm
istā iusticiā que in lege est ɔuersari sī
querela. impedimētū fuisse aplō ne
ueniret ad xpm. nec eū uenisse ad xpm.
n hoc qđ fuit scdm iusticiā que est ī
lege sine querela. int dampna et de
trimēta. et stercora ɔputasset. Seq
mur ergo et attēdamꝰ aliquātū. ne
forte in ipis uerbis apli elucescat
nob aliquid: vn̄ ista remoueat et sol
uatur obscuritas. Detrimenta inqt
credidi hec omīa. et stercora existimā
ui. ut xpm̄ lucrifaciā. Intendite obse
cro. Dampna detrimenta. stercora ista
existimaui. In quibus eciā illud ɔme

moro qđ fuerim sine querela scdm
iusticiā que in lege est. Existimaui
ergo hec omīa detrimenta et stercora
ut xpm̄ lucrifaciā. et inueniar in illo
nō habens meā iusticiā q̄ ex lege
est. Qui puenistis intellectu expo
sicionē. arbitramini nos tamqm̄ uelo
ces in uia cū tardioribꝰ ambulare. Ce
leritas aliquātulū reprimatur: nec tamen
tardior deseratur. Vt xpm̄ inqt luc
faciā. et inueniar in illo nō habēs me
am iusticiā que ex lege est. Si meā
diceret. quare addidit ex lege? Si
enī ex lege est. quō tua est? Nunqđ
tu ē imposuisti legem? Deus legē
dedit. deus legem imposuit. dō te
siue legi obtemperare precepit. Lex si te nō
doceret quēadmodū viuere deberes:
quomō posses habere iusticiā scdm
legem? Si scdm legem habes. quo
dicis nō habens meā iusticiā q ex
lege est: sꝫ eam q̄ est p fidem xpi. q̄
est a deo. Iam ergo dicimus ut poterimus.
Reuelet melius qui nos possidet. do
net intellectū et affectū. Donabit
enī effectū: si donauit affectū. Hoc
ē enī qđ uolo dicere. Lege di posita.
ipā enī dixit. non ɔcupisces: lege ergo
di posita. exceptis illis carnalibꝫ sacra
mentis q̄ fuerant umbre futurorum: le
ge di posita quisqꝫ timuerit et suis
viribꝫ implere eam se posse puta
uerit qđ iubet lex. nō amādo iustici
am. sꝫ timendo penā. fuit quidem scdm
iusticiā que ex lege est homo sine
querela. nō furatur. nō adulterat. n
dicit falsū testimoniū. nō facit homici
diū: nō ɔcupiscit rem proximi sui. Po
test hoc. potest fortassis. Vnde timore
pene. Nunqm̄ qui timore nō ɔcupis
cit: puto qđ ɔcupiscat timore ingenti

armor atq telor et circūdantis forsitan multitudinis. uł obuiā euntis. Et iam leo reuocatur a preda. et tamē leo redit. pdam nō rapuit. nō maliciā posuit. Si talis es . ad huc iusticia est: qua iusticia ē consulis ne torqaris. Qd magnū est penā timē. Quis eam nō timet. Quis latro. Quis sceleratus. Quis nefarius. Sz hoc interest inter timorē tuū. timoremqz latronis. qd latro timet leges homī. et ido facit latrocinū qr sperat se fallē leges homī: tu autē eius legem times. eius penā times. quē fallē nō potes. Nam si fallere posses qd nō feasses. Ergo et concupiscenciā tuā malam nō amor tollit: sz timor pmit. Ad ouile venit lupus. latratu canū. et clamore pastorū ab ouile reuersus ē lupus. Ipē tamē lupus in ouē uitatur fuit. enī et hoc dns. sz ipā est iusticia eius nō tua. Nam qm diu habes tuā potes timere penā. nō amaē iusticiā. Ergo fres mei. habet delicias suas iniquitas. et iusticia non hz. Delectat malū et non delectat bonū. Delectat aino. sz dns dabit benignitatē: et terra nrā dabit fructū suū. Ille n porrigit suauitatē. tra nrā non habebit ni sterilitatē. Hanc ergo iusticiā concupiuit aplus delectatus est. Mercari fuit di et delectatus est. Concupiuit aiā eius. et estuauit in atria dnī. et uiluerunt omīa que p magno habebat. facta sunt dampna detrimenta stercora. Hinc enī erat illud qd eccam p sequebatur: scdm emulacionē paternar tradicionū. Inde erat qa suā iusticiam constituebat: nō iusticiā di quere bat. Videte enī. qr inde psequebatur eccam. Qd g° dicimus. Ait alio loco.

ipē aplus. Quia gentes q nō sectabantur iusticiā. apphenderunt iusticiā. Sz quā. Iusticiā que ex fide est. Gentes que nō sectabantur iusticiā q ex lege ē. qi ppam suā que fit de timore pene non de amore iusticie. qr nō sectabant iusticiā apphenderunt iusticiā: iusticiā autē que ex fide est. Isrł autē inqt psequēs legem iusticie: in legem nō puenit. Quare. Qa non ex fide. Qd est autē qr non ex fide. Non sperauit in dm. non illam petiuit a dō. nō credidit in eum q iustificat impiū: non fuit similis publicano oculos in trā deiicienti. pectus suū pcucienti et dicenti. Deus ppicius esto m peccatori. Ergo psequens legem iusticie: i legē non puenit. Quare. Qa non ex fide: sz qi ex opibus. Offenderunt in lapidem offensionis. Ecce vnū saulus psequebatur eccam. in lapidem offendebat offensionis. xpc humilł in trā iacebat. in celis qdem et ipē erat. leuata illo carne sua a mortuis resuscitata: sz n et in trā xpc iaceret. non ipi saulo clamaret qd me psequeris. Ergo ille iacebat. qr humilitatē pferebat: ille offendebat. qr nō uidebat. Et totū hoc nō uidere vnī erat. De timore suphie. Qd est de timore suphie. Quasi de iusticia sua. Ex lege qdem. sz sua. Quid est ex lege. Qa in mandatis. Quid est sua. Tamq viribz suis. Amor de erat. amor iusticie. amor caritatis xpi. Et vnī illi amor. Solus possidebat cor: sz caritati uenture locū seruabat. Cū seuiret et erectus iactabundus gloriās. apud ipōs iudeos. qs scdz emulacionē patnar tradicionū psequebatur. cū sibi uidetur excelsus

Nā enī psequebatur ecclīaz

ecclīaz

audiuit deſup uocem dñi nr̄i ihū xp̄i
iam in celo ſedentis: et adhuc humilita
tem ꝯmendantis. Saule inq̄t ſaule:
quid me pſeq̄ris. Durū eſt t̄ aduſus
ſtimulū calces mittere. Poſſem te
dimittere. Tu enī uexaueris pcuſſioī
bus meis: non ego frangerer calcā
tuis. Sꝫ nō te dimitto. Seuis. et mi
ſereor. Quid me pſequeris. Non enī
timeo te. ne iterū crucifigas me. ſꝫ uolo
agnoſcas me. ne occidas nō me. ſꝫ te
Horruit g° aplo pcuſſo et pſtrato:
erecto et inſtructo. Factū enī in illo:
ego pcuciam et ego ſanabo. Non enī
ait ſanabo et pcuciā. ſꝫ pcuciā et ſa
nabo. Percuciam te. et dabo t̄ me. Sic
pſtratus horruit iuſticiā ſuā in q̄ erat
certe ſine querela laudabilis. mag
nus. qī glorioſus apud iudeos. Det
menta exiſtimauit. dampna credi
dit. ſtercora deputauit: ut inueniret ī
illo non hn̄s ſuā iuſticiā que ex lege
ē: ſꝫ eam que p fidem eſt xp̄i. Que
eſt inquit ex deo. Illi autē qui offen
derūt in lapidem offenſionis: qđ de il
lis dicit aplus: Quia non inq̄t ex fide.
ſꝫ tamq̄ ex opibꝫ. qꝛ ipī qī ſua iuſti
cia offenderūt in lapidem offenſioīs
ſicut ſcptū eſt. Ecce pono in ſyon la
pidem offenſionis et petrā ſcandali:
et qui crediderit in eū nō ꝯfundet. Qui
enī crediderit in eū nō habebit ſuā
iuſticiā que ex lege eſt. qm̄uis ſit
bona lex. ſꝫ implebit ipam legem.
non ſua iuſticia: ſꝫ data ex dō. Ita enī
non ꝯfundetur. Caritas enī legis ple
nitudo. Et unde iſta caritas diffuſa ē
in cordibꝫ nr̄is. Non utiq̄ a nob: ſꝫ
p ſpm̄ ſcm̄ qui datus eſt nob. Offen
derūt g° illi in lapidem offenſionis
et petrā ſcandali: et ait de illis. Fr̄es

bona uoluntas q̄dem cordis mei: et de
p̄cacio ad dm̄ pro illis in ſalutē. Depca
tur aplus pro nō credentibꝫ ut credant:
p aduerſis ut conuertantur. Videns q̄a
nec ipā ꝯuerſio ſine di adiutorio. De
p̄cacio inquit ad dm̄ pro illis ī ſalutē.
Teſtimoniū enī phibeo: qꝛ zelū di hñt.
Sic habebat et ipe zelū di. Habebat
et ipe zelum di. Habebat. Sꝫ quō
habebat. Ipe quomō habebat. Sed
nō ſcdm̄ ſcienciā. Quid eſt h° nō ſcdm
ſcienciā. Ignorantes enī di iuſticiā:
et ſuā uolentes ꝯſtituere. Vn̄ iſte cor
rectus. nō habens meā iuſticiā illi
ſuā uoluīt ꝯſtituere. Adhuc eos delectat
in ſtercore iacere. Ego nō habeo meā
iuſticiā. ſꝫ eam que eſt p fidem xp̄i:
iuſticiā ex deo. Iuſticiā inquit ex dō.
qui iuſtificat impiū. Tolle te. tolle
in q̄ū te a te. impedis te. Si tu te
edificas: ruinā edificas. Niſi dn̄s edi
ficauerit domū in uanū laborauerūt qui edificant
eam. Noli ergo uelle habere tuā iuſ
ticiā. Certe ex lege eſt. nempe ex le
ge eſt. Certe dēs dedit legem. Et q̄a
iuſticia ex lege eſt. non ſit tua. Aplē
paulus loquitur. Michi amātes
iuſticiā ſuā. nō calupniēntur. Ecce ubi
illū habes. Apī lege. audi. uide. tuā
iuſticiā noli habere. Stercora illam
deputat aplus: q̄mūis ſit ex lege tā
qꝛ ſua. Ignorantes enī di iuſticiā.
et ſuā uolentes ꝯſtituere: iuſticie di
nō ſunt ſubiecti. Noli putare qꝛ xp̄i
anus nominis. ideo te non poſſe offē
dere in lapidem offenſionis. Cuius grē
derogas: in ipm̄ offendis. Minus ē
xp̄m offendere pendentē. quā in ce
lo ſedentē. Iuſticia ſit. ſꝫ ex grā ſit.
A deo ē ſit. tua nō ſit. Sacerdotes tui
inq̄t induantur iuſticiā. Veſtis cari

pitur : nō cū capillus nascatur. Pecora
de sua uestitur. Hanc pdicat aplus
paulus. A dō ē sit. Geme ut impetres.
plora ut impetres: crede ut impetres
Qui inuocauerit nomē dñi saluꝰ erit.
An putatis sic dictū eē. q̄ inuocauerit
nomē dñi saluus erit: qi febre. aut a ^a
peste. aut a podagra. aut aliq° corpis
dolore. Non sic. ȝ saluus erit. iustus
erit : qr non est opus sanis medicꝰ;
ȝ male habentibȝ. Exposuit cū dix
it. Non ueni uocare iustos ȝ
peccatores. Videte ergo quid sequitur.
Et inueniar inquit in illo nō hn̄s
meā iusticiā que ex lege est. Quā
uis ex lege. tamē meā. Sȝ eam q̄
est ex fide xpī que impetrat a dō. q̄
est ex deo iusticia in fide. ad cognos
cendū eū. et uirtutē r̄surrectiōis eiꝰ
Aliq̄d magnū est agnoscere v̄tutē
r̄surrectionis xpī. Hoc putatis eē
magnū q̄a carnē suā r̄suscitauit.
Ipsam dixit uirtutē r̄surrectiōis eiꝰ
Non erit enīā nrā in fine seculi r̄sur
rectio. Nonne et nrm̄ h̄ corruptibi
le induetur icorruptionē: et mortle
hoc induetur imortalitatē. Nonne
quomō ipē r̄surrexit a mortuis. et
iam nō moritur. et mors ei ult̄ n̄
dnābitur: sic et nos mirabilius ut
ita dicam. nā illiꝰ caro n̄ uidit cor
ruptionē: nrā de cinere r̄paratur.
Magnū est q̄dem qr p̄cessit i exēplo.
et dedit nob̄ quid speremꝰ: ȝ nō h̄
est solū. Ille qui de iusticia loq̄batur.
nō sua. ȝ illa que ex dō est. et ibi no
[margin: uirtutē ^] minauit r̄surrectionis xpī. Agnosce
[margin: rectionē ^] ibi iustifi ^ tuā. ex illius enī r̄surrec
tione iustificamur: tamq̄ a petra
circūcidam̄. Propterea inde cepit nos
sumꝰ circūcisio. Vn̄ circūcisio a petra.
Qua petra xpō. Quomō. Octa
uo die. Quomō r̄surrexit dn̄s. Dn̄i
co die. Hanc g° fr̄es mei iustificatiōeȝ
et habeamꝰ in q̄ntū habemꝰ. et au
geamus in q̄ntū minores sumꝰ. et
pficiamꝰ cū illuc uenerimꝰ. ubi dicet
ubi est mors uictoria tua. ubi ē acu
leus tuus. Sȝ totū ex dō. Nō tamen
dormientes. nō q̄i ut conemur. nō q̄i ut
nō uelimꝰ. Sine uoluntate tua: nō erit
inte iusticia di. Voluntas q̄dem nō ē
n̄ tua. iusticia nō est n̄ di. Esse potest
iusticia di sine uoluntate tua: ȝ in te
eē nō potest p̄ter uoluntatē tuā. De
monstratū est quid agere debeas.
Iussit lex non facias illud. nō illud.
fac hoc atq̄ȝ illud. Demonstratū ē
tibi. iussum est tibi apud est. Roga
ut facias. si intellexisti uirtutē r̄sur
rectionis xpī. Traditus enī ē p̄t de
licta nrā: et r̄surrexit p̄t iustifica
tionē nrām. Qd̄ est p̄t iustificatio
nē nrām. Vt iustificet nos. et iustos
faciat nos. Erit opus di nō solū qr
homo es. ȝ enīā qr iustus es. Meliꝰ
ē enī iustū esse qm̄ hominē esse. Si
hominē te fecit dš. et iustū te facis.
melius aliquid facis qm̄ fecit dš.
Sȝ sine te fecit te dš. Non ^ adhibuis [margin: ei]
ti aliquē consensū ut te faceret dš.
Quō ɔsenciebas qui nō eras. Q
g° fecit te sine te: nō te iustificat si n̄
te. Ergo fecit nescientē: iustificat uo
lentē. Tamē ipē iustificat. ne sit ius
ticia tua. ne r̄deas ad dampna. ad
detrimenta. et stercora. Inueniar in illo
nō habens iusticiā tuā. q̄ ex lege
est: ȝ iusticiā p fidem xpī. que est ex
dō. Iusticia ex fide ad cognoscendū
eū. et uirtutē r̄surrectiōis eiꝰ. et ɔi
cacionē passionū eiꝰ: et cp̄ā uictus

tua erit ꝯmunicatio paſſionū xpi uita
tua erit. qd autē erit in ꝯitatiomb' paſ
ſionū xpi: ſi caritas non erit. Nonne
inueniuntur torti latrones in tanta for
titudine corpor ut qdam eor nō ſolū
ꝯſcios ꝑdere uoluerint. ſ; nec oīa ſua
ꝯfiteri dignati ſūt: int̄ cruciatus. int̄
tormenta. effoſſis laterib9. et pene ꝑdi
tis menbris. manſeit aīm9 in obſtina
tione nequiſſima. Vide ḡo qd ama
bant facere: tn̄ iſta ſine magno amo
re nō poterant. S; nec ſic amator dī.
Deus nō amatur n̄ de dō. Amauit iſte
neſcio quid aliud de carne. ſicut homo
qdlibʒ amauit. ſocios ſuos amaueit
ꝯſcientiā ſceleꝝ amaueit: glām in
facinoribʒ amaueit. qdlibʒ amaueit.
multū amauit qui torqueri potuit:
deficere non potuit. Si ḡo ille nō po
tuit tanta ꝑferre ſine amore: nec tu
poteris ꝯitari xpi paſſionibʒ ſin amo
re. S; quero quo amore. Non ſit cu
piditas ſ; ſit caritas. Si enī inqt tradi
dero corpus meū ut ardeam. et carita
tem nō habeam. nichil mī ꝓdeſt. Vt
ꝓſit ē ꝯitatio paſſionū x. caritas aſ
ſit. Vnde ē caritas. O medicinaliſſima
infirmitas. unde ē caritas dī. Vis oſ
tendo ē unde ē ſit. Ipm̄ interoga hor
reariū dnicū. Si enī inte fuerit caritas
dī ꝯitabis xpi paſſionib9. et uerus
eris martir. In quo caritas ꝯinatur:
ipē enī erit uerus martir. Vn̄ ḡo
habemus theſaurū iſtū in uaſis
fictilibus. Ait ipē aplus. Vt eminēci
a ſit uirtutis dī. et nō in nob. Ergo
vn̄ ē caritas: n̄ qr diffuſa eſt in cordi
bus nris ꝑ ſpm̄ ſcm̄ q datus ē nob.
Ecce ad quod geme. ꝯtempne ſpm̄
tuū. accipe ſpiritū dī. Non te time
at ſpūs tuus. ne cū inte ceperit habi
tare ~~inte~~ ſpūs dī: anguſtias paciat
in corpe tuo. Cū habitare ceperit ī corpe
tuo ſpūs dī. nō inde excludit ſpm̄ tuū.
Noli timere. Si diuitem aliqꝫ hoſpi
cio ſuſcipias pateris anguſtias: ubi
maneas tu nō inuenis. ibi illi lectus
paretur. ubi uxor. ubi filij. ubi familia.
Quid ago inquis. quo eo. quo migra
bo. Suſcipe diuitē ſpm̄ dī. dilatabe
ris. nō anguſtiabeis. Dilataſti
greſſus meos ſubtus me. Dic.
dicis. dicturus es. dilataſti greſ
ſus meos ſubtus me. Vn̄ nō ħ eas
anguſtias paciabar. Impleſti cellā
meā. et nō me excluſiſti: ſ; anguſtiā
meā. Cū enī dicit. caritas dī diffuſa
eſt: ipā diffuſio latitudinē ſignificat.
Non ḡo timeas anguſtias. Recipe
hoſpitem iſtū: et nō ſit hoſpes qui de
tranſeuntibʒ. Non enī habʒ dare diſce
dendo ueniens habitet in te et dedit
Ipius eſto. Non te deſerat. nō inde
migret. Tene illū omo. et dic illi dō
dō nr̄ poſſide nos. Ergo ad hoc inqt
habeam9 iuſticiā. que ex dō eſt. Ag
noſcendū eū. et uirtutē reſurrectionis
et ꝯitatione paſſionū eius. ꝯfirma
ti ipius morti. Conſepulti enī ſum9
inqt xpō ꝑ baptiſmū in morte. ut
queadmodū xpc̄ reſurrexit a mor
tuis: ſic et nos in nouitate uite am
bulemus. Morere ut uiuas: ſepe
lire ut reſurgas. Cū ſepultus fueris
et reſurrexeris: tunc uerū erit ſurſū
cor. Sapuit qd dixi. Nūqd iſte ſa
per ſermo: n̄ erit in uob. inēna dul
cedo. Confirmatus inqt morti ipi9
ſi quomō occurrā in reſurrectione
mortuor. De iuſticia loqbatur. iuſ
ticia que eſt ex fide xpi. iuſticia que
ex dō eſt. Et ſi cuncta exſecutus ē. et

tū iuſticiā quereret dicens ut inueniar
in illo nō habens meā iuſticiā q̄ ex le
ge eſt. ſʒ iuſticiā que ex fide eſt xpi q̄
eſt ex deo. Dicit mō. Si quomō occurrā
in r̄ſurrectione mortuoꝝ. Quare dixiſ
ti. ſi quomō occurrā. Non quia iam acce
perim: aut iam pfectus ſim. Sequor aut̄
ſi apphendā: in quo et apphenſus ſum
Inuenit me iuſticia ipſius. ſequitur illā
mea. Tunc autē ſequatur mea: ſi nō
ſit mea. Si quō occurrā. nō quia iam
acceperim: aut iam pfectus ſim. Ce
perūt mirari qui hec audiebāt. aplm
dicentē: nō quia iam accepim. aut iā
pfcūs ſim. Quid eſt qd nondū acceperat.
Fidem habebat. virtutē habebat. ſpē
habebat. caritate flagrabat: virtutes
operabatur. inuictiſſime pdicabat:
omēs pſecucoēs tolerabat. oib9 pa
ciens. amās eccām. ſollicitudine om̄
eccīaꝝ corde geſtans. Quid nōdū acce
perat. Non quia iam accepi. aut
iam pfectus ſim. Quid ē qd dicis.
Dicis et miram̄: dicis et ſtupem9.
Nouim9 enī q̄ audiam9. Quid dicis
fr̄es ait. Quid eſt qd dicis. Quid dicis
Ego me nō arbitror apphendiſſe
Noui te inquit in me falli. Plus me ip
ſe me noui qm̄ uos. Si neſcio qd m̄
deſit; neſcio qd aſſit. Ego me ipm̄ ṅ
arbitror apphendiſſe. Vnū aut̄ h̄
me ṅ arbitror apphendiſſe vnū. Mul
ta habeo: et unū nōdū apphendi.
Vnā petij a dnō. hanc requirā. Quid
petiſti. quid requiris. Vt in habi
tem in domo dnī. p omēs dies uite
mee. Vt quid. Vt contempler delecta
tionē dnī. Ipm̄ eſt unū qd dicebat
nōdū apphendiſſe aplus. Et qm̄ tū
illi deerat: in tantū pfectus nōdū
erat. Meminiſtis fr̄es mei euāgelice

illius lectionis. ubi due ſorores dnm̄
ſuſceperūt: Martha et maria. certe cō
litis. Martha in multo miſterio ɔuſa
batur. et occupati erant circa cibū do9
quippe dnm̄ hoſpitio ſuſceperat. et diſ
cipulos eius. Satagebat omī cura
relligioſiſſima: ne ſancti apud eam ullā
paterentur iniuriā. Cū ergo eſſet occupa
ta. circa multū miſteriū. Maria ſo
ror eius ſedebat ad pedes dnī: et ūba
eius audiebat. Illa in labore ſtoma
chabunda qd illam uideret ſedentem
et de ſuis laboribus nichil curantem
interpellauit dnm̄. Placet inqt t̄ do9
qd ſoror mea deſeruit me: et ecce tā
tū miſterio laboro. Et dnūs. Marth
martha: circa multū es occupata
Porro unū eſt neceſſariū. Maria me
liorē ptem elegit: que nō auferetur
ab ea. Tu bonā: ſʒ iſta meliorē. Bo
nū eſt enī conuiſari in obſequio ſcoꝝ:
ſʒ iſta meliorē. Deniqʒ qd tu elegiſ
ti tranſit. Miniſtras eſurientibʒ mi
niſtras ſitientibʒ. miſtras lectulos
dormituris: pbes domū habē uo
lentibʒ. Omnia iſta trāſeunt. Erit tpē
ubi nemo eſuriat. nemo ſiciat: neō
dormiat. Ergo cura tua auferetur a
te. Maria meliorē ptem elegit: q̄
nō auferetur ab ea. Non auferetur.
Cōtemplari elegit: ūbo uiuē elegit.
Qualis erit uita de uerbo ſine uerbo.
Modo iſta uiuebat ſine ūbo. ſʒ ſo
nāte uerbo. Erit uita de ūbo. nullo
ſonāte ūbo. Ipm̄ uerbū uita ē. Si
miles ei erim9: qm̄ uidebim9 eū
ſicuti eſt. Ipā erit una. ut cōtepla
retur delectatione dnī. Hoc i ſclo
hui9 nocte nō poſſum9. Mane aſ
tabo t̄. et contemplabor. Ergo ego
inqt. me nō arbitror apphendiſſe

Vnū autē. Quid ergo faciā. Que retro oblitus. mea que ante ſūt extentus: ſcd̄m intencionē ſequor. Adhuc ſequor ad palmā ſupne vocationis dei in xp̄o ihū. Adhuc ſequor. adhuc pficio. adhuc ambulo. Adhuc in via ſū: adhuc me extendo: nondū perueni. Ergo et ſi tu ambulas. ſi te extendis. ſi ea q̄ uentura ſūt cogitas. obliuiſce p̄terita: noli ea reſpicere. ne ibi maneas: ubi reſpexeris. Memēto uxoris loth. Quicūq͛ ergo pfcī hoc ſapiam⁹. Dixerat nō ſum pfcūs: et dicit quotquot pfecti hoc ſapiam⁹. Ego me nō arbitror apphendiſſe. Non quia iam acceperim: aut iam pfcūs ſim. Et dicit. Quicūq͛ pfcī hoc ſapiam⁹. Pfecti. et nō pfcī. Pfecti uiatores: nondū pfecti poſſeſſores. Et ut noueris pfectos uiatores: dicunt quia iam ī uia ambulāt pfcī uiatores ſūt. Vt ſcias eū uiatores dixiſſe nō habitatores. nō poſſeſſores audi quid ſequitur. Quicūq͛ ergo pfcī hoc ſapiam⁹. et ſi quid alit̄ ſapitis. ne forte ſubrepit uob: quia uos aliq̄d eſtis. Qui autē ſeipm̄ putat eē aliquid cū nichil ſit. ſeipm̄ ſeducit. Et qui ſe putat aliq̄d ſcire nondū ſcit quemadmodū oportet ſcire. Ergo et ſi q̄d alit̄ ſapitis quia paruuli: id quoq͛ deus reuelauit. Veruptamē in quo puenim⁹ in eo ambulem⁹: ut reuelet uob deus. Et q̄d alit̄ ſapim⁹. in eo puenim⁹. Nō in eo remaneam⁹: ſz in eo ambulem⁹. Videtis quid ē ambulare. Dicitis q̄d ē ambulare: breuit̄ dico pficere. ne forte nō intelligatis: et pigrius ambuletis. Pficite fr̄es mei. diſcutite uos ſemp ſine dolo. ſine adulatione. ſine palpatione. Non enī aliquis eſt intus tecū: cui erubeſcas et iactes te. Eſt ibi. Sz cui placet humilitas. ipſe te pbz. Pba et te ipm̄ tu ipſe. Semp tibi diſpliceat q̄d es: ſi uis puenire ad q̄d nondū es. Nam ubi tibi placuiſti. ibi remanſiſti. Si autē dixeris ſufficit et periſti. Semp adde. ſemp ambula: ſemp pfice. Noli in uia remanere. noli retro redire. noli deuiare. Remanet qui nō pficit. retro redit qui ad ea reuoluitur unde iam receſſerat. deuiat qui apoſtatat. Melius uſ claudus in uia quā curſor pter uiam.

Sermo eiuſdem. de uerbis apli. Si deus pro nob. quis cont nos. et de iuſtificationibus.

Apoſtolū btm̄ audiuim⁹ exhortantem et confirmantē nos cū diceret nob. Si deus pro nob quis cont nos. Pro quib⁹ aūt ſit deus ſupius oſtendit ubi ait. Quos autē pdeſtinauit. illos et uocauit. Quos aūt uocauit illos et iuſtificauit. Quos aūt iuſtificauit. illos et glorificauit. Quid ergo dicem⁹ ad hec. Si deus pro nob quis contra nos. Deus pro nob ut pdeſtinaret nos. Deus pro nob ut uocaret nos. Deus pro nob ut iuſtificaret nos. Deus p nob ut glorificaret nos. Si deus p nob quis contra nos. Predeſtinauit antequā eēmus. uocauit cū auerſi eēmus: iuſtificauit cū peccatores eēm⁹. glorificauit cū mortales eēm⁹. Si deus p nob quis cont nos. Predeſtinatis a deo. uocatis. iuſtificatis. glorificatis. qui uult aduerſari: paret ſe ſi poteſt bellare aduerſus deum. Vbi enī audiuim⁹ ſi deus pro nob. quis cont nos: ſi qui deum vincit non ledit nos. Et quis eſt qui vincat omnipotentē. Quicūq͛ reluctari uoluerit. ſibi nocet. Hoc ē q̄d paulo adhuc ſaulo de celo xp̄c clamauit: nō tibi expedit contra ſti

mulū calcitrare. Seuiat seuiat quātū potest. qui calces aduers⁹ stimulū mittit. nōne in seipm̄ seuit. In hys autē q̄tuor rebus q̄s cōmendauit apl's insignes que ptineāt ad dn̄i. p quibz ē deus. idest predestinatiōe. uocatiōe. iustificatione. glificatione. In hys ergo q̄tuor r̄bus. considerare debem⁹ q̄d iam habeam⁹: et q̄d iam expectem⁹. In hys enī que nōdū habem⁹: tenem⁹ debitorē. Debitor enī factus ē n̄ enī aliq̄d a nob' accipiendo: sz q̄d placuit ei pmittendo. Al'r enī dicim⁹ hōi debes m̄ que dedi t'. et ali't dicim⁹ debes m̄ q̄ pmisisti m̄. Qūdo dicis. debes m̄ q̄ dedi t'. a te processit beneficiū. sed mutuatū. nō donatū. Qūdo aut̄ dicis debes m̄. q̄ pmisisti m̄: tu nichil dedisti. et tamē exigis. Bonitas enī eius qui pmisit dabit: ne in maliciā fides uertatur. Qui autē fallit. malus est. Deo g̊ quid dicim⁹. Redde m̄ quia dedi t'. Quid dedim⁹ d̄o. qūdo totū q̄d sum⁹. et q̄d habem⁹ boni ab illo habem⁹. Nichil g̊ ei dedim⁹. Nō est quēadmodū ista uoce exigam⁹ debitorem dn̄m. maxime dicente nob' apl'o. Quis enī cognouit sensū dn̄i. Aut q̄s cōsiliarius eius fuit. Aut q̄s prior dedit illi: et retribuet' ei. Illo mō possum⁹ exigere dn̄m nr̄m. ut dicam⁹. redde q̄d pmisisti. q̄ fecim⁹ q̄ iussisti: et tu hoc fecisti. q̄ laborātes iuuisti. Nemo ergo dicat. Ideo me uocauit d̄s. q̄ colui dn̄m. Quō coluisses: si uocatus nō fuisses. Si pptereā te uocauit d̄s. q̄ coluisti dn̄m: ergo prior dedisti. et retribuetur t'. Nonne istā t' uocē apl'us tollit cū dicit: aut q̄s prior dedit illi: et retribuetur ei. Sz et te quādo uocatus es. ul' iam eras:

qūn predestinareris. Cū non eras. q̄d deo dedisti: qūn qui aliquid dares nō eras. Quid g̊ fecit d̄s: qūn p̄destinat' qui nō erat. Q̄d ait apl'us. Q' uocat ea que nō sunt: tamq̄ ea q̄ sunt. Si iam esses: nō predestinareris. Nisi auersus esses: nō uocareris. Nisi impius esses: nō iustificat'eris. Nisi terenus et abiectus esses: nō glorificareris. Q's ergo prior dedit illi. et retribuet' ei. Qm̄ ex ip̄o. et p ip̄m. et in ip̄o sūt oīa. Q̄d ergo reddim⁹. Ipī glā q̄a nō eram⁹. qūn sum⁹ p̄destinati. q̄ auersi eram⁹. qūn sum⁹ uocati. q̄ peccatores eram⁹ eram⁹. qūn sum⁹ iustificati. Agamus deo grās. ne remaneam⁹ ingrati. Posueram⁹ autē cōsiderare de hys q̄tuor rebus. q̄d iam cōsecuti fuerim⁹: q̄d ad huc adipiscendū expectem⁹. Predestinati enī sum⁹: et anteq̄m eēm⁹ uocati sum⁹: qūn xpiani facti sum⁹. Iā ergo. et h' habem⁹. Iustificati quid. Q̄d est iustificati. Audem⁹ dicere: iam et hoc terciū habere nos. Et est quisq̄ nr̄m. q̄ audeat dicē. iustus sū. Puto enī hoc eē iustus sum: q̄d est peccator nō sū. Si audes hoc dicere: occurrit t' iohānes. Si dixeim⁹ quia peccatū nō habem⁹. nos ip̄os seducimus. et ueritas in nob' nō est. Q̄d g̊. Nichil habem⁹ de iusticia. an habemus. et nō totū habem⁹. Hoc g̊ q̄ram⁹. Si enī aliquid habem⁹. et aliq̄d nō habem⁹: crescat q̄d habem⁹. et implebit' q̄d nō habet'. Ecce enī baptizati sūt homīes. oīa ill' peccata dimissa sūt. iustificati sūt a pccīs. negare non possum⁹. Restat tamē lucta cū carne. restat lucta cū mūdo: restat lucta cū diabolo. Qui autē luctat' aliqñ ferit. aliqñ percutitur:

adūſū dei dona metim. Si enī iuſticie
nichil habem9

aliquī vīnat. aliquī pīnit. Quomō
de ſtadio exeat attendat. Nam ſi dixe
rim9 qr pctm̄ nō habemus. nos ipōs
ſeducim9: et ueritas in nob̄ nō eſt. Itē
ſi dixerim9 qr iuſticie nichil habem9:
nec fidem habem9. Si fidem nō habe
m9: xp̄iani nō ſum9. Si autē habem9
fidem: iam aliquid habem9 iuſticie.
Ipm̄ aliqd uis noſſe qn̄tū ſit. Iuſtus
ex fide uiuit. Iuſtus inqm̄ ex fide uiuit:
qr credit qd nō uidet. Patres arietes
ſancti. duces apli. qui ammīcauerūt
nō ſolū uiderūt oculis: ſz etiā manib9
tractauerūt. Et tamē dn̄s ſeruās no
bis donū fidei. audītū diſcipulor ſuor.
tractāti. palpanti: veritatē digitis
ingrenti. et inuenienti. exclamāti:
dn̄s meus. et d̄s me9 ait ipē dn̄s et
d̄s. Quia uidiſti. credidiſti. Et nos
futuros intuens. bti inqt qui nō ui
derūt. et crediderūt. Nō uidim9. audi
uim9: et credidim9. Sti p d̄ā ſum9:
et de iuſticia nichil habem9. Venit
dn̄s carnalit̄ ad iudeos. et occiſus ē:
nō venit ad nos. et acceptus eſt. Po
pulus quē nō cognoui ſeruiuit m̄:
in auditu auris obediuit m̄. Nos ſu
mus. et de iuſticia nichil habem9. Di
no habem9. Grati ſum9 ex eo qd ha
bem9. ut addatur qd nō habem9: et
nō pdamus qd habem9. Ergo et h̄
ia terciū agitur in nob̄. Iuſtificati ſum9:
ſz ipſa iuſticia cū pficim9 creſcit. Et
quomō creſcit dicā. et uob̄ cū qd ācuō
cōferam. et vnuſqſqz ucm̄. iam ī ipā
iuſtificacione cōſtitut9. accepta ſali
cet remiſſione pccator. p lauacrū
regeneracionis. Accepto ſpū ſcō. pfici
ens de die in diem. uideat ubi ſit.
accedat. pficiat. et creſcat. donec cōſū
metur: nō ut finiat: ſz ut pficiatur.

Incipit homo a fide. Quid ptinet ad
fidem. Credere. Si ad huc iſta fides
diſcernat ab in mūdis ſpiritibz. ad
fidem quid ptinet. Crede: ſz ait apl's
iacobz. Et demones credūt. et cōtre
miſcūt. Si tantū credis. et ſine ſpe ui
uis. uł dilectionē nō h̄es: et demoēs
credūt et cōtremiſcūt. Ad magnū ē
ſi dicis xp̄m filiū di. Hoc dixit pe
trus. et audiuit. Btūs es ſymon bar
iona. Hoc dixerūt demoēs. et audi
erūt obmuteſcite. Ille btūs d̄r ei qr
nō reuelauit t̄ caro et ſanguis. ſz pr̄
me9 qui in celis eſt: illi autē audiūt
obmuteſcite. Et h° dicūt et repellūt
Vna uox eſt. ſz dn̄s radicem interrogat.
nō florem. vn̄ d̄r ad hebreos. Ne q̄
radix amaritudinis ſurſū germināś
moleſtet: et p illam cōtaminēt multi
Prius ergo diſcerne fidem tuā: a fi
de demonis. Vn̄ enī eſt diſcreta. De
mones hoc dixerūt timēdo: petrus
dixit amando. Adde g° fidei ſpem. Et
que ſpes eſt. ni de aliqua cōſcīe boni
te. Speiqz ipī adde caritatē. De ſup
uiā eminētem habem9. dicēte aplō
Sup eminētem uob̄ demonſtro. Si uia
linguis homī loqr et angelor. ca
ritatem autē nō habeam. factus ſū ue
lut eramentū ſonās. aut cymbalū
tīniens. Et cetera enarrat: et ſine
caritate nichil pdeſſe cōfirmat. Ma
neant ergo hec fides. ſpes. caritas.
maior autē hor caritas. Certamī
caritatē. Diſcernite ergo fidem uīrā
Iam eſtis de pdeſtinatis. uocatis.
iuſtificatis. Paulus aplūs dicit
Neqz circūciſio aliquid ualet. neqz
ppuciū. ſz fides. Dic adhuc aplē
adde. diſcerne. qr et demones credūt
et cōtremiſcūt. Demoēs enī credūt.

et ꝯtẽnꝑ fecit q̄d oderūt. Diſcerne apl'e
et circūcide fidem meã: et diſcerne cau
ſam meã de gente nō ſancta. Plane
diſtinguit. diſcernit. circũcidit. Et fi
des inquit que ꝑ dilc̄onem opatur.
Vnuſq̄ſq; ergo fr̄es mei. inſpiciat ſe
intus. abſe pendat ſe. probz ſe in oīb'
factis ſuis. bonis opibz ſuis q̄ faciat
cū caritate: nō expectans retribucōez
temporalem. ſz ꝑmiſſū di. faciem di.
Non enī ꝗ ds̄ ꝑmittit: ualet aliq̄d ap̄d
ipm̄. Dico non me ſanaret ds̄: ni pro
mitteret ei ſeipm̄ dm̄. Q̄d eſt tota
terra. Q̄d eſt totū mare. Q̄d eſt
totū celū. Quid ſūt omīa ſidera.
Quid ſol. Quid luna. Q̄d cetus
angelor̄. Dm̄ iſtor̄ creatorē ſicio. ipz
eſurio. ipm̄ ſitio. ipi dico. qm̄ apud te
ē fons uite: qui m̄ dicit: ego ſū panis
qui de celo deſcendi. Eſuriat et ſitiat
pegrinacio mea. ut ſacietur p̄ncia
mea. Arridet mūd⁹ multis rebus
pulchris. fortibz. varijs. Pulchior ē
ille qui fecit. forcior et clarior ille q̄
fecit: ſuauior ē ille qui fecit. Saciabi
tur cū manifeſtabitur glā tua. Fides
g° q̄ ꝑ dilc̄onem opatur. ſi ē in uob':
iam ad p̄deſtinatos ꝑtinetis. uocatos.
iuſtificatos. Ergo creſcat in uob. Fi
des enī que ꝑ dilc̄onem opatur ſn̄
ſpe eſſe nō poteſt. Cū aūt uenerim⁹
iam erit ibi fides. dicet̄ nob' crede. Nō
utiq;. Videbim⁹ enī ꝯtemplabim̄
eū. Dilc̄iſſimi filij di ſum⁹: et nōdū
apparuit q̄d erim⁹. Q̄a nōdū appa
ruit: ideo fides. Filij di ſum⁹ p̄deſtina
ti. uocati. iuſtificati. Filij di ſum⁹: et
nōdū apparuit q̄d erim⁹. Nō g°
fides ante qm̄ appareat q̄d erim⁹.
Scim⁹ q̄d cū apparuerit. ſimiles ei
erim⁹. Nūquid q̄r credidim⁹. Nō.

Quare g°. Qm̄ uidebim⁹ eū ſicuti
eſt. Quid ſpes erit. Non erit iam ſpes. ibi
qn̄ erit res. Etenī ipā ſpes. pegrinaci
oni neceſſaria eſt. Ipā eſt que ꝯſolat̄
in uia. Viator enī qn̄ laborat ambu
lando: ideo laborem tolerat. q̄r peruenire
ſperat. Tolle illi ſpem perueniendi: ꝯti
nuo frangūtur vires ambulandi. Er
go et ſpes que nūc eſt. ad iuſticiā ꝑti
net pegrinacionis nr̄e. Ipm̄ apl'm
audi. Adopcionē inq̄t expectātes in
nob' metipis ingemiſcim⁹ adhuc.
Vbi eſt gemitus. Iam poteſt dici ꝗa
felicitas. de qua ſcriptura dicit. Trāſit
labor et gemitus. Ergo adhuc iq̄t
in nob' metipis ingemiſcim⁹: adop
cionē expectantes. redempcionē corpis
nr̄i. Adhuc ingemiſcim⁹. Quare.
Spe enī ſalui facti ſum⁹. Spes autē
que uidetur: n̄ eſt ſpes. Si enī uidet
quis. quid ſperat. Si autē q̄d nō ui
demus ſperam⁹: ꝑ paciencia exper
tamus. In hac ergo paciēcia mrēs
coronātur. Deſiderabant q̄ nō uide
bant: ꝯtempnebant que ferebant.
In hac ſpe dicebāt. Quis nos ſepab̄
a caritate xp̄i. Tribulacio. an anguſ
tia. an pſecucio. an fames. an nuditas.
an piculū. an gladius. Q̄a ꝓpter
te. Et ubi ē ꝓpter quē. Q̄a ꝓpter
te inq̄t mortificam̄ tota die. Pr̄ te.
Et ubi eſt. Hii qui nō uiderūt et
crediderūt. Ecce ubi eſt. Inte. q̄r et ē
fides ipā. in te ipō eſt. An fallit nos
apl's. qui dicit habitare xp̄m ꝑ fidē
in cordibz nr̄is. Modo ꝑ fidem. tūc
ꝑ ſpeciem. Modo ꝑ fidem ~~tūc ꝑ ſpeciē~~
quā diu in uia: qm̄ diu in pegrinaci
one. Q̄mdiu enī ſum⁹ in corpe: pe
grinamur a dn̄o. P fidem enī ambu
lam⁹: et non ꝑ ſpeciem. Si h° fides

quid erit ſpecies. Audi quid erit
Ut ſit deus omnia in omnibz. Quid eſt
omnia. Quod qd hic querebas. qd qd
p magno habebas. ipſe tibi erit. Quod
quid hic uolebas. qd quid hic amabas.
manducare et bibere: ipſe tibi erit
cibus: ipſe tibi erit potus. Quod qd hic
uolebas ſanitatem corporis fragilem
tranſeuntem: ipſe tibi immortalitas erit. Quod
quid hic querebas. diuicias auare. Quod
enim tibi ſufficit. ſi deus ipſe non ſufficit.
Sz quid amabas. Gloriam. honores.
Deus tibi erit gloria. cui et modo dicitur. Gloria
mea et exaltans caput meum. Caput
nrm xpc eſt. Sz quid miraris qz caput
et cetera menbra. tunc erit deus omnia
in omnibz. Hoc modo credimus: hic modo
ſperamus. Cum uenerimus: tenemus: et
uiſio erit non fides. Cum uenerimus tene
bimus. et iam uiſio erit non fides. Cum
uenerimus tenebimus: et iam res erit
non ſpes. Caritas quid. Numquid et
ipſa modo eſt: et tunc non erit. Si ama
mus credendo. et non uidendo: quomodo ama
bimus uidendo et tenendo. Ergo caritas
non erit. ſz perfecta erit ſicut ait aplus
fides. ſpes. caritas. tria hec. maior autem
horum eſt caritas. Hanc habentes. et in
nobis nutrientes. ſecuri illo adiuuante
perſeuerantes in eo dicamus. Quis nos
ſeparabit a caritate xpi. Donet ipſe.
miſereatur ipſe. Tribulacio. an anguſ
tia. an fames. an nuditas. an peri
culum. an gladius. Quoniam propter te morti
ficamur tota die: deputati ſumus ut
oues occiſionis. Et quis ſubportat.
Deus omnia tolerat. Sz in hijs omnibz
ſuperamus. Unde. Per eum qui dilexit nos.
Ergo ſi deus pro nobis: quis contra nos.
Sermo e. de uls. apli bti iacobi. Omne gau
dium exiſtimate fres. cum in tep. ua. inc.

Heſterno die de iuſtifica
cione nrā que nobis eſt a
dno deo nrō ſermo perduc
tus eſt miniſtrantibz nobis
donante illo: audientibz uobis. Et cum
ſimus in hac uita onerati. ſarcina corrup
tibilis carnis. non tamen ſine peccato: qz
ſi dixerimus qz peccatum non habemus. nos ip
ſos ſeducimus. et ueritas in nobis non eſt.
iuſtificatos tamen nos eſſe ſecundum modum
peregrinacionis nre. uiuentes ex fide q
uſqz ſuam ſpeciem dicuit. quantum arbi
tror cognitum ure. Incipitur a fide ut per
uenitur ad ſpeciem. Via currit. patria querit.
In peregrinacione dicat aia nrā. Domine an
te eſt omne deſiderium meum. et gemitus
meus a te non eſt abſconditus. In patria
uero. orandi locus nullus erit: ſz tamen
laudandi. Quare orandi locus nullus
erit. Quia nichil deeſt. Quod hic creditur.
ibi uidetur. Quod hic ſperatur: ibi tenetur.
Quod hic petitur: ibi accipitur. Perfectio tn
in hac uita nulla eſt. ad quam ſancti
martires peruenerunt. Ideoqz habet eccle
ſiaſtica diſciplina qd fideles nouerunt.
cum martires eo loco recitantur ad altare
dei. ubi non pro ipſis oretur: pro ceteris
autem commemoratis defunctis oratur. In
iuria eſt enim pro martire orare cuius nos de
bemus oracionibz commendari. Certauit contra
peccatum uſqz ad ſanguinem. Nobis cum
uero adhuc imperfectis. et tamen ex parte
iuſtificatis. ad hebreos dicit aplus. Non
dum enim uſqz ad ſanguinem pugnaſtis:
aduerſus peccatum certantes. Si ergo illi non
dum uſqz ad ſanguinem. procul dubio aliqui
uſqz ad ſanguinem. Qui uſqz ad ſangui
nem. utiqz martires. De quibz lectio ſancti apli
iacobi modo audita eſt. Omne gaudium
exiſtimate fratres mei: cum in temptacio
nes uarias incideritis. Perfectis iam dicitur

qui etiam possunt dicere. Proba me domine
et tempta me. Scientes inquit quia
tribulacio paciencā opatur: paciencia
aut̄ opus pfectū habet. Amanda enī ē
iusticia: et in hac amanda gradus sunt
pficientiū. Prius ē ut amori iusticie
nō ꝓponamus omniā q̄ delectant. Ipē ē
pimus gradus. Quid est qd̄ dixi? Ut inter
omniā que te delectant. plus te delectet
ipā iusticia. Non ut alia nō delectent.
sʒ plus ipā delectet. Delectant enī quedā
naturalit̄ infirmitatē nrām ut cibus
et potus. delectant esurientes et sicientes.
ut nos delectet hʒ lux que de celo funditur.
sole exorto. uel que sideribus et lunā
fulget. uel que in terra accendit̄ luminibus
consolantibʒ tenebras oculorum. delectat canora
uox. suauissima cantilena. delectat
odor bonus. delectant etiā tactū nostrū
quecumqʒ ptinent ad carnis aliquam uoluptatē.
Et hec omniā que nos delectant
in sensibʒ corporis. aliqua licita sunt. Delectant
enī ut dixi oculos spectacula ista magne
nature. sʒ delectant spectacula theatrorum.
Hec licita. illa illicita. Psalmus
suauit̄ sacer cantatus delectat auditū:
sʒ delectant auditū etiā cantica
histrionū. Hoc licite. illud illicite. Delectant
olfactū flores et aromata.
et hec dei creatura: delectant olfactū
etiā thura in aris demoniorum. hoc licite.
illud illicite. Delectat cibus nō p-
hibitus: delectant gustū etiā epule
sacrilegiorum. hoc licite. illud illicite.
Delectat coniugalis amplexus. delectat
etiā meretricū. hoc licite. illud illicite.
Uidetis ergo karissimi esse in istis sensibus
corporis licitas delectaciones. et illicitas.
Iusticia sic delectat ut vincat
etiā illicitas delectaciones. et ei delectationi
q̄ licite delectaris ꝓpone iusticiā.

(gustū — margin insertion)

Constituamus ante oculos ipsius qd̄ dixi
exemplū certamus. Interrogo utrum amēs
iusticiā. Respondebis amo. Quod
nō responderes ueraciter. nisi te aliquatenus
delectaret. Non enī amatur: nisi qd̄ delectat.
Delectare in dnō scriptura dicit. Dn̄s aut̄
iusticia est. Non enī ē fingere deles dm̄
quasi idolū. Inuisibilibus similis est ds̄. et
ea sunt in nobis meliora q̄ sunt inuisibilia.
Melior est fides quam caro: melior
est fides quam aurū. melior est fides q̄
argentū. quam pecuniā. quam predia. quam
familia. quam diuicie. Et ista omniā uidentur:
fides non uidetur. Cui ergo similiorem
putabimus dm̄ uisibilibus? an inuisibilibʒ.
an preciosis inuisibilibʒ? De
uilioribʒ loquar. Habes duos seruos.
unū corpore deformē. aliū pulcherrimū:
sʒ illū deformem fidelem. aliū infidelem.
Dic mihi quē plus diligas. et uideo
te amare inuisibilia. Quid ergo? Quando
plus amas seruū fidelem licet corpore
deformem quam pulchrū infidelem. erasti:
et feda pulcris ꝓposuisti? Utiqʒ
nō. sʒ pulcriora fedis ꝓposuisti. Contempsisti
enī oculos carnis: et erexisti
oculos cordis. Interrogasti oculos
carnis: et quid ē responderunt? Ille pulcer
est. ille fedus. Reppulisti eos. eorū
testimoniū reprobasti. erexisti oculos
cordis in seruū fidelem: et in seruū
infidelem. Illū inuenisti fedū carne.
illū pulcrū: sʒ pnunciasti et dixisti.
Quid fide pulcrius. qd̄ infidelitate
deformius. Ergo ꝑ omnibʒ uoluptatibʒ.
hoc est delectacionibʒ. etiā licitis
amāda est iusticia. Si enī habes
sensus interiores. omnes illi interiores
sensus. delectantur delectacione iusticie.
Si habes oculos: uide iusticie lumē.
Quoniam apud te est fons uite. et in

lumīe tuo uidebim⁹ lumē. De illo lu
mine dicit psalmista. Illumīa oculos
meos ne vnq̄ obdormiā in morte. Et
si habes aures interiores audi iustitiā.
Tales aures q̄rebat q̇ dicebat. Qui
hʒ aures audiendi audiat. Si habes
olfactū intelius. audi aplm̄. xp̄i bo
nus odor sum⁹ deo in omī loco. Si hēs
gustatū. intelius. gustate et uidete q̇
m̄ suauis ē dn̄s. Si habes tactū in
teius: audi quid sponsa cantet de sp̄o
so. Sinistra eius sub capite meo. et
dextera eius amplexet̄ me. Exēplū
g° ut dicere cepam. h⁹ certamus p̄po
nam⁹. Videam⁹ frēs mei q̄s nā sit.
intℓroget et r̄spondeat. qd dicitur⁹ sū:
utrū sic delectet̄ iusticia. ut eam ce
teris ad hos sensus corpis ptinētibʒ
delcāc̄onibʒ ante ponat. Ecce delcāt
te aurū tuū. oculos tuos delcāt: me
tallū est pulcrū fulgētissimū delcāt.
pulcrū est nō nego. Nam si pulcrū
negauero creatori iniuriā facio. Veit
g° temptator et dicit ei. Tollo ē aurū.
n̄ dixeris p me falsū testimoniū. Si
aūt dixeris addo. Delcāntur inte
due delcāc̄ones. Nō intℓrogo te qd
p̄ponas. quid te plus delectet. aurū
an ueltas. aurū an uerū testimonū.
An hoc lucet: et illud nō lucet. Fi
des q̄ritur in uerō testimonio. Aurū lu
cet: fides nō lucet. Erubesce. habeto
oculos. Qd amabas in seruo tuo:
redde dn̄o tuo. Iam dudū enī. cū in
terrogarem de duobʒ seruis tuis. uno
deformi fideli. alio pulcro infideli q̄
magis diligeres. respondebas in
iuste: et p̄ponebas qd p̄ponendū
fuit. Fecisti in te. qr̄ mō agitur de ip̄o
te. Certe amasti seruū fidelem. Do
min⁹ tuus indignus est. si te ha
beat seruū fidelem. Et tu seruo tuo
fideli p magno quid pmittebas.
Vt multū diligeres sūmū libertatis p̄
miū. Qd magnū pmittebas seruo
tuo fideli. libertatē temporalem. Nōne
uidem⁹ multos seruientes nō egētes.
et liberos mēdicantes. Et exigebas
ab eos fidem cui pmittebas libertatē.
nc ei seruas fidem. q̇ ē pmittit etnitatē.
Longū est p singulos corpis
sensus excurrere. sʒ qd de oculꝭ dixi h°
de ceteris intelligite. et p̄ponite delcā
cioni carnis delcāc̄onē mentis. Car
nē quippe uram̄ delcāt illicite uo
luptates: mentē uram̄ delcāt inui
sibil'. pulcra. casta. sancta. canora.
dulcis iustitia: ut nō ad eam timoē
cogamī. Si enī ad eam timoē coga
mini: nōdū delcāt. Peccare nō debes
n̄ timore pene: sʒ amore iustitie. Hic
apl's dixit. Humanū dico: p̄pt̄ infir
mitatē carnis urē. Sicut enī exhi
buistis mēbra urā seruire inmūdicie
et iniq̄tati: sic nūc exhibite mēbra urā
seruire iustitie in sanctificac̄onē. Qd
dixi. Humanū dico. qd potestis por
tare dico. Qn̄ exhibuistis membra
urā iniquitati ad flagicia p̄petrā
da. timore adducti estis: an delcā
cione inuitati. Qd dicitis. Res
pondete nob'. qr̄ et qui bene uiuitis:
male aliqn̄ fortasse vixistis. Qn̄
peccabatis: delectabamī in pctīs
urīs. Timor uos adducebat ad
peccatū: an suauitas peccati. Res
pondebitis. Suauitas. Ad peccatū
suauitas adducit: et ad iustitiā ti
mor impingit. Probate uos. inspi
cite uos. Tollat aurū q̇ minat.
suauior est iusticia. lucidior iusti
cia. Non det aurū q̇ pmittit. P

ponenda eſt auro iuſticia: delectādo
ꝓponenda eſt. Fulgentior ē. ſuauior
eſt. dulcior eſt. Iam g° ſi quis ſe ꝓbat.
et in h° certamine ſupauit. audiuit
aplīn dicentē. Humanū dico ꝓpter
infirmitatē carnis urē. Sine dubio
pepcit infirmitati: neſcio qd̓ grauius
minꝰ idoneꝰ dicere temptauit. Ecce i
quit h° dico qd̓ cape poteſtis. Exhibuiſ
tis membra urā deliciis illicitis: pro
cū ſuauitate ducti eſtis. ut illa facere
tis. Ducat uos ad cā̄ frā. ſuauitas.
et dulcedo iuſticie. Amate iuſticiā
quō amaſtis iniq̄tatē. Digna ē a
uob̓ iuſticia q̄ impetret. ut exhibea
tis illi qd̓ exhibuiſtis iniq̄tati. Hoc
ē hūanū dico. hoc eſt qd̓ infirmitas
urā tolerare adhuc poteſt. Qd̓ ergo
ſuſpendit aplus? Quid diſtulit di
cere? Quid diſtulit? Dicam ſi po
tero. Appendit iuſticiā et iniq̄tatem.
Tantū ne eſt digna iuſticia: q̄ntū
digna fuit iniq̄tas? Sit amanda
eſt iſta: quomō amata eſt illa. Ab
ſit ut ſic. utinā uel ſic. Ergo plus.
plus omnio iniq̄tate. Secutus es uolū
tatē. ꝑ iuſticia tolera dolorem. Hoc
ē plus. Ecce neſcio quis etatis lubri
ce impudicus adoleſcēs ſuauitate il
liciente iniecit oculos in coniugem alie
nā. amauit. cepit puenire: q̄rit mi
latere. Sic enī amat uoluptatem:
ut plus timeat dolorē. Quare q̄rit
latere? Timet apphendi. ligari. ad
duci. includi. ꝑduci. torqueri. occidi.
Hec enī omniā timendo illa appeti
tione ſuauitatis ſue latebras q̄rit
Aucupatur abſenciā mariti: adiu
torem ipm̄ flagicii ſui timeat inue
nire. q̄ conſcio ſe formidat impliciri.
Et uidemꝰ eū ſuauitate duci. ſed
ſuauitas illa nō eſt tanta ut uincat
eciā timorē et dolorem. timoreq̄z pecca
Da m̄ pulcram iuſticiā. dat m̄ fidei
pulcritudinē: ꝓcedat in mediū oſten
dat ſe oculꝭ cordis. inſpiret feruorē a
matoribꝰ ſuis. Iam ē dicit. Frui me uis
contempne quicqd̓ te aliud delectat: con
tempne pro me. Ecce contempſiſti: pa
rū eſt illi. Humanū eſt h°. ꝓpt̓ infirmi
tatē carnis urē. Parū eſt ut contempnas
q̄cqd̓ te delectabat. contempne q̄cqd̓ ter
rebat. Contēpne carceres. contempne vi
cula: contempne aculeū. contempne tor
menta: contempne mortē. Hec uiciſti:
me uiciſti. In utroq̄z gradu amato
res iuſticie uos probate. Inuenimꝰ for
ſitan aliq̄s qui ꝓponat iuſticie delā
tionē. uoluptatibꝫ et delectationi corpꝭ
ſui. Qui autē pro illa dolores mortē
q̄z contempnat: putas ē aliq̄s in uob̓?
Saltem cogitemꝰ qd̓ ꝓfiteri nō aude
mus. Qd̓ cogitamꝰ? ubi cogitamꝰ?
Milia martirū adiacent oculꝭ nr̄is:
ipī uei amatores. ꝓfecti q̄z iuſticie. de
illꝭ dictū eſt. Omē gaudiū exiſtimate
fr̄es mei: cū in temptacōes uarias i
cideritis. ſcientes qd̓ t̓bulacio. paciā
operatur: paciencia aut̄ opꝰ ꝑfcm̄ h̄z
Quid addi poteſt: ut opus ꝑfcm̄
habeat? Amat. ardet. feruet. calcat
omniā q̄ delectant. et trāſit. Venit ad
aſpera et horrenda. truculenta mi
nacia: calcat. frangit et tranſit. O
amare. o ire. o ſibi perire: ad dm̄ pue
nire. Qui amat aiām ſuā ꝑdet eā
Et qui ꝑdiderit aiām ſuā ꝓpt̓ me i
uitā eternā inueniet eam. Sic armā
dus eſt amator iuſticie: ſic armādꝰ
eſt amator inuiſibilis pulchritudinis.
Qd̓ eſt que dico uob̓ in tenebꝭ: di
cite in lumine. Que dico et audītiſ

mente: dicite p̄ſumētes. Et qđ in aure
auditis: ſup tecta p̄dicate. Qđ eſt in
aure auditis: In ſecreto auditis: q̄r
pſiteri et confiteri adhuc timetis. Qđ
eſt g° ſup tecta p̄dicate: Domus urē
corpa urā: domus urē. carnes urē. aſ
cende in tectū. calca carnē: et p̄dica u
bū. Sʒ pius fr̄es mei plangite qđ cā
tis: ut qđ nondū eſtis eſſe poſſitis. Ho
ē qđ loquar magnū eſt. Ut vū nob
magnū: Summū eſt. pfectū eſt. opti
mū eſt. vū nob: Audite vū nob. De
datū optimū. et omē donū pfectū.
deſurſū eſt. deſcendēs a prē luminū:
apud quē nō eſt trāſmutatio. nᵉ viciſſi
tudinis obumbracio. Inde eſt qđ nō
dū habem⁹ bonū: inde eſt qđ nōdū
habem⁹. Non habetis: petite et ac
cipietis. Si uos ait ſaluator. ſi uos
cū ſitis mali noſtis bona data dāe
filijs uris. q̄ntomagis pr̄ ur̄ celeſtis
dabit bona petentibʒ ſe. Examinz
ergo ſe omis homo. et quicqđ in ſe
boni inuenerit qđ ptineat ad iuſti
ficacionē ſuam: agat grās illi qui
dedit. ab illo petat: et qđ nōdū acce
pit. Non eni tu nō incipiendo pficias:
et ille in dando deficit. Oñtū libʒ
capaces fauces. capacem uentrē af
feras. fons uinat ſicientē. Sermo
eiuſdem de uerbis apli. Neſcitis qm̄
corpa membra urā ſt̄ x̄c. etcetera q̄ ſequn̄.

Aplm audiuim⁹ cū legeret
corripientē et cohercē
tem humanas libidi
nes et dicentē. Neſcitis
q̄r corpa urā membra xpi ſt̄. Tol
lens ergo membra xpi. faciā mēbra
meretricis. Corpa g° urā. mēbra
eſſe xpi dixit. qm̄ xpc. caput urm̄
eſt: eo qđ homo factus eſt ppt̄ nos

Caput de quo dictū eſt. ipē ſalua
tor corpis nri: corpus autē eius
eccā eſt. Si ergo dn̄s nr̄ ih̄c xpc ſo
lūmō aīam humanā ſuſciperet
menbra eius non eſſent. n̄ aīe nr̄e.
Qm̄ uero et corpus ſuſcepit. pqđ
eciā caput eſt nob. q̄r ex aīā et cor
pe cōſtamus. pfecto illius menbra
ſunt et corpa nrā. Si ergo vnuſqſqʒ
cupiens fornicari uileſcat ſibi. et i
ſeipō cōtempnat ſe ipm̄: nō in ſe cōtēp
nat xpm̄. n̄ dicat faciā. michil ſum:
omib caro fenū. Sʒ corpus tuū me
brū eſt xpi. Quo ibas: Redi. Quo
te qm̄qm̄ papitare cupiebas: Pre
mite xpō: agnoſce in te xpm̄. Tollēs
ergo menbra xpi. faciā mēbra me
retricis: Meretrix eſt eni: que tibi
adulteriū conſentit. Et forte ipā
xpiāna. Tollit membra xpi. et fa
cit menbra adulteri. Inuicem in
uob cōtempnitis xpm̄. nᵉ agnoſcitis
dnm̄ urm̄: nec cogitatis pcīū urm̄.
Qual autē ille dn̄s: qui ſeruos
ſuos fecit fr̄es ſuos. Sʒ parū erat
fr̄es ſuos: n̄ faceret membra ſua.
Ita ne tanta dignitas fuit. q̄r tā
benigne preſtita eſt: honor ei re
tribuitur: Si nō preſtaretur deſi
deraretur: q̄r preſtita eſt cōtempni
tur. Hec autē corpa nrā q̄ dicit
aplus. membra eſſe xpi. ppt̄ corp⁹
xpi: qđ ex genere corpis nri ſuſ
cepit. Hec ergo nrā corpa dicit
idem aplus. templū eſſe in nob
ſpūs ſancti: quē habem⁹ a deo
ppter corpus xpi. Corpa nrā me
bra ſunt xpi. ppt̄ inhabitantem ſpm̄
xpi: corpa nrā ſt̄ templū ſpc̄ ſā.
Quid horū in te cōtempnis. xpc
cui⁹ menbrū es: an ſpm̄ ſcm̄. cu

cui templū es. Ipam̄ meretricem q̄ e
ꝯsentit ad malū. nō audes forrasse in
troducē in cubiculū tuū. ubi habes lec
tū tuū: ſ; queris aliquē abiectū in
domo tua. et turpem locū. in q° turpi
ter uoluteris. Defers ḡ° honorem
cubiculo vxoris tue: et nō defers te
plo dī tui. Non introducis impudiciā
ubi dormis cū ꝯiuge tua. et tu ipē es
ad inpudiciā cū ſis templū dī. Pu
to q̄ melius ē templū dī q̄m cubicu
lū vxoris tue. Quocūq; enī ieris. ihc̄
videt te. qui fecit te. et ꝑditū r̄demit
te: et ꝑ mortuo mortuus ꝑ te. Tu te
nō agnoscas: ſ; ille a te oculos n̄ auertit.
nō ad adiuuādū: ſ; ad puniendū. Oculi
dn̄i sup iustos. et aures ei9 in p̄ces eoꝝ
Cōtinuo subiecit. et terruit eos. q̄ ſi
bi malā ſeruitutē dabant. q̄ ſibi dice
bant. faciam. nō enī dē me turpia
facientem dignat̄ attendē. Audi quid
ſequatur cui ſis attende: q̄m q̄cūq;
ieris. ihc̄ uidet. Vultus aut̄ dn̄i ſup
facientes mala. ut ꝑdat de t̄ra memori
am eoꝝ. Sʒ de qua terra. Vbi dī. Spes
mea es tu. porcio mea in t̄ra viuenciū.
Forte enī malus. iniquus. adulter.
impudicus. fornicarius. gaudet. q̄
facit. et ſenescit: in quo libido nō ſenes
cit: et dicit apud ſe. Certe uerꝝ ē uul
tꝰ aut̄ do. ſu. fa. ma. ut. ꝑ de ter. me.
eoꝝ. Ecce ego iam ſenui. q̄ ab ineunte
etate uſq; in hodiernū diem tanta
ꝯmitto. multos castos ante me ſe
pelini. multoꝝ castoꝝ funera iuue
nis ad ſepulcrū ipē deduxi: et pudi
cis impudicus ſup uixi. Qd̄ est q̄
ſeq̄tur. q̄ uultus dn̄i ſup facientes
mala. ut ꝑdat de t̄ra memoriā eoꝝ.
Est alia terra ubi nō est impudic⁹.
Est alia t̄ra in regno dī. Nolite
errare. Neq; fornicatores. neq; idolis
ſeruientes. neq; adulteri. neq; molles
neq; masculoꝝ ꝯcubitores. neq; fures.
neq; auari. neq; ebriosi. neq; male
dici. r̄gnū dī possidebūt. Hoc ē ꝑdit
de t̄ra memoriā eoꝝ. Multi eīi talia
ꝯmittentes ſpem ſibi ponūt. ꝓpt̄ eos
qui ꝑdite uiuētes. ſpem ſibi ponūt ī
regno dī: quo nō accessuri ſt̄. Dictū ē
ꝑdit de t̄ra memoriā eoꝝ. Erit enī
celū nouū et t̄ra noua: q̄m iusti in
habitabūt. Ibi impij. ibi mali. ibi ne
quissimi. habitare nō ſinūtur. Eligat
mō q̄ talis est. ubi desideret habitarē
cū tempus est. ut possit mutari. Due
quippe habitaciōes ſt̄: vna in igne
eterno: alia r̄gno eterno. Puto q̄
in igne et̄no. aliť ille. aliter ille tor
quebūtur. Vbi erunt tamē. ibi oēs
cruciabūtur. min⁹ ille. plus ille: q̄
tollerabilius erit ſodome in die iu
dicij. q̄m alteri ciuitati. et q̄dā circu
eunt mare et t̄ram. fac̄ vnū ꝓſeli
tū. que cū fecerint: faciūt eū filiū
geheñe duplo q̄m ſt̄ ipi. Puto q̄
alij duplo. alij ſimplo: q̄ alij plus
alij min⁹. Non est regio ubi tibi
eligas locū. Quecūq; enī minora
tormenta ſt̄. peiora ſt̄. q̄m formidas
in h° ſeculo. Cogita quō tremas. ſi
ƒ aliquis calūpnietur ne mittaris
in carcerē: et tu ipē contra te male
viuis. ut mittaris in ignē. Cōtre
miscis. ꝯturbaris. pallescis. ad ecclīaʒ
curris. epm̄ uidere desideras. ad pe
des illi⁹ uolutaris. Querit quarē.
libera me. Qd̄ agit̄. Ecce ille mi ca
lūpniat̄. Et q̄d tibi factum est. Dure
ꝯuictor: dn̄e in carcerē mittor. Mi
ſerē mei: libera me. Ecce quō time
tur carcer. quō timet̄ ꝯclusio. et n̄

timetur gehēne ex̄ustio. Postremo
qn̄ augetur calamitas. et p̄ssura seuit
atrocior. et usq; ad mortē seuit qn̄ bo
nū uidetur homī ne moriat̄ ne occida
tur. debere succurri omēs clamāt: ad
iutoria cuncta implorātur. Subueniē
currite ꝓpter aiām. Tota exaggeratiōe
calamitatis est. q꞉ dī ꝓpt̄ aiām. Huc
currēdū est quidem. ne huic timori ad
iutoriū denegandū: faciēdū qđ fieri
potest a quo potest. Veruptamē ego
interrogarē uolo. pdicātē. et isto noīe
mea uiscera cōmouētem. qm̄ dicit cur
rite ꝓpter aiām. Facile huic rn̄spōdeo
Ego curro quidem ꝓpt̄ carnē tuā. utinā
tu curres ꝓpter aiām tuā. Vult ut
nouerīs q꞉ ꝓpt̄ corpus tuū curro. n̄
ꝓpter aiām tuā. melius audio xp̄m
uera dicentem: qm̄ te timore falso
murmurātē. Ipē enī dicit dn̄s. Noli
te timē eos qui corpus occidūt. aiām
aūt nō possunt occidē. Certe ꝓpter
aiām me uis currē. Ecce quē ti
mes. et sub cui⁹ cōminatiōibȝ expa
uescis: nō potest occidē aiām tuā.
usq; ad corpus seuit. Tu noli seuire
in aiām tuā. Ab illo occidi n̄ potest.
a te potest. nō lancea. ȝ lingua. Ini
micus qui te pcutit. finit hanc uitā.
os autē qđ mentit̄ occidit aiām. Ex
hijs ergo que in hoc tempe hoīes ti
mēt. coniciāt qđ timē debeant. Timēt
enī carcerē. et nō timet gehennā.
Timet questionarios tortorēs: et n̄
timet infernos angelos. Timet cru
ciatū tempalem: et nō timet penas
ignis eterni. Postremo timet ad
modicū mori. et nō timet eternū
mori. Ille qui te occisurus ē quē ti
mes. quē exhorrescis. quē fugis. a
cui⁹ timore nō sinens dormire. et ipm̄
in somnis si uides: cū dormieris expa
uescis: quid est facturus tibi. Exclusurus
de carne aiām tuā. Aiā tua exclusa: q̄
rat uide. Neq; enī ille potest. aliter car
nē tuā occidere. n̄ inde excludat aiā;
tuā: p qm̄ uiuit caro tua. Presencia
quippe anime tue caro uiuit. et quā
diu in carne pn̄s est aiā tua: necesse
est ut uiuat caro. Ille autē q̄ tuā mor
tem querit. eicere uult de carne tua ui
tam tuā: q꞉ uiuit caro tua. Putas ne
est aliqua uita. q̄ uiuit ipā aiā tua.
Est enī aiā uita quedam: q̄ uiuit caro
tua. Putas nulla uita est aiā. q̄ ui
uit ipā aiā tua. Aut quō hȝ caro tua
uitā aiām. q̄ uiuit caro tua. Sit et
ipā aiā tua ut habeat aliquā uitā
suā. Et quomō caro cū morit̄ expi
rat aiām uitā suā: sic et aiā quādo
moritur. expirat aliquā uitā suā. Si
inuenirim⁹ que sit hec uita nō corpis
tui qđ est aiā tua: ȝ uita uite corpis
tui. hoc est uite aīe tue. si inuenerim⁹
eam ex hac morte q̄ times ne de car
ne eiciat̄ aiā tua. puto q꞉ plus debes
timē illam mortē: ne uita aīe tue
pciatur de aiā tua. Breuiter ergo di
cam. Et quid multis teneor. Vita
corpis aiā est: uita aīe dn̄s est. Spc
di inhabitat in aiā. et p aiām in cor
pe ut et corpa nrā templū sint spc
sancti quē habem⁹ a deo. Venit enī
spc ad aiām nrām. q꞉ caritas dī dif
fusa est in cordibȝ nrīs p spm̄ sanctū q̄
datus est nob: et totū possidet q꞉
principale tenet uite. Quippe illud
principatur qđ melius est. Tenes
dn̄s qđ melius est. i. cor tuū. mentem
tuā. aiām tuā. pfecto p meliore
possidet et inferiorē qđ est corpus
tuū. Seruiat ergo inimicus. minetur

mortem. faciat si pmittit̃ excludat de
carne aiām tuā: aiā tua nō excludat
a seruitam suā. Si trē plangis. et pu
tas te mirabilit̃ dicenti. potenti inimico
tuo: noli ferire. parce sanguini meo: n̄
t̃ dicit deus. miserere aīe tue placens deo.
Aiā tua forte dicit. roga illū ne feriat.
Nam dimitto te. Si enī pcusserit: ma
nere tecū nō possū. Roga ne feriat: si
uis ut nō te dimittā. Que t̃ dicit. si
uis ut non te dimittā: Tu ipē. Tu eī
qui loqueris aiā es. Si ergo pcusserit
carnē tu fugis. tu exis. tu migras: ia
cet terra in tra. Ubi erit qd animauit
tarum: qd flatu di tibi datū ē. ubi
erit: Si non efflauit uitā suā .i. dm
suū. in illo erit quē nō pdidit in illo
erit quē a se nō exclusit. Si autē ob
tempus infirmitati aīe tue dicenti
t̃ ferit et dimitto te. nō times dm di
centē t̃ peccas et dimitto te: De
timore uano: timorē utilem capia
m⁹. Timor uanus est oim hom. ti
mentiū amittere temporalia qn̄ migr
turor. et migrare trepidanciū. uole
ciū semp differre qd nō possūt auferre.
Uanus est iste timor hom. Et ta
mē est. uehemēs est. et r̃sistere ei
nō potest. Hinc increpandi. hinc
obiurgandi. hinc plangendi. hinc.
lugendi homīes timētes mori. et
nichil aliud agentes: n̄ serius mori
Quare nō agunt nō mori. qm̄ qd
agunt: nō efficiunt ut nō moriantur.
Possunt aut aliquid agē q° efficiat
ut nūqm̄ moriātur. Nullomō. Prsus
quicqd egeris. quātūcūq3 inuigilaueris
quotiēcūq3 fugeris: quelib3 munimē
ta quesieris. quib3lib3 diuiciis te
redemeris: quib3lib3 calliditatib3
hostem fefelleris. nō fallis febrem.

Nichil enī aliud agis. ut nō cito ab hos
te moriaris: n̄ ut serius aliqn̄ a febre
moriaris. Habes qd agas. ut nūqm̄
moriaris. Si times mortē: ama ui
tam. Uita tua xpc̄ est: uita tua sps̄
sanctus est. Non illi places male a
gendo. Templū rubiginosū nō inha
bitat. templū sordidū nō ingreditur.
Sz geme ad illū ut mūdet sibi locū.
geme ad illū ut edificet sibi templū
Qd tu destruxisti. ipē cōstruat. qd tu
exterminasti. ipē cōformet: qd tu deie
cisti. ipē erigat. Clama ad dm̄ inteti⁹
clama ubi audit. Nā et ibi pec
cas ubi uidet: ibi clama ubi audit
Et cū timorem correxeris. et utilit̃
timē cepis nō temporales cruciatus. sz
eterni ignis supplicia. et ideo adulter
nō fueris. Hinc enī loquebat̃ ipē
aplm qui dixit. corpa urā menbra
xpi sunt. cū g° adulter esse nō cepis.
qz times ardē in igne sempitno. nō
dū laudandus es. Non qdem ita do
lendus ut antea: sz tamē nōdū lau
dand⁹. Quid enī: Magnū ē time
penā: magnū est. sz amare iusticiā
Interrogo te. et moueo te. Tu inspice
interrogatione meā. sonātem: fac
de te ipō interrogacionē silentē. Dico
g° t̃ libidinē conuictus. habes cōsen
tientem. Quare nō cōmittis adulte
riū: Et r̃spondebis. Quia timeo ge
hennā. timeo suppliciū ignis etni.
timeo iudiciū xpi. timeo societatē
diaboli ne puniar ab illo: cū illo
ardeam. Quid dicturus sū: Male
times. Quō tibi dicebam de adu
sario. qui querebat corpus tuū occidē.
Ibi enī recte dicebam. male times.
securū te fecit dns tuus. dicēs. no
lite timē eos q̄ corpus occidunt. No

cū dicis m̄ gehennā timeo. ardē timeo.
in et̄nū puniri timeo: quid dicturꝰ sū.
Male times: uane times. Nō audeo
Quiquidē ipē dn̄s ablato timoē ſub
leat timorē: et audi ubi dixit. Nolite
timē eos qui corpus occidūt. et poſtea
nō habent quid faciant: ſꝫ eū timete
qui habꝫ ptātem et corpus et aīam
occidere in gehennā ignis. Ita dico uo
b̄ hūc timete. Cū ḡo dn̄s timorē in
cuſſerit. et uehemēter incuſſerit. et rē
petendo ūbū ↄminationē geminaue
rit. dicturus ego ſum male times.
Iſta nō dicam. Plane time. nichil me
lius times: nichil eſt qđ maiꝰ timē
debeas. Sed interrogo te. Si te nō ui
deret dē qn̄ facis: nec quiſq̄ te ↄui
ceret in iudicio illius faceres. Tu te
uide. Non enī potes ad ūba mea
omīa rēſpondē. Inſpice te ipm̄. Faceres.
Si faceres ḡo penā times. caſtitatē
nondū amas. Seculiter times. For
mido eſt mali: nōdū dilectio boni.
Sꝫ tamē etiā ut iſta formido cuſto
diat te. ut ꝑducat ad dilc̄onem: ti
mor enī iſte. quo gehennā times
et ideo mala nō facis. ↄtinet te. et ſic
uolentē peccare aīm interiorem nō
ſinit. ē quidam cuſtos timor. q̄i peda
gogus legis. Littera eſt minās nōdū
grā iuuās. Cuſtodiat tn̄ te timor
iſte dū nō facis timēdo: et ueniet cari
tas. intrat in cor tuū. Et quātū in
trat illa. tn̄ timor exit. Timor eī
id agebat ne faceres. caritas id a
git ut nolis facere: etiā ſi inpune
poſſis admittere. Dixi qđ timeatis.
Dixi quid appetatis. Sectamini cari
tatē. intret caritas. admitte illam ti
mēdo penam. admittē amorē nō
pecī: admittē amorē bn̄ uiuētē.

Illa ut dicā cepam intrante. incipit
timor exire. Quanto plus illa intraue
rit. tanto timor minor erit. Cū illa to
ta intrauerit. nullus timor erit. qr pfc̄a
caritas foras mittit timorē. Intrat ḡo
caritas: pellit timorem. Non autē in
trat. et ipā comitata. ſꝫ ſecū timorē
ſuū quē inducat ipā: ſꝫ illū caſtū
ꝑmanētem in ſeculū ſeculi. Seruilis
timor eſt. quo times cū dyabolo ar
dere. timor caſtus ē. quo times deo diſ
plicere. Conſiderate kmī: et ipos hūa
nos. interrogate affectus. Eſt ſeruus
q̄ timet offendē dm̄n ſuū ne iubeat
eū uerberari. iubeat in compedes mit
ti. iubeat carcē includi. eū piſtrino ↄte
ri. Hec times ſeruus nō peccat. Sꝫ
qn̄ ſenſerit abſentes oculos dn̄i ſui.
nec habuerit teſtem a q° poſſit ↄuīca
ri. facit. Quarē facit. Quia penā ti
mebat. nō iuſticiā diligebat. Uir
autē bonus. uir iuſtus. homo liber:
nā ſolus iuſtus eſt liber. Omīs enī q̄
facit pctm̄. ſeruus ē pcī. delectatur
ipā iuſticia: et ſi poſſit ſine teſte pec
care. et teſtem et dm̄. Et ſi poſſit au
dire dm̄ dicentē ſibi. uideo te. cū pec
cas. nō te dampnabo. ſꝫ diſplices m̄.
ille nolens diſplicē oculꝭ pr̄is nō for
midoloſi iudicis timet. nōne dap
netur. nōne puniatur: ſꝫ ne offendat
gaudiū paternū. ne diſpliceat oclꝭ
amātis. Lubricos et in honeſtos
amores attendite. Si q̄s amore fe
minē laſciuꝰ et neq̄m̄ ueſtit ſe alit̄
q̄m illi placet: et ueſtit ſe alit̄ q̄m
amate ſue placet. et illa dixerit no
lo habeas tale byrrū. nō hꝫ. ſi ꝑ
hyemē illi dixerit. in lacerna te a
mo. eligit tremē q̄m diſplicē. nū
quid illa eū diſplicet dapnatura

est. Numquid in carcerem missura. Nu
quid tortores adhibitura. Hoc solu
ibi tenet: non te uidebo. hoc solu ibi
contremiscat: faciem meam non uidebis.
Si hoc impudica dicat et terret: deus dicit
et non terret. Sane plurimum et si ama
mus. Si autem non amamus non inde timem
sed terremur ut serui de igne. de gehenna.
de atrocissimis tartareis minis: de ag
gratissimis diaboli angelis. eiusque
suppliciis. Vel inde timeamus. Si illud
minus amamus: uel illa timeamus. Non
ergo fiant fornicationes. Templum dei es
tis: et spiritus dei habitat in uobis. Si quis
templum dei corruperit: corrumpet illum
deus. Licita sunt matrimonia: nichil a
plus requiratis. Non enim grande onus
impositum est uirginibus. Maior amor
imposuit onus maius uirginibus. Quod
licebat noluerunt. ut plus placerent
cui se deuouerunt. ambierunt illam ma
iorem pulchritudinem cordis sui. Quod iu
bes tamquam dicerent quod iubes: Ne ad
ulterae simus. Hoc preripis. Amando te
plus facimus quam iubes. De uirginibus
ait apostolus preceptum domini non habeo. Ergo
quare hoc fecerunt. Consilium autem do
Ille autem amantes quibus terrene nuptie
uiluerunt quam terrenos amplexus non
desiderauerunt: usque adeo acceptauerunt
preceptum. ut non recusaret consilium. Ut
plus placerent: plus se ornauerunt.
Corporis enim huius id est exterioris hominis
ornamenta. quanto amplius appetuntur:
tanto sunt interioris maiora detrimenta
Quanto autem minus appetuntur ornamen
ta exterioris hominis. tanto magis mo
ribus pulcris. homo interior adornatur.
unde dicit et petrus. Ornantes se non in
tortis crinibus. Cum enim dixisset ornan
tes se. quid aliud a carnalibus quam

inuisibilia ista ornamenta putarentur.
Continuo tulit cogitationem: quod cupidi
tas inquirebat. Non inquit tortis cri
nibus neque auro uel margaritis. uel ues
te preciosa: sed ille absconditus cordis homo.
qui est ante deum diues. Neque enim diuicias
daret exteriori homini: et inopem cli
queret interiorem. Dedit inuisibili di
uicias inuisibiles: et inuisibilem ornauit
uit inuisibiliter. Hiis ornamentis
fulgentes dei puelle. sancte uirgines.
nec quod licebat appetiuerunt: nec quod coge
bantur consenserunt. Multe enim etiam
parentum suorum contrarios conatus igne
superni amoris superauerunt. Iratus est
pater. plorauit mater. non curauit illa cui
ante oculos uersabatur speciosus forma
pre filiis hominum. Ei quippe se ornari de
siderauit: ut tota eius curam gereret
Et quia que nupta est cogitat que mundi
sunt. quomodo placeat uiro: que autem innupta
cogitat que sunt dei. quomodo placeat deo:
uidete: quid sit amare. Non dixit
cogitat. ne dampnetur a deo. Ad huc enim
timor ille seruilis est. custos quidem
malorum. ut abstineat a malis: et ab
stinendo digni sint ad se admittere carita
tem: sed ille non cogitant quemadmodum
non puniatur a deo. sed quomodo placeant
deo pulchritudine interiori: decore occul
ti hominis. decore cordis: ubi illius oculis
nude sunt. inde intus. non foris: inte
gre intus et foris. Vel uirgines doce
ant coniugatos: et coniugatis ne ire in
adulterium. Ille fecerunt plus quam licet:
ille non faciunt quod licet. Sermo eiusdem
de uerbis apostoli. omnes nos manifestari
oportet ante tribunal christi.

Omnium christianorum spes fratres ka
rissimi in futurum tempus
extenditur: ut quod hic seruimus

⁊ mãdata ei⁹ ſeruam⁹

deo. alibi nos ſeruiſſe letem̄. Hy' eni nob' poſita ſt certamina: ſ; in futuro ſeculo certaminũ p̄mia c̄ſeruata. Iuſte ſiq̄dem et puide diuina ſapiã. ſepauit tempus laboris et p̄mij. Hy' g° laboram⁹. h' ſeruim⁹ d̄o. ut in futo ſeculo. hoc eſt in celoꝝ r̄gna et̄na p̄mia capiam⁹. Hec ei debem⁹ fr̄es dilc̄iſſimi q̄d nob' ſcptura diuinã ꝯmēdat .i. futurũ eſſe iudiciũ. q̄d poſt r̄ſurrectionē ꝯplebit' mortuoꝝ. Ho' ē q̄d p̄apue xp̄iãnos a gentili errorē ſecernit. Illa illi hoc tantũmō uitã eſſe c̄dut. et ideo ſine d̄o eſſe. et diuiſis p̄ctis atq; crimĩb; nō metuũt inq̄nari. nos u' ita in hac uita u'uiſem̄: ut nos ad aliam p̄parem⁹. in q̄ et bonis bona et malis mala r̄tribuent': ſicut dixit btūs apl's. Om̄s nos manifeſtari oportet ante t̄bunal xp̄i: ut recipiat un⁹quiſq; put geſſit ſiue bona. ſiue mala. Sicut mō h' aſtam⁹ in ecc̃a. et nos inuicē p̄ntes aſpicim⁹: ita etiã p⁹ r̄ſurrectionē mortuoꝝ aſtatuĩ ſum⁹ an̄ t̄bunal xp̄i. Hãc eni ip̄am aiaz tūc habebim⁹. q̄m mō habem⁹: et in h° ip̄o quo nūc induim' ſum⁹ corp̄e ſuſcitandi. Non ei ſicut muta aĩalia fc̄i ſum⁹. nō ſicut eq' et boues: ut et̄na morte pem⁹. Cui p⁹ q̄m h' uixerim⁹. alibi iudicabim' ut a' p p̄ctis penas. a' p bonis opibus p̄mia ꝯſeq̄mur eterna. Nemo g° fr̄es kmi de r̄ſurrectione deſperet: in qua xp̄ianoꝝ ſpes tota ꝯſiſtit. Credite fr̄es aplō p̄dicanti. et nichil de r̄ſurrectione dubitãtes. ad diem iudicij nos p̄pate. An forte ſic impij. et increduli. nō putatis fieri poſſe: ut a mortuis r̄ſurgam⁹. Plane dicit h° qui oĩpotentem nõ

credit eũ eſſe dm̄: qui h° p̄mittit futurum. Nos autē qui ſcim⁹ om̄ipotētis eſſe uirtutem q̄ p̄miſ ipſe dm̄ legim⁹ q̄d r̄ſurrectionē faciat mortuoꝝ. nō poſſum⁹ de reſurrectione dubitare. q̄m ſe facturũ eſſe p̄miſit. qui et omp̄s eſt. et mentiri neſcit. Sz te appello q̄cũq; in fideli animo de r̄ſurrectione dubitas: et putas nō poſſe mortuos ſuſcitari. Quid eſt amplius ex nichilo homines facē qui uiuãt: an eos q̄ fu' ſt atq; uixerũt r̄pare p' mortem. Utiq; plus eſt facere q̄d nūq̄m fuit: q̄ r̄pare q̄d fuerit. Quomō g° impoſſibile eſſe dicis. ut d's qui homine fōuit ex nichilo r̄formet: Quō nos ſuſcitare nō poteſt ꝯuerſos in puluerem. qui ſi eciã in nichilũ r̄duxem⁹ facē poterat ut eēm⁹: ſicut et fecit nos eſſe. cũ antea nūq̄m fuiſſem⁹. Ita eni btūs aplus paulus dixit. Sed dicit aliq̄. Quō reſurgũt mortui: q̄li autē corp̄e ueniũt. Inſipiēs tu q̄d ſeminas. nō uiuificatur: ni p'us moriatur. Et q̄d ſeminas. nō corpus q̄d futurũ eſt ſeminas. ut nudũ granũ. utputa tritici. aut alicui⁹ ceterorũ. Deus aũt dat illi corpus ſic' uoluit. et unicuiq; ſeminũ p̄pri corp⁹. Noli ergo incredule homo: de r̄ſurrectione dubitare. Q' grana ſeminũ mortua et putrefacta uiuificãt: p que in hoc ſeculo uiuas. m' l' tom̄agis te ip̄m r̄ſuſcitabit: ut uiuas i eternũ. Qui illa r̄parat q̄ t' ſũt neceſſaria. quō teip̄m nō r̄parãt: p' quē et alia r̄parare dignatus eſt. Itaq; ſi uelim⁹ conſiderare q̄ in hoc ſeculo uidem⁹. diuine ãmiſtraciõis opa. ſigna ſũt futuroꝝ. Tota g° mũdi hui⁹ ãmiſtracio. teſtimoim̄

est resurrectionis future. Videm(us) cer
te hiemis aduentu arbores spoliari
pomis. nudari folijs: sȝ eas rursus u
no tempe spem resurrectio(n)is exprime(re).
Que p(ri)mo q(ui)dem incipiu(n)t turge(re) in
ge(m)mis. tu(n)c ornari in florib(us) uestiri in
folijs: et p(ost)modu(m) pomis gra(n)uari. In
terrogo te infidelis ho(m)o qui de resurrecti
one dubitas. ubi s(un)t que tempe q(uo)d d(eu)s
disposuit p(ro)ducu(n)tur: dic m(ihi) ubi lati
tant antequa(m) p(ro)duca(n)tur q(ui)a nusq(uam) ap(par)e(n)t
uide(n)tur. sȝ tame(n) d(eu)s omip(oten)s est. et ea
ex nichilo co(n)didit. secreta sua i(n)tur(um)
p(ro)ducat. Hinc iam ad campos et p(ra)ta
q(ue) estate tra(n)sacta herbis suis spoli
ant(ur) et folijs. et nuda remane(n)t ip(s)a
spacia t(er)rar(um): sȝ iteru(m) ueris te(m)p(or)is
restituu(n)tur. et nouo ubiq(ue) g(er)mine
incipiente letatur agricola. Certe her
ba que ante uixit. et moritur: rur
sus reuiuiscat ex semi(n)e. Sic et(iam) et
n(ost)ru(m) corpus: reuiuiscat ex puluere.
Sȝ dicis o homo incredule. Id(e)o credi
mus futuru(m) ut arbores et herbe
om(n)ia reuiuiscant. q(ui)a illa iam facta
cognoscim(us). Vn(de) aute(m) cognosce(re) pos
sum(us) q(ui)a mortui resurgu(n)t: cu(m) adhuc
a mortuis nemo resurrexerit. Q(ui)cq(ui)d
hoc dicis. u(e)l cogitas. audi pacie(n)t(er)
et intellige sapient(er). Id(e)o eni(m) d(omi)n(u)s n(oste)r
ih(esu)s c(hristu)s mori uoluit et resurge(re): ne
tu de resurrectio(n)e dubitares. Tame(n)
quo(d) putes dubitare q(ui)a nos sum(us)
resurrecturi a mortuis. cu(m) h(oc) p(ro)mit
tit d(eu)s q(ui) nesciat aliq(ua)n(do) mentiri q(ui) et p(otes)t
facere quicq(ui)d uult: q(ui)a omip(oten)s est. et
implet omnia q(ue) p(ro)mittit. q(ui)a uerax
e(st): et mendaciu(m) in eo n(on) est. Et de
dit nob(is) pius et misericors d(omi)n(u)s uitu
tis sue pignus: et gradi testimonio
spem nob(is) resurrectionis ostendit

q(ui)a unigenitu(m) filiu(m) suu(m) p(ro) nob(is) ho(m)i(n)em
factu(m). et mortuu(m). a mortuis resuscita
uit. Id(e)o eni(m) d(omi)n(u)s n(oste)r ih(esu)s c(hristu)s. nasci ex
homine. i. ex maria uirgine e(st) dignat(us).
et a iudeis crucifigi. et die t(er)cia resur
gere. ut nos tali exemplo animati
resurrectione(m) ex mortuis certissime
credamus. Cu(m) qui no(n) credit futu
ra(m): n(on) h(oc) q(ui)dem credit q(uo)d c(hristu)s resurre(xit)
a mortuis. Qui aute(m) d(omi)n(u)m ih(esu)m re
surrexisse a mortuis (con)fitetur. n(on) de
sua poterit dubitare. Abstinete (er)go
uos ab omi ope(re) malo. ab i(n)uidia(m)
ab ebrietate. a fornicatio(n)e. a furto.
a piurio. a falso testimonio. a detrac
tione: q(ui)a hec omnia odit d(eu)s: et eos
qui ista (com)mittu(n)t puniet in futuro. Es
tote aute(m) benigni. misericordes. in
uice(m) honore(m) habentes. et ea semp(er)
opantes. que in sactis suis diligit
deus. ut possitis cu(m) s(an)c(t)is eius ad et(er)
nam et i(m)mortalem gl(ori)am p(er)uenire
et uiue(re) in secula seculo(rum) amen.

Sermo eiusdem de uerb(is) ap(osto)li. Non
sic pugno q(ua)si aerem uerberans. et c(e)
tera. et de constituendis episcopis

Beati ap(osto)li ep(isto)la cu(m) legere(tur)
de (con)stituendis ep(iscop)is (com)me
morauit. nos sine dubi
o respicere in nos: et
uos (com)memorauit iudicare nos. m(en)te
inte(n)te q(ui)a om(ne)s audiuim(us). Capituli
euangelia recens lectio nouissima
sententia. Nolite iudicare p(er)sonal(ite)r:
sȝ iustu(m) iudiciu(m) iudicate. P(er)sona(m)
itaq(ue) iudicando nemo accip(it) alie
na(m): si no(n) accipit sua(m). B(ea)t(u)s ap(osto)lus
ait q(uo)dam loco. Non sic pugno q(ua)si
aerem cedens. sȝ castigo corp(us) me
u(m). et i(n) seruitute(m) redigo: ne forte
alijs p(re)dicans. ip(s)e rep(ro)bus inueniar.

Suo timore nō terruit. Qd enī faciet agnus: ubi aries tremit. Inter multa ergo quibꝫ scripsit aplus qual' epc ee debeat: etiā illud audiuim⁹. Vn̄ mō for sitan loqui. et disputare sufficiat. Si enī singula discutere. et de singulis ut dignū est disputare conem': nec tēpe ui res sufficiunt ad loquendū. nec uīe ad audiendū. Qd ergo est qd uolo dice: si adiuuet qui terruit me. Inter cetera ait. epm̄ potentē ee debere in doctrina sua: ut contradicētes redarguere possit. Magnū opus ē. grauis sarcina. preliu⁹ arduus. sꝫ sperabo in dm̄. qm̄ ipē me liberabit de laqo venaciū. et a uerbo aspero. Nulla enī causa ē que magis faciat homine dispēsatorē di pigriorem ad redarguendos cōdicē tes. qm̄ timor uerbi aspi. Pus ergo qd sit cōdicentes redarguere. ut dn̄s dona uerit exponā uob. Contradicentes nō vno modo intelligendi st. Paucissi mi enī nob contradicunt loquēdo: sed multi male viuēdo. Qm̄ m audet xp̄ian⁹ dicē. bonū esse rape res alie nas. qñdo qdem nō audet dicē bonū ee tenaciter seruare res suas. Nūqd enī diues ille succedebat ctione. et nō inueniebat ubi poneret fructus suos et se cōsiliū inuenisse gaudebat. destru di ueteres apothecas: et cōstruēdi no uas ampliores: ut impleret eas. et diceret anime sue. aiā habes multa bona in multū temp⁹. letare. comede. saciare. Nūquid ergo iste diues aliena querebat. Fructus suos collige dis ponebat. ubi poneret cōsulebat. nō de cui⁹ hꝫ vicini agrs. nō limite ptur bato. non spoliato paupe. nō circūuēto simplice. tantūmō de suis colligendis cogitabat. Audite quid audierit. q tenacit' seruabat sua: et hinc intelli gite quid expectent. qui rapiunt alie na. Cū ergo se prudētissimū cōsiliū inuenisse arbitrabat' de apothecas ue teribꝫ angustis deiciendis. et amplio ribꝫ nouis edificandis. et omibꝫ suis fructibꝫ colligendis. et recondēdis. nō alienis accipiendis. atqꝫ rapiendis: ait illi ds. Stulte, q sapiens uideris: ibi stulte. Stulte inquit hac nocte re petunt aīam tuā a te. hec que pparasti: cui erunt. Si seruaueris tua nō erunt: si erogaueris tua erunt. Quid inqt re ponis qd relicturus es. Ecce inquit est stultus. male recondens. Si stultus est qui recondidit sua: uos inueīte no mē eius. qui tollit aliena. Si sordi dus est reconditor suoꝝ: ulcerosus raptor alienoꝝ. Sꝫ non q̄lis ille ulce rosus. qui iacebat ante ianuā diui tis. et cui⁹ canes lingebat ulcera. Ille enī ulcerosus erat in corpe. rap tor in corde. Fortassis aliquis respon deat et dicat. Non ualde magna pena erat illi hominī: cui dix ds stul te. Non sit dix ds stulte. quō dicit homo. Tale in quēquā di uerbū iudi ciū est. Nūquid enī ds stultis. datu rus est regnū celoꝝ. Quib⁹ autē nō est daturus regnū celoꝝ: quid eis restat nisi pena gehennaꝝ. Conice hoc uidem⁹ apte: hoc manifestiqꝫ uideam⁹. Nam et ille diues. ante cui ianuā iacebat pauper ulcero sus: nō est dictus raptor rerū alie narū. Erat qdam diues inqt. qui induebatur purpura et bysso: et epulabatur cotidie splendide. Di ues inquit erat. Non dix calum niator. nō dixit oppssor: nō dixit raptor rerū alienaꝝ. aut delator ... aut

deceptor: non dicit pupillorum spoliator.
non dicit uiduarum persecutor. nichil horum:
sed erat quidam diues. Quod magnum est
diues erat? De suo diues erat. Cui
aliquid tulerat? An forte ille aufer-
ret. et dominus de illa exigeret. et pro-
eius acciperet. si crimina eius absconderet
qui non vult dicit: nolite personaliter iudi
care. Si uis ergo audire crimen illius
diuitis. noli amplius querere. quam
audis a ueritate. Diues erat et indue
batur purpura et bysso. et epula
batur cotidie splendide. Quod ergo
eius crimen? Iacens ante ianuam
ulceribus: et non adiutus. Hoc enim de
illo aperte dictum est. quod immisericors e-
erat. Numquid enim tamen si pauper i-
ante ianuam iacens. sufficientem pa
nem a diuite acciperet. diceretur de illo.
quia cupiebat saturari de micis que cade
bant de mensa diuitis. Propter hanc
solam inhumanitatem qua contempnebat
pauperem ad ianuam suam iacentem. nec
congrue. digneque pascebat. mortuus
est et sepultus est. Et cum apud infe
ros in tormentis esset. leuauit oculos
suos. et uidit pauperem in sinu abra
he. Et quod pluribus immorer? Desi
derauit guttam: qui non dedit micam.
Nonne accepit iustam sententiam. qui non
dedit crudeli auaricia? Si hec pena ergo
est auarorum: que pena raptorum? Sed
aut in raptor rerum alienarum. Ego si
milis non sum. nam agapes ergo facio
uinctis in carcere. uinctum mitto.
nudos uestio. peregrinos suscipio.
Dare te putas: tolle noli et dedis
ti. Cui dederis gaudet: cui abstule
ris plorat. Quem duorum istorum exau
diturus est dominus? Dicis ei cui dederis
gratias age quia accepisti: sed alter ex

altera parte dicit. Ego gemo cui abstu
listi. Et pene totum tenuisti: et exiguum
illi dedisti. Si ergo quod alteri abstulisses
egentibus dedisses: nec talia opera dili
git deus. Dicit tibi. Stulte iussi ut dares.
sed non de alieno. Si habes da de tuo. Si
non habes quod des de tuo: melius nulli
dabis: quam alteros spoliabis. Dicturus
est dominus christus cum in iudicio suo sederit. et
alios ad dexteram. et ad sinistram alios
separauerit. bene operantibus. uenite ben.
patris mei. percipite regnum. Sterilibus autem qui
nichil boni in pauperes operati sunt. ite
in ignem eternum. Et que dicturus est
bonis. esuriui. et dedistis mihi manduca
re. et cetera. Et respondebunt illi. Domine
quando te uidimus esurientem. Et ille ad eos
Cum uni ex minimis meis fecistis. mihi
fecistis. Intelligo ergo stulte. quia uis
elemosinas facere de rapinis. quando si
quando pascis christianum. pascis christum. quando
spolias christianum. spolias christum. Au
di te quod sinistris dicturus est. Ite in
ignem eternum. Quare? Esuriui et non
dedistis mihi manducare. Nudus fui et
non uestistis me. Ite. Quo? In ignem
eternum. Prorsus ite. Quare? Nu
dus fui et non uestistis me. Si ergo in
ignem eternum ibit. cui dicturus est christus
nudus fui et non uestistis me: quem
locum in igne eterno habebit. cui
dicturus est. uestitus fui et spoliastis
me. Hic forassis ut euadas hanc
uocem. ut non dicat tibi christus. uestitus
fui et spoliasti me. mutas consuetudi
nem cogitas spoliare paganum: et ues
tire christianum. Et hic respondebit tibi christus:
immo tunc respondebit tibi per seruum quem
clementiamque ministrum suum. et respon de
bit tibi christus. et dicit. Ecce hic patre dapi
nis meis. Cum enim christianum spolias

paganū impedis fieri xpianū. Etiā et
h̄ fortasse respondebis ad hec. Ego nō
odio penā ingero: s; dilcōne potius
discipline. Ideo spolio paganū: ut per
hanc asperam. et salubrem disciplinā
faciā xpianū. Audirem et crederē; si qđ
abstulisti pagano: redderes xpiano. Dixi
mus contra unū uiciū rapinaꝝ: q̄ res
humane usq; q̄q; uastant. Diximus et
nob̄ nemo contradicit. Quis enī audet
aptissime loquēdo contradicere ueritati.
Non ergo facimus qđ aplus monuit: cō
tradicentes redarguimus. obedientes allo
quimur: laudantes instruimus. nō cōtra
dicentes redarguimus. Ita uero nō cōdicit
lingua: s; facta. Moneo rapit. doceo
rapit: precipio rapit. arguo rapit. Quo
mō nō contradicis. Dicam g° qđ de hac
re sufficere existimo. Abstinete uos
frēs. abstinete uos filij: abstinete uos
a cōsuetudine rapiendi. Et uos q̄ sb
manib; raptoꝝ gemitis. abstinete uos
a cupiditate rapiendi. Alius potens
ē et rapit: tu in manu raptoris gemis.
Ideo rape nō potes. ideo nō facis. Ha
beo facultatē: et ibi laudabo cōmutā
cupiditatē. Sūm sancta scptura dicit.
Qui post aurū nō abijt: qui potuit trās
gredi. et nō est transgressus. q̄ facere
mala potuit. et nō fecit. Tu aūt dicis
Nūquā negaui rem alienā. Etiā for
te nemo tecū contendit: forte cōmenda
uit. s; sub testib; cōmendauit. Dic m̄
reddidisti. qn̄do a solo solus. ubi deus
int' uos fuerat accepisti. Si tūc reddi
disti. si mortuo cui nesciente cōmēdauit
filio reddidisti. tūc te laudabo. quia
post aurū nō isti. q; potuisti trāsgredi
et nō es trāsgressus: q; potuisti. ma
la facere. et nō fecisti. Si forte alienū
sacculū solidoꝝ ubi nemo te uidit
in uia inuenisti. Ecce frēs redite ad
uos. inspicite uos. interrogate uos. uerā
respondete nob̄. et iudicate uos nō se
cūdum psonā: s; iustū iudiciū iudicate.
Ecce xpiānus es. frequētas ecclām. uer
bū dī audis. delectacione uerbi di le
tissime cōmoueris. Tu laudas tractātē:
ego q̄ro facientem. Tu in q° laudas di
centē. ego quero facientē. Xpiānus
es. frequentas ecclām. amas u'bū di.
libent' audis. Ecce hoc qđ ppono ī eo
te examina. in eo te appende. in eo
ascende mentis tue t'bunal. et cōstitue
te an te: et si prauū inueneris. corrige
te. Pono g°. Deus dicit in lege sua
īuencionem esse reddendā. dēs in lege
sua dicit. qn̄ p'mo pplō dedit. p q̄bus
xpc nōdum erat mortuus. inuēcionē
tamq̄ alienū eē reddendam. Si quisq̄m
u'bi gr̄a in uia inueniat alienū sacculū
solidoꝝ: debere reddē. s; nescat cui. Nō
se excusat ignorācia. si nō cōtendit a
uaricia. Dicimus uerē caritati. quō di dō
sūt. et sunt in pplō dī. qui nō frustra
audiunt u'bum dī. Dicā qđ fecerat hō
pauperimus nob̄ apud mediolanū cō
stitutis. tam paup. ut p scolis eet gra
matici. s; plane xpiānus. quāuis ille
fuisset paganus gramaticus. melior ad
uelū qm̄ in cathedra. Inuenit sacculū
n̄ forte me nūs fallit cū solidis ferme
ducentis. Memor legis posuit pitta
ciū publice. Reddendū enī sciebat:
s; cui redderet ignorabat. Posuit
pittaciū publice. Qui solidos pdid't:
ueniat ad locū illū: et q̄rat hoīez illū.
Ille qui plangens circuīq; uagabat'
inuēto. et lecto pittacio uenit et ad ho
minē. Et ne forte q̄reret alienū q̄si
uit signa: interrogauit sacculi q̄lita
tem. sigillū. etiā solidoꝝ nūꝫ. Et cū

omiā ille fideliter r̄spondisset: r̄ddidit
qđ inuenerat. Ille autē r̄pletus gaudio:
et q̄rens uicem r̄pendē. tamq̄ʒ decimas.
obtulit illi solidos viginti. Et noluit
accipe. Optulit uł decem noluit acci
pe. Saltem rogauit uł quinq; acciperet
Noluit. Ille stomachabundus homo
piecat sacculū. Nichil pdidi ait. Si n̄
uis aliquid a me accipe: nec ego aliqđ
pdidi. Quale tamē fr̄es mei. q̄le cer
tamē. qualis pugna. qualꝰ ꝯflictus.
Theatrū mūdus: spectator deus. Victus
tandē ille qđ offerebatur accep̄. Conti
nuo totū paupibʒ erogauit. unū soli
dū in domo sua n̄ dimisit. Quid ē si ali
quid egi in cordibʒ ur̄is. si uerbū di inse
dit in uob̄. si r̄quiem inuenit apud uos.
facite hoc fr̄es mei. Nolite putarē dāp
nū uos pati si feceritis. Magnū lucrū
ē si feceris qđ dico. Pdidi viginti solidos.
pdidi ducentos. quingentos. Quod pdi
disti? De domo tua pierant: alter p
diderat nō tu. Terra nr̄is est in vna
domo estis. in hoc mūdo ambo viato
res huius uite. Unū stabulū in transitu
posuit ille. oblitus est ille. cecidit ab
illo: tu inuenisti alibi. Quis inuenisti?
Xpianus. Quis inuenisti? Qui legē
audisti. xpianus qui legem audisti.
Quis inuenisti? Qui cū audires mł
ta laudasti. tu inuenisti. Si ergo uerac̄
laudasti r̄dde qđ inuenisti. Si autē n̄
r̄ddidisti qđ inuenisti quē laudasti testi
moniū contradixisti. Estote fideles in
uentores: et tūc iniquos vitupate
raptores. Nam qđ inuenisti et nō red
didisti: rapuisti quantū potuisti. Feci
sti qr plus nō potuisti: ideo nō plus fe
cisti. Qui alienū negat: si posset et
tolleret. Quod nō tollis: timor cohibet
Non bonū facis sʒ malū metuis.

Quid ē magnū timē malū. magnū
ē nō facē malū. magnū est amaē bo
nū. Nam et latro timet malū. et ubi
nō potest facit: et tamē latro ē. Deus
enī cor interrogat nō manū. Lupus uenit
ad ouile ouiū. querit inuadē. querit iu
gulaē: querit deuoraē. Vigilant pas
tores. latrant canes. nichil poterit. n̄
aufert. nō occidit: sʒ tamē lupus venit.
lupus redit. Numquid qr ouem nō tulit.
ideo lupus uenit et ouis redit? Lupus
uenit fremens. lupus redit tremens:
lupus ē tamē et fremens. et tremens.
Interroga ergo te quisq̄s uis iudicare.
et uide si tunc nō facis male. quē potes
facere. et ab homine nō punici: tunc
time dm̄. Nemo est ibi n̄ tu. et ille cui
facis malū: et deus qui ambos uidet
Vide ibi time. Parū est qđ dico. vide
ibi time malū. ibi ama bonū. Nam
eciā si timore gehēne nō facis malū:
nōdum es pfectus. Audeo dicē. Si timo
re gehenne nō facis malū. ē quidē
inte fides: qr nō credis futurū ēē di iu
diciū. Gaudeo fidei tue: sʒ adhuc timō
timeo malicie tue. Quid est qđ dixi.
qr si timore gehenne nō facis malū:
nō amore iusticie facis bonū? Aliud
ē timere penā: aliud ē amaē iusticia
am. Amor castus in te esse debʒ. quo
amore desideres uidē non celū et t̄
terrā. nō campos liquidos maris. n̄
spectacula nugatoria: nō fulgores.
nitoresq; gēmarū. sʒ desidera uidē dm̄
tuū. qr dictū est. Dilectissimi filij di su
mus: et nōdum apparuit qđ erimus.
Scimus autē qa cū apparuerit. siles
ei erimus: qr uidebimus eū sicuti ē. Ecce
ꝓpter quā uisionē fac bonū: ecce
ꝓpter quā uisionē noli facere malū.
Si enī amas uidē dm̄ tuū. si in hac

uera caro ſʒ ſilius carnis pcī

peregrinacione illo amore ſuſpiras: ecce
pbat te dnꝰ deus tuus. qi dicat t̄. Ecce
fac qđ uis. imple cupiditates tuas: ex
tende nequiciā. dilatū luxuriā: quicqđ
libuerit licitū puta. Non hinc te pu
nio. nō in gehēnas mitto: faciem meā
tantū t̄ negabo. Si expauiſti amaſti.
Si hoc qđ dictū eſt faciem ſuā t̄ nega
bit deus. contremuit cor tuū. in nō uidēdo
dm̄ tuū. magnā penā putaſti: gratis
amaſti. Si ergo ſermo meus inuenit
in cordibꝫ uris. aliqm̄ ſcintillam gra
tuiti amoris dī: ipam nutrite ad hāc
augendā uos aduocate. pce. humilita
te. dolore penitencie: dileccōe iuſticie. o
peribꝫ bonis. gemitibꝫ ſinceris: conuerſa
cione laudabili. amicicia fideli. Hanc
ſcintillam boni amoris. flate in uobis:
nutrite in uobis. Ipā cū creuerit. et flā
mā digniſſimā fecerit. omī cupidita
tū carnaliū fena conſumit. Sermo eiuſ
dem de pſalmo xcv. et de uerbis apli.
Cui uult miſeretur. et quē uult obdurat.

Quomō ianua introducit
in domū: ſic titulus pſal
mi introducit intellcm̄. Pno
tatur enī ſic. Qn̄ domus
edificabatur poſt captiuitatē. Que ſit
q̄ domus: indicat tibi pſalmus. Can
tate dnō canticū nouū: cantate dnō
omīs tra. Ecce que domus. Cū tra
oīs cantat canticū nouū: domꝰ ē dī.
Cantando edificatur. credēdo fundatur
ſperando erigitur: diligendo pficitur.
Modo ergo edificatur: ſʒ in fine ſcli
dedicatur. Concurrūt ergo lapides ui
ui ad canticū nouū. conueniant et coap
tētur in ſtructuram templi dī: agnoſ
cant ſaluatorem. recipiant habitato
rem. Dictū eſt que domꝰ: dicendū ē
poſt quā captiuitatē. Et hoc t̄ indicat
pſalmus. ſequere paululū. Cantate dnō
canticū nouū: cantate dnō omīs terra.
Cantate dnō benedicite nomē eiꝰ. bn̄
nūciate de die in diem ſalutare eiꝰ.
Annūciate inter gentes glām eiꝰ in
omībꝫ pplis mirabilia eius. Qm̄ oēs
dij gencium demonia. Ecce ſub qua capti
uitate latebat domus. Ex pma enī
tranſgreſſione pmi homīs uniuſū ge
nus humanū natū. cū obligacoē pec
cati. uictor diabolus poſſidebat. Si enī
ſub captiuitate nō teneremur: redemp
tore nō indigeremꝰ. Venit ad captiuos
nō captus. venit ad captiuos redimēdos
nichil in ſe captiuitatis. hoc eſt iniqta
tis habens: ſʒ carne mortali pcīū noſ
trū portans. Si enī carnē mortalem
nō haberet. unde in uerbo ſanguis
quē p captiuis funderet. Ille autē q̄
ad captiuitatē nram̄ uenit. cū ſimi
litudine carnis pcī. nō cū carne pcī.
Similitudo enī erat illa pcī ^ uera caro.
ſʒ nō peccati caro: ille ergo qui ita
uenit quis erat. Bene nūciate de
die in diem. Ecce quis erat. De die
in diem erat. deus de deo erat. lumē de
lumīe erat. Sʒ uerbū caro factū eſt.
ut habitaret in nobis. Latens maieſ
tas. apparens infirmitas. ut moria
tur infirmitas: et teneatur maieſtas.
Si ergo uniuſus mūdus ſub captiuita
te tenebatur. bene dictū eſt. Miſere
bor cui miſertus fuero: et miſcdiam
pſtabo: cui miſericors fuero. Si enī
totus mūdus ſub captiuitate: totꝰ
mūdus in peccato. totus mūdus
iuſtiſſime ſupplicio deſtinatꝰ: ſʒ ex
pte p miſcdiam liberatus. Quis dicat
deo quare dampnas mūdū. Quō
accuſatur deus iudex: qn̄ dapnatur
mūdus reus. Reus es ſi qđ debeas

considerés. pena uocat. Nec cũ a te
debitũ exigitur. exactor iuste reꝑhendi
tur. Reꝑhendatur exactor si in debi
tũ exigit. Cũ uero debitũ exigit. quis
reprehendat exactorem. qm̃uis exper
tat donatorem. Cui uult miseretur: et
quẽ uult obdurat. Dicis itaq3 m̃. Quid
adhuc conqueritur. Nam uoluntati eius
quis resistat. O homo tu quis es qui
respondeas deo. Qui sit ille attende:
qui sis tu attende. Ille deus est. tu hõ.
Sz iusticiã loqui te uideris tu. et fons
ille iusticie siccatus est. Si iustũ lo
queris. unde est. Aut si iniustũ loq̃ris
debes tacere: aut si iustũ loqueris n̄
habes n̄ de fonte iusticie. Fons aũt
iusticie quis est n̄ deus. Primũ g° funda
mentũ fidei pone. Aliquid iniq̃tas
apud deũ. Latere te iniq̃tas potest.
esse ibi equitas nõ potest. Expectas
a me fortasse ut dicam tibi. quare cui
uult miseretur: et quẽ uult obdurat.
Expectas a me hõ. Si et tu homo
et ego homo. ambo audiamus o hõ
quis respondeas deo. Melior est enĩ fidelis
ignorãcia: qm̃ temeraria sciencia.
Nõ Dñs m̃ dicat. per aplm̃ m̃ loq̃tur. o hõ
tu quis es qui respondeas deo. et ego
indignor. q2 nõ noui iusticiã dei. Si
homo sũ. nõ indigner. Excedam hõi
nẽ si possũ: et fontẽ attingam. Sz
et si attigero. homĩ nõ dicam. Exce
dat et ipse. et attingat mecũ. Et qd
est inq̃t qui hominẽ excedat. Ergo
nõ quibsdam exprobrat apls. et dicẽ
tũ enĩ dicitis. ego pauli. ego appollo.
nõne homines estis. Quid eos fa
ce uolebat quibus exprobrabat. qd
homines erant. Homo es. ad adã
ptines. Ptine ad filiũ hominis. et
forte dicat tibi. Iam nõ dicam uos ser

uos. sz amicos. qm̃ que audiui a prẽ
meo: nota uobis feci. Sz discipulis hoc
dixit. illis aplis hoc dix. Non debemus
contristari: q2 nondũ tales sumus. Et tũ
eciã ipsis quomõ dix. omiã q̃ audiui
a prẽ meo nota uobis feci. Puto q2 i
spe dix hoc. nondũ in re: puto qd factu
rus erat. nõ qd iam fecerat. Et uñ p
batur. cũ ille dicat nota uobis feci: n̄
dicat nota uobis faciã. Multa dicũtur q̃dam
de scipturis de ꝑterito: q̃ intelligũtur
de futuro. Quomõ dicitur de ꝑterito:
cũ intelligãtur de futuro. Foderũt igr̃
manus meas et pedes meos: dinũa
uerũt omiã ossa mea. Nondũ factũ
erat. et tamq̃ factũ nũciabat. qd fu
turũ erat. Saluos nos fecit ꝑ laua
crũ regeneracionis. Alio aũt loco ipse
dicit. Spe salui facti sumus. Spes aũt
q̃ uidetur nõ est spes. Spe salui facti
sumus: nõ n̄ de ꝑterito dicimus. Et qm̃
spe salui facti sumus. nõdũ in re: ad
huc futurũ est qd speramus. Nam iam
uidemus et tenemus: sz nõdũ res. sz spes.
Qd enĩ uidet quis. quid sperat. Si
aũt qd nõ uidemus speramus: per paci
enciã expectamus. Et tamẽ salui facti
sumus. et tamẽ ad huc salutẽ speramus
et expectamus. nõdũ tenemus. Sic et
dñs discipulis omiã que audiui a prẽ
meo nota uobis feci. Si hoc iam factũ
erat. quare alio loco dicit ille. ad
huc multa habeo uobis dicere: sz nõ po
testis illa portare modo. Certe omiã
q̃ audiui a prẽ meo. nota uobis feci.
sz cũ dicat nõ potestis illa portare modo:
et dicit habeo uobis dicere. differt nõ
aufert. Propter certam g° spem. qm̃
sine dubio sciebat id fuisse futurũ.
apud illũ tamq̃ factũ computabat: et
ideo dicebat nota uobis feci. Qm̃ diu

ergo sum⁹ in corpe pegrinam̃ a dn̄o.
P fidem enī ambulam⁹: et nō p specie
em. Quātum nobͥ datur ad fidem te
neam⁹: de iusticia di nō dubitem⁹. ī
iq̄tatem apud illū eē omnimō nō cre
dam⁹: ne in magnā uoraginē īpie
tatis ueniam⁹. Et cū pfecta fide te
nuerim⁹. nullam apud eū eē iniq̄ta
tem. et si illam mō nō uidem⁹. l. eq̄tatē
que est apud ipm̄. finiť uia et ueiā
m⁹ ad patriam. Non potest uideri tēpe
fidei: uidebitur tempe speciei. Nunc
enī p fidem ambulam⁹: tuc p spēz.
Quid ē p speciem? Speciosus forma
p̄ filiis hoim. Quā in principio erat ūb.
et ūbū erat apud dm̄. et ds̄ erat ū
bū. Qui diligit me inq̄t. mādata
mea custodit. Et qui diligit me. dili
getur a prē meo: et ego diligam eū.
Et quid illi dabis? Et ostendam me
ipm̄ illi. Hec erit species q̄n faciet q̄
dixit. et ostendam meipm̄ illi. Ibi eq̄
tatem di uidebis: ibi sine codice in ū
bo leges. Ergo cū uiderim⁹ h̄c eū sicu
ti est. iam transiet pegrinatio nr̄a:
postea uero gaudebim⁹ gaudio ange
lorū. Hec enī uia. Quid est uia?
fides est. Propter fidem tuā factus est
deformis xpc̄. Manet autē speciosꝰ
xpc̄. Speciosus forma p̄ filiis hoīz
uidebitur post pegrinacionē. Mō
autē uide qualis uidetur. Et uidim⁹
et eū non h̄z speciem neq̄z decorē. s̄z uul
tus eius abiectus: et deformis posi
cio eius. hoc est uultus eiꝰ despectꝰ
et deformis posicio eiꝰ. homo ī pla
ga positus: et sciens ferre infirmitateſ.
Deformitas xpī te format. Ille eī
ṅ deformis esse uoluisset: formā q̄
pdidisti. nō recepisses. Pendebat g°
in cruce deformis: deformitas illiꝰ
pulcritudo nr̄a erat. In hac g° uita
deformem xpm̄ teneam⁹. Quid est de
formem xpm̄? Absit m̄ gloriari ṅ in
cruce dn̄i nr̄i ihū xpī: p quē mūd⁹ m̄
crucifixus est. et ego mūdo. Hoc est
deformitas xpī. Nūquid dixi me ali
quid scire in uobͥ. ṅ crucem? Hec est
uia credere in crucifixū. Huiꝰ deformi
tatis signū in fronte portam⁹. De
ista deformitate xpī non erubescam⁹
Hanc uiā teneam⁹: et ad speciem p
ueniem⁹. Cū peruenerim⁹ ad speciem: equi
tatē di uidebim⁹. et iam nō erit t̄ dicē.
quare huic subuenit. et q̄re huic nō.
Iste ductus est ad gubnacionē di. ut
baptizaretur. ille autē cū bene incre
min⁹ uixerit. subita ruina mortuus
est. et ad baptismū nō puenit: ille
autē cū scelerate uixerit. cū luxurio
sus. cū mechus. cū scenicus. cū uena
tor egrotauit. baptizatus discessit.
peccatū in eū conuictū est. peccatū
deletū est in eo. Quere merita nō ī
uenis ṅ penā. Cre gr̄az. O altitudo
diuiciar̄. Petrus negat. latro credit.
O altitudo diuiciar̄. Hoc nō putas
pscrutari posse. q̄d aplus beatus expa
uit. et cū tantā pfunditatē. et altitu
dinē in spiciens contremisceret exclamat.
o altitudo diuiciar̄ sapiencie et sciē
di. Quid enī dixerat ante. ut ad hāc
explacionē ueniret? Item dixerat
ubi si non credat̃ dō. q̄r nō est iniq̄tas
apud dm̄: iniq̄ iudicabit̃ gentibz. Di
cebat fidelibz. dicebat iudeis. Sicut
uos inquit nō credidistis dō. nūc au
tem misericordiā consecuti estis illorū
incredulitate: sic et hij nō credide
rūt in urām misericordiam. ut et ipi mi
sericordiam consequantur. Conclusit enī ds̄
in incredulitate: ut oim̄ misereatur.

Hic postea paulus dixit. Et que ista
racio est equitatis et iusticie dei, concludere
omnes in incredulitate, ut omnium misereatur?
Queris tu racionem, ego expauesco al-
titudinem. O altitudo diuiciarum sapientie et
sciencie dei. Tu raciocinare, ego mirer.
Tu disputa, ego credam. Altitudinem ui-
deo, ad profundum non peruenio. O altitu-
do sapientie diuiciarum et sciencie dei, quam
inscrutabilia sunt iudicia eius. Forte ex-
positurus est. et inuestigabiles uie eius.
Quis enim cognouit mentem domini?
Aut quis consiliarius eius fuit? Aut quis
prior dedit illi, et retribuetur ei? Quoniam
ex ipso et per ipsum et in ipso sunt omnia, ipsi
honor et gloria in secula seculorum amen.
Requieuit, quia inuenit animi racionem.
Nemo a me querat occultorum racionem.
Ille dicit inscrutabilia iudicia eius, et
tu scrutari uenisti? Ille dicit inuesti-
gabiles sunt uie eius, et inuestigare
uenisti? Si inscrutabilia scrutari
uenisti, et inuestigabilia inuestigare
uenisti, crede nam peristi. Tale est
uelle scrutari inscrutabilia, et inues-
tigabilia inuestigare, quale est
uelle inuisibilia uidere et ineffabilia
fari. Ergo edificetur domus. Cum per-
uenerit ad edificationem, tunc fortassis
inueniet istorum occultorum aptissimam
racionem. Sermo eiusdem de uerbis
apostoli. Inuicem onera uestra portate. et sic
adimplebitis legem cristi.

Quod lex ueteris testamenti
custodie timorem habe-
bat, non potius. ~~signifi-~~
~~cat~~ apcius significat
nouum testamentum donum esse caritatis
quam hoc loco ubi apostolus ait. Inuicem
onera uestra portate et sic ad imple-
bitis legem cristi. Hanc enim legem
cristi dicere intelligitur, quia ipse dominus precepit,
ut nos inuicem diligamus. Tantum in
ea sententia precepti pondus constituens
ut diceret. In hoc cognoscetur quoniam dis- rēt
cipuli mei estis, si uos inuicem diliga-
tis. Huius autem dilectionis officium est, inui-
cem onera uestra portare. Sed hoc officium
non est sempiternum, in qua nulla erunt perducet sane ad beati-
onera nostra, que inuicem portare iubeamur. tudinem sempiternam.
Nunc uero cum in hac uita, id est in hac
uia sumus, onera inuicem nostra portemus,
ut ad eam uitam que caret onera perue- omni onere
nire possimus. Sicut enim de ceruis non-
nulli talium cognicionum studiosi scripse-
runt, cum fretum ad insulam transeunt pas-
cuarum gratia, sic se ordinant, ut onera
capitum suorum que gestant in cornibus
super inuicem portent, ita ut posterior
super anteriorem ceruice porrecta caput
collocet; et quia necesse est unum esse qui
ceteros precedens non ante se habeat
cui caput inclinet, uicibus dicuntur id
agere, ut lassatus sui capitis onere
ille qui precedit post omnes redeat et
ei succedat cuius ferebat caput, cum
ipse preiret. Ita inuicem onera sua portan-
tes fretum transeunt, donec ueniant ad
terre stabilitatem. Istam ceruorum na-
turam fortasse intenderit salomon cum
ait. Ceruus amicicie et pullus gratia-
rum colloquatur tecum. Nichil enim sic
probat amicum, quemadmodum oneris
amici portacio. Nec tamen inuicem por-
taremus onera nostra, si unum tempus esset
infirmitatis amborum, qui onera sua
sustinent, aut unum infirmitatis genus.
Sed diuersa tempora et diuersa genera
infirmitatis faciunt ut onera nostra
inuicem portare ualeamus. Verbi gratia
Iram fratris tunc portabis, cum tu aduer-
sus eum non irasceris, ut rursum eo tempore

quo te iracundia provocaverit ille te lenitate
et tranquillitate supportet. Hoc exemplum
ad id pertinet cum diversa sunt tempora por
tandi onera sua: quamvis ipsa diversa non
sit infirmitas. In ambobus enim ab iracun
di dia portatur. Adversum autem infirmitatis
genus: aliud exemplum videndum est. Ve
et pertinaciam nondum vicerit luti si quis in se loquacitatem vicerit. alius
vero sit adhuc loquax. sed etiam pertinax
non sit: debet ille huius loquacitatem. et
iste illius pertinaciam donec illud in isto
et istud in isto sanetur caritate portare.
Par quippe infirmitas in duobus si
uno accidat tempore tolerare se invi
cem non valent: cum adversus se intendi
tur. Nam adversus aliquem iratum. et duo
irati sibi convenerint. et se tolerant: quoniam
quoniam nec tolerare se invicem dicendi sunt:
invicem sed potius consolari. Sicut et tristes de
re una magis se portant. et qui maerent
sibi: quam si unus tristis esset. et
alius gauderet. Si autem adversus se
se tristes sint: prorsus se tolerare non
possunt. Et ideo in huiusmodi affectio
nibus suscipienda est aliquantulum ipsa
aegritudo. de qua vis per te alium libera
ri: et sic suscipienda: ut ad auxilium non
ad aequalitatem miseriae valeat: quemad
modum se inclinat. qui manum iacenti
se porrigit. Non enim praecipitat ut ambo ia
ceant: sed incurvatur tamen ut iacentem
erigat. Neque ulla res officiosius istum la
borem ad portanda onera aliorum suadet
libenter impendi: nisi cum cogitamus quanta
pro nobis pertulerit dominus. Hinc enim admo
nens apostolus ait. Hoc sentite in vobis
quod et in Christo Iesu: qui cum in forma dei
esset non rapinam arbitratus est esse
se aequalem deo. sed semetipsum exinanivit
formam servi accipiens in similitudi
nem hominum factus: et habitu inventus

ut homo. Humiliavit se ipsum factus obe
diens usque ad mortem. mortem autem crucis.
Superius enim dixerat. Non quae sua sunt
unusquisque intendentes: sed ea quae aliorum. Hu
ic sententiae contexuit quod dictum est. Nam
ita sequitur. Hoc sentite in vobis quod et
in Christo Iesu. Ad hoc duntaxat: ut quemad
modum ille in eo quod verbum caro factum
est et habitavit in nobis. et sine peccato
cum esset. peccata nostra suscepit. et non atten
dit sua. sed nostra: ita et nos libenter ad
eius imitationem invicem onera nostra
portemus. Huic cogitationi accedit
etiam illa cogitatio. quod ille suscepit hominem
nos autem homines sumus. et considerare
debemus quod aegritudinem sive animae sive cor
poris. quam in homine alio videmus: etiam
nos habere potuimus. aut possumus. Hoc
ergo exhibeamus ei cuius infirmitatem
volumus. quod ab alio nobis vellemus ex
hiberi: si forte nos in ea essemus. et
ipse non esset. Ad hoc pertinet quod ipse
apostolus ait. Omnia omnibus factus sum:
ut omnes lucrifacerem. Cogitando
scilicet in eo vitio etiam se esse potuis
se: unde cupiebat alium liberare. Com
patiendo autem id agebat. non mentiendo.
sicut quidam suspicantur. et hii maxi
me qui mendaciis suis defendendis
quae negare non possunt. alicuius ma
gni exempli patrocinium requirunt. De
inde etiam illud cogitandum. nullum esse
hominem qui non possit habere aliquod boni.
quod tu nondum habeas: etiam si lateat. in
quo sine dubio possit te esse superior.
Quae cogitatio ad conterendam. et edoman
dam superbiam valet. Ne arbitreris
quoniam tua quaedam bona eminent et appa
rent. ideo alterum nullum habere quae late
ant. et fortasse maioris ponderis bona
quibus te superat nesciente. Non enim

uti

falli nos aut adulatione potius apls
iubet cū dicat. nichil ꝑ ꝯtentionē. neqȝ
ꝑ inanē gloriā: ſȝ in humilitate mē
tis alter alterutrū existimātes ſu
periorem ſibi. Non hoc ita debem9 ex
iſtimare. ut nō existimem9. ſȝ nos ex
iſtimare fingam9. ſȝ uere existimem9
poſſe eſſe occultū aliquid in aliq̄o no
bis ſupior ſit: etiā ſi bonū nr̄m q̄o i°
uidemur ſuperiores eſſe nō ſit occul
tū. Iſte cogitationes deprimentes ſup
biam. et acuentes caritatem. faciunt
frātna onera inuicē nō ſolū eq̄ aīmo:
ſȝ etiā libentiſſime ſuſtineri. Nullo°
aūt de quoquā homiē incognito fe
renda ſententia eſt. Et nemo ſibi ꝑ
amicitiā cognoſcitur. Et ideo amicoȝ
mala firmi9 ſuſtinem9. qȝ bona eoȝ
nos delectant et tenēt. Nulli9 itaqȝ
repudienda eſt amicitia ſe ſe ingē
rentis ad amicitiā copulādam. nō
ut ſtatī recipiatur. ſȝ ut recipiend9 op
tetur: atqȝ ita tractet ut recipi poſ
ſit. Illū eni receptū in amicitiā poſ
ſim9 dicē. cui omia ꝯſilia nr̄a refudē
audeam9. Et ſi quiſqȝ qui ſe nō audȝ
ingerere ad amicitiā faciendā cū
aliquo nr̄o tempali. honore. aut
dignitate retardat. deſcendendū eſt
ad eū. et offerendū illi q̄dam comita
te et ſubmiſſione aīe quo petere ꝑ
ſeipm̄ nō audet. Sane qm̄uis raro.
tamē aliquotiēs accidit. ut ei9 quē
uolum9 in amicitiā recipe. ꝑus nob
moleſtant mala qm̄ bona. Quibȝ
offenſi. et q̄ſi āmō repulſi relinq̄m9
eū: et ad bonoȝ eius que forte oc
cultiora ſūt indaginē nō ꝑuenim9.
Ammonz itaqȝ dn̄s nr̄ ihc̄ xp̄c q̄
nos effici uult imitatores ſuos. ut
ei9 infirma toleremus: ut ad q̄dam

ſana in quoȝ delectatione adq̄eſcam9
ꝑ caritatis tolerātiā ꝑducam. Aut eī
Non eſt opus ſanis medicus. ſȝ egro
tantibȝ. Ideoqȝ ſi ꝓpter xp̄i caritatē
etiā eū qui omī ex pte fortaſſis egro
tat repellere nō debem9. qm̄ ſanari ab aīo
poteſt ꝑ uerbū dī: q̄nto min9 eū q̄ ꝓpt
nos uideri poteſt totus egrotus. q̄ꝛ
q̄dam eius ſaucia in ꝑmo ingreſſu
amicitie nō potuim9 ſuſtinē. et qd̄
ē grauius. cū offenſioē aīi de toto ho
mīe auſi ſum9 temerariā ꝑ iudiciū
ferre ſententiā. nō timētes qd̄ dic
tū eſt. nolite iudicare ne iudicemi.
et in q̄ menſura mēſi fueritis. i ea
remetiet uob. Sepe aūt illa q̄ bō
ſūt ꝑus apparent. in qbȝ etiā teme
rariū beniuolētie iudiciū cauēdū
eſt. ne cū totū bonū putaueris. ea
q̄ poſtea mala apparuerint ſecuri
te et imparatū inueniant. et grauius
offendant: ut eū temere dilexeris
acerbius oderis. qd̄ nefas eſt. Quā
etiā ſi nulla ei9 bona precederet. et
hec que poſtea apparuerit mala ꝑ9
eminerent. toleranda tamē erāt:
donec cū illo oīa agerēs. q̄bȝ talia
ſanari ſolent. q̄nto magis cū ea bō
preſſerūt q̄ tamqȝ pignora nos de
bent ad poſteriora tolerāda ꝯſtrigē.
Ipā eſt ergo lex xp̄i. ut inuicē one
ra nr̄a portem9: xp̄m aūt diligē
do facile ſuſtineam9 infirmitatē
alteri9. etiā quē nondū ꝓpt̄ ſua bō
diligim9. Cogitam9 eni qȝ ille q̄
diligim9 ꝓpter eū mortuus ē. Ip
ſius eni dn̄i caritatē nob apls in
geſſit. cū diceret. et ꝑibit infirm9
in tua ſcientia fr̄: ꝓpt̄ quē xp̄c
mortuus eſt. Ut ſi illū infirmū ꝓp
ter uiciū q̄o infirm9 eſt. min9 dili

ꝯmus: illū in eo ↄſiderem⁹ q̄ ~~ꝓpter~~
mortuus eſt ꝓpter xp̄m̄. xp̄m autē
nō diligere. non infirmitas. ſꝫ mors ē.
Qua ꝓpter in genti cura. et implorā
ta dī miſ̄icdia cogitandū eſt ne xp̄m
negligam⁹ ꝓpter infirmū. cū infirmū
debeam⁹ diligere ꝓpter xp̄m. Ser
mo eiuſdē de uerb' apli. Spe enī ſal
ui facti ſum⁹. ſpes ꝗ̄ q̄ uidet' n̄ ē ſpes.

Omnes nos ꝑ ~~ꝓphām~~ aplꝫ
āmonet uectus. ut inuicē
onera nr̄a portem⁹. Et ī
eo ip̄o quo nos admonet ut īuicē o
nera nr̄a portem⁹ quo fructū id facia
mus oſtendit. adiūgens et dicens.
Et ſic adimplebitis legem xp̄i. Ꝗ
nō implebit' n̄ inuicē oneā nr̄a por
tem⁹. Que enī ſīt iſta onera. et q̄
admodū portanda ſint. quēadmodum oēs
ꝑ uirībꝫ nr̄is conari debem⁹ implere
legem xp̄i. adiuuāte dn̄o conabor
oſtendere. Qd̄ me demōſtraturū eſſe
ꝓpoſui. Mementote ut exigatis:
et cū rediero non petatis. Hoc me
demonſtraturū eſſe ꝓpoſui adiuuāte
dn̄o intentionē meā. et ꝑ me oroēs
ur̄as. que ſint onera q̄ inuicē nos
iubet ut portem⁹ aplus: et queād
modū portanda ſint. Hoc ſi fecerim⁹
illud ubi fructū poſuit ſua ſponte ↄ
ſequet'. ut impleam⁹ legem xp̄i. di
cat aliquis. Obſcure enī apls̄ locu
tus eſt. ut tu conceris exponē q̄ ſint
iſta onera: uel queādmodū inuicē
ſuſtinenda. Eſt illic queſtio q̄ nos
cogit onera diſtinguē. Etenim ip̄o q̄ ꝓ
pe capitulo lectionis. habes ibi poſi
tū. Vnuſq̄ſqꝫ autē ꝓp̄m onus porta
bit. Iam ergo occurrit ſenſibꝫ ur̄is
Si unuſq̄ſqꝫ ꝓp̄m on⁹ portabit q̄o
mō inuicem onera ur̄a portate: n̄

q̄ꝛ onera diſtinguenda ſ' ne ſibi ↄtrā
loqui putetur aplus. Non enī longe.
non enī in hac ˄ longe ſupius aut infe
rius: ſꝫ in eo ip̄o loco ita ut ibi ſint ea
dem uerba contigua utrūqꝫ poſuit. et
q̄ꝛ unuſq̄ſqꝫ ꝓp̄m onus portabit. et qd̄
admonuit et hortatus ē. ut inuicem
onera nr̄a portem⁹. Alia ſ' g° onera
in quib⁹ unuſq̄ſqꝫ ꝓp̄m portat. nc̄ por
tat cū alio alter. nc̄ ꝑticipat in alterū.
et alia ſūt onera in quibꝫ ↄtē dicas fr̄.
porto tecū. aut porto ꝑ te. Si g° diſtīc
tione opus eſt: non eſt facilis intel
lectus. Contra eos g° qui putabāt
poſſe hoīem ↄtāminari pc̄c̄is alienis
rēſpondit aplus: un⁹q̄ſqꝫ ꝓp̄m onus
portabit. Item cont' eos quibꝫ ꝑ h°
poſſꝫ negligencia ſubintrare. ut q̄i
ſecuri facti qd̄ nō ↄtaminaretur pc̄c̄is
alienis. nemine curarēt corrigē: in
uicem onera ur̄a portate. Breuiter
dictū. breuiterqꝫ diſtinctū eſt: et q̄n
tū exiſtimo. manifeſtationē ueſtris
nō impediuit. Nam et breuit' audiſ
tis: et cito intellexiſtis. Corda ur̄a n̄
uidi: ſꝫ teſtes cordis uoces audiui.
Iam ergo tanq̄ꝫ de intellectis ſecu
aliq̄nto latius diſſeram⁹. nō ut in
telligendū inſinuet'. ſꝫ qd̄ intellectū
eſt ↄmendetur. Onera q̄ un⁹quiſqꝫ
ſua portat. peccata ſūt. Has deteſta
biliū onerū ſarcinas portantibꝫ hoīb'
et ſub eis fruſtra ſudantibꝫ dn̄s dic
Venite ad me om̄s qui laboratis et
onerati eſtis: et ego uos r̄ficiam.
Quō reficit peccatis oneratos: n̄
indulgentia peccatoꝝ. Concionatoꝝ
mūdi de quadā ſpecula excelſe auc
toritatis exclamat. Audi genꝰ hūa
nū. audite filij adam: audi genus
laborioſū et infructuoſū. Video la

borem urm̄ : uidete dnm̄ meū. Ho
laboratis et onerati eſtis : et qd̉ eſt
miſerius. pmitoſas ſarcinas urīs hu
meris alligatis. Ad h' qd̉ peius eſt
onera uob' addi petitis : nō deponi. Oēs
urm̄ breui tempe poteſt mltiplicitatē
et uaietatē harū diuerſarū ſarcinarū.
Tamē pauca inde ɔmemorem9 : et de
hijs cetera cōicetem9. Vide hoiem̄ one
ratū ſarcina auaicie : uide illū ſub
hac ſarcina ſudantē. anhelantē. ſi
cientē : et laborando ſarcinā addētē.
Quid expectas o auarē. amplectēs
onus tuū. et catenis cupiditatis al
ligans mala ſarcinā ſub humeros
tuos. Quid expectas. Quid labo
ras. Quid inhias. Qd̉ cupiſcis.
Nempe ſaciare auaiciā. O uota in
ania : et facta nequiſſima. Expectas er
go ſaciare auaiciam. Illa te poteſt
pmere : tu illam nō potes ſaciare.
An forte nō eſt grauis. Vſqz adeo
ſub hac ſarcina ſenſū etiā pdidiſti.
Non ē grauis auaicia. Que te
go de ſomno excitat. que aliqn̄ etiā
dormire nō ſinit. Et fortaſſe habes
cū illa alterū onus pigricie. et iſta
duo nequiſſima onera. ſemꝑqz pug
nancia : pmunt te et dilaniant te.
Non enī paria impant : nō eī paria
impant : nō enī ſimilia iubent. Pi
gricia dicit dormi : auaicia dic. ſurge.
Pigricia dicit. noli pati frigidos di
es : auaicia dicit. tolera in mari et
tempeſtates. Illa dicit quieſce : illa
nō ſinit quieſcere. Iubet. Non ſolū
pcede. ſꝫ et nauiga tranſ mare. quere
terras quas ignoras. Merces in
indiam deportande ſūt. nō noſti
linguā indoꝝ : ſꝫ intelligibilis uide
tur ſermo auaicie. Venies ignot9

ad ignotū. das. accipis. emis. portas.
pclitatus peruenisti : cū periculis redis. Ex
clama in mare exagitatus tēpeſtate
ds̄ libera me. Non audis rñdentē.
Quare miſi te. Auaicia t' iuſſit ut
adquereres qd̉ nō habebas. ego t' iuſſi
ut ſine labore ante oſtiū tuū paupi
dares qd̉ habebas. Illa te ad indos mi
ſit ad eportandū aurū. ē ad oſtiū xp̄9
poſui a quo emeres rēgnū celoꝝ. La
boras in iuſſione auaicie : in iuſſio
ne mea non laboras. Ambo iuſſim9 :
nō audiſti me. Cui obaudiſti libēt
te. Quā multi iſtas ſarcinas portāt
qūt in mō cont' ipas ſarcinas loqti
ſub ipis poſiti exclamat. Cū ſarci
nis intrauit : cū ſarcinis exeunt.
Auari ingreſſi ſt' : auai diſcedūt. Ego
loquendo cont' iſtas ſarcinas laboraui
Si clamatis qd̉ portatis. Poſtremo
me nolite audire impatorē urm̄ :
audite clamātem Venite ad me
omēs qui laboratis. Non em̄ uenitis :
ni laborare deſinatis. Vultis ad me
currē : ſꝫ cū grauibz ſarcinis nō po
teſtis. Venite inquit ad me q̄ labo
ratis et onerati eſtis : et ego uos
rēficiam. Do veniā peccatoꝝ pteritoꝝ
tollam qd̉ pmebat oculos urōs : ſa
nabo qd̉ nocuit humeris urīs. Tollo
qdem ſarcinas. ſꝫ inanes ſarcinas
nō dimittam. Tollam ſarcinas
malas : et imponā bonas. Cū em̄
dixiſſꝫ. et ego uos reficiam adiūx'.
Tollite iugū meū ſup uos : ~~et diſci~~
~~te a me. Si uob' uiluit huānū qle~~
~~cūqꝫ magiſteriū~~ Male te ſubiuga
uerat cupiditas : ſalubriter te ſub
iuget caritas. Tollite iugū meū ſu
p uos : et diſcite a me. Si uob' uiluit
huānū qualecūqꝫ magiſteriū. diſ

cite a me xp̄c clamat. magiſt̄ vnic⁹
dei filius. ſolus uerax. uerus. ueritas
clamat. Diſcite a me. Quid? Nā
in pn̄º erat uerbū. et ūbū erat apud
dm̄. et ds̄ erat uerbū: et om̄ia ꝑ ipꝫ
facta ſt̄. Nuquid hoc ab eo diſcere po
terim⁹ mūdū fabricare. celos luminibꝫ
implere. diei. noctiſqꝫ uiciſſitudines
ordinare. tempa. et ſecula uolvere p̄
vere. ſeminibꝫ vim tribue: aīalibus
terrā replere. Nichil hoꝝ nos uibꝫ
diſcere magiſter celeſtis: illa facit
ut ds̄. Sꝫ qꝛ iſte ds̄. et homo ēē dig
natus est. in eo qḋ ds̄ est audi ut re
uerearis: in eo qḋ homo est audi ut
imiteris. Diſcite inqt a me. nō mūd
fabricare. et creare naturas. ne illa
qdem alia q̄ hic latens ds̄. hō mani
feſtus efficit. nec ipē dicit. diſcite a
me febrem ab egrotantib⁹ pellere.
fugare demonia: mortuos ſuſcitare.
ventis et fluctibꝫ impare: ſup aq̄s
ambulare. Nec hͦ dicit diſcite a me.
Hͦ eīm dedit quibꝫdam diſcipul̄ ſuis.
quibꝫdam nō dedit. hͦ autē a me oībꝫ
dicit. ab hoc precepto. nemo ſe excu
ſet. Diſcite a me qm̄ mitis ſum. et
humil̄ corde. Quare dubitas hanc
ſarcinā ferre? Hec ſarcina grauis
est. humilitas et pietas? Hͦ ſarci
na grauis ē. fides. ſpes. caritas? Iſta
eīm humilem. iſta mitē reddit. Et
uide qꝛ oneratus nō eris: ſi ipm̄ audi
eris. Iuſſū eīm meū lene est: et ſar
cina mea leuis ē. Quō est leuis est?
Quid ſi habꝫ pondus? Sꝫ min⁹. Pl⁹
habet auaricia: min⁹ iuſticia. Non
ſic intelligas. Hec ſarcina nō est pō
dus onerati: ſꝫ ale ſunt uolaturi. Ha
bent eīm et aues pēnaꝝ ſuaꝝ ſarci
nas. Et quid dicim⁹? Portāt illas.
Portant. Portant illas in t̄ra: portāt
ab illis in celo. Tu ſi miſericordiam uelis
p̄ſtare cui et p̄ſertim eſtate et dicas.
miſerā iſtā auiculā onerat pēne. et
detrahas onus hoc in t̄ra rēmanebit:
cui ſubuenire uoluiſti. Porta g͛º pē
nas pacis: alas accipe caritatis. Hec
ē ſarcina: ſic implebitur lex xp̄i. Diſtri
ta ſūt onera. Videte nūc. Neſcio quis
auarus intrat. noſti illū auarū. ſtat
tecū. et tu non es auar⁹: ſꝫ etiā miſeri
cors. Das paupi qḋ habes. nō inhias
que nō habes. Audis dicentem aplm̄
Precipe diuitibꝫ hui⁹ mūdi. nō ſupbe
ſapere. neqꝫ ſperare in īcerto diuiciaꝝ: ſꝫ
in deo uiuo qui p̄ſtat nob̄ om̄ia abū
danter ad fruendū. Diuites ſint ī opi
bus bonis. facile tribuant. cōicent.
theſaurizent ſibi teſtamētū bonū ī
futurū: ut apphendant uerā uitā.
Audiſti. agnouiſti. didiciſti. tenuiſti. fe
ciſti. Fac qḋ facis. noli pigreſcere. noli
ceſſare. Qui pſeuerauerit uſqꝫ in finē
hͥ ſaluus erit. Benefeciſti homini. in
gratus est homo. nō te peniteat bn̄
feciſti: ne fundas penitendo qḋ im
pleſti miſerando. Dic in corde tuo. Nō
uidet iſte in quē feci: uidet ille ꝓpt̄
quē feci. Nā iſte ſi uideret: ſi ingratus
nō eēt: ſibi pocius qm̄ m̄ pdeſſꝫ. Ad
dm̄ me teneā quē nō latet qḋ facio.
nō ſolū qḋ facio: ſꝫ etiā qḋ corde facio.
Illū ſperem retributorē: qui facti mi
nō querit teſtem. Talis es. et forte
in ppl̄o dī ſtat iux̄ te auarus raptor.
inhians rebꝫ alienis. quē noſti ta
lem. et infidelis est. uł pocius fidel̄
nominatur. nō eū potes de eccliā pelle
nō habes aliquē aditū caſtigando.
et corripiendo corrigē. Acceſſur⁹ ē
tecū ad altare. noli timē. vnuſqſqꝫ

ꝓpriū onus portabit. Memento apli
ut securius accedas: unusquisq; ꝓpriū on9
portabit. Tantūmō nō tibi dicat: sar
cina meā. Nam si cū illo ꝯtrare uolue
ris auariciam. onus nō minuit: s; duo
ꝯgrauabūtur. Portet ergo sarcinā suā
et tu tuā. qm̄ qn̄ ex humeris tuis do
min9 talem sarcinā excussit: alterā
imposuit. Excussit cupiditatis: impo
suit caritatis. Ergo scḋm cupiditates
malas. unusquisq; suā sarcinā portat
Malus malam. bonus bonā. Conuer
te iam ad illud preceptū. inuicē onera
urā portate. Habes enī sarcinā xpi:
unde portes onus ꝓpriū. Paup̄ ē diuic
es onus illius paupertas est: tu tale
onus non habes. Vide ne forte cū te
interpellabit paupertas dicat. Unusquisq;
onus ꝓpriū portabit. Sz alterū precep
tum audi. Inuicem onera urā porta
te. Paupertas nō est onus meū: s; on9
ē fratris mei. Vide ne diuicie sint mai9
onus tuū. Nam nō habes on9 paup
tatē: s; habes onus diuicias. Si bn̄
intendas onus est. Ille alter habet:
tu alterū. Porta cū illo. et portet tecū:
ut inuicē onera urā portetis. Qd̄ ē
onus paupertatis. Non habere. Qd̄
ē onus diuiciarum. Plusquā opus est
habere. et ille oneratus est: et tu o
neratus es. Porta cū illo nō habere.
portet tecū plus habere: ut fiant eq
les sarcine urē. Si enī dederis indigenti
minuis illi non habenti onus ipsius
qd̄ erat non habere. Si dederis ei in
cipit habere minuitū est illi onus qd̄
uocatur nō habere. Duo ambulatis
uiam dei: in peregrinacione h9 seculi
Tu portabas sumptus magnos: su
perfluos: ille autē sumptus nō habebat
Adhesit t̄ comes tuus eē desiderans.

Minuit t ipse on9 tuū qd̄ uocat̄ pl9 hr̄e

Noli negligere. noli spernere: noli relin
quere. Non uides quantū portes. Nichil
portanti. et non habenti. da inde aliquid.
et comitem adiuuabis: et te releuabis.
Aplica sentencia satis quantū arbitror
exposita est. Non uobis fumos vendant
qui dicunt: sci sum9. n̄ portam9 sarcinas
uras: ideo uobis nō ꝯmunicam9. Maiores isti
portant sarcinas diuisionis. maiores
portant sarcinas p̄cisionis. sarcinas
scismatis. sarcinas heresis. sarcinas
dissensionis. sarcinas animositatis.
sarcinas falsorum testimoniorum. sarcinas
calumpniosarum criminacionum. Istas sar
cinas conati sum9 et conamur deponere
de humeris fratrum nrōrum. illi amant
illas. tenentes ad se. Maiores eē nol
cum ipsis sarcinis timuerunt. Nam et qui
ponit sarcinā quam gestabat. collo qui
minor sit: s; pondus posuit in statu
ram. Sz ego inquit nō ꝯtrico peccatis
alienis. qui hoc t̄ dicam: uerū et ꝯtra
peccatis alienis. Non h° dico. Noui
quid dicat aplus. Si illo dico. Per
peccata aliena. si uera essent. et nō
tua magis essent: gregem di xpi
mixtū ouibz et hedis non desereres.
areā dnicam. qm̄ diu palea tritu
ratur. non relinqueres. retia dnica
qm̄ diu bonos et malos pisces ad
litus trahūt. nō dirūperes. Et quō
inquit ferrē quē noui malū. Nō
ne melius ipm̄ ferres: qm̄ te foras
esse ferres. Ecce quomō ferres. Atten
dentes aplm̄ dicentē: unusquisq; ꝓpriū
onus portabit. liberaret te ista sen
tencia. Non enī cū illo ꝯmunicares aua
riciam: s; ꝯmunicares cū illo xpi mensam
Et quid t̄ obesset. si ꝯmunicares cū illo
xpi mensā. Aplus dicit. Qui enī
manducat et bibit indigne: iudi

cũ sibi manducat et bibit. Sibi nõ
t. Sane si iudex es. si iudicandi ptãtẽ
accepisti ecclesiasticã r̃gula. si apud te
accusatur: si ueris documentis. testib᷒
qȝ conuincitur. cohertce. corrige: ex coĩca.
degrada. Sic uigilet tolerancia: ut ñ
dormiat disciplina. Si dampnat᷒ est
inquiunt cecilianus. Dampnat᷒. A qb᷒.
Pmo absens: deinde a traditorib᷒ ĩno
cens. Alligata sr̃ ista. gestis inserta:
pbata sunt. Eneruare q̃dem uires ue
ritatis conati sr̃. et manuũ nebulis
psecucionũ eius serenitatẽ nebulare
q̃ntũ potuerũt conisi sr̃. Affuit dñs. ui
cit serenitas eius nebulas eoꝝ. Et uidete
quomõ nescientes absoluerũt eciã
orbis terraꝝ: cui᷒ cõmunione gaudem᷒.
qualescũqȝ in ea sum᷒. Non ipos nos.
ȝ ipam tuem̃. defendim᷒. Optinem᷒
aream dñicam defendendo; p area
dñica clamo. Tu quis in ea sim nolo
cures. Uentilabrũ expecto. Nolo igr̃
hoc cures. Aut si curare uis. noli cũ
lite curare. ut possis frẽm sanare. Cu
ra paleam si potes: ȝ triticũ noli r̃
linquere. Si paleã curare nõ potes
excuciũtur aliq̃ de area dñica et
palee: et incdum et grana. ȝ nõ lon
ge. Sũt autẽ apariȝ boni circũ eiꝰ
aream. et q̃ue fouis excussa sr̃. qb᷒
dam mũdatorijs trahũt et reuocãt
in areã. Et si trahendo et si cogendo
mũdatoria instrumẽta sr̃ leges iste
mũdane. Reuoca ergã cũ terra. et he
triticũ: ne ꝑpter terrã peat triticũ. Dã
natus est inquiunt cecilian᷒. dãpnat᷒
ẽ semel absens: ter absolutus ẽ pñs
Respondim᷒ eis et homĩes in docẽ
q̃ntũ potuim᷒. breuiter de suis f̃cis
admonuim᷒ et dixim᷒. Qd̃ cẽtta
tis cont̃ cecilianũ ꝯciliũ septuagĩ

ta epõꝝ sentencias in absentem ꝓfe
rencũ. Plures plate sunt a maxi
mianistarũ consilio cont̃ absentem
pimianũ. Diximus. absens ab illis
dampnatus est cecilianus. absens
ab istis dampnatus ẽ pimian᷒. Q̃
mõ isti nõ preiudicant absenti pimia
no. sic et illi p̃iudicare nõ potuerũt
absenti ceciliano. Qd̃ eos putatis
in hac angustia r̃spondisse. Quid
enĩ dicerent q̃ ualerent inclusi cet
b᷒ ueritatis: ut hec recia uiolẽter
rũperent. qui dixerũt breuit̃. et ab
solute pro nob. Et q̃dem multa. et
pene omnia pro nob. sicut gesta indi
cabũt. que iam ponenda. maĩus uest
ra lectura est. Ȝ hoc loco rogo uos
obsecro p xpm ut teneatis dictis:
in ore semp habeatis. Nõ potuit enĩ p
nob. breuior et certior. et liquidior
ferri sentẽcia. Quid g° dix̃ cũ hoc
obicẽnimus. si nõ p̃iudicant isti ce
liano. quomõ nec illi pimiano. et
defensor illoꝝ. nec causa cause: nc
psona psone. O respõsũ breue.
liquidum. uerũ. Non enĩ sanit qui
dix̃. ȝ cayphe similis. cũ essȝ pontifex
ꝓphetauit. nec causa cause p̃iudicat.
nec psona psone. Si ne causa cause.
nec psona psone p̃iudicat: g° un᷒
quisqȝ suã sarcinã portat. Eat nũc
et obiciat t̃ nũc cecilianũ. nõ tibi
cuicũqȝ homĩ. ȝ orbi ipi terraꝝ ob
iciat ceciliamũ. Qd̃ cũ facit innocen
tem obicit innocentibȝ. Prsus gesta
indicabũt liquidissime purgatus
est cecilianus. Ȝ fac eũ nõ purga
tũ. fac criminosũ inuentũ. Audi uo
cem tuã ab orbe terraꝝ. nc causa
cause. nec psona psone p̃iudicat
Anima heretica insanabil. animo

sa cum inter sententiam dictas. iudice quod
accusas. Si illum ergo corrupi ut iudica
ret per me. te quis corrupit. ut dampna
res te. Utinam hec aliquando cogitent uel se
cogitent: uel de tumescente animosi
tate cogitent. ad se redeant. se interrogent.
se discuciant. sibi respondeant. Pueri
tate non timeant eos quibus falsitatem diu
tissime vendiderunt. Ipsos enim timent of
fendere. erubescunt humanam infirmita
ti. et non erubescunt inuictissime ueri
ti. Utique hoc timent. ne dicatur eis.
Quare ergo nos decepistis. Quare
nos seduxistis. Quare tanta mala et falsa
dixistis. Respondere deberent si deum
timerent. Humanum fuit errare: diabo
licum est per animositatem in errore ma
nere. Melius quidem erat. si numquam er
raremus: sed uel quod secundum est faciamus:
ut errorem aliquando emendemus. Decepi
mus. quia decepti eramus. Falsa predicauimus
quia predicantibus falsa credidimus. Dicant
suis. Simul errauimus: simul ab er
rore recedamus. Duces uobis fuimus ad
foueam. et secuti estis cum duceremus ad
foueam: et non sequimini cum ducimus ad
ecclesiam. Possent ista dicere. Indig
natibus diceret aliquando et illi pone
rent indignacionem: amarent uel
sero unitatem. Nos tamen fratres pacientes
circa illos simus: in feruore et in
tumore oculi quos curamus. non dico ut
curare cessemus: sed non ut insultan
bus ad maiores amaritudines prouo
cemus. racionem leniter reddamus. non de
uictoria superbe exultemus. Seruum enim
domini litigare non oportet. apostolus dicit.
sed mitem esse ad omnes. docibilem
pacientem. in modestia corripientem
diuersa sencientes. ne forte det deus
illis penitenciam. et resipiscant de diabo
li laqueis. a quo captiui tenentur ad
ipsius uoluntatem. Pacienter ferte. Er
go si sani estis. pacienter ferte: inquantum
sani estis. Nam quis perfecte sanus. Cum
rex iustus sederit in throno: quis gloriabitur
mundum se habere cor. Aut quis gloriabitur
se mundum esse a peccato. Ergo quoniam diu
tales sumus hoc nobis debemus ut inuicem
onera nostra portemus. Conuersi ad dominum.

Sermo eiusdem de uerbis apostoli. Spe enim salui facti sumus. Spes autem que uidetur etc.

Sicut apostolum dixisse meminit
sanctitas uestra fratres karissimi: spe
salui facti sumus. Spes autem
inquit que uidetur non est spes. Quod enim
uidet quis quid sperat. Si autem quod non
uidemus speramus: per pacienciam expectamus.
Hunc nobis exhortatorium et consolatorium
prebere sermonem. amonet nos ipse dominus
deus noster. Cui dicitur in psalmo. Spes mea es tu.
porcio mea in terra viuencium. Ipse inquam qui spes
nostra est. in terra viuencium. iubet ut nos
alloquamur in terra morientium ut non res
piciatis que uidentur. sed que non uidentur.
Que autem uidentur temporalia sunt. que au
tem non uidentur eterna. Quia ergo quod non
uidemus speramus. et per pacienciam expec
tamus: merito nobis in psalmis dicitur. Sus
tine dominum uiriliter age. et confortetur
cor tuum. et sustine dominum. Mundi enim promis
sa semper fallunt: dei enim promissa numquam
fallunt. Sed quia mundus quod pollicetur hic
uidetur dare. id est in hac terra morientium
in qua nunc sumus: deus autem quod pollicetur
in terra viuencium nobis daturus est. Multi
fatigantur expectare ueritatem: et non
erubescunt amare falsitatem. De talibus
dicit scriptura. Ve hiis qui perdiderunt
sustinenciam: et diuerterunt in uias prauas.
Cum enim uiriliter agentibus. et corde
confortato dominum sustinentibus. filii sempi

terne mortis inſultare nō ceſſant. iac
tantes ſuas delicias temporales. q̄ ad tēp9
obdulcant fauces eorū poſtea ueȯ amari
felle ores inuenient eas. Dicit enī nob. Vbi
ē qd̄ nob pmittit post hanc uitā. Qd
huc inde venturus ē. et oſtendit ueā ee
que credimus. Ecce nos interim volup
tatū ſacietate letam: qr qd̄ uidem9 ſpa
m9. uos autē in laborib9 ꝯtinētie cru
ciamini. credendo qd̄ nō uidetis. Deinde
ſubiūgit qd̄ ꝯmemorauit aplſ. Mā
ducem9 et bibam9: cras enī moriem.
Sꝫ uidete qd̄ ipē cauendū monuerit. Cor
rūpūt mōt mores bonos: colloq̄a
mala. Sobrie eſtote iuſti: et nolite
peccare. Cauete g° frēs ne talib9 col
loquijs mores uri corrūpātur. eue
catur ſpes. eneruet̄ paciencia. et di
uertatis in uias prauas. Immo uo
mites atq; māſueti. tenete uias rec
tas. quas uos dn̄s docet. De qb9 ps
dr̄. Diriget māſue. in iud. doc. mites
uias ſuas. Paciencia quippe in labori
b9 hui9 uite. ſine qua non pōt cuſto
diri ſpes future. nec pōt ꝑfectio ꝯtinē
ri niſi mitis atq; māſuetus. qui nō ꝯſiſ
tit uolūtati di. cui9 iugū lene eſt. et
ſarcina leuis ſꝫ credētib9 do. et ſperanti
bus in eū. Ita quippe mites atq;
māſueti. nō ſolū ꝯſolaciones ei9 ama
bitis ſꝫ eciā flagella eius. tāq̄ boni
filij tolerabitis: ut qm̄ qd̄ nō uide
tis ſperatis. p paciencā expectem9.
Sic agite. ſic ambulate. In xp̄o eī
ambulatis qui dix. ego ſū uia. Qo
mō in illo ambulādū ſit. diſcite. nō
ſolū eius ūbo: ſꝫ eciā exemplo. Hu
ic enī ꝓprio filio pr̄ nō pepcit. ſꝫ pro
omib9 tradidit eū. Non utiq; nolē
tem. neq; ꝯſenſantem. ſꝫ pariter uo
lētem. qr vna eſt uolūtas patris
et filij. ſcdm equalitatē forme di i q
ī eſſet. nō rapinā arbitrat9 ē eſſe
equalis do. ſꝫ ſingularit̾ obedientē fac
qd̄ ſemetipm̄ exinaniuit formā ſerui
accipiens. Nam ipē dilexit nos. et tra
didit ſemetipm̄ p nob oblacionē et
hoſtiam deo in odorem ſuauitatis. Sic
ergo pr̄ ꝓprio filio ſuo nō pepercit: ſꝫ pro
nob omib9 tradidit eū ut et ipē fili9
traderet ſemetipm̄ p nob. Traditus
eſt g° ille excelſus p quē fcā ſūt oīa
ꝓpter formā ſerui traditus in obꝓbriū
hoīm: et abiectionē plebis: in ꝯtume
lias in flagella in mortē crucis. Do
cuit ergo nos exemplo paſſionis ſue
q̄nta paciencia. in illo ambulem9.
et formauit nos exemplo ſue reſur
rectionis. qd̄ ab illo pacienter ſpare
debeam9. Si enī qd̄ nō uidem9 ſpa
mus. p paciencā expectam9. qd̄ n̄
uidem9 q̄dem ſpamus. ſꝫ corpus ſu
mus illius capitis. in quo iam pfec
tū eſt qd̄ ſpam9. De illo enī dictū ē
qd̄ eſſet caput corporis eccle pmoge
nitus ipē primatū tenens. et de nob
dictū eſt: uos autē eſtis corp9 xpi
et menbra. Si autē qd̄ nō uidem9
ſpam9. p paciēcā expectam9 ſecuri:
qm̄ qui reſurrexit caput nr̄m eſt. ſer
uat ſpem nr̄am. Et qr prius qm̄ re
ſurgeret flagellatū eſt caput nr̄m:
firmauit paciēciā. Scriptū eſt enī
Quem diligit dn̄s corripit: fla
gellat omnē filiū quē recip. Non
itaq; in flagello deficiam9: ut in
reſurrectione gaudeam9. Ita enī ue
rū eſt qd̄ flagellat omnē filiū quē
recipit. ut nec unico ſuo pepercerit:
ſꝫ p nob omib9 tradiderit eū. Intu
entes ergo eū. qui ſine peccati meri
to flagellatus ē. qui mortuus eſt

ꝓpter delicta nr̃a. et reſurrex̃. ꝓpt̃ iuſti
ficatione nr̃am. nō timeam9 ne abic
iamur flagellati: ſ; poti9 ↄfidam9 q̃2
recipiem9 iuſtificati. Omnis eni n̄
dum uenerit nr̄i gaudij plenitudo.
nec mō tamē ſine gaudio reliti ſu
mus: q̃2 ſpe ſalui facti ſum9. Ideo et
ipē apl̄us qui ait. ſi qd̄ nō uidemus
ſpamus. p patiētiam expectam9:
dicit alio loco. Spe gaudentes. in t̄
bulatione patientes. Habentes
g° talem ſpem. multa fiducia uta
mur. et ſermo nr̄ in ḡra ↄditus ſit
ſale. ut ſciam9 quēadmodū oporte
at vniuicq; reſpondere. Dicend' eſt
eni eis. qui cū pdidiſſet. uł nūqm̄
habuiſſent ſuſtinētiā. nob' ſuſtinē
tib; dnm̄. q̃2 qd̄ non uidem9 ſpam9.
p patientia expectam9: etiā inſul
tare audent. cū inſultari deberet.
Ubi ſūt delicie ṽre. ꝓpt̃ quas am
bulatis p uias prauas. Non di
cim9 ubi erūt. cū hec uita trāſierit.
ſ; mō ubi ſūt. Cū heſternū diem
hodiern9 abſtulerit. et hodiernū
craſtinus ſit ablaturus. qd̄ eoꝝ
q̄ diligitis. nō tranſeat et inſuo
lat. Qd̄ nō fugit pene anteq̄m
capitur. cū ipē hodierno die. ulla
poſſit hora retineri. Ita eni ſcda
excluditur a tcia. ſicut p̄ma exclu
ſa eſt a ſecūda. ipius hore vni9
cui9q; pn̄s uidetur: nichil ē pn̄s
Des eni ptes eius. et om̄ia momē
ta fugitiua ſt̃. Preter quid homo
peccat. Si non excecatus cū pec
cat. uł cū peccauer attendat, po
terat uidere q̃2 uoluptas trāſitu
ſine prudencia deſiderātur: uł cū
trāſierit ſine penitēcia cogitat. Nos
irridetis q̃2 ſpam9 eterna q̄ nō

uidemus cū uos eis q̄ uidētur tempali
bus ſubditi: neſciatis qual' uob' dies
craſtinus illuceſcat. quē ſepe bonū
ſperantes. malū inuenitis: nec ſi bon9
fuerit eū ne fugiat retinē potestis.
Nos irridetis q̃2 ſpam9 eterna q̄ cū
inuenerint n̄ tranſibūt: q̃2 nec ipā ve
niūt. ſ; ſemp manent. Nos autē ad
illa uenim9. cū p uiam diuinā iſta q̄
tranſeūt trāſierim9. A uob' nō tempa
lia. nec ſperari aliqn̄ deſinūt. et tn̄
crebro ſperata uos fallūt. nec ceſſant
uos inflammare ventura. corrūpe
venientia: torquere tranſeūcia. Nō
ne ipā ſūt q̄ ↄcupita inardeſcūt. ad
epta uileſcūt: amiſſa uaneſcūt. Vti
mur eis. et nos ſcd̄m pegrinacōis
nr̄e neceſſitatē. ſ; nō in eis gaudia
nrā figim9: ne illis abeūtib9 ſub
ruam̄. Vtim̄ eni hoc mūdo taq̄m
nō utētes: ut veniam9 ad eū q̄ fec̄
huc mūdū. et in eo maneam9. eius
eternitate pfruētes. Quid eſt aūt
qd̄ dicitis quis inde huc veīt. et qd̄
apud inferos gerat': q̃s homib; ī
dicauit. Et hinc uob' os clauſit q̄
mortuū die quarto reſuſcitauit: et
ultra nō moritur9 die tercia reſur
rexit: et anteq̄m moreretur. qual'
uita morientes excipiat. taq̄m ille
quē nichil lateret. et in paupe q̄eſ
cente: et in diuite ardente narra
uit. S; illi iſta non credūt q̄ dicit
Quis huc inde reuerſus ē. Cre
diturus ſe noluit uideri. ſi q̃s parē
tū ſuoꝝ reuiuiſceret. S; maledictꝰ
omīs qui ſpem ſuā ponit in hoīe.
Ideo ergo dē homo fāus. mori et
reſurgere uoluit. ut et quid futuꝝ
eſſet homī in homīs carne oſten
deretur. et tamē dō nō homi bus

credetur. Et certe etiam fidelium toto orbe diffusa iam ante oculos eorum legant eam ante tot secula uni homini promissam quam contra spem in spe credidit: ut fieret pater multarum gentium. Quod uni quondam abrahe credenti promissum est iam uidemus impletum: et quod uniuerso orbi credenti promittitur desperamus esse uenturum. Eant nunc et dicant manducemus et bibamus: cras enim moriemur. Illi se ad hunc cras dicunt mortuos. uenitis autem illos iam cum ista dicunt inuenit mortuos. Vos autem fratres filii resurrectionis. ciues sanctorum angelorum. dei heredes. et christi coheredes. cauete imitari eos qui cras expirando moriuntur. et hodie bibendo sepeliuntur. Sed sicut idem dicit apostolus: ne corrumpant mores uestros bonos colloquia mala: sobrie estote iusti. et nolite peccare. Ambulantes angustam. sed certam uiam ducentem ad latitudinem ierusalem celestis. que mater nostra eterna est. Firmissime sperate quod non uidetis pacienter expectate quod nondum habetis: quia ueracem promissorem christum fidelissime retinetis. Sermo eiusdem de uerbis apostoli uidete quomodo caute ambuletis non ut insipientes sed ut sapientes redimentes tempus quoniam dies

Apostolum cum legeretur audistis. immo omnes audiuimus dicentem nobis. Videte quomodo caute ambuletis non ut insipientes. sed ut sapientes: redimentes tempus quoniam dies mali sunt. Dies malos fratres due res faciunt: malicia et miseria. Per maliciam hominum. et miseriam dicuntur dies mali. Ceterum dies isti quantum pertinet ad spacia horarum ordinati sunt. Ducunt uices: agunt tempora. Oritur sol: occidit sol: transeunt tempora. Cui molesta sunt tempora si homines sibi non sunt molesti. Ergo dies malos sicut dixi due res faciunt: miseria hominum et malicia hominum. Sed miseria hominum communis est. non debet malicia esse communis. Ex quo enim lapsus est adam. et de paradiso expulsus: numquam fuerunt nisi dies mali. Istos pueros qui nascuntur interrogemus quare a ploratu incipiunt. qui et ridere possunt. Nascitur et statim plorat. Post nescio quot dies ridet. Quando plorabat nascens: propheta sue calamitatis erat. Lacrime enim testes miserie. Nondum loquitur et iam prophetat. Quid prophetat? In labore se futurum: uel in timore. Et si bene uixerit. et iustus fuerit. certe positus in mediis temptacionibus semper timebit. Quid ait apostolus? Omnes qui uolunt in christo pie uiuere: persecutionem patiuntur. Ecce quia dies mali sunt. sine persecutione uiuere hi iusti non possunt. Qui inter malos uiuunt: persecutionem patiuntur. Omnes mali persequuntur bonos. Si non ferro et lapide sed uita. et moribus. Numquid aliquis sanctum loth persequebatur in sodomis? Nemo illi molestus erat. Et tamen inter impios erat uiuebat. et tamen inter inmundos. superbos. blasphemos. persecutionem patiebatur: non uapulando sed male uiuendo. Quisquis me audis. si nondum uiuis in christo pie. incipe in christo pie uiuere: et probas quod dico. Denique apostolus cum commemoraret pericula sua. periculis inquit in mari. periculis in fluminibus. periculis in deserto. periculis in latronibus. periculis in falsis fratribus. Cetera pericula transferre possunt: pericula a falsis fratribus quiescere usque in finem seculi non nouerunt. Redimamus tempus.

qm̄ dies mali sunt. Expectatis a me
forte scire: quid ē tempus rēdime. Dictu
rus sum qđ pauci audiunt. pauci faciunt.
pauci aggrediuntur. pauci agunt. Tamē
dicam. qm̄ ipi pauci q̄ me audituri sūt
nisi malos viuūt. Redimere temp⁹
hͦ est. Quādo aliquis t̄ infert litem:
pde aliquid ut cū uaces nō litibꝫ. Pde
ergo. Ex eo qđ pdes preciū est temporis.
Certe qm̄ pro necessitatibꝫ pcedis
ad publicū. das nūmos et emis tibi
panē. aut vinū. aut oleū. aut lignū:
aut aliquē suppellectilē. Das accipis.
Aliquid amittis: aliquid acquiris. Hoc
ē emere. Nam si nichil amittas. et
habeas qđ nō habebas. aut inuenisti. aut
donatū accepisti: aut hereditate acq̄
sisti. Quādo autē aliqđ amittis. ut ali
quid habeas: tunc emis. Qđ habes
emptū est. qđ amittis preciū est. Quō
ergo pdis nūmos ut emas t̄ aliqđ:
sic pde nūmos ut emas t̄ quietē. Er
ce hoc est tempus rēdime. Puūiū
notū est punicū. qđ qđam latine uo
bis dicam: qđ punice nō omēs nos
tis. Punicū enī puūiū est antiquū
Nūmū querit pestilēcia: duo illi da:
et ducat se. Aliquid nō hoc puūiū
de euāgelio uidet' natū. Nam quid
aliud dix̄ dš qm̄ redimētes temp⁹
qm̄ ait. si quis uult iudicio tecū ɔtē
dere. et tunicā tuā tollere uult: di
mitte ei et palliū. Iudicio uult te
cū ɔtendere. et tunicam tuā tollere.
Auocare te habꝫ litibꝫ a deo tuo: nō
habebis quietū cor: nō habeb' tranq̄l
lū animū. Euerteris cogitatiōibꝫ
tuis. irritaris aduersus adūsariū
tuū. Ecce temp⁹ pdidisti. Quādo g°
melius est. ut nūmū amittas: et
temp⁹ rēdimas. Fres kmī in causis

et in negocijs ueris. qm̄ ad nos iudicanda
aduenuūt. si homī xp̄iano dico ut p
tempe redimendo pdat aliqđ suū. qn̄
to maiore cura et fiducia debeo dicere.
ut rēddat alienū. Ambos enī xp̄ianos
audio. Jam ille calūpniosus q̄ uult
alteri facere causā et tollē ab illo. uł
p compositione gaudet ad ista uerba.
Aplus dix̄. Redimentes temp⁹: qm̄
dies mali sūt. Facio g° calūpniā xp̄ia
no. illi uelit nolit. dat m̄ aliqđ ut tp̄s
rēdimat. q2 aplm audiuit. Dic m̄. Si
illi dicturus sum pde aliquid ut sit
ociosus. t̄ nō sū dictur' calūpniose. p
dite fili diaboli. q̄re alienas res au
ferre moliris. Causam nō habes:
et calūpnia plenus es. Si g° illi
dixero. da aliquid ut recedat a calūp
nia. tu ibi eris. q2 habebas de calūp
nia pecuniā. Ili qui pp' uitādam
calūpniā temp⁹ a te rēdimit. h' tole
rat dies malos: tu autē qui de calū
nijs pascēris. h' habebis dies malos.
et post illos habiturus es in die iu
dicij peiores. Et hoc forte rides. q2
pecuniā rapis. Ride. ride: et ɔtemp
ne. Ego erogem uenit q̄ exigat. Con

Sermo eiusdem de actibz aplorū.

Legim⁹ in libro qui aplo2
actibz inscribitur. tantā sb
memoratis uiris. deuotio
nē plebis fuisse. ita pplī xp̄iani flo
ruisse pmicias: ut post acceptā fidē
nemo domū ppam sibi defenderet.
et nemo suū aliquid iudicaret. s3
iure frīnitatis essent ill' cūcta ɔīa. sci
licet ut qui eodem ɔsorcio rēligiōis
tenebātur: eodem ɔsorcio fruerēt
et uite: hͦ est ut quibꝫ esset una
fides. eēt una substancia: et q̄bꝫ
erat ɔīs xp̄c. ɔīs esset et sumptus

Nefas enī putabant. religioſi viri cū
ſibi nō abſcīdere in ſubſtancia: qui
pticeps erat in grā. Atq3 ideo fr̄nitate
caritatis omīa ɔmūiter utebātur: n̄
qd maior eſt fr̄nitas xpi. qm̄ ſāg̃nis
Sanguis enī fr̄nitas ſimilitudinē
tantūmō corporis refert. xpi autē fr̄ni
tas vnanimitatē cordis aīe q3 demonſtrat.
Sicut ſcptū eſt. Erat autē credenciū
cor atq3 aīa vna. Vere ergo fr̄ ille ē q̄
tam corpe qm̄ vnanimitate ɔſimanꝰ
ē. Verius in qm̄ fr̄ eſt. cuiꝰ idem ſpūs
et volūtas in fr̄e eſt. Melior ergo eſt
ſicut dixi fr̄nitate ſāg̃nis: xpi frat
nitas. Nam illa interdū ſibi inimica
eſt: xpi autē fr̄nitas. ſine intmiſſiōe
pacifica ē. Illa inter ſe ɔmunia cū e
mulacione diuidit: hᶜ eciā cū ɔſtula
cione ɔītat. Illa in ɔſorcio deſpicit
ſepe ɔgermanū: hᶜ aſſumit frequenter
alienū. Tanta ergo ſicut dixi illo in
tempe xpiane plebis deuocio fuit:
ut nemo domū ſuā diceret. nemo ppꝛ
aliquid iudicaret: ſicut ait ſcūs lu
cas dicens. Nemo quicq3 ex eo qd poſ
ſidebat ſuū ppꝛiū eſſe dicebat. Non
enī inqm̄ erat quiſq3 egens inꝯ illoſ
Bt̄a ergo plebs. que dum plures inꝯ
habebat diuites. nullū in ſeculo
habebat indigentē: et q̄ dū eṫnaſ
cogitat diuicias: a frībꝫ temꝑalē
repulit paupertatē. Vendebant eni
ſicut ait ſcptura ꝑdia et domoſ ſu
as. et pcia venditoꝝ añ pedes aplō
rū ponebāt. ut erogaretur ꝑut cui
q3 opus erat. Videte ſanctoꝝ viroꝝ
fidem. queādmodū ppꝛ xpm̄. toto
ſe expoliabāt patrimonio. et nichil
ſibi reliqui faciebāt. Nō enī uerebā
tur ne eſurirent ipſi dū timebat.
ne alius eſuriret. Hec ergo ſub apl'is

fuit in plebe deuocio. Modo quid ſimile
reperimꝰ. Et certe xpc̄ in nob. Idem
quidem xpc̄ in nob: Sz nō idem animꝰ
in nob: Eadem in plebe fides: ſz nō i
plebe eſt ipā largicio. Ita alter de al
terius inopia nō cogitat. nō illud ſit
qd ait aplūs. Alius qdem eſurit. aliꝰ
ebrius eſt. Sz eciā diripiunt aliena.
Non ſolū inqm̄ colligentes pecūias
ſuas ad pedes aploꝝ nō deferūt. ſz
eciā ɔfugientes frēs ſuos ptrahūt
a pedibꝫ ſacerdotū. Nunc eſt illud
tempus qd deſcribit btūs aplꝰ dicēs
In nouiſſimis diebꝫ habundabit
iniq̃tas multoꝝ. et refrigeſcet caritaſ
Modo enī abundat auaricia et iniq̃
tas que ante bonitatis largitate ceſ
ſabāt. et refrigeſcit caritas fr̄nitatis q̄
que prius xpi amore feruebat. Tunc
enī ſub aplis fr̄nitatis dileō fuit: ut
tūc in ɔuentu ſuo nō inueniret indigē
ciam. Tanta autē mō xpianitatis
diſſimulacio eſt: ut in cetu nrō uix i
ueniās locupletē. Locupletem autē n̄
tam facultatibꝫ dico uix inueniri. ſed
opibꝫ. Ait enī aplūs. Diuites ſint in
bonis opibꝫ. Locupletē enī in eciā i
telligi uoluit. qui diues in xpō eſt
Nam et ibi qd ait ſub aplis neminē
indigentē fuiſſe. oſtendit utiq3 tūc
eos grā fuiſſe ꝑditos. ut omēs celeſ
tiū diuiciarū abundauerint largi
tate. Raro ergo hoc tempe inueimꝰ i
xpiano ppl'o locupletem. Et ſi ple
riq3 in domibꝫ auro ſint diuites. tn̄
in eciā ſūt mendici. Dū enim paupeſ
nō p eo qd preualet operantur. nᶜ
hoc eſt ɔtrarium qd offerunt: nᶜ illud
eſt ſaciabile qd reſeruant. Dicit
dn̄s ad cain cū offerret munera. Si
autē recte offeras. recte autē n̄ diui

das. peccasti. quiesce. Sic et tu xpiane non recte diuidis. qui de tanto auro tu o maiore ptem mamone seruas. qm deo largiris. Sic namque ananias iac tibus aplorum dum putat se recte offerre. et non recte diuidit. pecuniam quam optulit pdidit: et quam domi reseruauit amisit. Pecuniam inquam piter pdidit et salutem. Dum enim ex eo quod pmiserat. ptem subtrait. sacrilegii simul condempnat et fraudis: quod integris muneribus porcionem quidam putauerit subtrahendam. Ait enim aplus petrus. Non es hominibus mentitus. sed deo. Si ergo fratres ananias condempnatur. cur non totum dederit. quod de suo ipse pmiserit. quid censemus de eo qui non uult reddere quod aliis repmisit. Uidete ergo et uos fratres quid pmiseritis deo: cum pmum fidei gratiam pcepistis. Cum abundant in ciuitate uestra hospites: facite quod pollicita estis. ne dicatur uobis quod ananie dictum est. non mentiti estis hominibus sed deo. Sermo eiusdem de actibus apostolorum. Petrus et iohannes ascenderunt in templum.

Post resurrectionem xpi clarissimam pdicacio aplorum continuatur. lectio quam audistis exposuit. Ascendebant inquit petrus et iohannes in templum. Materiam sermoni .i. pdicacioni ingressum pparent. Pcedere quippe stupor debuit: ut miraculi rei exposicio sequeretur. Fulgor enim signorum: pplorum corda pulsit. Nam erat quidam a natiuitate sua claudus. qui portabatur manibus et mendicabat inquit ad speciosam portam templi. Qui cum ingredientes uidisset aplos: elemosinam ex more poscebat. Sed cum in eum intuitissent inuitum. nichil ille claudus ultra nouum solamen opperiens: credidit affuturam uilem de aplorum manibus largitatem. Sed petrus aplus ait ad eum. Intende in nos. Quos cum respexisset. argentum inquit et aurum non est michi: quod autem habeo hoc tibi do. In nomine ihu xpi. surge et ambula. Uerborum ipsorum ordinem debemus diligenter exponere. Neque enim pmittebat ad rem cum uirtutum diuinae sequentur. ut census paupies narraret: in ipsam uirtutem uoluisset aplus cum sui attestacione pferre. Iuste namque sequebatur: ut largiretur signa. qui opes contempserat. Ne enim mireris possessorem uirtutum: ante pfessus est abrenunciatorem diuiciarum. Quod hac paupertate diuius: quod hac uirtute pauperius. Testimonium ergo uirtutis: secuta est pfessio paupertatis. Unde et aplus loquebatur. Tamquam nichil habentes: et omnia possidentes. Quid ergo hac paupertate diuius. Argentum et aurum non habeo. Sed quod habeo. qui argentum non habet. Eloquium uehemens: eloquium igne purgatum. Qui aurum non habet. fidem habet. Uide amus quid amplius choruscet aurum quod ita in abscondito est. ut illud intueatur. puidens hominibus natam dampnasse. nec exposuisse rem successuram oculos cupidorum: atque ut adiuuaret pauperibus difficultate parandarum diuiciarum cum labore faciat queri quod non luerat inueniri. Ergo uideamus qui aurum non habet. quid habet. Uirtutem fidem habet: uirtutem habet. Expecta dicamus quod diximus. Quid amplius choruscet aurum. quod crumpna pquirit. quod auaricia cupit: quod sollicitudo custodit. Aurum materia laborum. periculosa possidentium. Aurum eneruacio uirtutum.

Aurū malus proditor suus. Ergo qui
aurū non habet: quid habet? Fidem
habꝫ. Videam⁹ ut diximus. qd amplius
choruscet aurū qd nemo totū hꝫ: n̄ q
semp abscondit. Aurū qd in pnitiem
dn̄i fulget. Aurū qd p tenebras q̄rit:
p tenebras custoditur. Aurū cui⁹ inq
sitio dampnatos hꝫ: cui⁹ amor iuda
facit. et alicui sit nomē ignotū de apos
tolo proditorem. Aurū qd apud auar
anime p̄fertur et xpō. in cui⁹ appetitu
congrua magist̄ gentiū auctoritate
detonuit dicens. auaritia q̄ est idolorum
seruitus. Quid g° amplius r̄fulgꝫ
aurū qd sordidas domos hꝫ? Aurū
qd amplius cruciat. apud quē lar
gius fuerit? Aurū qd amāti se nich
il de sua possessione pmittit. r̄fundit
ei reatū suū: cui usū suū negat. Gra
uis accusatio: erumpnosa possessio. Ne
tm̄ cū hꝫ dicim⁹: di creatura dap
natur. Sꝫ qm̄ obcecata prudentia
hom̄ id ~~est~~ in magnū pctm̄ r̄ceptū
est. iam ī infamiā rei r̄dundat: qc
quid de mala cupiditate suscipitur.
illa Id g° res ^ uitupatur: ut auaritia
r̄dempnetur. Ceterū dn̄s ait p pphe
tam. Aurū et argentū meū ē. At
si p se res mala esset: di esse nō poss꞉.
Verū p̄bet materiam misc̄die apud
bonos animos et nouo genē cur
magis pdest. qn̄ r̄tempnit ut ipā
sui condicione testetur. qm̄ mala ē
rei hui⁹ possessio: cui abdicatio fruc
tuosa est. Pbet ergo materiam s̄b
ueniendi. Dispsit. dedit pauperibus
iusticia eius manet in eternū. Vis
g° nosse qm̄ iusta in diuitis sit res au
rū et argentū? Auarus inde torq̄t:
inde misericors adiuuat. Exerceat
ergo rei r̄temptus. p r̄temptū utilꝫ
Ad possessionē cuius n̄ oms ydonei.
Nemo ergo nō potest inter eos r̄
putari. qui dispsit. tribuerit
pauperibꝫ. iusticia eius manet in e
ternū. Nemo non inter eos r̄putari
potest qui bene uoluerit p fugatium
r̄rū despectu placere deo. Magne fe
licitatis condicio xpianorum. qbꝫ clari
tudo regni in paupertate posita est. pos
sidere qd cū labore r̄quirit paucorum
est. r̄tempnē qd cū fructu r̄tempnas
om̄ est. Felicitas g° magna xpiano
rū. quibꝫ datū est: ut cū paupertate
faciant p̄cium r̄gni celorum. Non t
displiceat paupertas tua. nichil en
potes ditius inuenire. Vis nosse
qm̄ locuples sit? Celū emit. Cuiꝫ
thesauris conferri possit. qd paup
tate uidem⁹ in cultū. ut ad r̄gnū ce
lorum ueniret. diues possessione sua
optinere non possit. nisi optinet.
ut r̄temptu perueniat. Multo ergo
fulget fides qm̄ aurū. latebris te
nebrescat amictū. fides ingenito sple
dore conspicitur. Aurū tuto p di nō
potest. Fides bono publico semper
fulget. Dignitate fidei fiducia ipa
testatur. Nec inter r̄cientes cum
ē: fides cum inter pugnātes secura
est. Qd donauit aplus pauper cen
su. diues fide: lectionis ordo ploq̄t.
Aurū et argentū nō est m. Sed p his
quid habet? Qd autē habeo hoc
t do. In noīe ihū xpi surge et ambu
la. De affectibus precia rex estimē
tur. Qui aurū donabāt imple
bant paupi uentrē. manus cui⁹ de
bilibꝫ pedibꝫ futurū. Solabantur
infirmitatē. sanitatē reddē non
ualebant. Ille qui aurū nō possi
det: sanitatē dedit. Ideo diues est.

inops auri. Aurū et argentū nō hēo.
Ideo igitur tantas virtutū opes ptu
lit. Qd̄ habeo hoc tibi do. In noīe
ihū xpi. surge et ambula. Hoc pla
ne non in marsupio: sȝ in animo te
nebatur. Quid ei dedit? In noīe
ihū xpi surge et ambula. Paupem
hoīem expauit infirmitas. infirmi
tas equa lege: et eq̄ potentia reges
captiuosqȝ ↄstringens. Non potuit
sustinere iussionem paupis regibȝ
dominās. Paupm est qd̄ infirmita
tem noīam'. Paupis imperiū et
natura non ptulit. Ille enī claudus
erat ex utero matris sue. Debilitas
itaqȝ quā ei inuexerat natiuitas:
in paupis iubentis exclusa ē. Qd̄
pfecto non fieret. ni paup aplūs
plenus eēt ille deo. qui est auctor
nature. Nichil ergo hac ditius pau
ptate qd̄ donat quies nō hȝ. virtu
tes largitur: et gratis ↄfert qd̄ emi
nō potest. In noīe ihū xpi surge et
ambula. Obediencie subditur: qd̄
ex necessitate veniebat. Dicit homī
surge. qd̄ semp optabat. Sȝ quā na
turalibȝ vinculis impeditus erat:
nō poterat qd̄ uolebat. Nūc autē
tanta felicitate sensibilia seruiūt:
ut ad nutū iubentis. illa pedū infir
mitas auolaret. Surge et ambula
Et surrexit inqt ↄtinuo et stetit.
Aīo impatur: et pedes seruiūt. Ex
ilient inquit pphā tamqȝ vituli vi
culo laxati. Et ↄsolidate sūt bases
pedum ei'. Quāta uelocitate res
agitur attendite. Vix aures debil'
sermo intrauerat iubentis. et ↄti
nuo uis sanitatis irrupit. et exclu
sa infirmitate usui menbra reddūt'.
Testimoniū uelocis rsurrectionis
ē. uelocitas ex debilitate surgentis
in momēto. in ictu oculi. i nouissima
tuba. Canet enī tuba. et mortui rsur
gent: et nos īmutabimur. Futurā ex
herede factis ī quāto momento mor
tui excitent'. Debilibȝ a natura crede
uestigiis. Surrexit. consolidate st
inquit bases pedū eius. Parū erat
qd̄ dicebatur in usū claudū redisse:
uirtus eius cū sanitate rstituit'. Nō
enī dicit restitute st. sȝ ↄsolidate sunt
bases. Tam habūdantē recepit sa
nitatē: ut ferant laborem. Exiliēs
inquit ambulabat. Saltus fregit
eaā sanis ↄgruus ē. Non senserunt il
li pedes pigra rmedia: nec uelut
dudum ↄualescenti mō lenta uestigia rnouan
tur ad momentū. Vis medicine recu
pentis ostenditur. signatqȝ fuga ī
firmitatis exclusa. Sic exilit q̄ sa
natur a paupe. Sanatur ergo ab aplō
curo. hoc ipso indicans. qd̄ a dnō suo
conditore mereatur. Conuincant' ita
qȝ signis omibȝ manichei. Cuncta
salutis genera q̄ carni deferuntur:
testimoniū bone nature st. Digna
enī diuino ope pbantur. q̄ nō cre
duntur indigna beneficiis. Nomē
auctoris. sua menbra cognoscunt.
cū eis dicit. In noīe ihū xpi. surge et
ambula. Si esset caro a diabolo.
nomē xpi formidare potuisset. Ob
sequiū sanatori: testimoniū ↄdito
ris est. In noīe ihū xpi surge et
ambula Intulerat natura debili
tatē ad ipam qd̄ amō inuocati no
minis auctoritas destinatur. Cognos
cit qui iusserit. obsequitqȝ suo dnō:
rfragatur contrario. Si caro a diabolo
est. expugnanda est: et a xpi dis
cipul' nō curanda. Si racionē intro

ges obligandū eſt quicqd inimicū ē.
Nolo hoc ſolū cogitationi credas: di
uina ad hunc ſenſū ſuffragantur auctori
tas. Dn̄s in euangelio. Nemo intro
ditur in domū fortis ut uaſa eius di
ripiat. niſi prius alligauerit fortem. In
ſuis ergo operibus diabolus alligatus.
Nunc autem colligatur diabolus. ſed
honoratur: ſi res eius per ſigna curatur.
Magni beneficij debitor xpi caro ē.
ſz quid poſſit in eius ſalute mōſtrauit.
Non eſſet materia loquendi: niſi teſtimo
niū mīe caro curata feciſſet. Suffraga
tur p̄dicationi xpi caro: in ipā ē admi
niſtratio ſignoꝝ. Claudus ſurgit. ut
apli loquatur. Diximus qm̄ ſi huius di
opus caro nō eſſet. ille claudus non
erat in pedibus ſanandus. ſz in brachijs
colligandus. Nūc autē ſurgit claudus:
ut apli loquatur. Paſtorꝗ fit p̄dica
tionis: ut xpi euāgeliū ſonet. Clau
dus exilit. impudentes apli fecerūt.
ſi dei ē opus. caro non ē. Nūc autē
qm̄ dicere id ſacrilegiū eſt. nō faciunt
apli impudentē. Caro ergo opus di eſt.
Cū conditur opus di eſt. Cū formatur
opus di eſt. Cū ſignatur opus di ē.
Cū curatur opus di ē. Quid debet
diabolo tenens res di. Inuideant
ergo manichei. et propter honorem
di carnis natura laudetur: atqꝫ oē
uiciū in uoluntate ponatur. Spes eme
dationis hominibꝫ ſuggeratur. ut ſe
intelligant nō carnis neceſſitate:
ſz tm̄ uoluntatis prauitate delinquere.
Nos autē carnē diuino aſcribimus
opi. qm̄ uidemus in xpi reſurrectioē
diuini corporis gloriam cōſecutam. qm̄
a xpō ſuo conditore ſuſcepit: q̄ uiuit
et regnat in ſecula ſeculoꝝ. Amē

Sermo eiuſdem de uerbis bti petri
apli: Audiuimus uocē delatam de
celo. Hic filius meus dilectus. et
habemus certiorē ꝓpheticū ſermonē.

Initiū bone uite. cui uita eterna de
betur: recta fides eſt. Eſt autē fides
credere quod nō uides: cuius fidei merces diū
ē uidere qd̄ credis. Tempore ergo fidei tā
qm̄ tempore ſementis nō deficiamus. et
uſqꝫ in finē nō deficiamus. ſz pſeueremus
donec qd̄ ſeminauimus metamus. Cū
ēt auerſū eſſet genus humanū a
deo. et iaceret in delicijs ſuis ſicut cre
atore opus habebamus ut eſſemus. ſic
ſaluatore ut reuiuiſcemus. Iuſtus dn̄s
dampnauit hoīem: miſericors dn̄s
liberauit hominē. Deus iſrl' ipſe dabit
uirtutē et fortitudinē plebi ſue. bn̄dcs
dn̄s. Sz accepiūt credentes. nō acceperūt
cōtempnentes. Nec de ipā fide tamē
ita gloriandū eſt. qi aliqd̄ nō poſſi
mus. Non enī fides nichil eſt. ſed
magnū aliquid. qm̄ ſi habes. pfecto
accepiſti. Quid enī habes. qd̄ nō ac
cepiſti. Videte kmi ut dn̄o dō grās
agatis. ne in aliquo dono eius in
grati remaneatis: et ꝓpter hoc qd̄ magni
eſtis. qd̄ accepiſtis perdatis. Laus fidei
explicari a me nullomō poteſt. ſz a
fidelibꝫ cogitari pt. Porro ſi ex aliq
parte dignū ē cogitetur: qs digne cogi
tet. qm̄ multis donis di ipſius pficia
tur. Et ſi minora dona di in nob'
debemus agnoſcere: A quo debemus eē
qd̄ ſumus. Quā nō nichil ſumus. a quo
nō a deo habemus. Sz ſunt et ligna
ſunt et lapides. A quo. nō a deo. Nos
ergo quid plus. Non uiuūt ligna
et lapides: nos autē uiuimus. Sz ad
huc nob' in ipm̄ uiuē cū arboribꝫ
frutectiſqꝫ cōe ē. Dicitur enī uite
uiuē. Nam ſi non uiueret: nō ſcriptū

quātomagis illud qd̄ illa ſupat debemus agnoſcere.

esset. Occidit in grandine vineas
eorū. Viuit cū uirescat. arescat: cum
moritur. Sz uita ista nō habz sensū.
Quid nos amplius? Sentim⁹. Qui
q̄ ꝑtitus corpis notus est sensus. Vi
demus. audim⁹. olfacim⁹. gustam⁹.
tactu etiā ꝑ totū corpus nr̄m mollia
diiudicam⁹. et dura. et aspera. et le
nia. calida. et frigida. Est ergo in no
bis sensus quiq̄ ꝑtitus. Sz hunc hn̄t
et bestie. Habem⁹ ergo aliqd ampl⁹
nos. Et ista tamē q̄ enumerauim⁹ fra
tres mei si ɔsiderem⁹ in nob̄. quātam
de hijs grā̄tiā actionē: quantam creatori
laudem debem⁹? Sz tamē ampli⁹ qđ
habem⁹? Mentem. rationē. ɔsiliū.
qđ nō habent bestie. nō habēt uolu
cres. nō habent pisces. in eo facti su
m⁹ ad ymaginē dī. Deniqz ubi scriptā
narrat qđ fc̄i sum⁹. ibi subiungit. ut
nos pecoribz nō solū anteponat. sed
et ꝓponat. i. ut ea nob̄ subiecta sint.
Faciam⁹ inquit hoiem ad ymaginē
et similitudinē nr̄am. ut habeat po
testatē piscium maris. et uolatiliū celi.
et omī pecoꝝ et serpentiū q̄ repūt
sup terrā. Unde habeat ꝑtatem? ymagi
nem dei. Vn̄ quibdam dī in increpacio
Nolite esse sicut equus et mulus:
quibus nō est intellcc̄s. Sz aliud itel
lcc̄s: aliud ratio. Nam rationē he
mus. et anteq̄m intelligam⁹. sz in
telligere nō ualem⁹. ni rationē ha
beam⁹. Est g° aīal rationis capax.
Verū melius et cicius dicam. aīal
rationale. cui natura inest ratio:
et anq̄m intelligat. iā rationē hz.
Nam ideo uult intelligē: qr ratioē
ꝑcedit. Hoc g° vn̄ bestias antecedim⁹.
maxime extollere debem⁹. et rsculpere
pere quodāmō et rformare. Sz q̄s po
terit. ni sit artifex qui formauit? Ymagi
ginē in nob̄ dī. deformare potuim⁹: r
formare nō possum⁹. Habemus ergo
ut cuncta breuit̄ recolligam⁹. ipm̄ esse
cū lignis et lapidibz. uiuere. cū arborib⁹.
sentire cū bestijs. intelligere cū angel̄.
Diiudicam⁹ ergo oculis. colores. auri
bus. sonores: naribz. odores. gustu sapo
res: tactu. calores. intellectu. mores.
Intelligi omīs homo uult. intelligē
nemo est qui nolit: credē nō omēs uo
lunt. Dicit m̄ homo. Intelligam. ut
credam. Respondeo. Crede ut intelli
gas. Cū ergo nata inter nos sit contro
uersia. talis quodāmō. ut ille m̄ dicat.
intelligam ut credā: ego ei rspondeā.
immo credas ut intelligas. cū hac co
trouersia. ueniam⁹ ad iudicē. Neuter
nr̄m ꝑsumat. ꝑ sua ꝑte sententiā. Quē
iudicem inuenturi sum⁹? discussis oīb⁹
hominibz? Nescio utrū meliorē iudicē
inuenire possim⁹ q̄m hoiem: ꝑ quē
loquitur d̄s. Non eam⁹ g° in hac re:
et in hac controuersia. ad litteras secla
res. Non inter nos uidelicet poeta.
sz ꝓpheta. Btūs aplūs petrus. cū du
obus alijs xp̄i dn̄i discipulis. iacobo
et iohāne. ī monte cū ipō dnō ɔstitu
tus. audiuit uocem delatam de celo. Hic
est filius meus dilcc̄s. in quo bene ɔ
placui: ipm̄ audite. Hoc ɔmendās
memoratus aplūs ī eplā sua. dix̄.
Hanc uocem nos audiuim⁹ de celo
delatā. cū eēmus cū illo. in mōte scō.
Et cū dixissz. hanc uocē nos audiui
m⁹ de celo delatam. subiunxit atqz ait.
Et habem⁹ certiorem ꝓpheticū ser
monē. Sonuit uox illa de celo: et
certior est ꝓpheticus sermo. Atten
dite karmi. adiuuet dns. et uolūtatē
meā. et expectationē urām: ut dicā

qđ uolo. quomō uolo. Quis enī uerꝫ
nō miretur delatā uoce de celo certi
orem ꝓpheticū sermonē aplm̄ dixisse ēē.
Certiorē sane dix̄. nō meliorem. nō ue
riorem. Tam enī uerus ille sermo
de celo. quā sermo ꝓpheticꝰ. tam bonus.
tam util'. Quid est ergo certiorē. nisi ī
quo magis ꝯfirmetur auditor. Vnde
hoc. Quoniā sūt homīes infideles. q̄ sic
detrahunt: ut dicant eū magicis arti
bus fecisse que fecit. Possent ergo infi
deles etiā istam uocem delatā de celo
ꝑ coniecturas humanas. et illicitas cu
riositates. ad magicas artes referre:
sꝫ ꝓphete ante fuerūt. Non dico ātea
ante istam uocē: sꝫ ante xpi carnē.
Nondū erat homo xpc: quī misit
ꝓphās. Quisquis dicit eū magū ēē.
Si ergo magicis artibꝫ fecit ut colerē
et mortuus: nūquid magus erat
antequā natus. Ecce quare ait aplš
petrus. Habemꝰ certiorē ꝓpheticū
sermonē. Vox de celo. qua fideles ā
moneātur. ꝓpheticꝰ sermo quo infide
les ꝯuincantur. Intelleximꝰ quātū m̄
uidetur karmi. quare dixerit aplš pe
trus. habemꝰ certiorē ꝓpheticū ser
monē: post uocem de celo delatā. Et
ipā quāta xpi dignatio. Petrus iste
qui sic loquitur. piscator fuit. Et modo
magnā laudem hꝫ orator. si potue
rit ab illo intelligi piscator. Propterea
primis xpianis loquēs aplš paulꝰ
ait. Videte uocationē uram̄ frēs. quia
nō multi sapientes sc̄dm̄ carnē. nō
multi potentes. nō multi nobiles:
sꝫ infirma mūdi elegit dš. ut ꝯfū
dat fortia. et stulta mūdi elegit dš
ut ꝯfundat sapientes. et ignobilia
mūdi. et ꝯtemptibilia mūdi elegit
dš: ut ea q̄ non sūt. tamquā sint: ut

ea que sunt euacuarētur. Si enī elige
ret xpc primitus oratorē: diceret orator.
Eloquētie mee. merito electus sū. Si
eligeret senatorem: diceret senator. Dig
nitatis mee merito. electus sū. Pos
tremo si prius eligeret imperatorē: diceret
imperator. Potestatis mee merito. elcūs
sū. Quiescant et differātur a quo pos
sint gloriari de semetipsīs. et in semet
ipsis. Da mihi inquit illū piscatorē. da m̄
idiotam. da m̄ imperitū: da m̄ eū cū quo
nō dignatur loqui senator: nec quādo
emit piscem. Ipm̄ inquit da. Huīc si
impleuero: manifestū erit qđ ego fa
cio. Nunquā et senatorem et orato
rem. et imperatorē ego sū facturꝰ: quī
aliquādo facturus ego et senatorē. sꝫ certiꝰ
ego piscatorē. Potest senator gl̄ari
de semetipō. potest orator. potest imperator: nō
pot nisi de xpō piscator. Veniāt ꝑpt' docē
dam salubrē humilitatē. Prius ueniāt
piscator. ꝑ ipm̄ melius adducitur imp̄a
tor. Mementote ergo piscatorē sc̄m̄. iu
stū. bonū. xpō plenū. ad cuiꝰ missa ꝑ
mūdū retia capiendꝰ cū ceteris etiā
aplš iste ꝑuenit. Ergo mementote eū
dixisse. habemꝰ certiorē ꝓpheticū ser
monē. Da mihi ergo ad illā ꝯtrouisiā
iudicem ꝓphām. Quid inter nos a
gebatur. Tu dicebas. intelligam ut
credam: ego dicebam. ut intelligas crede.
Nata est ꝯtrouersia. ueniamꝰ ad iudi
cē. iudicet ꝓphā: immo uero dš iu
dicet ꝑ ꝓphetā. Ambo taceamꝰ. Quod
ambo diximꝰ. auditū est. Intelli
gam inquis ut credam: crede inquā.
ut intelligas. Respondeat ꝓpheta.
Nisi credideritis. nō intelligetis. Pu
tatis autē karmi nichil dicē. etiā illū q
dicat. intelligā ut ~~dicā~~ credā. Quid
enī nūc agimꝰ. nisi ut credat. nō q n̄ credit.

ſʒ qui adhuc paru̅ credu̅t. Nam ſi
nullo mō credidiſſent: hij nō eſſent. Fides
eos adduxit ut audiant: fides facit
eos p̄ntes uerbo dī. Sʒ ipā fides que
germinauit irriganda eſt. nutrienda
eſt. roboranda eſt. Hoc ē qd̓ agimꝯ.
Ego inquit plantaui. appollo rigauit:
ſʒ ds̄ incrementū dedit. Itaqʒ nec qui
plantat eſt aliquid: neqʒ qui rigat:
ſʒ qui incrementū dat ds̄. loquēdo.
hortando. docendo. ſuadendo. plātare
poſſumꝯ et rigare: nō autē incremē
tū dare. Nouerat autē ille cū q̊ lo
quebat᷑ qui fidei ſue germināti. et
adhuc tenere. et adhuc infirme. et
adhuc ex magna p̄te titubanti. n̄
tamē nulle fidei. ſʒ alicui fidei adiu
torem orabat. cū dicebat. credo dn̄e.
Modo cū euāgeliū legerētur audiſtis.
Si potes credere ait dn̄s ihc̄. p̄rī pu
eri. Si potes credere. omīa poſſibilia
credenti. Et ille intuens ſemetipʒ.
et poſitus an̄ ſemetipm̄. nō habēs
temerariā ꝯfidenciā. ſʒ p̄us diſcuci
ens ꝯſcienciā. uidit eſſe in ſe aliqm̄
fidem et titubationē. Vtrūqʒ uidit.
vnū ſe habere confeſſus eſt. et al
terius adiutoriū poſtulauit. Credo
inquit dn̄e. Quid ſequebat᷑: n̄ adiu
ua fidem meā. Non hoc dixit. Cre
do dn̄e. Video ſʒ aliquid vñ mentior: nō
credo. uerū dico. Sed uideo h' cūā neſ
cio quid. qd̓ m̄ diſpliceat. Stare uolo:
ſʒ adhuc nutans loquor. Non cre
di quia credo. ſʒ tamē adhuc nuto. ad
iuua incredulitatē meā. Ergo karī
et ille quē contra me ꝯſtitui: et ſp̄e
cuiꝯ ꝯtrouerſiā inter natā. p̄phām
iudicem poſtulaui. nō nichil dicit
etiā ipē cū dicit. intelligam ut credā.
Nam utiqʒ mō qd̓ loquor adhuc

loquor ut credant. qui nōdū credu̅t: et
tamē ū qd̓ loquor intelligant credere nō
poſſunt. Ergo ex aliq̄ p̄te uerū ē qd̓
ille dicit. intelligam ut credam. et e̊
qui dico ſicut dicit p̄pha. immo crede
ut intelligas. Verū dicimꝯ ꝯcordemꝯ.
Ergo intellige ut credas: crede ut in
telligas. Breuiter dico quō vtrūqʒ
ſine controuſia accipiamꝯ. Intellige
ut credas uerbū meū. crede ut intel
ligas uerbū dī. Sermo eiuſdem de uer
bis bt̄i iacobi ap̄li de cauenda iuracōe

Prima lectio q̄ nob̓ hodie
recitata eſt. oblata nob̓
ē ad diſſerendū. et qdā
mō dicta. Intentos eni
vos facit. ammonens ante omīa ne
iuretis. Difficilis queſtio eſt. h' per
catū quē non reū teneat: ſi iurare
peccatū eſt. Nam piuriū peccatū
eſt. et grande peccatū. nemo dubitat.
Sʒ nō ait ap̄lus. de cuiꝯ lectione trac
tamꝯ. Ante omīa fr̄es mei nolite p
iurare: ſʒ nolite iurare. Proceſſit eciā
ip̄ius dn̄i ihū xp̄i in euangelio. ſilis
ammonicio. Audiſtis inquit qr̄ dictū
ē antiquis n̄ piurabis. Ego autē
dico uob̓. Nolite iurare neqʒ p ce
lū. qr̄ ſedes dī eſt: neqʒ p terram. qr̄
ſcabellū eſt pedū eiꝯ. Neqʒ p caput
tuū iurabis. qr̄ nō ē poteſtas ē face
vnū capillū albū. aut nigrū. Sit
aūt ſermo ur̄. eſt eſt. non nō. Sed
qd̓ amplius ē. a malo eſt. Huic
dn̄ice admonicioni memorata ap̄li
lectio. omo ſic congruit. ut nichil
ds̄ iuſſiſſe uideat᷑. qr̄ nullus alius
hoc dix̄. qm̄ ille qui p ap̄lm̄ dixit
Ante omīa inquit fr̄es mei. nolite
iurare. neqʒ p celū. neqʒ p terrā. ne
qʒ aliud qdcūqʒ iuramentū. Sit

autem sermo uester est est. non non. Nisi
quod iste addidit ante omnia. ex quo me
tum fecit intentos. auxitque difficultatem
questioni. Inuenimus enim iurasse sanctos.
iurasse primitus ipsum deum. in quo non est
omnino peccatum. Iurauit dominus et non penitebit eum
tu es sacerdos in eternum. secundum ordinem mel
chisedech. Eternitatem sacerdocii filio cum
iuramento promisit. Habes etiam. per me
metipsum iuro dicit dominus. Et illud iuracio
est. uiuo ego dicit dominus deus. Quomodo homo
per deum. sic deus per se ipsum. Non est ergo pec
catum iurare. sed malum hoc dicere. Ergo
diximus deum iurasse quam blasphemum
est hoc dicere. Iurauit deus qui peccatum non
habet. Non est ergo peccatum iurare: sed per
iurare peccatum est. Fortasse quis dicat
non esse proponendum de deo deo iuracio
nis exemplum. Deus enim est. Et forte illi
competit iurare: qui non potest periurare.
Homines enim falsum iurant. uel cum fallunt
uel cum falluntur. Aut putat homo uerum
esse quod falsum est. et temere iurat. aut
scit uel putat falsum esse. et tamen pro
uero iurat ac nichilominus cum scelere
iurant. Distant autem ista periuria: que
duo commemoraui. Fac illius iurare qui
uerum putat esse pro quo iurat. uerum pu
tat esse: et tamen falsum est. Non ex animo posito
iste periurat. fallitur: hoc pro uero habet
quod falsum est. non pro re falsa sciens iu
racionem interponit. Da alium. Scit
falsum esse. et dicat uerum esse: et iurat
tamquam uerum sit. quod scit falsum esse. Vi
detis quam ista detestanda sit belua: et
de rebus humanis exterminanda. Quis
enim hoc fieri uelit. Omnes homines
talia detestantur. Fac alium. Putat fal
sum esse. et iurat tamquam uerum sit: et
forte uerum est. Verbi gratia ut intelli
gatis. pluit in illo loco. interrogas
hominem et putat non pluisse: et ad ne
gocium ipsius competit ut dicat pluit. Sed
putat non pluisse. Dicitur ei uere pluit. ue
et iurat. et tamen pluit ibi. sed ille nescit:
et putat non pluisse. periurus est. Inter
est quemadmodum uerbum procedat ex animo
Ream linguam non facit: nisi mens rea.
Quis autem est qui non fallatur. et si no
luit fallere. Quis homo: cui non sub
repat fallacia. Et tamen iuracio ab ore
non discedit. frequentatur. Plura sunt
plerumque iuramenta quam uerba. Si dis
cuciat homo quociens iurat per totum diem:
quociens se uulneret. quociens gladio
linguam feriat. et transfigat: quis in illo
locus inuenitur sanus. Quia ergo graue
peccatum est periurare: compendium tibi
dedit scriptura. noli iurare. Vade et dicitu
rus sum homo. Verum iura. Ecce uer
iura. non peccas. Si uerum iures non pec
cas. Sed homo inter temptaciones positus.
carne inuolutus. calcans terram sed tan
dem corpus quod corrumpitur aggrauat
animam: et deprimit terrena inhabitacio
sensum multa cogitantem. Inter ista
tua multa cogitata. in terra tenta. pro
latita. coniecturas humanas. fallacias
humanas. quam non subrepit est quod fal
sum est in regione falsitatis. Vis ergo
longe esse a periurio: Iurare noli. Qui
enim iurat: aliquando uerum iurare potest.
Qui autem non iurat. in medio cum iurare
numquam potest. Iure tamen ergo deus qui iurat
securus. quem nichil fallit. quem nich
il latet: qui omnino fallere ignorat. qui
nec falli potest. Cum enim iurat: se
adhibet testem. Quomodo tu cum iu
ras. deum adhibes testem: sic ipse
cum iurat. se testem adhibet. Tu qui
illum adhibes testem. forte super medi
cum tuum accipis in uanum nomen dei

domini dei tui. Ne tñ medicum iurādi īuenia
re noli. Ripa ē angusta: piuriū p̄ papi
cii. Qui iurat iux̄ est. qui nō iurat lō
ge est. Peccat et grauiter q̄ falsū iurat:
nō peccat qui uerū iurat. sȝ nc ille pec
cat. qui om̄o non iurat. Sȝ qui nō iurat
et nō peccat. et longe est a peccato. q̄
autē uerū iurat nō peccat: sȝ ꝓpe est
a pcō. Fac te ambulare in alio loco. ubi
a pte dextera spaciosa sit terra. nc usqȝ
angustias paciaris. a sinistra p̄ceps lo
cus ē. Ubi uis ambulare:· Sup finē ter
re in labio p̄cipicij. an inde longe est:· Pu
to. q2 inde longe. Sic et qui iurat ī fine
tābulat ambulat pedibȝ infirmis: q2 huānꝰ
Si offenderis deorsum is. Si lapsus fu
eris. deorsū is. Et quid te excipit:· P
iurij pena. Ergo uerū uolebas iurare
Audi consiliū di. noli iurare. Si nō
peccatū esset iuracō. nc in ueteri lege
diceretur nō piurabis. Reddes autē do
mino iusiurādū tuū. Non enim p̄ceptum
p̄cipetur nob. sȝ ait tibi ds̄ tuus. Si
iuraueris nō dampnabo. Si uerū iu
raueris nō dāpnabo. Sȝ numquid si nō
iuraueris dampnabo:· Duo sunt inq̄t.
que nō dampno unq̄. Verā iuracō
nē: et nullā iuracionē. Dampno
aut̄ falsam iuracionē. Falsa iuracio
exiciosa est. Vera iuracio piculosa
Nulla iuracio secura est. Scio eē dif
ficilem questionē. et caritati uīe fa
teor; semp illam uitaui. Nunc aut̄
cū die dnico. debito reddendi sermo
ne recitaretur eadem lectio. diuinitꝰ
impatū mī esse credi i di: ut inde trac
tarem. Hinc me dicere ds̄ uoluit.
hinc uos audire. Obsecro ne cōtēp
natis. obsecro ut cor stabiliatis. lig
ue mobilitates mutetis. Nō frustra
est: omnino nō uacat. qd̄ cū eam

ut dixi questionē semp deuitarē uolue
rim. imposita est necessitati mee: ut
imponat caritati uīe. Ut noueritis uer
iurarē nō esse peccatū. inuenimꝰ et pau
lū aplm̄ iurasse. Cotidie morior per
glam̄ uram̄ fr̄es: quā habeo in xp̄o ihū
dnō nr̄o. P uram̄ glam̄: iuracio ē. Nā
qi sic ait: p uram̄ glam̄ morior: qi
uestra gloria. me facit mori. quomō
si dicetur p ueneū mortuus ē. p gla
diū mortuus ē. i. faciente inimico. facie
te gladio: faciente ueneno. et similia
Non sic dixit. p uram̄ glam̄. Ambigu
itatē. sermo grecus dissoluit. Inspici
tur in eplā greca. et inuenitur ibi iura
cio: que nō est ambigua. Iaatonenō
iuracio ē p dm̄ Iaatonen. Ergo neō
dubitet iurasse aplm̄ paulū cū dix.
p uram̄ glam̄ fr̄es. Et ne putemꝰ eū
p humanā glam̄ iurasse: quā habeo
in xp̄o ihū dnō nr̄o. Et alio loco iura
cio prorsus certa et expressa. Testem
dm̄ inuoco sup aīam meā. q2 parceꝰ
uob. nō dū ueni corinthū. Et alio lo
co ad galathas. Que autē scribo
uob. ecce coram deo: q2 nō mentior. In
tendite queso et aduertite. Et si nō
plausibilis sermo uob sit. ꝓpē ang
tias questionis. utilis tamen ē. si ad
uiscera uīa puenīat. Ecce iurauit
aplus. Non uos fallant q̄ nesciō
quomō uolentes ipās iuraciones
discernē. uł pocius nō intelligē. di
cit nō esse iuracionē. qñ dicit homo.
scit ds̄. testis est ds̄: in uoco dm̄ sup
aīam meā uerū me dicē. Inuocauit
inquit dm̄: testem fecit dm̄:· Numq̄
iurauit:· Qui hec dicit. nichil aliud
uoluit: nī inuocato deo teste mētiri
Ita ne uero quisq̄s es praui cordis
et puersi cordis: si dicas p dm̄ iu

aplš dicit Testē deū inuoco sr̄ aīaȝ meā

ras. si dicas testis est deus non iuras.
Quid enī p dm̄: n̄ testis est d̄s. Aut q̄d
est testis est deus: n̄ p dm̄. Quid aut̄
est iurare n̄ ius deo redd̄e. qn̄ p dm̄ iu
ras ius saluti tue reddere. qn̄ p salutē
tuā iuras: ius filijs tuis reddere. qn̄ p
filios tuos iuras. Quid autē ius de
bem9 saluti nr̄e. filijs nr̄is. deo nr̄o:
n̄ caritatis. ueritatis. et nō falsitatis.
Maxime autē p dm̄ cū fit. ipā ē uerā
iuratio. q2 et cū dicat quisq3 p meā sa
lutem. salutem suā obligat. Cū di
cit p filios meos oppignerat d̄o filios
suos: ut h° ueniat in caput eor. q̄d
exit de ipsius ore. si uerū. uerū: si fal
sum. falsū. Cū ergo filios suos. uł ca
put suū. uł salutem suā q̄sq3 in iurā
cione nōīans. quicq̄d nōīat obli
gat. qn̄tomagis qn̄ do piurat p ip̄3
dm̄. Timet enī falsū iurare p filiū
suū: et nō timet falsū iurāe p dm̄ su
ū. Fortassis hoc dicens in animo suo.
Timeo p filiū meū falsū iurāe ne
moriatur. Deus aut̄ qui nō morit̄.
et si falsū p eū iuretur: q̄d mali con
tigit. Bene q̄dem dicis. nichil mali
contingendo: qn̄ falsū iuras p dm̄. ƺ
contingit mali multū ē: qui fallit pri
mū testem adhibes dm̄. ƺ si aliq̄d
teste filio tu faceres. et amico uł pri
mo tuo: uł cuilibet homī dicēs nō
feci. et tangeres filio tuo caput. quo
teste fecisti: et dicēs p hui9 salutē q2
nō feci. exclamaret forte filius tuus
sub paterna manū tremēs: ne tamē
paternā manū. ƺ diuinā tremens.
Noli pr̄: nō tibi uilis sit salus mea.
Dm̄ sup me inuocasti. ego te uidi. fe
cisti: noli periurare. Te q̄dem habeo
genitorē: ƺ plus et tuū et meū timeo
creatorē. ƺ q2 d̄s. qn̄ p eū iuras. n̄
tibi dicit. ego te uidi. noli iurare. fecisti:
ƺ times. ne te iste occidat. tu te an̄ occi
dis. Quia ergo non dicit. ego te uidi.
putas q2 non uidit. Et ubi est q̄d dic
tum est: tacui. tacui: nūquid semp tacebo. Et
tamē plerūq3 dicit ego te uidi. ƺ aliē
qn̄ vindicat in p̄ntī: ƺ nō in omēs
vindicat. Id̄o homīēs edificant̄ ad ex
exemplū. Ego scio. ille in falsū iurauit
et uiuit: falsū iurauit et uiuit. Ille fal
sum iurauit: tu falleris. Si et tu hr̄es
oculos vnde uideres mortē hui9: si et
tu in eo q̄d est mori et nō mori. nō fal
lereris. uideres hui9 mortē. Et tamē
intende scripturā: et ibi inuenies iacētē
quē putas viuētem. Cū pedibz am
bulat. q2 manibz contrectat. q2 oculis
videt. et auribz audit. officijs ceteris
menbror satis utit̄: uiuētē putas
Viuit ergo corpus eius: aīa autē
eius mortua est. Mortuū est q̄d me
lius est. viuū habitaculū: mortu9
habitator. Quomō inq̄es cū uiue
bat corpus. mortua est aīa. cū corp9
nō viueret. n̄ viuificatū ab aīa. Q°
mō ergo mortua ē aīa. de qua viuit
corpus. Audi ergo et disce. Corpus
homīs creatura di est: et aīa homīs
creatura di est. De aīa d̄s viuificat
carnē: ipam item aiām uiuificat de
se ip̄o. nō de se ipā. Vita ergo corpis
aīa est: uita aīe d̄s est. Moritur cor
pus. cū recedit aīa: moritur ergo aīa
si recedit d̄s. Recedit aīa cū corpus
percutitur gladio: et putas q2 nō re
cedit d̄s. cū aīa ferit̄ piurio. Vis
videre q2 mortuus ē de quo loq̄ris.
Lege scripturā. Os q̄d mētitur occid̄t
aiam. ƺ tu p̄ntem putas ultorē
dm̄: si ille qui te iuratione falsa de
cepit continuo exspiret. si expiet an

oculos tuos. Expirauit caro ipsius. Qd
est expirauit caro ipsius? Spm̄ quo vi
uificabat̄ eicat: hoc est expirauit. Ex
cluso spū quo viuebat caro: exclusit
spm̄ quo viuebat aīa. Expirauit sed
nescis. Expirauit sꝫ non uides. Carnē
enī iacentē sine aīa uideres: aīam mi
serā sine deo uidere non potes. Crede g°
adhibe oculos fidei. Nemo impunitus
peccatus: prorsus nemo. Cū illo ē pena
sua. Si haberet in cubiculo suo tortorē
carnis sue punitus esset. Habet in
secreto cordis sui, tortorē ꝯsciencie sue:
et impunitus uocatur. Et tamē quid
dicis? Viuit gaudet: luxuriatur: qui
ī mendaciū iurauit. Qd est qd me
mittis ad inuisibilia: qꝛ et ipē dꝰ p q̄
iurauit inuisibilis est. Iurauit p in
uisibilem: feritur pena inuisibili. Sꝫ
viuit inquit. et quodāmō scatet. et
bullit luxuriis. Si hoc ita est qd sca
tet luxuriis qd bullit luxuriis: uer
mes sūt anime mortue. Deniqꝫ oīs
homo prudēs q̄ tales luxuriātes p̄
turos attendit: sano cordis olfactū
auertit se. non uult intueri: nō uult
uidere nō vult audire. Vn̄ se ista sci
tas auertit: nō qꝛ putet aīā mortua.
Breuiter g° audite frēs mei. Conclu
dam sermonē: figens in cordibꝰ urīs
curā salubrem. Ante omīa nolite iu
rare. Quare ante omīa si magnū
ē facinꝰ periurare? Iurare enī peius
est qm̄ furari? Iurare peius est q̄
adulterare? Non dico falsū iurare.
iurare dico. Iurare peius est qm̄
hominē occidere? Absit. Hominē
occidere. adulterare. furari. peccatū
ē. Iurare peccatū nō est: sꝫ falsū
iurare peccatū est. Quare g° ante
omīa? Isto uerbo qd ait ante oīa
cautos nos facit aduersus linguā nrām.
Ante omīa ait ut attendetis preteris iu
uigiletis. non subrepat uobꝰ ꝯsuetudo
iurandi. Tamq̄ in specula ita te posuit
contra te. ante omīa. Leuauit te super
cetera: vnde te attendas. Considerat ei
iurare te p dm̄. p xpm̄. occido illū. et hꝰ
quociēs p diem. quociēs p horā. nō aps
os. ni a tali iuratione. Nolles ut dicet
tibi ante omīa. aut te aduersus ꝯsuetu
dinē intentissimū redderet. ut oīa tua
in spiceres. omīs motus lingue tue di
ligentissime custodires. esses custos
male ꝯsuetudinis tue. Ad eā ꝯstringēdā
audi ante omīa. Dormiebas pungo:
ante omīa spinas admoueo. Qd est
ante oīa. Ante omīa uigila: ante oīa
intentus esto. Iurauimꝰ et nos passi
habuimꝰ istā teterrimā et mortife
rā ꝯsuetudinē. Dico caritati urē ex
quo dō seruire cepimꝰ: et quātū malū
sit in piurio uidimꝰ, timuimꝰ uehe
menter. et uetustissimā ꝯsuetudinē
timore frenauimꝰ. Timore ꝯstricta.
restricta languescit. languescēs emo
ritur: et male ꝯsuetudini bona suc
cedit. Deniqꝫ nō uobꝰ dicimꝰ. nō nos
iurare. Si enī hoc dicimꝰ. quātū ad
me ptinet iuro: sꝫ quātū in uidet̄ mag
na necessitate cōpulsus. Cū uidero ni
faciā nō mī credi. et ei qui mī nō credit
nō expedire qd non credit. hac ꝑpē
sa ratione et ꝯsideratione librata. cū
magno timore dico corā dō. aut testis
ē deus. aut scit xꝰ qd sic sit eē ī aīo
meo. et uideo qꝛ plus est. i. qꝛ amplꝰ
est. qm̄ est est. non nō. Sꝫ hoc qd
amplius est. a malo est. Et si non
a malo iurantis: a malo est nō cre
dentis. Deniqꝫ nō ait. si amplꝰ fac.
malus est: sꝫ sit in ore urō. est est.

non non. Si quis amplius facit malus
est. sed sit in ore uro est ē non nō. Qd aūt
amplius ē a malo est. Sz quere au⁹. Sz
tū aliud lz humana pessima ꝯsuetudo.
Et cū ē nō credit' iuras. et cū nemo ex
igit iuras. et horrētibz hominibz iuras.
Non taces iurando: uix es sanus nō p
iurando. Nisi forte putatis fr̄es qr si
sciret aplus credere sibi galathas. ad
deret iuracionē. et diceret q aūt scribo uob'.
ecce corā dō qr nō mētior. Videbat ibi
eos qui credebāt. uidebat et alios q
nō credebant. Ergo noli dicere n̄ iuro.
si forte exigitur. Nam tu quomō te p²
ges. nō habes quomō satisfacias ne
gocio qd instat nō inuenis. Sz aliud
est cū exigitur iuracio: aliud qd offer
tur. Et hoc ipm̄ qd offertur. aliud cū
offert' non credenti: aliud cū ventila
tur et credenti. Tene ḡo linguā et ꝯ
suetudinē qn̄ tu potes. nō quos. Qdā
qn̄ illis dr̄. uerū dicis. nō credo. nō fecis
ti. nō credo. dō iudicet iura m. Et ille q
exigit iuracionē. multū inter ē. si nes
cit illū falsū iuraturū. an scit. Si enī
nescit. et ad dicit iura. ut fides ei fiat.
nō audeo dicē nō esse peccatū: tū huā
na temptacio ē. Si aūt scit eū fecisse.
nouit fecisse. uidit fecisse: et cogit iu
rare. homicida est. Ille enī suo piurio
se pimit: sz iste manū interficientis et
expressit et pressit. Cū uō aliqs sce
leratus fur audit. iura si nō tulisti.
iura si nō fecisti. ab eo qui nescit an
fecit ille. tūc xp̄iano n̄ licet iurāe qn̄
ab illo exigitur ius iurandū. Non
licet iurare: xp̄ianus sū. m̄ nō licet.
Capta talem. Recede ab illo. dissimu
la a negocio de quo loquebaris. inisce
alias fabulas. et inuenies eū mihi
es iurātem: q semel iurāe noluit.

Istam ḡo ꝯsuetudinē cotidianā. crebrā. sine
causa. nullo extorquēte. nullo de tuis
uerbis dubitāte iurandi. auferte a uob'.
āputate a linguis uris. circūcidite ab
ore uro. Sz ꝯsuetudo est solet dici. So
let dici qn̄ non dico. h⁹ est añ omnia. Qd
est ante omnia: Preteris cautus esto.
Plus ad hic intentus esto. qz ad alia.
Maior ꝯsuetudo. maiorē intencionē fla
gitat: n̄ certe leuis ꝯsuetudo. Si de manu
aliquid faceres. facilius manum impa
res ne faceret. Si pedibus aliquo eundū
esset: pigricia retardāte. excitares te
ut surgeres et ires. Lingua facilitatē
habz. mouetur. tanto tu aduersus illam
fixus esto. Domabis si uigilabis. ui
gilabis si timebis: timebis si xp̄ianum
te esse cogitaueris. Nam tantū mali
habet iuracio: ut qui lapides colūt. ti
meant iurāe p lapides. Tu nō times
dm̄ p̄ntem. dm̄ uiuētem. dm̄ scientē.
dm̄ manētem: dm̄ i ꝯtemptoē vindi
cantē. Claudit ille templū sup lapidē
et abit ad domū suā. Ipse sup dm̄ suū
clausit: et tū qn̄ illi dr̄. iura p ione. p
sentis oculos timet. Ecce dico mi tanti
urē. Et qui p lapidē falsū iurat. piur⁹
ē. Vnde hoc dico. qr multi et in hoc fal
luntur. et putāt qr nichil ē qd iurāt
nō se crimine teneri piurii. Plane
piurus est. qr p id qd sām putas: fal
sū iuras. Sz ego illū sām n̄ puto. Sed
putat cui iuras. Non enī qn̄ iuras t
iuras: aut lapidi iuras. Sz proximo
iuras. Homini iuras ante lapidem: sz
nūqd nō ante dm̄. Non te audit la
pis loquētem: sz punit te dō fallē
tem. Añ omnia ḡo fr̄es mei. obsecro
uos ne sine causa me dō hec loqui
ꝯpulerit. Dico enī ante ipm̄ qd dixi
sepe me deuitasse istā questionē ti

mui ne monēdo et pāpiendo plus vos
facere nō audiuiuos. Hodie autē plus
timui ne loqui ēm facerem: qd loq iubeor.
Quū uero plus sit fratrs hui⁹ sudoris mi
si omēs adclamauerūt. clamet et cōf
se. ne falsū inuent aduūsū se: si tot ho
mines qui me attentissime audierūt.
attenti sint aduersus ɔsuetudinē suā
Etiā moueant se homines cū ad domos
suos venerint. cū ad ɔsuetudinē suā
lapsū lingue ēpetiuerit: admoneat
proximus proximū. Hoc ē qd hodie au
diuim⁹: hoc est qd obstricti sum⁹ Nō
fiat hodie certe. cū recens sermo est
Expertus loqr. Non fiat hodie: pigus
sit cras. Si et cras factū nō fuerit mi
nus laborante q̄ custodit: adiuuat
enī ɔsuetudine superioris diei: teidino
moritur pestis de qua laboram⁹. et
gaudebim⁹ de fructu nrō. qr magno
bono habūdabitis: si tam magno
malo carebitis. Sermo eiusdē de uerb
bū apli iohānis. Si dixerim⁹ qr pctm
nō habem⁹ nos ipos seducim⁹ et cetera

Beatissim⁹ iohēs aplus
salubrer et uerāter sr
bens inter cetera ait. Si
dixeim⁹ qr pctm non
habem⁹. nos ipōs seducim⁹: et uer
itas in nob nō est. Si autē ɔfessi fuei
mus pctā nrā. fidelis est et iustus
qui dimittat nob pctā nrā. et mūdet
nos ab omī iniquitate. Hys uibis
docuit btūs iohēs. immo ipē dns
ihc nō se tacens p iohēm. neminē
in ista carne. in isto corruptibili cor
pe: in ista terra in isto maligno se
culo. in ista uita temptatiōibz ple
na: neminē h̄ viuere sine peccato.
Absoluta sententia est: nec expositō
re indiget. Nā si dixeim⁹. qr pctm
nō habemus. Quis enī est qui nō hz
pctm: Sicut scriptum est. nec infans cui⁹
est unius diei uita sup terrā. Talis p
uulus pctm nō fecit. sz de parentibus
traxit: Ergo nullomō q̄squā pot dice n
se habuisse pctm. sz accessit p fidem ad
lauacrū regeneracōis homo fidelis: et
omīā dimissa sūt ei Iam sub grā uiuit
in fide viuit. Membrū xpi factus ē:
templū di factus ē. Et tn sic quō me
brū xpi. et templū di factus ē. si dixit
se nō habere pctm seipm seducit. et
ueritas in eo nō est. Prorsus mentitur
si dicat iustus. Sūt aūt qdam inflati
utres. spū elacionis pleni. n magnitu
dine ingentes: supbie morbo tumē
tes ut dicere audeat. mentiri hoies
absqz peccato. Dicūt g° iustos prorsus
in hac uita. nullū hrē pctm. Heretici
sūt autē pelagiani. idemqz celestiani
qui hoc dicūt. Et cū rēsponsū illis fueit
qd est qd dicitis. g° viuit h homo sin
peccato: et nō hz omō ullū pctm. nec
facto. nec uerbo. nec cogitacōe. rēspōdēt.
de illo supbie vento quo pleni sūt q̄
ventū utinā finirēt. ne inflarētur et
tacerēt. i. humiles fierent nō elati
Respondent inq̄. prorsus isti homines
Sūt fideles di. nec facto. nec uerbo. nec
cogitacione. possūt ullū habē pctm
Et cū eis di: qui sūt isti uiri q̄ sin pctō
sūt: rēspondent et dicūt. Tota ecclā.
Mirari potuissem. si inueirem vnū.
duos. tres. decem. qd q̄rebat abrahā
Abraham enī a qnquaginta usqz
ad decem descendit. Tu heretice rēspon
des. et dicis in totam ecclam. Vn hoc
pbas. Probo inquis. Proba rogo
te. Magnū enī m gaudiū afferes
si docere potueris totā prorsus ecclam i
singulis quibusqz fidelibz nullū hre

sz

peccatū. Probo m̄qs̄ dicit. Dicit̄ de
aplis loquitur. Quid loqtur aplus.
xp̄c inquit dilexit eccam̄. Audio et apli
uerba ēē cognosco. Mundās eam laua
cro aque in uerbo. ut exhiberet sibi glo
sam eccam̄. nō habentē maculā aut
rugam. aut aliqd̄ huiusmoi. Audiuim9
de nube magna tonitrua. Nubi s ei di
apli uerba ista sonuerūt: et treme
nos fecerūt. Sz dicite nob anteqm̄ qiam9
quō ista uerba aplus dixerit. Dicite ī
quā nob utrū uos iusti estis an nō. Res
pondent. Iusti sum9. Ergo nō habetis
pccm̄. Pomēs dies. p omēs noctes nich
il mali facitis: nichil mali cogitatis.
Non audent dicere nichil. Sz qd̄ respon
dent. Nos qdem pccōres sum9: sz de
scīs loqmur nō de nob. Hoc interrogo.
xp̄iani estis. Non dico iusti estis. ~~No~~
xp̄iani estis. Non audent negare. xpi
ani inquint sum9. Fideles ergo estis.
Baptizati estis. Baptizati inquint
sum9. Dimissa uob cuncta peccata.
Dimissa inquint. Quō ergo estis pec
catores. Sufficit m̄ unde te repellam.
Vos xp̄iani estis. baptizati estis. fide
les estis. menbra eccl̄ie estis: et habe
tis maculas et rugas. Quō ergo ē
eccā isto tempe sine macula aut ru
ga: cū uos sitis ruga et macula ei9.
Aut si nō uultis ēē eccām: n̄ eam q̄
sine macula et ruga ē. cū rugis uris
et macul' pcidite uos a mēbris eius;
pcidite uos a corpe eius. Sz qd̄ adhuc
dicam. ut se ab eccā segregent. cū h°
iam fecerint. Heretici eni sūt. iā foris
sūt. cū tota mundicia sua foris rmāse
rūt. Credite et audite: audite et cre
dite. Forte dicturi estis in corde uestro
tumido. et inflato. Aliquid potuim9
dicere: qr iusti sum9. Necesse erat ut

Sz pter humilitatē ut dicēmus nos pec
catores esse. Pter humilitatē g° men
tis. Iustus es. sine peccato es: sz pter
humilitatē dicis te peccatorē. Quomō
te accipiam taqm̄ xp̄ianū in alterū
testem: quē cont̄ te ipm̄ teneo falsum
testem. Iustus es sine peccato es. et
dicis te habē pccm̄. Testis g° falsus es
contra te. Non accipit ds̄ mendacē hu
militatē tuā. Inspice uitā tuā. uide ɔ
sciencīā tuā. Ergo iustus es. sz nō potes
n̄ dicere te peccatorē. Audi iohāne. Ipe
ē repetit. qd̄ eciā supius uerāc dixit.
Si dixeim9 qr peccatū nō habem9: nos
ipōs seducim9: et ueitas in nob nō ē
Tu nō habes peccatū: et dicis te habē
peccatū. Veritas in te nō est. qr nō dix
iohēs. si dixeim9 qr peccatū nō hēm9:
humilitas in nob nō est. sz dix nos ip
sos seducim9 et ueitas in nob nō est.
Ergo mentim̄ si dixeim9 nos nō hrē
peccatū. Si mendaciū timuit iohēs.
tu mēdaciū nō times: ut cū es iustus
dicis te esse pccōrem. Quō g° te ac
cipiam ad aliā causā testem: q̄ in cau
sam tuā mentiris. Nos reos ɔstituis.
dū cont̄ te falsū testimoniū dicis. Nō
facturus es alteri: qui te infamas.
Quō alter tuā calūpniā deuitabit:
qm̄ te tue lingue mēdacio cum facis.
Iterū te interrogo alio mō. Iustus es
aut peccator. Respondes peccator.
Mentiris. qr nō qd̄ te esse credis: h°
ore dicis. Ergo et si nō eras peccator
ēē incipis dū mentiris. si eras pccōr nō
antequm̄ mentireris: mentiendo effi
ceris qd̄ deuitaueras. Veitas autē
ipā est. ut qd̄ es dicas. Nam quō ē
humilitas: ubi rgnat falsitas. Pos
tremo. omittam9 iohānis uerba.
Ecce in corpe ecce. qm̄ dicis nō hrē

Veritas in te nō ē n̄ ita te dixeris pccōrē
ut eciā cognoscas

maculam aut rugam. a aliqd hui moi.
et esse sine peccato: ecce ueniet hoa oro
nis. oratura e tota eccla. Et tu qdem fo
ris es. Ueni ad oronem dnicam: ueni
ad trutina. Ueni dic. Pr nr qui es in
celis. Sequere. Sanctificet nome tuu
adue. regn tu. fiat uo. tua. si. in ce. et i ter.
Pane. nos. cot. da no. hodie. Sequere.
et dic. Dimitte nob. de. nra. Responde
heretice que sut debita tua: An forte
pecunia mutua a deo accepisti: Non
inquit. Non ergo te interrogabo de h
Ipe dns expositurus e que sit debita: q
nob petim relaxari. Dicim gto se
quencia. sicut et nos di. de. nris. Expo
nat hoc dns. Si eni dimiseitis hoibz
pcca. Ergo debita nra pcca sut. Dimit
tet nob pr nr pcca nra. Redi gto heti
ce ad oronem: si oblitus es ut uera
fidei racione. Dimitte nob debita nra
dicis. an no dicis. Si non dicis. et si
pns fueris corpe: foris tn es ab eccla.
Ecce oracio est uox e de magisterio do
uenies. Ipe dix. Sic orate. Discipul
dix. aplis dix. et nob qualiscuqz agn
iculi sum dixit. Arietibz gregis
dixit. Sic orate. Uidete quid dix. et
quibz dixit. Ueritas discipulis. pas
tor pastor arietibz. Sic orate. Dimit.
no. deb. nra. sic et nos dimit. de. nris.
Rex militibz. dns seruis. xpc aplis.
ueritas homibz loquebatur. sb limi
tas humilibz loquebat. Scio qd in
uob agitur. Ego uos appendo: ego
de trutina mea enuncio. Prsus dico
quid in uob agitur. Hoc eni ego
plus qm uos scio. Dicite. dimitte no
bis debita nra. sic et nos dimit. debi.
nris. Interrogo te homo iuste. sancte.
homo sine macula. et ruga. Interrogo
te inqm. Oracio ista eccle est. Si

delictu est: an cathecuminorum. Certe utiqz
regeneratorum est. idest baptizatorum. Pos
tremo qd totu supat: filiorum est. Nam
si no est filiorum. qua fronte di. pr nr q
es in celis: Ubi gto estis iusti et sancti:
In menbris eccle hui estis: an no estis.
Ibi eratis: sz iam ibi non estis. Et uti
na iam parsi accepta racione audi
ant et credant. Ergo si tota eccla dicit
dimit nob debita nra: reprobus est q
hoc non dicit. Et nos qdem cu dicim
dimitte nob debita nra. quousqz id qd
petim accipiam reprobi sumus. qr
peccatores. Sz qd uos no facitis. nos
faciendo. i. pcca nra confitendo mudam:
si tn faciam qd dicim. sic et nos di.
de. nris. Ubi es ergo heretice. pelagi
ane. ul celestiane: Ecce tota eccla dic
dimi nob debita nra. Sz gto macu
las et rugas: sz confessione ruga ex
tenditur: confessione macula abluitur
Et qm diu hic uiuit sic stat. et cu
corpe exierit unusqsqz dimittuntur
ei peccata. qr talia habebat ut di
mitterent debita: qr et cotidianis p
ab dimittuntur. et exit mudatus:
et thesaurizatur eccla in thesauros
dni aurum purum. Ac p hoc in thesau
ros dni. eccla est sine macula et ru
ga. Et si ibi sine macula et ruga e.
h quid orandum est: Ut uenia pcipi
atur. Qui dat uenia maculam
extergit. Qui ignoscat: ruga exte
dit. Et ubi extenditur ruga nra.
Tamqm in tendicula magni fullonis
in cruce xpi. In ipa eni cruce. i. i ipsa
tendicula p nob sangne fudit. Et
nostis fideles quale testimoniu phi
beatis sanguini quem accepistis. Cer
te enim dicitis amen. Nostis qd sit
sanguis: qui p multis effusus est

in r̃missionē peccatoꝝ. Ecce quō fit eccā
sine macula et ruga: tamq̃ bene munda
ta. Intendicula crucis extendit. Sꝫ hꝭ
omīo potest id agi. Exhibet sibi glosā
eccam dn̄s nō hn̄tem maculā aͭ rugā
Agit hoc. et hꝭ exhibet sibi. Hoc enī
agit. ut nō habeamꝰ maculā aͭ rugā
Magnū est. Qui agit bn̄ curat: doc
tissimꝰ artifex ē. Extendit in ligno. et
facit sine ruga: quos abluendo fece
rat sine macula. Ipē qui uenit sine
macula. et sine ruga. extensus ē in
tendicula. sꝫ ꝓpter nos. nō ꝓpter se: ut
nos faceret sine macula et ruga. Ro
ttemꝰ ergo. ut faciat et postqm̄ fecerit. ad horrea
nos ducat. ibiqꝫ nos reponat: ubi ꝑs
sorm̄ nō erit. Tu ergo qui loqbaris sine
macula et ruga es: Ad hcm eccā fa
cis que dicit. Dimitte nob debita nrā.
Debita se habere ↄfitetur. q̄ relaxent.
Qui nō ↄfitentur: nō ideo non hn̄t: sꝫ
ideo eis non relaxabuntur. Confessio nos
sanat. et uita cauta. uita humil. orō
cū fide: contricio cordis. lacrime nō ficte.
de uena cordis ꝓfluentes: ut dimittā
tur nob debita. sine quibꝫ eē nō possu
mꝰ. Confessio inqm̄ nos sanat: dicē
te iohāne aplō. Si ↄfiteamr̄ pcā nrā.
fidelis est ds̄ et iustus. ut dimittet no
bis peccata nrā: et mūdet nos ab oī
iniqtate. Non autē qr dico qd̄ nō pos
sumꝰ sine esse pcō. homicidia facē debe
mꝰ. aut adulteria. ul' mortifera pcā.
q̄ uno ictu ꝑimunt. Talia nō facit bo
ne fidei. et bone spei xpianꝰ: sꝫ illa
sola que cotidiano orōnis penicullo
tergantur. Humiles et deuoti cotidie
dicamꝰ. dimitte nob debita nrā. sꝫ
si faciamꝰ qd̄ sequitur. sicut et nos di. de.
nris. Sponsio hec cū deo. uerā sponsio
et uerā condicio est. Tu homo es et
habes debitorem: et debitor tu es. Ac
cedis ad dm̄ qui habes debitores. et
debitor nō est: ut postules tͥ debita
relaxari. Sꝫ hoc tibi dicit. Ego debita
non habeo: tu habes debita. Debes ei
m. Sed eccā fit tuus debet tͥ. Debitor
meus es: habes et tu debitorē. Debi
tor meus es: qr peccasti in me. Habes
debitorem fr̄em: qr peccauit in te. Qd̄
feceris cū debitore tuo: facio et ego cū
meo. Idest si dimittis. dimitto: si tenes
teneo. Tu contra te tenes. q̇ alteri nō
dimittis. Nemo qͦ se dicat eē sine
pcō. Oderimꝰ eū fr̄es: et si nō sumꝰ
sine pctīs. Oderimꝰ tamē ea: et max
a criminibus nos abstineamꝰ qn̄tum
possumꝰ a leuibꝫ pctīs. Ergo ait nes
cio quis. Non habeo peccata. Seipꝫ
decipit: et ueritas in eo nō est. Pres
oremꝰ ut ds̄ dimittat. sꝫ faciamꝰ qd̄
di. Dimittamꝰ et nos debitorib' nrīs
cū dicamꝰ dimitte nob debita nrā: et
dimittit nob. Cotidie dicimꝰ hꝭ. et co
tidie facimꝰ. et cotidie fit in nob. Nō
hꝭ sumꝰ sine peccato: sꝫ ex ꝯ ibimꝰ hinc
sn̄ pcō. Sermo eiusdē de ubis sc̄i iohis
apli. Nolite omi spui cred. ↄ i maich
Quando iohēs aplꝯ lege
batur audiuimꝰ loquentē
ꝑ eū spm̄ sanc̄ et dicentē.
Kmi nolite omi spui cre
dere: sꝫ probate spūs. si ex deo sunt. Re
peto qr necessariū est ut exponam. et
hꝭ mentibꝫ urīs qn̄tū dn̄s adiuuat
uehementer inculcem. Kmi nolite
omi spui credē. sꝫ probate spus si ex
deo sunt. qm̄ multi pseudo ꝓphē ꝓdi
erunt in hunc mūdū. Precepit spc̄ sciis
ne omi spui credamꝰ: et causā cur ꝑ
ceperit dix. Que illa causa est. Qm̄
multi inquit pseudo ꝓphete ꝓdierūt

sꝫ nō tn̄ ideo debemꝰ amare pcīn

in hunc mu̅du̅. Quisq̅s g̅o ista p̅cepta ꝯtempserit. et om̅i sp̅u̅ credendu̅ puta uerit. necesse est incurrat i̅ pseudo p̅phe tas: et q̅d peius ē blasphemet ueros p̅phetas. Hic iam ex isto p̅cepto h̅o cautus effectus. dicturꝰ ē m̅. Audiui teneo. obtemp̅are desidero: q̅r et ego i̅ pseudo p̅ph̅as nolo incurre̅. Quis ei lꝰ uelit a mendacib' decipi. Siquem pseudo p̅ph̅a. ē mendax p̅ph̅a. Da m̅ hoie̅m religiosu̅. no̅ uult falle̅. Da m̅ hoie̅m impiu̅. sacrilegu̅: falle̅ uult. falli no̅ uult. Cu̅ g̅o noluit̅ falle̅ boni̅ falli aute̅ nec boni uelint. nec mali. q̅ quis est in pseudo p̅ph̅am uelit incur rere: Uerba dico ꝯsulentis me. s̅z un d̅ in pseudo p̅ph̅am neo n̅ i̅cur̅ i̅ci̅t. Audiui p̅ceptu̅ iohānis. inmo p̅ io hāne̅: nolite om̅i sp̅u̅ credere. Ecce accipio. ita uolo. Addidit et dixit. S̅z probate sp̅us qui ex d̅o su̅t. Uolo p̅bo. p̅bare uelim: si errare no̅ possim. Certe n̅ probaue̅o. incurra̅ necesse est in sp̅us qui ex deo no̅ su̅t: et ex h̅o seducar a pseudo p̅ph̅is. Quid aga̅. quomo̅ obseruē. O si sc̅is iohēs q̅ mo̅ nob̅ dix̅. nolite om̅i sp̅u̅ crede̅ s̅z probate sp̅us qui ex d̅o su̅t. dice̅ dignaret̅. quomo̅ p̅baretur sp̅us q̅ ex d̅o su̅t. Hinc cognoscatur sp̅us d̅i. Hoc certe expectabas audire ut p̅ bares sp̅us. qui ex d̅o sunt. Hinc cog nosatur sp̅us d̅i Iohānes dix̅. Hoc sequitur in lectione qua̅ tracto. Cu̅ en̅i nos p̅pterea facet sollicitos et cautos. ne om̅i sp̅u̅ credamꝰ. s̅z p̅ bemꝰ sp̅us qui ex d̅o su̅t. q̅r multi pseudo p̅phete prodierūt in hunc mu̅du̅. ꝯtinuo uidit quid desideraremꝰ occurrit expectationi: inicat oculu̅ cautie cogitationi. Gr̅as d̅no̅ quia

et h̅oꝰ p̅ illu̅ loqui dignatus est. Hinc cognoscatur sp̅us d̅i. Omīs sp̅us. Ecca audite. audite intelligite. discernite. i̅ herete ueritati: resistite falsitati. Hic cognoscatur sp̅us d̅i. Unde rogo te. h̅o est q̅d audire cupiebā. Omīs sp̅us q̅ ꝯfitetur ih̅m xp̅m in carne ueisse ex d̅o est. Et omīs sp̅us qui no̅ ꝯfitetur ih̅m xp̅m in carne ueisse ex d̅o no̅ ē. Interim g̅oꝰ k̅mi̅ expellite ab auib̅z uris p̅dicatore̅. disputatore̅. scripto rem susurratorem: qui negat ih̅m xp̅m in carne uenisse. Ergo expellite manicheos a domib̅z. ab auribz uris a cordib̅z Manichei aut̅ xp̅m in carne ueisse apertissime negant. Sp̅c g̅o illoꝝ no̅ sunt ex d̅o. Hinc uideo unde uenit lupus obrepe cognosco. et q̅ntu̅ ua leo ~~demonstrando~~ deuitandu̅ esse demonstro. Hinc in eo q̅d dix̅. ut p̅caus ab ap̅lo̅ dictu̅ ꝯmedraui. q̅r omīs sp̅us qui negat ih̅m xp̅m in carne uenisse ex d̅o no̅ est. insidiat̅ manicheus in h̅o uerbo. et dic̅ m̅ Ecce sp̅us qui negat ih̅m xp̅m i̅ carne ueisse ex d̅o non ē. Unde ē g̅o si ex d̅o no̅ est inquit. Unde est. Nu quid en̅i potest esse n̅ aliunde. Si ergo inquit ex d̅o no̅ est. et aliu̅de ē: duas uides esse naturas. Inuei mus lupu̅. recia salubria tendamꝰ. ueiamꝰ capiamꝰ. captu̅ tenudemꝰ. Plane moriat̅ error: uiuat h̅o. Ibi soluitur questio. S̅z recolite q̅d ꝯposui. ne obliti questione̅. no̅ in telligatis solutione̅. Omīs sp̅us qui no̅ ꝯfitetur ih̅m xp̅m i̅ carne uenisse ex d̅o no̅ est. Et manicheꝰ ꝯtinuo. Et unde est si ex d̅o non est. Aliunde est. Si aliu̅de est. dceni du as esse naturas. Hanc questione̅

tenete. et mentes ad illa mea u̾ba c̄uo
tate: ubi dixi. incipiam⁹. trucidem⁹. moi
atur error. uiuat homo. Error nō est
ex dō. homo ex dō est. Redite ad q̄stio
nem. Omīs spūs qui nō ↄfitet̾ ihm̄ x̄ᵐ
venisse in carne ex dō nō est. dico et
ego. Omīa p̱ ipm̄ fc̄a sūt. omīs spūs
laudet dnm̄. Sz si omīs spūs ex dō est.
quomō spūs qui ex dō nō est laudat
dnm̄? Versus omīs spūs laudet dnz.
Vicīu ideo languidū. intelligo uicīu
sanetur natura. liberet̾: uicīu natā
nō est: sz nature inimicū est. Sana
vnde langues: ꝯ maneat vn̄ langues.
Medicina uiciū p̱sequitur n̄ naturā.
Omīs qui nō ↄfitetur xp̄m in carne
venisse: ex deo nō est. In q̄ntū nō ↄfi
tetur xp̄m in carne venisse. in tā
tū ex deo non est: q̄r iste error q̄ nō
ↄfitetur xp̄m in carne ueīsse ex dō n̄
est. Fr̄es quid est qd̄ renascim̾: si bene
nati sum⁹? Qd̄ est qd̄ renascim̄? Na
tura que fuerat c̄patur: natā q̄ fue
rat lapsa erigitur. Natūa q̄ defor
mis iacebat: c̄ptā reformat̾. Solus
enī creator: solus creator. pr̄. filius.
spūs sanct⁹. Trina vnitas. vna tri
tas. Sola illa natūa īmutabilis. ī
ↄtaminabilis. nec defectui. n̄c p̱fectui
obnoxia: nec cadit ut minus sit. n̄c
t̄rāscendit ut plus sit. Pfc̄a sempit̾
na omīmodo īmutabilis sola illa
natura. Creatura uero bona: sz c̄a
tori impar. Valde uis adhere diabo
lo desertori. si equāi tendis ↄditori
Agnoscat aīa ↄditionē suā. Non ē
deus. Cū se aīa putat dm̄. offendit
dm̄. Non inuenit saluatorē: inueīt
dampnatorē. Nā̄ dō̄ q̄n malas
aīās dampnat: nō se dampnat. Si
autē aīa hoc ē qd̄ dō̄. se dampnat

Demus honorem deo nr̄o fr̄es: cū cla
mam⁹ libera nos a malo. Et susurret
t̾ ut in orōnē īn uenias temptacōez
et dicat tibi. Quid est qd̄ clamasti.
libera nos a malo? Certe nō es mal⁹
Respondeo illi. Ego sum malus. Et si
liberauerit me a malo: ero de malo
bonus. Liberet me a me. ne in currā
in te. Hoc dic manicheo. Si dō̄ liberā
uerit me. nō in currā in te. Nā si dō̄
liberauerit me: a me malo ero bon⁹.
Si bonus ero sapiēs ero. Si sapiens
ero. nō errabo: a te decipi nō potero. Li
beret ergo me dō̄ a me: et nō in curro
in te. Meū est enī uiciū ut errē et cre
dam tibi: qm̄ aīa mea impleta ē illu
sionibz. Non sū ī ipē lumē. Nam si
essem. nūq̄m errassem. Ideo p̄s di nō
sū q̄r substancia di. natūa di. errare
nō potest. Ego autē erro. Nam et tu
ipē confiteris sapientē te dicis: ab
errore me liberare conaris. vn̄ ego erro
si natura di sū? Erubesce da honorē
deo. Ego dico q̄r multū erras. Sz sic
tu ipē confiteris erraueas. Errauē
rat ergo natūa di. ierat ī mīnū dicīā
natūa di. adulteria ↄmittebat nā
di. certa nesciebat. quia ierat natūa
di. facinoribz et flagiciis obruebat̾
dei natūa. Erubesce da honorē dō. Lu
men tibi eē non potes: nō potes. nō
potes. Erat lumen uerū. In ēuangelio
iohīs dictū est. erat lumē uerū. Nū
quid non et iohēs lucerna? Ille erat
lucerna ardens. et lucens. Dn̄s dix̾
Nūquid lucerna lumē non est? Sz
erat lumē uerū. Lucerna et accendi
potest: et extingui potest. Lumē ue
rū accendere potest: extingui nō potest
Erat ergo lumē uerū qd̄ illuminat
omnē hoīem venientē in hūc mūdū

stupra illicita faciebat natā dei

Illuminādi sumꝰ: lumē nō sumꝰ. Ex
ꝑgiscere clama meū: dn̄s illuīatio
mea. Nō est qd̄ dicas: ḡo nō sūt mala.
Sūt mala. ſꝫ mutātur. et ipā erunt
bona. qr ipā mala. uicio sūt mala. n̄
natura. Quid est libera nos a malo.
Nonne possemꝰ et possumꝰ hᵉ uerba
dicere. libera nos a tenebris. A qbꝫ
tenebris. A nob̄ ipis. Sicꝫ in nob̄
sūt reliquie tenebrar̄. donec in totū
lux efficiamr̄: nichil habentes ī nob̄
qd̄ resistat caritati. qd̄ ꝯpugnet ueri
tati. qd̄ subiaceat infirmitati. qd̄
condicione mortalitatis deficiat. Tūc
totū uidere quid erit. [qn̄ eit] in corruptibile
induetur ī corruptione. et mortale hᵒ
induetur ī mortalitatē. Tūc fit sermo
qui sc̄ptus ē. Absorpta ē mors ī uictoria.
Ubi est mors ꝯtencio tua. Ubi ē acu
leus tuus. Aculeus autē mortis pec
catū est. Ubi malū. Nō mala hoīꝫ
que. Error et infirmitas. An nescis
quid agas. et errādo laberis: aꝰ scis
quid agi debeat. et infirmitate supa
ris. Ergo omne malū homīs: error
et infirmitas. Cont̄ errorē clama:
dn̄s illuīatio mea. Cont̄ infirmitatē
clama: et salus. Crede. bonus esto. Tu
es malus: tu eris bonus. Noli dimi
dere natura in te sanāda est: nō se
panda. Vis quid nosse es. Tenebre.
Quare tenebre. Homo qd̄ dicis.
Corripitur dꝰ. Aliquid huiꝰ tenebꝛis
potest esse ꝓfundius. Crede. agnos
ce xp̄m in carne venisse. accepisse
qd̄ non erat: nō amisisse qd̄ erat.
Hominē in se mutasse: nō in hoīeꝫ
fuisse mutatū. Agnosce et tu ipse
ex malo eris bonus: ex tenebris eris
lux. An mentior et nō est unde ꝯ
uincar. Aplm accipis: si te nō fingis ac
cipe
Aplm audis. et decipis et decipis. Vn̄
deciperis. Errando malo tuo te ipō.
Si autē credideris. errorēqꝫ discusseris:
audies ab aplō. fuistis aliqn̄ tenebre:
nūc autē lux in dn̄o. Sꝫ addit lux. Sꝫ
ubi. In dn̄o. Ergo tenebre in te. lux
in dn̄o. Quia non ē potes lucē. acce
dendo illumiaris: recedendo tenebraris.
Quā nō tibi lumē tu ipē es. aliūde illu
minaris. Accedite ad eū et illumina
mīn. Scio kmī de ista lectione sc̄i iohīs
in re una multū me fuisse īmoratū.
nec uos ēē fatigandos ultra uideo: ul
ulē capacitatē ꝯplendos. et ura īfir
mitas cogitanda est. Nam hᵉ uerba
sancti iohīs hn̄t ad huc magnos la
tebras suas. Interim eos qui negāt
xp̄m in carne venisse repellite. Con
stat enī eos nō esse ex deo in qn̄tū er
rant. in qn̄tū peccant. in qn̄tū blas
phemāt. non sūt ex dō. Sanētur. et ex
deo sūt: qr et natura ex dō erant. Hic
qm̄cuqꝫ disputaui. Attendite sc̄ptās
nolite credere eis qui negant xp̄m ī
carne uenisse. Sꝫ recte dicturꝰ es m̄.
Ergo qui dicit xp̄m in carne uenisse
ex dō est. Audiamꝰ donatistas: quia
ꝯfitentur xp̄m in carne uenisse. Au
diamꝰ arrianos: qr ꝯfitentur xp̄ꝫ
in carne uenisse. Audiamꝰ eunomi
anos: qr ꝯfitentur xp̄m in carne
uenisse. Audiamꝰ fotinianos qr ꝯfi
tentur xp̄m in carne uenisse. Si enī
omēs spūs qui ꝯfitentur xp̄m ī car
ne uenisse ex deo sūt. quā multe
hereses mendaces deceptrices in
sane: ꝯfitentur tamē xp̄m ī carne
venisse. Nō ḡo dictū sumꝰ. Quō is
tā qōnē solutū. Quōcuqꝫ soluenda
sit hodie solui n̄ pt̄. Tenete me debitorē:
sꝫ dm̄ p me. et p uob̄ orate adiutorē. C.

Sermo eiusdem de ūb apli iohis. Oīs
spūs qui confitet' ihm xpm ī carne
ueisse ex deo est. cont' hereticos ꝯ pelagi
anos.

Uestre caritatis expectaᵗⁱᵒ
nis debiti exactio est. Nō
dubito meminisse uos. q in ad
uētorio dni de sancti iohis lectioē, pmi
serim. Cū g° audistis lectorē. credo uos
cogitasse me delere eē debiti rēdditorē.
Magnā qdē questionē sermone in
longū procedente distulim⁹. quomō
recte possit intelligi qd ait in eplā sua
btūs iohēs: non baptista. ſz euāgᵗᵃ.
Omnis spūs qui ꝯfitetur xpm ī carne
venisse ex deo est. Videm⁹ eñ multas
hereses ꝯfiteri xpm in carne veisse:
et tñ nō possum⁹ eas dicē ex dō esse.
Negat xpm in carne venisse mani
cheus. non est laborandū. neq; uob'
diucius suadendū qd iste error nō sit
ex deo. Sz arrian⁹ ꝯfitet' xpm ī car
ne uenisse. eunomian⁹. sabellian⁹
fotinian⁹. Qd istis ꝯuincendis qri
mus testes. Quis tot numerat
pestes. Sz interim ea q sūt notio
ra tractem⁹. Multas quippe hēses
ille quas noiaui ignote sīt: et est
ista ignorantia. tutior certo qd no
uim⁹. Donatista ꝯfitetur xpm in
carne ueisse: et tamē absit ut sit h'
error ex dō. Ut de recentioibz hēti
cis loquar. pelagianista ꝯfitetur
xpm in carne venisse, tamē h' error
ōino nō est ex deo. Proinde bnū dili
gent' ꝯsiderēmus. qm nō dubitam⁹
uerā eē sententiā. omīs sps q ꝯfi
tetur xpm in carne ueisse ex dō ē.
ꝯuincendi sūt isti. qd nō ꝯfiteant' x'ᵐ
in carne ueisse. Nam si eis istā ꝯces
serim⁹ ꝯfessionē: ex dō illos eē fa
tebim̄. Quomō uos ab eoꝝ errorib'

ul' phibemus ul' terrem⁹. ul' adūsus
eos scuto ueritatis defendim⁹. Adiuuet
nos dns. qr et urā expectatio p nob'
orō est ut ꝯuincātur isti q non ꝯfitet'
xpm in carne uenisse. Arrian⁹ audit.
et pdicat ptū uirginis marie. Cōfite
tur g° xpm in carne ueisse. Non quō
pbam⁹. Si adiuuet dns intelligēcias
nrās. facillime qdem. Qd exigim⁹: ut
ꝯfiteam' ihm xpm in carne ueisse. Quo
ꝯfiteri potest in carne ueisse ihm xpm.
qui negat ipm xpm. Quis eñ xpc.
Ut tñ petrū interrogem⁹. Nō ai euā
geliū legētur audistis. Cū qsisz dns
ipe ihc xpc quē illū dicerent homīes
filiū homīs: rñponderūt discipuli o
piniones alienas. et dixerūt. Alij io
hānem baptistā. alij heliā. alij ihe
miā. aut unū ex pphis. Qui h' ꝯfite
bebantur ul' confitetur ihm xpm plus
qm hominē nō nouerūt. Si autē illz
xpm plus q hoiez ñ norūt ihm xpz
utiq; non norūt. Si eñ tantūmodo
hominē nichil amplius nō est ipe
xpc ihc. Uos ergo inquit quē me
esse dicitis. Respondit petrus un⁹
p omibz qr unitas in omibz. Tu es x'
filius di uiui. Ecce habes ꝯfessionē
ueram: ꝯfessionē plenā. Iungere ei
debes utrūq; qd de se xpc: et qd de x°
petrus. Quid de se xpc. Quē dicūt hoī
nes esse filiū homīs. Quid de xpo pe
trus. Tu es xpc filius di uiui. Utrūq;
ꝯiunge: et uenit xpc in carne. Hoc
de se xpc qd minus ē: hoc de x° petr⁹
qd maius est. Respondit de ueritate
humilitas: et de humilitate homīs
ueritas. Quē dicūt homīes esse filiū
homīs. Dico ego qd factus sū pp̄ter
uos. dic tu petre quis est qui fecit
uos. Qui ergo ꝯfitetur ihm xpm

in carne venisse: pfecto ꝯfitetur filiū [dei] i
carne venisse. Si filiū di ꝯfitetur in car
ne venisse xpm confitetur ī carne ve
nisse. Si filiū di negat xpm. nescit xm.
aliū pro alio dicat. non xpm dicat. Qd
est enī filius di. Quomō querebam⁹
quid est xpc: et audiebam⁹ qd sit fili⁹
di. Querebam⁹ quid ē filius di. Ecce
filius di. In pncipio erat uerbū. et u
bū erat apud dm. et ds erat uerbū.
Hoc erat in pncipio apud dm. In pn̄o
erat uerbū. Quid dicis arriane. In
pncipio sicut dicit genes. fecit ds celū
et terrā. Tu autē dicis in pncipio fec
ds uerbū. Factū enī dicis uerbū: et
creaturā dicis ūbū. Tu ergo dicis in
pncipio fecit ds uerbū. Sꝫ euāgeta
dicit. In pncipio erat uerbū: et idē
in pncipio fecit ds celū et terrā. qꝛ
erat uerbū. Omnia p xpm facta sūt
Factū dicis. Si factū dicis. filiū negas
filiū enī querim⁹ natū nō fctū. fili
ū unicū. unigenitū: nō adoptatū
Talem filiū querim⁹. tam uerū filiū
querimus: qui cū in forma di eet.
Apli uerba sūt ꝓpter rudes ꝯmemoro
ne mea putent. Illū filiū querimus
qui cū in forma di eet sicut dic apls.
nō rapinā arbitratus ē esse eqlis dō
Non rapina. qꝛ natura. Natura erat.
rapina nō erat. Nō rapinā arbitrat⁹
ē esse equalis di. Non ei rapina.
natura erat. Sic erat rex eternitate.
sic erat coetern⁹ gignenti sic erat:
equal' pri sic erat. Semetipm ~~sic~~ exi
naniuit. Vt ꝯfiteamur ihm xpm
in carne venisse: semetipm exina
niuit. Quomō. Amittendo qd erat:
an assumendo qd nō erat. Seqt
apls. Audiam⁹. Semetipm exina
niuit: formā serui accipiens. Sic

se exinaniuit formā serui accipiens:
nō formā di amittens. Forma serui ac
cessit: nō forma di discessit. Hoc est
confiteri xpm in carne venisse. Arri
anus aut qui nō ꝯfitetur equalē: nō
ꝯfitetur filiū. Si nō ꝯfitetur filiū: nō
ꝯfitetur xpm. Qui nō ꝯfitetur xpm:
quomō ꝯfitetur in carne uēisse. Sic
et eunomian⁹ par eius. socius ei⁹.
nō multū dui sus. Etenī dicitr arriani
ꝯfessi fuisse. qꝛ similis ē patri filius. Et si
nō equalis dixerūt. sꝫ simil'. Ille nc si
milis. Et iste ergo negat xpm. Si ei
xpc uer⁹ equalis pri est. et simil' prō
qui negat equalem negat xpm. Nec [Nec negat silēꝫ negat xpm]
ergo negat equalem et similē: negt
in carne uēisse xpm. Quero enī. Ve
nit in carne xpc. Respondit uenit:
et putam⁹ qꝛ ꝯfitetur. Introgo. Nūc
xc venit in carne equalis pri. an ineqlis.
Respondet inequalis. Inequali ergo
pri dicis venisse in carne. Negas xm
in carne uēisse: qꝛ xpc equalis ē pri.
Sabellianū audi. Ipē est filius q est
et pr. Hoc dicit. hinc pungit: hinc
venenū diffundit. Ipē est pr inquit.
Cū uult filius ē: qn uult pr est.
Non est ipē xpc. Et tu erras si huc xm
dicis in carne uēisse. qꝛ iste xc nō ē
negas xpm in carne uēisse. Qd dicis
fotiniane. Ait fotinian⁹. xpc solus
homo est. ds non est. Formā serui ꝯfi
teris: formā di negas. Et xc in for
di equalis est pri: in forma serui cō
sors est nob'. Et tu negas xpm ī car
ne uēisse. Donatista quid. Donatiste
plurimi h⁹ ꝯfitentur de filio qd nos.
qd equalis sit pri filius. eiusdēqꝫ sbē [alij nō eidēqꝫ sbē]
ꝯfitentur: sꝫ equalē negat. Qd op⁹
est de hijs disputare qui negat eqlē.
Si enī negat eqlem: negat filiū di

negant filiū: negant xpm̄. Si negat x.ᵐ
quomō ɔfitentur in carne veisse xpm̄.
De illis subtilior disputacio ē qui hᵒ ɔfi
tentur qᵒ nos unigenitū filiū eq̄lem
prī. eiusdem sbstantie. eterno coeternū.
et tñ donatiste sūt. Dicam⁹ eis. Verbis
ɔfitemī. factis negatis. Aliquis enī fac̄s
negat. Non omīs q̄ negat uerbo negat
Plane sūt homīes q̄ factis negant. In
terrogem⁹ aplm. Omīa inq̄t munda
mūdis. Immūdis autē et in fide lib; nich
il ē mūdū: s; polluta sūt eoꝝ et mens
et ɔsciencia. Confitentur enī dm̄ se nosse.
factis autē negāt. Nō est negare fac̄s.
Supbire. et sismata facere: nō in dō.
s; in homīe glāri. Ita fac̄s negat x.ᵐ V
nitatē quippe amat x.ᵉ Postremo et
si xpm̄ negant ut apcius loq̄mur. nos
eū dicim⁹ xpm̄: de quo ait iohēs bapᵗᵃ.
Qui habet sponsam. sponsus ē. Bonū
ɔiugiū. sancte nuptie. Sponsus x.ᵉ spō
sa eccā. A sponso cognoscim⁹ sponsā. Di
cat nob ipe sponsus qui hab; sponsā.
Dicat ne fortassis errem⁹: et in uitati
ad nuptias. sca uota turbem⁹. Dicat.
ostendat pmo seipm̄ sponsū. Post ēsur
rectionē. ait discipul' suis. Nō sciebatis
q2 oportebat ipleri omīa q̄ scpta sūt
in lege moysi et pphetis. et psalmis
de me. Tūc euāgelista seq̄tur et dicat
Tūc apuit ill' sensū ut itelligerent scp
turas. Et dix̄ eis. Qā sic oportebat
xpm̄ pati: et ēsurgere a mortuis ter
cia die. Ecce sponsus quē ɔfessus ē pe
trus: hoc est filiū dī uiui. Oportebat
ut pateretur: et tercia die ēsurgeret: et
factū erat. Impletū uidebant caput te
nebāt: corpus querebāt. Quid ē cap.
Ipē xpc̄ passus est. tercia die ēsurrex̄.
Caput est ecce. Corpus quid est.
Ipa eccā. Uidebant ergᵒ discipuli cap.

corpus non uidebāt. Ergo eos corpus
nō uidentes. doceat caput. Dic dn̄e ihū
dic sancte sponse. instrue nos de corpe
tuo. de sponsa tua. de dilcā tua. de colū
ba tua. quā dotasti sangīne tuo. Dic. O
portebat xpm̄ pati. et ēsurgē a mortuis
die tercia. Ecce sponsus. Dic sponsa. iple
tabulas matrimoniales. Audite spōsā.
Et pdicari inq̄t. Hᵒ seq̄tur enī. Opporte
bat xpm̄ pati et resurgē a mortuis die
tercio: et pdicari in noīe eius penitenciā
et rmissionē per omīs gentes. Ubi te ab
scondis. P omīs gentes. incipientibus
ab ihrlm. Hic est factū. Legim⁹ pmissū
uidem⁹ impletū. Ecce lux mea. Ubi ē
obscuritas tua. Ecce xpc̄ sponsus ē hᵒ
ecce que pdicat in omīs gentes. et pul
lulat et crescit usq; ad fines terre. in
cipientib; ab ihrlm. Huī⁹ sponsus x.ᵉ ē
Tu quid dicis cui⁹ sponsus xpc̄ partis do
nati. Non est ipē. nō est ipē. Homo
bone non est ipē. Immo homo male.
nō est ipē. Ad nuptias uenim⁹. tabulas
legam⁹: et non litigem⁹. Ergo si tu
dicis. xpc̄ est sponsus partis donati.
ego tabulas lego. et inuenio eē xpm̄
sponsū ecce. diffuse toto orbe terraꝝ.
Si dicis ipē est. et non est ipē: negas
xpm̄ in carne venisse. Pelagianista
restat. nō ex heresib; omīb;. s; eis qᵒ
p paruo tempe ɔmemoraui. Iam ei
dixi. qᵒ nutāt tot pestes. Quid dicis
pelagianista. Audite quid dicit. Vi
detur m ɔfiteri xpm̄ in carne ueisse:
s; discussus. inuenitur negarē. X.ᵉ enī ī
carne uenit q̄ similitudo eēt carnis
peccati: non eēt caro pcī. Apli uerba
sūt. Misit dᵒ filiū suū in similitudi
nē carnis pcī. Non ī similitudine car
nis qī caro non eēt. s; ī similitudinē
carnis pcī. q2 caro erat. s; pcī caro n̄ erat.

Iſte autẽ pelagius. et ceterã carnẽ oĩs
infantis: carni xp̄i conatur equare. Nõ
ẽ bn̄i. Non ꝑ magno cõmendaretur ĩ
xp̄õ ſimilitudo carnis pcĩ: ſi omĩs cetã
caro eet caro pcĩ. Quid ḡo proeſt. q̄
dicis in carne xp̄m ueniſſe: et oĩm infa
tũ carni conaris eũ equare. Et ẽ hoc
dico. qd̓ donatiſte non ẽ ipẽ. Ecce uideo
mrẽm etiam̄. teſtimoĩm reddentẽ ipis
uberibz ſuis. Occurrũt matres cũ puni
lis ſuis: ingerũt ſaluatori ſaluãdos. nõ
pelagio dampnãdos. Mr̄ quelibz mĺr
pietate currẽs cũ puulo filio dicit. Bap
tizetur ut ſaluetr̄. Pelagius contr̄. Ad
ſaluatr̄. Non eſt qd̓ in eo ſaluetur. nich
il habz uicij. nichil ex traduce dapnationis
extraxit. Si equalis xp̄õ. quare q̄rit xp̄m.
Ecce dico ẽ. Sponſus filius dĩ qui ueit
in carne. ſaluator eſt. et maior et mi
nor. ſaluator eſt et grandiũ. et infa
tiũ: et ipẽ eſt xp̄c. Tu autẽ dicis ſalua
torem xp̄m maior. nõ minor. Non ẽ
ipẽ. Si non eſt ipẽ. negas et tu xp̄m ĩ
carne veniſſe. Omẽs heretici negant
xp̄m in carne ueniſſe. Qd̓ miramini
ſi pagani negãt xp̄m in carne ueiſſe.
Qd̓ miramĩ ſi iudei negãt xp̄m in
carne ueiſſe. Qd̓ miramĩ ſi manichi
aptiſſime negãt xp̄m in carne ueiſſe.
Sz dico caritati uṙe. Etiã oĩs mali
catholici uerb̓ cõfitentur xp̄m ĩ carne
ueniſſe. factis autẽ negãt. Nolite ḡo
ẽẽ tãmq̄ fide ſecuri. Adiungite fidei
recte. uitã rctam. ut xp̄m cõfiteamĩ in
carne ueniſſe. et uerb̓ uera dicendo:
et factis bene viuendo. Nam ſi cõfite
amĩ uerb̓ et factis negetis. fides ta
liũ malorꝫ: ꝑpe fides eſt demoniorꝫ.
Audite me bn̄i. audite me. ne ſit uo
bis teſtis ſudor hĩ meus. audite me.
Iacobz apl̄s. cũ de fide et opib̓ loq̄retr̄

aduerſus eos qui ſibi putabant fidem
ſufficere: et opera bona habere nole
bant. ait. Tu credis q̄ vnus ẽ dš. bñ
facis. Et demones credũt et cõtremiſcũt.
Nũquid ido demones ab eterno igne
liberabũtur: q̄ credũt et cõtremiſcũt.
Ecce mõ qd̓ audiſtis in euãgelio qd̓
ait petrus. tu es xp̄c filius dĩ viui. Le
gite et inuenietis dixiſſe demones. Sci
mus qui ſis. filius dĩ. Petrus tñ lau
datur: demon cõpeſcitur. Vna uox.
ſed nõ diuiſa. Vnde ſeparantur iſte due cõfeſ
ſiones. Laudatur amor. dapnatur
timor. Non enĩ amore dicebãt hij de
mones: tu es filius dĩ. Timore hoc dice
bant: nõ amore. Deniqꝫ illi in cõfeſſio
ne dixerũt. Quid nob̓ et ẽ. Petrus
autẽ ceũ ero uſqꝫ ad mortẽ. Sz et ipẽ
petrus vnde fixẽs mei. Vñ illi dicẽ ex
amore. tu es xp̄c filius dĩ viui. Vnde
illi. Ita ne de ſuo. Abſit. Bene qd̓ ipꝫ
euãgelij capitulũ. utrũqꝫ demõſtrat.
Quid petrus de dõ. quid de ſuo. utrũqꝫ
ibi habes. lege. Non eſt qd̓ a me ex
pectes audire: cõmemoro euãgeliũ.
Tu es xp̄c filius dĩ uiui. Et dñs ad eũ.
Btũs es ſymon bariona. Quare. De
tuo btũs. Non q̄ nõ tibi reuelauit
caro et ſanguis. Hoc enĩ eſtu. Nõ tibi
reuelauit caro et ſanguis: ſz pr̄ ms
qui in celis eſt. Et ſequitr̄ et dicit cetã:
q̄ cõmemorare longũ eſt. Paulo poſt
dñs ibi poſt hec uerba ſua q̄bz adp
bauit petri fidem. eãqꝫ petri eſſe
mõſtrauit. cepit oſtendere diſcipul̓
ſuis: q̄ oportebat eũ uenire ihodſo
limã. et multa pati. et reprobari a ſe
nioribz et ſcribis et ſacerdotib̓. et
die tercia reſurgere. Ibi petrus de
ſuo expauit: et horruit mortẽ xp̄i.
Expauit eger medicinã. Abſit a te

ſuã

& ipsā uitā diligit. nō opiō: ꝫ natā:

dn̄e in quit. ꝓpitius esto tibi: ne fiat
hoc. Et ubi est p̄tātem habeo ponedi
aiam̄ meā: et p̄tātem habeo iteru
sumedi eam. Oblitus es petre. obli
tus es. Maiorē caritatē neō habet.
qm̄ ut aiam̄ suā ponat q̄s p amicis
suis. Oblitus es. Obliuio illa de ipi.
trepidatio. horror et timor mortis.
totū de petri: immo de symoīs nō de
petri. Et dn̄s. Uade retro sathanas.
Btūs es symon bariona: uade rtro
sathanas. Btūs es symon bariona:
ꝫ de dei. Uade retro sathanas. Unde
betole unde btūs. Iam dixi q̄ non
reuelauit tibi caro et sangs: ꝫ pr̄
meus qui in celis est. Un̄ sathanas.
Dicat dn̄s. Neqꝫ enī sapis que di sr̄.
ꝫ q̄ sūt hoīn. Spate in dn̄m: et uē
fidei bona facta sūn gite. Cōfitemī
xpm̄ in carne uenisse. et credēdo. et
bn̄ uiuendo. et utrūqꝫ ab illo accep
tū tenete: ab illo augendū et pficie
dū spate. Maledcīs enī omīs q̄ spem
suā ponit in hoīe. Et bonū ē homī.
ut q̄ glatur: in dn̄o glorietur.

Sermo eiusdē de uerbis apli ut nō
ↄtristemur de dormientibꝫ. et de opi
bus misericordie q̄ p eis celebrātur.

Admonet btūs aplūs ut de
dormientibꝫ. hꝰ est mortu
is carissimis nr̄is non
ↄtristemur. sicut et ceteri
qui spem non hn̄t: spem scilicet re
surrectionis. et incorruptiōis et̄ne.
Nam idō et dormientes eos appel
lat sc̄ptur̄e uerissima ↄsuetudo: ut
cū dormientes audim̄ euigilaturos
minime despemus. Unde etiā cantat
in psalmo. Nūquid qui dormit nō
adiciet ut resurgat. Est g° de mor
tuis eis qui diligūtur: q̄dā ↄtristia

quodāmō naturał. Mortem qppe horret
nō opīnio: ꝫ natura. Nec mors homī
accideret. ñ ex pena: qm̄ pcesserat culpa
Qua ꝓpter si animalia q̄ ita creata sr̄.
ut suo quoqꝫ tempe moriātur. mortē
fugiūt. uitā diligūt: q̄ntomagis homo
qui sic fuerat creatus. ut si uiuē sine
peccato uoluisset: sine t̄mino uiueret.
Hinc itaqꝫ necesse est ut c̄stes sim̄ qn̄
nos moriendo deserūt quos amam̄.
Qā et si nouim̄ eos nō metnū r̄lin
quē nos mansuros. ꝫ aliqn̄tū p̄cedē
secuturos: tn̄ mors ipā qm̄ natuā re
fugit. cū occupat dilectū: ↄtristat ī nob̄
dilcōis affectū. Idō nō admonuit aplūs
ut nō ↄtristemur: ꝫ ne sicut ceteri q̄ spem
non hn̄t. Cōtristam̄ ergo nō in nr̄or
mortibꝫ necessitate amittendi: ꝫ cū
spe recipiendi. Inde angimur: hinc cō
solamur. Inde infirmitas afficit: hinc
fides reficit. Inde doler humana ↄdicō:
hinc sanat diuina pmissio. Proinde po
pa funeris agmina exequiarū sumptuo ac mag
sa diligencia sepulture. monimētor
opulenta ↄstructio. uiuor sr̄ q̄licūqꝫ
solatia: nō adiutoria mortuor. Orō
nibꝫ uero sancte ecc̄e. et sacrificio salu
tari: et elemosinis que p eor spiri
tibꝫ erogātur: nō est dubitandū mor
tuos adiuuari. ut cū eis misericordius pcā
agatur a dn̄o: qm̄ eor metue
rūt. Hoc enī a patribꝫ traditū uni
uersa obseruat ecc̄a: ut p eis qui ī
corporis et sanguinis xp̄i ↄmunione de
functi sūt. cū ad ipm̄ sacrificiū loco
suo ↄmemorātur oretur: ac p illis
quoqꝫ id offerri ↄmemoret. Cū uo
eor ↄmendādor causa opa misedie
celebrant: quis eis dubitet suffra
gari. p quibꝫ orōes deo nō inanit
allegantur. Non omīo ambigēdū

est ista prodesse defunctis: sed talibus qui ita
uixerint ante mortem ut possint eis hec
utilia esse post mortem. Nam qui sine
fide que per dilectionem operatur eiusque sacra-
mentis de corporibus exierunt: frustra illis
a suis huiusmodi pietatis impenduntur
officia: cuius dum hic essent pignore ca-
ruerunt uel non suscipientes. uel in uacuum
suscipientes dei gratiam: et sibi non misericordiam
thesaurizantes. sed iram. Non ergo mor-
tuis noua merita comparantur. cum eis bo- pri
ni aliquid operantur sui: sed eorum precede-
ntibus consequentia ista redduntur. Non enim
actum est nisi cum hic uiuerent: ut eos hec
aliquid adiuuarent: cum hic uiuere desiissent.
Et ideo istam finit quisque uitam: nisi quod
meruit in ipsa: non poterit habere post
ipsam. Permittantur itaque pia corda
carorum de suorum mortibus contristari dolore
sanabili: et consolabiles lacrimas fun-
dant condicione mortali: quas cito re-
primat fidei gaudium: quo creduntur fide-
les qui moriuntur paululum a nobis
abire: et ad meliora transire. Consolentur
eos etiam fraterna obsequia. siue que
funeribus exhibentur. siue que dolenti-
bus adhibentur: ne sit querela illorum
dicentium: sustinui qui simul contrista-
retur et non fuit: et consolantes. et non in- q̄ sim:
ueni. Sit pro uiribus cura sepeliendi
et sepulchra construendi: quia et hec in
scripturis sanctis inter bona opera de-
putata sunt. Nec solum in corporibus pa-
triarcharum aliorum sanctorum et humanis
cadaueribus quorumcumque iacentium: ue-
rum etiam in ipsius domini corpore predicati
atque laudati sunt: qui ista fecerunt.
Impleant hi homines erga suos
officia postremi muneris: et sui
humani lenimenta doloris. Verum illa
uidelicet que adiu- spiritus defunctorum oblati-
uant
ones. orationes. seu rogationes. multo pro
eis obseruantius. instantius. habundan-
tius impendant: qui suos carne non
spiritu mortuos non solum carnaliter: sed
etiam spiritualiter amant. Sermo eiusdem
de celebratione defunctorum atque re-
surrectione mortuorum.

Quando celebramus dies fra-
trum defunctorum in mente habere
debemus. et quid sperandum:
et quid timendum sit. Sperandum hoc enim span-
dum est: quia preciosa in conspectu domini mors
sanctorum eius. Timendum hoc autem timendum est:
quia mors peccatorum pessima. Ideoque propter
spem in memoria eterna erit iustus:
propter timorem ab auditu malo non ti-
mebis. Erit enim auditus quo nullus
sit maior. quando dicet sinistris: ite in ig- peior
nem eternum. Ab hoc auditu malo iustus
non timebit. Erit enim ad dexteram inter
illos: quibus dicitur. Venite benedicti patris
mei: percipite regnum. In hac autem uita
que media ante summa bona. et ante
summa mala ducitur in medio bonorum
malorumque mediorum. deest in neutra parte
summorum: quia et bona quecumque hinc
fuerint homini in comparatione eternorum
bonorum nulla sunt: et mala quecumque in
hac uita experitur homo. in comparatione
ignis eterni: nec comparanda sunt. In hac
ergo medietate uite illud quod nunc au-
diuimus ex euangelio: tenere debemus.
Qui credit inquit in me. licet moria-
tur: uiuit. Et uitam promittat. et mor-
tem non negat. Qui credit in me.
licet moriatur: uiuit. Quid est moriatur
uiuit. Licet moriatur corpore uiuit
spiritu. Deinde adiungit. Et qui uiuit.
et qui credit in me non morietur in
eternum. Certe licet moriatur. Quomodo
si non morietur. sed licet moriatur ad

tempus: nō mouetur meterum. Sic ista
soluitur questio: ut nō sint inter se cō
traria uerba ueritatis: et possint in
struere affectū pietatis. Ergo licet cor
pe moriturī sim⁹: uiuim⁹ si credim⁹
Est autē fides nr̄a max̄ discreta ab
omī fide gentiliū in r̄surrectiōe mor
tuor. Hanc enī omnino illi nō re
cipiūt: q̄ ubi capiant non habet,
Adeo enī ꝑparatur uolūtas homīs:
ut sit fidei receptaculū. Dicit dn̄s iudeis.
Sermo meus nō capit in uob. Ergo in
hijs capit: in quibȝ inuenit qd̄ capiat.
In hijs enī inuenit qd̄ capiat sermo: q̄
capiūt qd̄ ds̄ pollicendo n̄ decipit. Ille
enī qui querit oīe pdita: et q̄ querat
nouit. et ubi querat: et quō eius mē
bra dispsa colligat. et in unā salutē
redigat: et ita ꝯstituat: ut eā ultei⁹
nō pdat. Consolem g⁹ nos inuicē:
et in hijs sermonibȝ uris. Potest nō
dolere cor humanū defuncto karo.
Melius condolet tn̄ et sanat̄ cor huā
nū: qm̄ nō dolendo sit in huānū. Maria
dnō coherebat: et frēm mortuū dolebat.
Sȝ quid miraris q̄ maria dolebat cū
cū ipē dn̄s flebat: Mouere aūt quē
uis pt̄ quō flebat mortuū: si ꝯtinuo
iubet uicturū. Non mortuū flebat.
quē ipē suscitauit: ȝ mortē q̄ sibi hō
peccando ꝯparauit. Si enī peccatū nō
p̄cessissȝ: sine dubio mors ꝯsecuta n̄ fuis
set. Secuta est ergo mors etiā corpis:
q̄ p̄cessit mors anime. Mors aīe p̄
cessit deserente deo: et mors corpis
secuta est deserente aīa. Deseruit
uolens: et coacta est deserē nolens.
Tamq̄ illi dicetur. Recessisti ab eo
quē diligē debuisti: recede ab eo. q̄
dilexisti. Quis enī uult mori? Prorsus
nemo. Et ita nemo: ut btō dicetur
petro

Alter te cinget: et feret quo tu nō uis
Si ergo nulla esset mortis amaritudo:
nō esset magna martirū fortitudo.
Id et aplūs. De dormientibȝ inquit
nolo uos ignorare frēs: ut nō ꝯtristemi
sicut et gentes: qui spem nō hn̄t. Nō
tantū ait: ut nō ꝯtristemī: sȝ nō ut sic
ꝯtristemī: queādmodū gētes: q̄ spem
nō hn̄t. Necesse est enī: ut ꝯtristemini.
Sȝ ubi constraris. Ubi corpus qd̄ ui
uit ex anima: fit exanime discedēte
aīa. Qui ambulabat iacet: q̄ loq
batur tacet. Oculi lucem nō capiut:
aures nulla uoce patescūt: omīa
menbror officia ꝯquiescūt. Non ē
qui mouet gressus ad ambuladū:
man⁹ ad opandū: sensus ad ꝑcipiē
dū. Nonne ista dom⁹: qm̄ nescio quis
inuisibilis habitator ornabat. Dis
cessit qui nō uidetur: remāsit qd̄ cū
dolore uideatur. Ista est causa c̄stiae.
Si hec est causa c̄stiae: h⁹ c̄stiae ꝯ
solacio est. Que consolatio. Quia ipē
dn̄s in iussu et in uoce archangeli
in nouissima tuba descendet de celo:
et mortui in xp̄o r̄surgent pmi. De
inde uiuentes qui reliqui sum⁹ simul
cū illis rapiemur in nubibȝ obuiā
xp̄o in aera: et ita semp cū dnō eri
mus. Pereat ꝯtristatio: ubi tanta
est consolatio. Detergatur luctus
ex aīo: fides expellat dolorem. In
tanta spe nō decet eē triste templū
di. Ibi habitat bonus ꝯsolator: ibi
qui nō fallit pmissor. Scio ut mor
tuū diu plagam⁹: qm̄ mors amara
ē ꝑilla: tn̄ siuit et dn̄s. Sufficiat h̄ pau
cā caritati urē ꝯsolet abūdanci⁹. q̄
nō migrat de corde urō: sȝ ita dig
natur habitare: ut nos etiā dig
netur in fine inuitare Oracio

Conuersi ad dnm̄ dm̄ prem̄ oī
potentē. puro corde ei q̄ntū pt
paruitas nrā maximas atq; uberes
gr̄as agam⁹. p̄cantes toto aīo. singu
larem mansuetudinē eius. ut p̄ces
nr̄as in beneplacito suo. exaudire dig
net̄. inimicū quoq; a nr̄is actibus
et cogitationib; sua uirtute expellat.
nob̄ multiplicet fidem. mentē gube
net. sp̄uales cogitationes concedat: et
ad btitudinem suā pducat. P dnm̄
nrm̄ ihm̄ xpm̄ filiū suū. qui cū eo ui
uit et r̄gnat ds̄. p īmmortalia secu
la seculorū Amen.

Explicit liber scī augustini epī
de uerbis apli

Smo bti augustini epī pro cōsolacōe nō
esse lugēdos fr̄es nr̄os defūctos

Requēt fr̄es kmī. ac mani
feste. de dei dignacione p̄cep
tū nob̄ ē: nō eē lugēdos fr̄es nr̄os. ac
cersione dn̄ica de sclō liberatos. cū sci
am⁹ eos nō amitti: s; p̄mitti; Recedē
tes. p̄cedē. ut pficiscētes. ut nauigātes
solent. desiderari eos debere. nō plan
gi: nec accipiēdas eē hic atras uestes.
qn̄ illi ibi indumēta alba iā sup̄serūt:
occasionē dādam iā nō esse gētilib; ut
nos merito ac iure r̄phēdant. q; quos
uiuē apud deū dicim⁹. ut extinctos et p
ditos lugeam⁹: et fidē quā sermone ⁊
uoce depromim⁹. et cordis et pectoris
testīonio nō pbem⁹. Spei nr̄e ⁊ fidei
p̄uaricatores sum⁹: si simulata ⁊ ficta.
ac fucata uident̄ eē q̄ dicim⁹. Nichil
pdest ūbis pferre uirtutē: et factis
destrue̅ ueritatē. Impbat deniq; apls̄
paul⁹. et obiurgat et culpat: si q̄s con
tristet̄ excessu suor̄. Nolum⁹ inq̄t uos
ignorare fr̄es de dormiētib; ne cōtriste
mi. sicut ⁊ ceteri. q̄ spem nō habēt. Si

Excerptū ē. ex epl̄a cipriani
de mortalitate,

enī credim⁹ q̄a ihes⁹ mortu⁹ ē ⁊ r̄surrex̄t:
sic et q̄ dormiēt ī ihū. r̄surgēt cū eo. Eos
cōtristari dicit ī excessu suor̄: q̄ spem nō
habēt. Qui āt spe uiuim⁹. et ī deū credim⁹.
et xpm̄ passū eē p nob̄. ⁊ r̄surrexisse cōfi
dim⁹ ī xpō manētes. et p ip̄m atq; ī ip̄o
resurgētes. q̄d aut ip̄i recedē istīc de sclō
nolum⁹. aut nr̄os r̄cedētes. q̄si pditos plā
gim⁹ ⁊ dolem⁹. ip̄o xpō dn̄o ⁊ deo nr̄o mo
nēte et dicēte. ego sū resurrcīo. q̄ credit ī
me. licet moriat̄ uiuit. et oīs q̄ uiuit et
credit ī me. nō moriet̄ ī etnū. Si ī xpō
credim⁹. fidē ūbis ei⁹ ⁊ pmissis habeam⁹.
⁊ nō morituri ī etnū. ad xpm̄ cū q̄ uicturi
et r̄gnaturi sp sum⁹: leta securitate ueiā⁹;
Ad interī morim̄. ad īmortalitatē morte
trāsgredim̄: nec potest uita etna succedē.
n̄ hīc cōtigerit exire. Nō ē exit⁹ iste sed
trāsitus: et tpali itine decurso. ad etna
trāsgress⁹. Quis nō ad meliora festinet.
Qs nō ad meliora mutari et r̄formari
ad xpi speciē. et ad celestis grē dignitatē
cici⁹ exoptet: paulo aplō p̄dicāte. Nrā
āt cōuersacio ī celis ē inquit celestis. Unde et dn̄m ex
pectam⁹ ihm̄ xpm̄. q̄ trāsformabit corp⁹
hūilitatis nr̄e: cōformatū corpi claritat̄ sue;
Tales nos et xp̄s dn̄s pollicet̄. qn̄ ut cū
illo sim⁹. ⁊ cū illo ī etnis sedib; gaudeam⁹:
patrē p nob̄ p̄cat̄. dicēs. Pater. q̄s m̄
dedisti. uolo ut ubi ego fuero. ⁊ ip̄i sint
mecū: et uideāt claritatē meā. quā dedisti
m̄. p̄usq̄m mūd⁹ fiet. Uētur⁹ ad xpi fidē
ad regnor̄ celestiū claritatē. lugere nō
debet ⁊ plāgere: s; poti⁹ scdm̄ pollicitacionē
dn̄i. scdm̄ fidē ueri. ī pfectione hac sua ⁊
trāslacione gaudē. Sic deniq; īuenim⁹
⁊ enoch trāslatū eē qui deo placuit: sicut
ī genesi testat̄ et loq̄t̄ diuina scriptura. Et
placuit enoch deo. ⁊ nō ē īuēt⁹ postmodū:
q̄a de⁹ illū trāstulit. Hoc fuit placuisse ī
cōspcū dei: de hoc cōtagio sclī meruisse

tūſſerri. Sed ⁊ p ſalomonē docet ſp̄s ſc̄s
eos q̄ deo placeāt maturi⁹ hīc exīmi. et
citi⁹ liberari: nedū ī iſto mūdo diucius
īmorāt᷑: mūdi cōtactibꝫ polluāt᷑. Raptꝰ
ē ne malicia mutaret ītellectū illi⁹: pla
cita enī erat deo aīa ei⁹. ꝓpter h̄ ꝓꝑauit
educē eū de media īīq̄tate. Sic ⁊ ī pſal
mis. ad deū ꝓꝑat ſpiritali fide de deo
ſuo aīa deuota: ſicut ſc̄ptū ē. Q̄m di
lectiſſime habitacioēs tue deus v̄tutū:
deſiderat ⁊ ꝓꝑat aīa mea ad altaria dei;
dʳ māne Eius ē ī mūdo diu velle viue. quē mū
dus oblectat. quē ſcl̄m blādiēs atqꝫ deci
piēs. illecebris t̄rene voluptatis īuitat;
Porro cū mūd⁹ oderit xp̄ianū: q̄d a
mas eū qui te odit. ⁊ nō magis ſeq̄ris
xp̄m. qui te et redemit et diliget: Jo
hānes ī ep̄la ſua clamat et loquit᷑: et
ne carnalia deſideria ſectātes. mūdū dili
gam⁹: hortat᷑; Nolite īquit diligē mū
dū: neqꝫ ea q̄ ī mūdo ſūt. Si q̄s dilexerit
mūdū: nō eſt caritas p̄ris ī eo. Q̄m
omne q̄d eſt in mūdo: cōcupiſcēcia car
nis ē. et cōcupiſcēcia oculoꝝ ē. et cōcupiſ
cēcia mūdi: q̄ nō ē a p̄re. Sed ⁊ cōcupiſ
cēcia mūdi: ⁊ mūd⁹ t̄ſibit. Qui āt
fecerit volūtatē dei: manet ineternū;
Potius fr̄es kmī mēte integra. fide fir
ma. v̄tute robuſta: pati ad omnē vo
lūtatē dei ſim⁹. pauore mortis excluſo:
īmortalitatē q̄ ſequit᷑ cogitem⁹. Hoc nos
oſtēdam⁹ eſſe q̄d credim⁹. ut nec caroꝝ
lugeam⁹ exceſſū: et cū acerſionis ꝓꝑe
dies venerit: īcūctant᷑ et libent᷑ ad do
minū ip̄o vocāte veniam⁹. Q̄d cū ſp̄
faciendū fuerit dei ſeruis: nūc nūc fieri
multomagis debet. corruēte iā mūdo.
⁊ maloꝝ infeſtanciū turbinibꝫ obſeſſo:
ut q̄ cernim⁹ cepiſſe iā grauia. et ſcim⁹ ī
minē grauiora: lucrū maximū cō
putem⁹: ſi iſtinc veloci⁹ recedam⁹. Si
ī habitaculo tuo parietes. vetuſtate nu
tarēt. tecta deſup t̄remerēt: dom⁹ iā fati
gata iā laſſa edificijs ſenectute labētibꝫ.
ruinā ꝓximā minaret᷑: nōne oī celeri
tate migrares: Si nauigāte te turbida
et ꝑicloſa tēpeſtas fluctibꝫ violēcius
excitatis p̄nūciaret futā naufragia: nō
ne portū velociꝰ petēs: Mūd⁹ ecce nutat
⁊ labit᷑. ⁊ ruinā ſui. nō tā ſenectute reꝝ.
q̄m fine teſtat᷑: et tu deo nō grās agis.
nō gratularis tibi: q̄ exitu maturiore
ſubtract⁹ et ruinis ⁊ naufragijs. et pla
gis īminētibꝫ exuaris: Cōſiderādū eſt
fr̄es dilc̄iſſimi. et ītētidem cogitādū. re
nūciaſſe nos mūdo: et tāqꝫ hoſpites ⁊ ꝑe
grinos hic iteri degē. Amplectam᷑ diem.
q̄ aſſignat ſingulos domicilio ſuo: q̄ nos
iſtic ereptos. et laq̄is ſecularibꝫ exſolu
tos: ꝑadiſo r̄ſtituit ⁊ regno. Q̄s nō ꝑe
gre cōſtitut⁹: ꝓꝑeret ī patriā regredi:
Q̄s nō ad ſuos nauigarē feſtinās. vētū
ꝓſꝑeꝝ cupid⁹ exoptet: ut velocit᷑ caros
liceat āplecti: Patriā nr̄m: ꝑadiſū
cōputem⁹. Quid nō ꝓꝑam⁹ et curri
m⁹: ut patriā nr̄m videāt. et parē
tes ſalutare poſſim⁹: Magn⁹ nos illic
caroꝝ nūs expectat: parentū: fratꝝ:
filioꝝ: frequēs nos et turba copioſa
deſiderat: iam de ſua īcolumitate ſe
cura. adhuc de nr̄a ſalute ſollicita;
Ad hoꝝ cōſpectū et aſpectū venire: q̄n
ta ⁊ illis et nobis ī cōmune leticia ē:
Qualis illic celeſtiū regnoꝝ volūtas:
ſine timore moriendi. et cū eternitate
viuēdi: Q̄m ſūma ⁊ ꝑpetua felicitas:
Illic ap̄loꝝ chorus: illic ꝓphetaꝝ ex
ultanciū numer⁹: illic martirū īnu
merabilis pp̄ls: ob certamīs et paſ
ſionis victoriā coronati. Illic triūphā
tes virgines: q̄ cōcupiſcenciā carnis
et corporis: cōtinēcie robore ſubegērt;

Illic remunerati miſericordes: q donis
et largicionibꝫ pauperum iuſticie opa fe
cerũt: q pcepta dnĩca ſeruãtes ad celeſ
tes theſauros. terrena pãtrimonia trãſtu
lerũt. Ad hos fres dilectiſſimi auida
cupiditate properem9: ut cũ his cito eſſe
poſſim9: ut cito ad xpm venire cõtigat
optem9. Hanc cogitationẽ nrãm deus
videat: hoc propoſitũ mẽtis ꝛ fidei xps
aſpiciat: daturus eis caritatis ſue am
pliora pmia. quorũ ẽtiam ſe fuerit de
ſideria maiora. Qui cũ prẽ ꝛ ſpũ
ſcõ viuit ꝛ regnat deus: p oĩa ſclo
ſclã amen.

Incipit de matheo

Sermo sancti augustini .i.
de uerbis dñi. In euangelio se
cundũ matheũ. Agite penitentiã app
pinquabit regnũ celorum. ij
Sermo eiusdem de uerbis dñi ĩ euã sedm
matheũ. Luceat lumen vestrũ coram
hominibus ut uideant bona opa vestra. et glo
rificent patrem vestrum qui in celis est. Et e
contra. Attendite ne iustitiam vestram fa
tiatis corã hominibus ut uideamini ab
eis. iij
Sermo eiusdem de uerbis dñi in euã
sedm matheũ. Qui fecerit et sic docu
erit. maximus uocabitur in regno celorum iiij
Sermo eiusdem de uerbis dñi ĩ
euã sedm matheũ. Qui dixerit fratri suo
fatue. reus erit gehenne ignis v
Sermo eiusdem de uerbis dñi ĩ euã
sedm matheũ. Petite et dabitur uobis
querite et inuenietis. pulsate et aperietur uobis.
Sermo eiusdem de uerbis dñi vj
de puero centurionis. et uerbis eius
non dignum se putantis domini iudicanti vij
Sermo eiusdem de uerbis dñi ĩ euã sedm
matheũ. Domine sequar te quocumque
ieris. et exprobatus est alius non au de
bat. excitatus est. tamen differebat culpatus est.
Sermo eiusdem de uerbis dñi ĩ viij
euã sedm matheũ. Confiteor tibi
domine pater celi et terre. et cetera que sequuntur
Sermo eiusdem de uerbis dñi sedm ix
matheũ. Venite ad me omnes qui la
boratis. et onerati estis. et ego re
ficiam uos. tollite iugum meum super uos
Sermo eiusdem de uerbis dñi x
ĩ euã sedm matheũ. Venite ad
me omnes qui laboratis et cetera. xj
Sermo eiusdem de uerbis dñi ĩ euã
sedm matheũ. Qui blasphemauerit ĩ
spiritum sanctum non remittetur ei neque ĩ hoc
seculo. neque in futuro xij

Sermo eiusdem de uerbis dñi in
euã sedm matheũ. Aut facite ar
borem bonã. et fructũ eius bonũ
aut facite arborem malam et cetera. xiij
Sermo eiusdem de uerbis dñi ĩ euã se
cundũ matheũ. Ubi dominus xpc super
aquas maris ambulauit. et de apostolo petro.
Sermo eiusdem de eadem re. xv
Sermo eiusdem de uerbis dñi ĩ euã
sedm matheũ. Si peccauerit in te fra
ter tuus. corripe eũ inter te et ipsum solũ xvj
Sermo eiusdem in eodem euã. et
in salomone. Qui arguit palam.
pacem facit xvij
Sermo eiusdem de uerbis dñi ĩ euã
sedm matheũ. Si vis uenire ad
vitam serua mandata xviij
Sermo eiusdem de uerbis dñi in euã
sedm matheũ. De duobus cecis se
dentibus secus uiam et clamantibus
domine miserere mei fili dauid xix
Sermo eiusdem de uerbis dñi ĩ euã
sedm matheũ. Reddite que sunt dei
deo. et de militantibus. xx
Sermo eiusdem de uerbis dñi in euã
sedm math. De pregnantibus et nutrientibus. xxj
Sermo eiusdem de uerbis dñi ĩ euã
sedm matheũ. De die autem illa et hora
nemo scit. neque angeli celorum et cetera. xxij
Sermo eiusdem de uerbis dñi ĩ euã
sedm math. De decem uirginibus. xxiij
Sermo eiusdem de eisdem. Finit de
matheo. Incipit de luca xxiiij
Sermo eiusdem de uerbis dñi
in euangelio sedm lucam
Qui uos spernit. me spernit. xxiiij
Sermo eiusdem de uerbis dñi ĩ eodem
euangelista. De diuite ciuis estiuã
te. et lazaro indigente. xxv
Sermo eiusdem de uerbis dñi ĩ eodem
euangelista. De martha et maria xxvj

Sermo eiusdem de eisdem xxviii
Sermo eiusde de uerbis dni in eo
dem euangelista. Ubi dixerut disci
puli ad dnm. Dne doce nos orare
Sermo eiusdem de ubis dni i xxix
eodem euangelista Qs vrm hz ami
cu et ibit ad eu media nocte xxx
Sermo eiusde de ubis dni in eodem
euata. Nuc uos pharisei qd foris
est parapsidis lauatis. xxxi
Sermo eidem de eua secdm luca de
arbore ficulnea que triennu habebat
et fructu non afferebat. xxxii
Sermo eiusdem de eua secdm luca
Dne si pauci sunt q saluantur. Co
tendite intrare per porta agusta xxxiii
Sermo eiusde de ubis dni in eua
secdm luca Ho qdam fecit cena mag.
Sermo eide de ub dni in eua xxxiiii
secdm luca. Ho qdam habuit duos filios
Sermo eiusdem de ub dni secdz xxxv
lucam. facite uob amicos de mamona
Sermo eiusde de ub 36 iniquitatis
dni in eua secdm luca. De iudice i ci
uitate qui dm no timebat. nc hoiem
Sermo eidem. xxxvii reuerebatur
de ubis dni in eodem euagelista.
Homo qdam descendebat ab ihrlm
i iherico. et incidit in latrones. Finit
de luca. Incipit de iohanne xxxviii
Sermo eiusdem in euagelio se
cudu iohanem. In principio
erat uerbum et contra arrianos 39
Sermo eiusde i euagelio secudu
iohanem. In mudo erat et mudus p
ipm factus est. xl
Sermo eide i eua secdz iohez De natha
nael. Cu ees sub arbore fici uidi te xl
Sermo eide in eua secdm ioh. Ubi i
chana galilee aqm uinu fecit. xli
Sermo eiusde i eua secdz ioh. De infir
mo iacente ad piscina xlii
Sermo eidem de ub dni i eua secdz io
hane. Si testimonium phibeo de me xliii
Sermo eide secdm iohane. De tribus
mortuis quos dns suscitauit. xliiii
Sermo eidem de ub dni in eode euata
Scrutamini scripturas et cetera xlv
Sermo eiusde de ub dni in eode euata
Q madducat mea carne et bibit meu sagne
Sermo eide in eode euata. De xlvi
muliere dephensa i adulterio xlvii
Sermo eiusde de ub dni i eode euata. Si
manseritis i ubo meo, ve disli mei eritis
Sermo eidem de ub dni i eode xlviii
euata. De pastore mercenario. et fure xlix
Sermo eidem de ub dni. in eode euata
Ego sum pastor bonus. l
Sermo eiusde de ub dni i eode euata
De lazaro quatriduano. li
Sermo eide de ub dni in eode euata
Q credit in eu credit i illu q misit eu lii
Sermo eide de ubis dni i eode euata
Ego sum via ueritas et vita. liii
Item sermo eiusde de eodem lv lvi
Sermo eidem de ub dni i eode euata
Uba q ego loqr uob a me ipo n loqr lvi
Sermo eiusde de ub dni i eode euata Pa
ce mea do uob. pace mea relinquo uob lvii
Sermo eiusde de ub dni i eode euata
No turbet cor vrm neqz formidet lviii
Sermo eide de ub dni i eod euata. Ego
su vitis. uos estis palmites. pr ms agricla
Sermo eid de ub dni i eod euata lix
Ego veritate dico. expedit uob. ut ego vada
Sermo eide i eode euata. Ipe lx lxi
arguet mudu de pcco. de iusticia et iudicio
Sermo. ei de ue petre diligis me lxi
Sermo eide. De vna trinitate lxii
Sermo eide in eode euata. Ame
amen dico uobis. qr venit et nc e. qn hora
mortui audient uoce filii dei lxiii
Sermo eiusde i eode. Ego et pr unu sumus li

Incipiunt ſermones ſancti auguſti
ni de verbis ewangelij. ſcdm math̄
numero viginti tres. Sermo eius
de eo ubi ſcriptū eſt. Agite penitē
appropinquabit regnū celorum:

EWangeliū au
diuimus. et in
eo dnm̄ eos ar
guentē qui fa
ciem celi norūt
probare. et tēp9
fidei regnū celorū approp̄inquāſ neſ
ciunt inuenire. Iudeis autē hoc dice
bat. ſʒ etiā ad nos ſermo p̄uenit.
Dn̄s autē ip̄e ihesus xp̄c. euange
lij ſui p̄dicacionē ita cepit. Agite pe
nitenciam approp̄inquabit enī regnū
celoꝝ. Et iohānes ewangeliſta ap̄l̄s
eius ſimilit̄. et iohēs baptiſta et p̄
curſor ip̄ius cepit. Agite penitēciā.
approp̄inquabit enī regnū celoꝝ. et nō
corripit dn̄s q̄ noluit penitēciā. ap agē
p̄pinquāte regno celoꝝ. Regnū celo
rū ſicut ip̄e ait. nō veniet cū obſerua
cione. Et iterū ip̄e ait. regnū celorū
int̄ vos eſt. Prudent̄ ergo accipiat
vnuſqſqʒ monita p̄ceptoris. nō p̄
dat temp9 miſc̄die ſaluatoris q̄ mō
impendit. q̄mdiu humano generi parc̄.
Ad hoc enī parat̄ homī ut ↄu̾tatur.
et nō ſit q̄ dampnet. Viderit d̄s
qn̄ veniat finis ſeculi. ē tn̄ mō temp9
fidei. Finis ſeculi an aliquē nr̄m h̄
inueniat neſcio. et fortaſſe nō inueni
et. Tempus cuiqm̄ nr̄m p̄ximū
eſt. q2 mortales ſum9. Int̄ caſus
ambulam9. et ſi vitrei eſſem9 mi
nus caſus timerēmus. Quid fragi
lius vaſe vitro. Et tn̄ ſeruatur
et durat p̄ ſecula. Et ſi enī caſus
vitro timent̄. ſenectus eius. et febris

nō timet. Nos ergo fragiliores et
infirmiorēs ſum9. q2 caſus om̄s qui n̄
ceſſant in rebus humanis. fragilitate
utiqʒ nr̄ā cotidie formidam9. et ſi ip̄i
caſus ſi nō accedant. tp̄c ambulat.
Vitat homo ictū. nūqd̄ vitat exitū.
Vitat q̄ extriſecus veniunt. nūqd̄ qd̄
intus naſcitur pellit. Deniqʒ nūc
lumbricos gignūt interiora. nūc mor
bos quilibʒ ſubito occupat. poſtmo
qm̄tū uis hoī parcat̄. nouiſſiē ſenec
tus cū venerit: nō eſt qd̄ differatur.
Prius ergo audiam9 dnm̄ i nob̄ ip̄is. a
gamus qd̄ p̄cepit. Videam9 qs ē
ille adu̾ſarius. de quo nos terruit
dicēs. Si uadis cū adu̾ſario tuo ad
principem. da operam in via liberari
ab illo. ne forte tradat te principi. et
princeps miniſtro. et mittaris i car
cerem. vn̄ nō exies. donec ſoluas
nouiſſimū q̄drantē. Qs eſt iſte ad
u̾ſarius n̄i dyabolus. Iam liberati
ſum9 ab illo. Quale p̄ciū p̄ nobis
datū eſt ut ab illo redimerēmur. De
quo dicit ap̄lus de ip̄ā redempcione
nr̄ā. Qui eruit nos de p̄tāte tenebr̄
et tr̄ſtulit in regnū filij caritatis ſue.
Redempti ſum9. dyabolo renūciaui
mus. quomō dabim9 operam liberari
ab illo. ne nos iterū faciat captiuos
peccatorēs: Sʒ nō eſt ip̄e adu̾ſarius
de quo nos dn̄s ↄmonet. Alio enī
loco. alius euāgeliſta ſic illud po
ſuit. ut ſi vtraqʒ uerba iungamus.
et utrāqʒ u̾ba ſibi euangelioꝝ duoꝝ
ↄparem9. adu̾ſariū iſtū cito intelli
gim9. Ecce enī hic qui dixit. cū va
dis ad principem. cū adu̾ſario tuo. da
operā in via liberari ab eo. Alius a
autē euāgeliſta hoc ip̄m qui dixit
Eſto conſenciēs adu̾ſario tuo cito cū

es cū illo in via. Cetera similia sūt
ne forte tradat te adu̾sarius iudici. iu
dex ministro. mīster in carcerē. Am
bo euāgelistę similit͛ h͛ explicuie
rūt. Unus dicit. da opam liberāri ab
illo in via. alter dicit consenti illi.
Non enī poteris liberāi ab illo. nisi
ɔsenseris ei. Vis liberāi ab illo. ɔse
ti illi. Numquid diabolus ē cui debet
ɔsentire xp̄ianus. Queramꝰ ergo
istū adu̾sariū. cui debemꝰ nos ɔsenti
re ne tradat nos iudici. iudex mīstro.
Queramꝰ ergo et ɔsentiamꝰ illi. Si
peccas adu̾sarius sermo dī est. Ver timus
bi causa. Forsitan delcat̄ te in ebriai
dicit t͛. Noli. Delectat te peccare et
nugari. ille dicit t͛. Noli. Delectat te
adulterai. dicit t͛ sermo dī. Noli. Inq̄
b̾uīqȝ pctīs uolueris facē uolūta
tem tuā. dicit t͛. noli. adu̾sarius est
uolūtatis tue. O qm̄ bonus adu̾sa
rius. qm̄ utilis adu̾sarius. Non qrit
ncām volūtatē. ſȝ utilitatē. Adu̾sa
rius ē nob. qm̄diu sumꝰ et ipī nob
Quādiu tu t͛ inimicus es. īimicū ha
bes sermonē dī. Esto t͛ amicus. et
concordas cū ipō. Non homicidiū fe
ceris. audi et concordasti. Non fur
tū facias. audi et ɔcordasti. Non fal
sū testimoniū dicas audi et cōcordas
ti. Non ɔcupiscas vxorem. primi
tui. audi et ɔcordasti. Non ɔcupiscas
rem primi tui. audi et ɔcordasti.
In hijs omnibus. cū tuo isto adu̾sario
concordasti. et t͛ quid pdidisti. Nō
solū nichil pdidisti. ſȝ et te ipm̄ qui
perieras inueīsti. et uia vita ista erit.
Si ɔcordauerimꝰ cū illo. si ɔsenseimꝰ
illi. finita est uia. nō timebimꝰ iu
dicem. mimistrū carcerē. Quādo fi
nitur via. Non omnibus vna hō finit.
Unusquisqȝ habet horam. qn̄ finiat
vitam. Via vita ista dicta ē. Finisti
istā vitā. finisti viam. Ambulamꝰ
et ipm̄ viuē accedere est. ň forte pu
tatis qȝ tempus accedit. et nos sta
mus. Non potest fieri. Quō accedit
tempus. accedimꝰ et nos. et nō nob
āni accedunt. ſȝ magis decedunt. Val
de errant homīes. qn̄ dicūt puer iste
minꝰ adhuc sapit. accedūt illi āni
et prudens erit. Attende quid dicas.
accedunt. Dixisti ergo. Ostendo qȝ
decedūt. cū tu dicis accedūt. Exaudi
qm̄ id facile probo. Putemꝰ nos scisse
annos ipīus ex quo natus est. Verbi
grā. ut bene illi optemꝰ octoginta
ānos victurus ē. puenturꝰ est ad se
nectutē. Scribe octoginta annos.
Vixit vnū ānū. quid habes ī sūma.
qō tenebas octoginta. Decdit vnū.
Vixit decem. septuaginta r̄stiterūt
Vixit viginti. sexaginta restiterūt
Certe accedebat. quid hoc. Veniūt
ut abeant āni nri. Veniūt inqȝ ut
eant. Non enī veniūt ut stent nob
cū. Sȝ cū trāseunt p nos. terūt nos.
et minꝰ minusqȝ valere nos faciūt
Talis est uia in quā venimꝰ. Quō
factuī sumꝰ cū adu̾sario illo. id est cū
sermone dī. concorda cū illo. Nescis
enī qn̄ via finiat. Cum via finita
fuit. iudex restat et mīster et carcer.
At si seruaueis adu̾sario tuo bonā
volūtatē. et cū eo ɔsenseis. p iudice
īueies prem. p mīstro seuo ange
lum tollentē in sinū abrahe. pro
carcere paradisū. O qm̄ cito in via
cuncta mutasti. quia tuo adu̾sario
consensisti. Explicit. Item eiusdem
de uerbis dnī in euangelio sc̄dm̄
matheū. Luceat lumen vrm̄ corā

hominibȝ ut uideant bona opa urã
et glorificent prem vrm̃. qui in cel'
eſt. Et conſ' attendite ne iuſticiã ueſ
trã faciatis coram hominibus. ut
uideamini ab eis :- Sermo ſcd'us

Solet multos moue
re. q̃d dñs nr̃ ihc
xpc in ſermone euãge
lico. cũ prius dixiſſet
luceat lumẽ vrm̃
corã hominibus. ut videãt bõ opera
urã. et glorificent prem̃ vrm̃ q' eſt
in celis. poſtea dixit. attendite ne
iuſticiã vrãm faciatis corã hoib'.
ut videamĩ ab eis. Turbat' ei mẽs
parũ intelligentis. et p̃cepto utri
q; obaudire cupientis. et p diuiſa
et adu'ſa diſtendit'. Tam nemo
enĩ poteſt. q̃mius uno dño obtem
perare repugnantia iubenti. q̃m
nemo etiã p̃t duobȝ dnĩs ſeruire.
q̃d eodem ſermone ſaluator ipẽ
teſtatus ẽ. Quid ergo faciet aĩm'
nutũs. cũ ſe obtemperare nõ poſſe
exiſtimat. et nõ obtempare formi
dat. Si enĩ bona opa ſua in luce
poſuerit hominibus intuenda. ut
faciat q̃d preceptũ eſt. ſic luceat
lumẽ vrm̃ corã hominibȝ. ut uideãt
bona opa vrã. et glificent prem̃
vrm̃ q' in celis eſt: reũ ſe teneri ar
bitrabitur q2 conſ' p̃ceptũ facit ubi
d'r attendite ne iuſticiã urãȝ faci
atis corã hominibȝ ut videamĩ ab
eis. Rurſuſq; ſi hoc timẽs. et caue'ſ
ea q̃ bene facit abſconderit. nõ ſe
putabit ſeruire iperanti. et dicẽti
luceat lumẽ vrm̃ corã hominibȝ. ut
videant bona opa urã. Q' autẽ
rcẽ intelligit utrũq; implet. et ſer
uiet uni veriſſimo dño. q' ſeruũ

pigrũ nõ dampnaret. ſi ea q̃ nullo
mõ fieri poterat imperaret. Audi
enĩ paulũ ſeruũ x' ihũ uocatũ aplȝ.
ſegregatũ in euangeliũ di. vtrũq;
et facientẽ et docentẽ. Videte quẽad
modũ luceat lumẽ eius corã hoib'.
ut videant bona opa eius. Comẽ
damus inq̃t noſmetipſos ad ↄſcẽci
am homĩ in ↄſpectu di. Et iterũ
Prouidem' enĩ bona nõ ſolũ coram
deo. ſȝ etiã coram hominibȝ. Et iterũ
Placete omnibus p omnia. ſicut et e'
omnibus p omnĩa placeo. Videte
rurſus quẽadmodũ attendat. ne
faciat iuſticiã ſuã corã hominibus
ut videat' ab eis. Opus autẽ ſuũ
pbet inquit vnuſq̃ſq;. et tũc in ſe
metipſo habebit gl'am et nõ ĩ alteo.
Et iterũ. Nam gl'a nrã hec eſt. teſ
timoniũ conſcientie nrẽ. Et illud
quo nichil eſt manifeſtius. Si adhuc
inquit hominibus placerem. xpi ſer
uus nõ eẽm. Sȝ ne quiſq̃m eorũ q'
de p̃ceptis q̃ſi repugnantibȝ ipſius do
mini mouet'. multomagis aplõ
eius ingerat queſtionẽ. et dicat.
quomõ tu dicis placete omnib' p oĩa
ſicut et ego omnibus p omnĩa pla
ceo. et tu idem dicis. ſi adhuc hoĩ
bus placerẽ x' ſeruus nõ eſſem? At
ſit ipẽ dñs. qui etiã in ſeruo ſuo. et
aplõ loq̃bat'. et aperiat nob' uolũ
tatẽ ſuã. et tribuat obediendi facu
tatẽ. Ipã quippe u'ba euangelica
ſecũ portant expoſitiones ſuas. nec
mĩ ecludunt ora eſurienciũ. q2 paſ
cunt corda pulſanciũ. Intencio q̃p
pe cordis humanĩ quo dirigat'. et
quid expectet. intuendũ eſt. Si ei
qui vult videri ab hominibȝ. bona
opa ſua. gloriã et vtilitatẽ ſuã

ponit ante homĩes. et hanc in ꝯspcu̅
homi̅ querit. nichil eoꝝ que dn̄s de
hac re ꝓcepit impleuit. qꝛ et attēdit
facere iusticiā suā corā homibꝫ ut
uideatur ab eis. et nō sic eluxit lumē
eiꝰ corā homibꝰ. ut ad hoc uideret bona
opa eius ut glorificaret prem̄ q̄ in cel' ē.
Se quippe uoluit glorificari nō dm̄.
et suā quesiuit utilitatē. nō dilexit
dn̄i uoluntatē. De qualibꝰ dicit apl's.
Omēs que sua sūt querūt. nō que
ih'u xp̄i. Itaqꝫ nō illic sententia ter
minata ē ubi ait. sic luceat lux
vr̄a corā homibꝫ. ut uideat bō opa
vr̄a. sꝫ ꝯtinuo subiuxit cur faciendū
sit: ut glorificent inquit prem̄ vr̄m
qui in celis est. ut homo cū bene fa
ciens uidetur ab hominibus. ītentio
nē boni fc̄i habeat in ꝯsc̄ā sua in
tencionē īnotescendi utilitatē q̄bꝰ
hoc ꝓdest ut deo placeat. qui hoc ꝓsti
terit homi̅. atqꝫ ita nō desperent
eciā sibi si uoluerit hoc prestari. Ita posse
qꝫ aliā sententiā ubi ait. attendite
ne faciatis iusticiā vr̄am corā hoibꝰ
nō alibi terminauit q̄m ubi dixit
ut uideamī ab eis. nec addidit. et
glorificent prem̄ ur̄m q̄ in celis ē.
sꝫ pocius addidit. alioqn̄ mercedem
nō habebitis apud prem̄ vr̄m q̄ i
celis est. Hinc enī ostendit eos q̄
tales sūt. q̄les fideles suos eē non
uult. in eo ip̄o mercedē querē qd̄
uidetur ab homibꝫ. ibi ꝯstituē bonū
suū. ibi oblectare uanitatē cordis
sui. ibi exinanire et inflari. ibi tumes
cere. et contabescē. Cur enī nō suffi
cit ut diceret. attendite ne faciatis
iusticiā vr̄am corā homibꝫ. sꝫ addi
dit. ut uideamī ab eis. n̄i qꝛ sūt q̄dā
q̄ sic faciūt iusticiā suā corā hoibꝰ

nō ut uideātur ab eis. sꝫ ut ip̄a opa
uideātur. et glorificet' pr̄ qui in celis
ē. qꝛ iustificatus impijs. donare digna
tus ē. Qui tales sūt. nec suā iusticiā
deputāt. sꝫ eius ex cuiꝰ fide uiuunt. Vn
et aplus dicit. ut xp̄m lucrifaciā.
et inueniar in illo nō hn̄s meā ius
ticiā que ex lege est. sꝫ eam q̄ est per
fidem xp̄i. que est ex deo iusticia ex fide.
et in alio loco. ut nos simus iusticia
dei in illo. Vnde et iudeos ita rep̄hendit
Ignorātes inquit dei iusticiā. et suā
uolentes ꝯstitue. iusticie dei nō sūt sb̄
iecti. Quisq̄s ergo ita uult uideri ab
hominibus opa sua ut ille glorificet'
a quo ea que in illo uidētur accepit
et sic ad imitādū bonū idem ipi q̄
uident pietate fidei ꝓuocētur. vere
lumē eius lucet corā homibꝫ. quia
lux de illo caritatis radiat'. nō supbie
fumus euomit'. et in eo ip̄o cauet
ne iusticiā suā faciat corā homibꝰ
ut uideat' ab eis. qꝛ nec suā deputat
illā iusticiā. nec ideo facit ut ipse ui
deat'. sꝫ ut ille intelligatur. q̄ lauda
tur in homīe iustificato. ut faciat
et in laudante qd̄ laudat' in altero
idest ut laudātem faciat eē lauda
bilem. Attendite et aplm̄ cū dixissꝫ
placete omibus ꝑ omiā. sic et ego
omibꝫ ꝑ omiā placeo. quod nō ibi re
mansit q̄i ibi ꝯstituerit finē intēci
onis sue ut placeret homibꝫ. alioqn̄
falsū dixissꝫ. Si adhuc hominibus
placerē xp̄i seruus nō essem. sꝫ stati
subiuxit. quare omibꝫ placeret. nō q̄res
inq̄t qd̄ mi utile est. sꝫ qd̄ multis.
ut salui fiant. Ita nō placebat hoi
bus ꝓpter suā utilitatē. ne xp̄i seruꝰ
nō esset. et placebat hoibꝫ ꝓpter il
loꝝ salutē ut xp̄i esset dispensator

idoneus. qꝛ et illi coram deo conſciā
ſufficiebat. et de illo corā hominibus
qd̓ imitarētur elucebat **Expliat.**

Item ſermo eiuſdem de libris dnī in euangelio ſcdm matheū. Q̄ fecerit et ſic docuerit. maximꝰ vocabit̄ ī regno celorū. Sermo tercius

Cum nob̓ pro officio cō
petat dicere. nob̓ autē
conueniat p deuocione
audire. qd̓ tam neceſ
ſariū tamq; ptinēs poterit vtrumq;
contingere. qm̄ ut qd̓ religioſe dr̄.
et deuote audit̄. obſequijs ↄpetētibꝫ
teneat̄. Nam ſi religioſa nō tacē
lucrū eſt. tacere diſpendiū. qnto ita
q; pociora lucra poterūt ^ cū opacio ^ pueure
nis effectu monſtrat̄ q̄cq̄d magiſte
rijs celeſtibus. et diſcitur et tenet̄.
Par enī cauſa. et dicentē et audiētē
conſtringit. Vtriuſq; profeſſio fcōrū
teſtificacione ſignat̄. et qmuis diſ
ſimili doctoris dicentiſq; officio. tn̄
vtriuſq; debetur ſanctoꝝ legū obſe
q̄uium. ut iūgant̄ factis. q̄ ſe parāt̄
officijs. copulēt̄ ope q̄ diuiſi ſūt noīe
et q̄s uocabula ab inuicē ſeparāt
eos obſeruācia p̄ceptoꝝ fideliť ac
deuote coniūgat. Qua re ſic fit. ut
vtriuſq; diuiſus ſit actus. ſꝫ obſeruā
cie par ſit neceſſarius in vtriſq; ef
fectus. ut fcōrū in ambobꝫ ↄſpiret
aſſenſus. q̄bꝫ diuiſus eſt in vocabu
lis ſonus. In doctore enī moleſta
ē cauſa. nec facere. nec p̄cipe. nͤ ob
ſeruare. in diſcente uero audire uel
le qd̓ nolit implē. aures uero
auditui accōmodare. et ab ope uo
luntatē auertē. Ceterū qui facit
qd̓ docet. et qdq̄d imperat. complet.
maximꝰ in celeſtibꝫ ſentēcia dnī
declaratur At uero qui qd̓ diſcat negle
git. et qui qd̓ audit ↄtempnit. ſalutiſ
reus exiſtit. q̄ obſeruāda ↄtempſit.
et picula nō vitauit. Amat enī mor
tem. q̄ vite p̄cepta nō ſeruat. et hor
ret vitā. q̄ pcā morti debita deſpata vita
frequētat. Ut enī p obſeruāciā legiſ
vita adq̄ritur. ita p ↄtemptū mors
ↄtumacibꝫ inuenitur. dicente dnō. Si
vis in uitā venire ſerua mādata
Ita enī pfectus doctor liber ē a diſcēte
quē docuit. ut diſcipulus ↄtemptor
in excuſatus erit. qui faciendā didi
cit. et contēpſit. Nam et doctor ecō
trario grauius affligit̄. et obſeqūns
diſcipuli exemplo plectit̄. qui facienda
alijs tradidit. que ipē nō fecit. ut nͤ
a diſcipulis quos docuit potuiſſe ediſ
cere. ut q̄bus doctrine tradiderit magiſ
teriū. nec ab eiſdem factoꝝ mutu
aret̄ exemplū. Neq; enī pfectio in
legū eſt noticia conſtituta. cū ſcptū
ſit. nō enī auditores legis iuſti ſūt
apud dm̄. ſꝫ fcōres legis iuſtificabūt̄.
Neq; enī inq̄m is religioſus et ſcs̄ ē.
qui nouit legem. ceſſantibꝫ factis. cū
expediat facere qm̄ docere. qꝛ moleſ
tū eſt docere et nō facere. Uos amici
mei eſtis inquit. ſi feceritis q̄ mādo
uob̓. O magna bonitas dī. cui cū p
ↄdicione reddē debeamꝰ obſequia
utpote ſerui dnō. famuli deo. ſubiec
ti potenti. mancipia redemptori
amiciciaꝝ nob̓ p̄mia ꝯpmittit. ut
nob̓ obſequia debita ſeruitutis ex
torq̄at. ut quos nolle ſeruire ^ ſpōte. ^ ↄſpiat
ſuoꝝ bn̄ficioꝝ poſſit pmiſſionibuſ
īuitare ut quoꝝ uoluntates a ſe cō
ſpicit alienas. eorū mentes p̄mioꝝ
libealitatibꝫ ↄſtituat ſuas. Nam
vnde freq̄nter. aut inuitat p̄mio. aut

terret ſupplicio. n̄ ut benignitatis cō
ſilio a ſe formato. hom̄ ꝯſulat. ẽ contēptu
ꝓuideat. ut qui nō terret ſupplicio. inuite
tur p̄mio. et quē metus a ſcel̄s reuocare
nō poſſit. ꝓmiſſionū benignitas ꝓſtr̄.
Cupit enī et iam nolentibꝫ ſubuenire.
Deſiderat miſererī peccanti. q̄ ſi pecca
uerit dignos fructus exhibeat pe
nitencie. Inuitus enī in reos vindicat
ſi dī miſerantis indulgenciā ꝯtēpnāt
Amat enī corrigi peccatores. q̄ in uitā
nō in mortē a principio ꝯſtituit homīes
Ipſe enī ſibi infert interitū. qui me
dentis dn̄i ꝯtempſit conſiliū. Reuer
timinī inquit ad me et reuertar ad uos.
Et iterū. Nolo mortē morientis. tātū
reuertatur et viuat. Non vult dn̄s
in quēquā dāpnari mortē. nō vult
i penā deduci hominē. quē in uita
ꝯſtituit. Ceterū homo ipſe ſe dignū ef
ficit morte. qui nō paruit legi. Odit
uitā qui diuinā ꝯtempſerit diſcipli
nā. Nam cū dn̄s uellet homīi demoſ
trare q̄ obſeruāti vitā. ꝯtempnēti
afferrīt mortē. ita enī ei de ꝯtemptu
uita nō poterit ꝓuenire. ut de obſ
uancia mors. euenire nō poterit. ut
iam hō qd̄ uoluerit mereat̄. et eo qd̄
meruit iudicet̄. et hoc totū in hōis
volūtate conſiſtit. qui ſibi ex q̄lita
te vite. meritū qd̄ haberet inuenit
Quare hijs ſollicite ꝑpenſis. ideſt vn̄
ſalus et vnde periculum enaſcit̄.
ſalutis cōmodū diligenti obſeruā
cia teneamꝰ. et periculoꝝ incōmoda de
legis ꝯtemptu ꝓuidi caueamꝰ. ut
dū tenētes ꝓſpera et repellentes ad
uerſa in ꝯſpectu dn̄i. inueniamur ab ipſo
cū ſanctis omībꝰ in eterna ſecula
ſeculoꝝ amen. Finit. Item euiſdem
de uerbis dn̄i. In euangelio ſcd̄m
matheum. Qui dixerit frī ſuo fatue
reus erit gehenne ignis. Sermo q̄rtus

Sancti euangelij capitꝫ
quod mō cū legeretur
audiuimꝰ valde nos
terruit qui fidem hēmꝰ
Eos autē nō terruit q̄
fidem nō habent. et q2 nō terret eos
voluntatis ſue ꝑuerſe ſecuri. neſciētes
diſtribuere. et diſtinguere tempora. timo
ris et ſecuritatis. Timeat ergo q̄ ducat
mō vitā cū fine. quo poſſit in illa vita
hr̄e ſecuritatē ſine fine. Si ergo ti
muimꝰ. quis enī nō timeat loquētē
veritatem. et dicentē. Qui dixerit
frī ſuo fatue. reus erit gehenne ignis.
linguā autē nullus homīn domare
poteſt. et homo domat feram. nō do
mat linguā. domat leonē. et nō fre
nat ſermonē. domat ipſē. et nō domat
ſe ipſm̄. domat qd̄ timebat. et ut ſe
domat nō timet qd̄ timē debebat. Sꝫ
quid in hic ſententia vera. et iſta pre
dens de oraculo veritatis. linguā aūt
nullꝰ homīn domare poteſt. Quid
ergo faciemꝰ fr̄es mei. Video me
q̄dem ad multitudinē loqui. ſꝫ quia
vnū ſumus in xp̄o omēs. tanq̄ in
ſecreto conſiliū capiamꝰ. Nullus noſ
audit extraneus. vnū ſumꝰ. q2 in
vnū ſumꝰ. quid faciemꝰ. Qui dixit
frī ſuo fatue reus erit gehenne ignis.
linguā autē nullꝰ homīn domare po
teſt. Ibunt ergo omēs in gehenā
ignis. Abſit. Dn̄e refugiū factꝰ ē
nobis a generacione in generacionē.
Ira tua iuſta eſt. neminē in gehenā
mittis iniuſte. Quo ibo a ſpū tuo.
et a te quo fugiā ni ad te. Ergo in
telligamꝰ karmī. q2 ſi linguā nullꝰ
homīn domare poteſt. ad dn̄m ꝯfugiē

dum ē: qui domat linguā nr̄am.
Si enī tu eam domare uolueris. nō
potes. q̄r homo es. linguā nullꝰ hoīm
domare potest. Attendite similitudīe
ab hijs bestijs quas domamꝰ. Equꝰ
nō se domat. camelus nō se domat
elephantes nō se domāt. aspis nō se
domat. leo nō se domat. sic et homo
nō se domat. Sz ut dometur equus.
bos. camelus. elephantus. leo et aſ-
pis: q̄ritur homo. Ergo d̄s q̄ratur
ut homo domet̄. Ergo dn̄e refugiū
factꝰ es nob̄. Conferamꝰ nos ad te:
et bn̄ nob̄ erit de te. Malū enī nob̄
de nob̄. q̄r dimisimꝰ te. dimisisti noſ
nob̄. Inueniamur ergo in te q̄a pe-
riamus ī nob̄. dn̄e refugiū factꝰ est
ē nobis. Quod q̄ fr̄es mei dubitare
debemꝰ. q̄r mansuetos nos faciet
dn̄s. si nos ei domādos p̄beamꝰ.
Domuisti leonē quē nō fecisti. nō
domat te. qui fecit te. Unde enī beſ-
tias tam īmanes domare potuiſ
ti. Nūquid eis equaris viribus
corporis. Qua ergo virtute ingen
tes bestias domare potuisti. Ipa
iumēta q̄ dicūtur beſtie sūt. Non
enī in domita tolerāt̄. Sz q̄r nō eaſ
nouit cōsuetudo. n̄ in manibꝫ hoīm
et sub frenis hoīm. et sb̄ p̄tate hoīz.
putas eas mās̄uetas nasci potuisse.
Certe feras īmanes attende. Fre-
mit leo. quis nō timeat. Et tn̄ vn̄
te intelligis fortiorem. Non corporiſ
v̄tute. sz mentis ratione ītelli̇̄ge for-
tior es leone vn̄ factꝰ es ad imagi
nē dī. Imago dī domat ferā. et nō
domat d̄s imaginē suā. In illo
spes ē: ei nos subdamꝰ et misericordiā
p̄rem̄ In illo spem nr̄am ponamꝰ
et donec domem̄ idest p̄ficiamur.

domitorem feram. Plerūq̄ꝫ enī p̄
fert domitor nr̄ etiā et flagella. Si
enī tu ad domāda iumenta tua p̄
fers virgam. p̄fers flagella. d̄s nō
p̄fert ad domāda iumēta sua qđ
sumꝰ nos. qui de iumētis suis. faciet
filios suos. Domas equū tuū. quid
daturus es equo tuo. cū te ceperit
portare. māsuetus ferre disciplinā
tuā. obedire imperio tuo. ec̄ iumētū
hoc ē adiumētū infirmitatis tue.
Quid ei retribuis. quē nec saltim
sepelis. cū mortuus fuerit. sz discer
pendū uolatilibꝫ p̄icis. Domito r̄
d̄s hereditatē seruat qđ est ip̄e d̄s.
et ad tempꝰ mortuū resuscitat te
carnē tuā usq̄ꝫ ad num̄ capillorꝫ
reddet tibi. et ɔstituet cū angelis ī
eternū. ubi iam nō indigeas doma
ri. sz tantūmō a piissimo possideri.
Erit enī tūc d̄s omīa in omnibꝫ. nc̄
erit ulla infelicitas q̄ nos exerceat.
sz felicitas sola que pascat. Ipe aūt
pastor nr̄. d̄s nr̄. ip̄e potus nr̄. d̄s nr̄.
homo nr̄. d̄s nr̄. diuicie nr̄e. d̄s nr̄.
Queaūq̄ꝫ hic varie queris. ip̄e tibi
vnus omīa erit. Ad hanc spem hō
domatur. et contra istū utilē doma
torem. si forte flagellū p̄ferat. mur
murat̄. Audistis exhortatīem ap̄lj.
Si sepatis uos inquit a disciplinā
ergo nothi. et non filij estis. Nothi
sunt adulteri. Quis enī est filiꝰ
cui nō det disciplinā p̄r eius. Et
carnis q̄dem nr̄e īq̄t p̄res habeba
mꝰ correptores et ferebamꝰ non
multomagis subiciem̄ p̄rī spūum
et viuemꝰ. Quid enī ē potuit
p̄stare p̄r tuus q̄r corripuit te. q̄r
uerbe̅auit te. q̄r flagellū p̄tulit
et cedit te. Nūquid prestare potuit.

ut viuēs mecum. Quod nō potuit p̄s
tare sibi. q̄n̄do prestaret t̄. Pater pe
cuniā suā q̄ntulācūq; q̄m de usuris et
laboribus collegit. erudiebat te flagel
lis. ne t̄ dimissus. eo te male viuēte
disp̄deretur. et recedit filiū timēs perire
labores suos. q̄m reliquit t̄. q̄d nec h̄
tenere poterat. nec auferre. Non enī
h̄ aliquid t̄ dimisit. q̄d ipsius ēē possit.
cessit. ut sic cederes. Deus autē tuus.
r̄demptor tuus. dominator tuus. castigator
tuus. pr̄ tuus erudit te ut accipias
hereditatē. ubi nō efferas prēm. s̄z
h̄editatē habeas ip̄m prēm. Ad hāc
spem erudiris et murmuras. et si q̄d
triste acciderit. fortasse blasphemas.
Quo ibis a sp̄u eius. Ecce dimittit
te et nō flagellat. deserit blasphe
mātem. nō sencias iudicātem. No
ne meli⁹ ē ut flagellet te et r̄apiat
te. q̄m parcat t̄ et deserat te. Dica
mus ergo dn̄o deo nr̄o. Dn̄e refugiū
fcūs es nob̄ a gn̄acione in gn̄acioē.
In p̄ma gn̄acione. et alterā gn̄acioē
r̄fugiū fcūs es nob̄. refugiū fcūs es
nobis. Tu refugiū ut nasceremur qui
nō eram⁹. Tu refugiū ut pasceres de
sertores tuos. tu r̄fugiū ut erigas. et
dirigas filios tuos. Tu refugiū fcūs
es nob̄. a te non recedemus cū libera
ueris nos ab omnibus malis nr̄is. et
impleueris nos bonis tuis. Bona
das. blandiris ne fatigem̄ in via. cor
ripis. cedis. p̄cutis. dirigis. ne aber
remus in via. Siue ergo blandiris
ne fatigemur in via: siue castigas
ne aberremus in via: dn̄e r̄fugiū
factus es nobis. Finit. Itē eiusdē de u̇b
dn̄i in ew̄ā° scd̄m matheū. Petite et
dabitur uobis. querite et inuenietis.
pulsate et aperietur. Sermo quītus

tu refugiū ut renascerē̄m q̄ mali eram⁹

r̄ cū petit ouū nūq̄d scorpionē porriget ei

In lectione scī euāgelij
hortatus est nos dn̄s
ad orandū. Petite ī
quit. et dabit̄ uob̄. q̄ri
te. et inuenietis. pulsa
te et aperiet̄ uob̄. Omnis enī q̄ petit
accipit. et q̄rens inueniet. et pulsanti
aperiet̄. Aut quis est ex uob̄ homo
a quo petit filius ei⁹ panē. nūquid
lapidem porrigit ei. Aut si piscem pe
tierit. nūq̄d serpētem porrigit ei. Si
ergo uos inquit cū sitis mali. nostis
bona data dare filijs ur̄is. q̄nto ma
gis pr̄ ur̄ q̄ in celis est. dabit bona
petentibus se. Cū sitis inq̄t mali:
nostis bona data dare filijs ur̄is.
Miranda res fr̄es. mali sumus. et
bonū prēm habem⁹. Quid euidenti⁹.
Audiuim⁹ nomē nr̄m. cū sitis ī̄q̄t
mali. bona data nostis inq̄t dar̄e filijs
ur̄is. Et quos dixit malos. uidete q̄
lem prēm illis ostendit. q̄nto magis
pr̄ ur̄. Quorū pr̄. certe malorū. Et
qualis pr̄. Nemo bonus nisi solus
ds̄. Ergo fratres ideo mali. bonū pa
trē habemus. ne semp̄ mali r̄mane
amus. Nemo malus facit bonū.
Si nemo malus facit bonū. Homo
malus quō se facit bonū. Facit de
malo bonū. qui semp̄ est bonus.
Sana me inq̄t dn̄e et sanabor. sal
uū me fac. et saluus ero. Quid in
dicit̄ vani. te saluū facis si uolueris.
Sana me dn̄e et sanabor. Nos boni
conditi sum⁹ a bono. fecit enī ds̄ ho
minē rectū. arbitrio autē nr̄o facti
sum⁹ mali. Potuim⁹ esse ex bonis
mali. et poterim⁹ esse ex malis bo
ni. S̄z qui semp̄ est bonus. ip̄e fa
cit ex malo bonū. q̄r ip̄e homo uo
lūtate sua se sanare nō potuit. Non

queris medicū ut vulneres te. ſʒ cū
vulneraueris te. queris qui ſanet te
Bona ergo ſcḋm tempus. bona tēpo
ralia. corporalia. carnalia nouimꝰ
dare filijs nr̄is. etiā cū ſimus mali.
Bona enī ſunt et iſta qs dubitet.
Piſcis. ouū. panis. pomū. frumētū.
lux iſta. aer iſte quē ducimꝰ bō ſūt
Hec ip̄e diuicie in quibz homīes ex
tollūtur. et pares ſuos homīes alios
nō agnoſcunt. in q̇bus in qm̄ hoīes
extollūtur. magis amātes ueſtē
fulgentē. qm̄ cogitātes ɔmunē cu
tem. ip̄e ergo diuicie bone ſūt. Sʒ
iſta omīa bona q̄ ɔmemoraui a boīs
et malis haberi poſſunt. et cū bona
ſint. bonos tn̄ facere nō poſſūt. Eſt
ergo bonū qḋ faciat bonū. et eſt
bonū vn̄ facias bonū. Bonū qḋ fa
cit. ds̄ eſt. Non enī facit hoiem bo
nū. ṅ ille qui ſemp bonus eſt. Ergo
ut ſis bonus. dm̄ inuoca. Aliud aūt
bonū eſt. unde facias bonū. ideſt qc
quid habueris. Aurū ē. argentū ē.
bonū eſt: nō qḋ te faciat bonū. ſed
unde facias bonū. Habes aurū hēs
argentū. et ɔcupiſcis aurū. et ɔcu
piſcis argentū. et habes et ɔcupiſcis.
et plenus es. et ſitis. morbus ē. et
nō opulencia. Sūt homīes ī mor
bo humore. pleni ſūt. et ſemp ſiti
unt. humore pleni ſt̄. et humorē
ſitiunt. Quid ergo delectaris opu
lencia. qui habes ydropē ɔſciencia.
Habes ergo aurū bonū eſt: nō hēs
unde ſis bonus. ſʒ unde facias bonū.
Qḋ bonū inq̇s facturꝰ ſū de auro.
Non audiſti pſalmū. diſp̄ſit inq̇t
dedit paupibz. iuſticia eiꝰ manet
in ſeculū ſeculi. Hoc eſt bonū.
hoc eſt bonū. unde bonus es. iuſticia.

Si habes bonū. vn̄ bonus ſis: fac
bonū de bono. unde nō es bonus.
Habes pecuniā. eroga. Erogando
pecuniā. auges iuſticiā. Diſp̄ſit ei
dedit paupibz. iuſticia eiꝰ manet ī
ſeculū ſeculi. Vide qḋ minuit et qḋ
augetur. Minuit pecunia. augetur
iuſticia. Illud minuit qḋ eras di
miſſurus. illud minuit qḋ eras re
licturus. Illud augetur: qḋ in eternū
es poſſeſſurus. Conſiliū do lucror̄.
diſce mercari. Laudas enī mercatorē
q̄ vendit plumbū et acquirit aurū.
et nō laudas mercatorē q̄ erogat
pecuniā et acquirit iuſticiā. Sʒ ego
inq̇s nō erogo pecuniā. q2 nō habeo
iuſticiā. Eroget pecuniā qui habʒ
iuſticiā. Ego nō habeo iuſticiā. ha
beam uł pecuniā. Ergo q2 nō habes
iuſticiā. ideo nō uis erogare pecuniā.
Magis eroga pecuniā ut habeas
iuſticiā. A quo enī habebis iuſticiā.
ṅ a deo fonte iuſticie. Ergo ſi uis hēre
iuſticiā. eſto mendicus dī: qui te pau
lo ante ex euangelio. ut peteres. q̄
reres. pulſares. monebat. mēdicū
ſuū ciebat. Et ecce pr̄ familias et
magnus diues diuiciar̄. ſalicet
ſp̄ualiū et eternar̄. hortat̄ et dicit
tibi. pete. quere. pulſa. qui petit ac
cipit. querens inueniet. pulſanti a
perietur. Hortat̄ ut petas: negabit
qḋ petis. Attende ē contrario ſimi
litudinē uł compacionē. ſicut de
illo diuite iniquo. hortātem nos
ad orōnē qn̄ ait dn̄s. erat q̇dam
iudex in ciuitate. qui nec dm̄ timebat
nec hominē uerebatur. et q̄dā
vidua interpellabat eū cotidie. et
dicebat vindica me: et nolebat ille
p multū tempꝰ. Illa interpellar̄ nō

nō desinebat. et facit tandē tedio qd̄
nolebat beneficio. sic enī a contrario
nos admonuit ut petam⁹. Venit igr̄
ad amicū suū. cui hospes venerat. et
cepit pulsare et dicē. Hospes m̄ venit:
comoda m̄ tres panes. Respondit ille
Jam requiesco: et mecū serui mei re
qesaunt. Ille nō cessat. astat. instat.
pulsat. et tanq̄ amicus ab amico
mendicat. Et quid ait. Dico uobis
qr surgit. et nō ꝓpter eius amiciciam
sz ꝓpter impbitatē dat illi q̄ntos vo
luerit: nō ꝓpter amiciciā q̄muis ami
cus sit. sz ꝓpter impbitatē. Qd est
ꝓpter impbitatē. Qr̄ pulsare non
desiuit: qr et cū esset negatū nō se
auertit. Ille qui nolebat dare. qd̄ pe
tebatur facit. qr ille in petendo nō de
fecit: q̄nto magis dabit bonus q̄ nos
hortat̄ ut petam⁹. cui displicet. si
nō petimus. Sz cū aliq̄n tardius
dat: cōmendat dona nō negat. Diu
desiderata dulcius obtinētur: cito aūt
data vilescūt. Pete. quere. insta. pe
tendo et q̄rendo crescis ut capias: ser
uat tibi deus qd̄ nō uult cito dare. et
vt et tu discas magna magne de
siderare. Inde oportet semp orare et
nō deficere. Si ergo fr̄es mei medicus
facit nos dš. monēdo nos et hortādo
et iubendo ut petam⁹. q̄ram⁹. pul
semus. Attendam⁹ et nos. q̄ a nob̄
petūt. Petim⁹ nos: a quo petim⁹.
qd̄ petim⁹. A quo ul̄ qui. ul̄ qd̄ pe
tim⁹. Petim⁹ a dō bono. petimus
hoīes mali: petim⁹ aūt iusticiā vn̄
sim⁹ boni. Hoc ergo petim⁹ qd̄ in
eternū habeam⁹: q̄ cū saciati fu
erim⁹ ulterius nō egeam⁹. Sz ut
saturem̄. esuriam⁹ et sitiam⁹. esu
riendo et siciendo petam⁹. q̄ram⁹

et pulsemus. Bti enī qui esuriūt et
siciūt iusticiā. Quare bti esuriūt et
siciūt: et bti fiunt. Aliq̄n egestas bta
ē. Non inde bti sūt. qr esuriūt et sici
unt: sz qr ipi saturabūt. Ibi erit btitu
do in satuitate. nō in fame. Sz p̄cedat
satuitatem fames. ne fastidiū nō p
ueniat ad panes. Ergo diximꝰ a q̄ pe
tam⁹: qui petam⁹. quid petam⁹. Sz
petitur a nob̄. mēdici eī di sum⁹: ut
agnoscat ille mendicos suos. agnos
cam⁹ nos nrōs. Sz et ibi eciā cogi
tem⁹ q̄n petitur a nob̄: q̄ petūt. a qb̄
petūt. quid petūt. Qui petūt. hoīes.
A quibz petūt. Ab homībz. Q̄ petūt.
mortales. A q̄bus petūt. A mortibz.
Qui petunt. fragiles. A quibz petūt.
A fragilibz. Qui petūt. miseri. A
q̄bus petūt. A miseris. Acepta
substancia facultatū: tales sūt. qui
petūt. quales sūt a quibz petūt. Q̄
frontē habes. petendo ad dim̄n tuū.
qui nō agnoscis parem tuū. Nō
sū inq̄d talis: absit a me ut talis
sim. Inflatus. olosericatus: iste lo
q̄tur de pānoso. Sz ego nudos int
rogo. Non interrogo in uestibz q̄les
sitis: sz quales nati fueritis. Ambo
nudi. ambo infirmi: ambo mise
ram vitā inchoantes. ideo ambo
plorātes. Ecce recole diues p̄mordia
tua: uide utrū huc aliquid attuleris.
Jam uenisti et tanta inuenisti: dic
rogo te quid attuleris. Dic qd̄ attu
leris: aut si dicere erubescis. aplm̄
audi. Nichil intulim⁹ in hunc
mūdū. Nichil inq̄t intulim⁹ ī huc
mūdū. Sz forte qr nichil attulisti.
et multa hic inuenisti: aliq̄d hinc
ablatur⁹. Et hoc fortassis amore
diuiciarū trepidas cōfiteri. Audi

et hoc. et hoc apl'us dicat. qui te nō
palpat. nichil intulim⁹ in huc mūdū
utiq; qn̄ nati ſum⁹. ſ; nec auferre ali
quid poſſum⁹. utiq; qn̄ de mūdo exim⁹
Nichil attuliſti: nichil hinc auferes
Quid te inflas contra paupem. Quādo
naſcūtur infantes. recedant de medio
parentes. ſerui. clientes. recedant de
medio turbe obſequētes: et agnoſ
cātur pueri diuites flentes. Pariat
ſimul diues et paup. pariat ſimul
mulier diues. et mulier paup. nō
attendant qd pariūt. diſcedant pau
lulū: redeant et cognoſcāt. Ecce di
ues nichil attuliſti in huc mūdū:
ſ; nec auferre hinc aliqd potes. Qd
dixi de natis. hoc dixi de mortuis
Certe qn̄ caſu aliquo vetera ſepulc̄
franguntur: oſſa diuitis agnoſcāt.
Ecce diues audi aplm. nichil intu
lim⁹ in huc mūdū: agnoſce verū
ē. Sz nec auferre aliquid poſſum⁹:
agnoſce et hoc verū eſt. Qd ergo
ſequit. Victū et tegumētū hn̄tes
hys ɔtenti ſum⁹. Nam qui nolūt
diuites fieri incidūt in tēptacōe;
et laqum dyaboli. et deſideria mlta
et noxia: q mergunt hoiem̄ in īte
ritū et pdicionē. Radix eſt eīn oīz
maloꝝ auaricia. qm̄ qdam ſeqntes
a fide errauerūt Attende qd dimiſe
rūt. doles q hoc dimiſerūt: vide q°
ſe inſeruerūt: Audi. a fide perraue
rūt. et inſeruerūt ſe dolorib; multis
Sz qui. Qui nolūt diuites fieri
Aliud eſt eſſe diuitem: aliud vel
le fieri diuitē. Diues ē qui de di
uitib; natus eſt: nō q uoluit. Di
ues eſt. q multi hereditates dimi
ſerūt. Video facultates nō interrogo
voluptates. Hic cupiditas accu

ſatur: nō aurū. nō argentū nō diui
cie. ſ; cupiditas. Nam q uolūt diui
q tes fieri. uel nō curāt. uel nō ardent cu
piditatibus. nō auaricie facib; accē
dūtur. ſ; diuites ſunt. audiant apl;
Hodie lectū eſt. Precipe ait diuitib;
hui⁹ mūdi. precipe. Quid precipe. Ante
omīa nō ſupbe ſape. Nichil eſt enī
qd ſic generent diuicie. quō ſupbiā.
Omne pomū. omne granū. omne
frumētū. omē lignū habet vermē
ſuū: et alius eſt vermis mali. ali⁹
piri. alius fabe. alius tritici. Vermis
diuiciaꝝ ſupbia. Ergo precipe diuitib⁹
hui⁹ mūdi nō ſupbe ſape. Excluſit
viciū. doceat vſum. nō ſupbe ſape
Unde autē ſupbe ſape. De eo qd ſe
quitur: neq; ſperare in incerto diuici
arū. Qui nō ſperant in incerto diui
ciaꝝ: nō ſupbe ſapiūt. Si nō altū
ſapiūt timent. Si timent nō altū
ſapiūt. Quā multi heri diuites:
hodie paupes. Quā multi dormi
unt diuites. et venientib; latronib;
et cuncta auferentib;. euigilant
paupes. Ergo nō ſperare in incerto
diuiciaꝝ. Sz in deo viuo q preſtat
nob omīa abundāter ad fruendū
tempalia et eterna. ſ; magis ad
fruendū eterna ad vtendū tpalia
Temporalia viatorib;. eterna tamq
habitatorib;. Tempalia unde bō
faciam⁹. eterna unde boni efficia
mur. Ergo hoc faciant diuites nō
ſupbe ſapiant. neq; ſperent in incer
to diuiciaꝝ. ſ; in deo viuo q preſtat
nob omīa abundāter ad fruendū
hoc faciant. Ex eo aūt qd hn̄t q
faciant. Audi quid. Diuites ſint
in opibus bonis: facile tribuant. Fa
cile enī habent unde. Quare nō

Nō enī uolo ut paupes remaneāt thesaurizes

fatuūt: paupertas difficultas ē. Facile tribuant. Habent vnū cōmuniter co pares ē mortales suos agnoscant. Nitent. thesaurizent sibi fūdamentū bonū in futurū. Non enī q̄a dico inquit facile tribuant. Nitent. expoliare illos volo. nudare illos volo in anes r̄im q̄re uolo. Doceo lucrū. aū ostendo. thesaurizent sibi. Non ut pdant dico: sȝ quo migrent ostendo. Thesaurizēt sibi fūdamentū in futurū: ut apphendant veram vitā. Hec ergo falsa vita est. apphendant verā vitā. Vanitas enī vanitatū et oma vanitas. Que habūdancia tanta homīs in omī labore suo: quo ip̄e laborat sub sole. Apphendenda est ergo veā vita. migrante sūt facultates nr̄e ad locū vere uite: ut hoc ibi inueniam⁹ qđ hic dam⁹. Mutat illa. q̄ mutat et nos. Date ergo paupibus fr̄es mei victū et tegumentū: hijs contēti simus. Nichil dives habet de diuicijs suis. n̄ qđ ab illo postulat paup. uictū et tegumentū. Hinc quid tu plus hes ex omibus que habes. Accepisti victū. accepisti necessariū tegumentū. Necessarium dico. nō inane. nō supfluum. Quid plus de diuitijs tuis capis dic m̄. Certe omīa supflua tua erūt. Que sūt tua supflua: sint paupibȝ necessaria. Sed ego inquis p̄ciosas epulas accipio: p̄ciosis cibis vescor. Paup quid: vilibȝ. Vilibus cibis uescitur paup. ego inquit p̄ciosis. Interrogo uos qn̄ fueritis ambo saciati. p̄ciosus cibus ad te intrat. quid fit cū intrauerit: nōne si specularia in ventre habem⁹: de omibus p̄ciosis cibis erubescem⁹. quibȝ saturat⁹ es. Esurit paup: esurit dives. saturi querit pauper. saturarī querit et diues. Saturatur paup de vilibȝ cibis. saturatur dives de p̄ciosis cibis. Saturitas equalis est. possessio vna est. quo ambo volunt puenire: sȝ ille p compendiū. ille circuit. Sȝ melius inq̄t in sapuit apparata p̄ciosa. Vix fastidiosus satiaris. Nescis quō sapit qđ fames attendit. Neqȝ hoc ita dixi: ut diuites cogam epulis. et paupm cibis uesci. Vtantur diuites cōsuetudine infirmitatis sue: sȝ doleant aliter se nō posse. Melius enī possint: si aliter possint. Si ergo nō extollitur paup de mendicitate. tu quare extolleris de infirmitate. Vtere cibis electis. p̄ciosis. q̄r sic consuesti. q̄r aliter nō potes: q̄r si cōsuetudinē mutes egrotas. Conceditur tibi. utere supfluis. da paupibus necessaria. Vtere p̄ciosis: da paupibus vilia. Expectat a te. expectas a deo. Expectat ille manū. q̄ facta ē sicut. expectas tu manū que fecit te. Sȝ non solū te fecit. sȝ paupem tecū. Dedit uob vnā uiā. istā vitā. Inuenistis uos comites: vnā viā ambulatis. Ille nichil portat: tu nimiū oneratus es. Ille nichil secū portat: tu iterū plus portas. q̄m opus est. Oneratus es. da illi de eo qđ habes: et illū pascis. et pond⁹ minuis. Date ergo paupibus rogo. moneo. p̄cipio. iubeo: quicq̄d uultis. date paupibus. Nōne enī occultabo caritati vr̄e: quare hunc sermonē necesse habui uob p̄mere. Ex quo hinc sum⁹ eūtes ad eccam̄ et redeuntes: paupes interpellant nos. et dicūt ut dicamus uobis. ut aliqđ accipiant a uob. Nos monuerūt loq̄ uobis. et si se uident nō accipe a uob. inanit

nos arbitrantur laborare in nobis
Expectant aliquid et a nob. Damus
quantum habemus: damus sicut possumus.
Aliquid tamen ad eorum necessitatem imple
dam ydonei sumus. Nam ergo ad eorum
necessitatem implendam idonei non sumus:
uel ad nos ipsorum legati sumus. Audis
tis. laudastis: deo gratias. semen acce
pistis: uerba reddidistis. Laudes iste
grauant nos potius: et in periculum mit
tunt. Toleramus illas. et tremimus
inter illas: tamen fratres mei iste lau
des uestre folia sunt arborum fructus querit

Finit. Item sermo eiusdem de uerbis
centurionis. et uerbis eius indig
num se presentia domini iudicantis. Sermo vi

Audiuimus cum euangeli
um legeretur. fidem
nostram in humilitate
laudari. Ad domum qp
pe centurionis cum se promitteret dominus ihesus
iturum. ut puerum eius sanaret. ille res
pondit non sum dignus ut sub tectum
meum intres. sed tantum dic uerbo et
sanabitur. Dicendo se indignum. presti
tit dignum. non in cuius parietes. sed in cuius
cor xpistus intraret. Neque hoc diceret
cum tanta fide et humilitate. nisi illum quem
timebat intrare in domum suam corde
gestaret. Nam non esset magna feli
citas. si dominus ihesus intraret in parietes
eius. et non esset in pectore eius. Ma
gister quippe humilitatis et uerbo et
exemplo. discubuit in domo cuiusdam
pharisei superbi nomine symonis. et cum
in domo eius recumberet: non erat in
corde eius. ubi caput filius hominis
reclinaret. Ita enim quedam superbum
quantum intelligitur ex uerbis domini. uult
secum uere capientem. a suo discipulatu
reuocauit. Sequar te ait domine quocumque

ieris. Et dominus in eius corde inuisibilia
uidens. uulpes inquit foueas habent
et uolucres celi nidos. filius autem
hominis non habet ubi caput suum recli
net. Et ipsa reclinatio capitis. non
erectionis. sed humilitatis magistra est.
Reuocat ergo istum uere capientem. trahit
alium recusantem. Eodem quippe loco
ait cuidam. sequere me. Et ille inquit
sequor inquit te domine. sed sine me primo
ire. et sepelire patrem meum. Pie quidem
excusauit. et ideo dignior cuius excu
satio remoueretur. uocatio firmaretur.
Piumm erat quod uolebat facere. sed docuit
magister. quid deberet preponere. Uole
bat enim eum esse uiui uerbi predicatorem
ad faciendos uicturos. Erant autem
alii. per quos illa necessitas impleretur
Sine inquit mortuos. sepelire mor
tuos suos. Infideles quando cadauer
sepeliunt. mortui mortuum sepeliunt
Illius corpus animam perdidit. illorum anima
deum. Sicut enim uita corporis anima est. sic
uita anime deus. Sicut expirat cor
pus cum animam emittit. ita expirat ani
ma cum deum amittit. Deus amissus
mors anime. anima amissa mors cor
poris. Mors corporis necessaria. mors
anime uoluntaria. Discumbebat ergo do
minus in domo pharisei superbi cuiusdam
In domo eius erat ut dixi. et in pec
tore eius non erat. In huius uero cen
turionis domum non intrauit. et pectus
possedit. Zacheus uero dominum. et domo
suscepit et animo. huius tamen fides in
humilitate laudatur. Dixit enim non sum
dignus. ut sub tectum meum intres.
Et dominus. Amen dico uobis. non inueni
tantam fidem in israel secundum carnem. Et
iste iam israhelitis erat. secundum spiritum
Uenerat dominus ad israel carnalem id

eſt ad iudeos. ibi p̄mū querē oues
pditas in quo ꝑplō. et de quo ꝑplō e
tiam corpus aſſumpſerat. Non inueni
tantā fidem ipē dicit. Poſſum⁹ nos
metiri fidem hoīm ſicut homiēs. Ille
qui interiora cernebat. ille quē nemo
fallebat. phibuit teſtimoniū cordi ho
mīs audiens ūba humilitatis. pnū
cians ſententiā ſanitatis. Vn̄ autē
hoc p̄ſumpſit. et ego inqt homo ſū
ſub ptāte conſtitut⁹ habēs ſub me
milites. et dico huic vade et vadit
et alij veni et venit. et ſeruo meo
fac hoc et facit. Poteſtas ſū q̄bꝰdam
ſub me. poſitus ſub ptāte q̄dam
ſup me. Si ergo īquit homo ſub po
teſtate. iubendi habeo ptātem. quid
tu poſſes cui omīs ſeruiūt ptātes.
Erat autē iſte de gentibus. erat ꝗppe
centurio. Iam iudea gens habebat
militem romani imperij. ibi iſte
militem agebat. quātū agere centu
rio poterat. et ſub ptāte. et hn̄s ptā
tem ſubditus. obediens. ſubditos r̄
gens. Dn̄s autē quid. Intendat
p̄pue neceſſario caritas ura. Cū⁹
in ꝑplō iudaico eſſet. iam pnūcia
bat etiam toto orbe terraꝝ futu
ram. in quā erat miſſurus aplōs.
ipē a gentibus nō uiſus. et credit⁹.
a iudeis viſus et occiſus. Quō enī
dn̄s hu⁹ domū corpe nō intrauit. et
eius tamē fidem. atq; ipam domū
abſens corpe pn̄s maieſtate ſana
uit. ſic et idem dn̄s in ſolo iudeo ꝑplō
corpe fuit. apud alias gentes. nec
de virgine natus eſt. nec paſſus ē.
nec pedibus ambulauit. nc̄ huāna
ptulit. nec diuina mirabilia fecit.
nichil hoꝝ in ceteris gentibꝫ. et tn̄
de illo impletū eſt. qđ dictū erat

ꝑplus quē cognoui ſeruiuit m̄i. Quō
ſi nō cognouit. In auditu auris obe
diuit m̄i. Iudea gens cognouit et
cruci fixit. orbis terraꝝ audiuit et c̄
didit. Hanc quodāmō abſenciā cor
poris ſui. et pn̄ciam virtutis ſue in
omnibus gentibus. et in illa muliere
ſignificauit. q̄ fimbriā ueſtimēti ei⁹
tetigerat. cū reqrit dicens. Q̄s me
tetigit. Tamquā abſens requirit.
tamq̄ꝫ pn̄s ſanat. Turbe te īqūt diſ
cipuli ꝯp̄mūt et dicis. quis me teti
git. Quaſi enī ſic ambularet. ut
a nullo pr̄ſus corpe tangeretur. ita dic̄
q̄s me tetigit. Et illi. turbe te ꝯpri
mūt. Et tamq̄ꝫ diceret dn̄s. tangē
tem quero nō p̄mentē. ſic ecīā nūc
eſt corpus eius. id eſt ecclīa eius. tan
git eam fides paucoꝝ. p̄mit turba
multoꝝ. Corpus enī ē eſſe ecclīam tā
quā filij eius audiſtis. et ſi vultis ipi
eſtis. Aplūs multis hoc locis dicit
p corpe inquit eius. hoc eſt ecclā. Et
iteꝝ. Vos autē eſtis corpus xp̄i et
membra. Si ergo corpus eius ſum⁹
qđ tūc corpus ipius in turba pati
ebatur. hoc patitur ecclā ipius. A tur
bis p̄mitur. a paucis tangitur. Caro
eā p̄mit. fides tangit. Erigite ꝗppe
oculos obſecro uos. qui habetis vn̄
videatis. Habetis enī qđ videatis.
Erigite oculos fidei. tangite extre
mā fimbriā ueſtimenti. ſufficiat
ad ſalutē. Videte qđ audiſtis ex
euāgelio. tunc futurū. nūc pn̄s ē.
Ideo inquit dico uob̄. poſt laudatā
centurionis fidem. tamq̄ꝫ alieni
carne. domeſtici corde. ꝑpterea inqt
multi ab oriente et occidente veni
ent. Non omīs. ſꝫ multi. tamē ipi
ab oriente et occidente. Iſtis duab⁹

ꝑtibus. totus orbis deſignatur. Multi
ab oriente et occidente venient. et
recumbēt cū abraham. et yſaac et
iacob. in regno celoꝝ. Filij aūt regni
iudei ſalicet. Unde filij regni. Quia
legem acceperūt. ad quos ꝓphete
miſſi ſunt. apud quos templū et ſa
cerdociū fuit. qui celebrant figuras
oīm futuroꝝ. Quarū enī rer̄ figuras
celebrauerūt. pñciam nō agnoue
rūt. Filij autē regni ibunt inq̄t. in
tenebras exteriores. ibi erit ploratꝰ
et ſtridor dentiū. Videmus iudeos rep
batos. videmꝰ xp̄ianos ab oriente
et occidente uocatos ad quoddam ɔui
uiū celeſte. ut recūbant cū abrahā.
et yſaac. et iacob: ubi panis iuſti
cia. ubi potus ſapiencia. Attendite
ergo fratres. hoc enī eſtis. ex hꝰ ꝓplo
eſtis. iam tūc ꝑdicato. nūc p̄ſentato.
De hijs utiqȝ eſtis. qui uocati ſūt ab ori
ente. et occidente. recūbere in regno
celoꝝ. nō in templo idoloꝝ. Eſtote
ergo corpus xp̄i. nō preſſura corpis
xp̄i. Habetis ueſtimenti fimbriā
quā tangatis. Veſtem putate aploꝝ
ſub textura vnitatis adherentes la
teribus xp̄. In hijs aplis erat tanquā
fimbria minimꝰ et nouiſſimus
paulus. ipō dicente. Ego ſū minimꝰ
aploꝝ. In ueſte nouiſſimū et mini
mū fimbria eſt. Fimbria cū ɔtēptu
aſpicitur. ſȝ cū ſalute tangitur. Uſqȝ
ad hanc horam. et eſurimꝰ et ſiti
mus. et nudi ſumꝰ. et colaphiza
mur. Quid tam extremū. quid tā
ɔtemptibile. Tange ſi fluxū ſan
guinis pateris. exiet virtus de illo.
cuiꝰ ueſtis eſt. et ſanabit te. Fimbria
mō tangenda ꝓponabatur. quā ex eo
dem aplo legebatur. Si enī quis viderit

eū qui habet ſcienciā in idolio recūbē
tem. nōne conſciencia eius cū ſit in
firma edificabitur ad māducandū
ydolotita. et peribit in tua infirmꝰ
ſciencia fr̄. ꝓpter quē xp̄s mortuus ē.
Quō putatis decipi poſſe ſimulachris
homines. q̄ a xp̄ianis honorari putāt.
Nouit inquit dn̄s cor meū. ſȝ fr̄ tuꝰ
nō nouit cor tuū. Si infirmus es:
caue maiorē egritudinē. Si firmus
es: cura fr̄is infirmitatē. Qui uidēt
iſta edificantur ad alia ut nō tantū
ibi manducare. ſȝ et ſacrificare deſide
rent. Ecce perit infirmus in tua ſciē
cia fr̄. Audi frater. Si ɔtempnebas
infirmū. eciā frēm ɔtempnis. Exper
giſcere. Quid ſi in ipm̄ xp̄m peccas.
Attende enī q̄d nullo pacto poſſis ɔtēpnē.
Sic autē inquit peccantes in frēs et
percucientes ɔſcienciā eoꝝ infirmā
in xp̄m peccatis. Eant nūc q̄ iſta
ɔtempnūt. et recūbant in idolio. nō
erūt p̄mentes. nō tangentes. et cū
recubuerint in idolio. veniant et im
pleant etiam. nō ſalutē accepturi.
ſȝ preſſurā facturi. Sȝ timeo inquies
ne offendam maiorē. Times prorſꝰ
ne offendas maiorē. et nō times
offendere dm̄. Quid enī times ma
iorem ne offendas. Vide ne forte
ſit maior iſto quē nō times offendē.
Maiorē certe noli offendere. hec
tibi regula ꝓponitur. Nōne maī
feſtū eſt eū minime offendendū. q̄
maior eſt ceteris. Diſcute nūc ma
iores tuos. ꝑmi tibi ſūt mr̄ et pr̄.
Si recte iudicantes. ſi in xp̄m nutriē
tes. audiendi in omībȝ. obtēperandū
eis in omī iuſſione. contra maiorē ſi
nichil iubeant. et ſeruiatur illis.
Deus eſt inquis maior eo q̄ me gene

rauit. Ille qui te ipm̄ creauit. Gene
rat eñ homo, creat ds. Unde generat
homo nescit. qd generaturus sit nescit.
Ille qui te vidit ut faceret antequā eēt
quē fecit. certe maior ē prē tuo. ma
ior sit patria et ipis parentibȝ tuis.
ut quicquid iusserint parentes. cont̄ pa
triam nō audiant. et quicquid iusserit pa
tria. cont̄ dm̄ nō audiat. Si eñ sa
nari uis. si post fluxū sanguinis. si
post duodecim annos in illo morbo.
si post cōsumata omīa ī medicos et
īcepta sanitate. aliqn̄ uis sana fieri
o mulier. quā alloquor in typo ecce
dere. uilet illud prē tuus, et illud uib;
pplus tuus. Sed dicit ē dnō tuus. ob
liuiscere pplm tuū et domū prīs tui.
Quo bono. quo fructu. q̄ mercede.
Nā concupiuit inquit rex decorem
tuū. Concupiuit qd fecit. qm̄ ut pul
chram faceret. fedam amauit. P
in fideli et feda sanguinē fudit. fide
lem ut pulchram reddidit dona sua
in te amauit. Quid eñ sponso tuo
contulisti. Quid in dotem a priore
prē. et priore pplō accepisti. Nonne
luxurias et pānos peccatoꝝ. Abie
cit pannos tuos. discidit cilicū tuū
misertus est ut ornaret. ornauit ut
amaret. Quid plura frēs xpiani
Audistis. quia peccantes in frēs. et
percutientes consciētiā eoꝝ infirmā
in xpm̄ peccatis. Nolite cōtempne
si nō vultis deleri de libro vite. Quā
diu conamur luculente et delectabilit̄
uobis dicere. qd dolor nr̄ cogit quomō
cūq; dicere. et tacere nō pmittit. N
cūq; uoluerit ista cōtempnē in xpm̄
peccant. uideant quid agant. Pa
ganos reliq̄s colligi uolum⁹. lapides
estis in via. venire uolentes. offēdūt
et redeunt. Dicunt eñ in cordib⁹ suis
Quare nos relinq̄mus deos. quos
xpiani ipi nobiscū colunt. Absit a
me inquis. ut ego deos gentiū colā.
Noui intelligo. credo. Quid facis de
consciētia infirmi. qm̄ pcutis. Qd
facis de p̄cio. si cōtempnis qd emptū
est. Vide qm̄ emptū est. Peribit
inquit infirmus in tua sciencia q
te dicis habere. ut scias. q̄ nichil ē
ydolum. et animo cogites dm̄. et sic
recūbas in idolio. in hac sciencia perit
infirm⁹. Et ne cōtempnas infirmū.
addidit. ppter quē x̄ mortuus ē. Si
uis cōtempnere. p̄ciū eius attende.
et cū morte xpi totū mūdū appende
Et ne adhuc te putares infirmū per
cutere. et leue diceres peccm̄ ac pui
pendēs. in xpm̄ inqt peccatis. So
lent eñ homines dice. In hoīem
pecco. nūquid in dm̄. Negat xpm̄
dm̄. Audes negare xpm̄ dm̄. an
aliquid in idolio cū recūberes didi
cisti. Non admittit istā doctrinā x̄
doctrina. Quero ubi didiceris. nō
esse xpm̄ dm̄. Pagani hoc solent
dicere. Vides quid faciūt mense ma
le. vides quātum corrūpunt mores
bonos colloquia mala. Tu ibi de
euangelio loqui nō potes. et de ido
lis loquentes audis. Amittis ibi
q̄ xp̄c ds est. et qd ibi bibis ī ecclia
vomes. Forte h̄ audes loqui. forte
inter turbas audes murmurare.
Nūquid xp̄c nō homo fuit. Nonne
crucifixus est. A paganis hoc di
dicisti. salutem pdidisti. fimbriā
nō tetigisti. Tange et in hoc fim
briā. recipe salutē. sicut eam te in
cepere docuimus. in eo qd est q̄ uidit scriptū
fr̄em suū in idolio recumbentem

Tange illam. et de diuītate xp̄i. et
de iudeis dicebat. eadem fimbria q̄z
p̄res. et ex quibꝫ xᵉ s̄cdm carnē. q̄ est
sup omīa d̄s benedictus in secula.
Ecce in quē verū d̄m peccās. dū dis
cumbis apud deos falsos. Non est
mq̄s d̄s. q̄r genium ē kartaginis.
q̄ si mars esset. aut mercurius d̄s
esset. Sed quomō ab ipsis habeatᵉ
attende. nō quid sit. Nam et ego te
cū scio. quia lapis est. Si geniū or
namētū aliquod est . ciues cartha
ginis bene viuāt. et ipi erūt geni
um carthaginis. Si autē geniū
demoniū est. audisti et ibi. q̄ imo
lant gentes. demonibꝫ imolant. et
nō deo. Nolo uos fieri socios demoni
orū. Nouimꝰ q̄r nō est d̄s. utinā et
ipi sic norint. Sꝫ ꝑpter eos qui hᵒ
nō norūt. infirmos. nō debet perti
ꝯsciencia eoꝝ. hᵒ monet apl̄s. Nā
et illi q̄d numē habeant. et pro
numine accipiant illā statuā. ara
testatᵉ. Quid illic faciat ara. si iud
nō habetur ꝑ numine. Nemo m
dicit. nō est numē. nō est d̄s. Iam
dixi. utinā sic ipi norit hoc. quō
nouimꝰ omēs nos. Sꝫ quid habe
ant. ꝑ qua re habeant. quid ibi
faciant. ara illa testatᵉ. Conuīcit
om̄ colenciū mētes. nō ꝯuincat
recūbentes. Sꝫ nō p̄mātur xp̄ia
ni. Si p̄miūtur pagani corpꝰ xᵉ
est. Nomne hoc dicebamꝰ. q̄r corpꝰ
xp̄i p̄mebatᵉ et tangebatᵉ. Tole
rabat ille p̄mentes. q̄rebat tāgē
tes. Atqꝫ utinā f̄res a paganis
p̄matur corpus xp̄i. a quibꝫ p̄mi
solet. xp̄iani nō p̄māt corpus xᵉ.
F̄res. ad nos ptinet uob̄ dicere. ad
nos ptinet xp̄iānis loqui. Quid

enī mi de hijs que foris sūt iudicare.
Ipē apl̄us ait. Illos aliter alloq̄mur.
tamq̄ infirmos. Blandiendū est ill̄.
ut audiant ueritatem. In uob̄. secāda
putredo est. Si quecitis vn̄ vincātur
pagani. unde illuminētᵉ. vn̄ ad salu
tem uocētur. deserite solempnitates
eoꝝ. deserite nugas ipōꝝ. et si nō cō
senciant veritati u̅r̅e̅. erubescāt pau
citatis sue. Bonus si fuerit q̄ tibi p̄
est. nutritor tuus ē. malus si fuerit
temptator tuus ē. et nutrimenta libē
ter accipe. et in temptatione approbare.
Esto aurū attende mūdū istū tamq̄
fornacē aurificis. In vno angusto lo
co tria sunt. aurū. palea. ignis. Ad
illa duo ignis apponitur. palea vritᵉ.
aurū purgatᵉ. Cessit nescio quis mi
nis. et adductus ē ad ydoliū. Ve m̄
q̄r paleā plango. cinerē video. Nō
cessit minis. nō cessit terroribꝫ. addu
tus ad iudicē. stetit in confessione
sua. nō est flexus ad idolum. Quid
facit flāma. nōne aurū purgat.
State in dn̄o f̄res. potencior est q̄
uocauit uos. minas impioꝝ. ne ti
mueritis. inimicos patemī. habeti ꝑ
quibus oretis. p̄rsus uos nō terre
ant. hec est sanitas. Haurite hinc
in isto conuiuio. hic bibite vnde sacie
mī. non illic vnde insaniatis. State
in dn̄o. argentei estis. aurū eritis.
Ista similitudo nō a nob̄ est. de diui
na scriptura ē. legistis. audistis. Si
cut aurū in fornace probauit illos.
et sicut holocausti hostiam accep̄
illos. Ecce quid eritis ad thesauros
dei. Estote diuites de deo. nō eum
facturi diuitem. sꝫ de illo futuri di
uites. Impleat uos. aliud nō admit
tatis ad cor uestrū. Aliquid in sup̄biā

nos erigimus. Aut dicimus vob. ut
adūſus ptātes ordinatas ꝯtempto
res ſitis. Non hoc dicim⁹. Q' et hīc
erogatis. tangite et hīc illam fim
briam veſtimenti. Ipſe dicit aplus.
Omīs aīa ptātibus ſublimioribus
ſubdita ſit. Non eſt enī ptās ni a dō
Que autē ſunt a deo. ordinata ſūt.
Qui autē reſiſtit ptāti. di ordinati
oni reſiſtit. Sed quid. Si illud iube
at. qd nō debes facere. Hic ſane ꝯ
tempne ptātem: timēdo ptātem. Ip
ſos humanaꝝ rerū gradus. adūtite
Si aliquid iuſſerit curator. nōne fa
ciendū eſt. Tamen ſi cont̄ proconſulē
iubeat. nō utiqꝫ ꝯtempnis ptātem. ſꝫ
eligis maiori ſeruire. nec hīc debet
minor iraſci. ſi maior plātus eſt. +
Rurſū ſi iubeat aliquid ipē proconſul
et aliud iubeat imperator. nūquid du
bitat̄ illo ꝯtempto. illi eſſe ſeruiendū.
Ergo ſi aliud imperator et aliud dš
quid iudicatis. Solue tributū. eſto
m in obſequiū. rectē. ſꝫ nō idolio. In
idolio prohibet. Quis phibet. ma
ior poteſtas. Da veniam. Tu carce
rem. ille gehennā minatur. Hinc
iam tibi aſſumenda eſt. fides tua tā
ſcutū. in quo poſſis omīa ignita ia
cula inimici extinguere. Sꝫ inſidiat̄
contra te potens. et molitur contra
te potens. Acuit nouaculā unde ca
pillos radat. ~~vna~~ nō unde caput ī
cidat. Quid dixi. modo audiſtis in
pſalmo. Sicut nouacula acuta fe
ciſti dolum. Quare dolum potentis
male nouacule comparauit. Quia
nō admittit̄ ni ad ſupflua nr̄a. Si
cut capilli in corpe nr̄o tamqꝫ ſup
flui uidentur. et ſine detrimento car
nis raduntur. ſic quicqd tibi poteſt

facere iratus potens. inter ſupflua
tua numera. Tollit paupertatem tuā
nūquid tollit diuitias tuas. Paup
tas tua. diuitie tue in corde tuo. Su
pflua tua potuit tollere. dampno
potuit afficere. pmiſſus et uſqꝫ ad
ledendū corpus. Etiam iſta vita cogi
tantibꝫ aliam vitā. iſta ī qua vita
ſupflua inter deputanda eſt. Nā
et martires ꝯtempſerūt illam. nō
vitam pdiderūt. ſꝫ uitā acqſierūt
Certi eſtote frēs. inimicos nō admit
ti aduerſus fideles. ni qntū pdeſt tēp
tandis et pbandis fidelibus. Certi
eſtote frēs. nemo aliud dicat. omnē
curā uram ſup dnm mittite. prſus
nos toto pectore in illū. nō ſe ſubducat.
ut cadatis. ille qui nos creauit. et
de ipīs capillis nrīs. ſecuritatē nob
dedit. Amen dico vobis inquit. et
capilli capitis uri nūati ſūt. Capil
li nrī nūati ſunt dō. qntomagis
mores nrī. cui ſic noti ſūt capilli
nrī. Videte qr minima nrā nō ꝯtēp
nit deus. Nam ſi ꝯtempneret. nō
crearet. Nam et capillos nrōs ipē
utiqꝫ creauit. et nūatos habet. Sꝫ
mō cū ſūt iniquis. forte pibunt. Et
hīc audi uocem ei⁹ Amen dico uo
bis. capillus capitis uri nō pibit
Quid times hoīem. homo in di
ſinu poſitus. Tu de illius ſinu. noli
cadere. quicqd ibi paſſus fueris: ad
ſalutē ~~pn~~ ualebit. nō ad pniciem.
Laniatus menbroꝝ martires ptule
rūt. et timet xpiani iniurias tēpm
xpianoꝝ. Qui tibi facit iniuriā
mō. timeȝ facit. Non dicit apte ve
ni ad idolū. nō dicit apte. veni ad
aras meas. ibi conuiuare. Et ſi dix
erit et nolueris. hoc conqrit̄. hoc

in poſtulationem. hoc in ꝗrimonia̅ deponat. Noluit venire ad aras meas. noluit venire ad templu̅ qđ veneror. hoc dicat. no̅ audet dicere: ſꝫ aliud machinatur doloſe. Parat capillos. nouaculam acuit: ablaturus ē ſupflua tia. raſurus quicq̇d reciſurus es. tollit quicq̇d ꝑmanebit ſi poteſt. Quid tulit. potens. nocens. quid magnu̅ tulit. Quid fur. qđ effractor ut multu̅ ſeuiat qđ latro. Si et ad ipm̅ corpus occidendu̅ ꝑmiſſus fuerit. quid tollit. niſi qđ latro. Honoraui cu̅ dixi latro. Nam qualiſcu̅qꝫ latro homo eſt. qđ febris. qđ ſcorpius. qđ fungus malus. Iſta potencia tota ſeuiencie eſt facere qđ fungus. Ha̅ dicant homi̅es fungu̅ malu̅ et moriu̅tur. Ecce in qua fragilitate eſt uita humana. Quam qua̅docꝫ relicturus es: noli pro illo ſic pugnar̄e. ut tu relinquaris. Via nr̄a xp̄c eſt. Xpm̅ attende. pati venit. ſꝫ et glorificari. Contempni. ſꝫ iam exaltari. Mori. ſꝫ iam reſurgere. Opus te terret. mercede̅ vide. Quare uis peruenire delicatus ad eam rem: ad q̄m no̅ ꝑducat niſi labor. Sꝫ times ne ꝑdas argentu̅ tuu̅. qꝛ ad argentu̅ tu̅ tuu̅ cu̅ magno labore ꝑueniſti. Si ad argentu̅ qđ qn̄qꝫ ut̄ morie̅s amiſſurus es. no̅ ꝑueniſti ſine labore. uis ꝑuenire // Carior tibi ſit illa ad q̄m poſt om̄es labores. ſic ꝑuenias: ut nu̅q̄m amittas. Si hoc tibi caru̅ eſt ad qđ poſt om̄es labores ſic ꝑ ueniſti. ut aliqn̄ amiſſurus ſis. q̄nto magis illa ꝑpetua. deſiderar̄e debemus. Verbis ipoꝝ ne tedeatis. ut timeatis hoſtes. no̅ dicit idolorum

// ad vita̅ et̄na̅ ſi̅ labore

ſuoꝝ. ſic preſtꝫ deus. et det om̄ia in ꝑtat̄e. quomo̅ dedit, factu̅ eſt. Hoc eni̅ dicimus caritati ur̄e. ne faciatis iſta q̄n in ꝑtat̄e ur̄a no̅ eſt. ut faciatis. Illud prauoꝝ hom̄i eſt. furioſoꝝ et circu̅cellionu̅. et ubi ꝑtat̄em no̅ habent ſeuire. et uelle mori ꝑ perat̄ ſine cauſa. Audiſtis que nob̄ legim⁹ om̄es qui nuꝑ i̅ mappalibꝫ affuiſtis. Cu̅ data nob̄ fuerit tra in ꝑtat̄em. ꝑus ait in ꝑtat̄em. et dixit q̄ facienda ſu̅t. Aras eoꝝ inquit deſtruetis. lucos eoꝝ ꝯminuetis. et oe̅s titulos eoꝝ confringetis. Cu̅ acceperitis ꝑtat̄em hoc facite. Ubi no̅ eſt nob̄ data ꝑtas. no̅ facim⁹. ubi data ē. no̅ ꝑtermittim⁹. Multi pagani habent iſtas abhominacoe̅s in fundis ſuis: nu̅quid accedimus et con fringim⁹. Prius eni̅ agim⁹ ut idola in eoꝝ corda frangamus. Qn̄do xp̄iani et ipi facti fuerint. aut inuitant nos ad ta̅ bonu̅ opus. aut ꝑueniu̅t nos. Mo̅ orandu̅ eſt pro illis. no̅ iraſcendu̅ ill̄. Si mouet dolor magnus. adu̅ſus xp̄ianos mouet. adu̅ſus fr̄es nr̄os mouet: qui ſic uolunt in terr̄e eccl̄īꝫ ut hic corpus habeant alibi cor. Totus intus eſſe debet. Si intus ē qđ uidet homo: ꝗre foris ē qđ vidꝫ d̄s. Sciatis aute̅ kmi murmur illoru̅ ꝯiungere ſe cu̅ h̄eticis. cu̅ iudeis. Heretici. iudei et pagani unitat̄e fecerut contra unitat̄e. Qa ꝯtingit ut in aliquibꝫ locis diſciplina̅ acciperent iudei ꝓpt̄ inꝓbitates ſuas. criminantur et ſuſpicant̄. aut fingu̅t: qꝛ talia de illis ſemꝑ ꝗrim⁹. Na̅ contigit ut alicubi penas darent heretici legibꝫ. ꝑ impietate et furore

190

violentiarū ſuaꝝ. iam dicit noſ p̱
omīa q̄rere aliq̄m in cōmoditate ip̄ſ
tū ad p̄ncipem. Rurſus q̄ cont̄ pa
ganos placuit ut leges ferrent̄ur
immo p̱ paganis ſi ſapiāt. Sicut
enī pueris inſenſatis ad lutū lude
tibus. et manus inquinātib᷒. peda
gogus ſeuerus cū venit lutū de ma
nu excutit. codicem porrigit: ita uo
luit d̄s p̱ p̄ncipes ſubditos ſibi terere
corda inſenſata puerilia. ut abiciāt
lutū de manibꝫ. et aliq̄d utile faciāt
Quid eſt utile de manibꝫ. Frange
eſurienti panē tuū. et egenū ſīn tecto
induc in domū tuā. et tn̄ pueri eua
dūt ab oculis pedagogi. et redeunt
ad lutū furtim. et qn̄ inueniunt̄ abſco
dunt man᷒ ne uideant̄. Quā g͛o uolu
it d̄s. putant nos ubicū q̄ q̄rere ydo
la. q̄ cū inuenerim᷒ ī oīb᷒ locis fra
gere. Quare nō ante nos. ſunt
loca in quibꝫ ſunt. Aut uere
ignoram᷒ ubi ſint iſta. Et in
nō facim᷒: quia nō dedit in p̄tatem
d̄s. Qn̄ dat d̄s in p̄tatem: qn̄ xp̄ia
nus erit cuius res eſt. Nō factum
uoluit cui᷒ res eſt. ſi nollet ip̄m lo
cū non daret ecc̄e. et tantū iuberet
in re ſua nō eſſe idola. Puto q̄ debu
it ſūma deuocione fieri ut a xp̄ianiſ
adiuuaretur abſens xp̄iana aīa.
que de terra unde vult deo grās a
gere. nō vult ibi aliquid eſſe ī cōtu
meliam dei. Huc accedit. q̄ ecc̄e
ip̄a loca dedit: et in re ecc̄e idola
futura erant. Frēs. ecce quid diſpli
cet paganis. parū eſt illis. qui de
villis ipſorū. non illa tollim᷒. nō
illa frangimus: et in nr̄is ea uo
luīt ſeruari. Conť idola p̄dicam᷒
de cordibus illa tollim᷒. Summus p̱
ſectatores idolorū p̄ſtitem̄. Aliquid
ſeruatores. Non facio ubi nō poſ
ſum. nō facio ubi q̄ritur dn̄s rei. ubi
autē vult fieri. et grās agit. reus
ero. ſi non fecero. Item ſermo eiuſdē
de uerbis dn̄i. in euangelio ſcd̄m
matheū. Dn̄e ſequar quocūq̄ ie
ris. et reprobatus eſt. Alius nō
audebat. excitatus eſt. Tercius diſ
ferebat. culpatus eſt. Sermo vij

De capitulo euāgelij
qd̄ dn̄s donauit audi
te. Lectū eſt enī. dnm̄
ihm̄ differentꝰ egiſſe
cū obtulit ſe vnus ut
eū ſequetur et rep̄batus eſt. alius
nō audebat. ſuſcitatus eſt. tercius
differebat. culpatus eſt. Qd̄ enī
dixit: Dn̄e ſequar te quocūq̄ ieris
Quid tam p̄mptū. quid tā impi
grū. et quid tam paratū. et qd̄ ad tā
tū bonū aptiſſimū: ſequi dnm̄ q̄cū
q̄ ierit. Miraris hodie quid eſt hō
qd̄ magiſtro bono dn̄o ihū xp̄o in
uitāte diſcipulos quibꝫ daret reg
nū celoꝝ. diſplicuit tam paratus.
Sꝫ quia talis magiſter erat. q̄ futa
p̄uideret intellegim᷒ frēs iſtū hoīeꝫ
ſi ſeq̄retur xp̄m. ſua q̄ſitura fuiſſe
nō que ihū xp̄i. Ipē enī dixit. Non
omīs qui dicit m̄ dn̄e dn̄e intrabit
in regnū celoꝝ. Et iſte de ip̄is fuit
nec ſic ſe ip̄m nouerat. quomō me
dicus inſpiciebat. Nam ſi iam fictū
ſe eſſe ſperabat. ſi iam doloſum. et ī
ſidioſum ſe nouerat. cui loq̄retur n̄
nō nouerat. Ipē eſt enī de quo ait
euangeliſta. nō opus habet ut q̄ſq̄
ei teſtimoniū p̄hiberet de homīe.
ipſe enī ſciebat. quid eſſet in homīe
Quid ergo reſpondit. Vulpes foue

as habent. et volatilia celi nidos.
filius autē hominis nō habet ubi cap^t
suū reclinet. Sz ubi nō habet. In fi
de tua. Vulpes habent enī foueas ī
corde tuo. dolosus es. Volatilia celi
habent nidos in corde tuo. elatus es.
Dolosus et elatus nō me seq̄ris.
Quomō dolosus seq̄tur simplicitatē.
Et ad alterū continuo tacentē. et nich
il dicentē. nichil pmittentē. seq̄re
me. Quantū mali in illo. tantū bo
ni uidebat in isto. Sequere me dicis
nolenti. Ecce habes hominē paratū.
sequar te quocūq; ieris. et tu dicis
nolenti. sequere me. Istum inquit
declino. q̄r uideo ibi foueas. uideo ibi
nidos. Quid ergo molestus es huic
quē prouocas. et excusat. Ecce eū
compellis. et nō uenit. hortaris. et
nō sequit^r. Quid enī dicit. Ibo prius
sepelire prem̄ meū. Fides cordis eius
se dnō ostendebat. sz pietas differebat.
Dns aūt xpc. qm̄ parat homiēs euā
gelio. nullā excusacionē uult inter
poni. carnalisq; huius temporalisq; pi
etatis. Hec q̄dem ~~q̄dem~~ et lex habz
di. et ipē dns arguit iudeos. q̄r destrue
bant ipm̄ mandatū di. Et paulus
aplūs in eplā sua posuit et dixit. hoc
ē mandatū pmū in pmissione. Qd̄
Honora prem̄ tuū et mrem̄ tuā. deus
utiq; dixit. Volebat ergo iste iuuenis
obtemperare deo. et sepelire prem̄ su
ū. Sed est locus. et est tempus. et
est res que huic rei. huic tempori
huic loco seruiat. Honorandus est
pr̄. sz obediendū est deo. Amandus
est generator. sz pponēdus est creator
Ego inquit ad euangeliū te voco.
ad aliud opus m̄ necessarius es.
maius ē hoc. qm̄ qd̄ uis facere. Si

ne mortuos sepelire mortuos. Pr̄
tuus mortuus ē. sūt alij mortui. qui
sepeliant mortuos. Mortui sepelien
tes mortuos. qui sunt. Potest ne
mortuus a mortuis sepeliri. Quō
in uoluūt. si mortui sūt. Quō por
tant. si mortui sunt. Quō plangūt
si mortui sūt. Et inuoluūt. et plan
gunt. et mortui sūt. q̄r infideles sūt.
Docuit nos qd̄ scriptum ē in cantico cā
ticor̄ dicente eccā. Ordinate in me cari
tatē. Quid est ordinate in me carita
tem. Facite gradus. et cōiq; redda
tur. restituite. nolite anteriora pos
terioribus subdere. Amate parentes.
sz pponite dm̄ parentibz. Attende
mrem̄ machabeor̄. filij inq̄t nescio
quomō in utero meo apparuistis.
Concipe uos potui. parere uos potui.
formare nō potui. Illum ergo audi
te. illū m̄ pponite: nolite attendere.
ne sine uob̄ remaneā. Precepit et se
cuti sunt. Qd̄ docuit mr̄ filios. hoc
docebat dns ihc xpc istū. cui dicebat
Sequere me. Quia nūc alius dis
cipulus. misit se in medio. cui nec
aliquid dixit. psequar te dnē ait
sz uado pmū renūciare hijs q̄ in do
mo sunt. credo hic sensus h est. nūciare
em eis. ne forte quomō solet fieri q̄
rant me. Et dns. nemo inquit ponens
manū in aratrū. et respiciens retro
aptus est regno celorum. Vocat te
oriens. et tu attendis occidentem.
In hoc capitulo hoc discamus. qm̄ quos
uoluit dns. hos elegit. Elegit aūt
sicut dicit aplūs. et scdm̄ suam grāz
et scdm̄ illor̄ iusticiā. Talia enī sūt
uerba apli. Attende inquit quid he dicit
lyas. Dnē. pphetas tuos occiderunt
altaria tua euerterūt. et ego relictus

sum solus. et querunt animam meam. Sed quid
dicit ei diuinum responsum? Reliqui mihi
septem milia virorum. qui non curuauerunt
genua sua ante baal. Solum te putas
esse seruum bene laborantem. sunt et alii
me timentes. et non pauci. Nam septem
milia habeo. Et adiecit. Sic ergo et
in hoc tempore. Crediderunt ergo et aliqui
iudei. et multi fuerant reprobati. Hic
et ille qui vulpium foueas gestabat in
animo. Sic ergo inquit et in hoc tempore
reliquie per electionem gratie salue facte
sunt. idest idem xpistus est qui tunc et modo
qui et illic tunc helie dixit. reliqui mihi
Quod est reliqui mihi. Ergo illos elegi quia
vidi mentes eorum de me presumentes non
de se. nec de baal. non sunt mutati. sic
sunt ut a me facti sunt. Et tu qui loqueris. nisi
de me presumeres ubi esses: nisi gratia mea
plenus esses? Nonne ante baal etiam
ipse genu flecteres? Gratia autem mea
plenus es. quia nichil de tua virtute. sed
totum de mea gratia presumpsisti. Noli ergo
in hoc gloriari. ut putes te in seruitio
tuo non habere conseruos. Sunt quos
elegi sicut et te. de me saluet presume
tes. Sicut ait apostolus. et nunc reliquie
per electionem gratie salue facte sunt. Ca
ue o xpistiane. caue superbiam. Licet enim
imitator sanctorum sis. totum semper gratie
imputa. quia ut esset aliquid reliquum gratie
diuine. dei non tuum meritum fecit. De ipsis
denique reliquiis dixerat propheta ysa
yas commemorans. Nisi dominus sabaoth
reliquisset nobis semen. sicut sodoma
facti essemus. et sicut gomorra simi
les fuissemus. Sic ergo inquit. et in
hoc tempore. reliquie per electionem
gratie salue facte sunt. Si autem gratia
inquit. iam non ex operibus. idest iam
non de tuo merito extollaris. alioquin
gratia iam non est gratia. Si enim de tua o
pera presumis. ergo merces tibi redditur
non gratia condonatur. Si autem gratia est
gratis datur. Interrogo nunc. Credis
o peccator xpisto? Dicis. credo. Quid credis?
gratis uniuersa peccata per ipsum tibi pos
sit dimitti? Habes quod credidisti. O
gratia gratis data. Quid tu iuste cre
dis sine deo possis seruare iustitiam
ipsius? Ergo totum reputa quod iustus es
pietati. quod autem peccator es. tue iniqui
tati ascribe. Esto accusator tuus. et
ille erit indultor tuus. Omne enim
crimen. facinus. uel peccatum. nostre est negli
gentie. et omnis virtus et sanctitas. dei
est indulgentie. Conuersi ad dominum
deum patrem omnipotentem. puro corde
quantum potest paruitas nostra maximas
atque veras gratias agamus. precantes
toto animo singularem mansuetu
dinem eius ut preces nostras in beneplacito
suo exaudire dignetur inimicum quoque
a nostris actibus. et cogitationibus sua
virtute expellat. nobis multiplicet
fidem. mentem gubernet. spirituales co
gitationes concedat. et ad beatitudinem
suam perducat. per ihesum xpistum filium suum
qui cum eo viuit et regnat in vnita
te spiritus sancti deus per omnia secula se
culorum amen. Item eiusdem de verbis
domini in euangelio secundum matheum.
Confiteor tibi domine pater celi et terre
et cetera que sequuntur. Sermo viij
Sanctum euangelium cum
legeretur audiuimus
dominum ihesum exultasse
in spiritu. et dixisse. Con
fiteor tibi pater celi et terre
qui abscondisti hec sapientibus. et pru
dentibus et reuelasti ea paruulis. Huc
usque interim verba domini. Si dili

ne. ſi diligent̄. ſi qđ p̄mū eſt pie cōſi
derēmus. inueniem⁹ p̄niteris nō ſemꝑ ei
in ſcr̄ptuis legim⁹ ꝯfeſſionem debere
nos intelligere uocē peccōris. Maxime
autē hoc dicendū fuit. et hinc admo
nēdi ſumus uerā. q̄ mox ut h̄ uerbū
ſonuit lectoris. ſecutus ē etiā ſonus cō
ſionis pectoris uri. audito ſcilicet qđ
dn̄s ait. confiteor t̄ p̄r. In h̄ ip̄o qđ
ſonuit confiteor. pectora tutudiſtis.
Tundē aūt pectus quid ē. n̄i arguē q̄
latet in pectore. et euidenti pulſu oc
cultū caſtigare peccātū. Quare h̄ feciſ
tis. n̄i q̄ audiſtis confiteor t̄ p̄r. Cō
fiteor audiſtis. q̄ ꝯfitetur nō attēdiſ
tis. Aut̄ ergo aduite. Si confiteor
xp̄c dicit a quo longe ē omē peccātū
nō ſolius eſt peccatoris. ſꝫ aliqn̄ etiā
laudatoris. Confitem̄ ergo ſiue laudā
tes dm̄ ſiue accuſantes noſmetip̄os.
Pia ē utraq; confeſſio. ſiue cū te ꝯp̄re
hendis. qui nō es ſine peccato. ſiue
cū illū laudas. qui nō poteſt habere
peccātū. Si autē bene cogitem⁹ ꝯp̄re
henſio tua laus ip̄ius eſt. Quare ē̄i
iam cōfiteris in accuſatione pcc̄i tui.
ī accuſatiōe ip̄ius tui. Quare ꝯfiteris
n̄i q̄ ex mortuo viuus factus es. Scrip
tura quippe ait. a mortuo q̄i q̄ nō ſit
perit ꝯfeſſio. Si perit a mortuo ꝯfeſſio.
q̄ cōfitet̄ uiuit. et ſi peccātū ꝯfitet̄ utiq;
a morte reuixit. Si peccā confeſſor re
uixit a morte. quis eū ſuſcitauit.
Nullus mortuus ē ſui ip̄ius ſuſcita
tor. Ille ſe potuit ſuſcitare. q̄ in mortua
carne. nō mortuus ē. Etenī h̄ ſuſci
tauit qđ mortuū fuit. Ille ſuſcita
bat qui uiuebat in ſe. in carne aūt
ſuſcitāda mortuus erat. Non enī
p̄r ſolus filiū ſuſcitauit de quo dic
tū eſt ab ap̄lo. ꝓpt̄ qđ deꝰ eū exal

tauit. ſꝫ etiā dn̄s ſe ip̄m̄ id eſt corpus ſuū.
vnde dicit. Soluite templū h̄. et in tri
duo ſuſcitabo illud. Mortuus ē autē
peccator. maxime ille q̄ moles cō
ſuetudinis p̄mit. q̄i ſepultus ē laza
rus. Parū enī erat q̄ mortuus. etiā
ſepultus. Quiſq̄s ḡ male conſuetudīe
male vite. ſcilicet terrenoꝝ cupiditatū
mole p̄mitur. ita ut in illo iam fiat
ſit qđ in quodā pſalmo miſerabilit̄
dr̄. dixit ſtultus in corde ſuo nō ē deꝰ.
fit talis de quali dictū eſt. a mortuo
uelut qui nō ſit perit confeſſio. Quis
enī ſuſcitauit. n̄i q̄ remoto lapide cla
mauit dicēs. lazare prodi foras. Quid
ē aūt foras prodire. n̄i qđ occultū erat
foras proderē. Qui confitet̄ foras
p̄dit. Foras prodire nō poſſit. n̄i viue
ret. Viuere nō poſſet. n̄i reſuſcitatus
eſſꝫ. Ergo in cōfeſſione ꝙ ſui accuſa
tio. dei laudatio eſt. Dicit ergo ali
quis. Quid p̄deſt ergo confitenti. cui
dn̄s ait. que ſolueritis in t̄ra. ſoluta
erūt et in celo. Ip̄m̄ lazarū attende
cū vinculis prodit. Iam uiuebat
cōfitendo. ſꝫ nō dū lib̄ ambulabat.
vincul̄ irretitus. Quid ergo faciat
etiā cui dcm̄ ē. que ſolueritis ſolu
ta erūt. n̄i qđ dn̄s ait. continuo ad diſ
cipulos. ſoluite illū et ſinite ab
ire. Siue ergo nos accuſem⁹. ſiue
dm̄ laudemus. ſemꝑ illi grās a
gere ſtudeam⁹. a quo gr̄a gratis
datur cuicumq; dat̄. Sis ergo dm̄
laudam⁹. ſi pie nos accuſem⁹. dm̄q;
laudem⁹. Cū dm̄ laudam⁹. tanq̄
eū qui ſine peccato ē p̄dicam⁹. cū
aūt noſip̄os accuſamus. ei ꝑ quē
ē ſurrexim⁹ gl̄am dam⁹. Hoc ſi
feceris. nullam occaſionē inueniet
inimicus. q̄ te circūueniat an̄ iudicē.

Cum enī tu ipe̅ fueris accuſator. et
dn̄s liberator. quid erit ille n̄ calup̄
niator. Merito ille hinc ſibi tutelā
puidit. adūſus inimicos nō ↄſpicuos
carnē. et ſanguinē miſerādam poci⁹
qm̄ cauēdam. ſʒ adūſus illos īimicos
cont̄ quos aplūs nos hortat̄. ut ar
mem̄. Non eſt nob̄ colluctatio adū
ſus carnē et ſangnē. id eſt aduerſus
homīes quos uidetis ſeuire in nos
Vaſa ſunt. alius utit̄. Organa ſūt
alius tangit. Inmiſit ſe inq̄t dya
bolus in cor iude. ut traderet dnm̄. Ait
aliq̄s. quid ergo ego feci.· Audi aplz.
Necʒ detis locū diabolo. Tu mala
uoluntate locū dediſti. intrauit. poſ
ſedit. utit̄. Locū ſi nō dares nō poſſi
deret. Ergo nos admonēs ait. Nō
ē nob̄ colluctatio aduerſus carnē. et
ſangnē. ſʒ adūſus pncipes et ptātes
Poſſit quiſcʒ putare adūſus reges
t̄re. adūſus potentes ſeculi. Quare.·
Ipi nō caro et ſanguis.· Semel dic
tū eſt. nō adūſus carnē et ſangnē.
auertere ab omi homīe. Qui ergo ē
tant īimici.· Adūſus pncipes et po
teſtates. ſpuāles neqcie. rectores mū
di. Quaſi plus dedit diabolo et an
gelis eius. plus dedit q̄s rectores
appellauit. Sʒ ne male intelligas.
exponit quid ſit mūdus. cui⁹ ſunt
illi rectores. rectōes mūdi tenebrarʒ
harū. Quid ē mūdi tenebrarʒ harʒ
quibʒ ē rector.· Dilectorib⁹ ſuis et
q̄bʒ ^ in fidelibʒ ^ plenus ē mūdus. hos ap
pellat aplūs tenebras. harū recto
res dyabolus. et angeli eius. Hee
tenebre nō naturales ſunt. nō ī co
mutabiles ſunt. Mutātur. et lux
efficiūtur. credūt. et credendo illumīna
tur. Qd' cū in eis factū fuerit. audi
ent. fuiſtis aliqn̄ tenebre. nūc aūt
lux in dnō. Nam qn̄ tenebre nō in
dnō. Itez qn̄ lux nō in te. ſʒ in dnō.
Quid enī habes qd' nō accepiſti.·
Quā ergo ſunt īuiſibiles īimici. in
uiſibiliter ſunt expugnādi. Qppe
hoſtem viſibilem vincis feriendo. ī
uiſibilem vincis credendo. Viſibilis
ē hoſtis homo. uiſibile eſt et ferire
Inuiſibilis eſt hoſtis diabolus. īuiſi
bile eſt et credē. Ergo ē pugna in
uiſibil' adūſus inuiſibiles īimicos
Ab hys īimicis quomō ſe tutū dic̄
q̄dam.· Hoc enī ceperā dicē. et nāe
habui de iſtis inimicis. aliqn̄to cū mo
ra tractare. Iam ergo cognitis īimi
cis. uideam⁹ tutelam. Laudās īuocā
bo dnm̄. et ab īimicis meis ſaluus ero.
Habes quid agas. Laudans īuoca.
ſʒ dnm̄ inuoca. Si enī te laudaue
ris. ab īimicis tuis ſaluus nō eris ^
qr qd' ait ipe̅ dn̄s. Sacrificiū laudis
glorificauit me. et ibi uia eſt. ubi
oſtendam illi ſalutarē meū. Vbi
uia.· In ſacrificio laudis. Noli pedē
ex̄ hanc uiā mittere. ī uia eſto. a
via noli recedere. a laude dnī nec
vnguē. nec pedem. Si enī uolueris
ab hac uia deuiare. et p dnō te lau
dare. nō eris ſaluus ab illis īimicis.
qr de ipis dictū eſt. iux̄ ſemitā ſcā
dala poſuerūt m̄. Cum ergo pu
taueris boni te hēe abs te. deuiaſti
a laude dī. Quid iam miraris. ſi te
ſeducat īimicus. qn̄ tu tui ipius ſe
ductor es.· Audi aplm̄. Qui enī
putat ſe eſſe aliqd. cū nichil ſit. ſe
ipm̄ ſeducat. Dnm̄ ergo attēde co
fitentē. confiteor tibi pr̄ dnē celi et
t̄re. Confiteor ē. laudo te. nō accu
ſo me. Quātū aūt pnīz ad ipi⁹ hoīs

^ Laudās īuoca dn̄m ʒ ab īimicis t. ſal. eis

ſuſceptionē. tota grā. ſingularis grā.
pfecta grā. Qd meruit homo ille q
xpc eſt. ſi tollas grām. et tantā grāz
qua unū oportebat eſſe xpm. et ipz
eſſe quē nouim⁹. Tolle iſtā grām
quid eſt xpc. ń homo. Quid ń qd tu.
Suſcepit aiām. ſuſcepit corpus. ſuſ
cepit plenū hoīem. coaptat ſibi. vnā
facit dnſ cū ſeruo pſonā. Quāta eſt
iſta grā. Xpus in celo. xpc in t̄ra. Si
mul xpc in celo et ī terra. nō duo x.
ſz idem xpc. et in celo et in t̄ra. Xpus
apud prem̄. xpc in utero v̄ginis.
Xps in cruce. xpc apud inferos ſub
ueniēs qbuſdam. Eo aūt ipō die
xpc in pādiſo cū latrone ꝯfitente.
Et ibi quid latro meruit. ń qr illā
viā tenuit. ubi oſtendit ſalutare ſu
um. A qua tibi pes nō exeat. In
eo enī qd ſe accuſauit. dm̄ laudauit
et vitā ſuā btām fecit. Pſumpſit
qdem de dnō. et ait illi. Dnē meme
to mei cū veneris in r̄gnū tuū. Con
ſiderabat enī facinora ſua. et p mag
no habebat. ſi ei ult̄ in fine parcer̄.
Dnſ autē ꝯtinuo cū dicer̄ memēto
mei. ſz qn̄do cū veneris ī r̄gnū tu
um. Amē dico tibi inquit. hodie me
cū eris in paradiſo. Miſcdia obtu
lit. qd miſeria diſtulit. Audi ergo
dnm̄ ꝯfitentē. Cōfiteor t̄ pr̄ dnē celi
et t̄re. Quid ꝯfiteor. In quo te lau
do. Hec enī confeſſio ut dixi laudē
habet. qui abſcondiſti hec a ſapiē
tibz et prudentibz. et reuelaſti ea
puulis. Qd eſt hoc frēs. A contrio
ſenſu intelligite. Abſcondiſti ig̃r
hec a ſapientibz et prudentibz. et ń
dixit reuelaſti ea ſtultis. et ī prudē
tibus. ſz ait abſcondiſti qdem a ſapi
entibz. et prudentibz et reuelaſti puu
lis. Sapientibz et prudentibz irridendis
arrogantibz falſo grandib⁹ uere aūt
tumētib⁹ oppoſuit. nō ſapientes ń pr̄te
tes. ſz puulos. Q' ſt̄ puuli. humiles.
Ergo abſcondiſti h̄ a ſapientibz et
prudētibz. noīe ſapiēcū et prudēcū
ſup bos intelligi poſſe. ipē expoſuit
cū ait. reuelaſti ea puul̄. Ergo ab
ſcondiſti nō puulis. Qd eſt nō puul̄.
nō humilibz. Quid eſt nō humilib⁹.
ń ſupbis. O uia dnī aut nō erāt
aut latebat ut reueler̄ nob̄. Unde
dnſ exultauit. qr reuelatū eſt puul̄
Debem⁹ eē puuli. Nam ſi uoluei
mus eē magni qſi ſapiētes et prūdētes
nō nob̄ illud reuelar̄. Q' ſūt mag
ni. ſapientes et prudētes. dicētes
ſe eſſe ſapiētes. ſtulti facti ſt̄. Hēs
remediū a contrio. Si dicendo te
eſſe ſapientē. ſtultus factus es. dic
te ſtultū et ſapiens eris. Sz dic. dic
et intus dic. qr ſic eſt ut dicis. Si
dicis. noli corā hominibz dicē. et corā
deo nō dicere. Prſus qd ad te ipm̄
ptinet qd ad tua tenebroſus es. Qd
eſt enī aliud eē ſtultū. ń eſſe tene
broſū in corde. Deniqz de illis ſic ait
dicentes ſe eē ſapiētes. ſtulti fcī ſt̄.
Antequā hoc dicerēt qd curſū. et
obſcuratū eſt inſipiens cor eoꝝ. Dic
qr tu t̄ lumē non es. Ut multū ocu
lus es. lumen nō es. Qd prodeſt pa
tēs et ſanus ocul⁹. ſi lumē deſit.
Ergo dic a te t̄ lumē nō eſſe. et cla
ma qd ſcptum ē. tu illūīabis lucer
nā meā dnē. lumīe tuo. tu illūīab̄
tenebras meas. Nec enī nichil ń
tenebre. tu autē lumē. fugās tene
bras. illūīnas me nō a me in lu
men exiſtens. ſz lumē nō pticipās
ń in te. Et iohēs amicus ſponſi x̄

putabat͛ lumen. Nō erat ille lumē:
ſ; ut teſtimoniū phiberet de lumine
Qd autē erat lumē. erat lumē ver
Qd eſt verū. Qd illūiat omnē
hoīem. Si verū lumē eſt qd illūiat oēz
hoīem. ergo et iohanē recte dixete
rēt confitentē. Nos autē de pleītu
dine eius accepim⁹. Vide ſi aliud
dixit. qm̄ tu illūiabis lucernā meā.
dn̄e. Deniq; iam illūiatus. teſtimo
niū phibebat pter cecos. Lucerna
diei teſtimoīm phibebat. Vide qā
lucerna eſt. Vos inquit miſiſtis ad
iohēm. et uoluiſtis exultare ad ho
ram ī lumīē eius. Ille erat lucerna
ardens et lucens. Ille lucerna. Hoc
ē res illuminata. accenſa ut luceret
que accendi poteſt et extingui. ſ; ut
nō extinguat͛: ventū ſupbie nō pa
tiat͛. Ergo confiteor t̄ pr̄ dn̄e celi
et terre. qui abſcondiſti h᷑ a ſapieñ
bus et prudētib;. lumē ſe putātib;
et tenebre erant. et eo qd tenebre
eaīt. et lumē ſe putabāt. n͛ illūia
ri potuerūt. Illi autē qui teneb͛ eaīt
et tenebras ſe eſſe confitebātur. pu
li erant. nō magni. Humiles erāt
nō ſupbi. Recte ergo dicebant. tu
illuminab͛ lucernā meā dn̄e. Se
agnoſcebant. dnm̄ laudabāt. a uia
ſalutari nō recedebāt. laudātes dn̄z
īuocabāt. et ab īimicis ſuis ſalui
erant. Conuiſi ad dnm̄ ut͛ Item
euiſdem de ūbis dn̄i. In euangelio
ſcdm matheū. Venite ad me omēs
qui laboratis. et onerati eſtis. et
ego reficiam uos. Tollite iugum
meū ſup uos. ⁊c̄. Sermo nonus.

Multum quibdam videtur
frēs krm̄. cū audiūt dnm̄ di
centē. Venite ad me oēſ
qui laboratis et onerati eſtis. et e᷑
reficiā uos. tollite iugū meū ſup
uos. et diſcite qz mitis ſū et humilis
corde. et inuenietis rq̄em aīab⁹ vrīs.
iugū enī meū ſuaue ē. et onus me
um leue eſt: et cōſiderat eos. q̄ iugū
ipm̄ intrepida ceruice ſbierūt. et
illā ſarcinā māſuetiſſimis humeiſ
acceperūt tant⁹ agitari et exerceri dif
ficultatib; hui⁹ ſeculi. ut nō a laboi
bu͛ ad q̄etem. ſ; a quiete ad laborē
uocati uideātur. cū et apl̄s dicat. oēs
q̄ uolūt pie viuē in xp̄o pſecucionē
paciūtur. Ait ergo aliquis. Quō
iugū leue eſt. et ſarcina leuis qn̄q;
dem illud iugū. et ſarcinā ferre. nich;
il aliud eſt. qm̄ pie viuē in xp̄o: Et
quomō dr̄. Venite ad me omēs q̄ la
boratis. et onerati eſtis. et ego refi
ciā uos. at nō potius dr̄. venite qui
vacatis ut laboretis: Nam et va
cantes inueīt quos codduxit ī vineā
ut ferrēt eſtū diei. et ſub illo iugo le
ui. et ſarcina leui. audiam⁹ aplm̄
dicē. in omib; ɔmendātes nos met
ipſos tanq̄ dī miſtros. In mlt̄a pa
ciencia. In tribulacionib⁹: ī neītatib;
in anguſtijs. in plagis ⁊c̄. Et alio lo
co in eadē epl̄a. A iudeis qnquies. q̄
dragenas vna min⁹ accepi. ter vir
gis ceſus ſū. Semel lapidatus ſum
ter naufragiū feci. nocte et die in
pfundo maris fui. et cetera picula
que nuārī q̄dem poſſunt. ſ; tollerā
ri ni ſpiritu ſancto iuuāte nō poſſūt.
Omīa ergo illa q̄ ɔmemorauit aſ
pera. et grauia. frequēcius et abū
dancius ſuſtinebat. Sz pſto aderat
ei ſpūs ſanctꝫ. qui in exteriori hoīs
corrupcione interiorem īnouaret de
die in diem. et guſtata rquie ſpūā

li in effluencia deliciarũ dĩ. in ſpe
future bĩtudinis. omiã pñcia delini
ret. aſpera et omia grauia r̃leuaret.
Ecce qm̃ ſuaue iugũ xp̄i portabat.
et qm̃ leuẽ ſarcinã. et omiã illa q̃
ſuperius enũtata dura et ĩmania oĩs
auditor horreſcat. leuẽ tribulationẽ
diceret. intuẽs interiorib; et fidelib᷒ o
culis. q̃nto precio tempaliũ emẽda
ſit futura uita. nõ pati eternos la
boẽs impior. et ſine ulla ſollicitudiẽ
pfrui eterna felicitate iuſtor. Secan
et uri ſe homiẽs paciũtur ut doloẽs
nõ eťni. ſʒ aliq̃nto diuturnioris ulce
ris acrior dolorũ p̃cio r̃dimãt. In
languida et incerte uacacioĩs bre
uiſſima atq; ultima uita ĩmaniſſi
mis bellis miles homo atteritur
pluribus fortaſſe ãnis in laborib᷒ ĩ
q̇etus. qm̃ in ocio q̇eturus. Qbus
tempeſtatib; et pcellis. qm̃ horribi
li et tremẽda ſeuicia celi et maris.
ĩportuni ſẽ mercatoẽs. ut diuicias ve
ntas acq̇rant. in aiorib; qm̃ q̇bus
ſẽ piculis. et tempeſtatib; plenas.
Quos eſtus que frigora. q̃ picula
ab aquis. a foſſis. a p̃apicijs. a flũ
bus a feris pferũt venatoẽs. Quẽ
laborẽ eſuriendi et ſitiendi. Quãtas
uiliſſimi et ſordidiſſimi cibi et potꝯ
anguſtias. ut beſtiam capiat. Et
m̃dũ nec ipſius beſtie carnes ꝑpᷓ
qm̃ hec tanta ſuſtinet epulis neceſ
ſarie. qm̃ qm̃ et ſi aper ceruuſq; ca
pitur. magis ſuaue ſit venãtis aĩo
q̃ captus ẽ. qm̃ comedẽtis palato
q̃ coctus ẽ. Quãtis cruciatib; ꝑpᷓ
cotidianarũ plagarũ tenera pueri
cias ſubditur. Quantis eciã ſcolis
vigiliarũ. et abſtinẽcie moleſtijs ex
ercẽtur. Non ꝑpter diſcendũ ſapiaʒ
ſʒ ꝑpter opes. honoreſq; vanitatꝯ. ut
nũmeros et litteras. et diſertas fallaci
as eloqui diſcãt. Sʒ in hijs omĩb᷒ q̃
hec nõ amãt. eadẽ grauia paciẽtur
q̃ veꝛ amãt eadẽ q̇dem ſʒ nõ grauia pa
ti videtur. Omĩa enĩ ſeua et ĩma
nia. prſus facilia. et ꝑpe nulla efficiat
amor. Quãto ergo cercius ac facilius
ad verã bĩtudinẽ caritas facit qđ ad
miſeriã q̃ntũ potuit cupiditas fecit.
Quã facile toleratur quelib; aduſitas
tempalis. ut eterna pena uitet. eter
na reqẽs compatet. Non ĩmerito il
le uas electionis. cũ ingenti leticia
dixit. nõ ſũt condigne paſſioẽs hui᷒
tempis ad ſupuẽturã gl̃am q̃ reue
labitur in nob᷒. Ecce vnde iugũ illud
ſuaue ẽ. et ſarcina leuis. et ſi anguſ
ta ẽ paucis eligẽtib;. facile tñ oĩb;
diligẽtib;. Dicit pſalmiſta. ꝑpᷓ uba
labior tuor. ego cuſtodiui vias du
ras. Sʒ que dura ſũt laborãtib᷒.
eiſdem ipĩs miteſcũt amãtib;. ꝑpᷓ
qđ ita diuine pietatis diſpenſacoẽ
actũ ẽ ut interior hõ. qui renouat̃
de die ĩ diem. nõ adhuc ſub lege po
ſitus exoneat᷒ ſarcinis ĩnũabiliũ ſʒ iã ſub grã
obſeruacionũ qđ erat cuera gſue
iugũ. ſʒ dure ceruici cõueniẽt ĩpoſitũ
facilitate ſimplicis fidi et bone ſpei
et ſcẽ caritatis. quicq̇d moleſtiar
exteriori homĩ forinſecus ĩtuliſſʒ ille
pnceps qui miſſus ẽ foras. interiore
gaudio leue fiet. Nichil enĩ tam
facile eſt bone uoluntati qm̃ ipã ſi
bi. et hec ſufficit deo. Omĩtulib; gᵒ
ſeuiat iſte mũdus. veriſſime angeli
nato in carne dñõ clamauerũt. Glã
in excelſis deo. et in tra pax hoĩb;
bone voluntatis. q̃ qui natus erat
ſuaue iugũ eſt. et ſarcina leuis. et

et ſicut dicit apl'us. Fidelis d's q̄ nos
nō ſinit temptari ſup id qđ poſſum⁹
ferre. ſʒ faciet cū temptacōe etiā exi
tum ut poſſimus ſuſtinere. Item ſer
mo eiuſdem. de eiſdem uerbis. Veni
te ad me omēs qui laboratis ⁊c. Contra
neſtorianos de prē dnō. Sermo x^mi

Audiuim⁹ in euangelio
dnm̄ exhylaratū ſpū dix
iſſe deo prī. Confiteor t
prē dn̄e celi et terre q̄
abſcondiſti hec a ſapientibʒ et pru
dentibʒ. et reuelaſti ea puul'. ita prē
qm̄ ita placitū eſt corā te. Omīa m
tradita ſūt a prē meo. et nemo filiū agnoſcit
n̄ prē. neqʒ prem̄ quis agnoſcit niſi
filius. et cui uoluerit filius reuelare
In clamādo laboram⁹ in audiendo
laborātis. Audiam⁹ ergo eū q̄ ſeq̄t
et dicit. venite ad me om̄s q̄ laborātis
et onerati eſtis. Quare eī om̄s labo
ram⁹ n̄ q̄ ſum⁹ om̄s mortales. fra
giles. infirmi. lutea vaſa portātes.
que faciūt inuicē anguſtias. Sed
ſi anguſtiātur uaſa carnis. dilatēt
ſpacia caritatis. Quid ergo dicit venite
ad me omēs qui laborātis. n̄ ut nō
laborētis. Deniqʒ pmiſſio eius in
pmptu eſt. qm̄ laborātes uocauit
Querēt forte qua mercede uocati
ſīt. et ego uos inquit reficiā. Tollite
iugū meū ſup uos. et diſcite a me
nō mūdū fabricare. nō cūcta viſibilia
et inuiſibilia creare. nō in ipō mūdo
miracula facere et mortuos ſuſcitare.
ſʒ qm̄ mitis ſū et humilis corde. Mag
nus eē uis a minimo incipe. Cogitas
magnā fabricam cōſtruere celſitudinis
de fundamēto pus cogita humilitatis
Et qn̄tū quiſqʒ vult et diſponit ſup
ponere molem edificii. q̄to eſt mai⁹

edificiū. tanto alcius fodit fūdamētū
Et fabrica quidem cū conſtruit' in ſup
na conſurgit. q̄ autē fodit fūdamē
tū ad ima deprimit'. Ergo et fabrica
ante celſitudinē humiliat'. et faſtigi
um poſt humiliacionē erigit'. Quid ē
faſtigiū conſtruende fabrice qm̄ moli
mur. q° puenturū maximē edificii e
Cito dico uſqʒ ad cōſpectū di. Videtis
qm̄ excelſū eſt. quāta res ē conſpicere
dm̄. Qui deſiderat. et qđ dico et qđ
audit intelligit. Pmittit' nob' cōſpec
tus di. veri di. ſūmi di. Hoc enī bo
nū eſt. videntē videre. Nam q̄ colūt
falſos deos. facile illos vident: ſed
eos vident qui oculos hn̄t et nō vi
dent. Nobis autē pmittit' viſio di
viuētis et uidentis. ut illū dm̄ uideā
cōcupiſcam⁹ de quo dicit ſcriptura. q̄
plantauit aurē nō audiet. Qui
finxit oculū nōne conſiderat. Non
ergo audit. qui tibi fecit. vn̄ audias
et nō uidet. qui creauit vn̄ uideas
Bene in ipō pſalmo ploquitur. et
dicit. intelligite ergo q̄ inſipiētes
eſtis in pplō. et ſtulti aliqn̄ ſapite
Multi enī ppterea mala faciūt. dū
putant qđ nō videatur a dō. et diffi
cile eſt quidem ut eū credat videre
nō poſſe. ſʒ putant nolle. Pauci ī
ueniunt' tante impietatis. ut īplea
tur in eis. qđ ſcriptum ē. dixit ſtultus
in corde ſuo nō eſt d's. Inſania iſta
paucorꝝ eſt. Sicut enī magna pi
etas paucorꝝ ē: ita et magna īpi
etas nichilominꝰ paucorꝝ eſt. Hoc
autē qđ dico turba dicit. Quis mo
uide cogitat d's. ut ſciat qđ facio ī
domo mea. et curat d's quid velī
agere in lecto meo. Quid dicit
Intelligite qui inſipientes eſtis

in ꝑplo. et stulti aliqñ sapite. Tu hoī
tā sis. qꝛ laboras si omia dom⁹ tue no
ueris. et ꝑtineant ad te omiā ūba
omiā facta seruoꝝ tuoꝝ. putas et
dm̄ sit laborar̃e. ut attendat ad te q̃ ñ
laborauit ut crearet te. Oculū nō ī te
intendit suū. qui fecit tuū. Nō erās
et creauit ut esses. Non te curat cū
iam sis. qui uocat ea q̃ nō sūt tanq̃
sint. Non ergo t' hoc ꝑmittas. ue
lis nolis uidet te: et ab eius oculis.
nō est ubi abscondas te. Si enī ascē
deris ī celū ibi ē. si descēderis in ī fernū
adest. Laboras nolens recede a fũs
tuis malis. et uolens nō uideri a dō.
magnus labor. Facere uis mala
cotidie. suspicaris te nō uideri. Audis
scⁱpturā dicētem. q̃ plātauit aurē nō
ne [deleted] audiet. et q̃ finxit oculū nōne
considerat. Ubi mala facta tua ab
scondas ab oculis di. Si nō uis re
cedere ab ipsis. multū laboras. Au
di dicentē. uenite ad me oms q̃ la
boratis. Non ē finis laborar̃e fugiē
do ab illo. Eligis fugere ad illū. in nō
ueni quo. et fuge. Si autē ꝑpterea
nō potes ab illo fugere. qꝛ ubiqꝫ pñs
est. de primo fuge ad dm̄. q̃ pns ē
ubi stas. Fuge. ecce fugiendo excel
sisti celos. ibi est. descendisti ad infe
ros quasciqꝫ terraꝝ solitudines e
legeris. ibi est qui dixit. Celū et t̃rā
ego impleo. Ergo si celū et t̃rā ipse
īplet. et quo fugere ab illo nō est:
noli laborar̃e fuge ad pñtem. ne se
tias uēientē. Psume te uisurū
bñ uiuēdo. a quo uideri nō uis male
uiuēdo. Male enī uiuēdo. uideri po
tes. uidere nō potes. bene aūt uiuē
do. et uideris et uides. Q̃nto enī te
familiarius uidebit. q̃ coronat te dig

nū. qui misericorditer uidit ut uocaret
indignū. Nathael ait dnō q̃ nōdum
sciebat. unde me nosti. Ait ei dns. Cū
esses sub arbore fici. uidi te. Videt te x̃ᶜ
in umb̃ tua. nō uidebit in luce sua. Qd̃
ē enī cū eēs sub arboē fici uidi te. Qd̃
sibi hᵒ uult. quid significat. Recor
dare originale pctm̄ ade ī q̃ oms mo
rim̄. Qui pⁱmo peccauit. de folijs ficul
neis succinctoria sibi fecit. Signifi
cat in illis folijs pruritū libidinis
quo peccādo puenit. Inde nascim̄.
sic nascim̄. In carne pcī nascim̄. q̃
sola sanat similitudo carnis pcī. Ideo mi
sit ds̄ filiū suū in similitudinē car
nis pcī. inde uenit. s; sic nō uenit.
Non enī eū uirgo libidine. s; fide co
cepit. Venit in uirginē. q̃ erat añ
ūginē. Quā creauit elegit. quā ele
geret creauit. Attulit ūgini fecūdi
tatē. nō abstulit integritatē. Q' ergo
sine pruritu folioꝝ ficus uenit ad
te: cū esses sub arbore fici uidit te.
Para te uidere sublimit'. a q̃ᵒ uisus
es misericordit'. Sꝫ qꝛ magnū fasti
giū est. de fūdamēto cogita. Quo
inq̃s fūdamēto. Disce ab illo. qm̄
mitis est et humilis corde. Hoc intē
fodi fundamētū humilitatis. et ꝑueni
es ad fastigiū caritatis. Conūsi ad dñ

Item eiusdem de uerbis dnī. In euā
gelio scd̃m matheū. Qui blasphe
mauerit in spm̄ scm̄. nō r̃mittet'
ei. neqꝫ in seculo neqꝫ ī futō. Sme xi. h

Magna questio ē de ꝑ
cedenti euangelica lec
tione ꝑposita. cui soluē
de q̃ntū ad nos attinꝫ
impares sum⁹. s; sufficientia nr̃a
ex deo est. q̃ntū eius adiutoriū uł
accipe uł cape possumus. Pius q̃

magnitudinē adiutīte q̄stionis ut cū
ei⁹ molem humeris nr̄is īpositā ui
deīus. orētis p laboribus nr̄is. atq̄
in auxilio qd nob' prebet. in ueniātis
edificatione mētibus ur̄is. Cū dn̄o fuis
set oblatus demoniū h̄ns cecus. et mu
tus. et curasset eū ita ut loq̄ret. et ui
deret et stuperēt om̄s turbe dicentes.
nūqd h' est fili⁹ dauid. pharisei audi
entes dixerūt. Hic nō eicit deōnes
ni in beelzebub pn̄ape deōnioꝝ. Ihc̄
autē sciens cogitatioēs eoꝝ. dixit eis
Omē r̄gnū diuisū cont̄ se desolabit.
et. om̄is ciuitas uł dom⁹ diuisa cōt
se nō stabit. Et si sathanas sathanā
eicit aduisū se diuisus est. quō ergo
stabit regnū eius. Hoc dicens ex
ipō ꝑ cōfessione uolebat intelligi. qd
in eū nō credendo. ī regno dyaboli eē
delegisset qd utiq̄ aduisū se diuisū
stare nō posset. Eligant ergo phaisei
qd uoluerint. Si sathanas sathanā
nō potest eicere. nichil cont̄ dn̄m qd
dicerent inuenire potuerūt. Si aūt pt
multomagis sibi ꝓspiciant recedant
de regno eius qd aduisū se diuisū sta
re nō potest. In quo aūt dn̄s xp̄c eici
at demones. ne demonioꝝ pn̄cipem
existimēt. attendant qd seq̄tur. Et si
ergo inq̄t in beelzebub eicio deōnes
filij ur̄i in quo eiciūt. Ideo ipī iudices
erūt ur̄i. Dixit h' utiq̄ de discipulis
suis. illius ꝓli filijs. q̄ certe discipli
dn̄i ihu xp̄i bn̄ sibi ɔscij fuerāt. nichil
se maliciū artiū a bono magistro
didicisse. aut in pn̄cipe demoniū eice
rent demoēs. Ideo inq̄t ipī iudices
erunt ur̄i. Ipī inquit. ipī ignobilia
et ɔtemptibilia huiꝰ mūdi. ī q̄bus
nō artificiosa malignitas. ſ3 scā sim
plicitas mee uirtutis apparet. ipsi

testes mei. iudices erunt ur̄i. Deinde
subiūgit. Si autē ego in spū di eicio
demoēs igitur ꝑuenit ī uos r̄gnū di
Qd est hoc. Si ego inquit in spū
di eicio demoēs. nec aliter possūt. et
filij ur̄i eicere. q̄bus nō in malignā doc
trinā. ſ3 fidem simplicē dedi. procul du
bio ꝑuenit in uos regnū di. quo subu
titur regnū dyaboli. cū quo et uos
ꝑuertimini. Et qm̄ dixerat. filij ur̄i in q°
eiciūt. ut ostenderet grām in eis suā nō
meritū eoꝝ ait. Quomō potest q̄sq̄m
īgredi intrare in domū fortis. et uasa
eius diripe. ni ꝓus alligauerit fortem
et sic domū eius diripiet. Filij inq̄t
ur̄i. qui uł crediderūt ī me. uł adhuc
credituri sūt. et eiciūt demoēs. nō in
demoniū pn̄cipe. ſ3 in simplici sc̄itate
qui certe uł fuerūt. uł hoc sūt qd etiā
uos estis idest peccatoēs atq̄ impij.
et ideo in domo diaboli. et uasa dia
boli. quomō possent ab illo erui q°s
ꝓualente iniq̄tate forti obtinebat
ni alligetur iusticie mee uincul'. et
uasa eius diripere. que fuerāt uasa
ire. et ea facere uasa miscdie. Hoc
ē qd etiā btīs apls̄ supbis. et q̄si
de suis meitis gloriātibȝ increpās di
cit. Quis enī te discernit. h' est a
massa pdicionis ex adam. et a ua
sis ire quis te discernit. Et ne q̄s
qm̄ diceret iusticia mea. qd eī hēs
inquit qd nō accepisti. Unde et
de se ipō dicit. Fuimꝰ et nos aliqn̄ ei
naturaliter filij ire sicut et ceteri.
Ergo et ipē uas electiōis erat ī do
mo illius male fortis. cū eēt enim
ꝑsecutoꝝ. blasphemus in iuriosꝰ.
in malicia. et inuidia sic fatetur
agens. Sed ille qui alligauit for
tem ab eo uas pdicionis eripuit

et vas electionis effecit. Deinde ne pu
tarent increduli et impii adversantes nomini
christiano propter diversas hereses et scisma
ta eorum qui sub nomine christiano greges
colligunt proditorum. etiam christi regnum adver
sum se esse divisum. continuo adiungit qui non est
mecum contra me est. et qui non congregat me
cum spargit. Non ait qui non est sub voce
nominis mei aut sub specie sacramenti mei.
sed qui non est mecum contra me est. Nec ait qui
non congregat sub voce nominis mei. sed qui
non congregat mecum spargit. Non ergo est
adversum se divisum regnum christi. sed homines
conantur dividere quod emptum est precio sanguinis
christi. Novit enim dominus qui sunt eius. et rece
dat inquit ab iniquitate omnis qui nominat
nomen domini. Nam si ab iniquitate non rece
dit. non pertinet ad regnum christi. etiam nomi
nans regnum christi. Ut aliqua ergo exempli gratia
commemorem. spiritus avaritie et spiritus lux
urie quia ille contrahit. ille profundit. divi
si sunt adversum se. et ambo ad regnum per
tinent dyaboli. Apud ydolorum cultores spiritus
Iunonis et spiritus herculis. divisi sunt
adversum se. et ambo pertinent ad regnum
dyaboli. Paganus hostis christi. Iudeus
hostis christi. divisi sunt adversum se. et am
bo ad regnum pertinent dyaboli. Arrianus
et photinianus ambo heretici. et adversum
se ambo divisi. Donatista et maxi
mianista ambo heretici. et adversum se
ambo divisi. Omnia vicia erroresque mor
talium inter se contrarii. divisi sunt adver
sum se. et omnes ad regnum pertinent dyaboli.
ideo non stabit regnum eius. Iustus autem
et impius. fidelis et incredulus. catho
licus et hereticus. divisi quidem sunt ad
versum se. sed non ambo ad regnum pertinent
christi. Novit dominus qui sunt eius. nemo sibi
de vocabulo blandiatur. Si vult sibi
prodesse nomen domini. recedat ab iniqui
tate qui invocat nomen domini. Hec ista ver
ba evangelii et si habebant aliquid
obscuritatis quod domino adiuvante ar
bitror explanatum non erat tamen tante
difficultatis quante apparet esse quod
sequitur. Ideo dico vobis. Omne peccatum et
blasphemia remittetur hominibus. spiritus autem
blasphemia non remittetur. Et quicumque
dixerit verbum contra filium hominis remittetur
ei. qui autem dixerit contra spiritum sanctum non
remittetur ei neque in hoc seculo neque in futuro.
Quid ergo fiet de hiis quos lucrari cu
pit ecclesia. Numquid omnia correctis et ad
eam ex quocumque errore venientibus spes
falsa promittitur in remissione omnium peccatorum.
Quis enim non convincitur dixisse verbum
contra spiritum sanctum antequam christianus vel
catholicus fieret. Primo ipsi qui paga
ni appellantur multorum deorum falsorumque
cultores et ydolorum adoratores. cum
dicunt dominum christum magicis artibus fe
cisse miracula. nonne isti sunt similes
qui eum dixerunt in principe demoniorum
eiecisse demonia. Deinde cum cotidi
e nostram sanctificationem blasphemant. quid
aliud blasphemant quam spiritum sanctum.
Quid iudei qui dixerunt de domino unde
iste exortus est sermo. nonne usque ad
hoc verbum contra spiritum sanctum loquuntur.
si eum negant esse in christianis. sicut illi
in christo esse negaverunt. Neque enim et
illi spiritui sancto non maledixerunt aut
non eum esse dicentes aut esse quidem sed deum
non esse sed esse creaturam. aut ad de
mones eiciendos nichil valere. non
ista indigna non aliquid simile de spiritu sancto
locuti sunt. Saducei enim spiritum nega
bant. pharisei vero eum esse contra sadu
ceorum heresim defendebant. sed esse in do
mino ihesu christo negabant. quem demo
nes eicere in principe demoniorum pu

tabāt cū eiceret ille ī spū scō. Hec p
hoc et iudei et quicūqʒ hetici spūʒ scm̄
cōfitētur. ſʒ eū negāt esse ī xpi corpe
qd ē vnica eius ecclīa nō vtiqʒ n̄ vna
catholica. pculdubio sil'es sūt phari
seis. q̄ tūc eciā si eē spūm scm̄ fatebā
tur. negabāt tn̄ eū eē ī xpō. cui9 opa
ī demonibʒ eiciēdis demonioꝝ pri
cipi tribuebāt. Omitto qꝙ quidā he
tici ipm̄ oīno spm̄ scm̄ ul' nō creatorē
ſʒ creaturā eē cōtendūt. sicut arriani
et eunomiani et macedoniani. ul'
cū prsus ita negāt. ut ipm̄ dnm̄ ne
gent esse trinitatē. ſʒ tātūmō eē deū
prēz asseuerāt et ipm̄ aliqn̄ vocari
filiū. aliqn̄ vocari spūm scm̄. sicut
sabelliani quos quidā patri passia
nos vocāt. ideo quia phibēt passū
cui9 negāt eē aliquē filiū. sine du
bio negāt eē spūʒ scm̄. Fotiniani
q̊ʒ patrē solū eē dicētes deū. filiū
vero nō nisi hoiēz. negāt oīno tciā
eē psonā spūm scm̄. Manifestū ē g̊
et a paganis et a iudeis. et ab heti
cis blasphemari spūʒ scm̄. Nūquid
nā g̊ deserēdi sūt. et sine vlla spe de
putādi. qm̄ fixa snīa ē. q̄ verbū dixe
rit cōtra spūm scm̄ nō ei dimitti. neqʒ
ī hoc sclō neqʒ ī futuro. et illi soli
existimādi sūt ab hui9 grauissimi
pcī reatu liberi. qui ex īfancia sṫ
catholici. Nā quicūqʒ verbo dei cre
diderūt ut catholici fierēt. vtiqʒ
aut ex paganis. aut ex iudeis. aut
ex heticis. ī grām xpi paceqʒ vene
rūt. Quibʒ si nō est dimissum qd
dixerūt verbū cōtra spūʒ scm̄ īanit
pmittit et pdicat hoībʒ ut cōūtāt
ad deū. et siue ī baptismo. siue in
ecclīa pacē. remissioneqʒ accipiāt
pcōꝝ. Neqʒ enī dictū est nō remit

tet ei n̄ ī baptismo ſʒ nō remittet
neqʒ ī hoc sclō neqʒ ī futuro. Nōnull'
videt eos tātūmō peccare ī spūʒ scm̄
q̄ lauacro regnācōis abluti ī ecclīa
et accepto spū scō velut tāto postea
dono saluatoris īgrati. mortifero ali
quo pcō se īmerserūt. qualia sūt ad
ulteria. ul' homicidia. ul' ipā discessio
siue oīmodo a noīe xpiano. siue catho
lica ecclīa. Sʒ iste sensus unde probari
possit ignoro. cū et pnīe quorūqʒ cri
minū locus ī ecclīa nō negat. et ip
sos heticos. ad hoc vtiqʒ corripiēdos
dicat apls. ne forte det illis ds̄ pniāz
ad cognoscēdā veritatē. et resipiscāt
de dyaboli laqueis. a quo captiui te
nent scdʒ ipius volūtatē. Quis ei
ē fructus correctionis sine ulla spe remis
sionis. Postremo nō ait dns. q̄ fidel'
catholicus dixerit verbū cōtra spm̄
scm̄. ſʒ qui dixerit. hoc est q̄libʒ dixerit.
quicūqʒ dixerit nō remittet ei neqʒ in
hoc sclō neqʒ ī futuro. Siue g̊ sit ille
pagan9. siue iudeus. siue xpian9 siue
ex iudeis. ul' xpianis heticus. siue
qdlibʒ aliud habeat nomē erroris.
n̄ ē dictū ē ille aut ille. ſʒ q̄ dixerit
verbū con̄ spm̄ scm̄. id ē blasphema
uerit spūʒ scm̄ nō remittet ei neqʒ
ī hoc sclō neqʒ ī futuro. Porro aūt si
oīs error cōtrari9 veritati et inimic9
catholice pacis sicut sup̊ ostēdimus.
dicat v̊bū contra spūm scm̄ nec tam̄
ecclīa cessēt ex oī errore corrigē atqʒ
colligē. q̄ remissionēz pcōꝝ et ipm̄
quē blasphemauerāt accipiāt spm̄
scm̄. puto qꝙ grāde secretū tā magne
hui9 q̄stionis ostendim9. Lumē ergo
exposicōis a dnō reqram9. Erigite
itaqʒ frēs erigite ad me aures. ad
dnm̄ mētes. Dico caritati vrē forte

ī oībꝫ ſcīs ſcṗturis nll'a maior q̄ſtio
nll'a difficilior īuenit. Unde ut vo
bis aliq̇d de me ipō fatear. ſēp in ſer
moībꝫ quos ad ṗplm habui huꝰ q̄ſ
tionis difficultatē moleſtiāqꝫ vita
ui. nō q̄a nichi haberē qd̓ inde utcū
qꝫ cogitarē. neqꝫ enī ī re tāta petere
q̄rere pulſare negligerē. ſꝫ q̄a ipī
itelligencie q̄ m̄ aliquātū apiebat.
verbis ad horā occurrētibꝫ me poſ
ſe ſufficē nō putarē. Hodie āt lectꝰ
audiēs de quibꝫ vobis eſſꝫ ſermo cū
dēdus cū euāgeliū legeret. ita pulſa
tū ē cor meū ut crederē deū velle aliq̇
hīc ṗ meū miſteriū vos audire. Pri
us g° ut adūtatis et ītelligatis ad
moneo. nō dixiſſe dn̄m. oīs blaſphe
mia ſpūs. nō r̄mittet. neqꝫ dixiſſe q̇
dixerit qd̓cūqꝫ v̓bū cōtᵃ ſpūꝫ ſcm̄. nō
remittet ei. ſꝫ q̇ dixerit v̓bū. Illud eīm
ſi dixiſſꝫ nichi nob' oīno r̄maneret qd̓
diſputare poſſemꝰ. Cum ſi oīs blaſ
phemia et oē v̓bū qd̓ dicit cōtra ſpūꝫ
ſcm̄. nō r̄mittet. hoībꝫ. ex nll'o gn̄e
īpietatis eoꝝ q̇ dono xp̄i. et ſāctificatōi
eccl'ie ↄtradicūt. vl' paganoꝝ. vl' iu
deoꝝ. aut quorūlibet heticoꝝ. nō nul
loꝝ ecīa ī ipā catholica īperitoꝝ quē
quā ecclia lucraret. Sꝫ abſit ut hoc
dn̄s diceret. abſit īquā ut veritas di
ceret. oēm blaſphemiā. vl' omē v̓bū
qd̓ cōtra ſpūꝫ ſcm̄ dicet. nō habe̓ re
miſſiōeꝫ neqꝫ ī hoc ſclō. neqꝫ ī futᵒ.
Exercere q̇ppe nos voluit difficultate
queſtiōis. nō decipe ſētētie falſitate.
Quapp̄t nō ē neceſſe ut oēm blaſ
phemiā. et omē v̓bū qd̓ dicit cōtra
ſpūꝫ ſcm̄ r̄miſſiōeꝫ q̇ſquā exiſtimet
nō habe̓. Sꝫ neceſſe ē plane ut ſit
aliqua blaſphemia. et aliqd̓ v̓bū
qd̓ ſi dicat cōtra ſpūm ſcm̄ nullā

vmquā veniā r̄miſſioneqꝫ mereat.
q̄a ſi oē acceperimꝰ. q̇ſ nā poterit
ſaluari. Si āt rurſus nll'āꝫ puta
uerimꝰ cotidianꝰ ſaluatori. Ergo
ſine dubio ē aliq̇ blaſphemia et ali
qd̓ v̓bū. qd̓ ſi dcm̄ fuerit cōtᵃ ſpūꝫ ſcm̄
nō r̄mittet. Qd̓ ſit āt hoc v̓bū q̄ri a
nob' dn̄s voluit. ideo nō expreſſit. q̄ri
inquā voluit nō negari. Solēt enim
ſcṗture ita loq̇ vt qn̄ aliqd̓ ſic dicatur
vt neqꝫ ex toto ex pte dcm̄ ſiniat. nō neqꝫ
ſit nec̄e vt ex toto fieri poſſit. vt et ex
pte nō itelligat. Iſta g° ſentētia ex to
to id ē vniu̓ſalit̓ pnūciaret. ſi dicē
tur oīs blaſphemia ſpūs nō r̄mittet.
aut q̇ dixerit qualecūqꝫ v̓bū cōtᵃ ſpūꝫ
ſcm̄ nō r̄mittet ei. neqꝫ ī hoc ſclō neqꝫ
ī futᵒ. Ex pte āt id ē ṗticulait̓ pnū
ciaret. ſi dicet̓ q̄dā blaſphemia ſpūs nō
r̄mittet. Qua g° nec vniu̓ſalit̓ nec
ṗticulait̓ enūciata ſn̄ia ē. nō enim
dcm̄ ē oīs blaſphemia ſpūs. aut q̄dā
blaſphemia. ſꝫ tātūmō īdiffinite dcm̄
ē. Spūs blaſphemia nō r̄mittet. Nec
dictū ē q̇ dixerit qd̓cūqꝫ v̓bū. aut q̇
dixerit qd̓dā v̓bū. ſꝫ īdiffinite. q̇ dixe
rit v̓bū. nō ē nec̄e ut oēꝫ blaſphemiāꝫ
vl' omē v̓bū ītelligamꝰ. ſꝫ nec̄e eſt
plane vt quādā blaſphemiāꝫ. et qd̓dā
v̓bū voluerit ītelligi dn̄s. quāuis id
expme̓ noluerit. vt petēdo. q̄rēdo. pl'
ſando. ſi qd̓ rcē ītellcūs acceperimꝰ nō
viliter habeamꝰ. Hoc ut manifeſ
tius videatis. illud attēdite. qd̓ ait
idē ipe iudeis. Si nō veniſſē et lo
cutꝰ eis fuiſſem: pctm̄ nō haberēt.
Neqꝫ enī ita dcm̄ ē. ut ſine ullo oīno
pctō vellet ītelligi futuros fuiſſe iu
deos. ſi nō veniſſet et locutꝰ eis fuiſſꝫ.
Plenos q̇ppe īuenit oneratoſqꝫ pctīs
ṗpt̓ qd̓ dicit. venite ad me oēs qui

laboratis et onerati eſtis. Unde ai
ſaranis pāōꝝ et tꝰſgreſſionibꝫ le
gis. Quā lex ſubītrauit ut habūda
ret delictū. Cū gͦ ipē eciā alibi dicat
nō veni vocāe iuſtos ſꝫ pctōres. quō
ſi nō veiſſꝫ pctm̄ nō haberēt. n̄ quia
iſta ſnīa nec vniūſalit̄ nec ꝑticapa
lit̄. ſꝫ idefinite ꝓnūciata. non omē
pctm̄ cogit ītelligi. Sꝫ plane n̄ ali
qd̄ pctm̄ ītellexerimꝰ qd̄ nō haberēt
niſi xp̄s veniſſꝫ et locutꝰ eis fuiſſꝫ fal
ſam qd̄ abſit ſnīaꝫ ēē dicēmꝰ. Nō gͦ
ait. ſi nō veniſſē et locutus eis fuiſſē
nllm̄ pctm̄ haberēt. ne veritas mēti
ret. nec rurſus definite dixit. ſi non
veniſſē et locutus eis fuiſſem qddā
pctm̄ nō habēnt. ne pꝰ ſtudiū pax
exerceret. In oī q̄ppe copia ſcripturarū
ſtāꝫ paſcam aptis exercem̄ obſcuris.
Illic fames pellit. hic faſtidiū. Qā
ergo nō ē dcm̄. pctm̄ nllm̄ habēnt. nō
ꝑturbem̄ cū pctōres iudeos eciā ſi dn̄s
nō veniſſꝫ agnoſcamꝰ. ſꝫ tn̄ q̄a dictū
ē. ſi nō veniſſē pctm̄ nō haberēt. nāē
ē eciā ſi nō omē. aliqd̄ tn̄ eos ex ad
uētu dn̄i qd̄ nō habebāt cōtraxiſſe
pctm̄. Illud ipm̄ ꝓfecto ē qd̄ ī ꝑn̄tē
ſibiq̄ꝫ loquētem nō crediderūt. eūq̄ꝫ
īimicū deputātes qm̄ vera dicebat
īſup occiderēt. Hoc pctm̄ tā magnū
et horrēdū. ſi nō veniſſꝫ et locutus
eis fuiſſꝫ nō haberēt. Sicut gͦ ibi cū
audimꝰ pctm̄ nō haberēt. nō oē ſed
aliqd̄ pctm̄ itelligimꝰ. ita ī hodierna
lectione cū audimꝰ. ſpūs blaſpheīē
nō r̄mittet. nō oēm blaſphemiā. ſꝫ
quādā. et cū audimꝰ. q̄ dicat v̄bū cō
tra ſpūꝫ ſcm̄. nō r̄mittet ei. nō omē
v̄bū. ſꝫ quoddā ītelligē debemꝰ. Nā
et hoc ipm̄ qd̄ ait. Spūs āt blaſphe
mia nō r̄mittet. vtiq̄ꝫ nō oīs ſpūs.
ſꝫ ſpūs ſcī blaſpheīa nāē ē ītelligā
mꝰ. Qd̄ et ſi planꝰ alibi nō dicerēt.
q̄s tā vecors eſſꝫ. vt aliud ītelligeret.
Scdꝫ hāc regulā locucōis. et illud ac
cipit. n̄ q̄s renatus fuerit ex aq̄ et
ſpū. Nō enī ait et ibi ſpū ſcō. et hoc
tamē ītelligit. Nec qm̄ dixit ex aq̄
et ſpū. oēm ſpm̄ q̄ſquā itelligē cogi
tur. Quo cīa cū audis. ſpūs āt blaſ
phemia nō r̄mittet. ſicut nō oēm
ſpm̄. ita nō oīs ſpūs blaſphemia. opꝫ
accipias. Audire iā velle vos video
qm̄ nō ē oīs. que nā ſit illa blaſphe
mia ſpūs. q̄ nō r̄mittet. et qd̄ ſit v̄bū
qm̄ nō ē omē. qd̄ ſi dictū fuit cōtra
ſpūm ſcm̄. nō remittet. neq̄ꝫ ī hoc ſe
culo neq̄ꝫ ī futuro. Iā et ego vellē
dicē. qd̄ intentiſſīē expectatis audiē
Sꝫ tolerate aliquātas maiores dili
gēcie moras. donec adiuuāte dn̄o
totū qd̄ occurrit expediā. Alij q̄ppe
duo euāgeliſte. marcus et lucas.
cū de hac re loq̄rēt. nō dixerūt blaſ
phemiā. ſꝫ verbū. ut ītelligēmꝰ
non ēē oēꝫ blaſphemiā. ſꝫ quādā.
nec v̄bū omē. ſꝫ quoddā. Qd̄ gͦ dix
erūt. Apud marcū ita ſcriptū ē.
Amē dico vobis. qm̄ oīa dimittēt
filijs hoīm pccā et blaſphemie q̄bꝫ
blaſphemauerīt. q̄ āt blaſpheā
uerit ī ſpm̄ ſcm̄. nō h̄t r̄miſſionē
ietnū. ſꝫ reus erit eterni delicti.
Apud lucā ita. Oīs qui dicit v̄bū
ī filiū hoīs r̄mittet illi. ei āt qui
ī ſpm̄ ſcm̄ blaſpheāuerit. nō r̄mittē.
Nūqd̄ ꝓpt̄ nōnllaꝫ v̄boꝝ diūſitatē
recedit ab euſdē veitate ſentēcie.
Nā neq̄ꝫ alia cauſa ē. cū euāgeliſte
eadē. nō eodē mō dicūt. n̄ vt inde
diſcamꝰ res verbꝭ. nō rebꝫ v̄ba ſꝑpo
nere. nichilq̄ꝫ aliud ī loquēte q̄rē

nisi voluntatē. ꝓpt quā īsinuādam
verba ꝑmut̄. Quid enī int̄ est utrū
dicat̄ sp̄s blasphemia nō r̄mittet̄.
an dicat̄ qui blasphēauerit ī sp̄m sc̄m
nō ei r̄mittet̄. n̄ forte qd̄ eadē res a
pauis isto mō q̄m illo dicat̄. et aliū
evāgelistā nō destruit alius. s; expo
nit. Ip̄s āt blasphēia clause dictū
ē. q̄a non expssū est cui⁹ sp̄us. nō eī
q̄cūq; sp̄s sc̄s ē. Itē potest dici sp̄s bl
asphemia cū sp̄u q̄sq; blasphemat.
quō pt̄ dici sp̄us oracio cū q̄sq; sp̄u
orat. vn̄ dicit ap̄ls. orabo sp̄u. orabo
et mēte. Cū vero dictū ē q̄ blasphēā
uerit ī sp̄um sc̄m ille ābiguitates
solute sunt. Itē qd̄ scriptū ē nō habz
r̄missionē ietnū. s; reus erit eterni
delicti. quid ē aliud q̄m id qd̄ sc̄dm
matheū legit̄ nō r̄mittet̄ ei. neq; ī
hoc sc̄lo. neq; ī futuro. Aliis q̄ppe
verbis et alio loquēdi mō. eadē ip̄a
ē expssa s̄nia. Et qd̄ ē apud mathm̄
q̄ dixerit v̄bū cōtra sp̄m sc̄m nōne
aliud aliq̄d q̄m blasphemiā ītelli
geremus. planius alii dixerūt q̄ blas
phemaueit ī sp̄m sc̄m. eadē tamen
res ab oībz dicta ē. nec aliq̄s eorū a
loquētis volūtate discessit. ꝓpt quā
ītelligēdā v̄ba dicūt̄. scribūt̄. legū
tur. audiūt̄. S; ait aliq̄s. Ecce accepi
et ītellexi. q̄a cū dicat̄ blasphemia
nec expmit̄ oīs aut quedā. potest
q̄dē ītelligi ut oīs. sed nō ē nc̄ce ut
oīs. n̄ āt quedā ītelligat̄ s̄m̄ ē qd̄
dr̄. ita et verbū si nō dicat̄ oē. aut
quoddā. nō ē nc̄ce ut omē ītelligat̄.
s; n̄ vl' quoddā fuerit ītellectū. nullo
modo potest verū ēē qd̄ dr̄. S; ubi le
git̄ qui blasphēaueit. quomō ītel
ligo quādā blasphemiā. ubi nō le
git̄ blasphemia. vl' quoddā v̄bū

ubi nō legit̄ v̄bū. s; tāq; gn̄alit̄ dici
videtur q̄ blasphemauerit. Huic
cōtradictioni sic respōdemus. quia e
aā si dicēmus. q̄ blasphemauerit q̄i
cūq; blasphēiaz ī sp̄m sc̄m. nichil es
set cur aliquā blasphemiā querēdā
putaremus. q̄n oēm ītelligē debem⁹
S; q̄a nō pt̄ oīs ītelligi. ne paganus.
iudeus. heticus. omnīq; hoīm gn̄s q̄
diuisis erroribz et cōtradictionibz
suis blasphemāt ī sp̄m sc̄m. spes re
missionis si se correxerit auferat̄.
restat utiq; ut ī eo qd̄ sc̄ptū ē. qui
blasphemauerit ī sp̄m sc̄m. nō ha
beat r̄missionē ī eternū. ille ītelli
gat̄ q̄ nō oīmodo. s; eo modo blas
phēauerit ut ei nūq̄m possit ignos
ci. Sicut enī ī eo q̄ dc̄m ē. deus ne
minē tēptat. nō omī. s; quodā tēp
tacōis modo. deus nemīez tēptare
ītelligēd⁹ ē. ne falsū sit illud qd̄ sc̄p
tū ē. tēptat vos dn̄s deus vr̄. et ne
xp̄m negem⁹ deū. vl' dicam⁹ falsū
evāgeliū ubi legim⁹. q̄a ītrogabit
discipl'm tēptans eū. ip̄e āt sciebat
qd̄ esset facturus. est eī tēptacio addu
cēs pc̄m qua d̄s nemīez tēptat. et ē
tēptacio ꝓbās fidē. qua et d̄s tēptare
dignatur. ita cū audiuim⁹ q̄ blas
phēauerit ī sp̄m sc̄m. nō omē blasphe
mādi gen⁹ debem⁹ accipe. sicut nec
ibi omē tēptādi. Itē cū audiuim⁹.
qui crediderit et baptisatus fueit.
saluus erit. nō utiq; ītelligim⁹ eo mō
credētē. quo et demones credūt et con
tremiscūt. nec ī eo numero baptisa
tos. ī quo magus symō baptisari
potuit. s; saluus ēē nō potuit. Sicut
ergo cū diceret. qui crediderit et bap
tisatus fuerit saluus erit. nō omēs
credētes et baptisatos. s; quosdam

ītuebat᷑ ī ea saluet cōstitutos fide.
q̄ aplo distīguēte p dilcōez opatur.
ita cū dixiss; q̄ blasphemauerit ī
spūm scm̄. nō hẏt remissionē ietnū
nō omēz ſ; quendā blasphemātis
spc̄ sā ītendebat reatū. quo q̄squis
fuerit obligatẏ nulla vmquā re
missione soluet᷑. Illud etiā qd ait.
q̄ māducat carnē meā et bibit sā
guiēz meū ī me manet et ego ī eo
quomō ītellcūri sum9. Nūqd etiā
illos hic poterim9 accipe de quibz
dicit apls. qd iuditiū sibi māducēt
et bibant. cū ipaz carnē māducēt
et ipm sāguiēz bibāt. Nūqd et iu
das mgrī venditor et traditor impi
us. quāuis pmū ipm manibz ei9
cōfectū sacramētū carnis et sāguis
eius. cū ceteris discipulis. sicut ap
tius lucas euāgelista declarat mā
ducaret et biberet. māsit ī xpo. aut
xps ī eo. Multi sūt denique qui ul
corde ficto carnē illā māducāt. et
sāguiēz bibūt. vl cū māducauerit
et biberint apostate fiūt. nūquid
manēt ī xpo. aut xps ī eis. S; pro
fecto ē quidā modus māducādi illā
carnē. et bibēdi illū sāguiēz. quo
q̄ māducaueit et biberit ī xpo ma
net et xps ī eo. Nō ergo quocūqz
modo q̄sq; māducaueit carnē xpi
et biberit sāguiēz xpi manet in xpo
et xps ī illo. ſ; certe quodāmō quē
modū ipē vtiqz videbat quādo ista
dicebat. Sic igit᷑ et ī eo qd ait. q̄
blasphēaueit ī spm̄ scm̄ nō habet
remissionē īeternū. nō quocūqz
blasphēauerit reus erit hui9 irre
missibilis delicti. sed modo quodā
quē nos q̄re atqz ītellige voluit
qui hāc sentēciā verā terribilēqz
dep̄msit. Quisnā sit autē iste blas
phemādi modus. vl poti9 ī mode
racio. q̄ nā sit ista blasphemia. et
qd sit verbū contra spm̄ scm̄. iam
quātū existio ipe ordo postulat
vt dicam9. vestrāqz expectacionē
tā diu ſ; necessario decētē. nō ulteri9
differam9. Nostis kmi. ī illa
īuisibili et īcorruptibili trinitate
quā fides vrā. et catholica ecclia
tenet et pdicat. deū prēm nō spc
sā patrem esse sed filij. et deū fili
um nō spc̄ sā filiū ee. ſ; pris. deū
aūt spm̄ scm̄. nō solius pris. aut so
lius filij ee spm̄. ſ; pris et filij. et
hāc trinitatē quāuis seruata sin
gulaꝝ pprietate et sbstācia psonaꝝ.
tamē ppt ipam īdiuiduā et īsepa
bilē eternitatis. veritatis. bonitatis
essenciā vel naturā nō ee tres deos
ſ; vnū deū. ac p hoc p captu nrō
quātū ista p speculū et ī enigma
te pserti talibz quales adhuc sum9
videre cōcedit᷑. īsinuat᷑ nobis ī pa
tre auctoritas. ī filio natiuitas. in
spū scō pris filijqz cōmūitas. ī trbz
equalitas. Qd g° cōe ē pri et filio
hoc nos omēs voluerūt habe cōe.
et int᷑ nos et secū. et p illud donū
nos collige in vnū qd ambo habēt
vnū hoc est p spm̄ scm̄ deū et donū
dei. In hoc enī rcōciliam᷑ diuinitati.
eaqz delectam᷑. Nā quid nob pdess;
q̄cquid boni nossem9. n̄ etiā dilige
rem9. Sicut aūt veritate discam9
ita caritate diligim9. ut et pleni9
cognoscam9. et beati cognito pfru
amur. Caritas porro diffusa est
ī cordibz nrīs. p spm̄ scm̄ qui datẏ
ē nobis. Et q̄a pctīs alienabam᷑
a possessione veroꝝ bonoꝝ. caritas

cooperuit multitudinē pc̄cōꝝ. Eſt g°
pater filio veritati origo verit᷑. et
filius de vera patre orta veritas.
et ſp̄s ſcūs a patre bono. et filio bono.
effuſa boītas oīm. Eſt aūt nō impar
diuinitas. nec ſepabilis vnitas. Pri
mū g° ī nos ad accipiēdā vitā etnā
q̄ in nouiſſio dabitur. de boītate dei
mun⁹ venit. ab īicio fidei r̄miſſio
pc̄cōꝝ. Illis enī manētibꝫ manēt
quodāmō īimicicie adu'ſus deū et
ab illo alienacio q̄ a nr̄o malo eſt
qm̄ nō mētit' ſcriptura dicēs. pc̄cā
vr̄ā ſeparāt int' vos et deū. Nō ita
qꝫ nobis īfert bona ſua n̄ mala au
ferat nr̄ā et ītātū illa creſcūt īquā
tū iſta minuūt'. nec illa pficiētur.
niſi iſta finiāt'. Iam vc̄ō qd̄ dn̄s x̄c
ſic ī ſpū ſcō pc̄cā dimittit. quēadmo
dū in ſpū ſcō dēmones eiciat. hīc in
telligi pt̄ qd̄ poſteaqm̄ reſurrexiſſꝫ
a mortuis cū dixiſſꝫ diſcipulis ſuis
accipite ſpm̄ ſcm̄. cōtinuo ſubiecit.
Sicui dimiſeritis pc̄cā dimittētur
illi. ſicui tenueritis tenebūt'. Nā
et illa regnācio ubi pteitoꝝ fit oīm
r̄miſſio pc̄cōꝝ ī ſpū ſcō fit dicēte
dnō. niſi qs̄ renatus fuerit ex aq̄
et ſpū. nō pt̄ ītroire ī regnū dei.
Sꝫ aliud ē naſci de ſpū aliud paſci
de ſpū. ſicut aliud ē naſci de carne
qd̄ fit cū parit mater. aliud ē paſ
ci de carne. qd̄ fit cū lactat īfantē.
ad hoc cōuerſū. ut cū voluptate
biberet. vnde ē natus ut viueret.
et inde accipiat viuēdi alimētum
vnde naſcendi accepit iniciū. Pri
mū itaqꝫ credēcīū. bn̄ficiū ē benig
nitatis dei. ī ſpū ſcō remiſſio pc̄cō
rū. Vnde ita cepit et p̄dicacio io
hānis baptiſte. qui p̄curſor dn̄i
miſſus ē. Sic enī ſcriptū ē. In diebꝫ
aūt illis veīt iohānes baptiſta p̄di
cās in deſerto iudee et dicēs. Pn̄iaz
agite appꝑquabit enī regnū celoꝝ
Hīc et ipſius dn̄i qd̄ ita legit'. Ex
inde cepit ihesus predicare et dicē.
Pn̄iaz agite appꝑquabit enī regnū
celoꝝ. Ait aūt iohēs int' cetēa q̄ locu
tus ē ad eos. q̄ venerīt ut ab illo bap
tiſarent'. Ego quidē vos baptiſo a
qua ī pn̄iaz. qui aūt poſt me vētur⁹
eſt. fortior me eſt. cui⁹ nō ſū dign⁹
calciamēta portaē. ipē vos baptiſa
bit ī ſpū ſcō et igni. Ait et dn̄s. Io
hānes quidē baptiſauit aqua. vos
aūt ſpū ſcō baptiſabimī. quē et ac
cepturi eſtis. nō poſt multos dies
uſqꝫ ad penthecoſten. Qd̄ aūt dixit
iohēs et igni. quāuis poſſit ītelli
gi. et tribulacio quā p nōīe xp̄i cre
dētes fuerāt ppeſſuri. tamē nō ab
re ē. eūdē ſpiritū ſcm̄ eciā nōīe ig
nis ſignificatū videri. ppt' qd̄ et ī
aduētu ei⁹ dictū ē. viſe ſūt illis
ligue diuiſe velut ignis. qui et in
ſedit ſup vnūquēqꝫ eoꝝ. Hīc et ipē
dn̄s ait. Ignē veni mitte ī t'ram.
Hīc et apl's dicit. Spū feruētes. qm̄
hīc feruet caritas. diffūdit' inqt in
cordibꝫ nr̄is. p ſpm̄ ſcm̄ q̄ datus eſt
nobis. Cui feruori cōtrariū ē qd̄
dn̄s ait. refrigeſcet caritas multo
rū. Sꝫ pfc̄ā caritas. pfc̄m ē donū
ſpūs ſcī. Prius ē aūt illud qd̄ ad re
miſſionē ptinet pc̄cōꝝ. p qd̄ bn̄ficiū
ū eruim' de ptāte tenebraꝝ. et pri
ceps hui⁹ mūdi mittit' foras. fide
nr̄ā. q̄ opat' in filijs īfidelitatis.
nulla alia niſi ſocietate et obliga
tione pc̄cī. In ſpū enī ſcō quo ī vnū
dei pp̄ls ꝯgregat'. eicit' ſp̄s īmūd⁹

Sciſmatic⁹ ē hodie. q̄d ſi cras āplectit̄ catho^m pacē.

q̄ ī ſemetipz diuidit̄. Cōtra hoc donū
gratuitū· cōtra iſtā dei gratiā loq̄t̄
cor īpenitēs. Ipā g̊ impenitēcia eſt
ſpūs blaſphemia· que nō remittetur
neq; ī hoc ſclō neq; ī futuro. Contᵃ
ſpm̄ eni ſcm̄ quo baptizāt̄. quoꝝ pec
cata oīa dimittūt̄. et quē accepit ec
cleſia· ut cui dimiſerit pc̄ta dimittāt̄
ei· verbū valde malū et nimis im
piū ſiue cogitacōe· ſiue eciā lingua
ſua dicit. quē paciēcia dei ciī ad pei
tēciā adducat. ipē ſcd̄ꝫ duriciā cord̄
ſui· et cor īpenitēs thezaurizat ſibi
irā in die ire· et reuelacionis iuſti
iudicij dei· q̄ reddet vnicuiq; ſcd̄ꝫ opa
eius. Hec g̊ impenitēcia· ſic enī v
no aliquo noīe poſſum⁹ vtrūq; appella
re et blaſphemiā et verbū cōtra ſpm̄
ſcm̄ q̄d remiſſionē nō habet ieternū.
Hec inq̄m īpenitēcia cōtra quā cla
mabat et p̄co et iudex dicēs. Peni
tēciā agite. appropīq̄bit enī regnū celoꝝ.
cōtra quā dn̄s os euāgelice p̄dicacio
nis aperuit· et cō̈ quā ipm̄ euāge
liū ī toto orbe p̄dicādū ēē p̄dixit. v
bi poſteaq̄m reſurrexit a mortuis
ait diſcipl'is· oportebat xpm̄ pati et
reſurgē a mortuis tcia die· et p̄dicari
ī noīe ei⁹ penitēciā· et remiſſionem
pc̄toꝝ p oēs gētes· incipiētib; ab ihrl'm.
hec oīno īpenitēcia nō ħt remiſſiōē;
neq; ī hoc ſclō neq; ī futuro· q̄a pnīa
īpetrat remiſſionē in hoc ſclō· que
valeat ī futuro. Sed iſta īpenitēcia
ul' cor īpenitēs quādiu q̄ſq; ī hac car
ne viuit· nō p̄t iudicari. De nullo eī
deſperādū ē q̄mdiu paciēcia dei ad
penitēciā adducit. nec de hac vita ra
pit impiū· qui nō wlt mortē im
pij quātū ut reuertatur et viuat.
Pagan⁹ ē hodie· vnde ſcis vtrū ſit
futur⁹ crastīo xpian⁹. Iudeus īfidel'
ē hodie q̄d ſi cras credat ī xpō. Heretic⁹
ē hodie· q̄d ſi cras ſeq̄tur catholicā veritatē.
Q̄d ſi iſti· quos ī quocūq; gn̄e erroꝛis
notas· et tamq̄ deſpatiſſimos dāp
nas āteq̄m finiāt iſtā vitā· agūt pei
tēciā· et īueniūt verā vitā ī futuro.
Pinde fr̄es eciā ad hoc vos admone
at q̄d ait ap'ls· nolite ante tp̄s q̄cq̄m
iudicare. Hec enī blaſphemia ſpirit⁹
cui nūq̄m ē aliqua remiſſio. q̄m nō
oēm ſ; quādā ītelleximꝰ. eāq; pſeue
rātem duriciā cordis īpenitētis· ul'
diximꝰ ul' īuenimꝰ· uel eciā quātū
exiſtimamꝰ oſtēdimꝰ nō p̄t in q̄q̄m
ut diximꝰ dū adhuc ī hac vita eſt.
dep̄hendi. Q̄d nō ideo videat̄ abſur
dū· q̄a cū homo uſq; ī finē hui⁹ vite
ī dura penitēcia pſeuerās diu multū
q; loquit̄ aduſus hāc grāȝ ſpūs ſcī.
euāgeliū tn̄ tam lōgā contdicionē
cordis īpenitētis quaſi breue aliq̄d v
bū appellauit dicēs· q̄cūq; dixerit v̄bū
cō̈ filiū hoīs remittet̄ ei· qui āt dix
erit cō̈ ſpm̄ ſcm̄· nō remittet̄ ei neq;
in hoc ſclō neq; ī futuro. Hec enī q̄uis
plura ſit· et pluimis v̄bis cōtexta et
p̄ducta blaſphemia. ſolet tamē ſcptā
eciā multa v̄ba· v̄bū appellare. Neq;
enī vnū v̄bū locut⁹ ē q̄cūq; pph'a. et
tamē ſic legit̄. v̄bū q̄d factū ē ad illū
ul' illū pphām. Et ap'ls. p̄ſb'ri inq̄t
duplici honoē honorētur· maxime
qui laborāt in v̄bo et doctrina· nō ait
in v̄bis ſ; in v̄bo. Et ſcs̄ iacob;. Eſto
te īquit factores v̄bi· et nō auditoēs
tm̄tū. Nō ait et ipē v̄boꝝ ſ; v̄bi· q̄ꝫ
uis tā multa v̄ba de ſcripturis ſcīs
in eccl'a celebrēt et ſolemniter legā
tur dicāt̄. audiāt̄. Sicut g̊ q̄nto
cuiq; tpe q̄ſq; nr̄m ī p̄dicādo euāglio

laborauerit· nō vbor· ſʒ vbi dicat' p̄dica
tor· et q̄ntocūq; tpe q̄ſq; vbm̄ nr̄az p̄di
cacionē diligent' atʒ iſtāter audierit·
nō vbor· ſʒ verbi audiēdi ſtudioſiſſi9
nūcupat'· ita eo more quo ſcripture
loquūt' et quē nouit eccliaſtica cōſue
tudo· q̄ſq̄s vniuſa ſua vita qua iſtā
gerit carnē quātalibet lōgitudīe p
tendat'· q̄cūq; vba ul' ore uel ſola co
gitaciōe locut9 fuerit corde īpenitēti·
cōtra remiſſionē pccōꝝ· q̄ fit ī ecclia
verbū dicat cōn ſpm̄ ſcm̄· Ideo āt nō
ſolū verbū qđ dictū fuerit cōtra filiū
hoīs· ſʒ omne ꝓrſus pccm̄ et blaſphe
mia remittet' hoībʒ· q̄a vbi hoc pcc̄z
nō fuerit cordis īpenitētis cōtra ſpm̄
ſcm̄ quo ī ecclia pcc̄a ſoluūt' cūcta
alia dimittūt'. Quom̄ āt hoc dimi
tetur· qđ eciā remiſſionē īpedit ali
oꝝ. Oīa g° dimittūt' eis in q̄bʒ nō
ē qđ nūquā dimittet'· in q̄bʒ est āt·
q̄m hoc nūquā dimittet'· nec alia
dimittūt'· quia oīm remiſſio· vinculo
iſti9 īpedit'. Nō g° ꝓptea quicūq; dix
erit verbū cōtra filiū hoīs remitte'
ei· qui āt dixerit cōn ſpm̄ ſcm̄ nō re
mittet'· q̄a in trinitate maior ē fi
lio ſp̄s ſcs̄· qđ null9 uel heretic9 dixit·
ſʒ q̄m q̄ſq̄s reſtiterit veritati· et blaſ
phemauerit veritatē qđ ē xp̄s· eciā
poſt tātā ſui p̄dicacionē apud hoīes
vt verbū caro fieret et habitaret
in nobis qđ ē filius hoīs· idē ipē xp̄s·
ſi nō dixerit verbū illud cordis impe
nitētis cōtra ſpm̄ ſcm̄· de quo dcm̄ eſt·
q̄ nō fuerit renatus ex aq̄ et ſpū· et de
quo itē dcm̄ ē· accipite ſpm̄ ſcm̄· ſicut
dimiſeritis pcc̄a dimittēt' ei· id ē ſi
penituerit eū· accipiet p hoc donū
remiſſionē oīm pccoꝝ· Simul et h9
qđ verbū dixit cōn filiū hoīs quia

pcc̄o ignorācie ſiue cōtumacie uel cui
cūq; blaſphemie· nō addit pcc̄z īpeni
tēcie cōtra donū dei et graciā regnā
tionis uel rcōciliacionis que ſit in ec
clesia ſpū ſcō. Proinde nec illud ſentiē
dū ē ꝗ q̄dam putāt· ideo remitti ver
bū qđ dicat' cōtra filiū hoīs· nō re
mitti āt qđ dicat' cōtra ſpiritū ſcm̄
q̄a ꝓpt' ſuſceptā carnē factus ē fili9
hoīs xp̄s· qua carne vtiq; maior ē
ſp̄s ſcs̄ q̄ ſbā ꝓpria equalis ē patri
et vnigenito filio ſcđʒ ei9 diuinitatē·
ſcđʒ quā et ipē vnigenit9 fili9 eq̄lis
eſt prī et ſpū ſcō. Nā ſi hoc ꝓpterea
dictū eſſʒ ꝑfecto de omī blaſphemia
taceretur. hec ſola remiſſibilis videt'
q̄ cōn filiū hoīs dicat'· quaſi cū hō
ſolus putat'. Cū vero p̄miſſū ſit oē
pccm̄· et blaſphemia remittet' hoī
bus qđ eciā apud aliū euāgeliſtā
ita poſitū ē· oīa dimittēt' filijs ho
minū pcc̄a· et blaſphemie q̄bʒ blaſ
phemauerīt· ꝓculdubio et illa blaſ
phemia q̄ contra prēm dicat' iſta
gnalitate cōcludit'· et tamē hec ſo
la irremiſſibilis definit' q̄ dicit'
cōtra ſpm̄ ſcm̄· Nūquid nam et pr̄
formā ſerui accepit· qua ſit maior
ſp̄s ſcs̄. Nō vtiq;· ſʒ ideo poſt vniu
ſalē cōmemoracionē oīm pccoꝝ omniſ
q; blaſphemie eminēcius voluit ex
primere blaſphemiā q̄ dicat' cōtra fi
liū hoīs· quia eciā ſi in illo pcc̄o fue
rint hoīes obligati· qđ cōmemorauit
ubi ait· ſi nō veniſſem et locut9 eis
fuiſſē pccm̄ nō haberēt· qđ eciā in
euāglio ſcđʒ iohē; valde graue oſtē
dit eſſe pccm̄· ubi ait de ipō ſpū ſcō
cū eū ſe miſſurū ee ꝓmittet· ille ar
guet mūdū de pcc̄o· et de iuſticia
et de iudicio· de pcc̄o quidē· quia nō

crediderūt ī me · tamē si nō dixeit il
la cordis īpenitētis duricia verba x̄
spm̄ scm̄ · etiā hoc qd dictū ē cont̄ filiū
hoīs remittet. Hic fortassis aliqs q̄
rat · vtrū tātūmodo spūs scūs pcā di
mittat · an et pater et fili⁹. Respōde⁹
qd et pr̄ et fili⁹. Ipē ei filius de prē dic̄
Si dimiseitis hoībz pcā eoꝝ · dimittet
vobis et pr̄ vr̄ pcā vr̄a · Cui nos q;
dicim⁹ ī orōe dn̄ica · Pater nr̄ q̄ es
ī celis · atq; it' cetera · et hoc petim⁹
dicētes · dimitte nobis debita nr̄a ·
De se āt ipē ait · ut sciatis q habeat
fili⁹ hoīs ptātē in terra dimittēdi
pcā. Si g° inquis · et pr̄ ⁊ fili⁹ ⁊ sps̄
scūs pcā dimittūt · cur illa īpenitē
cia que nūqm̄ dimittet · tātūmō ad
sps̄ blasphemiā dicat ptinē · tanq;
ille qui hoc impenitēcie pcō fuerit
obligatus · dono scī sps̄ resistē' uidea
tur · qd eo dono fiat remissio pcōꝝ ·
Vbi ⁊ ego qro · vtrū xp̄s eiecerit de
monia · an et pr̄ ⁊ sps̄ scūs · Si enī tā
tūmō xp̄s · qd est qd ipē dicat · pater
āt ī me manēs ipse facit opa. Ita
enī dcm̄ ē · ipē facit opa · tanq; fili⁹
nō faciat · sz pr̄ manens ī filio · Cur
g° alio loco dicat · pater me⁹ usq; nc̄
opat' et ego operor. Et paulo post ·
Quecūq; ei · ille facit · hec et fili⁹ silr̄
facit · Nō āt alio loco dicit · si opa nō
fecissē in eis q̄ nemo alius fecit · ita
dicat qi solus faciat · Si āt hec ita di
cūt' et tamē insepabilia sint opa
pr̄is et filij · qd credendū est de spū
scō · n̄ qa et ipē parit' opat'. Nam
ī eo ipō loco vnde exorta ē ista questio
quā discutim⁹ · cū fili⁹ eiceret dēonia
ipē tam ait · si ego ī spū dei eicio dēo
nia · igr̄ puenit in vos regnū dei. Hic
forte quis dicat · spm̄ scm̄ dari pot⁹

ā prē ul' filio qm̄ opari sua volūtate ·
aliqd et ad hoc ptine · qd dictū ē in
spū scō eicio dēonia · qd nō ipē spūs
sz xp̄s id faciet spū · ut sic ītelligat'
qd dcm̄ ē in spū scō eicio · tanq; dicet ·
spū scō eicio · Solet qppe ita loqui scp
ture · īterfecerūt ī gladio · id ē · gladio ·
succēderūt ī igni · id ē igni · et accep
ij's cultros petrinos in qbz circūcidēt
filios isrl' · id ē qbz circūcidēt filios isrl' ·
Sz q̄ ppt'a demūt spū scō pp'riā pcā
tem · illud attēdāt qd dictū a dn̄o le
git'. Spūs vbi vult spirat · Illud vō
qd apls ait · oīa āt h' opat' vn⁹ atq;
idē spūs · verēdū ē ne quisquā ar
bitret' qd ea nō opet' pr̄ et fili⁹ cū
ī eis opibz cōmēorauerit et donatio
nes curacionū et opaciones vtutū ·
vbi ē vtiq; et expulsio dēonioꝝ · Cū
vō adiūgit et dicat · diuidēs singlis
ppria put vult · nōne mānifestat ee
scm̄ spiritū ptātē · sz a prē et filio pla
ne īdiuiduā. Si g° hec ita dicūt'
ut tamē insepabilis ītelligat' opa
tio trinitatis · ita ut cū opacio pr̄is
dr̄ · nō hec sine filio ⁊ spiritu scō in
telligat' opari · et cū opacio filij nō
sine prē et spū scō · et cum opacio sps̄
scī nō sine prē et filio · satis notū est
rc̄tē credētibz uel etiā ut possīt ītelli
gētibz · et illud ideo dcm̄ ēē de patre ·
ipē facit opa · qd ab illo origo sit ec
opm̄ · a quo ē existēcia cooperātiū
psonaꝝ · qa et fili⁹ de illo natus ē ·
et sps̄ scūs pncipalit' de illo pcedit ·
de quo natus ē fili⁹ · et cū quo illi ·
coīs ē idē sps̄ · et illud qd ait dn̄s ·
Si opa nō fecissē in eis q̄ nemo ali⁹
fecit · nō ad prēz ul' spm̄ retulisse
qd ei nō sint in illis opibz coopati ·
sz ad hoīes a quibz legūt' multa

facta miracl'a · et tñ a nullo q̄ fili9
fecit · et qḋ ait apl's de spū sc̄o · oīa h̄
opat' vn9 atq; idē spūs · nō ideo dic
tum · q'a nō ei cooperat' pr̄ et fili9 · ſ;
q'a ī hijs opib; nō sūt multi ſ; vnus
spūs · et ī diuisis suis opacōnib; nō
ē a se ipō diuisus nec tamē ianit' ſ; ra
conabilit' et veracit' dr̄ prēz dixisse nō
filiū et spm̄ scm̄ · tu es filius me9 di
lectus in quo cōplacui · ſ; hoc miracl'z
de celo sonabilis verbi · quāuis ad p
sonā pr̄is tm̄ tantūmō ptinere · coopato'
ēē filiū et spm̄ scm̄ nō negam9 · neq;
enī q'a tūc filius carnē portās cū ho
mīb; cōūsabat' in tra · ideo nō erat
etiā ī sinu pr̄is tq; vnigenitū vbū ·
qn̄ illa de nube vox facta ē · aut sa
pīet' et spūalit' credi pt̄ · deū prēm
opacōēz verbor suor sonāciū atq;
trāseūciū · a sue sapīe suiq; spūs coopa
cōe separasse · Eodē mō cū trāsiē di
cam9 nō prēm · nec spm̄ scm̄ · ſ; filiū
sup mare ambulasse · cu9 vnu9 erio
erat illa et plāte fluctib; innitētes ·
illud tñ opus tāti miracl'i prēm ⁊
spm̄ scm̄ coopatos ēē q's abnuat? ·
Sic enī et solū filiū verissīe dicim9
ipāz suscepisse carnē · nō prēm aut
spm̄ scm̄ · et tñ hāc īcarnacionē ad
solū filiū ptinētē · q'sq's negat coopa
torē prēz aut spm̄ scm̄ · nō rcē sapit ·
Itē dicim9 · nec prēm nec filiū · ſ; so
lū spm̄ scm̄ et in colūbe specie · et ī
ligwis velut ignis apparuisse · et
dedisse pnūciare illis in quos vene
rat multas et varijs ligwis magn̄
lia dei · a quo tñ miraculo ad solū
spm̄ scm̄ ptinētē · coopacionē pr̄is
et verbi vnigeniti · separe nō pos
sum9 · Ita singulor quoz ī trinitate
opa · trinitas opat' vnicuiq; opāti

cooperātib; duob; · cōueniētē ī tb;
agendi zcordia · nō ī vno deficiētē
efficacia pagēdi · Que cū ita sint
hīc ē qḋ dn̄s ihs ī spū sc̄o demoēs
eiciat · Neq; eī ⁊ solus hoc iplē non
poterat atq; illud adiutoriū tq; hu
ic opi nō sufficiēs assumebat · ſ; spz
diuisū ī semetipm̄ eo spū cōgruebat
expelli · quē pr̄ et fili9 nō diuisi ī semz
ipīs cōit' habēt · Sic et pcm̄ q'a pter
ecclīaz nō dimittit' · in eo spū dimitti
oportebat · quo ī vnū eccl'a cōgregat' ·
Deniq; si quēquā extra eccl'az suor
peniteat pcōr · et hui9 tāti pcī qḋ a
lien9 ē ab ecclia dei cor īpenitēs habe
at · qḋ ei pdest illa penitēcia · cū isto
solo verbū dicat contra spm̄ scm̄ · q°
extraneus ē ab ecclia · q̄ accepit hoc
donū · ut ī ea in spū sc̄o fiat remissio
pcōr · Quā r̄missionē cū trinitas fa
ciat · pprie tñ ad spm̄ scm̄ intelligit' ptie
re · Ipē ē enī spūs adopcōis filior · ī
quo clamam9 abba pr̄ · ut ei possim9
dicē · dimitte nob' debita nr̄a · Et in
hoc cognoscam9 sicut dicit apl's Joh's ·
qm̄ xp̄s manet in nob' · de spū suo
quē dedit nob' · Ipē spūs testioniū r̄d
det spūi nr̄o · q'a sum9 filij dei · Ad ipz
enī ptinet societas · qua efficim' ī vnū
corpus vnici filij dei · Vnde scriptū ē ·
Si qua g' · exortacio ī xp̄o · si qḋ solaciū
caritatis · si q' societas spūs · ppt' hāc so
cietatē illi ī quos pmitus venit lin
guis oīm genciū sūt locuti · q'a p lin
guas cōsociatior ē societas generis
hūani · Sic oportebat p linguas om
niū gēciū significari istā societatē
filior dei et mēbror xp̄i futurā in
oīb; gētib; · ut quēadmodū tūc ille
apparebat accepisse spm̄ scm̄ · q̄ tene
tur vinculo pacis eccl'e · q̄ diffundit'

ī oībꝫ gētibꝫ. Vnde dicit aplš. Studētes
ſeruare vnitatē ſpūs ī vīculo pacis. Qđ
āt ipē ſit pr̄is ſpūs. ipē filiꝰ dicit. de pr̄e
ꝓcedit. Et alio loco. Nō enī vos eſtis q̄
loq̄mī. ſꝫ ſpūs pr̄is vr̄i q̄ loq̄t̄ in vobꝭ.
Qđ vero ipē ſit ⁊ ſpūs filij. aplš dicit.
Miſit deus ſpiritū filij ſui ī corda nr̄a
clamātē abba pr̄. id ē clamare facientē.
Nos enī clamamꝰ. ſꝫ ī illo id ē ipō dif
fūdēte caritatē ī cordibꝫ nr̄is. ſine q̄
īanit̄ clamat q̄cūqꝫ clamat. Vnde
itē dicit. q̄ſq̄s āt ſpm̄ xp̄i nō h̄t. hic
nō eſt eiꝰ. Ad quē g° ī trinitate ꝓprie
ptineret huiꝰ cōmunio ſocietatis. n̄
ad eū ſpm̄ qui ē pr̄i filioqꝫ cōis. Hūc
ſpm̄ qđ illi nō habeāt. q̄ ſūt ab ecclia
ſegregati. iudas aplš aptiſſīe decla
rauit dicēs. Q̄ ſe ipōs ſegregāt aīa
les ſpiritū nō habentes. Vnde ī ipa
eccla etiā ipōs. qui ꝑ noīa hoīm q̄ſi
ius ī eius vnitate conſtitutorꝫ q̄dam
ſciſmata moliebāt̄. paulꝰ aplš ar
guēs. int̄ ceťa ait. Aīal̄ āt homo nō
ꝑcipit que ſūt ſpūs dei. Stulticia ē enī
illi. et nō pt̄ ſcire q̄m ſpūalit̄ diiudi
cat̄. Oſtēdit qđ dixerit nō ꝑcipit. id ē
ſciēcie nō capit verbū. Hos ī ecclia
cōſtitutos. puulos dicit. nōdū ſpūales.
ſꝫ adhuc carnales. et lacte alēdos nō
eſca. Quaſi puulis inq̄t ī xp̄o. lac vo
bis potū dedi nō eſcā. nōdū enī pote
ratis. ſꝫ nec adhuc q̄dē poteſtis. Vbi
dicit̄ nōdū. ut nō adhuc. ꝑfecto nō
deſꝑat̄. ſꝫ eo tendit̄. ut ſit aliq̄n̄do
qđ nōdū ē. Adhuc enī eſtis īquit car̄
les. Et oſtendēs vnde ſit car̄les. cū
enī ſit īquit int̄ vos. zelus et emu
latio. nōne car̄les eſtis. et ſcđꝫ hoīez
ambulatis. Atqꝫ id ipm̄ planiꝰ ape
riēs. cū enī quis dicat. ego q̄dē īquit
ſū pauli. alius āt ego apollo. nōne
hoīes eſtis. Qđ ergo ē apollo. q̄d āt
paulus. Miniſtri ꝑ quos credidiſ
tis. Hy g° id ē paulꝰ et apollo con 85
cordes erāt ī vnitate caritatis et vin
culo pacis. et tamē q̄ꝫ eos iſti int̄ ſe
diuidēt. et pro altero īflati aduſus
alterū ceperāt. dicit̄ hoīes et car
nales et aīales nō valētes ꝑcipe q̄
ſūt ſpūs dei. et tn̄ q̄ꝫ nō ſūt ab ecclia
ſegregati. puuli appellant̄ in xp̄o.
Quos vtiqꝫ uel āglos vl̄ deos eē cu
piebat. quos arguebat q̄ꝫ hoīes e
rāt. id ē ī hijs cōtētionibꝫ nō q̄ dei
ſūt. ſꝫ que hoīm ſapiebāt. De illis
vero qui ſūt ab eccla ſeparati. nō dc̄m
ē ea que ſūt ſpūs nō ꝑcipiētes. ne ad
ſciēcie ꝑceptionē īferrent̄. ſꝫ dictū
ē ſpm̄ nō habētes. Nō ē ꝯſequēs, ut
qui habet. etiā ſciēdo ꝑcipiat qđ h̄t.
Habēt g° iſtū ſpm̄ ī eccla cōſtituti
puuli in xp̄o adhuc aīales atqꝫ car̄
nales. quid habeāt ꝑcipe nō valētes.
id ē ītelligere et poſſe. Nā quomō
eſſent puuli ī xp̄o. niſi renati ex ſpū
ſcō. Nec mirū videri debet. q̄ q̄ſqꝫ
aliq̄d h̄t. et qđ h̄t ignorat. Vt enī
taceā de oīpotētis diuīitate. atꝫ īco
mutabilis t̄nitatis vnitate. quis
facile ſciēciā ꝑcipiat qđ ſit anima.
et quis nō habet aīaꝫ. Poſtremo
ut certiſſīe noueimꝰ. q̄ puuli ī xp̄o
nō ꝑcipiētes q̄ ſūt ſpūs dei. habent
tamē ſpm̄ dei. paulū aplm̄ ītueam̄.
quēadmodū eos ipōs īcrepās ait.
Neſcitis q̄a templū dei eſtis. et ſpūs
dei habitat ī uobꝭ. Hoc vtiqꝫ nullo
modo diceret ab ecclia ſeparatis. qui
dicti ſūt ſpm̄ nō habētes. Sed nec
ille dicēdus ē eē in ecclia. et ad iſ
tā ſocietatē ſpūs ptinē. qui oībus
xp̄i corpali tātum cōmixtione fit

to corde miſceret. Scūs enī ſp̄s diſciplīe
fugiet fictū. Quapp̄t qcūq; ī ſciſma
ticis vl' hereticis ꝯgregacionibȝ vl'
potius ſegregacionibȝ baptiſant' q̄ꝟ
uis nō ſint renati ſpū. tāq; iſmahe
li ſil'es. qui ſcd'ȝ carnē natus ē abrahe.
nō ſcd'ȝ yſaac. qui ſcd'ȝ ſpm̄. q; ꝑ rep
miſſionē. tamē ad catholicā veniūt.
et ſocietate ſp̄s aggregāt'. quā foris
paul dubio nō habebāt. nō eis repe
tit' lauacrū carnis. Nō enī defuit
eciā foris poſitis iſta forma pietat'
ſ; accedit eis. q̄ n̄ intus nō p̄t dari v
nitas ſpūs ī vīculo pacis. Tales q̄p
pe erāt āteq; catholica eſſēt. de q̄bus
dicit ap̄ls. habētes formā pietatis.
virtutē āt eius abnegātes. Poteſt
enī viſibilis ēē forma. palmitis eciā
p̄ter vitē. ſ; īuiſibilē vitā radicis ha
bere nō p̄t n̄ ī vite. Proinde corpalia
ſacramēta q̄ portāt et celebrāt eciā
ſegregati ab vnitate corpis xp̄i. for
mā poſſūt exhibe' pietatis. virtus
vero pietatis īuiſibilis et ſpūalis.
ita ī eis nō p̄t eſſe queādmodū ſenſus
nō ſeq̄t' hōis mēbrū. qn̄ āputat' a cor
pore. Que cū ita ſit r'miſſio pccōr q̄
mā nō dat' n̄ ī ſpū ſcō. in illa tātū
mō ecclā dari p̄t que h̄ȝ ſpm̄ ſcm̄. Hc
enī fit r'miſſiōe pccōr. ne p̄nceps
pcc̄i. ſp̄s q̄ ī ſemetipū diuiſus ē reg
net ī nob: ut eruti a p̄tate ſp̄s īmū
di. tēplū deīceps efficiam̄ ſp̄s ſcī. et
a quo mūdam̄ accipiēdo īdulgēciā.
ipȝ accipia⁹ habitatorē. ad faciēdā
augēdā. pficiēdāq; iuſticiā. Nā ꝛ
ī p̄mo ei⁹ aduētu. cū hi q̄ eū accepe
rāt liguis oīm gēciū loq̄rēt' et ſtupē
tes eos q̄ aderāt alloq̄ret' ap̄ls petr⁹
ꝯpūcti ſūt corde. et dixerūt ad petrū ꝛ
ad aplos. Qd' g° faciem⁹ frēs. mon

ſtrate nob. Et dixit petrus ad eos.
Agite pn̄iaȝ. et baptizet' vnuſq̄ſq;
vr̄m ī noīe ihu xp̄i. ī r'miſſionē pcco
rū. et accipietis donū ſpūs ſcī. Vbi
q; ī ecclia. vtrūq; fcm̄ ē. id ē ꝛ pccōr
r'miſſio. et doni hui⁹ accepcio. ī q̄ erat
ſp̄s ſcs. Ideo āt ī noīe ihu xp̄i. q; cū
eūdē ſpm̄ ſcm̄ pmittēt. quē mittet iq̄t
p̄r ī noīe meo. Neq; enī habitat ī quo
quā ſp̄s ſcs ſine p̄re et filio. ſicut nec
fili⁹ ſine p̄re et ſpū ſcō. nec ſine illis
p̄r. Inſepabilis ē q̄ppe habitacio. quor
ē īſepabil' opatio. Sȝ ſingillatī plerū
q; ꝑ creature ſignificacoēs. nō ꝑ ſuā
ſbaȝ demōſtrāt'. ſicut ſua tēpor ſpa
cia. ſillabis occupātibȝ ſeparatī voce
pnūciāt'. nec tn̄ a ſe ipſis. illis ī tuall'
momētisq; tēpor ſeparāt'. Nō enī
vmq; dici poſſūt ſimul. cū ēē nō poſ
ſint n̄ ſemꝑ ſil'. Sȝ ut iā nō ſel' diximꝰ
ideo r'miſſio pccōr q̄ ī ſe diuiſi ſp̄s e
uitit' et expellit' regnū. ideo ſocietas
vnitatis eccl'e dei. ext' quā nō fit ipa
r'miſſio pccōr. tāq; ꝓpriū op⁹ ē ſp̄s
ſcī. patre ſane ꝛ filio coopantibȝ. q̄a
ſocietas ē quodāmō p̄ris ꝛ filij. ſp̄s ſcs.
Nā ꝛ p̄r nō coīt' habet' p̄r a filio et ſpi
ritu ſcō. q; nō ē p̄r ambor. Sp̄s āt ſcs
coīt' habet' a p̄re ꝛ filio. q; ſp̄s vn⁹ ē
ambor. Quiſq̄s g° reus fuerit īpeni
tēcie cōn ſpm̄ ī quo vnitas ꝛ ſocietas
cōmuniōnis ꝯgregat' eccl'e. nūq; illi
remittet'. q; hoc ſibi clauſit. vbi re
mittit'. ꝛ merito dāpnabit' cū ſpū
q̄ ī ſe ipȝ diuiſ⁹ ē. diuiſus ꝛ ipē cōn
ſpm̄ ſcm̄. q̄ ī ſemetipȝ diuiſus nō ē.
Hoc ꝛ ipa euāgelica teſtiōnia nos
admonēt. ſi ea pſcrutem̄ attēcius.
Nā ſcd'ȝ lucā q̄dem nō hoc ibi dicit
dn̄s. vbi r'ndit eis. qui dixerūt q; ī
p̄ncipe demonū eiciat demones. nō ei

remitti q̃ blaſphemauerit ĩ ſpm̃ ſcm̃
Unde apparet. nõ ſel' a dño dcm̃. ſ; ibi
quoq; nõ negligent' ꝑtereũdũ quo
loco dictũ ſit. loq̃batur enĩ de hyis q̃
eũ ꝯfeſſi ſũt ul' negarẽt corã hoĩbz.
vbi ait. dico ãt vob. Quicũq; ꝯfeſſus
fuerit me corã hoĩbz. ⁊ fili9 hoĩs ꝯfi
tebit' illũ corã angelis dei. Qui ãt
negaueit me corã hoĩbz. negabitur
coram ãglis dei. Et ne ex hoc apli
petri deſparet' ſalus qui eũ corã ho
mĩbz ter negauit. ꝯtinuo ſubiecit.
Et oĩs qui dicit verbũ ĩ filiũ hoĩs.
remittet' illi. ei ãt qui ĩ ſpm̃ blaſphe
mauerit nõ remittet'. illa ſcꝫ blaſ
phemia cordis ĩpenitẽtis qua reſiſ
tit' remiſſioni pctõꝝ. q̃ fit ĩ eccl'a ꝑ
ſpm̃ ſcm̃. quã blaſphemiã petrus
nõ habuit. quẽ mox penituit qñ
amare fleuit. victoq; ſpũ. qui ĩſeipꝫ
diuiſus ẽ. ⁊ q' eũ vexãdũ popoſcerat
ꝯtra quẽ pro illo. dñs rogauit ne de
ficer̃t fides ei9. accepit etiã ipm̃ cui
nõ reſiſter̃t ſpm̃ ſcm̃. ut nõ ſolũ ei re
mitteret' pctm̃. ſ; ꝑ eũ ꝑdicaret' et da
ret' remiſſio pctõꝝ. Apud duos ãt ali
os euãgeliſtas qd' narrat' ut de blaſ
phemia ſpũs hec ſnĩa diceretur cau
ſa extitit ex ꝯmẽoracoẽ ſpũs ĩmũdi.
qui ĩ ſe ipꝫ diuiſus ẽ. Dictũ enĩ erat
de dño q' ĩ pncipe demõnũ eicer̃t demõnes.
ibi dñs ait ĩ ſpũ ſcõ eicere. ut ſpiritꝰ
q̃ nõ ẽ ĩ ſe diuiſus. eũ qui ĩ ſe diuiſ9
ẽ vincit atq; eiciat. Ille ãt homo ĩ ei9
ꝑdicoẽ maneat. q̃ in hui9 qui ĩ ſe
diuiſus nõ ẽ. pacẽ ꝑ pñiaꝫ trãſire de
trectat. Hoc marcus ita narrat. A
mẽ dico vob. q; oĩa dimittẽt' hoĩbz
pctã ⁊ blaſphemie quibz blaſpheã
uerĩt. qui aũt blaſpheauerit ĩ ſpm̃
ſcm̃. nõ hꝫ remiſſionẽ ĩeternũ. ſed
reus erit eť'ni delicti. Hec ṽba cũ dixiſ
ſet. ſua deinde cõiunxit dicẽs. Qm̃ di
cebãt ſpm̃ ĩmũdũ hꝫ. ut oſtẽder̃t hĩc
fuiſſe exortã cauſam ut hoc dicer̃t.
eo q' dixerãt eũ ĩ belzebub pncipe de
monioꝝ demõnes pelle'. nõ q; eſſꝫ blaſ
phemia q̃ nõ ṽmittit'. cũ hec remitta
tur ſi rctã pñia ꝯſequat'. ſꝫ q' hĩc ut
dixi cauſa extitit ut a dño illa ſnĩa
ꝓferret'. facta mẽtiõe ſpũs ĩmũdi. quẽ
adṽſũ ſe ipm̃ diuiſũ dñs oſtẽdit ꝑ
ſpm̃ ſcm̃. qui nõ ſolũ adṽſũ ſe diuiſ9
nõ ẽ. ſꝫ etiã quos colligit efficit idi
uiſos. pctã q̃ adṽſũ ſe diuiſa ſũt di
mittẽdo. eoſq; mũdatos. ĩhabitãdo.
ut ſit queãdmodꝰ ſcptũ ẽ ĩ actibz ap.
Multitudĩs credẽciũ erat cor vnũ ⁊
aĩa vna. Cui dono ẽ promiſſioĩs nõ
reſiſtit. ni q̃ duriciã cordis ĩpenitẽtis
habueit. Nã alio loco dixerũt iudei
de dño. q' demõniũ habẽt. nec tamẽ
ibi aliquid dixit de blaſpheia ſpũs ſcĩ.
qm̃ nõ ita obiecerũt ſpm̃ ĩmũdũ ut
in ſe diuiſus ex ore ipõꝝ poſſit oſtẽ
di. ſicut beelzebub a quo demões eici
poſſe dixerũt. In hac vẽo lcõne. ſcꝫ
matheũ multo maĩfeſti9 aperuit dñs
quid hic vellet ĩtelligi. id ẽ q' ipe di
cat cont' ſpm̃ ſcm̃ qui vnitati eccl'e
corde ĩpenitẽti reſiſtit. ubi ĩ ſpũ ſcõ
fit remiſſio pctõꝝ. Huc enĩ ſpm̃ nõ
habẽt ut iã dcm̃ ẽ. qui etiã xpi ſac
mẽta portãtes atq; tractãtes. ab ei9
ꝯgregacione ſeiuncti ſũt. Nã ubi dix
it de diuiſioẽ ſathane adṽſus ſatha
nã. et q' ipe ĩ ſpũ ſcõ eicer̃t demões.
vtiq; ĩ ſpũ. qui nõ ẽ adṽſus ſe ipm̃
ſicut ille diuiſus. ibi ꝯtinuo ne ꝑ
illos. qui ſub nomĩe xpi ext' eius
ouile ꝯuẽticula ſua cõgregãt. quiſ
quã putaret etiã regnũ xpi adṽ

ſu͂ ſe ee͂ diuiſu͂. q̇ nō ē mecū īg̍t ɔtra
me ē. ⁊ q̇ nō ɔgregat mecū. ſpargit.
ut illos oſtēderet ad ſe nō ptinē. q̇ ex
ɔgregādo nollet ɔgregare. ſ; ſpargere;
Deinde ſubiūxit. Ideo dico vobis. Oē
pctm̄ ⁊ blaſphema remittet͛ hoībꝫ.
ſp̄s āt blaſphemia nō remittet͛. Qd
ē hoc. Ideo ſola ſp̄s blaſphemia nō
ṙmittet͛. qm̄ q̇ nō ē cū xp̄o. ɔtͣ ipm̄
ē. ⁊ q̇ nō cū illo ɔgregat ſpargit. Ideo
utiq;. Qui enī nō cum illo ɔgregat.
quomodolibet ſub ei⁹ noīe ɔgreget
nō hȝt ſpm̄ ſcm̄. Hic hic oīno nos cō
pulit nō alibi ītelligere. fieri poſſe
ṙmiſſionē oīs pcī. oīſq; blaſphemie
n̄ ī xp̄i ɔgregacōe. q̇ nō ſpargit. Cō
gregat͛ quippe ī ſpū ſcō. qui nō ē ɔt
ſe ipm̄ diuiſus. ſicut ille īmūdus ſp̄s.
Et ꝓpt͛ea oēs ɔgregacōes. ul' potius
diſpſioēs. q̄ ſe xp̄i eccl'as appellāt. ⁊
ſūt int͛ ſe diuiſe atq; ɔtrie. ⁊ vnita
tis ɔgregacōi. q̄ vera ē eccl'a ei⁹ īmi
ce. nō q; videt͛ ei⁹ hr̄e nomē. ideo
ptinēt ad ei⁹ ɔgregacōez. ptineret
āt ſi ſp̄s ſcūs. ī quo ſociat͛ hec ɔgrega
cio. adūſu͂ ſe ipm̄ diuiſus eēt. Hic āt
qui nō ē cū xp̄o ɔtra ipm̄ ē. et q̇ cū
illo nō ɔgregat. ſpargit. ideo pcm̄
oē atq; oīs blaſphemia dimittetur
hoībꝫ ī hac ɔgregacōe quā ī ſpū ſcō
⁊ nō adūſus ſe ipm̄ diuiſo ɔgregat
xp̄s. Ipius āt ſpiritꝰ illa blaſphemia
qua fit ut corde īpenitēti. huic tāto
dei dono uſq; ī finē vite iſtius reſiſ
tat͛ nō remittet͛. Nā ⁊ ſi q̄ſquā ita
fit cōtrari⁹ veritati. ut deo loquēti nō
ī ꝓphis. ſ; ī vnico filio cū ꝓpt͛ nos cū
ut nob' ī eo loq̄ret͛. filiū hoīs ee͂ vo
luit ṙluctet͛. remittit͛ ei cū penitē
do ɔūſus fuerit ad dei benignitatē.
qui cū morte impij nollet quātū

vt reuiuat͛ et viuat. dedit eccl'e ſue ſpm̄
ſcm̄. ut cuicūq; ī eo pcā dimitteret. di
mitterēt͛ ei. Qui vero huic dono extiterit
īimicus. ut nō illud p penitēciā petat.
ſ; ei p īpenitēciā cōtradicat. fit irremiſ
ſibile nō qdcūq; peccatū. ſ; ɔtēpta vl'e
ciā oppugnata ipā ṙmiſſio pcōꝝ. atq;
ita dicat͛ vbū ɔtra ſpm̄ ſcm̄. cū ex diſ
pſione ad ɔgregacionē nūq; venit͛
que ad ṙmittēda pcā accepit ſpm̄
ſcm̄. Ad quā ɔgregacionē eciā ſi p
malū clericū. ſ; tn̄ catholicū. miniſtꝝ
ṙpbū ⁊ fictū aliq̍s acceſſerit corde
nō ficto. ī ipo ſpū ſcō. ṙmiſſionē ac
cipit pcōꝝ. Qui ſpūs ī ſcā eccl'a.
eciā iſto tp̄e quo velut area cū pa
lea trituratur͛ ſic opat͛. ut nullius
verā ɔfeſſioēz aſpnet. nulli⁹ ſimu
lacōe fallat͛. atq; itaq; ṙprobos fu
giat. ut eciā p eoꝝ miſteriū probos
colligat. Vnū g° ſuffragiū ē. ne ſit
irremiſſibilis blaſphemia. cor īpe
nitētis caueat͛. nec alit͛ pnīa pro
deſſe credat͛. n̄ ut teneat͛ eccl'a. ubi
remiſſio pcōꝝ dat͛. et ſocietas ſp̄s
ī pacis vinculo cuſtodit͛; Ut po
tui difficillimā q̄ſtionē. ſi tamē ali
q̄ten⁹ potui dn̄o miſerāte atq; adiu
uāte tractaui. q̄cq̍d tamē ī eius dif
ficultate apphēdere nō valui. nō im
putet͛ ipi veritati. q̄ ſalubrit͛ pios
eciā cū occultat͛ exrcet. ſ; īfirmita
ti mee. q̄ ul' ītelligēda ɔſpice͛. ul' ītel
lcā explicare nō potui. De his āt que
forte potuim⁹. ⁊ cogitādo veſtigare
⁊ expedire dicēdo. illi ſūt agēde grē
a quo q̄ſiuim⁹. a quo petiuim⁹. ad
quē pulſauim⁹ ut habem⁹. vnde
et nos meditādo alerem̄. et uobis
loquēdo miniſtrarem⁹; Item ei⁹
dem de vbis dn̄i. In euāgelio ſcdm

Mathei capl'o xxiiii°. Aut facite
arborē bonā ⁊ fructus ei⁹ bonos
Admonuit · Sermo xii ·
nos dn̄s ih̄s xp̄s ut bone
arbores sim⁹. et bonos fruc̄s
habere possim⁹. Aut enī. Aut facite ar
borē bonā ⁊ fructū ei⁹ bonū. aut faci
te arborē malā. ⁊ fructū ei⁹ malū. De
fructu enī arbor cognoscitur. Ubi aut faci
te arborē bonā ⁊ fructū ei⁹ bonū. hoc
utiq; nō ē admonitio. s; p̄ceptū salu
bre. cui obediencia necc̄ia ē. Qd̄ aūt di
cit facite arborē malā ⁊ fructū eius
malū. nō p̄ceptū ē ut facias. s; mo
nitio. ut caueas. Cont̄ hos enī dixit.
q̄ putāt se cū mali essēt bona loq' pos
se. ul' bona opa habe'. hoc dn̄s ih̄s
dicit nō posse. Prius enī ē mutand⁹
homo. ut opa mutent'. Si enī manz
homo ī eo qd̄ mal⁹ ē. bona opa habe'
nō p̄t. Si manet ī eo qd̄ bonū ē. ma
la opa habe' nō p̄t. Qs aūt a dn̄o bo⁹
īuentus ē. cū xp̄s pro impijs mortu⁹
sit. Oēs g° malas arbores īuenit.
s; dedit p̄tatē filios dei fieri. credēti
bus ī noīe ei⁹. Qsquis g° mutandus
homo ut opa mutent'. ul' hodie hō
bon⁹ ē. id est arbor bona. mala īuē
ta ē. ⁊ bona fc̄a ē. Et si quādo venit
malas arbores eradicarē velle. q̄ re
manēt. q̄ nō digne essēt eradicari.
Sz venit p̄rogāre mi̅az. ut postea ex
cēt iudiciū. cui dicit'. mīam ⁊ iudi
ciū cātabo tibi dn̄e. Dedit g° credēti
bz r̄missioēz p̄ccōr. noluit cū eis ⁊ de
p̄teritis cartus habe' racionē. dedit re
missionē p̄ccōr. Facit arbores bonas.
distulit securi. dedit securitatē. De
hac securi iohes loq't' dicēs. Iā secu
ris ad radicē arbor posita est. Oīs
arbor q̄ nō facit fructū bonū. excide
tur ⁊ ī ignē mittet'. De hac securi
p̄rfamilias. cōmiat' in euāglio dicēs.
Ecce triēniū ē q̄ venio ad hāc arborē
⁊ fructū ī ea nō īuenio. nūc debeo lo
cū euacuare. p̄inde āputet'. Et iterce
dit colon⁹ dicēs. Dn̄e dimitte illi et
hoc āno. circūfodio eā ⁊ adhibeo cophi
nū stercoris. Si fecerit fructū bene. si
min⁹ venies et āputabis eā. Tāq;
p̄ triēniū dn̄s visitauit gen⁹ hūam.
hoc ē trib; q̄busdā tp̄ib;. Primū tp̄s
an̄ legē. scd̄m ī lege. terciū mō ē. qd̄
tp̄s ē grē. Nā si nō visitauit genus
hūanū ante legē. unde abel. unde e
noch. unde noe. unde abrahā. unde
ysaac. unde iacob. quoȝ se dn̄m dici
voluit. et cui⁹ oēs gētes erāt q̄si triū
hoīm deus ess; Ego sū īquit de⁹ a
brahā. et ysaac ⁊ iacob. In lege aūt si
nō visitaret. ip̄az legē nō daret. Post
legē venit et ip̄e paterfaīlias. passus
ē. mortu⁹ ē ⁊ resurrexit. sp̄m scm̄ de
dit. euāgliū p̄ totū orbē p̄dicari fecit.
et adhuc q̄dam arbor īfructuosa p̄
māsit. Est quedā adhuc p̄s generis
hūani. adhuc se nō corrigit. interced'
colon⁹ pro plebe. Orabat ap̄ls. Flec
to īquit genua mea p̄ vobis ad p̄rēz.
ut in caritate radicati ⁊ fūdati va
leatis cōp̄hēdē cū oīb; scīs. q̄ sit lati
tudo ⁊ lōgitudo. altitudo ⁊ p̄fundū.
cognoscē eciā supeminētē scīeciā ca
ritatis xp̄i. ut impleamū ī oēz pleni
tudiēz dei. Flectēdo genua p̄ nobis it'
cedit apud p̄rēmfaīlias. ne eradice
m'. Ergo q; necc̄e ē ut veniat. agam⁹
ut fructuosos nos īueniat. Circūfos
sio arboris ē hūilitas penitētis. Oīs
enī fossa hūilis. Cophin⁹ stercoris.
sordes p̄niē. Quid enī stercorē sordi
dius. Et tamē si bene utaris quid

fructuosius. Sic ergo vnusquisq; arbor bona. nō se arbitretur hr̄e fructus bonos. si manet arbor mala. Nō erit fructus bonus. nisi arbor sit bone. muta cor. et mutabitur opus. Extirpa cupiditatē. plāta caritatē. Sicut enī ē radix oīm malorū cupiditas. sic et radix oīm bonorū caritas. Quid ergo hoīes musitāt inter se. uł contendūt dicentes. Quid ē bonū. O si scires quid ē bonū. et qd̄ hr̄e vis. nō ē valde bonū. qd̄ ēē nō vis. hoc est bonū. Vis enī habere sanitatē corporis. ē bonū. nec tamē putes magnū bonū ēē. qd̄ h̄t et malus. Aurū et argētū hr̄e vis. certe et hoc dico bonū ē. sꝫ si bene vsus fueris. bene aūt nō vteris. si malus fueris. ac p hoc aurū et argētū malis malū ē. bonis bonū ē. nō q: eos bonos faciat aurū et argētū. sꝫ q: bonos inuenit. i vsū bonū conuertit. Honorē habere vis bonū ē. sꝫ et hoc si bene vtaris. Quā multis honor occasio exitij fuit. Quā multis honor ministeriū boni operis fuit. Discernamus ergo bona ista si possumus. q: de bonis opibꝫ loquimur. Et hic nichil ē. qd̄ sic quisq; cogitare debeat. nisi ut in semetipsum oculos conuertat. in se discutiat. se discutiat. se inspiciat. se querat et se inueniat. et qd̄ displicet necet. et qd̄ placet optet et plantet. Cū enī se homo inanē inuenerit interiorū bonorū. ut qd̄ ē auidus exteriorū bonorū. Ecce quid pdest plena domus archa. inanis consciētia. Bona vis hr̄e. et bonus nō vis ēē. Nō vides erubescere te debere de bonis tuis. si domus tua plena ē bonis. et te h̄t malū. Quid enī ē qd̄ velis malū hr̄e. Dic m̄. Nichil omnino. nō uxorē nō filiū. nō filiā. nō seruū. nō ancillā. nō tunicā. postremo nō caligā. et tamē vis habere malam vitā. Rogo te. ppone vitā tuā caligē tue. Oīa que circa iacent oculis tuis eligātia. et pulchra tibi cara sūt. et tibi ipse vilis es ac fedus. Si posset tibi rn̄dere bona qbꝫ plena ē domus tua q̄ hr̄e optasti. q̄ pdere timuisti. nōne tibi clamarent. sicut tu nos bona vis hr̄e. sic et nos volumus bonū hr̄e dominū. Tacita voce interpellāt contra te dn̄m tuū. Ecce bona tanta dedisti huic. et ipse malus ē. Quid ei pdest qd̄ h̄t. qn̄ eū q oīa dedit nō hꝫ. Queret ergo aliquis admonitus his vbis meis. et forte conpunctus q̄rit. quid sit bonū. q̄le bonū. vnde bonū. Bene intellexisti hoc te q̄re debere. Rn̄debo q̄renti. et dicā. Hoc ē bonū qd̄ nō potes inuitus amittere. Potes enī aurū pdere et nolens. potes domū. potes honores. potes ipsā causu salutē. Bonū vero quo vere bonus es. nec inuitus accipis. nec inuitus amittis. Quero ergo quale sit hoc bonū. Psalmus quidē admonet nos. rē magnā forte quā q̄rimus. Ait enī. Filij hoīm. quousq; graues corde. Quid ē ergo graues corde. Vt qd̄ diligitis vanitatē. et q̄ritis mendaciū. Ergo ait. Quid querendū est. Scitote qm̄ magnificauit dn̄s scm̄ suū. Iam et xp̄s venit. iā magnificatus ē. iā resurrexit et ascendit in celū. iā nomē eius p totū mundū pdicatur. Quousq; graues corde. Sufficiāt preterita tpa. Iā magnificato illo scō. quousq; graues corde. Post triēniū quid restat. nisi securis. Quousq; graues corde. Vt quid diligitis vanitatē. et q̄ritis mendaciū. Adhuc vana. adhuc inutilia. adhuc popatica et volatica. ita xp̄o scō magnificato adhuc ista requirūt. Iā clamat veritas. et adhuc q̄ritur vanitas. Quousq; graues corde. Merito

fortē flagellat hic mūd᷒. Cognouit
enī iā v̄ba dn̄i mūd᷒. et ſeru᷒ iq̄t neſ
ciēs volūtatē dn̄i ſui. ⁊ nō faciēs dig̃
plagis vapulabit paucis. Quare: vt
q̃rat volūtatē dn̄i ſui. Seru᷒ g° neſci
ens volūtatē. hoc erat mūd᷒. anteq̃z
magnificaret ſc̄m ſuū. ſeru᷒ erat neſ
ciēs volūtatē dn̄i ſui. ⁊ ideo vapula
bat paucis. Seru᷒ aūt iā ſciēs volūta
tē dn̄i ſui. hoc ē modo ex quo magni
ficauit diuitias ſc̄m ſuū. ⁊ nō faciēs
volūtatē ei᷒. vapulabit multis. Quid
ergo mirū ſi mūd᷒ multa vapulat:
Seru᷒ ē ſciēs volūtatē dn̄i. ⁊ faciēs
digna plagis. Nō g° recuſet vapulare
multis. qm̄ ſi nō vult audire p̄cepto
rē iuſte. iuſte patiet ultorē. uel nō
mmurret cōtra caſtigatorē. cū videat
ſe plagis dignū. ut mīaz mereat. p xp̄z
dn̄m nr̄m. q̄ viuit ⁊ regnat cū prē et
ſpū ſcō i ſcl'a ſclo᷑. amen. Itē eiuſdē
de verbis dn̄i. In euāglio ſcd̄z ma
theū capl'o C j. Vbi dn̄s xp̄s ſuper
aquas maris ambulauit. ⁊ de apl'o
petro. Sermo. xiij.

Euange-
liū qd̄ recētiſſie recitatū ē.
de dn̄o xp̄o. qui ſup maris
aquas ambulauit. et de apl'o petro.
q̄ ambulās timēdo titubauit. ⁊ diffi
dendo merſus. ꝯfitendo. rurſus emer
ſit. admonet nos ītelligere mare
p̄ns ſclm ee. petr-ū vero aplm. eccle
typū. Ipſe enī petrus ī apl'o᷑ ordīe
prim᷒. ī xp̄i amore pmptiſſim᷒. ſepe
vn᷒ r̄ndet pro oībz. Ipſe deniq̃z dn̄o ihu
xp̄o requirenti. quē nā eū hoīes dice
rēt ee. ⁊ opiniones varias hoīm diſ
cipulis reſpōdētibz. rurſuq̃z dn̄o īte
rogāte. ⁊ dicēte. vos aūt quē me ee dici
tis: Rn̄dit petr᷒. Tu es xp̄s fili᷒ dei
viui. Vn᷒ pro multis dedit r̄nſum.
vnitas ī multis. Tūc ei dn̄s ait. Btūs es
ſymō bariona. q̄a nō t̄ reuelauit caro
⁊ ſāguis. ſʒ p̄r me᷒ q̄ in celis ē. Deinde
addidit. Et ego dico tibi. Tāq̄m diceret.
Quia tu dixiſti m̄. tu es xp̄s fili᷒ dei vi
ui. et ego dico t̄. Tu es petr᷒. Symon
q̄ppe antea vocabat᷑. hoc aūt ei nomē
vt petrus appellaret᷑ a dn̄o īpoſitū eſt.
et hoc ī ea figura ut ſignificaret eccl'az.
Quia enī xp̄s petra. petrus pp̄l's xp̄ia᷒
petra enī p̄ncipale nomē ē. ideo petr᷒
a petra. nō petra a petro. quomō nō
a xp̄iano. xp̄s. ſʒ a xp̄o xp̄ia᷒ vocat᷑.
Tu es g° inq̄t petrus. ⁊ ſup hāc petrā
quā ꝯfeſſus es. ſup hāc petrā quam
cognouiſti dicēs. Tu es xp̄s fili᷒ dei
viui. edificabo eccl'az meā. id ē ſup
me ip̄m filiū dei viui. edificabo eccl'az
meā. Sup me edificabo te. nō me ſup
te. Nā volētes hoīes edificari hoīes
ſup hoīes. dicebāt. Ego quidē ſū pau
li. ego aūt apollo. ego vero cephe. ip̄e
ē petr᷒. Et alij qui nolebāt edificari
ſup petrū. ſʒ ſup petrā. ego aūt ſū xp̄i.
Apl's aūt paul᷒. ubi cognouit ſe eligi.
et xp̄m ꝯtēpni. diuiſus ē inquit xp̄s.
Nūq̄d paulus pro vob crucifixus ē.
aut ī noīe pauli baptizati eſtis: Quo
modo nō ī pauli. ſic nec ī petri. ſʒ in
noīe xp̄i. vt petrus edificaret᷑ ſup pe
trā. nō petra ſup petrū. Idem g° petr᷒
a petra ꝯgnoīatus beatus. eccl'ie fi
gurā portās. apoſtolatus p̄ncipatū
tenēs. ꝯtinuo poſt paululū iā audito
qd̄ btūs eſſʒ. iā audito qd̄ petrus eſſet.
iā audito qd̄ ſup̄ petrā edificatus eſſʒ.
poſtea q̄m audiuit futurā dn̄i paſſio
nē. q̄a p̄dixerat eā cito futurā diſci
pulis ſuis. diſplicuit ei. timuit ne p
deret moriētē. quē ꝯfeſſus fuerat vi
te fontē. turbatur dicēs. abſit a te dn̄e

ĩquit. nō fiat istud; ꝓpicius esto t̄ de⁹.
nolo te mori. Petrus dicebat xp̄o. no
lo te mori. ſʒ melius dicebat xp̄s. volo
pro te mori. Deniqʒ ↄtinuo r̄ꝑhendit
quē paulo āte laudauerat. et quē be
atū dixerat. ſathan appellat. Redi iq̄t
poſt me ſathana. ſcādalū m̄ es. nō enī
ſapis q̄ dei ſūt. ſʒ que hoīm. Q̄d nos vo̅
facē ex hoc qđ ſum⁹. qui ſic culpat q̄a
hoīes ſum⁹? Vultis ſcire qđ nos velit
facē? Audite pſalmū. Ego dixi dij eſ
tis. ⁊ filij excelſi oēs. Sʒ hūana ſapiēdo.
vos aūt ſicut hoīes moriemī. Idē ipe pe
trus. paulo āte bt̄s. poſtea ſathanas.
In momēto vno. iſta pauca verba mi
raris d̄rāʒ hoīm. d̄cās attēde cauſaʒ.
Quid miraris. qꝛ paulo āte beatus.
poſtea ſathanas? Attēde cauſā quāe
beatus. qꝛ nō t̄ ꝛuelauit caro ⁊ ſāgui.
ſʒ pr̄ me⁹ q̄ ĩ celis ē. Ideo bt̄s. qꝛ t̄ nō caro
et ſāguis reuelauit. Si enī caro ⁊ ſā
guis hoc t̄ reuelaēt de tuo. qꝛ nō caro
⁊ ſāguis t̄ reuelauit. ſʒ pr̄ me⁹ q̄ in ce
lis eſt. de meo. nō de tuo. Quāe de meo?
Q̄a oīa q̄ h̄t pr̄ mea ſūt. Ecce audiſti
cauſā quare bt̄s. et quāe petrus. Q̄re
aūt illud qđ horreſcim⁹. ⁊ repetē nolu
m⁹? Quāe. qꝛ nō de tuo? Nō enī ſa
pis q̄ dei ſūt. ſʒ q̄ ſūt hoīm. Hoc ĩtuē
tes nos eccl̄e mēbrū. diſcernam⁹ qđ
de dei. qđ de nr̄o. Tūc enī nō titubabi
m⁹. tūc ĩ petra fūdabim̄. fixi ⁊ ſta
biles erim⁹ aduerſus vētos. Imbres.
flumīa. tēptaciones videlicet p̄ntis
ſcli. Illū tamē videte petrū. q̄ tūc eāt
figura nr̄a. modo fidit. modo titubat.
modo ĩmōrlē ↄfitet̄. modo timet ne mo
riat̄. Proīnde qꝛ eccl̄a xp̄i h̄t firmos.
habet ⁊ ĩfirmos. nec ſine firmis p̄t
eē. nec ſine ĩfirmis. Vnde dicit apl̄s
paulus. Debem⁹ aūt nos firmi. ĩfir-

moꝝ onēa ſuſtinē. In eo qđ dixit petr⁹
tu es xp̄s filius dei viui. firmos ſigni
ficat. in eo aūt qđ trepidat et titubat. ⁊
xp̄m pati nō vult. mortē timēdo. vitā
nō agnoſcēdo. ĩfirmos eccl̄e ſignificat.
In illo g° vno apl̄o. id ē petro. in ordīe
apl̄oꝝ p̄mo ⁊ p̄apuo. ĩ quo figurabat̄
eccl̄ia. vtrūqʒ gen⁹ ſignificādū fuit.
id ē firmi et ĩfirmi. qꝛ ſine vtroqʒ nō
ē eccl̄ia. Hīc ē ergo. ⁊ qđ mō lectū eſt.
Dn̄e. iube me venire ad te ſup aquas.
Si tu es iube me. nō enī poſſum hoc ĩ
me. ſʒ ĩ te. Agnouit qđ ſibi eſſʒ a ſe. qđ
ab illo. cui⁹ volūtate ſe credidit poſſe.
qđ nulla hūana ĩfirmitas poſſit. Er
go ſi tu es. iube. qꝛ cū iuſſeris. fiet. Q̄d
ego nō valeo p̄ſumēdo. tu potes iubē
do. Et dn̄s. veni ĩquit. Et ſine vlla
dubitacōe petr⁹ ad v̄bū iubētis. ad
p̄ntiā ſuſtētātis. ad p̄ntiā regētis. ſi
ne ulla cūctacōe deſiluit ĩ aquas.
et ābulaē cepit. Potuit qđ dn̄s. nō ĩ
ſe ſʒ ĩ dn̄o. Q̄d nemo p̄t ĩ paulo. nēo
ĩ petro. nēo ĩ vllo alio apl̄oꝝ. hoc p̄t ĩ
dn̄o. Ideo bene paul⁹ vtilit̄ ſe con
tēpnēs. illū ↄmēdās. nūqđ paul⁹ iq̄t.
crucifixus ē p vobis. aut ĩ noīe pauli
baptizati eſtis? Nō g° ĩ me. ſed mecū.
nō ſub me. ſʒ ſub illo. Ergo ābulauit
petr⁹ ſup aq̄s ĩ iuſſu dn̄i. ſciēs hoc ſe
a ſe hr̄e nō poſſe. Fide valuit: qđ hu
mana ĩfirmitas nō valet. Hi ſunt
firmi eccl̄ie. attēdite. audite. ĩtelligi
te agite. neqʒ agēdū ē cū firmis ali
bi ut ſint ĩfirmi. ſʒ agēdū ē cū ĩfir
mis. ut ſint firmi. Multos aūt ĩped̄
a firmitate: p̄ſūptio firmitatis. Ne
mo erit a dn̄o firm⁹. niſi q̄ ſe a ſe ipo
ſentit ĩfirmū. Pluuiā volūtariā ſe
gregās deus hereditati ſue. Quid p̄
ceditis. qui qđ dicturus ſū noſtis?

Fuiſtis enī aliq̄n tenebre. nūc aūt lux ĩ dn̄o.

Temperet' velocitas ut ſequat' tardi
tas. Hoc dixi et hoc dico. audite capite
fratres. nemo adeo ſit firm9. ni qui ſe a
ſeipſo ſētit īfirmū. Pluuiā g° volūta
riā ſicut ps dicit. volūtariā nō meri
tox nřox. ſ; volūtariā. pluuiā g° vo
lūtariā ſegregās dš hēditati ſue. et e
nī īfirmata eſt. tu veō pfeciſti eā. Qa
pluuiā volūtariā ſegregaſti. nō attē
dēs hoīm merita. ſ; tuā gratiā ⁊ miāz.
īfirmata ē ergo ipā hēditas. ⁊ agnouit
ſe infirmā eē. ut firma eſſ; in te. nō
firmaret' ſi nō infirmaret'. ut abs te
in te pficeret'. Vide huī9 hēditatis p
ticulā paulū. vide īfirmatū. Quid
dixit: Non ſū ydone9 vocari aplš:
q; pſecutus ſum eccliaz dei. Quare
g° aplš es: Grā dei ſum: id qđ ſum.
Non ſū ydoneus. ſ; grā dei ſum qđ ſū.
Infirmat9 ē paul9. tu veō pfeciſti eū.
Jā veō q; grā dei ē qđ eſt. vide qđ ſeqt'.
et gratia ei9 ī me vacua nō fuit. ſed
plus oībz illis laboraui. Vide ne pre
ſūpciōe pdas. qđ īfirmitate meruiſti
Bene hoc bene. nō ſū ydone9 vocari
aplš. gratia ei9 ſū id qđ ſū. et grā ei9
ī me vacua nō fuit. oīa optime. ſed
plus oībz illis laboraui. q̄ſi tibi cepiſti
tribue'. qđ paulo āte deo dederas. Ag
noſce ⁊ ſeqre. nō ego aūt ſ; grā dei me
cū. Bene īfirme firmiſſīe eris exal
tat9. q; nō es ingratus. Tu es idem
paul9 ipe. ī te pu9. in dnō magnus.
Tu es qui ter dnm rogaſti ut ſtimlš
carnis anglš ſathane a quo colaphiza
baris auferret' a te. Quid tibi dīxit:
Quid audiſti. qn̄ hoc petiſti: Sufficit
tibi grā mea. nā virt9 ī īfirmitate
pficit'. Etenī īfirmat9 ē. tu veō pfe
ciſti eū. Sic ⁊ petrus. iube inquit me
venire ad te ſup aquas. homo audeo

ſ; nō hoīez rogo. Jubeat dš hō. ut poſ
ſit qđ nō pt homo. Veni iquit. Et deſ
cēdit. cepit ambulare ſup aqs. et po
tuit petr9. q; iuſſerat petra. Ecce qđ
petr9 ī dnō. Qđ in ſe: Videš vētū
validū timuit. et cū cepiſſet mergi.
exclamauit. Dne pereo libera me.
Preſūpſit de dnō. potuit de dnō. titu
bauit ut homo. rediit ad dnm. Si
dicebā motus ē pes me9. pſal9 loqt'.
ſcā cātici vox eſt. et ſi agnoſcam9 et
nřā. ymo ſi velim9 ⁊ nřā ē. Si dicebā
mot9 ē pes me9. Quare mot9. ni q; me9:
Et qđ ſequit': miā tua dne adiuua
bat me. nō vtus mea. ſ; miā tua.
Nūqđ enī dn̄s deſeruit titubātē. quē
audiuit īuocātem: Vbi ē illud. qš
īuocauit dnm. ⁊ deſert9 ē ab eo: Vbi
⁊ illud. et oīs q īuocauerit nomē dnī.
ſalu9 erit: Continuo porrigēs adiu
toriū dextere ſue leuauit mergētē.
īcrepauit diffidētē. modice fidei. qre
dubitaſti: De me pſūpſiſti. de me
dubitaſti. Ecce fřes. ſermo cōcludēd9
ē. attēdite ſclm quaſi mare. vētus
valid9 ⁊ magna tēpeſtas. vnicuiq;
ſua cupiditas tēpeſtas ē. Amas deū
ambulas ſup mare. ſub pedibz tuis
ē ſcli tumor. Amas ſclm. abſorbet te.
et amatores ſuos uorare nouit non
portare. S; cū fluctuat cupiditate cor
tuū. ut vīcas tuā cupiditatē. īuoca
xpī diuīitatē. Putatis tūc vētū eē cō
trariū. qn̄ ē huī9 ſcli aduſitas: Qn̄
enī bella. qn̄ peſtilētia. qn̄ fames. qn̄
tumultus. qn̄ cuiq; hoīm cicā ſīglō
euenit puata calamitas. tūc putat'
vētus adūſ9. ibi putat' īuocād9 dš.
qn̄ aūt tpali felicitate ſclm arridet.
quaſi nō ē vent9 cōtrari9. Noli hīc
interrogare tpis trāquillitatē. int'

roga ſ; tuā cupiditatē. Vide ſi traq̄l
litas ē in te. vide ſi nō te ſubuertit ve
tus īterior. hoc vide. Magne v̄tutis ē
cū felicitate luctari. ne illiceat. nec cor
rūpat. nec ipā ſubv̄tat felicitas. Mag
ne inquā v̄tutis ē. cū felicitate lucta
ri. magne felicitatis ē. a felicitate nō
vinci. Diſce calcare ſclm. memēto
te fidē ī xp̄o. et ſi motus ē pes tu9. ſi
titubas. ſi aliqua nō ſuperas. ſi mer
gi īcipis. dic. dn̄e petro libera me. dic
petro ne pereas. Solus enī a morte
carnis liberat te. q̄ mortu9 ē in car
ne pro te; Cōu̇ſi ad dn̄m. Itē eiuſ
dem de v̄bis dn̄i. ī euāgelio ſcd̄z ma
theū. vbi xp̄s ſup aq̄s maris ambu
lauit. et de aplō petro. Simo xiiij9.

Qum ſcm̄ euāgeliū legeret̄
audiuim9 nauicellam pici
tātē. xp̄m piclitātib; ſubue
nientē. petrū venientī xp̄o occurentē. ī
quib; oīb; miraclm̄ expectauim9. miſte
riū r̄q̄ram9. Nō enī poſſu9 de diuinis
opib; q̄ legūt̄. ītellcm̄ alicui9 miſticē
ſignificacioīs exſculpē. qī de obſtru
ſis fauoꝝ cellis. mella producim9. ut
xp̄i diſciplos imitātes. ſpicas māib;
ꝯfricam9. ut ad latētia grana puēiā9.
et ī eis vitā īueniam9. Aſcendit g° dn̄s
nr̄ ih̄s xp̄s. ut lectū ē ī mōtē sol9 ora
re. mōs altitudo ē. Qd enī ī hoc mū
do alti9 celo. Nos v̄o ī celū aſcend̄.
nouit optīe fides vr̄a. Cur āt ſolus
aſcendit. Qa nemo aſcēdit ī celū.
niſi q̄ deſcendit de celo. fili9 hoīs q̄ ē
in celo. Quāuis et ī fine cū venerit.
et nos oēs ſua mēbra collegerit. ac
releuauerit ī celū. etiā tūc ſol9 aſcēd̄.
q̄a caput cū corpe ſuo vn9 ē xp̄s. Nē
aūt [illegible] ſolū caput aſcendit
[illegible] peccauit. [illegible] mediator dei ⁊ ho

minū homo xp̄s ih̄s. Ipē aſcēdit sol9
orārē. q; ipē aſcēdit ad prēm. p nobis
īterpellare. Verū tamē krm̄. dū ille
orat ī excelſo. nauicula turbat̄ flucti
b; ī pfundo. Qa īſurgūt fluctus. pt
iſta nauicla turbari. ſ; q̄a xp̄s orat.
nō pt mergi. Nauicellā q̄ppe iſtam.
eccliā z fr̄es cogitate. turbulentū ma
re. hoc ſclm. Qn̄ aliq̄s ī pue volūtati
maxīe ptātis. pſecucoēz īdicit eccle.
et q̄ntū ī ipō ē. xp̄ianū nomē conat̄
extinguē. ſup nauiclā z xp̄i grādis
vnda ꝯſurgit. Sed ī hyis tēpeſtatib;
erigat̄ antemna. ut ſuſpenſa ar
bore crucē figuret. Hāc xp̄ian9 reſ
piciat et nō deficiat. q; ſicut dicit
apls̄ petr9. xp̄s p nobis paſſus eſt
relinquēs nobis exēplū. ut ſeq̄mini
veſtigia ei9. Dicit etiā btūs iohēs. Di
cit enī xp̄s p nobis aīaz poſuit. ſic
et nos debem9 pro fr̄ib; aīas ponē.
Huic g° ātēnne id ē cruci xp̄i ſim
plex ꝯſuſacio ⁊ pura ꝯfeſſio. tamq̄z
m̄dēcia vela religētur. et hec vela
nr̄a fluctib; abluāt̄. ueſtis q; ten
dit̄. ut ſine macula et ruga īueniat̄.
Qn̄tūlibet mare ſeuiat. vēt9 ītum
bat īt fluct9 et fluctus. nauis iſta
turbet̄. tātū nō mergat̄ ⁊ currit.
Deniq; poſteaq̄z nauis hec edifica
ta ē in ihr̄lz. atq; inde ī medio pela
gi hui9 frementis emiſſa ē. eſtuātiū
voluīa vndaꝝ. et furētiū flabra vē
toꝝ. dū eā huc atq; illuc ꝯtuferūt.
oīm gentiū littorib; appulerūt. pe
grinas merces q̄cūq; uenit. aduexit
Qd enī tā pegrinū ī terra iſta. q̄m
p pniāz r̄miſſio pccōꝝ. regnūq; celo
rū. Et tn̄ oportebat xp̄m pati et
reſurgē a mortuis tercia die ⁊ pre
dicari ī noīe ei9 pniāz ⁊ r̄miſſionē

pctoꝝ p oēs gētes. īcipiētibꝫ ab ihr̄lꝫ
Veīt g° dn̄s ad visitādos discipulos
suos. q̄ turbabāť ī mari. qr̄ta vi
gilia noctis. Quarta vigilia noctis.
extrema ps noctis. Vigilia vna tres
horas h̄t. Hec nox q̄tuor vigilias h̄t.
ternis horis. p singlas vigilias dis
tributis. Qr̄ta g° vigilia noctis. hoc
ē pene iā nocte finita. Sic veīet ī fiē
sc̄li. iniq̄tatis nocte tn̄sacta. ad iudi
cādos viuos et mortuos. Venit ei tūc
sicut audistis. valde mirabilit̄. ābu
las sup aq̄s. Surgebāt fluct9. sꝫ cal
cabāť. Fremēs pelagus. sub dn̄i ves
tigijs murmurabat. sꝫ tn̄ eū uolens
nolens portabat. Q̄ntūlibet tuores
seculi ptātesq̄ꝫ ↄsurgāt. p̄mit eoꝝ ca
put nr̄m caput. Cū veō appiq̄ret na
uicule. turbati sūt p̄ tiore discipuli.
et exclamauer̄t. putātes fantasma
ēē. Quibꝫ dn̄s ait. Habete fiduciā.
Ego sū. nolite timē. Q̄d ē ego sum:
Nō sū fantasma qd̄ putatis. agnosci
te quē videtis. Ad hāc vocē exilijt pe
trus. et ait. Dn̄e si tu es. iube me vei
re ad te sup aq̄s. Si tu es. nō miror q
solidā carnē sup liquētis elemēti ter
ga suspēdis. Quid enī mirū. si con
ditori suo creatura famlať. Hoc g°
nō miror. fac qd̄ mirer. ambulet petr9.
Fac qd̄ mirer. iube me veīre ad te sup
aq̄s. Scio enī qd̄ corp9 hūanū. nature
lege nō sinit' in fluctibꝫ liquidis hr̄e
fixa vestigia. sꝫ accedat donū grē. et
paululū cesset lex ista nature. Si tu
es. iube me veīre ad te sup aq̄s. Tu d̄s
es. ego homo sū. voluisti de meo habē
īfirmitatē ī carne quā portas. habeā
et ego de tuo ptātē. ut vnda me por
tet. Dn̄e si tu es. iube me veīre ad te
sup aq̄s. Quomō enī m̄ ī mari non
erit via. si tu iusseris. q̄ ꝑt nos fc̄s es
via. Et dn̄s. Veni īquit. Nec dubi
tauit petrus. audiuit dn̄i v̄bū. ⁊ mox
cucurrit ad v̄bū. cito credidit. qꝛ fide
lis homo erat. Sed cū surrexissꝫ vēt9
validus. titubauit. qꝛ homo erat. Ti
tubacio ista fr̄s. q̄ mors fidei fuit.
Sed ubi exclamauit. fides iterū resur
rexit. Nō āmbularet n̄ crederet. sꝫ nec m̄
gereretur. n̄ dubitaret. In petro itaq̄ꝫ
cōis oīm nr̄m cōsiderāda cōdicio est.
ut si nos ī aliquo teptacionū vent9
conať subitē. ul' vnde submigē. cla
mem9 ad xp̄m. Q̄d ē clamem9. Ore
mus. Porriget ille manū. et eruet
de profundo. Etenī man9 ei9 deducet
nos. et ↄtinebit nos dextera ei9. donc
nos ad supna sua. pmissa pducat;

Itē eiusdem de v̄bis dn̄i ī euanglio sc̄dꝫ
matheū caplō. c. lxxxiij. Si peccauerit
in te frať tu9 corripe eū inť te ⁊ ipm̄.

Hesterna die · S̄mo. xv.
sc̄m euāglm̄ admonuit nos
nō neglige' pccā nr̄a. Sꝫ si
peccauerit īquit ī te frať tu9. corripe
eū inť te et ipm̄. Si te audierit. lucrat9
es fr̄em tuū. Si āt cōtēpserit. adhibe
tecū duos ul' tres. ut ī ore duoꝝ ul'
triū testiū stet omē v̄bū. Si āt ⁊ ipos
cōtēpserit. dic ecclie. Q̄d si ecclāꝫ con
tēpserit. sit tibi sicut ethnic9 ⁊ publi
can9. Hodierna ecīā die. ad ipāꝫ rē
ptinet caplm̄ qd̄ sequiť. qd̄ modo cū
legēť audiuim9. Cū enī dixissꝫ hoc
dn̄s ih̄s. petro. subiecit ⁊ interrogauit
mgr̄m. quociēs ignosceret fr̄i. qui ī il
lū peccassꝫ. et q̄siuit. vtrū sufficeret
sepcies. R̄ndit illi dn̄s. nō solū sep
cies. sꝫ ecīā septuagies sepcies. Deinde
narrauit silitudinē. [illegible] val
de terribilē. qꝛ sile [illegible] ꝑ ullitate. [illegible] ē

regnū celoꝝ hoī pr̄ifāilias. q̇ poſuit
racionē cū ſeruis ſuis. In q̄bꝫ īuenit
debitorē decē miliū talentoꝝ. et cū iuſ
ſiſſet ut oīa q̄ habebat. et oīs eiꝰ fami
lia. et ip̄e vēdēt᷑. et debitū ſoluēt᷑. aduo
lutus genibꝫ dn̄i ſui. rogabat eū dila
tionē. et meruit r̄miſſioēꝫ. Miſertus
ē enī dn̄s eiꝰ ſicut audiuimꝰ. et om̄e
debitū dimiſit illi. At ille debito lib̄
ſꝫ īiq̄tatis ſeruꝰ. poſteaq̄m̄ egreſſus
ē a facie dn̄i ſui. īuenit etiā ip̄e debi
torē ſuū. q̇ debebat nō decē milia ta
lentoꝝ. quātū ip̄iꝰ debitū fuit. ſꝫ cē
tū denarios. Cepit eū inſuffocatū
trahe᷑ ⁊ dicē. redde qđ debes. At ille ro
gabat ꝯſeruū. ſicut et ip̄e rogauerat
dn̄m. ſꝫ talē nō iſte īuenit ꝯſeruū q̄
lem ille dn̄m. Nō ſolū remitte᷑ illi de
bitū noluit. ſꝫ nec dilationē dedit.
Cūctoꝝ rapiebat abſolucionē. iā debi
to dn̄ico liber. Diſplicuit ꝯſeruis. et
renūciauerūt dn̄o ſuo qđ actū eſſꝫ. et
dn̄s fecit adeē ſeruū. et dixit ei. Ser
ue nequā. cū m̄ tāta deberes. miſer
tus tui oīa dimiſi tibi. Nō gͦ et te o
portebat miſeri ꝯſerui tui. ſicut ego
tui miſertus ſū. Et iuſſit oīa q̄ illi
dimiſerat exigi. Ergo hāc ſilitudīeꝫ
ad nr̄āꝫ īſtructionē ꝓpoſuit. et admo
nēdo nos perire noluit. Sic īquit et
vobis faciet pr̄ vr̄ celeſtis. ſi non re
miſeritis vnuſq̄ſqꝫ vr̄m fr̄ibꝫ vr̄is
ex corde vr̄o. Ecce fr̄es res ī apto eſt.
admonitio utilis et valde ſalubris.
obediēcia debet᷑. ut qđ iuſſū ē imple
at᷑. q̄r oīs homo. et debitor ē dei. et
debitorē h̄t fr̄eꝫ ſuū. Quis ē enī qui
nō ſit debitor dei. niſi in quo nullū
p̄t īueniri pc̄m̄. Q̄s ē aūt qui non
habeat debitorē fr̄eꝫ. niſi ī quē ne
mo peccauit. Putaſne quiſq̄m̄ in

gn̄e h̄uano repiri p̄t. q̇ nō et ip̄e aliq̄
pc̄ō obſtrictus ſit. et fr̄i ſuo debitor.
Eſt gͦ oīs homo debitor. habēs tamē
et ip̄e debitorē. Ideo dn̄s iuſtus ꝯſtitu
it tibi regulā in debitore tuo. qđ faci
et et ip̄e cū ſuo. Duo enī ſūt op̄a mīe
q̄ nos liberāt. q̄ breuit᷑ ip̄e dn̄s poſuit
ī euāglio. Dimittite et dimittet᷑ vob̄.
Date et dabit᷑ vobis. Dimittite et di
mittet᷑ uobis. ad ignoſcendū p̄tinet.
Date et dabit᷑ uobis. ad p̄ſtandū be
neficiū p̄tinet. Qđ aūt de ignoſcēdo.
et tu vis tibi ignoſci qđ peccas. et ha
bes aliū cui tu poſſis ignoſcē. Ruſꝯ
qđ p̄tinet ad tribuēdū beneficiū. pe
tit te mēdicꝰ. et tu es dei mēdicus.
Oēs enī q̄n oramꝰ. mēdici dei ſumꝰ.
āte ianuā regni p̄r̄ſfamilias ſtamꝰ.
ẏmo etiā ꝓſternim̄ ſupplices. īgemiſ
cimꝰ. aliquid volētes accipe. et ip̄m
aliq̄d. ip̄e ē deus. Quid a te petit mē
dicus. Panē. Et tu qđ petis a deo. n̄
xp̄m. qui dicit. ego ſum panis viuꝰ q̇
de celo deſcēdi. Ignoſci uob̄ vultis.
ignoſcite. Remittite. et remittet᷑ vob̄.
Accipe vultis. date ⁊ dabit᷑ vobis.
Sed quid ī hac apta p̄cepcioē moue᷑
poſſit. audite. Vbi venia petit᷑ et ab
ignoſcente debet᷑. ī r̄miſſioē hoc p̄t
moue᷑. qđ et petrū mouit. Quociēs
īquit debeo ignoſcē. ſufficit uſqꝫ ſep
cies. Nō ſufficit. Ait dn̄s. nō dico
ſepcies. ſꝫ ſeptuagies ſepcies. Iam tu
enūa quociēs ī te peccauerit fr̄ tuus.
ſi potueris p̄ueīre uſqꝫ ad ſeptuage
ſimā ⁊ octauā culpā. ut tranſeas ſep
tuagies ſepcies. tūc molire vindictā.
Ita ne verū ē. qđ dicit. Et vē ita h̄t
res. ut ſi peccauerit ſeptuagies ſep
cies. ignoſcas. Si aūt peccauerit ſeptu
agies octies. iā liceat t᷑ nō ignoſcere.

Audeo dicē · ut et ſi peccaueit ſeptua
gies octies · ignoſcas · Si aūt peccaueit
ut dixi ſeptuagies octies ignoſce · et
ſi cēties peccauerit ignoſce · Et qd dicā ·
toties ꝛ toties ? Oīno quoties peccaue
rit · ignoſce · Ergo ego auſus ſū ſupgre
di modū dnī mei ? Ille ī ſeptuageſimo
et ſepti̇o nūo · ignoſcendi limitem fixit ·
huc ergo limitē tranſilire pſumā ?
Nō ē vex · nō ſū auſus plus aliquid ·
Ipm̄ dnm̄ meū audiui loquētē ī aplō
ſuo · ubi mod⁹ et nūs pfixus nō eſt ·
Ait enī · donātes vobis metipis · ſi qs
adūſus aliquē hēt q̄relā · ſicut ds̄ ī xp̄o
donauit uobis · Audiſtis formā · ſi
ſeptuagies ſepties pccā tᵉ donauit xp̄s ·
ſi hucuſq; ignouit et ultra negauit ·
pone et tu limitē · et noli ulteri⁹ ignoſ
cere · Si aūt xp̄s milia pcc̄a pcōꝝ īueīt ·
et tn̄ oīa donauit · noli ſubducē miaꝫ ·
ſꝫ poſce illi⁹ numeri ſolucōnē · Nō enī
ſine cauſa dn̄s ſeptuagies ſepties dix
it · cū oīno nlla ſit culpa · quā nō debe
as ignoſcē · Ecce ille ipē ſeru⁹ cui⁹ de
bentis īuentus ē debitor · decē miliū
talentoꝝ · ut par ſit · decē milia pcōꝝ
ſūt · Nolo enī dicē vnū talentū · qd
oīa pcc̄a ɔcludat · Seru⁹ aūt ille · quātū
ei debebat ? Centū denarios debebat ·
Iā plus ē qm̄ ſeptuagies ſepties · et tam̄
iratus ē dn̄s · qꝛ nō ei dimiſit · Nō ſolū
enī centū plus ſūt qm̄ ſeptuagita ſep
tē · ſꝫ cētū denarij · forte mille aſſi ſūt ·
ſꝫ quid ad decē milia talētoꝝ ? Ac p hᵒ
oēs culpas q̄ in nos ɔmittūt · parati
ſum⁹ ignoſcē · ſi nob deſideām⁹ ignoſci ·
Si enī ɔſidēm⁹ pcc̄a nrā · et numēm⁹
quid facto · qd oculo · quid aure · qd cogi
tacione · qd īnuābilibꝫ motibꝫ · neſcio
vtrū dormiam⁹ ſine talento · Ergo coti
die petim⁹ · cotidie diuīas aures orādo
pulſam⁹ · cotidie nos pſternim⁹ ꝛ dici⁹ ·
dimitte nobis debita nrā · ſicut ꝛ nos
dimitti⁹ debitoibꝫ nrīs · Que debita
nrā ? Oīa · an aliquā ptem ? Rn̄debꝭ ·
oīa · Sic gᵒ ꝛ tu debitori tuo · Hāc gᵒ re
gulā ponis · hāc ɔdicōēꝫ loq̄ris · hoc
pacto ꝛ placito · qn̄ oras ɔmeōras · ut
dicas · dimitte nob · ſicut ꝛ nos dimit
tim⁹ debitoribꝫ nrīs · Qd ſibi gᵒ vult
ſeptuagies ſepties ? Audite frēs mgn
nū miſteriū ꝛ mirabile ſacramentū ·
Qn̄ dn̄s baptiſat⁹ ē · lucas euāgeliſta
ſtꝭ ibi comeōrauit gnācōēs ei⁹ · quo
ordīe · qua ſerie · quo ſtemate ad illā
gnācōēꝫ ventū fuerit · qua natus ē
xp̄s · Mathe⁹ cepit ab abrahā · ꝛ veᵗ
uſq; ad ioſeph · deſcendēdo · lucas aūt
a ſcēdēdo · cepit nuāre · Quare ille
deſcēdendo · ille aſcendēdo ? Na mathꝭ
gnācōēꝫ xp̄i ɔmēdabat · q̄ deſcendit
ad nos · ideo qn̄ natus ē xp̄s · cepit
nuāre deſcendēdo · Lucas aūt qꝛ tūc
cepit nuāre · qn̄ baptiſatus ē xp̄s ·
ibi ē īiciū aſcenſionis · iſte aſcendē
do nuāre cepit · numerādo aūt ɔpleuᵗ
gnātiones ſeptuagita ꝛ ſeptē · A qᵒ
nuābat ītedite · a quo exorſus ē nuā
re uſq; ad ipꝫ adā · q̄ pᵐm⁹ peccauit ·
et nos cū pcc̄i obligacōē generauit ·
et nuāntꝛ gnācōēs ſeptuagita ſep
tem · hoc ē a xp̄o · uſq; ad adam · quas
dixim⁹ ſeptuagita ſeptē · et ab adā
uſq; ad xp̄m ſeptuagita ſeptē · Si
gᵒ nulla gnācio pt̄ermiſſa ē · nulla
culpa pt̄eritꝛ · ubi nō debeat ignoſci ·
Nā ideo ipſius ſeptuagita ſeptē ge
neracōnes enuāte ſunt · quē nuim
dn̄s ī pcōꝝ ꝛmiſſiōēꝫ ɔmēdauit ·
qm̄ a baptiſmo cepit nuāre · vbi oīa
pcc̄a ſoluītꝛ · Et ī hoc frēs adhuc ac
apite ſacrm̄tū mai⁹ · In ſeptuageſiō

et septio nuo. misteriu e remissiois
pccor. tot gnacioes inueniut a xpo usqz
ad adam. Deinde paulo diligenti9 introgm
ipius numeri secretu. latebrasqz ei9
iquire. pulsa diligeci9 ut apiat tibi.
Justicia a lege dei costat veru esse. nam
lex i dece preceptis comedat. Ideo ille
debebat dece milia taletor. ipe e ille
meorabilis decalogus. scriptus di
gito dei. tradit9 pplo p moysen famlz
dei. Debebat ergo ille dece milia ta
letor. oia pcca significat. ppe nuim
legis. Debebat et ille cetu denarios.
no mi9 ab eode nuo. Na et cecies cetu
fuit dece milia. et decies deni fiut ce
tu. Et ille dece milia taletor. et ille de
cies denos. A legittio eni nuo no rces
su e. In quo utroqz inuenies utraqz p
ccata. vterqz debitor. et vtqz venie de
plorator et impetrator. Sz ille seruus
mal9. seru9 igrat9. iniqu9 noluit repe
dere qd accepit. noluit prestare qd illi
idigno pstitu fuit. Videte ergo fres.
quisqz icipit a baptismo liber erit. di
missa sut illi dece milia talentor. et
cu exierit. iueiet hic pseruu suu debi
tore. Obseruet g9 ipm pccm. qz nus
vndenari9 tnsgressio legis e. Lex eni
denari9. pccm vndenariu. Lex eni p
dece. pccm p vndecim. Quare pccm
p vndecim. Qa tnsgressio denarij est.
ut eas ad vndenariu. In lege aut mo
dus fixus e. tnsgressio aut pccm. Jam
ubi tnsgrederis denariu. ad vndena
riu venis. Ideo magnu misteriu fi
guratu e. qn iussu e tabnaclm fabri
cari. Multa ibi mirabilia dicta sut i
magno sacrameto. int cetera vela ci
licina iussa sut fieri. no dece s vnde
cim. qa p ciliciu ostendit confessio
pccor. Quid at ampli9 queris. Vis
nosse oia pcca cotineri nuo isto septu
agesio septio. Septuplu solet p toto co
putari. qm septe diebz voluit tepus.
et finito septenario. rursus ad caput
redit. ut eade forma voluat. Pqui9
modi forme reuoluciones. scla transeut.
a septenario tn nuo no rcedit. Oia ei
pcca dixit qn septuagies septies dix.
qz illos vndecim si ducas septies. fiut
septuagies septies. Oia g9 pcca dimitti
voluit. qui ea septuagesio septio nuo
psignauit. Nemo contra se teneat non
ignoscendo. ne contra illu teneat qn orat.
Dicat eni ds. dimitte et dimittet tibi.
Sz ego prior dimisi. dimitte vel postea.
Na si no dimiseris. reuocabo te. et quic
quid tibi dimiseram replicabo tibi. No eni
metit veritas. nec fallit aut fallitur
xps. q subiecit dicens. Sic et vobis faciet
pater vr q e in celis. Inuenis prez. imi
tare prem. Si eni imitari no vis. exhe
redari disponis. Faciet g9 ista vobis in
quit. pater vr celestis. si no dimiseritis
vnusqsqz fribz vris. ex cordibz vris.
Ne dicas i lingua ignosco. et corde dif
feras. Suppliciu eni tibi ostedit deus.
minado vindicta. Nouit dns. ubi di
cas. Voce tua homo audiuit. cosciaz
tua ds ispicit. Si dicas dimitto. dimit
te. Melior es cu clamas ore. et dimittis i
corde. qm blandus ore. crudelis i corde.
Ja ergo obsecrat pueri idisciplinati
et nolut vapulare. qui sic pscribut
nobis. qn volu9 dare disciplina. pec
caui. ignosce m. ecce ignoui. Et iter
peccat. ignosce. ignoui. Peccat tercio. ig
nosco. Tercio ignoui. ia quarto vapu
let. Et ille. nuqd te septuagies septies
te fatigaui. Si hac pscripsioe seueri
tas discipline dormiat. repressa disci
plina. seuit ipunita nequicia. Qd

ergo faciendū ē: Corripiam⁹ verbis .7
si opus ē verberibȝ. sȝ delictū dimitta
culpā de corde abiciam⁹. Ideo enī dn̄s
subdidit de cordibȝ vr̄is. vt si p cari
tatē iponit disciplīa. de corde lenitas
nō recedat. Quid enī tā piū. qm̄ me
dicus ferēs ferramētū: Plorat secā
dus. et secat. plorat vrend⁹ .7 vritur.
Nō ē illi crudelitas. absit ut seuicia
medici dicat. Seuit ī vuln⁹ ut homo
sanet. qr si vuln⁹ palpet. homo pdit.
Si g° ista moueri frēs mei. ut frēs
nr̄os q peccauerit oīmodo diligam⁹.
De corde nr̄o caritatē ī eos nō dimitta
m⁹. et disciplinā cū opus ē dem⁹. ne
p solucionē disciplīe crescat nequicia.
et īcipiam⁹ pp̄t deū accusari. qr scrip
tū ē nobis. peccātes corā oībȝ corripe.
ut ceteri tīorē habeāt. Certe si quis
qd solū verū ē distinguit tpa et solu
questiōez. verū ē si pccm̄ in secreto ē.
in secreto corripe. Si pccm̄ publicū ē
et aptū. publice corripe. vt ille eme
detur. et ceteri timeant. Itē eiusdē
de verbis dn̄i In euāglio scd̄z mathm̄
Si peccauerit in te frat tu⁹. corripe eū
int te .7 ipm̄. et ī salomone. Qui ar
guit palam. pacem facit. Sm̄o. xvi.

ADmoniut nos dn̄s nr̄. nō
neglige ī iuicē nr̄a pccā. nō
qrendo quid repħēdas. sed
videndo quid corrigas. Eius qppe dix
acutū oculū ad eiciendā festucā de o
culo frīs sui. q trabē ī oculo suo nō hȝ.
Quid āt hoc sit breuit īsinuo caritati
vr̄e. Festuca ī oculo. ira ē. trabes ī oclō.
odiū ē. Quādo g° q odit. rephēdit iras
centē. festucā vult de oculo frīs tolle.
sȝ trabe ipedit. quā ipē portat ī oclo
suo. Festuca īcio. trabes ē. Nā trabes
qn̄ nascit. pri⁹ festuca ē. Rigādo fes
tucā. pueis ad trabē. alendo irā mal
suspicioībȝ. pduas ad odiū. Multū āt
iter ē. int pccm̄ irascētis. et crudelita
tē odio habentis. Nā et filijs nr̄is irasc
im. odisse filios. quis īuenitur: In
ipis qȝ pecoribȝ. nū aliqn̄ bucula su
gentē vitulū. tedio quodā auttit iras
cens. sȝ visceribȝ āplectit mris. Qua
si tediū facit cū ipingit. qrit tn̄ si de
ē. Nec dam⁹ alit filijs disciplīaz. n̄
aliquātū irascēdo .7 idignādo. nec tn̄
darem⁹ disciplīaz n̄ amādo. Vsqȝ adeo
nō oīs q irascit odit. ut aliqn̄do ma
gis odisse cōuīcat. si nō irascit. Fac
enī puerū velle ī aqȝ flūis ludē cu⁹
ipetu peat. Tu si vides .7 pacieē pmit
tis. odisti. Tua paciētia. illi⁹ mors ē.
Quāto meli⁹ ē si irascēis .7 corrigis.
qm̄ nō irascendo pereire pmittis. Odi
ū g° an̄ oīa vitādū ē. trabes de oclo
eiciēda ē. Multū qppe aliud ē. qn̄ qsqȝ
irascēs ī aliquo vbo modū excedit.
qd postea deleat penitēdo. .7 aliud est
seruare īsidias inclusas ī corde. Mul
tū postrēo int ē. int hec vba scriptue.
turbat⁹ ē p ira oculus me⁹. De illo
āt quid dcm̄ ē: Qui odit frēz suū ho
micida ē. Multū int ē. int turbatū
oclm̄ .7 extīctū. Festuca turbat. tra
bes extinguit. Hoc g° pmū nobis
psuadem⁹. ut qd hodie admoniti sū
bene facē atqȝ implē possim⁹. an̄ oīa
nō odisse. Tūc enī qn̄ trabes nō est
ī oculo tuo. vides tē. qdqd fuerit in
oculo frīs tui. .7 vim pateris donec
eicias de oculo frīs tui. qd vides noce
oculo frīs tui. Lumē qd in te ē. nō te
pmittit neglige lumē frīs tui. Nā si
odisti .7 vis corripe. quomō emēdas
lumē qui pdidisti lumen: Dixit ei
et hoc apte eādem scriptura. ubi scp

tu ē. q̄ odit frēz suū homicida ē; q̄ odit
ī quit frēz suū ī tenebris ē usq̄ adhuc.
Odiū tenebre sūt. Nō pt āt fieri. ut
q̄ odit alterū. nō sibi pri⁹ noceat. Illū
enī ledē conat̄ extrīsecus: se vastat īt'ī
secus. Qūtū āt aīm⁹ nr̄ corpe maior
ē. tātū ei. pspicē debem⁹. ne ipse ledat̄.
Ledit āt aīm suū q̄ odit alter̄. et q̄d
factur⁹ ē ei quē odit: Quid factur⁹:
Tollit pecuniā: nūq̄d fidē: Ledit fa
mā: nūq̄d ↄsciēciā: Qcq̄d nocet: fo
rīsecus nocet. Sibi attēde q̄d noceat.
Intus enī sibi ipē īimic⁹ ē: q̄ odit al
terū. Sz q̄ nō sentit q̄d sibi mali fa
ciat. ī alter̄ seuit. eo piculosi⁹ uidēs.
quo nō sentit q̄d secū mali agit. q̄a
et seuiēdo sensū pdit. Seuisti ī īimicū
tuū. te seuiēte ille nudatus ē. tu ini
qu⁹ es. Multū intēst int̄ nudū ⁊ ini
quū. Ille pdit pecuniā: tu īnocēciā.
Quere quis grauī⁹ dāpnū ꝑpessus ē.
Ille pdidit rem pituā: tu factus es
pitur⁹. Ideo debem⁹ amādo corripe.
nō auiditate nocēdi. s; studio corrigē
di. Tales si fuerim⁹. optīe facim⁹ q̄d
hodie admoniti sum⁹. Si peccauerit
in te fr̄ tu⁹. corripe illū int̄ te ⁊ ipm
solū. Quare illū corripis: Q̄a tu do
les q̄d peccauerit in te: Absit. Si amo
re tui id facis: nil facis. Si amore il
lius facias: optīe facis. Deniq; ī ip
sis vbis attende cui⁹ amore id facē
debeas: utrū tui an illi⁹. Si te audi
erit inq̄t: lucrat⁹ es frēm tuū. Ergo
ꝑpe illū fac. ut lucreris illū. Si facie
do lucraris: nisi fecisses pierat. Q̄d
ē ergo q̄d pleriq; hoīes ista peccā cō
tēpnūt ⁊ dicūt. quid magnū feci:
In homīez peccaui. Noli contēpnē.
in homīez peccasti. Vis nosse q̄ in
homīez peccando peristi: Si te ille
in quē peccasti corripuerit int̄ te et
ipz solū. ⁊ audieris illū. lucrat⁹ ē te.
Quid ē lucrat⁹ ē te. n̄ q̄ pieras. si nō
lucraret̄ te: Nā si nō pieras. quom̄
te lucratus est: Nemo ḡo ↄtēpnat. q̄n
peccat ī frēz. Ait enī ī quodā loco aplr̄.
Si āt peccātes ī frēs. ⁊ pcutiētes ↄsciāz
eoꝝ īfirmā. ī xp̄m peccatis. Ideo q̄a
menbra xp̄i omēs facti sum⁹. quom̄
nō peccas in xp̄m. qui peccas ī mēbr̄
xp̄i: Nemo ḡo dicat. q̄ nō peccaui in
deū. s; peccaui ī frēz: in hoīez peccaui.
Leue peccatū ē valde. ul' nullū pcc̄m
ē. Forte inde dicis leue ē: q̄a cito cu
rat̄. Peccasti in frēz. satis fac. ⁊ sa
natus es. Cito fecisti rē mortiferā. s;
remediū cito īueīsti. Quis nr̄m spe
rat regnū celoꝝ frēs mei. q̄n dicat eu
angeliū. q̄ dixerit frī suo fatue. reus
erit iehēne ignis: Magnus terror.
s; vide ibi remediū. Si obtuleris mu⁹
tuū ad altare. ⁊ ibi r̄cordat⁹ fueīs. q̄
fr̄ tu⁹ hȝt aliq̄d adūsū te. relinq̄ ibi
mun⁹ tuū ante altare. Nō irascit̄
deus. q̄a differs īponē mun⁹ tuū.
Te q̄rit deus. magis q̄m mun⁹ tuū.
Nā si malū aīm gerēs adūsus frēm
tuū. adueneris cū munē ad deū tuū.
respondet tibi. Tu peristi. michi quid
attulisti: Offers mun⁹ tuū. ⁊ tu nō
es mun⁹ dei. Relinque ibi mun⁹ tuū
ante altare. et vade prius r̄cōciliari
frī tuo. et sic veniēs offeres mun⁹ tuū.
Ecce ille reatus gehēne q̄m cito solut⁹
est. Nōdū r̄cōciliatus reus eras ge
hēne. r̄cōciliat⁹ secur⁹ offers mun⁹
tuū ad altarē. Hoīes āt faciles sūt ad
irrogādas īiurias: et difficiles ad
cōcordiā requirēdā. Pete inq̄t veniā.
ab hoīe quem lesisti. Respōdet. Nō
me humiliabo. Vel deū tuū audi: si

frēm tuū ꝯtēpnis. Q̇ se hūiliat, exalta
bit̄. Nō vis te hūiliare q̇ cecidisti. Mł
tū intēst īter hūiliātē se. ⁊ int̄ iacētē.
Jā iaces. ⁊ hūiliare te nō vis. Bene
dicēs. nolo descēde. si noluisses ruere.
Hoc g° deb; face. q̇ fecit iniuriā. Qui āt
passus ē. quid debet. Q̇d audiuim⁹
hodie. Si peccauerit in te fr̄ tu⁹: corri
pe eū int̄ te ⁊ ipm̄ solū. Si neglexeris:
peior es. Ille iniuriā fecit: et īiuriā
faciēdo graui se ip̄z vulne pcussit. Tu
vuln⁹ frīs tui ꝯtēpnis. tu eū vides pi
re uel pisse ⁊ negligis. peior es tacen
do: q̄z ille ꝯuiciādo. Qñ g° ī nos aliq̇s
peccat. habeam⁹ magnā curā. nō p
nobis. Nā gl̄osū ē īiurias obliuisci.
s̄z obliuiscē iniuriā tuā. nō vuln⁹ frīs
tui. Ergo corripe int̄ te ⁊ ipm̄ solū. in
tuēs correctioni. parcēs pudori. For
te eni p̄ vēcūdia īcipit defende pcc̄m
suū. et q̇ vis face correctiorē. facis pe
iorē. Corripe g° int̄ te ⁊ ip̄z solū. Si
te audierit lucrat⁹ es frēm tuū. quia
pierat ṅi faces. Si āt te nō audierit.
id ē pcc̄m suū q̄i iusticiā defenderit.
adhibe illi duo uł tres. q̇a ī ore duoꝝ
uel triū testiū stat omē verbū. Si nc̄
ip̄os audierit. refer ad eccl̄az. Si nec
eccl̄az audierit. sit t̄ sicut ethnic⁹ et
publican⁹. Noli illū deputare ī nuō
frm̄ tuoꝝ. nec sic tñ sal⁹ ei neglige
da ē. Nā ⁊ ip̄os ethnicos. id ē. genti
les ⁊ paganos. ī nuō q̇dē frm̄ non
deputam⁹. s̄z tñ eoꝝ salutē semp iq̇
rim⁹. Hoc g° audiuim⁹ dn̄m ita mo
nentē. ⁊ tanta cura pcipiētē. ut etiā
hoc adderet ꝯtinuo. Amē dico vob̄.
quecūq; ligaueritis sup terrā. liga
ta erūt ⁊ in celo. et q̄cūq; solueritis
in terra. soluta erūt ⁊ ī celo. Cepis
ti frēm tuū habē. tāq̄ publicanū.

Ligas illū ī terra. s̄z ut iuste alliges
vide. Nā iniusta vīcula. disrūpit
iusticia. Cū autē correxeris. ⁊ ꝯcor
daueris cū frē tuo. soluisti illū in
terra. Cū solueris ī terra. solutus
erit et in celo. Multū prestas nō
tibi. s̄z illi. q̄z multū nocuit nō tibi.
s̄z sibi. Hec cū ita sint. q̇d ē q̇d hodie
ex alia lectione pmitus audiuim⁹.
Innuēs oculis cū dolo. ꝯgerit hoībz
mesticiā. q̇ autē arguit palā. pacē
facit. Si g° q̇ arguit palā. pacē facit.
quomō ergo corripe illū int̄ te et ip̄z
solū. Metuēdū est ne sibi ꝯtraria
sint pcepta diuīa. Sed ītelligam⁹
ēē ibi sūmā ꝯcordiā. nō quēadmodū
quidā vani sapiam⁹. q̇ errātes opinā
tur ꝯtraria sibi ēē duo testamēta in
libris veteribz et nouis. vt ideo pute
m⁹ hoc ēē contrariū. qm̄ illud ē in
salomōis libro. hoc ī euāgelio. Si
eni aliq̇s impitus. et calūpniator di
uinaꝝ scripturaꝝ dicēt. Ecce ubi sibi
ꝯtradicūt duo testamēta. dn̄s dicit
int̄ te ⁊ ip̄z solū. Salomō dicit q̇ ar
guit palā. pacē facit. Ergo nescit
dn̄s quid pcepit. Salomō vult con
tundi frontē peccātis. xp̄s parcit
pudori erubescētis. Ibi scriptū ē
qui arguit palā. pacē facit. Hic āt
corripe illū. int̄ te et ipm̄ solū. non
palam. s̄z in secreto et occulte. Vis
nosse q̇sq̇s talia cogitas. nō sibi re
pugnare duo testamēta. q̇a illud
in libro salomōis. hoc ī euāgelio re
perit̄. Aplm̄ audi. certe apl̄s mi
nister ē noui testamēti. Audi g° apl̄z
paulū thimotheo pcipientē ⁊ dicē
tē. Peccātes corā omībz argue. ut
ceteri timorē habeāt. Jam nō salomo
nis liber cum euāgelio. s̄z pauli a

poſtoli ep̄la videt' cōfuge'. Salomo
nē paululū ſine īiuria ſeponam⁹.
xp̄m dn̄m ⁊ paulū ſeruū ei⁹ audia⁹.
Qd̄ dicis dn̄e? Si peccauerit ī te fr̄
tu⁹. corripe eū int' te ⁊ ip̄z ſolū. Qd̄
dicis ap̄le? Peccātes corā oīb; argue
ut ceteri timorē habeāt. Qd̄ faciem⁹?
Cōtrouſiā iſtā velut iudices audim⁹?
Abſit. Immo ſub iudice ɔſtituti pulſe
m⁹. ut nobis apiri īpetrem⁹. fugiam⁹
ſub alas dn̄i dei nr̄i. Nō enī ap̄lo ſuo
ɔtrariū locut⁹ ē. q᷑ ⁊ ī illo ip̄e locut⁹
ē ſicut dixit. An vultis experimētū e⁹
accipe. qui ī me loq̄t' xp̄s? Xp̄s ī euā.
xp̄s ī ap̄lo. xp̄s g᷒ vtrūq; dixit. vnū
ore ſuo. alteꝝ ore p̄conis ſui. Qa qn̄
p̄co de tribunali aliquid dicit. non
ſcribit' in geſtis. p̄co dixit. ſ; ille dix
iſſe ſcribit'. q̄ p̄coni qd̄ dicet' impau'.
Duo g᷒ iſta precepta fr̄es. ſic audia⁹
ut ītelligam⁹. et int' vtraq; p̄cepta
pacati cōſiſtam⁹. Cū corde nr̄o nos
cōcordem⁹. et ſcp̄tura ſcā ī nulla p̄te
diſcordat. Veꝝ ē oīno. vtrūq; veꝝ ē.
ſ; diſcerne' debem⁹. aliqn̄ illud eē fa
ciendū. aliqn̄ corripiēdū fr̄em. int'
te ⁊ ip̄m ſolū. aliqn̄ corripiēdū fr̄ēz
corā omīb; ut ceteri timorē habeant.
Si aliqn̄ illud. aliqn̄ illud fecerim⁹.
cōcordiā ſcp̄turaꝝ tenebim⁹. et ī faci
endo atq; obtēpando. nō errabim⁹. Sz
dicit m̄ aliquis. Qn̄ facio illud. qn̄
illud? Ne tūc corripiā int' me ⁊ ip̄z
ſolū. qn̄ debeo corā omīb; corripe. aut
tūc corripiā corā oīb;. qn̄ debeo ī ſe
creto corripe. Cito videbit caritas
vr̄a. qd̄ qn̄ face' debea⁹. ſ; vtinā face'
pigri nō ſim⁹. Intēdite ⁊ videte. et
ſi peccauerit īquit ī te fr̄ tu⁹. corripe
eū int' te ⁊ ip̄z ſolū. Quare? Quia
in te peccauit. Quid ē ī te peccauit?

Tu ſcis q̄a peccauit. Qa enī ſecretū fu
it qn̄ ī te peccauit. ſecretū q̄re cū cor
rigis qd̄ peccauit. Nā ſi ſol⁹ noſti q̄a
peccauit ī te. et eū vis corā oīb; argu
ere. nō es corrector ſ; p̄ditor. Attende
queādmodū vir iuſtus ioſeph tāto
flagitio. qd̄ de vxore fuerat ſuſpicat⁹.
tāta benignitate pep̄cit anteq̄z ſciret
vnde illa ɔ̄cepat. q᷑ grauidā ſenſerat.
et ſe ad illā nō acceſſiſſe nouerat. reſ
tabat itaq; certa adulterij ſuſpicio.
et tamē q̄a ip̄e ſolus ſenſerat. ip̄e ſol⁹
ſciebat. quid de illo ait euāgeliū?
Ioſeph āt cū eſſ; vir iuſtus. et nollet
eā diuulgare. Mariti dolor nō vi
dictā q̄ſiuit. voluit p̄deſſe peccāti. nō
puniri peccātē. Cū inq̄t nollet eā di
uulgare. voluit eā occulte dimitte'.
Hec eo cogitāte ecce āgl's dn̄i apparuit
illi ī ſōpnis. ⁊ īdicauit qd̄ eſſet. q᷑ nō
violauit viri thorū. q᷑ de ſp̄u ſcō ɔce
pe'at dn̄m āboꝝ. Peccauit g᷒ in te fr̄
tu⁹. ſi tu ſol⁹ noſti. tūc vere in te ſolū
peccauit. Nā ſi m̄ltis audiētib; tibi
fecit īiuriā. et ī illos peccauit. quos
teſtes ſue īiq̄uitatis effecit. Dico enī
fr̄es k̄mi. qd̄ et vos ip̄i ī vobis ip̄is
poteſtis agnoſce'. Qn̄ me audiēte
fr̄i meo q̄ſq; facit iniuriā. abſit ut a
me illā īiuriā alienā putem. P̄rſ⁹
et m̄ fecit. īmo m̄ plus fecit cui pu
tauit qd̄ place' qd̄ fecit. Ergo ip̄a cor
ripiēda ſūt corā oīb; q̄ peccāt' corā
oīb;. Ip̄a corripiēda ſūt ſecreti⁹. q̄ pec
cāt' ſecreti⁹. Diſtribuite t̄pa. et con
cordat ſcp̄tura. Sic agam⁹. ⁊ ſic agē
dū ē. nō ſolū qn̄ ī nos peccat'. ſ; qn̄
peccat' ab aliquo. ut ab alteꝛo neſciat'.
in ſecreto debem⁹ corripe. ī ſecreto
argue'. nō volētib; publice argue'
p̄dam⁹ hoīez. Nos volu⁹ corripere

aut putāt nos tace qd ſcim9.

et corrigē. Qd ſi īimic9 q̄rit audie qd
puniat:" Nouit enī neſcio quē homici
dā eps: et ali9 illū nemo nouit. Ego
nolo publice corripe: at tu q̄ris īſcribē.
Prſus nec pdo. nec negligo. Corripio
in ſecreto. pono an̄ oculos dei iudiciū
Terreo cruētā ɔſciāz. pſuadeo pniaz.
Hac caritate pditi eſſe debe9. Vn̄ aliqn̄
hoīes ꝛprehendūt nos. qd q̄i nō corri
piam9. aut putāt nos neſcire. qd ſci
m9. Sz forte qd ſcis. et ego ſcio. ſz nō co
rā te corripio. qz curare volo nō accuſa
re. Sūt hoīes adulteri ī domibz ſuis.
in ſecreto peccāt. nobis pdūt ab vxo
ribz ſuis. plerūqz zelātibz aliqn̄ ma
ritoꝝ ſalutē q̄rentibz. Nos nō pdim9
palā: ſz ī ſecreto arguim9. Vbi ɔtigit
malū. ibi moriatur malū. Nō tamē
vuln9 illud negligim9. āte oīa oſtē
dentes hoī in tali pcc̄o ɔſtituto. ſauci
amqz gerēti ɔſciāz illud vuln9 ee mor
tiferꝝ. qd aliqn̄ q̄ ɔmittūt. neſcio q̄ p
uerſitate ɔtēpnūt. et neſcio vnde ſibi
teſtiōnia nulla et vana cōq̄rūt dicē
tes. peccata carnis ds nō curat. Vbi
ē qd hodie audiuim9. fornicatores ꝛ
adulteros iudicat ds." Ecce attēde q̄ſ
quis tali morbo laboras. qd dicit
dn̄s audi. nō qd dicit. t fauēs pcc̄is
tuis. amicus tu9. aut eadē tecū īiq̄ta
tis cathena ligatus amic9 tuus. uł
poti9 īimicus tu9. ꝛ ſuus. Audi g° qd
dicat dn̄s. Honorabiles īquit nup
tie ī oīnbz. et thor9 īmaculat9. For
nicatores ꝛ adulteros iudicat deus.
Age g° fr̄. eſto correctus. Times ne
te inſcribat īimicus. et nō times ne
te iudicet deus." Vbi ē fides." Time
cū ē qn̄ timeas. Longe ē quidē dies
iudicij. ſz vniuſcuiuſqz homīs dies
ultim9 longe eē nō pt. qz breuis ē

vita. ꝛ q̄a ipā breuitas ſemp īcerta. qn̄
ſit dies tu9 ultim9 neſcit. Corrige te
hodie pp̄t cras: pſit tibi ꝛ modo ī ſe
creto correptio. Palā enī loquor: et
ī ſecreto arguo. Aures oīm pulſo: ſz
ɔſciās quorūdā ɔuenio. Si dicerē. ſi
adulr̄ corrige te. pmo forte dicerē qd
neſcirē: forte qd teme audierā ſuſpi
carer. Nō dico tu adulr̄ corrige te:
ſz q̄ſquis ī hoc pplō adult̄ es corrige
te. Publica ē correpcio: ſz ſecreta cor
reptio. Scio qz ille q̄ timuerit corri
git ſe: nō dicat ī corde ſuo. pcc̄a car
nis nō curat de9. Neſcitis īquit apl̄s
q̄a tēplū dei eſtis." et ſpūs dei habi
tat ī vob." Q̄ſquis tēplū dei viola
uerit: diſpdet illū de9. Nemo ſe fal
lat. Sed forte ait aliq̄s. Templū dei
aīm9 me9 ē: nō corpus meū. Adie
cit eciā teſtiōniū. oīs caro fenū: et oīs
claritas carnis ut flos feni. Infelix
īterptacio: puniēda cogitatio. Fenū
dicta ē caro qz morit̄: ſz qd ad tps
morit̄. nō reſurgit cū crimine. Vis
noſſe aptā eciā inde ſentēciā." Neſci
tis īquit idē apl̄s. qz corpa vrā tēplū
ī vobis ē ſpūs ſcī. quē habetis a deo."
Cōtēpnebas corpale pcc̄m. cōtēpnis
qd peccas ī tēplū ipm: corpus tuū tē
plū ī te ē ſpūs dei. Iā vide qd facias de
tēplo dei. Si eligēs ī eccl'a facē adulte
riū. intra iſtos parietes." quid te eſſz
ſcelerācius:" Modo āt tu ipē es tem
plū dei. tēplū intras. tēplū exis: tē
plū in domo tua manes. tēplū ſur
gis. Vide quid agas. vide ne offen
das tēpli habitatorē. ne deſerat te:
et ī ruinā vertaris. Neſcitis īquit
q̄a corpa vrā. et hoc de fornicatione
loq̄bat apl̄s. ne cōtēpneret corpali
a pcc̄a. templū ī vobis ē ſpūs ſancti

quē habetis a deo? et nō estis vrī.
Empti estis p̄cio magno. Si ↄtēpnis
corpus tuū: ↄsidera p̄ciū tuū. Scio
ego. ⁊ mecū oīs homo q̄ paulo ante
ↄsideraūerit. neminē deū timētē sub
verbis eius nō se corrigē: n̄ q̄ putat
q̄a plus habz viuē. Ipā res ē que mł
tos occidit cū dicūt cras. cras: et su
bito hostiū claudit̄. Remāsit foris
cū voce coruina: q̄a nō habuit gemi
tū colūbinū. Cras cras. corui vox:
geme ut colūba ⁊ tūde pectus. Sed
plagas tibi dādo ī pectus. cesus cor
rectus esto: ne nō videaris consciāz
cedere. s̄z malā ↄsciāz pugnis pauī
mētare: solidiorē reddē nō correcti
orē. Geme nō īani gemitu. Forte ei
tibi dicis. p̄misit michi d̄s indul
genciā. qn̄ me correxero. secur⁹ sū.
Lego diuinā scripturā. Iniqu⁹ in q̄
die ↄūsus fuerit ab iniquitatibz suis
et fecerit iusticiā: oēs īiquitates eius
obliuiscar. Secur⁹ sū qn̄ me correxero:
dat m̄ deus īdulgēciā de malis me
is. Et q̄d ego dictur⁹ sū: cōtra deū re
clamatur⁹? Dictur⁹ sū deo: noli da
re illi īdulgēciā? Dictur⁹ sū hoc scp
tū nō ēē? hoc deū nō p̄misisse? Si
ista dixero: oīa f'lā dico. Bene dicis.
verū dicis. īdulgēciā correctionis
tue p̄misit deus: negare nō possū.
Sed dic michi rogo te. ecce ego ↄsētio
et cōcedo et cognosco. q: īdulgenciā
deus p̄misit tibi. crastinū aūt diē
q̄s tibi p̄misit? Vbi m̄ legis īdulgē
ciā te accepturū. si te correxeris? Le
ge ibi m̄ quātū victur⁹ sis. Nō lego
inq̄s. Nescis g° quātū victur⁹ sis:
esto correctus. et semp̄ parat⁹. Noli
timē diē vltimū tamq̄ furem qui
te dormiētē effodiat parietem: sed

vigila et corrige te hodie. Quid dif
fers ī crastinū? Longa vita erit:
ipā lōga bona sit. Prādiū bonū
longū. nemo differt: et vitā malā
lōgam vis habē? Vtiq̄ si lōga eīt:
meli⁹ bona erit. Si breuis ē. bene
factū ē. ut bona p̄ducēt. Sic aūt ho
mines negligūt vitā suā: ut no
lint habē malā n̄ ipāz. Villā e
mis. bonā q̄ris. vxorē vis ducē. bo
nā eligis. filios tibi nasci bonos
optas. calida loca ⁊ nō vis mala.
et vitā amas malā? Quid te of
fendit vita tua. quā solā vis ma
lā. ut int̄ oīa bona tua. solus sis
malus? Ergo frēs mei. si aliquē
vrm̄ vellē in p̄te corripe: forte
audiret me. Multos vrm̄. pub
lice corripio: oēs me laudāt. Au
diat me aliq̄s: nō amo ī voce lau
datorē. et ī corde cōtēptorē. Cū
enī laudas ⁊ nō te corrigis. cōt̄
te testis es. Si malus es. et q̄d dico
placet tibi. displices tibi. Quia si
malus displicueris tibi. correctus
placebis tibi. Q̄d iam dixisse recolis
n̄ fallor dixi. ī oībz v̄bis meis spe
culū p̄pono. nec mea ista sūt v̄ba. s̄z
dn̄o iubēte loquor. quo terrētē nō
taceo. Nā q̄s nō eligēt tacē. et racioēz
de vobis nō reddē? Sz eciā suscepi
m⁹ on⁹. q̄d ab humeris nr̄is excutē
nō possum⁹ nec debem⁹. Audis
tis frēs mei. cū ep̄lā ad hebreos le
gēt̄. Obedite p̄positis vr̄is. et subditi
estote. q̄a ipi vigilāt p̄ aīabz vr̄is.
tāq̄ racoēz reddituri p̄ vobis. ut cū
cū gaudio hoc faciāt. et nō cū t̄stici
a. nō enī expedit vob̄. Quādo faci
m⁹ ista cum gaudio? Quādo vide
m⁹ hoīes p̄fice in verbis dei. Quādo

cū gaudio laborat operari⁹ in agro.
Quādo attēdit arborē ⁊ fructū vidꝫ.
qn̄do attēdit segetē ⁊ fructū. aree
ꝓspicit vbertatē. nō sine causa labo
rauit. nō sine causa dorsū curuauit.
nō sine causa man⁹ attriuit. nō sn̄
causa frigus et estus tolerauit. H°
ē qđ ait. ut cū gaudio hoc faciāt. ⁊
nō cū tristicia. nō enī expedit vobis.
Nūqđ dixit nō illis expedit. Sed
dixit nō expedit uobis. Nā illi ꝑpo
siti qn̄ ɔtristāt de malis vr̄is. expedit
illis ipā tristicia. ꝓdest illis. ſꝫ nō ex
pedit uobis. Nichil āt nobis volu⁹
expedire. qđ nō expedit vobis. Sil'
ergo frēs ī dn̄ico agro bonū opem̄.
ut sil' de mercede gaudeam⁹. Item
eiusdem de verbis dn̄i ī euāgelio
sc̄dꝫ matheū. Si vis ad vitā īgredi
serua mādata. Sermo xvij⁹

Dixit dn̄s cuidā adolescenti
Si vis venire ad vitā serua
mādata. Nō dixit si vis venire ad vi
tā etnā. ſꝫ si vis venire ad vitā. eam
defimēs vitā. q̄ fuerit vita etna. Hu
ius g° vite amorē: nos ꝑmitus ɔme
dem⁹. Etenī amat̄ et qualiscūqꝫ vi
ta ista. et ipāz q̄lemcūqꝫ erūnosam
miserā. finire hoīes timēt et paues
cūt. Hic vidēdū ē. hic ɔsiderandū.
queādmodū amāda sit etna vita.
quādo sic amat̄ misera ista. et qn̄do
qꝫ finiēda vita. Considerate frēs q̄
tū amāda sit vita. ubi nūqꝫ finias
vitā. Amas g° istā vitā. ubi tātū
laboras. curris. satagis. anhelas.
et vix enumerāt̄ que nctiā sūt. in
misera vita. seminare. arare. no
uellare. nauigare. molē. coq̄re. tex
ere: et post hec oīa finire habes vitā.
Ecce que pateris in misera ista quā

diligis vita. et putas te semꝑ victurꝫ
et nūqꝫ moriturū. Templa. saxa.
marmora. ferro plūboqꝫ ɔsolidata.
tamē cadūt. et homo se nūqꝫ putat
moriturū. Discite g° frēs querē et
nā vitā. ubi ista non tollerabitis. ſꝫ
ī etnū cū deo regnabitis. Qui enim
vult vitā sicut dicit ꝓpha. diligit di
es vidē bonos. Nā in diebꝫ malis.
mors poti⁹ optat̄ qm̄ vita. Nōne au
diuim⁹ et vidim⁹ hoīes ī aliq̄bꝫ tri
bulacōibꝫ et angustijs. ɔflictacōibꝫ
et egtudinibꝫ. dū sūt ɔstituti. et vidēt
se laborare. nichil aliud dicē. deus.
dimitte m̄ in mortē. accelera dies meos.
Et aliqn̄ venit egtudo. currit̄. addu
cūt̄ medici. solidi ⁊ munerā ꝓmittū
tur. Dicit t' ipā mors. Ecce assū quā
paulo ante a dn̄o petebas q̄d me modo
fugere vis. Inuenio te falsatorē. et
misere vite amatorē. De his āt diebꝫ
quos agim⁹ apl̄s ait. Redimētes
temp⁹. qm̄ dies mali sūt. Non sūt
g° mali dies. quos agim⁹ ī corrup
tela hui⁹ carnis. in tanta ul' sub
tāta sarcina corruptibilis corꝑis.
īter tātas tēptaciones. īter tantas
difficultates. Ubi falsa voluptas
nulla securitas gaudij. tior torquēs.
cupiditas auida. tristicia arida. Ec
ce qm̄ malos dies et nemo vult fini
re ipōs malos dies. Multūqꝫ hinc
rogant hoīes deū: ut diu viuant.
Quid ē āt diu viuere. nisi diu tor
q̄ri. Quid ē aliud diu viuere. q̄
malos dies. malis diebꝫ addere.
Et cū crescūt pueri. q̄ accedūt illis
dies. et nesciūt q̄a minuūt. et ipā
ē falsa ꝯputacio. Crescētibꝫ enim
decidūt dies potius. qm̄ accedūt.
Constitue aliciu hoī nato ubi q̄ra

octuaginta ānos. q̄cq̄d viuit de sūma
minuit. et īepti hoīes gratulant̄ plu
rimis natalicijs tā suis. q̄m filiorꝫ
suorꝫ. O virū prudentem. si tibi viuū
minuat̄ ī vite tristaris. dies pdis.
et gaudes. Mali āt sūt dies: et eo
peiores. q̄a diligunt̄. Sic blādit̄ hic
mūdus: ut nemo uelit finire erū-
nosam vitā. Vera enī vita vl' btā
hec ē. cū resurgem⁹. et cū xp̄o r̄gna
bim⁹. Nā et ipi resurrcturi sūt. sꝫ ī
ignē ituri. Vita itaqꝫ nō ē n̄ beata.
et btā vita ēē nō pt̄ n̄ etna. ubi sūt
dies boni nec multi. sꝫ vn⁹. Ex ꝯsue
tudīe huī⁹ vite: appellati sunt dies;
Dies ille nescit ortū: nescit occasū;
Illi diei nō succedit crastin⁹: q̄a nō
eū p̄cedit hestern⁹; Hūc diē vl' hos
dies et hāc vitā. et verā vitā ī pro
missis habem⁹; Aliciu⁹ g̊ operis.
merces ē. Si enī mercedem ama
m⁹. in ope nō deficiam⁹: et ietnū
cū xp̄o regnabim⁹;

Item eiusdem de verbis dn̄i in euāglio sc̄dꝫ matheū. De duobꝫ cecis sedentibꝫ secus viā et clamātibꝫ. Dn̄e miserere nr̄i fili dauid. Sermo xviij⁹

Bene nobiscū nouit sc̄titas
vr̄a. dn̄m nr̄m et saluato
rē ihm xp̄m. medicū esse
nr̄e salutis etne. et ad hoc eū susce
pisse īfirmitatē nature nr̄e. ne sem
piterna esset īfirmitas nr̄a. Assump
sit enī corp⁹ mortale. ī quo occidet
mortē, et quāuis crucifixus ex īfir
mitate nr̄a. sicut ait apl's. sꝫ viuit
ī v̊tute dei. Eius apli v̊ba sūt. et
q̄a iā nō morit̄. et mors ei vltra nō
dn̄abit̄. Hec ergo bene nota sūt fi
dei vr̄e: sic et hoc ꝯsequēs ē. ut noue
rim⁹ oīa miracula q̄ corpalit' fecit.
vale ad monicionē nr̄ā: ut perpia
m⁹ ab eo. q̄d nō ē transituru neqꝫ fie
habituri, Oculos reddidit cecis:
quos erat vtiqꝫ mors aliq̄n clausu
ra. Resuscitauit lazarū itez moritu
rū. et q̄cūqꝫ ad salutē corpm fecit.
nō ad hoc fecit ut sempiterna esset.
cū tamē daturus sit eciā ipi corpi ī fie
sempitnā salutē, Sꝫ q̄a illa que nō
videbāt̄. nō credebant̄. p istam tpalia
q̄ videbāt̄. edificabat fidem. ad illa
que nō videbāt̄, Nemo itaqꝫ fr̄es
dicat nō facere ista modo dn̄m nr̄m
ihm xp̄m. et ꝓpt' hoc p̄ns eccle tpibꝫ
priora ꝓponē, Quodā q̄ppe loco idem
dn̄s videntibꝫ et ideo credentibꝫ. ꝓponit
eos q̄ nō vident et credūt, Nāqꝫ eo
tpe discipulorꝫ ei⁹ nutabat īfirmi
tas. ut quē videbāt iā resurrexisse.
eciā ꝯtrectādū putarēt ut crederent,
Nō sufficiebat oculis q̄d viderēt. n̄ ⁊
man⁹ admouerēt̄ membris. et cica
trices recētiū vulnerꝫ tangerētur. ut
ille q̄ dubitabat discipulus. repēte
tactis et cognitis cicatricibꝫ exclama
ret. dn̄s meus et deus meus. Cicatri
ces ostēdebāt eū. q̄ oīa vulnera in
alijs sanauerat, Nūq̄d nō poterat
dn̄s sine cicatricibꝫ resurgere: Sed
ī corde discipulorꝫ vulnera nouerat
ꝓpter q̄ sanāda. cicatrices ī corpe suo
seruauerat. Et q̄d dn̄s illi iā confitē
ti ac dicenti: dn̄s meus ⁊ deus me⁹.
Q̄a vidisti me īquit. credidisti: btī
qui nō vident et credūt, Quos dix̄
fr̄es: nisi nos: Nō q̄a solos nos: sꝫ
et post nos, Post p̄uū enī tps. postea
q̄m ab oculis mortalibꝫ recessit ut
firmaret̄ in cordibꝫ. q̄cūqꝫ credide
rūt nō videntes crediderūt. et mag
nū meritū habuit fides eorꝫ. cui fi

dei cōparāde cortātū admonerēt piū
nō et palpātē manū. Hec g° fecit do
min⁹ ut īuitaret ad fidē, Hec fides
nūc seruat̄ ī eccl'a toto orbe diffusa et
nūc maiores sanitates opat̄, ꝓpt̄ q̄s
nō ē dedignat⁹ tūc exhibere illas mi
nores. Sicut enī aīm⁹ melior ē corpe.
sic ⁊ melior salus aīmi q̄ȝ salus cor
poris, Modo caro ceca nō aperit ocu
los miraculo dn̄i: et cor cecū aperit
oculos sermoni dn̄i, Modo nō resur
git mortale cadauer: resurgit aīa q̄
mortua iacebat ī viuo cadauere,
Modo aures corpis surde nō apiūt̄.
ſȝ q̄ȝ multi habēt aures clausas cor
dis. q̄ tn̄ v̄bo dei penetrāte patescūt.
ut credāt qui nō credebāt. et bene vi
uāt qui male viuebāt. et obediāt.
q̄ nō obediebāt, Et dicim⁹ ille credid̄.
ac miram̄ cū audim⁹ de his quos a
liqn̄ duros noueram⁹, Cur g° nūc
miraris credētē. īnocentē. deo serui
entē. ṅ q̄a ꝯspicias uidētē. quē noue
ras cecū. cōspicias viuētē. quē noue
ras mortuū. ꝯspicias audientē quē
noueras surdū: Nā videte taliter
mortuos. de q̄bȝ mortuis dicebat do
min⁹ cuidā tardāti ne eū seq̄retur.
q̄a sepelire patrē volebat. sine īquit
mortuos sepelire mortuos suos, Cer
te mortui sepultores. nō sūt corpe mor
tui. q̄a si hoc esset. mortua corpa se
pelire non possent. tamē mortuos
eos vocat. vbi ṅ intus in aīa: Sic
enī ecīā visibilit̄ plerūq; in domo
integra et salua. dn̄s eiusdem dom⁹
mortu⁹ iacet. sic in corpe integro ml̄
ti habēt intus aīaȝ mortuā. et hos
sic excitat apl's. Surge q̄ dormis. et
exurge a mortuis. et illuīabit te xp̄s;
Ipē illuīat excecatū: qui excitat

mortuū, Eius enī voce ꝑ aplm̄ cla
mat̄ ad mortuū: surge qui dormis,
Cecus luce illuīabit̄: cū surrexerit,
Surdos aūt q̄n multos ante oculos su
os dn̄s ītuebat̄ cū dicēt. qui habet
aures audiēdi. audiat, Quis enī an
illū sine corpis auribȝ stabat: Q̄s
ergo alias aures: nisi interioris ho
mis req̄rebat: Itē quales oculos q̄
rebat cū loq̄retur vtiq; videntibus
ſȝ vidētibȝ ꝑ oculos carnis: Nā cū
ei dicēt philippus. dn̄e ostende nob̄
prēm. et sufficit nobis. bene q̄dē hoc
ītelligebat. ut demōstratus pater pos
sit sufficē: ſȝ cui nō sufficiebat eq̄lis
pr̄i: quomō sufficēt pater: Quare
aūt nō sufficiebat: Quia nō videbat,
Quare nō videbat: Q̄a nōdū erāt
san⁹ oculus: vnde posset videri, Hoc
enī q̄d ī carne dn̄s videbat̄ his oclis.
nō soli discipli viderūt. q̄ honorauē
rūt. ſȝ et iudei q̄ crucifixerūt, Qui g̊
alit̄ se videri volebat: alios oculos
req̄rebat, Et ideo sic r̄ndit dicenti:
ostende nobis prēm et sufficit nob̄,
Tanto tp̄e vobiscū sū. et nō cogno
uistis me: Philippe. qui me videt.
videt et prēm, Et ut interī oculos
fidei sanaret. prius admonet̄ scd̄m
fidem. ut possit ad speciē ꝑuēire, Et
ne sic putaret philipp⁹ cogitādū deū
quomō videbat ī corpe dn̄m ih̄m xp̄z,
statim subicit, Nō credis q̄a ego ī prē:
et pr̄ ī me est: Iam dudū dixerat q̄
me videt. uidet et prēm. ſȝ nōdū hēt
philippus sanū oculū vnde videret
prēz. atq; ideo nec vnde vidēt ip̄m
filiū pr̄i coequalē, Itaq; aciē mentis
adhuc sauciā. et tātā lucē aspicere
nō valentē. sanādā atq; firmādā
fidei medicamentis fomentisq; sus

cepit et ait, Nō credis q̄a ego ī p̄re:
et pater ī me ē: Qui g̃o nōdū po
teſt videre. qd̄ demōſtratur ē dn̄s:
nō q̄rat prius vide͛ qd̄ credat: ſ; p̄us
credat: ut poſſit oculus ſanari quo
videat, Sola enī forma ſerui exhibe
bat͛ ſeruilib; oculis. q̄a ille qui nō
rapinā arbitratus ē eſſe equalis dō.
ſi ab eis quos ſanari voluit. iā vide
ri poſſit equalis deo. nō opus habe͛t
ſemetip̄m exinanire. et formā ſerui
accipe͛, Sed q̄a nō erat unde vide͛tur
deus. et erat unde vide͛tur homo. q̄
deus erat factus ē homo: ut id qd̄
videbat͛. ſanaret illud. unde nō vi
debat͛, Ip̄e enī alio loco ait, Bt̄i mū
do corde: qm̄ ip̄i deū videbūt, Po
terat utiq; philippus r̄ndere ꝛ dice͛
Dn̄e ecce video te. talis ne ē pater.
quale ē hoc qd̄ video. qm̄ dixiſti qui
videt me. videt et patrem: Anteq̄;
hoc r̄nderet philippus ul' fortaſſe ā
teq̄; cogitaret. cū dixiſſ; dn̄s. q̄ videt
me. videt et p̄rē. cōtinuo ſubiūxit,
Nō credis q̄a ego in p̄re: et pater in
me ē: Illo enī oculo nondū videre
poterat. nec patrē nec equalē patri
filiū. ſ; ut ſanaret͛ oculus ad vidē
dū. inungendus erat ad credendū,
Ideo āteq̄uā videas qd̄ videre non
potes. crede qd̄ nō dū vides, Ambu
la p̄ fidem: ut p̄uenias ad ſpeciē,
Species nō letificabit ī patria. quē
fides nō conſolat͛ in via, Sic enī di
cit apl's, Q̄mdiu ſumꝰ ī corp̄e: p̄e
grinam͛ a dn̄o, Statiq; ſubnectit,
quare adhuc p̄egrinam͛ a dn̄o. q̄;
uis iam crediderimꝰ, P fidē enī am
bulamꝰ: et nō p̄ ſpeciem, Tota g̃
fr̄es opa nr̄a in hac vita ē. ſana
re oculū cordis unde videat͛ deꝰ,

Ad hoc ſacra ſcā muſteria celebrāt͛. ad
hoc ſermo dei p̄dicat͛. ad hoc exhorta
ciones eccl'e morales. id ē p̄tinētes ad
corrigendos mores. ad emendādas
carnales ɔcupiſcēcias ad renūciandū
nō voce tm̄. ſ; mutata vita huic ſclō,
Ad hoc agūt q̄cq̄d agūt diuīe ſcē q; lr̄e.
ut purget͛ illud īteriꝰ ab ea re. q̄ nos
impedit ab aſpectu dei, Sicut enī o
culus factus ad hāc lucē t̄palē vidē
dam. et q̄uis celeſtem tamē corpeā
atq; ɔſpicuā nō ſolū hōib; ſ; eciā vi
liſſimus aīantib;. ad hoc enī factus
ē. ut hāc lucē videat. tm̄ ſi aliq̄d iniec
tū fuerit ul' irruerit unde turbetur.
ſecludit͛ ab hac luce. et q̄uis eū ſua
p̄ncia circūfūdat. ille tamē ſe auertit
atq; abſens ē. nō ſolū āt abſens fit
p̄turbacione ſua a luce p̄nti. ſ; eciā
penalis illi ē lux. ad quā videndam
factus ē. ſic et oculus cordis p̄turba
tus atq; ſauciatus. auertit ſe a luce iuſ
ticie. nec audet eā ɔtēplari nec valet,
Quid turbat oculū cordis: Cupidi
tas. auaricia. īiquitas. ɔcupiſcencia
ſecularis turbat. claudit. excecat o
culū cordis. Et quomō q̄ritur medicꝰ
eū cū oculus carnis turbatus ē. quo
mō nō differtur ut aperiat͛ atq; pur
getur et ſanet͛. unde lux iſta videat͛:
Currit͛ nemo requieſcat. nemo uel
differt. ſi ſtipula in oculū cadat. So
lem certe quē ſanis oculis videre vo
lumꝰ. deus fecit, Multo ē utiq; luci
dior ille qui fecit. nec huꝰ generis
lux ē q̄ p̄tineat ad oculū carnis. lux
illa ē eterna ſapiēcia, Fecit āt te dś
o homo ad ymaginē ſuā. daret ne
tibi ſolem quē fecit. et nō tibi daret
unde videres eū qui te fecit. cū te ad
ymaginē ſuā fecerit: Dedit et hoc

vtrūqꝫ dedit tibi. ſꝫ mltū hos oculos
exteriores diligis. multū illū īteriorē
negligis. Detritū portas atqꝫ ſauci
atum. pena tᷓ ē ſi ſe voluerit oſtēdē
fabricator tuus. pena ē oculo tuo. ā
teqꝫ curetur. anq̄ꝫ ſanetur, Nā et ī
padiſo peccauit adā. et abſcondit ſe
a facie dei, Cū habēt gᵒ cor ſanū pu
re ꝯſciētie gaudebat ad pñciam dei,
Poſtqꝫ pccō oculus ille ſauciatus ē
cepit lucē formidare diuinā. refugit
in tenebras. atqꝫ ī denſa lignoꝝ ve
ritatē fugiēs. vmbras appetēs, Er
go frēs mei qm̄ et nos inde nati ſu
mꝰ. et ſicut dicit apl's ī adā omēs mo
riūtᷓ. oēs enī nos duo aliqn̄ homīes
fuimꝰ. Si noluimꝰ obtpare medico
ut nō egrotaremꝰ. obtpemꝰ ut ab
egritudine libērēᷓ, Dedit nob̄ p̄cep
ta medicus ſanis. dedit p̄cepta me
dicus ne medico indigēmꝰ, Nō opꝰ
ē īquit ſanis medicus ſꝫ egrotātibꝫ,
Sani p̄cepta ꝯtēpſimꝰ et expimēto
ſenſimꝰ in quātā pniciē nrāꝫ p̄cep
tū illud ꝯtēpſimꝰ. Egrotare iā cepi
mꝰ. laboramꝰ in lecto. infirmati ſu
mꝰ. ſꝫ nō deſpemꝰ. Qa enī ad medi
cū vēire nō poteramꝰ. ipē ad nos ve
nire dignatus ē, Nō ꝯtēpſit ſauciū
ꝯtēptus a ſano. nō deſtitit dare a
lia p̄cepta lāguēti. q̄ prima cuſto
dire noluit ne lāgueret. tāqꝫ dicēt,
Certo expimēto ſenſiſti verū me dix
iſſe qn̄ dixi. noli tāgere hoc. Sanare
ergo tādē et reuiuiſce. Ecce porto in
firmitatē tuā. bibe amaꝝ calicem,
Tu enī tibi feciſti p̄cepta illa mea q̄
ſano data ſūt tam dulcia. tā laborio
ſa. Cōtēpta ſūt. Cepiſti laborare. ſa
nari nō poteris. niſi amarū calicē
biberis. calicē tēptacionū quibꝫ ha
būdat hec vita. calicē tribulacionū.
anguſtiaꝝ. paſſionū. Bibe īquit be
ne ut viuas, Et ne reſponderet ei
lāguidus. nō poſſū. nō fero. nō bibo.
p̄or bibit medicus ſanꝰ. ut bibere
no nō dubitaret egrotus, Qd enī
amarū ē ī tali poculo. qd ille nō bi
berit: Si ꝯtumeliā p̄or audiuit cū
demones expelleret. demoniū habet.
et qꝛ ī beelzebub eicit demonia. vnde
ipē cū ꝯſolaretᷓ egros ait. Si patrē
familias beelzebub vocauerūt. qn̄
to magis domeſticos eiꝰ: Si dolores
amari ſūt ligatus et flagellatus.
et crucifixus ē. Si mors amara ē.
etiā mortuꝰ ē. Si genus mortis ex
horreſcit īfirmitas. nichil illo tpe
fuit ignominioſius q̄ꝫ mors crucis
Nō enī fruſtra ꝯmēdās eius obedi
enciā. apl's addidit dicēs. factus
obediēs uſqꝫ ad mortē. mortē autē
crucis. Sed qa ipē honoraturꝰ erat
fideles ſuos ī fine huiꝰ ſcli p̄ius ho
norauit crucē ī hoc ſclo. ut terraꝝ
pncipes credentes in eū. ꝓhiberēt
aliquē nocētiū crucifigi. et qd cum
magna īſultacione pſecutores iude
i in dnō pcurarūt. magna fiducia
ſerui eiꝰ. etiā reges ī frōte nūc portāt,
Nō tātū apparet modo. qualē mortē
ꝓ nob̄ dnš ſubire dignatꝰ ē. ſicut ait
apl's. factus pro nob̄ maledictū. ſꝫ cū
ei pendēti iudeoꝝ cecitas inſultaret.
poſſꝫ vtiqꝫ de cruce deſcendē. qui ſi nol
let nō eſſꝫ ī cruce. Sed ā plꝰ erat de ſe
pulchro reſurgē. q̄ꝫ de cruce deſcēdē,
Hec gᵒ dnš faciens diuina. paciens
hūana admonet nos miraculis cor
palibꝫ et paciēcia corpali ut creda
mꝰ et ſanemᷓ ad ꝯſpicienda illa in
uiſibilia. que carnis ocl's neſcit;

Hoc ergo agēs curauit cecos istos.
de q̄bꝫ nūc euāgeliū recitatū ē. et in
curādo videte quid admonuerit ergo
tū īteriorē, Attēdite ipsius facti extū
et ordinē rei, Sedēt illi in via duo
ceci trāseūte dn̄o. et clamāt ut eorū mi
sereat. a turba vero q̄ cū dn̄o erat. cō
pescebāt ne clamarēt, Neqꝫ hoc sine
misterio dēlutū putetis. Illi aūt ꝯpes
centē se turbā pseuerātissīō clamore
vincebāt. ut pueniret vox eorū ad au
res dn̄i. q̄si nō iā ille cogitata puene
rit, Clamauerūt ergo duo ceci ut audi
rent a dn̄o. et a turbis ꝯpmi neque
rūt, Trāsiebat dn̄s. et illi clamabāt.
stetit dn̄s. et sanati sūt, Nā stetit ihs
et vocauit eos. et ait, Quid vultis
ut vobis faciā. At illi dixerūt. ut a
periāt oculi nr̄i, Pro fide ipsorū fecit
dn̄s. instaurauit oclōs eorū, Si ītel
leximus iā interiorē egrotū. interiorem
surdū. interiorē mortuū. ibi q̄rām
et īteriorē cecū, Clausi sūt ocli cordis.
trāsit ihs ut clamemus, Qd̄ ē trāsit
ihs. Agit trāsitoria ihs, Attēdi
te et videte. q̄nta ei' gesta trāsierūt.
natus ē de virgīe maria, Nūqd̄ sēp
nascitur. Infans lactatus ē. nūqd̄
semp sugit. Per etates cucurrit usqꝫ
ad iuuentutem. nūqd̄ semp corpalit
crescit. Infātie pueritia. pueritie a
dolescētia. adolescētie iuuētus. trāse
unti cedentiqꝫ successit, Ipā eciā que
fecit miracla trāsierūt. legūt et cre
dūt, Quia enī talia scripta sūt ut legi
possīt. trāsiebāt cū fierēt, Postremo
ne in multis morem crucifixus ē. nū
quid semp pēdet in cruce. Sepultus
est. resurrexit. ascēdit in celū. iā nō
morit. et mors ei ultra nō dn̄abit.
et diuinitas eius semp manet et im
mortalitas, Iā corpus eius nūq̄ defi
ciet. sꝫ tamē oīa illa q̄ corpaliter ab
eo gesta sūt trāsierūt. et legēda scripta
sunt. et credenda pdicāt, In illis ergo
oībꝫ trāsijt ihs, Quid duo ceci iuxta
viam sunt. nisi duo pp̄li. ad quos sa
nādos uenit ihs. Ostendamus hos
duos pplōs. in scripturis scīs, Est in
euāgelio scriptū, Habeo alias oues
q̄ non sūt ex hoc ouili. et illas oportꝫ
me adducere. ut sit vnus grex. et vnus
pastor, Qui sūt ergo duo populi.
Vnus iudeorū. et alius gentiū, Nō sū
missus ait. nisi ad oues q̄ perierāt
domus isrl̄, Quibꝫ hoc dixit. discipulis
q̄n illa chananea clamabat. q̄ se eē
canē ꝯfessa ē. ut micas de mensa
dn̄orū mereret. et q̄a meruit. iam
duo demōstrati sūt. ad quos veneāt.
iudaicus scilꝫ pplūs de quo ait. nō
sū missus nisi ad oues que perierāt
domus isrl̄. et gentiū pplūs cuius typū
ptēdebat hec mlr̄. quā pmo respue
rat dn̄s dicēs. nō est bonū panē fi
liorū mittere canibꝫ. et cui dicēti. ita
dn̄e. nā et canes edūt de micas q̄ ca
dūt de mēsa dn̄orū suorū. rn̄derat. o
mulier magna ē fides tua. fiat tibi
sicut vis. Inde enī erat. et ille centurio
de quo dicit idē dn̄s. amē dico uobis.
nō īueni tātā fidē in isrl̄. q̄a ille dix
erat. nō sum dignus ut ītres sub tectū
meū. sꝫ tātū dic v̄bo. et sanabit pu
er meus, Ita ergo dn̄s an passionē et
clarificationē suā. duos iā pplōs de
signabat. vnū ad quē venerat ppt
pmissa patrū. et alterū quē ppter
miaꝫ nō repellebat. ut impleret
qd̄ pmissū erat abrahe. in semie tu
o benedicēt oēs gētes terre. Ꝓptea
et apls. iam post resurrectionē dn̄i

et aſceſionē. ubi ɔteptus ē a iudeis
ꝑrexit ad gētes. nec tn̄ ecclijs q̄ de iu
deis crediderāt tacuit, Erā inquit ig
notus facie ecclijs iudee q̄ ſūt in xp̄o.
tm̄ū āt audiebāt. q̄a q̄ aliqn̄ nos
pſequebat᷑ nūc euangelizat fidem
quā aliqn̄ vaſtabat. et ī me inquit
magnificabāt deū, Sic et angula
ris lapis dicat᷑ xp̄s. qui fecit vtrūq;
vnū, Angulus enī duos parietes co
pulat. de diuiſo veniētes, Q̄d tā di
uerſū? q̄m circūciſio et ꝓpuciū? Ha
bes vnū parietē de iudea. alterū pa
rietē de gentibȝ. ſ; angulari lapidi
copulāt᷑, Lapidē enī quē reproba
uerūt edificantes. hic fcūs ē in caput
anguli, Angulus in edificacōē nō
ē. niſi cū duo pietes ex diuiſo veni
entes ī illū ɔueniūt. et quadā vni
tate iūgūt᷑, Iſti ergo duo pietes ſcd̄;
typū duo ceci erāt. clamantes ad
dn̄m, Attēdite nūc dilcīſſimi, Dn̄s
tn̄ſiebat: ceci clamabāt, Quid eſt
tranſiebat? Trāſitoria opa facie
bat. ſicut iā diximꝰ, Scd̄; hec tn̄ſi
toria opa. fides nr̄ā edificat᷑, Credi
mꝰ enī in filiū dei. nō tantū q̄a ver
bū dei ē. ꝑ quē fc̄ā ſūt oīa. ſi enī ſp
in forma dei manēs equalis deo. nō
ſemetipȝ exinaniret formā ſerui ac
cipiēs. nec ſentirēt ceci. ut poſſent
clamare. ſ; cū oparet᷑ tn̄ſitoria. id
ē hūiliaret ſe factus obediēs uſq; ad
mortē. mortē āt crucis. clamauerūt
ceci: miſerē nr̄i fili dauid, Q̄a ⁊ h᷑
ip̄m q̄d dn̄s et creator dauid. etiā
filius dauid eē voluit. ī tempore
hoc egit. tn̄ſiens hoc fecit, Quid ē
āt clamare ad xp̄m. niſi grā xp̄i co
gruere bonis opibȝ? Hoc dico fr̄es.
ne forte ſimꝰ ſtrepentes vocibȝ et mu
ti moribȝ, Q̄s ē q̄ clamat ad xp̄m ut
pellat᷑ interior cecitas? Tranſeūte
xp̄o. id ē diſpēſante nob̄ tp̄alia ſac᷑
mēta. q̄bȝ admoneam̄ ad et̄na capi
enda. quis ē q̄ clamat ad xp̄m? Q̄
cōtēpnit mūdū, Clamat ad xp̄ȝ. qui
ſpernit ſcl̄i voluptates, Clamat ad
xp̄m. q̄ diſpꝰit et dat paupibȝ. ut
iuſticia eius maneat in ſcl̄m ſcl̄i, Cla
mat ad xp̄m. qui dicat nō līgua ſ;
vita. michi mūdus crucifixus ē. et
ego mūdo, Clamat ad xp̄m. q̄ eum
audit et nō ſurdus audit. res vr̄ās
vēdite et date paupibȝ. facite vob̄
ſacculos nō veteraſcentes. theſaurū
nō deficiētē ī celo, Tāq̄; veſtigiorū
ſonitū xp̄i tn̄ſeūtis audiēs. clamet
ad hec cecus. id ē faciat. ut iſta vox
eius ī factis ſit. Incipiat mūdū ɔtē
nere. icipiat ſua diſtribuē. ꝓ nichilo
habē q̄ hoīes amāt, Cōtemnat iīu
rias. nō appetat vindicari, Pbeat m᷑
illā percucienti. oret ꝓ īimicis, Si q̄s
ei abſtulerit ſua. nō repetat. ſi
quid alicui abſtulit: quadruplū
reddat, Cū iſta facē ceperit. omēs
ſui cognati. affines. amici cōmonēt᷑.
qui diligūt ſcl̄m cōtradicūt, Q̄d in
ſanis? Nimiꝰ es, Nūq̄d alij nō ſūt
xp̄iani? Iſta ſtulticia ē. iſta demē
cia ē. et cetera alia turba clamat.
ne ceci clamēt, Turba clamātes cor
ripiebat. ſ; eoꝝ clamores nō vīcebāt,
Intelligāt quid faciant qui volūt
ſanari, Et nūc iijs tn̄ſit. q̄ iux̄ viā
ſūt clamēt, Hi ſūt enī q̄ labijs hono
rāt. cor āt eoꝝ lōge ē a deo, Ipī ſunt
iux̄ viā. quibȝ p̄cepit dn̄s. obtritis
corde, Nam cū excitāt᷑ ea q̄ fecit do
minꝰ. tn̄ſeūcia. ſemp nobis exhibe
tur tn̄ſiens iħs. q̄a uſq; in finem

ſcli. nō deſūt ceci ſedētes ad viā, Op⁹
ē ergo ut clamēt illi. iuxta viā ſedē
tes, Turba q̄ cū dn̄o erat. cpeſcebᵗ
clamorē q̄rētiū ſanitatē, Frēs vide
tis q̄d dicā, Neſcio enī quomō dicā.
ſ; plus neſcio. quomō taceā, Hoc di
co et apte dico. timeo enī ihm̄ trāſeū
tem ⁊ manētē. et ideo tacere nō poſ
ſū, Bonos xp̄ianos. vere ſtudioſos.
volentes face p̄cepta dei q̄ in euā
gelio ſcripta ſūt. xp̄iani mali ⁊ te
pidi p̄hibēt, Turba ip̄a q̄ cū dn̄o
ē. p̄hibet clamātes. id ē. p̄hibet bn̄
opantes. ne pſeuerādo ſanent, Cla
mēt illi nō deficiāt. neq; ducant
q̄i auc̄te turbarū. nec eos q̄ priores
xp̄iani facti ſūt. male viuentes ⁊
bōis opib; īuidētes. imitēt, Nō di
cant. quomō viuūt iſti tā multi.
ſic viuam⁹, Quare nō poti⁹ quom̄
dicit euāgeliſta. Quare vis viuē
ſcd̄; īcrepacionē turbe p̄hibētis. ⁊
nō ſcd̄; veſtigia dn̄i tranſeūtis.
Inſultabūt. vitupabūt. reuocabūt.
tu clama quouſq; puenias ad au
res ihū, Nā qui pſeuerauerit ī fa
ciēdo talia qualia p̄cepit xp̄s. et nō
attēderit turbas p̄hibentes. neq;
magnipēderit q̄d xp̄m videt̄ ſeq̄.
id ē q̄ xp̄iani appellāt. ſ; plus a
mauerit lucē quā xp̄s ē redditu
rus. q̄m timuerit ſtrepitū p̄hibē
tem. nullo mō ſeparabūt. et ſta
bit ihs ⁊ ſanabit eos, Quomō enī
ſanant ocl̄i nr̄i. Quomō p fidē
ſentim⁹ xp̄m trāſeūtē t̄pali diſpē
ſacione. ſic intelligam⁹ xp̄m ſtātē
īcōmutabili eternitate, Ibi enī ſa
nat ocl̄s. q̄n intelligit xp̄i diuīitas,
Capiat hoc caritas vr̄a. attēdite
quid dicā. grande ſacramētū, Oīa
t̄poralit̄ geſta a dn̄o nr̄o ihū xp̄o.
fidem nobis inſerūt, Credim⁹ in fi
liū dei. nō ſolū ī verbū p q̄d facta ſūt
oīa. ſ; ī ip̄m v̄bū factū caro ut habi
taret ī nobis. natū de virgine ma
ria. et cetera q̄ fides habet. que nob̄
exhibita ſūt. ut xp̄s trāſiret. ⁊ cecis
veſtigia trāſeūtis audiētib; cla
maret. opib; vite pfeſſione fidei
cōmemorātes, Iam ut clamātes
ſanēt. ſtat ihs, Et enī iā ſtantē
ihm videt qui dicit. Et ſi noueri
mus xp̄m ſcd̄; carnē. ſ; nūc iam
nō nouim⁹, Xp̄i enī diuīitatē vi
debat. quātū in hac vita poteſt,
Eſt diuīitas xp̄i. ē hūanitas xp̄i.
Diuīitas ſtat. hūanitas tranſit,
Quid ē diuīitas ſtat. Nō mutat.
nō cōuellit. nō recedit, Nō enī ſic
ad nos venit. ut a p̄re diſcederet. nec
ita aſcendit. ut loco mouet, Aſſūpta
carne locū mutauit. de⁹ at̄ aſſumēs
carnē. q̄a ī loco nō ē. nec mutat locū,
Tangam⁹ ſtātē xp̄m. ſanēt ocl̄i nr̄i,
Sed quoꝝ oculi. Clamātiū ſalut; cū
trāſit. id ē bene opanciū p eā fidem.
que diſpēſata ē t̄palit̄ ad erudien
dos nos puulos, Sanatis at̄ oculis
q̄d p̄cioſius habere poterim⁹ frēs.
Lumē hoc qui vident q̄d factū ē. q̄d
fulget de celo. vl̄ q̄d exhibet de lucer
na gaudēs, Et quomō miſeri vidē
tur. qui hoc videre nō poſſūt. Ego
at̄ q̄re loquor. quare iſta dico. niſi
ut horter oēs nos ad clamādū cū
trāſit ihs. Lucē cōmēdo ſitātī vr̄e a
mādā. quā forte nō videtis, Credi
te dū nō videtis. et clamate ut vi
deatis, Quāta putat̄ infelicitas
hoīm. q̄ lucē iſtā corpalem nō vi
dent. Excecatus ē aliq̄s. cōtinuo dr̄,

Iratū deū habuit. aliq̄d mali cōmi
sit, Hoc uxor thobie dicebat viro,
Clamabat ille ꝓpt' hedū ne de furto
eēt. nolebat sonū furti audire ī do
mo sua. illa defendēs factū suū. obp
brio percuciebat maritū, Et cū ille di
ceret reddite si de furto ē. illa r̄ndebat
īsultās, Vbi sūt iusticie tue:" Q̄m
ceca erat. q̄ furtū defendebat:" Et
quā lucē videbat. qui furtū reddi im
perabat:" Illa erat foris ī luce solis.
ille erat ītus ī luce iusticie, Q̄s eoꝝ
erat ī luce meliore:" Ad hāc lucē fr̄es
amādā hortam̄ dilcōēꝫ vr̄āꝫ. ut cla
metis opibꝫ. cū dn̄s trāsit, Sonet vox
fidei. ut stans ih̄s id ē īcōmutabilis
manēs dei sapiēcia et maiestas v̄bi
dei p q̄d fc̄ā sunt oīa. apiat oculos
v̄ros, Idē thobi monēs filiū suū. ad
hoc monebat ut clamaret. id ē bōa
opa monebat, Dicebat illi ut daret
paupibꝫ. p̄cipiebat ut elemosinas
facēt īdigētibꝫ. et docebat dicēs, Fili
eleōsine nō sinūt ire ī tenebras, Cō
siliū p̄cipiēde atqꝫ obtinēde lucis reco
dabat, Eleōsine īquit nō sinūt ire
ī tenebras, Si ei fili' r̄ndēt miratꝰ.
quid g° p̄r tu eleōsinas nō fecisti.
ut modo cecus loq̄ris:" Tu nūc nō
ne ī tenebris es. qui m̄ dicis. eleōsi
ne nō sinūt ire ī tenebras:" Nouerat
ille de qua luce doceret filiū. noue
rat ille ī interiore hoīe q̄d videbat,
Filius p̄ri porrigebat manū. ut am
bularet p terram. et p̄r filio ut ha
bitaret in celo, Breuit' ut cōcludā
fr̄es sermonē istū. ex eo q̄d nos plu
rimū tāgit atqꝫ angit. videte esse
turbas qui corripiant cecos clamā
tes, Oēs qui ī hac turba sanari
vultis. non vos deterreāt. q̄a m̄lti

sūt nomīe xp̄iani. et opibꝫ impii.
nō vos deterreāt a bonis opibꝫ, Cla
mate īter turbas. ꝯpescētes. īuocā
tes. īsultātes. male viuētes, Nō ei
solis vocibꝫ cōprimūt bonos xp̄ia
nos mali. sꝫ et malis opibꝫ, Non
vult bonꝰ xp̄ianꝰ ire spectare. hoc
ip̄m q̄d frenat cōcupiscēciā suam
ne p̄gat ad theatrū, Clamet ad
xp̄m. clamet ut sanet', Alii cōcur
rūt. sꝫ forte pagani. sꝫ forte iudei.
īmo v̄o tā pauci essent ī theatris.
ut erubescendo discederēt. si xp̄ia
ni ad theatra nō accederēt, Cur
rūt g° et illi. portātes et sc̄m nomē
ad penā suam, Clama g° et nō e
undo premēs ī corde tuo t̄pale cōcu
piscēciā. et tene te ī clamore forti
et p̄seuerāti ad aures saluatoris.
ut stet ih̄s. et curet te, Inter ip̄as
turbas clamas. ne desperes de auri
bꝫ dn̄i, Nō enī et illi ceci ex illa p̄te
clamauert̄ ubi turba nō erat. ut
ex ea p̄te audirent' ubi nō eēt im
pedimētū ꝓhibēciū, Int' ip̄as tur
bas clamauerūt. et tn̄ dn̄s audiuit,
Sic et vos eciā int' peccōres et luxuri
antes. int' amatores sc̄lariū vani
tatū. ibi clamate ut sanet vos dn̄s,
Nolite p aliā p̄tē clamare ad dn̄m,
Attendite fr̄es. q̄a ī illa turba q̄ cla
mare ꝓhibebat. ibi sanati sūt qui
clamabāt, Nā et hoc attēdat sc̄itas
v̄ra. quid sit p̄seuerare ī clamādo,
Dicā q̄d m̄lti mecū exp̄ti sūt ī no
mine xp̄i, Nō enī cessat ecc̄la ta
les pati, Cū q̄sqꝫ xp̄ianꝰ ceperit
bene viuere. feruere bōis opibꝫ. mū
dūqꝫ ꝯtēpnere. ī ip̄a nouitate opm
suoꝝ. patitur rep̄hēsores. et cont'
dictores. frigidos xp̄ianos, Dicāt

nolite ad heticos ire. et ibi clamare ad deū;

pseuerauerit. et eos superauerit p
durando. et non defecerit a bonis operibus.
idem ipsi iam obsequentur qui ante prohibe
bant. Tam diu enim corripiunt et perturbant
et vetant. quamdiu sibi cedi posse presu
munt. Si autem uicti fuerint perseuerantia
proficientium. conuertunt se et dicunt iam ceperunt.
magnus homo. sanctus homo. felix cui deus
concessit. Honorant gratulantur. bene
dicunt. laudant. quomodo illa turba que
cum domino erat. ipsa prohibebat ne ceci
clamarent. sed postquam ita illi clamaue
runt. ut mererentur audiri et impetrare
misericordiam domini. ipsa turba rursum dicit.
vocat vos ihesus. iam et hortatores fiunt.
qui paulo ante corripiebant ut ta
cerent. Solus autem ille non vocatur a domino.
qui in hoc seculo non laborat. Sed quis in ista
vita non laborat in peccatis et iniquitatibus
suis. Si autem omnes laborant. omnibus dictum est.
venite ad me omnes qui laboratis. Si autem
omnibus dictum est. quare culpam tuam tribu
is inuitatori tuo. Veni. Non tibi
sit angusta domus eius. pariter ab omni
bus. totum a singulis possidetur.
Regnum dei crescente possessorum numero.
non minuitur. quia non diuiditur. Uni
cuique integrum est. quod concorditer habe
tur a multis. Hoc tamen in misterio lec
tionis huius cognouimus fratres. quod ali
is librorum sanctorum locis aptissime sonat.
esse intus in ecclesia et bonos et malos.
quod sepe dicimus frumentum et paleam.
Nemo ante tempus deserat aream. tole
ret paleam in tritura. toleret in area.
Quod enim toleret in horreo non habebit.
Veniet ventilator. qui diuidet ma
los a bonis. Erit etiam corporalis se
paratio. quam modo spiritualis precedit.
A malis corde semper disiungimini.
ad tempus caute corpore copulamini.

nec tamen negligentes sitis in corrige
dis uestris. ad curam scilicet uestram quoquo
modo pertinentibus. monendo. docendo. hor
tando. terrendo. quibuscumque modis potestis.
agite. nec cum inuenitis in scripturis sancto
rum. siue qui ante siue qui post domini ad
uentum in hac vita fuerint. quod mali bonos
in unitate non maculant. efficiamini
pigri ad corrigendos malos. Duobus
modis non te maculat malus. si non
consentias. et si redarguas. hoc est non
communicare. non consentire. Communicatur quippe
quando facto eius consortium voluptatis uel
approbationis adiungitur. Hoc ergo nos
admonens apostolus ait. Nolite communicare
operibus infructuosis tenebrarum. Et quia
parum erat non consentire. si sequeretur
negligentia discipline. magis autem in
quit redarguite. Videte quemadmo
dum utrumque complexus est. nolite communica
re. magis autem redarguite. Quid est
nolite communicare. Nolite consentire.
nolite laudare. nolite approbare. Quid
est magis autem redarguite. Reprehendi
te. corripite. coercete. Deinde in ipsa
correctione uel coertione alienorum pec
catorum. cauendum est ne se extollat. qui
alterum corripit. et aplicanda illa cogi
tanda sententia est. qua ppe qui se pu
tat stare. videat ne cadat. Foris ter
ribiliter personet increpatio. intus le
nitatis teneatur dilectio. Si preoccu
patus fuerit homo in aliquo delicto.
sicut dicit idem apostolus. vos qui spirituales
estis. huiusmodi instruite in spiritu man
suetudinis. intendens te ipsum ne et
tu tempteris. Alter alterius onera
portate. et sic adimplebitis legem
christi. Item alio loco. Seruum inquit domini
non oportet litigare. sed mitem esse ad
omnes. docibilem. pacientem. in mo

neq: supbiētes ut insultant̄ arguatis

deſtia corripiētē. diuīsa sentiētes. ne
forte det illis deus penitētiā ad cog
noscedā veritatē. et resipiscāt a dy
aboli laqueis a quo capti tenent̄
ad ipsius volūtatē. Neq: ergo cōsē
tientes sitis malis ut approbetis. ne
q: negligētes. ut nō arguatis. Qui
āt deseruerit unitatē. uiolat cari
tatē. et q̄sq̄s violat caritatē. q̄dlibz
magnū habeat: ipē nichil ē. Si
linguis hoīm loquat̄ et anglor̄. si
sciat oīa sacramēta. si habeat oēm
fidem ut mōtes trāsferat. si distri
buat oīa sua paupibz. si corpus
suū tradat ut ardeat. nichil ē. ni
chil ei pdest. Vniūsa inutilit̄ habz.
qui unū illud quo uniūsis utat̄
nō habet. Amplectam̄ itaq: caritatē.
seruare unitatē spūs ī uīnculo pacis.
Nō nos seducāt qui carnalit̄ intelli
gūt. et corpalē sepationē facientes ab
eccl'e frumētis toto orbe diffusis. spi
rituali sacrilegio separem̄. p totū
enī mūdū seminatū ē bonū semē.
Bon⁹ ille seminator filius hoīs. nō ī
affrica sola. s; ubiq: sparsit bonū se
mē. Inimicus āt supseminauit ziza
nia. Sed tamē quid ait pr̄filias.
Sinite utraq: crescere usq: ad messē.
P q̄d crescē. Utiq: p agrū. Quis
ē ager. Nūquid affrica. Non.
Quis ē ergo. Nō interptem̄ nos.
dn̄s dicat. neminē sinam⁹ aliquid
pro arbitrio suspicari. Dixerūt enī
mgr̄o discipuli. Enarra nobis pa
bolā zizanior̄. Et narrauit dn̄s.
Semē bonū dixit filij sūt regni. zi
zania filij mali. Quis ea semiīau̇.
Inimicus āt īquit qui ea seminauit.
dyabolus ē. Quis ē ager. Ager
est inquit hic mūdus. Que ē mes

sis. Messis ē ait finis scl̄i. Qui s̄t
messores. Messores īquit angli
sūt. Nūquid affrica ē mūdus.
Numquid messis hoc tēpus. Nū
quid messor donatus. p totū orbē
terrar̄. Expectate messem p totū
orbē terrar̄. crescite ī messem per
totū orbē terrar̄. zizania tolerate
usq: ad messē. Nō vos seducāt p
uerse palee nimis leues. q̄ volāt
ante aduētū ventilatoris ex area.
nō vos seducāt. tenete eos ad istā
ul' solā silitudinē zizanior̄. Nec il
los sinatis loqui amplius. ille codi
ces tradidit. nō. s; ille codices tra
didit. Quilibet tradiderit. nūquid
īfidelitas traditor̄ fidē dei euacua
uit. Que ē fides dei. Quā promisit
abrahe dicēs. ī semīne tuo benedicēt̄
omēs gētes. Que ē fides dei. Sini
te utraq: crescē usq: ad messem. Per
q̄d crescē. p agrū. Quid ē p agrū.
p mūdū. Hic illi dicūt creuerat. q̄d
est p totū mūdū. s; iā frumēta di
minuta sūt. et ī istā nr̄ām regionē
paucitatē q: reuocata. Nō te pmit
tit dn̄s ītepretari q̄d vis. Ipē q̄ ex
ponit hāc pabolā claudit os tuū.
os sacrilegū. os impiū. os pfanū.
os tibi cōtrariū. q̄ cōtradicis testa
tori. etiā te ad hēditatē vocanti.
Quomō claudit os tuū. Dicendo.
sinite utraq: crescē usq: ad messē.
Si iā fiut messis. credam⁹ esse fru
mēta diminuta. quāquā ne tūc
quidē minuēt̄. s; in horreū recon
dent̄. Sic enī ait. Colligite pri
mū zizania. et alligate ea fasci
culos ad cōburendū. frumētū āt
recondite in horreū meū. Sic g°
usq: ad messem crescāt. post messē

recondent. Imple impie quod minus
unt. Concedo in comparatione zizanio
rum sil' atque palearum frumenta esse pau
ciora. tamen utraque crescunt usque ad
messem. Cum enim habundat iniquitas
refrigescit caritas multorum. Crescat
zizania crescit palea. Sed quia toto
agro deesse non potest frumentum quod per
severando usque ad finem saluum fiat.
crescunt utraque usque ad messem. Et
si propter habundantiam dictum est malorum.
putas veniens filius hominis inveniet fi
dem in terra. quo nomine significatur
quicumque legis prevaricatione imitatur
eum cui dictum est. terra es et in terram i
bis. et tamen et propter habundantiam bo
norum. et propter eum cui dictum est. sic e
rit semen tuum sicut stelle celi et si
cut harena que est in littore maris.
etiam illud non tacitum est quia multi
ab oriente et occidente venient et recum
bent cum abraham in regno dei. Utra
que ergo crescunt usque ad messem et su
as sententias in scripturis habent ziza
nia uel palee suas et frumenta.
Que qui non intelligunt confunduntur et
confundunt. atque ita perstrepunt certa
cupiditate ut nolint obmutescere
vel patefacere veritatem. Ecce inquiunt
dicit propheta. Recedite et exite inde.
et inmundum ne tetigeritis. Quomodo
ergo malos pro pace tolerabimus.
a quibus exire et recedere iubemur ne
tangamus inmundum. Nos istam re
missionem spiritualiter intelligimus. illi
corporaliter. Nam et ego clamo cum
propheta. et qualiacumque sumus vasa.
utitur nobis deus in dispensatione
verbi. clamamus et nos et dicimus
vobis. recedite exite inde et inmun
dum ne tetigeritis. sed contactu cordis.

non corporis. Quid est enim tangere inmun
dum nisi consentire peccatis. Quid est autem exi
re inde. nisi facere quod pertinet ad correp
tionem malorum. quantum pro uniuscuiusque gra
du atque persona salua pace fieri po
test. Displicuit tibi quod quisque pec
cavit. non tetigisti inmundum. redargu
isti. corripuisti. monuisti. adhibu
isti etiam si res exegit congruam. et que
unitatem non violet disciplinam. existi
inde. Attendite in factis sanctorum. ne for
te nimium videatur interpretatio. Quo
hec verba intellexerunt sancti. sic utique in
telligenda sunt. Exite inde dixit propheta.
prius usitata ipsius verbi consuetudine as
sero istam sententiam. et postea ostendendo non
meam. Plerumque accusantur homines. et
cum accusati fuerint. defendunt se. Cum
autem se ille qui accusatur homo rationa
biliter iusteque defenderit. qui audiunt
dicunt. exiit inde. manens loco exiit
inde. Quomodo inde exiit. Ratione
reddita et defensione iustissima. Hoc
est quod faciebant sancti. quando excutiebant pul
verem de pedibus adversus eos qui sibi
pacem nuntiatam non accipiebant. Exiit
inde ille speculator cui dictum est. spe
culatorem posui te domui israel. Illi enim
dicitur. si dixeris iniquo. et non se averte
rit ab iniquitate et a via sua. iniquus
ille in sua iniquitate morietur. et tu animam
tuam liberabis. Hoc si facit exiit inde
non separatione corporis. sed defensione ope
ris sui. Fecit enim iste quod faciendum fuit.
etiam si ille non obtemperavit. cui obtempe
randum fuit. hoc est exite inde. Clamavit
ista moyses. clamavit ysaias. cla
mavit ieremias. clamavit ezechiel.
videamus si hoc ipsi fecerunt. si dimi
serunt populum dei. et si se ad gentes alias
transtulerunt. Quam multum et quam ve

hemēter Jeremias īcrepauit ī pctō
res et scelera tos ppli sui int eos tn̄
erat vnū cū illis templū īrabat.
eadē sacramēta celebrabat. ī ea ho
minū sceleratoꝝ ꝯgregacōe viuebt.
sꝫ clamādo exiebat inde. hoc ē exire
inde. hoc ē īmūdū nō tange. et vo
lūtati nō ꝯsentire. et ori nō parce,
Qd dicā de Jeremia. de ysaya. de dani
el. de ezechiel. de ceteris pphis. q nō
recesserūt a pplo malo ne desererēt
bonos. illi pplo cōmixtos. ubi et ipi
tales ēē potuerūt. Moyses ipē
frēs. cū accipet legē ī mōte. ppls de
orsū ydolū fecit. ppls dei. ppls duc
tus cedētibꝫ fluctibꝫ rubri maris. q
sequētes īmicos obruerāt, Post
tāta signa et miracla ī egipciorū
plagis ad mortē. et ī sua ptectione
ad salutē. tn̄ ydolū poposcit. ydolū
extorsit. ydolū fecit. ydolū adorauit.
ydolo sacrificauit, Indicat dn̄s fa
mulo suo factū ppli. et dicit eos se
pditurū a facie sua, Intercedit moy
ses ad ipm pplm rediturus. et habu
it occasionē recedēdi et exeūdi abe
is. sicut isti īntelligūt ne īmūdū tā
geret. ne cū talibꝫ viuēt. nō fecit ta
mē, Et ne forte hoc necītate potius
qm̄ caritate fecisse videt. obtulit
illi deus aliū pplm, Faciam te inquit
in gētē magnā. ut illos deleret, At
ille nō accepit. cohēt pctōribꝫ. petit
pro pctōribꝫ, Et quomō petit. Magr
na pbacio dilcōis frēs, Quō petit.
Videte illā de q sepe locutus sū mater
nā quodāmō caritatē, Cū deus mi
naret sacrilego pplo. pia moysi vis
cera tremuerūt. opposuit se pro ipis
iracūdie dei, Dnē inquit. si dimit
tis eis pctm̄ dimitte. sin aūt. dele me

de libro tuo, Qm̄ paternis mater
nisqꝫ visceribꝫ. qm̄ securus hoc dixit.
attēdēs iusticiā et mīaꝫ dei. ut q̄a ius
tus ē. ne pdēt iustū. q̄a misericors.
ignoscēt pctōribꝫ, Certe mānifestū
ē iā prudēcie vr̄e. quomō accipiēda
sūt oīa talia testīonia scptuāꝝ. ut
qn̄do scptura sonat recedē nos debē
a malis. nō aliud ītelligere iubea
mur. nisi ut corde recedamus. ne maius
malū ī separacōe bonoꝝ cōmittamus.
qm̄ ī maloꝝ ꝯiūctiōe fugiamus. Si
cut ipi donatiste fecerūt. qui si vere
boni malos arguerēt. ac nō potius
ipi mali bonos īfamarēt. quales
libet p pace tolerarēt. q maximia
nistas receperūt tāꝫ ītegros. quos
tāꝫ pditos āntea dapnauerūt, Cer
te manifeste dixit ppha. recedite et
exite īde. et īmūdū ne tetigeritis,
Ergo ut ītelligām qd dixit. attēdo qd
fecit. facto suo michi expoīt dictū
suū. dixit recedite, Quibꝫ dixit.
Vtiqꝫ iustis, A quibus ut recederēt
dixit. Vtiqꝫ a pctōribꝫ et iniquis,
Quero a talibꝫ vtrū ipē recesserit.
īuenio qd nō recesserit, Ergo alit
ītellexerat, Nā vtiqꝫ prior faceret. qd
pcepit, Recessit corde. obiurgauit
atqꝫ arguit. cōtinēdo se a cōsensu.
nō tetigit īmūdū. obiurgādo aūt
exijt liber ī cōspectu dei. cui neqꝫ su
a deus pctā imputat. q̄a nō fecit.
neqꝫ aliena q nō approbauit. neqꝫ ne
gligēciā. q̄a nō tacuit. neqꝫ supbiā.
q̄a ī vnitate pmāsit. Si ergo frēs
mei quotquot habetis inter vos.
qui adhuc amore scli pgrauāt. a
uaros. piuros. adulteros. spectato
res nugarū. cōsultores mathema
ticoꝝ. phanaticoꝝ. auspicū. augurū.

ebrioſos. luxurioſos. quicq̇d īter voſ
maloꝝ eſſe noſtis. quātū poteſtis.
improbate. ut corde īcredatis. et re
darguite. ut execatis inde. et nolite
cōſentire. ut īmūdū ne tāgatis;

**Item eiuſdē de verbis dn̄i In euā
gelio ſcḋz matheū. Reddite que ſt̄
dei deo. et de militantibȝ Sᵉrmo xixᵘˢ**

Non nulli frēs. qui aut mi
licie cingulo detinentᵘʳ. aut
ī actu ſūt publico cōſtitu
ti. cum peccāt grauitᵉʳ hac ſolēt
a pctīs ſuis p̄miſſa voce excuſare.
qđ militāt. et ne bene aliqñ faciāt.
occupatos ſe malis actibȝ cōquerū
tur, Pinde q̄ſi milicia hoīm. nō vo
lūtas. ī culpa ſit. ita qđ ipi gerūt
officijs aſſcribūt, Nō enī militare
delictū ē. ſȝ ꝓpter predā militare
pctm̄ ē, Nec rē publicā gere crimi
noſū ē. ſȝ ideo agere rē publicā. ut
rē familiarē augeas. potiꝰ videtᵘʳ
ēē dāpnabile, ꝓpterea enī prudēcia
quadā militantibȝ ſūt ſtipendia cō
ſtituta. ne dū ſūptus q̄ritᵘʳ. preda
graſſetur, Illud āt quale ē. cū ob
errorē aliquē. a ſenioribȝ arguūtᵘʳ.
et imputatᵘʳ alicui de illis cur ebriꝰ
fuerit. cur res alienas puaſerit.
cedem cur turbulentꝰ admiſerit.
ſtatī rn̄deat. Quid habebā facere
homo ſecularis. aut miles. Nūq̇d
monachus ſū ꝓfeſſus. aut clericus:
Quaſi oīs qui clericus nō ē aut
monachꝰ. poſſit ei licere qđ nō licet,
Cūctis igitᵘʳ officijs. ſacris lr̄is pre
ſcribitᵘʳ norma viuēdi. omīs ad be
ne viuēdū puocatᵘʳ ſexus. etas. ⁊
dignitas, Igitᵘʳ nemo ſe excuſet pub
licis actibȝ. nemo de occupacione
milicie conqueratᵘʳ. apud omnē

xp̄ianū. p̄ma honeſtatis debet ēē
milicia, Nā ut id qđ dicimꝰ aucto
ritate euāgelica cōprobemꝰ. vnde
amꝰ lectionē. q̄ paulo āte decurſa
ē, Ait enī euāgeliū, Venerūt āt
et publicani. ad iohēm ut bapti
zarentᵘʳ ab eo. et dixerūt ad eū, Ma
giſter quid faciemꝰ: At ille dixit,
Nichil amplius exigatis. qm̄ qđ cō
ſtitutū ē vobis, Honeſta plane
publicanoꝝ īterrogacio. ac ſcā ꝓphe
iuſta rn̄ſio, Illi enī ſollicite īterro
gant. ne aut ignorātes. plus exi
gendo pctm̄ īcidāt. aut ceſſātes pub
licā decipiāt fūctionē, Hic āt mo
derate p̄cepit. ut et īiquitas locū
nō habeat. et cōſtitutū habeat uec
tigal effectū, Nō enī dixit nichil
exigatis. ſȝ nichil āpliꝰ exigatis,
Unde ītelligimꝰ qđ apud deū. nō
tā exactio. qm̄ exactio iniqua dāp
netᵘʳ, Dicit enī ipe dn̄s, Reddite
que ſūt dei deo. et q̄ ceſaris ceſari,
Igitᵘʳ qđ ceſar p̄capit. ferendū ē. qđ
imperator īdicit. tolerādū ē. Sed
fit ītollerabile. dū illud p̄da exac
tionis accumulat, Hoc āt quale
ē. qđ idē ipi. qui hm̄oi neceſſitates
pcurāt. pctīs ſuis pctā cōgeminātᵘʳ:
Hoc ē qđ fraudes ſuas ac rapinas
cōmodū vocāt. cū ipā p̄da inferatᵘʳ
īcōmodū, Illud āt addūt ſceleribȝ
ſuis. ut quos īdefenſos viderīt. ip
ſos potiꝰ pſequātᵘʳ. et putēt ſe ne
ceſſitates decepiſſe publicas. niſi
domos decepērit orphanoꝝ, Ita q̄z
pater āte biduū forſitā fuerit ami
cus. collega. uel frater. īteruenīete
morte eiuſdē liberi habeātᵘʳ tāq̄m
ignoti. uiles et miſeri, Vidua āt
ſi qua fuerit. aut ſic īiurijs exagita

tur ut nubat. aut si voluerit. ī casti
tatis ꝑmanē ꝓposito. dando munera
ī facultate vix ꝑmanet, Cū hys er
go fraudibꝫ repleuerīt sacculos suos,
videas illos letos et accurrentes ad
eccl'aꝫ ꝑperare. et deo gracias agere.
quasi ab ipō. illis hec pecunia cōferā
tur. illud quoqꝫ peccātes. qd rapiāt
suaꝫ. deū uolunt ꝑticipē. Dicit enī
scm̄ euāglin, Interrogauerūt eū et
milites. Quid faciem⁹ et nos? Ait
illis iohēs, Neminē cōcuciatis. neqꝫ
calūpniā faciatis. ſꝫ ɔtēti estote sti
pēdys vr̄is, Hic iā ꝯgnoscē se debet.
oīs homo qui militat, Nō enī tātū
de hys militātibꝫ scriptura loqt. q
armata milicia detinēt. ſꝫ quisqꝫ
milicie sue cingulo vtit. dignitatis
sue miles asscribit. sitqꝫ ideo hec sē
tēcia potest dici. verbi grā. militibꝫ
ꝓtectoribꝫ. cūctisqꝫ iudicibꝫ, Quicūqꝫ
stipēdia sibi publice decreta cōseqt.
si āplius qrit. tāqꝫ calūpniator. et cō
cussor. iohis sētētia cōdēpnat, Usqꝫ
adeo āt hoc inoleuit malū. ut iam
qsi ex cōsuetudīe. vendāt leges. cor
rūpant iura. sentēcia ipā venalis
sit. et nulla iā causa possit eē sine
causa, Hec āt diuīa sentētia q ad
milites loquit. potest eciā ad cleri
cos retorqri. qa eciā si nō militare
videamr sclo. tamē deo et dnō mili
tam⁹. sicut ait aplē. nemo militās
deo obligat se negocys sclaribꝫ. vi
dem inquā nō militare remissis ac
fluētibꝫ tunicis. ſꝫ habem⁹ milicie
nr̄e cingulū. quo castimonie īterio
ra cōstringim⁹, De quo cingulo do
min⁹ ait ad aplōs suos, Sint lū
bi vr̄i accīcti. et lucerne ardētes
ī manibꝫ vr̄is, Milites g xp̄i su
m⁹ et stipēdiū ab ipō donūqꝫ ꝑcepi
m⁹. sicut dicit beatus apls, Qui de
dit nobis pign⁹ spūs. hoc ē. qui sp̄s
sancti nos remunēatione ditauit,
Si qs ergo xp̄ianoꝝ hoc donatiuo
cōtētus forte nō fuerit. et qrit am
plius. incipit hoc ipō carē qd meruit.
qd specialit cōtingit hēticis arria
nis, Dū enī nescio quid ampli⁹ qrūt.
īuenētes erroris spiritū. graciam
sā sp̄s ꝑdiderūt, Nā et catholicus
clericus hac sētētia retinet, Si enī
nō cōtentus stipēdys fuerit. q de al
tario dnō iubente cōsequit. ſꝫ exercet
mercimonia. ītercessiones vendit.
viduaꝝ munēa libent amplectit.
hic negociator magis potest videri
qm̄ clericus, Nec dicē possum⁹. nemo
nos īuasoris arguit violēcia. nllis
accusat. qi nō īterdū maiorē ꝑdā
auidius blādimēta eliciāt qm̄ tor
mēta, Nec int ē apud deū. vtrū vi
an circūuēcione quis res alienas
occupet. dū modo quo pacto teneat
alienū,

Item eiusdē de verbis dnī In euāglio sc̄dꝫ mathm̄. de pregnātibꝫ et nutriētibꝫ. Sermo xx⁹.

Sciire et ītelligere debemus
fratres kmī. qa xp̄ianus dū ī hoc
corpe viuit. tribulacio de eē nō po
terit, Sic enī nos sicut audistis
cōtestat apls dicēs, Omēs q pie
volūt viuē in xp̄o. ꝑsecucionē pa
cient, Et iterū, Per multas tribula
ciones oportet nos ītrāe in regnū
celoꝝ, Uenturi sūt dies tribulacio
nū. et malaꝝ tribulacionū vēturi
sunt, sic dicit scriptura, Et quātū
accedūt dies. augēt tribulacoēs,
Nemo sibi ꝓmittat. qd euāglin nō
ꝓmittit, Quomō enī appinquāte

fine mūdi. sicut dicit ī euāglio. ha
būdabit iniq̄tas. refrigescet caritas.
sic ꝑpt ipās iniq̄tates. nūq̄ deerit
aduersitas, Opus ē ut aīm nr̄m. nō
solū ad pn̄iaz. ſʒ etiā ad paciētiā ꝑpa
rem⁹, Fr̄es mei obsecro vos. attēdi
te scripturas scās. si aliquid fefelle
rūt. si aliq̄d dixerūt. et aliť accidit
q̄m dixerūt. necesse ē ut usq̄ ī finē
sic fiat. queādmodū dixerūt, Non
nobis ꝑmittūt scipture nr̄e in hoc
sclo. n̄ tribulaciōes. pressuras. an
gustias. augmēta doloꝝ. habūdā
ciā teptacionū. sicut et ipē dn̄s ī eu
anglio dicit. In mūdo pressurā ha
bebitis, Et iteꝝ, mūd⁹ gaudebit.
et vos tristes eritis. ſʒ tristicia vr̄a
vertet in gaudiū, Ad ista ꝑpapue
nos ꝑparem⁹. ne imparati deficia
m⁹, De ipīs enī tribulacōibʒ. cū eu
anglīn legeret audistis. ve p̄gnā
tibʒ et nutriētibʒ, Pregnātes sūt.
qui ī spe ītumescūt. nutriētes aūt
idʒ lactātes. qui iā adepti sūt qd̄ cō
cupierāt, Etenī mlr̄ pregnās ī spe
tumet filij. nōdū videt filiū. que cū
iā lactat. amplectit qd̄ sꝑabat, Pg̃
nās ē qui res alienas cōcupiscit. nu
triēs. q̄ iā rapuit qd̄ cupierat, Et
ut hoc aptius. etiā simplices ītelligē
possint. aliquā silitudinē ꝑponam⁹,
Cōcupiscit aliq̄s villā alienā. et di
cit. Bona ē ista villa vicini mei, O
si mea esset. o si adiūgerē illā. et fa
cerē de isto fundo. et de illo. vnitatem,
Amat et auaricia vnitatē. qd̄ amat
bonū ē. ſʒ ubi amādū sit nescit, For
te diues ē vicin⁹ ille. qui habet bo
nā villā. et suspirat. qd̄ illā nō pos
sit tollē. q̄a potens homo ē. et nō
ꝑualet se cōtra illū defendē nec cō

cupiscit nec ī pregnat nichil sperās
nō cōcepit. nō ē pregnās aīo, Si vero
iuxta aliq̄s vicin⁹ sit paup. qui uel
ī nc̄citate positus ē ut possit vendere
uel p̄t opprimi. ut cogat vendē. ini
cit oculi⁹. sperat se posse tollē. aut vil
lam. aut coloniā vicini pauperis. et
īmittit illi aliquas tribulacōēs, Ubi
grā, Aut secretius apud eos q̄ possūt
ut illū aut exactores affligūt. aut ī
aliq̄ publica administracōē costrīgāt.
ex quibʒ cōtractis debitis multis. ne
cesse habeat īfelix vēdē casellā. vn
de aut ipē. aut filij sui sustētabāt,
Necessitate ergo cōpulsus. venit ad
illū. p cui⁹ nequiciā ꝑmit et affligi
tur. et nesciēs qd̄ ipius īmissione h⁹
patit. dicit ad eū, Da michi dn̄e ro
go te paucos solidos. patior necessi
tatē. urgeor a creditore, Et ille, Nō
habeo īquit modo ī maībʒ, Ideo di
cit ī manibʒ nō habē. ut ille oppss⁹
calūpnia. nc̄ce habeat vēdē, Denique
cū ei dixerit. qd̄ pro nimia afflictiōe
sua cōpellat distrahē. stati ille
respōdet, Et si nō habeo pecūiaz ꝑpaz.
vndecūq̄ studeo mutuare. ut tibi
amico meo subueniā, Et si ita nc̄ce
ē. etiā argentulū meū distraho. ne
tu īiuriam paciaris, Cū benefi
ciū petebat, professus ē penit⁹ nō
habē. at ubi dixit qd̄ possessionē
suā vendet. q̄si amico subuenire se
dixit, Et cū eū ad hāc nc̄citatē ad
duxerit. dicit illi. ut vēdicionē fiet
debeat. et casellā pro qua prius. vbi
grā. forte cētū solidos offerebat. ut
eū opprimi viderit. nec medietatē
p̄cij dare acquiescat, Istis enī talibʒ
sicut iā sup̄ dc̄m ē. euāgelista pro
clamat. ve pregnātibʒ et nutriēti

bus, Iſtis enī ve erit ī die iudicij. et
ab audito malo nō poterūt liberari.
ſz audituri ſūt. diſcedite a me male
dicti ī ignē eternū. qui paratꝰ ē dy
abolo et anglis eiꝰ. qa eſuriui. et nō
dediſtis m̄ mā̄ducare. Sitiui et non
dediſtis m̄ bibe̊, Hoc loco diligēter
attē̄dat caritas vrā, Si in ignē mit
tit̄ qui nō dedit rē ꝓpriā. putas ubi
mittendꝰ ē qui īuaſit alienā:· Si
cū dyablo arde̊ habet. q̄ nudū non
veſtiuit. putas ubi arſurꝰ ē qui ex
poliauit:· Et ideo quociēſcūqꝫ uob
euāgelica lectio recitata fuerit in
qua dicit ve pregnātibꝫ et nutrī
tibꝫ. nō hoc de mulieribꝫ legittimos
viros habētibꝫ credite, Quid enī
mali facit mulier q̄ de ꝓprio mari
to cōcepit:· Quare illi in die iudi
cij male erit. q̄ hoc fecit qd̊ deus
iuſſit:· Nō ergo de mlieribꝫ q̄ iuſte
cōcipiūt et pariūt hoc credendū ē.
ſꝫ de illis quos ſup̄ diximꝰ. q̄ īiuſte
cōcupiſcē̄do rē alienā. īpregnati eē
videntᷣ, De quibꝫ ſcriptū legimꝰ
Concepit dolorē et pepit īiquitatē,
Oīs enī cōcipit. nec ullꝰ p̄t eſſe ſine
cōceptu, Sed alij ɔcipiūt de xp̄o. a
lij de dyablo, Sicut enī de illis q̄
a dyabolo cōcipiūt. dicitᷣ conceṗ
dolorem. et pepit iniquitatē, ita
et de illis q̄ ab ſpū ſcō ɔcipiūt. ſcp̄tū
ē. a timore tuo ī vtero ɔcepimꝰ. et
pepꝫimꝰ ſpm̄ ſalutis tue, Hec ei
que diximꝰ frēs kmī. qui diligēt
attendit. et ſupradcā mala. aut
fuiſſe in ſe. aut forſitā adhuc eſſe
cognoſcit. cito ſe corrigat, Nō enī
nocēt mala p̄terita. ſi nō placent,
Adhuc enī eſt penitē̄di et corrigē
di locꝰ, Nondū facā ē illa diſiūctio

aliorꝫ ad ſiniſtrū. aliorꝫ ad dexterā.
nōdū apud īferos ſumꝰ. ubi ē diues
ille ſitiens. et ſtillā deſiderās, Audi
amꝰ. dū viuimꝰ corrigamᷣ. et nō cō
cupiſcamꝰ res alienas. et īpregnati
nō tumeamꝰ. nec uelimꝰ ꝑuenire
ad illas. et eas adipiſcē̄do. tāqꝫ filios
oſculemᷣ, Quādo cōcupiſcit aliqs rē
alienā. ſicut iā dcm̄ ē. aīa ſua quaſi
cōcepiſſe videtᷣ, Si vero qd̊ cōcupiſcitᷣ
ꝑ aliquā calliditatē. aut nequiciā
potuerit obtine̊. q̄i natū filiū oſcu
lari ac nutrire̊ cognoſcitᷣ, Nō g̊ ſic
amemꝰ iſta terrena frēs. ut ꝑdamꝰ
celeſtia, Mutādū ē cor. leuādū ē cor.
Nō hic habitemꝰ iā corde mala re
gio ē amor mūdi. ſufficiat qd̊ hic
adhuc ī carne eſſe videmᷣ, Audiaꝰ
aplm̄ dicētē, Si cōreſurrexiſtis cū
xp̄o q̄ ſurſū ſūt q̄rite: nō que ſup
terrā, Nō apparet qd̊ vobis pro
miſſū ē. iā enī parati ē. ſi nō videtᷣ,
Cōcupiſcē̄do impregnac̊ vis. hinc
īpregnac̊, Cōcupiſce vitā etnā. ad
quā vitā te īuitat deus. ipā ſit ſpes
tua. certus erit partus tuꝰ. nō erit
aborſus, Nō tꝑalit̊ amplecteris
qd̊ peperis. ſꝫ in etnū poſſidebis;
Qd̊ enī ꝓmiſſū ē. ſine dubio dādū
ē. ſꝫ adhuc retro ē; Nō dabitᷣ modo.
ſꝫ dabitᷣ poſtea; Videte iā quām
data ſūt frēs quis illa ul̊ numerare
p̄ualet:· De omībꝫ enī rebus q̄ nob
in ſcripturis ſcīs ꝓmiſſa ſūt. vna tā
tūmodo r̊māſit, Deus enī q̄ nobis
ī tātis rebꝫ verū dixit. ī vna nos
fallit:· Scriptū ē de eccłia qa erit.
et videtᷣ qa ē; Scriptū ē de ydo
lis quia nō erūt. et videtᷣ quia nō
ſūt; Scriptū ē qa ꝑdituri erāt in
dei regnū. et videtᷣ; Scriptū eſt

de helias. q̄a futuri erāt et videt̄;
Scriptū ē de die iudicij. scriptū ē et
de p̄miȳs bonoꝝ. et de pena maloꝝ;
Nemo se circūueniat frēs. quomō il
la oīa venerīt q̄ promissa sūt. sic et
dies iudicij et maloꝝ pena et iusto
rū p̄mia. sine ulla dubitacione vē
tura sūt; Et ideo vnusq̄sq; nr̄m dū
licet. et cū dei adiutorio ī p̄tāte nr̄ā
cōsistit. et pctā vitare. et qd̄ bonū ē
exercere cōtendat. vt cū ille dies ter
ribilis et metuēdus aduenerit. nō
cū impiȳs et peccatoribȝ p̄hēni incē
dio cōcremet̄. sȝ cū iustis et deū ti
mētibȝ puenire ad eternū p̄miū
mereat̄. qd̄ ip̄e prestare dignetur
cui ē honor et imperiū in scl̄a sclō
rū; Amen; Item eiusdē de v̄bis
dn̄i In euanglio scd̄ȝ matheū. De di
e āt illa et hora nemo scit. neq; an
geli celoꝝ ⁊ cetera. Sermo xxi.

Fratres qd̄ audistis monē
tē scripturā. atq; dicētem
ut p̄pter diē nouissimū vi
gilem⁹. vnusquisq; de nouissimo
suo die cogitet. ne forte cū senseitis
uel putaueritis lōge esse nouissim
scl̄i diē. dormiteitis ad nouissimū
vr̄m diē; De die nouissīō scl̄i ihu⁹
audistis. quid dixerit. q̄a nesciūt
eū neq; angli celoꝝ. neq; filius n̄
pater; Vbi quidē magna q̄stio ē.
ne carnalit̄ sapiētes. putem⁹ pa
trē aliq̄d scire. qd̄ nesciat fil⁹; Nā
vtiq; cū dixit. pater scit. ideo hoc
dixit. q̄a in p̄re et fil⁹ scit; Quid
enī ē in die. qd̄ nō in v̄bo factū ē.
p quē f̄cūs ē dies. Nemo iquit
q̄rat nouissimū diē. qn̄ futur⁹ sit;
Sed vigilem⁹ oēs bene viuēdo.
ne nouissīā dies cuiuscūq; nr̄m
nos īueniat impatos. et q̄lis q̄sq;
hīc exierit suo nouissīō die. talis īue
niat̄ ī nouissīō scl̄i die; Nichil te ad
iuuabit. qd̄ hic nō feceris. vnūquē
q; opa sua iuuabūt. aut opa sua
pressura sūt, Et quomō ī psal° cā
tauim⁹ dn̄o. miserē mei dn̄e. qm̄ cō
culcauit me homo, Homo dicit̄ q̄
scd̄m hoiēm viuit, Deniq; illis q̄
scd̄m deū viuūt. dicit̄ dij estis. et
filij excelsi oēs; Reprobis aūt qui
vocati sūt. ut essēt filij dei. et esse
poti⁹ hoīes voluerūt. id ē scd̄ȝ hoīeȝ
viuē. vos āt īquit sicut hoīes mo
riemini. et sicut vn⁹ de p̄ncipibȝ ca
detis; Et enī qd̄ mortalis ē homo
ad disciplinā illi debet valere. nō
ad iactanciā; Unde se iactat vermis
crastino moritur⁹; Dico caritati
vr̄e frēs. de dyablō debent erubescē
mortales supbi, Ille enī et si supb⁹
tamē īmortalis sp̄us ē. et si malig
no illi dies nouissim⁹ penalis ser
uat̄ in finē. tamē mortē quā nos
patim̄. ille nō patit̄; Audiuit ho
mo morte morieris. vtat̄ bene pe
na sua; Qd̄ ē qd̄ dixi. vtat̄ bene
pena sua. Nō inde eat ad supbiā.
vnde accepit penā; Agnoscat se
mortalē et frāgat elacionē; Audi
at sibi dici. quid supbis terra et
cinis. Etiā si supbit dyabl̄s. nō ē
terra et cinis; Ideo dictū ē. vos āt
sicut hoīes moriemini. et sicut vn⁹
de p̄ncipibȝ cadetis; Nō attēditis
q̄a mortales estis. et sicut dyabl̄s
supbi estis. Vtat̄ ergo homo pe
na sua frēs. bene vtat̄ malo suo.
vt p̄ficiat bono suo. Quis nesciat
q̄a pena ē. nccē esse ut moriamur.
Et qd̄ ē grauī⁹ quādo nesciam⁹.

Pena certa ē. hora ĩcerta. et de iſta
pena ſola certi ſum⁹ ĩ rebꝫ hũanis;
Cetera nr̃a bona et mala ĩcerta ſũt.
ſola mors certa ē. Quid ē qđ dico:
Conceptus ē puer. forte naſcat᷑. for
te aborſũ faciat. ita ĩcertũ ē. forte
creſcat. forte nõ creſcat. forte ſeneſcat.
forte nõ ſeneſcat. forte diues erit. for
te paup̱. forte honorat⁹. forte humi
liat⁹. forte habebit filios. forte nõ
habebit. forte ducet vxorē. forte nõ
ducet. q̇cq̇d aliud nomĩaueris ĩ bo
nis; Reſpice et ad mala; Forte egro
tat. forte nõ egrotat. forte a ſerpē
te pcutit᷑. forte nõ pcutit᷑. forte a beſ
tia deuorat᷑. forte nõ deuorat᷑. et reſ
pice oĩa mala. ubiqꝫ ē. forte erit.
forte nõ erit; Nũq̇d potes dicē. for
te morit᷑. forte nõ morit᷑: Quom̊
medici qñ ĩſpexerit valitudinē et
mortiferã ēē cognouerit. hoc pnũ
ciãt. morit᷑ inde nõ euadit. ex quo
naſcat᷑ homo. dicēdũ ē nõ euadit;
Quãdo nat⁹ ē egrotare cepit. qñ
moritur⁹ fuerit. finit quidē egritu
dinē. ſꝫ neſcat utrũ pgat ĩ peiorē;
Finierat diues ille egritudinē deli
ciosam. venit ad tortuoſã. paup̱
vero ille finiyt egritudinē. et p̱ue
nit ad ſanitatē; Sed qđ poſtea ha
beret hic elegit. et qđ ibi meſſuit;
hic ſemĩauit; Ideo cũ viuim⁹ vi
gilare debem⁹. et eligere debem⁹.
quid ĩ futuro teneam⁹; Mũdũ nõ
amem⁹. p̄mit amatores. nõ eos
ad bonũ adducat; Laborãdũ ē ĩeo
poci⁹ ne capiat. qñ timēdũ ne ca
dat. Ecce cadit mũd⁹. ſtat xp̄ian⁹.
q̇a nõ cadit xp̄s; Nã quare dicit
dñs. gaudete q̇a ego vici mũdũ:
Reſpondeam⁹ ei. ſi placet gaude.

ſi tu viciſti. tu gaude. quare nos:
Quare nobis dicat gaudete. n̄ quia
nobis vicit. nobis pugnauit: Vbi
enĩ pugnauit: Quia hoĩez ſuſcepit;
Tolle qđ de virgine nat⁹. tolle qđ ſe
metip̄m exinaniuit formã ſerui ac
cipiens. ĩ ſilitudine hoĩm factus. et
habitu ĩuētus ut homo. tolle hoc.
ubi luctamē. ubi certamē. ubi tēp
tacio. ubi victoria. quã nõ p̄ceſſit
pugna: Inp̄ncipio erat verbũ. et
verbũ erat apud deũ. et deus erat
verbũ. hoc erat ĩ p̄ncipio apud deũ.
Oĩa p ip̄m fcã ſũt. et ſine ipõ factũ
ē nichil; Nũq̇d hoc verbũ iudeus
crucifigeret: Nũq̇d huic verbo ĩpi
us inſultaret: Nũq̇d hoc verbum
colaphis cederetur: Nũq̇d hoc uer
bũ ſpinis coronaret᷑: Vt ãt iſta
pateret᷑. verbũ caro factũ ē. et iſta
paſſus reſurgendo vicit; Ergo no
bis vicit. quibꝫ ſecuritatē reſurrcõ
nis oſtendit; Dicas ergo deo. Miſe
re mei dñe. qñ cõculcauit me ho
mo: Tu te noli cõculcare et nõ te
vĩcit homo; Ecce enĩ homo potens
terret te. Vnde te terret: Spolio.
dãpno. torqueo. occido. et clamas tu.
Miſere mei dñe qñ cõculcauit me
homo; Si verũ dicis. te ip̄m accē
dis. q̇a times minas hoĩs; Mor
tu⁹ te cõculcat. et q̇a nõ timeres.
niſi eſſes homo. cõculcat te homo;
Qđ ergo remediũ: O homo here
deo a quo factus ē homo; Illi ad
here. in ipõ p̄ſume. Ip̄m ĩuoca v̇
tus tua ipē ſit; Dic illi; In te doᵉ
virtus mea. et a cõmĩaciõibus
hoĩm cãtabis. et quid poſtea cã
tes. ipē dñs dicat. In deo ſpabo.
nõ timebo quid faciat m̄ homo;

Itē eiusdē de verbis dn̄i In euāglio
scd᷑z matheū de decē virgībz S' xxij

Inter pabolas a dn̄o dic
tas. solet q̄rentes multū
mouere. q̄ de decē virgi
nibz posita ē; Et multi quidē hinc
multa senserūt. q̄ nō sint p̄ter fidē.
sz quomō ptibz ei⁹ oībz ꝯueniat ex
posicio. id elaborādū ē; Legi eciā
ī quadā scriptura. ex eaꝝ genere q̄
apocriphe cognominātᷣ. qđ nō sit
contra catholicā fidem. sed huic loco m̄
min⁹ cōgrue uisa ē. considerātī oēs
hui⁹ silitudinis ptes. de qua tamē
exposicione. temere nichil audeo iu
dicare ne forte. nō ei⁹ īcōueniēcia m̄
angustiā fecerit. sz mea tarditas ī ea
cōueniēciā nō īuenerit; Qđ aūt m̄ vi
deatᷣ. nō absurde hoc loco accipi q̄
tū potero breuitᷣ et diligēter expo
nā; Interrogat⁹ igitᷣ dn̄s nr̄ a dis
cipulis de cōsūmacioē sc̄li. intᷣ mlta
q̄ locut⁹ ē. hoc quoqꝫ dixit; Nūc
silē estimabitᷣ regnū celoꝝ decē v
ginibz q̄ acceperūt lāpades suas. et
venerūt obuiā sponso; Quīqꝫ ex
eis erāt fatue. et quīqꝫ prudentes;
Sed quīqꝫ fatue acceptis lāpadibz
suis. nō sūpserūt oleū secū; prudē
tes vero acceperūt oleū secū ī vasis
suis cū lampadibz; Tardāte aūt
spōso dormierūt oēs; Media aūt noc
te clamor fc̄us ē. ecce sponsus venit.
surgite obuiā ei; Tūc surrexerūt
ille virgines. et aptauerūt lāpades
suas; Et dixerūt ille stulte ad sapi
entes; Date nobis de oleo vestro.
quia lampades nr̄e extinguūtur;
Responderūt aūt sapientes dicentes;
Ne forte nō sufficiat nobis et vob.
ite potius ad vēdentes. et emite
vobis; Et dū eūt emere venit spō
sus. et que parate erāt ītrauerūt cū
eo ad nupcias. et clausa ē ianua;
Nouissime aūt veniūt relique vir
gines dicētes; Dn̄e dn̄e aperi nob;
At ille r̄ndēs ait; Amē dico uobis
qđ nescio vos; Vigilate itaqꝫ quia
nescitis diē neqꝫ horā; Decē vtiqꝫ
virginū qđ quīqꝫ admittūtᷣ. quīqꝫ
excludūtᷣ bonoꝝ et maloꝝ discreci
onē significat; Quapropter cū virgi
nitatis nomē honorabile ē cur re
ceptis exclusisqꝫ cōīe est:· Deinde
quid sibi vult numer⁹ in vtraqꝫ
pte quinari⁹:· Quicqđ aūt significat
oleū. mirū videtᷣ. qđ sapientes pe
tentibz nō cōicant. cū et inuidere
fas non sit eas que ita pfecte sūt
ut a sponso recipiātᷣ. quo nomine
nullo dubitāte. dn̄s ih̄s xp̄s signi
ficatᷣ. et misericordes ēē oporteat.
ad prestandū ex eo qđ habēt. pre
scribente illa sentēcia. eiusdē dn̄i
dicentis. omni petenti te tribue;
Quid ē aūt qđ possit dando nō suf
ficere vtrisqꝫ:· Hee maxime au
gent questionis difficultatē. q̄m
q̄m et cetera diligenter cōsiderata.
ut oīa ī vnā racionē cōcurrāt. ni
chilqꝫ ī vnā ptē dicatᷣ qđ impedi
at aliā. magna caucio ē adhibē
da; Videntur itaqꝫ m̄ quīqꝫ virgi
nes significare. quīqꝫ ptitā cōtinē
ciā a carnis illecebris; Continē
dus enī aīmi appetitus a volup
tate oculoꝝ. a voluptate auriū.
a voluptate olfaciendi. gustandi.
tangendi; Sed quia ista cōtinēcia
partim corā deo fit. ut illi placeatᷣ
interiore gaudio cōsciencie. ptim
corā homībz. tantū ut glā hūana

capiat. qnqz dicunt sapiētes. et qn
qz ſtulte. vtreqz tamē virgines. qa
vtraqz cōtinēcia ē. quāuis diuerſo
fomite gaudeat; Lampades aūt ſūt.
qa manibz portāt opa. q̄ ſcdz iſtā
continēciā fiūt; Dictū ē aūt. luceāt
opa vrā corā hoībz; Oēs vero acce
perūt lāpades ſuas. et venerūt ob
uiā ſponſo; Intelligēdū ē ergo
xp̄i noīe cenſeri. de quibz agitur;
Nō enī poſſūt qui xp̄iani nō ſunt
ſponſo xp̄o venire obuiā; Sed qn
qz fatue acceptis lampadibz ſuis
nō ſūpſerūt oleū ſecū; Multi enī
q̄uis de xp̄i bonitate plurimū ſpe
rent. gaudiū tamē nō habēt dum
cōtinēter viuūt. niſi in laudibz ho
minū; Nō ergo habēt oleū ſecum;
Nā ip̄az leticiā. oleū ſignificare ar
bitror; ppterea īquit vnxit te ds̄
deus tu⁹ oleo leticie; Qui aūt non
ppterea gaudet. qa deo intrīſecus pla
cet. non habet oleū ſecū; Pruden
tes aūt acceperūt oleū ſecum ī vaſis
cū lampadibz ſuis. id ē leticiā bo
noꝝ opm̄ ī corde atqz cōſciēcia po
ſuerunt; Sic et apl's monet; pbet
ſe homo inquit. et tūc ī ſemetipō
habebit gloriā et nō in altero;
Tardāte ergo ſponſo dormierūt omēs.
quia ex vtroqz genere cōtinēciū ho
minū ſiue eoꝝ q̄ corā deo exultāt.
ſiue eoꝝ q̄ ī laudibz hoīm acqeſcūt.
moriūt hoc īteruallo tp̄is. donec
ſub aduētu dn̄i fiat reſurrcō mor
tuoꝝ; Media aūt nocte. id ē nullo
ſciēte aut ſperāte. qppe cū ip̄e dn̄s
dicat. de die aūt illa et hora nemo
ſcit; Et apl's dicat. Dies dn̄i tāqz
fur ī nocte ita veniet. ex quo ſig
nificat penitus latere cū veniet;

Clamor fcūs ē. ecce ſpōſus venit.
ſurgite obuiā ei. In ictu oculi ī no
uiſſima tuba. oēs reſurgem⁹; Er
go ſurrexerūt oēs virgines ille. et
aptauerūt lāpades ſuas. id ē racōes
reddēdas opm̄ ſuoꝝ; Oportet enī
nos exhiberi āte tribunal xp̄i. ut
illic recipiat vnuſquiſqz qd geſſit in
corpe. ſiue bonū ſiue malū; Et dix
erunt ſtulte ad ſapiētes; Date no
bis de oleo vr̄o. quia lāpades nr̄e
extinguntur; Quoꝝ enī facta aliena
laude fulciūt. eadē ſubtracta defi
ciūt. et de cōſuetudine id ſemp in
qrit. vnde gaudē aīm⁹ ſolet; Itaqz
hoīm q̄ corda nō vidēt. teſtīoniū vo
lūt habere. apud deū qui cordis in
ſpector eſt; Sed quid reſpōderūt ſapi
entes; Ne forte nō ſufficiat nobis
et vobis; Vnuſquiſqz enī pro ſe raci
onē reddet. nec alieno teſtīonio.
quiſquā adiuuat apud deū. cui ſe
creta cordis apparēt. et vix ſibi qſ
qz ſufficit. ut ei teſtīoniū phibeat
conſciēcia ſua; Quis enim gl'abi
tur mūdū ſe habere cor; Inde ē
qd apl's dicit; Mihi minimū ē ut a
vobis dijudicer aut ab hūano die.
ſz neqz me ip̄m iudico; Quapropter
cū de ſe quiſqz aut nō oīno. aut vix
poſſit verā proferre ſn̄iaz. quom
poteſt de alio iudicare. cū ſciat ne
mo quid agat in hoīe. n̄ ſp̄s hoīs;
Ite magis ad vēdentes et emite
uobis; Nō cōſiliū dediſſe putādē ſt.
ſed crimē eaꝝ ex obliquo cōmēoraſ
ſe; Vendūt enī oleū adulatores.
qui ſiue falſa ſiue ignorata laudā
do. ī errores aīas mittūt. et eis va
na gaudia tāqz fatuis cōciliando.
aliquā de hys mercedē. ſiue ciboꝝ

siue pecunie. siue honoris. siue ali
cui⁹ comodi tēpalis accipiūt. nō in
tellig̃ētibꝫ qd̃ dictū ē. qui vos feli
ces dicit. ī errorē vos mittūt; Me
li⁹ ē aūt obiurgari a iusto. q̃m a p̃
catore laudari; Emēdabit me in
q̃d iustus ī mīa. et arguet me. o
leū aūt p̃cōris nō īpinguet caput
meū; Ite ergo ad vēdētes magis
et emite vobis. id ē videam⁹ nūc
q̃d vos adiuuāt. q̄ vobis laudes
vendē cōsueuerūt. et vos ī errorē in
ducē. ut nō corā deo. ſꝫ ab homībꝫ
gl'az q̃reretis; Eūtibꝫ aūt illis emē
veīt spōsus. id ē īclinātibꝫ se illis
ī ea que foris sūt. et solis exterioꝛi
bus gaudē q̃rentibꝫ. q̃a gaudia
interna nō nouerāt. venit ille q̄
iudicat. Et q̄ parate erāt. id ē q̄
bus bonū corā deo testimoniū cōsci
encia p̄hibebat. ītrauerūt cū eo ad
nupcias. id ē. ubi mūda aīa sē
piterno dei verbo. fecūdāda copla
tur. Clausa ē ianua. id ē recep
tis illis qui sūt ī angelicā vitam
īmutandi. omēs enim resurgem⁹
īquit. ſꝫ nō omēs īmutabimur.
clausus ē aditus ad regnū celoꝝ.
Nō enī post iudiciū patet p̄cū
aut meritoꝝ locus; Nouissime
aūt venīut et reliq̄ue virgīes di
centes; Dn̄e dn̄e aperi nobis;
Nō deīn ē q̄ emerit oleū. et ideo
ītelligēde sunt. nullo iā remanē
te de alienis laudibꝫ. et magnis
afflictacōibꝫ. redire ad implora
cionē dei; Sed magna ē eius se
ueritas post iudiciū. cui⁹ ante
iudiciū ineffabilis misericordia
p̄rogata ē; Itaqꝫ respōdēs ait;
Amen dico vobis. nescio vos. ex

illa scilicet regula. qua nō habet
ars dei. hoc ē sapiēcia dei. ut ītrēt
ī gaudiū ei⁹ qui nō corā deo. ſꝫ ut
placerēt hoībꝫ. visi sūt aliquid se
cūdū p̄cepta ei⁹ opari; Atqꝫ ita cō
cludit. Vigilate ergo q̃a nescitis
diē neqꝫ horā; Nō modo illi⁹ vlti
mi tp̄is quo ventur⁹ ē spōsus. ſꝫ
sue quisqꝫ dormicionis diē et horā
nescit; Quisq̄s aūt p̄atus ē usqꝫ ad
sōpnū. id ē usqꝫ ad mortē. q̄ omībꝫ
debet. p̄atus inueniet̃ eciā cū il
la vox media nocte sonuerit. qua
omēs euigilaturi sum⁹; Qd̃ vō
spōse dixit obuiā venire virgīes
sic intelligendū puto. ut ex ip̄is
virginibꝫ cōstet ea q̄ dicit̃ spōsa.
tāq̃m si omībꝫ xp̄ianis ī ecclia
cōcurrētibꝫ. filij ad matrē cōcurrē
dicāt̃. cū ip̄is filijs cōgregatis. cō
stet ea q̄ dicit̃ mater; Nūc enī de
spōsata ē ecclia. et virgo ē ad nup
cias p̄ducenda. id ē cū se cōtineat
a corrupcione seculari. illo aūt tp̄e
nubet quo vniūsa mortalitate
p̄tereūte. īmortali cōiunctione fetat̃;
Despōsaui inq̃t vos vni viro vir
ginē castā exhibere xp̄o; Vos iq̃t
virginē a plurali ad singularem
concludēs. et ideo virgines dici
possūt. et virgo; Cur aūt quīqꝫ ut
michi videtur expositū est; Sed
videm⁹ nūc in enigmate. tūc aūt
facie ad faciē. et nūc ex p̄te. tūc aūt
ex toto; Ip̄m aūt ī enigmate et ex
p̄te. nunc ī sc̄ipturis aliq̄d cernē
q̃d tamē sit secūdū catholicā fidē.
ex illo pignore cōtigit. q̃d accep̃
virgo ecclia. humili aduētu sponsi
sui. que illo vltio aduētu cū ve
niet in claritate. nuptura est. cū

Marginal notes: feundata / fecunda ; gaudio

iā facie ad faciē ꝯtuebit᷑. Dedit e
nī nobis pignꝰ ſpūs. ſicut dicit apl᷑.
et ideo iſta expoſicio. nichil certum
ītuetur. niſi ut ſciꝫ fidē ſit. neqꝫ a
liis ꝑiudicat. q̄ nichilominꝰ ſciꝫ fidē
eſſe potuerit. Itē Sᷤmo eiuſdē de eodē

Hesterna die qui affuiſtis
promiſſionē nr̄aꝫ tenetis. q̄
hodie nō ſolis vobis. ſꝫ pluribꝫ etiā
qui ꝯuenerūt dn̄o adiuuāte reddē
da; Que ſint decē v̄giēs quarū ſt̄
quīqꝫ prudētes. quīqꝫ ſtulte. nō fa
cile indagari poteſt. Verūtamē ſe
cundū ea q̄ ꝯtinet ipā lectio. quā
caritati vr̄e etiā hodie uolui reddē
ri quātū michi dn̄s ītellcm̄ donac̄
dignat᷑. nō michi videt᷑ iſta pabo
la uel ſimilitudo ad eas ſolas ꝑti
nere. q̄ ꝓpa ꝛ excellēciore ſtītate vir
gines ī eccl̄a nomināt᷑. quas etiā u
ſitaciori vocabulo. ſtīmoniales ap
pellare ꝯſueuimꝰ. Sꝫ niſi fallor hec
ſimilitudo ad vniūſam eccleſiā ꝑti
net. quāuis et ſi illas ſolas ītelligē
mꝰ que ſtīmoniales vocāt᷑. nūq̄d
decē ſūt: Abſit ut tāta virginū
multitudo. ad tā exiguū numeꝝ
reuocet᷑; Forte aūt dicat aliquis;
Quid ſi multe ſūt nomīe. et tam
pauce ſūt ī veritate. ut vix decē in
ueniāt᷑: Nō ita ē nā ſi ſolas decē
ītelligi vellet bonas. nō ibi oſten
deret quīqꝫ fatuas. Si enī multe
ſūt virgines q̄ vocāt᷑. et vere vir
gines decē inueniūt᷑. quare ꝯtra
quīqꝫ hoſtia domꝰ magne claudū
tur: Intelligamꝰ ergo kmī ad
omēs nos. id ē ad vniūſam oīno
ecclāꝫ iſtā pabolā ꝑtinere. nō ad
ſolos ꝓpoſitos. de quibꝫ heſterna
die locuti ſumꝰ. nec ad ſolas ple
bes. ſꝫ prorſus ad omēs. Quare
ergo quīqꝫ. et quīqꝫ virgines iſte:
Quīqꝫ et quīqꝫ virgines omēs
oīno ſunt aīe xp̄ianoꝝ. Sed ut
dicamꝰ nobis q̄d deo inſpirāte
ſentimꝰ. nō qualeſcūqꝫ aīe. ſꝫ ta
les aīe q̄ habent catholicā fidem
et habere vidētur bona opa ī ec
cleſia dei. et tamē ex ipis. quīqꝫ
ſūt prudētes. et q̄nqꝫ fatue; Qua
re ergo appellate ſunt quīqꝫ. et
quare virgines. priꝰ videamꝰ. et
deinde cetera ꝯſidēmꝰ; Oīs
aīa ī corpe ideo quinario numeō
ceſet᷑. q̄a quīqꝫ ſenſibꝫ vtit᷑. Ni
chil ē enī q̄d ſentimꝰ ex corpe. ņ
ianua q̄nqꝫ ꝑtita. aut videndo a
audiendo. aut odorādo. aut guſ
tando aut tāgendo. Qui ergo ſe
abſtinet ab illicito viſu. abſtinet
ab illicito auditu. ab illicito odo
ratu. ab illicito guſtu ab illicito
tactu; ꝓpt᷑ ipaꝫ integritatē v̄gīs.
nomen accepit. Sed ſi bonū ē ab
ſtinere ab illicitis ſentiendi moti
bus. et ideo vnaq̄que aīa xp̄iana
virginis nomē habꝫ. quare q̄nqꝫ
admittūt᷑. et quīqꝫ repellūt᷑. et
virgines ſunt et repellūt᷑: Par
ē q̄a virgīes ſūt. et lampades ha
bent: Virgines ꝓpt᷑ abſtinētiā
ab illicitis ſenſibꝫ. lampades ha
bētes ꝓpter opa bona. de quibus
opibꝫ dn̄s dicit. Luceāt opa vr̄a
corā hoībꝫ. ut videāt bona facta
vr̄a. et glorificēt prēm vrm̄. q̄ in
celis ē; Itē diſcipulis dicit; Sint
lumbi vr̄i p̄cincti et lucerne ar
dentes ī manibꝫ vr̄is. In lūbis ac
cinctis. virginitas. ī lucernis ardē
tibꝫ. opa bona; Nō ſolet dici virgi

nitas vtriq; ī cōiugatis. et tamē etiā
ibi ē fidei virginitas. q̄ exhibet pudi
ciciā cōiugalem. Nam ut nouerit
ſctitas vr̄a nō importune ſcdꝫ carnē.
et ſcdm integritatē fidei. qua etiā
fide ab illicitis abſtinetur et bona
opa fiūt. vnūquēq; uł vnāquāq;
aiām virginē dicit. hoc ē. totā eccle
ſiā q̄ conſtat ex virginibꝫ ⁊ pueris
et maritatis feminis. et vxoratis
viris. vno nomīe virgo eſt appel
lata. Unde hoc pbamus. Aplm
audi dicentē. nō ſolis ſctimonialibꝫ.
ſꝫ vniūſe prorſus eccłe. Deſponſa
ui vos vni viro. virginē caſtā ex
hibere xp̄o. Et q̄a hui⁹ virginita
tis corruptor dyabol⁹ cauend⁹ ē.
cōtinuo ipē apłs cū dixiſſet. deſ
ponſaui vos vni viro. virginē caſ
tam exhibere xp̄o. adiūxit ⁊ ait.
Timeo aūt ne ſicut ſerpens euam
ſeduxit verſucia ſua. ſic et vr̄i ſen
ſus corrūpāt a caſtitate q̄ ē in xp̄o.
In corpe virginitatē pauci habēt.
in corde aūt omēs habē debent.
Si ergo ab illicitis. abſtinēcia bōa
ē. vnde virginitas nomē accepit.
et ſi opa bona laudabilia ſiūt. q̄
ſignificāt lampadibꝫ. quare qnq;
admittūt. et quīq; excludūtur.
Si et virgo ē. et lampadem fert.
et tamē nō admittitur. ubi ſe vi
det qui nec virginitatē ab illici
tis ſeruat. nec opa bona volens
habere. in tenebris ambulat.
De iſtis g° ſr̄es mei. de iſtis poti⁹
diſputem⁹. Qui nō vult vidē
qd̄ malū eſt. qui nō vult audire
qd̄ malū ē. ab illicitis ſacrificio
rū nidoribꝫ auertit odoratū. ab
illicitis ſacrificiorꝫ cibis auertit
guſtum. fugit cōplexū aliene. frā
git panē eſurienti. hoſpitē inducit
in domū. veſtit nudū. cōcordat liti
gioſū. viſitat egrotū. ſepelit mor
tuū. ecce virgo. ecce habet lāpadē.
Quid q̄rim⁹ ampli⁹. Adhuc q̄ro.
Quid adhuc q̄ris. Adhuc inquis
q̄ro. intentū me facit euangłm ſcm.
etiā ipās virgīes. et ferentes lam
pades. alias dixit prudētes. alias
ſtultas. Unde intuemr. vnde diſcer
nim⁹. De oleo. Aliquid magnū
ſignificat oleū. Valde magnū.
Putas nō caritas ē. Querendū
dicim⁹. nō ſentēciā precipitamus.
Unde michi videatr. p oleū caritas
ſignificari. dicā vobis. Apłs dicit.
Adhuc ſupeminēciorem uob viā
demōſtro. Supeminēciorē viam
quā demōſtrat. Si līguis hoīm
loquar et angłorꝫ. caritatem aūt
non habeā. factus ſum eramētū
ſonās. aut cymbalū tīniens. Ipa
ē ſupeminēs via. id ē caritas. que
merito. oleo ſignificatr. Omībꝫ enī
humoribꝫ oleū ſupeminet. Mit
te aquā. et ſupinfunde. oleū ſup
eminet. Mitte oleū ſupinfūde aq̄.
oleū ſupeminet. Si ordinē ſerua
ueris vincit. ſi ordinē mutaueris
vincit. caritas nūquā cadit. Qd
ergo fr̄es. Iam diſceptem⁹ de qn
q; virginibꝫ prudētibꝫ et quīq; fa
tuis. Voluerūt ire obuiā ſponſo.
Qd ē ire obuiā ſponſo. Corde i
re. expectare ei⁹ aduētū. Sꝫ ille
tardabat. Dū tardat ille dormie
rūt omēs. Quid ē omēs. Et ſa
piētes ⁊ fatue obdormitauert et
dormierūt. Putam⁹ bon⁹ ē ſom
nus iſte. Quid ē ſomn⁹ iſte. Ne

et pseueret ī caritate usqꝫ ad somnū suū

+ pseueret ī caritate usqꝫ ad somnū suū.

forte tardāte sponso. qm̄ habūdat ī
iqtas. refrigescat caritas multoꝝ.
Dicine ītellecturi sum⁹ istū somnū.
Non michi placet. Dico quare. qa
sunt ibi prudentes; Et utiqꝫ quādo
dixit dn̄s. qm̄ habūdat īiquitas
refrigescet caritas multoꝝ. subie
cit et ait; Qui āt pseuerauerit us
qꝫ ī finē. hic salu⁹ erit; Ubi uultis
esse istas prudētes. Nōne ī his qui
pseuerauerūt usqꝫ ī finem. Non
ob aliud frēs. nō ob aliud psus ad
mitterēt intro. nisi qa pseuerauē
rūt usqꝫ ī finē; Nō ergo eis obrep
sit frigus caritatis. non ī eis refri
guit caritas. sꝫ ferbuit usqꝫ ī finē.
Quia feruet usqꝫ ī finē. ideo sponsi
ianue patuerūt. ideo eis dictū ē ut
ītrarēt. sicut illi optimo seruo. ītra
ī gaudiū dn̄i tui. Quid g° ē dormi
tauerūt omēs. Est alius somnus
quē nemo euadit. Nō recordamī
aplm̄ dicētē. De dormiētibꝫ autē
nolo vos ignorare frēs. id ē de his
qui mortui sūt; Quare enī dormi
entes vocātur. nisi qa suo die resus
citātur. Ergo dormiūt omēs. Pu
tas qa prudens ē. ideo nō debet uel
habet mori. Fatua sit virgo. pru
dens sit virgo: somnū mortis omēs
patiūtur; Aliqn̄ autē dicūt sibi hoīes;
Ecce iam dies iudicij venit. tanta
mala fiūt. tante tribulacioēs cre
brescūt. ecce oīa q̄ phete dixerunt.
pene completa sunt. iam dies iu
dicij instat; Qui hoc dicūt et fideli
ter dicūt. tamqꝫ obuiā eunt spōso
cogitacionibꝫ talibꝫ; Sed ecce bellū
sup bellū. tribulacio sup tribula
cionē. terre motus sup terre mo
tū. fames sup famem. gens sup
gentē. et nōdū sponsus veīt; Cū ergo
expectatur ut veniat. dormiūt omēs
illi q̄ dicūt ecce veīt. et dies iudicij h
nos īuenit. cū dicit dormit; Ergo
obseruet ad sopnū suū + expectantē
illū īueniat sopn⁹; Puta enī qa
dormiūt; Nūqd qui dormit nō ad
iciet ut resurgat. Dormierūt g° oēs.
et de illis prudētibꝫ: et de illis fatu
is. omēs dormierūt. Ecce media noc
te clamor factus ē; Quid ē media
nocte. Quādo nō speratur. qn̄ oīno
nō creditur; Nocte posuit pro ignorā
cia; Aliquis quasi cōputat sibi. ecce
tot āni ab adā trāsierūt. et ecce cō
plentur sex milia ānoꝝ. et cōtinuo q°
modo quidā tractatores cōputaue
rūt. cōtinuo veniet dies iudicij. et ve
niūt et trāseūt cōputacioēs. et ad
huc remoratur dn̄i aduētus sponsi.
et dormiūt virgines q̄ obuiā ierāt;
Ecce dū nō speratur. dū dicitur sex mi
lia ānoꝝ expectabātur. et trāsierūt. ecce
vnde sciam⁹ iam qn̄ veniet. Media
nocte veniet; Quid ē media nocte
veniet. Dū nescitur veniet; Quare
dū nescitur veniet. Ipm̄ dn̄m au
di; Nō ē vr̄m scire tpa. que pater
posuit ī sua ptāte; Dies dn̄i ait
apl's. tamqꝫ fur ī nocte ita veniet;
Ergo vigila ī nocte: ne furē pacia
ris; Nam somn⁹ mortis: velis no
lis. veniet; Sed cū factus fuerit
clamor media nocte. Quis iste cla
mor. n̄ de quo apl's dicit. in ictu o
culi. ī nouissima tuba. Canet enī
tuba. et mortui resurgēt īcorrup
ti. et nos īmutabimur; Denique cla
more facto. mediaqꝫ nocte clamabi
tur. ecce sponsus venit. quid sequi
tur. Surgēt omēs; Veniet hora

dixit ipē dn̄s. qn̄ omēs q̄ ſūt ī mo
numētis audient vocē ei⁹. et pcedēt;
Ergo ad tubā nouiſſiāꝫ ſurrexerūt
omēs; Prudētes āt ille. tulerūt ole
ū ſecum ī vaſis ſuis. ſtulte vͦo ille
nō tulerūt ſecū; Quid ē nō tulerīt
oleū ſecū ī vaſis ſuis? Quid ē ī va
ſis ſuis? In cordibꝫ ſuis; Unde dic
apl̄s; Gloria nr̄a hec ē. teſtīoniū
conſciēcie nr̄e; Ibi oleū; Magnū
oleū de dei dono ē; Deniqꝫ homīes
oleū mittere ītro poſſūt. oliuā cre
are nō poſſūt; Ecce habeo oleū de
dei dono ē; Habes oleū: porta tecū;
Quid ē porta tecū? Intus habe.
ibi deo place; Etenī ecce iſte virgi
nes ſtulte q̄ nō portauerūt oleum
ſecū. abſtinēcia ſua qua virgines
appellātᶻ. hoībꝫ volūt placere. et ſi
hoībꝫ volūt placē. et ideo omīa iſ
ta laudabilia faciūt. oleū ſecū nō
portāt; Tu g° tecū porta. ītus por
ta. ubi videt deus. ibi porta teſtīō
niū conſciēcie tue; Qui āt ambu
lat ad teſtīoniū alienū. oleū non
portat ſecū; Si ideo abſtines ab il
licitis et facis bona opa. ut ab ho
mībus lauderis. non eſt int⁹ oleū;
Deniqꝫ cū ceperīt hoīes nō lauda
re: deficiēt lampades; Intēdat
itaqꝫ caritas vr̄a; Anteq̄m dormi
rēt ille virgines. nō ē dictū q̄a ex
tīguebātᶻ lampades; Illarū ſapi
ēciū lāpades ardebāt. de oleo eterno.
de cōſciēcie ſue veritate. de īteriori
gloria. de ītima caritate. ardebāt
tn̄ et illarū fatuaꝝ; Quare tūc ar
debāt? Q̄a nō deerāt laudes hoīm;
Poſtea vͦo q̄m ſurrexerūt. id ē. in
reſurrectione a mortuis. ceperūt ap
tare lampades ſuas. id ē. ꝑparare

deo operū ſuoꝝ reddē racionē; Et q̄a
tūc nemo ē qui laudet. oīs homo cau
ſe ſue vacat. nemo ē tūc q̄ nō de ſe co
gitet. nō g° erāt q̄ oleū venderēt. ce
perūt deficē lampades. et cōuerterūt
ſe fatue ad q̄nqꝫ prudētes; Date no
bis de oleo vr̄o. quia lāpades nr̄e ex
tīgūtᶻ; Hoc q̄rebāt q̄d cōſueuerāt. id ē
alieno oleo lucē. ad alienas laudes ā
bulare; Date nob de oleo vr̄o. q̄a lā
pades nr̄e extīgūtᶻ; At ille. ne forte ī
q̄ūt nō ſufficiat nobis et vobis. ite po
ci⁹ ad vēdētes. et emite vob; Nō cōſu
lēciū. ſꝫ irridēciū ē iſta reſpōſio; Qua
re irridetū? Q̄a ſapiētes erāt. q̄a ſa
piētia erat ī illis; Nō enī ſapiētes de
ſuo erāt. ſꝫ illa ī illis erat ſapiētia.
de q̄ ſcriptū ē ī quodā libro. q̄ dicat cō
tēptoribꝫ ſuis; Cū venerit ad mala
q̄ illis minata ſūt. et ego vr̄e pdicio
ni ſup ridebo; Q̄d mirū ē. q̄a ſapiē
tes irridēt fatuas? Q̄d ē irridere?
Ite ad vēdētes et emite vobis. q̄ nō
ſolebatis bene viuē. n̄ q̄a vos hoīes
laudabāt. q̄ vobis oleū vendebāt.
laudes vēdebāt; Qui vēdūt laudes?
n̄ adulatores? Q̄uāto magis non
acqeſceretis adulatoribꝫ. et ītus ole
um portaretis. et ꝓpt bonā cōſciāꝫ.
oīa opa bona faceretis. tūc diceretis.
emēdabit me iuſtus ī mīa. et ar
guet me. oleū āt pccōris nō īpīguet
caput meū; Meli⁹ igr̄ emēdet me
iuſtus. arguet me iuſtus. corrigat
me iuſtus. colaphiſet me iuſtus.
q̄m impīguet caput meū oleū per
catoris. Q̄d ē oleū pccōris. n̄ blan
dimēta adulatoris? Ite g° ad vēdē
tes. hoc facere cōſueſtis. nos āt non
vobis dam⁹. Quare? Ne forte nō
ſufficiat nobis et vobis. Q̄d eſt nō

sufficiat:⁘ Nō desperatōe dictū ē. ſꝫ so
bria et pia humilitate. Quāuis enī bo
nus habeat bonā cōſciāz. vnde ſcit
queādmodū iudicet ille. q̄ neminē
fallit:⁘ Habet cōſciāz. nō illā titillāt
crimina ī corde cōcepta. ſꝫ ꝓpt̄ cotidia
na quedā vite hūane pctā. licet con
ſciētia bona ſit. tamē dicit deo. dimit
qa fecit qd fecit te nobis debita nr̄a. ſicut ⁊ nos dimit
tim⁹ debitoribꝫ nr̄is. Fregit panē e
ſurienti. ex corde veſtiuit nudū. ex cor
de de oleo īteriori fecit opa bona. et
tamē ī illo iudicio trepidat. ipa bōa
cōſciētia. Vide qd ē. date nobis de o
leo. Audierīt. Ite poti⁹ ad vēdentes.
qa laudibꝫ hūanis bene viuē con
ſueſtis. uobiſcū oleū nō portatis.
nō āt nos dam⁹. ne forte nō ſuffici
at nobis et uobis. Vix enī de nobis
iudicam⁹:⁘ qn̄tomin⁹ poſſum⁹ iudi
care de uob̄:⁘ Quid ē vix de nobis
iudicam⁹:⁘ Quia cū rex iuſtus ſede
rit ī trono:⁘ q̄s gloriabit̄ caſtū ſe ha
bere cor:⁘ Forte tu nō īuenies aliquid
ī cōſciētia tua. et īuenit ille q̄ meli⁹
videt. cui⁹ acies diuīa penetrat alti
ora:⁘ Videt forte aliq̄d. īuenit forte
aliq̄d. Quāto meli⁹ illi dicas. ne in
tres ī iudiciū cū ſeruo tuo. Etiā qn̄
to meli⁹ dicas. Dimitte nobis debi
ta nr̄a. qa et dicit̄ tibi ꝓpt̄ illas fa
tuas. ꝓpt̄ illas lāpades. eſuriui et
dediſtis michi mādūcare. Qd ergo.
et ille nō illud fecerūt:⁘ Non fecerīt
ante illū. Sed quomō fecerūt:⁘ Quo
modo prohibet deus qui dixit. Caue
te facere iuſticiā vr̄āz corā hoībꝫ. ut
videamini ab eis. alioqn̄ nō habebi
tis mercedē apud prēm vr̄m q̄ ī celis
ē. Et nolite ſileſ ēē ypocrite quādo
oratis. amāt enī ſtare ī plateis ⁊ o
rare ut videāt̄ ab hoībꝫ. Amē dico
vobis. qd̄ perceperīt mercedē ſuā. Eme
rūt oleū. preciū dederūt. emerūt nō
ſūt fraudati laudibꝫ hūanis. q̄ſierīt
laudes hūanas habuerūt. Iſte lau
des hūane ī die iudicij nō eos adiu
uāt. Ille āt quomō fecerūt:⁘ Luceat
āt opa vr̄a corā hoībꝫ. ut videāt bo
na facta vr̄a. et glorificēt prēz vr̄m
q̄ eſt ī celis. Nō enī ait vos. Non
enī de tuo habes oleū. Iacta te. et
dic. habeo. Sꝫ nō habes. Qd enī habes
qd̄ nō accepiſti:⁘ Ergo ille ſic fecerīt.
ille ſic. Nō ē āt mirādū cū eūt eme
re. cū querūt a quibꝫ laudēt̄. et nō
īueniūt. cū q̄rūt a quibꝫ cōſulent̄.
et nō īueniūt. Aperta ē ianua. ve
nit ſpōſus. et ſpōſa tūc glorificata
cū xp̄o ecclā. ut ſinglā mēbra ad to
tū ſe colligūt. et ītrauerūt cū illo ad
nupcias. et clauſū ē hoſtiū. et ille
fatue poſtea venerūt. Sꝫ nūqd ole
um emerūt:⁘ aut a quibꝫ emerēt
īuenerūt:⁘ Ideo ianuas clauſas
īuenerūt. pulſare ceperūt. ſꝫ ſero;
Dictū ē. verū ē. nō fallacit̄ dictū ē.
pulſate et aperiet̄ uobis. Sꝫ quo
modo:⁘ Quādo tps ē miſericordie:
nō qn̄ tps ē iudicij. Nō enī poſſūt
cōfundi iſta tpa. cū miāz ⁊ iudiciū
cātet dn̄o ſua ecclia. Temp⁹ ē mi
ſericordie: age pniāz. Tempe iu
dicij illā habes agere. eris in vir
ginibꝫ illis: cōtra quas clauſū ē
oſtiū. Dn̄e dn̄e: aperi nobis. Nū
quid nō pniāz egerūt:⁘ qa ſerum
oleū nō portauerūt:⁘ Et quid illis
profuit ſera pnia:⁘ quādo eas ir
ridebat vera ſapiētia:⁘ Clauſū
ē ergo oſtiū. Et quid illis dictū ē:
Nō noui uos. Non illas nouit. q̄

oia nouit. Qd ergo e. nō noui vos.
Improbo vos reprobo vos. i arte mea
nō vos agnosco. ars mea nesciat vi
cia. Hoc e at magnū. et nesciat vi
cia. et iudicat vicia. Nescit faciēdo:
iudicat arguēdo. Sic ergo nō noui
vos. Ierūt ergo. et itrauerit quinq;
prudentes. Qm multi estis fres mei
i noie xpi. sint i uobis qnq; prude
tes. si nolite qnq; hoies. Sint i uo
bis quinq; prudētes. ad istā prude
ciā quinarij numeri ptinētes. Ve
niet enī hora. et qn nescim9 veni
et. Media nocte veniet: vigilate.
Sic clausit euāgeliū. vigilate. qa
nescitis diē neq; horā. Si ergo dor
mituri sum9. quomodo vigilam9?
Corde vigila. fide vigila. spe vigi
la. caritate vigila. operibz vigila.
et quādo corpe dormieris. veniet
tēpus ut surgas. Cu at surrexeris
pparā lāpades. tuc nō extīguāt. tē
interiori cōsciētie oleo vegetentur.
Tuc te sponsus ille icorporeis nexibz
amplectat. tuc te itroducat i do
mū ubi nuqm dormias. ubi nuq;
tua lāpas possit extīgui. Hodie
vero laboram9. et lampades nre
iter ventos sc̄li hui9 tēptacionesq;
fluctuāt. Sz ardeat i robore flam
ma nra. et ventus tēptacioīs au
geat ignē potius qm extīguat; Fi.

Itē eiusdē de vbis dnī In euāge
lio scdz lucam. Qui vos spernit.
me spernit. Sermo xxiiij.

Dominus nr ihs
xps qd discipulis
suis loqbatur.
illo tpe scribeba
tur. et nob ad au
diēdū pabatur;
Audiuim9 ergo verba ei9. Qd enī
nobis pdesset. si videret et nō audi
ret. Nec modo aliqd ob e. qa non
videtur. et tamē auditur. Dicit g:
Qui vos spernit. me spernit. Si
solis aplis dixit. qui vos spernit.
me spernit. spernite nos. Si at ser
mo eius puenit ad nos et vocauit
nos. et in eoz loco nos cōstituit. vi
dete ne spernatis nos. ne ad illū p
ueniat iniuria quā nobis facitis;
Si enī nos nō timetis. timete illū q
dixit. qui vos spernit. me spernit;
Qd at nos loquim vobis. qui sper
ni nolum9 a uobis. nisi ut de vris
bonis moribz gaudeamus. Peri
culoz nroz sint solacia bona opa
vra. Viuite bene. ne moriamini
male; Nec i his verbis q dixi vi
uite bene. ne moriamini male. at
tēdatis eos q forte male vixerūt. et
i lectulis suis mortui sūt. et acta e
pōpa funeris eoz. et positi sūt i p
ciosis sarcophagis. i sepulchris pul
cherrime. et operosissime fabricatis. et
quia forte dicit sibi vnusquisq; vrm
velle sic mori. putetis me rem vanā
dice uoluisse. qm dixi uelle me ut
bene viuatis. ne male moriamini;
Cont forte occurrit aliqs qui et bn
vixit. et scdz opinionē hoim male
e mortu9. Forte a ruina e mortu9.
a naufragio mortu9 e. a bestijs
mortu9 e. et dicit vnusqsq; carna
lis i corde suo. Qd e bene viuere.
Ecce ille sic vixit. et sic e mortuus.
Redite ergo ad cor. et si fideles estis
inuenietis ibi xpm. ipe uobis loqt
ibi. Ego enī clamo. ille vero i sile
tio plus docet. Ego loquor p sonū
sermonis. ille intus loqtur p tiorē

cogitacōis. Ergo ipē asserat ī corde
urō ⁱibū meū. qm̄ dice ausus sum.
bene viuite ne male moriamini;
Ecce qm̄ fides ē ī cordibꝫ vrīs. et ibi
ē xp̄s. et ipē habet docere. qd̄ ego
cupio psonare. Recordamī ī euā
gelio diuitē illū et paupem illū.
diuitē īdutū purpura et bysso. et
cotidianis epulis saginatū. paupeꝫ
vero illū iacentē ante ianuā diuitis
esurientē. et de mēsa ei⁹ micas req
rētem. ulceribꝫ plenū. a canibus
lictū. Recordamī ergo. vnde recor
damini? nisi qa ibi ē xp̄s ī cordibꝫ
vrīs? Dicite michi qd̄ ipm̄ intus ī
terrogaueritis. et rn̄derit vobis;
Seqt̄ur eteni et dicit. Contigit mo
ri inopē illū. ꝛ auferri ab anglis
ī sinu abrahe. Mortu⁹ ē aūt ꝛ diuesᵗ.
et sepultus ē ī infernū. Cū aūt in
tormētis eēt leuauit oculos. ꝛ vidᵗ
lazarū requiescētē ī sinu abrahe
Tūc clamauit dicēs. Pater abra
ham. mitte lazarū ut intigat di
gitū suū in aquā. ut stillet in lingua
meā. qa crucior ī hac flāma. Sup
bus tpis. mēdicus īferni. Pauper
enī ille. perueniebat ad micā. ille vero nō
perueniebat ad guttā. De duobꝫ ergo
istis dicite m̄ quis ē bene mortuus?
et qs ē male mortu⁹? Nolite ocl'os
īterrogare. ad cor redite. Si enī o
culos interrogaueritis. falsa vobis
respōdēt. Multū enī splēdida sunt.
et seculariter fuscata. que illi diuiti
morienti exhiberi potuerūt. Que
potuerūt agmina plāgētiū esse
seruoꝛ et ancillaꝛ? Que pompa
clientū? Qui splendor funeris?
Qd̄ preciū sepulture? Credo eū
aromatibꝫ obrutū. Qd̄ ergo dic

turi sum⁹ frēs. bene isti mortui? an
male mortui? Si oculos īterroga
tis: optime mortu⁹ ē. Si magrm̄ vrm̄
īteriorē reqritis: pessime mortu⁹ ē;
Si ergo sic moriūtᵘʳ superbi. reꝝ suaꝝ
conseruatores. et nichil īde paupe
ribꝫ largiētes. quomō moriūtᵘʳ q
rapiūt res alienas? Verū ergo
dixi. viuite bene. ne moriamini
male; ne quomō diues ille moria
mini. Nō probat malā mortem;
nisi temp⁹ post mortē. Econtra at
tēdite illū paupem? nolite oculis;
nā errabitis. Fides attēdat. cor vi
deat. Constituite illū ante oculos
vrōs. iacentē ī terra vlcerosū? ve
niētes canes; lingentes vulnera ei⁹;
Sꝫ cū talē illū reuocatis ante ocl'os
vrōs. cōtinuo expuitis. faciē auer
titis; nares obturatis. Cordis ocu
lus videte. mortu⁹ et ablatus ē ab ē
anglis ī sinu abrahe. Familia di
uitis videbatᵘʳ plāgens; angeli nō
videbātᵘʳ gaudētes. Qd̄ g° respōdit
diuiti abraham? Memēto fili qa
percepisti bona ī vita tua. Nichil bo
nū putasti. nisi qd̄ ī ista vita habu
isti. Accepisti. sed transierūt dies.
ꝛ totū pdidisti; et torquēdus ī infe
ris remāsisti. Oportunū g° ē frēs;
ut hec vobis dicantᵘʳ. Attendite
paupes. siue iacētes. siue ābulātes.
attendite paupes. facite opa bona;
Qui soletis facite; et qui nō sole
tis facite. Crescit numer⁹ bene
operāciū. qm̄ crescit ꝛ nūs fide
liū. Qd̄ facitis. quātū bonū sit.
nōdū videtis. qa ꝛ rustican⁹ qn̄
seminat segetē nō videt. sꝫ terre
credit. Tu deo. quare nō credis?
Veniet messis nrā. puta qa mo

cōscripturi

do laborātes agim⁹. laborātes operam. sicut sc̄ptū ē. Euntes ibant et flebāt. iactātes semina sua. venientes aūt veniēt cū exultacione. portātes manipulos suos; Finit.

Itē eiusdē de verbis dn̄i ī euāgelio sc̄dm̄ lucā. De diuite cibis estuāte. ⁊ lazaro īdigēte. S. xxv.

Mouerit scītas vestra. frēs kmi. ⁊ meū ut arbitror tota mētis ītēcōe perspexit opulētiā diuitis. et īdigētiā mēdicitatis. vnū cibis estuātem; et aliū fame deficientē. Ambo quidē hoīes. ambo carnales. s; nō ābo equales. natura vna. s; vita nō vna. Nullus eorū a cōdicōe mortis īmunis. ⁊ tamē vn⁹ epulat̄ splēdide. ⁊ alter ī pānis. ⁊ ī erūpna sordescat. Ille deliciatis escis adīuētionē coquorū gaudebat. iste si caderēt mice de mēsa ei⁹ expectabat. Audiāt nūc diuites. qui nolūt ēē misericordes. audiāt q̄a vna omēs nascim̄ lege. vna viuim⁹ luce. vnū spiram⁹ aerem. vna quoq; extīguim̄ morte. q̄ si nō īterced[er]et. nec paup ipse duraret. Hic ulcerosus ⁊ nud⁹ iacens lazar⁹. ad abrahe sinū āglorū portat̄ māib;. ecce diues refectus ⁊ splēdid⁹. tartareo carc[er]e cluditur; Vbi ē uestis illa byssina? Vbi uita habūdās. ⁊ affluēs copijs multis? Nōne morte oīa trāseūt tāq̄ʒ umbra? Nichil ītulim⁹ ī hūc mūdū dicit apl̄s. s; nec q̄cq̄m auferre possum⁹. nichil nobiscū tollim⁹. aut rapim⁹. Q̄d si aliq̄d tollēm⁹. nōne viuos hoīes vorarem⁹? Que ē ista auiditas cōcupiscēcie? cū ipē belue habeāt modū? Tūc enī rapiūt quādo esuriūt. parcūt vero prede. cū senserīt sacietatē. Inexplebilis ē sola auaricia diuitū. semp rapit. ⁊ nūq̄ʒ saciat̄. Nec deū timet: nec hoīez reuereī. Non p[at]rī parcit: nō m[at]rēz agnoscit. Nec frī obtēperat; nec amico fidē seruat. Viduā opp̄mit; rem pupilli īuadit. Liberos ī seruiciū reuocat; testamentū falsū profert; Res mortui occupāt̄. quasi nō ⁊ ipsi q̄ hoc faciūt moriāt̄. Que ē ista rogo aiarū īsania. amitte vitā. appete mortē. acq̄re aurū. ⁊ p̄dere celū? S; q̄a nemo cogitat deum. ideo manet ī morte iudiciū. Merito dictū ē diuiti. q̄a percepisti bona ī vita tua. ⁊ lazar⁹ silit[er] mala. nūc aūt hic cōsolat̄. tu vero cruciaris. Audiāt ista diuites: qui nolūt ēē misericordes. Audiāt supplicia irrogari eis. qui nolūt erogare subsidia; Audiāt paup[er]ē refrigerātē: audiant diuitē penis grauioribȝ estuātē; Pater īquit abrahā miserere mei. ⁊ dimitte lazarū ut ītinguat extremū digiti sui ī aquā. ⁊ refrigeret līguā meā. q̄a crucior ī hac flāma; At ille. merito īquit fili. q̄a percepisti bona ī vita tua. ⁊ lazar⁹ siliter mala. Pensant̄ p diuitijs pene. refrigeriū pro paupertate. p purpura flāma. refectio pro nuditate. ut salua sit equitas statere. ⁊ nō mētiatur modus illi⁹ mēsure. in qua mēsura īquit mensi fueritis ita metiet̄ de uobis. Ideo negat̄ ī penis misericordia diuiti quia ipē dū viueret noluit misereri; Ideo rogās diues nō exaudit̄ in tormētis. quia rogātē paupem non exaudiuit ī terris; Diues ⁊ paup

duo ſibi ſūt cōtraria. ſʒ iterū duo ſi
bi ſūt neceſſaria. Nullus īdigeret
ſi īuicē ſupportarent. ⁊ nemo labo
raret ſi ambo iuuarēt. Diues ꝓpt
paupem factus ē. ⁊ paup ꝓpt diui
tem factus ē. Pauperis ē orare. ⁊
diuitis erogare. Dei ē pro paruis
magna penſare. de mīa eiꝰ parua
magna naſcatᶻ copia. Fecūdus eſt
ager pauperū. cito reddit dn̄āntibʒ
fructū. Via celi ē paup. ꝑ quā ve
nitᶻ ad prēm. Incipe ergo erogare;
ſi nō uis errare. Patrimoniū tuū
quo es ligatꝰ compedē. ī hac uita
reſolue. ut libere ad celū poſſis ac
cedere. Abice abs te diuiciaꝝ one
ra. abice vīcula uolūtaria. abice
anxietates ⁊ tedia. q̄ te pluribʒ in
ānis īquietāt. Da petenti. ut poſ
ſis ipē accipe. tribue paupi; ſi nō
vis flāmis exuri. Da in terra xp̄o;
qd tibi reddat ī celo. Obliuiſcere
qd es. ⁊ attende qd futurꝰ es. Pre
ſens uita fragilis ē. ⁊ ī morte pro
cliuis. Nemo poteſt ſtare. ſʒ omēs
cogimur trāſire. Nolētes imꝰ. īui
ti eximꝰ. quia mali ſumꝰ. Si āt
ante nos aliqd mittēmꝰ. nō ad in
ane hoſpiciū venirēmꝰ. Qd enim
paupi damꝰ. ante nos p̄mittimꝰ.
quod āt rapimꝰ. hic totū dimitti
mꝰ; Itē euiſdē de verbis dn̄i In
euangelio ſcd̄ʒ lucā. De martha ⁊
VErba dn̄i .Maria. S. xxvi.
nrī ihu xp̄i. que ex euā
gelio recitata ſūt. admo
nent nos eſſe vnū aliquid quo tē
damꝰ. quādo ī huiꝰ ſcl̄i multitudi
ne laboramꝰ. Tendimꝰ aūt ad
huc pegrinātes. nondū manētes.
adhuc in via. nōdū in patria. ad

huc deſiderādo. nōdū fruēdo. tamē
tēdamꝰ. ⁊ ſine pigricia. ⁊ ſine īter
miſſione tendamꝰ. ut aliqñ pueīre
mereamᶻ. Martha ⁊ maria due
ſorores erāt ambe. nō ſolū carne.
ſʒ eciā religione germane. Ambe
dn̄o cohe ſerūt. ambe dn̄o ī carne
p̄ſñti cōcorditᶻ ſeruierūt. Suſcepit
eū martha ſicut ſolēt ſuſcipi pegri
ni. ſʒ tamē ſuſcepit famla dn̄m. e
gra ſaluatorē. creatura creatorē;
Suſcepit āt ſpū paſcēda. ī carne
paſcendū. Voluit enī dn̄s formā
ſerui accipe. et accepta forma ſerui.
ī illa paſci a ſeruis. dignacōe nō cō
dicione. Nā ⁊ iſta dignacio fuit. ſe
prebere paſcēdū. Habebat carnē ī
qua eſuriret quidē ⁊ ſitiret. ſʒ neſ
citis. qā ī hēmo eſuriēti angli mi
niſtrabāt. Ergo qꝫ paſci voluit.
paſcēti preſtitit. Qd āt mirū. ſi et
de ſcō helia preſtitit vidue. quē pꝰ
coruo miniſtrāte paſcebat. Nūqd
paſcendo defecerat. qñ ad viduam
mittebat. Nō paſcēdo defecerat.
qñ ad viduā mittebat. ſʒ religioſā
viduā. ꝑ obſequiū exhibitū ſeruo
ſuo. benedicere diſponebat. Sic ergo
ſuſceptus ē dn̄s tāqꝫ hoſpes. qui ī
ſua ꝓpria venit. ⁊ ſui eū nō recepe
rūt. Sʒ quotqt eū receperūt. dedit
eis p̄tātē filios dei fieri. adoptās
ſeruos. ⁊ frēs faciēs. redimens cap
tiuos. ⁊ faciēs coheredes. Ne qs tamē
vrm̄ forſitā dicat. o beati qui xp̄m
ſuſcipe. ī domū ꝓpriā meruerūt;
Noli dolere. noli murmurare. quia
tpibʒ natus es qñ iā dn̄m nō vides
in carne. nō tibi abſtulit iſtā dig
nacionē. Cū vni īquit ex mīīmis
meis feciſtis: michi feciſtis. Hec

de dn̄o pascēdo. pascēte spiritu. pau
ca pro tp̄e dixerim⁹. Veniam⁹ ad cau
sam quā de unitate ꝓposui. Mar
tha dn̄m pasc̄e disponēs. ⁊ ꝑparās.
circa multū misteriū occupabatur;
Maria soror ei⁹. pasci magis elegit
a dn̄o. Deseruit quodām̄o sororem
suā circa m̄ltū misteriū laborātem.
et sedit ipa ad pedes dn̄i. ⁊ vacās
audiebat verbū ei⁹. Auris fidelis
sima audierat. vacate ⁊ videte q̄m
ego sū dn̄s. Illa turbabat̄. illa e
pulabat̄. Illa multa disponebat;
ista vnū aspiciebat. Vtrūq; offici
ū bonū. s; tn̄ q̇d sit meli⁹. quid nos
dicam⁹? Habem⁹ quē interroge
m⁹. patient̄ audiam⁹ q̇d sit meli⁹;
Iam cū legeret̄ audiuim⁹. ⁊ me
cōmemorāte iterꝝ audiam⁹. Interpella
bat martha hospitē. ad iudicē depo
nit postulacionē piaꝝ q̄relarū. q̇d
eā soror deseruerit. ⁊ sic laborātē
ī misterio adiuuare neglexerit. Nō
respōdēte illa. s; tn̄ p̄nte. iudicat do
min⁹. Maria causā suā tāq; ocio
sa iudici. maluit ꝯmitte. nec ī res
pōdēdo voluit laborare. Si enī pa
ret respōdēdi sermonē. remitteret
audiēdi ītēcionē. Respōdit ergo
dn̄s. qui ī ṽbo nō laborabat. quia
verbū erat. Q̄d ergo dixit? Mar
tha martha. Repeticio nomīs. ī
diciū ē dilc̄ōis. aut forte monēde ī
tēcionis. Vt audiret attēci⁹; bis vo
cata ē. Martha martha audi. Tu
circa multa es occupata. vnū āt
opus ē. id; vnū necessariū ē. Nō
vnū opus. q̄si singlare opus. s; o
pus ē. expedit. necessariū ē. Q̄d
vnū? Hoc elegerat maria. Vnū
cogitate fr̄es mei. ⁊ videte in ipa
multitudīe. si delectat n̄ vnū. Ecce
deo ꝓpicio q̄m multi estis. q̇s vos fer
ret nisi vnū sapetis? Unde ī multis
quies ista? Da vnū ⁊ ppl's ē. tolle
vnū ⁊ turba ē. Quid ē enī turba.
nisi multitudo turbata? Sed au
dite apl'm. Obsecro āt vos fr̄es. Mul
titudini dicebat. s; omēs vnū face
volebat. Obsecro āt vos fr̄es. ut id
ip̄m dicatis omēs. ⁊ nō sint ī vobis
scismata. Sitis āt ꝑfecti ī eodē sen
su. ⁊ ī eadem sciēcia. Et ī alio loco. v
nanimes vnū sentiētes. nichil ꝑ
cōtencionē. neq; ꝑ ianem gloriam;
Et dn̄s ad patrem de suis. vt sint
vnū. sicut ⁊ nos vnū sum⁹. Et ī ac
tibus aplo'ꝝ. Multitudīs āt creden
ciū. erat vna aīa. ⁊ cor vnū. Ergo
magnificate dn̄m mecū. ⁊ exaltem⁹
nomē eius ī vnū. q̇a vnū ē necessa
riū. Vnū illud supnū. vnū vbi pa
ter ⁊ fili⁹ ⁊ spiritus scūs sūt vnū. Vi
dete nobis comēdari vnitatē. Certe
trinitas ē deus nr̄. Pater nō ē fili⁹.
fili⁹ nō ē pater. spiritus sc̄s. nec pr̄
ē nec fili⁹. s; amboꝝ spūs. et tamē
ista tria. nō tres dij. nō tres omīpo
tētes. s; vn⁹ deus omīpotēs. Ipa tri
nitas vn⁹ deus. q̇a vnū ē necessari
um. Ad hoc vnū nō nos ꝑducit;
nisi multi habeam⁹ cor vnū. Bona
sūt misteria circa paupes. ⁊ maxie
circa scōs dei. seruicia debita. obse
quia religiosa. reddūt̄ enī nō dāt̄.
dicēte aplo. si nos vobis spūalia se
minauim⁹. magnū ē si carnalia vr̄a
metam⁹. Bona sūt. exhortam̄ ad
hec. ⁊ in verbo dn̄i edificam⁹ vos.
nolite pigri ee ad suscipiēdos scōs.
aliquādo nesciētes suscipiēdo quos
nesciūt. angl'os susceperūt. Bona

ſūt hec. meli⁹ ē tamē qḋ elegit ma
ria. Illud enī habet ex neceſſitate oc
cupacionē. illud aūt ex caritate ſua
uitatē. Vult homo currere qn̄ mi
niſtrat. ⁊ aliqn̄ nō poteſt. Querit
qḋ deeſt. parat qḋ adeſt. diſtēdit
aīm⁹. Nā ſi martha illa ſufficeret.
adiutoriū ſororis nō poſceret. Mul
ta ſūt. diuſa ſūt. qa carnalia ſunt.
qa tpalia ſūt. ⁊ ſi bona ſūt. trāſito
ria ſūt. Marie aūt qḋ ait dn̄s. Me
liorē partē elegit. Nō tu malam:
ſz illa meliorem. Audi vnde melio
rē. Que nō auferetur ab ea. A te au
feretur aliqn̄ onus neceſſitatis. eterna
ē dulcedo veritatis. Nō auferetur
ab ea qḋ elegit. nō auferetur. ſed tn̄
augebitur. In hac aūt vita augetur:
ī alia vita pficietur. nūqȝ auferetur;
Ceterū tu martha pace tua dixerī
ī bono miſterio bn̄dicta. p iſto labo
re tuo mercedē qris quietē. modo
occupata es circa multū miſteriū;
Paſcere vis mortalia. licet corpa
ſcōꝝ. Nūqḋ cū veneris ad illā pa
regnū triā. īuenies quē hoſpicio ſuſcipias;
Inuenies eſurientē. cui panē fran
gas. Sicientē cui potū porrigas.
Egrū quē viſites. litigātē. quē cō
cordes. Mortuū. quē ſepelias.
Oīa iſta ibi nō erūt. Sed qḋ ibi e
rit. Quod maria elegit. Ibi paſ
cim̄. nō paſcim⁹. ideo hoc erit ple
nū atqȝ pfectū. qḋ hic elegit ma
ria. De illa mēſa opulēta. de vbo
dn̄i micas colligebat. Nā vultis
noſſe. quid ibi erit. Dn̄s ipē dicit
de ſeruis ſuis. Amē dico vobis.
qa faciet eos recūbere. ⁊ trāſibit
⁊ miniſtrabit eis. Recūbere qḋ ē. n̄
vacare. Recūbe qḋ ē n̄ quieſcere.

Qḋ ē trāſiet ⁊ miniſtrat eis. Prius
trāſit ⁊ ſic miniſtrat. Sed ubi. In ul
lo cōuiuio ſupno. de quo dicit. amē
dico uobis. multi ab oriēte ⁊ occidē
te venient. ⁊ recūbent cū abrahā et
yſaac ⁊ Iacob ī regno celoꝝ. Ibi do
min⁹ paſcit. ſz prius hic trāſit. Nā
ut noueritis. paſcha trāſitus īter
ptatur. Venit dn̄s. fecit diuina. paſ
ſus ē huāna. Nūqḋ cōſpuitur. Nū adhuc
quid adhuc expalmatur. Nūquid
adhuc ſpinis coronatur. Nūqḋ ad
huc flagellatur. Nūqḋ adhuc cru
cifigitur. Nūqḋ adhuc lācea vul
neratur. Trāſiuit. Denīqȝ ⁊ euā
geliū ſic loquitur. qn̄ paſcha faceret cū
diſcipulis ſuis. Qḋ dicit euāgeliſ
ta. Cū aūt veniſſet hora. ut iheſus
trāſiret de hoc mūdo ad patrem;
Ergo ille trāſiuit ut paſceret. nos ſe
quamur ut paſcamur; Itē euſdē
de eodem tractatu Sermo xxvij⁹

SAnctū euāgeliū cū lege
retur audiuim⁹ a fēia re
ligioſa ſuſceptū ēē dn̄m.
hoſpicio. ea que martha vocabatur.
⁊ cū eſſet ipa occupata ī cura mi
niſtrādi. ſoror ei⁹ maria ſedebat
ad pedes dn̄i. et audiebat verbū ei⁹
Laborabat illa. vacabat iſta. Illa
erogabat: hec implebatur. Verūta
men martha laborās multū ī illa
occupacione. ⁊ negocio miniſtrādi in
terpellauit dn̄m. ⁊ de ſorore ſua cō
queſta ē. q eā laborātē nō adiuua
ret. Dn̄s aūt pro maria reſpōdit
marthe. ⁊ ipē ei⁹ factus ē aduoca
tus. qui iudex fuerat īterpellatus;
Martha inquit circa multa es oc
cupata. quādo vnū ē neceſſariū;
Maria meliorē partē elegit. que

nō auferetur

nō auferet ab ea. Audiuim⁹ enī ꝛ
ĩterpellacionē ĩterpellãtis. ꝛ sentē
ciā iudicis. q̄ sentēcia ĩterpellãti res
pōdit. susceptā defendit. Erat enī
maria ĩtēta dulcedini verbi dnī; In
tēta erat martha. quomō pasceret
dnm. ĩtēta maria quō pasceret a
dnō. A martha cōuiuiū dnō parba
tur. ĩ cui⁹ cōuiuio maria iā iocūda
bat. Cū ergo maria suauit audi
ret verbū dulcissimū. ꝛ corde ĩten
tissiō pasceret. ĩterpellato dnō a
sorore sua. quomō putam⁹ eā ti
muisse ne diceret ei dnš. surge ꝛ ad
iuua sororē tuā? Mira enī suaui
tate tenebat. q̄ pfecto ē maior mē
tis q̄m vētris. Excusata ē; sedit se
curior. Quomō aūt excusata? Attē
dam⁹. ĩspiciam⁹. pscrutem qd pos
sum⁹ pascam ꝛ nos. Qd enī? Pu
tam⁹ reprehēsū eē ministeriū mar
the. quā cura hospitalitatis occu
pauerat. q̄ ipm dnm hospicio sus
ceperat? Quomō rēte reprehēdebat
que tāto hospite letabat? Hoc si
verū ē. dimittāt hoīes q̄ mĩstrāt
egētibz. eligāt sibi ptē meliorē. que
nō auferetur ab eis. Vacēt verbo.
ĩhiēt doctrine dulcedini. occupēt
circa sciāz salutarē. Nichil eis cu
re sit. quisqis pegrin⁹ ĩ vico sit. qs
egeat pane. quis idumēto. qs visi
tandus. quis redimēdus. quis se
peliēdus. Vacēt opa misericordie.
vni ĩsistetur sciēcie. Si melior ps ē.
cur nō omēs hoc faciūt. q̄n ipm do
minū ĩ hac causa patronū habe⁹?
Nō enī timem⁹ ĩ hac re. ne offen
dam⁹ eius iusticiā. cū patronā te
neam⁹ eius sniāz. ꝛ tamē ita nō
ē. ſʒ sicut dixit dnš. ita ē. Quomō
ĩtelligis nō ē? est aūt quomō ĩtel
ligere debes. Ecce aduerte. Circa
multa es occupata. q̄n vnū ē nccīz
Maria meliorē partē elegit. nō tu
malā. ſʒ ista meliorē. Sed vnde meli
orē? Qa tu circa multa: illa circa vnū;
Preponit vnū multis. nō enī a
multis vnū. ſʒ multa ab vno. Mul
ta sūt q̄ facta sūt. vnus qui fecit
celū. mare ꝛ oīa que ĩ ipis sūt; Qā
multa sūt? Qs ista numeret?
Qs hoꝝ multitudinē cogitet? Qs
hoc fecit? Deus oīa. ecce bona val
de. Bona valde q̄ fecit? q̄nto me
lior ille q̄ fecit? Attēdam⁹ igit oc
cupaciōes nrās circa multa. Neces
sariū ē misteriū. corpa refecturis;
Quare hoc? Qa esurit. qa sititur.
miseicordia miseris necessaria ē;
Frāgis panē esuriēti. qa ĩuenisti esu
riētē. Tolle famem. cui frāgis pa
nem? Tolle pegrinacioēz. cui exhi
bes hospitalitatem? Tolle nudita
tem. cui pparas vestem? Nō sit e
gritudo. quē visites? Non sit cap
tiuitas. quē redimis? Nō sit rixa.
quē cōcordes? Nō sit mors. quē se
pelias? In illo sclō futuro. nō erūt
ista mala. ergo nec ista mĩsteria;
Bene ergo martha circa corpalē dnī
qd dicā necessitatē. an volūtatem.
mĩstrabat carni mortali. Sed qs
erat ĩ carne mortali? In pncipio
erat vbū. ꝛ vbū erat apud deū. ꝛ
deus erat vbū. Ecce qd maria au
diebat. Verbū caro factū ē. ꝛ ha
bitauit ĩ nobis. Ecce martha cui
mĩstrabat. Ergo maria meliorē
ptē elegit. q̄ non auferet ab ea;
Hoc enī elegit qd semp manebit;
ideo nō auferet ab ea. Circa vnū

ſe voluit occupari. iā tenebat. m̄ aūt
adherere deo bonū ē. Sedebat ad pe
des capitis nr̄i. q̄nto hūili⁹ ſedebat.
tāto ā pli⁹ capiebat. Confluit enī
aqua ad hūilitatē cōuallis. dena
tat de tumoribȝ collis. Nō ergo dn̄s
opus rep̄hēdit. ſȝ mun⁹ diſtīxit. Cir
ca multa es occupata. porro vnū ē
neceſſariū. Jā hoc ſibi maria elegit;
Trāſit labor multitudīs; ⁊ remanet
caritas vnitatis. Ergo qd̄ elegit nō
auferetur ab ea. A te aūt qd̄ elegiſti uti
qȝ hoc req̄rit. vtiqȝ hoc ſubintelligi
tur. a te qd̄ elegiſti auferetur. Sȝ bo
no tuo auferetur. ut qd̄ meli⁹ ē detur.
Auferētur enī a te labor; ut requies detur;
Tu nauigas. illa iā ī portu ē. Vide
tis ergo kmi. ⁊ quātū arbitror. iā
ītelligitis. ī his duabȝ mlierıbȝ. q̄
ambe fuerūt deo grate. ambe ama
biles. ambe diſcipule. videtis ergo
⁊ magnū aliq̄d ītelligitis. q̄cūqȝ in
telligitis. qd̄ audire ⁊ ſcire debetis.
etiā qui nō ītelligitis. ī his duabȝ
mulierıbȝ. duas vitas ēē figuratas.
p̄ſentē ⁊ futurā. laborioſam ⁊ q̄e
tā. erūnoſā ⁊ btām. tēpalē ⁊ etnā;
Due ſūt vite. de illis vos copioſi⁹
cogitate. Q̄d habeat hec vita. nō
dico mala. nō iniqua. nō nefaria.
nō luxurioſa. nō impia. ſȝ laborio
ſa. erūnis plena. timoribȝ caſtiga
ta. tēptacōibȝ ſollicitata. Hāc ipāȝ
īnocentē vitā dico. qualē debebat
habere marthā. Hāc ergo quātū po
teſtis īſpicite. ⁊ de hac ut dixi copi
oſi⁹ cū loq̄mur cogitate. Vita vō
īiqua aberat ab illa domo. nec cū
martha erat. nec cū maria. ⁊ ſi a
liquādo fuit. dn̄o ītrante fugit;
Remāſerūt ergo ī illa domo q̄ ſuſ

ceperat dn̄m. ī duabȝ feminis due
vite. ambe īnocētes. ambe lauda
biles. vna laborioſa. altera ocioſa.
nulla facinoroſa. nulla deſidioſa;
Ambe īnocētes. ambe inq̄m lauda
biles. ſȝ vna laborioſa. altera ocio
ſa. nulla facinoroſa. quā cauere
debet laborioſa. nulla deſidioſa.
quā cauere debet ocioſa. Erāt g°
ī illa domo iſte due vite. ⁊ ip̄e fons
vite. In martha erat ymago pre
ſentium. ī maria futurorȝ. Q̄d a
gebat martha ibi ſum⁹. qd̄ age
bat maria hoc ſperam⁹. Hoc a
gam⁹ bene. ut illud habeamus
plene. Nā q̄d inde habem⁹. iq̄n
tū habem⁹. quādiu hic ſum⁹. q̄n
tū ē qd̄ inde habem⁹. Nā ⁊ modo
inde aliq̄d agim⁹. remoti a nego
ciis. ſepoſitis familiaribȝ curis;
Conueniſtis. ſtatis. auditis. iq̄n
tū hoc agitis. marie ſilēs eſtis. ⁊
facili⁹ uos qd̄ agit maria. q̄m e
go qui p̄erogo. Si q̄d tū dico xp̄i
eſt. ideo uos paſcit. q̄a xp̄i. quia
panis cōis ē. vnde ⁊ ego uobiſcū
viuo. Nūc aūt viuim⁹ frēs ſi uos
ſtatis ī dn̄o. nolo ī nobis. ſȝ ī dn̄o.
q̄a neqȝ q̄ plātat ē aliq̄d. qui rigat.
ſȝ q̄ īcremētū dat deus; Itē eiuſdē
de verbis dn̄i In euāgelio ſcdȝ lucā
Vbi dixerūt diſcipli ad dn̄m. Dn̄e.
doce nos orare. Smo xxviij⁹.

Apostoli ſcī dicebāt ad dn̄z
ihm̄. Dn̄e doce nos orare.
ſicut iohēs docuit diſci
pulos ſuos. Tūc ait dn̄s oracionē.
Pater nr̄ qui es ī celis. ſanctificetur
nomē tuū. adueniat regnū tuū.
fiat volūtas tua ſicut in celo ⁊ in
terra. Panē nr̄m cotidianū da nob

hodie. Et dimitte nob debita nr̄a. si
cut et nos dimittim⁹ debitorib; nr̄is.
et ne patiaris nos induce i tēptati
onē. s; libera nos a malo. Vides
q̄m breuis ē oratio. et oīm plena v
tutū. Prim⁹ sermo q̄nte gratie.
O homo faciē tuā nō audebas ad
celū attollē. oculos tuos ad t̄ram
dirigebas. et subito accepisti gr̄az
xp̄i. oīa tibi pc̄ta dimissa sunt. Ex
malo seruo. factus es bon⁹ filius.
ideo p̄sume nō de opatione tua.
s; de xp̄i gr̄a. Gr̄a enī saluati estis.
ait ap̄ls. Nō ergo hic arrogātia
ē. s; fides. Predicare qd̄ acceperis.
nō ē supbia. s; deuotio. Ergo attol
le oculos ad prēm. qui te p lauac
crū genuit. ad prēz qui p filiū te
redemit. et dic pater nr̄. Bona p̄
sumptio. s; moderata. Patrē dicis
quasi fili⁹. s; noli tibi aliqd speci
alie vendicare. Soli⁹ xp̄i specialis
ē pater. nobis oīb; i cōi ē pater. q2
illū genuit nos creauit. Dic ergo
et tu p gratiā. pater nr̄. ut tu fili
us ee merearis eccl'e. Contuitu
et cōsideratione te ipē cōmenda;
Pater nr̄ qui es i celis. Qd̄ ē in
celis. Audi scripturā dicētē. Excel
sus sup omēs celos dn̄s. et ubiq3
habes. qd̄ sup celos celoz dn̄s sit;
Quasi nō i celis et angli. q̄si nō
i celis et dn̄ationes. S; in illis celis
de quib; dictū ē. celi enarrāt glāz
dei. Celū ē ubi culpa cessauit; Ce
lū ē ubi flagicia nō sūt. Celū ē u
bi nullū mortis ē vuln⁹. Pater nr̄
q̄ es i celis. sāficet' nomen tuū;
Qd̄ ē sāficet'. quasi optem⁹ ut sā
ficet' ille qui ait. Sc̄i estote. q2 e
go scūs sum. quasi aliquid ei ex
nr̄a p̄dicatione sāficatiōis accedat;

Non. S; sāficet' i nob'. ut ad nos
possit ei⁹ sāficatio puenire. Pater
nr̄ qui es i celis. sāficet' nomē tuū
scēm i nobis. Adueniat regnū tuū.
Quasi nō sempiternū sit dei regnū;
Ipē dn̄s dicit. Ego i hoc nat⁹ sum
et tu dicis. pater veniat regnū tuū
q̄i nō venerit. S; tūc venit reg
nū dei. q̄n estis eius grāz cōsecuti;
Ipē enī ait. Regnū dei itra vos ē.
Veniat regnū tuū. fiat volūtas tua
sicut i celo et i terra. Panē nr̄m co
tidianū da nobis hodie. Sāguīe
xp̄i pacificata sūt oīa. ul' i celo ul'
i terra. Sāficatū ē celū. deiect⁹ ē
dyabol⁹. ibi v'sat'. ubi et homo quē
ille decepit. Fiat volūtas tua. h°
ē sit pax in terra. queadmodū i celo;
Panē nr̄m cotidianū da nob ho
die. Memini sermōis mei cū de
sacramētis tractarē. dixi vob' qd̄ a
te u'ba xp̄i. qd̄ offertur panis dicit'.
ubi xp̄i verba deprompta fuerīt. iā
nō panis dicit'. s; corpus appellat';
Quare ergo i oratione dn̄ica que
postea sequit'. ait. panē nr̄m. Pa
nē quidē dixit. s; ΗΠΙΟΥCΗΙ dicit'
hoc ē supsubstāciale. nō iste panis
qui vadit i corp⁹. s; ille pāis vite
eterne. qui aīe nr̄e sbam fulcit;
Ideo g° grece ΕΠΙΟΥCΙΟΙ dicitur.
latin⁹ at hūc panē cotidianū dix
it. quē greci dicūt aduenietē. Er
go qd̄ latin⁹ dixit et grecus. utrūq3
utile videt'. Grecus utrūq3 uno
sermoē significauit. latin⁹ cotidia
nū dixit. Si cotidian⁹ ē panis. cur
post ānū illū sumas. queadmod'
greci i oriēte facē cōsuerūt. Acci
pe cotidie qd̄ cotidie tibi prosit;
Sic viue. ut cotidie merearis acci
pe. Qui nō meretur cotidie accipe.

nō mētur poſt ānū accipe. Quo
modo iob ſcūs pro filijs offerebat
cotidie ſacrificiū: ne forte aliq̄d
uel ī corde uel ī ſermone peccaſſet;
Ergo tu audis ꝙ quociēſcūq3 offer
tur ſacrificiū. mors dnī. r̄ſurrc̄ō
dnī. eleuacio dnī ſignificet᷑. ⁊ re
miſſio pccōꝝ. ⁊ panē iſtū vite nrē
cotidianū aſſumis. Qui vuln⁹
habet medicinā3 req̄rit. Vuln⁹ eſt
quia ſub pccō ſum⁹. medicina eſt
celeſte ⁊ venerabile ſacramētū;
Panē nrm̄ cotidianū da nob̄ ho
die. Cotidie ſi accipis. cotidie tibi
hodie ē. Tibi hodie ē xp̄s. tibi co
tidie reſurgit. Quomodo.᷑ Fili⁹
me⁹ eſ tu. ego hodie genui te. Ho
die ē qn̄ xp̄s reſurgit. heri ⁊ hodie
ip̄e eſt aplīs paul⁹ ait. Sz ⁊ ali
bi ait. Nox p̄ceſſit. dies appiq̄uit
Nox heſterna p̄ceſſit. dies hodier
nus appiq̄uit. Seq̄t᷑. Et dimitte
nobis debita nr̄a ſicut ⁊ nos di
mittim⁹ debitoribz nr̄is. Debitū
q̄d ē. niſi pcc̄m.᷑ Ergo ſi nō acce
piſſes alieni fenoris pecuniā nō ege
res. ⁊ ideo pcc̄m tibi imputat᷑. Ha
buiſti pecuniā. cū qua diues naſce
reris; diues eras ad ymaginē3 dei ⁊
ſilitudinē factus. P̄didiſti q̄d habe
bas. hoc ē hūilitatē. dū arrogāciā
deſideras vendicare. P̄didiſti pecu
niā. ſicut adā nudus factus es;
Accepiſti a dyabolo debitū q̄d non
erat neceſſariū. ⁊ ideo q̄ eras liber
ī xp̄o. debitor factus es dyabolo;
Cauciōnē tuā tenebat īimicus. ſz
eā dnīs crucifixus. ſuo cruore dele
uit. Abſtulit debitū tuū. reddidit
libertatē. Bene ergo ait. dimitte
nobis debita nrā. ſicut ⁊ nos di
mittim⁹ debitoribz nr̄is. Vide q̄d
dicas. Quomō ego dimitto. ſic ⁊ tu
dimitte m̄. Si dimiſeris. bene cōue
nis. ut dimittat᷑ tibi. Si nō dimittis.
quomō cū cōuenis.᷑ Et ne paciā
ris nos īduci ī tēptacionē. quā fer
re nō poſſum⁹. ſz libera nos a malo;
Vide q̄d dicat quā ferre nō poſſum⁹;
Nō dicit nō īducas ī tēptacionē.
ſz q̄ſi athleta talē vult tēptacionē
quā ferre poſſit hūana cōdicio. ⁊
vnuſquiſq3 ut a malo. hoc ē ab īimi
co a pccō liberet᷑. Poteſt ēt q̄ abſtu
lit pcc̄m vrm̄. ⁊ delicta vrā dona
uit. tueri ⁊ cuſtodire vos dignet᷑
aduſū dyaboli aduſātis īſidias.
ut nō uobis obrepat īimicus. qui
culpā generare cōſueuit. Sed qui
deo ſe cōmittit; dyabolū nō timet;
Si enī deus p̄ nobis.᷑ q̄s cōtra nos;
Ipi ergo laus ⁊ glā. a ſeculis ⁊ nūc
⁊ ſemp̄. ⁊ ī oīa ſc̄la ſclōꝝ: Amen;
Itē eiuſdē de v̄bis dnī. In euāgelio
ſcdz lucā. Quis vrm̄ habebit a
micū. ⁊ ibit ad illū media nocte
⁊ dicet illi. Amice cōmoda michi
tres panes. qn̄ amic⁹ me⁹ venit
de via ad me. ⁊ nō habeo q̄d ponā
ante illū. ⁊ ille deint⁹ respōdēs.
dicat. Noli m̄ moleſtus eſſe. ⁊ cetā
Audiuim⁹ nos exhortatū
dnm̄ nrm̄. celeſtem ma
giſtrū. ⁊ fideliſſimū con
ſiliariū. eundē hortatorē ut peta
m⁹. ⁊ datorē cū petim⁹. Audiuim⁹
eū ī euāglio. hortātē nos eū pete
īſtant᷑. ⁊ pulſare uſq3 ad ſilitudi
nē improbitatis; Poſuit enī no
bis exempli grā. ſi quis nrm̄ ha
beret amicum. a quo nocte peteret
tres panes. cū illi amicus veniſſz
de via. ⁊ q̄d ei apponeret nō habet᷑
Si aūt ille reſpondeat iā ſe ī q̄ui

escere. ⁊ seruos suos secū. nec debē
illius p̄abz īquietari. ille aūt pl'
sando instet. ⁊ pseueret. nec pudore
territus abscedat. sz necessitate coac
tus īmineat. surrecturū illū. ⁊ si nō
ppt' amiciciā. certe ppt' illi⁹ inpbita
tē. ⁊ daturū ei quātos voluerit; Quā
tos āt voluerit? Nichil plus volu
it ille qm̄ tres. In hac ergo silitudi
ne adiūxit hortacionē dn̄s. ⁊ oīno
stimulauit nos q̄rere. pete. pulsare.
donec accipiam⁹ qd̄ petim⁹. qd̄ q̄ri
m⁹. qd̄ pulsam⁹. Vsus exēplo a ꝯtrio.
sicut de illo iudice q̄ nec deū timebat.
nec hoīes reuerebat'. ⁊ tamē cū eū
q̄dā vidua īpellaret cotidie. tedio
victus dedit. qd̄ bn̄ficio nō potuit
īuitus. Dn̄s āt nr̄ ihs xp̄s īter nos
petitor cū patre dator. nō utiq; tā
tū nos hortaret' ut petem⁹. ñ dare
vellet; Erubescat hūana pigricia?
plus vult ille dare. qm̄ nos accipe;
Plus vult ille miseri. qm̄ nos a
miseria liberari. ⁊ utiq; si nō libeā
ti fuerim⁹. nos miseri remanebim⁹;
Nā ille qd̄ nos hortat'. ppt' nos hor
tat'; Euigilem⁹. ⁊ hortāti credam⁹.
pmittēti obseqm̄r. ut ad dātē gaudea
m⁹; Fortassis enī ⁊ nobis aliqn̄ ve
nit amicus de via. ⁊ nō īuenim⁹.
qd̄ ei apponem⁹. ⁊ necessitatē passi
sum⁹. ⁊ accepim⁹ ⁊ nobis ⁊ illi; Ni
ciri enī nō potest. ñ ut aliqs pass⁹
fuerit amicū aliqd īterrogātē qd̄
respōdere nō possit. ⁊ tūc se īuenit nō
habere quādo coactus ē dare. Venit
amicus de via. id ē de vita hui⁹ sclī.
ī qua oēs velut pegrini trāseūt. nec
ullus q̄si possessor manet. sz omni
hoī dicit'. refectus es trāsi. age iter.
da vēturo locū; Aut forte de via
mala. hoc ē de vita mala. fatigat⁹

nesciens qd̄ amicus tu⁹. nō īuenies ve
ritatē. qua audita ⁊ pcepta beat⁹
fiat. sz lassatus ī oī cupiditate et
egestate sclī. venit ad te tāq̄ ad xp̄i
anū ⁊ dicat. redde m̄ racionē fac
me xp̄ianū. ⁊ īterrogat qd̄ forte tu
p simplicitatē fidei nesciebas. ⁊
nō ē unde reficias esuriētē. ⁊ te ad
monitus īuenis egentē. ⁊ cū vis
docere. cogeris discere. ⁊ dū erubes
cis eū q̄ te īterrogauit qd̄ q̄rebat
nō ī te īuenies. compelleris q̄rē ut
merearis īuenire. Et ubi q̄ras?
Vbi nī ī dn̄icis libris? Fortassis qd̄
ille īterrogauit ī libro positū ē. sz ob
scurū est. Forte dixit hoc apl's in
ep̄la sua. sic dixit ut legē possis. in
telligere nō possis. Transire nō p
mitteris. urguet enī interrogator.
ipm̄ paulū. aut petrū. aut aliquē
pphaz īterogare nō sineris. iā enī re
quiescit familia ista cū dn̄o suo. ⁊
seculi hui⁹ ignorācia valida est. hoc
ē nox media. ⁊ urguet amicus esu
riēs. Tibi forte sufficiebat simplex
fides. illi nō sufficit. Nūqd deserēdus
ē? Nūqd de domo piciend⁹? Ergo
ad ipm̄ dn̄m ad ipm̄ cū quo fami
lia requiescit. pulsa orādo. pete insta
ne quomō amicus ille ī silitudine
positus. tedio vict⁹ surget ⁊ dabit.
Dare vult. tu pulsās nōdū accepis
ti. pulsa dare vult. ⁊ qd̄ differt da
re. vult ut ampli⁹ desideres dilatū.
ne vilescat cito datū. Cū āt pueñe
ris ad tres panes. hoc ē ad cibū ⁊
īntelligenciā trinitatis. habes ⁊ unde
viuas. ⁊ unde pascas. Nec pegrinū
veniētē de via reformides. sz extr
piēdo ciuē domesticū facias. Nec
timeas ne finias. nō panis ille fi
nietur sz īdigenciā tuam finiet; Pa

nis ē. ⁊ pāīs ē. ⁊ pāīs ē. de⁹ pr̄. deus
fili⁹. deus ſps ſcs̄. Etern⁹ pr̄. etern⁹
fili⁹. etern⁹ ſps ſcs̄. Incōmutabilis
pr̄. icōmutabil' fili⁹. icōmutabil' ſps
ſcs̄. Creator ⁊ pr̄. ⁊ fili⁹. ⁊ ſps ſcs̄. Ci
bus ⁊ pāīs etern⁹. ⁊ pr̄. ⁊ fili⁹. ⁊ ſps
ſcs̄. Diſce ⁊ doce. viue ⁊ paſce. Deus
q̄ tibi dat. nichil meli⁹ qm̄ ſe tibi
dat. Auare. qd aliud q̄rebas. Aut
ſi aliud petas. qd tibi ſufficiat. cui ds
nō ſufficiat. Sȝ opus ē ut habeas
caritatē. habeas fidē. habeas ſpem
ut poſſit tibi dulcis eē qd dat. Et
hec ipa tria ſūt. fides. ſpes. caritas. ⁊
hec ipā dei dona ſūt. Nā fidē ab ipō
accepim⁹. ſicut ds̄ iq̄t vnicuiq; pti
tus ē mēſurā fidei. Et ſpem ab ipō
accepim⁹. cui dicit̄. i quo m̄ ſpem de
diſti. Et caritatē ab ipō accepim⁹.
de quo dicit̄. Caritas dei diffuſa ē
i cordibȝ nr̄is. p ſpm̄ ſcm̄ q̄ dat⁹ ē
nobis. Sȝ hec itidē tria. aliq̄ntulū
ſūt diuſa. ſȝ oīa dei dona. Manēt
enī tria hec. fides. ſpes. caritas. ma
ior aūt hoꝝ caritas. In illis pāībȝ nō
ē dict⁹ aliq̄s pāīs maior aliis. ſed
ſimplr̄ petiti ⁊ dati tres panes. Ec
ce alia tria. Q̄s ē vrm̄ a quo petit
fili⁹ ſuus panē. nūq̄d lapidē porri
get ei. Aut q̄s vrm̄ a quo petijt pi
ſcem. nūq̄d ſerpētē porriget ei. Aut
a quo petijt ouū. nūq̄d porriget
ei ſcorpionē. Si ergo vos cū ſitis
mali. noſtis bona data dare filiis
vr̄is. q̄ntomagis pr̄ vr̄ q̄ in celis ē
dabit bona petētibȝ ſe. Tria ergo
iſta rurſū cōſiderem⁹. ne forte ſint ibi
illa tria. fides. ſpes. caritas. maior
aūt hoꝝ. caritas. Pone ergo tria. pa
nē. piſcem. ouū. maior horū pāīs.
ideo bene panē intelligim⁹ i his
tribȝ caritatē. Propterea pani lapi

dem oppoſuit. q̄a duricia cōtraria ē
caritati. Piſce. fidē itelligim⁹. Dixit
q̄dā ſcs̄. ⁊ nos dicē delectat. piſcis bon⁹
pia ē fides. Viuit iter fluctus. nec
frāgit aut ſoluit fluctu. Viuit it̄
tēptaciōes tēpeſtateſq; hui⁹ ſcl̄i pia
fides. ſeuit mūd⁹. ⁊ itegra ē. Tātū
cōtrariū fidei. ſerpentem illū obſer
ua. In fide enī deſpōſata ē illa cui
dr̄ i cāticis cāticoꝝ. Veni de libano
ſpōſa mea. venies ⁊ ptrāſies ab ī
cio fidei. Ideo ⁊ deſponſata. q̄a et
deſpōſacōis īicii fides ē. Pmittit
enī ab ſpoſo aliq̄d. ⁊ pmiſſa fide de
tinet. Oppoſuit aūt dn̄s ſerpētē pi
ſci. diabolū fidei. Propterea deſpōſa
te huic dicit apl's paul⁹. Deſpōſaui
vos vni viro virginē caſtā exhibe
xpo. ⁊ timeo ne ſicut ſerpēs euā ſe
duxit aſtucia ſua ſic ⁊ vr̄i ſenſus cor
rūpāt a caſtitate q̄ ē i xpo. id ē q̄ ē
i fide xpi. Habitare enī iq̄uit xpm
p fidē i cordibȝ vr̄is. Diabol⁹ ergo
nō corrūpat fidē. nō deuoret piſcem;
Reſtat ſpes q̄ quātū michi videt̄
ouo cōpat̄. Spes enī nōdū puenit
ad rem. ⁊ ouū ē aliq̄d. ſȝ nōdū ē pul
lus. Quadrupedes ergo filios pa
riūt. aues aūt ſpem filioꝝ. Spes er
go ad hoc nos hortat̄. ut pñcia cō
tēpnam⁹. futura expectem⁹. ea q̄ re
tro ſūt obliuiſcentes. cū aplo i ante
riora extēdam̄. Sic enī dicit. vnū
aūt q̄ retro oblitus. i ea q̄ ante ſūt
extent⁹. ſcdȝ itēcionē ſequor ad pal
mā ſupne vocacōis dei i xpo ihu;
Nichil ergo tā iīmicū ē ſpei. q̄m re
tro reſpicē. idȝ i eis rebȝ q̄ pt̄er la
būt ⁊ trāſeūt ſpem ponere. ſȝ i his
q̄ nōdū date ſūt. ſȝ date q̄nq; nūq̄
trāſibūt. Quādo aūt ſeuiet tēpta
cionibȝ mūd⁹. velut pluuia ſodo

me sulphurea ul' fulgorea metuẽdũ
ẽ exẽplũ vxoris loth. Retro enĩ res
pexit. ⁊ ubi respexit' ibi remansit;
In salem ꝯũsa ẽ. ut prudẽtes cõdiret
exemplo. Apl's paul9 de hac spe ita
loqt'. Spe enĩ salui facti sum9. Spes
ãt q̃ videt' nõ ẽ spes. Qđ enĩ videt
q̃s. quid sperat;' Si ãt qđ nõ videm9
speram9. p paciẽciã expectam9. Qđ
enĩ videt quis. qđ sperat;' Ouũ. o
uũ ẽ. ⁊ pullus nõdũ ẽ. ⁊ testudine
tectũ ẽ. nõ videt'. q̃a operit'. Cũ pa
ciẽcia expectet'. ferueſcat. ut viues
cat. Intende extẽde' ĩ ãteiora. obli
uiscere p̃teita. q̃ enĩ videt' tpalia st';
Nõ respiciẽtes inq̃t q̃ videtur. ſꝫ que
nõ vident'. Que enĩ vident' tpalia
sũt. q̃ ãt nõ vident' etna sũt; In illa
ergo q̃ nõ vident' extende spem. ex
pecta. sustine. noli retro respice'. ouo
tuo scorpiũ time. Vide q̃a de cauda
pcutit. quã retro habet. Nõ ergo
scorpi9 p̃imat ouũ tuũ. mũdus iste
spem tuã. ut ita dicã. veneno cõtra
rio. Quo cõtraio;' Quãta tibi loq
tur mũd9. quãta post dorsũ strepit.
ut retro respicias. idꝫ ut ĩ rebꝫ p̃ti
tibꝫ. nec p̃sentibꝫ. nõ enĩ dicẽda sũt
p̃ncia. nũq̃ꝫ stãcia. spem tuã ponas
⁊ ab eo qđ pmisit xp̃s. ⁊ nõdũ dedit.
ſꝫ q̃a fidelis ẽ dabit. auertas aĩm
tuũ. ⁊ velis requiesce' ĩ mũdo peũ
te;' Ideo enĩ deus felicitatibꝫ terre
nis amaritudiẽs miscet. ut alia q̃
rat' felicitas. cui9 dulcedo nõ ẽ fal
lax. ⁊ de ipĩs amaritudinibꝫ conat'
mũd9 auertere te ab eo qđ ĩtendis ĩ
anteiora. ⁊ retro cõuertere. de ipĩs a
maritudinibꝫ. de ipĩs tribulacõibꝫ.
murmuras ⁊ dicis; Ecce pereũt õ
nia xp̃ianis tpibꝫ. Qđ strepis;'
Non hoc m̃ pmisit deus. qđ ista nõ
peribũt. Nõ hoc m̃ pmisit xp̃s. et'
na pmisit etern9. Si credidero. ex mor
tali fiam etn9. Qđ strepis o mũde
ĩmũde;' Qđ strepis;' Qđ auertere co
naris;' Tenere vis periẽs;' qđ faceres
si maneres;' Quẽ nõ deciperes dulcis;'
si amarus alimẽta mẽtiris;' Ergo si
habeo spem. si teneo spem. ouũ meũ
nõ ẽ a scorpione pcussũ. Bñdicã dñm
ĩ omĩ tpe. semp laus eius ĩ ore meo
Felix sit mũd9. eũtat' mũd9. bñdicã
dñm qui fecit mũdũ. bñdicã p̃rsus.
Secũdũ carnẽ bene sit. sđꝫ carnẽ ma
le sit. benedicã dñm ĩ oĩ tpe. sẽp laus
ei9 ĩ ore meo. Nã si benedico quãdo
bene ẽ. ⁊ blasphemo quãdo male ẽ.
suscepi scorpionis aculeũ. ꝯpũctus
retro respexi. qđ absit a nobis. Dñs
dedit. dñs tulit. sicut dño placuit ita
factũ ẽ. sit nomẽ dñi benedictũ. Cadat
ciuitas q̃ nos carnalit' genuit.
deo gracias. vtinã ⁊ sp̃ualit' genet';
et nobiscũ trãseat ad etnitatem. Sꝫ
nõ manet ciuitas q̃ nos carnalit'
genuit. manet qui nos sp̃ualit' ge
nuit. Edificãs ihr'lm dñs. nũq̃d dor
mitãdo edificiũ suũ pdidit;' aut nõ
custodiẽdo hostes admisit;' Nisi dñs
custodierit ciuitatẽ; ĩuanũ vigilat
qui custodit eã. Et quã ciuitatẽ;'
Nõ dormit nec dormitabit q̃ custo
dit isr'l. Qđ ẽ isr'l. n̄i semẽ abrahe;'
Qđ ẽ semẽ abrahe. nisi xp̃s;' Et se
mini iq̃t tuo. qđ est xp̃s. Et nob' q̃d;'
Vos ãt xp̃i. ergo semẽ abrahe estis;
sđꝫ pmissionẽ hẽdes; In semie tuo
ĩquit bñdicẽt' omẽs gentes. Ciuitas
scã. ciuitas fidelis. ciuitas ĩ terra
pegrina. ĩ celo fũdata ẽ. O fidelis. no
li corrũpe spem. noli amittere cari
tatem. Accige lũbos tuos. accende.
p̃tẽde lucernas tuas. expecta dñm

quādo veniat a nuptijs. Nō expa
uescas: qa pereūt regna terena: Jdeo
tibi celeste pmissum ē. ne cū terreis
perires. Nā ista peritura pdicta sūt: p
dicta oīno. Nō enī negare possum⁹ qd
pdictū ē. Dn̄s tu⁹ quē expectas dixit
tibi. Exurget gēs sup gētē. ꝛ regnū
sup regnū. Habēt mutacōes regna
terrena. veniet ille de quo dictū ē: et
regni ei⁹ nō erit finis. Qui hoc terreis
regnis pmiserūt. nō veritate ducti st:
sꝫ adulacōe mētiti sūt. Poeta illoꝝ
quidā īduxit iouē loquētē. ꝛ ait de
romanis. His ego nec metas rerū nec
tēpa pono. Jmperiū sine fine dedi;
Non plane ita rñdet veritas. Reg
nū meū qd sine fine dedisti. o q̄ nichil
dedisti ī terra ē. an ī celo: Vtiqꝫ ī ter
ra. Et si essꝫ ī celo. celū ꝛ tr̄a trāsiēt;
Trāsiēt q̄ fecit ipe de⁹. q̄ntocici⁹ qd
cōdidit romul⁹: Forte si vellem⁹ hic
exagitare virgiliū. ꝛ īsultare quare
hoc dixerit. ī parte tollēt nos ꝛ di
cēt nobis. Et ego scio. Sꝫ qd facerē
q̄ romanis v̄ba vendebā. nisi his a
dulacōe aliqd pmitterē qd falsū e
rat: Et tamē ī hoc caut⁹ fui qn̄ dixi
imperiū sine fine dedi. iouē ipm̄ ī
duxi qui hoc dicēt. nō ex psona me
a dixerā falsū. sꝫ ioui imposui fal
sitatis psonā. Sicut de⁹ falsus erat:
ita vates mēdax erā. Nā vultis
nosse qa ista noueram: Alio loco qn̄
nō iouē īduxi loquētē. sꝫ ex psona
mea locut⁹ sū dixi. Nō res romane
perituraqꝫ regna. Videte qa dixi.
peritura regna. Dixit peritura reg
na. nō tacuit peritura. veritatē nō
tacuit. semp māsura adulacione
pmisit. Non ergo deficiam⁹ fr̄es:
finis erit terrenis omībꝫ regnis;
Nūc si finis ē: deus videt. Forte ei

nōdū ē. ꝛ īfirmitate q̄dā ul' miscdia
ul' miseria. hoc optam⁹ ut nōdū sit;
Nūq̄d tamē ideo nō erit: Figite spē
ī deū. etn̄a cōcupiscite. etn̄a expecta
te. xp̄iani estis fr̄es. xp̄iani sum⁹.
nō ad delicias xp̄s ī carnē descendit.
tolēm⁹ pn̄cia. poti⁹ q̄ꝫ diligam⁹. Ad
usoꝝ ē manifesta pnicies: psperoꝝ
falsa blādicies. Time amare. ꝛ qn̄
malicia ē. Oīno nō frustra audia⁹
sursū cor. Nō ponim⁹ cor ī tr̄a. cū
videam⁹ qa euertit̄ terra: Nos nō
possum⁹ nisi exhortari vos. ut habe
atis qd dicatis. ꝛ qd pro spe vr̄a res
pōdeatis. īsultatoribꝫ ꝛ blasphema
toribꝫ nōis xp̄iani. Nemo vos mur
murādo auertat ab expectacōe futu
roꝝ. Oēs q̄ p̄ istas adu'sitates blas
phemāt xp̄m nr̄m: cauda scorpionis
sūt. Nos ouū nr̄m sub alis illi⁹ gal
line ponam⁹ euāgelice q̄ clamat.
ierl'm ierl'm illi false ꝛ pdite. quo
ciēs volui cōgregare filios tuos tanq̄
gallina pullos suos. ꝛ noluisti. Nō
nobis dicat̄ quociēs volui ꝛ noluis
ti; Jlla enī gallinā diuina sapiencia ē.
sꝫ assūpsit carnē: ut pullis congrue
ret; Videte gallinā. hispidā plu
mis. dimissis alis. voce fracta et
quassa. ꝛ lāguida. cōgrue pullis
suis. Ouū ergo nr̄m idꝫ spē nr̄āꝫ.
sub alis illius galline ponam⁹. Ani
maduertistis forte. quomō gallina
cōcidat scorpionē. Vtinā ergo ꝛ is
tos blasphemātes ī terra reptātes.
de cauernis pdeūtes. ꝛ male pūgētes.
illa gallina cōcidat et deuoret. ī cor
pus suū traiciat. ꝛ ī ouū vertat. Nō
irascātur cōmoti videmꝫ. sꝫ maledic
ta maledictis nō reddim⁹. Maledi
cim⁹ ꝛ benedicim⁹: blasphemati de
precam̄; Sed nō dicat de roma dictū

ē de meo. ſic taceat de roma. Qua
ſi ego īſultator ſū. ⁊ nō poti⁹ dn̄ū de
p̄cator. ⁊ vr̄i ꝯſulatiq; exhortator. Ab
ſit a me ut īſultem. auertat de⁹ a cor
de meo. ⁊ a dolore ꝯſciēcie mee. Ibi
multos frēs nō habuim⁹. nō adhuc
habem⁹. porcio p̄egrinātis ih͞rlm
ciuitatis. nō ibi magna deget. non
ibi t̄palia ꝑtulit; ſꝫ etēna nō ꝑdidit;
Qd ergo dico cū de illa nō taceo. n̄
q̄a falſū ē. qd̄ dicit̄ de xp̄o n̄ro. qd̄
ip̄e romā ꝑdiderit. qd̄ dij lapidei ro
mā tuebāt̄ ⁊ lignei? Adde p̄ciū
erei. adde plus. argētei et aurei.
idola gēcium argentū ⁊ aurū; Nō
dixit lapis. nō dixit lignū. nō dixt
teſta. ſꝫ qd̄ ꝑ magno habēt argē
tū ⁊ aurū. tamē ip̄m argētū ⁊ au
rū oculos habēt ⁊ nō videt. Dij au
rei. ⁊ dij lignei ad p̄ciū diſpares
ſūt. ad habē oculos ⁊ nō vide pa
res ſūt. Ecce qualibꝫ romani doc
ti hoīes cuſtodibꝫ ꝯmiſerūt. habē
tibꝫ oculos ⁊ nō videntibꝫ. Aut ſi ro
mani ſeruare potuerūt. quare ip̄i
ante ꝑierūt? Tūc īquīt perijt ro
ma. tū ꝑierūt. Nō inquīt ip̄i peri
erūt. ſꝫ ſimulachra eoꝝ. Quomodo
ergo cuſtodirēt tecta vr̄a. q̄ nō po
tuerūt cuſtodire ſimulachra ſua?
Allexādria olī tales deos ꝑdidit.
ꝯſtātinopolis ex quo ꝯdita ē in
magnā ciuitatē. q̄m a xp̄iano im
ꝑatore ꝯdita ē. olim deos ip̄os fal
ſos ꝑdidit. ⁊ tn̄ creuit. ⁊ creſcit. et
manet. q̄mdiu vult de⁹ manet;
Nō enī ⁊ illi ciuitati q̄a hoc dicim⁹
eternitatē ꝑmittim⁹. Carthago ī
noīe xp̄i manet. ⁊ olim euerſa ē;
q̄a nō fuit celeſtis. ſꝫ terreſtris;
Et illud qd̄ dicit̄ non ē verū. quia
ꝯtinuo dijs ꝑditis. roma capta ē;
afflicta ē; Prſus nō ē verū. ante ſi
mulachra ip̄a euerſa ſūt. ⁊ ſic victi
ſūt gothi cū ragadaiſo. Memētote
frēs memētote. nō ē lōgū. pauci ā
ni ſūt. recordamini. Euerſis ī vrbe
roma. omībꝫ ſimulachris. ragaday
ſus rex gothoꝝ cū ingenti exercitu
multo numeroſiore q̄m alaricus
fuit venit. Pagan⁹ homo erat ra
gadayſus. ſacrificabat cotidie. nū
ciabat̄ ubiq; qd̄ ſacrificijs nō deſiſtēt
ragadaiſus. Tūc omēs iſti. ecce nos
īquiūt nō ſacrificam⁹. ille ſacrificat.
vinci habem⁹ a ſacrificante. quibꝫ nō
licet ſacrificare. Deus oſtēdēs. q̄a nō
ī iſtis ſacrificijs ē ip̄a t̄palis ſalus
ip̄a regna terrena. victus ē ragadai
ſus. adiuuāte dn̄o miro modo. Poſ
tea venerūt gothi nō ſacrificātes. ⁊
ſi fide xp̄iana nō catholici. tn̄ ydoly
īimici venerūt. idolis adūſātes. et
ip̄i ceperūt. vicerūt de idolis p̄ſumē
tes. ⁊ ꝑdita idola adhuc q̄rētes. et
ꝑdita adhuc ſacrificare cupiētes. Sꝫ
ibi erāt ⁊ n̄ri. ⁊ afflicti ſunt. ſꝫ noue
rūt dicere. benedicā dn̄m ī ꝯ omī t̄pe;
Afflicti ſūt ī regno t̄reno. ſꝫ regnū
celoꝝ nō ꝑdiderūt. īmo ad aliud ca
peſſendū exercitacōe tribulacionū
meliores effecti ſūt. ⁊ ſi ī tribulaci
onibꝫ nō blaſphemauerūt. tāquā
īntegra vaſa de fornace exierūt. et
dominica bn̄dictiōe repleti ſūt. Iſti
aūt blaſphematores. terrena ſectā
tes. terrena deſiderātes. ī terrenis
ſpem ponētes. cū iſta velīt nolint
ꝑdiderit. qd̄ tenebūt? Ubi ꝑmane
būt? Foris. ītus nichil. īanis arca.
īanior ꝯſciēcia. Ubi regēs. ubi ſal⁹.
ubi ſpes? Veniāt ergo. deſināt blaſ
phemare. diſcant adorare. Scorpij
pūgētes a gallina comedāt̄. ī corp⁹

tiruiectis cōiutat. i terra extrat. in
celo coronet; Itē eiusdē de v̄bis dn̄i
in euāgelio scdz lucā. Nūc vos pha
risei qd̄ foris ē parapsidis lauatis xc.

Audistis scm̄ euāgeliū. quod
dn̄s ihs i eo qd̄ phariseis
dicebat. suos vtiqz disciplos
cōmonebat ne i corpis mūdacōe pu
taret ēē iusticiā. Omni enī die pha
risei anq̄uā prāderēt. abluebāt se
aqua. q̄si cotidiana lauacio possit
ēē cordis mūdacio. Deniqz q̄les essēt
ōndit ille q̄ videbat; Nō enī facies
eoꝝ. sꝫ eciā interiora cernebat. Deni
qz ut hoc sciatis. ille phariseus cui
respōdit xp̄s. apud seipm̄ cogitauit.
uoce nō sonuit. Et ille tn̄ audiuit. A
pud se enī rp̄hēdit dn̄m xp̄m. q̄a sic
venit ad cōuiuiū ei9 nō lotus. Ille
cogitabat. hic audiebat. ideo rn̄dē
bat. Qd̄ ergo rn̄dit; Nūc vos pha
risei qd̄ foris ē papsidis lauatis. in
tus āt pleni estis dolo et rapina. O
veire ad prādiū. quō nō pcaret hoi
a quo fuerat iuitatus. Magis ob
iurgādo pcāt: ut correctō in iudi
cio parceret. Deīde qd̄ ostēdit nob.
Q̄a et baptismū qd̄ semel adhibet p
fidē mūdat: fides āt itus ē nō foris;
Unde dr̄ et legit i actibz aplōꝝ. fide
mudās corda eoꝝ. Et apl̄s petr9 in
ep̄la sua ita loq̄tur. Sic iq̄t et vobis
dedit silitudiez de archa noe. quō oc
to hoies salui facti sūt p aquā. Et ad
iūxit. sic et vos sili forma baptisma
saluos facit. nō carnis depositio sor
diū: sꝫ cōsciētie bone itrogatio. Hāc
cōsciētie bone iterrogacionē. phari
sei cōtēpnebāt. Et qd̄ erat foris laua
bāt. itus iquinatissimi pmanebāt;
Et qd̄ ait eis postea. Verūtamē date
elemosinā: et ecce oīa mūda sūt uob;

laudata ē eleōsina. facite et pbate;
Sꝫ paulisp attēdite. phariseis dēmē;
Pharisei isti iudei erāt. q̄si egregij iu
deoꝝ. Nobiliores enī atqz doctiores.
tūc phāisei vocabāt. Baptismo xp̄i
abluti nō erāt. i xp̄m filiū dei vnige
nitū q̄ int illos āmbulabat. et ab eis
nō agnoscebāt. nōdū crediderāt;
Quomō eis dicit. date eleōsinā. et ec
ce oīa mūda sūt vobis. Si audirēt
illā pharisei. et darēt eleōsinas. iā
scdz v̄bū eius. mūda illis essēt oīa;
Qd̄ opus erat ut crederēt i eo. Si
āt mūdari nō possūt n̄ credētes i eū
q̄ fide mūdat cor. qd̄ ē date eleōsiās.
et ecce oīa mūda sūt vobis. Attēda
m9 et forte ipē expoīt; Cū hec dixissꝫ.
sine dubio cogitauerūt illi q̄ dabāt
eleōsinas. et quomō dabāt. Oīa
sua decimabāt. de oībz suis fructibz
decimā ptē detrahebāt. et ipaz dabāt;
Nō facile hoc aliquis facit xp̄ian9.
Ecce qd̄ faciebāt iudei. nō triticū so
lū. sꝫ et vinū et oleū. neqz hoc solū.
sꝫ eciā et res ɔtēptabiles ,ppē pceptū
dei. ciminū. rutā. mentam et anetū.
totū decimabāt. decimā ptē detra
hebāt. et eleōsinas dabāt; Credo g°.
et quare vocauerūt ad se et putaue
rūt dn̄m xp̄m. ianiter loqui. q̄si eis
qui nō facerēt eleōsinas. cū ipi facerēt
opa sua. qd̄ et minutissiā et cōtēptibi
lia fructuū suoꝝ decimabāt et eleōsi
nas dabāt; Irriserūt illū apud se
talia dicentē. q̄si hoībz q̄ eleōsinas
nō facerēt; Hoc dn̄s sciēs ɔtinuo sb
iūxit; Ve uobis scribe et pharisei.
qui decimatis mentā. cymmū. et
rutā. et omē olus. vt sciatis. noui
eleōsinas vr̄as. certe iste sūt eleōsi
ne vr̄e. iste sūt decime. eciā minu
ta queqz et cōtēptibilia fructuum

uxor decimatis. et reliquistis grauiora
legis. iudiciū et caritatē attēdite;
Reliquistis iudiciū et caritatē. et de
cimatis olera. Nō ē hoc facē eleo
sinā. Et hec inquit oportet facē. et
illa nō omittē. Que? Facere iudi
ciū et caritatē. iusticiā et misericordiā.
et illa nō omittere. Facite illa: sed
ista pponite; Si hec ita sūt. qd illis
dixit. facite eleosinas. et ecce oīa mū
da sūt vobis? Qd ē facite eleosinā?
Facite miscdām. Qd ē facē miscdiā?
Si itelligis: a te icipe. Qmō eni es
misericors alteri? si crudelis es tibi?
Date eleosināz: et oīa mūda sūt vob;
Facite verā miām. Qd ē eleosina?
misericordia; Audi scptura; Miserere
aīe tue placēs deo. Fac eleosināz. mi
serē aīe tue placēs deo. Mediciat āte
te aīa tua. redi ad cōsciāz tuā. Qui
cūqz male viuis. qcūqz ifideliť viuis.
redi ad cōsciām tuā. et ibi inuenis
mēdicātē aīam tuā. inuenis egētē.
inuenis paupem. inuenis erūpno
sam. inuenis forte nec egentē. sed
egestate obmutescētem. Nā si medi
cat: esurit iusticiā. Quādo iueneis
talē aīam tuā: intus ī corde tuo sť
illa. Fac pus eleosinā. da illi panē;
Quē panē? Si phariseus iterroga
ret. illi dn̄s respondet. fac eleosiāz
cū aīa tua. Hoc eni dixit illi. sz ille
nō itellexit. Quādo enarrauit ill'
eleosinas. quas faciebāt. et putabāt
latere xp̄m. et ait illis. Noui q̄ faci
tis. Decimatis mētam. cyminū. et
rutā. sz ego alias eleosinas loquor;
Cōtēpnitis iudiciū. et caritatē ī iudi
cio. et caritate fac eleosinā cū aīa
tua. Qd ē iudiciū? Respice et in
ueni. displice tibi. pnūcia ī te. Et
qd ē caritas? Dilige dn̄m in toto
corde tuo. tota aīa tua. et tota mēte
tua. dilige pximū tāqz te ipm. et fecis
ti miāz pri9 cū aīa tua ī cōsciētia tua;
Hāc at eleosiāz si pt̄mittis. da quā
tū vis. dona quātū vis. retrahe de
fructibz tuis nō decimas. sz dimidias.
nouē ptes da. et vnā tibi dimitte. ni
chil facis. quādo tecū nō facis. et tecū
paupes. Aīa tua vexat' ne fame
peat. da illi panem. Quē panē in
quis? Ipē tecū loqť. Tu si audires
et itelligeres et credēs dn̄m ipē tibi
dicet. Ego sū panis viu9. q̄ de celo
descendi. Nōne istū panē pmū da
res aīe tue? et facēs cū illa eleosinā?
Si ergo credis. debes facē ut pus pas
cas aīām tuā. Crede ī xp̄m et mūda
būť q̄ int9 sūt. et q̄ foris sūt mūda
erūt. Conūsi ad dn̄m deū prēm oī
potētem puro corde ei quātū potest
paruitas nrā maxias atqz veras
grās agam9. pcantes toto aīo sin
gularē māsuetudiēm ei9. ut pces
nrās ī bn̄placito suo exaudire dig
net'. īimicū quoqz a nr̄is actibz et
cogitacionibz sua virtute expellat.
nobis multiplicet fidem. mētē gu
bernet. spūales cogitacoēs cōcedat.
et ad beatitudinē suā pducat; Per
ihesum xp̄m filiū suum; Item ei9 Xē
de verbis dn̄i ī euāgelio scdz lucam.
De arbore ficulnea. q̄ trienū habe
bat. et fructū nō afferebat. S' xxxi?

DE arbore ficulnea que tri
ēniū habebat. et fructū
nō afferebat. et de muli
ere q̄ decem et octo ānos habebat in
ifirmitate. qd dn̄s donauerit audi
te. Arbor ficulnea gen9 hūanū est.
trienniū aūt tria sunt tpa. vnū an
te legem. alterū sub lege. tertiū sub
gratia. Nō ē autē importunū. ut

arbor ficulnea itelligat᷑ gen⁹ hūanū;
Prim⁹ enī homo qn̄ peccauit. folijs fi
culneis pudēda velauit. Hec uelau᷑
nati vnde ſum⁹ mēbra. Que enī ante pec
catū fuerūt gloriāda. poſt pccm̄ pu
dēda ſūt fc̄a. Deniqȝ ātea nudi erāt;
et nō ɔfūdebāt᷑. Nō enī erat vnde e
rubeſceret: qn̄ pccm̄ nō p̄ceſſerat. Nec
poterāt de ſui creatoris opibȝ erubeſ
cere. qa opibȝ creatoris ſui bonis.
nullū adhuc malū opus ſuū miſcue
rāt. Nōdū enī māducauerāt de ligno
ſciēcie boni et mali. vnde māducare
prohibiti erāt. Poſtea ergo qm̄ mā
ducauerūt et peccauerūt. natū ē de
illis genus hūanū. idȝ homo de hoīe.
obnoxius de debitore. mortalis de
mortali. pcc̄or de pcc̄ore. Hos ergo
appellat ī hac arbore. qui p omne tps
fructū dare noluerūt. ⁊ ꝓpt᷑ hoc īmi
nebat ſecuris radicibȝ arboris īfructuo
ſe. Intercedit colon⁹. differt᷑ ſuppliciū
ut adhibeat᷑ auxiliū. Qui autē in
tercedit colon⁹. eſt oīs ſcs̄. q̄ int᷑ eccliaȝ
orat pro eis qui ſūt extra ecclām. Et
q̄d orat? Dn̄e dimitte illi ⁊ hoc āno.
idȝ tpe iſto ſub grā. parce pcc̄oribȝ.
parce īfidelibȝ. parce ſterilibȝ. par
ce īfructuoſis. Circūfodio ei. ⁊ adhi
beo cophinū ſtercoris. ſi fecerit fruc
tū bene. ſin autē min⁹: venies ⁊ am
putabis eam. Venies qn̄ ī iudiciū
venies. qn̄ vētur⁹ es iudicare viuos
et mortuos. interī modo parcat᷑. Qd
ē autē foſſa. q̄d ē circūfodere. niſi hūili
tatē ⁊ penitēciā docere? Foſſa enī ē
hūilis terra. Cophinū ſtercoris in
bono ītellige. Sordes ſūt: ſȝ fructū
dant. Sordes cultoris. dolores ſunt
pcc̄oris. Qui agūt pniaȝ ī ſordibȝ
agūt. ſi tamē intelligunt. ⁊ veracit᷑
agant. Huic ergo arbori dicat᷑ agi

te pniaȝ appropinquabit enī regnū celoꝝ;
Quid illa mlr̄ decē ⁊ octo ānos ha
bēs ī īfirmitate? Sex diebȝ deus ꝑ
fecit opa ſua. Ter ſeni: decē et octo
faciūt. Qd̄ g⁰ ſignificat trienīū in
arbore: hoc decē ⁊ octo ī illa muliere;
Curua erat. ſurſū aſpicē nō poterat.
qa ſurſū cor ſine cauſa audiebat: ſȝ
erexit eā dn̄s. Eſt ergo ſpes ſȝ filijs:
quouſqȝ veniat dies iudicij. Multū
ſibi dat homo. Et q̄d ē homo? Iuſt⁹
homo. Magnū aliq̄d ē homo: ſȝ tn̄
iuſtus homo. Grā dei ē: iuſtus ho
mo. Nā q̄d ē homo? niſi q̄d memor
es eius? Vis videre q̄d eſt homo?
Oīs homo mēdax. Cantauim⁹. Ex
urge dn̄e nō p̄ualeat homo. Qd̄ ē
nō p̄ualeat homo? Nōne apli ho
mīes erāt? Nōne martires hoīes
erāt? Ipſe dn̄s ihesus. deus eſſe
nō deſiſtens: homo eē dignatus ē;
Qd̄ ē ergo exurge dn̄e nō p̄ualeat
homo? Si oīs homo mēdax? exur
ge veritas: nō p̄ualeat falſitas. Ho
mo g⁰ ſi vult eſſe aliq̄d boni: nō ſit
de ſuo ꝓprio. Si enī de ſuo eē volue
rit: medax erit. Si verax eē volu
erit: de dei nō de ſuo erit. Ergo ex
urge dn̄e nō p̄ualeat homo. Tātū
valuit mēdaciū āte diluuiū. ut
poſt diluuiū octo aīe r̄manſiſſet. P
poſt terra rurſus impleta ē hoīb;
mēdacibȝ. et electus ē ꝓpl̄s dei. facta
ſūt multa miracula. p̄rogata di
uina bn̄ficia ad terrā ꝓmiſſionis
ꝑductus ē. ab egypcioꝝ ſeruitute li
berat⁹. ꝓphete in illo excitati ſūt.
tēplū accepit. ſacerdociū accepit.
vnctionē accepit. legē accepit. ſȝ
de ipō poſtea dictū eſt. filij alieni
mentiti ſūt michi. Ad extremum
miſſus ē ille. ꝑ ꝓphetas āte ꝓmiſſ⁹.

nō p̄ualeat homo. vel q̄a deus fc̄us
ē homo. Sed etiā ip̄e faciēs diuina
cōtēptus ē. preſtās tā multa bn̄fi
cia. cōp̄hēſus ē. flagellatus ē. ſuſpē
ſus ē. Hucuſq̄z p̄ualuit homo dei fi
liū prendere. dei filiū flagellare.
dei filiū ſpinis coronare. dei filiū
ligno ſuſpēde̅. tātū p̄ualuit homo;
Sed quouſq̄z. n̄ quouſq̄z depoſitus
de ligno. poſitus ē ī ſepulchro. Si
ibi remāſiſſ;: vere homo p̄ualuiſſ;
Sed p̄phetia iſta etiā ip̄m dn̄m alloq̄tur dicēs. Exurge dn̄e nō p̄ualeat
homo. Dn̄s ī carne venire dignat᷒.
verbū caro factū. verbū ſup nos.
caro inter nos. verbū caro factū:
deū et hoīem. Virginē vnde naſce
ris ſcd̄z carnē elegiſti. virginē cōci
piend᷒ īueniſti. natus virginē re
liquiſti. ſ; nō agnoſcebaris. Appare
bas et latebas. apparebat īfirmi
tas: latebat poteſtas. Hoc totū fcm̄
ē ut ſāguiem fūdēs. qd̄ ē p̄ciū nr̄m;
Feciſti tāta miracula. valitudib;
egrotor̄ ſanitatē tribuiſti. bn̄ficia
multa preſtitiſti. ⁊ ītepiſti mala p
bonis. Inſultatū ē tibi. pepēdiſti ī
ligno. agitatū ē ante te caput ab
impijs. et dictū ē ſi fili᷒ dei es. deſce
de de cruce. Itane tu p̄diderās potē
ciā: an poci᷒ demōſtrabas paciēciā;
Et tn̄ illi īſultauerūt. et tn̄ illi ūri
ſerūt. tamē illi te occiſo quaſi victo
res diſceſſerūt. Ecce ī ſepulchro ia
ces: exurge dn̄e nō p̄ualeat homo;
Nō p̄ualeat impi᷒ īimic᷒: nō p̄
ualeat cecus iudeus. Cū eni cruci
figeris. p̄ualuiſſe tibi uiſus ē cec᷒
iudeus. exurge dn̄e nō p̄ualeat
homo. Factū ē oīno factū ē. et q̄d
reſtat: niſi ut iudicent̄ gentes in
cōſpectu tuo. Reſurrexit eni ſicut
noſtis. aſcēdit ī celū. īde ventur᷒ ē iu
dicare viuos et mortuos. Ecce arbor
īfructuoſa. nō derideas q̄a parcit̄ tibi;
Dilata ē ſecuris. noli eē ſecurus. veniet
et āputaberis. Crede q̄a ventur᷒ ē. Iſta
oīa q̄ vides nō erāt; xp̄ian᷒ pp̄l's toto
orbe t̄rar aliqn̄ nō erat. In p̄phetia
legebat̄: ī t̄ra nō videbat̄. modo aūt
⁊ legit̄ ⁊ videt̄. Ip̄a ecc̄la ſic ē cōple
ta; Nō ei dictū eſt vide filia ⁊ audi.
ſ; audi ⁊ vide. Audi p̄dicta: vide cō
pleta. Anno g° fr̄es kmi nō erat na
tus xp̄s de virgine. p̄miſſus ē ⁊ nat᷒
ē. nō fecerat mirabilia. p̄miſſa ſūt
⁊ fecit. nōdū erat paſſus. p̄miſſū ē
et fcm̄ ē. nō reſurrexerat. p̄dictū ē
et impletū ē. nomē eius p totū mū
dū nō erat. p̄dictū ē ⁊ impletū eſt.
idola deleta et fracta nō erāt. p̄dic
tū ē et impletū ē. heretici impugnā
tes ecc̄laꝫ nō erāt. p̄dictū ē ⁊ imple
tū ē. ſic ⁊ dies iudicij nōdū ē. ſ; q̄a
p̄dc̄s ē implebit̄. An fieri poteſt ut
qui in tātis verax apparuit. de die
iudicij mēdax ſit p̄miſſor̄ ſuorū:
Nobis cyrographū fecit. nō debēdo
eni ſ; p̄mittēdo debitorē ſe deus fecit.
id; non mutuo accipiēdo. Nō poſ
ſum᷒ ergo dicere ei redde qd̄ accepiſti.
qm̄ q̄s prior dedit illi et retribuet̄
ei. Non poſſum᷒ dicere redde qd̄ acce
piſti. ſed plane dicam᷒. redde quod p
miſiſti. Inde nāq̄z ē qd̄ audem᷒ coti
die dicere. adueniat r̄gnū tuū. ut ad
ueniēte regno ei᷒. et nos cū illo reg
nem᷒. Qd̄ nobis his ūbis p̄miſſū
ē. Tūc dicam illis. Venite bn̄dicti
pr̄is mei p̄cipite regnū qd̄ vobis
paratū ē ab origine mūdi. ſ; plane
ſi fecerim᷒ qd̄ ibi ſequit̄. eſuriui
eni ⁊ dediſtis michi mādu̅care ⁊ cetā;
P̄miſit p̄rib; nr̄is. ſed cautionē fecit

quā legēm⁹. et nos. Si faciat nobiſcū
raciōnē. q̄ dignatus ē face cautionē.
et dicat legite debita mea. hoc ē de
bita promiſſionū meax. ꝛ cōputate
q̄ reddidi. cōputate eciā q̄ debeo. ecce
qd̄ multa reddidi. modicū ē qd̄ de
beo. pro modico qd̄ reſtat īfidelē me
ꝓmiſſorē eſſe putabitis. quid reſpō
dem⁹ cōtra maīfeſtiſſiāꝫ veritatē.
Ergo q̄ ſterilis ē agat pnīaꝫ. ꝛ faciat
fructū dignū pnīe. Qui cucu⁹ ē ut
terrā ītueat᷑. terena felicitate letat᷑.
iſtā ſolā putat eē vitā btām. ubi be
atus eē poſſit. aliā nō credat. Qui
cūqꝫ tam curu⁹ ē erigat᷑. ſi ꝑ ſe ipm̄
nō pt̄. īuocet deū. Nūqd̄ enī ꝛ mlr̄
illa ꝑ ſeipām erecta ē. Ve illi eſſet:
ſi manū ille nō porrexiſſet; Itē euſ
dem de v̄bis dn̄i In euāglio ſcdꝫ lucā.
Dn̄e ſi pauci ſūt qui ſaluātur. Con
tēdite ītrāe ꝑ anguſtā portā. S̄ xxxij.

TRia ſata farine de quibus
dn̄s loqt᷑. genus hūanū ē;
Recolite diluuiū. vnde ceteri
reparent᷑ tres rmāſerūt. Tres fili
os habebat noe. de ipīs rpatū ē ge
nus hūanū. Mulier illa ſcā q̄ ab
ſcondit fermētū. ſapiēcia ē; Ecce cla
mat orbis totus ī ecclā dei. Ego cog
noui. q̄a magn⁹ ē dn̄s. Certe pau
ci ſūt qui ſaluātur. Recolitis queſti
onē. ex euāglio nobis modo ꝓpoſitā;
Dn̄o dictū eſt. ſi pauci ſūt qui ſaluā
tur. Dn̄s ad hoc quid. Nō ait nō
pauci. Sed multi ſūt qui ſaluāt᷑.
Nō hoc dixit. Sed qd̄ dixit. cū audiſ
ſet. ſi pauci ſūt qui ſaluātur. Con
tendite ītrāe ꝑ anguſtā portā. Cū
audis g͛o pauci ſūt qui ſaluāt᷑. Cō
firmauit dn̄s qd̄ audiuit. ꝑ anguſ
tam portā pauci ītrāt. Alio loco ipē
hoc ait. Arta via ē ꝛ anguſta que

ducit ad vitā. ꝛ pauci ſūt q̄ ingrediū
tur ꝑ illā. Lata aūt et ſpacioſa via ē
q̄ ducit ad īteritū. ꝛ multi ſūt q̄ am
bulāt ꝑ illā. Qd̄ gaudem⁹ ad mul
titudines. Audite me pauci. Scio
q̄a multi auditis. et pauci obaudi
tis. Aream video. grana q̄ro. ꝛ vix
vident᷑ grana. qn̄ area triturat᷑. ſꝫ
futurū eſt ut vētilet᷑. Pauci ergo q̄
ſaluāt᷑ in compacioē multox peri
turox. Nā ipi pauci. magnā maſ
ſam facturi ſūt. Cū venerit vētila
tor ferēs ventilabrū ī manu ſua.
mūdabit aream ſuā. frumēta recō
det ī horreū. paleā aūt coburet igni
īextīguibili. Non ſubſānet palea
granū. hoc verū loquit᷑ neminem
fallit. Eſtote ergo int͛ multos mlti:
ſꝫ ī compacioē quorūdā multox pau
ci. Tanta maſſa ꝓceſſura ē de hac
area. ut impleat horreū celi. Non
enī cōtrari⁹ ſibi eſſꝫ dn̄s xp̄s q̄ dixit.
pauci ſūt qui ītrant ꝑ anguſtā por
tam. multi ꝑ latam viā pereūt. ꝛ
cōtrari⁹ ſibi eſſet. quia alio loco dix͛.
multi ab oriēte ꝛ occidēte venient;
Multi certe pauci. et pauci multi;
Alij ergo pauci. alij multi. Nō. ſꝫ
ipi pauci q̄ multi. Pauci ī cōpacioē
ꝑditox. multi ī ſocietate anglox;
Audite kmī. apocalipſis hoc habꝫ
ſcriptū. Poſt hec vidi ex omī līgua
ꝛ gente et tribu. veniētes cū ſtolis
albis et palmis. multitudinē que
dinumeāre nō poteſt. Hec ē maſſa
ſcōx. qn̄ clariore voce dictum ē area
vētilata a turba impiox. ꝛ malox
falſoxqꝫ xp̄ianox ſegregata ad
ignes eternos. ſeparatis his qui
premūt nō tangunt. Mulier enī
quedā fimbriam tangebat. tur
ba xp̄m ꝓmebat. Segregatis g͛o

omib3 dapnādis massa purgatū stabis
ad dexterā. nullū sibi timēs misceri
maloꝝ. nullū timēs pdere bonoꝝ.
regnatura cū xpo. quāta fiducia dic
tura ē. ego cognoui qa magn9 ē dns.
Si ergo fres kmi grauis loquor. si ag
noscunt qd dico pdestinati ī vitā eter
nā. opib3 loquāt' nō vocib3. Cogim
loq' vobis. quod nō debuim9. Inueni
te eni ī nobis debuim9. qd laudare
m9. nō qre' qd admonem9. Ecce tam
breuit' dico nō īmemor. agnoscite
hospitalitatē. p hāc puētum ē ad de
um. Suscipis hospitem. cui9 z tu es
comes. ī via qa oēs pegrini sum9;
Ipē ē xpian9. qui z in domo sua pe
grinū se esse cognoscat. Patria nrā
sursū est. ibi hospites nō erim9. Nā
vnusqsq3 hic et ī domo sua hospes
ē. Si nō ē hospes. nō inde trāseat.
si trāsitur9 ē. hospes ē. Sed dimittit
illā domū filijs suis. hospes hospitib3;
Quare et ī stabulo si esses. nō alio
veniēte discedēs. Hoc facis z ī dome
tua. Cessit tibi locū pater tu9. cessu
rus es locū filijs tuis. Nec māsur9
manes. nec māsuris reliques. Si
omēs trāsim9. aliqd qd trāsire nō
potest opem'. ut cū trāsierim9. z illo
venerim9 vnde nō trāseam9. opa
nrā bona ibi īueniam9. Custos ē
xps. quid times ne pdas qd erogas.
Conūsi ad dnm deū prēm oīpoten
tem. z cetea ut s' ī fine sermōis xxx.
Et post sermonē. qd nouit caritas
vrā suggerim9. dies āniūsarī ordi
nacōis dni senis aurelij cristin9 il
lucescat. rogat z amonet p hūilita
tē meā caritatē vrām. ut ad basili
cā fausti deuotissime cōuenire dig
nemini ~

Nō se fallat hospes ē velit nolit. hospes ē;

Itē eiusdē de vbis dni In euāglio
scdm lucā. Homo qdam fecit cenā
magnā. Smo. xxxiij9.

Lectiones sancte ppositē sūt.
et quas audiam9. z de qb3
aliqd sermonis adiuuāte dno pfera
m9. In lcōe aplica gracias agūt dno.
de fide gētiū. utiq3 ideo qa ipē fecit;
In psalmo diximus. deus vtutū cōuer
te nos. et ostēde faciē tuā z salui eri
m9. In euāglio ad cenā vocati sum9.
īmmo alij vocati. nos nō vocati sed
ducti. nō solū ducti. s3 eciā coacti;
Sic eni audiuim9. qa homo qdā fe
cit cenā magnā. Qs ē iste homo. n
mediator dei z hoim. homo xps ihs.
Misit ut venirēt īuitati. qa iā hora
venerat ut veniret. Qui sūt īuita
ti. nisi pmissos vocati pphas. Quādo.
Olim ex quo mittūt' pphete z īuitāt
ad cenā xpi; Mittūt' ergo ad pplm
isrl. sepe missi sūt. sepe vocauerūt
ut ad horā cene venirēt. Illi aūt īui
tātes acceperūt. cenā repudiauerūt;
Qd ē īuitātes acceperūt. cenā re
pudiauerūt. pphetas legerūt. z
xpm occiderūt; Sed qn occiderūt. tūc
nobis cenā nesciētes pparauerūt. Pa
rata iā cena īmolato iā xpo. post
resurrcōnē xpi cōmēdata quā sciūt
fideles cena dnica. eiusq3 manib3 z
ore firmata. missi sūt apli. ad quos
Apli missi erāt ante pphete. Venite ad
cenā. Excusauerūt. q' venire noluerūt;
Quomodo tres fuerūt excusacōes.
Vn9 dixit. villā emi. eo videre illā.
habe me excusatū. Ali9 dixit. Iu
ga boum quinq3 emi. ea uolo pbare.
habe me excusatū. Terci9 dixit;
Vxorem duxi. habe me excusatū.
venire nō possū; Putam9 nō iste

ſūt excuſacīones q̄ impediūt omēs
hoīes q̄ ad iſtā cenā detrectāt. Que
ram⁹ eas. diſcuciam⁹. īueniam⁹. ſicut
caueam⁹. In villa empta dn̄atio no
tat. ergo ſupbia caſtigat. Habere e
nī villam. tenere poſſidere. homīes
ſibi ī illa ſubde. dn̄ari delectat. vi
ciū mali. viciū p̄mū. Prim⁹ enī ho
mo dn̄ari voluit. q̄ dn̄m habe noluit.
it. Q̄d ē dn̄ari. niſi ꝓpria p̄tāte gau
dere. Eſt maior poteſtas. illi ſubda
mur. ut tuti eſſe valeam⁹. Villam
emi. habe me excuſatū. Inueta ſup
bia. venire noluit. Ali⁹ dixit. Qn̄
qꝫ iuga boum emi. Nōne ſufficeret
boues emi. Aliq̄d procul dubio eſt. q̄d
nos ad querēdū ⁊ intelligēdū ob
ſcuritate ſui puocat. ⁊ q̄a clauſū
ē. ut pulſem⁹ hortat. Quinqꝫ iuga
boum. ſenſus carnis hui⁹ quinqꝫ nu
merāt. Senſus carnis hui⁹. q̄d oībꝫ
notū eſt. ⁊ q̄ forte nō aduertūt. cōmo
niti ſine dubio recognoſcūt. Sēſus
ergo carnis hui⁹. quinqꝫ īueniūtur.
In oculis viſus ē. auditus ī auribꝫ.
odorat⁹ ī naribꝫ. guſtus in faucibꝫ.
tact⁹ ī omībꝫ mēbris. Alba et nigra.
et quo q̄modo colorata. lucida ⁊ ob
ſcura. vidēdo ſentim⁹. Rauca et
canōra. audiēdo ſentim⁹. Suaue
olencia ⁊ graue olencia. odorādo
ſentim⁹. Dulcia ⁊ amara. guſtādo
ſentim⁹. Dura et mollia. lenia ⁊
aſpera. calida ⁊ frigida. grauia ⁊
leuia. tangendo ſentim⁹. Quinqꝫ
iuga ſūt. et iuga ſūt. Sed q̄a iuga
ſunt. ī tribꝫ priorībꝫ ſenſibꝫ facili⁹
apparet. Duo ſūt oculi. due aures.
gemine nares. ecce tria iuga. Fau
cibꝫ idꝫ ſenſu guſtādi geminacio
quedā īuenit. quia nichil guſtādo

ſapit. niſi lingua ⁊ palato tāgat.
Voluptas carnis q̄ ad tactū ptinet
occulci⁹ gemiat. Eſt enī ⁊ foriſecus
et īntriſecus. Ergo et ipā gemina ē
Quare boū dicūt iuga. Qn̄ p ſen
ſus iſtos terrena īquirūt. Boues
enī terrā verſant. Sūt aūt homīes
remoti a fide. terrenis dediti. car
nalibꝫ occupati. nolūt crede aliq̄d
n̄ ad quod ſiu ſenſu corpis quinqꝫ per
tito puenūt. In eis quinqꝫ ſenſibꝫ.
tocius volūtatis ſibi regulas po
nūt. Nō īquit credo ego. n̄ q̄d video
Ecce q̄d noui. ecce q̄d ſcio. Albū ē.
nigrū ē. rotūdū ē. quadratū ē. ſic
uel ſic coloratū ē. noui. ſentio. te
neo. natura ipā me docet. Nō co
gor crede. q̄d michi nō potes oſtēde.
Vox ē. ſentio q̄a vox ē. Bene cātat
male cātat. ſuauis ē. rauca ē. no
ui ſcio. puenit ad me. Bene olet.
male olet. ſentio. ſcio. Hoc dulce
ē. hoc amarū ē. hoc ſalſū ē. hoc fa
tuū. q̄d m̄ plus dicas neſcio. Tan
gendo noui q̄d durū ē. quid molle
ſit. quid lene ſit. quid aſperū ſit.
quid caleat. quid frigeat. q̄d m̄
plus demōſtratur⁹ es. Tali impe
dimēto tenebat apl's n̄r thomas.
q̄ de dn̄o xp̄o. idꝫ de xp̄i reſur
rcōne. nec ſolis oculis crede volu
it. Niſi miſero īquit digitos me
os ī clauoꝝ ⁊ vulnerū loca. ⁊ niſi
manū meā in latus ei⁹ miſero.
nō credam. Et dn̄s qui poſſet ſine
vllo veſtigio vulneris reſurgere.
ſeruauit cicatrices. q̄ a dubitante
tangerent. et cordis vulnera ſana
rent. et tn̄ vocatur⁹ ad cenā cōtra
excuſacīonē. quinqꝫ iugorū boum.
beati īquit q̄ nō vident et credent.

Nos frēs mei ad cenā vocati ab
istis quīqꝫ iugis nō simꝰ impediti;
Nō enī faciē carnis dnī ī hoc tpe
cōspiximꝰ. aut vocē ex ore carnis
illius procedētē admittē desiderai
mꝰ. nullū ī illo tpalē odorē q̄siui
mꝰ. Pfudit eā quedā mlr ꝓciosissiō
vnguēto. domꝰ illa odore cōpleta ē.
ſꝫ nos ibi nō fuimꝰ. ecce nō olfecimꝰ.
et credimꝰ. Cenā manibꝫ suis cōse
cratā discipulis dedit. ſꝫ nos ī illo
cōuiuio nō discubuimꝰ. et tn̄ ipāꝫ
cenā fide cotidie mādūcamꝰ. Nec
magnū putetis ī illa cena. quā suis
manibꝫ dedit sine fide interfuisse.
melior extitit fides postea q̄m tūc
pfidia. Nō ibi fuit paulꝰ qui credi
dit; ibi fuit iudas qui tradidit. Et
multi et modo ī ipā cena. quāuis
illā tūc mensā nō viderit. nec pa
nē quē dn̄s gestauit manibꝫ ocul'
suis aspexerint. uel faucibꝫ gusta
uerīt. tamē q̄a ipā ē q̄ nūc ꝑparat.
q̄m mlti etiā nūc in ipā cena. iudi
ciū sibi mādūcāt ⁊ bibūt. Vnde
aūt tāq̄m occasio nata ē dn̄o. ut
de ista cena loq̄rem̄. dixerat vnꝰ de
discumbētibꝫ. ī cōuiuio enī erat q̄
fuerat īuitatus. beati q̄ mādūcāt
panē ī regno dei. Quasi in lōgin
qua. iste suspirabat. et ipē panis
ante illū discūbebat. Quis ē pāis
de regno dei. nisi q̄ dicit. ego sū pa
nis viuꝰ qui de celo descendi. Nō
parare fauces. ſꝫ cor. inde cōmēda
ta ē ista cena. Ecce credimꝰ ī xpm̄.
cū fide accipimꝰ; ī accipiēdo noui
mꝰ quid cogitemꝰ. Modicū accipimꝰ.
et ī corde saginamꝰ; Nō ergo quod
videt'. ſꝫ quod credit'. pascit. Non
ergo etiā sensū illū extremū q̄siuimꝰ;

Nec ut diximꝰ crediderit q̄ dn̄m ipm̄
resurgentē. si verū ē q̄d dicit'. viderīt
oculis manibꝫ palpauerūt. nos nō
tāgimꝰ. quare credimꝰ. Si talia co
gitaremꝰ. quīqꝫ illis iugis boū ad ce
nā impediremꝰ. Vt noueritis frēs
istoꝝ quīqꝫ sensuū. nō delectacionē
que ꝑmulcet et ingerit voluptatē.
ſꝫ curiositatē quādam notatā fuisse.
nō ait quīqꝫ iuga boū emi. eo pascē
illa. ſꝫ eo probare illa. Qui vult pro
bare ꝑ iuga boū. nō vult dubitare.
quō sc̄s thomas ꝑ iuga noluit dubi
tare. videā. tangam digitos mittā;
Ecce īquit mitte digitos tuos ꝑ latꝰ
meū. et noli esse incredulꝰ. Occisus
sū ꝓpter te. ꝑ locū quē vis tangere.
sanguinē fudi ut redimerē te. ⁊ ad
huc dubitas de me. nisi tetigeris me.
Ecce et hoc presto. ecce ⁊ hoc exhibeo;
tāge ⁊ crede. Inueni locū vulneris;
sana vulnꝰ dubitacionis. Tercius
dixit. vxorē duxi. Ista voluptas ē
carnis. q̄ multos impedit. vtinā fo
ris et nō intꝰ. Sūt hoīes qui dicūt;
Nō ē homi bene. n̄ cui assūt carnis
delicie. Ipi sūt quos notat apl's di
centes. mādūcemꝰ ⁊ bibamꝰ. cras
enī moriemꝰ. Quis huc inde surrexit.
Quis nobis quod ibi agit' dixit.
Hoc nobiscū tollimꝰ. quod in hoc tē
pore bene ē nobis. Qui hoc dixit
vxorē duxi. carnē amplexat'. car
nis voluptatibꝫ iocūdat'. a cena ex
cusat'. obseruet ne fame interiore
moriat'; Attēdite iohānē scm̄ aplm̄
euāgelistā. Nolite dilige mūdū. nec
ea que ī mūdo sūt; O qui ad ce
nā dnī venitis. nolite dilige mū
dū. nec ea que ī mūdo sūt. Nō dixit.
nolite habere; ſꝫ nolite diligere;

Habuiſti. poſſediſti. dilexiſti. amor
terrenarū rerū uiſ ē ſpūaliū penarū
Ecce ↄcupiſti. heſiſti. q̄s dabit tibi pēnas uelut colūbe? Quādo volabis
ubi vere requieſcas. qm̄ hic ubi male
heſiſti p̄uſe requieſce voluiſti? Nolite diligere mūdū. Tuba diuina ē.
ↄtinuo hui⁹ tube orbi terrarū uniuerſo dicitur mūdo. nolite diligē mūdū: nec ea q̄ ī mūdo ſūt. Siquis dilexerit mūdū. nō ē caritas p̄ris ī illo.
qm̄ omīa que ī mūdo ſūt. ↄcupiſcē
cia carnis ſūt. ⁊ ↄcupiſcēcia oculoꝝ:
et ambicio ſcli. Ab vno cepit. quo euāgeliū terminauit. inde ille cepit:
ubi euāgeliū terminū poſuit. Cōcupiſcēcia carnis. vxorē duxi. ↄcupiſcēcia oculoꝝ. quīqꝫ iuga boū emi.
ambicio ſcli. villā emi. Ideo āt a
pte totū. p ſolos oculos ↄmēorati
ſūt iſti ſenſus. q̄a oculoꝝ ē ī quīqꝫ
ſenſibꝫ p̄ncipat⁹. ꝓptēa cū ꝓꝑie ad
oculos ptineat viſus. ipm̄ videre.
p omēs quīqꝫ ſenſus ſolem⁹ appellare. Quomodo? Primo q̄d ad ipōs
ptinet dicis. vide qm̄ cādidū ē. hoc
ad oculos ptinet. Audi ⁊ vide qm̄
canorū ē. Nūquid. ↄuerſim potes
dicere. audi ⁊ vide qm̄ candidū eſt?
Hoc q̄d dr̄ uide. p omēs ſenſus currit:
ceteroꝝ autē ſenſuū ꝓꝑietas nō p
ſe recurrit. Intende ⁊ vide qm̄ canorū ē. odora ⁊ vide. qm̄ ſuaue ē. guſta et vide qm̄ dulce ē. tāge ⁊ vide
qm̄ molle eſt. Utiqꝫ qm̄ ſenſus ſūt.
ſic potius dicēm⁹. audi et ſenti qm̄
canorū ē. odora ⁊ ſenti. qm̄ ſuaue
eſt. guſta et ſenti qm̄ dulce ē. tange
et ſenti qm̄ calidū ē. palpa ⁊ ſenti
qm̄ lene ē. palpa ⁊ ſenti qm̄ molle
ē. Nichil hoꝝ. Nā ⁊ ipē dn̄s poſt

Intēde ⁊ vide q̄ꝫ cādidū ē;

reſurrectionē cū apparuit diſcipulis
ſuis. cūqꝫ cernētes adhuc titubarēt
ī fide putātes ſe ſpiritū videre. q̄d
īquit dubitatis. ⁊ quare cogitacioēs
aſcendūt ī corda vr̄a? Videte man⁹
meas ⁊ pedes meos. Et parū ē videte. tangite īquit ⁊ palpate et videte.
intēdite ⁊ videte. palpate ⁊ videte;
In ſolis oculis videte. ī omībꝫ ſenſibus videte: q̄a īteriorē fidei ſenſū
q̄rebat. exterioribꝫ corpis ſenſibus
adiciebat. Nos nichil ab iſtis exterioribꝫ ſenſibꝫ ī dn̄o carpſim⁹. auditu audiuim⁹. corde credim⁹. ⁊ ipſū auditū nō ab illius ore. ſꝫ ab ore
p̄dicatoꝝ eius. ab ore illoꝝ qui iam
cenabāt. et nos docendo īuitabāt;
Tollam⁹ ergo de medio excuſaciones vanas et malas. et veniem⁹
ad cenā qua īteriꝰ ſaginemur. Nō
nos impediat extollēcia ſupbie.
nō nos extollat. uel nō nos terreat
curioſitas illicita. et auertat a deo.
nō nos impediat voluptas carnis
a voluptate cordis. veniam⁹ ⁊ saginemur. Et qui venerūt nī mendici. debiles. claudi. ceci? Illic āt nō venerūt diuites ſani. quaſi bene ambulantes et acute cernētes. multū de
ſe p̄ſumētes. ⁊ ideo deſperaciores. qn̄to ſupbiores. Veniāt mēdici. quia
ille inuitat qui ꝓpt nos paup fc̄us
ē cū diues eſſꝫ. ut illi⁹ paupertate
mēdici ditaremur. Veniāt debiles.
q̄a nō ē opus ſanis medicus. ſꝫ male habētibꝫ. Veniāt claudi. q̄ ei
dicāt. ↄpone greſſus meos ī ſemitis tuis. Veniāt ceci q̄ dicāt. illumīa
oculos meos ne vnq̄ obdormiā ī
morte. Tales venerūt ad horam.
illis pri⁹ īuitatis. ſua excuſacione

reprobatis. Venerūt ad horā. in
trauerūt de plateis et vicis ciuita
tis. Reſpōdit ſeru⁹ q̄ miſſus erat;
Dn̄e factū ē qđ iuſſiſti. et adhuc
locus ē. Exi īquit in vias et ſepes.
et quos īueneris. coge ītrare. Quos
īueneris ut dignent̄. noli expecta
re. coge ītrare. Magnā cenā mag
nā domū paraui. nō ibi patior lo
cū vacare. Venerēt de plateis ⁊ vi
cis gentes. veniāt de ſepibꝫ heretici.
hic pacē īueniūt. Nā ſepes qui cō
ſtruūt. diuiſiones querūt. Trahā
tur a ſepibꝫ. euellant̄ ab ſpinis. In
ſepibꝫ heſerūt. cogi nolūt. Volūta
te inquiūt nr̄ā intrem⁹. nō hoc dn̄s
imperauit. Coge īquit ītrare. fo
ris īueniat̄ neceſſitas. naſcat̄ int⁹
volūtas. **Itē eiuſdē de verbis dn̄i ī euāglio ſcdꝫ lucā. Homo q̄dā habuit duos filios. Sermo xxxiiij⁹.**

In lectione euāgelica quā audiui
m⁹; de homīe dictū ē qui habuit
duos filios. Deniqꝫ fili⁹ minor. q̄
voluit in ſua ptāte habere ſubſtā
tiā. que illi apud prēm optime ſer
uabat̄. factus ſue ptātis; pfect⁹
eſt in regionē longinquā. heſit
pncipi malo ⁊ porcos pauit. fame
correptus ē. qui ſaturitate ſupbꝫ
diſceſſerat. Ergo quiſq̄s ita vult
ſilis eſſe deo ut ad illū ſtet. fortitu
dinēqꝫ ſuā. ſicut ſcriptū ē ad illū
cuſtodiat. nō ab illo recedat. ei cohe
rendo. ſignet̄ tanq̄ꝫ ex anulo fidei.
affixus habeat ymaginē ei⁹. faciēs
qđ dictū ē. Michi aūt adherē deo bo
nū eſt. ut cuſtodiat ſilitudīez et y
maginē. ad quā factus eſt. Porro
aūt ſi pūſe vult imitari deū. ut
quomodo deus nō habet aliū a q̄
formet̄. nō habet a quo regat̄. ſic
ipē velit ſua ptāte uti. ut quomō
deus nullo formāte. nullo regente
viuat. quid reſtat friēs. n̄ ut rcedēs
ab ei⁹ calore torpeſcat. recedēs a ve
ritate uaneſcat. recedēs ab eo qđ
ſūme atꝫ icōmutabilit̄ ē. ī deteri⁹
mutatus deficiat. Hoc dyabolus
fecit. imitari deū voluit ſꝫ pūerſe.
nō eſſe ſub illius ptāte. ſꝫ habē cō
tra illū ptātē. Homo aūt poſit⁹ ſub
p̄cepto audiuit a dn̄o deo. noli tā
gere īquit hāc arborē. Quid ē enī
illa arbor. Si bona ē quare nō tā
go. Si mala ē quid facit ī padiſo.
Immo ideo ē ī padiſo q̄a bona ē. ſꝫ
nolo tāgas. Quare nō tāgo. Quia
obedientē te volo. nō cōtradicentē;
Serue audi adhuc ſerue. ſꝫ noli ma
le ſerue. Serue audi prius dn̄i iuſ
ſum. ⁊ tūc iubētis diſce cōſiliū. Bo
na ē arbor. nolo tāgas. Quare.
Quia dn̄s ſum. ⁊ tu ſeru⁹ es. Hec
tota cauſa ē. Si parua ē. dedigna
ris eſſe ſeru⁹. Quid aūt tibi expedit.
niſi eſſe ſub dn̄o. Quomō eris ſub
dn̄o. niſi fueris ſub p̄cepto. Por
ro ſi expedit tibi eſſe ſub dn̄o ⁊ ſub
p̄cepto. qđ tibi iuſſurus erat dn̄s.
Aliquid enī q̄rit abs te. Offer m̄
ſacrificiū. dicturus ē tibi. Nōne
ipē fecit oīa. in q̄bꝫ te fecit. Obſe
quere m̄. dictur⁹ eſt tibi. ſiue ad
lectū cū requieſco. ſiue ad menſā
cū reficio. ſiue ad balneū cū lauo.
Quare g° nichil abs te indiget de⁹.
nichil ergo tibi debuit iubere. Si
aūt debuit aliq̄d iubere. ut te quod
tibi expedit ſentires eſſe ſub dn̄o.
neceſſe ab aliq̄ te phibēdus eras.
nō ꝓpter arboris illius maliciā. ſꝫ

ꝑpter tuā obediēciā. Nō potuit de⁹
pfectius demſrare. qītū ſit bonū o
bediētie. ñ eū ꝓhibuiſſ3 ab ea re q̄
nō erat mala. In q̄ obediēcia tenet
palmā. ſola ibi īobediēcia īuenit pe
nam. Bonū ē ſ3 nolo tāgas. Nō eñ
nō tangēdo moritur⁹ eras. Nūqd q̄
hūc prohibuit: alia ſubtraxit: Nō
ē padiſus fructuoſus: plen⁹ arbo
rib3: Quid tibi deeſt: Hoc nolo
tāgas. hūc nolo guſtes. Bonū ē. ſed
obediēcia melior ē. Deinde cū tetige
ris. nūqd arbor illa malū erit ut
moriaris: S3 īobediēcia te ſubiciat
morti. qui ꝓhibita tetigiſti. Ideo ar
bor illa appellata ē ſciencia dinoſcē
di boni ⁊ mali. nō q̄a inde talia q̄ſi
poma pendebāt. ſ3 q̄cq̄d eſſ3 arbor illa
cuiuſlibet pomi. cuiuſlibet fructus eſſ3.
ideo ſic vocata ē. q̄a homo q̄ nollet
bonū a malo diſcernē ꝑ p̄ceptū. diſ
citur⁹ erat ꝑ experimētū. ut tāgēdo
vetitū īueniret ſuppliciū. Quare
ergo tetigit fr̄es mei: Quid illi dee
rat: Dicat̄ m̄ q̄d illi deerat ī pady
ſo cōſtituto. ī media opulēcia: me
dijſq3 delicijs: Cui magne delicie e
rāt ipa viſitacio dei. cui⁹ faciē qua
ſi īimici timuit poſt pctm̄. Quid il
li deerat ut tāgeret: ñ q̄a ſua ꝑtāte
uti voluit: Preceptū rūpe delcāu̇.
ut nullo ſibi dominā̄te fieret ſicut d̄s.
q̄a deo null⁹ utiq3 dn̄atur. Male
elatus. male p̄ſumēs. futur⁹ mor
tuus. recedendo a via iuſticie. Ecce
ſoluit p̄ceptū. excuſſit a ceruice iu
gū diſcipline. habenas nō veſcendi
libidine. ſ3 exaltandi cōioſitate diſru
pit. Ubi eſt nūc: Certe captiu⁹ cla
mat. Dn̄e q̄s ſilis tibi: Volui eſſe
ꝑuerſe ſilis tibi. ⁊ fact⁹ ſū ſilis pecori;
Sub tua dn̄acione. ſub tuo p̄cepto
vere ſilis eram. S3 homo ī honore
poſitus. nō ītellexit. cōpatus ē iu
mētis īſipiētib3 ⁊ ſilis factus ē illis;
Iā de ſilitudine iumētoꝝ clamaſſe
to ⁊ dic. Deus q̄s ſilis tibi: Quā
tas oſtendiſti michi tribulaciones
multas ⁊ malas: Merito ſupbe
ſerue. uoluiſti eñ ſupbe eſſe ſilis
dn̄o tuo. q̄ factus eras ad ymaginē
dn̄i tui. Bene tibi velles. ut ita eſſes
recedēti ab illo bono. Prſus dicat t̄
deus. Si rcedis a me. ⁊ bene ē tibi.
ego nō ſū bonū tuū. Deinde ſi ille bo
nus. ⁊ nullo alieno bono bon⁹. ⁊ ipē
nrm̄ ſūmū bonū. rcedendo exinde
quid eris. niſi malus: Itē ſi ipē eſt
btītudo tua: q̄d erit recedenti. niſi
miſeria: Redi ergo poſt miſeriā ⁊
dic. Dn̄e q̄s ſilis tibi: Quātas oſtē
diſti m̄ tribulacioēs multas ⁊ malas:
S3 diſciplīa fuit admonicio. nō deſer
cio. Deniq3 grās agēs. quid dicit:
Et cōūſus viuificaſti me. ⁊ de abyſ
ſis terre. iteꝝ reduxiſti me. Quādo
eñ antea: Quid ē hoc: Iterū ceci
diſti ab altitudīe. O homo. mācipiū
īobediēs. ſupbe adūſus dn̄m cecidiſ
ti. Factū ē in te. oīs qui ſe exaltat
humiliabit̄. fiet in te. qui ſe hūiliat
exaltabit̄. Redi de profundo. Re
deo inquis. redeo. ⁊ agnoſco. Deus
q̄s ſilis tibi: Quātas oſtendiſti
michi tribulaciones multas ⁊ ma
las. ⁊ cōūſus viuificaſti me. ⁊ de a
byſſis terre iterū reduxiſti me. In
telligo. audio. reduxi te de abyſſis
terre. Reduxiſti eñ de abyſſis t̄re.
reduxiſti a profunditate ⁊ ſubmer
ſione pcī. Sed quare iterū: quādo
iā factū erat: Sequam̄. ne forte poſ

teriora psalmi ipsius exponat nob
qd hic nō itelligim⁹. quid dixerit ite
rū. Ergo audiam⁹. Quātas osten
disti michi tribulacioēs multas et
malas. ⁊ cōūsus viuificasti me. ⁊ de
abyssis terre iterū reduxisti me. Qd
deinde: Multiplicasti iusticiā tuā
et cōūsus cōsolatus es me. ⁊ de abis
sis terre iterū reduxisti me: ecce alte
rū iter. Si hoc iter solue laboram⁹
semel positū: qs poterit solue gemi
natū: Jam ipm̄ iterū geminacio ē;
et rursus positū iterū est. Assit ille
a quo gracia. assit brachiū qd ānū
ciam⁹ omī generacioni superuēture.
assit ipse. ⁊ tamq̄ claue crucis sic
clausum sacramētū aperiat; Item
eiusdē de vbis dnī scdʒ lucā. Facite
vobis amicos de māmona iniquitatis

Quod am: Smo xxxv⁹.
monem: āmonere debe
m⁹: Recensa euāgelica
lectio admonuit. facite amicos de mā
mona iniquitatis. ut eos qui faciūt
recipiāt. ⁊ ipi sint i tabernaculis e
ternis. Qui sūt qui habebūt taber
nacula eterna: nisi sci dei: Et qui
sunt qui ab ipis accipiendi sūt in
tabnacula eterna. ni hij q eoꝝ indigē
cie seruiūt. ⁊ quod eis opus ē. hila
riter subministrāt. Recordem ergo
i nouissio iudicio dnm esse dicturū
eis. qui stabūt ad dexterā eius. esu
riui ⁊ dedistis m māducare. ⁊ cetera
q nostis. Et cū illi qrēnt quādo ei ob
secā ista prebuissent. rspōdebit. qn
⁊ m fecistis vni ex minimis meis fecistis. Isti mi
nimi sūt q̄ recipiūt i etna taberna
cula. Hoc dixit dextris qa fecerūt;
hoc dixit sinistris. qa face noluerūt;
Sed dextri qui fecerūt qd accepert:
vel potius qd accepturi sūt: Venite i
quit bndci pris mei. possidete patū
uob regnū a cōstitucioē mūdi. Esuri
ui enī et dedistis michi māducare. Qn
vni ex minimis meis fecistis. m fecistis;
Minimi ergo q sūt xpi: Hi illi sūt q
oia sua dimiserūt. ⁊ secuti sūt eū. ⁊ qc
qd habuerūt paupibꝫ distribuerūt.
ut deo sine seculari cōpede expediti
seruirēt. et ab oneribꝫ mūdi libeatos
velut pēnatos sursū humeros tolle
rēt. Hi sūt minimi. Quare minimi: Qa
humiles. qa nō elati. nō supbi. Appēde
minimos istos. ⁊ graue pond⁹ inuenies;
Sed qd ē qd ait eos esse amicos de mā facietes
mona iniquitatis: Qd ē māmona in
iqitatis: Primo qd ē māmona: Ver
bū ē enī qd latinū nō ē. Hebreū ūbū
ē. cognatū ligue punice. Iste enī lin
gue sibi significacioīs quadā vicinita
te sociant: qd punici dicūt māmon.
latine lucrum vocat. Qd hebrei di
cūt māmona. latine diuicie vocāt;
Vt ergo latine totū dicam⁹. hoc ait
dns nr ihs xps. Facite uobis amicos
de diuicijs iniquitatis. Hoc qdā ma
le itelligendo. rapiūt res alienas. ⁊
aliqd inde paupibꝫ largiūt. ⁊ putāt
se facē qd pceptū ē. Dicūt enim; Ra
pere res alienas. māmona ē iiqtatis;
Erogare inde aliqd maxie egentibꝫ
scis: hoc ē facē amicos de māmona
iniquitatis; Intellcs iste corrigēd⁹ ē;
immo de tabulis cordis vrī oino delē
dus. Nolo sic itelligatis. De iustis la
boribꝫ facite elēosinas: ex eo qd recte
habetis date. Nō enī corrupturi estis
iudicē xpm. ut nō vos audiat cū pau
pibꝫ quibꝫ tollitis. Si enī depredaris
aliquē iualidū. tu validior ⁊ potēcior.
et veniret tecū ad iudicē. hominem

quelibet ī hac t̃ra habēt̃e iudicādi
aliquā ptātem. velletqȝ tecū causā
dicẽ. si tu de preda illa ꝛ spoliacione
īopis dares aliq̇d iudici. ut pro te iu
dicaret iudex ille. uł tibi placet. nēpe
pro te iudicauit. ꝛ tn̄ tāta vis ē iusti
cie. ut ꝛ tibi displiceat. Noli tibi pi
gere talē deū. noli collocare ī tēplo
cordis tui tale ydolū. nō ē talis ds̄ tu⁹.
qualis nō debes esse nec tu. si tu nō
sic iudicares. ſȝ iuste iudicares. etiā sic me
lior ē te deus tu⁹. nō ē inferior. iusti
or ē. fons iusticie ē. Quicq̇d boni fe
cisti inde sūpsisti. ꝛ q̇cquid boni eruc
tuasti. inde bibisti. Laudas vas q̇a
habet inde aliquid. ꝛ vituperas fō
tem. Nolite uelle elemosinas facere
de fenore ꝛ vsuris. Fidelibȝ dico. eis
quibȝ xp̄i corp⁹ erogam⁹. dico. timete.
corrigite vos. ne dicā postea tu facis
ꝛ tu facis. ꝛ puto q̇a si fecero nō m̄ de
betis irasci. ſȝ vobis ut corrigamini.
Ad hoc enī valet qd̓ dictū ē in psal⁹.
irascimī ꝛ nolite peccare. Vos uolo
irasci. ſȝ nō ut peccetis. Vt aūt non
peccetis. quibȝ habetis irasci n̄ vobis.
Quid ē enī homo penitēs. nisi ho
mo iratus sibi. Vt accipiat veniā.
de se ipō exigit penā. et recte dicit dd̓.
auerte oculos tuos a pctīs meis. qm̄ pc
tatū meū ꝛ ego agnosco. Si tu agnoscis. ꝛ
ille ignoscet. Qd̓ faciebatis. nolite
facẽ. nō licet. Sȝ iam si fecistis. ꝛ pe
cunias tales habetis. ꝛ inde sacculos
implestis. inde thezaurisastis. de
malo ē qd̓ habetis. iā nolite malū
facẽ. ꝛ facite vob̓ amicos de māmo
na īiquitatis. Nūq̇d zacheus de bo
no habebat. Legite ꝛ videte. Maior
erat publicanoꝝ. idȝ cui vectigalia
publica conferebāt. inde habebat di
uicias. Multos presserat. multis ab
stulerat. multa cōgesserat. Intrauit
domū eius xp̄s. ꝛ venit sal⁹ sup do
mū ei⁹. Sic enī ait ip̄e dn̄s. Hodie
salus domui huic facta ē. Sed ip̄aȝ
salutē videte. Primo desiderabat do
minū vidẽ. q̇a statura pu⁹ erat. sed
turba impediēte ascēdit arborē sy
comori. ꝛ vidit trāseūtē. Ille autē
aspexit eū ꝛ ait. Zachee descende. a
pud te oportet me manẽ. Tu pēdes.
ſȝ nō te suspendo. hoc ē nō te differo.
Volebas vidẽ trāseūtem. hodie me
apud te īuenies habitātem. Ingres
sus ad eū dn̄s. repletus ille gaudio
ait. Dimidiū reꝝ meaꝝ do paupibȝ.
Ecce quom̊ c̃rit. qui currit facẽ ami
cos de māmona īiquitatis. Et ne
reus aliūde tenetur. si cui aliquid
tuli ait. quadruplū reddam. Inflix
it sibi cōdēpnacionē. ne īcurrẽt dāp
nacionē. Ergo q̇ habetis de malo.
facite inde bonū. Qui nō habetis
de malo. nolite acq̇rẽ de malo. Es
to bon⁹ tu qui facis de malo. ꝛ cū ce
peris aliq̇d boni facẽ de malo. no
li remanẽ tu malus. Nūmi tui cō
uertūt̓ ī bonū. ꝛ tu remanes ma
lus. Est q̇dem et alius ītellc̄s. nec
ip̄m tacebo. Mamona īiq̇tatis. di
uicie sūt sc̄li. vndecūqȝ sint. Vnde
cūqȝ enī congregent̓ māmona īiq̇
tatis est. idȝ diuicie sūt īiquitatis.
Quid ē diuicie īiq̇tatis. Pecunia
ē. quā nomīe diuiciaꝝ appellat ī
iquitatis. Si enī veras diuicias q̇
ris. alie sunt. Talibȝ iob nudus
habūdabat. qm̄ in deo cor plenū ha
bebat. ꝛ laudes deo potius omibus
rebus tāq̄ gēmas preciosissimas
pferebat. de quo thesauro si nichil

habebat. ipse sunt vere diuitie. iste autem
ab iniquitate appellantur diuitie. Habes
illas. non reprehendo. hereditas venit.
pater tuus diues fuit. et dimisit tibi;
Honeste acquisisti. de iustis laboribus
plenam domum habes. non reprehendo. tamen
etiam sic non illas uolo dicere diuitias;
Nam si dicas illas diuitias amabis
illas. et si amaueris illas. peribis cum
illis. Perde ne pereas. dona ut acquiras.
semina ut metas. Has diuitias no
li appellare. quia vere non sunt. Paupertate plene sunt et semper obnoxie casibus.
Quales diuitie sunt propter quas latro
nes times. propter quas seruum tuum times.
ne te occiso auferat et fugiat. Si vere
diuitie essent. securitatem tibi darent;
Ergo ille sunt vere diuitie. quas cum
habuerimus. perdere non possumus. Et ne
forte propter illas furem timeas. ibi erunt
ubi nullus auferat. Audi dominum tuum;
Thesaurizate uobis thesaurum in celo.
quo fur non accedit. Tunc erunt diui
tie. quando eas migraueris. Quamdiu in
terra sunt. diuitie non sunt. Sed diui
tias vocat mundus. iniquas deus vocat;
Ideo mamona iniquitatis. quia diuitias
illas vocat iniquas. Audi psalmum;
Domine libera me de manu filiorum alie
norum. quorum os locutum est vanitatem. et
dextera eorum dextera iniquitatis. Quo
rum filii sicut nouelle constabilite sunt
a iuuentute sua. Filie eorum composite
circumornate sicut similitudo templi;
Cellaria eorum plena eructuantia ex hoc
in illud. Boues eorum crassi. oues eorum
fecunde. multiplicate in itineribus suis;
Non est ruina macerie. neque transitus.
neque clamor in plateis eorum. Vidisti.
deus qualem felicitatem descripsit. Sed
audi quid sint quos posuit filios
iniquitatis. Quorum os locutum est vanitatem.
et dextera eorum dextera iniquitatis. Ipsos
posuit et dixit felicitatem istorum tantum
super terram. Et quod adiunxit. Beatum
dixerunt populum cui hec sunt. Sed qui dixerunt.
Filii alienigene et non pertinentes ad se
men abrahe. ipsi dixerunt populum bea
tum cui hec sunt. Qui dixerunt. Quorum
os locutum est vanitatem. Ergo vanum est
dicere beatos eos esse quibus hec sunt.
et tamen dicitur ab eis quorum os locutum
est vanitatem. ab ipsis dicuntur iste diuitie.
que vocantur mamona iniquitatis. Tu autem
quid dicis. Quia filii alieni. quia illi
quorum os locutum est vanitatem dixerunt
beatum esse populum cui hec sunt. Tu quid
dicis. False sunt iste diuitie. da michi ve
ras. Reprehendis ista. ostende quod
laudas. Vis ut contempnam hoc. Oste
de quod preferam. Dicat ipse psalmus;
Qui enim dixit. beatum dixerunt populum
cui hec sunt. tale nobis dat responsum
quasi dixerimus illi. id est ipsi psalmo.
ecce hoc nobis tulisti. et nichil nobis
dedisti. Ecce ista ecce ista contempnimus
vnde viuemus. vnde beati erimus.
Quia qui locuti sunt ipsi de se ipsis te
cipient. Homines enim diuitias habentes.
beatos esse dixerunt. Tu quid dicis.
Respondeat quasi sit interrogatus et
dicat. Illi dicunt diuites beatos. ego
dico. beatus populus cuius est dominus deus
ipsius. Aliquando transimus viam. et vi
demus amenissimos et uberes fundos.
et dicimus. Cuius est ille fundus. Asse
ritur. illius; Et nos dicimus beatus
homo. vanitatem loquimur. Beatus cuius
est illa domus. beatus cuius est ille fun
dus. beatus cuius est illud pecus.
beatus est cuius est ille seruus. beatus
est cuius est illa familia. Tolle vani

Audistis veras diuitias. facite amicos de
mamona iniquitatis. et eis beatus populus cuius est dominus
deus ipsius;

tatē ſi vis audire veritatē. beatus
ē cui9 ē dn̄s deus ip̄ius. Nō enī cui9
ē fundus iſte beatus ē. ſz cui9 ē ille
deus. Sz ut aptiſſime beatitudinē
verū ānūcies. dicis qd̄ beatū te facit
fūdus tuus. Quare? Quia inde
vivis. Nā quādo laudas pro mag
no fundū tuū hoc dicis. ip̄e me paſ
cit. inde vivo. Attende unde vivas.
ille ē unde vivis. cui dicis. apud te
fons vite. Beatus pplˢ. cui9 ē dn̄s
deus ip̄ius. O dn̄e deus meus. o
dn̄e deus nr̄. ut veniam9 ad te.
fac nos beatos de te. Nolum9 de
auro neqȝ de argēto. nec de fundiꝭ.
nolum9 de terrenis iſtis et vaniſ
ſimis ꝛ caduce vite trāſitoriꝭ. Nō
loquat' os nr̄m vanitatē. Fac nos
beatos de te. quia nō pdem9 te cū
tenuerim9 te. nec tē pdem9. nec nos
peribim9. Fac nos beatos de te. q̄a
beatus pplˢ cui9 ē dn̄s deus ip̄ius;
Nec iraſcat' ſi dixeris de deo: fund9
nr̄. Legim9 enī. Dn̄s ps hereditatiꝭ
mee. Magna res fratres. heredi
tas ip̄ius ſum9. ꝛ hereditas nr̄a
eſt. q̄a ꝛ colim9 eū ꝛ colit nos. Nullā
ē iniuria illi q̄a colit nos. q̄a ſi nos
colim9 illū ut dn̄m nr̄m: ille colit
nos ut agrū ſuū. Et ut ſciatis q̄a
colit nos. audite eū quē miſit nob̄.
Ego ſū inq̄t vitis. vos eſtis palmi
tes: pater meus agricola. Ergo
colit nos. ſz ſi fructū reddam9: pa
rat horreū. Si aūt ſub tanto culto
re ſteriles eſſe voluerim9. et pro
frumēto ſpinas protulerim9. nolo
dicē qd̄ ſequit'. ad gaudiū finiam9.
Cōuerſi ad dn̄m. ut s̄. Itē eiuſdē de
v̄bis dn̄i In euāgl'o ſcd'z lucā. De iudi
ce iniquo. q̄ nec deū timebat nec homi
nē reuerebat'. Sermo xxxvi9.

Lectio ſcī euāgelij edificat
nos ad orandū ꝛ credendū.
et nō de nobis: ſz de dn̄o
preſumendū. Que ad orandū ma
ior exhortacio. qm̄ ut nobis de iudi
ce iniquo ꝓponēetur ſimilitudo: Iu
dex enī iniq9. nec deū timēs. nec ho
minē reuerens. audiuit tn̄ inter
pellantē ſe victus tedio. nō pieta
te inclinatus. Si ergo exaudiuit
qd̄ oderat qd̄ rogabat: quomō exau
dit: qui ut rogem9 hortat'. Cū ergo
nobis iſta e cōtrio comparacione
dn̄s ſuaderet q̄a oportet ſemp ora
re et nō deficē. adiecit ꝛ ait. Verū
tamē cū venerit filius homīs:
putas īueniet fidem ī terra: Si
fides deficit. oracio perit. Quiſ
enī orat: qd̄ nō credit: Unde et
beatus apl's cū ad orandū exhor
taret' ait. Erit oīs quicūqȝ īuoca
uerit nomē dn̄i ſalu9 erit. Et ut
oſtenderet fidem fontē eſſe oraci
onis. nec poſſe ire riuulum ubi
caput aque ſiccat'. adiūxit atqȝ
ait. Quomō ergo īuocabūt in
quē nō crediderunt: Ergo ut ore
mus. credam9. ꝛ ut ip̄a fides non
deficiat. qua oram9. orem9. Fides
fundit oracionē. fuſa oracio. fidei
impetrat firmitatē. Fides inquā
fundit oracionē. fuſa oracio eciā
ip̄a impetrat fidei firmitatem. Et
enī ne ī tēptacionibꝫ deficeēt fides.
ꝓptea deus ait. Vigilate et orate
ne intretis ī tēptacionem. Vigila
te ꝛ orate inquit. ne itretis ī tēptaci
onē. Quid ē in tēptacionē itrare:
niſi a fide exire: Intatū enī tēpta
cio proficit: inq̄ntū fides deficit. Nā

vt apcius nouerit caritas vr̄a de
fide ne deficeret ⁊ periret dixiſſe
dn̄m. vigilate et orate. ne ītretis
ī teptacionē. eo loco euāgelij ait;
Hac nocte poſtulauit ſathanas
vexare vos ſicut triticū. et ego ro
gaui pro te petre ne deficiat fides
tua. Rogat qui tuetur. et nō
rogat qui periclitat. Qd̄ aūt
ait dn̄s. cū venerit filius homīs.
putas īueniet fidem ī terra. de
fide dixit que pfc̄a eſt. Ipā enī
vix īuenit in terra. Ecce plena
ē eccl'ia dei. quis huc accederet
ſi fides nulla eſſet. Quis nō mō
tes trāſferret. ſi plena eſſet fides.
Attēdite ipōs ap'los. dimiſſis oīb3
ſuis. ⁊ calcata ſpe ſeculi dn̄m non
ſequerent. niſi magnā haberent
fidē. ⁊ tamē ſi plenā haberēt fidē.
non dicerēt dnō. auge nobis fidem;
Vide etiā illū vtrumq3 de ſe con
fitentē. vide fidē. ⁊ nō plenā fidem.
Quidā cū obtuliſſet dnō filiū ſuū
a malo demonio ſanādū. et eſſ3 īter
rogatus vtrū crederet. reſpondit
et ait. Credo dn̄e. adiuua īcreduli
tatē meā. Credo īquit credo dn̄e.
ergo ē fides. Sed adiuua īcreduli
tatē meā. ergo nō plena fides. S3
q'a fides nō eſt ſupbor. ſ3 humiliū.
dixit ad quoſdā qui in ſe cōfidebāt
tamq̄3 iuſti et ſpernebāt ceteros.
ſilitudinē hāc. Duo homines aſcē
derūt ī templū orare. vn9 phari
ſeus. et vnus publican9. Phari
ſeus dicebat. Gracias tibi ago d's.
q'a nō ſū ſicut ceteri homīes. Di
ceret ſaltem ſicut multi homīes;
Quid ē ſicut ceteri homīes. niſi
omēs pter me ipm̄. Ego īquit
iuſtus ſū. ceteri peccatores. Nō ſū
ſicut ceteri hoīes. raptores. īiuſti.
adulteri. Et ecce ſibi ex vicino pu
blicano. maioris tumoris occaſio.
Sicut īquit publican9 iſte. Ego
īquit ſolus ſū. iſte de ceteris eſt;
Non ſum īquit talis qualis iſte.
P iuſticias meas. quib3 īiqu9 nō
ſum. Ieiuno bis in ſabbato. deci
mas do oīm q̄ poſſideo. Quid ro
gauerit deū. quere ī u'bis eius.
nichil īuenies. Aſcendit orare.
noluit deū orare; ſ3 ſe laudare;
parū ē nō deū rogare. ſ3 ſe laudare.
inſup et roganti inſultare. Pub
lican9 aūt de lōginquo ſtabat ⁊ deo
tamē ipē propīquabat. Cordis cō
ſciencia remouebat. pietas appli
cabat. Publican9 de longinquo
ſtabat. ſ3 dn̄s de ppinquo atten eū
debat. Excelſus enī dn̄s. ⁊ hu
milia reſpicit. Excelſos autē q̄
lis erat ille phariſeus. excelſa
autē alonge cognoſcit. Dn̄s aūt
alonge cognoſcit. ſ3 nō ignoſcit;
Adhuc audi humilitatem pub
licani. Parum ē q'a de lōginquo
ſtabat. nec oculos ſuos ad celum
leuabat. Reſpiceret ſurſū nō aude
bat. pmebat cōſciencia. ſpes ſub
leuabat. Adhuc audi. Percucie
bat pectus ſuū; penas de ſe ipō ex
igebat. ppterea dn̄s cōfitenti parce
bat. Percuciebat pectus ſuū dicens;
Dn̄e. propici9 eſto michi peccatori;
Ecce qui rogat. Quid miraris ſi
deus ignoſcat. qn̄ ipē ſe agnoſcit.
De phariſeo et publicano accepiſ
ti controuerſiam. audi ſniāz; Au
diſti ſupbū accuſatorē. audiſti reū
humilem. audi nūc iudicem. Amē

dico uobis. veritas dicit. deus dicit.
iudex dicit. Amē dico uobis. des
cendit iustificatus de templo pub
licanus ille magis q̄m ille pharise⁹.
Dic dn̄e causam. Ecce video pub
licanū iustificatū magis de tēplo
descende q̄m phariseum. q̄ro. q̄
re. Queris quare. audi quare.
Quia oīs qui se exaltat humili
abit᷑. ⁊ qui se humiliat exaltabi
tur. Audisti sn̄iaz. caue causam
malā. Aliud dico. Audisti sn̄iaz.
caue sup̱biā. Videant nūc audi
ant ista nescio qui impȳ garriē
tes ⁊ de suis virtutibz presumētes;
Audiāt qui dicit. deus me hoīez
fecit. iustū ipē me facio. O peior
⁊ detestabilior phariseo. Pharise⁹
ille sup̱be quidem iustū se dicebat.
sȝ tn̄ inde ille deo gracias agebat;
Justū se dicebat. sȝ tn̄ deo gracias
agebat. Gracias tibi deus. quia
non sū sicut ceteri hoīes. Grās tibi
deus. Grās deo agit. q̄a nō ē sicut
ceteri hoīes. ⁊ tn̄ tamq̄ȝ sup̱bus ⁊
inflatus rep̄hendit᷑. nō quia deo
gracias agebat. sȝ quia velut ni
chil sibi addi cupiebat. Grās tibi.
quia nō sum sicut ceteri homīes
īiusti. Ergo tu iustus. ergo ni
chil rogas. Ergo iam plen⁹ es. er
go nō est tēptacio vita hūana su
per terram. Ergo iam plen⁹. er
go iam habūdas. ergo iam nō ē
q̄d quare dicas. dimitte nobis de
bita nr̄a. Quis ē ergo qui impie
oppugnat graciā. Rep̄henditur
qui sup̱be agit grās. ⁊ ecce post
dictam cōtrouersiā. prolatamq̄ȝ
sn̄iām; p̄cedūt ⁊ p̱uuli. imo aspor
tant᷑. et offerūt᷑ tangendi; Cui tā
gendi. nisi medico. Certe sani
tati offerūtur īfantes tangendi. tu
Saluatori. Si saluatori. utiq̄ȝ sal
uandi. Cui nisi illi qui venit q̄re
⁊ saluare q̄d perierat. Ubi isti p̱e
rierāt. Quātū ad ip̄os p̱prie at
tinet. īnocentes video. reatū q̄ro;
Unde ap̄lm audio. p̱ vnū hoīez
īntrauit pc̄cm̄ ī orbem terrarum;
P̱ vnū inquit hoīem īntrauit in
mūdū pc̄cm̄. ⁊ p̱ pc̄cm̄ mors. ⁊ ita
ī omēs p̱trāsiuit. ī quo omēs pecca
uerūt. Veniāt ergo p̱uuli. veniāt.
audiant᷑. Dn̄s dicit. Sinite p̱uu
los venire ad me. Veniāt p̱uuli.
veniāt lāguidi ad medicū. veniāt
p̱dita ad redēptorē. veniāt. nemo
prohibeat. In ramo adhuc nichil
comiserūt. sȝ ī radice perierūt. Be
nedicat dn̄s pusillos cū magnis.
tāgat medicus et pusillos ⁊ mag
nos. Causam p̱uulor̄. cōmēdam⁹
maioribz. loquimī pro tacētibz.
orate pro flentibz. Si nō frustra
estis maiores. estote tutores. Tue
mini eos qui adhuc causam suā
agē nō possunt. Cōmunis fuit p̱
dicio. sit cōis īuentio. Simul peri
eram⁹. sil' in xp̄o īueniam᷑. Dis
par est meritū. sȝ cōmuīs ē grā;
Nichil habent mali. n̄ q̄d de fonte
traxerūt. nichil habent mali. n̄
q̄d de origine traxerūt. Non eos
impediant a salute. qui ad id q̄d
traxerūt multa addiderūt. Qui
maior ē etate. maior ē ⁊ īiquita
te; Sed gracia dei delet q̄d traxis
ti. delet ⁊ q̄d addidisti. Ubi enī
habūdauit pc̄cm̄ sup̱habūdauit
gracia; Item eiusdem de verbis
dn̄i ī euangelio scd̄ȝ lucā. Homo

qdū descendeb

q̄dā desc̄edebat ab iherusalē in iherico. Sermo xxxvij.

Gaudere nos apl's p̄cepit: sed in dn̄o. nō in sc'lo. Q̄cūq; enī voluerit amic9 esse hui9 mūdi. sicut scriptura dicit. inimicus dei reputabit'. Sicut autē nō potest homo duob; dn̄is seruire. sic nemo potest ꝛ in sc'lo gaudere et in dn̄o. Multū inter se hec duo gaudia differūt. sūtq; o'ino cōtraria. Quādo gaudetur in sc'lo. nō gaudet' in dn̄o. Quādo gaudet' in dn̄o: nō gaudet' in sc'lo. Vincat gaudiū in dn̄o. donec finiat' gaudiū i sc'lo. Gaudiū i dn̄o semp augeat'. gaudiū i sc'lo semp minuatur. donec finiatur. Non ideo ista dicūt'. q'm cū sum9 i hoc sc'lo gaudē nō debem9. s; etiā in hoc sc'lo cōstituti iam i dn̄o gaudeam9. Sed ait aliquis. In sc'lo sū. vtiq; si gaudeo. ibi gaudeo. ubi sū. Quid enī? qui es in sc'lo. in dn̄o non es? Audi aplm eundem ad athenienses loquētē. ꝛ i actibus aploꝝ dicentē de deo. ꝛ de dn̄o creatore nr̄o. In illo viuim9: ꝛ mouemur et sum9. Qui enī ubiq; ē. ubi non est? None ad hoc nos exhortat' dn̄s in proximo ē. nich' sollicti fueritis? Magnū ē hoc q'd ascendit sup om̄es celos. ꝛ pxim9 est eis qui versant' in terris. Quis ē iste lōginqu9 et proxim9? nisi qui nobis misericordia factus ē pxim9? Totū enī gen9 hūanū est homo ille qui iacebat in via semiuiuus a latronib; derelictus. quē cōtēpsit trāsiens sacerdos et leuites. et accessit ad eū curandū. eiq; opitulādū trāsiens samaritan9. Ut autē narraret vnde causa descendit. quedā querentem q̄ sint ōpima p̄cepta ꝛ sūma in lege admonuit duo ēē. Diliges dn̄m deū tuū ex toto corde tuo. et ex tota v̄tute tua. ꝛ ex tota mēte tua. et diliges pximū tuū tāq'm te ip'm. Ille autē. et q's ē michi proxim9? Et narrauit dn̄s. Homo quidā descendebat ab ihr'lm in iherico. Ostēdit illū quodāmodo isr'litam. Et incidit i latrones. Qui eū expoliassent et plagas ei graues irrogassent. dimiserūt eū semiuiuū in via. Trāsit sacerdos. vtiq; gene' pxim9. preteriit iacentē. Transiit leuites ꝛ hic gene' pxim9: iacentē eciā ipe cōtempsit. Trāsiit samaritan9. gene' longinqu9. mia pxim9. fecitq; q'd nostis. In quo samaritano se voluit itelligi dn̄s ih's xp's. Samaritan9 enī custos iterpretat'. Ideo surgēs a mortuis iā nō morit'. ꝛ mors ei vltra nō dn̄abit'. q'a nō dormit neq; dormitat. qui custodit isr'l. Deniq; quādo cōuiciis tātis blasphemabāt iudei. dixerūt ei. Nōne verū dicim9 q'a samaritan9 es. et demoniū habes? Cū ergo duo essent verba cōuiciosa obiecta dn̄o. dictūq; illi ess;. nōne verū dicim9. q'a samaritan9 es. ꝛ demoniū habes. poterat respōdere. Nec samaritan9 sum. nec demoniū habeo. Respōdit autē; Ego demoniū nō habeo. Q'd respondit refutauit. et q'd tacuit cōfirmauit. Negauit se habē demoniū. qui se nouerat demonioꝝ exclusorem: nō se negauit ifirmi

opp'a

custodem. Ergo dñs ĩ proximo est.
q̇a dñs nobis factus ẽ ĩ ꝓximo;
Quid tam longiquũ. quid tam re
motũ. qm̃ deũ ab hõibꝫ ĩmortalẽ
a mortalibꝫ. iustũ a pccõribꝫ. Nõ
loco longe: ſꝫ dissimilitudine. Nã
solem⁹ etiã ita loqui. cũ de duobꝫ
homĩbꝫ dicim⁹. qñ diuisi sũt mores.
ꝛ iste longe ẽ ab illo. Etiã si iuxta
steterĩt. etiã si vicini⁹ inhabitent.
etiã si vna cathena colligent̃. lon
ge ẽ pius ab impio. longe ẽ ĩnocẽs
a reo. longe ẽ iustus ab ĩiusto. Si
hoc de duobꝫ homĩbꝫ dicit̃. quid
de deo et homĩbꝫ. Cũ ergo longe
a nobis esset ĩmortalis et iustus
tamq̃ꝫ a mortalibꝫ et peccatoribꝫ.
descendit ad nos. ut fieret nobis
ꝓxim⁹ ille longinqu⁹ Et quid fe
cit. cũ habet ipſe duo bona. et nos
duo mala. Ille duo bona iusticiã
et ĩmortalitatẽ. nos duo mala
ĩiquitatẽ et mortalitatẽ. Si vtrũ
qꝫ malũ nrm̃ suscepisset. pĩ nr̃ fac
tus esset. ꝛ liberatore nobiscũ op⁹
haberet. Quid ergo fecit ut esset
ꝓxim⁹ nobis. Prim⁹ non hoc
qd nos. ſꝫ ꝓpe nos. Duo attende;
Iustus est. et ĩmortalis ẽ; In duo
bus tuis malis. vna ẽ culpa. al
tera ẽ pena. Culpa ẽ q̇ ĩiustus es.
pena ẽ q̇a mortalis es. Ille ut esset
proxim⁹ suscepit penã tuã. non
suscepit culpam tuã. ꝛ si suscepit.
delendam. suscepit. nõ faciendã;
Iustus et ĩmortalis. lõge ab in
iustis ꝛ mortalibꝫ; Peccator mor
talis: longe eras a iusto ĩmortali;
Nõ ẽ factus ille pccõr qd tu: sed
factus mortalis qd tu; Manẽs
iustus. factus ẽ mortalis. suscipi

endo penã. ꝛ nõ suscipiẽdo culpam.
et culpam deleuit et penã. Dñs g°
ĩ proximo est. nichil solliciti fueritis;
Et si sup omẽs celos ascẽdit corpoẽ.
nõ recessit maiestate. Vbiqꝫ p̃sens
ẽ. qui fecit omĩa; Gaudete ĩ dñõ
semp. In seculo gaudiũ qd ẽ. Gau
dere de ĩiquitate, de turpitudine. gaudẽ
gaudẽ de decore, de formitate. De de
his g° omĩbꝫ gaudet sclm̃. q̃ omĩa
nõ essent nisi hoĩes voluisset. Alia
sũt que faciũt homĩes. alia q̃ pa
tiũtur. ꝛ si noluĩt feriũt. Qd ergo ẽ
hoc sclm̃. et qd ẽ gaudiũ scli. Di
co frẽs breuit̃ quãtũ possũ. qñtũ
deus adiuuat. festinant̃ ꝛ breuit̃
dico. Seculi leticia. ẽ ĩpunita neq
cia. luxuriẽt̃ homĩes et fornicent̃.
in spectaculis nugent̃. ebriositate
ingurgitent̃. turpitudiẽ fedent̃.
nichil mali paciãt̃. Et videte scli
gaudiũ. Ista mala que cõmẽora
ui nõ castiget fames. non belli ti
mor. nõ aliquis morbus. nõ aliq̃
aduẽsitates. ſꝫ sint oĩa in rerũ ha
bũdãcia. ĩ pace carnis. ĩ securitate
male mẽtis; Ecce. vide scli gaudiũ;
Sed nõ cogitat deus. sicut homo;
Alia ẽ dei cogitacio. alia homĩs;
Magne misericordie est. neqcie
impunitatẽ non relĩqre. ꝛ ne co
gatur in extremo gehẽne dãpnaẽ.
modo flagello dignat̃ castigare;
Nã vis nosse nulla pena quãta
sit pena. nõ tñ iusto ſꝫ pccõri. cui ẽ
tpalis pena. ne succedat eterna.
Vis ergo nosse nulla pena quãta
sit pena. Psalmũ ĩterroga. Irri
tauit dñm̃ pccõr. Exclamauit ve
hement̃. attendit. considerauit. ex
clamauit. Irritauit dñm̃ pccõr;

Quare? Obsecro qđ vidisti? Qui
autẽ hoc exclamauit vidit pcc-
rem impune luxuriantẽ. male
facientem bonis habũdãtem. et
exclamauit. Irritauit dñm pctor;
Quare hoc dixisti? Quid enĩ
vidisti? Pre magnitudine ire
sue nõ requirit. Ideo nõ exqrit qa
multũ irascat. Magna est ira ei9.
parcendo seuit. s3 iuste seuit. Est
enĩ seueritas. quasi seua veritas;
Si ergo aliquãdo seuit parcendo.
bonũ ẽ nobis ut subueniat casti
gando. Et tamẽ si facta generis
hũani considem9. quid patitur.
Non scdm pctã nrã fecit nobis;
Filij eius sum9. Unde hoc pbam9?
Mortu9 est pro nobis vnic9. ne re
maneret vn9. Noluit ẽẽ vn9 q
mortu9 ẽ vn9. Multos enĩ ~~filios~~
filios dei. fecit vnicus filius dei;
Emit frẽs sanguĩe suo. probauit
reprobatos. redemit venditos. ho
norauit ĩiuriatos. viuificauit oc
cisos. Dubitas qđ dabit tibi bona
sua? qui nõ dedignat9 ẽ suscipe
mala tua? Ergo frẽs gaudete in
dño. nõ in sclo. id3 gaudete ĩ veri
tate. nõ ĩ iniqtate. gaudete ĩ spe
eternitatis. non ĩ flore vanitatis;
Ita gaudete et ubiq3. & qm̃diucũq3
hic fueritis. dñs in proximo est.
nichil solliciti fueritis;

Itẽ eiusdẽ In euãglio scdm Johem
In principio erat verbũ. Et contra
Arrianos. S. xxxviij.

Capitulũ euãgelij
quod lectũ est frẽs
dilectissimi. purũ
oculũ cordis ĩquirit;
Dominũ enĩ nrm̃ ihm̃ xpm̃ ac
cepim9 scdm diuinitatẽ ad cõdẽ
dam vniũsam creaturã. scdm hu
manitatẽ ad reparãdã lapsam
creaturã. euãgelizãte iohãne. In
ipo autẽ euãgelio qualis et qnt9
vir iohãnes fuerit ĩuenim9. ut
ex dignitate dispensatoris ĩtelliga
tur. qnti pcij sit verbũ qđ p talem
dici potuit. īmo qm̃ nullius pcij
sit qđ supat oĩa. Precio enĩ aut cõ
patur res venalis. aut subicitur
aut excedit eam. qm̃ tãto quisq3
compat. qnto valet. Equat pciũ
rei que compat. quãdo vilius sub
icitur ei. quando carius supat eã
Verbo autẽ dei nec equari aliqđ
potest. nec ad mutacionẽ subici.
nec super poni aliquid. Subici enĩ
possunt omĩa verbo dei. quia
omĩa p ipm̃ facta sunt. nõ tamẽ
subiciunt quasi pciũ sint verbi.
ut quisq3 det aliquid ut illud acci
piat. Tamẽ si dici potest et admit
tit nomen hoc racio aliqua vel
loquẽdi consuetudo. pciũ cõpandi
verbi. ipẽ compator ẽ qui se ipm̃
pro se ipo dederit huic verbo. Itaq3
quãdo aliquid emim9. querim9 a
liquid qđ dem9. ut habeam9 rem
dato pcio. quã volum9 emẽ. et ex
nos est qđ dam9. et si apud nos
erat. extra nos fit illud qđ dam9.
ut sit apud nos illud qđ cõpam9;
Quicqđ pcij ĩuenerit qui emit a
liquid. necesse ẽ ut tale ĩueniat.
ut det qđ habet. accipiat qđ nõ
habet. maneat tñ ille a quo absce
dit pciũ. et accedat illud pro quo
dat pciũ. Qui at vult compare
verbũ hoc. q vult habeᵉ. non q

rat ext̃ ſe ipm̃ qđ det. ſe ipm̃ det;
Qđ cũ fecerit non ſe amittit. ſicut
amittit pctũ qñ aliquid emit. Ver
bum ergo dei ꝓpoſitũ ẽ omĩbꝫ. cõ
parent qui poſſũt. poſſũt autẽ
qui pie voluerĩt. In illo enĩ ṽbo
pax. et pax ĩ terra homĩbꝫ bone
volũtatis. Ergo qui vult cõpare.
det ſe ipm̃. quaſi pctũ ẽ hoc uerbi
ſi dici aliquomodo poteſt. quãdo
nec ſe ꝑdit qui dat. et acquirit ṽbũ
pro quo ſe dat. et ſe ipm̃ in ṽbo ac
quirit. cui ſe dat. Et quid dat ṽbo.
Non aliquid ab ipo alienũ ꝑ quo
ſe dat. ſꝫ qđ ꝑ ipm̃ ṽbũ factum ẽ.
hoc ei redditur. ut reficiat. Oĩa
ꝑ ipm̃ fcã ſũt. Si omĩa. vtiqꝫ ⁊ ho
mo. Si celũ ⁊ terra ſi mare. ſi oĩa
que in ipĩs ſunt. ſi vniũſa creatu
ra. vtiqꝫ ille manifeſtius qui ad
ymaginẽ dei factus. ꝑ verbũ fcũs
eſt homo. Nõ modo fratres trac
tam⁹ quomodo poſſit ĩtelligi qđ
dictũ eſt. In principio erat ṽbum.
et ṽbũ erat apud deũ. ⁊ đs erat
verbũ. Ineffabilit̃ pt̃ ĩtelligi. nõ
verbis homĩs fit ut intelligitur;
Verbũ dei tractam⁹ ⁊ dicim⁹. q̃re
nõ intelligat. Nõ nũc dicim⁹ ut
ĩtelligat. ſꝫ dicim⁹ qđ impediat ne
ĩtelligat. Eſt enĩ forma quedam.
forma nõ formata. ſꝫ forma oĩm
formatoꝝ. Forma ĩcõmutabilis.
ſine lapſu. ſine defectu. ſine tẽpore.
ſine loco. ſuꝑans omĩa. exiſtens
omĩbꝫ. et fundamẽtũ quoddam
in quo ſint. et faſtigiũ ſub quo
ſint. Si dicis quia omĩa ĩ illo ſũt
nõ mentiris. et dictũ ẽ. ipm̃ enĩ
verbũ ſapiẽcia dei. Habem⁹ aũt
ſcriptũ. omĩa ĩ ſapiẽcia feciſti;

Ergo ĩ illo ſunt oĩa. et tamẽ quia
de⁹ ẽ ſub illo ſũt oĩa. Dicam⁹ qm̃
ĩcomprehẽſibile ſit qđ lectũ ẽ. tñ
lectũ ẽ non ut cõprehendẽtur ab ho
mine. ſꝫ ut doleret homo q̃a nõ com
ꝑhendit. et ĩueniret vnde impedi
tur a cõꝑhenſione. et remoueret ea
et ĩhiaret ꝑcepcioni ĩcõmutabilis
verbi. ipẽ ex deteriore ĩ meli⁹ com
mutatus. Nõ enĩ ṽbũ proficit aut
creſcit accedente cognitore. ſꝫ ĩtegꝝ
ſi ꝑmanſeris. integrũ ſi receſſeris.
integrũ ſi redieris. manẽs in ſe. et
ĩnouans omĩa. Ergo ẽ forma oĩm
rerũ. forma ĩfabricata ſine tpe ut
dixim⁹. et ſine ſpacijs locoꝝ. Q̃ꝗd
enĩ loco capit. circũſcribit. Forma
circũſcribit finibꝫ. habet metas.
vnde et quouſqꝫ ſit. Deinde qđ lo
co capit et mole quadã et ſpacio
diſtendit. min⁹ ẽ in parte qm̃ ĩ
toto. Faciat deus ut intelligatis;
Cotidie autẽ de corporibꝫ que an
te oculos nr̃os ſunt. que videm⁹.
que tangim⁹. int̃ que ſum⁹. poſſu
m⁹ iudicare corpus quotlibet ĩ lo
co habẽ formã. Omẽ aũt qđ ſpa
ciũ loci occupat. min⁹ ẽ in ꝑte qm̃
in toto. Pars corpis hũani. vbi
gracia brachiũ. vtiqꝫ min⁹ ẽ bra
chiũ qm̃ totũ corp⁹. ⁊ ſi min⁹ eſt.
idꝫ breui⁹. breuiorẽ locũ occupat;
Itẽ caput corpis. corporis ĩ miñore
loco ẽ. et min⁹ ẽ qm̃ totũ corpus
cui caput ẽ. Sic omĩa que ſũt in
loco. miñora ſunt in parte qm̃ in
toto. Nichil tale de illo verbo ſen
tiam⁹. nichil tale cogitem⁹. non
de ſuggeſtione carnis. ſpũalia ꝑ
maginem. Nõ ẽ ille ſermo. non
ẽ ille deus minor in ꝑte qm̃ ĩ toto;

Sed nō poteſt tale aliq̇d cogitari.
magis pia ē talis ignorācia. q̄m
pſūpta ſciēcia. Loquim̄ enī de deo.
dcm̄ ē. et deus erat v̄bū. De deo lo
q̄m̄. q̇d mirū ſi nō cōprehēdis. Si
enī cōphēdis. nō ē deus. Sit pia cō
feſſio ignorācie. magis q̄m teme
raria profeſſio ſciēcie. Attinge ali
quātū ī mēte deū. magna beatitu
do ē. cōphende aūt oīno impoſſi
bile. Ad mēte deus ꝑtinet. intelli
gendꝰ ē. Ad oculos. corpꝰ videndū
eſt. Sed corpꝰ oculo cōphēdē te
putas. oīno nō potes. Q̄ɋd enī
aſpicis. nō totū aſpicis. Cuiꝰ hoīs
faciē vides. dorſū nō vides. Cū
dorſū vides. eo tp̄e faciē nō vides.
Non ſic ergo vides ut cōprehen
das. ſʒ qn̄ aſpicis aliā ꝑtem quā
nō videras. ni mēoria tecū faciat
ut memineris te vidiſſe unde re
cedis. nūq̄m te dicēs aliq̇d ul' in
ſupficie cōphendiſſe. Tractas q̇d
vides. verſas huc atq; illuc. uel
ip̄e circuis. ut totū videas. Uno
ergo aſpectu totū vidē nō potes.
et q̄m diuſas ut videas ꝑtes vi
des. et cū taxando q̇a vidiſti alias
ꝑtes. videris totū inſpicē. Nō āt
hic oculorū viſus. ſʒ mēorie viua
citas ītelligit. Q̇d ergo de illo ver
bo frēs dici poteſt. Ecce de corpibȝ
dicamꝰ ſubiacētibȝ oculis nr̄is. nō
illa poſſūt cōphendē aſpectu. Q̇s
ergo oculus cordis. cōprehēdit deū.
Sufficit ut attingit. ſi purꝰ ē oculꝰ.
Si aūt attigit. tactu quodā attin
git īcorporeo & ſpūali. nō tn̄ cōpre
hendit. et hoc ſi purꝰ eſt. et fit be
atus homo. contingendo corde. illd
q̇d ſemꝑ beatū manet. et ē illud

ip̄a beātudo ꝑpetua. & unde fit homo
viuꝰ. vita ꝑpetua. unde fit homo
ſapiēs. ſapiēcia ꝑfcā. unde fit homo
illuīatꝰ. lumē ſempitnū ē. Et vide
queadmodū tu cōtingēdo efficeris
q̇d nō eras. nō illud q̇d cōtigis. fa
cis eſſe q̇d nō erat. Hoc dico. deus
nō creſcit ex cognitore. ſʒ cognitor
ex cognicione dei. Nec putemꝰ frēs
kmī q̇a bn̄ficiū preſtamꝰ deo. q̇a
diximꝰ ꝑciū dare quodāmō. Non
enī unde augeatᷣ illi damꝰ. qui
et te lapſo īteger ē. & te redeūte in
teger manet. paratus videri ut
beatificet cōuſos. et auſos puni
at cecitate. Vindicat enī ꝑmo in
aīa auſa a ſe. exordiū penarū ip̄a
cecitate. Qui enī ſe auertit a luce
vero. idȝ a deo. iam cecus efficitur.
Nondū ſentit penā. ſʒ iā habet.
Itaq; v̄bū dei frēs kmī īcorpalit
īuiolabilit. īcōmutabilit. ſine tp̄a
li natiuitate. natū tn̄ ītelligamꝰ a
deo. Putamꝰ ne poſſumꝰ aliquomō
ꝑſuadē quibuſdā īfidelibȝ nō ab
horrē a vero q̇d dicatᷣ nobis a fide
catholica q̄ cōtraria ē arrianis. a
q̇bus eccl'ia dei ſepe tēptata ē. cū
carnales hoīes id facilꝰ accipiūt.
q̇d vidē conſueruīt. Auſi ſūt enī
quidā dicē. maior ē pater filio. et
precedit eū tp̄e. idȝ maior ē filio
pater. & minor ē p̄re filiꝰ. et a p̄re
ī tp̄e p̄cedit. Et ſic diſputāt. Si
natus ē. utiq; erat pater anteq̄
filius illi natus eſſet. Attendite.
Aſſit nobis adiuuātibȝ orōibȝ vr̄is.
et pia ītencōe ex̄ipe cupiētibȝ q̇d
ip̄e donauerit. q̇d ip̄e ſuggeſſerit.
aſſit nobis ut poſſimꝰ quoq̄modo
explicare q̇d cepimꝰ. Tamē dico

ante dico. si nō potuero ego explica
re. nō racionē putetis. ſ3 hoīez defe
ciſſe. Itaqz vos hortor et deprecor ut
oretis. aſſit miſericordia dei. ⁊ ita rē
a nobis dici faciat. ut vos audire
oportet et nos dicere. Hoc ergo illi
dicunt. Si fili⁹ dei ē. natus est. Hoc
fatemur. Non enī eſſet fili⁹. ſi nat⁹ nō
eſſet. Manifestū est. admittit fides.
approbat ecclesia catholica. verū ē;
Adiungūt deinde. Si nat⁹ ē pr̄i fili⁹.
erat pater antequā ei fili⁹ naſceret.
Hoc respuit fides. respuunt aures
catholice anathematizatur. Extra
ē q̄ hoc sapit. nō ptinet ad pticipa
tionē societatemqz sctōrum. Ergo ait;
Racionē mihi redde. quomō et fili⁹
nasci potuit patri. et coeuus eē ei
a quo nat⁹ ē. Et quid faciam⁹ fratres.
qm̄ carnalibz spiritualia insinuam⁹.
si tamen et nos ipsi nō carnales sum⁹.
qm̄ carnalibz ista spiritualia intimam⁹.
hoīes assuefacto natiuitate terrena
⁊ videndi isti⁹ creature ordinē. ubi
successus et decessus. gignentes et
genitos etate distinguit. Post pa
trē enī nascitur fili⁹. patri utiqz mo
rituro successur⁹. Hoc ī hoībz. hoc
ī alijs aīantibz inuenim⁹. parentes
priores tpe. filios tpe posteriores;
Hac cōsuetudine videndi carnalia
trāsferre illi ad spiritualia cupiunt. ⁊
intencione carnaliū facili⁹ seducunt;
Nō enī ratio audiencium sequitur ta
lia pdicantes. ſ3 cōsuetudo que etiā
ipsos inuoluit ut talia pdicarent;
Et quid faciem⁹ nos? silebim⁹?
Utinā liceret. forsitan cū silendo a
liquid dignū de re ineffabili cogi
taret. Nā quicquid potest fari non
ē ineffabile. ineffabilis autē ē de⁹.

Si enī raptū se dicat usqz ī tercium ce
lū apls paul⁹. ⁊ dicat audiſſe se ī
effabilia verba. quātomagis ipe
ineffabilis qui talia demōstrauit
q̄ fari nō poſſit cui demōstrata
sunt. Itaqz fratres meli⁹ erat si pos
sum⁹ tacere ⁊ dicere. hoc habet fi
des. sic credim⁹. Nō potes capere.
puul⁹ es. paciēter tolerād⁹. do
nec pēnas nutrias. ne cū volare
ī plumis volueris. nō sit illa au
ra libertatis. ſ3 casus temeritatis;
Quid illi cōtra. O si habet qd dicet.
dicet michi. deficietis ista excusa
cio ē. Victus ē veris. qui rēspōde
nō vult. Illi cū hoc dicunt si nō res
pōdeat. ⁊ si ī se ipo victus nō est.
vicit tn̄ ī titubātibz fratribz. Audiūt
enī fratres infirmi. ⁊ putant reuera
nō esse qd dicat. ⁊ forsitā verū
putāt nō esse qd dicat. nō tn̄ nō
esse qd sentiat. Homo enī nichil
potest dicere qd non etiā sentire pos
sit; potest enī aliquid sentire qd
dicere nō possit. Tamē seruata illi⁹
maiestatis ineffabilitate. ne cū a
liquas similitudines cōtra illos dede
rim⁹. putet nos aliqs p istas simili
tudines iā puenisse ad id qd nec di
ci nec cogitari certe a puulis pot.
⁊ si potest ab aliquibz maioribz
potest ex parte potest ī enigmate.
pot p speculū. nōdū autē facie ad
faciem; Dem⁹ ⁊ nos aliquas simili
tudines adūsus illos. vnde illi refel
lant. nō vnde ille capiat. Et enī
cū dicim⁹ valde posse fieri. posse in
telligi. ut et natus sit. et coeternus
sit ei a quo natus ē. et hoc refellāt.
et q̄si falsū eē demōstrent. simili
tudines nobis dant. Unde. De re

atura;

atura. Et dicit nobis. Homo vti
q3 erat āteqm̄ generaret filiū. ma
ior ē filio suo. Et equ⁹ erat āteqm̄
gn̄aret filiū. et ouis et cetera aīali
a. silitudīes adhibēt de creaturis;
Qd nobis laboradū ē. ut et nos
īueniam⁹ silitudīes earū rerū q̄s
astrium⁹. Quodsi nō īueneri nō
recte possim dice natitas creatoīs
fortasse silitudīez ī creatura nō hʒt.
Quāto enī superat ea q̄ hic sunt.
ī eo qd ibi ē. tanto superat ea que
hic nascūt. in eo qd ibi natus ē;
Oīa p deū hic sunt. Et quid tamē
ē cōparadū deo. Sic oīa que hic
nascūt. illo efficiēte nascuntur. Et
sic forsitan nō īuenit aliq̄ silitu
do natiuitatis ei⁹. quomō nō īue
nit et substāciē ei⁹. ⁊ īmutabili
tatis diuītatis maiestatis ei⁹;
Quid enī silē huic īueniri potest.
Si ergo forsitan nec diuītatis sili
tudo īueniat. nūq̄d inde oppres
sus sum q̄a nō īueni silitudines
creatori oīm. ī creatura cupiēs
īuenire qd essʒ silē creatori. Et
reuera frēs nō sū īuētur⁹ tpales
silitudines quas eternitati possī
cōpare. Sed ⁊ tu quas īuenisti.
quid sunt. Quid enī īuenisti.
Qa pater maior ē tpe qm̄ filius;
Et ideo vis ut filius dei tpe mi
nor sit qm̄ pater etern⁹. quia in
uenisti minorē filiū patre tpali.
Da m̄ eternū prēm hic. ⁊ īuenisti
silitudīez. Filiū minorē īuenis
patre ī tpe. filiū tpalem mīorē
prē tpali. Nūquid īuenisti mi
chi filiū tpalem. minorē eterno
prē. Qua ergo ī eternitate
stabilitas ē. ī tpe aūt varietas.

ī eternitate oīa stāt. ī tpe alia ce
dūt. alia succedūt. potes īuenire
mīorē filiū ī varietate tpis suc
cedētem prī. quia etiā successit tpe
prī suo. nō eterno prī tpalis. Qd
ergo possum⁹ frēs mei in creatu
ra īuenire coeternū. qn̄ in crea
tura nichil īuenim⁹ eternū. In
ueni eternū prēm ī creatura. et
īuenio coeternū filiū. Si aūt nō
īuenis eternū. ⁊ vincit se ī tpe;
sufficiat ut ad silitudinē īueniam⁹
coeuū. Aliud ē enī coeternū. ali
ud coeuū. Coeuos cotidie dicam⁹
eos. qui eandem habēt mēsuram
tpm. non alter ab altero tpe pre
dit. ambos tamē esse cepisse quos
dicam⁹ coeuos. Si potuerim⁹ in
uenire coeuū qd nascit ei a quo
nascit. si possint īueniri. coeua
duo. generās ⁊ generat⁹. hic in
uenim⁹ coeua. ibi ītelligam⁹ coe
terna. Si hic īuenero genitū. ex
eo eē cepisse. ex quo cepit genera
tor. ītelligim⁹ certe filiū dei ex
eo esse non cepisse. ex quo nō ce
pit generator. Ecce fortasse frēs
īuenim⁹ aliq̄d ī creatura qd de
alia re nascit. et tm̄ eo tpe esse in
cipiat. ex quo cepit illud vnde nas
cit. Hoc ex eo ex quo illud cepit.
illud ex eo ex quo illud nō cepit;
Hoc ergo coeuū. illud coeternum;
Arbitror sītatem vrām ītelligē
qd dico. nō posse compari tpalia
etnis. sʒ posse ex aliqua tenui et
parua silitudīe coeua coeternis;
Inueniam⁹ itaq3 coeua. et de scp
turis admoneam. ad has silitu
dines. Legim⁹ in scripturis de
ipa sapiēcia. Candor ē enī lucis

eterne. Itē legim⁹. Speculū ſine
macula dei maieſtatis. ipā ſapi
ēcia dicta ē. candor ē enī lucis et
ne dicta ē imago pris. Hīc capi
am⁹ ſilitudinem ut īueniam⁹
coeua ex quibꝫ ītelligam⁹ coetna;
O arriane ſi īuenero genitorē. nō
pcedē tpe illud qd genuit. ſi genu
tū nō eſſe miorem tpe. illo quo ge
neratus ē. iuſtū ē ut cōcedas m
poſſe iſta coeterna īueniri ī creato
re. qn coeua ī creatura īueniri
potuerūt. Iam qdē aliquibꝫ fribꝫ
hoc occurre puto. Nā puenerūt
aliqui ex quo dixi. candor ē lucis
eterne. Ignis enī lucē fundit. lux
ab igne funditᷣ. Quid a quo exiſ
tat ſi queram⁹. cotidie cū lucernā
accendim⁹. admonem̄ rei cuiuſ
dam īuiſibilis ⁊ īenarrabilis.
aliq̄ ut lucerna ītelligēcie nrē ī iſta
nocte ſcli poſſit accendi. Attende
eū. q lucernā accēdit. Nō accēſa
lucerna nōdū ē ignis. nōdū ē et
fulgor. q ab igne exiſt. Interrogo
autē ego et dico. Fulgor ab igne
exiſtit. an ignis a fulgore. Oīs
aīa michi reſpōdet. et nemo dubi
tat qd ſplēdor ille de igne exiſtit:
nō ignis de ſplendore. Voluit e
nī deus inſeminare omī aīe. īicia
Oīs ītellcꝰs. inicia ſapiēcie m aīa reſ
pōdet. et nemo dubitat qd ſplen
dor ille de igne exiſtit. non ignis
de ſplēdore. Ponam⁹ ergo ignē
prēm illi⁹ ſplendoris. quia iam
ploquti ſum⁹ coeua nos querē nō
coeterna. Si lucernā accendē cu
pio nōdū eſt ibi ignis. nōdū et
ille ſplendor. mox autē ut accen
dero. ſimꝉ cū igne ⁊ ſplēdor exiſtit;

Da hic michi ignē ſine ſplendore
et credo tibi patrē fuiſſe ſine filio;
Attēdite dicta ē ut potuit a nobis
tanta res dici dnō adiuuāte ītēcio
nē orōis vrē. ⁊ ſpacione cordis vri
excepiſtis quātum potuiſtis; Illa tāpe
āt tamē īeffabilia ſunt. Nichil dignū
putetis uꝉ eo ipō quo coeua coeter
nis cōparātᷣ. tempoālia ſemp ma
nētibꝫ: extīguibilia īmortalibꝫ;
Sed quia dictus ē fili⁹ ⁊ imago pa
tris. accipiam⁹ ⁊ hīc aliquā ſilitu
dinē in rebꝫ longe differētibꝫ ut
ploquti ſum⁹. Imago exiſtit: de ſpe
culo homīs intuentis. Speculum
nō nobis poteſt ſuffragari ad eui
dēciā rei hui⁹ quā explicare vtcū
qꝫ conam. Etenī dicatᷣ michi. Ille
qui attendit ſpeculū. iam vtiqꝫ e
rat: et iā natus erat. Exiſtit y
mago mox ut aſpector extiterit
Nam ille qui inſpicit. erat et an
teqm accederet ad ſpeculū. Qd
ergo inueniem⁹ unde poſſim⁹ eru
ere talem ſilitudinē. ſicut queri
m⁹ de igne ⁊ ſplendore. Faciam⁹
hoc aīo. Facile noſtis queādmod
aqua corpoꝝ ſepe reddat imagi
nes. hoc dicam⁹ qn quiſqꝫ uꝉ trā
ſit ſup aquā. uꝉ ſtat. videt ibi y
maginē ſuā. Ponam⁹ ergo aliqd
natū ſup aquā velut virgultū
aut herbam. nōne cū ymagine
ſua naſcatᷣ. Mox ut incipit ex
iſtere. īcipit cū illo exiſtere yma
go ei⁹. non pcedit naſcēdo imagi
nem ſuā. Nō michi oſtenditur
natū eſſe aliqd ſup aquā. ⁊ poſ
tea appariuſſe imaginē eius. cū
illud ſine imagine prius appare
ret. ſꝫ naſcatᷣ cum imagine ſua.

et tamē ymago ab illo. nō illud
ab ymagine nascatur. Ergo cum
ymagine sua. et simul esse incipi
unt. virgultū et ymago ei9. Nūq̄d
nō fateris ymaginē esse de illo vir
gulto. non virgultū de ymagine
genitū? Ergo de illo virgulto con
fiteris imaginem. Itaq; et gene
rans ⁊ qd̄ genitū ē simul esse cepe
rūt. ergo coeua sunt. Si semp vir
gultū. semp ⁊ imago de virgulto;
Qd̄ autē de alio ē. utiqz natum
ē. Potest aūt semp esse generās.
et semp cū illo qd̄ de illo natū est.
Ibi enim estuabam9. ibi labora
bam9 quomō ītelligētur sempi
terna natiuitas. Ergo fili9 dei
hoc sedm̄ dicat qd̄ pater est. qd̄ habet
de quo sit. nō sedm̄ hoc qd̄ prior
esset pater ⁊ postea fili9. Semp
pater. semp fili9 de pr̄e. ⁊ q̄a qt
quid de aliquo ē natū ē. semp
igit fili9 natus. Semp pater.
semp de illo imago. quomō ima
go illa virgulti de virgulto na
ta ē. ⁊ si semp virgultum. semp
nata esse et ymago de virgulto;
Nō potuisti īuenire coeterna ge
nita eternis genitoribz. ⁊ īue
nisti coeua nata tpalibz gignēti
bus. Intelligo coeternū filium
natū. eterno gignenti. Qd̄ enī
ē tpali coeuū. hoc ē eterno coe
ternū. Hic iā modicū ē qd̄ ad
uertatis frēs pp̄ter blasphemi
as. Semp enī dr̄. Ecce dedisti
silitudiēs. sz splēdor qui fundit
de igne. min9 lucet qm̄ ipē ig
nis. ⁊ imago virgulti min9 v
tiqz habet pprietatis. qm̄ illud
virgultū vnde imago est. Ha
bent ista silitudinē. sz nō habēt oī
modo equalitatē. Quare nō vi
dent ēē eiusdem substātie. Quid
ergo dicem9. si dicat aliqs. talis
ergo fili9 ad prēm qualis ad ignē
splendor et imago ad virgultum?
Ecce ītellexi eternū prēm. ītellexi
coeternū filiū. tamē sicut effusū
splendorem min9 igne lucentem.
aut sicut effusā imaginē min9
qm̄ virgultū existētem dicem9?
Non; sz equalitas oīmodo ē. Nō
credo ait. q̄a nō īuenisti silitudiēz;
Sed crede aplo. q̄a potuisti vidē
qd̄ dixi. Ait enī. Nō rapinā ar
bitratus ē esse se equalem deo;
Equalitas oīmodo coniugit. Et
qd̄ dixit? Nō rapinā. Quare?
Q̄a illud ē rapina: qd̄ alienū ē;
Tamē ex duabz istis collaconibz
et generibz duobz silitudinē fortas
sis inuenim9 ī creatura quomō ī
telligam9 filiū et coeternū prī et
nequaq̄m minorem. Sed non illud
possim9 īuenire ī vno genē sili
tudinū. Iungam9 ambo genera;
Quomō ambo genera? Vnū vn
de ipī dant silitudiēs. et alterum
vnde nos dedim9. Dederūt enī il
li silitudiēs ex his q̄ nascūt in tpe
et p̄cedūt tpe ab eis a quibz nas
cunt. sicut homo de hoīe. maior il
lo tpe prior nat9. sz tamē homo et
homo. sunt eiusdem substātie. Ho
mo enī hoīem generat. ⁊ equ9 e
quū. et pecus pecudem. Ad eandē
substātiā generāt ista. sz nō ad id
temp9. Diuisa sūt tpe. sz nō sūt di
uersa natura. Qd̄ ergo hic lau
dam9 ī ista natiuitate? Certe eq̄
litatē nature. Qd̄ autē deest?

equalitas temporis. Teneamus hic unum quod laudatur. id est equalitatem nature. In illo autem genere similitudinum quod nos dedimus de splendore ignis et de imagine virgulti. equalitatem nature non invenis; invenis coevitatem. Quid hic laudamus? Coevitatem. Quid deest? Equalitas nature. Coniunge quod laudas. In creaturis enim deest aliquid quod laudas. in creatore deesse nichil potest. quia quod invenis in creatura. a creatore artifice processit. Quid ergo in coevis? Nonne hoc deo dandum quod laudas; ibi quod autem deest non tribuendum maiestati? in qua nullus defectus est? Ecce offero tibi genitis coeva gignentia laudas ibi coevitatem. sed disparilitatem reprehendis; Quod reprehendis noli tribuere deo. quod laudas tribue. Et tribue illi ex isto genere similitudinum pro coevitate coeternitatem. et coeternus sit natus cum eo. a quo natus sit. De alio autem similitudinum genere que et ipsa creatura dei est et debet laudare creatorem. quid ibi laudas? Equalitatem nature. Iam propter illam distinctionem dederas coeternitatem. da propter istam equalitatem. et perfecta est nativitas eiusdem substantie. Quid enim dementius fratres mei. quam ut in aliquo laudem creaturam. quod non sit in creatore? Laudo in homine equalitatem nature. et non credo in eo quod fecit hominem? Quod de homine natum est homo est. et quod de deo natum est. non id erit quod ille de quo natum est? Non versor in operibus que deus non fecit; laudent ergo creatorem omnia opera sua. Invenio hic coevum: cognosco ibi coeternum. Hic equalitatem invenio nature. ibi intelligo equalitatem substantie. Totum ergo ibi quod hic ex partibus singulis et rebus singulis invenitur. Totum ergo ibi simul et non hoc solum quod in creaturis totum invenio ibi. sed tamquam in creatore. quanto amplius quam hic visibilia. illa invisibilia. hec temporalia. illa eterna. hec commutabilia. illa incommutabilia. hec corruptibilia. illa incorruptibilia. postremo in ipso homine ea que invenimus homo et homo. duo homines sunt. ibi pater et filius unus deus. Domino deo nostro gratias ago inenarrabiles. quod ex hoc loco scrupulosissimo et laboriosissimo. infirmitatem meam liberare dignatus est. petentibus vobis; Ante omnia tamen servate hoc. quicquid de creatura potuimus colligere. aut sensu corporis. aut cogitatione animi. inenarrabiliter transcendere creatorem. Sed vis illum mente contingere. purga mentem. purga cor tuum. mundum fac oculum. unde illud quod quid est possit attingi. Mundum fac oculum cordis. beati enim mundo corde quia ipsi deum videbunt. Non autem mundato cordi quod potuit misericordius procurari aut donari ab eo. nisi ut illud verbum de quo tanta et tam multa diximus. et nichil dignum diximus. nisi ut illud verbum per quod facta sunt omnia fieret quod nos sumus. ut attingere possimus illud quod non sumus. Non enim deus sumus. sed possumus mente vel cordis acie interiore videre deum. Peccatis acies nostre obtrite. obtuse. infirmitate delecte. cupimus videre sed in spe sumus. in re nondum sumus.

filij dei ſumꝰ. Hoc ait iohãnes q̃
ait. in pͥncipio erat verbũ. ⁊ ver
bũ erat apud deũ. ⁊ deus erat ver
bum. Qui ſup pectꝰ dñi diſcũbe
bat. qui ſecreta iſta de ſinu illiꝰ
hauriebat. ipſe ait. dil̃ſſimi fi
lij dei ſumꝰ. ⁊ nõdũ apparuit qđ
erimꝰ; Scimꝰ q̃a cũ apparuerit
ſiles ei erimꝰ. q̃m videbimꝰ eum
ſicuti eſt. Hoc nobis ꝓmittit᷑. ſed
ut ꝑueniamꝰ. ſi nõdum poſſumꝰ
videre verbũ dñi. audiamꝰ v̾bũ
carnẽ q̃a carnales facti ſumꝰ. au
diamꝰ verbũ carnẽ factũ. Ideo enĩ
venit. ideo ſuſcepit infirmitatẽ
nr̃am. ut poſſis firmã locucionẽ
cape dei portãtis ĩfirmitatẽ tuã;
Et vere dictũ ẽ. lac dat puulis.
ut cibũ ſapiẽcie det maioribꝫ. Lac
tate pacienter. ut auide paſcaris;
Quomõ enĩ fit etiã lac quo lac
tant᷑ infantes? Nõne eſca erat
ĩ menſa? Sed ĩualidus ẽ ĩfans
ad comedendũ eſcam q̃ in menſa
eſt. Quid facit mater? Incarnat
eſcam ⁊ conficit lac de ipſa. cõficit
nobis qđ cape poſſimꝰ. Sic v̾bũ
caro factũ eſt ut lacte puuli nu
triremur. qui ad cibũ quidẽ eramꝰ
ĩfantes. Verũ hoc intereſt. q̃a
quãdo cibũ mater ĩcarnatũ lac
facit. cibus in lac cõuertit᷑. Incõ
mutabilit᷑ autẽ manẽs verbũ
carnẽ aſſũpſit. ut eſſꝫ quodãmõ
contextũ. Qđ eſt nõ corrupit.
nõ cõmutauit. ut ꝑ habitũ tuũ
tibi loq̃ret᷑. nõ in hominẽ trãſmu
tatus atqꝫ cõuerſus. Incõuertibi
lis enĩ et incõmutabilis ⁊ oĩno
ĩuiolabilis manẽs. factus ẽ qđ
tu ad te. qđ ipſe ad patrẽ. Ipſe
enĩ infirmis quid dicit ut poſſint
recuꝑato illo viſu verbũ ex aliq̃
parte attingere. ꝑ qđ facta ſunt
omĩa? Venite ad me oĩs qui la
boratis ⁊ onerati eſtis. et ego vos
reficiã. Tollite iugũ meũ ſup vos.
et diſcite a me quia mitis ſum et
humilis corde. Quid magiſter. fi
lius dei. ſapiẽcia dei. ꝑ quẽ facta
ſũt omĩa cõcionat᷑? Vocat huã
nũ genꝰ et dicit. venite ad me q̃
laboratis. et diſcite a me. Puta
bas forte dicturũ ſapiẽciã dei. diſ
cite quomõ celos feci. ⁊ aſtra omĩa
in me etiã anteq̃m fieret numera
ta erant. quomõ in v̾tute racionũ
ĩcõmutabiliũ etiã capilli vr̃i nu
merati ſunt? Hec putabas ⁊ ta
lia eſſe dicturũ? Non: ſed prius
illud q̃m mitis ſum ⁊ hũilis corde;
Ecce quid capiatis. Videte fr̃es.
certe paruũ ẽ. Ad magna nos ten
dimꝰ. parua capiamꝰ. et magni
erimꝰ. Vis cape celſitudinẽ dei;
cape priꝰ hũilitatẽ dei. Dignare
eſſe hũilis ꝓpter te. q̃a deus dig
natus ẽ hũilis eẽ ꝓpter eũdem te:
nõ enĩ ꝓpter ſe. Cape ergo hũili
tatẽ xp̃i. diſce eſſe hũilis: noli ſu
ꝑbire. Confitere ĩfirmitatẽ tuã;
iace paciẽter ante medicũ. Cum
ceperis hũilitatẽ eiꝰ. ſurgis cũ illo.
non q̃ſi ⁊ ipſe ſurgat. ſed qđ v̾bũ
eſt. ſꝫ tu potius. ut magis magiſqꝫ
a te capiat᷑. Intelligebas p̄mo
titubanter atqꝫ heſitanter: ĩtelli
gis poſtea certius et clariꝰ. Nõ
ille creſcit ſꝫ tu ꝓficis: et quaſi te
cum videtur ſurgere. Sic ẽ fr̃es.
Credite p̄ceptis dei ⁊ facite illa.
et donabit vobis robur ĩtelligẽ

tie. Nō ꝓſumatis et q̄ſi āte pona
tis ſciētiā · ꝓcepto dei. ne īferiores
nō ſolidiores remaneatis. Arbo
rem attēdite petit ꝑus ut ſurſū
excreſcat. figit radicē in humili
ut verticē tendat ad celū. Nūq̄d
nitit͛ niſi ad humilitatem. Tu at̄
ſine caritate ſine hūilitate vis ex
celſa cōphēdē. ſine radice auras
petis. Ruina ē iſta nō incremētū;
Habitāte xp̄o p fidem ī cordib⁹
vrīs. ī caritate radicamini atq̄
fūdamini. ut impleamini ī oēm
plenitudinē dei. Explicit. Item
euiſdē de v̄bis dn̄i in euāglio ſcd̄z
Johem. In hoc mūdo erat ꝛ mūd⁹
per ipm̄ fact⁹ ē. Sermo xxxix.

Dominus n̄r ihs xp̄s ꝛ ve
nit ad hoīes ꝛ abſceſſit ab
homībz et v̄ntur⁹ ē ad homīes.
et tamē hic erat qn̄ venit. nec re
ceſſit qn̄ abſceſſit. et ad eos v̄ntur⁹
ē quibz dixit. ecce ego vobiſcū ſū
uſq̄ ad cōſūmacoēz ſcl̄i. Scd̄z form
ergo ſerui quā ſuſcepit pro nobis.
quodā tp̄e natus ē ꝛ occiſus ē. et re
ſurrexit. ꝛ iā nō morit͛ nec mors ei
ultra dn̄abit͛. Scd̄z diuitatē aūt
qua eq̄lis ē p̄ri in hoc mūdo erat.
ꝛ mūd⁹ p ipm̄ fact⁹ ē et mūd⁹ eū
nō cognouit. De hoc audiſtis mō
euāglm̄ q̄d ~~monuit ut~~ admonue
rit. cautos nos faciēs ꝛ uolēs eſſe
expeditos et p̄atos ad ſpem nouiſ
ſimā. ut poſt nouiſſima q̄ ſūt ī hoc
ſcl̄o metuēda. ſuccedat requies que
nō habet finem. Beati q̄ p̄ticipes
facti fuerint. Erūt āt tunc ſecuri
qui modo nō ſūt ſecuri. ꝛ tūc time
būt qui modo timere nolūt. Ad hāc
expectacionē et ꝓpter hāc ſpem

xp̄iani facti ſum⁹. Nōne ſpes nr̄a
nō ē de ſcl̄o. Non amem⁹ ſcl̄m;
ab amore hui⁹ ſcl̄i vocati ſum⁹:
ut aliud ſcl̄m ſperem⁹ ꝛ diligam⁹;
In hoc abſtinere nos debem⁹ ab
omībz illicitis cōcupiſcēcijs hoc ē
lumbos accīctos habere debem⁹
et feruere ꝛ lucere in opibz bonis
hoc ē lucernas ardentes habere;
Dixit enī ipe dn̄s diſcipulis ſuis
alio loco euāgelij. Nemo accēdit
lucernā et ponit eam ſub modio
ſ; ſup candelabrū ut luceat oībz
q̄ in domo ſunt. Et ut oſtenderet
vnde dicebat ſubiecit et ait. Sic
luceat lux vr̄a corā homībz ut vi
deant bona facta vr̄a et glorificent
p̄rem vrm̄ qui ī celis ē. Ideo lūbos
nr̄os accīctos eſſe voluit ꝛ lucernas
ardētes. Q̄d ē lumbos accīctos.
Declina a malo. Q̄d ē lucere. Q̄d
ē lucernas ardētes habere. Hoc
ē ꝛ fac bonū. Quid ē q̄d adiūxit
ꝛ ait. ꝛ vos ſiles homībz expectā
tibz dn̄m ſuū qn̄ veniat a nupci
is. n̄ q̄d in illo pſalmo ſequit͛. in
q̄re pacē ꝛ ſeque eā. Hec tn̄ idz
abſtinēcia a malo. ꝛ opacio boni
et ſpes p̄mij eterni commemorata
ſūt in actibz apl̄oꝝ ubi ſcriptū ē.
q̄a docebat eos paul⁹ de cōtinē
cia ꝛ ſpe vite eterne. Ad cōtinēciā ꝛ iuſticia
ꝑtinet. ſint lumbi vr̄i accīcti. ad
iuſticiā ꝑtinet. ꝛ lucerne ardētes.
ad expectacionē dn̄i ꝑtinet que
ē ſpes vite eterne. Ergo declina
a malo. hec ē continēcia. hi ſunt
lumbi accīcti. ꝛ fac bonū. hec eſt
iuſticia. hee ſunt lucerne ardētes.
quere pacem ꝛ ſequere eam. hec
eſt expectacio futuri ſcl̄i. Ergo ſiles

estote homībȝ expectātibȝ dn̄m su
um qn̄ veniat a nupciis. Habē
tes autē ista p̄cepta ⁊ promissa.
quid q̄rimꝰ in terra dies bonos ubi
eos inuenire nō possumꝰ? Scio
enī qa eos q̄ritis. qn̄ aut egrota
tis. aut ī tribulationibȝ estis. q̄
habūdāt in isto sclō. qm̄ qn̄ etas
vergit ad finē. ⁊ senex plenꝰ est
q̄relis ⁊ nullus gaudijs. Int' omēs
tribulationes quibȝ cōterit' genꝰ
hūanū nō querūt hoīes n̄ dies
bonos ⁊ vitā volūt longā quā
hic habē nō possunt qa ⁊ longa
homīs vita tanta breuitate con
stringit' ad vnīūsi sclī illiꝰ latitu
dinem. quasi vna gutta ad vniū
sum mare. Quid ergo est vita
homīs? etiā illa que longa dicit'?
[dicit'] Longā vitā q̄ in isto sclō breuis ē.
et sicut dixi habūdat gemitibus
usqȝ ad decrepitā senectutē. hoc
totū modicū ⁊ breue ē. Et tamē
quomō q̄rit' ab homībȝ. quāta
diligētia. quāto labore. quanta
cura quāta vigilātia? Quāto ope
q̄rūt homīes ut hic diu viuant
⁊ senescāt? Ipsum āt diu viuē. qd
est n̄ ad finem currē? Habuisti
hesternū diem. habē vis ⁊ crasti
nū diem. Sȝ cū iste trāsierit ⁊ cras
tinꝰ. minꝰ illos habes. Ideo optas
ut lucescat dies. ut ꝓpinquet tibi
quo tu nō vis puenire. Exhibes
aliquā solemnitatē amicis tuis.
audis ibi a bene optātibȝ. dicūt
tibi multos ānos viuas. ⁊ veniat
qd illi dixerūt. Quid? Ut veniāt
anni et āni. ⁊ nō vis veniat finis
ānorꝝ? Studia tua cōtraria sunt;
Ambulare vis. ⁊ puenire nō vis;

Verūtamē dixi. ut si tāta cura ī est
hoībȝ. ut cotidianis magnis ꝑpe
tuisqȝ laboribȝ cupiāt ut tarde mo
riātur. quāta cura agendū est
ut nūquā moriant'? Inde nemo
vult cogitare. Cotidie in isto sclō
q̄rūt' dies boni ubi nō īueniūt'.
⁊ nemo vult sic viuē ut illic pue
niat ubi īueniūt'. Ideo admonet
eadem scriptura ⁊ dicit. Quis ē ho
mo q̄ vult vitā. ⁊ diligit videre
dies bonos? Sic īterrogauit scrip
tura ut sciret quid illi respōdētur.
sciens qꝫ omēs hoīes vitā q̄rerent
⁊ dies bonos. Pro desiderio ipsorū
īterrogauit. tanq̄m si oīm corde
r̄spōderet'. ⁊ ego uolo. Sic dixit.
quis ē homo qui vult vitam et
diligit vidē dies bonos queadmo
dum etiā ista hora qua uobis lo
quor cū audistis me dixisse. quis
ē homo qui vult vitam ⁊ diligit
videre dies bonos. omēs r̄spon
distis ī corde vrō. ego. Nā ⁊ ego q̄
vobiscū loquor vitā uolo ⁊ dies
bonos. Qd' q̄ritis vos. hoc quero
et ego. Quomō si thesaurū no
bis omībȝ esset necessariū. ⁊ ego
ad aurū vna uobiscū puenire
volens. ⁊ esset alicubi in agro
vrō in loco vrē ptāti subdito. ⁊ vi
derem vos querētes aurū ⁊ dice
rem uobis quid q̄ritis. r̄spōderetis
michi aurū. ⁊ ego uobis dicēm
aurū q̄ritis ⁊ ego aurū quero.
qd q̄ritis ⁊ ego quero. sȝ nō ibi q̄ri
tis ubi ubi possumꝰ īuenire. ergo
audite me ubi possumꝰ īuenire
uobis nō tollo. locū uobis ostēdo;
Immo sequamꝰ omēs eū qui no
uit ubi sit qd q̄rimꝰ. sic ⁊ nūc qa

desideratis vitam & dies bonos. nõ
nobis possum⁹ dicere nolite desidera
re vitã & dies bonos. ſz illud dicim⁹
nolite hic q̃re in hoc sclo vitã & di
es bonos ubi boni esse nõ possunt;
None vita ipa morti silis est?
Dies aũt ipi operãtes transeunt
qa hodiern⁹ dies hesternũ exclu
dit. Crastin⁹ ideo nascit' ut exclu
dat hodiernũ. Ipi dies nõ stant.
tu quare cũ illis vis stare. Desi
quo deriũ ergo vrm qd vultis vitam
et dies bonos. non solũ nõ rep̃mo.
ſz etiã vehemẽti⁹ attendo. Prsus
q̃rite vitã. q̃rite dies bonos. sed
ubi possunt inveniri ibi q̃rant'.
Vultis enĩ audire mecũ cõsiliũ ei⁹
qui novit ubi sunt dies boni. et
ubi sit vita? Audite nõ a me sed
mecũ simul. Ait enĩ nobis quidã;
Venite filij audite me. Concurra
m⁹ & stem⁹ et aures erigam⁹ &
corde ĩtelligam⁹ patrẽ qui dixit
Venite filij audite me. timorem
ĩquit dñi docebo vos. Et quã rẽ
vult docere. & cui rei utilis ẽ tior
dñi sequit'. Quis ẽ homo q̃ vult
vitam. & diligit videre dies bo
nos. Respõdem⁹ omẽs; Nos volu⁹.
Nõ sequit' audiam⁹. Cohibe li
guã tuã a malo. & labia tua ne
loquãt' dolũ. Modo dic ego. Iã
dudũ qñ dicebam. quis ẽ homo
qui vult vitam & diligit videre
dies bonos. omẽs r̃spondebam⁹
modo ego. Ecca r̃spõdeat michi aliquis
ego. Ergo cohibe liguã tuã a ma
lo et labia tua ne loquãt' dolũ
ego; Dic modo. Ergo dies bonos et
vitam vis. cohibẽ liguã tuã a
malo nõ vis. & labia tua ne lo

quãt' dolũ? Ad mercedẽ alacer.
ad opus piger. Et cui nõ opanti r̃d
dit' merces? Utinã in domo tua
vel operãti mercedẽ reddas. Nã
scio. quia nõ opanti nõ reddis;
Quare? Quia nichil operãti
nichil debes. Et de⁹ posuit mer
cedem. Quã mercedem? Vitam
et dies bonos. Et qui sũt dies bo
ni? Vita sine fine. r̃qes sine la
bore. Magnã mercedẽ p̃posuit.
In tãta p̃posita mercede videam⁹
qd iussit. Iam enĩ mercede tante
polliciationis & amore mercedis
attensi. parem⁹ iussioni ei⁹. vires
nrãs. latera. lacertos; q̃si iussur⁹ ci
est onera grãdia nos portare.
forte aliquid fodere. forte aliquã
machinã erigẽ. Nõ tibi iussit
rem laboriosã. ſz mẽbrũ qd int
omĩa mẽbra cito moves. ipm & frenare
precepit; Cohibe liguã tuã a malo;
Noli loqui mẽdaciũ. noli loqui
criminationes. noli loqui calũp
nias. noli loqui falsa testĩonia;
noli loqui blasphemias. Cohibe
liguã tuã a malo. Vide quomõ
irasceris. si quis de te male loq̃t';
Quomõ irasceris alteri quãdo
de te male loquit'. sic irasce tibi
quãdo de altero male loqueris;
Labia tua ne loquãt' dolum;
Nõ est intus in corde tuo. hoc di
catur foris; Non aliud pectus
tegat: aliud ligua proferat;
Declina a malo. & fac bonũ. Nã
quomõ dicturus sum ei vesti nu
dum? qui adhuc vult spoliare
vestitũ? Nã qui p̃mit civem
suũ? quomõ habet suscipere pe
regrinũ? Ergo p ordinẽ prius

declina a malo: et fac bonū. Pri⁹
actīge lūbos tuos et tūc accēde lu
cernā. Et cū hoc feceris. secur⁹ ex
pecta vitā et dies bonos. qre pacē
et seqre eā. et tūc bona frōte dices
dnō. Feci qd iussisti: redde qd pro
misisti; Finit. Itē eiusdē de ūbis
dnī in euāglio scdz Johēm de na
thanael ubi ait. Cū esses sub ar
bore fici vidi te. Smo. ~~xxx~~. xl⁹.

Quod dictū audiuim⁹ a
dnō ihu xpō nathanae
li si bene ītelligam⁹ nō
ad ipm ptinet solū. Ipē quippe do
min⁹ ihesus sub ficu vidit omē
gen⁹ hūanū. Isto enī loco ītelli
git̄ p arborē fici significasse pec
catū. Non ubiqz hoc significat.
sed hoc loco ut dixi ea saluet sig
nificādi cōgruētia. qua nostus pri
mū hoīem qn peccauit folijs fi
culneis fuisse subtectū. Hīs foli
is pudēda texerūt qn de pctō suo
erubuerūt. et q̄ deus illis mēbra
ipī sibi pudēda fecerūt. Nō enī
erubescendū ē de ope dei. sz confu
sionē pcessit causa pcī. Si nō p
cessisset iniquitas. nūquā eru
besceret nuditas. Nudi enī erāt:
et nō cōfūdebant. Nō enī cōmi
serant. vnde cōfunderēt. Hoc āt
quare dixi: Vt p ficū ītelligam⁹
significatū ēe pctm. Quid ē ergo.
cum esses sub ficu vidi te: Cū
esses sub pctō. vidi te. Et ad rē
gestam quidē respiciēs. recordat⁹
est nathanael se fuisse sub ficu.
ubi nō erat xps. Non ibi autē
erat pñcia corpali. sz scīa vero
spūali ubi nō est: Et qm scie
bat se solū fuisse sub ficu ubi
dnō xps nō erat. qn dixit ei. cū
esses sub arbore fici vidi te et ag
nouit ī illo diuinitatē et excla
mauit tu es rex isrl. Dns ait. qa
dixi tibi. vidi te cū esses sub arbore
fici. id admiraris. maiora horū
videbis. Que sūt isti maiora:
Et dixit. Videbitis celū aptū. et
anglos dei ascendētes et descendē
tes supra filiū hoīs. Recolam⁹
veterem hystoriā cōscriptā in libro
sancto idz in genesi. qn iacob in
loco obdormiuit. lapidem ad caput
posuit. et in sopnis vidit scalam a
terra ptīgentem usqz ad celū. et
dns incūbebat sup eam. angeli āt
ascēdebāt et descendebāt sup eam;
Hoc vidit iacob. Sompniū hoīs
nō scribētur nisi magnū in illo
aliqd figuraretur misteriū. et
magnū aliqd pphetatū in illa vi
sione intelligeretur. Deniqz ipē ia
cob qa ītellexit qd viderit posuit
ibi lapidem et supfudit oleo. ~~Nō~~
agnoscatis crisma agnoscate xpm
Ipē enī ē lapis quē reprobauerūt
edificātes ipē factus ē in caput
anguli. Ipē ē lapis de quo ipē dixit
Quicūqz offenderit in lapidem illū
cōquassabitur. sup quē vero vene
rit lapis ille conteret eū. Offen
dit in iacentē. veniet autē sup
eū cū venerit de alto iudicare
viuos et mortuos. Ve iudeis. qui
cū iaceret hūilit xps. offenderūt
in eū. Nō est dicūt homo iste a deo
qui soluit sabbatū. Si filius dei ē.
descendat de cruce. Insane iacet
lapis. ideo rides. Sz cū rides cecy
es. Cum cecus es. offendis. cū offē
dis. conquassaris. Cū quassatus

fueris illo modo iacente postea
veniente desup conteretis. Ergo
unxit lapidē iacob. Nūqd ydolū
fecit. Significauit nō adorauit;
Modo ergo audite. istū nathana
elem attendite. p cui9 occasionē
dn̄s ih̄s exponē nobis voluit vi
sionem iacob. Nostis qui in scola
xp̄i eruditi estis. iacob ipm̄ ēē et
isrl'. Duo sunt noīa. nā homo
vnus fuit. Primū nomē iacob.
qn̄ natus ē accepit. qd̄ interpretat²
supplātator. Quādo aūt illi gemi
ni nati sūt. prior natus ē frater e
sau. & īuēta ē man9 illi9 minoris
in pede maioris. Tenebat pedē
frī suo pcedenti nascendo. postea
et ipē secutus ē. & ppt' hoc factum
qa plantā tenuit frī suo. appellat9
ē iacob. idz supplātator. Postea vō
cū rediret de mesopotamia. luctā
tus ē cū illo angelus ī via. Que
virt9 cōpari potest angeli & hoīs.
Ergo misteriū ē. ergo sacramētū ē.
ergo pphetia ē. ergo figura ē. ~~ergo~~
Ergo intelligam9. Videte enī luc
taminis modū. Dū luctat² pualu
it anglō iacob. Magna significa
tio. Et cū pualuisset anglō homo
tenuit illū. tn̄ ipē homo eū q̄ vi
cerat tenuit. & ait illi. Nō te di
mitto. n̄ benedixeris michi. Cū
victor a victo benedicebat². xp̄s
figurabat². Angls ergo ille q̄ in
telligit² dn̄s ihesus ait ad iacob.
Iā nō vocaberis iacob. sz erit no
men tuū isrl'. qd̄ ē interpretatū vi
dens deū. Deinde tetigit neruū
femoris eius. idz latitudinē femo
ris & aruit ei. et factus ē claud9
iacob. ipē ē ille victor. Tantum

potuit victus. ut fem̄ tangeret et
claudū faceret. Ergo uolens vict9
ē. Potestatē enī habuit ponēdi
virtutē suā. & ptātē habuit assu
mēdi eā. Non irascat² victus. qa
nō irascat² crucifixus. nā & bn̄dixit
eū dicens. Nō vocaberis iacob sz
isrl'. tu supplātator fact9 es vidēs
deū. Et tetigit sicut dixi fem̄ eius.
& fecit eū claudicare. Attēde ī iacob
pplm̄ iudeoz. Illa milia sequēcū
et pcedēcū iumentū dn̄i. qui iūt
ti aplīs adorabāt deū & clamabāt.
osāna filio dauid. benedict9 q̄ ve
nit in noīe dn̄i. ecce iacob bn̄dict9.
iā claudus ī eis remāsit q̄ modo iu
dei sunt. Latitudo enī femoris sig
nificat mltitudīez generis de qbz pp̄
cū gētes credituras pphetasset di
cēs. ppls quē nō cognoui seruiuit
michi. ī auditu auris obediuit m̄;
Nō ibi fui & audit9 sum. hic fui
& occisus sū. ppls quē nō cognoui
seruiuit m̄. in auditu auris obe
diuit m̄. Igit² fides ex auditu. au
dit9 aūt p verbū xp̄i. Et sequit²;
Filij alieni mētiti sūt m̄. de iudeis.
filij alieni mētiti sūt m̄. filij alie
ni īueterauerūt & claudicauerūt
a semitis suis. Assignaui vobis
iacob. & bn̄dictū et claudū. Verū
ex hac occasione nō ē ptereūdum
qd̄ potest fortasse sua sponte vīm
aliquē cōmouere. quid sibi vult
qd̄ cōmutatū ē nomē abrahe aūi
hui9 iacob. Nam & ipē pri9 abram
vocabat². & de9 illi mutauit nomē
& dixit. Nō vocaberis abram. sz
abraham. Ex illo nō ē vocatus
abram. Querite in scripturis.
& videbitis super9 antequā acci

ꝑt aliud nomē nō ē vocat⁹ nisi
abram. posteaq̄m accepit nō est
vocatus n̄ abraham. Iste aūt iacob
q̄n accepit aliud nomē. eadē ūba
audiuit. nō vocabeis iacob. ſ; vo
caberis isrl'. Querite scripturas
⁊ videte q̄a vtrūq; semꝑ vocatus
ē. ⁊ iacob. ⁊ isrl'. Accepto alio noīe
abrahā. nō ē aliud vocat⁹ n̄ abra
ham. Accepto aūt alio noīe iacob:
⁊ iacob vocatus ē ⁊ isrl'. Nomē
abrahe in hoc sc̄lo explicādū fuit.
hic ē enī fact⁹ pater multaꝝ gē
ciū. vnde nomē accepit. nomen
aūt isrl' ad alteꝝ sc̄lm ꝑtinet. ibi
videbim⁹ deū. Pp̄ls ergo dei, pp̄ls
xpian⁹. in hoc tempe ⁊ iacob ē
et isrl'. Iacob ī re: isrl' in spe;
Supplātator enī frīs dicit̄. pp̄ls
minor pp̄li maioris. Nūquid nos
supplātauim⁹ iudeos? Sed sup
plantatores eoꝝ dicim̄. q̄a nr̄i
causa sūt supplātati. Nisi exceca
ti essent: xp̄s nō crucifigetur. Si
xp̄s nō crucifigeret̄: sanguis ille
preciosus non fundet̄. Si sāguis
ille nō fundet̄: orbis terraꝝ nō
redimet̄; Q̄a ergo nob̄ ꝓfiit
cecitas eoꝝ. ideo a mīore frē ma
ior supplantat⁹ ē. ⁊ appellat⁹ ē
minor supplātator. Sz q̄m diu
hoc? Veniet temp⁹. veniet fi
nis sc̄li. ⁊ credet totus isrl'. nō illi
qui modo sūt. ſ; filij ip̄oꝝ qui tūc
erūt. Nā modo isti ꝑ vias suas
ambulātes ibūt ad loca sua. trā
sibūt ad dāpnacionē ꝑpetuam;
Quādo aūt fact⁹ fuerit vn⁹ pp̄ls
totus. fiet illud qd̄ canim⁹. satu
rabor dū manifestabit̄ gl̄a tua.
dū veneit ꝓmissio que nobis ꝑ
mittit̄ ut videam⁹ facie ad faciē.
Modo videm⁹ ꝑ speculū ī enigma
te ⁊ ex parte. q̄n aūt vtīq; pp̄ls iā
purgat⁹. iā resuscitatus. iam coro
natus. iā ī īmortalē formā ⁊ in
īcorrupcionē ꝑpetuā cōmutatus.
videbit deū facie ad faciē. ⁊ iam
nō erit iacob: ſ; solus isrl' erit;
Tūc enī ī ꝑsona hui⁹ sc̄i nathana
el videbit dn̄s ⁊ dicet. ecce vir is
rahelita in quo dolus nō est. Cū
audis ecce vir isrlita: ueniat tibi
in mētē isrl'. Cū veneit ē ī mētē
isrl'. veniet tibi ī mētē somniū
illi⁹. In somnio scalā vidit a t̄ra
usq; ad celū. dn̄m suꝑ īcumbētē.
anglos dei ascēdētes ⁊ descēdētes;
Hoc somniū iacob vidit; post hoc
aūt appellat⁹ ē isrl'. id; post pau
lulū veniēs de mesopotamia et
agens iter. Si ergo iacob vidit sca
lam. qui ē ⁊ isrl' appellatus. est
aūt ⁊ nathanael iste veē isrlita in
quo dolus nō ē. ideo cū miratus
esset quia dixit ei dn̄s sub arboē
fici vidi te. dixit ei. mai⁹ his vi
debis. Et itē dixit somniū iacob
cui dixit? Ei quē appellauit isrli
tam in quo dolus nō esset. q̄si di
ceret. cui⁹ nomīe te appellaui. ipi⁹
somniū in te appaebit. noli festi
nare mirari maiora hoꝝ videbis;
Videbis celū aptū. ⁊ anglos dei
ascendētes ⁊ descendētes ad filiū
hoīs. Ecce qd̄ vidit iacob. ecce q̄re
ꝑfudit lapidē oleo iacob. ecce q̄re
xp̄m ꝓph̄a significauit ⁊ figura
uit iacob. Illud enī factū ꝓphecia
erat. Nūc quid expectatis noui
quid a me velitis audire ītelligo;
Dicā et hoc breuit̄ ut dn̄s donat.

aſcēdentes ⁊ deſcēdentes angl'os
ad filiū hoīs. Quomō? Si deſcē
dūt ad illū hic ē: ſi aſcēdūt ad
illū ſurſū ē. Si aūt ad illū aſcen
dūt. ad illū deſcendūt. ⁊ ſurſū ē.
⁊ hic ē. Nullo pacto fieri poteſt
ut ad ipſm̄ aſcendāt ⁊ ad illū deſ
cendāt. n̄ ⁊ ibi ſit quo aſcendūt.
⁊ hic ſit quo deſcendūt. Quomō
probam⁹ ⁊ illic eū eſſe? Reſpon
deat nob paul⁹. q̄ primo ſaulus.
expertus ē illud. ipſe qn̄ pⁱus erat ꝑ
ſecutor. ⁊ poſtea factus ē p̄dicator.
pri⁹ iacob poſtea iſrl'. q̄ erat ⁊ ipſe
de gene' iſrl'. de tribu beniamin e
rat. ī illo videā xp̄m ſurſū. xp̄m
deorſū. p̄mo ipſā dn̄i vox de celo
hoc oſtendit. Saule ſaule quid
me pſeq̄ris? Nūq̄d paul⁹ ī celū
aſcenderat? Nūquid paul⁹ ī celū
ſaltē lapidē miſerat? Xp̄ianos
pſeq̄bat'. ipſos ligabat. ipſos occi
dendo trahebat. Ipſos ubiq; latē
tes q̄rebat. ipſis īuētis nulla ra
cione parcebat. Cui aūt xp̄s dn̄s.
ſaule ſaule unde clamat? De celo;
Ergo ſurſū ē. Ad me pſeq̄ris? Er
go deorſū eſt. Quia ⁊ ſi breuit' ut po
tui expoſui caritati vr̄e. erogaui
qđ ad me ptinet. qđ aūt ad vos pti
net. pauꝑes cogitate. Conuerſi ad
dn̄m ⁊c'. Explicit. Itē eiuſdē de
verbis dn̄i In euāglio ſcđz Iohem
ubi ī chana galilee aquā vinū
fecit. Sermo. xli⁹.

Scitis frēs in xp̄m enī cre
dētes didiciſtis ⁊ aſſidue
etiā nos miniſterio nr̄o cōmēdaui
m⁹ uobis qđ medicina tumoris
hoīs humilitas ē xp̄i. Nō enī
periſſet homo. n̄ ſupbiā ſuſcepiſſet;
Inicium enī ſicut ſcr̄ptura dicit oīs
pcci. ſupbia. Cont' īiciū pcci. īiciū
iuſticie neceſſe fuit. Si ergo īiciū oīs
pcci ſupbia. unde ſanaret' tumor
ſupbie? n̄ de⁹ dignat⁹ eſſet hūilis
fieri? Erubeſcat homo eſſe ſupb⁹
qm̄ fcūs ē hūilis deus. Nā qn̄ dicit'
homi ut hūiliet ſe dedignat'. ⁊ ut
velint hoīes vindicari qn̄ ledūt'. ſu
pbia facit. qm̄ hūiliari dedignat'.
vindicari volūt. quaſi pena cuiq; ꝓ
deſſe poſſit aliena. Ieſus ⁊ iniuriā
paſſus. vindicari vult. de aliena pe
na q̄rit ſibi medicamētū. ⁊ acq̄rit
grāde tormētū. Ideo ī omibz dn̄s
iħs hūiliari dignat⁹ eſt p̄bēs nob
viā. ſi tamē dignem' ambulare ꝑ
eam. Ecce int' cetera fili⁹ v̄ginis ve
nit ad nupcias. q̄ cū apud prēm eſ
ſet. iſtituit nupcias. Quomō fcā
ē p̄ma mlr̄ ꝑ quā venit pctm̄ de
viro ſine femīa. ſic vir ꝑ quē dele
tū eſt pctm̄ de femia ſine viro. P
illū ſum⁹. ꝑ hūc ſurgim⁹. Et quid
ī ipſis nupcijs fecit? De aqua vi
num Quid poteci⁹? Qui potērat
talia facē. dignat⁹ ē indigere; Qui
fecit de aq̄ vinū. potuit facē ⁊ de
lapidibz panē. Eadē potēcia erat.
ſz tūc dyabol⁹ tēptauit. ideo xp̄s
nō fecit. Scitis enī q'a qn̄ tēptat⁹
ē dn̄s xp̄s. hoc ei ſuggeſſit dyal⁹;
Eſuriuit enī q'a ⁊ hoc dignat⁹ ēſt:
q'a et hoc ad hūilitatē ptinuit;
Eſuriuit panis ſicut deficit uia.
ſicut vulnerata ē ſanitas. ſicut
mortua ē vita. Cū ergo eſuriret
ut noſtis. ait illi temptator. Si
fili⁹ dei es. dic lapidibz iſtis ut
panes fiant. Et reſpondit tēpta
tori. docēs te reſpondē tēptatori;

Ad hoc enī pugnat imꝑator ut mi
lites discāt. Q̄d respōdit. Nō in
pane solo viuit homo. sꝫ in omī
verbo dei. Et nō fecit de lapidibꝫ
panes. q̄ utiqꝫ sic potuit facere. sicut
de aq̄ vinū. Eiusdē enī potētie ē
facē de lapide panē. sꝫ nō fecit ut
volūtatē cōtēpnet̄ tēptatoris. Aliť
enī tēptator nō vincit̄ nisi cōtēpna
tur. Et cū vicisset dyabolū tēpta
torem. venerūt angeli et minis
trabāt ei. Qui ergo tātū poterat.
quare illud nō fecit. ⁊ hoc fecit.
Lege īmo r̄cordare qd̄ modo au
disti. qn̄ fecit hoc idē de aq̄ vinū.
qd̄ addidit euāgelista. ⁊ credide
rūt ī eū discipuli eiꝰ. Nūqd̄ tūc
dyabolꝰ fuerat crediturꝰ. Qui
ergo tāta potuit. esuriuit sitiuit
fatigatꝰ ē. dormiuit cōprehēsus
ē. cesus ē. crucifixꝰ ē. occisus est;
Ista ē via. ambula ꝑ hūilitatē;
ut venias ad eternitatē; Deus
xp̄s ē pria quo imꝰ. homo xp̄us
via qua imꝰ. ad illū imꝰ. ꝑ illū
imꝰ. quid timemꝰ ne erremꝰ. Nō
recessit a p̄re. ⁊ venit ad nos; Vbe
ra sugebat. ⁊ mūdū cōtinebat;
In p̄sepi iacebat. anglos pascebat;
Deus ⁊ homo. idem deus q̄ homo.
idem homo qui deus. Sꝫ nō vnde
homo inde deus. q̄a verbū homo.
q̄a v̄bū caro factū ē. ⁊ deꝰ ma
nēdo. hoīs carnē assumēdo. addē
do qd̄ nō erat. nō ꝑdēdo qd̄ erat;
Ergo ⁊ modo iā passus ꝑ ipsam
hūilitatē iā mortuꝰ. iā sepultus.
iā r̄surrexit. iā ascēdit in celum.
ibi ē ⁊ sedet ad dexterā patris. ⁊
hic ē egens in paupibꝫ suis. Ecce
hesterno die hoc cōmēdaui cari

tati v̄re. ꝑ illud qd̄ dixit nathana
eli. maius hijs videbis. Dico enī vo
bis. videbitis celū apertū. ⁊ anglos
dei ascēdētes ⁊ descēdentes ad fili
ū hoīs. Quesiuimꝰ qd̄ eēt. hester
na die locuti sumꝰ. Nūqd̄ ⁊ hodie
eadē replicare debemꝰ. Qui affu
erūt r̄cordēt̄. breuit̄ tn̄ cōmemoro;
Nō dicet̄ ascendētes ad filiū hoīs.
n̄ sursū esset. nō dicet̄ descendētes
ad filiū hoīs n̄ ⁊ deorsū esset. Ipse
sursū. ipse deorsū. sursū in se. deor
sū in suis. sursū apud p̄rem deorsū
ī nobis. Vnde ⁊ vox illa ad saulū.
Saule saule quid me ꝑseq̄ris. Nō
dicet̄ saule saule. n̄ q̄a sursū erat.
sursū eū saulꝰ nō ꝑsequebat̄. nō
dicet̄ qd̄ me ꝑseq̄ris. q̄a sursū erat.
n̄ esset ⁊ deorsū. Timete xp̄m sursū;
agnoscite deorsū. Habe sursū xp̄m
largientē; hic agnosce īdigētem;
Hic diues ē; ibi diues ē. Qd̄ hic
paup̄ ē xp̄s. ꝑ nobis ipse loq̄tur;
Esuriui. sitiui. nudꝰ fui. hospes
fui. ī carcē fui. ⁊ quibusdā dixit.
ministrastis m̄. quibusdā dixit.
nō m̄ ministrastis. Ecce ꝓbauimꝰ
xp̄m paupem. xp̄m diuitē quis
nescit. Et hic ad ip̄as diuicias ꝑ
tinebat aquā in vinū vertere;
Si diues ē qui habet vinū; qua
lis diues ē qui facit vinū. Ergo
diues ⁊ paup̄ xp̄s. Tāq̄m deꝰ di
ues. tāq̄m homo paup̄. Iam ⁊ ipse
homo diues ascēdit in celū. sedet
ad dexterā p̄ris. adhuc tamē hic
paup̄ esurit. sitit. nudus. Tu qd̄
es. diues an pauper. Multi
michi dicūt. paup̄ sū. ⁊ verū
dicūt. Agnosco paupem aliqd̄ ha
bētem. agnosco ⁊ indigentē. sed

iuxta

habet quidē multū auri et argēti.
O si agnoscat se paupem. Agnoscat
se paupem. si agnoscat se paupem
Aliud enī quātū vis habeas. quā
tūq; diues es. dei mēdicus es. Ve
nit ad horā oratiōis. & ibi te pbo;
petis. quomō nō paup es q petis:
A deo panē petis an non: Es dic
turus. panē nrm cotidianū da nob
hodie. Qui panē cotidianū petit.
paup ē aut diues ē. Et tamē xps
dicit tibi. da m ex eo qd dedi tibi;
Quid enī attulisti. quādo venisti:
Oia q creaui creatus hic iuenisti.
nichil attulisti: nichil hinc tolles;
De meo m quare me nō donas. qa
tu plenus es. & paup inanis ē. Pri
mordia vrā attēdite. ambo nudi
nati estis. Et tu ergo nudus natus
es. multa hic iuenisti. nūqd tecū
aliqd attulisti: De meo qro. da &
reddo. Habuisti me largitorē. fa
cito debitorem; parū ē qd dixi. ha
buisti me largitorē. fac me debito
rem habeā te feneratorē. Pauca
m das plura reddam. Terrena
m das: celestia reddam. Tempa
lia m das: eterna restituā. Te ipm
reddā. quādo te m reddidero; Finit

Itē eiusdem de vbis dnī i euanglio
scdz Johēm. de ifirmo iacēte i pisci
na. Sermo xliij.

Reuerētissima i auribz nris
sonuit euāgelica lectio. &
ad cognoscendū qd sibi vellet q lecta
sūt. facit attētos. Hoc de me expet
tari arbitror. hoc me pro viribz ex
positurū dnō adiuuāte polli
ceor. Procul dubio enī nō frus
tra fiebāt illa miracula. et aliqd
nobis pro etna salute figurabant;
Nā salus corporis q reddita ē homī &
quāti tpis fuit: Que ē vita vrā
dicit scā scriptura. Vapor ē inquit
ad modicū apparēs. deinde exter
minabit. Quod ergo illius homīs cor
pori ad tps reddita ē sanitas. red
dita ē nonnulla vapori diuturnitas;
Nō itaq; pro magno illud haben
dū est: vana salus hois. Et illud
recolite frēs illud pheticū & euā
gelicū qd i euāglio legit hoc ē testi
moniū. ois caro fenū. & ois honor
carnis ut flos feni. fenū aruit.
flos decidit. vbū āt dnī manet ie
ternū. Verbū dnī etiā feno dat ho
norē. & honorē nō trāsitoriū. Dat
enī & carni imortalitatē. sz prius tri
sit tribulacio vite huius. de qua no
bis prestat auxiliū. cui diximus. da
nobis auxiliū de tribulacōe. To
ta qppe ista vita itelligētibz tbula
cio est. Sūt enī duo tortores aīe nō
simul torquētes. sz cruciatu altnā
tes. Hoz duoz tortoz noīa sūt.
timor & dolor. Qn tibi bene ē ti
mes: qn male ē doles. Seculi huius
quē non decipit psperitas. nō fran
git aduersitas. In hoc feno & i diebz
feni. uia tucior uerbū dei. Cū enī
dictū esset ois caro fenū & ois glā
eius ut flos feni. fenū aruit. flos
decidit. quasi qrans que feno spes:
q flori feni stabilitas. sz vbū dei
manet ieternū. Et vnde iquis
ad me vbū dnī: Verbū caro fcm
ē. & habitauit i nobis. Verbū enī
dnī tibi dicit. noli respue pmissū
meū quia nō respui fenū tuū;
Hoc ergo qd nobis prestitit vbum
dnī ut ad ipm nos teneremus. ne
cū flore feni trāsiremus. hoc quod

nobis prestitit ut uerbum caro fieret.
suscipiens carnem non mutatus in carnem.
manens et assumens. manens quod erat
assumens quod non erat. hoc quod nobis
prestitit etiam piscina illa significat;
Breuiter dico. Aqua illa iudaicus
populus erat. quinque porticus lex. quinque
enim libros scripsit moyses. Ergo aqua
quinque porticibus cingebatur. sicut ille
populus lege cohercebatur. Aque perturba
cio in illo populo est domini passio. Qui des
cendebat sanabatur. non nisi unus quia ipsa
est unitas. Quibuscumque ista displi
cet christi passio. superbi sunt. nolunt
descendere. non sanantur. Et ego inquit
creditur deum in carne. deum natum
ex femina. deum crucifixum. flagella
vulneratum tum. mortuum. sepultum. Absit ut hoc
credam de deo. indignum est. Cor loquitur
non ceruix. superbo videtur indigna
domini humilitas. ideo talibus longe fit
sanitas. Noli te extollere. si uis sa
nari descende. Expauescere pietas
debuit. si christus in carne mutabilis
diceretur. Nunc autem commendat tibi ve
ritas immutabilem christum. quantum at
tinet ad uerbum. In principio enim erat
uerbum. et uerbum erat apud deum. non quod
sonaret et transiret. quia deus erat
verbum. Manet ergo immutabilis
deus tuus. O uerax pietas. Ma
net deus tuus. noli timere non perit.
et per ipsum nec tu peris. Manet. nas
citur ex femina sed in carne. uerbum autem
et matrem fecit. Qui erat antequam
fieret. fecit sibi in qua fieret. In
fans fuit sed in carne. sugit. creuit.
alimenta sumpsit. per etates cucur
rit. ad iuuentam peruenit sed in carne.
fatigatus dormiuit sed in carne;
Esuriem sitimque passus est sed in car
ne; comprehensus. ligatus. flagellatus.
contumeliis affectus. postremo cru
cifixus. occisus sed in carne. Quid expa
uescis. Verbum domini manet in eternum;
Qui respuit istam dei humilitatem. non
vult sibi a mortifero tumore superbie
sanitatem. Prestitit ergo dominus ihesus christus
per carnem suam. curam nostre spem. Sus
cepit enim quod noueramus in hac terra
quod hic habundabat nasci et mori;
Nasci et mori hic habundabat. re
surgere et in eternum viuere. non hic erat;
Inuenit hic viles merces terrestres.
attulit peregrinas celestes. Si expa
uescis mortem. ama resurrectionem; De
dit tibi auxilium de tribulatione sua.
nam vana remanserat salus tua; Sa
lutem itaque in hoc mundo peregrinam. hoc
est sempiternam fratres agnoscamus et
diligamus. in hoc mundo tamquam pere
grini viuamus. Transire nos cogitemus.
et minus peccabimus. Agamus potius
domino deo nostro gratias. quia huius vite ul
timum diem et breuem esse voluit et incer
tum. A prima infancia usque ad decrepi
tam senectutem. breue spacium est. Quid
tandiu vixerat quod ei profuisset. si
adam hodie mortuus esset. Quid diu
est. ubi finis est. Hesternum diem ne
mo reuocat. hodiernus crastino urge
tur ut transeat. In ipso paruo spacio
bene viuamus. ut illo eamus. unde non
transeamus. Et modo cum loquimur. utique
transimus. Verba currunt et hore vo
lant. sic etas nostra. sic actus nostri. sic
miseria nostra. sic ista felicitas nostra.
Totum transit. sed non expauescamus.
verbum domini manet in eternum; Conuersi
ad dominum. Finit. Item eiusdem de uerbis
In euangelio secundum Iohannem. Si ego testimo
nium perhibeo de me ipso et cetera. S. xliij.

Audiuim⁹ u͛ba sc̄i euāgl̄ij.
et hoc potest aliquē per
mouē q͛d ait dn̄s ih͞s. Si
ego testioniū p͛hibeo de me ip̄o. tes
timoniū meū nō ē verū. Quomō
ergo nō ē uerū testioniū veritatis.
None ip̄e ē qui dixit. ego sū via.
et veritas. ⁊ vita. Cui ergo crede͛
dū ē. si veritati nō ē credendū.
P͛fecto enī nō vult crede͛ n͛i falsita
ti. qui nō eligit crede͛ veritati. Dic
tū ē ergo hoc sc͛dm ip̄os ut sic ītel
ligas. ⁊ ex his u͛bis huc͛ sensū con
cipias. Si ego testioniū p͛hibeo de
me ip̄o. testimoniū meū non ē ve͛r.
idz sicut putatis. Ille enī nouerat
y cc verū testioniū suū. sz p͛p͛t īfirmos
p͛p͛t incredulos. p͛p͛t nō ītelligētes.
sol lucernas q͛rebat. Fulgorem q͛p
pe solis lippitudo eo͛r ferre nō po
terat. ideo q͛situs ē iohēs. q͛ testiō
niū p͛hibe͛t veritati. ⁊ audistis q͛d
ait. Vos venistis ad iohēm. ille e
rat lucerna ardēs ⁊ lucens. ⁊ vos
voluistis exultare ad horā ī luc͛e
ei⁹. Lucerna ista ad illo͛r cōfusio
nē parata ē. qui hoc dixit ante tan
tū temp⁹ in psalmis. paraui lucernā
xp̄o meo. Ut quid lucerna soli.
Ut īimicos eius induā cōfusione
sup͛ ip̄m autē florebit sc̄ificatio
mea. Deniq͛z sic sūt cōfusi quodā
loco p͛ ip̄m iohēm. qn̄ dixerūt dn̄o
iudei. in qua p͛tāte ista facis. dic
nobis. Quibz respōdit. Dicite m͛i
et vos. Baptismū iohīs de celo est
an ex homībz. Audierūt ⁊ tacue
rūt. Cogitauerūt enī apud se. si
dixerim⁹ ab homībz. lapidabit nos
p͛pl͛s. q͛a p͛p͛hām habe͛t iohēm. Si
dixerim⁹ de celo. dictur⁹ ē nobis

quare ergo nō credidistis ei. q͛a
iohēs xp̄o p͛hibuit testiōniū. An
gustiati ī cordibz suis questionibz
suis. ⁊ illaqueati laqueis suis.
respoderūt. Nescim⁹. Que potuit
alia vox esse tenebra͛r. Rectū ē
quidē homī. ut qn̄ nescit dicat
nescio. Quādo aūt scit et dicit
nescio. testis ē cōtra se. Utiq͛z no
uerant excellēciā iohānis ⁊ q͛a
de celo erat baptismū ei⁹. sz nole
bāt acq͛escere. cui testiōniū p͛hibuit
iohānes. At ubi dixerūt nescim⁹.
respōdit eis ih͞s. nec ego dicā uo
bis in qua potestate ista facio. ⁊
cōfusi sunt ⁊ impletū ē. paraui
lucernā xp̄o meo. īimicos eius
induā confusionē. Martires nō
ne testes sunt xp̄i. et testiōniū p͛
hibent veritati. Sed si diligen
cius cogitem⁹ quādo illi testiōniū
martires p͛hibent. ip̄e sibi p͛hibet
testiōniū. Ipē enī habitat ī mar
tiribz. ut p͛hibeat testioniū veri
tati. Audi unū ex m͛tiribz. ip̄m
apl͛m paulū. An q͛d experimentū
queritis eius qui ī me loq͛t͛r
xp̄s. Dū p͛hibet ergo testiōniū
iohēs. xp̄s sibi p͛hibet testiōniū.
qui habitat ī iohāne. P͛hibeat
testimoniū petr⁹. p͛hibeat testimo
niū paul⁹. p͛hibeant ceteri apl͛i
p͛hibeat stephan⁹. ip̄e sibi p͛hibet
testiōniū. qui habitat in omībz.
Ipē enī sine illis deus ē: illi sine
illo q͛d sunt. De se ip̄o dc̄m ē. as
cendit in altū. captiuauit captiui
tatem. dedit dona homībz. Q͛d
ē captiuauit captiuitatē. Vicit
mortē. Q͛d ē captiuitatē capti
uauit. Mortē. paraui dyal⁹.

et ipse dyabolus de morte xpi ē capti
uatus. Ascēdit ī altū. Quod altius
celo nouimus. Euidenter et ante o
culos discipulorum suorum ascendit ī ce
lum. Hoc scimus. hoc credimus. hoc
fatemur; Dedit dona hominibus. Que
dona? Spiritū scm̄. qui tale dat
donū qualis ipse est. Magna ē mi
sericordia dei. Donū dat equale
sibi. quia donū eius spūs scs ē. et unus
deus tota trinitas. pater et filius
et spūs scūs. Quid nobis prestat
spūs scūs? Aplm audi. Caritas
dei inquit diffusa ē ī cordibus nr̄is;
Unde tibi o medice. caritas dei
diffusa ē ī corde tuo? Quod aut in
quo. caritas dei diffusa ē ī corde
humano? Habemus inquit the
saurū istū ī uasis fictilibus. Qua
re ī uasis fictilibus? Ut eminētia
sit uirtutis dei. Denique cū dixisset.
caritas dei diffusa ē in cordibus
nr̄is. ne putaret quisque a se sibi
esse quod diligit deū. cōtinuo addidit.
per spiritū scm qui datus ē nobis;
Ut ergo ames deum habitet in
te deus. et amet se de te. id est ad
amorē suū moueat te. accendat
te. illuminet te. excitet te. Lucta ē
enī ī isto corpore. Quamdiu uiuimus
pugnamus. quamdiu pugnamus pe
riclitamur. sed ī his omnibus superamus
per eū qui dilexit nos. Pugnam
nr̄am modo cū aplus legeretur
audistis. Omnis inquit lex in uno
sermone impletur. in eo quod dili
ges proximū sicut te ipsum. Ista dilectio
de spiritu scō ē. Diliges proximū
tuū sicut te ipsum. Prius uide si
iam nosti diligere te ipsum et cōmitto
tibi proximū quē diliges sicut
te ipsum. Si aūt nōdū nosti diligere
te. timeo ne decipias proximū tuū
sicut te. Si enī amas iniquitatē. nō
te diligis. psalmus testis ē. Qui aūt
diligit iniquitatē odit aīam suā;
Si aūt odisti aīam tuā. quid tibi
prodest quia diligis carnē tuā? Si
odisti aīam tuam. et diligis carnē
tuā. resurget caro tua. sed ut torqueatur
aīa tua. Ergo prius aīa diligēda ē.
que deo subdenda ē ut ordinē suū ser
uitus ista custodiat. aīa deo. aīe
caro seruiat. Caro tua aīe tue. deo
seruiat aīa tua. Debes regi. ut pos
sis regere. Nam lucta ista tā periculo
sa ē. ut si dimiserit rector. ruina
sequatur. Que lucta? Si aūt morde
tis et comeditis inuicem. uidete ne
ab inuicem cōsumamini. Dico aūt;
Spū ambulate. Apli uerba dico. que
modo recitata sūt ex epla ipsius;
Dico aūt. spū ambulate. et cōcu
piscētias carnis ne perfeceritis. Di
co aūt spū ambulate. et cōcupiscē
tias carnis nō dixit ne habueritis.
neque hoc dixit. ne feceritis. sed ne
perfeceritis. Quid sit aūt hoc; ad
iuuāte dnō dicā ut potero. Adesto
te ut itelligatis si spū ambulatis;
Dico aūt spū ambulate. et cōcupis
cētias carnis ne perfeceritis. Sequa
tur ne forte aliquid ut hoc quod hic
obscurū ē ī eius sequentibus uer
bis facilius possit intelligi. Dixi
enī nō frustra aplm noluisse dicere.
cōcupiscētias carnis nō habueritis.
neque hoc saltem uoluisse dicere. cō
cupiscētias carnis ne feceritis. sed
dixisse. cōcupiscētias carnis ne perfe

ceritis. Ipam nobis luctã ꝓposuit.
ĩ hoc ꝑlio versam. si deo militam⁹;
enĩ Quid ergo sequit. Caro cõcupiscat
adũsus spiritũ. spirit⁹ aũt adũsus
carnẽ. Hec enĩ sibi ĩuicẽ adũsant.
ut nõ ea q̃ vultis faciatis. Hoc si
nõ ĩtelligat. ꝑiculosissime audit.
Ideo sollicitus ne male hoĩes ĩtel
ligendo ꝑeant. suscepi hec ũba apli
adiuuãte dño. vre exponẽ caritati;
Vacat nobis matutino cepim⁹.
hora prãdij nõ urget. ad istũ diẽ
idꝫ sabbĩm marie hi assolẽt cõue
nire qui esuriũt ṽbũ dei. Audite.
attẽdite. dicã quãtũ potero diligẽ
ter. Quid ẽ hoc qd̃ dixi ꝑiculose
auditur. si nõ ĩtelligatur. Mul
ti cõcupiscentijs carnalibꝫ ⁊ dãpna
bilibꝫ victi. cõmittũt queqꝫ facino
ra atqꝫ flagicia. ⁊ ĩmũdicijs tam
pessimis uolutãt que turpe ẽ etiã
dicere. ⁊ dicũt sibi ista ũba apli;
Vide quid dixit apls. ut nõ ea que
illa vultis faciatis. Nolo facẽ. cogor.
cõpellor. vincor. facio q̃ nolo sicut
ait apls. qa caro cõcupiscat adũs⁹
spiritũ. spirit⁹ aũt adũsus carnem.
ut nõ ea q̃ vultis illa faciatis. Vi
dete qm̃ ꝑiculose auditur. si nõ in
telligit. videtis queadmodũ ꝑtine
at ad officiũ pastoris. opertos fontes
apire. ⁊ aquã purã ĩnoxijs ouibꝫ
sitiẽtibꝫ ministrare. Noli ergo vinci
quãdo pugnas. Videte quale bel
lũ ꝓposuit. qualẽ pugnã. qualem
rixam. itus intra te ipm. Caro cõ
cupiscat adũsus spũm. si nõ cõcupis
cit ⁊ spũs adũsus carnẽ. Fac adul
teriũ. Si aũt spũs cõcupiscat adũs⁹
carnem. luctam video. victũ nõ vi
deo. pugna ẽ. Concupiscat caro ad
uersus spm̃. delectat adulteriũ.
fateor qa delectat. Sed spũs cõcupis
cat adũsus carnẽ. Delectat ⁊ casti
tas. Ergo vincat spũs carnẽ. aut cer
te nõ vincat a carne. Adulteriũ te
nebras q̃rit. castitas lucẽ desiderat;
Quomõ vis ĩnotescẽ. sic viue; Quo
modo vis hominibꝫ ĩnotescere eã am
pter oculos hoĩm sic viue qm̃ qui
facit te ⁊ ĩ tenebris uidet te. Qua
re laudat castitas publice ab hoĩbꝫ.
Quare nõ laudatur adulteriũ nec
adulteri. Qui ergo q̃rit veritatẽ.
venit ad lucẽ. Sed delectat adul
teriũ. contradicat. resistat. repug
netur. Nõ enĩ nõ habes. vnde pug
nes. Deus tu⁹ ẽ in te. spirit⁹ bon⁹
datus ẽ tibi. ⁊ tamẽ ꝑmittit ipa
caro cõcupiscẽ adũsus spm̃. sug
gestionibꝫ prauis ⁊ delectationibꝫ
ge Fiat qd̃ ait apls. Non
regnet peccatũ in vrõ mortali cor
pore. Non dixit nõ sit. iam ẽ ibi;
Qd̃ ideo pctm̃ vocat. quia meri
to pcti cõtigit. Nõ enĩ in padyso
caro cõcupiscebat adũsus spm̃.
aut erat ibi ista pugna. ubi pax
erat sola. Sed facta trãsgressione
posteaqm̃ homo noluit seruire deo.
et donatus ẽ sibi. nec sic donatus
ẽ sibi ut possit saltim posside se.
sꝫ ab eo possessus a quo decept⁹ ẽ.
cepit caro cõcupiscere adũsus spm̃.
⁊ hoc ĩ bonis cõcupiscat adũsus
spm̃. Nã ĩ malis nõ habet cõtra
quem cõcupiscẽ. Ibi enĩ cõcupis
cat adũsus spm̃. ubi ẽ spũs. Qd̃
enĩ ait caro cõcupiscat adũsus
spm̃. ⁊ spũs adũsus carnẽ. noli

putare spiritu hoīs tātū datū; Spūs dei ē qui pugnat ī te adūsus te. adūsus illud qđ ē in te cōtra te; Noluisti enī stare ad dnm. cecidisti. fractus es. quomō vas qñ de manu hominis cadit in terrā. ffractus es. ⁊ qa fractus es; ideo adūsꝰ es tibi. ideo es cont̄ te. Nichil sit in te contra te; ⁊ integer stabis; Nā ut noueris adūsus spm scm hꝰ officiū ptine. alio loco dicit ipē aplš. Si enī scđꝫ carnē vixeritis: moriemī. Si aūt spū facta carnis mortificaueritis. viuetis. In hiis verbis iā extollebat se homo quasi spū suo facta carnis possit mortificare. si scđꝫ carnē vixeritis. moriemini. si aūt spū facta carnis mortificaueritis. viuetis. Expone nobis aplē quo spū. Habet enī ⁊ homo spm ad naturā ꝓpriā ptinentem. quo homo ē. Homo enī constat ex corpe ⁊ spū. et de ipō spū hoīs dictum ē. nemo scit que sūt hominis. n̄ sps hoīs qui ī ipō est; Video ergo ⁊ ipm hoīem habere spm suū ptinentē ad naturā suā. ⁊ audio te dicentē. Si āt spū fca carnis mortificaueritis. viuetis; Quero quo spū. meo. an dei; Audio enī verba tua. ⁊ adhuc ambiguitate pmoueor. Sps enī cur dicit̄. ⁊ hominis ē aliquādo. ⁊ pecoris spiritꝰ dicit̄. sicut scriptū ē p diluuiū mortuā esse oēm carnem q̄ habebat in se spm vite. ac p hoc et pecoris spūs dicit̄ et hominis sps dicit̄. Aliquādo et ventus. sps dicit̄. sicut habet in psalmo. ignis. grando. nix. glacies.

spūs tempestatis. Cū ergo multis modis dicatur sps. quo spū dixisti o aplē. facta carnis mortificāda. meo. an dei. Audi qđ sequit̄. et intellige. Sublata ē questio. sequētibꝫ uerbis. Cū enī dixisset si aūt spū facta carnis mortificaueritis viuetis. cōtinuo addidit. quotquot enī spū dei agūtur: hii filij sūt dei; Agis. si agaris. ⁊ bene agis si a bono agaris. Ergo qđ dixit tibi si spū facta carnis mortificaueitis viuetis. et ambiguū tibi erat de quo spū dixerit. in sequētibꝫ ūbis intellige ꝓceptorē. agnosce redemptorem. Etenī ille redemptor tibi spiritū dedit. quo mortifices facta carnis. Quotquot enī spū dei agūt̄. hii filij sūt dei. Non sūt filij dei. si nō agunt̄ spū dei. Si spū dei agūt̄. pugnēt. qa magnū habent adiutorē. Non enī sic nos deus spectat pugnātes. quomodo spectat pplš venatores. pplš venatori fauere potest. pidutātē adiuuare nō potest. Sic ergo ⁊ hic caro cōcupiscit adūsus spm. ⁊ sps adūsus carnem. Et quidē nō ea q̄ vultis illa faciatis. Hic enī piculū ē. mali ītellectoris. Sit nūc officiū qualiscūqꝫ expositoris. ut nō ea que vultis faciatis. Attēdite scī quicū q̄ pugnatis. pliātibꝫ loquor. Intelligūt qui pugnāt. non me ītelligit qui nō pugnat. Nā q̄ pugnat non dico intelligit me: sed puenit me. Quid vult homo castꝰ. Ut nulla oīno surgat ī mēbris eius cōcupiscētia adūsaria castitati. Pacem vult: sꝫ nōdū habet;

Quãdo enĩ ad illud ventũ fuerit.
ubi nulla oĩno exurgat cõcupis-
cẽcia adũsanda. null9 erit hostis
cũ quo luctem̃. nec expectat² ibi
victoria. q̃a de hoste iam victo. tri-
umphat². Audi ipãm victoriã ipõ
aplõ dicente. oportet corruptibile
hoc ĩduere ĩcorruptionẽ. ⁊ morta-
le hoc indue' ĩmortalitatẽ. Cũ aũt
corruptibile hoc ĩduerit ĩcorrup-
tionẽ. ⁊ mortale hoc ĩduerit ĩmor-
talitatẽ. tũc fiet sermo qui sc̃ptus
ẽ. absorpta ẽ mors ĩ victoria. Au-
di voces triũphãtiũ. Ubi ẽ mors
cõtẽcio tua? Ubi ẽ mors acule9 tu-
us? Percussisti. vulnerasti. deiecasti.
ꝫ vulnerat9 ẽ pro me qui fecit me;
O mors. o mors vulnerat9 ẽ pro
me qui fecit me; et de morte sua
vicit te. Et tũc triũphãtes dicturi
sũt. Ubi ẽ mors cõtẽcio tua. ubi ẽ
mors aculeus tu9? Modo aũt qm̃
caro cõcupiscat adũsus spm̃ ⁊ sp̃s
adũsus carnẽ. cõtencio mortis est.
nõ qd̃ uolum9 facim9. Quare?
Q̃a uolu9 ut nulle sint cõcupiscẽ-
cie. sed nõ possum9. Velim9 noli-
m9. habem9 illas. Velim9 nolim9
titillant. blãdiũt². stimulãt. ĩfes-
tant. surge' uolũt. p̃mũt². nõdũ
extiguũtur. qm̃ diu caro cõcupiscit
aduersus spm̃. et spiritus aduers9
carnem. Nũquid etiã hoc cũ mor-
tu9 fuerit homo? Absit. Deponis
carnẽ. quomõ tecũ trahis cõcupis-
cẽcias carnis? Sed si bene pugnas-
ti. recipieris ad quietẽ. de qua qui-
ete coronãd9 es. nõ dãpnãd9. ut pos-
tea p̃ducaris ad regnum. Ergo qm̃
diu viuitur f̃rẽs sic ẽ. sicut et nos
q̃ senuim9 ĩ ista milicia. Minores
quidẽ hostes habem9. ꝫ tamẽ ha-
bem9. Fatigati sũt quodãmodo
hostes nr̃i iam etiã p̃ etatẽ. ꝫ tam̃
etiã fatigati nõ cessant qualibus-
cũqꝫ motibꝫ ĩfestare senectutis q̃etẽ;
Acrior pugna iuuenũ ẽ. nouim9
eã. trãsiuim9 p̃ eam. Caro ergo cõ-
cupiscat adũsus spm̃ ⁊ sp̃s adũsus
carnẽ. ut non ea q̃ vultis faciatis;
Quid enĩ vultis o sc̃i. o boni p̃lia-
tores. o fortes milites xp̃i? qd̃ vul-
tis? Ut nõ sint oĩno cõcupiscẽcie
male. ꝫ nõ potestis. Exercete bel-
lũ. sperate triũphũ. modo enĩ in-
terim pugnat². Caro cõcupiscat ad-
uersus spiritũ. ⁊ sp̃s adũsus car-
nẽ. ut nõ ea que vultis faciatis.
idꝫ oĩno nulle sint cõcupiscẽcie car-
nis. Sed facite qd̃ potestis. qd̃ aut
ipẽ apls alio loco qd̃ cõmẽorare
iã ceperã. nõ regnet p̃ccm̃ ĩ vr̃o
mortali corp̃e ad obediendũ deside-
riys ei9. Ecce qd̃ nolo. Desideria
mala surgũt; ꝫ noli obedire. Stru-
mẽtis bellorũ arma te sume. pre-
cepta dei arma tua sũt. Si bene sit
me audis. ⁊ qd̃ loquor armaris
Nõ ĩquit regnet p̃ccm̃ ĩ vr̃o mor-
tali corp̃e. Qm̃ diu enĩ portatis
mortale corpus. pugnat cõtra uos
p̃ccm̃. ꝫ nõ regnet. Quid ẽ non
regnet? Idꝫ ad obediendũ desi-
deriys ei9. Si ceperim9 obedire.
regnat. Et quid ẽ obedire? nisi
exhibeatis mẽbra vr̃a arma in-
iq̃tatis p̃ccõ? Nichil hoc doctore
p̃clari9. Quid vis iã exponã ti-
bi? Fac hoc qd̃ audisti. nõ exhi-
beas mẽbra arma ĩiquitatis p̃ccõ;

Dedit tibi deus poteſtatē ꝑ ſpm̄
ſuū. ut mēbra tua teneas. Surgit
libido: tene tu mēbra. Qd̄ factura
ē que ſurrexit: Tu tene mēbra.
noli exhibē mēbra tua arma iniq
tatis pctō. noli armare adūſariū
tuū contra te. Tene pedes. ne eāt
ad illicita. libido ſurrexit: tene
tu mēbra. Tene man⁹ ab omī ſcelē.
Tene oculos ne male attendāt; Te
ne aures ne ūba libidinis libent
audiāt. Tene totū corp⁹. tene late
ra. tene ſūma. tene ima. qd̄ facit
libido: Surgē nouit: vincē nō no
uit. Surgēdo aſſidue ſine cauſa:
diſcat et non īſurgē. Redeam⁹ er
go ad ūba que obſchura de aplo
ꝓpoſuerā. ⁊ plana eſſe iā videbim⁹.
Hoc enī ꝓpoſuerat qā nō dixit a
pls. ſpū ambulate ⁊ cōcupiſcēcias
carnis ne habueritis. qā neceſſe
ē ut habeam⁹ illas. Quare ergo
nō dixit. cōcupiſcēcias carnis ne
feceritis: Quia faciam⁹ eas. cōcu
piſcim⁹. Jpm̄ cōcupiſcē ē facē. Sed
ait apls. iā nō ego operor illud. ſʒ
qd̄ habitat ī me pctm̄. Ergo quid
tibi cauēdū ē: Hoc ſine dubio. ne
ꝑficias. Surrexit libido dāpnabil.
ſurrexit. ſuggeſſit. nō audiat;
ardet. nō ſe cōpeſcit. et uelles ut
nō arderet. Et ubi ē ut nō ea q̄
vultis faciatis: Noli dare mēbra.
ardeat ſine cauſa. ⁊ conſumit ſe;
Jnte ergo fiūt ipē cōcupiſcēcie. fa
tendū eſt fiūt. Jdeo nō dixit ne fe
ceritis: ſʒ ne ꝑficiatis. Decreuiſti
facē. ꝑfeciſti. Etenī ſi decernas fa
cere faciendū eſſe adulteriū. et
ideo nō facias quia locus nō ē in
uētus. qā oportunitas nō datur.
qā forte illa caſta ē. de qua videris
eē cōmotus. ecce iā illa caſta ē; et
tu adulter es. Quare: qā ꝑfeciſti cō
cupiſcēcias. Qd̄ ē ꝑfeciſti: Jn aīo
tuo faciēdū eē adulteriū decreuiſti;
Jam qd̄ abſit. ſi et mēbra fuerīt oꝑe
rata. ī mortē deuolut⁹ es. Suſcita
uit xp̄s mortuā ī domo filiā archi
ſynagogi. ī domo erat. elata nōdū
erat. Sic ē homo qui flagiciū decre
uit ī corde. mortu⁹ ē: ſʒ int⁹ iacet;
Si āt uſqʒ ad mēbroꝝ ꝑpetracionē
ꝑuenerit. elatus ē foras. Sed ⁊ iu
uenē filiū vidue ſuſcitauit dn̄s. qn̄
extra portā ciuitatis mortu⁹ effere
bat. Si ergo audeo qd̄ dicē decre
uiſti ī corde tuo. ſi reuocaueris. ab
actu tuo. ſanatus eris anq̄m̄ ꝑpe
tres. Si enī egeris ī corde tuo. pe
nitēciā. qā rem malā ⁊ ſcelēſtam
⁊ flagicioſam dāpnabilēqʒ decreue
ras ubi mortu⁹ iacebas int⁹. ſic int⁹
reſurrexiſti. Si āt ꝑfeceris. iā foras
elatus es. Sed habes qui tibi dicat.
iuuenis. tibi dico ſurge. Etiā ſi ꝑpe
traſti et peniteat te. de proxīo redi.
noli ī ſepulchrū venire. Sed ⁊ hic
michi tercī⁹ mortu⁹ eſt. qui etiā ꝑ
ductus ē ad ſepulchrū. Jam ſupꝑſe
habet cōſuetudinis pondus. molis
eū terrena multū premit. Multū
enī exercitatus ē in flagiciis. cōſuetu
dine ſua nimia ꝑgrauat. Clamat
et xp̄s. lazare prodi foras. Homo
enī peſſime cōſuetudīs. iā putet;
Merito ibi xp̄s clamauit. nec ſolū
clamauit. ſed magna voce clamauit;
Ad xp̄i enī clamorē etiā tales mor
tui licet ſepulti. licet putētes. reſur

gent tamē . ⁊ ipi reſurgēt . De illo
enī iacēte deſperandū eſt ſub tali
ſuſcitatore ; Explicit . Itē eiuſdem
de ūbis dnī In euāglio ſcdz Johēm
De tribz mortuis q̄s dns̄ ſuſcitauit .

S . xliiij

Miracula dnī nr̄i ⁊ ſaluato
ris ihu xpi . omēs quidem
audiētes et credētes mouēt .
ſed alios atqz alios . aliter et aliter ;
Quidā enī corpalia eiꝰ miracl'a ſtu
pētes maiora intueri nō norūt . q̄dā
vero ea q̄ geſta audiūt ī corpibz nūc
ampliꝰ ī aīmis admirāt᷑ . Dicit ipe
dn̄s . Sicut pater ſuſcitat mortuos
et viuificat . ſic et filiꝰ quos vult vi
uificat . Nō utiqz alios filiꝰ alios pr̄ .
ſz eoſdē pr̄ et filiꝰ . q'a oīno pr̄ p filiū ;
Nemo ergo dubitet qui xpianꝰ eſt ;
etiā nūc mortuos ſuſcitari . Sed oīs
homo habet ocl'os quibz vidē poteſt
mortuos reſurgētes . ita ut reſurrx̄t
filiꝰ huiꝰ vidue q' modo ex euāglio
recitatus ē . vnde aūt videāt hoīēs
r̄ſurgē mortuos ī corde . nō omēs ha
bēt . niſi q'ā r̄ſurrexerūt ī corde . Am
pliꝰ ē reſuſcitare ſemp victurū ; q̄m
ſuſcitare iterū moriturū . De iuuene
illo r̄ſuſcitato . gauiſa ē mr̄ vidua .
de hoībz ī ſpū cotidie ſuſcitatis . gau
det mr̄ eccl'ia . Ille ~~quide~~ quidē mor
tuꝰ erat corpe ; illi aūt mēte . Illius
mors viſibilis . viſibilit' plāgebat᷑ .
illor᷑ mors īuiſibilis . alibi nec que
rebat᷑ nec videbat᷑ . Queſiuit ille
q' nouerat mortuos . Ille ſolꝰ noueāt
mortuos ; q' poterat face' viuos ; Ni
ſi enī ad mortuos ſuſcitādos veniſ
ſet . nō apl's dixiſſet . ſurge q' dormis .
et exurge a mortuis . et illuīabit te
xpiſtus . Dormiētē audis cū dicit
ſurge q' dormis . ſz mortuū ītellige
cū audis . exurge a mortuis . Dicti ſūt
ſepe dormiētes . ⁊ mortui viſibiliter ;
Et plane . omēs ei qui poteſt ſuſcitare
dormiūt . Mortuꝰ enī tibi mortuꝰ ē .
q' quātūlibet pulſes . quātūlibet vel
lices . quātūlibet clames . nō expgiſ
citur . Xpō āt ille dormiebat cui dic
tū ē ſurge . ⁊ cōtinuo ſurrexit . Ne
mo tā facile excitat ī lectulo ; q̄m fa
cile xp̄s ī ſepulchro . Tres āt mortu
os īuenimꝰ a dnō r̄ſuſcitatos viſibi
liter ; milia īuiſibiliter . Quot aūt
viſibiles mortuos ſuſcitauerit ; quis
nouit ; Nō enī oīa que fecit ſcripta
ſūt . Johānes hoc dicit . Multa alia
fecit iheſus ; q̄ ſi ſcripta eſſēt . arbi
tror totū mūdū nō poſſe libros cape ;
Multi ſūt ergo ſine dubio ſuſcitati ;
ſz nō fruſtra tres cōmēorati . Dn̄s
enī nr̄ ih̄s xp̄s . ea q̄ faciebat corpa
liter . etiā ſpūalit' volebat ītelligi ;
Neqz enī tantū miracl'a , pter mira
cula faciebat . ſz ut illa que faciebat .
mira eſſēt vidētibz . vera eſſēt in
telligētibz . Queādmodū qui vi
det l'rās in codice optime ſcripto .
et nō nouit lege' . laudat quidē an
tiquarij manū admirās apicū pul
chritudinē . ſz quid ſibi velint . quid
indicēt illi apices neſcit . et ē oculis
laudator . mente nō cognitor . Illius
āt laudat artificiū et capit ītellcm .
q̄ ille utiqz nō ſolū vidē qd' cōe eſt
omībz poteſt ſz etiā legere , qd̄ qui
nō didicit nō poteſt . Ita q' viderūt
xpi miracl'a . et nō intellexerūt qd
ſibi vellent . et quid ītelligētibz quo
dāmō īnuerēt . mirati ſunt tātū
que facta ſūt ; alij vero et facta mi

rriti et ītellecta assecuti. Tales nos
in scola xp̄i ēē debem⁹. Qui enī di
cit xp̄m ꝓpteā tāntū miracl'a fecisse
ut nō essent nisi miracula. potest illū
dicē etiā nescīe qđ nō esset temp⁹ po
moꝝ. quādo ficus q̄siuit ī arbore;
Non enī erat illi⁹ pomi temp⁹ sicut
euāgelista testat᷑ et tamē esuriēs.
poma q̄rebat ī arbore. Xp̄s ergo
nesciebat. qđ rusticus sciebat? Qđ
nouerit arboris cultor. nō nouerat
arboris creator? Cū ergo esuriēs
poma q̄siuit ī arbore. significauit
se aliq̄d esurire et aliq̄d aliud q̄re.
et arborē illā sine fructu folijs ple
nā repperit. ⁊ maledixit et aruit;
Quid arbor fecerat. fructū nō af
ferēdo? Que culpa arboris īfecū
ditas? Sed sūt qui fructū uolūta
te dare nō possūt. Illoꝝ ē culpa ste
rilitas. quorū fecūditas ē uolūtas;
Erāt ergo iudei habentes uba le
gis. ⁊ facta nō habentes. pleni foli
is et fructus non ferentes. Hoc dixi
ut psuaderē dnm̄ nrm̄ ihm̄ xp̄m
ideo miracula fecisse. ut aliquid
illis miracul' significaret ut excep
to eo ꝙ mira et magna et diuina
erant. aliq̄d inde etiā discēm⁹. Vi
deam⁹ ergo quid nos discē uoluit.
ī tribȝ mortuis quos suscitauit;
Resuscitauit filiā mortuā archisy
nagogi. ad quā egrotantē petebat᷑
ut eā de egritudine liberaret. Et cū
ꝑgit mortua nūciat᷑ et q̄si iā frust
fatigaret᷑ renūciatū ē prī ei⁹. puel
la mortua ē. qđ adhuc fatigas ma
gistrū? Ille āt preꝑit et ait prī pu
elle. Noli timē. tātūmodo crede. Ve
nit ad domū ⁊ īuenit iā obsequia
funeri debita ꝑparata. et dicit illis
nolite flere. Non enī mortua ē puel
la. ſȝ dormit. Verū dixit. dormiebat.
ſȝ illi a quo poterat excitari. Hanc
excitās. reddidit viuā parentibȝ;
Excitauit et hūc iuuenē vidue fi
liū. de quo nūc admoniti sum⁹. ut
hūc ipā q̄ ipē largiri dignat᷑ cū vrā
caritate loquēm. Modo audistis quo
mō excitatus est. Appiquabat dn̄s
ciuitati. et ecce efferebat᷑ mortu⁹ iā
extra portā. Misericordia cōmotus
ꝙ flebat mr̄ vidua. et destituta vni
co filio. fecit qđ audistis dicēs. Ado
lescēs. tibi dico. surge. Surrexit ille
mortu⁹. cepit loqui. et reddidit illū
matri sue. Excitauit et lazarū de
sepulchro. et ibi cū egrotātē scirent
discipli cū quibȝ loquebat᷑. diligebat
autē illū. Lazarus īquit amic⁹ nr̄
dormit. Illi putātes egri sopnū salu
brem. si dormit īquiūt dnē. salu⁹ ē
Et ille. dico uobis apertius iā loquens.
lazar⁹ amic⁹ nr̄ mortu⁹ est. Vtrūqȝ
verū dicēs. mortu⁹ ē uobis. dormit
michi. Ista tria genera mortuoꝝ. sūt
tria gn̄a pctoꝝ. quos etiā hodie susci
tat xp̄s. Illa enī mortua filia archisy
nagogi int⁹ erat ī domo. nōdū erat
de secretis parietibȝ elata ī publicū.
ibi int⁹ suscitata est. ⁊ viua parētibȝ
reddita. Iste āt iā quidē nō in domo.
ſȝ tn̄ nōdū ī sepulchro. parietibȝ ela
tus erat. terre mandatus nō erat.
Qui suscitauit mortuā nōdū elatā.
suscitauit mortuū iam elatū. nōdū
sepultū. Tertiū restabat. ut et sepul
tū suscitaret. ⁊ hoc fecit ī lazaro. Sūt
ergo qui pctm̄ int⁹ ī corde habent.
in facto nōdū habēt. Nescio q̄s cōmo

tus ē aliq̃ cõcupiscētia. Dicit enī dñs
62 ipē; q̃ viderit mulierē ad cõcupiscē
dū eam. iā mechatus ē eā ī corde suo.
Nōdū accessit corpe: cõsensit ī corde;
Mortuū ītus habet. nōdū extulit.
⁊ fit ut nouim⁹. ⁊ cotidie ī se hoïes
experiūt᷑. Aliqñ audito ũbo dei tāq̃
dño dicēte. surge. cõdēpnat᷑ cõsens⁹
ad īiquitatē. respiratur ī salutē atꝫ
iusticiā. Surgit mortu⁹ in domo. re
uiuiscit cor in cogitacoīb secreto. Fac
ta ē ista resurrcō aīe mortue. tāq̃
ītra domesticos parietes. Alij post
consensū eūt ī factū. tāq̄m efferētes
mortuū. ut qd̓ latebat ī secreto: appa
reat ī publico. Nūq̄d iam isti q̄a in
factū processerūt desperati sūt? Nō
ne illi iuueni dictū ē. tibi dico surge?
Nōne ⁊ ille reddit⁹ ē matri sue? Sic
ergo ⁊ qui iā fecerit si forte cõmonit⁹
et cõmot⁹ ũbo veritatis. ad vocē xp̄i
resurgēs viu⁹ redditus potuit ꝓgre
di. perire nō potuit. Qui aūt faciēdo
quod malū ē. etiā mala cõsuetudīe
se implicāt. ut ipā cõsuetudo mali
nō eos sinat uidē q̄a malū ē: fiūt
defensores factoꝝ suoꝝ. Irascūt᷑ cū
rephendūt᷑. intātū ut sodomite quō
dam dicerēt. uiro iusto rphendenti
nequissimā volūtatē. habitarē ve
nisti. nō leges dare. Tante ibi ne
phande turpitudinis cõsuetudo erat
ut iā neq̄cia esset iusticia. et ꝓhibitor
potius rprehēderet᷑ q̄m factor. Ta
les cõsuetudine maligna pressi: tā
q̄m sepulti sūt. Sed quid dicimus
frēs? Ita sepulti. ut de lazaro dcm̄
est. iā putet. Moles illa imposita se
pulchro. ipā ē uis dura cõsuetudīs.
qua premit᷑ aīa. nec rsurgere nec

respirare pmittit᷑. Dictū ē aūt. qua
triduan⁹ est. Reuera ad istā cõsue
tudinē. de qua loquor. q̄rto quodā
ꝓgressu puenit aīa. Prima ē enī q̄si
titillacio delectacionis ī corde. secū
da cõsensio. terciū factū. q̄rta cõsue
tudo. Sūt enī qui res illicitas obui
as cogitacoībꝫ suis ꝓrsus ita abiciūt.
ut nec delectent᷑. Sūt q̄ delcāt᷑ ⁊
nō cõsentiūt. nōdū pfcā mors ē. sꝫ
quodāmō īchoata. Delectacioni ac
cedit cõsensio. iā ē illa dāpnatio;
Post cõsensionē ī factū pcedit᷑. fac
tū ī cõsuetudine vertitur. ⁊ fit q̄dā
desꝑacio. ut dicat᷑ quatriduan⁹ ē.
iam putet. Venit ergo dñs cui uti
q̄ facilia erāt oīa. ⁊ difficultatem
quādā ostendit. ibi īfremuit spū;
Ostendit multo clamore obiurgaci
onis opus esse ad eos. q̄ cõsuetudine
durerūt. tn̄ ad vocē clamātis dñi
rupta sūt vīcl'a necitatis. Tremuit
īferni dāpnacio. reddit⁹ ē lazar⁹
viu⁹. Liberat enī et de mala cõsue
tudine dñs quatriduanos mortuos;
Nā ipē quatriduan⁹ xp̄o uolēte re
suscitarē dormiebat. Sed q̄d ait?
Videte gen⁹ rsuscitacoīs. Processit de
monumēto viu⁹. ⁊ āmbulare nō pote
rat. Et dñs ad discipulos. Soluite
eū et sinite abire. Ille suscitauit mor
tuū: illi soluerūt ligatū. Ad q̄d pti
neat videte: ad ꝓpriā maiestatem dei
suscitātis. Increpat᷑ aliq̄s ī mala cõ
suetudīe positus ũbo veritatis; Q̄
multi ītrepāt᷑ et nō audiūt. Quis
ergo ait int⁹ cū illo q̄ audit? Qs
vitā inspirat ītrīsec⁹? Quis ē qui
secretā pellit mortē. q̄ secretā dat
vitā? Nōne post obiurgaciones.

post increpaciones. dimittūt͛ hoīes
cogitacōibꝫ suis. ⁊ īcipiūt secū vol
uere qm̄ malā vitā gerāt. qm̄ ma
la cōsuetudīe p̄mant͛. Deinde dis
plicētes sibi mutare vitā instituūt;
Resurrexerūt isti. reuixerūt quibꝫ
displicet qđ fuerūt. ꝫ reuiuiscētes
ambulare nō possunt. Hec sūt vi
cula ipius reatus. Opus ē ergo ut
qui reuixit soluat͛. ire pmittat͛. Hoc
officiū discipulis dedit. quibꝫ ait;
Que solueritis ī terra. soluta sūt
et ī celo. Hec ergo kmī sic audiamꝰ.
ut qui viuūt viuāt. q̄ mortui sunt
reuiuiscāt. Si veŏ adhuc pctm̄ cor
de cōceptū. nō p̄essit ī factū. penite
at. corrigat͛ cogitacio. surgat mor
tuꝰ intra domū cōsciētie. Si veŏ iā
qđ cogitauit admisit. nec sic despet͛;
Non resurrexit mortuꝰ ītus. sur
gat elatus. Peniteat facti. de p̄xiŏ
reuiuiscat. Nō eat ī p̄fūda sepul
ture. nō accipiat desup molē cōsue
tudiīs male. Sed fortasse iā illi lo
quor q̄ iā duro sui mortis lapide
p̄mit͛. q̄ iā urget͛ cōsuetudinis pō
dere. q̄ iā q̄triduanꝰ putet. nec ipē
desperet; p̄fūdius mortuꝰ ē. ꝫ altꝰ
ē xp̄s. Nouit clamādo terrena o
nera rūpe. nouit ītriseꝰ p se ipm̄
viuificare. soluēdū discipulis tra
de͛. Agāt etiā tales penitētiā. Ne
qꝫ enī lazaro resuscitato post qua
triduū ullꝰ putor ī viuēte remāse
rat. Ergo qui viuūt viuāt. q̄cūqꝫ
āt mortui sūt ī quacūqꝫ harꝫ triū
morte se īuenerit. agāt ut celere
iam resurgant; Itē eiusdē de v
bis dn̄i In euāglīn scđꝫ Johēz Scru
tamini scripturas ⁊ cetera. S͛. xlvꝰ

Agant celeriter

Hodie euāgelicā lectionē q̄ re
cens sonuit ī auribꝫ nr̄is
adūtat caritas vr̄a. dū pau
ca loq̄m͛ q̄ dn̄s donat. Ad iudeos dn̄s
loq̄bat͛ ihesus. et dicit eis. Scruta
mini scripturas. ī q̄bꝫ putatis vos vitā
etnā habe͛. ipē testimoniū p̄hibet de
me. Deinde post paululū. Ego īquit
veni ī noīe p̄ris mei et nō accepistꝭ
me. si alius venerit ī noīe suo. illū
accipietis. Deinde post paululū; quo
modo potestis m̄ crede͛ glām ab īuicē
expectātes. et glām q̄ a solo deo est.
nō q̄rentes. Ad extremū ait. Non
ego accuso vos apud p̄rēm. ē q̄ vos
accuset. moyses in quo vos speratis;
Si enī crederetis moysi credētis for
sitā ⁊ m̄. De me enī ille scripsit. Cum
aūt illius illiꝰ nō creditis. quomō
potestis m̄ credere. Ad hec, p̄posita
nobis diuinitꝰ ex ore lectoris. sed
ministerio saluatoris. audita pau
ca. nō numerāda. ꝫ appetēda. Nam
ista omīa facile ē intellige͛ de iude
is. Sed cauēdū ē ne cū illos attēdi
mꝰ. a nobis oculos auferamꝰ. Dis
cipulis enī suis dn̄s loq̄bat͛. et utiqꝫ
qđ illis loq̄bat͛. ⁊ nobis posteris lo
q̄bat͛. Neqꝫ enī ad illos ptinet qđ
ait. ecce ego uobiscū sum usqꝫ ad cō
sūmacionē scl̄i. ꝫ ad omēs etiā pos
tea futuros xp̄ianos. ⁊ usqꝫ ī finē
scl̄i p̄uēturos. Loquēs ergo illis ait:
cauete a fermēto phariseoꝝ. Tūc
putauert͛ ideo dn̄m dixisse. q̄a pa
nes nō tulerāt. Nō intellexerūt q̄a
cauete a fermēto phariseoꝝ. hoc dcm̄
ē: cauete a doctrina phariseoꝝ. Que
fuit doctrina phariseoꝝ. nisi quā
modo audistis. glām ab īuicē querē

tes. glām ab īuicē expectātes. et glām
q̄ a solo deo ē nō q̄rentes. De his apl's
paul⁹ ita dicit. Testioniū eis phibeo
q̄a zelū dei habēt: s; nō s'cdz sciēciā;
Zelū iquit dei habēt. Noui. scio. a
pud illos fui. talis fui. Zelū dei ha
bēt s; nō s'cdz sciēciā. Quid hoc ē aplē:
nō s'cdz sciēciā: Expone nobis quā
cōmendes sciēciā. quā doleas ī illis
nō esse; et ī nobis velis esse. Secut⁹
adiūxit. et q̄d clausū posuerat ape
ruit. q̄d ē zelū dei habent. s; nō s'cdz
sciēciā. Ignorātes enī dei iusticiā ⁊
suā volentes cōstitue': iusticie dei
nō sūt subiecti. Ignorare ergo dei
iusticiā. ⁊ suā velle cōstituere. hoc ē
glām ab īuicē expectare. et glām q̄
a solo deo ē nō q̄re'. Hoc ē fermētū
phariseoꝝ. ab hoc cauere dn̄s iubet;
Si seru⁹ iubet et dn̄s iubet. cauea
m⁹ ne audiam⁹. ut q̄d m̄ dicatis
dn̄e dn̄e. et nō faciatis q̄ dico: Re
linquam⁹ ergo paululū iudeos. q̄bz
tūc dn̄s loquebat'. foris sūt. audire
nos nolūt. Ip̄m euāglm oderūt.
falsa testionia ī dn̄m pronotauert.
et dapnauert viuū. alia testionia
emerūt pecunia con̄ mortuū. Qn̄
eis dicim⁹. credite ī ih'm. r'spondēt
nobis. In hoiem mortuū credituri
sum⁹: Cum aūt addim⁹ sed re
surrexit. respōdēt. absit. discipuli
ei⁹ furati sūt eū de sepulchro. Amāt
falsitatē iudei emptores. et cōtēpnūt
veritatē dn̄i rēdēptoris. Qd loq'ris
iudee parētes tui pecunia emerūt:
et hoc ī te r'māsit q̄d emerūt. Attē
de poti⁹ eū q̄ emit te. nō q̄ mēdaciū
emit tibi. Sed istos ut dixim⁹ reli
q̄m⁹. istos attēdam⁹ fr̄es n̄ros. cū
q̄bz agim⁹. Nā xp̄s caput ē. ⁊ corp⁹
ecclia. caput ī celo ē: corp⁹ ī tra ē;
Caput dn̄s ē: corpus ei⁹ ecclia est;
Sed meministi dictū: erūt duo ī car
ne vna. Sacramētū hoc magnū ē
ait apl's. ego dico ī xp̄o ⁊ ī ecclia. Si
ergo duo sūt ī carne vna: duo sunt
in voce vna. Caput n̄rm dn̄s xp̄s
locut⁹ ē ad iudeos ea q̄ audiuim⁹:
cū euāglm legeret'. Caput ad īimi
cos suos loq̄tur. et corp⁹ ad īimicos
suos loquat'. et corp⁹ idz ecclia ad
īimicos suos. Nostis ad quos loq̄tur.
q̄d habet loqui. nō dixi ut vna vox
sit: q̄a caro una. vox vna. Hoc er
go illis dicam⁹ voce ecclie loquor.
o fr̄es filij dispsi. oues errantes.
rami p̄cisi: quid m̄ calūpniamī:
Qd me nō agnoscitis: Scrutamī
scpturas. ī quibz putatis vos vitā
eternā habere: ipē testioniū phibet
de me. Judeis dicit caput n̄rm: q̄d
vobis corpus dicit. Queretis me:
et nō īuenietis. Quare: Qa nō
scrutamī scpturas: q̄ testioniū p
hibēt de me. Testioniū pro capite.
Abrahe dicte sunt pmissiōes ⁊ se
mini eius. Nō dicit ⁊ seminibz tā
q̄z ī multis. s; tāq̄z in vno. et semi
ni tuo q̄d ē xp̄s. Testioniū pro cor
pore ad abrahā. q̄d cōmeōraūt
apl's. abrahe dicte sūt pmissioēs;
Viuo ego dicit dn̄s. p memetip̄m
iuro. quia obaudisti voce meam.
et nō pepcisti dilecto filio tuo ppt
me. nisi benedicēs benedicā te.
et implendo implebo semē tuū si
cut stellas celi. ⁊ sicut arenā ma
ris: et benedicent' in semine tuo
omēs gentes terre. Habes testio

niū pro capite. habes pro corpore.
Audi aliud breue et ꝑpe vna sentē
cia cōplexū. p capite ⁊ pro corpoē;
De resurrectione xpi psalmꝰ loq̄ba
tur. exaltare sup celos deus. cōti
nuo pro corpoē. et sup oēm trā glā
tua. Audisti testīoniū pro capite;
Foderūt manꝰ meas et pedes meos.
dinumerauert̄ oīa ossa mea. ipi
vero cōsiderauer̄t. cōspexer̄t me.
diuiserūt sibi uestimēta mea. ⁊ su
per uestē meā miserūt sortē. Audi
cōtinuo pro corpe post pauca u̇ba.
cōmeōrabūt̄ et cōuertēt̄ ad dn̄m
vniu̇si fines terre. et adorabūt ī
cōspectu eiꝰ vniu̇se patrie gētiū. qm̄
dn̄i ē regnū. et ipē dn̄abit̄ gētiū;
Audi pro capite. et ipē tāq̄z sp̄osꝰ
procedēs de thalamo suo. In ipō ps̄
audi pro corpe. ī oēm t̄ram exiuit
sonꝰ eoꝝ. ⁊ in fines orbis t̄re u̇ba
eoꝝ. Hec iudeis. et istis nr̄is. Qua
re. Q̄a istas scripturas veteris tes
tamēti accipiūt ⁊ iudei: et isti nr̄i
accipiūt. Sed ipm̄ xp̄m quē illi nō
accipiūt: videamꝰ si isti accipiūt;
Dicat et ipē dicat. et pro se q̄ caput
ē. ⁊ pro corpe suo qđ ē ecclia: q̄a ⁊
ī nobis caput loquit̄ pro corpe. Au
di pro capite. Resurrexit a mortu
is. īuenit discipulos hesitātes. du
bitātes. pre gaudio nō credētes;
Aperuit illis sensū. ut ītelligerent
scripturas. ⁊ dixit eis. Q̄a sic sc̄p
tū est. ⁊ sic oportebat xp̄m pati et
resurge̊ a mortuis. tercia die. Ha
bes pro capite: dicat et pro corpoē;
Et predicari ī noīe eiꝰ pn̄iaz et
remissionē pc̄toꝝ p omēs gentes.
īcipiētibz ab ihr̄lm. Dicat ergo

ecclia ī inimicis suis. dicat. Dicat plane
nō taceat: sz illi audiāt. Frēs. audistis
testīonia. iā noscite me. Scrutamini
scripturas. ī quibz speratis vos vitā
eternā habere. ipē testīoniū phibēt
de me. Que dixi nō sūt de meo. sed
de dn̄i mei. et tamē adhuc uersami
ni. adhuc tergiu̇samini. Quomō
potestis in crede̊. gloriā abiuicē ex
pectantes: et glām q̄ a solo deo ē nō
q̄rētes. Q̄a ignoratis dei iusticiā.
zelū dei habetis: sz nō scđz scienciam;
Ignorātes enī dei iusticiā. et vram̄
volentes cōstitue̊. iusticie dei nō estis
subiecti. Quid ē aliud ignorae̊ dei
iusticiā. ⁊ suā velle cōstitue̊. nisi dice̊.
ego stifico. ego iustifico: qđ ego dedeō.
hoc scm̄ ē. Dimitte deo qđ dei est:
agnosce homo qđ hoīs ē. Ignorās dei
iusticiā: ⁊ tuā vis cōstitue̊. Iustifi
care te vis: sufficit tibi ut meā ius
tificeris. De antixp̄o dictū ē. ⁊ omēs
sic ītelligūt. qđ ait dn̄s. ego veni in
noīe patris mei. ⁊ nō suscepistis me.
Si alius venerit ī noīe suo. hūc susci
pietis. Sed audiamꝰ ⁊ iohānē. Au
distis q̄a antixp̄s venit: ⁊ nūc anti
xp̄i multi facti sūt. Qđ aūt expaues
camꝰ in antixp̄o. ñ q̄a nomē suū ho
noraturꝰ ē: et nomen dn̄i cōtēpturꝰ:
Quid aliud facit q̄ dicat: ego iusti
fico: Respōdet̄ ei. Ego ad xp̄m veni:
nō pedibz. sz corde veni. Ubi euāglm̄
audiui ibi credidi. ibi baptisatꝰ sū.
q̄a in xp̄m credidi in deū credidi;
Et ille. Non es mūdꝰ. Quare: Q̄a
ibi nō fui. Dic quare nō sū mūdatꝰ
homo: qui baptisatꝰ sū in ihr̄lm:
Homo qui baptisatꝰ sū. ubi gracia
apud ephesios. ad quos datā eplāz

ad

legis. ⁊ quoꝝ pacē ſpernis. Ecce ad
epheſios ſcpſit aplꝰs. fūdata ē eccl'a.
manet uſqꝫ nūc. et verꝰ manet. mł
tipliaꝰ manet. tenet qđ accepit ab
aplo. Si qs annūciaueit uobis. p̄t᷑qꝫ
qđ accepiſtis. anathema ſit. Quid
ergo quid m̄ dicis: mūdꝰ nō ſum:
Ibi baptiſatꝰ: mūdꝰ nō ſum: Etiā
nō es. Quare: Qa ego ibi nō fui;
Sꝫ qui ubiqꝫ ē ibi fuit; Sed q̄ ubi
qꝫ ē. ibi nō fuit: in cuiꝰ nomē credi
di: Tu neſcio vnde veniēs. imo
nō veniēs. ſꝫ uolēs ut ego ad te ve
niā. hic poſitꝰ dicis m̄. nō es recte
baptiſatꝰ. qa ego nō ibi fui. Vide
qs ibi fuit. Quid dictū ē iohāni:
Sup quē videris ſpm̄ deſcēdentē q̄ſi
columbā. hic ē q̄ baptiſat. Ipm̄ ha
bes querentē te. imo qa m̄ ab ipo
baptizato īuidiſti. ipm̄ ꝑdidiſti;
Intelligite ergo frēs mei vocē nrāꝫ
et illoꝝ: et videte quid eligatis;
Nos hoc dicimꝰ ſimꝰ ſcā deus ſcit.
ſimꝰ īiqui. et hoc magis ipe ſcit;
Vos ī nobis ſpem nō ponatis. qua
leſcūqꝫ ſimꝰ. Si boni ſumꝰ. facite
qđ ſcriptū ē. imitatores mei eſtote:
ſicut ⁊ ego xp̄i. Si āt mali ſumꝰ. nec
ſic deſerti eſtis: nec ſic ſine cōſilio
remāſiſtis. Audite dicētē. q̄ dicūt
facite. que āt faciūt facē nolite;
Illi āt cont᷑. niſi boni fueritis pe
riſtis. Ecce ē aliꝰ qui veniet ī noīe
ſuo. Ergo uita mea ex te pēdebit:
et ſalꝰ mea ex te religabit᷑: Itane
oblitꝰ ſū fūdamētū meū: None pe
tra erat xp̄s:. None qui edificat
ſup petrā. ipm̄ nō deicit ventꝰ. plu
uia flumīs uis: Veni ergo mecū
ſi vis ēē ſup petrā: et noli m̄ velle

eſſe pro petra. Dicit ergo et noviſſi
mū illud eccl'a. Si crederetis moyſi.
crederetis et m̄. de me enī ille ſcpſit.
qa corpꝰ ſū eiꝰ de quo ſcripſit. Et de
ecclia moyſes ſcripſit. Nā moyſi
u᷑ba dixi. in ſemīe tuo b̄ndicēt᷑ oēs
gentes. Moyſes hoc ī p̄mo libro ſcp
ſit. Si crederetis moyſi. credētis et
xp̄o: qa moyſi u᷑ba cōtēpnitis: necē
ē ut xp̄i u᷑ba contēpnatis. Habēt
ibi inquit moyſen et ꝓphas. Non
p᷑ abrahā. ſꝫ ſi quis a mortuis ve
neit ipm̄ audiet. Et ille. Si moyſen
et ꝓphas nō audiūt. nec ſi quis a
mortuis reſurrexeit credent. At de
iudeis dictū ē. ergo nō dictū de hē
ticis: A mortuis r̄ſurr᷑xeāt q̄ di
cebat. oportebat xp̄m pati ⁊ r̄ſurgē
a mortuis tertio die. Hoc credis:
Credo īquit. Si credis: q̄re nō cre
dis qđ ſequit᷑: Qa credis. oporte
bat xp̄m pati et r̄ſurgē a mortuis
tertio die. hoc de capite dictū eſt.
crede ⁊ qđ ſequit᷑ de ecclia. p̄dicari
ī noīe eiꝰ penitēciā et remiſſionē
pctōꝝ p omēs gētes. Quare cre
dis de capite: ⁊ nō credis de corpoē:
Quid tibi fecit ecclia: ut eā uelis
quodāmō decollare: Tolle vis eccle
caput. et capiti credē corpꝰ r̄liquē
q̄ſi exāīme corpꝰ. Sine cauſa capiti
quaſi famulꝰ deuotꝰ blādiris. Qui
decollare vult. et caput et corpus
conat᷑ occidē. Erubeſcūt negare
xp̄m. ⁊ nō erubeſcūt negare u᷑ba
xp̄i. Xpm̄ nec nos vidimꝰ oculis
nec vos: iudei viderūt et occiderūt;
Nos nō vidimꝰ et credimꝰ: u᷑ba
ipiꝰ nobiſcū ſūt. Comparate uos iu
deis. Illi cōtēpſerūt pendentē in

ligno: uos cōtēpnitis sedentē ī celo;
Illis suggerētibꝫ stetit titulꝰ xpi: uo
bis stātibꝫ delet baptismꝰ xpi. Sꝫ
q̄d restat frēs mei. nisi oremꝰ. et pro
supbis oremꝰ ⁊ pro elatis. q̄ sic ex
tollūt. Dicamꝰ pro illis deo. cog
noscāt q̄a nomē tibi deus. et nō ho
mines. sꝫ tu solus altissimꝰ sup oēm
terrā; Cōuersi ad dnm̄. Explicit.

Itē eiusdē de uerb' dnī In euāglio
scdꝫ Johānē. Qui māducat carnem
meā et bibit sāguiē meū. S xlvi.

Sicut audiuimꝰ cū scm̄ euā
geliū legeret. dn̄s ihesus
exhortatus ē. ꝑmissione
vite eterne ad māducandā carnē
suā. et bibendū sanguinem suū. Q
auditis hec aliqui iam facitis: ali
q̄ nondū. Qui enī baptisati ⁊ fide
les estis. quid dixerit nostis. āt īt
vos adhuc cathecumini uł audiē
tes vocant. potuerūt ēē cū legēt
audientes. nūquid et ītelligentes?
Ergo sermo nr̄ ad vtrosqꝫ dirigit;
Qui iā māducāt carnem dnī ⁊ bi
būt sāguiem eiꝰ. cogitēt quid mā
ducent ⁊ q̄d bibāt. ne sicut dicit idē
apl's iudiciū sibi maducēt ⁊ bibāt;
Qui āt nōdū māducāt. ⁊ nōdū bi
bunt ad tales epulas īuitati festi
nent. Pistores dies magistrati pas
cūt. xpus vo cotidie pascit. mēsa ipa
ē illa in medio cōstituta. Quid cau
se ē o audientes. ut mēsam videatis.
et ad epulas nō accedatis. Et for
te modo cū euāglm̄ legetur. dixis
tis ī cordibꝫ vr̄is; Putamꝰ quid ē.
q̄d dicit caro mea vere ē esca. et
sāguis meꝰ vere potus ē. Quo
modo māducat caro dnī. et bibi
tur sāguis dnī. Putamꝰ quid dicit.
Quis cōtra te clausit. ut hoc nescias.
Velatū ē. sꝫ si uolueris. erit reuela
tū. Accede ad pfessionē. et soluisti q̄sti
onē. Quod enī dixit dn̄s ihs. iā fide
les nouerūt. Tu āt cathecuminꝰ di
ceris. audiēs et surdꝰ es. Aures enī
corpis patētes habes. q̄a uba q̄ dcā
sūt audis. sꝫ aures cordis adhuc
clausas habes. q̄a q̄d dcm̄ ē. nō in
telligis. Disputo nō dissero. ecce pas
cha est. da nomē ad baptismū. si nō
te excitat festiuitas. ducat ipa curi
ositas. ut scias q̄d dictū sit. q̄ mā
ducat meā carnē. ⁊ bibit sāguiē
meū ī me manet et ego ī illo. Vt
scias cū quid dictū sit. pulsa ⁊ ape
rietur tibi. et ut tibi dico pulsa et
apiet tibi. ita et ego pulso. aperi
michi auribꝫ psonās. ad pectꝰ pul
so. Sed si cathecumini exhortādi
sūt frēs mei. ut ad tātam gratiā
regenerationis accedē nō morent. q̄n
ta nobis cura esse debet ī edificādis
fidelibꝫ ut prosit eis q' accedūt. nō
sibi tales epulas. ī iudiciū madu
cēt et bibant. Vt āt nō iudiciū
māducēt et bibāt. bene viuāt. Es
tote exhortatores. nō sermōibꝫ. sꝫ
moribꝫ vr̄is. ut illi qui nō sunt
baptisati sic festinēt sequi vos. ut
nō peant imitādo vos. Qui cōiu
gati estis. fidē thori seruate uxoibꝫ
vr̄is. reddite q̄d exigitis. Vir a fe
mina exigis castitatē. prebe illi
exemplū nō vbū. Tu es caput. q̄
is uide. Hac enī debes ire. qua nō
sit illi piculosū sequi. īmo tu ipe q̄
vis eam sequi. illuc debes ābulare
Ab imbecilliore sexu exigis fortitu

dinē. Carnis cōcupiscētiā ābo habe
tis. qui fortior ē. ꝑor vīcat. et tamē qd
dolendū ē. multi viri vīcūt a femīs;
Seruāt femie castitatē quā viri ser
uare nolūt. et ideo qd nō seruāt se
viros videri uolūt. quasi ꝓptea sit
fortior sexu. ut eū facili⁹ subiuget
īmic⁹. lucta ē. ꝑliū ē. pugna est;
Vir fortior femīa: vir caput ē feīe;
Feīa pugnat et vīcit: tu hosti suc
cūbis. Stat corp⁹ et iacet caput;
Qui aūt vxores nōdū habetis. et
tn̄ ad mēsā dnīcā iā acceditis. et
carnē xp̄i māducatis ⁊ sāguīez bi
bitis. si ducturi estis vxores. serua
te uos vxorib; vrīs. Quales eas
vultis ad vos venire. tales uos de
bent et ipē īuenire. Quis iuuenis
ē. q̄ nō castā uelit ducē uxorē:
Et si accepturus ē virginē: qs nō
ītactā desideret: Intactā q̄ris: in
tact⁹ esto. Purā queris: noli esse
impur⁹. Nō enī illa potest ⁊ tu nō
potes: si fieri nō possit: nec illa
possit. Que uero illa potest. doce
at te q̄ fieri potest. Et illa ut pos
sit deus regit: sȝ tu gloriosior eris
si feceris. Quare gloriosior: Illā
ꝑmit parētū custodia: refrenat
īfirmiorē sexū ipa verūdia. Pos
tremo leges timet. quā tu nō times;
Ideo ergo gloriosior eris si feceris:
q̄a tu si feceris. deū times. Habet
illa mlta q̄ timeat ꝑter deū. tu solū
deū times. Sȝ tu quē times. maior
ē omīb;. Ipē timendus ē ī publico:
ipē ī secreto. Pcedis videris: intras
videris. lucerna ardet videt te:
lucerna extīcta ē. videt te. In cubi
culū ītras videt te: ī corde uersa
ris. videt te. Ipm̄ time. illū cui cu
ra ē ut videat te. ⁊ uel timēdo casti⁹
esto. Aut si peccare uis. q̄re ubi te
nō videat. et fac qd vis. Qui vero
iā vouistis corpus arci⁹ castigate.
et cōcupiscēcie frenos nec ad ipā q̄
ꝑmissa sūt. paciamū relaxare. ut
nō solū a cōcubitu illicito diuerta
tis. sȝ etiā licitū cōtēpnatis aspectū;
Memētote ī quocūq; sexu sitis siue
mares siue feīe: angeloꝝ vitā vos
ducē in terra. Angeli enī nō nūbūt
neq; uxores ducūt. Hoc erim⁹ cū
r̄surrexerim⁹. q̄nto vos meliores
qui id qd erūt hoies post r̄surr̄cōnē:
hoc uos īcipitis ēē ante mortē:
Seruate gradus vr̄os: seruat enī
uobis deus honores vr̄os. Compa
ta ē resurrcīo mortuoꝝ. stellis in
celo cōstitutis. Stella enī ab stella
differt ī gloria ut aplūs dicit. sic ⁊
resurrcīo mortuoꝝ. Alit' ibi luce
bit virginitas. aliter ibi lucebit
castitas cōiugalis: aliter ibi luce
bit scā viduitas. Diūse lucebūt: ꝭ
oēs vnū ibi erūt. Splendor dispar:
celū cōe. Cogitātes ergo gdus ves
tros. seruātes ⁊ ꝓfessiones vr̄as.
accedite ad carnē dn̄i: accedite ad
sāguīez dn̄i. Qui se scit aliter esse:
non accedat. Cōpūgimini magis ser
mone meo. Congratulant' enī q̄ sciūt
suāe cōiugib; qd a cōiugib; exigūt
qui sciūt seruare oīmodo cōtinē
ciā: si hāt deo vouerūt. Qui vero
audiūt me dicēte. quicūq; nō ser
uatis castitatē nolite accedē ad il
lū panē. cōtristāt'. Et ego nollem
hoc dicē: sed quid facio: Timebo
hoīem: et taceā veritatē: Ergo

ſi illi ſerui nō timēt dn̄m: ecā ego
nō timeā: Quaſi nō ſcīā dictū eſſe.
ſerue nequā ⁊ piger. tu dares. ⁊ e
go exigerē. Ecce dedi dn̄e deus me⁹.
ecce ī conſpcū tuo et angloꝝ tuoꝝ.
et ī cōſpectu ipī⁹ plebis tue eroga
ui pecuniā tuā. Timeo enī iudiciū
tuū. Ecce dedi tu exige. ⁊ ſi nō dicā
factur⁹ es. Ergo hoc potius dico.
ego dedi. tu cōuerte. tu parce. Fac
pudicos qui fuerūt impudici. ut ſi
mul ī tuo cōſpectu cū iudiciū vene
rit gaudeam⁹. et q̄ erogaui. ⁊ cui
erogatū ē. Placet hoc: placeat;
Quicūq; impudici eſtis: corrigite
vos dū viuitis. Ego enī verbum
dei loqui poſſū. impudicos āt in
nequicia pſeuerantes. de iudicio et
dāpnacōē dei liberare nō poſſū;
Explicit; Itē eiuſdē de v̄bis dn̄i
In euāglio ſcd̄z Johem. De mulie
depḧēſa ī adulterio. S̄. xlvij⁹.
Meminit caritas vr̄a ſer
mone priſtino ex occaſio
ne lectiōis euāgelij. locu
tos nos eſſe uobis de ſpiritu ſcō;
Adhūc potiſſimū cū dn̄s īuitaſſet
credentes in ſe. loquēs inter eos q̄
illū tenere cogitabāt. et īterficē cu
piebāt. nec valebāt. q̄a ille nolebāt.
Cū ergo hec locutus eſſet. nata ē de
illo in turba diſſenſio. alijs putā
tibz qd̄ ipē eſſet xp̄s. alijs dicētibz.
q̄a de galilea nō exurget xp̄s. Qui
vero miſſi fuerūt ut eū tenerent.
redierūt īmunes a crimīe. et
pleni admiracōē. Nā et teſ
timoniū phibuerūt diuīe doctrine
cū dicerent a quibz miſſi erant.
quare nō adduxiſtis eū: Reſpō
derūt enī. Nūquā ſe audiſſe hoīez
ſic locutū. Nō enī quiſq̄m ſic loqt̄
homo. Ille āt ſic locut⁹ ē: q̄a de⁹
erat et homo. Tamē phaiſei teſtimō
niū eoꝝ repellētes. dixerūt eis. Nū
quid et vos ſeducti eſtis: Videm⁹
enī delectatos vos eſſe. ſermonibz
illi⁹. Nūquid aliquis de pn̄cipibz
credidit in eū: aut phariſeis: Sz
turba hec q̄ nō nouit legem. ma
ledicti ſunt. Qui nō nouerūt legē
ipī credebāt ī eū. qui miſerat legem.
et eū q̄ miſerat legē cōtēpnebāt illi.
q̄ docebāt legem. ut impletur qd̄ dix
erat ipē dn̄s. ego veni ut nō vidētes
videāt. et videntes ceci fiāt. Ceci
enī facti ſūt phariſei doctores. illu
nati ſunt populi legē neſciētes. ⁊ ī
auctorē legis credentes. Nichodem⁹
tn̄ vn⁹ ex phariſeis q̄ ad dn̄m nocte
venerat. et ipē nō quidē īcredulus.
ſz timidus. nā ⁊ nocte venerat ad
lucē q̄a illuīari volebat. ⁊ ſciri tīe
bat. r̄ndit iudeis. Nūquid lex nr̄a
iudicat hoīem. n̄i audierit ab ipō p⁹.
et cognoueit qd̄ faciat: Volebant
illi pu̇ſe ante eſſe dāpnatores. q̄m
cognitores. Sciebat enī nichodem⁹
uel poti⁹ credebat. q̄a ſi tātūmō vel
lēt eū paciēter audire. forte ſilēs
fierēt illis q̄ miſſi ſūt tenere. ⁊ ma
luerūt crede. Illi r̄nderūt ṗiudicio
cordis ſui. qd̄ ⁊ illis. Nūquid ⁊ tu
gali leus es: Id ē quaſi a ga
lileo ſeduct⁹. Dn̄s enī ga
lileus dicebat. q̄m de naza
reth ciuitate parētes ei⁹ erāt. Scd̄z
mariā dixi parētes. nō ſcd̄m virile
ſemē. Nō enī q̄ſiuit ī t̄ra prēm. q̄a
iā habebat deſup prēm. Nā vtrūq;

ei⁹ natiuitas mirabilis fuit. diuīa
ſine mr̄e. hūana ſine pr̄e. Q̄d ergo
illi quaſi legis doctores nichodemo:
Scrutare ⁊ vide. q̄a ꝓpha a galilea
nō ſurget. ſʒ dn̄s ꝓphaꝝ inde ſurrexit;
Reuſi ſūt inq̄t euāgeliſta ī domū
ſuā. Inde iheſus perexit ī montem.
mōtem aūt oliueti. mōtē fructuoſū.
ī mōtē vngenti. ī mōtē criſmatis;
Vbi enī decebat docē xp̄m: n̄ in
monte oliueti: Xp̄i enī nomē a
criſmate dictū eſt. Criſma aūt grece
latine vnctio nūcupat᷑. Ideo nos
vnxit. q̄a luctatores contra dyabolū
fecit. Et diluculo iterū venit in
templū. et oīs ꝑpl's veīt ad eū. et
ſedens docebat eos. ⁊ nō tenebat᷑;
q̄a pati nō dignabat᷑. Nūc iā attē
dite ubi ab īimicis tēptata ſit dn̄i
māſuetudo. Adduxerūt aūt illi ſcribe
et phariſei mulierē ī adulterio de
prehēſam. et ſtatuerūt eā ī medio
et dixerūt ei. Mgr̄. hec mulier
modo dep̄hensa eſt ī adulterio. In
lege aūt mandauit nob' moyſes. hu
iuſmodi lapidare. Tu ergo q̄d dicis:
Hec dicebant tēptantes. ut poſſēt
accuſare eū. Vnde accuſare: Nū
quid ipm̄ ī aliquo facinore dep̄hēde
bāt. aut illa mlr̄ ad eū aliquomō ꝑ
tinuiſſe dicebat᷑: Q̄d ē ergo temp
tātes ut poſſint accuſare eum: In
telligim⁹ fr̄es. admirabilē māſuetu
dinem ī dn̄o ꝑminuiſſe. Ani
maduerterūt eū nimiū
eſſe veracē. itē nimiū māſuetū;
De illo q̄ppe fuerat ante p̄dictū. ac
cinge gladio tuo circa femur potē
tiſſime. Specie tua et pulchritudiē
tua ⁊ intende ⁊ proſpera. procede

et regna; ꝓpter veritatē ⁊ māſuetu
dīem et iuſticiā. Ergo attulit verita
tem ut doctor. māſuetudiēʒ ut libe
rator. iuſticiā ut cognitor. Ꝓpter hec
eū eſſe regnaturū ī ſp̄u ſc̄o ꝓpha pre
dixerat. Cū loq̄bat᷑ veritas agnoſce
bat᷑. cū adu'ſus īimicos nō mouēt᷑
māſuetudo laudabat᷑. Cū ergo de
duobʒ iſtis. idʒ de veritate ⁊ māſue
tudine ei⁹ īimici liuore et īuidia
torquerent᷑. in tercio idʒ iuſticia
ſcādalū poſuerūt. Quare: Quia
lex iuſſerat adulteros lapidari. Et
vtiqʒ q̄d īiuſtū erat. lex iubere nō
poterat. Si q̄s aliter dicēt q̄m lex
iuſſerat īiuſtus dep̄hēdetur. Dixe
rūt ergo apud ſemetip̄os. Verax
putatur. māſuet⁹ videt᷑. de iuſticia
illi q̄renda calumnia ē. Offeram⁹
ei mlierem ī adulterio dep̄hensam
dicam⁹ de illa q̄d ī lege ſcriptū eſt;
Si eā iuſſerit lapidari. māſuetudiēʒ
nō habet. Si eam dimitti cenſuerit;
iuſticiā nō tenebit. Vt aūt māſuetu
dinē īquirūt nō ꝑdat. ī qua iā ꝑplis
amabilis fc̄s ē. ſine dubio dimitti
eā iubere dictur⁹ ē. Hic nos īue
niem⁹ occaſionē accuſandi et reū
faciem⁹ tamq̄ʒ legis p̄uaricatorem;
dicētes ei; Hoſtis es legis. Cōtra moy
ſen reſpondes īmo cōtra eū q̄ per
moyſen dedit legē. Reus es mortis;
cū illa et tu ip̄e lapidand⁹. Poſſet
his u'bis atqʒ his ſentēcijs inflam
mari īuidia. feruē accuſatio. fla
gitari dāpnatio. Sed cui hec: P
uerſitas rēctitudini. falſitas ve
ritati. cor cuū directo. ſtulticia ſapi
encie. Quādo illi laqueos parent:
in quos nō ip̄i p̄us caput inicerēt:

Nō ē captus cui tendebāt. ſʒ poti⁹
capti ſunt qui tendebāt. quia non
crediderūt in eū qui eos poſſit de
laqueis eruere. Certe dn̄s ī reſpō
dendo. et iuſticiā ſeruatur⁹ ē. ꝛ a
nō mā̄ſuetudīe recessur⁹. Nō enī r̄ſ
pōdit dn̄s iheſus. Quid reſpōdit
veritas. Quid r̄ndit ſapiētia.
Quid r̄ndit ipā cui calūpnia para
bat̄ iuſticia. Non dixit nō lapidet̄.
ne cont̄ legem dice᷒ videtur. abſit
autē ut dice᷒t lapidet̄. Venit enī
nō pde᷒ qđ īuenerat. ſʒ quere᷒ qđ pe
rierat. Quid ergo r̄ndit. Videte
qm̄ plen⁹ ē iuſticia. plen⁹ mā̄ſue
tudine ꝛ veritate. Qui ſine pc̄ō
ē vr̄m īquit. pri⁹ ī illā lapidem
mittat. O r̄nſio ſapiētie. quomō
eos intromiſit in ſe. Foris enī ca
lūpniabāt̄. ſe ipōs intrīſecus nō
pſcrutabāt̄. Adulterā videbāt.
ſe nō reſpiciebāt. Preuaricatores
legis. legem implere cupiebāt. ꝛ
hoc calūpniando nō vere tāq̄m
adulteria caſtitate dā̄pnādo. Au
diſtis iudei. audiſtis phariſei. au
diſtis legis doctores. legis cuſtodē.
ſʒ nōdū intellexiſtis legiſlatorem;
Quid aliud vobis ſignificat. cū
digito ſcribit in terra. Digito e
nim dei lex ſcripta ē. ſʒ pter du
ros in lapide ſcripta eſt. Nūc dn̄s
iā in terra ſcribebat. quia fructū
requirebat. Audiſtis ergo. Impleat̄
lex. lapidetur adultera. ſʒ nūq̄d
puniēda ē a puniendis. Conſi
deret ſe vnuſquiſq; vr̄m. ītret in
ſemetipm̄. aſcendat tribunal mē
tis ſue. conſtituat ſe ante cogita
tionē ſuā. cogat ſe cōfiteri. Scit

enī q̄ ſit. q̄a nemo ſcit hoīm q̄ ſūt ho
mīs. niſi ſpūs hoīs qui in ipō eſt;
Vn⁹quiſq; in ſe intendēs. pc̄ōrem
ſe īuenit. Ita plane. Ergo aut iſtā
dimittite. aut ſil̄ cū illa penā legis
excipite. Si dice᷒t lapidet̄. mā̄ſue
tus nō videt̄. Dicat qđ dice᷒ debet.
et mā̄ſuetus et iuſtus. Qui ſine
pc̄ō ē vr̄m. pri⁹ ī illā lapidē mit
tat. Hec uox iuſticie ē. puniatur
peccatrix. Sed nō a pc̄ōribʒ imple
atur lex. ſʒ nō a p̄uaricatoribʒ le
gis. Hec uox oīno iuſticia ē. Qua
iuſticia illi tamq̄ʒ trabali telo pcuſſi.
ſe inſpiciētes et reos īueniētes. vn⁹
poſt vnū omēs receſſerūt. relicti ſt̄
duo. miſera et miſericordia. Dn̄s āt
cū eos illo telo iuſticie pcuſſiſſet. nec
dignat⁹ ē cadētes attende᷒. ſʒ auſo
ab eis obtutu. rurſus digito ſcribe
bat ī terra. Relicta āt illa ſola mlie
re. omibuſq; abeūtibʒ. leuauit ocu
los ſuos ad mlierē. Audiuim⁹ vo
cē iuſticie. audiam⁹ et mā̄ſuetudi
nis. Plus enī credo territa erat
illa mlr̄ cū audiſſet a dn̄o dictū.
qui ſine pc̄ō ē vr̄m. pri⁹ ī illā lapi
dem mittat. Illi enī attēdentes et
ipō abſceſſu cōfeſſi. delīq̄rūt mlie
rem cū magno pc̄ō. ei qui erat ſi
ne pc̄ō. Et q̄a illa hoc audierat
qui ſine pc̄ō ē vr̄m. pri⁹ ī illā la
pidē mittat. ab illo ſe puniendā
ſperabat. ī quo pc̄m̄ īueniri nō
poterat. Ille āt qui adūſarios ei⁹
repulerat lingua iuſticie. leuans
in eā oculos mā̄ſuetudinis. int̄
rogauit eā. Nemo te cōdēpnauit.
Reſpōdit illa. Dn̄e nemo. Et ille.
Nec ego te cōdēpnabo a quo forte

dāpnari timuisti. q̄a ī me pc̄m nō
īuenisti. Nec ego te cōdēpnabo. Q̄d
ē dn̄e. Faues ergo pc̄tis. Nō pla
ne ita. Attēde qd̄ sequit̄. vade. iam
deīceps noli peccare. Ergo ⁊ dn̄s
dāpnauit. ſʒ pc̄m. nō hoīem. Si ēt
pc̄toꝝ fautor eſſet. dicēt. nec ego te
dāpnabo. vade viue ut vis. de mea
liberacōe eſto ſecura. ego te q̄ntūcū
qʒ peccaueris. ab omī pena etiā a ge
hēne īferni tortoribʒ liberabo. Nō
hoc dixit. Intēdāt ergo q̄ amāt in
dn̄o māſuetudīeʒ. ⁊ timeāt vītatē.
Etenī dulcis. et rc̄s dn̄s. Amas q̄
dulcis ē: time q̄ rc̄s ē. Tāqʒ man
ſuetus dixit. tacui. Sed tāqʒ iuſt9
nūq̄d ſemꝑ tacebo. Miſericors et
miſerator dn̄s. Ita plane. Adhuc
adde. longanimis. adde adhuc: et
multū miſericors. Sed time qd̄ ē ī
nouiſſiō. ⁊ verax. Q̄s enī modo
ſuſtinet peccātes. iudicatur9 ē cō
tēpnētes. An diuicias longanimi
tatis eius cōtēpnis? ignorās quia
paciēcia dei ad penitenciā te addu
cit. Tu aūt ſcd̄ʒ duriciā cordis tui
et cor impenitēs. theſaurizas tibi
irā ī die ire. et reuelacōis iuſti iu
dicij dei: q̄ reddet vnicuiqʒ ſcd̄ʒ opa
ſua. Māſuet9 dn̄s. longanimis dn̄s.
miſericors dn̄s. ſʒ et iuſtus dn̄s. ⁊
verax dn̄s. largitur tibi ſpaciū
correctiōis. ſʒ tu plus amas dilacio
nem: q̄m emēdacionē. Malus fu
iſti heri: hodie bon9 eſto. Et hodi
ernū diē ī malicia pegiſti: uł cras
mutare. Sed expectas. ⁊ de mīa
dei tibi plurimū pollicēris. quaſi
ille q̄ tibi ꝑ penitenciā ꝑmiſit ſalu
tem: ꝑmiſit etiā tibi longā vitā;

Vnde ſcis qd̄ pariat craſtin9 dies.
Recte dicis ī corde tuo. q̄n me correxe
ro. deus m̄ oīa pc̄ta dimittit. Negā
re nō poſſum9. qd̄ correctis atqʒ con
uſis īdulgēciā deus ꝑmiſit. Nā in
quo ꝓpha michi legis. q̄a ꝑmiſit d̄s
correcto īdulgēciā. nō m̄ legis q̄a
ꝑmiſit tibi longā vitā. Ex vtroqʒ
igit̄ hoīes piclitant̄. ſperādo ⁊ deſ
perādo cōtrarijs rebʒ. Sperādo de
cipit̄ qui dicit. bon9 ē de9. miſeri
cors ē de9. faciā qd̄ m̄ placet. qd̄ li
bet. laxem habenas cupiditatibʒ
meis. impleā deſideria aīe mee;
Quare hoc. Q̄a miſericors ē de9.
maſuet9 ē deus. Spe iſti piclitāt̄;
Deſpacōe aūt. qui cū inciderit ī
grauia pc̄ta. putātes ſibi iā non
poſſe ignoſci penitētibʒ. ⁊ ſtatuē
tes ſe ad dāpnacōeʒ ſine dubio uł
deputatos. dicūt apud ſe ipōs; Iā
dāpnati ſum9. Quare nō qd̄ vo
lum9 facim9. Animo gladiatoꝝ.
ferro deſtinatoꝝ. ideo moleſti ſūt
deſpati. Iam enī qd̄ timeāt nō ha
bent. ⁊ uehemēt̄ timēdi ſūt. Iſtos
deſpacio necat. illos ſpes. Inter
ſpem ⁊ deſpacionē fluctuat aīa;
Metuēdū ē ne te occidat ſpes. et
cū multū ſperas de mīa. incidas
ī iudiciū. Metuēdū ē rurſus ne
te occidat deſpacio. ⁊ cū putas iā
nō tibi ignoſci q̄a grauia cōmiſiſ
ti. nō agas pniāʒ ⁊ incurras in
dicem ſapiēciā qui dicit. et ego
vrē ꝑdicioni ſuprideb0. Quid ergo
agit deus cū piclitātibʒ vtroqʒ
morbo. Illis qui ſpe piclitant̄ h9
dicit. ne tardes cōuerti ad dn̄m.
neqʒ differas de die in diem. Su

bito veniet ira ei⁹. ⁊ ĩ tpe vindicte
diſpdet te. Illis qui deſpacõe picli
tant᷑ quid dicit.: In quacũqȝ die
ĩiqu⁹ cõũſus fuerit. omẽs ĩiqtates
eius obliuiſcar. Pter illos qui deſ
pacione piclitãt᷑: ꝓpoſuit ĩdulgẽ
cie portũ; Pter illos qui ſpe picli
tant᷑. ⁊ dilacionibȝ illudũt. fecit di
em mortis incertũ. Qñ veniat ul
tim⁹ dies neſcis. ĩgratus es q̄ ho
diernũ habes ĩ quo corrigaris. Sic
ergo ad iſtã mliere᷑. nec ego te dãp
nabo. Sed facta ſecura de pteito.
caue futura. Nec ego te dãpnabo;
Deleui qđ cõmiſiſti. obſerua qđ pre
cepi. ut inuenias qđ pmiſi. Finit.
Itẽ eiuſdẽ de ũbis dñi In euãglio
ſcđz Johãnẽ. Si mãſeritis ĩ ũbo meo
vere diſcipli mei eſtis. Smo xlviij⁹.

Nouit caritas vr̃a. omẽs nos
vnũ mgr̃m habe᷑. ⁊ ſub
illo cõdiſcipulos ẽẽ. Nec
ideo mgr̃i vr̃i ſum⁹. q̃a de loco ſu
periore loq̃m᷑ uobis. ſȝ mgr̃ ẽ oĩm
q̃ habitat ĩ omĩbȝ nobis. Ipẽ mõ
ĩ euãglio nobis omĩbȝ loquebat᷑.
et dicebat nobis. qđ etiã ego dico
uobis. Dicit ãt ille de nobis ⁊ no
bis ⁊ uobis. Si mãſeritis ĩ ũbo
meo ĩquit nõ utiqȝ ĩ meo. q̃ modo
loquor: ſȝ ĩ ei⁹. q̃ modo ĩ euãgelio
loq̃bat᷑. Si manſeitis ĩ ũbo meo
inquit. vere diſcipli mei eſtis. Ad
diſciplĩn parũ ẽ accede᷑: ſȝ mane᷑.
Nõ ergo ait. ſi audieritis ũbum
meũ. aut ſi acceſſeritis ad ũbũ
meũ. aut ſi laudaueitis ũbũ me
ũ. Sed videte qđ dixeit; ſi mãſei
tis ĩ ũbo meo. ve᷑ diſcipli mei eſ
tis. ⁊ cognoſcetis veitatẽ. et veri
tas liberabit uos. Quid dicimus
fr̃ẽs. mane᷑ ĩ ũbo dei labor ẽ an nõ:
Si labor ẽ. attende magnũ pmiũ;
Si labor nõ ẽ. gratis accipis pmiũ;
Maneam⁹ ergo ĩ eo q̃ manet in
nobis. Nos ſi in illo nõ mãſerim⁹:
cadem⁹. Ille ãt ſi ĩ nobis nõ mãſe
rit. nõ ideo domũ pdidit. Nouit eĩ
ille mane᷑ ĩ ſe qui nũq̃m deſerit ſe;
Abſit ãt ab hoĩe ut maneat in ſe.
qui pdit ſe. Ergo nos ĩ illo manem⁹
indigẽcia. ipẽ ĩ nobis manet mĩa;
Iã ergo ſi ꝓpoſitũ ẽ qđ face᷑ debeam⁹.
qđ accepturi ſum⁹ videam⁹. Indix᷑
eñi opus; ⁊ pmiſit mercedẽ; Qđ
ẽ opus: Si mãſeritis ĩ ũbo meo;
Breue opus. ũbo breue. magnũ
ope. Si mãſeitis. Quid ẽ ſi mãſe
ritis: Si ĩ petra edificaueitis. O
q̃m magnũ ẽ hoc fr̃ẽs ſup petrã
edificare᷑. q̃m magnũ ẽ. Venerũt
flumĩa. flauerũt venti. deſcendit
pluuia. ⁊ impegerũt ĩ domũ illam.
⁊ nõ cecidit. fundata eñi erat ſup
petrã. Quid ẽ ergo ĩ ũbo dei ma
nere: ñ nullis temptacõibȝ cede᷑:
Premiũ qđ ẽ: Cognoſcetis veri
tatem. ⁊ veritas liberabit vos;
Compatimini nobis. q̃a vocẽ meã
ſentitis obtuſam. adiuuate me m̃
q̃llitate. Premiũ ẽ. cognoſcetis ve
ritatẽ. Forte aliq̃s dicet: et quid
m̃ pdeſt cognoſce᷑ veritatẽ: Et
veritas liberabit uos. Si nõ de
lectat veritas. delectet libertas;
In cõſuetudĩe latine lĩgue. libera
re duobȝ modis dicit᷑. Et maxĩe
ĩ eo cõſueuim⁹ audire hoc ũbum.
ut quiſq̃ȝ liberatur. ĩtelligatur
piculũ euade᷑: moleſtijs carere;

liberari āt, ipe diat. liberū fieri. q̊
modo saluari saluū fieri. sanari.
sanū fieri. sic libeāri. liberū fieri;
Ideo dixi si nō delectat veritas. de
lectet libertas. Hoc ī greca līgua
euidētius sonat. nec potest aliter
ītelligi. Et ut noueitis qr alit' in
telligi nō potest. loquēte dnō rn̄de
rūt iudei. Nos nemini seruiui
m9 vnqm̄. quomō dicis veitas li
beābit uos. Idz veitas uos libe
ros facit. Quomō dicis eis qui
nemī vnqm̄ seruiuim9. quos ui
des inq̄ut nō habe' seruitutis ne
cessitatē; quomō eis polliceris li
bertatē. Audierūt qd debuerūt;
s; nō fecerūt qd debuerūt. Quid
audierūt. Qa dixit veitas libe
rabit uos. Attēditis vos qa non
seruitis homī. ⁊ dixistis. nemini
seruiuim9 vnqm̄. Oīs iude9 et
grec9 diues ⁊ paup. honorat9 et
priuat9. imperator et mēdicus.
omīs qui facit pcm̄. seru9 ē pcī;
Oīs inquit qui facit pcm̄: seru9
ē pcī. Si agnoscūt hoīes seruitu
tem. videbunt vnde accipiēt liber
tatē. Ingenuus ē aliquis captiua
tus a barbaris. ex īgenuo factus
ē seru9. Audit homo miserator. cō
siderat se habe' pecuniā. fit redēp
tor. pergit ad barbaros: dat pecu
niā. Redemit hoīem. plane reddid'
libertatē: si abstulit iniq̄tatē. Sed
quis abstulit īiquitatē. homo hoī.
Ille q' seruiebat apud barbaros:
a redēptore suo redēptus. Et mlt
tū ē int' redēptorē et redemptū.
tamē sub dn̄a īiquitate forte cōser
ui sunt. Introgo redēptū. Habes

peccatū. Habeo inq̄t. Introgo re
dēptorē. Habes peccatū. Habeo in
quit. Ergo nec tu te iactes redēptū
nec tu extollas rdēptorē. fugite ābo
ad verū libeātorē. parū ē quia sub
pcō sūt serui dicti sūt. ⁊ mortui di
cūt. Qd timet homo ne faciat illi
captiuitas. iā illi fecit īiquitas;
Qd enī qa videt' viue. Nūquid
ideo errauit ille q' dixit: dimitte
mortuos sepelire mortuos suos.
Ergo mortui omēs sub pcō. serui
mortui. seruiēdo mortui. moriēdo
serui. Quis ergo liberat a morte
et a seruitute: nisi ī mortuis liber.
Quis ē ī mortuis liber. n̄ inter
pcōres sine pcō. Ecce venit pnceps
mūdi ipē dicit rdēptor nr̄. libera
tor nr̄. ecce veit pnceps mūdi. ⁊ ī
me nichil īueniet. Tenet quos de
cepit. quos seduxit. quibz pcm̄
mortēq; psuasit. ī me nichil īue
niet. Veni dnē. veni rdēptor.
veni. agnoscat te captiu9. fugiat
te captiuator. tu esto m̄ libeātor.
Ille me pditū īuenit. ī quo dyal9
nichil qd caro agit īuenit. Inueīt
ī illo carnē. pnceps hui9 seculi in
uenit. Et qualē carnē. Morta
lem quā possit tene'. quā possit
crucifige'. quā possit occide'. Er
ras deceptor nō fallit' rdēptor er
ras. Vides ī dnō carnē mortalē.
nō ē caro pcī. silitudo ē carnis p
cati. Misit enī de9 filiū suū. in
silitudinē carnis pcī. Vera caro.
mortalis caro: s; nō pcī caro. Mi
sit enī de9 filiū suū in silitudinē
carnis pcī. ut de pcō dāpnaret
peccatū in carne. Misit enī deus

filiū ſuū ī ſilitudinē carnis pcti ī
carnē. nō tn̄ ī carnē pcti. ſz ī ſilitu
dinē carnis pcti. ꝓpter quid. Vt
de pcc̄o certe dāpnaret peccatū in
carne. ut iuſticia legis impletur ī
nobis. q̄ nō ſcd̄m carnē ambulaꝯ
ſz ſcd̄z ſpm̄. Si ergo ſilitudo erat
carnis pcti. nō caro pcti. quomō ut
de pcc̄o dāpnaret pcc̄m ī carne.
Solet ꝛ ſilitudo capere nomē eiꝯ rei
cuiꝯ ē ſilitudo. Homo dicit verꝯ.
ſz etiā ſi pictū ī pariete oſtēdas.
et q̄ras quid ſit. rn̄ſpondet homo;
Peccatū ergo appellata ē caro ha
bens ſilitudinē carnis pcti. ut eſſz
ſacrificiū ꝑ pcc̄o. Dicit idē apl's ali
o loco. Eum q̄ nō nouerat pcc̄m
pro nobis pcc̄m fecit. Eum q̄ nō
nouerat pcc̄m. Quē nō noueāt
pcc̄m. n̄ eū qui dixit. ecce venit
pnceps mūdi et ī me nichil in
uenit. Eum q̄ nō noueāt pcc̄m
pro nobis pcc̄m fecit. Eū ipm xp̄z
neſciētē pcc̄m. fecit pro nobis deꝯ
pcc̄m. Quid ē hoc frēs. Si dice
tur fecit ī illū pcc̄m. aut fecit illū
habē pcc̄m. ītolleābile videt. Qō
modo toleāmꝯ qd̄ dictū ē fecit eū
peccatū. ut ipē xp̄s ſit pcc̄m. Qꝯ
nouert ſcpturas veteris teſtamēti
rcognoſcūt qd̄ dico. Nō enī ſemel
dcm̄ ē. ſz aliquotiēs creberrie. pcc̄a
dcā ſūt ſacrificia. q̄ ꝑ pcc̄is offēbāt.
Verbi grā. ꝑ pcc̄o hyrcꝯ. aries.
qdlibet. ipa victima q̄ offēbatur
pro pcc̄o. pcc̄m noīabat. Peccatū
ergo dicebat ſacrificiū ꝑ pcc̄o. ita
ut alicubi dicat lex. ſacerdotes po
nē debē manꝯ ſuas ſup pcc̄m;
Ergo eū q̄ nō nouerat pcc̄m. fecit
pro nob pcc̄m. idz ſacrificiū pro pcc̄o
fcīs ē. Peccatū oblatū ē. et deletū
ē pcc̄m. Fuſus ē ſāguis rēdēptoris.
et deleta ē cautio debitoris. Ipē ē
ſāguis. q̄ pro mltis effuſus ē ī remiſ
ſionē pcc̄oꝝ. Qd ē ergo qd̄ inſipiē
ter exultaſti meus captiuator. q̄a
carnē mortalē habuit meꝯ libera
tor. Si habuit pcc̄m vide. ſi ali
qd tuū in illo īueniſti tene. Ver
bū caro factū ē. verbū creator ē.
caro creatura ē. Qd ibi tuū īimi
ce. Et verbū deꝯ ē. et aīa hoīs
creatura ē. ꝛ caro hoīs creatura ē.
et caro mortalis. dei creatūa ē. Pec
catū q̄re. Sed qd q̄ras. Veritas
loq̄tur. veniet pnceps mūdi. ꝛ in
me nichil īueniet. Non ergo nō in
uenit carnē. ſz nichil ſuū. idz nllm
pcc̄m. Decepiſti īnocētes. feciſti no
cētes. occidiſti īnocētem. pēmiſti
quē nō debebas. redde quos tene
bas. Qd ergo ad horā inſultaſti
q̄a īueniſti ī xp̄o carnē mortalem.
Muſcipula tua erat. Vnde letatꝯ
es. inde captus es. Vbi te exultaſ
ti aliqd īueniſſe. inde nūc doles
qd poſſederas pdidiſſe. Ergo frēs
qui credimꝯ ī xp̄m. maneamꝯ in
verbo eiꝯ. Si enī māſerimꝯ ī vbo
eiꝯ. vē diſcipli eiꝯ ſumꝯ. Non enī
ſoli illi duodeci. ſz omēs q̄ manemꝯ
in vbo eiꝯ. vē diſcipli eiꝯ ſumꝯ. et
cognoſcimꝯ veritatē. ꝛ veritas libe
rabit nos. idz xp̄s filꝯ dei viui.
qui dixit. ego ſū veritas. liberos nos
faciet. hoc eſt. libeābit nos. nō a
barbaris. ſz a dyablo. nō a corpis
captiuitate. ſz ab aīe īiq̄tate. So
lus ē qui ſic liberat. nemo ſe liberꝫ

dicat: ne ſeruꝰ ꝑmaneat. Nō ꝑma
nebit ī ſeruitute aīa nr̄a: q̄a cotidi
e dimittūtᷣ debita nr̄a. Explicat;

Itē eiuſdē de v̄bis dn̄i In euāglio ſcd̄ȝ Johānē. de paſtore mercēnario et fure. Sermo. xlixꝰ.

Non ignorat fides vr̄a karmi.
et ita vos didiciſſe noui
mꝰ docente mgr̄o de celo ī quo ſpem
vr̄ām poſuiſtis. q̄a dn̄s nr̄ ih̄s xp̄s
q̄ iā pro nobis paſſus ē ⁊ reſurrexit.
caput ē eccl̄ie. et ē corpꝰ eiꝰ eccl̄ia.
et in eius corp̱e. vnitas mēbroꝝ
et compago caritatis. tanq̄m ſani
tatis exiſtit. Quicūq; āt in carita
te friguerit. infirmatᷣ ī corp̱e xp̄i.
Sed potens ē ille qui oīa exalta
uit caput nr̄m. etiā infirma mē
bra ſanare. dū tn̄ nō nimia īfir
mitate p̄cidantᷣ. ſȝ hr̄eant corpi do
nec ſanentᷣ. Quicquid enī adhuc he
ret corpi. nō deſp̱ate ſanitatis eſt;
Qd̄ āt preſciſū fuerit. nec curari
nec ſanari poteſt. Cū ergo ſit ille
caput eccl̄ie. et ſit corpꝰ eiꝰ eccl̄ia;
totꝰ xp̄s caput ⁊ corpꝰ ē. Reſurrexit
iam ille. Caput ergo ī celo habemꝰ.
caput nr̄m īterpellat pro nobis. Ca
put nr̄m ſine pc̄to ⁊ ſine morte. iā
ꝓpiciat deū pro pc̄tis nr̄is. ut ⁊ nos
in fine reſurgentes. ⁊ īmutati. in
gl̄am celeſtem. ſequamᷣ caput nr̄m;
Quo enī caput et cetera mēbra;
Sȝ dū hic ſumꝰ. mēbra ſumꝰ. ne
deſp̱emꝰ: q̄a ſecuturi ſumꝰ caput
nr̄m. Videte enī fr̄es dilectionē
ip̄ius capitis nr̄i. iā ī celo ē. et hic
laborat. q̄m diu hic laborat eccl̄ia;
Hic xp̄s eſurit. hic ſitit. Nudꝰ ē.
hoſpes ē. īfirmatᷣ. in carcere ē. Quic
quid enī hic patitᷣ corpꝰ eiꝰ. ſe dixit

pati. ⁊ ī fine ſegregātis ip̄m corpꝰ ſu
um ad dexterā. et reliquos a quibȝ
modo cōculcatᷣ. ſegregātis ad ſiniſtrā.
dicturꝰ ē hiis q̄ ſūt ad dexterā. veni
te benedicti p̄ris mei. p̱cipite regnū
qd̄ vobis paratū ē ab origine mū
di. Quibȝ meritis? Eſuriui enī. ⁊
dediſtis m̄ mā ducare. ⁊ cetera. Sic
exequitᷣ tanq̄m ip̄e acceperit. uſq; a
deo. ut illi velut nō intelligētes. reſ
pondeāt ⁊ dicāt. Dn̄e q̄n te vidimꝰ
eſuriētē. hoſpitē ⁊ ī carcere? Et dicat
eis. Cū vni ex minimis meis feciſtis.
m̄ feciſtis. Sic etiā ī nr̄o corp̱e caput
ſurſū eſt. pedes ī t̄ra ſūt. tamē in
aliqua cōſtipacione et coartacione
hoīm. q̄n tibi aliq̄s pedē calcat. nō
ne dicat caput. calcas me? Nec
caput tuū. nec liguā tuā q̄ſq̄m cal
cauit. ſurſū ē. in tuto ē. nichil ei
mali cōtigit. et tn̄ q̄a ꝑ cōnexionē
caritatis. vnitas ē corp̱is a capite
uſq; ad pedes. nō ſe inde ligua ſe
p̱auit. ſȝ dixit calcas me. cū eam
nemo contigit. Quomō ergo lin
gua. quā nemo cōtigit. dicit calcas
me. ſic xp̄s caput qd̄ nemo cal
cat. dixit. eſuriui. ⁊ dediſtis m̄ mā
ducare. Et illis qui hoc nō fecerīt
dixit. eſuriui. ⁊ nō dediſtis m̄ mā
ducare. Et quomō concluſit? Sic
ibūt illi in combuſtionē eternam.
iuſti āt in vitā eternā. Cū ergo
nūc dum loq̄retᷣ. dixit ſe ēē paſto
rem. dixit eſſe ⁊ ianuā. vtrūq;
ibi habes. ⁊ ego ſū ianua. ⁊ ego
ſū paſtor. Janua ē ī capite. paſtor
ī corp̱e. Dicit enī petro. ī quo vno
format eccl̄iaȝ. Petre amas me?
Reſpōdit. Dn̄e amo. Paſce oues
meas. Et tercio. Petre amas me?

Contriſtatus ē petr⁹. q eū t'tio int'
rogauit. quaſi ille q̄ uidit cōfitētē
negatorus. nō uidebat fidē cōfitētis;
Nouerat illū ſemp. nouerat illū.
et qn̄ ſe petrus ip̄e nō nouerat;
Tūc enī nō ſe nouerat. qn̄ dixit.
tecū ero uſq; ad mortē. ⁊ qm̄ eſſet ī
firm⁹ neſciebat. Quomodo plerūq;
reuera ⁊ infirmis cōtingit ut egrot⁹
neſciat quid ī illo agatur. medicus
aūt ſciat. cū ille egritudiē; ipſam
patiat'. medic⁹ non patiat'. Magis
dicit medic⁹ q̄d agat' ī alteō. qm̄
ille q̄ egrotat quid agat' in ſe. Pe
tr⁹ ergo tūc īfirm⁹. dn̄s āt medic⁹.
Dicebat petr⁹ ſe habē vires. quas
nō habebat. ille āt tangens venā
cordis ei⁹ dicebat. q ter eū eſſet
negatur⁹. Et ita fcm̄ ē quomodo
p̄dixit medic⁹. nō quomō p̄ſūpſit
egrot⁹. Ergo poſt reſurrāonē ſuā
dn̄s ītrogauit eū. nō neſciēs quo
ille aīmo cōfiteret' amorē xp̄i. ꝫ
ut trina cōfeſſioē amoris. deleret
trinā negationē t'roris. Ergo hoc
exegit dn̄s a petro. petre amas
me? Quaſi q̄d m̄ dabis? q̄d m̄
preſtabis q̄a amas me? Nō
erat preſtatur⁹ petr⁹ r̄ſurgēti dn̄o.
et eunti ī celū atq; ſedenti ad dex
terā patris? Quaſi dicēt. hoc m̄
dabis. hoc m̄ preſtabis ſi amas
me. ut paſcas oues meas. p ianu
am ītres. nō p alterā p̄tē aſcēdas;
Audiſtis tum euāgeliū legēt'.
qui ītrat p ianuā paſtor ē. qui
āt ex alia p̄te aſcēdit. fur ē ⁊ latro
et diſſipare q̄rit. et ſparge ⁊ tollē;
Q̄s eſt q̄ intrat p ianuam? Q̄
intrat p xp̄m. Q̄s ē iſte? Qui
imitatur paſſionē xp̄i. qui cognoſ
cit hūilitatē xp̄i. ut cū deus fact⁹ ſit
homo p nobis. cognoſcat ſe ho
mo non ēē deū ꝫ hoīem. Qui ē
vult de⁹ videri cū ſit homo nō imi
tat' illū. qui cū de⁹ eſſet. homo fact⁹
ē. Tibi āt nō dicit' eſto aliq̄d min⁹
qm̄ es. ꝫ agnoſce q̄d es. Cognoſce te
infirmū. cognoſce te hoīe; cognoſce
te pc̄ōrē. Cognoſce te. q̄a ille iuſtifi
cat. Cognoſce te. q̄a maculoſus es.
appareat ī cōfeſſione tua macl̄a cor
dis tui. et ptinebis ad gregē xp̄i.
q̄a cōfeſſio pc̄ōr̄. īuitat medicū ſa
naturū. quomō ī egritudīe q̄ dicit
ſan⁹ ſū. nō q̄rit medicū. Nūquid
nō ad templū aſcēderat phariſe⁹
ille ⁊ publican⁹? Ille de ſua ſani
tate gloriabat'. ille vulnera ſua
medico oſtēdebat. Dicebat enī ille.
Deus grās ago tibi. q̄a nō ſū ſicut
publican⁹ iſte. gloriabat' ſup alteꝝ;
Ergo ſi publican⁹ ille ſan⁹ eſſet. in
uideret illi phariſeus. q̄a non habēt
ſup quē extollēt'. Quomō ergo ve
nerat. qui ſic inuidebat. nō utiq; e
rat ſan⁹. Et cū ſe ſanū dicēt. nō deſ
cendit ſan⁹. Ille āt oculos ad t'ram
deiciēs. et non audēs in celū tollē. p
cutiebat pectus ſuū dicēs. ꝑpici⁹ eſto
m̄ pc̄ōri. Et q̄d dicit dn̄s. Amē dico
uob. q̄a deſcēdit iuſtificat⁹ de tēplo
publican⁹ magis qm̄ phariſeus. q̄a
om̄s qui ſe exaltat hūiliabit'. ⁊ q̄
ſe hūiliat exaltabit'. Qui ergo ſe
exaltat̄ p alterā p̄te uoluit aſcēdē
ad ouile. qui āt ſe hūiliat̄. p ianuā
intrāt ad ouile. Ideo de illo dixit in
trat. de illo aſcendit. Qui aſcēdit.
uidetis q̄a alta petit. nō intrat. ꝫ
cadit. Ille āt qui ſe ſūmittit. ut p
ianuam ītret. nō cadit. et paſtor ē;

Sed tres ꝑsonas dixit dñs. ⁊ debem⁹
... illas īuestigare ī euāglio. pas
toris. mercēnarij. et furis. Cū le
gētur puto ꝙ aīaduītistis. designauit
pastorem. designauit mercēnariū.
designauit furem. Pastorē dixit a
nimā suā ponē p ouibꝫ. ⁊ ītrāe per
ianuā. Furē dixit ⁊ latronē ascen
dere p aliā ꝑtem. Mercēnariū dixit
lupum uł etiā furē si uideat fugere.
q̄a nō ē illi cura de ouibꝫ. mercēna
ri⁹ ē enī nō pastor. Ille ītrat p ia
nuā ꝙ pastor ē. ille ascēdit p aliā
ꝑtē. q̄a fur ē. Ille uidēs eos q̄ uolūt
tollē oues. timet et fugit. q̄a mer
cēnari⁹ ē. q̄a nō ē illi cura de ouibꝫ.
mercēnari⁹ ē enī. Si īueneim⁹ tres
istas ꝑsonas. īuenit sītias uīā. et
quos diligatis. et quos tolētis. et
quos caueatis. Diligēd⁹ ē pastor.
tolerād⁹ ē mercēnari⁹. cauēd⁹ ē la
tro. Sūt hoīes ī ecclia. de q̄bꝫ dicit
apls. q̄ ex occasiōe euāgelizāt. q̄rē
tes ab hoībꝫ cōmoda sua siue pecu
niaria. siue honores. uł laudes hu
mane. Quomodolibet uolētes ac
cipe munera. euāgelizāt nō tam sa
lutē ei⁹ q̄rūt cui ānūciāt. q̄m com
modū suū. Ille at̄ q̄ audiūt salutē
ab eo qui nō habet salutē. si ei cre
dideit quē illi ānūciat. neq; ī illo
spem posuerit. p quē illi ānūciatur
salus. q̄ ānūciat habebit detrimētū.
cui ānūciatur habebit lucrū. Habes
dn̄m dicētē de phariseis. sup cathe
dram moysi sedēt. nō eos solos sig
nificat dñs. quasi eos q̄ credēnt
ī xp̄m ad iudeoꝝ scolā mittēt. ut
ibi discēnt queadmodū iter sit ad
regnū celoꝝ. Nōne dñs ideo venit.
ut īstruēt ecclīam. ipsosq; iudeos

bene credentes et bene sperātes. et
bene diligētes segregaret tāq̄m fru
mēta a paleis. et facēt vnū parietē
circūcisionis. cui cōiūgētur alius pa
ries ex p̄pucio gētiū. q̄bꝫ duobꝫ pari
etibꝫ de diūso venietibꝫ eēt ipē lapis
angularis. Nōne ergo idē dñs de
duabꝫ istis plebibꝫ in vno futuris
dixit. habeo ⁊ alias oues. q̄ nō sunt
de hoc ouili. Loq̄batur at̄ iudeis. Opor
tet me īquit et eas adducē. ut sit v
n⁹ grex et vn⁹ pastor. Ideo due na
ues erāt. vnde vocauerat discipl̄os.
Duas ipās plebes significabāt. q̄n
misert rethia. et leuauert tātū vim
et tantū numerū piscīū. ita ut pene
rethia rūperētur. et onerauert inq̄t
duas naues. Due naues significa
bāt vnā eccliā. ſꝫ de duabꝫ plebibꝫ
factā. cōiūctā in xp̄o. quāuis de diui
so venietē. Hoc significāt etiā due
vxores. habētes vnū virū iacob.
lya ⁊ rachel. Has duas significāt
etiā duo ceci qui sedebāt iuxta viā.
quos dñs illuiauit. Et si adūtatis
scripturas. ī multis locis īuenietis
significari duas eccl̄ias. q̄ nō sunt
due. ſꝫ vna. Ad hoc enī valet lapis
angularis. ut ex duabꝫ faciat vnā.
Ad hoc valet ille pastor. ut de duo
bus gregibꝫ faciat vnū. Ergo dñs
doctur⁹ eccliam. ⁊ habitur⁹ scolam
suā p̄ter iudeos sicut modo viuem⁹.
nūquid credentes ī se ad iudeos mis
sur⁹ erat ut discerent. Sed noīe
phariseoꝝ ⁊ scribarū significauit
quosdā futuros ī ecclia sua. q̄ dice
rēt ⁊ nō facēnt. se at̄ figurauerat
ī ꝑsona moysi. Etenī ꝑsonā ei⁹ ge
rebat moyses. et ideo velū ante
se ponebat q̄n loquebatur populo.

q̄a qm̄diu illi ĩ lege carnalibꝫ gau
diis et voluptatibꝫ dediti erāt. ⁊ rḡ
nū t̄renū q̄rebāt. uelamē positū eāt
cōtra faciem eoꝝ. ne viderēt xp̄m
ĩ sc̄pturis. Ablato enī velamīe. poste
a q̄m passus ē dn̄s. visa sūt secreta
templi. Ideo cū ĩ cruce penderet scis
sum ē uelū templi a sūmo usqꝫ deor
sū. Et apte dicit apl̄s paul⁹. Cū āt
trāsieris ad xp̄m. aufer̄tur velamē;
Qui āt nō trāsierit ad xp̄m. quāuis
legat moysen. velamē est positū sr̄
cor ei⁹. sicut dixit apl̄s. Cum ergo
p̄figuraēt quosdā tales futuros dn̄s
ĩ ecclia sua ait. Scribe ⁊ pharisei sr̄
cathedrā moysi sedēt. q̄ dicūt facite;
sꝫ que faciūt nolite face. Cū illud
audiūt clerici mali. qd̄ ĩ ip̄os dicit:
volūt p̄uertē. Nā audiui quosdā
p̄utē uelle istā sn̄iam. Nūquid nō
si illis licēt: deleret illā de euāglio.
Nā vere delere illā nō possūt: per
uertē illā q̄rūt. Sed adest dn̄i grā
et misc̄dia nec sinit eos face. quia
circūsperit veritate sua omēs sen
tēcias suas ⁊ librauit. ut q̄sq̄s inde
aliq̄d presidē uolueit. aut inducē
male legēdo uel int̄p̄retādo. ille si
cor hēt. qd̄ p̄cisū ē de sc̄ptā. iūgat sc̄p
ture. et legat sup̄iora uel ĩferiora
et ĩueniet sensum quē uolebat ille
male ĩt̄p̄retari. Quid ergo puta
tis dicē istos. de quibꝫ dr̄. que dicūt
facite. Nā reuera a fidelibꝫ lai
cis dr̄. Laicus enī q̄ vult bene viuē
cū attēdeit clericū malū: q̄d sibi
dicit. Dn̄s dixit q̄ dicūt facite:
q̄ faciūt nolite face. Ambulē viā
dn̄i. nō sequar istius mores. audiā
ab illo. non u̇ba ip̄ius. sꝫ dei. Seq̄r
deū. sequat᷑ ille cupiditatē suam;

Nā si voluero apud deū sic me defendē
ut dicā. dn̄e. vidi male viuētē illū
clericū tuū. ⁊ ideo male vixi. Nōne
m̄ dictur⁹ ē. serue nequā. nō a me au
dieras. q̄ dicūt facite. q̄ āt faciūt. facē
nolite. Mal⁹ āt laic⁹ ĩfidelis nō p̄
tinēs ad gregem xp̄i. nō p̄tinēs ad
frumētum xp̄i. qui tāq̄m palea ĩ
area tolerat᷑. quid sibi dicit q̄n cep̄it
illū arguē u̇bū dei. Cri. quid m̄
loq̄ris. Ipi ep̄i. ip̄i clerici. nō illud
faciūt. et me cogis ut faciā. Querit
sibi nō patronū ad causam malam:
sꝫ comitem ad penā. Nam nūq̄m eū
ille defensur⁹ ē in die iudicij. quēcūqꝫ
malū voluerit imitari. Quomō enī
dyabol⁹. omēs quos seducit. nō sedu
cit cū quibꝫ r̄gnet. sꝫ cū quibꝫ dāpnet᷑.
sic omēs qui sequūt᷑ malos. comites
sibi ad gehēnā q̄rūt. nō patrocinia
ad r̄gnū celoꝝ. Quomō ergo p̄ulūt
isti hāc sn̄iam. quādo illis dicit᷑ ma
le viuētibꝫ. merito dictū ē a dn̄o. q̄
dicūt facite. que āt faciūt. facē noli
te. Recte dictū ē inquiūt. dictū ē
enī uobis. ut que dicim⁹ faciatis. q̄
aūt faciam⁹ nos nō faciatis. Nos
enī offeim⁹ deo sac̄ficiū. uobis nō licꝫ;
Videte versucias hoīm. quid dicam
mercēnarioꝝ. Nā si pastoēs essēt:
ista nō dicēnt. Ideo dn̄s ut os illis
claudēt. secutus ē et dixit; ^ cathe
drā moysi sedent. q̄ dicūt facite. que
āt faciūt. face nolite. Dicūt enī et
nō faciūt. Qd̄ ē ergo frēs. si de sac
ficio dicēt offerēdo. dicēt dicūt ⁊ nō
faciūt. Faciūt enī. sac̄ficiū deo offe
rūt. Quid ē qd̄ dicūt ⁊ nō faciūt.
Audi q̄d sequat᷑. Alligāt onēa g̃uia
et importabilia. ĩponūt ea sup cer
uices hoīm. q̄ ip̄i vno digito nolūt

^ Sup

tāgē. Apte ex ꝓpria vita illos descꝑ
sit et ostendit. Sꝫ illi qñ sic uolūt ꝑ
uertē snīaꝫ. ōndūt q̄a nichil q̄rūt ī
ecclia. ñ cōmoda sua. nec euāgliū le
gerūt. Si enī nossēt ip̄am paginā.
et totā legissent. nūq̄m hoc dicē au
derēt. Sed apti⁹ attendite. q̄a habet
tales ecclia. ne q̄s dicat nob. ꝑsus
de phariseis dixit. de scribis. de iu
deis dixit. nā tales nō h̄t ecclia. Er
sunt ergo illi. de q̄bꝫ dñs dicit. Non
oīs q̄ dicat m̄ dñe dñe ītrabit ī rḡ
nū celoꝝ. Et addidit. multi m̄ dicēt
ī illa die. dñe dñe ˄ ī noīe tuo ꝓphe ˄nōne
tauim⁹. ⁊ ī noīe tuo multas virtu
tes fecim⁹. ⁊ ī noīe tuo mādutauī⁹
et bibim⁹. Nūq̄d ī noīe xp̄i uidei
faciūt ista. Certe manifestū ē. q̄a
de hīs dicit qui nomē xp̄i habent;
Sꝫ q̄d seq̄t. Tūc dicā illis. Nūq̄m
vos cognoui. recedite a me omēs q̄
opamini iniq̄tatē. Audi apl'm gemē
tem. de talibꝫ dicit. alios ānūciare
euāgliū ꝑ caritatē. alios ꝑ occasio
nē. De quibꝫ dicit ānūciāt euāgliū
nō rcē. Rem rectā. sꝫ ip̄i nō rcī. Q̄d
ānūciāt rcm̄ ē. sꝫ qui ānūciāt nō
sūt rcī. Quare nō ē rcs. Q̄a aliud
q̄rit ī ecclia. nō deū q̄rit. Si deū
q̄rēt. castus essꝫ. q̄a legittimū mari
tū aīa deū habet. Quisq̄s a deo
ꝑter deū aliquid q̄rit. nō caste deū
q̄rit. Videte frēs. si vxor amet ma
ritū q̄a diues ē. nō ē casta. Nō enī
maritū amat. sꝫ aurū mariti. Si
aūt maritū amat. ⁊ nudū amat.
et paupem amat. Si enī ꝓptea a
mat quia diues ē. q̄d si quomō sūt
casus huāni proscribat. subito e
gens remaneat. Renūciat illi for
te. q̄a q̄d amabat. nō marit⁹ erat

sꝫ res ei⁹. Si aūt vere maritū amat.
etiā paupem pl⁹ amat. q̄a cū miseri
cordia amat. Et tamē frēs. de⁹ nr̄ nū
q̄m paup esse potest. Diues ē ip̄e. do
mat celū et terrā et mare ⁊ anglos;
Q̄cq̄d videm⁹. quicq̄d nō uidem⁹
ī celo ip̄e fecit. sꝫ tamē nō diuicias
amare debem⁹. sꝫ eū q̄ fecit illas;
Nō enī tibi promisit. nisi se. Inue
ni aliq̄d p̄ciosi⁹. et hoc dabit. Pul
chra ē terra. celū et angli. sꝫ pulch̄
or ē q̄ fecit hec. Q̄ ergo anūciāt
deū amātes deū. q̄ ānūciāt deū.
ꝓpt deū pascūt oues. et nō sūt mer
cenarij. Ipsā castitatē exigebat
ab aīa dñs nr̄ ih̄s xp̄s. quādo di
cebat petro. petre amas me. Q̄d
ē amas me. Cast⁹ es. nō ē cor
tuū adulterū. nō tua q̄ris ī ecclia
sed mea. Si ergo talis es. ⁊ amas
me. pasce oues meas. Nō enī eris
mercenari⁹. sꝫ eris pastor. Illi aūt
nō caste ānūciabāt. de q̄bꝫ gemēs
apl's dicit. Quid enī. dū oīmodo
siue occasiōe. siue veritate xp̄s ā
nūciet. Pmisit ergo eē mercē
narios. Pastor veritate xp̄m ānū
ciat. mercenari⁹ occasione xp̄m
ānūciat. aliud tn̄ q̄rēs. Et ille xp̄ꝫ
ānūciat ⁊ ille xp̄m. Audiui vocē
pastoris pauli. siue occasione si
ue veritate xp̄s ānūciet. Ip̄e pas
tor uoluit habē mercenariū. Fa
ciūt enī ubi possūt. utiles sūt qñ
tū possūt. Q̄n aūt ad alios usus q̄
rebat apl's. cui⁹ vias imitarent
infirmi. misi uob inquit thimothe
um. q̄ uos cōmoneret vias meas;
Et quid ait. Nisi pastorē q̄ uos
cōmoneret vias meas. idꝫ q̄a quo
modo ego ambulo. et ip̄e ambulat

Et mitteres paſtorē q̄d ait: Neminē
enī habeo tā vnanimē. q̇ ſincera
affectione pro uob̄ ſollicit9 ſit. Nō
ne cū eo erāt multi: Sed q̄d ſequit:
Omēs enī ſua q̄rūt. nō q̄ xp̄i iheſu.
idꝫ ego uobis paſtorē mitte uolui;
Nam multi mercenarij ſūt. ſꝫ non
oportuerat ut mercenari9 mittet:
Ad alias res et negotia pagēda mit
tit mercenari9. ad illas autē quas
tūc uolebat paul9. paſtor erat ne
ceſſari9. et uix īuenit vnū paſtorē
int̄ ml'tos mercenarios. q̄a pauci
paſtores mlti mercenarij. Sꝫ q̄d d̄
de mercenarijs: Amē dico uobis
ꝑceperūt mercedē ſuā. De paſtore āt
quid dicit apl's paul9: Siq̄s āt mū
dauerit ſe ab huiuſmodi. erit vas ī ho
norē ſcīficatū et utile dn̄o. ad omē
op9 bonū parat̄ ſemꝑ. nō ad quaſdā
res parat̄. et ad quaſdā nō parat̄. ſed
ad omē op9 bonū parat̄. Hec de paſ
toribꝫ dixi. De mercenarijs āt iam
diximus. mercenari9 q̄n videt lupū
inſidiantē ouibꝫ fugit. Hoc dixit
dn̄s. Quare: Q̄a non ei ē cura de o
uibꝫ. Tam diu ergo ē utilis mercē
nari9 q̄m diu nō videt lupū. q̄m diu
nō videt furē et latronē; Cū āt vi
derit fugit. Et q̄s ē de mercenarijs
q̇ nō fugit de eccl'ia. q̄n videt lupū
et latronē: Habūdāt lupi. habū
dant latrones: ipi ſūt q̇ aſcendūt
ꝑ alterā ꝑtem. Qui ſūt iſti q̇ aſcen
dūt: Qui de ꝑte donati uolūt deꝑ
dari oues xp̄i. Ipi ꝑ alterā ꝑte aſ
cendūt. nō ꝑ xp̄m intrāt. q̄a nō ſt̄
humiles. q̄a ſupbi ſūt: aſcendūt. Q̄d
ē aſcendūt: Extollūt. Vnde aſcē
dūt: Per alterā ꝑtem. Vnde de ꝑte
dici uolūt q̇ in vnitate nō ſūt. De

altera ꝑte ſūt. et de ipā ꝑte aſcēdūt.
idꝫ extollūt. et uolūt tolle oues. Q̄o
modo aſcēdūt: Videte nos īquit ſcī
ficam9. nos iuſtificam9. nos facim9
iuſtos. Ecce quo aſcenderūt. ſꝫ q̇ ſe ex
altat humiliabit. potēs ē dn̄s de9 nr̄.
humiliare eos. Lup9 āt dyabl's ē. inſi
diat ut decipiat. ⁊ q̇ illū ſequūt. Nā
dictū ē. q̄a induti quidā pellibꝫ ouiū.
int9 āt ſūt lupi rapaces. Si viderit mer
cenari9 aliquē loqui praua. aut ſentire
ſcd'z ꝑniciē aīe ſue. aut aliq̄d face ſce
leratū et obſcenū. et tn̄ q̄a videt ha
bere alicui9 momēti pſonā ī eccl'ia.
vnde ſi q̄rat cōmoda mercenari9 ē; al' ſpernit
Et cū viderit hoīez perire ī pcc̄o. videt
illū ſequi lupū. videt illi9 guttur mor
ſu trahi ad ſuppliciū. nō illi dicit pec
cas. nō illū obiurgat ne ꝑdat cōmo
da ſua. Hoc ē ergo cū vidit lupū fu
git. nō illi dicit. ſcelerate facis. Non
corporis. ſꝫ aīmi hec fuga ē. Quē vi
des corꝑe ſtare. fugit aīo. cū videt
peccatorē. ⁊ nō illi dicat peccas. cū e
ciā conſiliū cū illo habet. Fratres
mei. nūq̄d nō aſcendit aliq̄n aut
pr̄ſbr. aut ep̄s. ⁊ nō dicat aliud de
ſuꝑiori loco. niſi ne rapiāt res alie
ne. ne fraudes fiāt. ne ſcelera ad
mittāt: Nō poſſūt dice aliud. q̄a
cathedrā moyſi ſedent. ⁊ ipā de ill'
loquit nō ipi. Quid ē ergo: Nū
quid colligūt de ſpinis vuas. aut
de tribulis ficus: Et oīs arbor ex
fructu ſuo cognoſcit. Si phariſeus
pt̄ bona loqui. phariſeus ſpina ē;
Quomō de ſpina lego vuā. q̄a tu
dn̄e dixiſti que dicūt facite. que fa
ciūt face nolite: De ſpinis me iu
bes vuā decerpe. cū dixeris. nūq̄d
colligūt de ſpinis vuam: Rn̄dit t̄

dn̄s. nō iuſſit te de ſpinis vuā legere;
Sed vide et attēde bene. ne forte ut
fieri ſolet. vitis cū ↄ̄ruerat ꝑ terrā
īuoluta ſit ī ſpinis. Nā aliqn̄ īueīmꝰ
illud frēs mei. vitē poſitā ſup cari
cem. q̄a ibi h̄t ſepē ſpinoſā. extēdit
palmites ſuos. ⁊ īſerit ī ſepem. ⁊ pē
det int̄ ſpinas botrus. et q̄ videt bo
trū carpit. nō tn̄ de ſpinis. ſ; de vite
q̄ circūplexa ē ſpinis. Sic ergo illi
ſpinoſi ſūt. ſ; ſedēdo ī cathedra moy
ſi. īuoluit eos vitis. et pēdēt ad eos
botri. id; v̄ba bona. p̄cepta bona.
Tu lege vuā. nō te pūgit ſpina qn̄
legis. que dicūt facite. ſ; q̄ faciūt fa
cere nolite. Pūgit āt te ſpina. ſi qd̄
faciūt facis. Vt ergo legas vuam.
⁊ nō inheat ſpinis. q̄ dicūt facē de
bes. ſ; q̄ faciūt noli facē. Facta ipoꝝ
ſpine ſūt. v̄ba ipoꝝ vua ē. ſ; de vite.
id; de cathedra moyſi. Fugiūt ergo
iſti qn̄ vident lupū. qn̄ vident latro
nem. Hoc āt dicē cepēn̄. q̄a de loco
ſupiore nō poſſūt dicē iſti. niſi bn̄ fa
cite. Nolite piurāe. nolite fraudari.
nolite aliquē circūueīre. Aliqn̄ āt ſic
viuūt. ut de tollēda aliena villa cū
epō cōſiliū habeatꝛ et petatꝛ ab illo
tale conſiliū. Aliqn̄ nob̄ cōtigit. ex
ꝑti dicimꝰ. nā nō credēmꝰ. Multi a
nob̄ cōſilia mala petūt. cōſilia mē
tiendi. ↄ̄triueniēdi. putātes q̄a pla
cēt nobis. Sed ī noīe xp̄i dn̄o placet
qd̄ dicimꝰ. nullꝰ illud tēptauit et ī
uenit ī nobis. q̄a ſi vult ip̄e q̄ nos
vocauit paſtores ſumꝰ nō mercēna
rij. Sed qd̄ ait ap̄ls. m̄ mīmū ē ut
a vob̄ iudicer. aut ab h̄uāno die. ſ;
neq; me ip̄m iudico. Nichil enī m̄ cō
ſciꝰ ſum. ſ; nō ī hoc iuſtificatꝰ ſum;
Qui āt iudicat me dn̄s ē. Nō ideo
bona ē cōſciēcia mea. q̄a vos illā lau
datis. Qd̄ enī laudatis qd̄ nō videtis;
Ille laudet q̄ videt. ille ecīā corrigat.
ſi q̄d ibi videt. qd̄ eiꝰ oculos offendit.
q̄a ⁊ nos nō dicimꝰ ꝑfc̄e nos ſanos.
ſ; tūdimꝰ pectꝰ nr̄m. ⁊ dicimꝰ deo.
ꝓpiciꝰ eſto ne peccem. Tamē puto
corā illo enī loquor. nichil aliud a
vobis q̄rēs. n̄ ſalutē vr̄ām. Et gemi
mꝰ plerūq; ī pctīs frm̄ nr̄oꝝ. ⁊ vim
patim̄ꝛ. et torq̄mꝛ aīmo. ⁊ aliqn̄ cor
ripimꝰ illos. īmo nūq̄; nō corripimꝰ;
Teſtes ſūt omēs q̄ r̄cordātꝛ qd̄ dico.
quociēs ſūt a nobis correpti frēs pec
cantes. et vehementꝛ correpti. Mo
do cōſiliū nr̄m tracto cū ſc̄itate vr̄a
ī noīe xp̄i. Plebs dei eſtis. plebs
catholica eſtis. mēbra xp̄i eſtis. nō
eſtis diuiſi ab vnitate. Cōmuīcatis
mēbris ap̄loꝝ. cōīcatis mēorijs ſc̄oꝝ
mr̄m diffuſoꝝ ꝑ orbē terraꝝ. ⁊ ꝑti
netis ad curā nr̄ām. ut racionē bo
nā de uob̄ reddamꝰ. Tota āt racio
nr̄a q̄ eſt ſcitis. Dn̄e ſcis q̄a dixi.
ſcis quia nō tacui. ſcis quo aīmo
dixi. ſcis q̄a fleui tibi. cū dicerē et
nō audirer. ipa puto qd̄ ītegra ra
cio nr̄a ē. Securos enī nos fecit
ſp̄s ſc̄s. ꝑ ezechielē ꝓph̄am. Noſtis
ip̄ām lectionē de ſpeculatore. Fili
ait hoīs ſpeculatorē poſui te domꝰ
iſrl̄. Si me dicēte ad ipm̄. impie
morte morieris. nō dixeris. hoc ē
ego enī tibi dico ut dicas. ſi nō an
nūciaueris. veneritq; gladiꝰ et tu
lerit eū. id; qd̄ minatꝰ ſū peccatori
ille q̄dē impiꝰ ī impietate ſua mo
rietꝛ. ſanguīe; āt eiꝰ de manu ſpe
culatoris req̄rā. Quare? Q̄a nō
dixit. Si āt ſpeculator viderit gla
diū veniētē. ⁊ tacuerit tuba ut ſu

g̃tat. ⁊ nõ ſe obſeruauerit. idꝫ nõ ſe
correxerit. ut non eũ ĩueniat ĩ ſup
plicio qḋ minatꝰ ẽ deꝰ. veneritqꝫ gla
dius et tulerit aliquẽ. ille qḋẽ im
pius ĩ ĩiq̃tate ſua mortuꝰ erit. tu
aũt ĩquit aĩam tuã liberaſti. Et illo
loco euãgłij qḋ aliud dicat ſeruo cũ
dicet. dñe ſciebã te moleſtũ ſiue durũ
hoĩem. q̃a metis ubi nõ ſemĩaſti. et
colligis ubi nõ ſparſiſti. et timẽs abij
et abſcondi talẽtũ tuũ ĩ terra. ecce
habes qḋ tuũ ẽ. Et ille. Serue ĩquit
nequã et piger. magis q̃a me ſcie
bas moleſtũ et durũ ẽẽ. metere u
bi nõ ſeiaui ⁊ colligẽ ubi nõ ſparſi.
ipſa auaricia mea debuit te docẽ q̃a
lucrũ q̃ro de pecunia mea. Opor
tuit ergo te ut dares pecuniã meã
nũmularijs. ⁊ ego veniẽs cũ uſuris
exegiſſem qḋ meũ ẽ. Nũq̃d dixit.
dares et exigeres. Nos ergo frẽs da
muꝰ. veniet ille q̇ exigat. orate ut pa
tos nos ĩueniat. finit. Iſtẽ eiuſdẽ
de ũbis dñi In euãglio ſcd̃m Johem
Ego ſũ paſtor bonus. Smo. Iꝰ

Audiuimꝰ dñm ihm cõmẽ
dãtẽ nob boni paſtoris
officiũ. ĩ q̃ cõmẽdatione
admonuit nos. utiqꝫ ĩtelligi datᷣ
bonos eſſe paſtores. et tñ ne ĩtelli
gẽtur ꝑuerſo modo mł̃titudo paſto
rũ. ego ſũ ĩquit paſtor bonꝰ. Et
vnde ſit paſtor bonꝰ cõſequẽt oñdᷣ.
Paſtor ĩquit bonꝰ aĩam ſuã ponit
pro ouibꝫ. Mercenariꝰ aũt et q̇ nõ
ẽ paſtor. videt lupũ veniẽtem et
fugit. qm̃ nõ ẽ cura ei de ouibꝫ; Mer
cenariꝰ ẽ enĩ. Paſtor ergo bonus
xpiſtꝰ. Qḋ petrꝰ. nõne paſtor
bonꝰ. Nõne ⁊ ipſe aĩam ꝓ ouibus
poſuit. Qḋ paulꝰ. Qḋ ceteri apli.
Qḋ eorum tpa cõſequẽtes beãti epi mrẽs.
Qḋ etiã ſcs iſte cyprianꝰ. Nõne oẽs
paſtores boni. nõ mercenarij. de q̇bꝫ
dicat. amẽ dico uob. perceperũt mercedẽ
ſuã. Omẽs ergo iſti paſtores boni.
nõ ſolũ q̃a ſãguĩem fuderũt. ſꝫ q̃a ꝓ
ouibꝫ fuderũt. Nõ enĩ fuderũt elacioẽ.
ſꝫ caritate. Nã ⁊ apud hereticos q̇ ꝓpt
ĩiquitates et errores ſuos. aliquid
moleſtiarum ꝑpeſſi fuerũt. noĩe mrtirij
ſe iactãt. ut hoc pallio dealbati fa
cilius furent. quia lupi ſũt. Si aũt
ſcire vultis ĩ quo numero habẽdi ſĩt.
paſtorẽ bonũ paulũ aplm audite.
quoniã nõ omẽs q̇ corpa ſua ĩ paſ
ſione etiã ignibꝫ tradunt. eſtimãdi
ſũt ſãguĩem fudiſſe pro ouibꝫ. ſꝫ po
ciꝰ cõtra oues. Si liguis hoĩm loq̃r
et anglorum. caritatẽ aũt non habeam.
factꝰ ſũ ſicut eramẽtũ ſonãs aut cy
balũ tiniens. Si ſciero oĩa ſacrm̃ta.
et habuero oẽm ꝓphetiã. et oẽm fidẽ
ita ut mõtes transferã. caritatẽ aũt
nõ habeã. nichil ſum. Magna g
res ẽ poſtremo fides. mõtes trãſfe
rẽs. Illa qḋẽ magna ſũt. ſꝫ ſi ego hᷓ
ſine caritate habeã ĩquit. nõ illa. ſꝫ
ego nichil ſũ. Sed adhuc iſtos nõ te
tigit qui falſo martirij noĩe ĩ paſſi
onibꝫ gloriantᷣ. Audite ut eos tan
gat. imo pociꝰ ut trãſfodiat. Si diſ
tribuero inq̇t oĩa mea paupibꝫ. ⁊
tradidero corpꝰ meũ ut ardeam. ita
ipſi ſũt. Sed vide qḋ ſequitᷣ. Caritatẽ
aũt nõ habeã. nichil m̃ prodeſt. Ecce
venitᷣ ad paſſionẽ. ecce venitᷣ ⁊ ad
ſãguinis fuſionẽ. venitᷣ et ad corpm
incenſionẽ. et tamẽ nichil ꝓdeſt. q̃a
caritas deeſt. Adde caritatẽ proſũt

oīa. Detrahe caritatē. nichil ꝓſūt ce
tera. Quale bonū ē caritas iſta fr̄es.
Quid p̄cioſi⁹. q̇d luīoſi⁹. q̇d firmi⁹
quid utili⁹. q̇d ſecuri⁹. Multa ſūt
dei dona. q̄ tn̄ habēt ⁊ mali. Dictu
ri ſūt enī. Dn̄e ī noīe tuo ꝓphauim⁹
ī noīe tuo demonia eiecam⁹. ī noīe
tuo v̇tutes multas fecim⁹. Nec r̄ſpō
debit ille. nō fecistis. Nō enī ī cōſpec
tu tāti iudicis mētiri audebūt. aut
iactare q̄ nō fecerīt. Sed q̇a caritatē
nō habuerīt. r̄n̄det oīb; illis. nō no
ui uos. Quomō āt habet ul' exi
guā caritatē. q̇ etiā cōuict⁹ nō hab;
vnitatē. Hāc dn̄s vnitatē cōmen
dās paſtorib; boīs. noluit m̄ltos ap
pellare paſtores. Neq; enī ut dixi.
iā nō erat paſtor bon⁹. petr⁹. paul⁹.
apl̄i ceteri. ⁊ poſteriores ſā epi. bt̄s q;
cyprian⁹. Omēs hi paſtores boni.
et tn̄ ille paſtoib; bonis nō cōmeda
uit paſtores bonos. ſ; paſtorē bonū;
Ego ſū inq̇t paſtor bon⁹. Interogem⁹
dn̄m q̄lic̄uq; ſenſu et humilima diſ
ceptacoē. cū tāto p̄re familias colloq̄
mur. Quid dicis dn̄e bone paſtor.
Tu enī bon⁹ paſtor q̄ bon⁹ agn⁹. idē
paſtor ⁊ paſcua. idē agn⁹ ⁊ leo. q̇d
dicis. audiam⁹. ⁊ adiuua ut ītelliga
m⁹. Ego ſū īquit paſtor bon⁹. Qd
petr⁹. Aut nō paſtor. aut mal⁹.
Videam⁹ ſi nō paſtor. Amas me. tu
ei dixiſti dn̄e. amas me. et r̄n̄dit
amo. et tu ei paſce oues meas. Tu
dn̄e ītrogatioē tua. firmamēto ou̇ſ
tui: amatorē feciſti paſtorē. Paſtor
ē ergo. cui paſcendas oues credidiſ
ti. ipē cōmēdaſti paſtorē. Videam⁹
iā vtrū nō bon⁹. ip̄a. id introgaci
one ⁊ r̄ſione ei⁹ īuenim⁹. Queſiſ

ti vtrū amet te. r̄n̄dit amo. Vidiſti cor.
q̇a verū r̄n̄dit. Nō ē ergo bon⁹. q̄ a
mat tātū bonū. Vnde illa r̄ſio ex
ītimis prolata viſcerib;. vnde ille pe
trus. teſtes oculos tuos habēs ī corde
ſuo. cōtriſtat⁹ ꝙ eū nō ſolū ſemel ſed
iterū. et tercio ītrogaſti. ut trina cō
feſſione amoris. deleret trinū p̄cīn
negacioīs. vnde ergo cōtriſtat⁹. ꝙ ſe
pe introgat⁹ eſſet ab eo q̄ ſciret q̇d
ītrogabat. et donaueat q̇d audiebat;
Vnde cōtriſtatus talia v̇ba ꝓtulit;
Dn̄e tu ſcis oīa ipē noſti quoniā amo
te. Itane ille talia cōfitēs. īmo pro
fitens. mētiret. Verac' ergo r̄n̄dit
amorē tuū et de ītimo corde ꝓtulit
amātis vocē. Tu āt dixiſti. bonus
homo de bono theſauro cordis ſui ꝓ
fert bona. Ergo et paſtor. et bon⁹
paſtor. Nichil quidē ad poteſtatē
ac bonitatē paſtoris paſtor. ſ; tn̄ etiā
ipē paſtor et bon⁹. et ceteri tales. paſ
tores boni. Qd ē ergo ꝙ paſtorib;
bonis cōmēdas vnū paſtorē. n̄ q̇a ī
vno paſtore doces vnitatē. Vt ex
ponat apti⁹. ipē dn̄s ꝑ miniſteriū
nrm̄ ex ipō euāglio cōmēdās cari
tatē vrām ⁊ dicēs. audite q̇d cōmē
daui. Ego ſum paſtor bon⁹ dixi. q̇a
omēs ceteri omēs paſtores. mēbra
mea ſūt. vnū caput. vnū corp⁹. vn⁹
xp̄s. Ergo ⁊ paſtor paſtor. et paſ
tores paſtoris. ⁊ oues cū paſtorib;
ſub paſtore. quid ſūt hec niſi q̇d di
cit apl̄s. ſicut enī corp⁹ vnū ē. et
mēbra ht̄ m̄lta. oīa āt mēbra cor
poris. cū ſint m̄lta. vnū ē corp⁹. ſic
et xp̄s. Ergo ſi ſic et xp̄s. merito xp̄s
ī ſe hn̄s omēs paſtores bonos. vnū
cōmendat dicēs. Ego ſū paſtor bon⁹;

Ergo ſū. vn⁹ ſū. mecū omēs ī vnita
te vnū ſūt. Qui ext̄ me paſcit: cō
tra me paſcit. Qui mecū nō collig̃t:
diſpgit. Ergo audite ip̄az vnitatē
vehemēti⁹ cōmēdatā. Habeo īq̄t
alias oues q̄ nō ſūt de hoc ouili. Lo
q̄bat᷑ enī p̄mo ouili. de genē carnis
iſrl̄. Erant aūt alij de genē fidei ipi⁹
iſrl̄. ⁊ extra erāt. Adhuc ī gētib; e
rāt p̄deſtinati: nōdū cōgregati. Hos
nouerat q̄ p̄deſtiauerat. nouerat q̄
redimē ſāguie fuſo ſuo venerat. vi
debat eos. nōdū videtes eū. nouerat
eos nōdū credētes ī eū. Habeo iquit
alias oues q̄ nō ſūt de hoc ouili. q̄a
nō ſūt de genē carnis iſrl̄. Sed tn̄ nō
erūt extra hoc ouile. q̄a oportet me
eas adducē. ut ſit vn⁹ grex ⁊ vn⁹
paſtor. Meito huic paſtori paſtorū.
amica amata ei⁹. ſpōſa ei⁹. pulchra
ei⁹. ſ; ab illo pulchra fcā. p̄us pcc̄is
feda. poſt īdulgētia et grāā formoſa
loq̄t᷑. amās et ardēs ī eū. et dicit ei.
ubi paſcis? Et videte queadmodū.
quo affectu. hic erigat᷑ amor ſpūal̄.
Meli⁹ mlt̄o iſto affectu delectatur. q̄
aliq̄d ex hui⁹ amoris dulcedine guſ
tauerit. Illi hoc bene audiūt q̄ a
māt xp̄m. In ipīs enī hoc ⁊ de ipīs
cātat eccl̄ia ī cāticis cāticoꝝ. Q̄ a
māt xp̄m q̄i fedū ⁊ ſolū formoſū;
Vidim⁹ enī eū inq̄t. ⁊ nō habebat
ſpeciē neq; decorem. Talis ī cruce
apparuit. talē ſe ſpinis coronatus
exhibuit. fedū ⁊ ſine decore. q̄i a
miſſa potētia. q̄i nō fili⁹ dei. talis
viſus eſt cecis. Ex pſona quippe iu
deoꝝ hoc dixit yſayas. Vidim⁹ eū
et nō habebat ſpeciē neq; decorem.
q̄n dicebat᷑. ſi fili⁹ dei ē deſcēdat de
cruce. Alios ſaluos facit ſeipm̄ nō
poteſt. et pcutiētes de calamo ī caput.
p̄phetiza nobis xp̄e q̄s te pcuſſit;
Quia nō habebat ſpeciē neq; decorē;
Talē iudei uidebatis. q̄a cecitas ex pte
iſrl̄ fcā ē. donec plenitudo gētiū īntra
ret. donec alie oues venirēt. Quia
ergo cecitas fcā ē. ideo decorē ſine de
core vidiſtis. Si enī cognouiſſetis: nū
q̄m dn̄m glorie crucifiguſſetis. Feciſ
tis aūt q̄a nō cognouiſtis. et tn̄ ille q̄
vos q̄i fedus tolerauit. pro uob̄ for
moſus orauit. Pater iq̄t ignoſce ill̄.
q̄a neſciūt q̄d faciūt. Si enī ſine deco
re. q̄d ē q̄d amat iſta q̄ dicit. ānūcia
m̄ quē dilexit aīa mea? Q̄d ē q̄d a
mat? Quid ē q̄d ardet? Quid ē q̄d
tātū ne ab illo aberret timet? Q̄d
ē q̄d tātū delectat᷑ ī ipō? cui ſola pena
ē eſſe ſine ipō? Q̄d eſſet unde ama
ret᷑. ſi n̄ formoſ⁹ eēt? Verū quomō
illa ſic amaret. ſi ille illi ſic apparet.
quomō cecis pſequētib;. ⁊ q̄d faciāt
neſciētib;? Qualē ergo illa amauit?
Speciosus forma pre filijs hoīm. dif
fuſa ē grā ī labijs tuis. Ergo de ipīs
labijs tuis. ānūcia m̄ quē dilexit aīa
mea. Annūcia iquit m̄. o quē dilex̄t.
nō caro mea. ſ; aīa mea. ānūcia m̄
ubi paſcis. ubi cubas ī meridie. ne
forte fiam ſicut opta ſup greges ſo
daliū tuoꝝ. Obſcurū videt᷑ obſcurū.
q̄a thalami ſacri miſteriū ē. Ipa enī
dicit. īntroduxit me rex ī cubiculū ſuū;
Talis cubili. hoc ſecretū ē. Sed vos
qui ab iſto cubiculo pfani nō eſtis.
audite q̄d eſtis. et dicite cū illa. ſi a
matis cū illa; Amatis aūt cū illa. ſi eſ
tis ī illa; dicite omēs ⁊ tamē vna di
cat. q̄a vnitas dicit. ānūcia m̄ quē
dilexit aīa mea. Erat enī illis ī deū
vna aīa et cor vnū; Annūcia m̄ vbi paſ

cis. ubi cubas ī meīdie. Qd̄ ſignifi
cat meīdies. Magnū feruorē: mag
nūqȝ ſplēdorē. Ergo m̄ notū fac qui
ſint ſapiētes tu. ſpū feruētes. ⁊ doct
na fulgētes. Dexterā tuā notū fac
m̄. et eruditos corde ī ſapiēcia. ipis
īherēā ī corpe tuo. ipis ſocier. cū ipis
te fruar. dic m̄ ergo ānūcia m̄ ubi
paſcis. ubi cubas meridie. ne īcur
rā ī eos qui alia de te dicūt. Alia di
cūt. alia de te ſentiūt. alia de te cre
dūt. alia de te p̄dicāt. et greges ſuos
habēt et ſodales tui ſūt. q̄a de tua
mēſa uiuūt. et mēſe tue ſacmēta
ptractāt. Sodales enī dicti ſūt. qd̄
ſil' edant. q̄i ſiml' edales. Tales ex
probrāt in pſal°. Si enī īimic⁹ ſuper
me magna locut⁹ fuiſſȝ. abſcōdiſſē
me īquit ab eo. Tu veō homo vna
nimis me⁹. dux me⁹ ⁊ not⁹ me⁹. qui
ſiml' mecū dulces capiebas cibos.
ī domo dnī ābulauim⁹ cū cōſenſu;
Quaē con̄ domū dnī modo cū diſſē
ſu. n̄ q̄a exierūt ex nob. ſȝ nō erāt
ex nobis. Ideo o tu quē dilexit aīa
mea. ne ī tales incidam ſodales tu
os. quales fuert̄ ſodales ſamſon. nō
ſeruātes amico fidē. uolētes ei⁹ cor
rūpe vxorē. ergo ne ī tales īcurrā.
ne fiā ſup eos. idȝ īcidam ī eos uelut
opta. velut latēs et obſcura; nō ve
lut ī mōte cōſtituta. Annūcia ergo
m̄ o quē dilexit aīa mea. ubi paſcis
ubi cubas ī meridie. q̄ ſint ſapiētes
et fideles. ī quibȝ maxiē requieſcis.
ne forte ſicut latens. īcurrā ī greges
nō tuos. ſȝ ſodaliū tuoꝝ. Nā tu petro
nō dixiſti paſce oues tuas: ſȝ paſce
oues meas. Rn̄deat ergo amo te
huic paſtor bon⁹ et ſpecioſ⁹ forma
pre filijs hoīm. Rn̄deat ei quā for
moſā fecit ex filijs hoīm. Audite qd̄
rn̄deat. ītelligite. cauete qd̄ terret. a
mate qd̄ monet. Quid ergo rn̄det.
quā nō blande ſȝ blāditus ſeueritatē
reddit. Corripit ut cōſtringat. ut ſer
uet. Niſi cognoueis temetipām īquit.
o pulchra int' mlieres. Q̄ntūlibet e
nī ſint alie pulchre. donis viri tui.
mlieres ſūt. ornatu nō viſceribȝ. pul
chre ſūt foris. extrīſecus nitēt. noīe
iuſticie ſe dealbāt. oīs āt pulchritudo
filie regis intrīſec⁹. Niſi ergo temet
ipām cognoueis. q̄a vna es. q̄a p oēs
gentes es. q̄a caſta es. q̄a colloquio p
uſoꝝ maloꝝ ſodaliū corrūpi nō debes.
n̄ cognoueis temetipāȝ. q̄a vīe m̄ deſ
pōſauit ille vgiēȝ caſtā exhibē xp̄o.
vīe q̄a m̄ teipām malis colloq̄is. ne
ſicut ſerpēs euā ſeduxit aſtucia ſua.
ſic et tu ſenſus corrūpant᷑ a caſtita
te mea. n̄ ergo talē cognoueis temȝ
ipāȝ. exi tu. exi. Alijs enī dicitur⁹
ſū. intra ī gaudiū dnī tui. tibi nō
dicā intra. ſȝ exi. ut ſis int' eos qui
ex nobis exierūt. Exi tu. ſȝ n̄ tu cog
noueis temetipām. tūc exi; ſi aūt
cognoueis temȝipām. intra. Si g°
nō cognoueis. exi tu ī veſtigijs gre
gum et paſce edos tuos ī taberna
culis paſtoꝝ. Exi ī veſtigijs nō gre
gis. ſȝ gregū. et paſce nō ſicut petr⁹
oues meas. ſȝ edos tuos. ī tabnaclis
nō paſtoris. ſȝ paſtoꝝ. nō vnitatis
ſȝ diſſenſionis. nō ibi poſita ubi ē
vn⁹ grex et vn⁹ paſtor. cōfirmata
ē edificata ē. amata fortior fcā ē.
parata mori pro viro. et viuē cū
viro. Hec v̄ba q̄ cōmorauim⁹ de
ſcīs cāticis cāticoꝝ. de ſponſi ⁊ ſpōſe
epithalamio quodā. ſpūales enī
nuptie ſūt. in quibȝ nob magna

castitate viuēdū ē. q̄a ecclie cōcessit xp̄s
ī spū qd̄ mater ei⁹ habuit ī corpe. ut
et mater et v̄go sit. Hec ergo ūba do
natiste accipiūt ad sensū suū p̄usū
mlto alit̄. Et queadmodū nō tacebo.
Et qd̄ eis r̄ndeatis adiuuāte dn̄o q̄ñ
tū poteo breuit̄ admonebo. Cū eos ar
guē cepeim⁹ luce vnitatis ecclie diffu
se toto orbe terrarū. et poposceim⁹
ut oñdāt ipi de scpturis aliqd̄ testio
niū ubi deus p̄dixit ī affrica futurā
eccliaz. q̄i p̄diis ceteis gētib;. hoc
solēt testioniū ī ore habē et dicē. Af
frica ī meīdie ē. Interrogāus ergo in
q̄ūt ecclia dn̄m ubi pascat ubi cu
bet. r̄ndit ille ī meridie. ut q̄i vox
īterrogātis sit. ānūcia m̄ quē dilex̄
aīa mea ubi pascis ubi cubas. et
vox q̄i r̄ndentis. ī meīdie. hoc ē in
affrica. Si ergo q̄ īterogat. ecclia ē.
et dn̄s ubi pascat r̄ndet ī affrica.
q̄a ī affrica erat. ecclia q̄ īterroga
uerat nō ēat ī affrica. Annūcia m̄
q̄t m̄ quē dilexit aīa mea. ubi pas
cis ubi cubas. et r̄ndit ille. cuidā
ecclie p̄t ī affricā. cubo ī affrica.
pasco ī affrica. q̄i in te nō pasco. Por
ro si q̄ īterogat ecclia ē qd̄ null⁹ am
bigit. qd̄ nec ipi cōtradicūt. et au
diūt nescio qd̄ de affrica. Hec ergo
q̄ interogat p̄ter affricā ē. et q̄a ec
clesia ē. est p̄ter affricā ecclia. Ecce
accipio. ī meridie ēē affricā. quāq̄
magis ī meīdie sub sole medij diei
egiptus q̄m affrica. illi āt ī egip
to quomō pastor ē iste. q̄ norunt
agnoscūt. & q̄ nō norūt requirāt.
q̄m magnū illic gregē colligat
q̄ñ tā numeositatē sc̄oz atq; sc̄āz
habeat cōtēpnētiū perit⁹ mūdū.
grex ille tantū creuit. ut etiā inde

supsticiones expuleit. Ut ergo omittā
quomō inde oēm ydoloz supsticiōnē q̄
illic valida fuēat. crescēdo fugaueit.
accipio qd̄ dicitis o sodales mali. acci
pio p̄rsus. assencio affricā ēē ī meidie.
et affricā significatā ī eo qd̄ dictū est.
ubi pascis. ubi cubas ī meidie. Sed et
vos eq̄tatē attēdite. adhuc ista ūba
sponse ēē. nōdū sp̄osi. adhuc sp̄osa dic̄
ānūcia m̄ quē dilexit aīa mea ubi pas
cis ubi cubas ī meridie. ne forte fiā
sicut opta. Surde ecce ī meidie vides
affricam. Quae ī optā nō ītelligis
sciam. Annūcia m̄ dicit quē dilex̄
aīa mea. utiq; viru alloq̄t. cū dicat
quē dilexit. Quomō si dicēt ānūcia
m̄ quā dilexit aīa mea. ītelligēm⁹
sp̄osū hec loq̄ ad sponsā. sic cū audis
ānūcia m̄ quē dilexit aīa mea. ubi
pascis. ubi cubas. illuc adde ad sp̄o
sam. ad hui⁹ ūba ptinēt et q̄ sequū
ī meidie. q̄ro ubi pascas ī meridie.
ne forte fiam sicut opta sup greges
sodaliū tuoz. Audio p̄rsus. accipio
de affrica. qd̄ ītelligis ī meidie. ip̄a
significata ē. s; ecclia xp̄i. sicut ītelli
gis t̄nsmaina alloq̄t sp̄osū suū ti
mēs errorē īcidē affricanū. O quē di
lexit aīa mea ānūcia m̄. doce me. Au
dio enī ī meidie id; ī affrica duas es
se ptes. ī mltas scissiones. ānūcia g⁰
m̄ ubi pascis. q̄ oues ad te ptinēt.
qd̄ ouile illic me iubes amare. cui de
beo me sociare. ne forte fiā uelut op
ta. Illudūt enī q̄i latenti. īsultūt q̄i
p̄dite. q̄i nusq̄m alibi existenti. Ne
ergo q̄i opta q̄i latēs fiam sup greges
sodaliū tuoz. id; sup cōgregaciones
hēticoz. sodaliū tuoz donatistarū.
maximianistaz. rogatistaz. cetēaz
q; bestiaz ext̄ colligētiū. & ideo spar

gẽtiũ. Rogo te amiũca m̃. Si illic paſto
rẽ meũ reqrã. ut nõ ĩ gurgitẽ rebap
tiſacõis ĩcurrã. Hortor vos. obſecro
vos ꝑ ſltatẽ taliũ nupciarũ. amate
hãc ecclĩam. eſtote ĩ tali eccl̃ia. ama
te paſtorẽ bonũ. virũ tam pulchrũ.
neminẽ fallentẽ. neminẽ ꝑire cupi
entẽ. Orate ⁊ pro diſpſis ovibꝫ. ve
niãt et ipĩ. agnoſcãt et ipĩ. amẽt ⁊
ipĩ. ut ſit vnꝰ grex. ⁊ vnꝰ paſtor. Cõ
uerſi ad dñm.

Itẽ euiſdẽ de ṽbis dñi In euãglio ſcd̃z Johẽm. Ego et pa ter vnũ ſumꝰ. Sĩmo. lijꝰ

Dominꝰ deus iheſus filꝰ dei
vnicꝰ. natꝰ de deo pr̃e ſine a
liqua mr̃e. et natꝰ de ṽgine mr̃e. ſi
ne hoĩe pr̃e. audiſtis qa dixit. ego ⁊
pr̃ vnũ ſumꝰ. Sic accipite. hoc credite
ut mẽami ĩtelligẽ. Fides enĩ debet
p̃cedẽ intellectũ. ut ſit ĩtellectꝰ fidei
p̃miũ. Pp̃ha enĩ aptiſſime dixit. niſi
credideitis nõ ĩtelligetis. Qd̃ ergo ſim
pliciť p̃dicať: credendũ ẽ. qd̃ ſubtiliť
diſputať: intelligẽdũ ẽ. Primitꝰ ergo
ad imbuẽdas vras mẽtes ꝑ fidẽ. p̃di
camꝰ uob xp̃m dei pr̃is vnicũ. Quare
addiť vnicũ? Qa cuꝰ ẽ vnicꝰ. mltos
filios habet grã. Ceteri ergo omẽs ſcĩ.
filij dei ſũt grã. ſolus ille natã. Qui
grã filij ſũt. nõ ſũt qd̃ pater. Deniqꝫ
nullꝰ ſcõꝝ auſus ẽ dicẽ. qd̃ ille vnicꝰ
ait. ego et pr̃ vnũ ſumꝰ. Nũqd non
pater ẽ et noſter? Si nõ ẽ pater nr̃.
quomõ dicimꝰ orãtes: pater nr̃ qui
es ĩ celis? Sed nos filij ſumꝰ. quos
volũtate ſua filios fecit. nõ ex natã
ſua filios genuit. Genuit q̃dẽ et nos. ſꝫ qͦ
modo dr̃ adoptatos ab adoptãte.
generatos bñficio nõ natura. Deniqꝫ
et hoc dicti ſumꝰ. qa vocauit nos deꝰ
ĩ adoptionẽ filioꝝ. hoĩes adoptati

ſumꝰ. Ille dicĩ vnicꝰ vnigenitꝰ. qa hͦ
ẽ qd̃ pr̃. nos ãt hoĩes ſumꝰ. deus ẽ pr̃.
Qa ergo ille hoc ẽ qd̃ pater dixit. et
verꝫ dixit. ego et pater vnũ ſumꝰ.
~~vnꝰ nature ſumꝰ~~. Qd̃ ẽ vnũ ſumꝰ?
Vnꝰ nature ſumꝰ. Qd̃ ẽ vnũ ſumꝰ.
Vnꝰ ſubſtãcie ſumꝰ. Forte minꝰ ĩtelli
gitis. quid ẽ vnꝰ ſubſtãcie. Laboẽmꝰ
ut ĩtelligatis. Adiuuet deus. et me lo
quẽtem et uos audiẽtes. Me ut ea
dicã q̃ vera ſũt. et apta ſint uob. vos
ãt ante oĩa et p̃pue ut credatis. de
inde ut quomõ poteſtis ĩtelligatis.
Qd̃ ẽ ergo vnꝰ ſubſtãcie? Siltudĩes
vobis adhibeã. ut qd̃ minꝰ ĩtelligiť.
exemplo clareſcat. Ut puta aurũ ẽ
deꝰ. aurũ et filꝰ eiꝰ. De terrenis ſi
ad celeſtia nõ ſũt dande ſilitudĩes.
quomõ ſcptũ ẽ. petra ãt erat xp̃s?
Ergo q̃cq̃d ẽ pater. hoc ẽ et filꝰ ſicut
dixi. ṽbi grã. Aurũ ẽ pater. aurũ ẽ
filꝰ. Nã qui dicit nõ ẽ ipĩꝰ ſubſtãcie
filꝰ cuiꝰ eſt pater. qd̃ aliud dicit. ñ
aurũ ẽ pater. argentũ ẽ filꝰ? Si
ãt ẽ pr̃ aurũ. argentũ ẽ filꝰ. degene
rauit a pr̃e vnicꝰ filꝰ. Homo hoĩeꝫ
generať. cuꝰ ſubſtãcie ẽ pr̃ q̃ generať:
ipĩꝰ ſubſtãcie ẽ filꝰ q̃ gñaťr. Qd̃ ẽ
ipĩꝰ ſbe? Homo ẽ ille. homo ⁊ ille.
Aĩam ħt ille: aĩam et ille. Carnẽ
ħt ille. carnẽ et ille: qd̃ ẽ ille: hoc
eſt et ille. Sed rñdet m̃ ⁊ dicit hẽſis
arriana: qd̃ m̃ dicit? Attẽde quid
dixiſti. Quid dixi? Qa filꝰ hoĩs
comparandꝰ ẽ filio dei. Plane com
parandꝰ. ſꝫ nõ ut putas ad ꝓprie
tatẽ. ſꝫ ad ſilitudĩeꝫ. Tu ãt quid vis
hĩc facẽ. dic. Non uides dicit qa
maiorẽ pater qui genuit. et minor
ẽ filꝰ qui generatus ẽ? Quomodo
ergo vos dicitis: dicite m̃. Quomͦ

ergo vos dicitis q̄a eq̄les sūt pater
⁊ filiꝰ. et filius deus. deus et xp̄s.
cū videatis q̄a homo qn̄ generat fili
um. minor ē filiꝰ. et maior ē pater.
Homo sapiēs. in eternitate tpa īq̄ris.
ubi nō sūt tpa q̄ris etates. Quādo
maior ē pater. minor ē filiꝰ. ambo tē
porales sūt. ille crescat. q̄a ille senescat.
Nā ꝑ naturā homo pr̄. ꝑ naturā ut
dixi. nō genuit miorē. ſʒ ꝑ etatē. Vis
nosse q̄a ꝑ naturā nō genuit miorē.
Expecta crescat. et pr̄i erit eq̄lis. Pu
er enī puꝰ ul' crescēdo pueīt ad mag
nitudinē p̄ris sui. Tu aūt sic dicis.
miorē filiū dei natū ut nūq̄m cres
cat. et ad sui p̄ris magnitudiēz ul'
crescēdo ꝑueniat. Jam ergo filius
hoīs natus ex hoīe. meliore cōdicio
ne natus ē q̄m filiꝰ dei. Quomodo.
Q̄a ipe crescit. et ꝑuenit ad mag
nitudinē p̄ris sui. Xp̄s aūt sicut di
cis. ideo minoratꝰ est ut remane
at minor. et nō sit expectādꝰ saltē
etatis accessu. Sic ergo dicis. q̄a ē
ī natura diuīsitas. Sed q̄re hoc dicis.
nisi q̄a nō vis eiusdē substācie cre
dere filiū. cuiꝰ substācie ē pater.
Postremo p̄us cōfitere ipīꝰ eē sub
stācie. et dic minorē. Attēde hoīez.
homo ē. Que ē substācia eiꝰ. Ho
mo est. Quē ille quē generat. mi
nor ē. ſʒ homo est. Etas dispar est.
equalis natura ē. Dic ⁊ tu q̄d ē pr̄.
hoc ē filiꝰ. ſʒ mior ē filiꝰ. Dic. fac
gradū. dic eiusdē substācie ſʒ miorē.
et ꝑuenis ad eq̄lem. Non enī parū
accedis. nō parū ꝑpiquas veitati
qua cōfitearis equalem. si eiusdem
substācie cōfessus fueris et miorē.
Sed nō ē eiusdē substācie. hoc dicis.
Ergo q̄a hoc dicis. aurū ē ⁊ argētū.

Tale ē q̄d dicis. quale si homo si genea
ret equū. Alteriꝰ enī substācie ē homo.
alteriꝰ equꝰ. Si ergo filiꝰ alteriꝰ sb̄e
ē q̄m pater. mōstrū geneāuit pater.
Qn̄ enī creatura. idʒ mlr. parit q̄d
nō ē homo. mōstrū dicit. Ut aūt non
sit mōstrū. hoc ē q̄ natꝰ ē. q̄d ē ille q̄
genuit. idʒ homo ⁊ homo. equꝰ ⁊ equꝰ.
colūba et colūba. passer et passer.
Creaturis suis dedit. ut q̄d sūt. hoc
generāt. Creaturis suis dedit deus.
creaturis mor̄libʒ terrenis dedit. do
nauit. ut hꝰ q̄d sūt generēt. et putas
q̄a hoc sibi nō potuit ipe seruare q̄ ē re
ante scl'a. q̄ nō habet iniciū tēporis ge
neraret filiū non hoc q̄d ipe ē. genea
ret degenerem. Audite q̄nta blasphēia
sit dicē vnicū dei filiū alteriꝰ eē substā
cie. Prsus si ita ē. degener ē. Si dicas
alicui filio hoīs degener. q̄nta iniuria
ē. Et quomo dr̄ filiꝰ hoīs degener.
Utputa pr̄ ipius fortis ē. ille timidꝰ
et ignauꝰ. Quicūq; illū videt et vult
corripe. attendēs p̄rem ipius virū for
tē. quid ei dicit. Porro valde dege
ner. Quid ē degener. Fortis vir fuit
pater tuꝰ. ⁊ tu tiore cōtremiscas. Ille cui
hoc dicit. vicio degener ē. natura par
ē. Q̄d ē natura par ē. Homo ē.
q̄d ē ⁊ pater ipiꝰ. Sed ille fortis. ille
ignauꝰ. ille audax. ille timidꝰ. tamē
homo ⁊ homo. Vicio ergo degener ē.
nō natura. Tu qn̄ dicis vnicū filiū.
vnicū p̄ris filiū degenere eē. nō aliud
dicis. nisi q̄a nō hoc ē q̄d pater. ⁊ nō
ut natꝰ degener factus ē dicis. ſʒ ge
neāt ē. Istā blasphemiā quis ferat.
Qualibuscūq; oculus si istā blasphe
miā vide possint. fugerēt eā. et catho
lici fierēt. Sed q̄d dicam frēs. Nō eis
irascam. ſʒ pro eis oremꝰ ut det eis

dn̄s ītellcām q̄a forte hoc nati ſūt. Qd
ē hoc nati ſūt? Hoc acceperūt a pn̄tibꝫ
ſuis qd tenēt. Ꝓponūt gen⁹ veritati.
fiāt qd nō ſūt ut poſſint ſeruare qd
ſūt. hoc ē fiāt catholici. ut poſſīt ſer
uare qd hoīes ſūt. ut nō ī illis ꝑeat
dei creatura. accedat dei grā. Putāt
enī q̄a patrē honorēt. ꝑ cōtumeliā fi
lij. Quādo illi dixeris blaſphemas.
rn̄det. Quare blaſphemo? Qa di
cis filiū nō hoc eē qd pater ē. Et ille
rn̄. imo tu blaſphemas. Quare? Qa
equare vis patri filiū. Equare volo
prī filiū. Nūqd extraneū? Gaudet
pater. quādo illi equo filiū vnicū;
Gaudet q̄a n̄ īuidet; et deus q̄a filio
vnico nō īuidet. ideo hoc qd ipē eſt
generauit. Tu ꝛ filio facis iniuriā et
ipi prī. ī cui⁹ honorē vis cōtumeliā fi
lio facē. Certe enī ideo dicis nō eē ei
dem ſubſtāciae filiū. ne iniuriā facias
prī ipius. Ego tibi cito oſtēdo. q̄a iniu
riā facis ambobꝫ. Quomō inquā?
Si dicā filio alicui⁹ degener. nō es
filius prī tuo. degener nō hoc es qd pr.
audit illud fili⁹. Et iraſcit̄ et dicit. er
go degener nat⁹ ſū. audit illud pat
et pl⁹ iraſcit̄. Irat⁹ āt qd dicit? Ergo
ego filiū degenerē generaui? Ergo ſi
aliud ſū. aliud generaui. mōſtrū ge
neraui. Qd ē q̄a cū vis vni deferre
honorē. ꝑ alteri⁹ iniuriā. ambobus
facis iniuriā? Filiū offendis; ſꝫ prēm
nō ꝓpiciabis; Cū de filij cōtumelia īho
noras prēm. et filiū offendis ꝛ prēm;
A quo fugis? Ad quē cōfugis? Nū
qd iraſcēte tibi prē. fugis ad filiū?
Qd tibi? Ad quē fugis? Quē dege
nerē feciſti? Nūqd offenſo filio. cur
ris ad prēm? Qd tibi? Ad quē fugis?
quē degenerē genuiſſe dixiſti? Suf

ficiat vobis. hꝫ tenete; hoc mēorie
comēdate. hoc ī vrā fide cōſcribite;
Hoc āt ut ītelligatis. ad deū prēm
et filiū q̄ vnū ſunt. ꝑces fūdite;

Itē eiuſdē de v̇bis dn̄i. In euāglio
ſcd̓m Johem. De lazaro q̄triduano.

Licet om · Sermo. lij⁹.
nes virtutes quas in terris
dei fili⁹ maieſtatē ſuā pro
dicit⁹ impleuit. mirari tātū hoīes
valeāt ut v̇bis diffinire nō poſſint
excedit tn̄ omē miraclm qd xp̄s cir
ca lazarū fecit. cui nō egro reddidit
ſanitatē. nec debilitatis lāguore
viribꝫ medelā. protin⁹ v̇bo r̄ſtituit;
Nō deniqꝫ r̄ligas adhuc poſſidēti
vitā rurſus r̄ddidit. ſꝫ iā ſepulto. iā
monumētis r̄cōdito. iā legitimis tē
poꝝ ſpacijs aſſcpto. ī feris inqlino.
ab ipā ſede pallente. deſtructa lege
tartarea. mācipiū mortis redire ad
ſuperos iuſſit. ꝛ poſt cōcilia ſtridēciū
vmbraꝝ poſt profūdas noctis etne
caligines vitam ducē. ī cōuiuio diſ
cumbē. ſecū diſcūbēciū colloqo. prā
dere ꝛ gaudē ꝑfecit. atqꝫ ut miraclꝫ
diuīe v̇tutis accreſcēt. cōuiuis īter
rogātibꝫ triſtia loca penaꝝ. ſedeſqꝫ
alta nocte ſemꝑ obſcuras. lazar⁹
īdicat diligēti narracōe ꝑ ordinē;
Diu q̄ſiti. longiſqꝫ tp̄ibꝫ ignorati. in
uenerūt tandē inferi proditorē. Nec
leues iā ꝓceſſerāt ī multis curacōibꝫ
diuīſe v̇tutes. Neqꝫ enī leuia ſūt ve
lut dicta ꝓter lazaꝝ q̄ xp̄s impleuit.
qd claudi redintegratis greſſibꝫ cu
currerūt. et accepto beneficio ſanita
tis dn̄o grās r̄tulerūt. qd manca
vtraſqꝫ man⁹ ad celū cū laudibꝫ le
uauerūt. qd reſoluta ſūt mutis clauſ
tra liguaꝝ. ꝛ poſt horrificū vocis

voris iarticulate mugitū. vitulo no
date lingue disrupto. ex ore diuiduo
vba sensibilia psserit. qd cec⁹ recepit
lumē. qd violent⁹ dolor nube crassi
humoris obscuram ab orbiū sede ra
puerat. et nocte funerate frōtis exu
ciens. dū totū recepit visū. resurrectio
nē cecus meruit oclor. Recepit hic
qdē oclos. alter accepit. et qd natura
nō dederat. man⁹ xpi formauit. Im
posuit enī frōti puluerē sputo cōsper
sum. et attractū sacre man⁹ opib dis
ciplina festinās lucifer ab gēmas or
bibz spatis ifixit. et qd natura nō
dederat. xps artifex intexuit. Hec
oia cūctis fuere miracla. dū fiebāt;
Nō enī ptin⁹ saxeus nō mirari co
gat. cū oia dāpna mēbror. nō me
diante pigmētis. nec arte aliq nec
remedijs. sz solo tātūmodo videret
sermōis imperio. restituta. Parua
hec tamē ad xpi potēciā videbāt.
nisi amicus xpi lazar⁹ moreret.
Quē ideo xps vite nature restitu
it. ut mutaret natūm. et vite ordi
nē verteret. ut vn⁹ homo semel nas
ci et bis mori disceret. ut cōdicionē
mortis. noua rsurrectionis lege tur
baret. Inuadit igit lazar pniciēs
inimica lāguoris et fornacis febribz
anhelum corp⁹ exurēs. miserādi ho
mis robur cotidie edax icēdiū ab
sumebat. Iacebat visceribz anhelis
exestuās. crebrisqz singultibz corp⁹
exussū. migraturā de domo corpis
aiam promittebat. Nō amici. non
cōsilia. nō fomēta nō artis magis
terio. remedia prouisa succurrūt;
Oia enī que pro salute data fuerāt
i cōtrariū vertebāt. Lāguor enī
iste nō aliquo rmedio. sz sola mor
te fuerat finiend⁹. et mors ipa p re
surrectionē xpi vicenda. Aderāt āt so
rores lāguenti. et casū dolētes iuue
nis egrotantis lectulo iugit ihebāt;
Fouebāt vero iacētē talibz frequēt
alloqis. paciēt iquiūt sustine. forti
ter dura. noli desperacione corrue;
Dū enī lāguorē istum fortitudie tol
leras. cū sustines. cū foueris. veniet
int hec xps. ut credim⁹ forsitā et sa
naberis. Sed qd vos o maria et mar
tha. pro germano tāt⁹ dolor exurit.
Quid iugibz suspirijs optatis mori
cū frē. In cōtrariū poti⁹ vota pec
toris immutate; pcamini tremēta
lāguoris. augmēta febriū crescite. et ut
i extrema vite limina tempestas
morbi seuiētis citius ipiguat opta
te. Frat enī vr lazar⁹ cui igemisce
tis tanto affectu lāguorē. n mortu⁹
fuerit nō recipiet sanitatē. Vrebat
igit egrotū febris assidua edax flā
ma penetrabili vapore fatigabat;
Incumbit questionari⁹ corpis dolor.
tot⁹ homo seuiētiū morbor oneribz
pmit. ut a corpis vinculis aia rsol
uat. Vicit tandē fatū corpis egritu
do. et camin⁹ febriū extremo diuor
cio. de sede corpis aiam cōpulit emi
grare. Scindebāt maria et martha
germane vestes. laniabāt iratis vn
guibz genas. spargebāt euulsos cri
nes. vlulatibz astra pulsabāt. et tm
icūbentes funeri amplexuqz corp⁹
exanime. iania figētes oscula sepi⁹
hoc dicebāt. Poteras miser nec egro
tare. nec mori. si nulla racio fecisset
xpm absentē. Inter omēs enī quibz
sermone medico desiderata cōcessit.
si te quoqz lāguētem cōtingeret aut vi
deret. non te frigidi corpis sopore.

oppreſſū. nō ſpoliatū luīe videm⁹. ī
mo illo p̄ſente nō tibi febris accedēt.
nō īuadēt dolor. nō egritudo vaſta
ret. Tanta ē enī illi⁹ omīpotēcia. ut
etiā iā mortu⁹ r̄ſurgēs ſi veniret. P
cedit īterea fun⁹. longoq; ordine c̄ſtibz
obſeq̄is decoratū ſepulchris īfertur;
Abſcondit̄ cauato ſaxo. luctuoſiſq; vo
cibz cōclamat̄. Venit igit̄ ad betha
niā xp̄s. clauſtra mortis diuīa potē
cia deſtructur⁹. Occurrūt lacrimoſe ſoro
res. fun⁹ hoīs cōteſtātes. dei auxiliū
r̄q̄rebāt. Erat enī inſit⁹ amor lazari.
erat ſoror ei⁹ q̄dā delectacio apud
dn̄m. Deſert̄ amoris ſui pign⁹ īti
ſer⁹ deponētes. ī viſceribz dn̄m habē
videbant̄. Sed īterogat de⁹ de lacri
mis. et licet ſciret quid cōtigeit. tñ
ex illar voce optat audire. Lazar⁹
īquit quē diligebas mortu⁹ ē. O in
uidia. o īfidelis conuētio. Te adhuc
poſito ī ſclō. lazar⁹ amic⁹ tu⁹ moit̄.
Si amic⁹ morit̄. īimic⁹ q̄d paciet̄.
Parū ē ſi nō tibi ſoli ſuperi ſeruiūt.
ecce tuū dilcm̄ īferi rapuert̄. Laza
r⁹ īq̄t quē diligebas moit̄. Exclu
ſit hūanitatis cōſuetudīez. et vox
illa mortalitatis dicit. amic⁹ dei
pl⁹ debuit viuē. ſ; moit̄. Dn̄s nr̄
ih̄s xp̄s ītēdēs ī lacrimas mulierū.
que iugibz ſuſpirijs optabāt mori
cū fr̄e. ad mauſoleū lazari vna cū
diſcipulis ſuis ul̄ plurīs turbis. ac
celerat. Iā enī ītra cauatū ſaxū q̄tu
or dies habuit ^ iacebat. Iam flu
eſcēciū mēbror teterrim⁹ fetor. p̄hi
bebat acceſſum. Iā ī cōcauis orbibz
tabido ſitu marceſcētes reſederant
oculi. Iā deficiebat narium mollitu
do. iā rictus oris dētibz nudatis hor
rebat. Iam nudata cute laxa tim

^ vbi

poribz cerebri ſedes. tegmine attenu
ato palleſcēs. capillus ſubīde rareſcē
tibz apparebat. Iā maria et martha
ſorores lazari q̄ xp̄m freq̄uēt̄ reſuſ
citaſſe mortuos viderāt. frēm ſuum
poſſe reſuſcitari penit⁹ nō credebāt;
Ibi vē xp̄s p̄batus ē deus. ibi tātū
fecit. quātū auſa nō ē etiā ipa fides
optare. Et cōmotus ſpū dixit. Ubi
poſuiſtis eū ? Nō tñ locū ſepulti igno
rare credi debuerat. ſ; fidē ipl̄i appro
bare uolebat. Venit igit̄ xp̄s ad mo
numētū ī quo lazar⁹ dormiebat. et
nō tāquā mortuū. ſ; tāq; ſanū. tāq;
viuū. tāq; audire paratū de ſepul
chro p̄tin⁹ euocauit. Lazare inquit
p̄di foras. Ideo dicit nomē. ne oēs
mortui cogerent̄ exire. Clamat tñ
ad monumētū ^ ſe īferi. expectāt au ^ tbāt
diēciā. Omēs mortui q̄rebāt ſua no
mīa. vocitari neq̄ūt. et nos dn̄s ſuſ
citabit. Ubicūq; xp̄s ſteterat. pate
bāt īferi. Subito vna vox īterecepit
ceteros. lazare veni foras. Nō dila
cio ulla r̄tinet r̄ſurgētē. nō tardāt
reditus aīe. nō impediūt vincula
ſepulture. Inuolutus līteis. nodiſq;
lineis irretit⁹ ad vocē xp̄i cito egre
dit̄. ſurgit. ambulat. currit. et neq̄d
q̄ſq; de eē dicēt reſurgēti. p̄ſentibz
cunctis. agit grās r̄deptori; Itē euiſdē
de v̄bis dn̄i. In euāglio ſc̄dz Johēz.
Quoniā q̄ credit ī eū. credit ī illū
qui eū miſit. Sermo. liij⁹.

Hoc admonuit dn̄s cum
euāgliū legēt̄. quoniā q̄
credit ī eū. credit ī illū
qui eū miſit. Miſſū eē ad nos ſal
uatorē mūdi fides veriſſima tenet.
q̄m xp̄m. ipē p̄dicat xp̄s. hoc eſt
corp⁹ xp̄i toto orbe diffuſum. In

celis enī ille erat et ſeruēti ī tra ꝑſecu
tori dicebat. q̊d me ꝑſequeris? Ubi
dn̄s ſic expreſſit. et hic ſe eſſe ī nobis.
ſic totus creſcat. q̊a queādmodū ille
ī nobis ē hic. ſic et nos ibi ī illo ſum⁹;
Hoc facit cōpago caritatis. ipē qui
caput nr̄m ſaluator ē corpoꝛis ſui. p̄
dicat ergo xp̄s xp̄m. p̄dicat corp⁹ ca
put ſuū. et ideo mūd⁹ nos odit. ſicut
ab ipō dn̄o audiuim⁹. Nō enī apl̄s
hoc dicebat paucis. q̊d odiſſet eos mū
dus. et q̊a gaudē deberēt cū eis de
trahēnt hoīes. et dicēnt oīa mala
aduſū eos. q̊a ꝓpt̄ hec merces eoꝝ
maioꝛ ē ī celis. Nō eis ſolis dixit do
min⁹. cū hec dixit. ſꝫ dixit vniūſo coꝛ
poꝛi ſuo. dixit oībꝫ mēbris. q̄cūqꝫ ī
coꝛpe ei⁹ et mēbroꝝ ei⁹ ēē voluerit.
nō miret̄ q̊a odit eū mūd⁹. Coꝛpis
āt ei⁹ ſacramētū multi accipiūt. ſꝫ
nō omēs q̄ accipiūt ſacramētū ha
bituri ſūt apud eū etiā locū ꝓmiſ
ſū mēbris ei⁹. Pene ſacramentū
quidē omēs coꝛp⁹ ei⁹ dicūt. q̊a oēs
ī paſcuis ei⁹ ſimul paſcūt. Sed ven
tur⁹ ē q̄ diuidat. et alios ponat ad
dexteram. alios ad ſiniſtrā. et vtrīꝫ
ps dictura ē. dn̄e dn̄e. q̄n te vidim⁹
et mīſtrauim⁹ tibi. vl̄ dn̄e dn̄e. q̄n
te vidim⁹ et nō mīſtrauim⁹ tibi?
Pars vtraqꝫ dictura ē. vni tamē
dico. venite bn̄dicti prīs mei ꝑcipi
te regnū. alteri. ite in ignē eternū
q̄ ꝑpatus ē dyablo et angelis eius
Non ergo ſolos īimicos nr̄os depu
tare debem⁹ kr̄i. qui cū bona cōſcīe
cia xp̄i mēbra ſum⁹. nō ſolos eos ī
micos nr̄os putaē debem⁹. q̄ apte fo
ris ſūt. Multo enī peioꝛes ſūt q̄ int⁹
vident̄ et foris ſūt. Amāt enī mūdū.
et ideo mali ſūt. Et q̄dē de nobis ea

ſentiūt que ipī diligūt et ī hui⁹ mūdi
q̄ſi ꝓſꝑitatibꝫ quibꝫ īgemiſcim⁹. inui
dēt nobis. Ibi nos felices putāt. ubi
nos ꝑiclitam̄. Felicitatē vėo nr̄aꝫ īter
nā nec nouerūt. q̊a nō guſtauerūt. Q̊a
vėo q̄cq̄d nobis tempaliē mūd⁹ acci
det. magis ē ꝑicl̄m q̄m ornamētū
nr̄m neſciūt. q̊a iſta diſtīguē gau
dia nō nouerūt. Unde hortam̄ cari
tē vr̄ām maxīe q̊a vos videm⁹ fre
q̄ncī⁹ cōueniſſe. q̄ ꝓpoſitū alterū ha
betis. idꝫ ī ipō coꝛpe xp̄i ex ei⁹ mune
nō meītis vr̄is. excellēcioꝛē locū te
netis. habētes cōſciēciā. q̄ a deo dona
ta ē. Nā et ipa malis et īuidis nr̄is
ī ſuſpicione venit. adhoc tn̄ moꝛdet
ut ꝓbet̄. Si enī ī ipī⁹ alibi cōſciēcie
ꝓfeſſione. laudes querim⁹ hoīm. de
ficim⁹ ī ꝓhēſionibꝫ hoīm. Cū ſis ca
tus ſeru⁹ dei. ecce te mūd⁹ ſuſpicat̄
foꝛſitā impudicū et moꝛdet et ꝛ̄ꝓhēd̄t
et libent̄ ī tuis detractoībꝫ īmoꝛat̄;
Maliuole q̄ppe aīe q̄ dulcit̄ ſapit
q̊d peſſime ſuſpicat̄. Tu āt ſi ꝓpt̄
laudes hūanas cōtinēciā ſuſcepe vo
luiſti. ꝛ̄ꝓhēſionibꝫ hūanis defeciſti.
et totū q̊d tibi ꝓpoſueras ꝑdidiſti. Por
ro āt ſi noſti dicē cū aplō. gloia nr̄a
ē teſtīoniū cōſciēcie nr̄e. nō ſolū tibi
ꝛ̄ꝓhēſioībꝫ mercedē nō minuit. ſꝫ et
facit amplioꝛē. Tu tamē oꝛa ꝓ illo:
ne tua mcede moꝛiat̄. Nā et hīc ꝓba
m⁹ kr̄i. q̊a ſi nō habēm⁹ īimicos. nō
eēt pro q̊bꝫ oꝛarem⁹ ex p̄cepto dn̄i nr̄i
dicentis. diligite īimicos vr̄os. et oꝛa
te pro eis q̄ vos oderūt; vnde ꝓbam⁹.
vnde coꝛ nr̄m īterogam⁹ vtrū hoc fa
cē valeam⁹. ſi nllm̄ īimicū. nllꝫ ꝛ̄ꝓhē
ſoꝛē. nullū detractoꝛē. nullū maledi
cū expeꝛirem̄. Videtis ergo q̊a et ma
li neceſſarij ſūt bonis. In foꝛnace

quodāmō aurificiſ ſum⁹. hoc ē ī hoc mū
do. Si aurū es. nō ſiml' ardes. ſi aurū nō
es palea tua mala ē. Si et tu palea
es. ſiml' eris ſum⁹. Verūtn̄ p̄mū ut
noueitis k̄mi ī corpe xp̄i. excellēcia
mēbra ēe. nō ſola ē cōiugalis vita
laudabilis. et habet ī corpe xp̄i locū
ſuū. ſicut et ī nr̄o corpe. non ea ſola
habēt locū q̄ excellēti⁹ collocata ſūt.
ſicut ſenſus in facie ſupiorē corpis
ptē occupauerīt. ſȝ n̄ pedes portarēt.
q̄cq̄d ſublime ē ī terra iacēt. Vn̄ apl's
dicit. Et q̄ īhoneſta ſūt nr̄a. magis ne
ceſſaria ſūt. Deus tēperauit corp⁹. ut
nō eſſent ſciſſure ī corpe. Nouiſſim⁹
āt mēbra xp̄i q̄ cōiugalē agūt vitā.
ſi mēbra xp̄i ſunt. idȝ ſi fideles ſunt.
ſi ſcłm futurū ul' ſperāt ul' expectāt.
ſi ſignū xp̄i portēt ſicut nouim⁹ qđ ho
norē deferāt uobis. Nouim⁹ qđ me
liores eſſe vos iudicāt. q̄m xp̄i ſūt. Sȝ
q̄ntū vos illi honorāt. tantū et vos
mutuā honorificēciā eis p̄ſtaē debe
tis. Si enī ē ī uobis ſcitas. timete ne
pdatis eā. Vn̄ p ſupbiā alit' peit ſcā
tas caſta. Si adulter fueit. alt' perit.
ſi ſupbȝ fiat. Et audeo dicē cōiugalē
agentes vitā. ſi tenet hūilitatē ſupbis
caſtis meliores ſūt. Conſidēt enī cari
tas v̄ra qđ dico. Dyabolū attēdite.
Nūqđ ei in iudicio dei obiciēdū adul
teriū ē aut fornicacio. Nichil hoꝛ
facit qui nō habet carnē. Sola enī
ſupbia ⁊ īuidia. mittit ī ignē etnū.
Seru⁹ ergo dei cui ſubrepſeit ſupbia.
cōtinuo ibi ē ⁊ īuidia. Nō poteſt ſup
bus eē nō īuid⁹. Inuidia ē filia ſup
bie. Sed iſta mater neſcit eē ſterilis.
ubi fueit cōtinuo parit. Vt āt nō ſit
ī vobis hoc cogitate pſecucionis tēpore.
nō ſolā agnen fuiſſe coronatā v̄ginē.
ſȝ et criſpianā mulierē. Et forte qđ nō
dubitat'. aliq̄ tūc de cōtinētibȝ defecē
rūt. et multi de cōiugatis pugnaue
rūt atqȝ vicerūt. Vn̄ nō fruſtra dicit
apl's oībȝ mēbris xp̄i. alter alterū
exiſtimātes ſupiorē ſibi. et honore
mutuo p̄uenientes. Hec enī ſi cogi
tetis. nō eritis apud vos magni. Ma
gis enī cogitaē debetis qđ vobis de
ſit. q̄m qđ vobis aſſit. Qđ habes
caue ne pdas. qđ nōdū habes. ſup
plica ut habeas. In quātis ſis mīoꝛ
t' cogitādū ē. nō in q̄ntis ſis maioꝛ;
Si enī cogitas q̄ntū p̄ceſſiſti alterū.
time tumorē; ſi veo cogitas q̄ntū t'
adhuc deeſt. īgemiſcis. ⁊ cū īgemiſ
cis. curaris. Humilis ſi eris. tucioꝛ am
bulabis. nō p̄cipitabeis. nō īflabe
ris. Et utinā poſſint oēs de vna ca
ritate cogitaē. Sola ē enī q̄ vincit oīa.
et ſine qua nichil valēt oīa. et que
vbicūqȝ fueit trahit ad ſe oīa. Ipā
ē q̄ nō emulat'. Queris cauſā. At
tende qđ ſeq̄t'. nō īflatur. Prioꝛ ē in
uicijs ſupbia ut dicē ceperā. deinde
īuidia; nō enī īuidia pepit ſupbiā;
ſȝ ſupbia pepit īuidiā. Nō enī īui
det niſi amoꝛ excellēcie. Amoꝛ excel
lēcie ſupbia vocat'. Cū ergo ī ordīe
poꝛ ſit ſupbia. ſeq̄t' āt īuidia. apl's
ī laudibȝ caritatis noluit dicē p̄us.
nō īflat'. et poſtea nō emulat'. ſed
p̄us dixit nō emulat'. poſtea nō in
flat'. Quaē hoc. Qa cū dixiſſet
nō emulat'. q̄ſi q̄ſitur⁹ eras cauſā
quaē nō emulat'. ſubdidit nō īflat'.
Ergo ſi ideo nō emulat'. q̄a nō īfla
tur. ſi īflaret'. emularet'. Hoc ī vo
bis creſcat. et aīa ſolidat'. q̄a nō in
flat'. Sciēcia ait apl's īflat. Quid
ergo ſciēciā fugē debetis. et electuri

eſtis nichil ſtare potius q̄m īflari.
Ut q̇d vobis loq̇m̄. ſi melior ē ignorā
cia q̄m ſciēcia. Ut q̇d vob̄ diſputam⁹.
Ut q̇d iſta diſtīguim⁹. Ut q̇d q̇d noſ
tris admonem⁹. q̇d noſtris īferim⁹.
Sciēcia cauēda ē ne īflet. Ergo ama
te ſciēciā: ſ; āteponite caritatem. Scie
cia ſi ſola ſit īflat. Qa veṙo caritas edi
ficat. ſciēciā nō pmittit īflari. Ibi
ergo īflat ſciēcia. ubi caritas nō edi
ficat. Ubi āt edificat ſolidata ē. Nō
ē ibi īflacio: ubi petra ē fūdamētū;
Unde āt tēptat īflacio hoc ē elacio.
ut pp̄ter hoc viciū. eciā tant⁹ ille apls.
appoſitū ſibi ēē dicet̄ ſtimulū carnis
angl̄m ſathane. a quo colaphizaret.
caput ei⁹ tūdit ne erigat. ⁊ ibi de
ſciēcia metus erat īflacioīs. hoc ē ela
cionis. Ait enī. In magnitudīe rve
lacionū meaꝝ ne extollar. Ibi ergo
metuēda ē elacio: ubi erat rex mag
narū rvelacio. In magnitudīe rvela
cionū meaꝝ ne extollar. datus ē m̄
ſtimul⁹ carnis mee angl̄s ſathane
q̇ me colaphiſet. pp̄t q̇d ter dn̄m ro
gaui. ut auferret eū a me. ⁊ dixit m̄
ſufficit tibi grā mea. nā v̇tus ī īfir
mitate pficit. Petit eger ut q̇d ad
ſalutē appoīt medic⁹. cū voluerit e
grotus auferat. Medic⁹ dicit nō mor
det. ſ; ſanat. tu dicis tolle q̇a mordet;
Medicus dicit: nō tollo. q̇a ſanat;
Tu ad medicū q̄re veniſti. Sanari
aut moleſtiā nō pateris. Nō ergo ex
audiuit dn̄s paulū ad volūtatē. q̇a
exaudiuit ad ſanitatē. Nā nō eſt
magnū exaudiri a deo ad volūtatē.
nō eſt magnū. ne putetis magnū
ēē hoc. Quādo q̇ſq; orat p magno
et exaudit. q̄re quid orat. q̄re in
quo exaudiat. Nā nō habeatis pro

magno exaudiri ad volūtatē. habete
pro magno. exaudiri ad vtilitatē. Ad
volūtatē eciā demōnes exauditi ſūt. et
ad porcos quos petierāt ire pmiſſi ſt.
Ad volūtatē eciā pn̄ceps eoꝝ dyabol⁹
exaudit⁹ ē. a quo petit⁹ iob tēptand⁹.
nō ē negat⁹. ut eſſet ille pbat⁹: ille cō
fuſus. Ad volūtatē eciā iſrl̄ite exau
diti ſūt. et cū adhuc cibus eēt ī ore eoꝝ:
noſtis q̄ cōſecuti ſūt. Nolite ergo pro
magno habe̅: ad volūtatē exaudiri;
Aliq̄n deus irat⁹ dat q̇d petis: et de⁹
pp̄ici⁹ negat q̇d petis. Cū veṙo ea q̄ de⁹
laudat. que de⁹ p̄cepit. q̄ de⁹ ī futuro
ſc̄lo pmittit ab illo petitis. ſecuri peti
te. et īcūbite quātū poteſtis orōibꝫ ut
ſumatis. Illa enī pp̄icio deo cōcedūt.
illa ei⁹ nō ira. ſ; miſericordia largiūt;
Quādo āt petitis tp̄alia cū modo pe
tite: cū timore petite. Illi cōmittite ut
ſi pſint det: ſi ſcit obeſſe nō det. Q̇d
āt obſit. q̇d pſit: medic⁹ nouit non
egrotus. Sūt ergo cōtinētes hūiles;
ſūt ſupbi. Nō ſibi pmittāt ſupbi rg
nū dei. Excellēcior loc⁹ ē quo ducit cō
tinēcia. ſ; q̇ ſe exaltat hūiliabit. Q̇d
q̄ris celſiorē locū appetitu celſitudinis.
quē potes apphendē cōtēcione hūilita
tis. Si extollis te. deus deicit te. Si
tu deicis te: deus eleuat te. Sētencia
dn̄i ē. nec addi aliq̇d nec detrahi po
teſt. Uſq; eo āt cōtinētes hoīes plerūq;
ſupbiūt. ut nō ſolū q̇buſcūq; hoīb⁹.
ſ; eciā parētibꝫ īgrati ſint: et adūſ⁹
parētes extollant. Quare. Quia
illi genuerūt: iſti nupcias cōtēpſerūt
Unde īgrati eſſent qui nupcias cōtēp
ſiſſet. niſi illi genuiſſet. Sed melior ē
filius prē ſuo cōiugato. q̇a ipē nō duxit
vxorē. et melior ē filia matre ſua ma
ritata. q̇a ipā nō q̄ſiuit virū. Si ſup

Dyabolus ubi ianue invenerit: nidum facere molitur;

bior: nullomodo melior. Si melior: sine dubitatione humilior. Si vis te invenire meliorem, interroga animam tuam. Si vides ibi inflationem: ubi inflatio, vanitas est; Denique fratres mei audeo dicere. superbis continentibus expedit cadere. ut in eo ipso in quo se extollunt humilientur. Quid enim prodest cui inest continentia: si dominatur superbia. Contempsit unde natus est homo: et appetit unde cecidit dyabolus. Nuptias contempsisti. benefecisti: aliquid melius elegisti. Sed noli superbire. De nuptijs homo natus est. de superbia angeli ceciderunt; Si singula verba bona considerem. melior es patre tuo qui nuptias contempsisti. et tu melior matre tua que nuptias contempsisti; Etenim melior est virginalis castitas. quam pudicitia coniugalis. Ista duo sic si comparentur. melius est illud quam illud. quis dubitat. Sed addendo alia duo. superbiam et humilitatem. in istis duobus interrogo vos. et de his respondete michi. Quid est melius superbia an humilitas. Respondetis humilitas. Iunge illam virginali castitati. Superbia vero non solum non sit in virginitate tua. sed non remaneat nec uel in mente ---- tua. Si enim tu tenueris superbiam. et tua mater humilitatem. iterum comparabo vos. iam dudum singula cum intenderem meliorem te inveneram. modo bina cum intendo. non dubito preferre humilem mulierem virgini superbe. Et quomodo preferre. Videte quomodo preferebam illam. quomodo comparabam. Bona pudicitia coniugalis est: melior integritas virginalis. Duo bona comparabam. non malum et bonum: sed bonum et melius distinguebam. Porro autem duo illa cum posuero. superbiam et humilitatem. numquid possumus dicere bonum est superbia. sed melior est humilitas. Sed quid dicimus. Superbia malum. humilitas bonum. et superbia magnum malum: humilitas magnum bonum;

Si ergo horum duorum unum est malum et alterum bonum. iungitur malum ad maius tuum bonum. et fit totum malum. iungitur bonum ad matris tue minus bonum. et fit magnum bonum; Minorem locum habebit mater in regno celorum quam maritata est: quam filia quoniam virgo est. Maiorem enim locum filia virgo. minorem locum mater maritata. ambe tamen ibi. quomodo fulgida stella. obscura stella. ambe tamen in celo. Si vero mater tua fuerit humilis. tu superba. illa habebit qualemcumque locum. tu autem nullum locum. Et quis inveniet alterum locum. qui ibi non habuerit locum. nisi cum illo qui inde cecidit. stantemque deiecit. Inde cecidit dyabolus. stantem deiecit hominem. Deiecit stantem: sed xpistus descendens erexit iacentem. Unde te tamen erexit dominus tuus. attende. humilitate erexit. factus obediens usque ad mortem. humiliavit semetipsum. Princeps tuus humilis: et tu superbus. Caput humile: et membrum superbum. Absit; Non vult esse de corpore capitis humilis: qui amat superbiam. Si autem fuerit: videat ubi erit. Ego nolo dicere. ne amplius videar terruisse. immo utinam terruerim. et aliquid egerim. Utinam quod sit fuerat. vel que sit fuerat: non sit ulterius. Utinam verba ista infunderim: et non effuderim. Totum sperandum est de misericordia dei. quia qui terret constat. qui constat consolatur: sed qui consolatus est. emendet;

Item eiusdem de verbis domini In euangelio secundum Iohannem. Ego sum via veritas et vita Sermo liiij

Erigunt nos duue lectiones ne desperatione frangamur. et rursus terrent ne superbia ventilemur. Tene autem viam mediam. viam rectam. tamquam inter sinistram desperationis et dexteram presumptionis difficillimum esset nobis. nisi xpistus diceret. ego sum via. Ego sum inquit via. veritas. et

vita. tāq̄m diceret? qa vis ire: ego ſū
via. Quo vis ire: ego ſū veritas;
Ubi vis pmanere: ego ſū vita. Secu
ri ergo ambulemꝰ in via: ſꝫ īſidias
timeamꝰ iuxta viā. Inimicꝰ īſidiari
nō audet in via. qa xp̄s ē via: ſed
iux̄ viā plane nō deſinit. Un̄ ī pſalº
dicit. iuxta ſemitā ſcandala poſuerūt
m̄. Dicit et alia ſcriptura. memēto qa
ī medio laq̄oꝝ īgredieris. Iſti laquei
int̄ quos īgredim̄. nō ſūt ī uia. ſꝫ tñ
ſūt iux̄ viam. Quid formidas? qd
metuis. ſi ī via ābulas? Tūc time.
ſi deſeris viā. Nā ideo etiā pmittit̄ in
imicꝰ ponere iux̄ viā laq̄os. ne ſecuri
tate exultacōis via deſerat̄. ꝛ ī inſi
dias incidat̄. Via xp̄s. hūilis xp̄s.
et veitas et vita xp̄s. excelſus ꝛ deꝰ;
Si ambules ī hūili: pvenies ad ex
celſū. Si īfirmꝰ hūilem nō aſpneris:
ī excelſo fortiſſimꝰ pmanebis. Que
enī cauſa hūilitatis xp̄i. ñ īfirmitas
tua? Valde enī ꝛ irremediabilit̄
te obſidebat īfirmitas. et hec res
fecit. ut veniret ad te tātꝰ medicus;
Si enī vl̄ ſic egrotares ut tu poſſis
ire ad mediciū. poterat tollerabilis
videri ipā īfirmitas. Sed qa tu ire
nō potuiſti ad eū. ille venit ad te. Ve
nit docēs hūilitatē. Quare videamꝰ;
Quia ſupbia nos redire nō ſinebat
ad vitā. et ipā fecerat nos a vita re
cedere. Exaltatū enī hūanū cor ad
uſus deū. ꝛ negligēs ī ipā ſanitate
p̄cepta ſalutaria. decidit aīa ī īfir
mitate. Diſcat audire īfirma illū
quē cōtēpſit icolumis. audiat ut
reſurgat. quē ſpreuit ut caderet. au
diat tandē expimēto edocta. qd p̄
cepto docta noluit obtinere. Docuit
enī eā miſeria ſua. quā fecit negli

gentē felicitas. Heu qd mali ſit a dn̄o
fornicari de ſe p̄ſumēdo? O qm̄ bonū
ſit adherere dn̄o. ſemp hūile ſentiendo;
Recedē enī ab illo ſimplici et ſinglari
bono. ī iſtas multitudinū voluptates.
et ī amorē ſcl̄i corrupcioneſq̄ʒ ēternas
accede. hoc ē fornicari a dn̄o. Huic cla
mat Facies fornicaria facta ē tibi. et
impudērata facta ē tota. Videamꝰ nūc
obiurgacōis cōſiliū. Non enī ſic īcre
pat ut īſultet. ſꝫ ad cōfuſionē vult p
ducere p̄ſupcionē ut ſanet. Exclamauit
ſcriptura uehemēt. nec palpauit adu
lando. quos voluit repare ſanādo;
Adulteri. neſcitis qa amicꝰ huiꝰ mū
di. īimicꝰ deo cōſtituit̄? Amor mūdi
adultẽat aīam. Amor fabricatoris
mūdi caſtificat aīaꝫ. Sed ñ de corrup
cione erubueit: ad amplexꝰ illos caſ
tos redire nō cōcupiſcit. Confūdat̄
ut redeat. q̄ ſe iactabat ne rediret;
Supbia ergo īpediebat aīe reditū;
Qui aūt īcrepat. nō facit peccatū. ſꝫ oñdit
pcc̄m. Quod nolebat aīa videre. ponit̄
ei ante oculos. et qd poſt dorſū habere
cupiebat. ad faciē illi admouet. Vide
te in te. q̄ vides ſtipulā ī oculo fr̄is
tui: trabem aūt ī oculo tuo nō vides;
Reuocat̄ ad ſe aīa. q̄ ibat a ſe. Sicut a
ſe ierat: ſic a dn̄o ſuo; Se enī r̄ſpexerat.
ſibiq̄ʒ placuerat. ſueq̄ʒ poteſtatis ama
trix facta fuerat. Receſſit ab illo. et nō
remanſit ī ſe. Ideo et a ſe pellit̄. ꝛ a ſe
excludit̄: et ī exteriora p̄labit̄. Amat
mūdū. amat tp̄alia. amat terrena.
q̄ ſi ſe ipām amaret. neglecto a quo
facta ē iā minꝰ eſſet. iā deficeret. amā
do qd minꝰ ē. Minꝰ ē enī ipā qm̄ deꝰ.
et longe minꝰ. tantoq̄ʒ minꝰ. q̄ntū mi
nus ē res facta. qm̄ factor. Ergo amā
dus ē deꝰ. ita pro amore eiꝰ ut ſi fieri

poteſt. nos ip̄os obliuiſcam̄. Q̄d ergo
ē iſte trāſitus. Oblita ē aīa ſeipām.
ſȝ amādo mūdū. nūc obliuiſcat̄ ſe. ſȝ
amādo artificē mūdi. Pulſa ē ergo
a ſe q̄d amādo ꝑdidit ſe. et q̄a nec fcā
ſua nouit videre. iuſtificat iniq̄tates
ſuas. Effertur et ſuꝑbit ī petulācia.
ī luxuria. ī honoribȝ. ī poteſtatibȝ. ī
diuicijs. ī potēcia vanitatis. Arguit̄.
corripit̄. oſtēdit̄ ſibi. diſplicet ſibi. cō
fitetur feditatē. deſidēat pulchritudinē;
et q̄ ibat effuſa redit cōfuſa. Contra
illā videt̄ orāe q̄ dicat. imple facies
eoꝝ ignominia. Imple inquit ꝓpħa fa
cies eoꝝ ignominia. et q̄rūt nomen
tuū dn̄e. Oderat eos. quorū facies
ipleri ignominia cupiebat. Vide q̄
admodū amet eos. quos vult q̄rere
nomē dn̄i. Amat tātū. an odit tātū.
an ⁊ odit ⁊ amat. Immo et odit et
amat. Odit tua. amat te. Q̄d ē odit
tua. amat te. Odit q̄d feciſti: amat
q̄d fecit. Que sūt enī tua. n̄ pctā.
Et quid es tu. n̄ q̄d fecit deus. Negli
gis q̄d fact⁹ es: diligis q̄d feciſti. A
mas extra te opa tua. negligis ī te op⁹
dei. Merito is. merito laberis. merito
et a te ip̄o ꝑgis. merito audis: ſpirit⁹
ambulās et nō reuertēs. Audi poti⁹
vocātē ⁊ dicētē. cōuertimini ad me et
cōuertar ad vos. Nō enī deus auertit̄
et cōuertit̄. Manēs corripit. icōmuta
bilis corripit. Auerſꝰ ē q̄a tu te auertiſti.
Tu ab illo feciſti caſū. non ip̄e a te fecit
occaſū. Ergo audi dicētē tibi. cōūtimini
ad me et conūtar ad vos. Hoc ē enī q̄d
cōūtar ad vos: q̄a cōūtimini ad me.
Fugiētis dorſa ꝑſequit̄. q̄ faciē redeūtis
illuiāt. Quo enī fugies. a deo fugies.
Quo fugies fugiēs ab illo q̄ nullo lo
co cōtinet̄. et nuſq̄m abſens ē. Qui

cōūſū liberat. punit auſū. Que habes
iudicē fugiēs: hūc prēm habeto rediēs;
Tumuerat āt ſuꝑbia. ⁊ ī ip̄o tumore
ꝑ anguſtū redire nō poterat. Clamat
ille qui factus ē via: ītrate ꝑ āguſtā
portā. Conat̄ īgredi impedit tumor.
et tāto magis ꝑniciose conat̄: q̄nto ma
gis impedit tumor. Tumidū enī vex
at āguſtia. vexatus āt ampli⁹ tume
bit. ampli⁹ tumēs q̄ndo ītrabit. Er
go detumeſcat: ſi cupit īgredi. Unde
āt detumeſcat. accipiat hūilitatis me
dicamētū. Bibat cōn̄ tumorē poculū
amaꝝ ſȝ ſalubre; bibat poculū hūili
tatis; Quid ſe artat. Nō ſinit mo
les: nō magna ſȝ tumida. Magnitu
do enī ſoliditatē habet: tumor infla
cionē. Nō ſibi magn⁹: tumid⁹ videat̄;
Detumeſcat ut magn⁹ ſit. ut certus
⁊ ſolidus. Nō iſta deſideret. nō de ſta
tu pompaꝝ reꝝū labenciū corruptibi
liūq; glorietur. Audiat eū ip̄m q̄ dixit
ītrate ꝑ anguſtā portā. dicentē ego ſū
via. Quaſi enī quereret tumid⁹ qua in
trabo. rn̄dit. Ego ſū via: ꝑ me intra;
Nō n̄ ꝑ me ambulas: ut intres ꝑ ia
nuā. Nā ſicut dixi. ego ſū via. ita ego
ſū ianua; Q̄d q̄ris. qua redeas. qua
intres. Ne alicubi erres: ip̄e tibi oīa
fact⁹ ē. Breuit̄ ergo dicit. hūilis eſto.
mitis eſto. Audiam⁹ hoc aptiſſime
dicentē. ut videam⁹ qua ſit via. que
ſit via. quo ſit via. quo venire vis;
Certe forte auaricia. oīa vis poſſidē.
omīa m̄ tradita ſūt a prē meo inquit;
Fortaſſe dictur⁹ es. xp̄o ſunt tradita.
nūq̄d michi. Audi aplm dicentem
audi ut dixi. iā dudū ne deſꝑacione
frāgaris. Audi quomō amatus es.
nō amād⁹. audi quomō amat⁹ es
turpis. fedus. āteq̄m eſſet ī te q̄d a

mari dignū esset. Amat⁹ es prius:
ut dign⁹ fieres q̄ amareris. Etenī xp̄s
sicut ait apl's. p impijs ē mortuus;
Ante forte impius amari mēbat.
Quare. Q̄d mēbat impi⁹. Dāpnai
rn̄des. xp̄s tn̄ pro impijs mortu⁹ est;
Ecce q̄d tibi p̄stitū ē impio. iā pro
q̄d seruat. Q̄d p̄stitū ē impio. Xp̄s
pro impijs mortu⁹ ē. Desideabas āt
oīa posside. noli p auaiciā; p pietatē
hoc q̄re; Si enī ita q̄sieris: possidebis;
Tenebis enī eū. p quē fc̄a sūt oīa. et
cū ip̄o oīa possidebis.
Inter cetera cū sc̄m euāglm.
legeret audistis. ait dn̄s ih̄s. ego sū
via veritas et vita. Veitatē ⁊ vitā
omīs homo cupit. s; viā nō oīs homo
īuenit. Deū eē q̄ndā vitā etnā. īmuta
bilē. itelligibilē. itelligētē. sapiētē. sa
piētes faciente. Nōnulli eciā hui⁹ sc̄li
philosophi viderīt. veitatē fixā. stabi
lem. īdecliabilē. ubi sūt omēs ratio
nes rex oīm creaturax. Viderīt q̄dē:
s; de lōgīquo. Viderīt. s; ī errore positi.
Et ideo ad tā magnā ⁊ ieffabilē. et
btīficā possessioēm. qua via p̄ueīret
nō īuenerīt. Nā qui viderīt eciā ipi
q̄ntū videri ab hoīe potest creatorē
p creaturā. factorē p facturā. fabri
catorē mūdi p mūdū. paul⁹ apl's tes
tis ē. cui itaq; debēt crede xp̄iani. Ait
enī cū de talib; loq̄ret; Reuelat ira dei
de celo sup oēm īpietatē ⁊ īiusticiam
hoīm. q̄ veitatē ī iniq̄tate detinēt;
Nūq̄d dixit eos nō detiere veitatē.
Sed veitatē in īiq̄tate detinēt. Bonū
ē q̄d tenēt. s; malū ē ubi tenēt. veitatē
in īiq̄tate detinēt. Occurrebat āt ut
dicēt eis. vnde illi ipij veitatē tenēt.
Nūq̄d deus ad quēdā eox locut⁹ est.
Nūq̄d legē acceperūt. sicut isrlita pl's
p moysen. Vnde ergo detinēt veitatē.
uel in ip̄a iniq̄tate. Audite q̄d seq̄t
et ondit. Qa q̄d notū ē dei īquit. ma
nifestū ē ī illis. De⁹ enī illis maīfesta
uit. Maīfestauit illis q̄b; legē nō dedt.
Audi quomō maīfestauit; Inuisibilia
ei⁹ p ea q̄ facta sūt itellecta ꝯspiciūt;
Interroga mūdi ornatū. celi fulgorē.
disposicionēq; sydeū. solē diei sufficiē
tem. lunā noctis solaciū. ītroga trām
fructificātē herbis ⁊ lignis. animalib;
plenā. ī oīb; exornatā. īterroga mare
q̄ntis ⁊ qualib; natatilib; plenū. ītro
ga aera q̄ntis volatilib; viget. īterro
ga oīa ⁊ vide si nō sensu suo tāq; tibi
rn̄dēt. deus nos fecit. Hec et philosophi
nobiles q̄sierīt: et ex arte artificē cog
nouerīt. Q̄d ergo. Quare ruelat ira
dei sup ip̄am īpietatē. q̄a veitatē in
īiq̄tate detinēt. Veniat. ostendat quo
modo. Iam enī dixit. quomō cognoue
rūt īuisibilia ei⁹. id; dei. p ea que fc̄a
sūt itellc̄a ꝯspiciūt. Sēpiterna quoq;
ei⁹ v̄tus et diuītas. ut sint ī excusabi
les. q̄a cū cognouissent deū. nō sicut deū
honorificauerūt. aut grās egerūt. sed
euanuerīt ī cogitacionib; suis. et obscu
ratū ē īsipiēs cor eox. Apli v̄ba sūt nō
mea. et obscurratū ē cor eox. dicētes
enī se esse sapiētes. stulti facti sūt. Q̄d
curiositate īuenerīt: supbia pdiderūt;
Dicētes se sapiētes esse. id; donū dei
sibi tribuētes. stulti facti sūt. Verba
inquā apli sūt. dicētes sapiētes se esse
stulti facti sūt. Ostēde p̄ba stulticiā ip
sox. ostēde aple. et sicut ostēdisti nobis
vnde potuerīt p̄uenire ad cogniciōnē
dei quoniā īuisibilia ei⁹ p ea q̄ facta sīt
itellecta ꝯspiciūt. ita nūc ostēde quo
dicētes se esse sapiētes. stulti facti sūt;
Audi. q̄a īmutauerīt aut glām īcorrup

tibilis dei in siltudinē ymaginis
corruptibilis hoīs et volucrū et qua
drupedū et serpētū. Figuras enī istoꝝ
aīalū sibi deos pagani fecerūt. In
uenisti deū et colis ydolū. Inuenisti
veitatē. ⁊ ipaꝫ veitatē ī iniusticia de
tines. et qđ p dei opa cognouisti. per
opa hoīs pdis. Totū cōsiderasti. celi.
terre maris. elemētorūq; oīm ordīeꝫ
collegisti. istud nō vis attendē. qđ mū
dus opus ē dei. ydolū opꝰ ē fabri.
Si faber ydolo. sicut dedit fabri figurā.
daret et cor. ab ipō ydolo faber adora
ret. Quomō enī o homo faber tuꝰ
deus ē. sic homo idoli faber ē. Q's est
deus tuꝰ. Qui te fecit. Quis ē deus
fabri. Qui illū fecit. Q's ē deus idoli.
Qui illū fecit. Ergo si idolū cor habēt.
nō fabrū adoraret q̄ illū fecit. Ecce ī
qua iniq̄tate veitatē tenuerūt. et ad pos
sessionē illā quā viderūt: viā pducētē
nō inuenerūt. Xp̄s aūt q̄a ipē ē apud pa
trē veitas et vita. vbū dei de quo dcm̄
ē. vita erat lux hoīm. q̄a ergo ipē est
apud prēm veitas ⁊ vita. ⁊ nō habe
bamꝰ qua iremꝰ ad veitatē. filiꝰ dei q̄
semp ī prē veitas et vita ē. assumēdo
hoīeꝫ factꝰ ē via. Ambula p hoīeꝫ et
puenis ad deū. P ipm̄ vadis: ad ipꝫ
vadis. Noli q̄rere qua ad ipsū venias:
pter ipm̄. Si enī via ee ipē noluisset:
semp erraremꝰ. Factꝰ ergo via ē. qua
venias. Nō tibi dico q̄re viā: ipa via
ad te venit. Surge et ambula: ambu
la moribꝫ. nō pedibꝫ. Multi enī ambu
lāt bene pedibꝫ: et male ābulāt mo
ribꝫ. Aliqn̄ enī ipi bene ābulātes pter
viā. corruūt. Inueies q̄ppe hoīes bene
viuētes: ⁊ nō xp̄ianos. Bene currūt:
sed ī via nō currūt. Quāto plꝰ crūt:
plus errāt qui a via recedūt. Si aūt

tales hoīes pueniāt ad viā et tenēt
viā. o q̄nta securitas ē. q̄a et bene ā
bulāt et nō errāt. Si aūt nō tenent
viā. q̄ntū vis bene ambulet: heu
q̄m dolēdū ē. Melius ē enī ī via clau
dicare: q̄m pter viā fortiter ābulare.
Hec satis sint caritati vre. Cōusi
ad dn̄m. Finit. Itē eiusdē de verb
dn̄i In euāgelio scdm̄ Johanē. Ver
ba que loquor vob a me ip
so nō loquor. Audite auribꝫ
Accipite mētibꝫ. Sermo kmi
dilectissimi. loquētibꝫ quidē nobis.
sꝫ ipō docente q̄ nō recedit a nobis:
Dn̄s dicit qđ modo cū legēt audistis.
verba q̄ loquor uobis. a me ipō nō
loquor. Pater aūt ī me manēs ipē facit
opa. Ipa ergo vba opa sūt. Plane
ita ē. Nā pfecto q̄ primū loquēdo
edificat: bonū opus operat. Sed qđ
ē a me ipō nō loquor: ñ a me ipō ñ
sū q̄ loquor. Ei q̄ppe tribuit q̄cq̄d
facit. de quo ē ipē qui facit. Pater enī
deus nō ē de aliquo. filiꝰ aūt deꝰ pr̄i e
qualis. sꝫ de patre deo. Ideo ille deꝰ
sꝫ nō de deo. et lumē sꝫ nō de lumīe.
Iste vō deus de deo. lumē de lumīe.
Nā ī his duabꝫ sētētijs. vna q̄ dictū
ē. nō a me ipō loquor. alia qua dcm̄
ē. pater aūt ī me manēs facit opera
ipē. singłas tenētes diuisi nobis ad
uersant̄ heretici. q̄ nō ex vna pte. sꝫ
ī cōtraria conātes. a via veritatis
exorbitāt. Arriani quippe dicūt. eē
ce īequalis ē pr̄i filiꝰ. nō a seipō lo
quit̄. Dicūt sabelliani cōtra idꝫ pa
tripassiani. ecce q̄ pater ē. ipē ē et
filiꝰ. Quid ē enī pr̄ ī me manēs ipē
facit. ñ ī me maneo ego q̄ facio.
Contraria dicitis. sꝫ nō eo modo sicut
ē falsū cōtrariū vero. sꝫ sicut sunt

inter ſe duo falſa cōtraria. Errādo
ī diuiſa ẏſtis. ī medio ē via quā reli
quiſtis. Inter vos ipōs. lōgiore int
uallo ſeparati eſtis. qm̄ ab ipā via
cui⁹ deſertores eſtis. Vos hinc. vos
aūt illinc. huc venite. Alteri ad alte
ros trāſire nolite. ſꝫ hinc atqꝫ illinc.
ad nos veniēdo. īuicē vos īuenite;
Sabelliani agnoſcite quē ꝑtermit
titis. arriani equate quē ſubditis.
et ī via vera nobiſcū ambulatis;
Eſt enī qd̄ īuicē ex vobis alteri ex
alteris admoneri vtriqꝫ debeatis;
Audi ſabelliane. vſqꝫ adeo nō ipē ē
pater q̄ fili⁹. ut eū arrian⁹ īequalē
aſſerat pri. Audi arriane. uſqꝫ adeo
fili⁹ equalis ē pri. ut ſabellian⁹ eūdē
eē dicat et patrē. Tu adde quē tollis.
tu adimple quē minuis. et nobiſcū
ambo cōſiſtitis. q̄a nec tu tollis. nec
tu minuis eū. q̄ et alter ē a prē. ut
cōuincat ſabellianū. et eq̄lis pri. ut
cōuincat arrianū. Vtriſqꝫ enī clamat.
ego et pater vnū ſum⁹. Qd̄ ait vnū.
audiāt arriani. qd̄ ait ſum⁹. audi
ant ſabelliani. et nec illi equalem
nec illi alterꝫ negādo ſint vani. Si
ꝰ quoniā dixit verba q̄ ego loquor
vobis a me ipō nō loquor, ꝓptea pu
tat̄ eē ī pūs poteſtate. ut nō qd̄ vult
faciat. audiat̄ qd̄ dixit. Sicut pater
ſuſcitat mortuos ⁊ viuificat: ſic et
fili⁹ quos vult viuificat. Item ſi qm̄
dixit pater ī me manēs facit opa
ipē, ꝓptea putat̄ nō ali⁹ eē pater a
liud ipē. audiat̄ qd̄ dixit. q̄cūqꝫ pr̄
facit. hec ⁊ fili⁹ ſilit̄ facit. et ītelli
gat̄ nō vīs vnū. ſꝫ duo vnū. Vex
q̄a ſic equalis alter alteri. ut tamē
alter ex altero. ideo nō loq̄t̄ a ſe ipō.
q̄a non ē a ſe ipō. ideo pr̄ ī illo manēs

facit opa ipē. q̄a ꝑ quē et ī quo facit
nō ē niſi ab ipō. Deniqꝫ adiūgit ⁊
dicit. nō creditis q̄a ego ī prē. ⁊ pater
ī me eſt. Alioqn̄ ꝓpt̄ opa ipā credite;
Ante ſol⁹ philipp⁹ arguebat̄. nūc aūt
nō eū ibi ſolū fuiſſe qui eēt arguēd⁹
oſtēdit̄; Itē eiuſdē de ūbis dn̄i In euā
glio ſcd̄ꝫ Johem. Pacē meā do vobis.
pacē meā relinquo vobis. Smo. lvij⁹.

Dn̄i vox eſt frēs kmi. pacē
meā do vobis. pacē relīquo
vobis. De pace dicturi p̄ꝰ
que pacis ſint cōmoda videam⁹. Eſt
pax ſēnitas mētis. trāquillitas aīmi.
ſimplicitas cordis. amoris vīculū. cō
ſorcium caritatis. Hec ē que ſimultates
tollit. bella cōpeſcit. cōprimit iras. ſup
bos calcat. hūiles amat. diſcordes ſe
dat. īimicos cōcordat. cūctis ē placita;
Nō q̄rit alienū; nichil deputat ſuū;
Docet amare q̄ odiſſe nō nouit. neſcit
extolli. neſcit īflari; Hanc ergo q̄ ac
cipit teneat. qui ꝑdidit repetat. q̄ ami
ſit exq̄rat. qm̄ qui ī eadē nō fuerit ī
uēt⁹ abdicat̄ a patre. exheredat̄ a
filio. nichilomi⁹ a ſcō ſpū alien⁹ effici
tur. Reſpuit enī mun⁹ oblatū. q̄ dare
legis cōtēpſerit bonū. Nec poterit ad
hereditatē dn̄i ꝑuenire: q̄ teſtamētū
noluerit obſeruare. Non poteſt cōcor
diā habē cū xp̄o. q̄ diſcors uolueit eē
cū xp̄iano. Contumacie ergo crimē ē.
qd̄ iubet̄ cōtēpnē. qd̄ ꝑcipit̄ nolle.
qd̄ imperatū ē declīare. Qd̄ t̄ cōe tū diſ
cordia xp̄iane. Qd̄ ſimultates amas.
qd̄ auctori placē nō potuit. Qd̄ ex
cercēs īimicicias. quas euadē nō po
tuit. nec ille q̄ eas p̄m⁹ īuenit. In īicio
nāqꝫ īimicicias ī prothoplaſti dū
ſerpens exercit īterficit̄. dū homini
īuidet ipē proſternit̄. dū adam cupit

nō

decipe. ipse p̄mit⁹ iugulat. Quare
aut xp̄i caritatē amplectē xpiane.
aut discordie auctorē de silitudiē ope
rū parētē ipi⁹ esse cognosce; Itē eiusdē de uerbis dn̄i In euangelio scd̄z Johem.

Nō turbet cor vr̄m neqȝ formidet.

Accepim⁹. Sermo. lviij.

fr̄es uerba dn̄i dicētis ad discipulos suos. nō turbetur cor
vr̄m. neqȝ formidet. Audistis q̄a ego
dixi uobis. q̄a vado et venio ad vos;
Si diligetis me gauderetis vtiqȝ. q̄a va
do ad prēm. q̄a pater maior me ē. Poterat
ergo turbari et formidare poterat cor
illorum q̄ ibat ab eis. quāuis reuersurus ad
eos. ne forsitā gregē lup⁹ hoc ītuallo
īuaderet pastoris absencia. Sed a q̄bȝ
homo abscedebat. deus nō relinquebat.
q̄a idem ipse xp̄s. homo et deus. Ergo
et ibat p id qd homo erat. et manebat
p id qd deus erat. Ibat p id qd uno lo
co erat; manebat p id qd ubiqȝ erat;
Cur itaqȝ turbaretur ɀ formidaret cor.
qn sic deserebat oculos. ut nō desereret
cor. Quāuis deus etiā q nullo cōti
netur loco. discedat ab eorum cordibȝ qui
eū reliquūt moribȝ nō pedibȝ. et ve
niat ad illos q cōuertūtur ad eū nō facie
ȝ fide. et accedūt ad eū mēte. nō car
ne. Ut aūt itelligerent scd̄z id qd homo
erat. eū dixisse. vado et venio ad vos.
adiecit atqȝ ait. Si diligetis me gau
deretis vtiqȝ. q̄a vado ad patrē. quia
pater maior me ē. P qd ergo fili⁹ nō
ē eq̄lis patri. p hoc erat iturus ad prēm:
a quo et venturus ē vivos iudicaturus et
mortuos. P illud aūt ī quo ē equalis
gignēti. vnigenit⁹ nūq̄m recedit a prē.
ȝ cū illo ē ubiqȝ totus. pari diuinitate.
quā null⁹ cōtinet loc⁹. Cū eni ī forma
dei esset. sicut ap̄ls loquitur. nō rapinā
arbitratus ē esse se eq̄lē deo. Quomō
eni rapina possit esse natūa. q̄ nō erat
vsurpata ȝ nata. Semetipm aūt exi
naniuit formā serui accipiēs. Nō er
go amittēs illā. ȝ accipiēs istā. eo mō
se exinaniēs. quo hic minor apparebat.
qn apud prēm manebat. Forma qp
pe serui accessit: nō forma dei recessit.
Hec ē assūpta. nō illa cōsūpta. Propter
hāc dicit. pater maior me ē. propter illā
vero. ego ɀ pater vnū sum⁹. Hoc attē
dat arrian⁹. et hac attētione fit san⁹.
nec cōtētione maneat īsan⁹. Hec ē
eni forma serui ī qua dei fili⁹ minor
ē nō prē solo. ȝ etiā spū sc̄o. Neqȝ id
tātū. ȝ etiā se ipso. q̄a idē ipse ī forma
dei maior ē se ipso. Neqȝ eni homo xp̄s
nō dicitur fili⁹ dei. qd etiā sola caro ei⁹
ī sepulchro meruit appellari. Nūqd
aliud cōfitemur cū dicim⁹ credere nos ī
vnigenitū dei filiū. q sub pontio py
lato crucifix⁹ ē ɀ sepult⁹. Quod ei⁹
sepultū ē. nisi caro sine aīa. Ac p hoc
cū credim⁹ ī dei filiū q sepult⁹ est. p
fecto filiū dei dicim⁹. et carnē q sola
sepulta ē. Ipse ergo xp̄s fili⁹ dei eq
lis prī ī forma dei. q̄a semetipm exi
naniuit. nō formā dei amittēs. sed
formā serui accipiēs. maior ē ɀ se ipso.
q̄a maior ē forma dei q amissa nō ē.
qm serui q accepta ē. Quid itaqȝ mirū
uel qd idignū. si scd̄z hāc serui for
mā loquēs ait dei fili⁹. pater maior
me ē. et scd̄z dei formā loquēs. ait
idem ipse dei fili⁹. ego et prī vnū su
m⁹. Vnū sūt eni scd̄z id qd deus erat
vbū. et maior ē prī. scd̄z id qd uerbū ca
ro factum ē. Dicā etiā qd arriani et
eunomiani negare nō possūt. scd̄m
hāc serui formā. puer xp̄s etiā pa
rētibȝ suis minor erat. qn paruus

maioribꝫ ſicut ſcͥptū ē ſubditꝰ erat;
Quid igit͛ hetice cū xp̄s ſit deꝰ ⁊ ho
mo. loquit͛ ut homo. et calūpniaris
deo. Ille ī ſe natū̄ cōmēdat hūanā:
tu ī illo audes deformare diuinā; In
fidelis. īgrate. ideone tu minuis eū
q̄ fecit te. q̄a dicit ille q̄ factus ē ꝓpter
te. Equalis enī prī filꝰ ꝑ quē factus
ē homo. ut minor eēt prī factꝰ ē homo
Qđ niſi fieret. quid eſſet homo. Di
cat plane dn̄s et mḡr nr̄. ſi diligētis
me. gaudētis utiqꝫ. q̄a vado ad prē͛.
q̄a pater maior me ē. Cū diſcipulis
audiamꝰ u͛ba doctoris. nō cū alie͞is
ſequam͛ aſtuciā deceptoris. Agnoſca
mꝰ geminā ſubſtāciā xp̄i. diuinā ſcꝫ
qua eq̄lis ē prī. hūanā qua maiorē
pater. vtrūqꝫ aūt ſimul nō duo. ſꝫ unꝰ
xp̄s. ne ſit quaternitas nō trinitas;
Sicut enī unꝰ ē homo. aīa rōnalis
et caro. xp̄m ī his omībꝫ xp̄m ī ſin
gulis confitem͛. Quis ergo ꝑ quē
factus ē mūdꝰ. Xp̄s iheſus. ſꝫ ī for
ma dei. Quis ē ſub pōcio pylato cru
cifixus. Xp̄s iheſus. ſꝫ ī forma ſerui;
Itē de ſingulis quibꝫ homo cōſtat. quis
nō ē derelictus ī inferno. Xp̄s iheſus.
ſꝫ ī aīa ſola. Quis reſurrecturꝰ triduo ī
ſepulchro iacuit. Xp̄s iheſus. ſꝫ ī carne
ſola. Dicit͛ ergo et ī his ſingulis xp̄s;
Verū hec oīa nō duo uel tres. ſꝫ unꝰ ē
xp̄s. Ideo ergo dixit. ſi diligētis me
gaudētis utiqꝫ q̄a vado ad prēm. q̄a
nature hūane gratulādū ē. eo q᷑ ſic
aſſūpta ē. a u͛bo unigenito. ut īmortalis
cōſtitueret͛ ī celo. Atqꝫ ita fiet terra ſub
limis. ut incorruptibilis puluis ſedet
ad dexterā prīs. Hoc enī modo ſe itu
rū dixit ad prēm. Nā ꝑfecto ad illū
ibat. q̄ cū illo erat; ſꝫ hoc erat ire ad
eū et recede a nobis. mutare atqꝫ im
mortale facē. qđ mortale ſuſcepit ex
nobis. et leuare ī celū. ꝑ qđ fuit ī t͛ra
pro nobis. Quis nō hīc gaudeat q̄ ſic
diligit xp̄m. ut et ſuā naturā iā īmor
talem gratulet͛ ī xp̄o. atqꝫ id ſe ſpe
ret futurū eſſe ꝑ xp̄m. Obiciūt
nobis arriani creaturā dei filiū. aſ
ſerentes quidē qđ ſalomō ad hec ex ꝑ
ſona xp̄i cōſiſtit et dicit. dn̄s creauit
me ī pncipio viarū ſuarꝫ ī opa ſua.
ante ſclm fundauit me īicio p̄uſqꝫ
terrā faceret. p̄uſqm̄ ꝓduceret fontes aq̄ꝝ.
p̄uſqm̄ mōtes ſtabilirent͛. ante oēs
aūt colles genuit me. Adu͛ſus quos
ita rn̄demꝰ. multi quidē doctiſſimi
viri. hoc ꝑſona illꝰ ſapiēcie dictū aſ
ſerūt. quam ſalomō ad iudicādū re
gendūqꝫ ꝑplm acceperat. Sed q̄a vos
aīmo ꝑtinaci hoc a nob ex xp̄i ꝑſoā
dictū exigitis. nō reluctam͛ neqꝫ re
nitim͛. ſꝫ ipius veritatis auxilio ro
borati. ubicūqꝫ duxeritis ſeqm͛. ꝑmo
qdem ut ſupius diximꝰ. licet unā
ꝑſonā ī xp̄o credamꝰ. duas tn̄ ſubſtā
cias idꝫ naturas eē fateam͛. diuinitatis
ſcilicet et hūanitatis. aſſūptricis et
aſſūpte. creatricis et create. q̄ tamē
ſubſtācie nō ſūt cōfuſe. ſꝫ unite atqꝫ
ī una eademqꝫ ꝑſona īſeꝑabiles. et
ī ſua ſemꝑ ꝓprietate manētes. Qua
ꝓpt͛ unicuiqꝫ ſubſtācie ꝓpria utiqꝫ
aptāda ſūt. idꝫ īfirmitates hūani
tati q̄ creata ē. ſigna u͛o ul͛ mirabi
lia diuinitati q̄ creauit. Intuitū enī
he due nature ſibimet unite ſūt
atqꝫ cōiūcte. ut idē atqꝫ idē xp̄s deꝰ
et homo. aliqn̄ res aut agat. aut
loquat͛ hūanas. aliqn̄ u͛o diuinas.
ſicut ē illud. qđ dormit ī naui. et qđ
imperat vētis et mari. aut qđ eſu
rierit. et qđ quīqꝫ milia hoīm de qnqꝫ

panibꝫ et duobꝫ piſcibꝫ ſaturarit· poſ
tremo qđ morit᷑. ⁊ qđ lazarū q̄tridua
nū aūcte diuīā iubeat a mortuis re
nouari. Ex quo mirari nō debes. ſi xp̄s
de ſua hūanitate dixeit. dn̄s creauit
me ītio viarū ſuaꝝ ī opa ſua. quā
ſubſequēs dictū qđ diuinitati cōueni
ebat· priori p̄miſſo ōndit dicēs. ante
ſcl'm fūdauit me ītio p̄uſq̄m t̄ram
facēt. et p̄uſq̄m abyſſos facēt. p̄uſq̄
ꝓdirēt fontes aquaꝝ. p̄uſq̄m mōtes
ſtabilirēt᷑. āte omēs āt colles genuit
me. hoc ē dicē· licet creaueit me.
ut ītiū viaꝝ atqꝫ opm ei⁹ p euāgl'i
demōſtrarē. ſꝫ āte ſcl'm idꝫ āte ītiū
āteq̄m celū ul' t̄ra ul' tēpora fierēt
genuit me. hoc ē ut ſine tp̄e. et ſine
ītio ſe a patre genitū demōſtraret;
Nā ut totū breuit' cōprehēdā. xp̄s
fili⁹ dei deus et homo. ſcđꝫ diuītatē
āte tp̄a ſine ītio īenarrabilit' a
p̄re genit⁹ ē. ſicut yſaias dicit· gene
racionē ei⁹ q̄s enarrabit. nouiſſiō
aūt tp̄e ſcđꝫ hūanitatē creatus eſt;
Adueniēs enī diuītas ī vteꝝ v̄gīs
marie aūcte illa qua ī p̄adiſo adā
de limo formauit. carnē ſibi ex ſub
ſtācia ipius marie fabricauit. quā
pro ſalute nr̄ā ſuſcipiēs. et ſibi coad
unās. nat⁹ ē deus et homo. Quā
geneacionē mathe⁹ enarrat dicēs;
Xp̄i āt gn̄acio ſic erat. et cetā. Itē
ſolēt aduſū nos hui⁹modi venenatū
ꝯponē ſylogiſmū dicētes; Si coetnū
p̄ri creditis filiū. dicite q̄ſum⁹. dū
eſſet genit⁹ ē. an dū nō eſſet. Si dū
eſſet duo ergo īgeniti āte fuerūt. et poſt
modū vn⁹ alteꝝ geneauit. aut ſi ut
racio vera p̄mittit dū nō eſſet genit⁹
ē. erit vtiqꝫ p̄re poſterior. Ad quā rē
nobis nō aliud agendū ē. n̄ ut tam

grādi hereticoꝝ malicie exemplis a
poſtolicis reſiſtam⁹. qbꝫ facile ſapiē
cia ſecularis elidit᷑. Dū ergo nobis
mēorata ſuperi⁹ obiecerit. dicim⁹ nos
ſicut ſolū patrē ſemp̲ et ſine inicio īge
nitū nouim⁹. ita filiū ſemp̲ et ſine ini
cio ex patre genitū cōfitem᷑. Nec alia
aliqua cauſa ē q̄ diuiſionē faciat pſo
naꝝ. n̄ qđ hic īgenit⁹ ē. et ille genit⁹.
idꝫ hic pater ē. et ille fili⁹. q̄a pater
ſemp pater. nūq̄m fili⁹. q̄a ut dixim⁹
nō eſt genit⁹ ſed ipē genuit. et fili⁹ ſp
fili⁹ ē. nūq̄m pater. q̄a nō genuit. ſed
genit⁹ ē. Qua de re nō ali⁹ q̄m apl's
ipē ī medio prouocād⁹ ē. q̄ p̄uidēs eu
nomij arrijqꝫ maliciā. exemplis reꝝ
viſibiliū. īuiſibilē et īenarrabilem
et īcōprehēſibilē rē īquātū potuit
uel res ipā p̄miſit explanaē conat⁹
ē. Qđ enī ſcribēs ad hebreos de filio
dicit: Qui ē īquit ſplēdor glorie. ⁊
figura ſubſtācie ei⁹. Videam⁹ ergo
qđ cauſe ē. q filiū ſplēdorē nōiauit;
Splēdorē enī niſi fallor nō dicim⁹ n̄
aut ſolis aut lune aut cuiuslibet cer
ti lumīs. Qđ ergo ē. Nūqđ tā inſa
nim⁹ ut apl'm putem⁹ īeſtiabilē il
lā diuītatis ſpeciē ſoli aut igni aſſimi
laſſe. Abſit. Sed ut exēplo illo ītelli
gam⁹. q̄a ſicut ſplēdor ex ſubſtācia ſolis
naſcit᷑. ita et filiū ex ſbā p̄ris genitū
et ſicut nō ē ſol aut ignis p̄or ſplēdore
ſuo licet ex illo naſcit᷑. ſꝫ ex quo ſol aut
ignis ꝓceſſit. ſiml' et cū eo ſplēdor ei⁹
apparuit. nec dici poteſt ſplēdor ſole ul'
igni poſterior. cū tamē ut dixi ex ipſo
naſcit᷑. Si ergo ī creaturis aliqđ īue
nit᷑ qđ et naſcit᷑. et poſteri⁹ nō ſit a
genitore ſuo. cur hoc hētice a creatore
fieri poſſe deſperes. Accipe eciā hui⁹
rei aliā ſilitudinē. ſicut ſplēdor ex ſole

natus replet orbē terrarū. et tñ a gem
tore suo nō abscidit aliqñ nec recedit.
ita et filiꝰ ex prē genitꝰ. vbiqȝ dū sit.
ī patre semꝑ ꝑmanet. Et sicut substā
tialit splēdor ī sole ē. et sol ī splendore.
ita substātialit pr̄ ī filio. et filiꝰ ī prē
ē. Et sicut soli et splēdori vna substā
tia dū sit. nō tamē ē vna ꝑsona. qr̄
nec solē splēdorē ēē. nec splēdorē dici
mꝰ solē. qr̄ scimꝰ qꝛ sol genuit splēdorē.
splēdor vero natus ex sole ē. ita et pr̄
et filiꝰ cū sit vniꝰ essencie. nō tñ sūt
vniꝰ ꝑsone. sicut iā supiꝰ ad plenū
memorauimꝰ. Et sicut sol ꝑ splēdorē
et calefacit et illuiat. et siccat. ꝛ soluit
et eradicat. et denigrat. et oīa q̄ ei
a deo iūcta sūt opat. ita et prēm ꝑ
vnigenitū filiū suū oīa legimꝰ fuisse
operatū. Creatū īquiūt esse filiū a
prē nō genitū. Ad qd̄ breuit rn̄dēdū
ē. si creatus ē. vtiqȝ et seruꝰ. qr̄ omē
qd̄ creatū ē. neccē ē ut creatori deser
uiat. Et si seruꝰ ē filiꝰ. quomō ī for
ma dei cōstitutꝰ. formā serui accepit.
Seruꝰ enī formā serui accipe nō po
test. Itē dicūt nō natura esse deū fi
liū. sed creatū. Aduꝰsus huiusmodi q̄sti
ones soluto rn̄dēdū ē. qr̄ si natura deꝰ
nō ē filiꝰ ſȝ creatura. nec colendꝰ ē oī
no. nec ut deꝰ adorādꝰ. dicēte aplō. et
coluerūt et seruert creature potiꝰ
qm̄ creatori q̄ ē bn̄dictꝰ ī scl̄a. Et ad
galathas. Sȝ tūc ignorātes deū. his q̄
natura nō sūt dij seruiebatis. Sed
illi ad hec replicabūt ꝛ dicēt. Qd car
nē eiꝰ quā creaturā ēē nō negas simul
cū diuīitate adoras. atqȝ ei nō minus
qm̄ diuīitati deseruis. Ego diuītam
carnē. ymo ꝑfcām ī xp̄o huāitatē
ꝓptea adoro. qd̄ a diuīitate suscepta
atqȝ deitati vnita ē. ut nō aliū atqȝ
aliū ſȝ vnū eūdēqȝ deū et hoīem dei
filiū esse cōfitear. Deniqȝ si hoīem se
parauerīs a deo ut photinꝰ ul paulꝰ
samosatenꝰ. illi ego nūqm̄ credo nec
seruio. Velut si quis nr̄m aut pur
purā aut dyadema regale iacēs in
ueniat. nūqd ea conabit adorare.
Cū vero ea rex fuerit īdutus. ꝑiculū
mortis īcurrit si ea simul cū rege ado
rare quis cōtēpserit. Ita etiā in xp̄o
dn̄o huānitatē nō solā aut nudam.
ſȝ diuīitati sue vnitā. vnū deū. filiū
deū verū. ꝛ hoīem verū. si q̄s adorare
cōtēpserit eterne mortis penā paciet.

Itē eiusdē de vb̄ dn̄i In euāgelio scdm
Johēm. Ego sū vitis vos estis sarmē
ta. pater meꝰ ē agricola. Sermo lixꝰ

De sacro euāgelio ꝑsenti tē
pori cōsonātē silitudinē au
distis qui operarii ī vinea
Est enī modo tempꝰ vindemie tpalis.
ē āt ꝛ spūalis vindemie. ubi deꝰ gau
det ad fructū vinee sue. Colimꝰ enī
deū. et colit nos deus. Sȝ nō sic deū coli
mꝰ. ut nos eū meliorē faciamꝰ. Coli
mꝰ enī eū adorādo. nō arando. Ille
āt colit nos tāqm̄ agricola agrū. co
lendo facit meliorē. et ipm̄ fructū ī
nobis q̄rit ut eū colamꝰ. Cultura ip
sius ē in nob. qd̄ nō cessat verbo suo
extirpare semina mala de cordibus
nr̄is. aperire cor nr̄m tāqȝ aratro ser
monis. plātare semina ꝓceptor. ex
pectare fructū pietatis. Cū enī istā
culturā sic acceperimꝰ ī cor nr̄m ut
eū bene colamꝰ. nō existimꝰ īgrati
agricole nr̄o. ſȝ fructū reddimꝰ quo
gaudeat. et fructꝰ nr̄ nō illū diciorē
facit. ſȝ nos beaciores. Ecce audite.
qr̄ sicut dixi colit nos dn̄s. Nā qr̄
nos colimꝰ deū. nō opꝰ ē ut ꝓbetur

vobis. Omnūs enī homo hoc habet ī
ore. qa hoīes colūt deū. Qa vero deꝰ
colit hoīes qͣſi expaueſcat auditor. qn̄
audit qa nō ē ī vſu hoīm. ut dicat
qa deꝰ colit hoīes. ſʒ qa deū colūt ho
mines. Debemꝰ ergo ꝓbare vobis
qa et deus colit homīes. ne forte pu
tem̄ ūbū īdiſciplinatū dixiſſe. et ali
qͥs ī corde ſuo diſputet cōtra nos. et
neſcīēs qd dixem̄ꝰ r̄ꝑhēdat nos. Hoc
ergo cōſtitutū ē demōſtrare uobis.
qa et deus colit nos. ſʒ iā dixi ſicut
agrū. ut meliores nos faciat. Dn̄s
dicit ī euāglio. Ego ſū vitis. vos eſtis
armēta. pater meꝰ agricola ē. Qd
facit agricola. Interogate vos q̄ agri
cole eſtis. qd facit agricola. qa agrū co
lit. Si ergo pater deus agricola ē. hꝫ
agrū et colit agrū ſuū. et expectat in
de fructū. Deniqʒ plātauit vineā
ſicut dicit ipe dn̄s ihs xp̄s. et loca
uit eā agricolis qui redderēt ei fruc
tū tēꝑibʒ ꝓprijs. et miſit ad eos ſer
uos ſuos ut peterēt mercedē vinee.
illi aūt cōtumelijs eos affecer̄t. aliqͦs
et occider̄t. et frm̄ r̄ddē cōtepſerūt.
Miſit alios. talia ꝑpeſſi ſūt. Et dixit
ille patfamilias. cultor agri ſui. et
plātator ⁊ locator vinee ſue; Mittā
filiū meū vnicū. forte uꝉ ipm̄ reue
rebūt. Et miſit īquit etiā filiū ſuū;
Dixer̄t illi apud ſe ipōs. Hic ē heres
venite et occidamꝰ eū. et nrā erit he
reditas. Et occiderūt eū. et pieceruūt
extra vineā. Cū veneit dn̄s vinee
quid faciet illis malis colonis. Reſpō
ſū eſt. malos male ꝑdet. et vineā lo
cabit alijs agricolis. q̄ reddāt ei frm̄
ī tēpore ſuo. Plātata ē vinea ī lege
data ī cordibʒ iudeoꝝ. miſſi ſūt ꝓphe
te q̄rētes fructū. bonā vitā eoꝝ. pro
phete ab eis cōtumelijs affecti et occi
ſi ſūt. Miſſus ē et xp̄s vnicꝰ filiꝰ pa
triſfamilias. et ipm̄ occiderūt hēdem.
et ideo ꝑdider̄t hēditatē. In cōtrariū
eis vertit malū cōſiliū. ut poſſiderēt
occider̄t. et qa occider̄t ꝑdiderūt. Et
modo audiſtis ſilitudīeʒ ex euāglio
ſuo. qa ſile ē regnū celoꝝ pr̄ifami
lias qui exijt conducē oparios ad
vineam ſuā. Exijt mane. et quos ī
uenit cōduxit. et placuit cū eis mer
cedē denariū. Exijt ad horā tertiā
īuenit alios. et adduxit ad opꝰ vinee
Et ſexta hora hoc fecit. et nona hoc
fecit. Et exijt etiā ī hora vndecima
ꝓpe ad finē diei. īuenit quoſdā vacu
os et ſtātes. et ait illis. Quid hic ſta
tis. Quare nō operamī ī vinea.
Reſpōder̄t qa nemo nos cōduxit. Ve
nite īquit et vos. et qd iuſtū viſū fuerit.
dabo uobis mercedē denariū. placuit
Isti. qa vna hora erāt opaturi. qn̄ ſi
bi auderēt ſperare denariū. ſʒ tn̄ ſe ac
cepturos aliqd gratulabātur. Adducti
ſūt et ipi ad vnā horā. Finito die iuſ
ſit omībʒ reddi mercedē. a nouiſſis
uſqʒ ad ꝑmos. Inde cepit reddē ab
eis qui hora vndecīā venerūt. iuſſit
eis dare denariū. Illi q̄ ꝑma hora ve
nerūt vidētes illos accepiſſe dena
riū quē cū illis placuerat. ſperaue
rūt ſe plus aliquid accipe. Vētū ē ⁊
ad ipōs. et acceperūt denariū. Mur
murauer̄t aduſus prēmfāilias. di
cētes. Ecce nos qui ſuſtinuimꝰ ardorē
diei et eſtū. equaſti ⁊ pares feciſti illꝰ.
q̄ vna hora ī vinea opati ſūt. Et ait
prfāilias. iuſtiſſimū r̄nſū reddēs v
ni eoꝝ; Sodalis nō tibi feci īiuriā. hoc
ē nō te fraudaui qd placui r̄ddidi
tibi. Fraudē tibi nō feci. qā qd pactꝰ

sũ reddidi. huic nõ volo r̃ddẽ. ꝫ do-
nare. Nõ licet m̃ facẽ qđ volo de meo.
An ocul⁹ tuus nequã est. q̃a ego bon⁹
sũ. Si alicui tollerẽ alienũ. rc̃e re-
ꝓhenderer q̃si fraudator et negator
alieni. Cũ veõ debitũ r̃ddo. et cui
volo etiã dono. nec cui debeo me
potest r̃ꝓhendẽ. et cui donaui debꝫ
amplius gaudẽ. Nõ erat qđ r̃ndẽt.
et equati sũt omẽs. et facti sũt no-
uissimi ꝓmi. ⁊ ꝓmi nouissimi. q̃a
tãtũdẽ acceperũt. et ꝓmi et nouissimi.
Nõ ẽ ergo q̄ a nouissimis cepit r̃d-
dere. Nõne omẽs sicut legim⁹. si-
mul accepturi sũt. Legim⁹ enĩ ĩ alio
loco euãgelij q̃a dicturꝰ ẽ eis quos
ponet ad dexterã. venite benedicti
p̃ris mei ꝑcipite regnũ qđ vobis pa-
ratũ ẽ ab ĩicio mũdi. Si ergo omẽs
simul accepturi sũt quomõ hic ĩtelli-
gim⁹ priores accepisse illos q̃ ab vn-
decimã opati sũt. et posteriores illos
q̃ ꝓma. Si potuero sic dicẽ ut ꝑue-
niat ad ĩtellecm̃ vr̃m deo gracias.
Illi enĩ debetis agẽ gr̃as. q̃ vobis ꝑ
nos erogat. Non enĩ de nr̃o eroga-
m⁹. Si introges de duob⁹ vbi gr̃a.
q̃s prior accepit q̃ post vnã horã.
an q̃m q̃ post duodecimã. oĩs homo
r̃ndet. q̃a ꝓor accepit qui post vnã
horã accepit. q̃m qui post duodecĩaꝫ.
Sic ergo quãuis vna hora accepert
omẽs. tñ q̃a alij accepert post vnã
horã. alij accepert post duodecĩam
horã. illi q̃ dicti sũt ꝓores accepisse
q̃ post modicũ tp̃is accepert. Primi
iusti sicut abel sicut noe quasi pri-
ma hora vocati. felicitatẽ r̃surrc̃io-
nis nobiscũ accepturi sũt. Alij ius-
ti post illos. abrahã. ysaac. Iacob.
et quicũqꝫ erãt sc̃li ipsoꝝ quasi ter-
cia hora vocati felicitatẽ r̃surrc̃õnis no-
biscũ accepturi sũt. Alij iusti moyses
et aaron et q̃cũqꝫ cũ illis tãq̃ꝫ hora
sexta vocati. felicitatẽ r̃surrc̃õnis no-
biscũ accepturi sũt. Post ipõs ꝓphete
sc̃i tãq̃ꝫ hora nona vocati eãdem fe-
licitatẽ r̃surrc̃õnis nobiscũ acceptu-
ri sũt. In fine sc̃li omẽs xp̃iani tãq̃ꝫ
vndecimã hora vocati felicitatẽ r̃sur-
rc̃õnis illi⁹ cũ illis accepturi sunt.
Omẽs sil' accepturi sũt. ꝫ videtr illos
ꝓmos. post q̃ntũ tp̃s accipiũt. Sic g°
illi ꝓmi post m̃ltũ tp̃s. nos post mo-
dicũ temp⁹ quãuis sil' accipiam⁹
priores videm̃ accepisse. q̃a merces
nr̃a nõ tardauit. Erim⁹ ergo ĩ illa
mercede omẽs eq̃les tãq̃ꝫ primi no-
uissimi et nouissimi ꝓmi. q̃a dena-
ri⁹ ille vita et̃na ẽ. ⁊ ĩ vita et̃na oẽs
equales erũt. Quãuis enĩ meritoꝝ
diũsitate fulgebũt. ali⁹ mai⁹ alius
min⁹. qđ tñ ad vitã et̃nã ꝑtinet. e-
q̃lis erit omĩbꝫ. Nõ enĩ alteri erit
longior. alteri breuior. qđ pariter
sẽpit̃nũ ẽ. Qđ nõ ħt finẽ. nec tibi
habebit nec m̃. Alio modo ibi erit
castitas cõiugalis. alio modo ibi erit
ĩtegritas v̓ginalis. alio mõ ibi erit
fruct⁹ boni opis. alio mõ corona
passiõis. Illud alio modo. Tamẽ q̃ntũ
ꝑtinet ad viuẽ ĩeternũ. nec ille pl⁹
viuit illo. nec ille plus illo. Parit'
enĩ sine fine viuũt. cũ ĩ suis claita-
tibꝫ viuãt. Et ille denari⁹ vita et̃na
ẽ. Nõ murmuret ergo q̃ post m̃ltũ
tp̃s accipit. cõtra eũ q̃ post modicũ
temp⁹ accipit. Illi r̃ddit. illi donat.
vtrisqꝫ tamẽ vna res donat. Est et
ĩ ista vita silẽ aliq̃d ut excepta illa
solucione silitudĩs hui⁹ qua ĩtelligũ-
tur. prima hora vocati abel ⁊ ipsi⁹

scti iusti. tercia abraham et ipi⁹ sctí iusti. sexta moyses et aaron et ipi⁹ scti iusti. nona ꝓphete. et ipi⁹ scti iusti. vndecima tamq̄m i fine scti xp̄iani omēs. excepta ista solucione similitudinis et i hac vita nrā potest adiuuari hec similitudo. Tamq̄m enī pⁱma hora vocant. qui crescentes ab vtero matris incipiunt ee xp̄iani q̄si tercia pueri. q̄si sexta iuuenes. q̄si nona vergētes in seniū. q̄si vndecia oīno decrepiti. vnū tamē vite etne denariū omēs accepturi; Sed attēdite et itelligite frēs mei. ne ideo q̄sq̄ differat venire ad vineā qa securus ē. quoniā quādocūq̄ venerit ipm denariū accepturus ē. Securus ē quidē ipse denari⁹ illi pmittit. sz differre nō iubet. Nūq̄d enī et illi qui sūt ad vineā cōducti. quādo ad illos exiebat patrisfamilias ut cōduceret quos inuenit hora tercia et cōduxit. verbigrā. dixerūt illi. expecta. nō illuc im⁹ n̄ hora sexta. Aut quos inuenit hora sexta. dixerūt. nō im⁹ nisi nona. Aut quos nona inuenit. dixerūt. nō im⁹ n̄ vndecima. Omnibz enī tātūdem datur⁹ ē. Quare nos ampli⁹ fatigam. Qd ille datur⁹ sit. et qd facturus sit. penes ipm cōsiliū ē. tu quādo vocaris: veni. Merces enī cūctis equalis pmittit; sed de ipa hora operādi magna q̄stio ē; Si enī illi ubi gra q̄ vocati sūt hora sexta i hac etate corpis cōstituti. ubi iuueniles ani feruēt. sicut ipa hora sexta feruet. si dicerēt illi iuuenes vocati. expecta. audiuim⁹ enī i euāgelio. qa omēs vnā mercedē accepturi sūt. cū senes facti fuerim⁹ hora vndecima veniem⁹. tātūdē accepturi. quare laboraturi. rūspōdetur eis

et dicet. laborare nō vis. q̄ vtrū viuas usq̄z ad senectā nescis. Sexta hora vocaris. veni. Paterfamilias tibi q̄dem etiā vndecia venienti denariū promisit. sz vtrū viuas usq̄z ad septimā nemo tibi pmisit. Nō dico usq̄z ad duodeciā uł ad vndecimā. sz usq̄z ad septimā. Quare ergo differs vocātē te. certus de mercede. icertus de die. Vide ne forte qd tibi ille daturus ē pmittēdo: tu tibi auferas differēdo. Si hoc rc̄e dicit de ifantibz tamq̄m ad horā pⁱmā ptinētibz. si rc̄e dicit de pueris tamq̄ ad horā tciā ptinētibz. si rc̄e de iuuenibz. tamq̄ i hore sexte flagrācia cōstitutis. q̄nto magis rc̄e decrepitis dicit. ecce iā hora vndecia ē. et adhuc stas venire piger es. An forte nō exijt ad te vocādū paterfamilias. Si nō exijt. qd ē qd loq̄m. Nempe nos serui de familia ipi⁹ sum⁹. cōducere operarios missi sum⁹. Quid ergo stas. Finisti iā anorum numerū. festina ad denariū; Hoc enī exire prisfamilias inotescere. Nam q̄ i domo ē i abscondito ē. nō videtur ab eis q̄ foris sūt. Cū at exit de domo. videt abeis q̄ foris sūt. Xp̄s q̄n nō itelligit. et nō agnoscit. i secreto ē. Qn̄ at agnoscit. exijt cōducere; Ex occulto enī pcessit ad noticiā. Notus ē xp̄s. ubiq̄z p̄dicat xp̄s. Glām xp̄i. omia q̄cūq̄z sūt sub celo clamāt; Fuit irrisibilis quodāmō. et repheñsibilis int iudeos. uisus ē humilis. contēpt⁹ ē. Occultabat enī maiestatē; pmptā habebat ifirmitatē. Cōtēptū ē i illo qd pmptū erat. nec cognitū qd occultū erat. Si enī cognouissēt. nuq̄m dnm glie crucifixissent; Nūquid adhuc cōtēptus ē sedēs i celo. si cōtēpt⁹ ē cū penderet i ligno

no. Agitauerūt caput qui eū crucifixe
rūt. et āte crucē eius stantes. et tā
quā ad fructū sue seuicie ptinētes.
īsultātes dicebāt. Si filius dei ē. descē
dat de cruce. alios saluos fecit. seipꝫ
nō potest saluū face. Descēdat de
cruce. et credim⁹ ī eū. Nō descēdebat:
qa latebat. Multo eni facili⁹ poterat
de cruce descende: q potuit de sepul
chro rsurge. Ad nrām īformationē de
mōstrabat paciēciā. differēbat potē
ciā. et nō ē agnit⁹. Nō eni exierat
tūc cōduce operarios. nō exierat. nō
īnotuerat. Tercio die rsurrexit. demō
strauit se discipulis. ascendit ī celū. et
misit spm scm qnquagesimo die post
ascēsionē. Missus sps scs impleuit oēs
q fuerūt ī vno cōclaui. cētū viginti hoies;
Impleti illi spū scō. ceperūt loq linguis
oīm gēciū. Expressa ē vocacio. exijt
ille conduce. Cepit eni potēcia veri
tatis. omībꝫ īnotesce. Nā tūc eciā vn⁹
accepto spū scō. eciā vn⁹ loqbat oīm
gēciū linguis. Modo āt ī ecclia ipa
vnitas. tamēqꝫ vn⁹ loqt oīm gēciū
linguis. Ad quā linguā religio xpiana
nō puenit. ad quos fines nō ptendit.
Iā nō ē qui se abscōdat a calore eius;
Adhuc fit mora. ab eo q stat ī vnde
cima. Manifestū ē ergo frēs mei. oī
no maīfestū ē. tenete. certi estote. qm
dns nr ihs xps qn se quisqꝫ cōuterit
ad fidē ipi⁹ a via sua. ul supflua ul
neqssima. omia illi pccā dimittūt
et oīno tāqm donatis debitis. fiūt tū
illo tabule noue. Prsus oīa dimittū
tur. nemo sit sollicitus qd aliqd ei
nō dimittat. Sed itez. nemo puse
sit secur⁹. Ista eni duo occidūt aīas.
aut despacio. aut pusa spes. De
his duabꝫ malis. paucā audite;

Nā sicut liberat bona spes. ita spes.
ita decipit pusa spes. Pri⁹ attēdite
quēadmodū decipiat despacio. Sūt
hoies q cū cogitare ceperīt mala q
fecerūt. nō sibi putāt ignosci posse;
Et dū nō putāt posse sibi ignosci.
dāt aīm iā peire despacione. Peūt
dicētes ī cogitacōibꝫ suis: iā nulla no
bis spes. Neqꝫ eni tāta illa q cōmisi
m⁹ donari nobis. aut ignosci possūt;
Quare nō ergo satisfaciam⁹ cupiditatibꝫ
nrīs. Impleam⁹ saltē pñtis tpis vo
luptatē: qa nllāꝫ ī futuro habem⁹
ī futurō mercedē. Faciam⁹ qcqd libet.
et si nō licet. ut habeam⁹ suauitatē
ul tpalē: qa pcipe nō mem etnam;
Talia dicētes despando peūt. siue
anteqm oīno credāt. siue iā xpiani
et ī aliq pccā et scelera male viuēdo p
lapsi. procedit ad eos dns vinee. et
tāqm desperātes et vacātes tergū
dātes pulsat. et clamat ī pphā exe
chiele. In qcūqꝫ die cōuersus fuerit
homo a via sua pessiā. oēs iniqtates ei⁹
obliuiscar. Hac voce audita et credita
a despacione recreant. et ab illa al
tissiā et profūda voragine q submer
si fuerāt emergūt. Sed his timedū
ē ne ī aliā voraginē īcurrāt. et puse
sperādo moriātur. q desperādo mori
nō potuerūt. Mutāt eni cogitacōes
lōge qdē diusas. sꝫ tm pniciosas. et
rursus īcipiūt dice ī cordibꝫ suis. si
qcūqꝫ die cōusus fuero a via mea pes
sima. deus misericors sicut verāt p
pphāꝫ pmisit. oēs iniqtates meas obli
uiscāt. quare hodie cōuto. et nō cras.
Quare hodie et nō cras. Sit hodiern⁹
dies sicut hestern⁹ sit ī neqssima vo
luptate. sit ī flagicioꝫ gurgite vo
lutetur ī mortifera delectacione;

Cras cõuẽtar. et finis erit. Reſpõdet t̃. tu⁹ rei finẽ. Diãs iniq̃tatũ mearũ; Bene gaude. q̃a craſtino ĩiq̃tatũ tuarũ erit finis. Quid ſi ãte craſtinũ. tu⁹ erit finis. Ergo bene q̃dẽ gaudes. q̃a, ꝓpt ĩiq̃tatẽ cõuerſo tibi ĩdulgẽciã deus ꝓ miſit. ſʒ craſtinũ diẽ nemo t̃ ꝓmiſit. aut ſi forte ꝓmiſit mathematic⁹. lõge aliud ẽ q̃m deus. Multos mathemaci fefellerũt. q̃a ⁊ ſibi pleruq̃ʒ lucra ꝓmi ſerũt. et dãpna ĩuenerũt. Ergo etiã ꝓpt iſtos male ſperãtes, ꝓcedit p̃ſtulias. queadmodũ ꝓceſſit ad illos q̃ male deſ perauerãt et perierũt deſpando. et re uocauit eos ĩ ſpem. ſic ꝓcedit etiã ad iſtos q̃ male ſperãdo volũt ꝑire. et di cit eis ꝑ aliũ librũ. Ne tardes cõuẽti ad dñm. Quomõ illis dixerat. ĩ q̃cũq̃ʒ die ĩiqu⁹ cõuſus fuerit a via ſua peſſima. oẽs ĩiq̃tates ei⁹ obliuiſcar. et tulit eis deſpacionẽ qua iã dederãt aĩm ſuũ ꝑ dicioni. oĩmodo ĩdulgẽciã deſpantes. ſic ꝓcedit etiã ad iſtos q̃ ſperando ⁊ dif ferendo uolũt ꝑire. et loquit̃ ad eos. et ĩcrepat eos. ne tardes cõuẽti ad dñz. neq̃ʒ differas de die ĩ diẽ. ſubito enĩ veniet ira ei⁹. et ĩ tp̃e vindicte diſꝑdet te. Ergo noli differre. noli q̃d patet cõtra te claudẽ. Ecce ĩdulgẽcie dator aperit t̃ hoſtiũ. quid moraris. Gau dẽ debẽs. ſi apiret aliq̃n pulſãti. Nõ pulſanti aperit. et foris remanes. Ne ergo differas. De miſe̾icordie opibʒ quodã loco ſcriptũ dicit. Ne dixe ris. vade et reuertẽ. cras ego dabo tũ poſſis cõtinuo bñfacẽ. Nõ enĩ ſcis q̃d cõtigat ſequẽti die. Audiſti p̃ceptũ nõ differẽdi ut ĩ aliũ ſis miſe̾icors. et differẽdo ĩ te es crudelis. Non debes differre panẽ datur⁹. et dif fers ĩdulgẽciã acceptur⁹. Sed mi

ſerãdo alteri nõ differes. miſere et aĩe tue placẽs deo. Exhibe et aĩe tue eleõſinã; Nõ dico tibi ut tu ei des. ſʒ ne repellas manũ dãtis. Sed aliq̃n hoĩes inde ſibi plurimũ nocẽt. tũ alios offendẽ timẽt; Multũ valẽt boni amici ad bonũ. et mali amici ad malũ. Ideo dñs ut ꝓ ſalu te nr̃a potẽtũ amicicias cõtẽpnam⁹. noluit ꝑ̃us eligẽ ſenatores. ſʒ piſcatores; Magna artificis miſcdia. Sciebat enĩ q̃a ſi eligẽt ſenatorẽ. dicẽt ſenator. dig nitas mea electa ẽ. Si ꝑ̃us eligẽt impa torẽ. dicẽt imꝑator. ꝑtãs mea electa eſt; Si eligẽt ꝑ̃us oratorem. dicẽt orator. eloquencia mea electa ẽ. Si eligẽt philo ſophũ. dicẽt philoſoph⁹. ſapiẽcia mea electa ẽ. Interĩ inq̃t differãt̃ ſupbi iſti multũ tumẽt. Diſtat aũt int̃ magni tudiẽz et tumorẽ. vtrũq̃ʒ grãde ẽ. ſʒ nõ vtrũq̃ʒ ſanũ ẽ. Differãt̃ ergo ĩquit iſti ſupbi. aliq̃ ſoliditate ſanãdi ſũt; Da m̃ ĩquit ꝑ̃us piſcatorẽ iſtũ. veni tu paup̃ ſeq̃re me. Nichil habes. nich noſti. ſeq̃re me. Idiota. paup̃ ſeq̃re me; Nõ ẽ q̃d ĩ te expaueſcat̃. ſʒ multũ ẽ q̃d ĩ te impleat̃. Tam largo fonti. uas ĩane admouẽdũ ẽ. Dimiſit rethia piſcator. accepit grãm piſcator. et fcũs ẽ diuin⁹ orator. Ecce q̃d fecit dñs. de quo dicit apl̃s. ĩfirma mũdi elegit de⁹. ut cõfũdat forcia. Et ignobilia mũdi elegit de⁹. et ea q̃ nõ ſũt tãq̃m q̃ ſũt; ut ea q̃ ſunt euacuet. Deniq̃ʒ legũt̃ modo uerba piſcatorũ. et colla ſubdũt̃ orator. Tollant̃ ergo de medio ĩanes vẽti. tollat̃ de medio fum⁹ q̃ creſcẽdo euaneſcit, ꝑſus ꝓ ſalute iſta ɔtẽpnãt̃; Si quiſq̃m ĩ ciuitate aliquo piculoſo morbo corꝑis egrotaret. et eſſʒ ĩ ciui tate peritiſſim⁹ medic⁹ amicis egro tãtis potẽtibʒ ĩimic⁹. q̃ dicent aĩco

ſuo· noli eū adhibe· nichil nouit. dice
ret at nō iudicāte aīo ſȝ īuidēte. nōne
ille pro ſalute ſua cōmouet amicoꝝ po
tētū fabulas. et ut paucis diebȝ plus
viuet cū illoꝝ qualibet offēſione pel
lēdo ſui corpis morbo medicū illū quē
peritiſſimū cōmēdauerat adhiberet.
Egrotat hūanū gen9 nō morbis corpis.
ſed peccatis. Jacet toto circū orbe. ab ori
ente uſqȝ ī occidēte grādis egrot9. Ad ſa
nādū grādē egrotū. deſcēdit omīpōs me
dicus. humiliauit ſe uſqȝ ad mortalē car
nē. tāqȝ uſqȝ ad lectū egrotātis. Dat
ſalutis pcepta. cōtēpnit. q̄ audiuit li
berāt. Cōtēpnit cū dicūt amici potē
tes. nichil nouit. Si nichil noſſet. po
tēcia ei9 gētes nō impleret. Si nich
eſſȝ. nō eſſȝ ant̄qȝ apud nos eēt. pphas
āte ſe nō mitteret. Nōne modo īplent.
q̄ ante pdca ſūt. Nōne pbat medic9
iſte artis ſue potēciā. pmiſſa cōplēdo.
Nōne p totū mūdū pnicioſi eūtūt er
rores. et tritura mūdi domāt cupi
ditates. Nemo dicat antea melior
erat mūd9 q̄m modo. ex quo cepit
iſte medic9 artē ſuā excercere. multa h̄
videm9 horrenda. Noli mirari. Anteqȝ
aliqȝs curaret. mūda a ſāguīe ſtacio
medici videbat. Jmmo iā tu hoc ui
dēs. excute vanas delicias. veni ad
medicū. Sanitatis ē tps. nō volup
tatis. Curem9 ergo frēs. ſi necdū me
dicū agnoſcim9. nō ī eū tāqȝ̄ frene
tici ſeuiam9. nō ab eo tāqȝ̄ lethargi
ci auertam9. Multi enī ſeuiēdo. multi
dormiēdo perierūt. Frenetici ſūt qui
nō dormiēdo īſaniūt. Lethargici ſūt
q̄ multū dormiēdo pmūt. Perſus
tales ſūt hoīes. cōtra medicū iſtū;
Alij ſeuire ī eū volūt. et q̄m ipe iā in
celo ſedet. membra ei9 fideles in t̄ra p
ſequūt. Curat et tales. mlti ex eis cō
uſi. ex inimicis facti ſūt amici. ex pſe
cutoribȝ facti ſūt pdicatores. Tales e
ciā ipōs iudeos ī ſe ipm cū hic eſſet.
ſeuiētes tāqȝ̄ freneticos. ſanauit. p
qbȝ ī ligno pēdēs orauit. Dixit enī;
Pater ignoſce illis q̄a neſciūt qd faci
unt. Multi tamē eoꝝ ſedati furoris 10
tāqȝ freneſi oppreſſa. cognouerūt deū.
cognouerūt xpm. Poſt aſcēſionē miſ
ſo ſpū ſcō. cōuerſi ſūt ad eū quē cruci
fixerūt. et ī ſacramēto credētes. ſāg
nē ei9 biberūt quē ſeuiēdo fuderūt;
Habem9 exēpla; pſeqbat mēbra ei9
iā ſedētis ī celo ſaul9. pſequebat̄ ꝯuit
ī freneſi mēte pdita morbo nimio. At
ille vna voce de celo clamās ei. ſaule
ſaule qd me pſeq̄ris. pcuſſit freneti
cū. erexit ſanū. occidit pſecutorē. vi
uificauit pdicatorē. Etiā lethargici
mlti ſanāt. Jpis enī ſilēs ſūt q̄ nō
ſeuiūt in xpō. nec malicioſi ſūt adūſ9
xpianos. ſȝ tm̄ differēdo. lāgueſcūt
verbis ſopnolētis. in lucē oculos ex
tende pigreſcūt. et q̄ eos excitāt uo
lūt. moleſti ſūt. Recede a me īquit
lāguid9 lethargic9 obſecro te recede
a me. Quare. Dormire uolo; ſȝ mo
rieris inde. Jlle amore ſopni mori
uolo rīdet. et caritas deſup. nolo;
Pleruqȝ iſtū caritatis affectū exhibet
filius eciā pri iā iamqȝ morituro. p9
paucos dies. iā vtiqȝ etate finita. Si
lethargicū videt. et lethargico mor
bo premi ſuū prēm a medico agnoſcat.
dicēte ſibi. excita prēm tuū. noli eū p
mitte dormire ſi vis ut uiuat. Ad
eſt puer ſeni. pulſat. vellicat. pūgit.
pietate moleſtus ē. nec mori cito p
mittit. cito moriturū. Et ſi vixerit
ut aliqn̄ plures dies viuat cū deceſ

ſerit ſuaceſſiuꝰ. quāto maiore caritate
nos amicis nr̄is moleſti ēē debemꝰ. cū
q̇bꝫ nō paucos ī hoc mūdo dies. ſꝫ apᷘ
deū īetnū viuamꝰ. Amēt ergo nos.
et faciāt qᷘ audiūt ꝑ nos. et colāt quē
colimꝰ et nos. ut rapiat qᷘ ſperamꝰ
et nos; **Itē eiuſdē de ūbis dn̄i. In euā
glio ſcd̄ꝫ iohēm. Ego veritatē dico. Expe
dit uobis ut ego vadā. ⁊ cetera. S. lxꝰ.**

Medicina ē oīm aīe vulnerū.
et vna ꝓpiciacio ꝓ delictis ho
minū. credē ī xp̄o. Nec oīno
quiſq̄m mūdari poteſt ſiue ab origiāli
pc̄ō. qᷘ ex adā traxit ī quo omēs pecca
uert. et filij ire nālr̄ facti ſūt. ſiue
a pc̄is q̄ ipi nō reſiſtēdo carnali cōcu
piſcēne. ſꝫ eā ſequēdo. eiqꝫ ſeruiēdo in
flagicijs et facinoribꝫ addidert. ni per
fidem coadunēt et cōpaginēt corpori
eiꝰ. q̇ ſine ulla illecebra carnali et mor
tifera delectacione cōceptus ē. nec eū ī
delictis mater ī vtero aluit. et pc̄m
nō fecit. nec īuētꝰ ē dolus ī ore eius;
In eū q̇ppe credētes. filij dei fiūt. quia
ex deo naſcūt ꝑ adopcionis grāꝫ. q̄ ē
ī fide ihu xp̄i dn̄i nr̄i. Quapp̄t ꝟnū
merito idem dn̄s et ſaluator nr̄. hoc vnū
peccatū dicit. de quo arguit mūdū ſp̄s
ſcs̄. q̇a nō credit ī eū. Ego īquit veri
tatē dico. expedit uobis ut ego vadam;
Si enī nō abiero paclitꝰ nō veniet ad
vos. ſi aūt abiero mittā eū ad vos. Et
cū venerit. ille arguet mūdū de pc̄ō.
et de iuſticia. ⁊ de iudicio. Et de pc̄ō
q̇dem. q̇a nō credūt ī me. De iuſticia.
q̇a ad prēm vado. et iā nō videbitis
me. De iudicio aūt. q̇a pnceps mūdi
huiꝰ iudicatꝰ ē. De hoc ergo vno pc̄ō.
uoluit mūdū argui. qᷘ nō credūt ī
eū. videlicet q̇a in eū credendo cūcta
pc̄a ſoluūt. Hoc vnū imputari vo
luit. quo cetera colligant. Et q̇a credēdo
naſcūt ex deo. et filij dei fiūt. Dedit
enī īquit illis ptātem filios dei fieri
credētibꝫ ī eū. Qui ergo credit ī filiū
dei. īquātū adheret illi. et fit eciā ipe
ꝑ adopcionē filiꝰ ⁊ heres dei. coheres
aūt xp̄i. ītātū nō peccat. Unde dicit
iohēs. q̇ natus ē ex deo nō peccat. Et
ideo pc̄m vnde mūdꝰ arguit. hoc ē;
q͏ nō credūt ī eū. Hoc pc̄m ē de q̇ iten
tidē dicit. ſi nō veniſſe. pc̄m nō habe
rēt. Nūquid enī alia īnūabilia pc̄ā
nō habebāt. Sꝫ aduētu eiꝰ. hoc vnū
peccatū acceſſit nō credētibꝫ. quo cetā
tenerent. In credētibꝫ aūt quia hoc v
nū defuit. factū ē ut cūcta dimittēnt
credētibꝫ. Nec ob aliud apl̄s paulus.
omēs īquit pc̄auert. et egēt glā dei.
ut q̇ crediderit ī eū. nō cōfundat. ſi
cut et pſalꝰ dicit. Accedite ad eū et
illuminamī. et vultꝰ vr̄i nō ꝯfūdēt;
Qui gᷓ ī ſe glāt. cōfūdit. Nō enī
ſine pc̄is. īuenietꝰ. Ille itaqꝫ tātūmō
nō cōfūdit. q̇ ī dn̄o glāt. Omēs enī
peccauert. et egēt glā dei. Itaqꝫ cū
de iudeoꝝ īfidelitate loq̇ret. nō ait.
etenī ſi quidā illoꝝ peccauert. nūq̇d
peccatū eoꝝ. fidē dei euacuauit. Quō
enī dicēt. ſi quidā illoꝝ peccauert. cū
ipē dixerit. omēs enī peccauert. Sꝫ
ait ſi quidā illoꝝ nō crediderit. nū
q̇d īcredulitas eoꝝ fidē dei euacuau.
ut hoc peccatū expreſſius demōſtra
ret. quo vno claudit aduſus cetēa.
ne ꝑ dei graciā clarent. De quo vno
pc̄ō ꝑ aduētū ſp̄s ſcī. hoc ē ꝑ donū
ipiūs grē. qᷘ fidelibꝫ datur. mūdꝰ
arguit. dicēte dn̄o. de pc̄ō quidē. q͏
nō credūt ī me. Nō aūt eſſet meritū
grāde credētiū. et btitudo glōſa. ſi
ſemꝑ dn̄s ī reſuſcitato corpe hūanis

oculis apparet. Spūs ergo scs̄ hoc
magnū mun⁹ attulit creaturis. ut
eū quē carnalibz oculis nō uideret.
a carnalibz cupiditatibz mēte sobria
et spūalibz desideriys ebria suspira
rent. Unde ⁊ ille discipul⁹ q̄ se dixerat
nō crediturū n̄ cicatrices ei⁹ manu te
tigisset. cū cōtrectato corꝑe dn̄i q̄si cui
tulas exclamasset. dn̄s me⁹ ⁊ de⁹ me⁹.
me ait illi dn̄s. Q̄a uidisti et credidisti:
bt̄i qui nō uident et credūt. Hāc bt̄i
tudinē sps̄ scs̄ paraclit⁹ attulit. ut ab
oculis carnis serui forma remota. quā
de ỽginis utero accepit. ī ipāz dei form̄
ī qua pr̄i equalis eciā cū ī carne dig
nat⁹ ē appare ꝓmāsit. purgata mē
tis acies tenderetur. ut eodē spū replet⁹
apls̄ diceret. Et si nouueram⁹ xp̄m scd̄z
carnē. sz iā nō nouim⁹. q̄a et carnē
xp̄i. nō scd̄m carnē. sz scd̄m spm̄ nouit.
qui ỽtutē r̄surrcōnis ei⁹ nō palpādo
curiosus. sz credēdo cert⁹ agnoscit. nō
dicēs ī corde suo. quis ascendit ī celū.
hoc ē xp̄m deducere. aut q̄s descēdit
ī abyssū. hoc ē xp̄m a mortuis r̄ducere.
sz ꝓpe ē īquit ūbū ī ore tuo. q̄a dn̄s
ē ihesus. et si credideris ī corde tuo q̄a
dn̄s illū suscitauit a mortuis. salu⁹
eris. Corde enī creditur ad iusticiā. ore
aūt cōfessio fit ad salutē. Hec fr̄es
apli ūba sūt. ipius sc̄i spūs scā ebrie
tate ructātis. Ergo hāc bt̄itudinē quā
nō uidem⁹ et credim⁹. nullomō ha
berem⁹. n̄ eā a scō spū acciperemus;
ē Merito dictū, expedit uob ut ego eā;
Si aūt nō abiero paraclitus nō ueniet
ad uos. si aūt abiero mittā illū ad uos;
Semp quidē diuīitate nobiscū ē. sz
n̄ corꝑalit abiret a nobis. semꝑ ei⁹
corp⁹ carnalit uidērem⁹. et nūquā
spūalit crederem⁹. qua fide iustifi

cati et bt̄ificati. ad ipm̄ ūbū deū apd
deū ꝑ qd̄ facta sūt oīa. et qd̄ caro fcm̄
ē ut habitaret ī nob. corde mūdato
cōtēplari mererem̄. Et si nō manu
tāgēdo sz corde creditur ad iusticiā. tn̄ de
iusticia nr̄a mūd⁹ arguitur. q̄a nō uult
credē n̄ qd̄ uidet. Ut aūt nos habēm⁹
iusticiā fidei. de qua mūd⁹ argueretur
īcredul⁹. ꝓptea dn̄s ait. De iusticia q̄a
ad pr̄em uado. et iā nō uidebitis me.
Tāqz diceret. hec erit iusticia ur̄a ut cre
datis ī me mediatorē. quē resuscita
tū ad pr̄em ascēdisse certissimū habe
bitis. quāuis eū carnalit nō uideatis.
ut ꝑ ipm̄ r̄cōciliati. deū spūalit uidē
possitis. Unde figurām ecclīe gestāti mu
lieri cū ei post resurrcōnē ad pedes
caderet. noli me tāgē īquit. nōdū enī as
cēdi ad pr̄em meū. Qd̄ mistice dictū
ītelligitur. Noli me ꝑ corporeū cōtactū
carnalit credē, spūalit aūt credis. idz
fide spūali me tāgis cū ascendero ad
pr̄em. q̄a beati q̄ nō uidēt et credūt;
Et hec ē iusticia fidei qua mūd⁹ carēs.
de nobis qui ea nō carem⁹. arguitur;
q̄a iustus ex fide uiuit. Siue ergo q̄a
ī illo r̄surgētes. et ī illo ad pr̄em uenietes inuisibilit in iustificatiōe
ꝓficim̄. siue quia nō uidētes et credē
tes ex fide uiuim⁹. qm̄ iustus ex fide
uiuit. ꝓptea dixit. de iusticia q̄a ad
pr̄em uado. et iā nō uidebitis me. Nec
inde se mūd⁹ excuset. qd̄ dyabolo ipe
ditur. ne credat ī xp̄m. A credentibz enī
prīceps mūdi mittitur foras. ut iā nō oꝑe
tur ī cordibz hoīm. quos xp̄s ꝑ fidem
cepeit possidē. sicut opatur ī filijs dif
fidēcie. quos ad tēptādos et tribulādos
iustos plerūqz cōcitat. Q̄a enī miss⁹
ē foras q̄ intrīsecus dn̄abatur. extrīsec⁹
ꝑpliatur. Et si ergo ꝑ eius ꝑsecuciones
dn̄s dirigit mites in iudicio. tamē iā

ipē hoc ipso quo foras missus ē iudicatus
ē. Et de hoc iudicio mūdus arguit. quia
frustra de dyabolo qritur qui nō vult
crede ī xp̄m. quē iudicatū idz foras
missū. et ꝑpt' nr̄am exercitaōnē fo
riseus expugnaē ꝑmissū. nō solū vi
ri ſz etiā mlieres. et pueri et puelle
mres vicerūt. Sed ī quo vicert. nī ī illo
ī quē crediderīt. et quē nō videtes di
lexert. et quo dn̄ante ī cordibz suis.
pessimo dn̄atore caruert. Et hoc to
tū p grām. hoc ē p donū sp̄s sci. Recte
itaqz idem sp̄s arguit mūdū ⁊ de pctō.
qa nō credidit ī xp̄m. et de iusticia.
qa q voluert crediderūt. quāuis in
quē crediderīt nō vidert. et p eius
rsurrcione. se quoqz ī rsurrcione p
fici sperauert. et de iudicio. qa ipi si
vellet crede a nullo impediret. qm
pnceps huius mūdi iā iudicatus est.

Itē eiusdē de vbis dni In euāglio scdm
Johem. Ipē arguit mūdū de pctō. de
iusticia. et de iudicio. S. lxi.

Cum dn̄s et saluator nr̄ ih̄s
xp̄s de aduentu sp̄s sci quē
se missurū eē pmisit et misit. multa
dicēt. ait iter cetēa. Ipē arguet mū
dū de pctō. de iusticia. et de iudicio. Ne
qz hoc tū dixisset sermonē traiecit ī
aliud. ſz ipā aliqnto expressius īsinu
are dignatus ē. De pctō quidē īquit.
qa non crediderīt ī me. De iusticia āt
qa ad prēm vado. De iudicio vero.
qa pnceps mūdi huius iā iudicatus ē.
Oboritur ergo nobis itelligendi desi
deriū. cur pctm hoim quasi solū esset
nō crede ī xp̄o. ita de hoc solo dixit.
qd mūdū sp̄s scs arguet. Cū āt ma
nifestū ē pter hāc infelicitatē alia
mlta hoim eē pctā. cur de hoc solo
mūdū spus scs arguat. An qa pctm
oīa p īfidelitatē tenet. p fidē dimittūt.
pptēa hoc vnū p ceteris īputat deus. p
qd fit ut cetēa nō soluāt. dū nō credit
ī hūilē deū homo supbus. Sic enī scp
tū ē. deus supbis resistit. hūilibz aūt
dat grām. Grā qppe dei. donū dei est.
Donū āt maximū ipē sp̄s scs ē. et ideo
grā dicit. Cū enī omēs peccasset et e
gerēt gla dei. qa p vnū hoiem pctm ī
trauit ī mūdū et p pctm mors. ī quo
omēs peccauert. ideo grā qa gtis dat.
Ideo gtis dat. qa nō quasi merces rd
dit. post discussionē meitoz. ſz donū
dat. post veniā delictoz. De pctō igit
arguūt infideles. idz dilectores mū
di. Nā ipi significāt mūdi noie. Cū
enī dicit arguet mūdū de pctō. nō a
lio. qm qd non crediderīt ī xp̄o. Hoc
deniqz pctm si nō sit. nulla pctā rema
nebūt. qa iusto ex fide viuēte. cuncta
soluūt. Sz mltū iterest utrū qsqz cre
dat ipm esse xp̄m. et vtrū credat ī
xp̄m. Nā ipm eē xp̄m et demones
crediderīt. nec tn̄ in xp̄m demones credi
derūt. Ille enī credit in xp̄m. q et spe
rat ī xp̄m et diligit xp̄m. Nā si fidē
habet sine spe ac sine dilectiōe xp̄m
eē credit. nō ī xp̄m credit. Qui ergo
ī xp̄m credit. credendo ī xp̄m. veniet
ī eū xp̄s. et quodāmō vnit in eū. ⁊
mēbz ī corpoē eius efficit. Qd fieri nō
potest. nī et spes accedat et caritas. Qd
sibi etiā vult qd ait de iusticia. qa ad
prēm vado. Et pmo qrendū si de pctō
mūdus arguit. cur et iusticia. Quis
enī de iusticia rcē argui possit. De
pctō qdē suo. de iusticia veo xp̄i. mū
dus arguit. Nō video quid aliud
possit intelligi quādo qdem de pctō
inquit. qa non crediderīt ī me. de ius
ticia qa ad prēm vado. Illi nō credi

derūt. ipē ad prēm vadit. Illoꝝ ergo patrī. ipi⁹ aūt iusticia. Sed cur ī eo solo voluit noīare iusticiā: qa vadit ad prēm. Nūqd nō iusticia ē. etiā qd huc venit a prē. An illa poti⁹ mia est. qd a prē ad nos venit. iusticia veō qd ad prēm vadit. Ita fr̄es expedire arbitror. ut ī tāta pfūditate scripturaꝝ. ī qbꝫ forte v̄bis abscōditū aliqd latet qd oportune aperiendū sit. tāqm simꝉ fideliṫ inqram⁹. ut salubriṫ īueniē meām. Cur g° hāc appellat iusticiā. qa vadit ad prēm: et nō etiā qa venit a patre. An qa misēdia ē qd venit. ideo iusticia ē qd vadit. Ut et ī nobis discām⁹ impleri nō posse iusticiā. si pigri fueim⁹ prograre miāꝫ. nō q̄ nr̄a sūt q̄rētes. sꝫ q̄ alioꝝ. Qd cū monuissꝫ apls. ↄtinuo de ipō dnō ↄiūxit exēplū. Nichil īquit p ↄtētionē. neqꝫ p īanē glām. sꝫ ī hūilitate mētis alter alterutrū existimātes supiorē sibi. nō q̄ sua sūt vnqsqꝫ ītēdentes sꝫ q̄ alioꝝ. Deīde statī addidit. Singli quippe hoc sentite ī nobis. qd ꝛ ī xpō ihū. q cū ī forma dei esset nō rapinā arbitratus ē esse eq̄lis deo. sꝫ semet ipm̄ exinaniuit. formā serui accipiens. ī silitudinē hoīm fact⁹. et habitu īuētus ut homo. Hūiliauit se fact⁹ obediēs usqꝫ ad mortē. mortē aūt crucis. Hec ē misēdia qa veīt a prē. Que g̃ iusticia ē qua vadit ad patrē. Seqt̄ et dicit. Pp̄ter qd ꝛ de⁹ eū exaltauit. et donauit illi nomē qd ē sup omē nomē. ut ī noīe ihesu omē genu flectat̄ celestiū. t̄rrestriū. et īfernoꝝ. et oīs līgua ↄfiteat̄. qa dn̄s ihs xp̄s ī glā ē dei pr̄is. Hec ē iusticia qua vadit ad prēm. Sed si

solus vadit ad patrē. qd nob̄ pdest. Ut qd a spū sc̄ō. de hac iusticia mūd⁹ arguit̄. Et tn̄ n̄ sol⁹ iret ad prēm nō alio loco dicēt. nemo ascēdit ī celū. n̄ q de celo descēdit. filius hoīs q ē ī celo. Sed etiā paul⁹ apls dicit. nr̄a enī ↄūsacio ī celis ē. Sed quaē hoc. Quia itē dicit. Si r̄surrexistis cū xpō. q̄ sursū sūt q̄rite. ubi xp̄s ē ī dextera dei sedēs. q̄ sursū sūt sapite. nō q̄ sup terrā. Mortui enī estis. et vita vr̄a abscōdita ē cū xpō in deo. Quomō ergo ille solus. An ideo solus. qa xp̄s vn⁹ ē cū omībꝫ mēbris suis. tanqꝫ caput cū corpe suo. Quod aūt corpus eius n̄ ecclesia. sicut dicit idem doctor. vos aūt estis corp⁹ xpī et mēbra ex pte. Cū g° nos ascendeim⁹. et pp̄ter nos ipē descendeit. qd ē nemo ascendit. n̄ q descēdit. nisi qa nemo ascēdit. n̄ vn⁹ cū eo fact⁹. et tāqm mēbrū ↄpactus ī ei⁹ corpe q descēdit. Sic et discipulis dicit. qa sine me nichil potestis face. Aliter est enī vnū cū prē. et aliter vnū nobiscū. Unū cū prē ē. qa vna sb̄stācia ē pr̄is et filij. Unū cū prē ē. qa cū ī forma essꝫ nō rapinā arbitrat⁹ ē esse equalis deo. Unū nobiscū fc̄s ē. qa semetipm̄ exinaniuit formā serui accipiēs. Unū aūt nobiscū fc̄s ē scd̄m semen abrahe. ī quo bn̄dicēt̄ omēs gētes. Qd cū apls ↄmeorassꝫ nō dicit ī semībꝫ quasi ī mlt̄is. sed tāqm ī vno. et semini tuo qd ē xp̄s; Et qa et nos ad id ptinem⁹ qd ē xp̄s. nobis simꝉ īcorpatis. et illi capiti coherētibꝫ vn⁹ ē xp̄s. Et qa et nob̄ dicit. semē ergo abrahe estis. scd̄m pmissionē heredes. si enī vnū ē semē abrahe. ꝛ illud vnū semē abrahe

nō ītelligit̄ n̄ xp̄s. hoc aūt ſemē abra
he etiā nos ſum⁹. hoc ergo totū ideſt
caput et corp⁹. vn⁹ ē xp̄s. Et ideo nos
nō debem⁹ ab illa iuſticia ſepatos pu
tare quā dn̄s ip̄e cōmeōrat dicēs. de
iuſticia q̄a ad prēm vado. Cū xp̄o enī
et nos r̄ſurrexim⁹. et nos cū capite
nr̄o xp̄s ſum⁹. interī fide et ſpe. Cō
plebit̄ aūt ſpes nr̄a ī vltia r̄ſurr̄cōē
mortuoꝝ. Cū aūt cōplebit̄ ſpes nr̄a:
tūc cōplebit̄ et iuſtificacio nr̄a. Quā
cōplectur⁹ dn̄s. quid ſperare debeam⁹
oñdit ī carne ſua hoc ē ī capite nr̄o.
ī qua r̄ſurrexit ⁊ aſcēdit ad prēm. q̄a
ſic ſcptū ē. traditus ꝑpter delicta nr̄a.
et r̄ſurrexit ꝑpt̄ iuſtificacōēz nr̄ām;
Arguit̄ ergo mūd⁹ de pc̄cō ī eis q̄ nō
credūt ī xp̄m. et de iuſticia ī eis qui
r̄ſurgūt ī mēbris xp̄i. vnde dictū ē.
ut nos ſim⁹ iuſticia dei in ip̄o. Si enī
nō ī ip̄o nullomō iuſticia. Si aūt ī ip̄o:
totus nobiſcū vadit ad prēm. et hec
implebit̄ in nobis ꝑfc̄a iuſticia. ꝑpt̄
hoc et de iudicio mūd⁹ arguit̄. quia
p̄nceps hui⁹ mūdi iudicatus ē. idꝫ dya
bol⁹. p̄nceps īiquoꝝ q̄ corde nō habi
tāt n̄ ī hoc mūdo quē diligūt. et ideo
mūdus vocāt̄. ſicut nr̄a ɔ̄uſacio ī cel
ē ſi r̄ſurrexim⁹ cū xp̄o. Ergo quēad
modū nobiſcū idꝫ cū corpe ſuo vn⁹
ē xp̄s. ſic cū omībꝫ impijs quibꝫ ca
put ē cū quodā corpe ſuo vn⁹ eſt dya
bol⁹. Qua ꝑpt̄ ſicut nos nō ſepam̄
a iuſticia de qua dn̄s dixit q̄a ad prēz
vado. ſic impij nō ſeparant̄ ab illo
iudicio de quo dn̄s dixit. q̄a p̄nceps
hui⁹ mūdi iudicat⁹ ē. Itē ei dē de
v̄bis dn̄i In euāglio ſcd̄ꝫ iohēz. Petre di
ligis me. Scis dn̄e q̄a amo te.
Lectione ho · Sīmo. lxij⁹.
dierna audiūit caritas vr̄a

dictū ēē petro a dn̄o ꝑ īterogacionē.
diligis me. Cui r̄ndebat ille; Scis dn̄e:
q̄a amo te; hoc ſcd̄o hoc t̄cio. et ad ſin
gl̄a v̄ba r̄ndentis. dicebat dn̄s. paſce
agnos meos. Cōmēdabat petro ih̄s
agnos ſuos paſcēdos. q̄ paſcebat ⁊ pe
trū. Quid enī petr⁹ poterat p̄ſtare dn̄o.
maxīe iā īmortale corp⁹ gerēti. et ī
celo aſcenſuro. Tāq̄ꝫ ei dicet̄. amas
me. In hoc oñde q̄a amas me. Er
go frēs cū obediēcia audite. oues vos
ēē xp̄i. q̄a et nos cū tīore audiuim⁹.
paſce oues meas. Si nō cū tīore paſ
cim⁹ et timem⁹ ꝑ ouibꝫ. ip̄e oues pro
ſe debēt time. Ptineat ergo ad nos.
cura. ad vos obediēcia. ad nos. vigi
lācia paſtoralis. ad vos hūilitas gre
gis; Quāq̄m ⁊ nos qui vob̄ videm̄
loqui de ſupiore loco. cū tīore ſub
pedibꝫ vr̄is ſum⁹. q̄m nouim⁹ q̄m
piculoſa racio. de iſta q̄ſi ſublimi ſe
de reddat̄. Proinde kmi catholica ger
mina. mēbra xp̄i. cogitate quale ca
put habeatis. filij dei cogitate quale prēz ite.
īueneritis. xp̄iani cogitate que vobis
hēditas ꝑmittat̄. nō talis qualis ī ter
ra poſſideri a filijs nō poteſt. n̄ cū mor
tui fuerit parētes eoꝝ. Null⁹ enī in
terra poſſidet hēditatē p̄ris. n̄ mortui;
Nos viuo prē nr̄o. poſſidebim⁹ q̄d do
nauit. q̄a p̄r nr̄. mori nō poterit; Plus
addo. plus dico. et verū dico. ip̄e pater
erit hēditas nr̄a. Congruent̄ viuite.
maxīe vos cādidati xp̄i recētes bap
tiſati. modo regnāti. ſicut vos āte ad
monui. et modo dico. et ſollicitudinē
meā ꝑnūcio. q̄a tīore m̄ maiorē īgeſ
ſit. p̄ſens euāglica lectio. Obſeruate
vos. nolite imitari malos xp̄ianos.
nolite dicē faciā hoc. q̄a multi fideles
hoc faciūt. Hoc nō ē defenſionē pare

anime. ſꝫ comites ad gehēnā ingrē
Creſcite ī hac area dominica. ī hac īue
nietis bonos q̄ et vobis placeat. ſi ⁊
vos boni fueritis. Nūquid enī peculiū
nrm̄ nō eſtis. Heretici et ſciſmatici
de furtis dn̄icis peculia ſibi fecerīt.
et greges nō xp̄i ſꝫ ſuos cōtra xp̄m
paſcē voluerīt. Plane ī ip̄is depda
cionibꝫ ſuis titulū illi⁹ poſuerīt. ut
prede ipoꝝ q̄i defenderetꝰ ꝑ titulū po
tentis. Quid fiat xp̄s. qn̄ tales cō
tunt qui foris ab eccliā titulū eius
baptiſmatis acceperīt. Ciat p̄dato
rem. titulū nō deponit. et poſſidet
domū. q̄a īuenit ibi titulū ſuū. Quid
op⁹ ē ut mutet nomē ſuū. Nūquid
attendiſt qd̄ ait dn̄s petro. paſce ag
nos meos. paſce oues meas. Nūq̄d
dixit ei paſce agnos tuos. aut paſce
oues tuas. Excluſis at quid dixit.
ī cāticis cāticoꝝ ad eccliaꝫ loquēs.
Spōſus ad ſpōſā ait. n̄ cognoueis te
metip̄aꝫ pulchrā int̄ mulieēs exitu.
Tāqꝫ dicēs. nō ego te eicio. exi tu. Ni
ſi cognoueis temetip̄aꝫ pulchrā int̄
mulieres. n̄ cognoueis te ī ſpeculo
ſcripture diuīe. n̄ attendeis o mulier
pulchra ſpeculū qd̄ te falſo nitore
nō fallit. n̄ cognoueis q̄a de te dictū
ē ſuꝑ oēm t̄ram glīa tua. q̄a de te
dictū ē. dabo tibi gētes hēditatē tuā
et poſſeſſionē tuā termīos t̄re. Et alia
īnuiabilia teſtīonia q̄ catholicā cō
mēdāt eccliaꝫ. n̄ ergo cognoueris.
partē nō habes: heredē te nō potes
facē. Ergo exi tu ī veſtigijs gregū.
nō ſocietate gregis. et paſce hedos
tuos. nō quomō petro dictū ē. oues
meas. Petro dicitꝰ oues meas. ſciſ
matico dicitꝰ hedos tuos. Hic oues:
ibi hedi. Hic meas: ibi tuos. Reco

lite dexterā et ſiniſtrā iudicis nr̄i. re
colite ubi ſtabūt hedi. et ubi oues. et
apparebit uobis dext̄ra ubi ſiniſtra:
ubi cādida et nigra. lumīoſa ⁊ tene
broſa. pulchra et deformis. acceptiā
regna. et īuētura ſuppliciū ſempit̄
nū. Itē eiuſdē. In euāglio ſcd̄m Iohēm
de vna trinitate. trinaqꝫ vnitate. S̄. lxxij.

Euangelica lectio, p̄poſuit
nobis unde loquam̄. ad
caritatē vrāꝫ quā dn̄i im
perio. et vere dn̄i imperio. ab illo enī
expectauit cor meū tāq̄m iuſſionē p
ferēdi ſermonis. ut hic eū ītelligēꝫ
loqui me uelle. qd̄ recitari ipē volu
iſſet. Audiat ergo ſtudiū et deuocio
vrā ⁊ adiuuet apud ip̄m dn̄m nr̄ꝫ
laborē meū. Vidim⁹ enī eū et tāqꝫ
p̄poſito diuīo ſpectaculo. cōtuem̄ apd̄
flumē iordanis cōmēdari nob. deū
nr̄m ī trinitate. Cū enī venīret ih̄s.
et baptiſatus eēt a iohē. dn̄s a ſeruo.
qd̄ fecit ad hūilitatis exēplū. ī ip̄a
quippe hūilitate. oñdit impleī iuſti
ciā. qn̄ dicēte ſibi iohāne. ego a te de
beo baptiſari. et tu venis ad me. reſ
pōdit. ſine modo. impleatꝰ oīs iuſti
cia. cū ergo baptiſat⁹ eſſet. apti ſūt
celi. et deſcēdit ſuꝑ eū ſp̄s ſcs̄ ī ſpecie
colūbe. Deinde vox deſuꝑ ꝯſecuta
ē. hic ē fili⁹ me⁹ dilcs̄. inquo bene
cōſenſi. Habeam⁹ ergo diſtinctam
quodāmō t̄nitatē. ī voce prēm. ī hoīe
filiū. ī colūba ſp̄m ſcm̄. Hoc quidē
cōmeōrarē opus erat. nā vidē facili
mū ē. Euidenterꝰ enī nec ullo dubi
tacionis ſcrupulo cōmēdatꝰ hec t̄ni
tas. cū ipē dn̄s xp̄s ī forma ſerui
veniēs ad iohēm. vtiqꝫ fili⁹ ē. Nō
enī dici poteſt qd̄ pater ē. aut dici
poteſt qd̄ ſp̄s ſcs̄. Venit īquit ihe⁹

vtiq; filius dei. De colũba q̃s dubitet:
Aut q̃s dicat qd̃ ē colũba. cũ ip̃m euã
gelũ testet aptissime. descēdit sup
eũ sp̃s sc̃s ĩ colũbe specie. De voce aũt
illa silit nulla dubitatio qd̃ p̃ris sit.
cũ dicat tu es fili9 meus. Habem9 dis
tinctã trinitatẽ. et si cõsidem9 loca au
deo dicẽ. quãuis timide id dicã. tam̃
audeo quasi sepabilẽ trinitatẽ. cũ
ih̃s venit ad fluuiũ. ex alio loco ĩ a
liũ locũ. colũba de celo descendit ad
terrã de alio loco ĩ aliũ locũ. vox ip̃a
nec de t̃ra nec de aq̃ sonuit. s; de celo;
Tria hec q̃i sepant locis. separãt
officijs. sepant opibz. Dicat m̃ aliq̃s;
Ostende ĩsepabilem trinitatẽ. Mẽento
catholicũ deloqui. catholicis loqui;
Fides enĩ nr̃a. id; fides vr̃a. fides rc̃a.
fides catholica. nõ opinione p̃sũpcí
onis. s; testĩonio lc̃onis collecta. nec
hẽtica temeritate icerta. s; ap̃lica veri
tate fũdata. hoc ĩsinuat. hoc nouim9.
hoc credim9. hoc et si nõ videm9 ocul
nec adhuc corde q̃mdiu fide mũdam9.
ip̃a tñ fide rectissime ac robustissĩe
retinem9. p̃rẽm. filiũ. sp̃m scm̃ ĩsepa
bilẽ esse t̃nitatẽ. vnũ deũ nõ tres deos.
ita tamẽ vnũ deũ. ut filius nõ sit p̃r.
ut p̃r nõ sit fili9. ut sp̃s sc̃s nec pater
sit nec fili9. s; p̃ris et filij sp̃s. Hãc
ĩeffabilẽ diuinitatẽ apud se ip̃az ma
nẽtem. oĩa ĩnouãtem. creãtem. re
creantẽ. mittentẽ. reuocãtẽ. iudicãtẽ.
liberantẽ. Hãc ergo trinitatẽ ĩeffa
bilẽ simul nouim9. et ĩsepabilem;
Quid ergo agim9. Ecce seorsũ ve
nit filius ĩ homĩe. seorsũ sp̃s sc̃s de
celo descendit ĩ specie colũbe. seorsũ
vox de celo sonuit. hic ē filius me9;
Vbi ē ĩsepabilis trinitas. Faciat
vos p me deus ĩtentos. Orate pro
nobis. et quasi aperiẽtes sinũ. do
net ip̃e vnde qd̃ aperuistis implea
tur. Collaborate nobis. Videtis
enĩ quid susceperim9. nõ solũ quid.
verũ etiã q̃ vnde volum9 dicẽ. ubi po
siustis. quomõ positi. ĩ corpe qd̃ corrũ
pit et agg̃uat aĩam. et depmit ter
rena ĩhabitatio sensũ multa cogitã
tem. Quãdo ergo istũ sensũ a multis
extraho. et ad vnũ deũ trinitatẽ ĩse
pabilem colligo. ut aliq̃d videã. quid
dicã. Putasne ĩ hoc corpe qd̃ aggu
uat aĩaz ut aliq̃d vobis digne loquar.
potero dicẽ. q̃m adte dñe aĩam meã
leuaui. Adiuuet me. leuate mecũ.
nã ĩfirm9 sũ illi. et grauis ē m̃. Solet
hec questio ab studiosissimis f̃ribus
proponi. solet ĩ amatorũ ũbi dei ser
mone versari. solet pro hac multũ
pulsari ad deũ. dicẽtibz homĩbz. fa
cit aliq̃d pater. qd̃ nõ facit fili9. aut
facit aliquid fili9. qd̃ nõ facit pater.
Interi de p̃re ⁊ filio dicam9. Cũ aũt
hĩc expedierit conatũ nr̃m. tũ dicim9
adiutor me9 esto ne dẽliquas me. in
telligit etiã sp̃s sc̃s. ab opacione p̃ris
et filij. nequaq̃m discedẽ. De p̃re ergo
et filio. f̃res audite. Facit aliq̃d p̃r
sine filio. Rñdem9. Non. An dubi
tatis. Quid enĩ facit sine illo. p quẽ
facta sũt oĩa. Oĩa ĩquit p ip̃m f̃ca
sũt. Et sonetatẽ ĩcul cãs. tardis. du
ris. litigiosis addidit. et sine ip̃o f̃cm̃
ē nichil. Quid igit f̃res. Oĩa per
ip̃m f̃cã sũt. Intelligim9 vtiq; vni
ũsã creaturã factã p filiũ fecisse p̃rẽ;
p ũbũ suũ. deũ p virtutẽ et sapien
tiã suã. Nũq̃d dicturi sum9 omia
quidẽ quãdo creata sũt. p ip̃m facta
sunt. s; nũc nõ oĩa p ip̃m facit pa
ter. Absit. Recedat hec cogitatio a

fideliū cordibꝫ. abigat a sensu deuotoꝝ.
ab itellcu pioꝝ. fieri potest ut p ipm
creauerit. et nō p ipm gubernet. Absit
ut sine ipō regat qd ē. qn p ipm factū
ē ut esset. Sed et hoc testimonio scripture
doceam⁹. nō solū p ipm fcā et creata oīa
sicut ex euāglio cōmemorauim⁹. oīa p
ipm fcā sūt. et sine ipō fcm̄ ē nichil. sꝫ p
ipm etiā regit et disponit q fcā sūt. Ag
noscatis ergo xpm̄ dei v̄tutē et dei sapi
enciā. agnoscite dictū et de sapiēcia. atti
git a fine usqꝫ ad finē fortit. et disponit
oīa suauit. Nō ergo dubitem⁹ p ipm
regi oīa. p quē fcā sūt oīa. Nichil itaqꝫ
pater sine filio: nichil fili⁹ sine prē facit;
Occurrit questio. quā ī noīe dnī. et ei⁹
volūtate soluēdā suscepim⁹. Si nichil
faciat pr̄ sine filio. et nichil fili⁹ sine prē.
nōne qi cōsequēs erit. ut et prēm dicam⁹
natū de v̄gine maria. patrē passū sub
pōtio pylato. patrē r̄surrexisse. et ī celū
ascēdisse. Absit. Nō hoc dicim⁹ qa nō
hoc credim⁹. Credidi enī ppt qd locutus
sū. et nos credim⁹ ppt qd et loqm̄. Qd
ē ī fide. Qa fili⁹ de virgie nat⁹ ē nō
pater. Qd ē ī fide. Quia fili⁹ passus
sub pōtio pilato et mortu⁹. nō pater;
Excidit nob quosdā male ītelligētes
vocari patri passionos q dicūt ipm
patrē natū ex femia. ipm prēꝫ passū.
ipm ēē prēm qui ē fili⁹. duo ēē noīa
nō res duas. et remouit istos ecclia ca
tholica a cōione scōꝝ. ne aliquē decipe
rēt ut sepati litigarēt. Reuocem⁹ er
go difficultatē questionis. sensibꝫ vr̄is;
Dicat aliqs m̄. Tu dixisti nichil face
patrē sine filio. neqꝫ filiū sine prē. et
testiōnia de scripturis adhibuisti. ni
chil face prēm sine filio. qa oīa p ipm
fcā sūt. nec qd fcm̄ ē regi sine filio.
qa ipē ē sapiēcia prīs attingēs usqꝫ

ad finē fortit. et disponēs oīa suauit.
Modo m̄ dicis qi cōtra te ipm loquēs.
fili⁹ nat⁹ ē de v̄gine. nō pater. fili⁹ pass⁹
ē nō pater. fili⁹ r̄surrexit nō pater. Ec
ce teneo aliqd face filiū. qd nō facit pater.
Aut ergo cōfite face aliqd filiū sine prē.
aut cōfite etiā prēm natū. passū. mor
tuū. r̄surrexisse. Aut illud aut illud dic.
elige vnū de duobꝫ. Ego neutrū eligo.
nec hoc nec illud dico. nec aliqd filiū fa
ce sine prē dico. qa mētior si hoc dixero;
Nec patrē natū. passū. r̄surrexisse dico.
qa nichilomi⁹ mētior. Quomō īquit ex
plicaberis ab his angustijs. Placet uob
qstio. posita. deus adiuuet ut placeat
et soluta. Ecce qd dico. ut libet et me et vos;
In vna enī fide stam⁹ ī noīe xpi. et in
vna domo sub vno dnō viuim⁹. et ī vno
corpe mēbra sub vno capite sum⁹. et vno
spiritu vegetam̄. Vt ergo dns ab his
angustijs molestissime questionis libet
et me qui loquor. et vos qui auditis. h
dico. Fili⁹ qdē inquā. nō pater. nat⁹ est
de virgine maria. sꝫ ipaꝫ natiuitatē filij.
nō patris de v̄gine maria. et pr̄ et fili⁹
opat⁹ ē. Nō ē quidē passus pater sꝫ fili⁹.
passionē tn̄ filij. et pr̄ et fili⁹ opat⁹ ē. Nō
r̄surrexit pr̄ sꝫ fili⁹. r̄surrcōne tn̄ filij.
et pr̄ et fili⁹ opat⁹ ē. De questione ista
videm̄ iā expediti. sꝫ forte v̄bis meis. vi
deam⁹ etiā vtrū cōsonet v̄ba diuia. P
tinet ergo ad me scōꝝ libroꝝ testiōnijs
demōstrae natiuitatē filij. et prēm opa
tū et filiū. ita passionē. ita r̄surrcōnē.
vt cū filij tūtū sit et natiuitas. et passio
et r̄surrcō. hec tamē q ad filiū solū p
tinet. nec a prē solo facta sūt. nec a solo
filio. sꝫ a prē utiqꝫ et filio. Probem⁹ sin
gula iudices audistis. causa posita ē;
testes pcedat. Dicat m̄ iudicū vr̄m. qd
solet causas agētibꝫ dici: doce qd pmittis;

Docco plane adiuuãte dñõ et celeſtib' iu
ris recito lectionē. Intēte audiſtis, ꝓpo
nēte. audite itēꝗ̃ius iã ꝓbãtē. De xp̄i
natiuitate in p̄mo docendũ ē. quomõ eã
et pater fecerit et filꝰ fecerit. quãuis nõ
n̄ ad filiũ ꝑtineat qd̉ fecit p̄r ⁊ filꝰ. Pau
lũ recito. ydoneũ iuris diuini cõſultũ;
Nã et cauſe dica habēt hodie. paulũ dic
tãtē iura litigator̄ nõ xp̄ianor̄. Recito
īqm̄ paulũ dictãtē pacis iura nõ litis;
Oſtēdat nob' ſcs̄ paulꝰ. quomõ natiuitatē
filij pater opatꝰ ſit. Cũ aũt venit īquit
plenitudo tp̄is. miſit deus filiũ ſuũ na
tũ ex mliere factũ ſub lege. ut eos q̄ ſub
lege erãt redimēt. Audiſtis. qã planũ
et aptũ ē ītelleriſtis. ecce pater filiũ fe
cit de virgine naſci. Cũ enĩ veniſſet ple
nitudo tp̄is. miſit deꝰ filiũ ſuũ. vtiqꝫ p̄r
xp̄m. Quomõ eũ miſit? Factũ ex mlie
re. factũ ſub lege. Fecit ergo eũ p̄r ex mu
liere ſub lege. An forte hoc mouet. quia
de ṽgine dixi? et paulꝰ dicit ex mulie
re? Nõ moueat. nõ īmorem. neqꝫ enĩ
rudibꝫ loquor. Vtrũqꝫ ſcp̄tũ dicit. et ex
virgine, et ex muliere. Ex ṽgine quo
modo? Ecce ṽgo accipiet ī vteõ et pa
riet filiũ. Ex muliere aũt ſicut audiſtis;
Nõ ē cõtrariũ; ꝓprietas enĩ locutionis he
bree. mulieres nõ corruptas ṽginitate.
[et] ſꝫ feĩas appellat. Habes euidētē ſcp̄turã
geneſeos. qñ ipa p̄mo eua facta ē. for
mauit eã ī mulierē. Dicit etiã alio loco
ſcp̄tũ. iubere dn̄m ſepari mulieſ. q̄ nõ
cognouerĩt cubile viri. Hoc ergo iam
notũ ēē debet. nec teneat nos. ut alia
q̄ merito tenebũt. dñõ adiuuãte expli
care poſſimꝰ. Pbauimꝰ ergo natiuitatē
filij a p̄re factã. ꝓbemꝰ et a filio factã;
Quid ē nt̃itas filij de ṽgine maria?
Certe aſſũptio forme ſerui. ī ṽginis
vtero. Nũquid nã ē aliud naſci filio?

n̄ accipe formã ſerui in ṽginis vtero?
Audi qã hoc et filꝰ fecit. q̄ cũ ī forma
dei eſſet nõ rapinã arbitratꝰ ē ēē eq
lis deo. ſꝫ ſemetipm̄ exinaniuit form
ſerui accipiēs. Cũ venit plenitudo tp̄is
miſit deus filiũ ſuũ factũ ex muliere.
q̄ factꝰ ē ei ex ſemīe dauid ſcd̄m carnē
Videmꝰ ergo nt̃itatē a p̄re factã. Sed
qã ipe filꝰ ſemetipm̄ exinaniuit for
mã ſerui accipiēs. videmꝰ nt̃itatē filij
et ab ipõ filio fcãm; ꝓbatũ ē hoc; Trã
ſeamꝰ hic. itenti aliud accipite. qd̉ ex
ordine ſequit̃. Pbemꝰ et paſſionē filij.
et a p̄re fcãm. et a filio fcãm. Faciat et
pater paſſionē filij. qã ꝓprio filio nõ pe
percit. ſꝫ ꝑ nob' oĩbꝫ tradidit eũ. Faciat
et filꝰ paſſionē ſuã. Qui me dilexit inqt
et tradidit ſeipm̄ pro me. Tradidit p̄r
filiũ; tradidit filꝰ ſe ipm̄. Paſſio hec
vni facta ē. ſꝫ ab vtroqꝫ fcã ē. Sicut er
go natiuitatē. ita paſſionē xp̄i. nec p̄r
fecit ſine filio. nec filꝰ ſine p̄re. Tradidit
pater filiũ: tradidit filꝰ ſeipm̄. Quid
hic fecit iudas? niſi peccatũ? Trãſeamꝰ
et hic; veniamꝰ ad r̉ſurrectionē. Videaꝰ
filiũ q̃dē nõ p̄rem reſurgētē. ſꝫ r̉ſur
rectionē filij. et p̄rem et filiũ faciētē. Ope
tur pater r̉ſurrectionē filij; ꝓpt̉ hoc enĩ
exaltauit eũ. et donauit ei nomē. qd̉
ē ſup omē nomē. Reſuſcitauit ergo
pater filiũ exaltãdo eũ. et excitãdo eũ
a mortuis. Nũquid et filꝰ reſuſcitat
ſemetipm̄? Reſuſcitat plane. In figurã
ſui corpis de tēplo dixit. ſoluite tēplũ
hoc. ⁊ ī triduo r̉ſuſcitabo illud. Poſtre
mo ſicut ad paſſionē ꝑtinet aĩam po
nere. ſic ad r̉ſurrectionē aĩam iterũ ſumē;
Videamꝰ ſi filꝰ q̃dē aĩam ſuã poſuit.
et ei aĩam ſuã pater r̉ddidit. nõ ipſe
ſibi. Pater enĩ qã r̉ddidit. mãifeſtũ ē;
Inde enĩ pſalmꝰ dicit. et r̉ſuſcita me

et r̄ddā illis. Sed q̄a filiꝰ aīam suā sibi
r̄ddidit. q̄d a nob̄ expectatis? Ipē dicit.
potestatē habeo ponēdi aīam meā. Nō
dū dixi q̄d ꝓmisi; ponēdi dixi. ſ; clama
tis: q̄a ꝑuolatis. Erudita q̄ppe ī scola
mḡri celestis. tāq̄m lectioēs ītēte audiē
tes. p̄re r̄ddētes q̄d sequat̄ nō ignoratis;
Potestatē īquit habeo ponēdi aīaꝫ meā.
et p̄tatē habeo iteꝝ sumēdi eā. Nemo
tollit eā a me. ſ; ego pono eā a me. ⁊ ite
rū sumo eā. Ex solumꝰ q̄ ꝓmisimꝰ. ꝓ
positiones n̄ras firmissimis ut arbitror
testimonioꝝ documētis; ꝓbauimꝰ. Tenete
q̄d audistis. breuit̄ replico. et rē utilis
simā quātū existimo mētibꝫ v̄ris collo
cādā cōmēdo. Pater nō ē natꝰ de v̄gine.
natiuitatē tn̄ istā filij. et pater et filiꝰ ē
opatꝰ ex v̄gine. Pater nō ē passus ī cru
ce. passionē tn̄ filij. et pater et filiꝰ opa
tus ē. Nō surrexit p̄r a mortuis. r̄sur
rectionē tn̄ filij. et p̄r ⁊ filiꝰ opatꝰ ē. Ha
betis p̄sonaꝝ distīctionē. et opatiōis ī
sepabilitatē. Nō ergo dicamꝰ aliq̄d p̄reꝫ
opari sine filio. aliquid filiū sine p̄re. An
forte miracla q̄ fecit ih̄s mouēt vos. ne
forte aliqua ipē fecerit q̄ nō fecit pater?
Et ubi est pater q̄ ī me manēs facit
opa sua? Hec q̄ diximꝰ plana erāt.
tantū dicēda erāt. nō laborādū ut ītel
ligerēt. ſ; curādū ut cōmemorarēt. Aliq̄d
adhuc volo dicē. ubi v̄e et acriorē in
tētionē v̄rām r̄quiro et deuotionē ap̄d
deū. Etenī locis corꝑalibꝫ nō tenent̄.
nec occupant̄ n̄ corpa. ultra locos
corꝑales ē diuinitas. Nemo eā tanq̄m
ī spacio r̄quirat. ubiq; īuisibilis et īse
ꝑabilit̄ adest. nō ī parte maior. nō ī
parte minor. sed vbiq; tota. nusquā
diuisa. Quis videt hoc? Q^s capit hoc? Conpescamꝰ
nos. meminerimꝰ quid. vnde loq̄mur;
Illud ⁊ illud quicq̄d ē q̄d deus ē. p̄re

credat̄. s̄cē cogitet̄. et quātū dat̄ quātū po
test īeffabilit̄ intelligat̄. Nesciat v̄ba.
cesset līgua. cor excitet̄. cor illuc leuet̄. Nō
enī ē illud tale q̄d ī cor hoīs ascēdat. ſ; quo
cor hoīs ascēdat. Attēdamꝰ creatūm. īui
sibilia enī a creatura mūdi ꝑ ea q̄ f̄ca sūt
ītellcā cōspiciūt̄. ne forte q̄ fecit deus ī q̄bꝫ
habemꝰ quādā cōsuetudinis familiarita
tē. īueniamꝰ aliquā silitudīeꝫ. vnde ꝓbe
mꝰ esse aliqua tria. q̄ tria sepabiliter ꝓ
ferant̄. īsepabilit̄ operēt̄. Eya fr̄es. ad
estote toto aīo. Videte p̄us quid ꝓmit
tam. ne forte ī creatura īueniā. q̄a cre
ator a nob̄ excelsus ē. Et forte v̄ba q̄s
quā n̄r̄m cui fulgur veritatis aliqua
mētē q̄si chorusatione ꝑstrīgit. potest
dicē v̄ba illa. ego dixi ī extasi mea. In
extasi tua q̄d dixisti? Proiectꝰ sū a facie
oculoꝝ tuoꝝ. Etenī videt̄ m̄ iste q̄ hoc
dixit. leuasse ad deū aīam suā. et effu
disse sup̄ se aīaꝫ suā. cū ei diceretur cotidie.
ubi ē deus tuus. ꝑuenisse sp̄uali quodā
cōtactu ad illā īcōmutabilē lucē. eāq;
īfirmitate cōspectus. ferre nō valuisse.
et ī suā q̄si egritudinē atq; lāguorē iteꝝ
recidisse. et comparasse se illi. et sese ad
huc cōtemperari nō posse aciē mētis sue.
luci sapiētie dei. et q̄a hoc ī extasi fecerat.
arreptꝰ a sensibꝫ corꝑis. et surreptꝰ in
deū. At ubi quodāmodo a deo. ad hoīem
reuocatꝰ ē ait: ego dixi ī extasi mea;
Vidi enī nescio q̄d ī extasi q̄d diu ferre
nō potui. et r̄dditꝰ mortalibꝫ mēbris.
et multis mortaliū cogitatiōibꝫ a corꝑe
q̄d grauat aīam dixi. Quid? Proiectus
sū a facie oculoꝝ tuoꝝ. longe sursū es.
longe deorsū sū. Quid ergo dicamꝰ fr̄es
de deo? Si enī q̄d vis dicere sic cepisti.
nō ē deus. Si cōꝑhendē potuisti: aliud
pro deo cōprehēdisti. Si quasi cōꝑhēdē
potuisti: cogitatione tua te decepisti. Hoc

[illegible]

ergo nō ē si cōp̄hēdisti. si aūt hoc ē. nō cō
p̄hēdisti. Quid ergo vis loqui. qd̄ cōp̄
hende nō potuisti. Videam⁹ ergo ne
forte ī creatura īueniam⁹. aliqd̄ ubi p
bem⁹ aliqua tria et sepabilit̄ demōstra
ri. et īsepabilit̄ opari. Quo ibim⁹. Ad
celū. ut de sole et luna ꝛ sideibꝫ dispute
m⁹. Ad terrā. ut forte de frutectis. de
arboribꝫ de aīalibꝫ t̄rā implētibꝫ. an
de ipō celo. an de ipā t̄ra. q̄ cōtinēt oīa q̄
sūt ī celo ꝛ ī terra. Qm̄ diu homo cir
cuis creatām. Redi ad te. vide te. īspi
ce te. discute te. In creatura q̄ris aliq̄
tria. et sepatim demōstrāda et īsepabi
lit̄ opancia. Si ī creatura q̄ris. ī te p̄us
q̄re. Nō enī tu nō es creatura. Silitudi
nē q̄ris. q̄situr⁹ es ī corpe. De deo enī
loq̄baris cū quereres quādā silitudinē de
trinitate īeffabil' maiestatis loq̄baris
Et qa defecisti ī diuīs. tuāqꝫ īfirmitatē de
bita hūilitate cōfessus es. ad hūana ve
nisti. Ibi discute. q̄ris ī pectore. q̄ris ī sole.
in stella. Quid enī horū factū ē ad yma
ginē et silitudinē dei. P̄sus familiari⁹
et meli⁹ aliqd̄ horū q̄ris in te. Hoīem enī
deus fecit ad imaginē et silitudinē suā;
In te q̄re. ne forte imago trinitatis. ha
beat aliqd̄ vestigiū trinitatis. Et q̄ yma
go. Facta longe distās. silitudo trī. ꝛ y
mago lōge distās. nō quomō ymago fi
lius. hoc qd̄ pater. Aliter enī ymago ī
filio. alit̄ in speculo. multū distat. In fi
lio ymago tua. tu ipē es. Hoc ē enī fili⁹.
qd̄ tu natura. Substācia hoc qd̄ tu. p
sona alius. qm̄ tu. Non ergo homo yma
go tanq̄ꝫ vnigenit⁹ fili⁹. sꝫ ad ymaginē
quādā et q̄ndam silitudinē f̄cs. q̄rat ī
se aliqd̄ si possit īuenire. et tria quedā
q̄ sepabilit̄ p̄nūcient̄. īsepabilit̄ opent̄;
Querā. q̄rite mecū. non ego ī uobis. sꝫ
vos ī vobis. et ego ī me. Queram⁹ cōit̄
et coīem naturā atqꝫ substāciā cōit̄ p̄tinc
tem⁹. Vide homo. aduerte si verū ē qd̄
dico. Habesne corp⁹. habes carnē. Ha
beo īquis. Nā inde ē. vnde ī loco sū. vn
de de loco ī locū moueor. Vnde v̄ba lo
quētis audio. n̄ p aurē carnis. Vnde
video os loquētis. n̄ p oculos carnis.
Habes. cōstat. nec diu satagēdū ē de re
manifesta. Vide aliud aliquid. vide qd̄
opet̄ p carnē. Audis enī aure. sꝫ nō ab
aure audis. Alius ē int⁹. q̄ audit p au
rem. Vides p oculū. ipm̄ ītuere; An do
mū agnouisti. habitatorē neglexisti.
Nūquid nā videt ocul⁹ p se ipm̄. Nō
ne alius ē qui videt p oculū. Nō dico
nō videt ocul⁹ mortui de quo cōstat corpe
habitatorē abcessisse. sꝫ ocul⁹ de re alia
cogitātis: nō videt faciē p̄ntis. Respice
ergo īteriorē tuū. Ibi enī magis aliqua
silitudo q̄rēda ē. quorūdā triū sepatim
demōstratoꝝ īsepabilit̄ operāciū. Quid
habet mēs tua. Forte si q̄rā mlt̄a īue
nio. Sed aliqd̄ proximū ē. qd̄ facili⁹ ītelli
git̄. Qd̄ habet aīa tua ītus cōmemoro. re
cole. Nō enī qd̄ dictur⁹ sū id posco ut cre
dat̄ m̄. noli acceptare si in te nō īueneris;
Intuere ergo. sꝫ p̄mo qd̄ exciderat videa
m⁹ si homo nō tātū fily imago ē. aut pa
tris tātū imago ē. sed p̄ris et fily et vti
qꝫ iā cōsequēt̄ et sp̄s s̄ci. Genesis loq̄t̄.
Faciam⁹ inq̄t hoīem ad ymaginē et sili
tudinē nr̄ām. Nō ergo facit pater sine
filio nec fili⁹ sine patre. Faciam⁹ hoīē
ad imaginē ꝛ silitudinē nr̄āꝫ. Faciam⁹.
nō faciā. aut fac aut faciat ille. sꝫ faci
am⁹. ad imaginē nō tuā aut meā. sꝫ ad
nr̄ām. Ergo īt̄rogo. dissimilē rem dico.
nemo dicat. ecce quid cōpauit deo. iā lo
cut⁹ sū et p̄locut⁹. et cautos reddidi.
et caut⁹ fui. lōge ista distāt. a sūmis
yma. ab īcōmutabilibꝫ mutabilia. a

creãtibz creata. a diuinis hũana. Ecce
p̃mo hoc cõmẽdo. q̃a qđ dicturus sũ lõge
distat. nemo m̃ calũpniet̃. Ne forte q̄
et ergo aures q̃rũ. et ille dētes paret. hoc
me p̃misi exhibiturũ aliqua tñ demõ
strata sepatim. opata ĩsepabilit̃. Quĩ sit
ista silia ul' dissimilia trinitati oĩpotēti.
nõ nunc ago. Sed ĩ ip̃a creatura una et
mutabili ĩuenimus aliq̃ tria. q̃ possint
sepabilit̃ demõstrari. et ĩsepabilit̃ opa
ri. O carnalis cogitatio et cõsciẽtia p
tinax atqz ĩfidelis. quid de illa maies
tate ĩeffabili. ĩ ea re dubitas. quã ĩ te
ĩuenire potuisti. Ecce dico. ecce ĩterrogo;
homo habes mẽoriã. Si nõ habes.
quomõ tenuisti qđ dixi. Sed forte iam
qđ paulo ãte dixi oblitus es. hoc ip̃m
qđ dico dixi. duas istas sillabas nõ te
nẽres n̄ p meoriã. Unde enĩ scires du
as esse si sonãte s'c'dã. oblitus esses p̃mã.
Quid ergo diutius. Quare sic urge
or. Quare sic cogor cõuĩcere. Mani
festũ ẽ. habes mẽoriã. Quero aliud;
habes ĩtellectũ. Habeo ĩquis. Si enĩ
nõ habẽs mẽoriã. nõ tenẽs qđ dixi. si
nõ habẽs ĩtellcm̃ nõ agnosces qđ te
nuisti. Habes et hoc intellcm̃ tuũ ad
id qđ intus tenes reuocas et uides. et ui
dendo formaris. ut sentiẽs dicaris. Ter
tiũ q̃ro. Habes mẽoriã qua teneas qđ
dicit̃. habes ĩtellcm̃ quo ĩtelligas qđ
tenet̃. De his duobz req̃ro abs te. Vo
lens tenuisti. et nõ intellexisti. Volẽs
plane inquit. Habes ergo uolũtatem.
Hec sũt tria que me dicturũ esse pro
miserã auribus et mẽtibz ũris. Tria h'
q̃ sũt in te que potes numerare. et non
potes separare. Hec ergo tria. mẽoriã in
tellcm̃. uolũtatẽ. hec inq̃m tria. a ĩadũ
te sepatim p̃nũciari. ĩsepabilit̃ opari;
Aderit dñs et uideo qđ assit. ex ĩtellcũ
ũrõ ĩtelligo eũ adesse. Ex his enĩ uocibz
ũris quẽadmodũ ĩtellexeritis. aduerto.
p̃sumo eũ allaturũ ut oĩa ĩtelligatis;
Tria p̃misi sepabilit̃ demõstrari. ĩsepa
biliter opari. Ecce nesciebã quid esset ĩ
aĩo tuo demõstrasti michi dicẽdo mẽoriã;
Hoc ubũ sonus iste. uox ista p̃ssit ad
aures meas. ab aĩo tuo. Hoc enĩ qđ ẽ
mẽoria tacite cogitabas et nõ dicebas.
erat ĩ te. et nõdũ ueneãt ad me. Ut at̃
qđ erat ĩ te p̃ferret̃ ad me. dixisti ip̃m
nomẽ id est mẽoria. Audiui. Quatuor
has sillabas ĩ noĩe mẽorie audiui. Qua
tuor sillbe nomẽ est. uox ẽ. Sonuit ad
aurẽ meã. pressit. menti aliq̃d ĩsinua
uit. Qđ sonuit trãsijt. unde insinua
tũ. et qđ insinuatũ est manet. Sed hoc
q̃ro qñ dixisti. hoc nomẽ mẽorie. uides
certe q̃a hoc nomẽ nõ p̃tinet n̄ ad me
moriã. cetera enĩ duo habẽt noĩa sua.
nãqz aliud uocat̃ intellcs. aliud uolũtas.
nõ mẽoria. illud at̃ unũ uocat̃ mẽoria;
Sz ut hoc dicẽs. ut q̃tuor istas sillabas
opareris. unde opatus es. Hoc nomẽ
qđ p̃tinet ad solã mẽoriã. opata ẽ ĩ te
memoria ut teneres qđ dicebas. et ĩtel
lcs ut scires qđ tenebas. et uolũtas ut
proferres qđ sciebas. Gratias dño deo
ũro. adiuuit nos. et ĩ uobis et ĩ nobis;
Vere dico caritati ũre. hoc discutiendũ
et ĩsinuãdũ trepidissime aggressus erã;
Metuebã enĩ. ne forte letificarẽ capa
ciũ ĩgeniũ. et facerẽ graue tardioribz
tediũ. Nunc at̃ uideo uos. et attẽtione
audiendi. et celeritate ĩtelligẽdi. non
solũ percepisse dictũ. s̄ p̃uolasse dicturũ.
Grãs dño. Videte ergo. iã securus cõmẽ
do qđ ĩtellexistis. nõ inculco ĩcognitũ.
s̄ repetẽs cõmẽdo pceptũ. Ecce de tribz
fecerũt nomẽ ĩtellectus. s̄ nõ p̃tinet
nisi ad solũ intellcm̃. De tribz illis una

res nominata ē. vni⁹ rei nomē dictū ē.
memoria nomē ē vni⁹ ex illis tribz. et tñ
nomē vni⁹ ex illis tribz tā ipa opata sūt;
Nō potuit dici sola memoria n̄ opante vo
lūtate. itellcū et memoria. Nō pt dici sol⁹
itellcs n̄ opante memoria. volūtate ⁊ in
tellcū. Non potest dici sola volūtas. n̄ o
perāte memoria et itellcū et volūtate. Ex
plicata sūt ut arbitror q̄ promiſſa sūt.
qd sepati pnūciaui. isepabilit cogitaui.
Vnū hoꝝ oīm tria fecerūt. ſʒ tñ hoc vnū
qd tria fecerūt. nō ad tria ptinet ſʒ ad
vnū. Tria fecert nomē memorie. ſʒ hoc
nō ptinet n̄ ad solā memoriā. Tria fecert
nomē volūtatis. ſʒ nō ptinet n̄ ad solā
volūtatē. Tria fecert nomē itellcs. ſʒ nō
ptinet n̄ ad solū itellcm. Ita trinitas fe
cit carnē xpi. ſʒ nō ptinet n̄ ad solū xpʒ;
Trinitas de celo fecit colūbā. ſʒ nō ptiet
n̄ ad solū spm scm. Trinitas fecit de celo
vocē. ſʒ nō ptinet vox n̄ ad solū prēm;
Nemo ergo m̄ dicat. nemo talū pniosꝰ
me ifirmū vrgere conet. qd ergo i hꝯ tri
bus q̄ i mēte nrā ul' i aīa ee ostēdisti.
quid ex tribz ptinet ad prēm. idʒ q̄si ad
silitudinē prīs. Qd hoꝝ ad filiū. Qd
hoꝝ ad sps sci. Non poſſū dicere. nō
poſſū explicare. aliqd et cogitacoibz re
linquam⁹. aliqd et silencio largiamur;
Redi ad te. ab omī strepitu tolle te. in
tra te vide. si habes illic aliqd secreta
riū dulce cōsciēcie tue. ubi nō pstrepas.
ubi nō litiges. aut lites pares. vbi nō
diſſensiones et puicaciā mediteris. Es
to māsuetus ad audiēdū ūbū ut in
telligas. forte dictur⁹ es. auditui meo
dabis exultacionē et leticiā et exulta
būt oſſa. nō exaltata ſʒ hūiliata. Suf
ficit ergo quia ostēdim⁹ tria q̄dā sepa
bilit demōstrari. isepabilit opari;
Si hoc i te iuenisti. si hoc i homie. si h⁹
in quadā psona i tra abulāte. corp⁹ fra
gile qd aggrauat aīam portāte. credo
patrē et filiū et spm scm p signa q̄dā
visibilia. p species quasdā aſſūpte cre
ature. poſſe et sepabilit demōstrari.
et isepabilit opari. Sufficiat hoc. Non
dico pater memoria ē. fili⁹ itellcs ē. sps
volūtas ē nō dico. quomodolibet itelli
gat. nō audeo. seruem⁹ maiora capiē
tibz ifirmis ifirmi qd poſſum⁹. Nō ista
dico illi trinitati. velut equādā. quasi
ad analogiā idʒ ad racionē quādā com
paracionis dirigēda. Nō hoc dico. Sed qd
dico. Ecce i te iueni tria sepabilit demō
strata. isepabilit opata. et eoꝝ triū v
nūqdqz nomē a tribz factū. qd tñ nō
ad tria. ſʒ ad triū hoꝝ vnū aliqd ptiē
ret. Crede iā ibi qd nō potes videre.
si hic audisti. et vidisti et tenuisti. In te
enī qd ē. potes noſſe. In eo q̄ te fecit qd
ē qcqd ē. quādo potes noſſe. Et si po
teris nōdū potes. et tñ cū poteris nūqd
sic poteris tu noſſe deū. quomō se nouit
deus. Sufficiat ergo caritati vre. qd
potuim⁹ dixim⁹. Exigētibz pmiſſa red
didim⁹. cetera q̄ addenda sūt ut pficia
tur sensus vr. a dnō qrite; Itē eiusdē
de ūbis dnī. In euāglio scdz Johem. Amē
dico vob q̄a veit hora et nūc ē q̄n mor
tui audiēt vocē filij dei et qui audierit
Spes nrā. viuent. S. lxiiij⁹.
frēs nō de isto tēpore. neqꝫ
de hoc mūdo ē. neqꝫ i ea feli
citate qua excecant hoīes qui obliuis
cūt deū. Hoc noſſe pmit⁹. et xpiano
corde tene debem⁹. nō ad psentis tpis
bona nos factos eſſe xpianos. ſʒ ad
nescio qd aliud. qd deus iā pmittit.
et homo nōdū capit. De hoc enī bene
dictū ē. qd oculus nō vidit. nec auris
audiuit. nec i cor hoīs ascēdit. que p

parauit deus diligētibꝫ se. Ergo quia
hoc bonū tam magnū. tā p̄clarū. tam
ineffabile nō īuenit hoīem pceptorē.
tenebit deū ꝓmissorē. Nūc enī qd̄ ei ꝓ
missū ē. homo cecus corde nō pcipit. nec
ei potest ostendi ī p̄senti. qd̄ ipse cui ꝓmit
tit' sit futurꝰ. q̄a et īfās natꝰ si posset
u̾ba loquētis ītellig̾e. cū ip̄e loq̄ nō pos
set. nec ambulaē nec aliquid age'. sed
sicut eū videmꝰ īfirmū iacētē. īdigū
opis aliene. tātūmō ītellig̾e posset eū
qui sibi loq̄ret' et dic̄et ei. ecce sicut me
vides ambulātē. operātē. loquētē. post
paucos ānos talis eris. attendēs se et
illū. quāuis qd̄ ꝓmitteret' videt. tamen
suā cōsiderās īfirmitatē nō credēt. et
si videt tn̄ qd̄ ꝓmittebat'. Nobis at̄ tāq̄
īfantibꝫ ī hac carne atq̄ ī īfirmitate
iacētibꝫ. et magnū ē qd̄ ꝓmittit' et nō
videt'. et erigit' fides qua credimꝰ qd̄
nō videmꝰ: ut mereām̄ vide' qd̄ credimꝰ;
Quicūq̄ irridet hanc fidem. ut ideo
putet nō sibi eē credēdū q̄a nō videt qn̄
veneit qd̄ nō credebat erubescet. cōfusꝰ
sepabit'. sepatꝰ dāpnabit'. Qui at̄ cre
dideit. segregabit' ad dexterā et stabit
cū magna fiducia et leticia. int̄ illos q̄bꝫ
dicet'. venite bn̄dicti pr̄is mei. pcipite
regnū qd̄ uobis patū ē ab origine mū
di. Conclusit at̄ dn̄s cū hec uerba dicet':
sic ibūt isti in ambustionē etnā. iusti
at̄ ī vitā etnā. Hec ē vita etna q̄ nob
ꝓmittit'. q̄a amāt hoīes viue' ī hac t̄ra.
ꝓmissa ē illis vita. et q̄a multū timēt
mori. ꝓmissa ē illa etna. Quid amas:
Viuere. Hoc habes. Quid times: mo
ri: Non pacieris. Hoc suffice' visū est
hūane īfirmitati. ut dicet' habebis vi
tā etnā. Capit hoc mēs hūana. ut cūq̄
ex hoc qd̄ ait qd̄ futurū ē capit. Sed qn̄
tū capit ex hoc paruo qd̄ agit: Quia
uiuit et mori nō vult. amat vitā eter
nā. vult semp viue' et nūq̄ mori. Sed
illi q̄ torquēt' in penis. velle habent
mori et nō possūt. Non ergo magnū ē
diu viue'. aut semp viue'. sed magnū
ē beate viue'. Amemꝰ vitā etnā. et ex
eo nouerimꝰ quātū ꝓ vita etna laboāre
debemꝰ. cū videmꝰ hoīes amatores p̄
sentis vite tpalis atq̄ finiēde. sic ꝓ illa
laborāe. ut qn̄ veneit mortis metus.
q̄cq̄d possūt faciāt. nō ut auferāt. sed
ut differāt mortē. Quātū homo labo
rat quādo mors īminet. fugiēdo. latēdo.
q̄cq̄d habet dando et seredimēdo. labo
rādo cruciatꝰ. molestiasq̄ sustinēdo. me
dicos adhibendo. et q̄cq̄d aliud homo
potest. Videte q̄a cōsūptis laboribus
et facultatibꝫ suis. ut aliq̄ntū viuat po
test face'. ut semp viuat nō potest. Si
ergo tāto labore. tāto conatu. tātis im
pendijs. tāta instācia. tāta vigilācia.
tāta cura agit' ut aliquātū plus viuat.
quomō agendū ē ut semp viuat: Et
si prudētes dicūt' qui oībꝫ modis agūt
ut differāt mortē et viuāt paucos dies
ne pdāt paucos dies. qm̄ stulti sūt qui
sic viuūt ut pdāt etnū diē: Nō solū er
go nobis ꝓmitti potest ut dulcescat no
bis utcūq̄ munꝰ dei ex hoc qd̄ habemꝰ
modo. q̄a de mune' ipiꝰ habemꝰ ut vi
uamꝰ et salui simꝰ. Ponamꝰ ergo nob
āte oculos talē vitā cū ꝓmittit' etna
ut remoueamꝰ ab illa. q̄cq̄d hic molestū
patim̄. Facilꝰ enī īuenimꝰ qd̄ ibi nō sit.
qm̄ qd̄ ibi sit. Ecce hic viuimꝰ: viue
mꝰ et ibi. Salui sumꝰ qn̄ nō egrotamꝰ.
neq̄ aliq̄d dolet ī corpe. et salui erimꝰ et
ibi. Et qn̄ nobis bene ē ī hac vita. nl'
las penas patim̄: nullas paciem̄ et
ibi. Pone hic ergo hominē viuētem
saluū. nullas penas patiētē. si ei dona

ret quisquam ut semper sic esset et hoc bonum non finiret. quantum gauderet. quantum extolleret. quomodo se non caperet leticia sine pena. sine cruciatu. sine fine vite. Si hoc solum promittet deus quod dixi modo. quibus potui verbis descripsi et commendaui. quanti erat emendum si venale esset. quantum dandum erat ut emeret. Sufficeret quicquid habes. etiam si totum mundum possideres. Et tamen venale est. eme si vis. Nec multum exestues de re magna propter precij magnitudinem. tantum valet quantum habes. Ad aliquid ergo magnum et preciosum comparandum. parares aurum vel argentum. vel pecuniam. vel fructus aliquos pecorum aut frugum. que in tua possessione nascerentur ut emeres. nescio quid hoc magnum et preclarum quo viues in hac terra felix. Et hoc eme si vis. noli querere quid habeas. sed qualis sis. Res ista te valet. tanti valet quanti es. Tu te da. et habebis illam. Quid turbaris. Quid exestuas. Numquid quesiturus es te. aut empturus es te. Ecce tu qui es. qualis es. da te illi rei. et habebis illam. Sed malus sum inquies. et forte me non accipit. Dando te illi bonus eris. et huic fidei promissione que te des hoc est bonum esse. Cum autem bonus fueris. preciuum ipsius rei eris. et habebis non quod dixi solum. salutem. incolumitatem. vitam et sine fine vitam. non hoc solum habebis. Adhuc alia tollo. non ibi erit lassari et dormire. non ibi erit esurire et sitire. non ibi erit crescere et senescere quia nec nasci erit. ubi numerus integer manet. Numerus qui est ipse est. nec opus est ut augeatur. quia non ibi fit ut minuatur. Ecce quanta tuli. et nondum dixi quod ibi erit. Ecce iam vita est. iam incolumitas est. iam nulla pena. nulla fames. nulla sitis. nullus defectus. nichil horum. et tamen nondum dixi quod oculus non vidit nec auris audiuit. nec in cor hominis

ascendit. Si enim dixi. falsum est quod scriptum est. quod oculus non vidit nec auris audiuit. nec in cor hominis ascendit. Unde enim ascenderet in cor meum ut dicerem. quod in cor hominis non ascendit. Creditur et non videtur. Non solum non videtur. sed nec dicitur. Quomodo ergo creditur si non dicitur. Quis credit quod non audit. Si autem audit aut credit. dicitur. Si dicitur. cogitatur. Si cogitatur. et dicitur. et in auribus hominum intrat. et quia non diceretur nisi cogitaretur. et in cor hominis ascendit. Iam ecce ipsa questio tante rei conturbat nos. ut non possimus verbis explicare questionem. Quis explicat rem. Attendamus itaque euangelium. modo dominus loquebatur. et sciamus quod ipse dixit. Qui credit in me inquit transitum facit a morte in vitam. et in iudicium non veniet. Amen dico vobis. quia veniet hora et nunc est. quando mortui audient vocem filij dei. et cum audierint viuent. Sicut enim pater habet vitam in semetipso. sic dedit et filio vitam habere in semetipso. Generando dedit. quia genuit dedit. Filius enim de patre est. pater non est de filio. Sed pater filij pater est. et filius patris est filius. Verumtamen filius de patre genitus. non pater de filio. et semper filius. semper ergo genitus. Quis hoc capiat semper genitum. Omnis enim homo cum audit genitum. occurrit illi. ergo erat tempus. quando non erat iste qui genitus est. Quid ergo dicimus. Non sic. Non erat tempus ante filium. quia omnia per ipsum facta sunt. Si omnia per ipsum facta sunt. et tempora per ipsum facta sunt. quomodo possint esse tempora ante filium. per quem facta sunt tempora. Tolle ergo omnia tempora. semper est cum patre filius. Si semper cum patre filius. et tamen filius semper genitus. Si semper genitus. semper erat cum genitore qui genitus est. Numquam hoc vidi inquies. tu aliquem generantem et semper cum illo quem generauit. Sed precessit ille qui generauit.

et secutus ē tpe ille q̄ generat᷒ ē. Benedicis.
nūqm̄ hoc vidi. q̄a hoc ad illud ptinet
qđ ocul᷒ nō vidit. Queris quomō dicat.
Nō potest dici. q̄a nec auris audiuit.
nec ī cor hōis ascēdit. Credat. et colat.
Cū credit. colit. cū colit. crescit. cū cres
cit capit. Adhuc enī ī ista carne qm̄
diu pegrinam a dnō. ad anglos scōs
q̄ hec videt īfantes sum᷒. lactādi fide.
pascēdi specie. Sic enī dicat apls. qm̄
diu sum᷒ ī corpe pegrinam a dnō. p fidē
enī ambulam᷒. nō p speciē. Venturi su
m᷒ ad speciē. q̄ nob sic pmittit p iohēz
ī eplā eius. Dilcīssimi filij dei sum᷒. et
nōdū apparuit qđ erim᷒. Filij dei sum᷒
iā p grām. p fidē. p sacramētū. p sagui
nē xpi. p rdēptionē saluatoris. Filij dei
sum᷒. et nōdū apparuit qđ erim᷒. Sci
m᷒ qm̄ cū apparuerit. similes ei erim᷒.
qm̄ videbim᷒ eū sicuti ē. Ecce ad qđ nu
trim̄ capiēdū. ecce ad qđ nutrim̄ pcipi
endū. comedēdū. ut tn̄ qđ comedit. nō
minuat. et q̄ comedit. vegetet. Nā
modo cibus uegetat comedēdo. s; mi
nuit cib; q̄ comedit. Cū aūt ceperim᷒
comedē iusticiā. comedē sapiēciā. co
medē illū īmortalē cibū. tūc et nos
vegetam. et cib; ille nō minuit. Si
enī nouit ocul᷒ pasci luce nec tn̄ mi
nuit lucē. nō enī minor erit lux q̄a vi
det a plurib;. q̄a pluriū oculos pascit.
et tn̄ tāta ē quāta erat. et illi pascūt.
et illa nō minuit. Si dedit hoc deus lu
ci quā fecit ad oculos carnis. qđ est
ipa lux ad oculos cordis. Si ergo lau
daret tibi aliq̄s cib; magn᷒ quem prā
sur᷒ esses. pares vētrē. laudat tibi
deus para mētē. Ecce qđ tibi dicit dns
tu᷒. venit hora ī quit et nūc ē. Veniet
hora. et ipa hora nūc ē. Quādo quid.
Quādo mortui audiēt vocē filij dei.
et q̄ audierit viuēt. Qui ergo nō audi
erit. nō viuet. Quid ē qui audierit.
Qui obedierit. Quid ē q̄ audierit. Qui
crediderit et obtēperauerit ipi viuēt.
Ergo āteqm̄ crederet et obediret. mor
tui iacebant et ābulabāt. et mortui e
rāt. Quid valebāt. q̄a ambulabant
mortui. Et tamē si q̄s int illos mori
ret corpe. curreret. sepulchrū parent.
īuoluerēt. portarēt. sepelirēt mortui
mortuū. de quib; dictum ē sine mortuos
sepeliāt mortuos suos. Tales mortui
sic suscitāt ūbo dei. ut viuāt ī fide. q̄
mortui erāt infidelitate. ūbo excitāt.
De ipa hora dixit dns. venit hora et
nūc ē. Verbo enī suo suscitabat mor
tuos īfideles. de q̄b; dicat apls. surge
q̄ dormis. et exurge a mortuis. et illu
minabit te xps. Hec rsurrectio mētiū ē.
hec rsurrectio īterioris hōis ē. hec rsur
rectio aīe ē. Sed nō ista sola ē. restat et
corporis. Qui rsurgit ī aīa. bono suo
resurgit ī corpe. Nō enī oēs rsurgūt
ī aīa. oēs rsurrecturi sūt ī corpe. In
aīa inqm̄ nō oēs rsurgūt. sed q̄ credūt
et obediūt. q̄a q̄ audierit viuēt. Sicut
aūt ait apls. nō oīm ē fides. Si ergo nō
oīm ē fides. nō omēs rsurgūt ī aīa. Cū
venerit hora rsurrectōis corpis. oēs re
surget. Boni sint. mali sint. oēs resur
gent. s; q̄ prius rsurgit ī aīa. bono suo
resurgit in corpe. Qui nō rsurgit in
aīa malo suo resurgit ī corpe. Qui re
surgit ī aīa. rsurgit ī corpe ad vitā. Qui
nō resurgit in aīa resurgit ī corpe ad pe
nā. Quia ergo dns cōmēdauit nobis
istā rsurrectionē aīaꝝ. ad quā omēs de
bem᷒ festinaē. ī qua laboraē ut viua
m᷒. et viuēdo usq; ī finē pseuem᷒. resta
bat ut comēdaret nobis etiā rsurrectio
nē corpoꝝ. que futura ē in fine seculi;

Sed audite quomõ et ip̃a cõmẽdauit cũ
dixiſſet. amẽ dico uobis. q̃a veniet hora
et nũc ẽ qñ mortui idꝫ īfideles audiẽt
vocẽ filij dei idꝫ euãglm̃. et q̃ audierĩt
idꝫ q̃ obedierĩt viuent. idꝫ iuſtificabũt.
et īfideles iã nõ erũt. Cũ ergo hoc dixiſ
ſet qm̃ vidit docẽdos nos eſſe et de rſur
rc̃one carnis nõ ſic relinquẽdos. ſecutus
ẽ et ait. Sicut enĩ pr̃ habꝫ vitã ī ſemetip̃o.
ſic dedit filio vitã habẽ in ſemetip̃o. Hoc
ad ſuſcitãdas mẽtes. hoc ad viuificãdas
mẽtes. Deinde adiecit. Et poteſtatẽ de
dit ei iudiciũ facẽ. qm̃ filiꝰ hoĩs ẽ. Iſte
filiꝰ dei. filiꝰ hoĩs ẽ. Etenĩ ſi filiꝰ dei. filiꝰ
dei manẽt. et filiꝰ hoĩs nõ fieret. filios
hoĩm nõ libeˀaret. Ip̃e q̃ fecerãt hoĩem.
factus ẽ qđ fecit. ne periret qđ fecit. Sic
aũt factus ẽ homo. ut manẽt filiꝰ dei. Fac
tus ẽ enĩ homo ſuſcipiẽdo qđ nõ erat: nõ
ꝑdendo qđ erat. Manẽs deus. factꝰ ẽ ho
cōruptꝰ mo. Accepit te. nõ corruptꝰ ẽ in te. Ta
lis ergo ad nos venit filius dei. filiꝰ hoĩs.
faciẽs et factus. creator et creatus. Cre
ator matris. creatus ex matre. talis ad
nos venit. Scđm id qđ filiꝰ dei ẽ ait. Ve
niet hora et nũc ẽ qñ mortui audiẽt vo
cẽ filij dei. Nõ dixit filij hoĩs. Veritatẽ
enĩ cõmẽdabat in qua equalis ẽ patri;
Et qui audierĩt viuẽt. Sicut enĩ pater
habet vitã ī ſemetip̃o. ſic dedit filio vi
tã habẽ in ſemetip̃o. nõ participãdo: ſꝫ
ī ſemetip̃o. Nos enĩ nõ habemꝰ vitã in
nobis ip̃is. ſꝫ ī deo nr̃o. Ille aũt pater vi
tã ī ſemetip̃o habet. et talẽ genuit filiũ.
qui habẽt vitã ī ſemetip̃o. nõ fiẽt vite
ꝑticeps. ſꝫ ip̃e vita eſſet. cuiꝰ vite nos ꝑ
ticipes eſſemꝰ. plane ut habẽt vitã in
ſemetip̃o. et eſſet ip̃a vita. Vt aũt fieret
filiꝰ hoĩs. a nobis accepit. Filiꝰ dei ī ſemet
ip̃o. filiꝰ hoĩs ut eſſꝫ. ſuſcepit a nob̃. De
ſuo filiꝰ dei. de nr̃o filiꝰ hoĩs. Qđ minꝰ

ẽ a nob̃ accepit. qđ plus ẽ nob̃ dedit. Nã
et mortuꝰ ẽ ex illo qđ ẽ filiꝰ hoĩs. nõ ſcđm
illud qđ filiꝰ dei. Mortuꝰ ẽ tñ filiꝰ dei. ſꝫ
ſcđꝫ carnẽ mortuꝰ. nõ ſcđꝫ v̄bũ qđ caro
factũ ẽ et habitauit ī nobis. Ergo qđ ẽ
mortuꝰ. de nr̃o mortuꝰ ẽ. qđ viuimꝰ. de
ip̃iꝰ viuimꝰ. Nec ille potuit mori de ſuo:
nec nos viuẽ de nr̃o. Hoc ergo tãqm̃
deus. tãqm̃ vnigenitꝰ. tãqm̃ generãti
equalis. cõmẽdauit nob̃ dñs iheſus: qđ
ſi audierimꝰ. viuemꝰ. Sed et poteſtatẽ
īquit dedit ei iudiciũ facẽ. q̃a filiꝰ hoĩs
eſt. Ergo ad iudiciũ. illa forma uẽtura
eſt. forma hoĩs vẽtura ẽ ad iudiciũ. Ideo
ait poteſtatẽ dedit ei iudiciũ facẽ: q̃a
filiꝰ hoĩs ẽ. Iudex hic erit filiꝰ hoĩs. for
ma illa iudicabit que iudicata ẽ. Audite
et intelligite. Iã hoc ꝓpheta dixerat. vi
debũt ī quẽ pupugerũt. Ipſam formã
videbũt. quã lancea ꝑcuſſerũt. Sedebit
iudex qui ſtetit ſub iudice. Dãpnabit
veros reos: q̃ factus ẽ falſus reus. Ip
ſe veniet. forma illa veniet. Hoc et in
euãglio habes. cũ ante oc̃los diſcipłoꝝ
ſuoꝝ iret ī celũ. ſtabãt illi et attẽdebãt.
et ſonuit vox angłica. viri galilei qđ
ſtatis. hic iheſꝰ ſic veniet quomõ eũ vi
detis euntem ī celũ. Quid ẽ ſic veniet.
In ip̃ã forma veniet. Poteſtatẽ enĩ de
dit ei iudiciũ facẽ. qñ filiꝰ hoĩs ẽ. Vi
dete aũt quãdã ratione. q̃a hoc oportebat
et hoc rc̃m erat. ut iudicãdi viderẽt iu
dicem. Iudicãdi aũt erãt. et boni ⁊ mali;
Beati enĩ mũdo corde. qm̃ ip̃i deũ vidẽ
bũt. Reſtabat ut ī iudicio forma ſerui
et bonis et malis oſtendẽtur. forma
dei ſolis bonis ſeruaret. Quid enĩ ac
cepturi ſũt boni. Ecce iã dico qđ pau
lo ante nõ dixi. et tñ dicẽdo non dico;
Dixi enĩ q̃a erimꝰ illic ſalui. erimꝰ in
columes. erimꝰ viuẽtes. erimꝰ ſine pc̃is.

erimus sine fame et siti. erimus sine defectu. erimus sine orbitate oculorum nostrorum; Totum hoc dixi. et quid habebimus plus. nondum dixi. videbimus deum. Hoc autem tantum erit et tanta res erit. ut in eius comparatione nichil sit. totum quod dixi quod viventes erimus. quod salui et incolumes. quod famem sitimque non patiemur. quod in lassitudine non cademus. quod sopor non nos premet: totum hoc quod est ad illam felicitatem qua deum videbimus. Nam ergo deus ipse ut est modo ostendi non potest. quem tamen videbimus. ideo quod oculus non vidit. nec auris audiuit. hoc videbunt boni. hoc videbunt pii. hoc videbunt misericordes: hoc videbunt fideles. Hoc videbunt qui habebunt bonam sortem in resurrectione corporis. quia habuerunt bonam obedientiam in resurrectione cordis. Ergo malus deum non visurus est. de quo dicit ysaias. Tollatur impius ne videat claritatem domini. Ergo et impii et pii videbunt formam illam. et cum fuerit dicta sententia. tolletur impius ne videat claritatem dei. Restat ut circa pios et bonos impleatur quod dominus ipse promisit. cum hic in carne esset. et videretur non solum a bonis. sed etiam a malis. loquebatur inter bonos et malos. et conspicuus omnibus. deus occultus. homo manifestus. deus regens homines. homo apparens inter homines. Loquebatur ergo inter illos et dicebat. qui diligit me. mandata mea custodit: et qui diligit me diligetur a patre meo. et ego diligam illum. Et quasi diceretur illi. et quid ei dabis: Et ostendam meipsum illi. Quando hoc dixit: Quando ab hominibus videbatur; Quando hoc dixit: Quando et ab eis videbatur. a quibus non diligebatur. Quomodo ergo se ostensurus erat dilectoribus suis. nisi quia talem qualem non videbant dilectores sui: Ergo quia forma dei seruabatur. forma hominis ostendebatur. per formam hominis. hominibus loquens. conspicuus.

et visibilis et bonis et malis omnibus ostendebat se dilectoribus suis. seruabat se quandoque demonstraturum dilectoribus suis. post resurrectionem corporis. quando tolletur impius ne videat claritatem domini. Tunc enim cum apparuerit. similes ei erimus. quoniam videbimus eum sicuti est. Ipsa est vita eterna. Nam totum quidquid dicebamus nichil est ad illam vitam qua viuimus. Quod est: Quia saluus sum. Quid est: Nam videbimus deum magnum. Ipsa est vita eterna. Ipse hoc dixit. hec est autem vita eterna. ut cognoscant te unum verum deum. et quem misisti ihesum christum. Hec est vita eterna. ut cognoscant. videant. capiant. norint quod crediderant. percipiant quod nondum capere poterant. Iam videat mens quod oculus non viderat. nec auris audierat. nec in cor hominis ascenderat; Hoc illi dicetur in fine. venite benedicti patris mei. percipite regnum quod vobis paratum est ab origine mundi. Ibunt ergo illi mali in combustionem eternam. Iusti autem quo: In vitam eternam; Quid est vita eterna: Hec est vita eterna ut cognoscant te solum verum deum. et quem misisti ihesum christum. loquens ergo de futura resurrectione corporis. et non nos dimittens ait. potestatem dedit ei iudicium facere. quoniam filius hominis est. Nolite mirari hoc. quia veniet hora. Ibi non addit. et nunc est. quia ista hora postea erit. quia ista hora in fine seculi erit. quia ista hora nouissima erit. in nouissima tuba erit. nolite mirari quia hoc dixi. dedit ei potestatem iudicium facere. quoniam filius est. Nolite mirari. ideo dixi. quia homines ab hominibus oportet iudicari. Quibus hominibus iudicatis: Quos inuenit viuos. non solum. sed quid: Veniet hora qua hii qui sunt in monumentis. Quomodo expressit carnem mortuos qui sunt in monumentis. quorum iacent sepulta cadauera. quorum fauille tecte sunt. quorum ossa dispersa sunt. quorum caro iam non est: Tamen

ticio

deo ītegra est. Veniet hora quādo omēs q̄
sūt ī monumētis audiēt vocē ei⁹. et ꝓdiēt
omēs. Boni sīt. mali sint. audiēt vocē ⁊
exient. Rūpūtᷣ oīa vīcula īferoꝝ. omē
qđ perijt īmo perisse putatᷣ restituetᷣ. Si
enī fecit deus hoīem. q̄ nō erat. nō potest
repare qđ erat. Puto q̄a cū dicatᷣ. deus
mortuos suscitatur⁹ ē. nō res īcredibil'
dicatᷣ. q̄a de deo nō de hoīe dicatᷣ. Mag
na res ē que fiet. et īcredibilis res ē que
fiet. Sed nō sit īcredibilis. q̄a vide q̄s
faciat. Ille dicitᷣ qđ suscitabit te. q̄ cre
auit te. Non eras. et es. et fact⁹ nō e
ris. Absit ne credas. Mirabili⁹ aliq̄d
fecit deus. qñ fecit qđ non erat. et tñ
fecit qđ nō erat. et nō creditᷣ reparatur⁹
qđ erat ab eis ip̄is. quos fecit qđ nō erat;
Hoc ē qđ ~~repHēdim⁹~~ deū qui nō eram⁹
et facti sum⁹. hoc illū repHēdim⁹. ut eū
resuscitare qđ fecit nō posse credam⁹. hoc
ē merces. quā illi reddit creatura sua;
Ideo te feci dicit tibi deus. o homo añ
qm̄ esses. ut nō m̄ credas futurū te esse
qui eras. q̄ potuisti esse q̄ nō eras. Sed
ecce inq̄t ī sepulchro qđ video. favilla ē.
cinis ē. ossa sūt. et hoc iteꝝ accipiet vitā.
cutem. pulsus. cinerē et resurget. Quod
favilla ista. ossa ista que video ī sepulch°.
Vel ī sepulchro vides favillā. vides os
sa: in vteō m̄ris tue nichil erat. Hoc
vides. uel favilla sūt. ul' ossa sūt. tu āte
qm̄ esses. nec favilla erat. nec ossa erāt.
et tñ fact⁹ es cū oīno nō esses. et nō cre
dis q̄a ossa ista. quomō sūt qualiacūq̄;
sūt. tñ recipiēt formā quā habebant.
Cū tu acceperis qđ nō habebas. crede
q̄a si credideris hoc. tūc suscitabitᷣ aīa
tua. Et si suscitabitᷣ aīa tua. nūc venit
hora et nūc ē. tūc bono tuo resurget
caro tua. quādo veniet hora. ut omēs
qui sūt ī monumētis audiāt vocē eius

et ꝓdeāt. Non enī q̄a audis et ꝓdis. iā
gaudē debes. Audi qđ sequitᷣ. Qui bona 12
egerūt in r̄surrcōne vite. q̄ mala ege
rūt in resurrcōne iudicij; Conversi
ad dnm̄: Explicit sermones bt̄i
augustini ep̄i yponeñ de v̄bis dnī.
numero lxiiij. Laus deo. Amen.

Incipit liber aurelij augustini de ser
mone dnī scd̄m matheū ī mōte habi
to. primus.

Sermonē quē locu
tus ē dn̄s nr̄ ih̄s
xp̄s ī mōte. sicuti ī
euāglio scd̄z math̄z
legim⁹. si q̄s pie so
brieq̄; consideraverit. puto q̄ īveniet ī
eo quātū ad mores optimos ꝑtinet. ꝑ
fectū vite xp̄iane modū. Quod pollicei
nō teme audem⁹. ſʒ ex ip̄is eiusdē dnī
v̄bis conicietes. Nam sic ip̄e sermo co
cluditᷣ ut appareat in eo p̄cepta ēē oīa
q̄ ad īformādā vitā ꝑtinet. Sic enī di
cit. Oīs ergo qui audit v̄ba mea hec.
et facit ea. similabo eū viro sapienti.
et cetera usq̄; ad eū locū. et fuit ē ruina
ei⁹ magna. Cū ergo nō dixit q̄ audit
v̄ba mea tātū. ſʒ addidit dicēs. qui au
dit v̄ba mea hec. satis ut arbitror signi
ficavit hec v̄ba q̄ in mōte locut⁹ ē tam
ꝑfcē instruē vitā eoꝝ. q̄ scd̄m ea vivē
voluerit. ut merito cōparentᷣ edificū
ti sup petrā. Sup petrā aūt dixit. ut ap
pareat istū sermonē oībꝫ p̄ceptis q̄bꝫ
xp̄iana vita īformatᷣ esse ꝑfectū. Nā
de hoc capl̄o diligēcius ī suo loco trac A v.° cap° incipit
tabitᷣ. Hui⁹ igitᷣ sermonis īiciū sic as
sumitᷣ. Cū vidisset ih̄s turbas m̄ltas
ascendit ī mōtē. Et cū sedisset. accesse
rūt ad eū discipli ei⁹. Et aperiēs os suū.
docebat eos. Si queritᷣ quid significet

montis bene intelligitur significare maiora precepta iustitie, quia minora erant que iudeis data sunt. Unus tamen deus per sanctos prophetas et famulos suos secundum ordinatissimam temporum distributionem dedit minora precepta populo quem timore adhuc alligari oportebat. et per filium suum maiora populo quem caritate iam liberari convenerat. Cum autem minora minoribus, maiora maioribus dantur: ab eo dantur qui solus novit congruentem suis temporibus generi humano exhibere medicinam. Nec mirum est quod dantur maiora precepta propter regnum celorum: et minora data sunt propter regnum terrarum. ab eodem uno deo qui fecit celum et terram. De hac ergo iustitia que maior est per prophetam dicitur. Iustitia tua sicut montes dei. Et hoc bene significat quod ab uno magistro solo docendis tantis rebus docetur in monte. Sedens autem docet: quod pertinet ad dignitatem magisterii. Et accedunt ad eum discipuli eius. ut audiendis verbis illius hi essent etiam corpore viciniores. qui preceptis implendis animo propinquabant. Aperuit os suum. et docebat eos dicens. Ista circumlocutio que scribitur. et aperiens os suum. fortasse ipsa mora commendat aliquanto longiorem futurum esse sermonem. nisi forte non vacat quod nunc eum dictum est aperuisse os suum. quod ipse in lege veteri aperire solebat ora prophetarum. Quid ergo dicit. Beati pauperes spiritu: quoniam ipsorum est regnum celorum. Legimus scriptum de appetitione rerum temporalium. Omnia vanitas et presumptio spiritus. Presumptio spiritus audaciam et superbiam significat. Vulgo etiam magnos spiritus superbi habere dicuntur. Et recte. quandoquidem spiritus etiam ventus vocatur; Unde scriptum est. Ignis. grando. nix. glacies. spiritus procellarum. Quis vero nesciat superbos inflatos dici. tamquam vento distentos. Unde est etiam illud apostoli. Sciencia inflat. caritas vero edificat. Quapropter recte hic intelliguntur pauperes spiritu. humiles et timentes deum. id est non habentes inflantem spiritum. Nec aliunde omnino incipere oportuit beatitudinem. Si quidem perventura est ad summam sapientiam. Initium autem sapientie timor domini. quoniam et econtrario initium omnis peccati superbia scribitur. Superbi ergo appetunt. et diligunt regna terrarum: beati autem pauperes spiritu. quoniam ipsorum est regnum celorum; Beati mites. quoniam ipsi possidebunt terram; Illam credo terram de qua in psalmo dicitur. Spes mea es tu. portio mea in terra viventium. Significat enim quamdam soliditatem et stabilitatem hereditatis perpetue. ubi anima per bonum affectum tamquam loco suo requiescit sicut corpus in terra et inde cibo suo alitur sicut corpus ex terra. Ipsa est requies et vita sanctorum. Mites autem sunt qui cedunt improbitatibus. et non resistunt malo: sed vincunt in bono malum. Rixentur ergo immites et dimicent pro terrenis et temporalibus rebus. Beati autem mites. quoniam ipsi hereditate possidebunt terram. de qua evelli non possunt. Beati lugentes quoniam ipsi consolabuntur; Luctus est de amissione carorum tristitia. Conversi autem ad deum ea que in hoc mundo cara amplectebantur amittunt. Non enim gaudent his rebus quibus ante gaudebant. et donec fiat in illis amor eternorum nonnulla mestitia sauciantur. Consolabuntur ergo spiritu sancto. qui maxime propterea paraclitus nominatur. id est consolator. ut temporalem amittentes luctum. eterna leticia perfruantur. Beati qui esuriunt et sitiunt iustitiam. quoniam ipsi saturabuntur. Iam istos amatores dicit veri et inconcussi boni. Illo ergo cibo saturabuntur. de quo ipse dominus dicit. Meus cibus est. ut faciam voluntatem patris mei quod est iustitia. et illa aqua de qua quisquis biberit. non sitiet ut idem dicit. sed fiet in eo fons aque salientis in vitam eternam. Beati misericordes: quoniam ipsorum miserebitur deus;

Beatos esse dicit q̄ subuenīūt miseris.
qm̄ eis ita rependit̄ ut de miseria liberet̄;
Beati mūdi cordes: qm̄ ipi deū videbūt;
Qm̄ ergo stulti sūt qui deū istis exterioribꝫ
oculis vide q̄rūt. cū corde videat̄. sicut
alibi sc̄ptū ē. et ī simplicitate cordis q̄ri
te illū. Hoc ē eni mūdū cor. qd̄ ē sīplex
cor. Et queadmodū lumē hoc videri
nō potest. n̄ oculis mūdis. ita nec deꝰ
videt̄. n̄ mūdū sit illud a quo videi pos
sit. Beati pacifici qm̄ filij dei vocabūt̄;
In pace pfectio ē. ubi nichil r̄pugnat.
Et ideo filij dei pacifici. qm̄ nichil r̄sis
tit deo. Et utiqꝫ filij dei. silitudiēm pa
tris habē debet. Pacifici at̄ ī semetip
sis sūt. q̄ oēs aīmi sui motꝰ cōponētes.
et subicientes rationi idꝫ mēti et spūi.
carnalesq̄ꝫ cōcupiscētias habētes edomi
tas. fiūt dei regnū. ī quo ita sūt ordiā
ta oīa ut id qd̄ est ī hoīe p̄cipuū et ex
cellēs. hoc imperet ceteris nō reluctāti
bus. q̄ sūt nobis bestijsq̄ꝫ coīa. atqꝫ id
ipm̄ qd̄ excellit ī hoīe idꝫ mēs et racō
subiciat̄ potiori. qd̄ ē ipa veitas vni
genitꝰ dei filiꝰ. Neqꝫ eni imperaē īfe
rioribꝫ potest: n̄ supiori seipē subiciat;
Et hec ē pax que dat̄ in t̄ra hoīubus
bone uolūtatis. Hec vita cōsūmati p
fectiq̄ꝫ sapiētis ē. De huiꝰmoi regno pa
catissimo et ordinatissimo missus ē fo
ras p̄nceps huiꝰ sc̄li: q̄ p̄uersis iordina
tisq̄ꝫ dn̄at̄. Hac pace intrīsecꝰ cōstituta
atqꝫ pfc̄a. quascūqꝫ psecutiōes ille q̄ fo
ras missus ē forīsecꝰ cōcitaueit. auget
gl̄am q̄ sc̄dm deū ē. nō aliq̄d ī illo edi
ficio labefactās. s; deficiētibꝫ machinis
suis īnotescē faciēs quāta firmitas in
tus extructa sit. Ideo sequit̄. Beati q̄
psecutionē paciūt̄ ꝓpt̄ iusticiā: qm̄ ip
soꝝ ē regnū celoꝝ. Sūt at̄ omēs iste octo
sentēcie. Iā eni cetera cōpellās loquit̄

ad illos q̄ aderāt dicēs. Beati eritis cū
uobis maledicēt et psequēt̄ vos. Su
periores at̄ sentēcias gn̄alit̄ dirigebat;
Nō eni dixit beati paupes. qm̄ vr̄m est
regnū celoꝝ. s; qm̄ ipoꝝ ē regnū celoꝝ.
Neqꝫ bt̄i mites qm̄ vos possidebitis t̄rā.
s; qm̄ ipi possidebūt t̄rā. Et ita cetera
usqꝫ ad octauā sentēciā ubi ait. Beati
q̄ psecutionē paciūt̄ ꝓpt̄ iusticiā. qm̄
ipsoꝝ ē regnū celoꝝ. Inde iā īcipit loq̄
p̄sentes cōpellās. cū et illa q̄ supra dc̄a
sūt ad eos etiā ptineret. q̄ p̄ntes audi
ebāt. et hec postea q̄ videt̄ presētibꝫ spe
cialit̄ dici. ptineāt etiā ad illos q̄ absē
tes ul̄ futuri erāt. Quapp̄t iste sentē
ciaꝝ numerꝰ diligent̄ cōsideradꝰ ē. In
cipit eni bt̄itudo ab hūilitate. Beati
paupes spū idꝫ nō inflati. dū se diuīe
auctoritati subdit aīa. timēs post hāc
vitā ne pgat ad penas. etiā si forte ī
hac vita sibi beata eē videat̄. Inde ve
nit ad diuinaꝝ sc̄pturaꝝ cognicionē. ubi
oportet eā se mitē p̄bere pietati. ne id
qd̄ imperitis videt̄ absurdū. vitupa
re audeat. et puicacibꝫ cōcertacionibꝫ
īdocilis efficiat̄. Inde iā incipit scire
quibꝫ nodis sc̄li huiꝰ p carnalē cōsuetu
dinē ac pc̄ā teneat̄. Itaqꝫ hoc tercio
gradu in quo sciēcia ē luget̄ amissio
sūmi boni q̄a inheret̄ extremis. In
quarto aūt gradu labor ē. n̄ vehemēt̄
īcūbat̄ ut sese aīmꝰ euellat ab eis q̄bꝫ
pestifera dulcedine īnexus ē. Hic ergo
esurit̄ et sitit̄ iusticiā. et mltū necc̄īa
fortitudo. q̄a nō relinquit̄ sine dolore.
qd̄ cū delectacione retinet̄. Quīto at̄
gradu pseuerātibꝫ ī labore dat̄ euadē
di cōsiliū. q̄a n̄ quisqꝫ adiuuet̄ a supio
re. nullomō sibi ē ydoneꝰ ut sese tan
tis miseriaꝝ īplicamētis expediat;
Est at̄ iustū consiliū. ut qui se a potē

ciore vult adiuuari. adiuuet ĩfirmio
rem ĩ quo ẽ ipẽ potẽcior. Itaqȝ bti mise
ricordes. qm̄ ipi misẽdiam ↄsequẽtur;
Sexto gradu ẽ cordis mũdicia. de bona
cõsciẽcia bonoꝝ operũ. valẽs ad cõtem
plandũ sũmũ illud bonũ. qđ solo puro
et sereno ĩtellcũ cerni potest. Postremo
ẽ septima ipã sapiẽcia. idȝ cõtẽplacio ve
ritatis. pacificãs totũ hoĩem. et susci
piens silitudinẽ dei q̃ ita cõcludit. Bti
pacifici qm̄ filij dei vocabũt. Octaua
tãqm̃ ad caput redit. q̃a cõsũmatũ p
fectũqȝ ostẽdit et probat. Itaqȝ ĩ pma
et ĩ octaua nomĩatũ ẽ regnũ celorũ;
Beati pauꝑes spiritu qm̄ ipõꝝ ẽ rg̃nũ
celoꝝ. et beati qui pseciciõnẽ paciũt
ꝓpter iusticiã. qm̄ ipõꝝ ẽ regnũ celoꝝ;
Cũ aũt dicit. quis nos sepabit a carita
te xpi. tribulacio. an angustia. an p
secucio. an fames. an nuditas. an pi
culũ. an gladius. septem sũt ergo q̃
pficiũt. Nam octaua clarificat et qđ
pfcm̃ ẽ demõstrat. ut p hos gradus p
ficiant et ceteri tãqȝ a capite rursus ex
ordiẽs. Videt ergo michi eciã septifor
mis opacio sp̃s scĩ de quo ysaias loqt
his gradibȝ sẽtẽcijsqȝ ↄgrue. sȝ int est
ordinis. Nã ibi enũciacio ab excellẽcio
ribȝ cepit. hic veõ ab ĩferioribȝ. Ibi nã
qȝ incipit a sapiẽcia. et desinit ad tĩorẽ
dei. Sed ĩiciũ sapiẽ tĩor dñi ẽ. Qua
ꝓpt si gradati tãqȝ ascendẽtes nume
m9. pm̃ ibi ẽ timor dei. secũd9 pietas.
tci9 sciẽcia. qrt9 fortitudo. quĩt9 cõsiliũ.
sextus ĩtellcs. septim9 sapiẽcia. Tĩor
dei cõgruit huĩlibȝ de quibȝ hic dicit.
Beati pauꝑes spiritu. qm̄ ipõꝝ ẽ rg̃
nũ celorũ. idȝ nõ inflati. nõ supbi. qbȝ
apls dicit. Noli altũ sapere. sȝ time. idȝ
noli extolli. Pietas cõgruit mitibȝ;
Qui enĩ pie q̃rit honorat scrãm septu
ram et nõ rephendit qđ nõdũ ĩtelligit
et ꝓptea nõ resistit. qđ ẽ mitẽ eẽ. Vnde h
dicit. Beati mites. qm̄ ipi hẽditate possi
debũt terrã. Sciẽcia cõgruit lugẽtibȝ q
iã cognouert ĩ scripturis quibȝ malis
vĩcti teneãt. q̃ tãqm̃ bona et vtilia ig
norãtes appetiuerũt. De quibȝ hic dicit.
Beati q lugẽt. Fortitudo cõgruit esuriẽ
tibȝ et sitientibȝ. Laborãt enĩ desiderã
tes gaudiũ de veris bonis et amorẽ a
terrenis et tẽporalibȝ auẽte cupiẽtes;
De quibȝ hic dicit. Beati q esuriũt et si
tiũt iusticiã. Consiliũ cõgruit miseicor
dibȝ. Hoc enĩ vnũ remediũ ẽ de tãtis
malis euadendi. ut dimittam9 sicut no
bis dimitti volum9. et adiuuem9 ĩ quo
possum9 alios sicut et nos ĩ quo nõ pos
sum9 cupim9 adiuuari. De quibȝ hic d.
Beati miseicordes. et rliqua. Intellect9
cõgruit mũdis corde. tãqȝ purgato oclo
quo cerni possit. qđ corpore9 ocul9 non
vidit. nec auris audiuit. nec ĩ cor hoĩs
ascendit. De quibȝ hic dicit. Bti mũdi
cordes. Sapiẽcia cõgruit pacificis. ĩ qbȝ
iã ordinata sũt oĩa. nullusqȝ mot9 ad
ũsus racionẽ rebellis ẽ. sed cũcta obtẽ
perãt spiritui hoĩs. cũ et ipẽ obtẽpat
deo de quibȝ dicit hic. Beati pacifici.
Vnũ aũt pmiũ. qđ est regnũ celoꝝ pro
his gradibȝ varie noĩatũ ẽ. In primo
sicut oportebat positũ ẽ regnũ celoꝝ. qđ
ẽ pfcẽ sũmeqȝ sapiẽcie anime rõnalis;
Hic itaqȝ dictũ ẽ. bti pauꝑes spũ. qm̄
ipõꝝ ẽ regnũ celoꝝ. tãqȝ diceretur. Iniciũ
sapiẽcie timor dñi. Mitibȝ hẽditas. tã
qȝ testamẽtũ pris cũ pietate q̃rentibȝ;
Beati mites. qm̄ ipi hẽditate possidebũt
terrã. Lugẽtibȝ cõsolacio. tãqȝ sciẽtibȝ
qđ amiserũt. et ĩ quibȝ mersi sũt. Beati
qui lugẽt. qm̄ ipi cõsolabũt. Esuriẽ
tibȝ et sitiẽtibȝ saturitas. tãqȝ refectio

laborātibz fortiterq; certātibz ad ſalutē
bti qui eſuriūt et ſitiūt iuſticiā qm̄ ipi
ſaturabūt. Miſericordibz miſericordia.
tāq̄; vero et optimo ꝯſilio vtētibz ut hoc
eis exhibeat a potētiore qḋ ī validiori
bus exhibēt. bti miſericordes: qm̄ ipoꝝ
miſerebit deus. Mūdis corde facultas
vidēdi deū. tāq̄; purū oculū ad ītelligē
da eťna gerētibz. bti mūdi cordes. qm̄
ipi deū videbūt. Pacificis dei ſilitudo
tāq̄; pfcē ſapiētibz. formatiſq; ad yma
ginem dei ꝑ regeneratione renouati
hoīs. bti pacifici. qm̄ ipi filij dei vocabū
tur. Et iſta quidē in hac vita poſſūt cō
pleri ſicut cōpleta eē ī aplīs credim⁹;
Nā illa oīmoda et ī angelicā formā
mutatio. q̄ poſt hac vitā ꝑmittit. nul
lis ūbis exponi poteſt. beati ergo q̄ ꝑ
ſecutionē patiūt ꝓpť iuſticiā. qm̄ ipoꝝ
ē regnū celoꝝ. Hec octaua ſentētia q̄
ad caput redit pfectūq; hoīem declarat.
ſignificat fortaſſe. et circūciſionē octaua
die ī veteri teſtamēto. et dnī reſurrōnē
poſt ſabbatū q̄ ē vtiq; octau⁹. idēq; p̄m⁹
dies. et celebrationē octauaꝝ feriaꝝ q̄s
ī regnatione noui hoīs celebram⁹. et nu
mero ipo pēthecoſtes. Nā ſeptenario nūo
ſepties multiplicato quo fiūt xl. viiij.
quaſi octau⁹ addat. ut q̄nquagīta com
pleant. et tanq̄; redeat ad caput. Quo
die miſſus ē ſpūs ſcūs. quo ī regnū celoꝝ
ducim̄ et hēditatē accipim⁹ et ꝯſolam̄
et paſcim̄. et miāz ꝯſeq̄m̄. et mūdam̄
et pacificam̄. atq; ita pfecti. oēs extrīſe
cus illatas moleſtias pro veritate et iuſ
ticia ſuſtinem⁹. Beati eritis ī qt cū vob
maledicēt et ꝑſequēt. et dicēt oīe ma
lū aduſus vos mētiētes ꝓpť me. Gau
dete et exultate. qm̄ merces vrā mlťa
ē in celis. Animaduertat quiſq̄s delicias
hui⁹ ſcli. et facultates reꝝ tꝑaliū q̄rit

ī noīe xpiano ītrinſecus eē btitudinē
miāz. ſicut de aīa eccleſiaſtica ore ꝓphe
tico dicit. Oīs gloria filie regis intrīſe
cus. Nā extrīſec⁹ maledicta et ꝑſecuti
ones et detractiones ꝓmittūt. De q̄bz
tn̄ merces magna ī celis ē q̄ ſentit in
corde patiētiū. eoꝝ q̄ iā poſſūt dicē. glā
m̄ ī tribulationibz ſcientes qm̄ tbula
cio patiētiā opat. patiētia ꝓbationē.
ꝓbatio ſpem. ſpes veō nō ꝯfundit. quia
caritas dei diffuſa ē in cordibz nrīs. ꝑ
ſpm̄ ſcm̄ qui dat⁹ ē nob. Nō enī iſta ꝓpt
fructuoſū ē. ſz iſta pro xpi noīe. nō ſolum
equo aīo. ſz etiā cū exultatione tolerare;
Nā multi hētici noīe xpiano aīās deci
piētes. mlťa talia patiūt. Sed ideo ex
cludūt ab iſta mercede quia nō dictū
ē tantū beati qui pſecutionē patiūtur.
ſz additū ē ꝓpť iuſticiā. Vbi aūt ſana
fides nō ē. nō poteſt eſſe iuſticia. q̄a
iuſtus ex fide viuit. Neq; ſciſmatici
aliq̄d ſibi ex iſta mercede ꝓmittūt. q̄a
ſilr̄ ubi caritas nō ē. nō poteſt eē iuſ
ticia. Dilectio enī proximi malū nō opat;
Quā ſi haberēt. non dilaniarēt corp⁹
xpi. qḋ eſt ecclīa. Queri aūt poteſt qḋ
interſit qꝛ ait. cū uobis maledicent
et dicent oīe malū aduſū vos. cū
maledicē hoc ſit malū dicē. Sed alit
maledictū iactatur cū ꝯtumelia corā
illo cui maledicit. ſicut dnō nrō nōnū
q̄m dictū ē. nōne verū dicim⁹. q̄a ſa
maritan⁹ es et demoniū habes. alit
cū abſentis fama ledit. ſicut itē de il
lo ſcribit. Alij dicebāt quia bon⁹ eſt.
alij dicebāt nō. ſz ſeducit ꝑplm̄. Pſequi
aūt ē vim īferre. uľ inſidijs appetē qḋ
fecit. qui eū tradidit. et qui eū crucifix
erūt. Sane qḋ etiā hic nō ē nude po
ſitū ut dicēt. et dicēt oīe malū aduſ⁹
vos. ſz additū ē. mētiētes. additū ē

etiā ꝓpt me, ꝓpt eos additū puto. qui
volūt de ꝑsecutionibꝫ, et de fame sue
turpitudine gl'ari. et ideo dicit ad se
ptine xpm. qd mlta de illis dicitur
mala. cū et vera dicūt. qn̄ de illorū
errore dicūt. Et si aliqn̄ etiā nō nul
la falsa iactant q' temeritate hoim
plerūqꝫ accidit. nō tn̄ ꝓpt xpm ista
patiūt. Non enī seqt xpm q nō scdꝫ
verā fidē et catholicā disciplinā xpi
an' vocat. Gaudete igt et exultate.
qm̄ merces vrā multa ē ī celis. Nō
hic celos dici puto supiores ptes huius
visibilis mūdi. nō enī merces nr̄a
q īcōcussa et etna esse debet. ī rebus
volubilibꝫ et tpalibꝫ collocāda ē. Sed
ī celis dictū puto. ī spūalibꝫ firma
mētis. ubi habitat sempitna iusti
cia. In quoꝝ cōpacōe tra dicit aīa
īiqua. cui peccanti dictū ē, terra es
et ī terrā ibis. De his celis dicit apls.
qm̄ nr̄a ꝯūsacio ī celis ē. Sentit iā
ergo istā mercedē. q gaudet spūalibꝫ
bonis. sꝫ ex omī pte pficiet. cū etiā
mortale hoc īduerit īmortalitatē.
Ita enī ꝑsecuti sūt īquit et ꝓphetas
qui āte nos fuerūt. Hic ꝑsecucōez
gnālit posuit. et ī maledictis. et in
dilaceratione fame. Et bene exēplo
adhortat' ē. qa vera dicētes solent
ꝑsecutionē pati. nec tn̄ ideo ꝓphete
antiqui tiore ꝑsecutionis a veritatis
pdicacōe defecerūt. Rectissīe itaqꝫ
seqt. vos estis sal terre. ostēdēs fa
tuos eē iudicādos. q tpaliū bonoꝝ
ul' copiā sectātes. uel inopiā metu
entes amittūt etna. q nec dari pos
sūt ab hoibꝫ. nec auferri. Itaqꝫ si
sal īfatuatū fuerit. in quo salietur.
Idꝫ si vos p quos cōdiendi sūt quo
dāmodo ꝓpli metu ꝑsecutionū tpa

liū amiseritis regna celoꝝ. q erūt ho
mīes p quos vobis error auferat.
cū vos elegerit deus p quos errorē au
ferat ceteroꝝ. Ergo ad nichilū valet
sal īfatuatū. n'i ut mittat foras. et
calcet ab hoibꝫ. Nō itaqꝫ calcat ab
hoibꝫ q patit ꝑsecutionē. sꝫ q ꝑsecu
cionē timēdo infatuat. Calcari enī
nō potest. n'i īferior. Sed īferior nō ē.
q quāuis corpe multa ī tra sustineat.
corde tamē fixus ī celo ē. Vos estis
lumē mūdi. Quomō dixit superius
sal terre. sic nūc dicit lumē mūdi.
Nā neqꝫ superius ista tra accipienda ē.
quā pedibꝫ corporeis calcam'. sꝫ ho
mīes q in tra habitāt. vel etiā pcco
res. quorū condiēdis. et extiguēdis
fetoribꝫ. aplicū salē dn̄s misit. et
hic mūdū. nō celū et trām. sꝫ hoies
qui sūt ī mūdo. vel diligūt mūdū o
portet ītelligi. quibꝫ illuiandis apli
missi sūt. Nō potest civitas abscōdi
sup mōtē posita. idꝫ fūdata sup īsig
nem magnāqꝫ iusticiā. quā signifi
cat etiā ipē mōs in quo disputat dn̄s.
Neqꝫ accēdūt lucernā. et ponūt eā
sub modio. Quid putam' ita eē dic
tū sub modio. ut occultacio tātū lu
cerne accipiēda sit. tanqꝫ si diceret. ne
mo accēdit lucernā ut occultet illā.
an aliqd etiā modius significet. ut
hoc sit ponē lucernā sub modio. supio
ra facē corpis cōmoda. qm̄ pdicacōez
veritatis. ut ideo quisqꝫ veritatē nō
pdicet. dū timet ne aliqd ī rebꝫ cor
palibꝫ et tpalibꝫ molestie paciat.
Et bene modi' dicit. siue ꝓpt retri
butionē mēsure. qa ea quisqꝫ recipit
q gessit ī corpe. Vt illic inqt apls re
cipiat vnusquisqꝫ q gessit ī corpe. Et
tanqꝫ de hoc modio corpis alio loco d'.

In q̄ enī mēſura mēſi fueritis. ī ea re
metiet̄ uobis. Siue qm̄ tpalia bona
q̄ corpe p̱agūt̄. certa dieꝝ mēſura et
īchoant̄ et trāſeūt quā fortaſſe ſig
nificat modi⁹. etna vero et ſpūalia
nullo tali fine coherent̄. Nō enī ad
mēſurā dat de⁹ ſpm̄. Sub modio er
go lucnā ponit. qſqs luce doctine cō
modis tpalibꝫ obſchurat et tegit;
Sup cādelabꝝ āt. q̄ corp⁹ ſuū miſtō
dei ſubicit ut ſupior ſit pdicacio veri
tatis. et īferior ſeruit⁹ corpis. Per
ipāz tñ corpis ſeruitutē excellēcior
luceat doctrina. q̄ p officia corpis
idꝫ p vocē et liguā. et ceteros corpis
mot⁹ ī bonis opibꝫ īſinuat̄ etiā diſ
cētibꝫ. Sup cādelabrū ergo ponit
lucernā. cū dicit aplš. nō ſic pugno
tāqꝫ aerē verberās. ſꝫ caſtigo corp⁹
meū. et ſeruituti ſubicio. ne forte a
lijs pdicās ipe reprobus īueniat. Qd
vero ait ut luceat oībꝫ q̄ in domo ſt.
domū puto dictā habitacionē hoīm.
idꝫ ipm̄ mūdū. ꝓpt id qd ſupi⁹ ait.
vos eſtis lumē mūdi. Aut ſi domū
quiſqꝫ vult accipe eccliaz. neqꝫ hoc
abſurdū ē. Sic luceat iquit lumen
vrm̄ corā hoībꝫ ut videāt bona fac
ta vrā et glorificēt prēm vrm̄ q̄ in
celis ē. Si tantūmodo diceret. ſic luceat
lumē vrm̄ corā hoībꝫ. ut videāt bo
na facta vrā. finē cōſtituiſſe videret̄
in laudibꝫ hoīm. quas q̄rūt ypocrite.
et q̄ ambiūt ad honores. et optāt ī
aniſſimā gloriā. Cont̄ quos dicit̄.
Si adhuc hoībꝫ placerē: xpi ſeru⁹ nō
eſſem. Et p ꝓphaz. Qui hoībꝫ placēt
cōfuſi ſūt. qa deus nichil fecit illos;
Et iteꝝ. Deus cōfriget oſſa eoꝝ qui
hoībꝫ placēt. Et rurſū aplš. Nō
efficiam īanis gloīe cupidi. Et ipe
iteꝝ. Pbet aūt ſe homo. et tūc ī ſemet
ipō habebit glām. et nō ī altero. Nō
ergo tātū dixit vt videāt bona fac
ta vrā. ſꝫ addidit. et glorificēt prēm
vrm̄ qui ī celis ē. ut hoc ipm̄ qd ho
mo p bona opa placet homībꝫ nō
ibi finē cōſtituat. ut hoībꝫ placeat.
ſꝫ referat hoc ad laudem dei. et ꝓp
terea placeat hoībꝫ ut ī illo glori
ficet̄ deus. Hoc enī laudātibꝫ ex
pedit. ut non hoīem. ſꝫ deū hono
rēt ſicut ī ipō hoīe quē portabat dn̄s
oſtēdit. ubi ſūt āmirate turbe de pa
litico ſanato virtutes ei⁹. ſicut ī euā
gelio ſcriptū ē. timuerūt et glorifica
uerūt deū. q̄ dedit ptātē talē hoībꝫ.
cui⁹ imitator paul⁹ aplš dicit. Tā
tū āt audiētes erāt. qm̄ q̄ aliqn̄ nos
pſequebat̄. nūc euāgelizat fidem
quā aliqn̄ expūgnabat. et ī me
glorificabāt deū. Poſteaqm̄ ergo
cohortatus ē audiētes. et ſe ꝑparent
ad oīa ſuſtinēda pro veritate et iuſ
ticia. et ut nō abſconderēt bonū qd
accepturi erāt. ſꝫ ea beniuolēcia diſ
cerent ut ceteros docerēt nō ad lau
dē ſuā. ſꝫ ad glām dei bona ſua opa
referentes. īcipit eos iā īformare
et doce qd doceāt. tāqꝫ ſi q̄rent dicētes.
Ecce uolum⁹ oīa ſuſtine p tuo noīe
et doctrinā tuā nō abſconde. Sed
quid ē hoc ipm̄ qd vetas abſcondi.
et pro quo iubes oīa tolerari. Nū
quid alia dictur⁹ es. cōtra ea q̄ in
lege ſcripta ſūt. Nō inquit. Noli
te enī putare qm̄ veni ſolue legē
aut ꝓphetas. Nō veni ſolue. ſꝫ ad
implere. In hac enī ſentēcia ſenſ⁹
duplex eſt. ſcdꝫ vtrūqꝫ tractādū ē;
Nā qui dicit nō veni ſolue legem.
ſꝫ adimplere aut addēdo dicit qd

min⁹ habet aut faciendo qđ habet;
Illud ergo prius cõſidem⁹ qđ p̃mo po
ſuit. Nam qui addit qđ min⁹ habet
nõ vtiqꝫ ſoluit qđ ĩuenit. ſꝫ magis
p̃ficiendo cõfirmat. Et ideo ſequit̃
et dicit. Amẽ dico vobis donec trã
ſeat celũ et terra iota vnũ. aut vn⁹
apex nõ p̃teribit a lege donec oĩa
fiant. Dũ enĩ fiũt etiã illa q̃ addũt̃
ad p̃fectionẽ. multomagis fiũt illa
q̃ premiſſa ſũt ad ĩchoationẽ. Q̃đ
aũt ait iota vnũ. aut vn⁹ apex nõ
trãſibit a lege. nichil aliud poteſt
ĩtelligi. n̄ vehemẽs expreſſio p̃fectio
nis. que p litteras ſinglãs demõſtra
ta ẽ. Inter quas lr̃as iota minor ẽ
ceteris. q̃a vno ductu fit. Apex aũt eſt
etiã ipi⁹ aliq̃ ĩ ſũmo p̃ticula. Quibꝫ
verbis oſtendit̃ in lege ad effectũ e
tiã mĩma q̃qꝫ p̃duci. Deinde ſubiecit;
Qui enĩ ſoluerit vnũ de mãdatibꝫ iſ
tis mĩmis. et docueit ſic hoĩes mini
m⁹ vocabit̃ in regno celoꝝ. Mãda
ta ergo mĩma ſignificãt̃ p vnũ iota
et vnũ apicẽ. Qui ergo ſolueit ꝛ do
cueit ſic. idꝫ / ſcđm id qđ ſoluit. non
ſcđꝫ id qđ ĩueit et legit: mĩm⁹ voca
bit̃ in regno celoꝝ. Et fortaſſe ideo
nõ erit in regno celoꝝ. ubi n̄ mag
ni eſſe nõ poſſũt. Qui aũt fecerit et do
cueit ſic. hoc ẽ qui nõ ſolueit et do
cuerit ſic. ſcđꝫ id qđ nõ ſoluit. mag
n⁹ vocabit̃ in regno celoꝝ. ſequit̃
ut etiã ſit ĩ regno celoꝝ. quo magni
admittũt̃. Ad hoc enĩ p̃tinet qđ ſe
quit̃. Dico enĩ uobis q̃a n̄ habũda
uerit iuſticia vr̃a. pluſq̃m ſcribaꝝ
et phaiſeoꝝ nõ intrabitis ĩ regnũ
celoꝝ. idꝫ / n̄ nõ ſolũ illa mĩma legis
p̃cepta impleueritis q̃ inchoãt hoĩez.
ſed etiã iſta q̃ a me addũt̃. qui non

veni ſolue̾ legẽ. ſꝫ adimplere nõ in
trabitis ĩ regnũ celoꝝ. Sed dicis m̄.
Si de illis mãdatis mĩmis cũ ſupei⁹
loqueret̃ dixit mĩmũ vocari ĩ reg
no celoꝝ. q̃ſquis vnũ eoꝝ ſoluerit.
et ſcđꝫ ſuã ſolutionẽ docuerit. mag
nũ aũt vocari quiſq̃s ea fecerit et ſic
docueit. et ex eo iã in regno celorũ
futurũ ẽẽ q̃a magn⁹ ẽ. quid op⁹ ẽ
addi p̃ceptis legis mĩmis. ſi iã in
regno celoꝝ poteſt eſſe q̃a magn⁹ ẽ.
quiſq̃s ea fecerit et ſic docuerit.
Quapp̃t ſic ẽ accipienda illa ſetẽ
cia. qui aũt fecerit et docueit ſic mag
n⁹ vocabit̃ in regno celoꝝ. idꝫ / nõ
ſcđꝫ illa mĩma. ſꝫ ſcđm ea q̃ ego dic
tur⁹ ſum. Que ſũt aũt iſta. Vt ha
bũdet ĩquit iuſticia vr̃a ſup ſcriba
rũ et phariſeoꝝ: q̃a n̄ habũdaueit
nõ ĩtrabitis ĩ regnũ celoꝝ. Ergo
q̃ ſolueit illa mĩma et ſic docueit
mĩm⁹ vocabit̃. Qui aũt fecerit illa
mĩma et ſic docueit. nõ iã magn⁹
habend⁹ ẽ et ydone⁹ regno celoꝝ:
ſꝫ tñ nõ tam mĩm⁹ q̃m ille q̃ ſoluit;
Vt aũt ſit magn⁹ atqꝫ illi regno ap
tus. facẽ debet et docẽ. ſicut xp̃s
nũc docet. idꝫ / ut habũdet iuſticia
ei⁹ ſup ſcribaꝝ et phariſeoꝝ. Iuſ
ticia phariſeoꝝ ẽ. ut nõ occidãt. iuſ
ticia eoꝝ q̃ intraturi ſũt in regnũ
dei ut nõ iraſcant̃ ſine cauſa. Mi
nimũ ẽ ergo nõ occidẽ. et q̃ illud ſol
ueit. mĩm⁹ vocabit̃ in regno celoꝝ;
Qui aũt illud ĩpleueit ut nõ occidat
nõ cõtinuo magn⁹ erit et ydone⁹
regno celoꝝ: ſꝫ tñ aſcẽdit aliquẽ
gradũ. P̃ficiet aũt: ſi nõ iraſcatur
ſine cauſa. Q̃đ ſi p̃fecerit: multo re
motior erit ab homicidio. Quapp̃t
qui docet ut nõ iraſcam̃. nõ ſoluit

legem ne occidamꝰ. ſʒ potiꝰ implet
vt et forís dū nō occidimꝰ et in cor
de dū nō irascim̄ innocētiā custodi
amꝰ. Audiſtis ergo q̄a dictū eſt in
quit antiquis nō occides. qui aūt oc
ciderit reus erit iudicio. Ego aūt dico
vobis. q̄a oīs q̄ irascit̄ frī ſuo ſine cau
ſa reus erit iudicio. Qui aūt dixerit
frī ſuo racha: reus erit cōſilio. Qui
aūt dixerit fatue. reus erit gehēne
ignis. Quid intereſt int̄ reū iudicio
et reū cōſilio. et reū gehēne ignis.
Nā hoc poſtremū grauiſſimū ſonat.
et admonet gradꝰ quoſdā factos
a leuioribȝ ad grauiora donec ad ge
hēnā ignis veniret. Et ideo ſicut le
uiꝰ ē reū ēē iudicio q̄m reū ēē cōſilio.
ita leuiꝰ ē reū ēē cōſilio. q̄m reū eſſe
gehēne ignis. oportet leuiꝰ ēē itelli
gat̄ irasci ſine cauſa frī q̄m dic̄e ra
cha: et rurſū leuiꝰ ēē dic̄e racha q̄m
dic̄e fatue. Nō enī reatꝰ ipe haberet
gradꝰ niſi gradatī etiā pctā cōmēora
rent̄. Vnū aūt hic v̄bū obſchure po
ſitū ē. q̄a nec grecū ē nec latinū ra
cha: cetera vero in ſermōe nrō vſitata
ſūt. Nōnulli aūt de greco trahē vo
luerūt īterpretacionē huiꝰ vocis pu
tātes pānoſū dici racha: q̄m grece
dicit̄ pānꝰ rachos. a quibȝ tñ cū q̄
rit̄ quid dicat̄ grece pānoſus. nō
reſpōdēt racha. Deinde poſſet latinꝰ
īterpres ubi poſuit racha pānoſū po
nē. nec vti v̄bo qd̄ et ī latina lingua
nullū ſit et ī greca īuſitatū. Pbabi
lius ē ergo qd̄ audiui a quodā hebō.
cū id interrogaſſem. Dixit enī eſſe vo
cē nō ſignificātē aliq̄d. ſʒ īdignātis
aīmi motū exprimētem. Has īteriecti
ones gramatici vocāt. pticulas orōis
ſignātes cōmoti aīmi affectū. uelut
cū dicit̄ a dolente heu uel ab irascēte
hem. Que voces quarūcūqȝ linguaꝝ
ſūt ꝓprie. nec ī alienā linguā facile
trāſferūt̄. Que cauſa vtiqȝ coegit
tā grecū īterpretem q̄m latinū. vo
cē ipām ponē. cū quomō īterpretaret̄ eā
nō īueniret. Gradus itaqȝ ſūt ī iſtis
pctīs ut pmo quiſqȝ irascat̄. et eum
motū retineat corde cōceptū. Iā ſi ex
torſerit vocē īdignātis ipā cōmotio
nō ſignificātē aliq̄d. ſʒ illū aīmi mo
tū ipſa eruptione teſtātē qua feria
tur ille cui irascit̄. plus ē vtiqȝ. q̄m
ſi ſurgēs ira ſilēcio pmeret̄. Si vero
nō ſolū vox īdignātis audiat̄. ſed
etiā v̄bū qd̄ iā certā eiꝰ vituperacionē
ī quē pfert̄ deſignet et notet. quis
dubitet ampliꝰ hoc eſſe q̄m ſi ſolus
īdignacionis ſonꝰ ederet̄. Itaqȝ ī
pmo vnū ē idȝ ira ſola. ī ſcdo duo
ira et vox ī tcio tria et ira et vox
q̄ irā ſignificat. et ī voce ipa certe
vituperacionis exp̄ſſio. Vide nūc etiā
tres reatus iudicij cōſilij et gehēne
ignis. Nā ī iudicio adhuc defenſio
ni datur locꝰ. In cōſilio aūt q̄mq̄m
et iudiciū eſſe ſoleat. tñ q̄a intereſſe
aliq̄d hoc loco fateri cogit ipa diſtīc
tio. videt̄ ad cōſiliū ptinē ſentēcie
ꝓlacio. q̄n nō iā cū ipō reo agit̄ vtrȝ
dāpnādꝰ ſit. ſʒ int̄ ſe q̄ iudicāt cōfe
rūt quo ſupplicio dāpnari oporteat
quē conſtat ēē dāpnādū. Gehēna
vero ignis nec dāpnacionē habet
dubiā. ſicut iudiciū. nec dāpnati pe
nā. ſicut cōſiliū. In gehena enī ig
nis certa ē et dāpnacio. et pena dāp
nati. Vident̄ ergo aliq̄ gradus in
pctīs et ī reatu. Sed quibȝ modis ī
uiſibilit̄ exhibeāt̄ meritis aīaꝝ
quis poteſt dic̄e. Audiēdū ē itaqȝ

q̄ntū interſit int̄ iuſticiā phariſeoꝝ
et iuſticiā maiorē q̄ in regnū celoꝝ i
troducat. Cū cū ſit grauiꝰ occidē. q̄m
u̇bo irrogare conuiciū. ibi occiſio reū
facit iudicio. hic aūt ira facit reū iu
dicio. qḋ triū illoꝝ pc̄oꝝ leuiſſimū
ē q̄a illic queſtionē homicidÿ int̄ ſe
hoīes agitabāt. hic aūt oīa diuino iu
dicio reſeruant̄. ubi finis dāpnatoꝝ
ē gehēna ignis. Quiſq̇s aūt dixerit q̄
grauiori ſupplicio ī maiore iuſti
cia punit̄ homicidiū. ſi gehēna ig
nis punit̄ conuiciū. cogit ītelligi
ēē differēcias gehēnaꝝ. Sane in
tribꝫ iſtis ſētēcÿs ſubaudicio u̇boꝝ
ītuēda ē. Habet enī p̄ma ſentēcia
oīa u̇ba neceſſaria. ut nichil ſub
audiat̄. Qui iraſcit̄ inq̇t fr̄i ſuo
ſine cauſa. reus erit iudicio. In ſe
cūda vēo cū ait. q̄ aūt dixeit fr̄i ſuo
racha ſubaudit̄ ſine cauſa. et ita
ſubiūgit̄. reus erit cōſilio. Iā in
tercio ubi ait. q̄ aūt dixeit fatue.
duo ſubaudiūt̄. et fr̄i ſuo et ſine
cauſa. hoc ē vnde defendit̄ q̄ apl̄s
galathas ſtultos vocat. quos eciā
frēs noīat. Nō enī id facit ſine cau
ſa. Ideo aūt hic frat̄ ſubaudiēdꝰ ē.
q̄a de īimico poſtea dicit̄. quomō
eciā ipe tractādꝰ ſit maiore iuſti
cia. Deinde hic ſequit̄. Si ergo ob
tuleris munꝰ tuū ad altaē. et illic
r̄cordatꝰ fueis qḋ fr̄ tuꝰ habet ali
quid adu̇ſū te. relique ibi munꝰ
tuū āte altaē. et vade p̄us r̄cōſili
ari fr̄i tuo. et tūc veniēs offeres
munꝰ tuū. Hinc itaq̧ apparet
de fr̄e dictū ēē ſuperiꝰ. q̄m ſētēcia
q̄ſequit̄. ea coniūctione cōnectit̄. ut
ſupiori atteſtet̄. Nō enī ait. ſi aūt
obtuleis munꝰ tuū ī altare. ſꝫ ait.

ſi ergo obtuleris munꝰ tuū ad altaē;
Nā ſi iraſci fas nō ē fr̄i ſuo ſine cauſa.
aut dicē racha. aut dicē fatue. mlt̄o
minꝰ fas ē aīo tenē aliq̇d. ut ī odiū
īdignacio ꝯūtat̄. Ad qḋ ꝑtinet eciā.
qḋ alio loco dicit̄. nō occidat ſol ſup
iracūdiā vr̄ām. Iubem̄ ergo illatu
ri munꝰ ad altare. ſi r̄cordati fueim̄
aliq̇d adu̇ſū nos habē frēm. munꝰ
ante altaē reliq̄re. et ꝑgē ac r̄cōſili
ari fr̄i. deinde venire et munꝰ offrē;
Qḋ ſi accipiat̄ ad lr̄ām fortaſſe ali
q̇s credat ita fieri oportere. ſi p̄ſens
ſit frater. Nō enī diuciꝰ differri
poteſt. cū munꝰ tuū r̄linque āte al
tare iubearis. Si ergo de abſente ⁊
qḋ fieri poteſt eciā trāſmare cōſtituto.
aliq̇d tale veniat ī mētē. abſurdū
ē credē ante altaē munꝰ r̄linquēdū.
qḋ poſt t̄ras et măria ꝑagratū
offeras deo. Et ideo prorſus intro ad
ſpiritalia refugē cogim̄. ut hoc qḋ
dictū ē ſine abſurditate poſſit ītel
ligi. Altare itaq̧ ſpūale ī interiore
dei templo ipā ſidē accipē poſſumꝰ.
cuiꝰ ſignū ē altaē viſibile. Quotli
bet enī munꝰ offeim̄ deo. ſiue ꝓphe
ciā. ſiue doctrīnā ſiue oracionē. ſiue
ẏmnū ſiue pſalmū. et ſi qḋ tale aliq̇d
ſpiritaliū donoꝝ aīo occurerit. ac
ceptū eſſe nō poteſt deo. n̄i fidei ſince
ritate fulciat̄. et ei fixe atq̧ īmo
bilit̄ tāq̄ altario imponat̄. ut poſſit
ītegrū atq̧ illibatū ēē qḋ loq̇mur;
Nā mlt̄i heretici nō habētes altare.
idꝫ verā fidem. blaſphemias pro
laude dixert̄. terrenis videlicet opi
nionibꝫ aggrauati. votū ſuū tāq̄ ī
t̄rā ꝓicientes. Sed debet ēē ſana e
ciā offerentis intencio. Et ꝓptea cū ta
le aliq̇d oblaturi ſumꝰ in corde nr̄o.

idz i inteiore dei tēplo. tēplū enī dei
sanctū ē īquit qd estis vos. et i iteiore
hoīe habitare xp̄m p fidē i cordibz ves
tris. si i mēte venerit qd aliqd habe
at adūsus nos fr̄. idz si nos eū i aliq
lesim⁹. tūc enī ipē habet adūs⁹ nos;
Nā nos habem⁹ adūs⁹ illū si ille nos
leserit. ubi nō ē op⁹ pgē ad r̄cōcilia
tionē. Nō enī veniam postulabis ab
eo q tibi fecit iiuriā. sed tm̄tū dimit
tes sicut tibi dimitti a dnō cupis qd
ipē cōmiseris. Pergēdū ē ergo ad re
cōciliationē. cū i mentē veneit q nos
forte frēm i aliquo lesim⁹. Pergēdū
ē ergo nō pedibz corpoīs. s; motibz a
nimi. ut te hūili affectu psternas frī
ad quē cara cogitatiōe cōcurres i con
spectu ei⁹ cui mun⁹ oblatur⁹ es. Ita
enī eciā si p̄sēs sit poteis eū nō simu
lato aīo lenire atqz i grām puocare
veniā postulādo. si hoc pri⁹ corā deo
feceis pgēs ad eū nō pigro motu cor
pois. s; celerrio dilcōis affcū. atz īde
veniēs idz itēcionē r̄uocās ad id qd
agē ceperas offeras mun⁹ tuū. Qs
aūt hoc facit ut frī suo ul' nō irascat
sine causa. ul' racha nō dicat sine cau
sa. vel eū fatuū nō appellat sine causa
qd totū supbissime admittit. vl' si for
te i hoꝝ aliquo lapsus fueit. qd ē v
nū remediū supplici aīo veniā dep
cet nisi qsqs ianis iactātie spū nō
iflat. Bti ergo paupes spū. qm ip
soꝝ ē r̄gnū celoꝝ. Nūc iā videam⁹
qd sequit. Esto īquit adūsario tuo
beniuol⁹ cito. dū es i via cū eo. ne for
te tradat te adūsari⁹ iudici. et iudex
tradat te mīstro et i carcerē mittaris
Amē dico tibi nō exies īde. donec red
das nouissimū quadrāte. Iudicē itel
ligo xp̄m. Pater enī nō iudicat quēqz.

s; iudiciū omē dedit filio. Ministrū i
telligo anglm. Et angli īquit minis
trabāt ei. et cū angelicis spiritibz ve
turū credim⁹ ad iudicādos vivos et
mortuos. Carcerē itelligo penas vi
delicet tenebraꝝ. quas alio loco exte
riores vocat. credo, ꝓptea. qd itiseccꝰ
sit i ipā mēte uel eciā si quid secrecius
cogitari potest. gaudiū diuioꝝ pmioꝝ
de quo dicit seruo bene merito itra
i gaudiū dnī tui. Queadmodū eciā
i hac ordinaciōe rei publice. ul' a se
cretario. uel a p̄torio iudicis extra
mittit qui i carcerē trudit. De sol
uendo aūt nouissīo quadrāte potest
nō absurde itelligi aut pro eo positū
qd nichil relinquit impunitū. sicut
loquētes eciā dicim⁹ usqz ad fecem
cū volum⁹ exp̄mē aliqd ita exactū
ut nichil relinqret. ul' ut significa
rēt noīe quadrātis nouissimi t̄rea
pctā. Quāta enī ps distictoꝝ mēbroꝝ
hui⁹ mūdi t̄ea nouissiā t̄ra iueit.
ut icipias a celo. sedm aerem nume
res. aquā t̄ciā. quartā t̄ram. Potest
ergo cōuenient videi dcm̄. donec sol
uas nouissimū quadrātē. idz donec
luas t̄rena pcā. Hoc enī et pccōr au
diuit. t̄ra es et i t̄ram ibis. Donec
soluas aūt qd dcm̄ ē. miroꝝ si nō eā
significat penā q vocat etna. Unde
enī soluit illd debitū. ubi iā nō da
tur penitēdi et correcti⁹ viuēdi locꝰ.
Ita enī fortasse hic positū ē donec
soluas. quō i illo ubi dcm̄ ē. sede a
dextris meis donec ponā oēs iimi
cos tuos sub pedibz tuis. Nō enī cū
fuerit iimici sub pedibz positi. desi
net ille sedē ad dexterā. Aut illud
apli. Oportz enī illū r̄gnare. donec
ponet omēs iimicos suos sub pedibz

suis. Nō enī cū posita fuerit desinit
rgnare. Queadmodū ergo ibi itelli
git de quo dcm̄ ē. oportet eū regnare
donec ponat oēs inimicos suos sub pe
dibꝫ suis semꝑ rgnaturū. qm̄ semꝑ
illi erūt sub pedibꝫ ita hic accipi potē
de quo dictū ē. nō exies inde donec sol
uas nouissimū quadrātē. semꝑ non
exiturū esse quia semꝑ soluet nouis
simū quadrātē. dū sempitnas penas
terrenoꝝ pctoꝝ luet. Neqꝫ hoc ita dix
erim ut diligētiorē tractationē vi
dear ademisse de penis pctoꝝ. quō i
scripturis dicāt etne. quāqm̄ quolibꝫ
modo sint. vitāde sūt poci9 qm̄ sciēde;
Sed videam9 iā quis sit ipe adūsari9
cui iubem̄ esse beniuoli cito cū sum9
cū illo ī via. aut enī dyabol9 ē aut
homo. aut caro aut de9. aut pceptū
eius. Sed dyabolo nō video quomō
iubeam̄ beniuoli ēē idꝫ cōcordes. aut
cōsentiētes. Nāqꝫ aliḭ qd̄ grece positū
ē ԑүноωн itpretati sūt cōcors. aliḭ
cōsentiēs. ſꝫ neqꝫ beniuolētiā dyalo
iubem̄ exhibē. Vbi enī beniuolētia
ibi amicitia sit nccē ē. Nec qsqm̄ dix
erit amicitiā cū dyalo ēē faciēdā. nec
cōcordare cū illo expedit. cui semel re
nūciādo bellū idixim9. et quo victo co
ronabim̄. Neqꝫ cōsentire illi iam opor
tet. cui si nūqm̄ cōsensissem9 nūqm̄
i istas icidissem9 miserias. De hoīe
aūt quāqꝫ iubeam̄ cū omībꝫ quātū i
nobis ē pacē habē. vbi vtiqꝫ et beni
uolētia et cōcordia et cōsensio potest
itelligi. Nō video tamē quō accipiā
ab hoīe nos iudici tradi. ubi xpm̄ iu
dicem itelligo. āte cui9 tribunal oēs
oportet exhiberi. sicut dicit apls.
Quō ergo iudici traditur9 ē q ante
iudicē pariter exhibebitur. Aut si pp
terea traditur quisqꝫ iudici qa hoīem le
sit quāuis illo nō tradēte q lesus est.
multo cōmodi9 accipitur a lege ipa reū
tradi iudici. cōtra quā fecit cū hoīez le
deret. qa et si occidēdo qs nocuerit hoī.
nō erit iā temp9 quo cōcordet cū eo. qa
iā nō ē cū illo ī via. idꝫ in hac vita.
Nec tn̄ ideo nō sanabitur penitendo. et
ad illi9 miāz cū sacrificio cōtribulati
cordis refugiendo. q donat pctā cōūsis
ad se. et q plus gaudet de vno penitē
te. qm̄ de nonagita noue iustis. Car
ni vero mlto min9 video qmō beniuoli
ul' cōcordes uel cōsentiētes esse iubea
m̄. Magis enī pctōres amāt carnē
suā. et cōcordāt cū illa. et cōsentiūt ei;
Qui vero eā seruituti subiciūt nō ipi
ei cōsentiūt. ſꝫ sibi eā cōsentire cogunt;
Fortassis ergo iubem̄ deo cōsentire. et
illi ēē beniuoli. ut ei rcōciliem̄ a quo
peccādo recessim9. ut adūsari9 nr̄ dici
possit. Quibꝫ enī resistit. recte dicitur eoꝝ
adūsari9. De9 enī supbis resistit. hu
milibꝫ aūt dat grām. Et iniciū oīs pctī sup
bia. Iniciū aūt supbie hoīs. apostatare
a deo. Et apls dicit. Si enī cū inimici
essem9 rcōciliati sum9 deo p mortē
filiḭ ei9. mlto magis rcōciliati salui eri
m9 ī vita ipi9. Ex quo itelligi potest
nullā naturā malā inimicā esse deo
qnquidē ipi rcōciliantur q inimici fue
rūt. Quisquis ergo ī hac via. idꝫ ī hac
vita nō fuerit rconsiliat9 deo p mortē
filiḭ ei9 tradetur iudici ab illo qa pater
nō iudicat quēqm̄. ſꝫ omē iudiciū de
dit filio. Atqꝫ ita cetera q ī hoc capl'o
scripta sūt cōsequūtur de qbꝫ iā tracta
uim9. Vnū solū ē qd̄ huic itellcū
difficultatē facit. quō possit recte dici
ī via nos esse cū deo. si hoc loco ipe ac
cipiēd9 ē adūsari9 nr̄ cui iubem̄ cito

rcōciliari. n̄ forte q̄a ipē vbiqȝ ē. nos
āt cū ī hac via sum⁹ cū illo vtiqȝ su
m⁹. Si enī ascendero ī celū inquit tu il
lic es. si descendero ī infernū ades. si
recepiā pēnas meas īdirectū et ha
bitauero ī nouissimo maris. etenī illuc
man⁹ tua deducet me. et tenebit me
dextera tua. Aut si nō placet ipsos di
ci ee cū deo. quāquā nusquā nō presto
sit deus quēadmodū nō dicim⁹ cecos
esse cū luce. tamē et si oculos eoꝝ lux
circūfūdat unū reliquū ē. ut hic ad
ūsariū preceptū dei esse intelligam⁹. Quo
enī sic adūsat̄ peccare volentibȝ. quō
preceptū dei. idȝ lex ei⁹ et scriptura diuina
q̄ data ē nobis ad hanc vitā ut sit no
biscū ī via. Cui nō oportet contradice
ne nos tradat iudici. sȝ ei oportȝ cō
sentire cito. Nō enī q̄sqȝ nouit qn̄ de
hac vita exeat. Quis āt cōsētit scripture
diuine. n̄ qui legit et audit pie. defe
rēs ei culmē auctoritatis. ut qd̄ nō
intelligit. nō ꝓpt hoc oderit. qd̄ pctīs
suis adūsari sētit. sȝ magis diligat
correctionē suā. et gaudeat qd̄ mor
bis suis donec sanent̄ nō parcit;
Qd̄ vero aut obscuꝝ aut absurdū
illi sonat. nō inde concitet contradictio
nū certamina. sȝ oret ut intelligat;
Beniuolentiā tamē et reuerentiā tante
auctoritati exhibendā esse meminerit;
Sed q̄s hoc faciat. n̄ quisq̄s ad testa
mentū patris aperiendū et cognoscendū
nō litiū minitatione acerbȝ. sȝ pie
tate mitis accesserit. Beati ergo mites
qm̄ ipī hereditate possidebūt terram;
Videam⁹ sequentia. Audistis q̄a dictū
ē antiq̄s nō mechaberis. Ego āt dico
vobis. q̄a oīs qui viderit mulierē
ad concupiscendū eā. iā mechat⁹ ē
eā ī corde suo. Justicia ergo minor ē
nō mechari corporū coniunctione. ius
ticia vero maior regni dei. nō me
chari ī corde. Quisq̄s āt nō mecha
tur ī corde; multo facilius custodit
ne mechet̄ in corpore. Illud ergo cō
firmauit q̄ hoc precepit. nō enī venit
legē soluere. sȝ implere. Sane conside
randū ē. qd̄ nō dixit oīs q̄ concupierit
mulierem. sȝ qui viderit mulierē
ad concupiscendū eā. idȝ hoc fine et
hoc aīo attenderit ut eā concupiscat.
Qd̄ iā nō ē titillari delectatione car
nis. sȝ plane consentire libidini. ita
ut nō refrenet̄ illicit⁹ appetit⁹. sȝ si
facultas data fuerit. satiet̄. Nā tria
sūt quibȝ implet̄ pctm̄. suggestione.
delectatione et consensione. Suggestio
siue ꝑ memoriā fit siue ꝑ corporis sens⁹
cū aliquid videm⁹. aut audim⁹. vel
olfacim⁹. vl' tangim⁹. vl' gustam⁹. Qd̄
si frui delectauerit. delectatio illicita re
frenanda ē. velut cū ieiunam⁹. et vi
sis cibis palati appetit⁹ assurgit. nō
fit n̄ delectatione. Sed huic tn̄ nō consen
tim⁹. cū eā dn̄antis rationis iure cohi
bem⁹. Si āt consensio facta fuerit. plenū
pctm̄ erit. notū deo ī corde nr̄o. etiā
si facto nō innotescat hoibȝ. Ita ergo
sūt isti grad⁹ quasi a serpente sug
gestio fiat. idȝ lubrico et volubili
hoc ē temporali corporꝝ motu. q̄a et si q̄
talia fantasmata intus versant̄ in
aīa. de corpore forinsecus tracta sunt;
Et si q̄s occultus preter istos quinqȝ
sensus motus corporis aīm tangit. ē etiā
ipē temporalis et lubric⁹. Et ideo quanto
illabit̄ occulti⁹ ut cogitationē con
tingat. tanto conuenienti⁹ serpenti cōparat̄
Tria ergo hec ut dicere ceperā simili
a sūt illi geste rei q̄ in genesi scripta
est. ut quasi a serpente fiat sugges

tio et quedā suasio. in appetitu aūt
carnali tāq̃ ī esca delcātio. ī racione
veō tāq̃ ī viro cōsensio. Ꝙbz pac
tis. hoc ē de btissiā luce iusticie. in
mortē homo expellit̄ iustyssiē oīno;
Nō enī cogit q̄ suadet. Et oēs natūe
ī ordiē suo gradibz suis pulchre sūt.
sed de supiorībz ī quībz rōnalis aīm⁹
ordinat⁹ ē ad īferiora nō ē declinādū.
nec quisqm̄ hoc face cogit̄. Et ideo
si fecerit. iusta dei lege punietᷣ. Nō
enī hoc cōmittit īuit⁹. Verūtamē
āte cōsensionē delcātio ul' nlla ē.
ul' tā tenuis ut ꝓpe nulla sit. cui cō
sentire magnū pctm̄ ē. cū illicita ē;
Cū āt quisq̃ cōsenseit. cōmittit pcm̄
ī corde. Si āt etiā ī factū pcesserit:
videt̄ saciari et extigui cupiditas;
Sed postea cū suggestio repetit̄ ma
ior accēdit̄ delcātio. q̄ tñ mlto mīor
ē. qm̄ illa q̄ assiduis factis ī cōsue
tudiēz vtit̄. hāc enī vīce difficili
mū est. Et tam̄ etiā ipāz cōsuetudiēz
si se quisq̃ nō desperet et xpiānā mi
liciā nō reformidet. illo duce atq̃ ad
iutore supābit ac sic ī pstinā pacē
atq̃ ordinē. et vir xpō. et mlr̄ viro
subiciat̄. Sicut ergo tribz gradibz ad
pctm̄ puenit̄ suggestione delcātiōe.
cōsensione. ita istī⁹ pcti treᷤ sūt dif
ferēcie. ī corde. ī facto. ī ꝯsuetudiē. tāq̃
treᷤ mortes. Vna q̄si in domo. idz
cū ī corde cōsentit̄ libidini. Altea iā
ꝓlata q̄i ext̄ portā. cū ī factū ꝓcedit
assentio. Tercia cū ī cōsuetudīb ma
le tāq̃ mole terena pmit̄ aīm⁹. q̄i in
sepulchro iā putens. Que tn̄ genea
mortuoꝝ dn̄m r̄susitasse q̄squis
euāglm̄ legit agnoscat. et fortasse cō
siderat quas drās habeat etiā ipā
vox r̄susitātis. cū alibi dicat. puel
la surge. alibi. iuuenis tibi dico sur
ge. alibi. īfremuit spū et fleuit. et
rursus fremuit. et post deinde voce
magna clamauit. Lazare veni foras;
Qua ꝓpt' noīe mechācū qui hoc ca
pittulo cōmeōrāt̄. oēm carnalē et li
bidiosā cōcupiscēciā oportet ītelligi;
Cū enī tā assidue ydolatriā scptuā
fornicacionē dicat. paul⁹ āt apls a
uariciā ydolatē noīe appellet. q̄s du
bitet et oēm malā cōcupiscēciā rrē
fornicacionē vocari. qn̄ aīa negler
ta supiore lege qua regit̄. īferiorū
naturaꝝ turpi voluptate quasi mer
cede ꝓstituta corrūpit̄. Et ideo q̄sq̄s
carnalē delcātionē aduisus rrāz volū
tatē suā rbellaē sentit ꝑ cōsuetudiēz
pctoꝝ cui⁹ īdomita violencia trahit̄
ī captiuitatē. rcolat q̄ntū potest. q̄lē
pacē pctando amiseit. et exclamet.
Infelix ego homo. q̄s me libeābit de
corpore mortis hui⁹. Gr̄a dei ꝑ ihm̄
xpm̄ dn̄m nr̄m. Ita enī cū se īfelicē
exclamat. lugendo implorat cōsola
toris auxiliū. Nec paru⁹ ē ad btitu
dinē accessus. cognicio īfelicitatis sue;
Et ideo btī etiā lugētes. qm̄ ipī cōso
labūt̄. Deinde seq̄tur et dicit. Si āt
oculus tu⁹ dexter scādalisat te. erue
eū et ꝓice abs te. Expedit enī tibi ut
pereat vnū mēbroꝝ tuoꝝ. qm̄ totū
corp⁹ tuū eat ī gehēnā. Hic veō mḡ
na op⁹ ē fortitudine ad mēbra p̄sci
dēda. Quicq̄d enī ē q̄d signat ocul⁹.
sine dubio tale ē. q̄d vehemēt' diligit̄;
Solet enī et ab eis qui vehemēt' uo
lūt expme dilcōēz suā ita dici. dili
go eū ut oculos meos. aut etiā plus
qm̄ ocl'os meos. Qd āt additū ē dext'.
fortasse ad augendā vim dilcōīs va
let. Quāqm̄ enī ad videdū isti ocli

corpis cōit̄ itēdant. et ſi ābo itēdāt
equalit̄ poſſit. amplꝰ tū formidāt
hoīes dextrū amitte. ut ſit iſte ſenſ9;
Ergo q̄d illud ē qd̄ ita diligis ut ꝓ dex
tro oculo habeas. ſi ſcādalizat te. idȝ
ſi tibi ipedimēto ē ad verā btitudiēz
erue illū et ꝓice abs te. Expedit enī
tibi ut ꝑeat vnū hoꝝ q̄ ita diligis ut
tāq̄ȝ mēbra tua tibi hereāt q̄m totū
corpꝰ tuū eat ī gehēnā. Sȝ q̄m ſeq̄t
de manu dexteā. et ſilr̄ dr̄. ſi dexteā
man9 tua ſcādalizat te abſcide eā et
ꝓice abs te. Expedit enī tibi ut ꝑeat
vnū mēbroꝝ tuoꝝ. q̄m totū corpꝰ tuū
eat ī gehēnā. cogit q̄re diligēti9 qd̄
dixerit oculū. In qua q̄ſtiōe nichil m̄
occurit cōgruenci9 q̄m dilc̄ſſim aīcū;
Nā hoc ē vtiq̄ȝ qd̄ mēbrū rcē poſſu9
appellare. qd̄ vehemēt̄ diligim9. et
hūc cōſiliariū q̄a ocls ē. tāq̄ȝ demō
ſtrās iter. et ī reb9 diuīs. q̄a dexter
ē. ut ſiniſter ſit dilcs q̄dē cōſiliari9.
ſȝ ī rebȝ terrenis ad neceſſitatē corpis
ꝑtinētibȝ. De quo ſcādaliſāte ſupflu
um erat dicere q̄n̄q̄dē nec dextero par
cendū ſit. In rebȝ at̄ diuīs cōſiliari9
ſcādalizās ē. ſi ī aliquā ꝑniciosam
hēſim noīe etiā religionis atq̄ȝ doctrīe
conat̄ inducere. Ergo et dexteā man9
accipit̄ dilcs adiutor. et miſter ī di
nis opibȝ. Nā queādmodū ī oculo
cōtēplacio. ſic ī manu actio rcē ītel
ligit̄. ut ſiniſtra man9 ītelligat̄ in
opibȝ q̄ huic vite et corpori ſūt ncc̄ia;
Dictū ē at̄. Quicūq̄ȝ dimiſerit vxorē
ſuā. det ei libellū repudij. Hec iuſti
cia minor ē phariſeoꝝ. cui nō ē cōtrariū
qd̄ dn̄s dicit. Ego at̄ dico uob. Quicū
qȝ dimiſerit vxorē ſuā excepta forni
cationis cauſa. facit eā mechari. Et
q̄ ſolutā a viro duxerit mechat̄. Nō

enī q̄ p̄cepit dari libellū rpudij. hoc p̄
cipit ut vxor dimittat̄. ſȝ q̄ dimiſerit īq̄t
det ei libellū repudij. ut iracūdiā teme
rariā ꝓiciētis vxorē libelli cogitacio tē
peraret. Qui ergo dimittēdi morā q̄ſiuit̄.
ſignificauit quātū potuit duris hoībȝ
ſe nolle diſcidiū. Et ideo ipe dn̄s alio
loco de hoc īt̄rogat9 ita rn̄dit. hoc moy
ſes ꝓpt̄ duriciā vrāȝ fecit. Quātūuis
enī dur9 eſſȝ q̄ dimitte uellet. vxorē cū
cogitaret libello repudij dato iā ſine
ꝑiculo eā poſſe alteri nube facile pla
caret. Dn̄s ergo ad illud cōfirmādū.
ut nō facile vxor dimittat̄. ſolā cauſā
fornicacōis excepit. Ceteras vero vniūſas
moleſtias ſi q̄ forte extiterit iubet pro
fide cōiugali et pro caſtitate fortit̄ ſuſ
tinere. et mechū dicit etiā viru̅ q̄ eā dux
erit q̄ ſoluta ē a viro. Cui9 rei apl̄s pau
l9 t̄minū oñdit. qd̄ tā diu obſeruādū di
cit. q̄m diu vir ei9 viuit. Illo at̄ mortuo.
dat nubēdi licētiā. Hāc enī etiā r̄ ḡlaȝ
ipe tenuit. et ī ea nō ſuū cōſiliū ſicut ȝ
ī nōnull̄ monitis. ſȝ p̄ceptū dn̄i iube
tis oñdit cū ait. Eis at̄ q̄ ī cōiugio ſūt
p̄cipio. nō ego. ſȝ dn̄s. mlierē a viro nō
diſcedere. Qd̄ ſi diſceſſerit manere ī nuptā:
aut viro ſuo rcōſiliari. Et vir vxorē
ne dimittat. Credo ſili forma. ut ſi di
miſerit nō ducat aliā. aut rcōſiliet̄ vxo
ri. Fieri enī poteſt ut dimittat vxorē
cauſa fornicacōis. quā dn̄s exceptā eē vo
luit. Iā vero ſi nec illi nube cōcedit̄
viuo viro a q̄ receſſit. neq̄ȝ huic alteraȝ
ducere viua vxore quā dimiſit. m̄lto mi
n9 ē illicita cū q̄buſlibet ſtupra cōmitte;
Beaciora ſane cōiugia iudicāda ſūt. q̄
ſiue filijs ꝓcreatis. ſiue etiā iſta t̄rena
ꝓle cōtēpta. cōtinētiā int̄ ſe pari con
ſenſu ſeruare potuerit. q̄a neq̄ȝ cōtra illd
p̄ceptū fit. quo dn̄s dimitti cōiugem

vetat. nō enī dimittit q̄ cū ea nō carnalit̄
ſed ſpūalit̄ viuit. et illud ſeruat. qd̄ ꝑ
aplm̄ dr̄. Reliquū ē ut q̄ habēt uxo
res. tanq̄ nō habētes ſīt. Illud magis
ſolet ſollicitaē aīm puuloꝝ. q̄ tn̄ ſcdʒ p̄
cepta xpī. viuē geſtiūt. qd̄ alio loco ipē
dn̄s dicit. Siq̄s venit ad me. et nō odit
prēʒ ſuū et mrēʒ et vxorē. et filios et
frēs et ſorores inſup et aīaʒ ſuā. nō pt̄
me9 eē diſcipls. Videri enī pt̄ eē ɔtrariū
mi9 intelligētibꝫ qd̄ hic vetat dimitti
vxorē excepta cauſa fornicatiōis. alibi
aūt diſciplm̄ ſuū negat eē poſſe quēq̄
q̄ nō odit vxorē. Qd̄ ſi ꝓpt̄ ɔcubitū di
ceret. nō etiā prēm et mrēm et frēs et ſo
rores ī eadē cōdicōe poneret. Sed quia verū
ē qd̄ regnū celoꝝ vim patit̄. et q̄ vim
faciūt diripiūt illud. quāta vi op9 ē
ut homo diligat inimicos. et oderit prēʒ
et mrēm. et vxorē et filios et fratres.
vtrūq̄ enī iubet q̄ ad regnū celoꝝ vo
cat. Et quō hec nō ſīt ɔtraria ipſo du
ce oſtendere facile ē. ſʒ ea intellcā implere diffi
cile. q̄mq̄m et hoc eodē ipō adiuuante fa
cilimū ē. Regnū enī eternū quo diſci
pulos ſuos quos etiā frēs appellat vo
care dignat9 ē. nō hʒ huiuſmōi neceſſitates
tꝑales. Nō ē inqt̄ iude9 neq̄ grec9. neq̄
maſcul9 neq̄ femīa. neq̄ ſeru9. neq̄ li
ber: ſed oīa et ī oībꝫ xp̄s. Et ipē dn̄s
dicit. In reſurrectione enī. neq̄ nubēt
neq̄ vxores ducēt. ſʒ erūt ſicut angeli
dei ī celis. Oportet g° ut q̄ſq̄s illi9 regni
vitā iā hic meditari voluerit oderit
nō ipōs hoīes. ſʒ iſtas neceſſitudīes tꝑa
les quibꝫ iſta q̄ tranſitura ē vita fulcit̄.
q̄ naſcēdo et moriēdo pagit̄. Quia q̄ nō
odit. nōdū amat illā vitā. ubi nulla
erit cōdicio naſcēdi atq̄ moriēdi. q̄ copulat
terrena cōiugia. Itaq̄ ſi aliquē bene
xpianū. q̄ tn̄ hʒ vxorē quāuis cū ea ad

huc filios generet interroges vtrū ī illo regno
habere velit vxorē. memor vtiq̄ ꝓmiſſoꝝ
dei et vite illi9. ubi corruptibile hoc in
duet incorruptionē. et mortale hoc induet
immortalitatē. iā magno vl' certe aliq° amore
ſuſpēſus cū execratiōe reſpondebit ſe vehe
ment' id nolle. Rurſ9 ſi interroges vtrū vxo
rē ſuā poſt reſurrectiōeʒ accepta angelica
immutatiōe q̄ ſcīs ꝓmittit̄. ſecū ibi viuē
velit. tā vehemēt' ſe id velle. q̄m illud
nolle reſpondebit. Sic inuenit bon9 xpian9 dili
gere ī vna femīa creaturā dei. quā reformari
et renouari deſiderat. odiſſe aūt ɔiunctionē
copulationēq̄ corruptibilē atq̄ mortalē;
Hoc ē diligere ī ea q̄ homo ē. odiſſe qd̄
vxor ē. Ita etiā diligit inimicū. nō inq̄ntū
inimic9 ē. ſʒ inq̄ntū homo ē. ut hoc ei ue
lit ꝑuenire qd̄ ſibi idʒ ut ad regnū celoꝝ
correct9 renouat9q̄ ꝑueniat. Hoc ⁊ de
prē et de mrē ⁊ ceteris vinclis ſanguīs
intelligēdū ē. ut ī eis oderim9 qd̄ gen9 hu
manū naſcēdo et moriēdo ſortitū ē. di
ligam9 aūt qd̄ nobiſcū poteſt ad illa re
gna ꝑduci. ubi nemo dicat pr̄ me9. ſed
oēs vni deo pr̄ nr̄. nec mr̄ mea. ſʒ omēs
illi ierlm̄ mr̄ nr̄a. nec fr̄ me9. ſed oēs de
omībꝫ fr̄ nr̄. Coniugiū vero cū illo ſimul
nobis ī vnū redactis q̄ vni9 cōiugis erit.
q̄ nos de proſtitucōe hui9 ſcli ſui ſanguīs ef
fuſiōe liberauit. Neceſſe ē ergo ut oderit
ea q̄ tranſeūt diſcipul9 xpī ī his quos ſe
cū ad ea venire deſiderat que ſp̄ manebūt:
et tanto magis hec ī eis oderit. quāto magis
eos diligit; Poteſt igit̄ xpian9 cū cōiuge
cōcorditer viuere ſiue indigenciā carnalē cū ea
ſupplens. qd̄ ſcdm veniā nō ſcdʒ imperiū
dicit apl's ſiue ꝓpagationē filioꝝ. qd̄ iā
nōnullo gradu poteſt eē laudabile ſiue
fraternā ſocietatē ſine ulla corpoꝝ ɔmix
tione. habēs vxorē tanq̄ nō habēs. qd̄ ē
ī ɔiugio xpianoꝝ excellētiſſimū atq̄

ſublime ut tātū odeīt ī ea nomē tpal
nēcītatis et diligat ſpem ſpitēne btitu
dinis. Oderim⁹ enī ſine dubio q̄ ēteut
aliqñ nō ſic optam⁹ ſicut iſtā ipām
pn̄tis tpis vitā. quā tpalē ſi nō odiſ
ſem⁹ nō deſiderarem⁹ futurā q̄ nō ē tpi
obnoxia. p hac enī vita poſita ē aīa
de qua ibi dictū ē: q̄ nō odeīt inſup
et aīā ſuā nō poteſt me⁹ eē diſcipl's;
Huic nāq; vite cib⁹ ē nēcī⁹ iſte corrup
tibilis. de quo ipē dn̄s dicit. Nōne aīa
pl⁹ ē qm̄ eſca. idē hec uita cui nēcīa ē
eſca. Et qđ dicit aīam ſuā ponit pro
oībz ſuis. Hac utiq; vitā dicit cū
ſe moriturū p nob' eē pnūciat. Exoīt
hic aūt altera q̄ſtio cū dn̄s cauſa forni
cacōis pmittat uxorē dimitti qualr̄
hoc loco ītelligēda ſit fornicacio. vtrū
quouſq; ītelligunt hoīes. idē ut eā for
nicacionē credam⁹ dictā q̄ ī ſtupris
cōmittit̄. an queadmodū ſcptue ſolet
fornicacionē vocare ſicut ſup̄ dēm eſt
oēm illicitā corrupcionē. ſicut ē ydola
tria ul' auaricia. ut ex eo iā oīs tranſgreſ
ſio legis pp̄t illicitā cōcupiſcēciā. Sed
cōſulam⁹ aplm̄. ne aq̄d temē dicam⁹;
hiis q̄ ſūt ī cōiugio īquit pcipio nō
ego ſz dn̄s uxorē a viro ↄ nō diſcedē;
Qđ ſi diſceſſeit maneē īnuptā: aut
viro ſuo rcōſiliari. Pōt enī fieri ut
diſcedat ea cauſa qua dn̄s pmiſit. Aūt
ſi feīe licet virū dimitte etiā pt̄ cām
fornicacōis et nō licet viro. quid rſpō
debim⁹ de hoc qđ apl's dixit poſtei⁹
et vir uxorē ne dimittat. Quare nō
addidit excepta cauſa fornicacōis. qđ
dn̄s pmittit. n̄ q̄a ſilem formā vult
ītelligi. ut ſi dimiſeit. qđ cauſa forni
cacōis pmittit̄. maneat ſine uxore. aūt
rcōſiliet̄ uxori. Nō enī male rcōſili
aret̄ vir illi mulieri. quā cū lapidare
nemo auſus eſſet dicit enī dn̄s. Vade
vide deīceps ne peccēs: q̄a et q̄ dicit nō
licet dimitte uxorē. n̄ cauſa fornicacōis
cogit retiere uxorē. n̄ ſi cauſa fornicacōis
nō fueit. Si aūt fueit. nō cogit dimitte
ſz pmittit ſicut dr̄. nō liceat mulieri
nube alteī viro. n̄ viro ſuo mortuo;
Si āte viri mortē nupſeit. rea ē. Si poſt
viri mortē nupſeit. nō ē rea. Nō enī
iuſſa ē nube. ſed pmiſſa. Si ergo par
forma ē ī iſto iure cōiugii int̄ virū et
mulierē. uſq; adeo ut nō tm̄ de feīa idē
apl's dixeit. mlr̄ nō h̄t ptātē ſui corpis
ſed vir. Sed etiā de illo notaueit dicēs;
Silr̄ ↄ vir ſui corpis ptātē nō h̄t. ſed
mlr̄. Si ergo ſilis forma ē. oportz ītelli
gi nō licē mlieri virū dimitte. n̄ cau
ſa fornicacōis ſicut et viro. Conſiderādū
ē itaq; q̄te⁹ cauſā fornicacōis ītellige de
beam⁹: et cōſulēd⁹ ut cepeam⁹ apl's
Seq̄t̄ enī et dicit. Ceteis aūt ego dico nō
dn̄s. Hic pmo videdū ē q̄bz ceteis. Di
cebat enī ſupi⁹ ex dn̄i pſona hiis q̄ ſūt
ī cōiugio: nūc veō ex ſua pſona ceteis
dicit. Ergo fortaſſe hiis qui nō ſūt ī cōiu
gio: ſz nō hoc ſequit̄. Ita enī ſubiungit;
Si q̄s fr̄ h̄t uxorē īfidelē. et hec cōſen
tit habitaē cū illo: nō dimittat illam;
Ergo etiā nūc hiis dicit q̄ ſūt ī cōiugio;
Quid ſibi ergo vult qđ ait ceteis. n̄
q̄a ſupi⁹ eis loq̄bat̄ qui ſic copulati
erāt. ut parit̄ in fide xp̄i eſſent.
Ceteis veō nūc dicit. idē eis q̄ ſic co
pulati ſūt ut nō ambo fideles ſint;
Sed qđ eis dicit. Si q̄s fr̄ h̄t uxorē
īfidelē. et hec cōſentit habitaē cū illo.
nō dimittat illā. Et ſi qua mlr̄ habz
virū īfidelē. et hic cōſentit habitare
cū illa. nō dimittat virū. Si ergo nō
pcipit ex dn̄i pſona. ſz ex ſua pſona
monet: ita ē hoc bonū ut ſi quis alit̄

fecerit non sit precepti transgressor. sicut de virginibus paulo post dicit preceptum domini se non habere. consilium autem dare. atque ita laudat virginitatem ut arripiat eam qui voluerit. non tamen ut si non fecerit contra preceptum fecisse iudicetur. Aliud enim est quod iubetur. aliud quod monetur. aliud quod ignoscitur. Iubetur mulier a viro non discedere. quod si discesserit manere innuptam. aut viro suo reconciliari. Aliter ergo non licet facere. Monetur autem vir fidelis si habet uxorem infidelem consentientem secum habitare non eam dimittere. Licet ergo et dimittere. quia non est preceptum domini ne dimittat. sed consilium apostoli. sicut monetur virgo non nubere. sed si nupserit. consilium quidem non tenebit. sed contra preceptum non faciet. Ignoscitur autem cum dicitur. Hoc autem dico secundum veniam. non secundum imperium. Quapropter si licet ut dimittatur coniux infidelis. quamvis melius sit non dimittere. et tamen non licet secundum preceptum domini ut dimittatur coniux nisi causa fornicationis. fornicatio est etiam ipsa infidelitas. Quid enim tu dicis apostole? Certe ut vir fidelis consentientem secum habitare mulierem infidelem non dimittat. Ita inquit. Cum ergo doceas dominus preceperit ne dimittat vir uxorem nisi causa fornicationis. quare hic dicis. ego dico non dominus? Quia scilicet ydolatria quam sequuntur infideles. et quelibet noxia superstitio fornicatio est. dominus autem permisit causa fornicationis uxorem dimitti. Sed quod permisit non iussit. Dedit locum apostolo monendi ut qui voluerit non dimittat uxorem infidelem. quo sic fortasse possit fieri fidelis. Sanctificatus est enim inquit vir infidelis in uxore fideli. et sanctificata est mulier infidelis in fratre fideli. Credo iam provenerat ut non nulle femine per viros fideles. et viri per uxores fideles in fidem venirent. Et quamvis non dicens nomina. exemplis tamen adhortatus est ad confirmandum consilium suum. Deinde sequitur. Alioquin filii vestri immundi essent. nunc autem sancti sunt. Iam enim erant parvuli christiani. qui sive auctore uno ex parentibus sive utroque consentiente sanctificati erant. quod non fieret si uno credente dissociaretur coniugium. et non toleraretur infidelitas coniugis usque ad opportunitatem credendi. Hoc est ergo consilium eius. cui credo dictum esse si quid supererogaveris rediens reddam tibi. Porro si infidelitas fornicatio est. et ydolatria infidelitas. et avaricia ydolatria. non est dubitandum et avariciam fornicationem esse. Quis ergo iam quamlibet illicitam concupiscentiam potest recte a fornicationis genere separare. si avaricia fornicatio est? Ex quo intelligitur propter illicitas concupiscentias. non tamen que in stupris cum alienis viris aut feminis committuntur. sed omnino quaslibet que animam corpore male utentem a lege dei aberrare faciunt. et perniciose turpiterque corrumpunt. possit sine crimine. et vir uxorem dimittere et uxor virum. quia exceptam facit dominus causam fornicationis. Quam fornicationem sicut supra commemoratum est. generalem et universalem intelligere cogimur. Cum autem ait excepta causa fornicationis. non dixit cuius ipsorum. viri an femine. Nec enim tantum fornicantem uxorem dimittere concedit. Sed quisquis eam uxorem dimittit a qua ipse cogitur fornicari. causa fornicationis utique dimittit. velut si aliquem cogat uxor sacrificare ydolis. qui talem dimittit. causa fornicationis dimittit. non tamen illius. sed et sue. Illius quia fornicatur. sue. ne fornicetur. Nichil autem iniquius. quam fornicationis causa dimittere uxorem. si et ipse convincatur fornicari. Occurrit enim illud. In quo enim alterum iudicas. teipsum condempnas. Eadem enim agis que iudicas. Quapropter quisquis fornicationis causa vult abicere uxorem. prior debet esse a fornicatione purgatus. Quod similiter etiam de femina dixerim. Quod

ąt dicat q̄sq̄s solutā a viro duxerit me
chat². queri pt. vtrū quō mechat² ille q̄
ducit. sic et illa quā ducit. Jubet² enī et
illa manē innupta. aut viro rcōsiliari;
Sed si discesserit igt a viro. multū at
interest vtrū dimittat an dimittat². Si
enī ipā virū dimiserit. et alteri nupserit;
videt² cupiditate mutādi cōiugiȷ pore
virū reliqsse. q̄ sine dubio adulterina
cogitacio ē. Si āt dimittat² a viro cū
quo esse cupiebat². mechat² qdē q̄ eam
duxerit. scdm dnī sniaz². sed vtrū et ipa
tali cimie teneat² incertū ē. quāuis ml'
to min⁹ inueniri possit. quō cū vir ⁊ mlr
pari cōsensu sibi misceāt². vn⁹ eoꝝ me
chus sit. et nō sit alter. Huc accedit qa
si mechat² ille ducēdo eā q̄ soluta ē a
viro. quāq̄m nō dimiserit. sꝫ dimissa sit
ipā eū facit mechari. qd nichilo⁹ dn̄s
vetat. Ex quo itelligit² siue dimissa
fuerit. siue dimiserit. oporte illā manē
innuptā. aut viro rcōnciliari. Rursū
q̄rit² vtꝫ si vxoris pmissu siue sterilis
siue q̄ cōcubitū pati nō vult adhibue
rit sibi alterā vir. nō alienā. neq̃ a
viro seiūctā. possit esse sine cīmie for
nicationis. Et ī hystoria quidē veteris tes
tamēti īuenit² exēplū. sꝫ nūc pcepta
maiora sūt. ī quā p illū gradū gnācio
hūana puenit. Tractāda illa sūt ad
distīguendas etates dispēsacōis diuīe
puidētie. q̄ hūano gnī ordiatissīe subue
nit. nō aūt ad viuēdi regulas vsur
pādas. Sed tū vtrū qd ait aplūs. mlr
nō ht ptātē sui corpis sꝫ vir. silr ⁊ vir
nō ht ptātē sui corpis sꝫ mlr. possit
itātū valere. vt pmittēte vxore que
maritalis corpis ptātē ht. possit vir cū
alterā q̄ nec aliena vxor sit. nec a viro
disiūcta, cōcūbe². Sed nō ē ita estimādū;
ne hoc etiā femīa viro pmittēte face pos
se videat². qd oīm sens⁹ excludit. qūq̄z
nōnulle cause possit existē. ubi et vxor
mariti cōsensu pro ipō marito hoc face
debē videat² sicut antiochie factū esse p
hibet². āte qinquagīta ferme ānos. con
stātini tpibꝫ. Nam acyndin⁹ tūc pfect⁹
q̄ etiā cōsul fuit. cū quedā libre auri de
bitorē fisci exiget. nescio vnde cōmot⁹.
qd plerūq̄ ī istis ptatibꝫ pculosū ē. qbꝫ
qdlibet licet. aut poci⁹ putat² licere. cō
minat⁹ ē iurās. et vehemēt affirmās.
qd si certo die quē cōstituerāt memoratū
aurū. nō exsoluet occidet². Itaq̄ cū ille
tenet² īmani custodia. nec se posset de
bito illo expedire dies metuēd⁹ īminē
et appiquare cepit. Et forte habebat
vxorē pulcherrimā. sꝫ nulli⁹ pecunie q̄
subuenire posset viro. Cui⁹ mlieris pl
chritudie cū quidā diues esset accēsus
et cognouisset maritū ei⁹ ī illo discri
mine cōstitutū. misit ad eā pollicens
pro vna nocte. si ei misceri vellet. se li
brā auri daturū. Tūc illa q̄ sciret nō
se habē sui corpis ptātē. sꝫ virū suū
ptulit ad eū. dicēs pata se esse p marito
id face. si tamē ipē cōiugalis corpis
dn̄s. cui tota illa castitas debet². tāq̄
de re sua pro vita sua vellet id fieri;
Egit ille grās. et ut id fiet impeāuit.
nullo modo iudicās adulteriū eē con
cubitū. qd ⁊ libido nulla. et magna
mariti caritas se iubente et volente
flagitaret. Venit mlr ad villā illi⁹ diui
tis. fecit qd voluit ipudic⁹. Sed illa cor
pus nō nisi marito dedit. nō cōcubēut
solet. sꝫ viuē cupiēti. Accepit aurū.
sꝫ ille q̄ dedit fraude subtraxit qd de
derat. et supposuit silē ligamētū cū
terra. Qd ubi mlr iā domu sue posi
ta īuenit. psiluit ī publicū eadē mari
ti caritate clamatura qd fecerat. q̄ face
coacta ē. Interpellat pfectū. fatet² oīa
quā fraudē passa esset ostēdit. Tūc vero

p̄fect⁹ p̄mo se reū. qđ ſub minis ad id
vetū eſſ; pnūciat. tāq̄ ī aliū ſentēciā
dicēt de acīdini bonis auri librā fiſco
īferēdā. illā vero mlierē dnām ī eam
terrā vnde pro auro trām accepiſſet
īduci. Nichil hic ī alterā partē diſpu
to. liceat cuiq; eſtiare qđ uelit. Nō enī de
diuīs auctoritatibȝ depmpta hiſtoria ē:
ſȝ tñ narrato frō nō ita rˢſpuit hoc ſenſ⁹
hūan⁹. q ī illa mliere viro iubēte cō
miſſū ē. queadmodū āt ea cū ſine ullo
exēplo res ipa ponēt̄ horrium⁹. Sed ī
hoc ewāgly cap̄lo. nich forci⁹ ꝯſideand̄
ē. qm̄ tātū malū ēē fornicacōis. ut cū
tāto vīclo ſibi coniugia cōſtrīgāt̄. hec v
na cauſa ſolucōis excepta ſit. Que ſit
āt fornicacio iā tractatū ē. Iterū īquit
audiſtis q̄a dictū ē āti q̄s nō piurabis:
rēddes āt dn̄o iuſiurādū tuū. Ego āt di
co uob. nō iurare oīno. neq; p celū q̄a
thron⁹ dei ē. neq; p trā. q̄a ſcabellū pe
dū ei⁹ ē. neq; p iheroſoliā. q̄a ciuitas
ē magni regis. neq; p caput tuū iura
ueis. q̄a non potes facē capillū vnū
albū aut nigrū. Sit āt ſermo vr̄. ē eſt.
nō, non. Qđ āt āpli⁹ ē a malo ē. Iuſ
ticia phariſeoꝝ ē nō piurāē. Hāc ꝯfir
mat q̄ vetat iurāē. qđ ptinet ad iuſti
ciā regni celoꝝ. Sicut enī falſū loqui
nō poteſt q̄ non loquit̄: ſic piurare nō
pt̄ q̄ nō iurat. Sed tñ qm̄ iurat. qui
adhibet teſtē deū. diligent̄ cōſideand̄
ē hoc capl̄m. ne cont̄ p̄ceptū dn̄i apl̄s
feciſſe videat̄ qui ſepe hoc modo iura
uit cū dicat. Que āt ſcribo uob. ecce co
rā deo q̄a nō mētior. Et itez. de⁹ et pr̄
dn̄i nr̄i ihū xp̄i q̄ ē bndc̄s ī ſcl̄a. ſcit
q̄a nō mencior. Ta[illegible]le ē ciā
illud. Teſtis enī m̄ eſt [illegible] deus
cui ſeruio ī ſpū meo ī euāglio
filij ei⁹. quō ſine intmiſſione me

moriā vr̄i facio ſemp ī orōnibȝ meis.
Niſi forte q̄s dicat. tūc cauendā eſſe iu
racionē cū p aliqđ dicat̄ p qđ iuratur:
ut nō iurauerit. q̄a nō dixit p deū. ſȝ dixᵗ
teſtis ē m̄ deus. Ridiculū ē hoc putare;
Tamē ꝓpt̄ cōtēcioſos aut multū tardos
ne aliquid intēſſe q̄s putet. ſciat eciā hᵒ
modo iuraſſe apl̄m dicētē. Cotidie mo
riar p vrām gloriā. Qđ ne q̄s exiſtimet
ita dictū tāqm̄ ſi dicēt̄ vrā gloia me fa
cit cotidie mori ſicut dicat̄ p illi⁹ magiſ
teriū doct⁹ fact⁹ ē. id ē illi⁹ magiſterio
factū ē. ut pfc̄e docēt̄. greca exemplaria
diiudicāt. in q̄bȝ ſcptū ē. Ν·Η·Τ·Η·Μ·
Υ·Χ·Ε·Τ·Ε·Ρ·Α·Ν·Κ·Α·Υ·Χ·Η·Ϲ·Ι·Ν· qđ nō
ñ a iurāte dicat̄. Ita ergo hic ītelligit̄
p̄cepiſſe dn̄m ne iuret̄: ne q̄ſqm̄ ſicut
bonū appetat iuſiurādū. et aſſiduitate
iurādi ad piuriū p cōſuetudinē dila
bat̄. Quapꝓpt̄ q̄ ītelligit nō ī bonis.
ſȝ ī neceſſarijs iuracionē habēdā rfre
nat ſe qntū poteſt ut nō vtat̄ ñ nc̄ite
cū videt pigros ēē hoies ad credendū
qđ eis vtile ē crede ñ iuracōe firmet̄;
Ad hoc itaq; ptinet qđ ſic dicat̄. ſit āt
ſermo vr̄ ē eſt. nō non. hoc bonū ē et
appetēdū. Qđ āt āpli⁹ ē a malo ē. id ē
ſi iurāe cōgeris. ſcias de nc̄itate venire
īfirmitatis eoꝝ q̄bȝ aliqđ ſuades. que
īfirmitas vtiq; malū ē. Unde nos coti
die liberari dep̄cam̄: cū dicim⁹ libēa
nos a malo. Itaq; nō dixit. qđ aūt am
pli⁹ ē malū ē. Tu enī malū nō facis
q̄ bene vteris iuracōe. q̄ et ſi nō bona
tñ nc̄ia ē. ut alteī pſuadeas. qđ vtilit̄
pſuades. ſȝ a malo eſt illi⁹ cui⁹ īfirmi
tate iurāē cogeris. Sed nemo nouit
ñ q̄ expertus eſt. quā ſit difficile et con
ſuetudinē iurādi extīguē. et nūqm̄
temē facē. qđ nōnūqm̄ facē nc̄itas
cogit. Queri āt poteſt. cū dicatur ego

āt dico uob̄ nō iurāe oīno. cur additū sit
neq; p celū q̄a tron⁹ dei est. ceterā usq;
ad id qd̄ dictū ē. neq; p caput tuū. Cre
do ꝓpterea q̄a nō putabāt iudei se tenei
iure iurādo si p ista iurauisset. Et qm̄
audierāt. reddes āt dn̄o iusiurādū tuū
nō se putabāt dn̄o debē iusiurādū tuū
si p celū aut trā aut iherosoliaȝ aut p
caput suū iurarēt. qd̄ nō uicio p̄cipiētis
ȝ illis male ītelligētibȝ factū ē. Itaq;
dn̄s docet nichil esse tam uile ī creatur̄s
dei ut p hoc quisq; piurādū arbitret̄
qn̄ a sūmis usq; ad infima dīna pui
dētia creata regerēt̄. īcipiēs a throno
dei usq; ad capillū albū ul' nigrū. Ne
q; p celū īquit q̄a thron⁹ dei ē. neq; p
terrā q̄a scabellū pedū ei⁹ ē: idȝ cū iu
ras p celū aut trām. nō te arbitreris
nō debē dn̄o iusiurādū tuū: q̄a p eū
iurāe cōuīceris. cui⁹ celū thron⁹ est.
et cui⁹ t̄ra scabellū ē. Neq; p ihēosoliaȝ
q̄a ciuitas ē magni regis. Magni me
lius qm̄ si dicēt mea: cū tn̄ hoc dixisse
ītelligatur. Et q̄a ipē utiq; dn̄s est.
dn̄o iusiurādū debet. qui p ihēosoliaȝ
iurat. Neq; p caput tuū iuraueris;
Quid enī poteāt quisq; magis ad se
ptinē arbitrai qm̄ caput suū. Sed q̄
modo nrm̄ ē ubi ptātē faciēdi uni⁹ ca
pilli albi aut nigri nō habem⁹. Ergo
deo debet iusiurandū ī effabilit̄ tenen
ti oīa et ubiq; p̄senti quisq̄s eciā per
caput suū iurare uolueit. Et hīc eciā
cetera ītelligūt̄. Que oīa utiq; dici nō
poterāt sicut illud qd̄ ꝯmeōrauim⁹ dcm̄
ab aplō. cotidie morior p ur̄am gloiaȝ;
Quā iuracionē. ut dn̄o se debere ostē
dēt addidit. quā habeo ī xp̄o ih̄u. Ve
rūtamē ꝓpt̄ carnales dico nō oportet
opinari qd̄ dictū ē. celū thron⁹ dei est.
et terra scabellū pedū ei⁹ ē qd̄ sic ha

beat deus collocata mēbra ī celo et ī
terra. ut nos cōsidem⁹. ȝ illa sedes dei
iudiciū significat. Et qm̄ ī hoc uniū
so mūdi corpoē maxiaȝ speciē habeat
celū. et terra minimā ueō tāqm̄ p̄sen
cior sit excellēti pulchritudine uis di
na. mīmā ueō ordīet ī extremis atq;
ī infimis. sedē in celo dicit̄. terrāq; cal
care. Spūalit̄ aūt hic sc̄īs aīas celi
noīe significat. et t̄re peccātes. Et qm̄
spiritalis oīa iudicat. ipē āt a nemīe
iudicat̄ cōuenient̄ dicit̄ sedes dei. Pec
cator ueō cui dictū ē. terra es et ī trā
ibis. q̄a p iusticiā meitis digna tribuē
tem. ī infimis ordinat̄. et qui ī lege
manē noluit sub lege ponit̄ cōgruēt̄
accipit̄ scabellū pedū dei. Sed iā ut
istā quoq; cōcludam⁹ sūmā qd̄ laborio
sius aut operosi⁹ dici aut cogitari pt̄
ubi oēs neruos īdustrie sue aīm⁹ fi
delis exerceat qm̄ in uiciosa ꝯsuetudīe
superāda. Precidat mēbra īpediēcia
regnū celoꝝ. nec dolore frāgat̄. Tole
ret ī cōiugali fide oīa. q̄ quāuis sint
molestissima. crimē tamē illicite cor
rupcionis idȝ fornicacoīs nō habēt.
ueluti si uxorē quisq; habeat siue ste
rilem siue deformē corpoē. siue debilē
mēbris. uel cecā uel surdā. ul' claudā.
uel si q̄d aliud. siue morbis et lāguoi
bȝ doloribusq; cōfectā. Et q̄cq̄d excep
ta fornicacioē cogitari potest uehemēt̄
horribile p fide et societate sustineat.
neq; talē abiciat. sed eciā si nō habeat.
nō ducat eā q̄ soluta ē a uiro. pulchrā
sanā diuitē fecūdā. Que si facē non
licet. mlt̄omin⁹ sibi licere arbitret̄
ad ullū aliū cōcubitū accedē
for nicacionēq; sic fugiat. ut
ab omī turpi corrupcione sese
extrahat. Verū loquat̄. neq; adu

racionib; et rebus. sed morū pbitate cō
mēdet. rebellātes aduſū ſe oīm malaꝝ
cōſuetudinū īnūabiles turbas de qb9
ut oēs ītelligeret pauce cōmēorate ſūt
cōfugiēs ad artem xpiane militie tāq;
de loco ſupiore proſternat. Sed qs tātos
labores īire audeat. ń qui ſit flagrat
amore iuſtiae. ut tāqm̄ fame ac ſiti ve
hemētiſſiē accēſus et nullaꝫ ſibi vitā do
nec ea ſatiet exiſtimās vim faciat in
regnū celoꝝ. Nō enī alit̄ poterit eſſe
fortis ad tolerāda oīa q̄ in pſcīdendis
cōſuetudinibꝫ laborioſa et ardua et
oīno difficilia ſcli hui9 amatores pu
tāt. Beati ergo qui eſuriūt et ſitiūt
iuſticiā. qm̄ ipi ſaturabūt. Verūtn̄
ī hiis laboribꝫ cū quiſqꝫ difficultatē pa
tit. et p dura et aſpera gradū faciēs cir
cūuallat9 varijs tēptacionibꝫ et hīc atqꝫ
illīc īſurgēt pterite vite moleſtias me
tuēs. timet ne aggreſſa īplere nō poſſit
arripiat cōſiliū ut auxiliū mēatur;
Qd̄ ē āt aliud cōſiliū. ń ut īfirmitatē
alioꝝ iā ferat. et eis qn̄tū poteſt opitu
let. qui ſibi diuinit9 deſideat ſubueniri.
Conſequēt itaqꝫ miſericordie pcepta vi
deam9. Mitis āt et miſericors vnū vi
dent. ſꝫ hoc intēſt. qd̄ mitis de quo ſu
pius tractatū ē. pietate nō cōtradicat
diuinis ſentēcijs. q̄ in ſua pctā pferūt.
neqꝫ illis dei ſermonibꝫ quos nondū
ītelligit. ſꝫ nllm̄ bn̄ficiū preſtat ei
cui non cōtradicat nec reſiſtit. Miſeri
cors āt ita nō reſiſtit. ut pter eius
correptionē id faciat. quē reddēt re
ſiſtēdo peiorē. Sequit̄ ergo dn̄s et dicit.
Audiſtis qa dictū ē oculū pro oculo
et dentē pro dente. Ego āt dico uobi.
nō reſiſtē aduſus malū. Sed ſi quis
te pcuſſerit ī dexterā maxillā tuā. pbe
illi et alterā. Et qui voluerit tecū iu
dicio cōtēdē et tunicā tuā tolle. remit
te illi et veſtimētū. Et q̄ te angariaue
rit mille paſſus: vade cū illo alia duo;
Omnī petēti te da: et q̄ voluerit a te mu
tuari. ne aduſat9 fueris. Phariſeorū
iuſticia minorū ē. nō excedē in vindicta
modū. ne plus repēdat q̄ſqꝫ qm̄ accep
Et magn9 hic grad9 ē. Nemo enī facile
īuenit q̄ pugno accepto pugnū rēddere
velit. et vno a cōuiciāte ūbo audito. vnū
et qd̄ tātūdē valeat ēferre cōtētus ſit:
ſꝫ ſiue ira pturbat9 īmoderati9 vindicat.
ſiue qa iuſtū putat. eū q̄ leſit pōr grau9
ledi qm̄ leſus ē qui nō leſerat. Talem
aīmū magna ex pte īfrenauit lex. ī
qua ſcptū ē. oculū pro oclō. et dētē pro
dente. Quibꝫ oībꝫ ſignificat modis.
ut iniuriā vindicta nō trāſeat. Et hec
ē pacis īchoacio. Pfecta āt pax ē. talē
penit9 nolle vindictā. Int̄ illud ergo
pmū qd̄ pter legē eſt. ut mai9 malū
p minore malo reddat. et hoc qd̄ dn̄s
pficiēdis diſcipul' dicit. ne pro malo
vllū malū reddat. mediū quedam
locū tenet. ut tātū rēddat. quātū ac
ceptū ē. p qd̄ a ſūma diſcordia ad ſū
mā cōcordiā. pro tpm diſtribucione
trāſit9 fact9 ē. Quiſqs ergo malū ī
fert. prior ſtudio ledendi. et nocendi:
vnde qn̄tū diſtat ab eo. qui nec leſus
repēdit. Quiſqs āt nulli prior male
fecit. ſꝫ tn̄ leſus repēdit grau9 uel
volūtate ul' fcō. receſſit aliqn̄tū a ſū
ma inīqtate. et pceſſit ad ſūmā iuſti
ciā. et tn̄ nōdū tenet. qd̄ lex q̄ p moy
ſen data ē imperauit. Qui ergo tātū
rēddit qn̄tū accipit. iā donat aliqd̄;
Nō enī tātā penā mētur nocēs. qn̄tā
ille qui ab eo leſus. īnocēs paſſus ē;
Hanc ergo īchoatā. nō ſeuerā ſed mi
ſericordem iuſticiā ille pficit. qui le
gem venit implere. non ſoluere; Du
os ergo grad9 qui int̄ſūt ītelligēdos

reliquit. quibus et de ipso summo misericordie
culmine dicere maluit. Nam est adhuc quod
faciat. qui non implet istius magnitudinem
precepti quod pertinet ad regnum celorum: ut non
reddat tantum sed minus. ut vel pro duobus
pugnis unum. aut pro auulso oculo au
rem precidat. Hinc ascendens qui omnino non
rependerit, propinquat precepto domini. nec tamen ad
huc ibi est. Parum enim adhuc videtur domino
si pro malo quod acceperis. nichil rependas
mali. nisi etiam amplius sis paratus accipere;
Quapropter non ait. Ego autem dico vobis. non
reddere malum pro malo. quamquam hoc etiam
magnum preceptum sit. sed ait non resistere adversus
malum. ut non solum non rependas quod tibi
fuerit irrogatum. sed etiam non resistas quo
minus aliud irrogetur. Hoc est enim quod etiam
consequenter exponit. Sed si quis te percusserit
in dextram maxillam tuam. prebe illi et alteram;
Non enim ait si quis te percusserit. noli tu per
cutere. sed para te adhuc percutienti. Quod ad
misericordiam pertinere hi maxime sentiunt qui
eis quos multum diligunt tamquam filiis vel qui
buslibet dilectissimis suis egrotantibus serviunt
vel parvulis vel freneticis a quibus multa sepe
patiuntur. et si eorum salus id exigat. prebent se
etiam ut plura patiantur. donec vel etatis
vel morbi infirmitas transeat. Quos er
go dominus medicus animarum curandis proximis
instruebat: quid eos aliud docere posset.
nisi ut eorum quorum saluti consulere vellent.
inbecillitates equo animo tolerarent. Omnis
namque improbitas ex inbecillitate animi
venit. quia nichil innocentius est eo qui in vir
tutibus perfectus est. Queri autem potest quid si
bi velit dextera maxilla. Sic enim in exem
plaribus grecis quibus maior fides adhi
benda est invenitur. Nam multa latina max
illam tantum habent non etiam dexteram. Facies
est autem qua quisque cognoscitur. Et legimus apud
apostolum. Toleratis enim si quis vos in servi
tutem redigit. si quis devorat. si quis accipit
si quis extollitur si quis in faciem vos cedit.
Deinde continuo subiungit secundum ignobili
tatem dico ut exponat quid sit in faciem
cedi. hoc est contempni atque despici. Quod quidem
non ideo dicit apostolus ut illos non sustine
rent. sed ut se magis quam eos sic diligeret
ut se ipsum pro eis vellet impendi. Sed
quoniam facies non potest dici dextra aut si
nistra. et tamen nobilitas. et secundum deum et
secundum hoc seculum potest esse. ita tribuitur
tamquam in dexteram maxillam et sinistram. ut
in quocumque discipulo christi contemptum fuerit
quod christianus est. multo magis in se contempni
paratus sit. si quos huius seculi honores habet.
sicut idem apostolus. cum in eo persequerentur homines
nomen christianum. si taceret de dignitate
quam habebat in seculo non prebet alteram
maxillam cedentibus dexteram. Non enim di
cendo civis romanus sum. non erat paratus
hoc in se contempni quod pro minimo habe
bat ab eis. qui in illo nomen tam preciosum
et salutare contempserant. Numquid enim ideo
minus postea vincla toleravit: que civibus
romanis non licebat imponi. Aut
quemquam de hac iniuria voluit accusare?
Et si qui ei propter civitatis romane no
men pepercerunt. non tamen ille ideo non pre
buit quod ferirent: cum eos a tanta perversita
te corrigere cupiebat pacientia sua. quos
videbat in se sinistras partes magis quam
dextras honorare. Illud est enim tantum atten
dendum quo animo faceret omnia: quam benivo
le et clementer in eos a quibus ista patie
batur. Nam et pontificis iussu pal
ma percussus. quod contumeliose visus est di
cere cum ait. Percutiet te deus paries
dealbate. minus intelligentibus convicium
sonat. intelligentibus vero prophetia est. Pa
ries quippe dealbatus ypocrisis est. id est
simulatio sacerdotalem preferens digni
tatem. et sub hoc nomine tamquam candido teg
mine interiorem quasi luteam occultans

turpitudinem. Nam quod humilitatis fuit mirabiliter custodivit. Cum ei diceretur: Principi sacerdotum maledicis, respondit: Nescivi fratres quia princeps est sacerdotum. Scriptum est enim: Principem populi tui non maledices. Ubi ostendit quanta tranquillitate illud dixisset quod iratus dixisse videbatur, quod tam cito tam mansuete respondit, quod ab indignantibus et perturbatis fieri non potest. Et in eo ipso intelligentibus verum dixit: Nescivi quia princeps est sacerdotum; tamquam si diceret: Ego alium scio principem sacerdotum, pro cuius nomine ista sustineo, cui maledicere fas non est, et cui vos maledicitis, cum in me nichil aliud quam eius nomen odistis. Sic ergo oportet non simulate ista iactare, sed in corde ipso esse ad omnia preparatum, ut possit canere illud propheticum: Paratum cor meum deus, paratum cor meum. Multi enim alteram maxillam prebere noverunt, diligere vero illum a quo feriuntur ignorant. At vero ipse dominus qui utique precepta que docuit primus implevit, percutienti se in maxillam ministro sacerdotis non prebuit alteram, sed insuper dixit: Si male locutus sum, exprobra de malo; si bene, quid me cedis? Non tamen ideo paratus corde non fuit non solum in alteram maxillam cedi pro salute omnium, sed etiam toto corpore crucifigi. Ergo et illud quod sequitur: Et qui voluerit tecum iudicio contendere et tunicam tuam tollere, dimitte illi et vestimentum, ad preparationem cordis, non ad ostentationem operis preceptum recte intelligitur. Sed de tunica et vestimento quod dictum est, non in eis solis, sed in omnibus faciendum est que aliquo iure temporaliter nostra esse dicimus. Si enim de necessariis hoc imperatum est, quanto magis superflua usquequaque contempnere convenit. Verumtamen ea que nostra dixi eo genere includenda sunt quo dominus ipse prescripsit dicens: Si quis vult tecum iudicio contendere et tunicam tuam tollere. Omnia ergo illa intelliguntur de quibus in iudicio nobiscum contendi potest, ita ut a nostro iure in ius illius transeat qui contendit vel pro quo contendit, sicut est vestis, domus, fundus, iumentum, et generaliter omnis pecunia. Sed utrum etiam de servis accipiendum sit, magna questio est. Non enim christianum oportet sic possidere servum quomodo equum aut argentum, quamquam fieri possit ut maiore precio valeat equus quam servus, et multo magis aliquid aureum vel argenteum. Sed ille servus si rectius et honestius et ad deum colendum accommodatius a suo domino educatur aut regitur quam ab illo potest qui eum cupit auferre, nescio utrum quisquam dicere audeat ut vestimentum eum debere contempni. Hominem namque homo tamquam semetipsum diligere debet, cui ab omnium domino, sicut ea que sequuntur ostendunt, etiam ut inimicos diligat imperatur. Sane animadvertendum est omnem tunicam vestimentum esse, non omne vestimentum tunicam esse. Vestimenti ergo nomen plura significat quam nomen tunice. Et ideo sic dictum esse arbitror: Et qui voluerit tecum iudicio contendere et tunicam tuam tollere, remitte illi et vestimentum, tamquam si diceret: Qui voluerit tunicam tuam tollere, remitte illi et si quid aliud indumenti habes. Ideo nonnulli pallium interpretati sunt, quod grece positum est ιματιον. Et qui te angariaverit inquit mille passus, vade cum illo alia duo. Et hoc utique non tam ut pedibus agas, quam ut animo sis paratus. Nam in ipsa christiana historia in qua est auctoritas nichil tale invenies factum esse a sanctis vel ab ipso domino cum in homine quem suscipere dignatus est vivendi nobis preberet exemplum; cum tamen omnibus fere locis eos invenias paratos fuisse equo animo tolerare quicquid eis improbe fuisset ingestum. Sed ubi gratia dictum putamus: Vade cum eo alia duo, an tria compleri voluit, quo numero significatur perfectio, ut meminerit quisque cum hoc

facit perfectum se implere iustitiam misericor-
diter perferendo infirmitates eorum quos vult
sanos fieri. Potest videri propterea etiam tribus
exemplis hec precepta insinuasse. quorum primum
est. Si quis te percusserit in dexteram maxillam.
secundum. si quis tunicam tuam tollere voluerit. 3m.
si quis te mille passus angariaverit. In quo
tertio exemplo simplo duplum additur. ut
triplum compleatur. Quod nisi hoc loco si-
cut dictum est significat perfectionem. ut illud
accipiatur quod in incipiendo tamquam tolerabilius
incipiens paulatim creverit donec perveniret
usque ad duplum aliud perferendum. Nam primo
preberi voluit alteram maxillam cum fuerit
dextera percussa: ut minus perferre paratus sis
quam pertulisti. Quicquid enim dextera significat:
carius est utique quam id quod sinistra signifi-
cat. Et qui in re cariore aliquid pertulit:
si et in viliore patiens perferat minus est. De-
inde illi qui tunicam vult tollere iubet et
vestimentum dimitti: quod aut tantundem est aut
non multo amplius non tamen duplum. Ter-
cio de mille passibus quibus addenda dicit
duo milia usque ad duplum aliud perferri
iubet. ita significans sive aliquanto minus
quam iam fuit sive tantundem sive amplius quisquis
improbus in te esse voluerit equo animo to-
lerandum esse. In his sane generibus trium exem-
plorum nullum genus iniurie pretermissum esse vi-
deo. Namque omnia in quibus improbitatem ali-
quam patimur in duo genera dividuntur. quorum
alterum est quod restitui non potest. alterum
quod potest. Sed in illo quod restitui non potest:
vindicte solacium queri solet. Quid enim
prodest quod percussus repercutis. Numquid propterea
illud quod in corpore lesum est restituetur in-
tegrum. Sed tumidus animus talia fomenta
desiderat. Sanum autem firmumque ista non iu-
vant: quin potius misericorditer perferendam
alterius infirmitatem iudicat quam alieno
supplicio suam mitigandam que nulla est. Neque
hic ea vindicta prohibetur: que ad correctionem
valet. Ipsa enim etiam pertinet ad misericor-
diam nec impedit illud propositum quo quisque
paratus est. ab eo quem correctum esse vult plura
perferre. Sed huic vindicte referende non est
idoneus: nisi qui odium quo solent flagrare qui
se vindicari desiderant dilectionis magnitu-
dine superaverit. Non enim metuendum est ne
odisse parvulum filium parentes videantur
cum ab eis vapulat peccans ne peccet ul-
terius. Et certe utilius perfectio dilectionis ipsius
dei patris imitatione nobis proponitur: cum in
sequentibus dicit. Diligite inimicos vestros.
benefacite his qui oderunt vos et orate pro
eis qui vos persequuntur. Et tamen de ipso dicitur
per prophetam. Quem enim diligit deus corripit.
flagellat autem omnem filium quem recipit.
Dicit et dominus. Servus qui nescit voluntatem sui
domini et non facit digna. plagis vapula-
bit paucis. Servus autem qui scit voluntatem
domini sui et non facit digna. plagis va-
pulabit multis. Non ergo queritur nisi ut il-
le vindicet cui rerum ordine potestas data
est. et ea voluntate vindicet qua pater in parvu-
lum filium quem per etatem odisse nondum potest.
Hinc enim aptissimum exemplum datur. quo sa-
tis appareat posse peccatum amore potius
vindicari quam impunitum relinqui. ut
illum in quem vindicat non pena miserum sed
correctione beatum velit. paratus tamen si opus sit
equo animo plura tolerare ab eo illata
quem vult esse correctum. sive in eum habeat
potestatem coercendi sive non habeat. Mag-
ni autem et sancti viri. qui iam optime sciebant mor-
tem istam que animam dissolvit a corpore. non esse
formidandam. secundum eorum tamen animum qui illam
timerent. nonnulla peccata morte punierunt:
quo et viventibus utilis metus incuteretur
et illis qui morte puniebantur. non ipsa
mors noceret. sed peccatum. quod augeri posse
si viverent non temere illi iudicabant. quibus
tale iudicium donaverat deus. Inde est quod
helyas multos morte affecit et propria

manu et igne diuit9 impetrato: cũ et
alij multi magni et diuini viri eodẽ spũ
cõsulẽdis reb; hũanis nõ temẽ fecerit;
De quo helia tũ exemplũ dedisset disci
pli dnõ cõmẽorãtes. quid ab eo factũ sit.
ut eciã ipis daret ptãtẽ petendi de celo
ignẽ. ad cõsumẽdos eos q̃ sibi hospiciũ
nõ pberet: reprehendit i eis dñs. nõ exẽ
plũ pphete sci. ſ; ignorãciã vindicandi. q̃ ad
huc erat i rudib; aĩaduũtens eos nõ amore
correcõis. ſ; odio desiderare vindictã. Itaq;
posteaq̃m eos docuit q̃d esset diligẽ pxim
tanq̃ seipm. ifuso eciã spũ scõ quẽ decẽ
dieb; completis post ascensionẽ suã desu
p ut pmiserat misit: nõ defuerũt tales vi
dicte quãuis multo rari9 qm̃ i veteri tes
tamẽto. Ibi enĩ ex maiore pte seruiẽtes
tiore pmebãt: hic aũt maxĩe dilcõne li
beri nutriẽbant. Nã et ũbis apli petri
ananias et vxor ei9 sicut i actib; aplõr
legim9 exanimes ceciderũt: nec resuscita
ti sũt ſ; sepulti; Et si huic libro heretici q̃
adũsant veteri testamẽto nolũt crede:
paulũ aplm quẽ nobiscũ legũt itueãt
dicẽtẽ de quodã pctore. Quẽ tradidi sa
thane i iteritũ carnis ut aĩa salua sit;
Et si nolũt hic mortẽ itellige: fortasse
enĩ icertũ ẽ quãlib; vindictã p sathanã
fcãm ab aplõ fateant: q̃d nõ eũ odio
ſ; amore fecisse mãifestat illud adiectũ.
ut aĩa salua sit. aut in illis libris q̃b;
ipi tribuunt auctem aĩaduũtãt q̃d dici9
ubi scptũ ẽ aplm thomã imprecatũ cui
dam a quo palma pcuss9 ẽ atrocissime
mortis suppliciũ. aĩam tñ ei9 cõmẽdat.
ut i futuro ei sclõ parceret: cui9 a leone
occisi a cetero corpore disceptã manũ
canis itulit mensis i quib; cõuiuabat
aplš. Cui scpture licet nobis nõ crede.
nõ enĩ ẽ i catholico canone. Illi tñ eã
et legũt. et tanq̃ icorruptissimã ve
rissimãq; honorãt: q̃ aduũsus corpales
vindictas q̃ sũt i veteri testamẽto. nescio
qua cecitate acerrime seuiũt quo aĩo et
qua distributione tẽpor fcã sũt. ul' penit9
nesciẽtes. Tenebit ergo in hoc iniuriar
genere. q̃d p vindictã luit: iste a xpianis
mod9. ut accepta iniuria nõ surgat odiũ
ſ; ifirmitatis mĩa pat9 sit aĩm9 plura
pcti. nec correcõnẽ negligat. q̃ ul' cõsilio.
uel auctoritate ul' ptãte uti potest. Aliud
iniuriar gen9 ẽ. q̃d i integrũ restitui pt
Cui9 due spẽs vna ad pecuniã. altera ad
opam ptinet. Qua pp' illi9 de tunica et
vestimẽto. hi9 de angaria mille passuũ
et duor miliũ exẽpla subiecta sũt: q̃a
et reddi vestimẽtũ potest et quẽ adiuue
ris ope. potest te eciã ipẽ si op9 fuerit ad
iuuare. ñ forte ita poti9 distiguẽdũ ẽ
ut pmus q̃d positũ ẽ de pcussa maxilla
oĩa significet. q̃ sic ingerũt ab improbis
ut restitui nõ possit nisi vindicta. Scdm
q̃d positũ ẽ de vestimẽto. oĩa significet q̃
possũt restitui sine vindicta. Et ideo for
te additũ ẽ. q̃ voluerit tecũ iudicio cõtẽdere.
q̃a q̃d p iudiciũ aufert nõ ea vi putat
auferri cui vindicta debeat. Terciũ vero
ex vtroq; cõfectũ sit: ut et sine vindicta
et cũ vindicta possit restitui. Nã q; operã
idebitã violenter exige sine ullo iudicio
sicut facit qui angariat hoiem impbe
et cogit se illicite adiuuari ab iuito. et
penã impbitatis potest luere et opam
reddẽ si hãc ille repetat q̃ iniuriã ptulit;
In his ergo oib; generib; iniuriar. dñs do
cet pacientissimũ et misericordissimũ et
ad plura pferenda paratissimũ aĩmũ
xpiani esse oportẽ. Sed q̃m parũ ẽ nõ
nocere nisi eciã prestes bñficiũ quãtũ po
tes. cõsequẽt adiungit et dicit. Omni pe
tenti te da: et q̃ voluerit mutuari a te
ne auũsatus fueris. Omni petẽti iquit nõ
oĩa petẽti ut id des q̃d dari iuste et ho
neste potes. Quid si enĩ pecuniã petat.

qua inocentē conet̄ opp̄me. Qd ſi poſtre
mo ſtupru petat. Sed ne m̄lta pſequar
q̄ ſūt innūabilia: id pfecto dādū ē. qd nec
tibi nec alteri noceat. q̄ntū ſciri aut cre
di ab hoīe poteſt. Et cū iuſte negaueris
qd petit: indicāda ē ipa iuſticia. ut nō
eū inanē dimittas. Ita oī petenti te dab
quāuis nō ſemp id qd petit dabis: et
aliqn̄ meli9 aliqd dabis cū petētē iniuſ
te correxeris. Qd aūt ait qui vult a te mu
tuari ne auſat9 fueris ad aīmū referēdū
ē. Hylarē enī datorē diligit deus. Mu
tuat aūt oīs q accipit: etiā ſi nō ipe ſolu
tur9 ē. Cū enī miſericordib3 de9 plura
reſtituat. oīs qui bn̄ficiū preſtat feneat;
Aut ſi nō placet accipe mutuātē n̄i eū
qui accipit redditur9: itelligendū ē dn̄m
ipa duo gn̄a. pſtādi eē cōplexū. Nāq3
aut donam9 qd dam9 beniuole: aut
reddituro accomodam9. Et pleruq3 ho
mīes q pposito diuīo p̄mio donare pati
ſūt ad dandū qd mutuū petit: pigri
fiūt: q̄ſi nichil recepturi a deo. cū rem
q dat ille q accipit exſoluit. Recte itaq3
ad hoc bn̄ficiū tribuēdi gen9 nos dīna
hortat auctoritas dicēs. Et q̄ volueit
mutuari a te ne auſat9 fueris: id3 ne
ptea voluntatē alienes ab eo q petit.
quia et pecuīa tua vacabit et de9 tibi nō
reddituru9 ē cū homo reddiderit. Sed
cū id ex precepto dei facis: apud illū q hoc
iubet infructuoſū eē nō poteſt. Deinde ad
iūgit et dicit. Audiſtis q̄a dictū ē an
tiquis. diliges primū tuū. et odio ha
bebis inimicū tuū. Ego aūt dico vobis;
Diligite inimicos vr̄os. bn̄facite his q
oderūt vos. et orate pro eis q vos pſe
quūt. ut ſitis filij prīs vr̄i q in celis
eſt. q ſolē ſuū oriri iubet ſup bonos et
malos. et pluit ſup iuſtos et iniuſtos;
Si enī dilexeritis eos q vos diligūt;
quā mercedē habebitis. Nōne et pub

licani hoc faciūt. Et ſi ſalutaueritis
fr̄es vr̄os tantū; qd amplius facitis. Nō
ne ethnici hoc ipm faciūt. Eſtote ergo
vos pfecti: ſicut et p̄r vr̄ celeſtis pfcs ē;
Sine iſta dilcōne qua etiā inimicos et
pſecutores nr̄os diligere iubem: ea q ſu
perius dicta ſūt. implere qs poteſt. Per
fectio aūt miſericordie qua pluimū aīe
laboranti cōſulit. ultra dilcōnē inimici
porrigi nō poteſt. Et ideo ſic claudit;
Eſtote ergo vos pfcī. ſicut p̄r vr̄ i celis
ē pfect9 ita tn̄ ut de9 itelligat pfect9
tanq3 de9. et aīa pfcā tanq3 aīa. Gra
dū eē aliquē i phariſeoꝝ iuſticia q ad le
gem veterē ptinet. hic itelligit q m̄lti
hoīes eos etiā a quib3 diligūt oderūt:
ſicut luxurioſi filij parētes cohercitores
luxurie ſue. Aſcendit ergo aliquē gradū
qui primū diligit: q̄uis adhuc odeit
inimicū. Eius aūt imperio q vcit iplere
legē nō ſoluē pficiet beniuolētiā et be
nignitatē cū eam uſq3 ad inimici dilcōēz
pduxeit. Nā ille grad9 q̄uis nōnull9
ſit. tam paru9 ē tn̄: ut cū publicanis
etiā poſſit eē cōis. Nec qd in lege dictū
ē. oderis inimicū tuū. vox iubentis iuſto
accipienda ē: ſ3 pmittētis īfirmo.

Orit hic ſane nullomodo diſſimulā
da queſtio. qd huic precepto dn̄i quo nos
hortat diligere inimicos nr̄os. et bn̄facere
eis q nos oderūt. et orare pro his qui
nos pſequūt. multe alie ſcripturarū
partes min9 diligēt et ſobrie cōſiderā
tib3 vident aduerſe: q̄a et i pphetis īue
niūt multe inprecationes aduſ9 inimi
cos. q maledictiones putāt. ſicut ē illd.
Fiat mēſa eoꝝ corā ipis in laqueū. et
cetera que ibi dicūt. Et illud. Fiāt filij
ei9 pupilli. et vxor ei9 vidua: et q̄que
alia uel ſupra ul' infra i eodē pſalmo
in pſonā iude p ppheta dicūt. Multa
alia uſquequaq3 i ſcripturis reperiūt.

q̄ videant̉ ēē cōtraria et huic p̄cepto dn̄i
et illi ap̄lico quo ait. Benedicite et noli
te maledic̄e. cū et de dn̄o ſc̄ptū ſit. q̄d
maledixerit ciuitatibꝫ q̄ ḃbū ei⁹ nō acce
perāt. et mēorat⁹ ap̄ls de quodā ita dixerit;
Reddet illi dn̄s ſc̄dꝫ op̄a ei⁹. Sed hec faci
le ſoluūt̉. q̄a et ꝓpheta ꝑ imp̄catione q̄d
eſſet futurū cecinit: nō optātis voto. ſꝫ
ſpū p̄uidētis. Ita et dn̄s. ita et ap̄ls: q̄ꝫ
q̄m ī hoꝝ etiā ḃbis nō hoc īuenit̉ q̄d
optauerit. ſꝫ q̄d p̄dixerit. Nō enī cū ait
dn̄s ve t̄ capharnaū aliud ſonat niſi
aliquid ei mali euēturū merito īfideli
tatis q̄d futurū dn̄s nō maliuolētia op
tabat: ſꝫ diuīitate cernebat. Et ap̄ls nō
ait reddat: ſꝫ reddet illi dn̄s iuxta op̄a
ei⁹. Q̄d ḃbū p̄nūciātis ē nō imp̄cātis.
ſicut et de illa ypocriſi iudeoꝝ de q̄ iā dic
tū ē cui euerſionē īminē̄ cernebat. dix̄t:
ꝑcutiet te de⁹ paries dealbate. Prophete
aūt maxīe figura imp̄cātis futura p̄di
cere: ſicut figura p̄teriti t̄pis ea que ve
tura erāt ſepe cecinerūt. ſicut ē illud;
Quare fremuerūt gētes. et ꝓpli medita
ti ſūt īania. Nō enī dixit. quare fremēt
gentes. et ꝓpli meditabūt̉ inania. cū
ea nō quaſi iam trāſacta meminiſſet:
ſꝫ ventura proſpiceret. Tale etiā illud eſt
Diuiſerūt ſibi veſtimēta mea: et ſup veſ
tē meā miſerūt ſortē. Et h̄ enī nō dixit
diuidēt ſibi veſtimēta mea. et ſup veſtē
meā mittēt ſortē. Nec tn̄ de his uerbis
quiſq̄m calūpniat̉. niſi q̄ nō ſentit va
rietatē iſtā figuarū in loquēdo nichil
veritati rerū minuē et plurimū addē
affectibꝫ aīoꝝ. Sed illud magis vrget
iſtā queſtionē q̄d dicit ap̄ls iohānes;
Si q̄s ſcit peccare frēm ſuū pccm̄ nō ad
mortē: poſtulabit et dabit illi dn̄s
vitā qui peccat nō ad mortē. Peccatū
autē ē ad mortē. nō pro illo dico ut ro
get q̄s. Aꝑte enī oſtendit ēē quoſdam

frēs pro q̄bꝫ orare nō nob̄ p̄cipit̉. cū dn̄s
etiā pro ꝑſecutoribꝫ nr̄is orare nos iube
at. Nec iſta q̄ſtio poteſt ſolui n̄ fateam̄
eſſe aliq̄ pctā ī frībꝫ q̄ īimicoꝝ ꝑſecutiōe
grauiora ſūt. Frēs aūt xp̄ianos ſignifi
care mltis diuinaꝝ ſcp̄turaꝝ documētis
probari poteſt. Manifeſtiſſimū tn̄ illud
ē. q͛ ap̄ls ita ponit. Sāctificat⁹ ē enī vir
īfidelis ī vxore fideli. et ſāctificata ē mlr̄
īfidelis ī frē fideli. Nō enī addidit nr̄o.
ſꝫ maīfeſtū exiſtimauit cū frīs noīe xp̄i
anū ītelligi voluit q̄ infidelē h̄ret vxorē.
Et ideo paulo poſt dicit. Q̄d ſi infidelis
diſcedat: diſcedat. Nō enī ſeruituti ſub
iect⁹ ē fr̄ ul' ſoror ī hm̄oi. Pccm̄ ergo frīs
ad mortē puto ēē. cū poſt agnitionē dei
ꝑ gratiā dn̄i nr̄i ih̄u xp̄i quiſq̄ꝫ oppug
nat frr̄nitatē et adūſus ipāꝫ grām qua
reconſiliat⁹ ē deo īuidētie facibꝫ agitat̉;
Peccatū aūt nō ad mortē ſi q̄ſq̄m nō a
morē a frē alienauerit. ſꝫ officia frr̄nitati
debita ꝑ aliquā īfirmitatē aīmi nō ex
hibuerit. Qua ꝓpt̄. et dn̄s ī cruce ait;
Pater ignoſce illis: q̄a neſciūt q̄d faciūt;
Nondū enī grē ſpūs ſcī p̄ticipes fcī. ſocie
tatē ſcē frr̄nitatis īierant. Et btūs ſtepha
ī actibꝫ ap̄loꝝ orat pro eis a q̄bꝫ lapida
tur. q̄a nōdū xp̄o crediderāt. neqꝫ ad
ūſus illā cōiem grām dimicabāt. Et
apoſtol⁹ paul⁹ ꝓpterea credo nō orat pro
allexādro. q̄a iā fr̄ erat. et ad mortē
idꝫ īuidētie facibꝫ frr̄nitatē oppugnādo
peccauerat. Pro his aūt q̄ nō abruperant
amorē. ſꝫ tiore ſuccubuerāt. orat ut eis
ignoſcat̉. Sic enī dicit. Alexāder erari⁹
mlta m̄ mala oſtēdit: reddet illi dn̄s
ſcd̄m op̄a ei⁹. Quē ꝙ tu deuita: val
de enī reſtitit nr̄is ſermōibꝫ. Deinde
ſubiūgit pro q̄bꝫ orat ita dicēs. In
p̄ma mea defenſione nemo m̄ affuit
ſꝫ oēs me dereliq̄rūt. nō illis imputet̉;
Iſta differētia pcc̄oꝝ iudā tradētem

a petro neſcīte diſtīguit: nō q̃a peccāti
nō ſit ignoſcendū nec ꝯtra illā ſētēciam
dn̄i veniam⁹ q̄ p̄cepit ſemꝑ ignoſcendū
ēē fratri peccāti. ut ſibi fr̄ ignoſcat. ſꝫ q̃a
illi⁹ pcc̄i tanta labes ē ut deꝑcandi hūili
tatem ſubire nō poſſit. eciā ſi pcc̄m ſuū
mala ꝯſciēcia et agnoſcē et enūciare
cogat᷑. Cū enī dixiſſet iudas. peccaui
qđ tradiderī ſāguīez iuſtū. facili⁹ tn̄
deſꝑacione cucurrit ad laqueū. q̄m
hūilitate veniā deꝑcat⁹ ē. Quapꝑt
multū īt̄eſt quali penitēcia ignoſ
cat deus. Multi enī multo cici⁹ ſe fatēt᷑
peccaſſe atqꝫ ita ſibi ſuccenſēt ut ve
hement᷑ ſe peccaſſe nollent. ſꝫ tamē
aīmū ad hūiliandū et obte‑rendū cor
implorandāqꝫ veniā nō deponūt: q̃a
mētis affectionē ꝓpt᷑ pcc̄i magnitudīez
iā de dāpnacōē illos habē credendū
eſt. Et hoc ē fortaſſe peccare ī ſp̄m ſcm̄.
idꝫ ꝑ maliciā ⁊ īuidiā. fr̄nā oppugna
re caritatē. poſt acceptā grām ſp̄us
ſcī. Qđ pcc̄m dn̄s neqꝫ hic neqꝫ ī futō
ſeculo dimitti dicit. Vnde q̄ri poteſt
vtrū ī ſp̄m ſcm̄ iudei peccauerīt. q̄n
dixerīt. qꝛ ī beelzebub p̄ncipe demo
nioꝝ demonia dn̄s expellet. an hoc
ī ipm̄ dn̄m dictū accipiam⁹. q̃a de ſe
alio loco dicit. Si enī prēmfāilias beel
zebub vocauerīt. q̄nto magis domeſti
cos ei⁹. an q̄m de magna īuidia dixe
rant īgrati p̄ntibꝫ bn̄ficijs. quāuis
nōdū xp̄iani fuerīt. tamē ꝓpt᷑ ipām
īuidencie magnitudinē ī ſp̄m ſcm̄ pec
caſſe credendi ſūt. Non enī hoc colligit᷑
de v̄bis dn̄i. Quāuis enī eodē loco
dixeīt. q̄cūqꝫ enī dixeīt v̄bū nequam
adu̇ſus filiū hoīs remittet᷑ ei. qui āt
dixerit adu̇ſus ſp̄m ſcm̄ nō remittet᷑
ei neqꝫ ī hoc ſclō neqꝫ ī futuro: tamē
videri poteſt adhuc eos monuiſſe ut
accedāt ad grām. et poſt acceptā grāꝫ

nō ita peccent ut nūc peccauerīt. Nūc
enī ī filiū hoīs dixerūt v̄bū nequā. et
poteſt eis dimitti ſi ꝯu̇ſi fuerīt. et ei
crediderīt et ſp̄m ſcm̄ acceperīt. Quo
accepto ſi fr̄nitati īuidē et grām quā
acceperāt oppugnare voluerīt. nō eis
dimitti neqꝫ ī hoc ſclō neqꝫ ī futuro. Nā
ſi eos ſic habēt ꝯdeꝑnatos ut nulla
ſpes illis reliqua eſſet. nō adhuc mo
nēdos iudicaret cū addidit dicēs. Aut
facite arborē bonā et fructū ei⁹ bonū:
aut facite arborē malā et fructū eius
malū. Sic itaqꝫ accipiat᷑ et diligēdos
īimicos ēē et bn̄faciēdū hīs q̄ oderūt
nos et orādū pro hīs qui nos ꝑſequūt᷑
ut pro q̄buſdā eciā fratrū peccatis ītel
ligat᷑. nō p̄ceptū eſſe ut orem⁹. ne per
impericiā nr̄ām diuīā ſc̄ptura qđ fieri
nō poteſt a ſe diſſentire videat᷑. Sed
vtrū ſicut pro q̄buſdā nō ē orādū. ita
eciā cont̄ aliquos orādū ſit nōdū ſatis
apparuit. Generalit᷑ enī dictū ē bn̄di
cite et nolite maledice᷑. et illud. nemī
malū pro malo r̄ddētes. pro quo āt
nō oras. nō eciā ꝯtra illū oras. Po
tes enī vidē certā ei⁹ penā. et pēit⁹
deſꝑatā ſalutē. Et nō q̃a odiſti eū ideo
pro illo nō oras. ſꝫ q̃a ſentis nichil te
poſſe proficē. et oracionē tuā nō vis
repelli a iuſtiſſimo iudice. Sed quid
agim⁹ de hīs contra quos oratū a ſc̄is
accipim⁹ nō ut corrigerent᷑. nā hoc mo
do pro ipīs pocius orandū ē. ſꝫ ad illā
vltimā dāpnacionē nō ſicut contra dn̄i
traditorē ꝑ ꝓphetam. nā et illud ut dcm̄
ē p̄diccio futuroꝝ nō optacio ſupplicīj
fuit. nec ſicut ap̄ls contra allexādrū.
nam et inde iam ſatis dictū ē. ſꝫ ſicut
ī apocalipſi iohānis legim⁹ martires
orare ut vīdicent᷑. cū ille p̄m⁹ martir
ut lapidatoribꝫ ſuis ignoſcēretur orauit;
Sed hīc nō oportet moueri. Nōs enī au

dicat affirmare cũ illi sc̃i cãdidati se vin
dicari pecierit vtrũ cõtra ipsos homĩes
an cõtra regnũ pcĩ pecierĩt. Itaq; ipã
ẽ plena et sincera iusticie et misericordie
vindicta martirũ ut euertat regnũ
pcĩ. Non cõtra ipsos hoĩes. ſ; cõtra regnũ
pcĩ pecierũt: quo regnãte tãta pessi
sũt. Ad cui euersionẽ nitit apls dicens.
Non ergo regnet pctm̃ ĩ vrõ mortali cor
pore. Destruit autẽ et euertit pcĩ reg
nũ. partim correctione hoĩm ut caro
subiciat spiritui ptim dãpnatiõe pse
uerãciũ in pcõ: ut ita iusticia ordinet.
ut iustis cũ xpõ regnãtibz molesti esse
nõ possint. Intuere aplm̃ paulũ. Nõne
tibi videt in semetipõ stephanũ mrẽz
vĩdicare cũ dicit nõ sic pugno tãqm̃
aerẽ cedẽs. ſ; castigo corp9 meũ. et ser
uituti subicio. Nam hoc ĩ seruitutẽ
prosternebat et debilitabat. et victũ
ordinabat. vnde stephanũ ceterosq;
xp̃ianos fuerat psecut9. Quis ergo
conuĩcit martires scõs. nõ talẽ suam
vĩdictã a dñõ esse deprecatos: cũ etiã fi
nẽ hui9 scl̃i in quo tanta exicia ptulerãt
ad suã vindictã potuerũt libent op
tare. Quod q̃ orant et pro ĩimicis suis
orãt q̃ sanabiles sũt. et cõtra illos nõ
orãt qui ĩsanabiles esse voluerĩt. q̃a
deus quoq; puniẽdo illos nõ ẽ maliuo
lus tortor. ſ; iustissim9 ordinator. Sine
ulla ergo dubitacione diligam9 ĩimi
cos nr̃os bñfaciam9 eis q̃ oderũt nos
et orem9 pro eis qui nos psequũtur;
Quod at consequent positũ ẽ. ut sitis
filij pr̃is vr̃i qui ĩ celis ẽ. ex illa rg̃lã
intelligendũ ẽ. qua et iohãnes dicit;
Dedit illis ptãtem filios dei fieri; Vn
enĩ nãlit filiꝰ ẽ. q̃ nescit oĩno peccare;
Nos at ptãte accepta efficim̃ filij:
inq̃ntũ ea que ab illo p̃cipuit imple
mus; Vnde aplica disciplina adopci

onẽ appellat: qua in hẽditatẽ vocam̃.
ut cohẽdes xp̃i esse possim9. Filij ergo
efficim̃ regeneracione spirituali. et adop
tam̃ ĩ regnũ dei nõ tãqm̃ alieni. ſ; tãq;
ab illo facti et creati hoc ẽ cõditi. ut vnũ
bñficiũ sit quo nos fecit esse p oĩpotẽciã
suã. cũ ante nichil essem9: alterũ qd ad
optauit. ut cũ eo tãq; filij vita eťnam
pro nr̃a pticipaciõe frueremũ. Itaq; nõ
ait facite ista. q̃a estis filij. ſ; facite ista
ut sitis filij. Cũ at ad hoc nos vocat p
ipm̃ vnigenitũ. ad silitudĩez suã nos
vocat. Ille enĩ sicut cõsequent dicit. so
lem suũ oriri facit sup bonos ⁊ malos:
et pluit sup iustos et ĩiustos. Siue solẽ
suũ nõ istũ carneis oculis visibilẽ ac
cipias. ſ; illã sapiẽciã de qua dicit. cã
dor ẽ enĩ lucis eterne de qua itẽ dicit. or
tus ẽ michi sol iusticie. et iterũ. uobis
autẽ q̃ timetis nomẽ dñi oriet sol iusti
cie. ut etiã pluuiã accipias irrigacionẽ
doctrine veritatis. q̃a et bonis et malis
apparuit. et bonis ⁊ malis euãgeliza
tus ẽ xp̃s. siue istũ solem mauis acci
pe nõ solũ hoĩm. ſ; etiã pecorũ corporeis
oculis platũ istam pluuiã. qua fruct9
gignũt. qui ad refectionẽ corporis dati
sunt. Quod probabili9 ĩtelligi existimo
ut ille sol spiritalis nõ oriat nisi boĩs
et scĩs. q̃a hoc ipm̃ ẽ qd plãgũt iniqui
in illo libro q̃ sapiẽcia salomonis ĩscri
bit. et sol nõ ẽ ortus nob. et illa pluuia
spiritalis nõ irriget nisi bonos. quia
malos significauit vinea de qua dictũ
ẽ. mãdabo nubibz meis ne pluãt sr
eã ymbrem. Sed siue hoc siue illud ĩ
telligas. magna dei bonitate fit. q̃ nob
imitanda p̃cipit. si filij dei ẽẽ volum9;
Quãtũ enĩ huic vite solaciũ afferat
lux ista visibilis et pluuia corpalis:
quis tam ĩgratus ẽ ut nõ senciat?
Quod solacium videm9 ĩ hac vita et

iustis et peccatorib; cōit exhiberi. Nō āt ait q̄ solē facit oriri sup bonos et malos. sed addidit suū idz quē ipe fecit atq; cōstitu it. et a nullo aliquid sūpsit ut faceret. si cut ī genesi de omīb; lumīarib; scribit q̄ ꝓprie potest dicē sua eē oīa q̄ de nichi lo creauit. ut hīc āmoneam̄ q̄nta libe͡a litate īimicis nr̄is ex p̄cepto ei⁹ p̄stare debeam⁹ q̄ nos nō creauim⁹. s; muneib; ei⁹ accepim⁹. Qs āt potest ul' pat⁹ esse ab īfirmis īiurias sustinē. quātū eoꝝ saluti ꝓdest ⁊ malle ampli⁹ iniq̄tatis aliene vim ꝑti q̄m id qd̄ ꝑessi⁹ ē reddē. omni peteti a se aliquid. ul' id qd̄ petit si habet. et si rectē dari potest ul' consiliū bonū. ul' beniuolū dare aīm. nec se auītē ab eo q̄ mutuari cupit. diligē īimicos bn̄fac͡e his qui se oderūt. orare pro eis qui se ꝑsequūt. Qs ergo hec facit. n̄ plene ꝑfect͡q; misericors. Quo vno cōsi lio miseria deuitat. opitulante illo q̄ ait. misericordiā volo magis q̄m sacrifi ciū. Beati ergo misericordes. q̄a ipōꝝ mi serebit̄ deus. Sed iā cōmode fieri puto ut hic lector tā longo volūīe fatigat⁹ re spiret aliquātulū. et ad cetera se reficiat in alio libro considerandā. Explicit lib p̄m⁹. Incipit de sermone dn̄i in monte liber Secundus

MIsericordiā usq; ad cui⁹ tractationē liber p̄m⁹ terminū accepit sequit cordis mūdatio. unde iste sumit exordiū. Cordis āt mūdatio est tanq̄m oculi. quo videt deus. Cui⁹ sim plicis habendi tantā curā esse oportet. q̄ntā ei⁹ rei dignitas flagitat q̄ tali oculo conspici potest. Huic āt oculo magna ex parte mūdato difficile ē nō surripē sordes aliquas de his reb; q̄ ipas nr̄as bonas actiones comitari solēt. veluti ē laus hūana. Siquidē nō rectē viuē ꝑ niciosū ē. Recte aūt viuē et nolle lau dari. quid ē aliud q̄m īimicū eē rebus hūanis. Que utiq; tāto sūt miserio res. q̄nto min⁹ placet recta vita hoīm. Si ergo int' quos viuis te recte viuētē nō laudauerīt. illi ī errore sūt. Si āt laudauerīt. tu ī piculo es. n̄ tam sim plex cor habueris et mūdū. ut ea q̄ rectē facis. nō ꝓpter laudes hoīm facias. ma gisq; illis rectē laudātib; gratuleris. q̄b; id qd̄ bonū ē placet q̄m tibi. n̄ q̄a rectē viuis. etiā si nemo laudaret. Ipsamq; laudē tuā tūc ītelligas. vtilem esse lau dātib;. si nō te ipm̄ ī bona vita tua. s; deū honorēt. cui⁹ sācissimū templū est quisq̄s bene viuit. ut illud impleat qd̄ ait dauid. In dn̄o laudabit̄ aīa m̄. audiāt mites et iocundent. ꝑtinet er go ad oculū mūdū nō ītueri in rectē fa ciendo laudes hoīm. et ad eas referre qd̄ rectē facis. idz ꝓptea rectē facē aliq̄d ut hoīb; placeas. Sic enim simulare bonū etiā libebit. si nō attendat. n̄ ut homo laudet. Qui q̄m vidē cor nō potest. potest enī falso laudare. Qs q̄ faciūt. idz q̄ bonitatē simulāt. dupli ci corde sunt. Non ergo habet simplex cor. idz mūdū cor. n̄ qui trāscendit hu manas laudes. et illū solū ītuet̄ cui rectē viuit. et ei placē nitit̄. q̄ cōsciēne sol⁹ īspector ē. De cui⁹ cōsciēcie purita te. q̄cquid ꝓcedit tāto ē laudabili⁹. q̄nto hūanas laudes nō desideāt. Cauete er go īquit facere iustitiā vr̄am corā hoīb; ut videami ab eis. idz cauete hoc aīo iuste viuē. et ibi cōstituē bonū vr̄m vt vos videāt hoīes. alioq̄n mercedē nō habebitis. et reliq̄. nō si ab hoīb; videa mini. s; si ꝓptea iuste viuatis ut ab hoīb; videamī. Nā ubi erit qd̄ in p̄ncipio sermonis hui⁹ dictū ē. vos estis lux mū di. nō potest ciuitas et reliq̄. s; corā hoīb;

vt videat opa vr̃a. Sed nõ ibi finẽ cõ
stituit. Addidit enĩ ut glorificẽt prẽm
vr̃m qui ĩ celis ẽ. Hic aũt q̃a hoc rep̃hẽdit
si ibi sit finis recte factoꝝ. idꝫ si ꝓpterea rcẽ
faciam⁹ ut tãtũ videam̃ ab hoĩbꝫ. poste
aq̃m dixit. cauete facẽ iusticiã vr̃am corã
hoĩbꝫ. ut videamĩ ab eis. nichil addidit;
In quo apparet nõ hoc eũ ꝓhibuisse ut
rcẽ faciat corã hoĩbꝫ. ſꝫ ne ideo rcẽ faciat
corã hoĩbꝫ ut videat̃ ab eis. idꝫ ut hoc
ĩtueam̃. et ibi finẽ nr̃i ꝓpositi collocem⁹;
Nã et apl̃s dicit. si adhuc hoĩbꝫ placẽ
rem. seru⁹ xp̃i nõ essem. cũ alio loco di
cat. placete oĩbꝫ ꝑ oĩa. sicut et ego oĩbꝫ
ꝑ oĩa placeo. Qđ q̃ nõ ĩtelligũt cõtra
riũ putãt. cũ ille se dixerit nõ placere
hoĩbꝫ. q̃a nõ ideo rcẽ faciebat ut pla
ceret homĩbꝫ. ſꝫ ut deo. ad cui⁹ amorẽ
corda hoĩm volebat cõuertẽ. eo ipõ qđ
placebat hoĩbꝫ. Itaqꝫ et nõ se placere
hoĩbꝫ rcẽ dicebat. quia ĩ eo ipõ ut deo
placẽt ĩtuebat̃. et placẽdũ esse hoĩbꝫ
rcẽ p̃cipiebat. ut nõ hoc appeterẽt. tãq̃
merces rcẽ factoꝝ. ſꝫ q̃a deo placẽ nõ
possit. qui nõ se his quos saluos fieri
vellet p̃bẽt imitandũ. Imitari aũt illũ
q̃ sibi nõ placuerit nullo pacto q̃sq̃m
potest. Sicut ergo nõ absurde loquẽt̃
q̃ dicẽt. an hac opa qua nauẽ q̃ro. nõ
nauẽ q̃ro. ſꝫ patriam. sic apl̃s cõuenıẽt
dicẽt. ĩ hac opa qua hoĩbꝫ placeo. non
hoĩbꝫ placeo ſꝫ deo. q̃a nõ hoc appeto. ſꝫ
ad id refero ut meminerẽt̃. quos sal
uos fieri volo. Sicut dicit de oblacone
q̃ fit ĩ scõs. Non q̃a q̃ro datũ. ſꝫ ĩq̃ro fr̃ctũ;
idꝫ qđ quero datũ vr̃m. nõ hoc quero
ſꝫ fructũ vr̃m. Hoc enĩ indicio apparẽ
poterat. q̃ñtũ ꝓfecissent in deũ: cum
id libentẽ facerẽt. qđ nõ ꝓpt̃ gaudiũ
de muneribꝫ. sed ꝓpt̃ cõiõnẽ caritatis
q̃rebat̃ ab eis. Qđ cũ addit et dicit
alioq̃n mercedẽ nõ habebitis apud

patrẽ vr̃m q̃ in celis ẽ. nichil aliud de
mõstrat. n̈ id nos cauere oportẽ ne hũa
nã laudem pro nr̃oꝝ opeꝝ mercede q̃
ram⁹. idꝫ ea nos beatos effici arbitrem̃;
Cũ ergo facis eleõsinã. noli tuba canẽ.
et reliqua. Noli ĩquit velle ĩnotescẽ. ut
ypocrite faciũt. Manifestũ ẽ aũt ypocritas
nõ qđ oculis ꝓtendũt hoĩm. id etiã cor
de gestare. Sũt enĩ ypocrite simulatores
tãq̃m ꝓnũciatores ꝑsonaꝝ alienaꝝ.
sicut in theatris fabulis. Nõ enĩ q̃ agit
partes agamẽnonis ĩ tragedia. ubi
grã siue alicui⁹ alteri⁹ ad historiã uł fa
bulã q̃ agit̃ ꝑtinẽtis. verẽ ipẽ ẽ. ſꝫ simu
lat eũ. et ypocrita dicit̃. sic ĩ ecclesiis uł
ĩ omĩ vita hũana q̃sq̃s se vult videri
qđ nõ ẽ. ypocrita ẽ. Simulat enĩ se iustũ
nõ exhibet. q̃a totũ fructũ ĩ laude ho
minũ ponit. Qđ possũt etiã simulãtes
p̃cipe. dũ fallũt eos quibꝫ vident̃ boni
ab eis q̃ laudãt̃. Sed tales ab ĩspectore
cordis deo mercedẽ nõ capiũt. n̈ fallacie
suppliciũ. Ab hoĩbꝫ aũt ĩquit p̃ceperũt mer
cedẽ suã. Rectissimeqꝫ his dicit̃. recedite
a me opariĩ dolosi. Nomẽ enĩ meũ ha
buistis. ſꝫ opa mea nõ fecistis. Illi ergo
p̃ceperũt mercedẽ suã. q̃ nõ ob aliud eleõ
sinã faciũt. n̈ ut glorificent̃ ab hoĩbꝫ.
nõ si glorificent̃ ab hoĩbꝫ. ſꝫ si ideo faciãt
ut glorificent̃ sicut superi⁹ tractatũ ẽ;
Laus enĩ hũana. nõ appeti a rcẽ faciẽte.
ſꝫ seq̃ debet rcẽ faciẽtem. ut illi proficiãt.
qui etiã imitari possũt qđ laudãt. nõ
ut putet aliquid eos sibi ꝓdesse quem
laudãt. Te aũt faciẽte elemosinã nesciat
sinistra tua. et rlıq̃. Si ĩtellexeris sinis
tram ĩfideles dici. videbit̃ nulla esse
culpa. placẽ fidelibꝫ velle. cũ ꝓrsus ni
chilominꝰ ĩ quoruᷓlibet hoĩm laude fr̃ctũ
et finẽ boni opis cõstituẽ ꝓhibeam̃;
Qđ aũt ad id ꝑtinet ut te imitent̃ q̃bꝫ
rcã fr̃ã tua placuerit nõ tatũ fidelibꝫ

ſꝫ eciā ĩfidelibꝫ exhibendū ē. ut ĩ laudā
dis bonis operibꝫ nr̄is deū honorēt. et
ut veniāt ad salutē. Si āt ſiniſtrā ĩimi
cū putaueris. ut neſciat ĩimicꝰ tuꝰ. cū eleō
ſinā facis. cur ipē dn̄s ĩimicis iudeis cir
cūſtātibꝫ. miſericordie ſanauit homīes.
Cur aplͣs petrꝰ ſanato eo. quē ad portā
ſpecioſam debilē miſeratꝰ ē. eciā ĩras ĩi
micoꝝ in ſe atqꝫ ĩ alios xp̄i diſcipulos ꝑ
tulit. Deinde ſi nō oportet ſcire ĩimicū
cū eleōſinā facimꝰ. quō cū ipō ĩimico fa
ciemꝰ. ut illud impleamꝰ p̄ceptū. ſi eſu
rierit ĩimicus tuꝰ ciba illū. ſi ſitierit. po
tū da illi. Tercia ſolet ēē carnaliū opi
nio tā abſurda et ridenda. ut nō eā cō
meōrarē ṅi expꝰ eſſem nō paucos eo
errore detineri qui dicūt ſiniſtre nōie
vxorē ſignificari. ut qm̄ ĩ re familiari
tēnacͥores pecuniaꝝ ſolent ēē femīe. la
teat eas cū aliqͦd miſericordie viri eaꝝ
egenis impendūt, ꝓpt domeſticas lites
quaſi vero ſoli viri xp̄iani ſit. et nō hͦ
p̄ceptū eciā feminis datū ſit. Cui ergo
ſiniſtre iubetͬ femīa occultare opꝰ mīe ſue.
An eciā vir ſiniſtra erit femīe. Qd ab
ſurdiſſime dr̄. Aut ſi q̄ſpiā putat ĩuicē
ſibi ſiniſtras ēē ſi ab alterō ita erogetͬ.
aliqͦd de re familiari. ut ſit con̄ alteriꝰ
volūtatē. nō erit xp̄ianū tale cōiugiū;
Sed neāē ē ut q̄ſqͥs eoꝝ eleōſinā facē uo
lueit ex p̄cepto dei. quecūqꝫ adūſū ha
bueit. ĩimicꝰ ſit p̄cepto dei. ⁊ ideo intͬ
fideles deputetͬ. P̄ceptū ē āt de talibꝫ
ut bona ſua cōūſacione ac moribꝫ lucri
faciat vxorē maritꝰ fidelis. vl' maritū
mulier fidelis. Qua ꝓpt nō ſibi debēt
occultare bona opa ſua quibꝫ ĩuitādi
ſūt ab ĩuicē. ut alter alteꝝ poſſit ad xp̄i
ane fidei cōionē ĩuitare. Nec furta faci
enda ſūt ut ꝓmeātͬ deꝰ. Qd ſi occultā
dū ē aliquid. qm̄ diu alteriꝰ ĩfirmitas
equo aīo id nō poteſt ſuſtinē. qd tn̄ ĩiuſte

atqꝫ illicite fit. nō tn̄ ipām nūc ſiniſtrā
ſignificari totꝰ capli cōſideracione facile
apparet. ĩ qua ſiml' ĩueiatͬ quā ſiniſtrā
vocet. Cauete ĩquit facē iuſticiā vrāz.
et reliq̄. Gnalit' hic iuſticiā nomīauit.
deinde partibilit' executꝰ ē. Eſt enī ꝑs
aliq̄ iuſticie opꝰ. qd ꝑ elemoſinā fit. et
ideo cōnectit dicēdo. Cū ergo facis eleō
ſinā noli tuba canē. Ad hoc r̄ſpicit qd
ſupiꝰ ait. cauete facē iuſticiā vrām et
reliq̄. Qd āt ſequitͬ amē dico uobis ꝑ
ceperūt mercedē ſuā. ad illud qd ſupra
poſuit reſpicit. alioqͥn mercedē nō ha
bebitis apud prēm vrm̄. Deinde ſequitͬ;
Te āt faciēte eleōſinā. Cum dicit te autē.
quid aliud dicit qm̄ nō quomō illi. Qd
ergo m̄ iubet. Te āt ĩquit faciēte eleō
ſinā. neſciat ſiniſtra tua quid faciat dex
tera tua. Ergo illi ſic faciūt ut ſciat ſi
niſtra eoꝝ quid faciat dextēa eoꝝ. Qd
igitͬ in illis culpatū ē. hoc tu facē veta
ris. In illis āt hoc culpatū ē. qd ita fa
ciūt ut laudes hoīm q̄rāt. Quapropter
nichͥl cōſequēciꝰ ſiniſtra videtͬ ſignifica
re. qm̄ ipām delectacionē laudis. Dextā
āt ſignificat ĩtēcionē implēdi p̄cepta dina;
Cū itaqꝫ cōſciēcie facientis eleōſinā miſ
cet ſe appeticio laudis hūane fit ſiniſtͬ
cōſciēcia boni opis dextre. Neſciat er
go ſiniſtra tua et reliq̄. idꝫ nō ſe miſce nō
at cōſcīe tue laudis hūane appeticio.
cū ĩ eleōſina faciēda diuinū p̄ceptū cō
tendis implē. ut ſit eleōſina tua ĩ ab
ſconſo. Quid ē in abſcōdito. ṅi ĩ ipā
bona cōſciā. q̄ hūanis oculis demōſtrari
nō poteſt. nec verbis aperiri. qn̄doq̄ dē
mlti mlta mēciūtͬ. Qua ꝓpt ſi dex
teā intriſecꝰ agitͬ in abſcōdito ad ſiniſ
trā ꝑtinēt omīa extiora que ſūt viſi
bilia et tp̄alia. Sit ergo eleōſina tua
in ipā cōſciēcia. ubi multi eleōſinā fa
ciūt bona volūtate. eciā ſi pecuniā vl'

qtīd aliud ē qd īopi largīedū ē. nō habent. Multi āt foris faciūt et intꝰ nō faciūt. q̄ uel ambicione ul' alicuiꝰ rei tempalis grā volūt miſeicordes videri ī qbꝫ ſola ſiniſtra opari exiſtimāda eſt; Itē alij quaſi mediū int' vtroſqꝫ locū tenēt. ut et ītēcione q̄ in deū ē elēoſinā faciant. et tn̄ inſerat ſe huic optīe volūtati. nōnulla eciā laudis ul' cuiuſqꝫ rei fragilis et tpalis cupiditas. Sed dn̄s nr̄ multo vehemēciꝰ ꝓhibet ſolā ſiniſtrā ī nob' opari. qn̄ eciā miſceri eā vetat opibꝫ dextre. ut ſalꝫ nō modo ſola tēpaliū rerū cupiditate caueamꝰ elēoſinā fac̄. ſꝫ nec ita ī hoc ope attēdamꝰ deū. ut ſeſe miſceat ul' adiūgat. exteiorū appeticio cōmodoꝝ. Agit' enī de corde mūdādo. qd' n̄ fuerit ſimplex. mūdū nō erit. Simplex āt quō erit ſi duobꝫ dn̄is ſeruiat. nec vna ītēcione rerū ētnaꝝ purificet aciē ſuā. ſꝫ eā mōrliū quoqꝫ fragiliūqꝫ reꝝ amore obnubilet. Sit ergo elēoſina tua ī abſcōſo ⁊ reliq̄; Rectiſſime oīno et veriſſime. Si enī p̄miū ab eo expectas. q̄ cōſciēcie ſolꝰ inſpector ē. ſufficiat tibi ad ꝓmerēdū p̄miū ipā cōſciā. Et mlt̄a latina exēplaria ſic habēt. Et pr̄ tuꝰ q̄ videt in abſcōdito. reddet tibi palā. Sed qa in grecis q̄ priora ſūt nō īuenimꝰ palā. nō putauimꝰ hīc aliqd diſſerēdū eſſe. Et cū oratis īquit nō eritis ſicut ypocrite q̄ amāt ī ſynagogis et angulis plateaꝝ ſtātes orare ut videāt' ab hoībꝫ; Neqꝫ hic videri ab hoībꝫ nephas eſt. ſꝫ ideo hec agē ut videaris hoībꝫ. Et ſupflue tociēs eadē dicūt' cū iam ſit vna regula cuſtodiēda qua cognitū ē nō ſi hec ſciāt hoīes formidādū eſſe aͭ fugiendū. ſꝫ ſi hoc aīo fiat. ut fructꝰ in eis expectet' placendi hoībꝫ. Seruat eciā ipē dn̄s eadē ūba cū adiūgit ſicut

Amē dico uob' pcepert mercedē ſuam hīc oñdēs id ſe ꝓhibē' ut ea merces appetatur qua ſtulti gaudēt cū laudāt' ab hoībꝫ. Vos āt cū oratis īquit. ītroite ī cubicula vr̄a. Que ſūt iſta cubicula. n̄ ipā corda. Que ī pſalmo eciā ſignificāt' ubi dicit'. Que dicitis ī cordibꝫ vr̄is. et ī cubilibꝫ vr̄is cōpūgimī. Et claudētes oſtia. orate ait prēm vr̄m in abſcōdito; Parū ē intrare ī cubicula ſi oſtiū pateat īportunis. ꝑ qd' oſtiū ea q̄ foris ſūt improbe ſe īmergūt. et īteiora nr̄a appetūt. Foris āt diximꝰ ēē oīa tpalia et viſibilia. que ꝑ oſtiū. idꝫ ꝑ carnalē ſenſū cogitaciones nr̄ās penetrāt. et turba vanoꝝ fantaſmatū orātibꝫ obſtrepūt. Claudendū ē ergo oſtiū. idꝫ carnali ſenſui reſiſtendū: ut orō ſpiritalis dirigat' ad prēm q̄ fit ī intimis cordis ubi orat' pr̄ ī abſcōdito; Et pr̄ īquit vr̄ q̄ videt ī abſcōdito reddet uobis. Et hoc tali clauſula t'minādū fuit. Nō enī hoc monet nūc ut oremꝰ. ſꝫ quō oremꝰ. Neqꝫ ſupiꝰ ut faciamꝰ elēoſinā. ſꝫ quo aīo faciamꝰ. qm̄ de corde mūdādo p̄cipit qd' nō mūdat. n̄ vna ⁊ ſimplex intencio ī etnā vitā ſolo et puro amoē ſapiēcie. Orātes āt ait. nolite multū loqui ſicut ethnici. Arbitrāt' enī qd' ī multiloquio ſuo exaudiant'. Sicut ypocritaꝝ ē ꝓbē' ſe ſpectādos ī oroē. quoꝝ fructꝰ ē placē' hoībꝫ. ita ethnicoꝝ. idꝫ gētiliū ī multiloqo ſe putare exaudiri; Et reuera oīe multiloqū a gētilibꝫ venit. q̄ exercende ligue potiꝰ qm̄ mūdādo aīo dant opam. Et hoc nugatoriū ſtudij. genꝰ eciā ad deū p̄ce flectendū tranſf're conāt'. arbitrātes ſicut hoīem iudicē ūbis adduci ad ſentēciā. Nolite itaqꝫ ſimiles eſſe illis. dicit vnꝰ et verꝰ magr̄. ſcit enī pr̄ vr̄ quid vobis neceſſariū ē anteqm̄ petatis ab eo. Si enī ūba mlt̄a ad id ꝓferūt'. ut īſtruat' et doceat' ignaꝛꝰ

quid eis opus ē ad rex oīm cognitorē. cui
oīa q̄ sūt eo ipō quo sūt loquūtur sesequi in
dicāt facta et ea q̄ futura sūt. ei9 artem
sapiētiāq; nō latent ī qua sūt et q̄ trā
sierūt. et q̄ trāsitura sūt oīa pñcia et nō
trāseūcia. Sed qm̄ quāuis pauca tam̄
ūba et ipē dictur9 ē quibz nos doceat o
rare. q̄ri potest. cur ul' hiis paucis ūbis
opus sit. ad eū qui scit oīa āteq̄m fiant
et nouit ut dictū ē. quid nob' nccē sit ā
teq̄m petam9 ab eo. Primo hic rñdetur
nō ūbis nos agere debē apud deū ut im
petrem9 qd' volum9. sed rebz quas aīmo
gerim9 et ītencione cogitacionis. cū di
lectione pura et supplici affectu. et res
ipās ūbis nos docuisse dnm nrm quibz
meōrie cōmēdatis. eas ad tps orādi re
cordarem̄. Sed rursū q̄ri potest siue ūb'
siue rebz orādū sit. qd opus sit ipā orōe
si de9 iā nouit quid nobis necessariū sit:
nisi q̄a ipā orōnis intēcio cor nrm sere
nat et purgat capaciusq; efficit ad exci
pienda dīna munera q̄ spiritalit' nob'
īfundūtur. Nō eni ambicione p̄cū nos ex
audit de9. qui semp paratus ē dare suā
lucē nob' nō visibilem sz intelligibilem
et spiritalem. Sed nos nō semp pati su
m9 accipe. cū inclinam̄ ī alia. et rerū
tpaliū cupiditate tenebram̄. Fit ergo ī
oracione cōūsio cordis ad eū. qui semp darē
paratus ē si nos capiam9 qd' dederit. et in
ipā cōūsione purgacio īteriouis oculi.
cū excludūtur ea q̄ tpalit' cupiebātur. ut
acies cordis simplicis ferre possit sim
plicē lucē diuīitatis sine vllo occasu ā'
īmutacione fulgentē. nō solū ferre sed [nec]
etiā manere in illa. nō tātū sine moles
tia. sed etiā cū ineffabili gaudio. quo vē
ac sincerit' beata vita pficit̄. Sed iam
cōsiderādū ē. q̄ nos orare ille p̄cepeit. p
quē et discim9 quid orem9. et cōseq̄mur
qd' oram9. Sic itaq; orate vos inquit;

Pater nr̄ qui es ī celis. et reliq̄. Cū in
omni dep̄cacione beniuolēcia cōsiliāda
sit ei9 quē dep̄cam̄. deinde dicendū qd
dep̄cem̄ laude illi9 quē orō dirigit̄ solet [ad]
beniuolēcia cōsiliari et hoc in orōis pri
cipio poni solet. ī quo dn̄s nr̄ nichil ali
ud nos dicē iussit. nisi pater nr̄ q̄ es in
celis. Multa dicta sūt in laudē dei que
p omēs scās scripturas. varie lateq; dif
fusa. poterit quisq; cōsiderare cū legit;
Nusq̄m tn̄ īuenitur p̄ceptū p̄plo isrl'. ut
dicēt pr̄ nr̄. aut oraret prēm deū. sz dn̄s
eis īsinuatus ē. tanq̄m seruiētibz. idz se
cūdū carnē adhuc viuētibz. Hoc autē
dico cū mādata legis acciperēt. q̄ ob
seruare iubebantur. Nam p̄phete sepe
ostendūt eūdē dnm deū etiā prēm eoz
ēē potuisse. si ab ei9 mādatis nō aber
rarēt. sicuti est illud. Filios genui et
exaltaui. ipi aūt spreuerūt me. Et illud;
Ego dixi dij estis. et cetera vsq; cadetis;
Et illud Si dn̄s sū. ubi est timor me9.
Si pater sū. ubi est honor me9. Et a
lia p multa. ubi arguūtur iudei. qd filij
ēē peccādo noluerūt: exceptis eis que
in p̄phecia dicūtur de futuro p̄plō xp̄ia
no. q p prēm deū esset habitur9. secūdū
illud euāgeliū. Dedit eis ptātem fili
os dei fieri. Apls' aūt paul9 dicit. Q̄m
diu heres paruul9 ē. nichil differt a
seruo. Et spm̄ adopcionis nos accepis
se cōmeōrat. in quo clamam9 abba pr̄;
Et q̄m qd' vocam̄ ad etiā hereditatē
ut sim9 xp̄i cohēdes et ī adopcionē fili
orū veniam9 nō ē meitoz nroz. sed
grē dei. eandē ipām grām ī orōis pri
cipio ponim9. cū dicim9 pr̄ nr̄. Quo
noīe et caritas excitatur. Quid eni
carius filijs debet esse q̄m pr̄. Et sup
plex affect9. cū hoīes dicūt deo. pr̄
nr̄: et q̄dā impetrādi psūpcio q̄ peti
turi sum9. cū priusq̄m aliq̄d petem9

tã̄ magnũ donũ accepimꝰ ut ſinam̄ dicẽ
deo pater nr̄. Quid enĩ iã nõ det filiȷ́s
petẽtibꝫ. cũ hoc ipm̄ ante dederit ut filiȷ́
eſſent. Poſtremo quãta cura aĩm tan
git. ut q̄ dicat deo pr̄ nr̄. tãto pr̄e nõ ſit
indignꝰ. Si enĩ quiſq̄m plebeus ſena
torẽ grãdioris etatis ab eo ipõ pmittat̄
prẽm vocare ſine dubio trepidabit. nc
facile audebit: cogitãs hũilitatẽ gene
ris ſui. et opũ indigẽciã. et plebeie pſo
ne uilitatẽ. Quãto ergo magis tre
pidãdũ ẽ appellare prẽm deũ. ſi tãta ẽ
labes. tãteqꝫ ſordes in moribꝫ. ut mul
to iuſtius eas a ſua coniunctione deꝰ ex
pellat. q̄m ille ſenator cuiuſuis mẽdici
egeſtatẽ. q̄nquidẽ ille hoc cõtẽpnit in
mendico quo et ipẽ poteſt verũ hũa
naꝝ fragilitate deuenire. Deus aũt
in ſordidos mores nũq̄ꝫ cadit. Et grãs
mĩe ipſiꝰ qui hoc a nobis exigit. ut
pr̄ nr̄ ſit. qd̄ nullo ſũptu. ſed ſola bona
volũtate comparari poteſt. Ammonent̄
eciã hic diuites uel gene nobiles ſcd̄ꝫ
ſcl̄m. cũ xp̄iani facti fuerĩt nõ ſupbi
re adũſus paupes et ignobiles: q̄m
ſimul dicũt deo pr̄ nr̄. Qd̄ nõ poſſũt
vere ac pie dicẽ: niſi ſe frẽs eſſe ag
noſcãt. Vtat̄ ergo voce noui teſtamẽti
ppl̄s nouus ad eternã hẽditatẽ voca
tus et dicat. Pater nr̄ qui es in celis:
idꝫ in ſcĩs et iuſtis. Non enĩ ſpacio lo
coꝝ cõtinet̄ deus. Sũt aũt celi excellẽcia
quidẽ mũdi corpa ſꝫ tñ corpa. q̄ nõ poſ
ſũt eẽ niſi in loco. Sed ſi in celis tanq̄ꝫ
in ſuperioribꝫ mũdi partibꝫ locus dei
eſſe credit̄. melioris meriti ſũt aues
quaꝝ vita ẽ deo vicinior. Nõ aũt ſcptũ
eſt. ꝑpe ẽ dñs excelſis homĩbꝫ aut eis
qui in mõtibꝫ habitãt: ſed ſcriptũ ẽ
ꝑpe ẽ dñs obtritis corde qd̄ magis ꝑ
tinet ad hũilitatẽ. Sed queãdmodũ
terra appellatꝰ ẽ peccõr. cũ ei dictũ eſt.

terra es. et ĩ terrã ibis. ſic celũ iuſtus cõ
trario dici poteſt. Iuſtis enĩ dr̄. Templũ
enĩ dei ſcm̄ ẽ qd̄ eſtis vos. Quapꝑt ſi in
templo ſuo habitat deꝰ. ⁊ ſcĩ templũ eius
ſunt: rtẽ dicat̄ qui es ĩ celis. idꝫ in ſãctis;
Et accomodatiſſima iſta ſilitudo ẽ. ut ſpi
ritualit̃ tantũ inteſſe videat̄ int̃ iuſtos
et peccõres. q̄ntũ corpalit̃ int̃ celũ ⁊ t̃rã;
Cuiꝰ rei ſignificãde grã. cũ ad oratione
ſtamꝰ ad oriente cõuertim̄. vnde celũ ſur
git. nõ tanq̄ꝫ ibi habitet deus. et quaſi
ceteras mũdi partes deſeruerit qui ubi
qꝫ pñs ẽ. nõ locoꝝ ſpacijs. ſed maieſtatis
potẽcia. ſed ut admoneat̄ aĩmꝰ ad natu
rã excellẽciorẽ ſe cõuertẽ. idꝫ ad deũ:
cũ ipm̄ corpꝰ eius qd̄ terrenũ ẽ. ad corpꝰ
excellẽciꝰ. idꝫ ad corpꝰ celeſte cõuertit̄;
Cõuenit eciã gradibꝫ religionis et plu
rimũ expedit. ut oĩm ſenſibꝫ ⁊ puuloꝝ
et magnoꝝ bene ſentiat̄ de deo. Et ideo
qui viſibilibꝫ adhuc pulchritudinibꝫ
dediti ſũt. nec poſſũt aliqd̄ ĩcorporeũ co
gitare q̄m nccẽ ẽ celũ pferãt terre. tole
rabilior ẽ opinio eoꝝ. ſi deũ queadhuc
corpalit̃ cogitãt ĩ celo potius credãt eẽ
q̄m in t̃ra. ut cũ aliqñ cognouerĩt dig
nitatẽ aĩe. celeſte eciã corpꝰ excedẽ. ma
gis eũ querãt ĩ aĩa q̄m ĩ corpe eciã ce
leſti. Et cũ cognouerit. q̄ntum diſtet
int̃ peccõꝝ aĩas et iuſtoꝝ. ſicut nõ aude
bãt. cũ adhuc carnalit̃ ſaperẽt eũ ĩ terra
collocare ſed in celo. ſic poſtea meliori fi
de ul̃ intelligẽcia magis eũ ĩ aĩmis iuſ
toꝝ. q̄m ĩ peccõꝝ reqrant. Rcẽ ergo itel
ligit̄ qd̄ dictũ ẽ. Pater nr̄ qui es in celis
in cordibꝫ iuſtoꝝ eſſe dictũ. tanq̄ꝫ in tẽ
plo ſcõ ſuo. ſilẽciã ut q̄ orat. in ſe ipõ quoꝫ
velit habitare quẽ ĩuocat. Et cũ hoc
affectat teneat iuſticiã: quo munẽ ĩuitat̄
ad inhabitãdũ aĩm deus. Iam videamꝰ
que ſint petenda. Dictũ eſt enĩ quis ſit
qui petitur et ubi habitet. Primũ aũt

omnium que petuntur. hoc est. Sanctificetur nomen tuum. Quod non sic petitur quasi non sit sanctum dei nomen. sed ut sanctum habeatur ab hominibus. id est ita illis innotescat deus. ut non existimant aliquid sanctius. quod magis offendere timeant; Neque enim quia dictum est. notus in iudea deus in israel magnum nomen eius sic intelligendum est quasi alibi minor sit deus alibi maior. Sed ibi magnum est nomen eius. ubi pro sue maiestatis magnitudine nominatur. Ita ibi dicitur sanctum nomen eius. ubi cum veneratione et offensionis timore nominatur. Et hoc est quod nunc agitur. dum evangelium adhuc. usque per diversas gentes innotescendo commendat unius dei nomen per administrationem filii eius. Deinde sequitur. Adveniat regnum tuum. Sicut ipse dominus in evangelio docet tunc futurum esse diem iudicii: cum evangelium predicatum fuerit in omnibus gentibus. Que res pertinet ad sanctificationem nominis dei. Non enim et hic ita dictum est adveniat regnum tuum: quasi nunc deus non regnet. Sed forte quis dicat adveniat dictum esse in terra. quasi vero non etiam ipse nunc regnet in terra semperque in ea regnaverit a constitutione mundi. Adveniat ergo accipiendum est manifestetur hominibus. Quemadmodum enim etiam presens lux absens est cecis. et eis qui oculos claudunt: ita dei regnum. quamvis numquam discedat. de terris tamen absens est ignorantibus. Nulli autem licebit ignorare dei regnum. cum eius unigenitus non solum intelligibiliter. sed etiam visibiliter in homine dominico de celo venerit iudicaturus vivos et mortuos. Post quod iudicium id est cum discretio et separatio iustorum ab iniustis facta fuerit ita inhabitabit iustos deus: ut non opus sit quemquam doceri per hominem. sed sint omnes sicut scriptum est docibiles deo; Deinde beata vita omni ex parte perficietur in sanctis in eternum. sicuti nunc celestes angeli sanctissimi atque beatissimi solo deo illustrante sapientes et beati sunt: quia et hoc promisit dominus suis in resurrectione. Erunt inquit sicut angeli in celis. Et ideo post illam petitionem qua dicimus adveniat regnum tuum. sequitur; Fiat voluntas tua sicut in celo et in terra. id est sicut in angelis qui sunt in celis voluntas tua fit. ut omnino tibi adhereant. teque perfruantur. nullo errore obnubilante sapientiam eorum. nulla miseria impediente beatitudinem eorum. ita fiat in sanctis tuis qui in terra sunt. et de terra. quod ad corpus non ad animam pertinet facti sunt. Et quamvis in celestem habitationem atque immutationem: tamen de terra assumendi sunt; Ad hoc respicit etiam illa angelorum predicatio: gloria in excelsis deo. et in terra pax hominibus bone voluntatis. ut cum precesserit bona voluntas nostra que vocantem sequitur. perficiatur in nobis voluntas dei. sicuti est in celestibus angelis. ut nulla adversitas resistat nostre beatitudini que est pax. Item fiat voluntas tua recte intelligitur obediatur preceptis tuis. sicut in celo et in terra. id est sicut ab angelis ita et et ab hominibus. Nam fieri voluntatem dei cum obtemperatur preceptis eius ipse dominus dicit cum ait. Meus est cibus ut faciam voluntatem eius qui misit me. Et sepe. Non veni facere voluntatem meam. sed eius qui me misit: et cum ait. ecce mater mea et ecce fratres mei. et quicumque fecerit voluntatem dei. hic mihi est frater et mater et soror. Qui ergo faciunt voluntatem dei. in illis utique fit voluntas dei: non quia ipsi faciunt ut velit deus: sed quia faciunt quod ille vult. id est faciunt secundum voluntatem eius. Est etiam ille intellectus. fiat voluntas tua sicut in celo et in terra. sicut in sanctis et iustis. ita etiam in peccatoribus. Quod adhuc duobus modis accipi potest sive ut oremus etiam pro inimicis nostris. Quid enim aliud sunt habendi contra quorum voluntatem christianum et catholicum nomen augetur ut ita dictum sit. fiat voluntas tua sicut in celo et in terra. tamquam si diceretur. faciant voluntatem tuam sicut iusti ita etiam peccatores

ut ad te conuertatur. Siue ita fiat voluntas
tua sicut in celo et in terra: ut sua cuique tri-
buatur. Quod fit extremo iudicio ut iustis
premium. peccatoribus dampnatio retribuatur:
cum agni ab hedis separabuntur. Ille etiam non
absurdus primo etiam fidei et spei nostre. conue-
nientissimus intellectus est ut celum et terram ac-
cipiamus spiritum et carnem. et quod dicit apostolus
mente seruio legi dei. carne autem legi peccati
videamus factum voluntatem dei in mente.
id est in spiritu. Cum autem absorpta fuerit mors
in victoria. et mortale hoc induerit immor-
talitatem. quod fiet carnis resurrectione. atque
illa immutatione que promittitur iustis. secundum
eiusdem apostoli predicationem. fiat voluntas
dei sicut in celo et in terra: id est ut quemad-
modum spiritus non resistit deo. sequens et faci-
ens voluntatem eius. ita et corpus non resis-
tat spiritui vel anime que nunc corporis infirmita-
te vexatur. et in carnalem consuetudinem
prona est. Quod erit summe pacis vita eterna.
ut non solum velle adiaceat nobis. sed e-
tiam perficere bonum. Nunc enim velle inquit
adiacet mihi. perficere autem bonum non inuenio.
quia nondum in terra sicut in celo. id est nondum
in carne. sicut in spiritu facta est voluntas
dei. Nam et in miseria nostra fit voluntas dei:
cum ea patimur per carnem que nobis mortalitatis
iure debentur que peccando meruit nostra
natura. Sed id orandum est. ut sicut in celo ita
et in terra fiat voluntas dei; id est ut que-
admodum condelectamur legi dei secundum interiorem
hominem. ita etiam corporis mutatione facta
huic nostre delectationi nulla pars nostra ter-
renis delectationibus seu voluptatibus ad-
uersetur. Nec illud a veritate abhorret
ut accipiamus fiat voluntas tua. sicut
in celo et in terra. sicut in ipso domino nostro
ihesu christo. ita et in ecclesia: tanquam in viro
qui iam voluntatem patris impleuit. ita
et in femina que illi desponsata est. Celum enim

et terra conueniunt intelligitur. quasi vir
et femina. quoniam terra celo fecundante fruc-
tifera est. Quarta petitio est. Panem nostrum
cotidianum da nobis hodie. Panis coti-
dianus aut pro his omnibus dictus est que huius
vite necessitatem sustentant de quo cum pre-
ciperet ait nolite cogitare de crastino.
et ideo sit additum da nobis hodie: aut
pro sacramento corporis christi quod cotidie ac-
cipimus. aut pro spirituali cibo. de quo
idem dominus dicit. Operamini escam que non
corrumpitur. Et illud. Ego sum panis vi-
te qui de celo descendi. Sed horum trium quid
sit probabilius considerari potest. Nam
forte quispiam moueatur cur oremus pro
his adipiscendis que huic vite sunt necessaria.
veluti est victus et tegumentum. cum ipse
dominus dicat. Nolite solliciti esse quid eda-
tis aut quid induamini. An potest quis-
quam de ea re pro qua adipiscenda orat non
sollicitus esse cum tanta intentione animi
oratio dirigenda sit. ut ad hoc totum illud
referatur. quod de claudendis cubiculis
dictum est. et illud quod ait. Querite primum reg-
num dei. et reliqua. Non ait vtique queri-
te primum regnum dei. et deinde ista querite:
sed hec omnia inquit apponentur vobis. scilicet
etiam non querentibus. Quomodo autem recte dica-
tur non querere aliquis quod ut accipiat in-
tentissime deum precatur. nescio vtrum inue-
niri queat. De sacramento autem corporis
domini ut illi non moueant questionem qui
plurimi in orientalibus partibus non cotidie
cene dominice communicant: cum iste panis coti-
dianus dictus sit. Vt ergo illi taceant
neque de hac re suam sententiam defendant
ut ipsa auctoritate ecclesiastica quod sine scan-
dalo ista faciunt. neque ab eis qui ecclesiis
presunt facere prohibentur ne non obtempe-
rantes dampnentur. Vnde probatur non hic
intelligi in illis partibus cotidianum panem;

Nā magni pctī crimine arguerent:
q̄ ex eo cotidie nō accipiūt. Sed ut de
istis ut dictū ē nichil in alterā parte
disseram⁹. illud certe debet occurrē co
gitātibꝫ regulā orandi nos a dnō ac
cepisse quā transgredi nō oportet vel
addendo aliquid uel ꝑtereūdo. Quod cū
ita sit: qs ē qui audeat dicē. semel tā
tū nos orare debē orōnē dnicā. aut
certe etiā si iter ul' tertio usqꝫ ad eam
tamē horā q̄ corpori dnī coītam⁹. pos
tea vero nō sit orandū ꝑ reliqs ꝑtes
diei. Nō enī iā dicē poteim⁹. da nob
hodie. qd iam accepim⁹. Aut poterit
quisqꝫ cogē. ut etiā ultīa diei parte
sacramentū illud celebrem⁹. Restat
ergo ut cotidianū panē accipiam⁹ spi
ritualem ꝑcepta scilꝫ diuina. q̄ cotidie
oportet meditari et opari. Nam de ipis
dnūs dicit. Operamini escā q̄ nō corrū
pit. Cotidian⁹ aūt nobis iste nūc dicit:
qm̄diu ista vita tpalis ꝑ dies decedē
tes succedentesqꝫ pagitur. Et reuera
qm̄ diu nūc in supiora. nūc in īferiora
idꝫ nūc in spiritalia nūc ī carnalia
aīmi affectus alternat. tanq̄ ei qui
aliqn̄ pascit cibo aliqn̄ famem patit.
cotidie panis necessari⁹ ē: quo refici
atur esuriēs. et relabens erigat. Si
cut itaqꝫ corp⁹ nrm̄ in hac vita ante
illam scilicet īmutationē cibo reficit.
quia sentit dispendiū: sic ꝛ aīm⁹ qm̄
tempalibꝫ affectibꝫ q̄si dispendiū ab
intentione dei patitur. ꝑceptoꝝ cibo
reficiat. Da nobis hodie. aūt dictū ē
qm̄diu dicit hodie. idꝫ in hac tpali
vita. Sic enī cibo spiritali post hāc
vitā saturabimur ineťnū. ut nō tūc
dicat cotidian⁹ panis. qā ibi tēpalis
volubilitas que diebꝫ dies succedē fa
cit. vn̄ appellat cotidie: nulla erit;
Vt aūt dictū ē. hodie si vocē ei⁹ audie
tis. qd interptat aplūs ī eplā que est
ad hebreos. qm̄diu dicit hodie: ita
et hic accipiēdū ē. da nobis hodie;
Si qs aūt etiā illa de victu corporis ne
cessario. vel de sacramēto dnici cor
poris istā snīaz velit accipe oportet
ut cōiuncta accipiāt oīa tria. ut scilꝫ
cotidianū panē simul petam⁹ ꝛ ne
cessariū corpori et sacramētū visibi
le. et īuisibilē verbi dei. Et dimit
te nobis debita nrā. sicut et nos dimit
tim⁹ debitoribꝫ nrīs. Debita pctā
dici manifestū ē. vel illo qd ait idem
dnūs. nō exies inde. donec reddas no
uissimū quadrantē. vel illo qd debi
tores appellauit. qui ei nūciati sunt
extīcti. vel ruina turris. vel quorū
sāguinē herodes sacrificio miscuit;
Dixit enī putare hoīes. qd illi ultra
modū debitores essent. idꝫ pctores.
et addidit. Amē dico uobis. nī pnīaz
egeritis similit moriemī. Nō hic
ergo quisqꝫ urget pecuniā dimittē
debitoribꝫ: sꝫ quecūqꝫ in eū alius pec
cauerit. Nā pecuniā dimittē illo po
tius iubet precepto. qd superi⁹ dcm̄
ē. si qs tibi tunicam tollē voluerit.
et iudicio tecū cōtendē dimitte illi
et palliū. Nec tibi necē ē omī pecu
niario debitori dimittē debitū. sed
ei qui reddē noluerit. intātū ut ve
lit etiā litigare. Seruū aūt dnī ut
ait aplūs non oportet litigare. Cui
ergo uel sponte. uel cōuent⁹ pecuniā
debitā reddē noluerit. dimittenda
illi ē. Duas enī ob res nolet reddē.
vel qd nō habet. vel qd auar⁹ sit.
reiqꝫ aliene cupidus. Vtrūqꝫ aūt ꝑ
tinet ad inopiam. Nā illa īopia ē
rei familiaris. hec animi. Quisqs

itaq; tali dimittit debitū. ī opi dimīt
tit. opusq; xp̄ianū op̄at. manēte illa
regula. ut aīo parat͡ sit dimittē. qđ
sibi debet. Nam si modeste ac lenit
omni modo egerit. ut sibi restituat.
nō tam intendēs fructū pecunie. q̄
ut hoīem corrigat. cui sine dubio p̄
niciosū ē habē unde reddat et non
reddē. nō solū nō peccauit. s; prodeit
etiā plurimū: ne ille dū alienā pe
cuniā lucrū facē uult. dāpnū fidei
patiat. Qđ tanto ē grauiꝰ ut nulla
sit cōparatio. Ex quo intelligit etiam
in ista qūta petitione q̄ dicimꝰ dimit
te ⁊ reliq̄. nō de pecunia quidē dici. s;
de omībz q̄ in nos quisq; peccat: ac p̄
hoc etiā de pecunia. Peccat nāq; ī te.
qui tibi pecuniā debitā cū habeat ūn
reddat. ⁊ rcusat rēddē. Qđ peccm̄ si nō
dimiseris. nō poteris dicē: dimitte
nobis. sicut et nos dimittimꝰ. Si autē
ignoueris. vides etiā de pecunia di
mittēda amoneri eū. cui tali p̄ce ora
re p̄cipit. Illud sane tractari potest.
ut qđ dicimꝰ dimitte nob. et reliqua.
tūc cōuīcamr̄ cōtra istā regulā fecisse.
si eis nō dimittimꝰ qui veniā petūt:
qā et nob veniā petētibz. a benignis
simo p̄re dimitti volumꝰ. Sed illo
rursus p̄cepto quo iubemr̄ orare pro
īimicis nr̄is. nō pro his iubemr̄ q̄ ve
niā petūt. Jam enī qui tales sūt: nō
sunt īimici. Nullo modo āt quisqm̄
vere dixerit orare se pro eo. cui non
ignouerit. Quapropt fatendū ē oīa
pctā dimittenda esse. q̄ in nos admit
tunt. si volumꝰ nobis a p̄re dimitti
q̄ admittimꝰ. Nā de vīdicta superiꝰ
ut arbitror satis disputatū ē. Sex
ta petitio ē: Et ne nos īferas in tēp
tationē. Nōnulli codices habēt in

ducas. qđ tantūdem valere arbitror;
Nā ex vno greco qđ dcm̄ ē. ΕΙϹΕΝΕΓΚ
ΗϹ. vtrūq; trāslatū ē. Multi āt in p̄
cando ita dicūt. ne nos patiaris īduci
ī teptationē: exponētes videl; quō dcm̄
sit inducas. Nō enī p̄ se ipm̄ induat
dn̄s. s; induci patit eū quē suo auxilio
deseruerit ordine occultissimo. ac meri
tis causis etiā sepe manifestis dignū
iudicat ille quē deserat. et in tēptatio
nē induci sinat. Aliud ē āt in teptatio
nē induci. aliud tēptari. Nā sine tēp
tatione p̄batus esse nullus potest. siue
sibi ipi sicut scriptū ē. qui nō ē tēptatꝰ
qualia scit. siue aliis sicut ap̄ls ait.
et teptationē vrām ī carne mea non
spreuistis. Hinc eos firmos cognouit
ipē qđ eis tribulationibz q̄ ap̄lo scđm
carnē acciderāt. nō sūt a caritate de
flexi. Nā deo notissimi. et ante omēs
tēptationes erāt: qui scit oīa anq̄m
fiant. Qđ itaq; scriptū ē. tēptat vos
dn̄s deus vr̄. ut sciat si diligatis eum.
illa locutione positū ē ut sciat. pro eo
qđ est. ut scire uos faciat: sicut diē le
tū dicimꝰ. qđ letos faciat. et frigus pi
grū. qđ pigros faciat. et īnūabilia
huiꝰmodi. que siue in cōsuetudīe loqn̄di.
siue in sermone doctor. siue in scrip
turis scīs reperiūt. Qđ nō intelligē
tes heretici. q̄ veteri testamēto adūsant.
velut ignorātie vitio. notandū putāt.
eū de quo dictū est. tēptat vos deꝰ vr̄:
quasi in euāglio de dn̄o nō scriptū
sit. hoc āt dicebat tēptās eū. nā ipē
sciebat quid esset facturꝰ. Si enī no
uerat cor eiꝰ quē tēptabat: qđ est qđ
voluit vidē tēptando: Sed p̄fecto il
lud factū ē. ut ipē sibi notus fieret
qui tēptabat. suāq; despationē con
dēpnaret. saturatis turbis de pane

dn̄i. qui eas nō habere qđ ederet exiſti-
mauerat. Nō ergo hic orat ut nō tēpte-
mꝰ. ſʒ ut nō inferam̄ ī tēptacionē: tāq̄ʒ
ſi quiſpiā cui neceſſe ē igne examīari.
nō orat ut igne nō cōtingat. ſʒ ut nō ex-
urat. Vaſa enī figuli ꝓbat fornax: et
hoīes iuſtos tēptacio tribulationis. Jo-
ſeph ergo tēptatꝰ ē illecebra ſtupri: ſʒ
nō eſt illatus ī tēptationē. Suſāna tēp-
tata ē. nec ipa inducta uł illata ī tēp-
tationē. Multiqꝫ aliȷ̄ vtriuſqꝫ ſexus:
ſʒ iob maxime. cuiꝰ admirabilē ſtabi-
litatē in dn̄o ſuo. cū illi heretici hoſtes
veteris teſtamēti. ore ſacrilego irride-
voluerīt. illud p̄ceteris vētilāt qđ ſa-
thanas petierit eū tēptandū. Querit
enī ab imperitis hoīb; talia ītellige
nequaq̄m valētib;. quomō ſathanas
cū deo loqui potuerit. nō intuentes. nō
enī poſſunt. cū ſupſticione et cōtētione
cecati ſint. dn̄m non loci ſpatiū mole
corporis occupare. et ſic alibi ee ⁊ ali-
bi nō eſſe. aut certe hic habe partem
aliam. et alibi aliā. ſed maieſtate ubi-
qꝫ preſto eſſe. nō ꝑ partes diuiſū. ſed
vbiqꝫ ꝑfectū. Qđ ſi carnalit ītuent
qđ dictū ē. celū m̄ thronꝰ ē. et terra
ſcabellū pedū meoꝝ. cui loco et dn̄s at-
teſtat dicens. nō iuretis. neqꝫ ꝑ celū.
qa thronꝰ dei ē. neqꝫ ꝑ terrā. quia ſca-
bellū pedū eiꝰ ē: quid mirū ſi in terra
dyabolꝰ conſtitutꝰ ante pedes dn̄i ſte-
tit. et corā illo aliquid locutꝰ ē. Nā
quādo illi valēt intellige. nullā eſſe
aīam quāuis p̄uſam. que tn̄ vllo mō
raciocinari poteſt. in cuiꝰ cōſciēcia nō
loquat deus. Qs enī ſcpſit ī cordib;
hoīm n̄alem legem n̄ deus. De qua
lege apl's ait. Cū enī gentes q̄ legem
nō habent. n̄alit q̄ legis ſūt faciūt.
hi legē nō habētes ipi ſibi ſūt lex qui
oſtendūt opus legis ſcriptū ī cordib; ſuis.
cōteſtāte cōſciēcia ipoꝝ. et int ſe īuicē co-
gitacionū accuſanciū aut eciā excuſan-
ciū ī die q̄ iudicabit dn̄s occulta hoīm;
Qua ꝓpt ſi oīs aīa rōnalis eciā cupidi-
tate cecata. tn̄ cū cogitat et raciocinat
q̄cq̄d in ea raciocinacione verū ē. nō ei
tribuendū ē. ſʒ ipi lumini veritatis. a
quo uel tenuit pro ſui capacitate illuſ-
trat. ut verū aliq̄d ī raciocinatione
ſentiat: qđ mirū ſi dyaboli aīa praua
cupiditate p̄uſa. q̄cq̄d tn̄ verū de iuſto
viro cogitauit. cū eū tēptare vellet. ipiꝰ
dei voce. idꝫ ipiꝰ veritatis voce audiſſe
ꝑhibet. Qcq̄d aute falſū: illi cupidi-
tati tribuit. qua dyabłi nomē accepit;
Quāq̄m eciā ꝑ creaturā corpalē atqꝫ
viſibilem deus plerūqꝫ locutus ē. ſeu
bonis ſeu malis. tanq̄ȝ oīm rex et dn̄s
pro cuiqꝫ rei meritis ordinator: ſicut
ꝑ angelos. q̄ hoīm quoqꝫ aſpectib; appa-
ruerūt. et ꝑ ꝓphas dicētes. hec dicit dn̄s;
Quid ergo mirū ſi quāq̄m nō in ipā co-
gitacione ꝑ aliquā certe creaturā tali
operi accomodatā deꝰ locutꝰ cū dyabolo
dicit. Nec dignitat eſſe arbitret. et
quaſi iuſticie meritū. qđ cū illo deꝰ lo-
cutus ē. q̄m locutꝰ ē cū aīa angelica qꝫ
q̄m ſtulta et cupida. tanq̄m ſi loq̄retur
cū aīa hūana ſtulta et cupida. Aut
idem ipi hētici dicāt quomō locutꝰ ē
cū illo diuite: cuiꝰ cupiditatē ſtultiſſiā;
arguē voluit dicēs. Stulte: hac nocte
anima tua expoſtulat a te. hec q̄ ꝑpa-
raſti cuiꝰ erūt. Certe hoc ipē dn̄s in
euāglio dicit. cui heretici iſti. velīt no-
līnt colla ſubmittūt. Si aūt mouent
qđ tēptandū iuſtū ſathanas petijt a deo:
nō ego expono q̄re ſit factū. ſʒ ipos co-
go expone quare ſit dictū ī euanglīo
ab ipo dn̄o diſciplis. Ecce ſathanas

petiuit vexare vos quasi triticū. et petro
ait. Ego aūt postulaui ne deficiat fides
tua. Cū aūt hoc exponūt nobis: simul illud
qd a me q̄rūt exponūt sibi. Si vero nō
valuerit hoc exponere: nō audeat id qd
i euāgelio sine offensione nō itelligūt
i aliquo libro cū temeritate culpare;
Fiunt igitur temptationes p sathanan nō
potestate eius. sed pmissu dñi: ad hoīes
aut pro suis pctīs puniendos. aut pro
dei misericordia pbandos et extendos;
Et interest plurimū in qualē quisq; tēp
tationē incidat. Nō enī in talem incidit
iudas q̄ vendidit dñm: in qualē inci
dit petrus cū territus dñm negauit. Sunt
etiā hūane temptationes credo. cū bono
quisq; aīmo. sedm hūanā tn̄ fragilitatē
in aliquo cōsilio labitur aut irritatur in
frēm studio corrigēdi: paulo tn̄ amplius
qm̄ xpiana trāquillitas postulat. De
qua apl's dicit. temptatio vos nō apphē
dat nisi hūana: cū idē dicat. Fidelis
deus qui vos nō sinat temptari sup qd
potestis ferre: sed faciet cū temptatione
etiā exitū ut possitis tolerare. In qua
sentētia satis ostendit nō id nobis orā
dū esse ut nō tēptemur: sed ne in temptati
onem inducamur. Inducimur enī: si tales
inciderit quas ferre non possumus. Sed
cū temptationes piculose in quas īferri
atq; induci pniciosū est. aut psperis
rebz tpalibz. aut aduersis oriantur: ne
mo frangitur aduersarū molestiā. qui
prosperarū dilectione nō capitur. Vl
tima et septima petitio ē: Sed libera
nos a malo. Orandū ē enī ut nō so
lum nō inducamur in malū quo care
mus. qd sexto loco petitur: sed ab illo etiā
liberemur. quo iā inducti sumus. Qd cū
factū fuerit nichil remanebit formi
dolosum: nec oīno metuēda erit ulla

temptatio. Qd tamē in hac vita qm̄diu
istā mortalitatē circūferimus. in quam
serpentina psuasione inducti sumus. nō
sperādū ē posse fieri: sed tn̄ aliqn̄ futurū
sperādū ē. Et hec ē spes q̄ nō videtur: de
qua cū loqretur apl's ait. Spes aūt q̄ videtur
nō est spes. Sed tn̄ sapiētia q̄ in hac quoq;
vita cōcessa ē fidelibz seruis dei. nō est
despanda: ut id qd dño reuelante fugiē
dū esse itellexerimus. cautissima vigilā
cia fugiamus: et id qd dño reuelante ap
petendū esse itellexerimus. fragrātissima
caritate appetamus. Ita enī reliquo mor
talitatis huius onere et ipā morte depo
sita ex omī hoīs parte oportuno tpe
pficietur btitudo q̄ in hac vita ichoata ē:
et cui capescende atq; obtinende aliqn̄
nūc oīs conatus impenditur. Sed harū
septē petitionū cōsiderāda et cōmendā
da distinctio ē. Nam cū vita nrā tēpaliter
nūc agatur atq; speretur eterna. et cum
eterna priora sint dignitate. qm̄uis tpa
libz prius actis ad illa transeatur: triū
primarū petitionū impetrationes. qm̄
qm̄ in hac vita que isto sclo agitur exor
diū capiant. nā et sctificatio noīs dei
ab ipo hūilitatis dñi aduētu agi cepit.
et aduentus regni eius. quo ī claritate ve
turus ē. nō iam finito sclo. sed in fine
scli manifestabitur. et pfectio volūtatis
eius sicut ī celo et in terra siue iustos et
pctōres celū et terrā ītelligas. siue spm
et carnē. siue dñm et ecclesiā. siue oīa
simul ipā pfectione nre btitudinis. et
ideo scli terminatione cōplebitur: tam
oīa tria ieternū manebūt. Nā et sctī
ficatio noīs dei sempitna erit. et reg
ni eius nullus ē finis. et pfce nre btitu
dini eterna vita pmittitur. Pmanebūt
ergo ista tria cōsūmata atq; cumula
ta in illa vita que nobis pmittitur;

Reliqua vero quatuor que petimus ad temporalem istam vitam pertinere michi videntur. Quorum primum est. panem nostrum cotidianum da nobis hodie. Hoc ipso enim quod dictus est cotidianus panis. sive spiritualis significetur sive in sacramento. aut victu isto visibili ad hoc tempus pertinet quod appellavit hodie. non quia spiritualis cibus non est sempiternus sed quia iste qui cotidianus dictus est in scripturis. sive in strepitu sermonis. sive quibusque temporalibus signis exhibentur anime. Que omnia tunc utique non erunt. cum omnes erunt docibiles deo. et ipsam lucem veritatis non motu corporum significantes. sed puritate mentis haurientes. Nam fortasse propterea panis dictus est non potus. quia panis frangendo et mandendo in alimentum convertitur. sicut scripture aperiendo et disserendo animam pascunt. potus autem paratus sicuti est transit in corpus. ut isto tempore panis sit veritas. cum cotidianus panis dicitur. tunc autem potus cum labore nullo disputandi et sermocinandi. quasi frangendi atque mandendi opus erit. sed solo haustu sincere atque perspicue veritatis. Et peccata nunc nobis dimittuntur et nunc dimittimus. que harum quatuor reliquarum secunda petitio est. Tunc autem nulla erit venia peccatorum. quia nulla peccata et temptaciones que temporalem istam vitam infestant. Non autem erunt cum perfectum erit quod dictum est. absconders eos in abscondito vultus tui. Et malum a quo liberari optamus et ipsa liberacio a malo ad hanc utique vitam pertinet. quam ex iusticia dei mortalem meruimus. et unde ipsius misericordia liberamur. Videtur eciam michi septenarius iste numerus harum peticionum congruere illi septenario numero. ex quo totus iste sermo manavit. Si enim timor dei est quo beati sunt pauperes spiritu. quoniam ipsorum est regnum celorum. petamus ut sanctificetur in hominibus nomen dei timore casto permanente in seculum seculorum. Si pietas est qua beati sunt mites. quoniam ipsi hereditate possidebunt terram. petamus ut veniat regnum eius sive in nosmetipsos ut mitescamus nec ei resistamus sive de celo in terram in claritate adventus domini quo nos gaudebimus et laudabimur dicente illo. venite benedicti patris mei et reliqua. In domino enim inquit propheta laudabitur anima mea. audiant mansueti et iocundentur. Si sciencia est qua beati sunt qui lugent. quoniam ipsi consolabuntur. oremus ut fiat voluntas eius sicut in celo et in terra. quia cum corpus tamquam terra spiritui tamquam celo summa et tota pace consenserit. non lugebimus. Nam nullus alius huius temporis luctus est nisi cum adversum se ista confligunt. et cogunt nos dicere. video aliam legem in membris meis repugnantem legi mentis mee. et luctum nostrum lacrimosa voce testari. Miser ego homo. quis me liberabit de corpore mortis huius. Si fortitudo est qua beati sunt qui esuriunt et sitiunt iusticiam. quoniam ipsi saturabuntur. oremus ut panis noster cotidianus detur nobis hodie. quo fulti atque sustentati ad plenissimam illam saturitatem venire possimus. Si consilium est quo beati sunt misericordes. quoniam ipsorum miserebitur deus. dimittamus debita debitoribus nostris et oremus ut nobis nostra dimittantur. Si intellectus est quo beati sunt mundicordes. quoniam ipsi deum videbunt. oremus non induci in temptationem. ne habeamus duplex cor. non appetendo simplex bonum quo referamus omnia que operamur. sed simul temporalia et terrena sectando. Temptationes enim de his rebus que graves et calamitose videntur hominibus. non in nos valent si non valeant ille que blandiciis earum

rerum acciderunt: quas homines bonas et le
tabundas putant. Hec sapientia est qua beati sunt
pacifici, qui filii dei vocabuntur. Oremus
ut liberemur a malo. Ipsa enim liberatio li
beros nos faciet, id est filios dei: ut in
spiritu adoptionis clamemus abba pater. Sa
ne non negligenter pretereundum est quod ex omnibus
his sententiis quibus nos orare dominus pre
cepit, eam potissimum com[illegible] mendandam esse
iudicavit que pertinet ad remissionem
peccatorum, in qua nos mi[illegible] sericordes esse
voluit: quod est unum consilium miserias e
vadendi. In nulla enim alia sententia
sic oramus: ut quasi paciscamur cum domino;
Dicimus enim. Dimitte nobis debita nostra
sicut et nos dimittimus. In qua pactione
si mentimur totius orationis nullus erit fructus;
Sic enim dicit. Si enim dimiseritis hominibus
peccata eorum, dimittet vobis et pater vester et reliqua.
Sequitur de ieiunio preceptum pertinens ad e
andem cordis mundationem, de qua nunc
agitur. Nam et in hoc opere cavendum est
ne subrepat aliqua ostentatio et appe
titus laudis humane: qui duplicet cor
nostrum, et non sinat mundum et simplex esse
ad intelligendum deum. Cum autem ieiuna
tis inquit, nolite fieri sicut ypocrite
tristes. Manifestum est his preceptis omnem
nostram intencionem in interiora gaudia
dirigi: ne foris querentes mercedem
huic seculo conformemur, et amittamus
promissionem tanto solidioris atque fir
mioris, quanto interioris beatitudinis qua
nos elegit deus conformes fieri ymagi
nis filii eius. In hoc autem capitulo maxime
advertendum est non in sola rerum corporearum
nitore atque pompa, sed etiam in sordibus
luctuosis esse posse iactantiam, et eo
periculosiorem quo sub nomine servitu
tis dei recipit. Qui ergo immoderato
cultu corporis atque vestitu vel ceterarum

rerum nitore fulget facile convincitur rebus ipsis
pomparum seculi esse sectator, nec quemquam
fallit dolosa ymagine sanctitatis. Qui autem
in professione christianitatis inusitato squa
lore ac sordibus intentos in se hominum oculos
facit, cum id voluntate faciat non necessita
te patiatur: ceteris eius operibus potest conici,
utrum hoc contemptu superflui cultus, an am
bicione aliqua faciat. quia et sub ovina
pelle cavendos esse lupos dominus precepit.
sed ex fructibus inquit eorum cognoscetis eos;
Cum enim ceperit aliquibus temptationibus
ea ipsa illis subtrahi vel negari que
isto velamine consecuti sunt, vel consequi
cupiunt, tunc necesse est appareat utrum
lupus in ovina pelle sit an ovis in sua;
Non enim propterea ornatu superfluo debet
aspectus hominum mulcere christianus, quia illum
parcum habitum ac necessarium etiam simu
latores sepe usurpant ut incautos deci
piant: quia et ille oves non debent
pelles suas deponere, si aliquando eis lupi
se contegunt. Queri ergo solet quid sit quod
ait. vos autem cum ieiunatis ungite capita
vestra et reliqua. Non enim quispiam recte
preceperit, quamvis faciem cotidiana con
suetudine lavemus, unctis etiam capitibus
cum ieiunamus nos esse debere. Quod si tur
pissimum esse omnes fatentur, intelligendum
est hoc preceptum ungendi caput et fa
ciem lavandi, ad interiorem hominem per
tinere. Ungere ergo caput ad leticiam
pertinet: lavare autem faciem ad munditiam;
Et ideo caput ungit: qui letatur interius
mente atque racione. Hoc enim recte acci
pimus caput quod in anima preminet: et quo
cetera hominis regi et gubernari mani
festum est. Et hoc facit qui non foris querit
leticiam: ut de laudibus hominum carnaliter
gaudeat. Caro autem que subiecta esse debet:
nullomodo est totius nature humane caput;

Nemo quidē vnqm̄ carnē suā odio ha
buit sicut aplš dicit. cū de diligenda vx
ore p̄cepisset. s; caput mulieris vir. cui
viro caput ē xp̄s. Interi⁹ ergo gaudeat
ī ieiunio suo. eo ip̄o quo sic se ieiunando
auertit a voluptate seculi. ut sit subdit⁹
xp̄o: q̄ scdm̄ hoc p̄ceptū caput vnctū ha
bere desiderat. Ita enī et faciem lauabit.
id; cor mūdabit. quo visur⁹ ē deū. nō in
terposito velamīe. ꝓpt̄ infirmitatē cōtrac
tam de sordib;: s; firm⁹ et stabilis. qm̄
mūd⁹ et simplex. Lauamini inquit ⁊
mūdi estote. auferte neq̄cias ab aīmis
vrīs. atq; a cōspectu oculoꝝ meoꝝ. Ab
his igit̄ sordib; facies nr̄a lauāda est:
quib; dei aspect⁹ offendit̄. Nos enī re
uelata facie gloriā dnī speculātes in
eandē ymaginē trāsformabim̄. Sepe
etiā cogitatio necessariaꝝ reꝝ ad istā
vitā ꝑtinēciū sauciat. et sordidat in
teriorem oclm̄ nr̄m. et plerūq; cor du
plicat. ut ea q̄ videm̄ hoib; rc̄a facē.
nō eo corde faciam⁹ quo dn̄s p̄cipit:
non q̄a eos diligim⁹. s; q̄a cōmodū ab
eis aliqd̄ ꝓpter necessitatē p̄ntis vite
adipisci volum⁹. Debem⁹ ergo bn̄fa
cere illis ꝓpt̄ salutē ipoꝝ eternam: nō
ꝓpt̄ tpale cōmodū nr̄m. Inclinet ergo
deus cor nr̄m in testiōnia sua. et nō in
emolimētū. ffinis enī p̄cepti ē caritas
de corde puro et cōsciā bona. et fide nō
ficta. Qui aūt ꝓpt̄ suā in hac vita
necessitatē frī consulit. nō vtiq; cari
tate cōsulit. q̄a nō illi quē debet tanq;
seipm̄ diligit. s; sibi cōsulit. uel potius
nec sibi: qm̄quidē hīc sibi faciat du
plex cor quo impedit̄ ad vidēdū deū.
in qua sola visione ē bt̄itudo certa atq;
ꝑpetua. Rcē ergo sequit̄ et p̄cipit: q̄
mūdando cordi nr̄o instat dicēs. Noli
te vobis abscondē thesauros in terra:

ubi tinea ē comestura et reliqua. Er
go si in terra erit cor. id; si eo corde q̄sq;
opet̄ aliqd̄ ut terrenū comodū adipis
cat̄. quō erit mūdū cor. qd̄ in terra vo
lutat̄. Si aūt ī celo. mūdū erit. quia
mūda sūt q̄cūq; celestia. Sordescat enī
aliqd̄ cū inferiori miscet̄ nature. q̄;
uis in suo gene nō sordide: q̄a etiā de
puro argēto [illegible] sordidat̄ aurū si mis
ceat̄: ita et [illegible] aīm⁹ nr̄ terrenoꝝ
cupiditate sor[illegible] descit: quāuis ip̄a
terra ī suo genere atq; ordine mūda
sit. Celū aūt hoc loco nō corporeū acce
perim. q̄a omē tps ꝓptēa habendū ē;
Totū enī mūdū debet cōtēpne. qui
sibi thesaurisat ī celo. In illo ergo ce
lo de quo dictū ē. celū celi dn̄o: id; ī fir
mamento spiritali. Non enī in eo qd̄
transiet. cōstitue et collocare debem⁹
thezaurū nr̄m et cor nr̄m: sed ī eo qd̄
semp manet. Celū aūt ⁊ tr̄a trāsiet;
Et hic manifestat de mūdādo corde se
cūcta ista p̄cipe cū dicit. Lucerna cor
poris tui: est ocul⁹ tu⁹. Si ergo ocul⁹
tuus fuerit simplex. totū corp⁹ tuū
lucidū erit. Si aūt ocul⁹ tuus nequā
fuerit: totū corp⁹ tuū tenebrosū erit;
Qui locus sic intelligend⁹ ē: ut no
uerim⁹ omīa opa nr̄a tūc esse mūda
et placē in cōspectu dei si fiant simpli
ci corde. id; intentione sup̄na. fine illo
caritatis. q̄a et plenitudo legis cari
tas. Oculū ergo hic accipe debem⁹
ip̄am intentionē. qua faciam⁹ q̄cq̄d
facim⁹. Que si mūda fuerit ⁊ recta.
et illud aspiciens qd̄ aspiciendū est;
oīa opa nr̄a que scdm̄ eam operam̄.
necesse ē bona sint. Que opa oīa to
tū corp⁹ appellauit: qd̄ et aplš mē
bra nr̄a dicit. q̄dā opa q̄ improbat
et mortificāda p̄cipit dicēs. Mortifica

te mēbra vr̄a q̄ sūt sup t̄ram fornicati
onē. imūdiciā. auariciā et cetera talia;
Nō ergo quid q̄sq; faciat. s; quo aīo fa
ciat attendēdū est. Hoc ē enī lumen
in nobis: q̄a hoc nobis mānifestū ē bo
no aīo nos facē qd̄ facim⁹. Omē enī
qd̄ mānifestat̄ lumē ē. Nam ip̄a fc̄a
q̄ ad hoīm societatē a nobis pcedūt ī
certū habent exitū. et ideo tenebras
ea vocauit. Nō enī noui cū pecuniā
porrigo indigenti et petēti. qd̄ inde ā
facturus aut passurus sit. et fieri potest
ut vel faciat ex ea ul' paciat̄ aliqd̄
mali. qd̄ ego cū darem nō euenire vo
luerim. neq; hoc aīo dederim. Itaq;
si bono aīo feci qd̄ m̄ cū facerē notū
erat. et ideo lumē vocat̄: illuīat̄ etiā
factū meū q̄lemcūq; exitū habet. Qr̄
exitus qm̄ incertus et ignotus ē tene
bre appellate sūt. Si aūt malo aīo feci.
etiā ip̄m lumē tenebre sūt. Lumen
enī dicit̄ q̄a nouit quisq; quo aīo fa
ciat. etiā cū malo aīo facit. s; ip̄m
lumē tenebre sūt. q̄a nō in sup̄na di
rigit̄ simplex intencio. s; ad inferiora
declinat̄. et duplici corde quasi um
bram facit. Si ergo lumē qd̄ inte ē
tenebre sūt. ip̄e tenebre q̄nte erūt.
Hoc ē si ip̄a cordis itencio qua facis
qd̄ facis. que tibi nota ē. sordidat̄
appetitu rerū terrenaꝝ et tp̄aliū atq;
cecat̄: q̄ntomagis ip̄m fc̄m tuū in
certus est exitus: sordidū et tenebro
sum est. Quia et si bene alicui pro
ueniat qd̄ tu nō recta 7 mūda intē
cione facis. quō tu feceris tibi impu
tat̄. non quomō illi puenerit. Qd̄
aūt sequit̄ et dicit. nemo potest duobz
dn̄is seruire. ad hāc ip̄am intēcioēz
referendū ē. Qd̄ cōsequent̄ expo
nit dicēs. Aut enī vnū odio habebt
et alterū diliget. aut vnū paciet̄ et
alterū cōtēpnet. Que uerba dei dili
gent̄ cōsiderāda sūt. Nā qui sint duo
dn̄i. deīceps ostendit cū dicit. Nō potes
tis deo seruire et māmone. Mamone
apud hebreos diuicie appellari dicūt̄;
Congruit 7 punicū nomē. Nā lucrū
punice māmon dicit̄. Sed qui seruit mā
mone illi vtiq; seruit. q̄ rebz istis ter
renis meritosue puisitatis p̄positus p̄n
ceps hui⁹ sc̄li a dn̄o dicit̄. Aut ergo
hūc odio habebit homo et alteꝝ dili
get. idē deū: aut alterū paciet̄ et alte
rū cōtēpnet. Patit̄ enī durū et pnici
osū dn̄m: q̄sq;s seruit māmone. Sua
enī cupiditate implicat̄ et subditur
dyabolo: et non eū diligit. Qs̄ enī est
qui diligat dyabolū. Sed tñ patitur
sicut ī maiore aliq̄ domo q̄ ancille alie
ne cōiūctus ē pp̄ter suā cupiditatē. du
rā patit̄ seruitutē etiā si nō diligat eā
cui⁹ ancillā diligit. alterū aūt cōtēpnet
dixit: nō odio habebit. Nulli⁹ enī fere
consciā deū potest odisse. Contēpnit aūt
idē nō timet: cū quasi de eius bonitate
securus ē. Ab hac negligēcia et pnitiosa
securitate reuocat spiritus sc̄s: cū p pro
phetā dicit. Fili ne adicias pc̄m sup
pc̄m. et dicas misericatio dei magna est;
Ignoras q̄a paciēcia dei ad penitēciā
te inuitat. Cui⁹ enī tāta misericordia
cōmēorari potest. qm̄ ei⁹ q̄ oīa donat
pc̄ta cōuersis: et oleastrū facit par
ticipē pinguedinis olee. Et cui⁹ tanta
seueritas. qm̄ ei⁹ qui naturalibz ramis
nō pepcit. s; pp̄t infidelitatē fregit
illos. Sed quisquis vult diligere deū
et cauere ne offendat. nō se arbitret̄
duobz dn̄is posse seruire. et intēcionē
cordis sui rc̄tam ab omī duplicitate ex
plicet. Ita enī senciet de dn̄o in bonita

te: et in simplicitate cordis querere illum;
Ideo inquit dico vobis non habere sollicitu
dinem in anima vestra quid edatis neque corpori
quid induatis: ne forte quamvis iam superflua
non querantur propter ipsa necessaria cor duplicetur. et
ad ipsa conquirenda nostra detorqueatur in
tentio. cum aliquid quasi misericorditer opera
mur. id est cum consulere alicui videri volu
mus nostrum emolumentum ibi potius quam illius
utilitatem attendamus. et ideo nobis non
videamur peccare quia non superflua sed ne
cessaria sunt que consequi volumus. Dominus autem
admonet ut meminerimus multo amplius
nobis deum dedisse quod nos fecit et composuit
ex anima et corpore. quam est alimentum atque tegu
mentum: quorum cura nos duplicare cor non
vult. Nonne anima inquit plus est quam esca. ut
intelligatis eum qui dedit animam multo facilius
escam esse daturum. Et corpus plus quam vesti
mentum. id est ut similiter intelligatis eum qui corpus
dedit. multo facilius daturum esse vestimen
tum. Quo loco queri solet utrum ad animam
cibus iste pertineat. cum anima incorporea sit.
iste autem cibus corporeus. Sed animam hoc lo
co pro ista vita positam noverimus: cuius
retinaculum est alimentum istud corporeum;
Secundum hanc significationem etiam illud dictum
est: qui amat animam suam perdet eam. Quod
nisi de hac vita acceperimus quam oportet
pro regno dei perdere. quod potuisse martires
claruit: contrarium hoc preceptum erit illi
sententie qua dictum est. Quid prodest homini
si totum mundum lucretur. anime autem sue detri
mentum faciat. Respicite inquit vola
tilia celi quoniam non serunt neque metunt. neque
congregant in horrea. et pater vester celestis
pascit illa. Nonne vos pluris estis illis.
Id est cariores vos valetis: quia utique rationale
animal sicut est homo sublimius ordinatum
est in rerum natura. quam irrationabilia sicuti
sunt aves. Quis autem vestrum cogitans inquit

potest adicere ad staturam suam cubitum unum.
Et de vestimento quid solliciti estis. Id est cuius
potestate atque dominatu factum est. ut ad hanc statu
ram corpus vestrum perduceretur. eius providentia
etiam vestiri potest. Non autem vestra cura factum
est: ut ad hanc staturam corpus vestrum veniret;
Ex hoc intelligi potest: quod si curetis et
velitis adicere unum cubitum huic stature
non potestis. Illi ergo etiam tegendi cor
poris curam relinquite: cuius videtis cu
ra factum esse. ut tante stature corpus ha
beatis. Dandum autem erat etiam documentum
propter vestitum: sicut datum est propter alimentum;
Itaque sequitur et dicit. Considerate lilia
agri quomodo crescunt. non laborant neque nent;
Sed ipsa documenta non sicut allegorie dis
cutienda sunt ut queramus quid significent
aves celi aut lilia agri. Posita sunt enim
ut de rebus minoribus maiora persuaderentur:
sicuti est illud de iudice. qui nec deum time
bat. nec hominem reverebatur. et tamen sepe
interpellanti vidue cessit ut eius causam
consideraret. non propter pietatem aut humani
tatem: sed ne tedium pateretur. Nonenim ullo
modo ille iniustus iudex personam dei alle
gorice sustinet: sed tamen quantum deus qui
bonus est et iustus curet deprecantes se;
Hinc coniici dominus voluit. quod nec iniustus
homo eos qui illum assiduis precibus tundunt:
vel propter tedium devitandum potest contempnere;
Nolite ergo inquit solliciti esse dicentes.
quid edemus aut quid bibemus. et reliqua;
Hic manifestissime ostendit non hec
esse appetenda. tamquam talia bona nostra.
ut propter ipsa debeamus benefacere si quid
facimus: sed tamen esse necessaria. Quid
enim intersit inter bonum quod appetendum
est. et necessarium quod sumendum est: hac
sententia declaravit cum ait. Querite
primum regnum dei et iusticiam eius: et hec
omnia adicientur vobis. Regnum ergo et

iuſticia dei bonū nrm̄ ē. et hoc appetēdū
et ibi finis cōſtituendꝰ. ꝑpt᷑ qd̕ oīa faciaꝰ
q̄cūq; faciamꝰ. Sed q̄a in hac vita milita-
mꝰ. ut ad illud regnū ꝑuenire poſſimꝰ.
q̄ vita ſine his neceſſariꝭ agi nō poteſt.
apponent᷑ hec vobis inquit: ſed vos rꝫ-
nū dei. et iuſticiā eiꝰ ꝑmū q̄rite. Cum
enī dixit illud ꝑmū ſignificauit q̄a hͦ
poſteriꝰ querendū ē nō tpe. ſꝫ dignitate.
Illud tanq̄m bonū nrm̄: hoc tanq̄ȝ ne-
ceſſariū nrm̄. Neceſſariū āt ꝑpt᷑ illud
bonū. Neq; enī ubi gtm̄. ideo debemꝰ e-
uāgeliſare ut manducemꝰ. ſꝫ ideo mā-
ducare. ut euāgeliſemꝰ. Nā ſi ꝓptea
euāgelizamꝰ ut māducemꝰ. viliꝰ ha-
bemꝰ euāgeliū q̄m cibū. et erit iā bo-
nū nrm̄ in māducādo. neceſſariū āt
ī euāgelizando. Qd̕ etiā aplš ꝓhibet
cū dicit. licē ſibi quidē ⁊ ꝑmiſſū eē a
dn̄o. ut q̄ euāgeliū ānūciāt de euā-
gelio viuāt. idꝫ de euāgelio habeāt
ea q̄ huic vite ſūt neceſſaria: ſꝫ tn̄
ſe non eſſe uſum hac poteſtate. Erāt
enī multi qui occaſionē habē cupie-
bant acq̄rendi ⁊ vendendi euāgeliū:
quibꝫ eā volens amputare apoſtolꝰ
manibꝫ ſuis victū ſuū tolerauit. De
his enī alio loco dicit. Ut amputem
occaſionē his q̄ q̄rūt occaſionē. Qm̄
q̄m etiā ſi ut ceteri boni apli ꝑmiſſu
dnī de euāgelio viuet. nō in eo victu
cōſtitueret finē euāgelizandi. ſꝫ ma-
gis ipiꝰ victꝰ ſui finē ī euāgelio col-
locaret. idꝫ ut ſuperiꝰ dixi. nō ideo e-
uāgelizaret ut ꝑueniret ad cibū. ⁊
ſi qua ſūt alia neceſſaria. ſꝫ ideo iſta
ſumeret ut illud impleret. ne nō vo-
lens. ſed neceſſitate euāgelizaret. Hͦ
enī improbat cū dicit. Neſcitis q̄m
q̄ in templo oꝑant᷑. q̄ de templo ſūt
edūt. et qui altario ſeruiūt. cū alta-
rio participant᷑. Sic et dn̄s ordīauit
his q̄ euāgeliū ānūciāt de euāgelio
viuē. Ego āt nulliꝰ hoꝝ uſus ſum. Hīc
oſtendit ꝑmiſſū eſſe nō iuſſum: alioq̄n
cōtra p̄ceptū dnī feciſſe tenebit᷑. Deīde
ſequitur et dicit. Non āt ſcpſi hec ut
ita fiāt in me. Bonū ē m̄ magis mori:
q̄m ut gloriā meā quiſq̄m īanē faciat;
Hoc dixit: q̄a iam ſtatuerat ꝑpt᷑ quoſ-
dam occaſionē q̄rentes manibꝫ ſuis
victū ſuū tranſigē. Si enī euāgeliza-
uero īquit. nō eſt m̄ gloria. idꝫ ſi euā-
gelizauero. ut ita fiant in me. idꝫ ſi
ꝓptea euāgelizauero ut ad illa ꝑue-
niam. et finē euagelij in cibo ⁊ potu
et veſtitu collocauero. Sed quare non
ē ei gloria. Neceſſitas enī inquit m̄
incumbit. idꝫ ut ideo euāgelizem. q̄a
unde viuā nō habeo. aut acquiram
tpalem fructū de p̄dicatione eternoꝝ;
Sic enī iam neceſſitas erit ī euāgelio
nō volūtas. Ue enī inquit m̄ erit ſi nō
euāgelizauero. Sed quomō debet euā-
gelizare. Scilicet ut in ipo euāgelio
et in regno dei ponat mercedē. Ita enī
poteſt non coactus euāgelizare. ſed
volens. Si enī volens hoc inquit facio:
mercedem habeo. Si aūt īuitꝰ: diſpē-
ſacio m̄ credita ē. idꝫ ſi coactꝰ īopia
eaꝝ q̄ tpali vite ſūt neceſſarie p̄dico
euāgeliū. alij p me habebūt mercedē
euāgelij q̄ euangeliū ipm̄ me p̄dicāte
diligent. ego āt non habebo. quia nō
ipm̄ euāgeliū diligo. ſꝫ eiꝰ p̄ciū in illꝭ
tpalibꝫ conſtitutū. qd̕ nefas ē fieri.
ut nō tanq̄ȝ filiꝰ miniſtret q̄ſi euā-
geliū. ſed tanq̄m ſeruꝰ. cui diſpenſacio
credita ē. ut tanq̄m alienū eroget ni-
chil inde ipē accipiat p̄ter cibaria. q̄
non de participatione regni. ſꝫ ſuſten-
taculū miſere ſeruitutis dant᷑ extr̄-

ſerus: qm̄qm̄ alio loco diſpenſatorē ſe dicat. Poteſt enī et ſeru⁹ in filioꝝ nu mero adoptat⁹ eā rem in qua cohere dib ſortē meruit fidelit̃ diſpenſare p ticipib; ſuis. Sed nūc ubi ait. ſi ar̄ in uitꝰ diſpenſatio m̄ credita eſt. talem diſpenſatorē intelligi uoluit. q̄ alienū diſpenſat. unde nichil ipe accipiat. Er go q̄cūq; res ꝓpt̃ aliud aliq̄d q̄rit̃: ſi ne dubio īferioꝛ ē. q̄m̄ id ꝓpt̃ qđ q̄rit̃; Et ideo illud p̄mū ē ꝓpt̃ qđ iſtā rem q̄ris: nō iſta res quā ꝓpter aliud q̄ris; Qua ꝓpt̃ ſi euāgeliū et regnū dei ꝓpt̃ cibū q̄rim⁹. p̄orem facim⁹ cibū. et poſ teri⁹ euāgliū id; regnū dei. ita ut ſi nō aſſit cib⁹ nō q̄ram⁹ regnū dei. Hoc eſt ergo p̄mū q̄re cibum. et deinde regnum dei. hoc p̄ore loco ponē̃ illud poſteioꝛe. Si aūt ideo q̄rim⁹ cibū ut habeam⁹ regnū dei. faciam⁹ qđ dc̄m dictū ē. Querite p̄mū regnū dei et iuſticiā ei⁹ et r̃liq̄. Querentib; enī p̄mū regnū dei et iuſticiā ei⁹. id; hoc ꝓponētib; ceteris reb;. ut ꝓpt̃ hoc cete ra q̄ram⁹. nō debet ſubeſſe ſollicitudo ne illa deſint q̄ huic uite ꝓpt̃ regnū dei ſūt neceſſaria. Dixit enī ſuperi⁹; Scit enī pr̄ vr̄ q̄a hoꝛ oīm indigetis; Et ideo cū dixiſſet q̄rite p̄mū regnū dei et iuſticiā ei⁹ non dixit deinde iſta q̄rite quāuis ſint neceſſaria: ſ; ait Hec omīa apponent̃ uobis. id; cōſe quent̃. ſi nec illa q̄ratis ſine ullo vr̄o impedimēto. ne cū iſta q̄ritis illīc au tamini. id; a regno dei: aut ne duos fines conſtituatis. ut et regnū dei ꝓpt̃ ſe appetatis. et iſta neceſſaria ꝓpter ſe. Sed hec potius ꝓpt̃ illud. uo bis non deerūt: q̄a duob; dn̄ıs ſer uire nō poteſtis. Duob; aūt dn̄ıs ſerui re conat̃ qui et regnū dei p magno

bono appetit. et hec tp̄alia. Nō poterit aūt ſimplicē habē oculū. et uni dn̄o deo ſeruire: niſi q̄cūq; ſūt cetera. ſi ſint neceſſaria ꝓpt̃ hoc vnū aſſumat. id; ꝓpt̃ regnū dei. Sicut aūt omēs militā tes accipiūt ānonā et ſtipendiū. ſic omēs euāgelizantes accipiūt victū et tegumentū. ſ; nō omēs ꝓpt̃ ſalutē rei publice militāt. ſ; ꝓpter illa q̄ acci piūt: ſic nō omēs ꝓpter ſalutē eccliē miniſtrāt deo. ſ; ꝓpter hec tp̄alia que tanq̄m̄ ānonā et ſtipendia cōſequūt̃. aut ꝓpt̃ hoc aut ꝓpter illud. Sed ſup̄ iam dictū eſt: non poteſtis duob; dn̄ıs ſeruire. Ergo ſimplici corde tātūmodo ꝓpter regnū dei debem⁹ opari bonū ad omēs: nō aūt in hac opac̄one uel ſolam uel cum regno dei mercedem tp̄aliū cogitare. Quoꝛ oīm tp̄aliū nomīe craſtinū poſuit dicēs. Nolite ergo ſolliciti eſſe de craſtino. Nō enī dicit̃ craſtin⁹ dies niſi in tp̄e ubi p̄terito ſuccedit futurū. Ergo cū aliq̄d boni o peram̄. nō tempalia ſ; eterna cogitem⁹; Tūc erit illud bonū et p̄fectū op⁹. Craſ tin⁹ enī dies inquit ſollicit⁹ erit ſibi ip̄i: id; ut cū oportuerit ſumas cibū uł po tū uel indumētū. cū ip̄a ſcilicet nc̄citas urgere ceperit. Aderūt enī hec: q̄a no uit pr̄ nr̄ qđ hoꝛ oīm indigeam⁹. Suf ficit enī diei inq̄t malicia ſua. id; ſuf ficit q; iſta ſumē urgebit ip̄a nc̄citas; Quā ꝓpterea maliciā noīatā arbitroꝛ: quia penalis ē nobis. Ptinet enī ad hāc fragilitatē et mortalitatē: quā peccando meruim⁹. Huic ergo pene tp̄alis neceſſitatis. nolito addē̃ aliq̄d grauiꝰ. ut nō ſolū paciaris hāꝛ rer̄ indigētiā. ſ; etiā ꝓpt̃ hāc explendā milites deo. Hoc aūt loco vehement̃ cauendū ē. ne forte cū viderim⁹ aliquē

ſeruum dei prouidere ne iſta neceſſaria
deſint. uel ſibi uel eis quorum ſibi cura
commiſſa eſt. iudicemus eum contra preceptum
domini facere. et de craſtino eſſe ſollicitum;
Nam et ipſe dominus cui miniſtrabant an
geli tamen propter exemplum. ne quis poſtea
ſcandalum pateretur cum aliquem ſeruorum
eius animaduertiſſet iſta neceſſaria procura
re. loculos habere dignatus eſt cum pe
cunia. vnde uſibus neceſſariis quicquid
opus fuiſſet proferretur. quorum loculorum cuſ
tos et fur ſicut ſcriptum eſt iudas fuit. qui
eum tradidit. ſicut et apoſtolus paulus poteſt
videri de craſtino cogitaſſe cum dixit;
De collectis autem que fiunt in ſanctos. ſicut or
dinaui eccleſiis galacie. ita et uos fa
cite per vnam ſabbati. Vnuſquiſque veſtrum a
pud ſe ponat theſaurizans quod ei pla
cuerit. ut non cum venero. tunc collecte
fiant. Cum autem aduenero quos proba
ueritis per epiſtolas. hos mittam perferre gratiam
veſtram in iheruſalem. Quod ſi dignum
fuerit ut et ego eam. mecum ibunt;
Veniam autem ad vos cum macedoniam tran
ſiero. macedoniam autem cum pertranſiero a
pud vos forſitan remanebo. uel etiam
hyemabo. ut vos me deducatis quo
cumque iero. nolo enim vos in tranſitu videre;
Spero enim me aliquid temporis ma
nere apud vos ſi dominus permiſerit. Perma
nebo autem epheſi uſque ad penthecoſten;
Jtem in actibus apoſtolorum ſcriptum eſt. ea que ad
victum ſunt neceſſaria procurata eſſe in futurum
propter iminentem famem. Sic enim legimus;
Jn illis autem diebus deſcenderunt ab iheru
ſolima prophete anthiochiam. eratque
magna exultacio. Congregatis autem no
bis ſurgens vnus ex illis nomine agabus
ſignificabat per ſpiritum ſanctum. famem mag
nam futuram in vniuerſo orbe. que facta eſt ſub
claudio ceſare. Diſtribuendum autem prout

quiſque habundabat. ſtatuerunt vnuſquiſque eorum
in miniſterium mittere habitantibus in iudea
fratribus quod et miſerunt per manus barnabe et
ſauli. Et quod nauiganti eidem apoſtolo paulo
impoſita ſunt vtenſilia que offerebantur.
non ad vnum tantum diem videtur victus
iſte procuratus. Et quod idem ſcribit. qui fura
batur iam non furetur. magis autem laboret o
perando manibus ſuis quod bonum eſt. ut ha
beat vnde tribuere quod cuique opus eſt. ma
le intelligentibus non videtur ſeruare preceptum
domini qui ait. Reſpicite volatilia celi. et con
ſiderate lilia agri quomodo creſcunt non
laborant neque nent. Cum iſtis precipit ut
laborent operantes manibus ſuis ita ut ha
beant quod aliis etiam tribuere poſſint. et
quod ſepe de ſeipſo dicit quod manibus ſuis opera
tus eſt. ne quem grauaret. et de illo ſcrip
tum eſt quod coniunxerit ſe aquile. propter artis
ſimilitudinem ut ſimul operarentur vnde vic
tum tranſigerent. non videtur imitatus a
ues celi. et lilia agri. His et huiuſmodi
ſcripturarum locis. ſatis apparet dominum
noſtrum non hoc improbare ſi quis humano
more iſta procuret. ſed ſi quis propter iſta
deo militet ut in operibus ſuis non regnum
dei ſed iſtorum acquiſicionem intueatur;
Ad hanc ergo regulam hoc totum preceptum
redigitur. ut etiam in iſtorum prouiſione reg
num dei cogitemus. in milicia vero regni
dei iſta non cogitemus. Jta enim etiam ſi ali
quando iſta defuerint quod plerumque propter
exercitacionem noſtram deus ſinit. non ſolum
non debilitant propoſitum noſtrum. ſed etiam exami
natum probatumque confirmant. Gloriamur enim
inquit in tribulacionibus. ſcientes quia
tribulacio pacienciam operatur. paciencia proba
cionem. probacio autem ſpem. Spes vero
non confundit. quia caritas dei diffuſa eſt
in cordibus noſtris per ſpiritum ſanctum qui datus eſt
nobis. Jn commemoracione autem tribula

cionū ac laboꝝ ſuoꝝ idē apłs nō tm̄tū
in carceribꝫ et naufragijs. atqꝫ huiuſmoī
multis moleſtijs. ſꝫ etiā in fame et ſiti
in frigore et nuditate ſe laboraſſe cō
mēorat. Qđ cū legim⁹. nō ſic exiſtiem⁹
pmiſſa dnī titubaſſe ut famem ⁊ ſitim
et nuditatē pateret̄ apłs. q̄rēs regnū
dei et iuſticiā ei⁹ cū dictū ſit nobis. q̄
rite pmū regnū dei et iuſticiā ei⁹. et hᵉ
oīa apponent̄ vobis: qn̄quidē iſta ſūt
adiutoria. nouit ille medic⁹ cui ſimł
nos totos cōmiſim⁹. et a quo habem⁹
pmiſſionē vite pn̄tis et future. qn̄ ap
ponat. qn̄ detrahat. ſicut nobis iudi
cat expedire. quos ad conſolandos. et
exercendos in hac vita et poſt hāc vitā
in ppetua requie. ſtabiliendos atqꝫ fir
mandos gubernat et dirigit. Non enī
et homo cū plerūqꝫ iumēto ſuo cibaria
detrahit. deſerit illud cura ſua ī futuꝝ
ac non potius curādo hec facit. Et
qm̄ cū iſta uel pcurātū in futurū: uł
ſi cauſa nō ē quare illa impendas re
ſeruant̄. incertū ē quo aīo fiat. cū poſſit
ſimplici corde fieri et duplici. oportūe
hoc loco ſubiecit. Nolite iudicare. ne
iudicet̄ de uobis. In quo enī iudicio
iudicaueritis. iudicabit̄ de uobis. Hᵒ
loco nichil aliud nobis p̄cipi exiſtimo.
niſi ut ea facta q̄ dubiū eſt quo aīo
fiant in meliorem partē intpretem̄;
Qđ enī ſcptū ē ex fructibꝫ eoꝝ cognoſ
cetis eos. de manifeſtis dictū ē q̄ non
poſſūt bono aīo fieri: ſicuti ſūt ſtupra
uel blaſphemie uel furta. uel ebrio
ſitas. et ſi qua ſūt talia. de quibꝫ nob
iudicare pmittit̄. dicente aplō. Qđ
enī m̄ de his qui foris ſūt iudicare.
Nōne de his qui int⁹ ſūt vos iudica
tis. De genere autē ciboꝝ q̄a poſſūt
bono aīo et ſimplici corde ſine vicio

concupiſcētie q̄cūqꝫ hūani cibi indifferē
ter ſumi. phibet idē apłs iudicari eos
q̄ carnibꝫ veſcebāt̄ ⁊ vinū bibebant.
ab eis qui ſe huiuſmoī alimētis tēpabāt;
Qui māducat inq̄t: nō maducātem
non ſpernat. Et qui nō māducat. mā
ducātem nō iudicet. Ibi etiā ait. Tu q̄s
es. q̄ iudices alienū ſeruū. Dnō ſuo
ſtat aut cadit. De talibꝫ enī rebꝫ que
poſſūt bono et ſimplici et magno aīo
fieri. q̄uis etiā poſſint nō bono. vole
bant illi cū hoīes eēnt in occulto cor
dis ferre ſentēciā: de quibꝫ ſolus deus
iudicat. Ad hoc ptinet etiā illud qđ
alio loco dicit. Nolite ante tps q̄cq̄m
iudicare. quouſqꝫ veniat dn̄s et illu
minet abſcondita tenebraꝝ et ma
nifeſtabit cogitationes cordis. et tūc
laus erit vniciuqꝫ a deo. Sūt ergo q̄
dam fcā media q̄ ignoram⁹ quo aīo
fiant. q̄a et bono et malo fieri poſſūt
de quibꝫ temerariū ē iudicare maxīe
ut cōdēpnem⁹. Hoꝝ āt veniet tps
ut iudicent̄. cū dn̄s illuīabit abſcon
dita tenebraꝝ. et manifeſtabit cogi
tationes cordis. Itē alio loco dicit idē
apłs. Quorūdā āt hoīm pcā mani
feſta ſunt p̄cedēcia ad iudiciū. Que
dam āt et ſubſequūt̄. Manifeſta ea
dicit. de quibꝫ clarū ē quo aīo fiant;
Hec p̄cedūt ad iudiciū: idꝫ q̄a ſi fuerit
iſta ſubſecutū iudiciū nō ē temerariū;
Subſequūt̄ āt illa q̄ occulta ſūt. q̄a
nec ipā latebūt tempore ſuo. Sic et de
bonis factis intelligendū ē. Nam ita
ſubiungit. Siłr et fcā bona māifeſta
ſunt: et q̄cūqꝫ alit̄ ſe habent abſcon
di nō poſſūt. De manifeſtis ergo iu
dicem⁹. de occultis vero iudiciū deo
relinquam⁹. q̄a et ipā abſcondi non
poſſunt. ſiue bona ſiue mala. cū tps

aduenerit quo manifestent᷑. Duo aūt
sūt in quib; temerariū iudiciū cauē
debem⁹: cum incertū ē quo aīo. q̄dq;
factū sit uel cū incertū ē qualis fu
turus sit q̄ nūc uel bon⁹ ul' malus
apparet. Si ergo quispiā ūbi gratia
cōquestus de stomacho ieiunare no
luerit. et tu id nō credens edacitatis
id uicio tribueēs. temē iudicabis. Itē
si manifestam edacitatē ebriositatēq;
cognoueris. et ita rephēderis q̄i nū
quā possit ille corrigi atq; mutari:
nichilomi⁹ temē iudicabis. Nō ergo
reprehendam⁹ ea q̄ nescim⁹ quo aīo
fiant: neq; ita rēphendam⁹ q̄ mani
festa sunt ut despem⁹ sanitatē: et
uitabim⁹ iudiciū de quo nūc dicit᷑;
Nolite iudicare ne iudicet᷑ de uobis;
Potest aūt mouē q̄d ait. In quo enī
iudicio iudicaueritis iudicabit᷑ de uo
bis. Nūquid enī si nos iudicio temē
rio iudicauerim⁹: temē de nob' etiā
iudicabit deus: Aut nūq̄d si mensi
fuerim⁹ mensura īiqua. et apud deū
iniqua mēsura ē. unde nobis reme
tietur. Nam et mensure noīe ipm̄
iudiciū significatū ēē arbitror. Nul
lomodo deus uel temē iudicat uel in
iquā mēsurā cuiq; rependit. s; hoc
dictū est. qm̄ temeritas qua punis
aliū. eadem ipā te puniat necesse est.
nisi forte arbitrādū ē. q̄d īiquitas ei
noceat aliquid in quē procedit. ei aūt
nichil a quo pcedit. Ymo uero sepe
nichil nocet ei qui patit᷑ iniuriā: ei aūt
qui facit. necesse ē ut noceat. Quid
enī nocuit martirib; īiquitas psequē
tiū: Ipis aūt psecutorib; plurimū;
q̄a et si aliq̄ eoꝝ correcti sunt eo tū
tpe quo psequebant᷑ excecabat illos
malicia eoꝝ. Sic et temerariū iudici

um plerūq; nichil no
cet ei de quo temē iu
dicat᷑: ei aūt q̄ temē iudicat ipā teme
ritas necesse est ut noceat. Ista regla
etiā illud dcm̄ arbitror. oīs q̄ pcusse
rit gladio. gladio moriet᷑. Quā multi
enī gladio pcutiūt. nec tū gladio mo
riūt᷑: sicut nec ipe petr⁹. Sed ne istū
uenia pctōꝝ talem euasisse penā quis
putet. q̄nq; nichil absurdi⁹. qm̄ ut
maiorē putet gladij penā esse potuis
se que petro non accidit. qm̄ crucis q̄
accidit. quid tū de latronib; dictur⁹ ē
q̄ cū dnō crucifixi sūt. q̄a et ille q̄ me
ruit veniā. posteaq̄m crucifix⁹ ē me
ruit. et alter oīno nō meruit. An for
te oēs quos occiderāt crucifixerāt: et
ppteā hoc etiā ipi pati meruerūt. Ri
diculū est hoc putare. Quid ergo ali
ud dcm̄ est. oīs enī qui gladio pcusse
rit gladio moriet᷑: ñ q̄a ipō pccō aīa
morit᷑ q̄dcūq; cōmisit. Et qm̄ de te
merario ꝗ īiquo iudicio nos hoc loco
dñs monet. uult enī ut simplici corde
et in unū deū intēto faciam⁹ q̄cūq; fa
cim⁹. et multo incertū est quo corde
fiat. de q̄b; iudicare temerariū ē: maxi
me aūt hi temē iudicāt de incertis et
facile rephēdūt qui magis amant
uituperare et dāpnare. q̄m emēdare
atq; corrigē. q̄d uiciū. ul' sbia ē. uel
inuidia: cōsequent᷑ subiecit et dicit;
Quid aūt uides festucā ī oculo fris tui:
trabem aūt ī oculo tuo non uides: Ut
si forte ūbi gra ira ille peccauit: tu
odio rēphendas. Quātū aūt īt festu
cam et trabem: q̄si tantū inter iram
distat et odiū. Odiū ē ira inueterata
q̄i que uetustate ipā tantū robur ac
ceperit. ut merito appellet᷑ trabes;
fieri autē potest: ut si irascaris hoī

[illegible] velis eũ corrigi. Si aũt o-
deris nõ potes eũ velle
corrigere. Quomõ enĩ dicis frĩ tuo. si
ne. eiciã festucã de oculo tuo. et ecce tra
bes ẽ in oculo tuo. Ypocrita eice p̃mũ
trabem de oculo tuo. idẽ p̃mo abste ex
pelle odiũ. et deinde poteris iam eũ quẽ
diligis emẽdare. Et bene ait ypocrita;
Accusare enĩ vitia bonoꝝ ẽ viroꝝ et be
nivoloꝝ. Qđ cũ mali faciũt alienas
partes agũt sicut ypocrite. q̃ tegũt sub
psona qđ sũt et ostendũt in psona qđ
non sunt. Ypocritaꝝ ergo nomẽ simu
latores acceperis. Et est vere multũ
cavendũ et molestũ simulatoꝝ genus:
q̃ cũ oĩm vicioꝝ accusationes odio et li
uore suscipiãt. etiã cõsultores videri
uolũt. Et ideo pie cauteq; vigilandũ ẽ.
ut cũ aliquẽ rep̃hendẽ ul' obiurgare
nos necessitas coegerit. p̃mũ cogitem᷒
utrũ tale sit viciũ qđ nũq̃m habuim᷒.
vel quo iam caruim᷒. Et si nũq̃m ha
buim᷒. cogitem᷒ et nos hoĩes esse et ha
bẽ potuisse. Si vero habuim᷒ et nõ ha
bem᷒. tãgat mẽoriã cõis fragilitas: ut
illam r̃prehẽsionẽ aut obiurgationẽ
nõ odiũ ꝫ misericordia p̃cedat. ut sive
ad correctionẽ ei᷒ ꝓpt̃ quẽ id facim᷒ sive
ad p̃u̇sionẽ valuerit. Nam incert᷒ est
exitus. nos tñ de simplicitate oculi nr̃i
securi sim᷒. Si aũt cogitãtes nosmetipos
invenerim᷒ in eo vicio. ĩ quo ẽ ille quẽ
rep̃hendẽ parabam᷒. nõ rep̃hendam᷒.
neq; obiurgem᷒: sed tantũ cõgemisca
m᷒. et nõ illũ ad obtẽpandũ nobis. sed
ad parit̃ conãdũ invitem᷒. Nam ⁊ illđ
qđ dicit apls. factus sum iudeis tanq̃
iudeus ut iudeos lucrifacerẽ. his qui
sub lege sũt q̃si sub lege. cũ nõ sim ip̃e
sub lege. ut eos q̃ sub lege erãt lucri
facerem. his q̃ sine lege sũt. q̃si sine
lege. cũ sine lege dei nõ essem. ꝫ sim in
lege xp̃i. ut lucrifacerẽ eos q̃ sine lege
sunt. fact᷒ sum infirmis infirm᷒ ut
infirmos lucrifacerem. oĩbz omĩa fact᷒
sum. ut omẽs lucrifacerẽ. nõ utiq; simu
latione faciebat. queadmodũ q̃dã ĩtel
ligi voluẽt. ut eoꝝ detestanda simulatio
tanti exempli auctoritate muniat̃:
ꝫ hoc faciebat caritate. q̃a ei᷒ ĩfirmi
tatem cui volebat subveĩre. tãq̃m suã
cogitabat. Hoc enĩ prestruit dicendo;
Cum enĩ liber sim ex omĩbz. me oĩm
seruũ feci: ut plures lucrifacerẽ. Qđ
ut ĩtelligas nõ simulatione. ꝫ carita
te fieri. qua ĩfirmis hoĩbz. tãq̃m nos
sum᷒ cõpatit̃. dicit. Vos ĩ libertatẽ
vocati estis frẽs. tantũ ne libertatẽ
ĩ occasionẽ carnis detis. ꝫ p caritatẽ
seruite ĩuicẽ. Qđ fieri non potest. nĩ
alteri᷒ infirmitatẽ quisq; habeat q̃i
suam. ut eam equanimit̃ ferat do
nec ab ea liberetur ille cui᷒ curat sa
lutẽ. Raro ergo et magna necessita
te obiurgationes adhibende sũt: ita
tñ. ut etiã in his ip̃is nõ nobis. sed
dñõ ut seruiat̃ instem᷒. Ip̃e enĩ est
finis. ut nichil duplici corde faciam᷒:
auferentes trabem de oculo nr̃o in
uidẽcie. ul' malicie ul' simulationis:
ut videam᷒ eicẽ festucã de oculo
frĩs. Videbim᷒ enĩ eam oculis colũ
be. q̃les in sponsa xp̃i p̃dicant̃. quã
sibi elegit deus gloriosam ecclĩã. nõ
habẽtem maculã neq; rugã. idẽ mũ
dam et simplicẽ. Sed qm̃ potest non
nullus dei p̃ceptis obtpari
cupientes nomẽ simplicitatis decipe.
ut sic putet viciosũ ẽẽ aliq̃n verũ
occultare. quomõ viciosũ ẽ aliq̃n
falsum dicẽ. atq; hoc modo aperien
do ea. q̃ hi q̃bz aperiũt̃. sustinẽ non

possunt. amplius noceāt. q̄m si ea
penit⁹ sempq; occultaret̄: crassime sb̄
uigit. Nolite dare sc̄m canibꝫ. neq;
miseritis margaritas ur̄as ante por
cos. et r̄liq̄. q̄a dn̄s quāuis nichil me
titus sit. vera tn̄ aliq̄ occultare se ostē
dit dicēs. Adhuc vobis habeo multa
dicē: sꝫ adhuc nō potestis illa portaē;
Et apl̄s. nō potui inquit uob̄ loq̄ q̄si
spiritalibꝫ: sꝫ quasi carnalibꝫ. Tanq̄
paruul̄ in xp̄o lac uob̄ potū dedi. nō
escam. Neq; enī poteratis: sꝫ neq; nūc
potestis. Adhuc enī estis carnales. In
hoc aūt p̄cepto quo p̄hibem̄ dare sc̄m
canibꝫ et mitte ante porcos margari
tas nr̄as diligent̄ q̄rendū ē quid sc̄m
sit. quid margarite. q̄d canes. quid porci.
Sc̄m ē: q̄d violare atq; corrūpē nefas
est. Cui⁹ utiq; sceleris conat⁹ et volūtas
tenet̄ rea. quāuis illud sc̄m natura
īuiolabile atq; īcorruptibile maneat;
Margarite aūt q̄cūq; spiritalia magna
estimāda sūt. Et q̄a in abdito latent
tāq̄ de p̄fundo eruūt̄: et allegoriaꝝ
integumētis q̄i apⁱtis conchis īueniūt̄;
Licet itaq; intelligi q̄d una eademq;
res. et sc̄m ⁊ margarita dici potest;
Sed sc̄m ex eo q̄ non debet corrūpi: m̄r
garita ex eo. q̄d nō debet cōtēpni. Co
nat̄ aūt q̄sq; corrūpē: q̄d nō vult esse
integrū. Contēpnit vero q̄d vile ducit.
et quasi infra se esse existimat: et ideo
calcari dicit̄ q̄cq̄d cōtēpnit̄. Qua
p̄pt̄ canes q̄m exiliūt ad dilacerādū:
q̄d aūt dilacerāt integrū esse nō sinūt.
nolite inq̄t sc̄m dare canibꝫ: quia et
si dilacerari et corrūpi nō potest et
manet integrū atq; īuiolabile. illi
tn̄ quid velint cogitandū ē q̄d acriter
atq; īimicissime resistūt. et q̄ntū in
ip̄is ē si fieri possit conant̄ perime

veritatem. Porci vero q̄muis nō ita ut
canes morsu appetant: passim tn̄ calcā
do coīq̄nāt. Ne ergo miseritis inq̄t mar
garitas ur̄as ante porcos. et r̄liq̄. Ca
nes ergo pro oppugnatoribꝫ veritatis.
porcos pro cōtēptoribꝫ positos nō īcon
grue accipim⁹. Q̄d aūt ait. cōuⁱsi disru
pat vos. nō ait ip̄as margaritas disrū
pant. Illas enī cōculcādo etiā cū cōuer
tunt̄ ut adhuc aliquid audiāt: disrū
pūt tn̄ eū a quo iā missas margaritas
cōculcauerūt. Non enī facile īueneis
q̄d ei gratū esse possit q̄ margaritas cal
cauerit. idꝫ cū magno labore diuina
īuēta cōtēpserit. Qui aūt tales docent:
quomō nō disrūpant̄ indignādo et sto
machando nō video. Vtrumq; aūt aīal
īmudū est: et canis et porc⁹. Cauēdū
ē ergo ne q̄d aperiat̄ ei qui nō capit;
Meli⁹ enī querit q̄d clausū ē. q̄m id
q̄d apⁱtū ē. aut infestat aut negligit;
Neq; vero alia causa ē p̄it̄. cur ea q̄
manifesta et magna sunt nō accipiāt̄:
p̄pter odiū et cōtemptū. Quoꝝ p̄pter
vnū canes: p̄pter alterū porci nomiāti
sunt. Que tamē oīs īmūdicia rez tp̄a
liū delcātione cōcapit̄: idꝫ dilcōne hui⁹
scl̄i. cui iubem̄ renūciare. ut mūdi esse
possim⁹. Qui ergo mūdū et simplex cor
habē appetit: non debet sibi reus videī.
si aliquid occultat q̄ ille cui occultat
capē nō potest: nec ex eo arbitrādū est
licere mētiri. Non ē enī cōsequēs. ut
cū verū occultat̄ falsum dicat̄. Agen
dū ergo p̄mū ē ut impedimēta detra
hantur quibꝫ efficitur ut nō capiat:
q̄a utiq; si p̄pter sordes nō capit mū
dand⁹ ē. ul̄ u̇bo ul̄ ope. q̄ntū fieri a no
bis potest. Q̄d aūt dn̄s nr̄ q̄dā dixisse
īuenit̄ q̄ multi qui aderāt ul̄ r̄sistē
do ul̄ cōtēpnēdo nō acceperūt: nō pu

tandus est sanctum dedisse canibus aut margari
tas misisse ante porcos. Non enim dedit eis
quod capere non poterant. sed eis quod capere poterant. et
simul aderant; quos propter aliorum inmunditiam
neglegi non oportebat. Et cum eum temptato
res interrogabant. respondebat illis. ita ut
quod contradicerent non haberent. quamvis vene
nis suis contabescerent potius. quam illius ci
bo saturarentur. Alii tamen qui poterant capere;
ex illorum occasione multa utiliter audie
bant. Hoc dixi. ne quis forte cum interrogan
ti respondere non poterit. hac sententia sibi ex
cusatus videatur. si dicat nolle se sanctum da
re canibus; vel ante porcos mittere mar
garitas. Qui enim novit quid respondeat.
debet respondere. vel propter alios quibus desperatio
subovitur. si propositam questionem solui non pos
se crediderint. et hoc de rebus utilibus. et
ad instructionem salutis pertinentibus. Mul
ta sunt enim que inquiri ab otiosis possunt
supervacua et inania. et plerumque noxia;
De quibus tamen non nichil dicendum est. sed hoc
ipsum aperiendum et explicandum cur inquiri
talia non oporteat. De rebus vero utilibus
aliquando ad id respondendum est. quod interrogamur.
sicut dominus fecit. cum eum pharisei de mulie
re interrogassent que septem viros habuit:
cuius eorum in resurrectione futura esset
Respondit enim. quia in resurrectione neque uxo
res ducent. neque nubent; sed erunt sicut
angeli in celis. Aliquando autem ille qui interrogat
interrogandus est aliud. quod tamen si dixerit. ipse
sibi ad id quod interrogavit respondeat. Si autem
dicere noluerit. non videatur his qui assunt
iniustum. si et ipse quod interrogavit non au
diat. Nam et illi qui interrogaverunt temp
tantes utrum reddendum esset tributum. in
terrogati sunt aliud. id est cuius haberet
nummus ymaginem. qui ab eis prolatus est;
Et quia dixerunt quod interrogati erant. id est
cesaris ymaginem habere nummum. ipsi
sibi quodammodo responderunt id quod dominum in
terrogaverant. Itaque ille ex eorum responsione ita
conclusit. Reddite ergo cesari quod cesaris est.
et deo quod dei est. Cum autem principes sacerdotum et
seniores populi interrogassent. in qua potestate
illa faceret. interrogavit eos de baptisma
te iohannis. Et cum nollent dicere quod contra
se videbant dici. de iohanne autem nichil ma
li dicere auderent propter circumstantes: nec ego
dicam vobis inquit in qua potestate hec facio:
quod iustissimum apparuit circumstantibus. Hoc
enim dixerunt se nescire quod sciebant. sed dicere
nolebant. Et revera iustum erat. ut qui
sibi volebant responderi quod interrogaverant:
prius ipsi facerent. quod erga se fieri postula
bant. Quod si fecissent ipsi sibi utique res
pondissent. Ipsi enim miserant ad iohannem
querentes quis esset. vel potius ipsi missi erant
sacerdotes et levite putantes quod ipse esset christus.
cum ille se negavit esse. et de domino testimonium
perhibuit. De quo testimonio si confiteri vel
lent ipsi se docerent in qua potestate illa fa
ceret christus. quod quasi nescientes interrogave
rant. ut calumpniandi aditum reperirent;
Cum igitur preceptum esset ne sanctum detur cani
bus et margarite ante porcos mittantur.
potuit auditor occurrere ac dicere conscius
ignorantie atque infirmitatis sue. et au
diens precipi sibi ne hec daret que seipsum
nondum accepisse sentiebat. Potuit ergo
occurrere et dicere. Quod sanctum me dare canibus;
et quibus margaritas me mittere ante por
cos vetas: cum adhuc ea me habere non
videam: Oportunissime subiecit dicens;
Petite et dabitur vobis. querite et invenie
tis. pulsate et aperietur vobis. Petitio
pertinet ad impetrandam sanitatem firmi
tatemque animi. ut ea que precipiuntur implere
possimus: inquisitio autem ad inveniendam
veritatem. Cum enim beata vita actione
et cognitione compleatur: actio facul

tatē virīū cōtēplacio manifestacioēȝ
rerꝫ desiderat. Horꝫ ergo p̄mū peten
dū. secūdū q̄rendū est: ut illud detur
hoc īueniat. Sed cognicio ī hac vita
vie p̄us q̄m possessionis ē. Sed cū q̄sq̄
veram viā īuenerit. p̄ueniet ad ip̄am
possessionē: q̄ tn̄ pulsanti aperietur;
Ut ergo tria ista. idꝫ peticio. īquisitio.
pulsacio maīfesta fiāt: sub aliquo exē
plo ponamꝰ. Videmꝰ aliquē infirmis
pedibꝫ ambulare nō posse. P̄us ergo
sanādꝰ ē et firmādꝰ ad ambulādum;
Et ad hoc p̄tinet q̄ dicit petite. Quid
enī prodest qđ ambulare iā ul' eciā cur
re' potest si p̄ devia itinera erraverit.
Secūdū ē ergo ut īveniat viā: q̄ ducit
eo quo vult p̄venire. Quā cū tenuerit
et p̄git ad eum ip̄in locū ubi habitare
vult: si clausū īvenerit. neq̄ ambu
lare potuisse neq̄ p̄rexisse ac p̄venis
se profuerit n̄ aperiat. Ad hoc p̄tinet
qđ dcm̄ ē. pulsate. Magnā at̄ spem de
dit ille q̄ p̄mittendo nō decepit. Ait
enī. Oīs enī q̄ petit accipit. et r̄liq̄;
Ergo p̄severāncia opꝰ ē: ut accipiamꝰ
qđ petimꝰ. et īveniamꝰ qđ q̄rimꝰ. et
q̄ pulsamꝰ aperiat. Queadmodū at̄
egit de volatilibꝫ celi et de liliis agri.
ne victū nobis vestitūq̄ desp̄emꝰ affu
turū. ut spes a minoribꝫ ad maiora cō
surgeret: ita et in hoc loco. Aut q̄s erit
ex vobis inq̄t homo. quē si petierit filiꝰ
eius panē. nūq̄d lapidē porriget ei.
Aut si piscem petierit: nūq̄d serpentē
porriget ei. Et reliq̄. Quomō mali
dāt bona. Sed malos appellavit di
lectores adhuc sc̄li huiꝰ et p̄ccores. Bo
na vero que dāt scd̄m eorꝫ sensum bo
na dicenda sunt. q̄a hec pro bonis ha
bent. q̄q̄m et in rerꝫ natura ista bo͞a
sint. ȝ t̄palia ⁊ ad istā vitā infirmā
p̄tinēcia. Et q̄sq̄s ea aliis dat. nō de suo
dat: dn̄i enī est terra et plenitudo eius.
qui fecit celū et t̄ram. mare et oīa q̄ in
eis sunt. Quātū ergo sperandū est da
turū deū nobis bona petentibꝫ nec nos
posse decipi. ut accipiamꝰ aliud pro alio
cū ab ip̄o petimꝰ: q̄n nos eciā cū simꝰ
mali novimꝰ id dare qđ petim̄. Non
enī decipimꝰ filios n̄ros. et qualiacūq̄
bona damꝰ: nec de n̄ro. ȝ de ip̄iꝰ damꝰ.
Firmitas at̄ et valēcia q̄dā ambulādi
p̄ sapiēcie viā in bonis moribꝫ cōstitu
ta est. q̄ p̄ducit usq̄ ad mūdacionē
simplicitatēq̄ cordis. De qua iā diu lo
q̄ns ita cōcludit. Oīa ergo q̄cūq̄ vultis
ut faciāt vobis hoīes bona: eadē ⁊ vos
facite illis. Hec ē enī lex et p̄phete. In
exēplaribꝫ grecis sic invenimꝰ. Oīa
ergo q̄cūq̄ vultis ut faciāt vob' hoīes
ita et vos facite illis. Sed ad manifes
tacionē sentēcie a latinis puto additū
bona. Occurrebat enī. Qđ si quisq̄
flagiciose aliq̄d erga se fieri velit. et
ad hoc referat istam sentēciā. veluti
si velit aliq̄s p̄vocari ut īmoderate
bibat. et se ingurgitet poculis. et hoc
p̄or illi faciat a quo sibi fieri cupit:
ridiculū est huc putare istā imple
visse sentēciā. Cum ergo hoc moveret
ut arbitror additū ē. ad manifestaci
onē rei. vnū v̄bū: ut posteaq̄m dictū
ē. oīa q̄cūq̄ vultis ut faciāt vob' hoīes
addētur bona. Qđ si deest exēplaribꝫ
grecis eciā illa emendāda sunt. Sed
quis hoc audeat. Intelligendū ē ergo
plenā esse sentenciā. et oīno p̄fectam:
eciā si hoc v̄bū nō addat. Id enī qđ
dictū est. oīa q̄cūq̄ vultis nō usitate
ac passim. ȝ p̄prie dictū accipi oportet;
Volūtas namq̄ nō est n̄ in bonis. Nā
in malis flagiciosisq̄ factis cupiditas

ꝓprie dicat̾ nō volūtas nō q̄a sic semꝑ
loquūt̾ scṗture. ſʒ ubi oportet. ita oīno
ꝓpriū u̾bū retinet. ut nō aliud sinat
intelligi. Videt̾ aūt hoc p̄ceptū ad di
lc̄oēm ꝓximi ꝑtinē. nō etiā ad dei: cū
alio loco duo p̄cepta eē dicat ī quibꝫ
tota lex p̄dēt ⁊ ꝓphete. Nam si dixiſſʒ
oīa q̄cūqꝫ vultis fieri uobis. hec et uos
facite: hac una sn̄ia vtrūqꝫ illud p̄cep
tū cōplexus eſſet. Cito enī dicet̾ diligi
se velle vnūquēqꝫ et a deo et ab hoībꝫ;
Cū utiqꝫ ⁊ hoc p̄cipet̾. ut qđ sibi fieri
vellet hoc faceret. id utiqꝫ p̄cipet̾. ut di
ligeret deū et homīes. Cū vero exp̄ſſius
de homībꝫ dcm̄ ē. oīa q̄cūqꝫ vultis ut
faciāt uobis hoīes. ita et vos facite il
lis. nichil aliud dcm̄ videt̾. q̄m dili
ges ꝓximū tuū sicut te ipm̄. Sed nō
est negligent̾ attendendū qđ hic sub
iecit: hec ē enī lex ⁊ ꝓphete. In illis aūt
duobꝫ p̄ceptis. non tantū ait lex pen
det ⁊ ꝓphete. ſʒ etiā addidit. tota lex ⁊
ꝓphete. pro eo qđ ē oīs ꝓphetia. Quod cū
hic nō addidit. seruauit locū alteri p̄
cepto: qđ ad dilc̄oēm dei ꝑtinet. Hic
aūtē q̄m p̄cepta simplicis cordis exeq̄t̾
et erga eos metuendū ē. ne habeat q̄sqꝫ
duplex cor q̄bꝫ occultari cor potest. idꝫ
erga hoīes. id ipm̄ p̄cipiendū fuit. Ne
mo enī fere ē qui uelit quēq̄m dupli
ci corde secū agē. Id aūt fieri nō potest.
idꝫ ut simplici corde homo hoī aliq̄d
tribuat. nisi ita t̾buat ut nullū ab
eo t̾pale cōmodū expectet. et ea ītēcio
ne faciat de q̄ sup̾ius satis tractaui
mꝰ cū de oculo simplici loq̄rem̄. Mū
datus ergo oculꝰ simplexqꝫ redditꝰ
aptus et ydoneꝰ erit ad intuēdā et cō
templandā interiorē lucē suā. Iſte
enī oculꝰ cordis ē. Huc enī talē ocłm
habet ille q̄ finē bonoꝝ opeꝝ suorū

ut uere bona opa sint nō in eo cōstituit
ut hoībꝫ placeat. ſʒ etiā si ꝓuenerit
ut eis placeat ad eoꝝ salutem hoc po
tius refert et ad gloriā dei nō ad īanē
iactantiā suā. Neqꝫ ꝓpterea boni aliq̄d
ad salutē ꝓximi operat̾. ut ex eo com
paret ea que huic vite trāsigende sūt
necessaria: neqꝫ temere aīm hoīs volū
tatēqꝫ condēpnat. in eo facto in quo nō
apparet quo aīo et uolūtate sit factū:
et q̄cq̄d officioꝝ exhibet homī. hac in
tencione exhibet qua sibi exhiberi vult
idꝫ ut nō ab eo aliq̄d cōmodi t̾palis
expectet. Ita erit cor simplex ⁊ mūdū
in quo q̄rit̾ deus. Beati ergo mūdi
cordes q̄m ipi deū videbūt. Sed hoc
q̄a paucoꝝ est iam incipit de īuestigā
da et poſſidēda sapiēcia loq̄ qđ ē lig
nū vite. Cui utiqꝫ īuestigāde ac poſſi
dende idꝫ cōtemplande talis oculus ꝑ
omīa sup̾iora ꝑductus ē. quo videri
nō poſſit arta via et angusta porta;
Quod ergo deinceps dicit. introite ꝑ
angustā portā. q̄a lata porta et spacio
sa est via q̄ ducit ad ꝑdicionē. et mul
ti sunt q̄ intrāt ꝑ eam; nō ideo dicit
q̄a iugū dnī asperū ē. et sarcina g̾uis:
ſʒ q̄a labores finire pauci uolūt minꝰ
credentes clamāti. venite ad me omēs
q̄ laboratis et ego reficiā vos. tollite iu
gū meū sup vos. et c̾. usqꝫ sarcina
mea. Hinc ergo sermo sūpsit exordi
um de hūilibꝫ et mitibꝫ corde. q̄m iu
gū lene et leuē sarcinā multi r̾spuūt.
pauci subeūt. eo q̄ sit arta via q̄ du
cit ad vitā. et angusta porta qua ītra
tur in eam. Hic ergo illi qui ꝓmittūt
sapiēciā cognicionemqꝫ veritatis quā
nō habēt. p̄cipue cauēdi sūt sicut sūt
heretici: qui se plerūqꝫ paucitate cō
mēdant. Et ideo cū dixiſſet paucos eē

q̄ inueniūt angustam portam et artā
viam. ne se illi supponāt noīe pauci
tatis statim subiecit. Cauete a pseudo
ꝓphetis qui veniūt ad vos ī uestitu
ouiū. intꝰ setus āt sūt lupi rapaces;
Sed isti nō fallūt oculū simplicē. qui
arborē dinoscē ex fructibꝫ nouit. Ait
enī. A fructibꝫ eoꝝ cognoscetis eos. De
inde silitudines adiūgit. Nuquid col
ligūt de spinis vuas. aut de tribul
ficus. Sic oīs arbor bona frcūs bo
nos facit: mala āt arbor fructꝰ ma
los facit. Nō potest arbor bona et r̄li
qua. Quo loco illoꝝ error maxīe ca
uendꝰ ē. q̄ de ipsis duabꝫ arboribus
duas naturas opinānt esse. quarū
vna sit dei. altera vero neqꝫ dei neqꝫ
ex deo. De quo errore ꝛ in alijs libris
disputatū ē vberius: et si adhuc parꝫ
ē disputabit. Nūc āt nō eos adiuua
re duas istas arbores docendū ē. pmo
q̄a de hōibꝫ eū dicē tam clarū ē. ut q̄s
quis pcedencia et cōsequēcia legerit.
miret eoꝝ cecitatē; Deinde attendūt
qđ dictū ē nō potest arbor bona fructꝰ
malos facē: neqꝫ arbor mala frcūs
bonos facē: et ideo putant neqꝫ aīaꝫ
malā fieri posse ut ī meliꝰ cōmutet.
neqꝫ bonā in deteriꝰ. quasi dictū sit. nō
potest arbor bona mala fieri. neqꝫ ar
bor mala bona fieri. Sed dtm̄ ē. nō
potest arbor bona frcūs malos facē.
neqꝫ arbor mala bonos frcūs facere;
Arbor ē quippe ipsa aīa. idꝫ ipē homo.
frcūs vero opa homīs. Nō potest er
go malꝰ homo bona opari: neqꝫ bonꝰ
mala. Malus ergo si vult bona opa
ri: pꝰus bonꝰ fiat. Sic alio loco euidē
tius dicit ipē dn̄s. Aut facite arborē
bonā. aut facite arborē malā. Qđ si
duas naturas istoꝝ his duabꝫ arboribꝫ
figuraret nō dicēt facite. Quis enī hoīm
potest facē naturā. Deinde etiā ibi cū
ipāꝝ duaꝝ arboꝝ mēcionē fecisset ad
iecit. Ypocrite quomō potestis bona lo
qui cum sitis mali. Quamdiu ergo q̄s
q̄s malus ē nō potest facē frcūs bonos;
Si enī frcūs bonos fecerit: iā malꝰ nō
erit. Sic verissime dici potuit. nō potest
ēē nix calida. Cum enī calida ēē cepit:
nō iam eā niuem. sꝫ aquā vocamꝰ. Po
test ergo fieri ut q̄ nix fuit non sit: nō
autē potest fieri ut nix calida sit. Sic
potest fieri ut q̄ malus fuit. nō sit malꝰ.
nō tn̄ fieri potest ut malꝰ bene faciat;
Qui etiā si aliqn̄ vtilis ē: nō hoc ipē
facit. sꝫ fit de illo diuīa puidēcia procu
rante. sicut de phariseis dicit. Que
dicūt facite: q̄ autē faciūt nolite facē;
Hoc ipsm̄ qđ bona dicebāt ea q̄ dicebāt
vtilit audiebant et fiebāt: nō erat
ipsoꝝ. Sup cathedrā enī inqt moysi
sedent. Per diuinā ergo puidenciā legē
dei pdicantes possunt ēē audiētibꝫ vti
les. cū sibi non essent. De talibꝫ alio
loco per ꝓphetā dictū ē. Seminastis tri
ticū. et spinas metistis: q̄a bona pci
piūt et mala faciūt. Non ergo qui
eos audiebāt. et faciebāt q̄ ab eis di
cebant. de spinis legebāt vuas. sꝫ per
spinas de vite legebāt vuas: tanq̄m
si manū aliq̄s per sepē mittat. aut ctē
de vite q̄ sepē fuerit īuoluta vuā le
gat. nō spinaꝝ ē frcūs ille. sꝫ vitis;
Rectissime sane q̄rit quos frcūs nos
attendē voluerit. qbꝫ agnoscē arborē
possimꝰ. Multi enī q̄dam ī fructibus
deputāt que ad vestitū ouiū ptinent.
et hoc modo a lupis decipiūtur. sicuti
sūt ieiunia vl oīones. vl elēosine q̄
omīa nisi fieri etiā ab ypocritis possent
nō superiꝰ dicēt. cauete iusticiā vrām

facẽ corã homĩbꝫ. ut videamĩ ab eis.
Qua ſentẽcia ꝓpoſita ipã tñ exequitᷣ
elẽoſinã. oroẽm ieiuniũ. Multi enĩ mł
ta paupibꝫ nõ miſericordia. ſꝫ ambicioẽ
largiũtᷣ. et multi orãt uł potiꝰ videntᷣ
orare. nõ intuentes deũ. ſꝫ hoĩbꝫ placẽ
cupiẽtes. Et multi ieiunãt et mira
bilẽ abſtinẽciã ꝓtendũt eis q̃bꝫ iſta diſ
ficilia videntᷣ ⁊ honore / exiſtimãt. et digna
huiꝰmodi dolis eos capiũt. dũ aliud
oſtendũt ad decipiendũ. aliud certe te
gũt ad depredandũ. uel inficiendũ eos
qui ſub iſto veſtitu ouino lupos vidẽ
nõ poſſũt. Hij ergo nõ ſũt fructus de q̃bꝫ
cognoſci arborẽ monet. Iſta enĩ cũ bono
aĩo ĩ veritate fiũt: ꝓprie ſũt ouiũ veſ
tes. Cũ aũt malo ĩ errore: nõ aliud q̃m
lupos tegũt. Sed nõ ideo debent oues
odiſſe veſtimẽtũ ſuũ. qd plerũqꝫ illo ſe
occultãt lupi. Qui ſint ergo fructus q̃bꝫ
ĩueñtis cognoſcamꝰ arborẽ malã. Di
cit apłs. Manifeſta aũt ſũt opa carnis.
q̃ ſũt fornicacioẽs. imũdicie. luxurie.
ydolorꝫ ſeruituᷣ. veneficia. ĩimicicie. cõ
tenciones. emulaciones. aĩoſitates. diſ
ſenſiones. hereſes. ĩuidie. ebrietates.
cõmeſſaciones. et his ſilia. q̃ ꝓdico uob
ſicut ꝓdixi. q̃m qui talia agũt regnũ
dei nõ poſſidebũt. Et qui ſint fructus
ꝑ quos cognoſcamꝰ arborẽ bonã. idẽ
ipẽ apłs conſequentᷣ dicit. Fructꝰ aũt
ſpiritꝰ ẽ: caritas. gaudiũ. pax. lõganĩ
mitas. benignitas. bonitas. fides. mã
ſuetudo. cõtinẽcia. Sane ſciẽdũ ẽ hic
gaudiũ ꝓprie poſitũ. Mali enĩ hoĩes nõ
gaudẽ ſꝫ geſtire dicuntᷣ ꝓprie. ſicut ſupiꝰ
diximꝰ. volũtatẽ ꝓprie poſitã: quã nõ
habẽt mali. ubi dictũ ẽ. oĩa q̃cũqꝫ vul
tis. et rliq̃. Ex iſta ꝓprietate ubi qd
gaudiũ nõ dr̃. niſi in bonis. eciã ꝓpha
loquitᷣ dicẽs. nõ ẽ gaudẽ impijs dicit
dñs. Ita eciã poſita ẽ fides nõ q̃cũqꝫ utiqꝫ
ſꝫ vera fides. et cetera q̃ hic poſita
ſũt habẽt quaſdã ymagines ſuas in
malis homĩbꝫ et deceptoribꝫ ut oĩno
fallãt. ñ quiſqꝫ iã mũdũ oculũ et ſim
plicem habuerit quo iſta cognoſcat.
Optimo itaqꝫ ordine ꝓmo acceptũ eſt
de mũdãdo oculo. et deinde dcã ſũt. q̃
cauerentᷣ. Sed q̃m cũctis q̃ſqꝫ oculo mũ
do ſit. idꝫ ſimplici et ſincero corde viuat
nõ poteſt tñ cor alteriꝰ intueri. q̃cũqꝫ
ĩ factis uel dictis apparẽ nõ potuerit.
tẽptacionibꝫ aperiũtᷣ. Tẽptacio aũt dupꝉ
ẽ. aut in ſpe adipiſcẽdi aliqd cõmodũ
tpale. aut terrore amittendi. Et maxe
cauendũ ẽ ne tendentes ad ſapiẽciã. q̃
in ſolo xp̃o ĩueniri poteſt. in quo ſũt
omẽs theſauri ſapiẽcie et ſciencie ab
ſcõditi. Cauendũ ergo ẽ ne ipõ xp̃i
noĩe ab hẽticis. uł quibuſlibet male
ĩtelligentibꝫ. et ſcłi huiꝰ amatoribus
decipiamĩ. Nam ideo ſequitᷣ et monet.
Non oĩs qui dicit m̃ dñe dñe ĩtrabit
in regnũ celorꝫ ⁊ cetẽa. Ne putemꝰ ad
illos fructus iã ꝑtinẽ ſiquis dño nrõ
dicat dñe dñe. ⁊ ex eo nobis arbor
bona videatᷣ. ſꝫ illi ſũt fructꝰ facẽ
volũtatẽ pr̃is qui ẽ in celis. Cuiꝰ fa
ciende ſeipm̃ exemplũ ꝓbere dignaꝰ
tꝰ eſt. Sed merito poteſt mouẽ quõ
huic ſentẽcie cõueniat illud apłi ubi
ait nemo in ſpũ dei loquẽs dicit ana
thema ihũ. et nemo poteſt dicẽ dñs
ihesus. ñ in ſpũ ſcõ. q̃a neqꝫ aliquos
habentes ſpm̃ ſcm̃ poſſumꝰ dicẽ nõ
intraturos in regnũ celorꝫ. ſi ꝑſeuera
uerit uſqꝫ ĩ finem. neqꝫ illos q̃ dicũt
dñe dñe. et tñ nõ intrant ĩ regnũ ce
lorꝫ. poſſumꝰ dicẽ habẽ ſpm̃ ſcm̃.
Quomõ ergo nemo dicit dñs iheſꝰ
ñ in ſpũ ſcõ. ñ q̃a ꝓprie apłs poſuit

verbū qđ ē dicit. ut significet volū
tatem atq; ītellectū dicentis. Dñs
vero ḡnalit posuit u͞bū qđ ait: nō
oīs qui dicit m̄ dn̄e dn̄e ītrabit ī reg
nū celoꝝ. Videt eni dice. eciā ille q̄
nec vult nec intelligit qđ dicit. Sed
ille ꝓprie dicit q̄ volūtatē ac mētem
suam sono vocis enūciat. sicut paulo
ante qđ dictū ē gaudiū in fructibꝫ spūs
sci ꝓprie dictū ē. nō eomodo quo alibi
dicit idē apl's nō gaudet sup iniquita
tem. qⁱ q̄sq̄m possit sup īiq̄tatē gau
dere. q̄a illa elacio ē aīmi turbide ges
tientis. nō gaudiū. Nam hoc soli bo
ni habent. Ergo dice vident eciā il
li qui nō hoc qđ sonat intellcū cer
nūt. et volūtate agūt. sꝫ voce tātū so
nāt. Sedꝫ quē modū dñs ait. nō oīs
qui dicit. Vere aūt ac ꝓprie illi hoc
dicūt. quoꝝ volūtatē ac mentē non
abhorret ꝓlacio sermonis sui. Scdm
quā significationē dicit apl's. Nemo
potest dice dñs ihesus: n̄ in spū sc̄o;
Atq; illud ad rem maxime ꝑtinet. ne
decipiam̄ tendētes ad cōtēplationē
veritatis. nō solū noīe xpi. ꝑ eos q̄
nomē habent et fcā nō habent. sed
eciā quibusdam factis atq; miracul
qualia ꝑ infideles cū fecerit dñs. mo
nuit tn̄ ne talibꝫ decipiam̄. arbitrā
tes ibi esse īuisibilē sapiētiā. ubi mi
raculū visibile videm̄. Adiūgit er
go et dicit. Multi dicēt m̄ in illa die.
dn̄e dn̄e. nōne in nomie tuo ꝓpheta
uim' et demonia eiecim'. et in noīe
tuo mltas ūtutes fecim'. Et tūc
cōfitebor illis. q̄a nūq̄m noui vos.
discedite a me q̄ opamini īiq̄tatem;
Non ergo cognoscit: n̄ eū q̄ opatur
equitatem. Nā ꝛ ipē discipulos suos
ꝓhibuit gaude ex talibꝫ. idꝫ qđ demo
nia illis subiecta fuerīt: sed gaudete
inquit. q̄a noīa vrā scͣpta sunt ī celo;
Credo ī illa ciuitate ihrlm̄ q̄ ē in celis
in q̄ nō n̄ iusti et sc̄i regnabūt. an nes
citis ut apl's ait. q̄m īiqui regnū dei
nō possidebūt. Sed fortasse q̄s dicat
nō posse īiquos visibilia illa miracl'a
face. et mentiri poci' illos credāt qui
dicturi sūt ī noīe tuo ꝓphetauim' et de
monia eiecim' et virtutes multas fe
cim'. Legat ergo q̄nta fecerīt resistē
tes famulo dei moysi magi egipcioꝝ.
aut si hoc nō vult legē. quia nō ī noīe
xpi fecerūt. legat qđ ipē dñs dicit de
pseudo ꝓphetis. Tūc si q̄s uob dixerit
ecce hic ē xp's nolite crede. Surgent eni
pseudo xpi et pseudo ꝓphē et dabūt sig
na magna. ita ut in errorē inducant
eciā electi. Ecce ꝑdixi nobis. Q̄m ergo
mūdo et simplici oclo opus ē. ut īueia
tur via sapiencie. cui tante maloꝝ et ꝑ
uersoꝝ hoīm deceptiones. erroresq; ob
strepūt. quos omēs euadere. hoc ē
venire ad certissimā pacē ꝛ īmobilem
stabilitatē sapiēcie. Vehement eni me
tuendū ē ne studio altcandi et cōten
dendi quisq; nō videat. qđ a paucis vi
deri potest; ut paru' sit strepit' cōtra
dicēciū. nisi eciā sibi ipi obstrepant;
Quo ꝑtinet eciā illud qđ apl's dicit;
Seruū āt dni nō oportet litigare: sed
mitem ēē ad oēs. docibilem pacientē.
ī modestia corripientē. diūsa sentiētes:
ne forte det illis deus penitēciā ad cog
noscendā veritatē. Beati ergo pacifici:
q̄m filij dei vocabūt. Conclusio ergo
hui' toci' sermonis. q̄m terribilit in
fertur. valde attendendū ē. Oīs ergo
inq̄t qui audit ūba mea hec et facit
ea. assimilabit viro sapienti q̄ edi
ficauit domū suam supra petram;

Non eni q̄sq3 firmat q̄ audit ul' papit
nisi faciendo. Et si petra xp̄s est sicut
multa scripturaꝝ testi͂onia p̄dicāt: ille
edificat in xp̄o q̄ q̄d audit ab illo facit;
Descendit pluuia. venerūt flumina
et flauerūt venti. et irruerūt ī domū
illā. et nō cecidit: fūdata eni erat su
pra petram. Non ergo iste metuit il
las caliginosas supsticiones. Quid
eni aliud ītelligitur pluuia. cū ī mali
alicui⁹ significacione ponit̄. ñ aut ru
mores hoīm quos ventis cōpatos puto.
aut vite hui⁹ fluuiū carnalib3 cōcu
piscenciis tanq̄m fluentem sup terrā
uel petram. Horū eni triū qui pros
peritatib3 īducit̄ aduersitatib3 frangit̄.
quoꝝ nichil metuit qui fundatā ha
bet domū sup petrā. id3 q̄ nō solū au
dit p̄cepta dnī: s3 etiā facit. Et hiis oīb3
piculose subiacet: q̄ audit ꝛ nō facit;
Nō eni habet stabile fūdamentū. s3 au
diendo ꝛ nō faciēdo. ruinā edificat;
Ait eni cōsequent̄: Et oīs qui audit
u͂ba mea hec ꝛ nō facit ea. silis erit
viro stulto. q̄ edificauit domū suam
sup arenā. ꝛ descendit pluuia. ꝛ ve
nerūt flumīa. et flauerūt venti. et
irruerūt in domū illam. et cecidit:
et fuit ruina ei⁹ magna. Et factū
ē cū cōsūmasset ihesus u͂ba hec ami
rabant̄ turbe sup doctrinā ei⁹. Erat
eni docēs eos sicut potestatē habens
nō q̄si scribe eoꝝ ꝛ pharisei. Hoc est
q̄d ante dixit p pphetā esse significa
tum ī psalmis cum dicit. fiducialit̄
agam in eo. eloq̄a dnī eloq̄a casta.
argentū igne examinatū pbatū t͂re
purgatū septuplū. ꝓpter quē numeꝝ
admonitus sum etiā p̄cepta ista ad
septem illas r̄ferre sentencias. quas
in p̄ncipio sermonis hui⁹ posuit de
beatis cū dicit. et ad alias septem il
las opaciones spūs scī quas ysayas p
pheta cōmeorat. Sed siue iste ordo in
hiis cōsiderād⁹ sit siue aliq̄s ali⁹. facie
da sūt q̄ audiuim⁹ a dnō. si volum⁹
edificare sup petrā. Finit liber scd's
bti Augustini epi̅ xponen̄ sup de ser
moni dnī ī mōte habito. Deo grās

Scdm matheum

In illo tēpoē. Respondēs ihesus dix̄
Confiteor tibi pater. dnē celi ꝛ t͂re:
quia abscōdisti hec a sapiētib3 et
prudētib3. et reuelasti ea paruul'.
Et reliqua. Omel' ven̄ Bede pbri

Responsio ad p̄cedentē ptinet īterrogacionē: sed
ad quod ista responderit dn̄s. hic
mathe⁹ nō manifestat. lucas tamē
aperit dicēs. q̄a reuersis discipli
a p̄dicacione et dicētib3. dnē. demo
nia etiā subiciūt̄ nobis ī noīe tuo:
exultās ihesus respōderit dicēs;
Cōfiteor tibi pater. dnē celi ꝛ t͂re;
Confessiōis verbū nō semp signi
ficat penitētie ɔfessionē: s3 aliq̄n
laudē ꝛ graꝝ actionē. Confessionē
nāq3 pc̄tōꝝ significat: ut illud da
nielis. Cūq3 cōfiterer pc̄ta mea:
ꝛ pc̄ta populi mei. Laudē vero ul'
graꝝ actionē: ut sepius ī psal⁹;
Vnde ē illud. Confitebor tibi dnē
in toto corde meo: id3 laudabo te.
et grās ago tibi. ex toto corde meo;
Valet at̄ hic locus cōtra eos qui
filiū dei nō natū s3 creatū calu
niant̄: dū idem fili⁹ in hoc loco
deū sibi patrē celi ac terre īuo
cat creatorē. Quia abscōdisti hec
a sapiētib3 et prudētib3. id3 scribis
et phariseis. qui se quidē sapiētes

ſapiētes putabāt. et tamē ſtulti
īuēti ſūt: q̄a xp̄m dei ỽtutē ⁊ dei
ſapiēciā ſibi in lege ⁊ ꝓphetis pmiſ
ſum recipe noluerūt. Et reuelaſti
ea paruulis. id ē aplis ⁊ ſequacib; eoꝝ:
nō puulis ſenſu. ſ; malicia. Vn̄ apls
auditorib; ſuis dicit: malicia paruu
li eſtote. ſenſu aūt pfecti ſitis. Ita pater;
Blādiētis loq̄tur affectu: dicēs. Ita
pater. ſubaudi feciſti. hoc ē. abſcōdiſ
ti hec a ſapiētib; ⁊ prudētib;. et reue
laſti ea paruulis: miſteriū videlicet
mee īcarnacionis. iudeis ſupbis ab
ſcondiſti. et humilib; paruulis. id ē
aplis: reuelaſti. Q̄m ſic placuit ā
te te: id ē ī cōſpectu tuo. Dicit enī fili⁹.
ſic placuiſſe pr̄i. vt videlicet īcarna
cionē ſuā. iudeis ſupbis abſcōderet:
et hūilib; aplis. reuelaret. Nec tn̄
cauſā reddit: quare ita placuerit;
Vnde docem̄. nō debē nos diuina diſ
cute iudicia. iuxta illud ſapiētis. al
tiora te ne q̄ſieris: ⁊ forciora te ne ſcru
tatus fueris. Oīa m̄ tradita ſūt a
pr̄e meo. Sicut enī oīa p ip̄m deus
pr̄ fieri voluit. ſicut ſcriptū ē. oīa p
ip̄m fc̄a ſūt: ita placuit ei. ut ipi fi
lio ſubderet vniuſa. teſtāte pſalmiſ
qui ait: omīa ſubieciſti ſub pedib;
eius. Subiecit aūt ei oīa. nō ſc̄dm di
uinitatē qua poſſidet cū pr̄e omīa.
vnde ē illud. omīa q̄ h̄t pr̄ mea ſūt:
ſ; ſc̄d; hūanitatē. p quā tradita ſūt
omīa. ipi homī. qui aſſūptus ē ab
ipā diūitate. ex tpe ſue cōcepcionis;
Et nemo nouit filiū. niſi pater. No
uerūt quidē ꝓphete filiū dei. q̄ eius
īcarnacionē predixerūt. nouerūt et
apli. ſc̄dm qđ petr⁹ maīfeſtat dicēs:
tu es xp̄s filius dei viui; Neſcire
tam̄ dicūt apli filiū. ꝯparacōe pr̄is.

qui eū qualē genuit nouit. q̄m licet
hūanitatē filij. diſcipuli illi⁹ cogno
uerūt. loquētes ⁊ māducātes. atq; bi
bentes cum eo: diuinitatē tn̄ ei⁹ qua
equalis ē pr̄i. cognoſcē nequaq̄m po
tuerūt. Hec enī ſoli pr̄i cognita habe
tur; Vnde bene dicit. Nemo nouit fi
liū niſi pater. ſubaudiendū ab īferio
rib;. et cui voluerit filius reuelare:
neq; prēm quis nouit niſi fili⁹. et cui
voluerit fili⁹ reuelare: ſubaudiendū.
et ſe et prēm ſuū. Filius nāq; reuela
uit. hoc ē maīfeſtauit. et ſe ⁊ prēm
ſuū. cū dixit. Ego et pater vnū ſum⁹.
Et alibi. Nemo venit ad patrē niſi
p me. Quia ergo ⁊ pr̄ ⁊ fili⁹ vnū ſūt:
ideo ſe īuicē ut ſūt. ſoli cognoſcūt;
Venite ad me omēs qui laboratis et
onerati eſtis. His verbis iudeos et
gentes: ad ſuā grām dn̄s īuitat. Iu
dei nāq; grauiſſiē ī lege laborabāt.
q̄a cōputantes ſuis virib; ſe illā poſ
ſe īplere. nec carnalit̄ implere po
terāt: neq; ad ſpūalē ītelligēciā trā
ſire uolebāt. Gentes quoq; graui
ponde pc̄oꝝ onerati erāt. quia cul
tui demoniace ſeruitutis ſubiugati
tenebant. Et ego reficiā vos. Nō
refectionē carnalē repromittit dn̄s
ad ſe veniētib;. ſ; poti⁹ refectionē ſue
cōtemplacionis merent ptige. De
qua dicit ꝓpha. Saciabor dū maīfeſ
tabit gloria tua. Ipē enī dn̄s iheſus
xp̄s ē refectio elc̄oꝝ ſuoꝝ. in quē ut
dicit apls. deſiderāt ipi eciā angli
proſpicē. Tollite iugū meū ſup vos;
Iugū dn̄i ē euāgelicū pceptū. cui ſe
ſubdē debet. q̄cumq; diſcipul⁹ xp̄i
eē deſiderat. Et diſcite a me q̄a mi
tis ſū ⁊ hūilis corde. Xp̄s mitis et
hūilis fuit. q̄a īimicis ⁊ ſe pſequētib;

ad

resiste nesciunt. Nō ergo dicit discite a
me cecos illuīare. leprosos mūdare. de
mones eice. et cetera miraculoꝝ opa
face: ſ; discite a me mãsueti atqꝫ hu
les esse. Et īvenietis reqem aĩabꝫ vrĩs;
Reqes eloꝝ ē etna btitudo. et felicitas
scõꝝ ꝑpetua. Iugū enī meū suave est.
ꝛ onꝰ meū leve. Iugū xpī ut diximꝰ ē
doctina evãgelica. qm̄ sicut iugū duo
aĩalia sub se colligit. ita doctrina evã
gelica duos populos. iudeos scilicet
et gẽtiles in se recipit: ut ꝑ viã mã
datoꝝ xpī equalit incedant. In hoc
ergo qd dicit dñs iugū suū suave ēē.
et onꝰ leve: ītelligi vult leviora esse
ꝓcepta evãgelica. ꝓceptis legalibus;
Sed qrendū quomō leviꝰ sit ꝓceptū
evãgelicū. ꝓcepto legis. Lex nãqꝫ ho
micidiū vetat: evãgeliū vero ipsã irã
prohibet. per quã homicidiū ꝑpetrat;
Lex enī dicit. qui occiderit. occidatur;
Evangeliū ãt dicit. Oĩs q irascit fr̄i
suo: reus erit iudicio. Lex adulteriū
excludit: evãglm̄ ãt ipãm cõcupiscē
ciã. Et lex ꝓcipit īimicos ꝑsequi: evã
geliū ãt eosdem īimicos sincero amoē
iubet dilige. Cū ergo difficiliꝰ sit nō
irasci qm̄ nō occide. et tolerabilius
sit īimicū odio habe. qm̄ ex affectu pie
tatis dilige. quomō leviꝰ ē iugū. hoc ē
ꝓceptū evãgelicū. ꝓcepto legis? Ad qd
dicendū. ideo iugū xpī suaviꝰ ēē iugo
legis. qa lex minat iudeos ut servos;
Evãgeliū ãt blãdit xpīanis ut filys;
Lex penã ītēdit; evãglm̄ penitēciam
pollicet. Lex enī dicit. si qs hoc vl illud
fecerit occidat. evãglm̄ ãt penitēcie
locū tribuit dicēs. penitēciã agite. ap
ꝓpīquabit regnū celoꝝ. Sicut ꝛ ipē
dñs mulieri adulte dicit. qcqd fecisti
ignosco: deinceps vide ne pecces. Iugū

xpī ite suaviꝰ ē iugo legis. qa ī lege mlta
ta ꝓcepit. q tãtūmō spūalit ītellige
da sūt. nec ad lrãm ullo modo cõpleri
possūt. iuxta qd petrꝰ aplꝰ loquens
iudeis dicit. O iudei. qd tēptatis iugū
legis impone cervicibꝫ fratrū? qd
neqꝫ nos neqꝫ pr̄es nr̄i portare potui
mꝰ. In evãglio ãt nichil dñs īpossi
bile agendum ꝓcepit. Qd enī ipē ꝑ
semetipm̄ corporalit opatꝰ ē: hoc
suis sequacibꝫ age ꝓcepit. Iubet dili
ge īimicos ꝛ orare pro eis. hoc ipse fe
cit. Precepit ↄtēpne tempale gloriã
et amare paupertatē. ꝛ hoc ipē facit;
Omē ergo qd agendū ī evãglio ꝓce
pit dñs: ī suis actibꝫ possibile ēē ostē
dit. Lex ãt mosayca ut diximꝰ multa
ꝓcepit: q carnalit compleri nō pos
sūt. Dicamꝰ unū testĩoniū ex mltis:
ut manifestius fiat qd diximꝰ. Lex
ꝓcepit iudeis. ut in sabbo nichil opis
faciant. Qd si octavꝰ dies nãtatis
pueri sabbo occurrisset: ipm̄ puerū cir
cūcide nullatenꝰ differebãt. Itē lex
ꝓcepit. ut ī solemnitate pasce eligat
unusqsqꝫ agnū ex capris ꝛ ex ovibꝫ;
Et omībꝫ manifestū ē īpossibile ēē:
ut agnꝰ nascat ex capris. Sed qd in
lege impossibile erat: spūalit ī nati
vitate xpī possibile factū ē. Ipē enī
agnꝰ īmaculatꝰ natus ē ex capris et
ovibꝫ: hoc ē ex pccōribꝫ ꝛ iustis. In ge
nealogia nãqꝫ salvatoris ꝛ iusti in
veniunt ꝛ pccōres multi. sicut achaz
impiissimꝰ. sicut manasses. sicut raab
meretrix. sicut ruth gẽtilis et aly mlti
Ipē quoqꝫ dñs ihesus xps agnus puta
tus est a iudeis credentibꝫ hoc ē īnocēs.
a nō credētibꝫ ãt hedus putatus ē. hoc
ē pccōr. ab his videlicet. q eū calūpni
antes dicebãt: hic homo nō ē a deo

Et item. Iste est potator vini et amicus publicanorum. et in beelzebub eicit demonia. et cetera huiusmodi. Item iugum xpi: suauius est iugo legis. quia in lege opera requirunt. que qui fecerit homo viuet in eis. sicut scriptum est. maledictus omnis qui non permanserit in omnibus operibus legis; In euangelio autem voluntas solummodo remunerat. que si etiam effectum non habuerit: tamen premium non amittet. Verbi gratia. fingamus in persecutione aliquam virginem violatam. hec secundum euangelium quia voluntate non peccat. virgo computatur. in lege autem tamquam corrupta repudiatur; Aliter iugum xpi suaue est et onus leue. quia adiuuante xpi spiritus sancti gratia pro amore patrie celestis. quecumque aduersi in hoc mundo perferunt electi: suauiter atque equanimiter tolerant. Demus inde iuxta beatum augustinum comparationem. dicit enim quia quilibet vinitor plantans vineam. multum sustinet frigoris pariter et caloris laborem. sed spe fructus illius vinee percipiendi. illa omnia patienter tolerat. et quasi pro nichilo ducit. Simili modo et quilibet venator aprum uel ceruum insequens. siue consuetudinem piscandi in mari exercens. multa patitur aduersa. et tamen propter tanti lucri gaudium vniuersa incommoda cum gratulatione animo toleat; Sic et quicumque oculum mentis ad remunerationem sui laboris. et premium eterne beatitudinis intendit. quecumque aduersi in hoc seculo acciderit pro amore patrie celestis suauiter perferre valebit. Studeamus ergo iugo xpi. hoc est preceptis illius humiliter nos subdere. ut ab illo sublimari mereamur; Qui viuit et regnat deus.

Sequitur Sermo beati augustini episcopi de resurrectione domini nostri ihesu xpi

Resurrectio domini nostri ihesu xpi ex more legitur his diebus ex omnibus libris sancti euangelii In hac lectione audiuimus quomodo discipulos suos prima membra sua herentes lateri suo obiurgauit dominus ihesus: quia quem dolebant occisum fuisse. non credebant viuum esse. Patres fidei nondum fideles magistri: ut crederet totus orbis terrarum quod predicaturi fuerant. et propter quod fuerant morituri. nondum credebant. Quem viderant mortuos suscitasse; non credebant resurrexisse. Merito ergo obiurgantur. Ostendebantur sibi. ut innotesceret sibi quid essent per se ipsos: quod futuri essent per illum; Sic etiam petrus demonstratus est sibi. quando domini imminente passione presumpsit. et veniente ipsa passione titubauit. Vidit se in se. doluit se in se: conuersus est ad eum qui fecerat se. Ecce isti adhuc nondum credebant: in lectione ista nondum credebant; Qualis illius dignatio. qui nobis dedit credere quod nondum videmus. Nos credimus uerbis eorum: illi non credebant oculis suis; Resurrectio domini nostri ihesu xpi: noua vita est credentium in ihesum. Et hoc est sacramentum passionis et resurrectionis eius: quod valde nosse et agere debetis. Non sine causa enim vita venit ad mortem. Non sine causa fons vite unde bibitur: bibit hunc calicem qui ei non debebatur. Non enim xpo debebatur mori. Unde venerit mors: originem ipsius quaeramus. Pater mortis: peccatum est. Si enim numquam peccaret: nemo moreretur. Legem dei hoc est preceptum dei. cum conditione homo primus accepit: ut si seruaret viueret: si corrumperet. moreretur. Non sese credendo moriturum fecit unde moreretur: et inuenit verum fuisse quod dixerat qui legem dederat. Inde mors: inde labor. inde miseria: inde etiam post mortem

p̃ma̅· mors ſc̄da̅ ē: poſt morte̅ t̄palem
mors ſempit̄na· Huic ergo condi
cioni mortis obnoxius: hiis legib⁹
i̅ferni obſtrict⁹ naſcit̄ oı̄s homo: ſʒ
p̄ter illu̅ hoı̄em· q̄ homo fact⁹ ē ne pe
riret homo· Non enı̄ legibʒ obſtrict⁹
venit: ideo dicit̄ in pſalmo· int̄ mor
tuos liber· Que̅ ſine co̅cupiſce̅cia v̊
go co̅cepit· que̅ v̊go peperit· ⁊ v̊go p
manſit: qui vixit ſine culpa· q̄ no̅ ē
mortu⁹ p̄pt̄ culpa̅· Pena culpe mors;
Dn̄s ihesus xp̄s mori venit: peccāe
no̅ venit· Co̅municando nobiſcu̅ ſine
culpa pena̅: ⁊ culpa̅ ſoluit ⁊ penam;
Siue Pena̅ qua̅ ſoluit: q̄ nobis debebatur
poſt iſta̅ vita̅· Ergo crucifixus ē· ut
in cruce oſtende̅t veteris homı̄s nr̄i
occaſu̅: et reſurrexit: ut ı̄ ſua vita oſ
tende̅t nr̄e vite nouitate̅· Sic enı̄ do
cuit doctr̄na ap̄lica· Tradit⁹ ē inq̄t p̄pt̄
delicta nr̄a: et reſurrexit p̄pt̄ iuſtifica
cione̅ nr̄a̅m· Hui⁹ rei ſignu̅ circu̅ciſio
data erat p̄rı̄bʒ: ut octaua die circu̅cide̅t
oı̄s maſcul⁹· Circu̅ciſio fiebat ex cul
tellis petrinis: q̄a petra erat xp̄s· In
iſta circu̅ciſione ſignificat̄ expoliacio
carnalis vite: octaua die p̄ xp̄i r̄ſur
r̄cōne̅· Septim⁹ enı̄ dies ebdomadis:
ſabb̊o completur· Sabb̊o dn̄s iacuit
ı̄ ſepulchro: octaua a̅t die reſurge̅do
nos ı̄nouauit· Nos ergo octauo die
circu̅cidit: nos in ip̄o ſpe viuam⁹· Au
diam⁹ ap̄lm̄ dicente̅· Si reſurrexiſtis
cu̅ xp̄o· Qua̅do reſurgem⁹: q̄ no̅du̅
mortu ſum⁹· Quid ē ergo q̄d volu
it dic̄e ap̄ls: ſi reſurrexiſtis cu̅ xp̄o:
Nu̅quid ille reſurrexit: niſi p̄us
mortu⁹ fuiſſet: Viue̅tibʒ loquebat̄:
no̅du̅ morientibʒ· ia̅ reſurge̅tibʒ;
Quid ſibi vult: Videte quid dicat;
Si reſurrexiſtis cu̅ xp̄o· q̄ ſurſu̅ ſu̅t
ſapite· ubi xp̄s ē in dextera dei ſede̅s:
q̄ ſurſu̅ ſu̅t q̄rite: no̅ que ſup̄ terram;
Mortui enı̄ eſtis· Ip̄e dicit· no̅ ego:
et tame̅ veru̅ dicit· Et ideo dico ⁊ e
go: credidi p̄pt̄ q̄d locut⁹ ſu̅· Si bene
viuim⁹: mortui ſum⁹ ⁊ r̄ſurrexim⁹;
Qui a̅t no̅du̅ mortu⁹ ē nec r̄ſurrexit:
male adhuc viuit· Et ſi male viuit:
no̅ viuit· Moriat̄ ne moriat̄· Quid
ē moriat̄: ne moriatur: Mutetur:
ne da̅pnet̄· Si reſurrexiſtis cu̅ xp̄o·
v̊ba repeto ap̄li: q̄ ſurſu̅ ſu̅t ſapite:
no̅ que ſup̄ terram· Mortui enı̄ eſtis:
et vita vr̄a abſcondita ē cu̅ xp̄o ı̄ deo;
Cu̅ enı̄ xp̄s apparue̅it vita vr̄a: tu̅c
et vos apparebitis cu̅ illo ı̄ gloria· Hec
ſu̅t v̊ba ap̄li· Et q̄ no̅du̅ mortu⁹ eſt·
dico ut moriat̄: et qui adhuc male
viuit: dico ut mutetur· Si enı̄ male
viuebat· ⁊ ia̅ no̅ male viuit: r̄ſurrexit;
Sed q̄d ē bene viue̅: Que ſurſu̅ ſunt
ſapite: no̅ q̄ ſup̄ terra̅· Qua̅diu t̄ra
es: ı̄ t̄ram ibis· Qua̅diu lingis terra̅
ama̅do terra̅: vtiqʒ lingis terram· ⁊
efficieris ei⁹ ı̄imic⁹: de quo dicit p̄ph̄a;
Et ı̄imici ei⁹ terra̅ lingent· Quid era
tis: Filij hoı̄m· Quid eſtis: Filij dei;
Filij hoı̄m: quouſqʒ graui corde̅: Vt
quid diligitis vanitate̅: ⁊ q̄ritis me̅
daciu̅: Quod me̅daciu̅ q̄ritis: Mu̅
dum; Beati ēē vultis: ſcio· Da m̄
homine̅ latrone̅· ſcelératu̅: fornicato
rem· maleficu̅· ſacrilegu̅: omı̄bʒ vi
cijs ı̄quinatu̅· omı̄bʒ flagicijs ſeu fa
cinoribʒ o̅brutu̅: qui no̅ velit beata̅
vita̅ viue̅· Scio om̄es vultis beate
viue̅: ſʒ vnde homo beate viuit: hoc
no̅ vultis q̄rere· Queris auru̅· q̄a
putas te de auro beatu̅ futuru̅: ſed
no̅ te facit beatu̅· Quare q̄ris me̅da
ciu̅: Vnde ergo eris beatus: Filij

hoim vſq̄ quo grauі corde. Nō vultis
ēē graui corde. q̄ terreno oneratis cor
dim. Quouſq̄ fuerūt ḡui corde ho
mines. Anteq̄m venıret xp̄s. anteq̄
reſurgeret xp̄s. fuerūt hoīes graui
corde. Quouſq̄ ḡui corde. Vt quid
diligitis vanitatē. ⁊ q̄ritis mēdaciū.
Volentes beati eſſe: eas res q̄ritis.
vnde miſeri ſitis. Fallit vos qđ q̄ri
tis: mēdaciū ē qđ queritis. Beatus
vis eſſe. oſtēdo tibi ſi vis. vnde habes
beatus ēē. Sequit̄ ibi. Quouſq̄ ḡui
corde. ut quid diligitis vanitatē. et q̄
ritis mēdaciū. Scitote; quid. Qm̄
magnificauit dn̄s ſcm̄ ſuū. Venit xp̄s
ad miſerias nr̄as. eſuriuit. ſitiuit. fa
tigatꝰ ē: dormiuit. mira fecit. mala
paſſus ē: flagellatus ē. ſpinis corona
tus ē. ſputis irriſus ē: alapis ceſus.
ligno cōfixus ē. lācea vulneratꝰ. in
ſepulchro poſitus: ſȝ tercia die reſurrexit.
finito labore. mortua morte. Ecce ibi
oculū habete ī eius reſurrectione: q̄a
ita magnificauit dn̄s ſcm̄ ſuū. ut re
ſuſcitaret eū a mortuis. et daret ei
honorē ī celo ſedentē ad dexterā ſuā:
oſtēdit tibi quid debeas ſapere. ſi vis
beatus ēē. Hic enī beatus ēē nō po
tes. in hac vita beatus ēē nō potes:
quia nemo hic bonꝰ ēē poteſt. Bonā
rem q̄ris: ſȝ terra iſta nō ē regio eiꝰ
rei quā q̄ris. Quid q̄ris. Beatam
vitam: ſȝ nō ē hic. Aurū ſi q̄reres
in eo loco ubi non ē: ille qui nouit q̄a
nō ē ibi. nōne tibi dicet. quid fodis
quid terrā ſollicitas. Foſſam facis q̄
deſcendas: nō ibi aliquid īuenies;
Quid es rn̄ſurꝰ admonenti te. Au
rū q̄ro. Non tibi dico nichil ē qđ q̄
ris: ſȝ nō ē ibi qđ q̄ris. Sic et tu q̄n
dicis. beatus eſſe uolo. beatā rem q̄
ris: ſȝ nō ē hic. Si habuit hic illud xp̄s:
habebis et tu in regione mortis tue;
Quid ille īuenit hic attende: veniēs
de alia regione. Et quid hic īuenit:
niſi qđ hic habūdat. Māducauit te
cū. qđ habundat ī cella miſerie tue:
acetū hic bibit: fel habuit. Ecce qđ
ī cella tua īuenit: et ad menſam
magnā ſuā te īuitauit. Menſā celi.
menſam āglo҃ꝝ: ubi ipſe panis eſt;
Deſcendēs ergo ⁊ iſta mala īueniēs
in cella tua: et nō dedignatꝰ talē
menſam tuā: pmiſit ſuam. Et quid
nobis dicit. Credite credite vos ven
turos ad bona menſe mee: q̄ nō ſū
dedignatꝰ mala menſe vr̄e. Malū tuū
tulit: et bonū ſuū dabit. Vitā ſuam
promiſit nobis: ſȝ īcredibiliꝰ ē qđ fe
cit. Mortē ſuā progauit nobis. tanq̄
dicet. ad vitā meam vos īuito. ubi
nemo morit̄: ubi nemo deficit. Ecce
quo vos īuito. Ad regionē anglo҃ꝝ:
ad amicitiā pr̄is ⁊ ſp̄us ſci: ad cenā
ſempiternā: ad fraternitatē meā: poſ
tremo ad me ipm̄. ad vitā meā vos
īuito. Nō vultis credere: q̄a dabo uob
vitā meā. Tenete pignꝰ mortem
meā. Modo ergo cū in iſta carne cor
ruptibili viuimꝰ: morū mutacione
cū xp̄o moriam̄. Amore iuſticie cū
xp̄o viuam̄. beatā vitā nō acceptu
ri. niſi cū ad illū venerimꝰ q̄ venit ad
nos: et cū illo eſſe ceperimꝰ. q̄ mor
tuꝰ eſt pro nob. ihesus xp̄s dn̄s nr̄;

Item euiſdē de eodem. fer. 3 paſche

De reſurrectione dnī qđ ſe
quebat̄ in euāgelio. ſcdȝ lucā.
hodie terminatū ē ubi audiuimꝰ ap
paruiſſe dn̄m ī medio diſcipulo҃ꝝ ſuo҃ꝝ
diſceptanciū et nō credenciū. Tam

vero iopinatū fuit et incredibile: ut
nec videntes viderēt. Videbāt enī corp⁹
viuū: qđ planxerāt mortuū. Vide-
bāt ī medio ſtantē: quē dolebāt ī cruce
pendētem. Videbant ergo: et qͣ oculis
ſuis nō credebāt ut verū viderēt: fal
ſe putabāt. Exiſtimabāt ſicut audiſtis:
ſe ſpiritū vidē. Qđ poſtea crediderūt
de xp̄o peſſimi heretici: ꝑus hoc cre
diderūt titubantes apl̄i. Sūt enī ho
die q̄ nō credūt carnem habuiſſe xp̄z:
qͣ et partū virginis deſtruūt: et nolūt
eū natū ex femīa credē. Verbū caro
factū ē: prorſus alienāt a ſua fide uł
potius infidelitate. Totam iſtā diſpē
ſationē ſalutis nr̄e qđ fact⁹ ē homo
pro īueniēdo homīe. qͣ deus fecerat
hoīem: totū hoc qđ xp̄s ī remiſſionē
pctōꝝ nr̄oꝝ. uerū nō falſū ſāguinē
fudit. et de vero ſuo ſāguīe. cyrogra
phū pctōꝝ nr̄oꝝ deleuit: hoc totū
heretici dāpnabiles. euacuare conāt:
totū hoc manichei nō credūt. Ecce loqͭt
et euāgłm. Stabat dn̄s int̄ diſcipulos
ſuos: nōdū credētes qđ reſurrexerit;
Videbāt eū et putabāt ſe ſpiritū vidē;
Si nichil mali ē credē. xp̄m ſp̄m fuiſſe
nō carnē: ſi nichil mali ē: dimittāt
ī iſta opinione diſcipl̄i. Attēdite ut in
telligatis: qđ volo dicē. Deus āt do
net ut dicā: idz ut ſic dicā: quomō vos
audire expedit. Ecce hoc ip̄m repeto:
aliqn̄ ip̄i deteſtabiles carnē deteſtātes.
ut ſcđm carnē viuētes: aliqn̄ hoc di
cūt: et ſic decipiūt. Qui meli⁹ credīt
de xp̄o. illi q̄ dicūt qͣ carnē habuit:
an nos q̄ dicim⁹ deus erat. ſpiritus
erat: et oculis hoīm nō corp⁹. ſz deus
apparebat. Quid ē meli⁹: caro an
ſpirit⁹: Quid rn̄ſuri ſum⁹: n̄ ſp̄m
carne eſſe meliorē: Si ergo dicit. cō
fiteris. qͣ ſp̄s melior ē qm̄ caro: me

lius ego de ſp̄u ſentio: qͣ eū ſp̄m fuiſ
ſe dico nō carnē. O infelix error. Qua
re ergo carnē dico fuiſſe xp̄m: Tu di
cis ſp̄m: ego ſp̄m et carnē. Nō tu me
lius dicis: ſz min⁹ dicis. Audi ergo to
tū qđ dico ego. idz qđ dicit catholica
fides: qđ dicit fūdatiſſiā ⁊ ſereniſſiā
veritas. Tu q̄ dicis ſp̄m tātū fuiſſe
xp̄m. qđ ē ⁊ ſp̄s nr̄. idz aīa nr̄a: hoc
dicis tantū fuiſſe xp̄m. Audi qđ dicis:
dico qđ dicis. Erat ip̄e ſp̄s. ex ea na
tura ⁊ ſubſtāntia: vnde ⁊ nr̄ eſt ſp̄s;
Quāto min⁹ dicis attende. Erat ibi
ubū. Tu dicis. human⁹ ſp̄s ſolus: e
go dico: ubū. ſp̄m. corp⁹. deus et homo;
Si duo volo dicē. ſi duas res uolo dicē:
iſto vtor cōpendio. deus ⁊ homo: et ve
rus deus. ⁊ ver⁹ homo. Sed de ip̄o hoīe
ſi q̄ris a me: duo iteꝝ dico: aīa hūana:
et caro humana. Tu homo es ꝓpt̄ aīaz
et corp⁹: ille xp̄s ꝓpter deū ⁊ hominē;
Ecce qđ dico: ſz tu meli⁹ te dicē putas:
qͣ dicis ſpirit⁹ erat: ſp̄s apparebat.
ſp̄s videbat: ſp̄s ī hoīe cōuerſabat;
Hoc dicis. hoc dixi: hoc putabāt et
diſcipl̄i. Si nichil malū dicis. ſi bonū
ē qđ dicis: bonū erat ⁊ qđ diſcipuli
putabāt. Si dn̄s eos dimittit ut ſi
cut putent: dimittend⁹ es et tu: hoc
enī credebāt qđ tu. Si bonū ē qđ tu
credis: bonū erat qđ illi credebant;
Sed nō erat bonū. Ait illis dn̄s. Qđ
turbati eſtis: Pturbatio. credidit
qđ credis: qui credebāt ſe ſp̄m vidē;
Et dn̄s ad hec. Quid turbati eſtis:
et cogitationes aſcendūt ī cor veſtrū:
Cogitationes iſte terrene ſūt. Si enī
celeſtes eſſent: deſcenderēt ī cor non
aſcenderēt. Quare enī nob̄ dicitur
ſurſū corda: niſi ut terrene cogitatio
nes. nō ante ſe īueniāt cor nr̄m. qđ

sursum posueram⁹. Ergo quid turba
ti estis? et cogitaciones ascendũt ĩ cor
vrm̃. Videte man⁹ meas ⁊ pedes meos.
palpate ⁊ videte. Parũ ẽ uobis attẽ
de᷑ man⁹ mittite si parũ ẽ attende᷑: nec
sufficiat tangẽ. palpate. Nec tãgite so
lũ dixit: sʒ palpate et cõtrectate. Pbet
sibi man⁹ vr̃e: si metuũt oculi vrĩ;
Palpate et videte: oculos ĩ manibʒ
habete. Quid palpate? ⁊ q̃d videte.
Nã sp̃s carnẽ ⁊ ossa nõ habʒ: sicut
me videtis habere. Errabas cũ disci
pulis: corrige cũ discipulis. Hũanũ
ẽ credo. Putatis spm̃ xp̃m. Hoc et
petrus hoc ⁊ ceteri spm̃ se putauerũt
videre: sʒ ĩ ipõ errore nõ remãserũt;
Vt scias prorsus fuisse hoc ĩ cordibʒ
eorũ: medicus eos nõ dimisit. accessit.
medicamentũ adhibuit: vulnera ĩ cor
dibʒ videbat: ⁊ vnde vulnera cordiũ
curaret. ĩ corpore cicatrices ferebat;
Sic ergo credam⁹: scio q̃a sic creditis;
Sed ne forte ĩ agro isto dñi sit herba
mala: etiã eos alloquor quos non
video. Nemo credat de xp̃o: n̄ q̃d de
se credi uoluit xp̃s: ante quẽ nobis
expedit ut credam⁹ q̃d credi de se uo
luit qui nos redemit: qui salutem
nr̃am q̃siuit: qui pro nobis sãguinẽ
fudit: qui pro nobis q̃d sibi non de
bebat ptulit: q̃ nobis q̃d nobis nõ
debebat attulit: hoc credam⁹; Xp̃s
quid ẽ. Fili⁹ dei: uerbũ dei. Quid
est vbũ dei. Quod dici nõ potest v̄
bo hoĩs: hoc ẽ uerbũ dei. Queris
a me: q̃d sit uerbũ dei. Si tibi velle
dice᷑ quid sit ũbũ hoĩs: nõ explico;
Fatigor: hesito. succũbo: nõ possum
explicare vim ũbi humani. Ecce
antequã dicã uobis q̃d uolo dicere:
iam uerbũ ẽ in corde meo. Nondũ
a me dictũ ẽ: et apud me ẽ. Dicat a me.
peruenit ad te: ⁊ nõ recedit a me. Intendi
tis ut audiatis a me ũbũ: mẽtes vr̃as
pasco cũ loquor. Diuideretis int᷑ vos
cibũ si afferrẽ ventribʒ: nec totũ pue
niret ad singulos: sʒ q̃nto plures es
setis. tanto ĩ plura frusta q̃d ponerẽ
diuideretis: ⁊ tãto min⁹ q̃sqʒ acciperet.
q̃nto maior esset multitudo accipientiũ;
Modo at̃ cibũ attuli mẽtibʒ dico. acci
pite sumite comedite. Accepistis come
distis: ⁊ nõ diuisistis. Quicquid loquor
et omibʒ totũ ẽ: et singulis totũ ẽ. Ecce
quomõ nõ potest satis explicari. q̃ntã
vim habet hoĩs vbũ: et dicitis michi.
quid est ũbũ dei. Verbũ dei pascit
angelorũ tot milia: mente enĩ pascunt.
mente replentur. Implet angelos. im
plet mũdũ: implet virginis vterũ;
Nec hic spaciatur: nec hic angustatur;
Quid ẽ ũbu dei. Ipe dicat. Breuit
de se dicit: sʒ magnũ ẽ q̃d dicit. Ego
⁊ pr̃ vnũ sum⁹. Nolo ut numeres.
uerba appende. Quid ergo. Plura
ũba: de vno ũbo nõ sufficiunt explican
do. Verbũ ergo q̃d nõ potest explicari.
caro factũ ẽ: et habitauit ĩ nobis; Sus
cepit totũ quasi plenũ hoĩem: aĩam
et corpus hoĩs. Et si aliquid scru
pulosius vis audire: aĩam et carnẽ.
habet et pecus. Cũ dico aĩaʒ hũanã.
et carnẽ hũanã: totã aĩam hũanã ac
cepit. Fuerũt enĩ qui hinc heresim fa
cerent ⁊ dicerẽt: quia aĩa xp̃i nõ ha
buit mentẽ. nõ habuit ĩtellectũ: nõ
habuit racionẽ: sʒ uerbũ dei fuit ei
pro mente. pro ĩtellcũ. pro racione;
Nolo sic credas. Totũ redemit: q̃ totũ
creauit. Totũ suscepit: totũ liberauit
uerbũ. Vbi mens hoĩs ⁊ ĩtellcũs.
ibi aĩa viuificãs carnẽ. Caro vera

et integra ibi: peccatū ſolū non ibi;

Finit &

Manuscripts from the Library of Sir Thos. Phillipps.

AUGUSTINI (S.) **DE VERBIS APOSTOLI SERMONES.** Idem de Verbis Evangeliorum Mathæi, Lucæ et Johannis—Ejusdem de Sermone Domini in Monte habito Libri duo—Idem de Resurrectione—Omelia Ven Bedæ Presbyteri, Manuscript of German origin written in the fifteenth century, in double columns, on 216 leaves of stout white vellum, with decorated and painted capitals in the finest preservation, folio, original oak boards, covered with old leather, £10 *XV Cent.*

*** This manuscript was formerly in the Carthusian Monastery of St. Barbara at Cologne.

64
110
30
4
208

89

48